ČTENÍ Z PÍSMA SVATÉHO

NOVÝ ZÁKON – EVANGELIUM

TEXTY EVANGELIA JEŽÍŠE KRISTA
S ÚVAHAMI A VÝKLADEM

„Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem; a naleznete pokoj duši své, neboť jho mé je sladké a břímě mé jest lehké.“

Mat. 11, 28-30. **Str. 264.**

ČTENÍ
Z PÍSMA SVATÉHO

NOVÝ ZÁKON. - EVANGELIUM

TEXTY EVANGELIA S ÚVAHAMI A VÝKLADEM

Podle překladu Dr. Jana L. Sýkory a Dr. Jana Hejčla

1 9 4 0

„VŠE PRO KATOLICKOU AKCI"

NIHIL OBSTAT.

Dr. Rudolfus Col.
Censor ex officio.

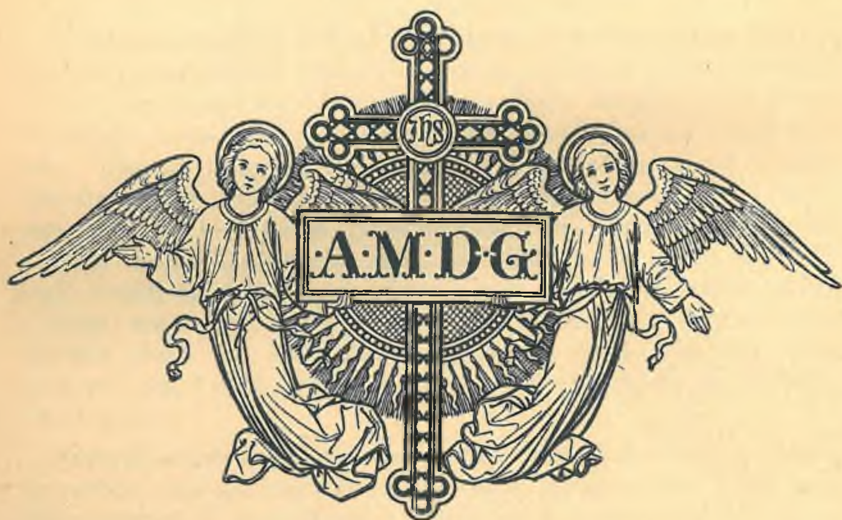
IMPRIMATUR.

Olomucii, die 2. Aprilis 1940.

Dr. Udalricus Karlík,
vicarius generalis.

Nro. 3818.

Pochválen buď Ježíš Kristus
až na věky věkův. Amen.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo,
smiluj se nad námi!

NEŽ USEDNEŠ U NOHOU JEŽÍŠOVÝCH.

JAK VYPADAL SVĚT PŘED PŘÍCHODEM JEŽÍŠE KRISTA.

Účinky prvotného hříchu na lidstvo byly nezměrné. Rozum člověka se zatemnil a vůle se naklonila ku hříchu. Lidé ve velké většině zapomněli na prvotní zjevení Boží. Ztratili s očí Boha-Stvořitele a nadělali si nesmírné množství bohů ze stvořených věcí. Všecko bylo lidem bohem: slunce, oheň, blesk, měsíc, hvězdy, kámen, strom, had, pes, kočka, býk, obloha, země, moře, vítr, člověk, — jenom Bůh-Stvořitel jim Bohem nebyl. Sta a tisíce bohů naplňovalo zemi, ale duše lidské byly prázdné. Bůh v nich nepřebýval. A přece člověk, má-li mít v duši pokoj a štěstí, musí znát Pána Boha a musí s Ním být spojen. Duše člověka musí být příbytkem Božím. A jako tělo bez duše je mrtvé, tak člověk žijící bez Boha je prázdnota, nicota, neštěstí, hřích a smrt.

Nejvzdělanější národové starověku Řekové a Římané sváželi do svých velkých měst bohy ze všech konců světa. Sami měli bohy osobní. Z pohádkových a báječných osob udělali si bohy. Tito bohové v jejich představách vynikali nad lidi velikostí a množstvím svých nepravostí. Měli boha zlodějů, měli boha opilců, bohyni nemravností. Nebylo hříchu, který by nebyl představen nějakým bohem.

Víry v jediného Boha pohané neznali, ale znali nesmírné množství pověr. Hádání, sny, vyvolávání duchů, byly různé druhy oněch pověr. Vzdělání a vyškolení lidé nemohli pomoci. Sami žili v těchže pověrách nebo v nevěře. Podobali se lidem v naší době, kteří říkají: příroda je bůh, nebo žijí v tupé nevěře, anebo kupují egyptské snáře, vyvolávají duchy ve spiritistických schůzkách a dávají si vykládat karty, aby vyzvěděli budoucnost.

Jaká víra, takový i mravní život. Zkáza mravní v pohanstvu před Kristem Pánem byla nesmírná. Vynikající spisovatel z té doby Seneka píše, že všecko jest plno zločinů a hříchů, a že víc se páchá než je možno trestáním napravit.

V rodinách panovala rozluka manželská do té míry, že ženy počítaly čas ne dle letopočtu, ale podle počtu svých manželů. O věrnosti manželské nebylo ve společnosti pohanské ani potuchy.

Dítky narozené a neduživé, slabé nebo nevzhledné mohly být a bývaly odloženy, prodány nebo usmrceny. Výchovou se nezaměstnávali rodiče, ale svěřovali ji otrokům, kteří dítky nevychovávali, ale obyčejně kazili, hovíce všem jejich špatným náklonnostem.

V ohromné říši římské bylo 6 milionů římských občanů, z nich nepatrná část velikých boháčů, ale na 120 milionů otroků. Otrok byl člověk bez práva. Byl u většiny pánů ceněn méně než zvířata.

Posledním východiskem lidem toho věku neuspokojeným pověrami, otráveným nestřídmostí a nemravností byla sebevražda. Nesmírná byla bída pohanských národů. Člověk úplně zapomněl, že má nesmrtelnou duši, ztratil všecek pojem o Bohu, neznal bližního, v bezmezné poživačnosti staral se jen o pozemské chvilkové smyslné rozkoše a ve vražedném sobectví šlapal po právech slabších svých bližních. Když se lidstvo ocitlo v podobném stavu, v jakém bylo kdysi před potopou světa, co se stane? Přijde na svět nová potopa? Ano, přijde! Ale ne potopa špinavých vod, nýbrž potopa nezměrné lásky Boží, která chce propast hříchů a zločinů vyrovnat bezedně hlubokou láskou, láskou širokou jako svět a vysokou jako nebe.

Láska Boží přijde sama na svět, a zbuduje si pomník, který bude všemu lidstvu majákem spásy: Kříž. Jedno rameno kříže bude ukazovat k zapomínanému Bohu jako jedinému zdroji Pravdy a Lásky, a druhé rameno bude obepínat svět od jednoho konce ku druhému, bude se rozpínat nad celým lidstvem, na znamení že všichni jsou členové jedné rodiny Boží a dítky jednoho Otce.

„TAK BŮH MILOVAL SVĚT, ŽE SYNA SVÉHO JEDNOROZENÉHO DAL, ABY NIKDO, JENŽ V NĚHO VĚŘÍ, NEZAHYNUL, NÝBRŽ MĚL ŽIVOT VĚČNÝ."

Svatý apoštol Pavel napsal úvodem ve svém listě k židům: „Druhdy Bůh na mnohokráte a mnoha způsoby mluvil k otcům našim skrze proroky. V těchto však dnech doby poslední mluvil k nám skrze Syna svého, kteréhož ustanovil dědicem všech věcí skrze Nějž i světy učinil. On jest výblesk slávy a výraz podstaty Jeho. Udržuje všecko mocným slovem svým. Zasedl na pravici Velebnosti na výsostech, když byl vykonal očistu od hříchů."

Jaká radost a útěcha pro nás lidi v slzavém pozemském údolí, když otevíráme knihu Nového Zákona a hned z prvních stránek se přesvědčujeme o nesmírné lásce Boží k nám hříšným. Dobrotivý Pán Bůh se nespokojil tím, že posílal po celá tisíciletí lidem vynikající proroky, kteří oznamovali Jeho vůli. Z nevýslovné lásky posílá světu Syna svého, aby On byl světu živým Slovem, v němž je obsaženo všecko: všecka Pravda i věčný Život. Proroci byli jenom lidé. I když mluvili a jednali z vnuknutí Božího, přece nemohli dát lidstvu pravého Světla a pravého Tepla. Měli v sobě jen několik paprsků Bohem jim propůjčených. Hvězdy nedovedou nahradit slunce. A srdce lidská prahla po Slunci Lásky Boží. Boha do té chvíle nikdo neviděl tváří v tvář. A přece lidstvo toužilo po tom, aby spatřili Toho, skrze Něhož je všecko učiněno a bez Něhož není učiněno nic, co učiněno jest.

Vědomě i nevědomky veškeré lidstvo žíznilo po rose s nebe, hladovělo po chlebě, jenž by s nebe sestoupil. Nevědomá a hříšná Samaritánka vyslovila tu žíznivou touhu. Pán Ježíš u studnice Jakobovy jí jenom nadhodil: „Kdybys ty věděla, kdo jest Ten, který ti praví: Dej mi píti, ty bys ho prosila a dal by ti vody živé." Pochopila Samaritánka, co myslil Božský Spasitel? Jistě alespoň tušila a mluvila za všecky lidi: „Pane, dej mi té vody, abych již nežíznila, ani nechodila sem vážit..." Nevědomí a hříšní Židé vyjádřili svůj hlad po lepším chlebě. Bylo to tenkrát, když po zázračném nasycení chleby jim Božský Spasitel řekl: „Pracujte nikoliv o pokrm pomíjející, nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému..." Pochopili Židé? Jistě zase alespoň tušili Božskou moc a lásku, když volali: Pane, povždy nám dávej ten chléb." Jan 6, 27.

Proroci a patriarchové starozákonní při veškeré své nesmírné lásce k Pánu Bohu a k lidem, při veškeré své horlivosti, nemohli dát světu, čeho nejvíc potřeboval, nemohli překlenout nesmírnou propast mezi nejvýš svatým Bohem a hříšným člověkem, nedovedli dát Spravedlnosti Boží ničeho, co by skýtalo dostatečnou náhradu a zadostiučinění za hřích Adama a Evy a za hříchy ostatních lidí. Proroci a patriarchové od Abrahama až po svatého Jana Křtitele nedovedli toho učinit, aby člověk byl jako Bůh, to jest aby nevýslovná a nekonečně krásná svatost Boží naplnila člověka, a učinila tak člověka Bohu na věky milým a drahým.

Ani lidé ani andělé nemohli učinit, aby byl člověk jako Bůh. A proto z nepochopitelné lásky Bůh stal se člověkem, aby člověk se mohl státi svatým jako Bůh. Jak se to stalo, to je obsahem Nového Zákona. Patriarchové a proroci ve Starém

Zákoně neměli jiného úkolu než připravovat ve vyvoleném národě příchod Syna Božího a s ním ustanovení Nového Zákona.

Starý Zákon byl zákonem přísné Spravedlnosti. I když pro-bleskovala na mnohých místech Láska a Milosrdenství, přece nezářila v plném jasu. V plném oslnivém jasu zazářila ze slov Ježíše Krista při poslední večeři: „Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás. Zůstaňte v lásce mé! Budete-li zachovávati přikázání má, zůstanete v lásce mé, jakož i já jsem zachoval přikázání Otce svého a zůstávám v lásce jeho... Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele. Vy jste přátelé moji, činíte-li, co já přikazuji vám. Již více nenazývám vás služebníky, neboť služebník neví, co činí Pán jeho, ale nazval jsem vás přátely, neboť jsem vám oznámil všecko, co jsem slyšel od Otce svého. Jan 15, 9—15. Svatý Matouš, evangelista vypravuje, jak Božský Spasitel položil pečeť na svá slova: „Když pak večeřeli, Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal jej a dav učedníkům svým, řekl: „Vezměte a jezte: toto jest tělo mé." A vzav kalich, poděkoval a dal jim, řka: „Pijte z toho všichni, neboť toto jest krev má Nového Zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů."

Vtělením z Ducha svatého v Marii Panně stal se Syn Boží člověkem. Ustanovením Nejsvětější Svátosti Oltářní, v níž jako Bůh i jako člověk je přítomen do konce světa, dává tentýž jediný a pravý Syn Boží možnost každému člověku, aby se stal milostiplnou proměnou z vyhnaného marnotratného syna opět svatým dítkem Božím. Tělo a Krev Ježíše Krista v Novém Zákoně podávají se každodenně na nespočetných oltářích a na všech místech této země jako nejdražší Oběť za nás Bohu Otci od Boha Syna ve způsobách chleba a vína. Tak jest tato Nejsvětější Oběť Ježíše Krista mostem, který překlenul propast mezi nejvýš svatým Bohem a hříšným člověkem. Člověk nemusí hladovět, vždyť má na katolických oltářích stále chléb Těla Kristova. A stačí jenom očistit duši odpuštěním hříchů ve svaté zpovědi a říci pokorně: Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má, a Ježíš Kristus vchází do duše. Jako jas slunce září z kapky rosy, tak krása a svatost Ježíše Krista září až k trůnu Božímu ze šťastné duše.

SYN BOŽÍ PŘIŠEL, ABY UKÁZAL CENU LIDSKÉ DUŠE.

Bez Ježíše Krista nikdy by lidstvo nebylo poznalo cenu lidské duše. Právě Ježíš Kristus svým příchodem na svět, svým láskyplným životem a svou bolestnou smrtí na kříži za spásu

lidstva ukázal, jak nesmírnou cenu má duše lidská. Pro věčnou spásu nesmrtelných duší přišel, pro ně žil, pro ně umíral, pro ně ustanovil Církev, svátosti, pro ně přebývá v Nejsvětější Svátosti... Jsou to slova Ježíše Krista, která připomínají, že největší péči má člověk věnovati své duši: „Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil? Aneb jakou výměnu dá člověk za věčný život svůj?" Mat. 16, 26.

Jedině jako Bůh mohl Ježíš Kristus světu říci, co má činiti, co je ku spáse, a co činiti nesmí, co je k věčné záhubě. „Ten mě miluje, kdo zachovává má přikázání." Těmito slovy naznačuje Pán Ježíš svoji nejvyšší Božskou autoritu. Hřích je neposlušnost vůči Bohu, je důkazem oslabené nebo vůbec ztracené lásky vůči Bohu. Syn Boží přišel, aby lidstvu ukázal hrůznou ošklivost a záhubnost hříchu. Pravil na příklad se vším důrazem: „Pohoršuje-li tě oko tvé pravé, vylup je a odhoď od sebe; neboť prospěšnější je pro tebe, aby zahynul jeden úd tvůj, než aby celé tělo tvé bylo uvrženo do pekla. A jestliže pravá ruka tvá tě pohoršuje, utni ji a odhoď od sebe, neboť prospěšnější je pro tebe, aby zahynul jeden úd tvůj, než aby celé tělo tvé bylo uvrženo do pekla." Mat. 5, 29, 30.

Zvláště Krev Ježíše Krista, Božského Spasitele našeho, prolitá až do poslední krůpěje, ukazuje nejlépe, že duše lidská má největší cenu před Bohem, cenu nade všecky stvořené věci. Umučení Páně mělo jediný účel, dát spravedlnosti a svatosti Otcově zadostiučinění i pokutu za všechny hříchy. To naznačují slova Božského Spasitele při poslední večeři: „Pijte z toho všichni, neboť toto jest Krev má, Nového zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů." Mat. 26, 27.

Svou krvavou obětí, jejíž cena je nekonečná v nejplnějším slova smyslu, vyplatil Ježíš Kristus Spravedlnosti a Svatosti Boha Otce hodnotu za všecky duše. Cena Vykupitelské oběti, proto že ji přinesl Syn Boží, stačí pro všecky, co byli a budou na světě až do konce světa. A nejenom stačí, mnohem a mnohem převyšuje skutečnou potřebu. Jediná krůpěj Nejsvětější Krve má u Boha Otce nepoměrně a nesrovnatelně větší cenu než celý svět se všemi hmotnými i duchovními statky. Jakou tedy cenu mají duše lidské, když Bůh sám uznal je za hodny takové Oběti. A naopak, jak strašlivé jsou účinky hříchu, když si vynutily tak drahou Oběť na jejich zahlazení.

Ani nejpřednější anděl Boží, ani nejsvětější člověk nemohli pro duše lidské ničeho takového vykonati, poněvadž jsou jenom tvorové z ničeho stvoření, a všecko, co konají, má cenu konečnou. Měl-li Bůh být nanejvýš oslaven dílem Vykupitelským, nemohl toto dílo vykonat k nekonečné slávě Boha Otce

a ku spáse všech duší dobré vůle nikdo jiný, než Syn Boží. A On toto dílo vykonal z nevýslovné Lásky k Bohu Otci a z nevýslovné lásky k nesmrtelným duším.

Ježíš Kristus jest jediný v dějinách lidstva. On jediný jest Vykupitel a Spasitel všech lidí dobré vůle, kteří upřímně po spáse skrze Něho touží a kteří užívají prostředků milosti Ním ku spáse ustanovených. On jediný jest zakladatel náboženství a Církve. On jediný nejlépe ví, jakou cenu má duše lidská, a přišel to světu říci. Bez Něho by se to nikdy nikdo nemohl domýšleti. Nikdo nemůže a nesmí pochybovati o nejvyšší ceně duše lidské, protože Ježíš Kristus za její spásu přišel trpět a umřít.

SYN BOŽÍ PŘIŠEL, ABY NÁS NAUČIL PRAVÉ LÁSCE K BOHU.

Tím, že sám Syn Boží přišel na svět, že z lásky k lidem člověkem se stal, a z přemíry lásky že za lidi trpěl a umřel, dal nám lidem neodolatelný důvod k lásce k Sobě, lásce k Bohu. Až do Jeho příchodu neměli lidé správného pojmu o lásce Boží k lidem. V knihách proroků byly výroky, které prozrazovaly velikou lásku Boží k lidem. Ale to nestačilo. Nestačilo to především Pánu Bohu. Proto poskytl člověku důvod k největší lásce k Sobě. Poslal Syna svého. Kdyby nebyl přišel na svět Syn Boží, nikdy by se nebyli lidé dověděli, jak Bůh lidi miluje. Ale takovému důkazu odolat nemohli. „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jediného dal, aby žádný kdo v Něho věří, nezahynul, ale aby měl život věčný.“ Když víme, jak nás Pán Bůh miloval, těžko je lásce se postavit na odpor. Miliony a miliony lidí nadchly se touto láskou Boží k největší lásce k Bohu. Dějiny Církve Kristovy jsou svědkem: Miliony mučedníků nevážily ani muk, nebáli se smrti. Žádný člověk nemůže ničeho namítati proti přikázání: „Milovati budeš Pána Boha svého, z celého Srdce, z celé duše....“ Protože Bůh napřed miloval nás, když jsme byli ještě hříšníky.

......, ABY LIDI NAUČIL LÁSCE K BLIŽNÍMU.

Až do příchodu Ježíše Krista nikomu z lidí nenapadlo, že by mohla být nějaká povinnost lásky k cizím lidem, k nímž nás neváže ani krev ani přátelství. Povinnost uctivosti a pohostinnosti i vůči cizím hostům byla známa a byla také prováděna. Ale tato uctivost a pohostinnost sotva se dala nazvati láskou v pravém slova smyslu. Láska, které nás naučil Ježíš Kristus, je nepoměrně víc, přikazuje i největší oběti vůči lidem, kteří jsou

nám třeba úplně cizí, ale jsou potřební pomoci hmotné nebo duchovní. Proto Ježíš Kristus nazval své přikázání o lásce k bližnímu přikázáním „novým." „Přikázání nové vám dávám, abyste se milovali vespolek; jako já jsem miloval vás, abyste se i vy milovali vespolek. Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci? budete-li míti lásku jedni k druhým." Jan 13, 34—35. A toto přikázání učinil Kristus Pán druhým největším. První jest o lásce k Bohu: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své. . . To jest největší a první přikázání. Druhé pak jest podobné jemu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého." Mat. 22, 37—39.

Ale aby nebylo pochybnosti, kdo jest náš bližní, pronesl Božský Spasitel ještě jiná slova v kázání na hoře: „Slyšeli jste, že bylo řečeno ve Starém Zákoně: Milovati budeš bližního svého a nenáviděti budeš nepřítele svého. — Ale já pravím vám: Milujte nepřátele své, dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají, abyste byli dětmi svého Otce, jenž je v nebesích. . . Neboť milujete-li jen ty, kteří vás milují, jakou budete míti odplatu? Což nečiní toho i celníci? A budete-li pozdravovati toliko své bratry, co zvláštního činíte? Což to nečiní i pohané? Buďte tedy dokonalí, jak i Otec váš nebeský jest." Mat. 5, 43—48.

Tak Božský Spasitel uzákonil lásku k bližnímu v nejdokonalejší podobě: v lásce k nepřátelům. A aby na to od nikoho nebylo zapomenuto, vložil závaznou připomínku do každodenní modlitby Otčenáše: „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům."

Bez Ježíše Krista nebylo by na světě dětinné lásky k Bohu, nebylo by ani obětavé a nezištné lásky k bližnímu, nebylo by známo na světě odpuštění, a naprosto by nebyla poznána a vykonávána láska k nepřátelům.

Pohanská náboženství, ať budhistické, šintoistické, nebo indické, kromě mnohobožství a nesčíslných pověr, neznala lásky k Bohu a neznala lásky k bližnímu. Pohané se dovedli předstihovat v nenávisti, v krutosti a mstě, ale slova „Odpouštím" neznali. I Židé ve Starém Zákoně nechtěli rozumět lásce k Bohu. A naprosto nebyli schopni, aby pochopili dokonalou lásku k bližnímu. I dnes se nevěřící a zpohanštělý svět s odporem odvrací od těchto dvou přikázání, a považuje je za slabost.

Židovstvo, pohanství, nevěra, bludy, ze všech sil bojují proti těmto dvěma přikázáním o lásce k Bohu a bližnímu. K výše jmenovaným se přidávají lhostejní a špatní křesťané, které Kristus Pán na posledním soudě neuzná za své učedníky. Jim všem budou platit strašná slova Božského Soudce: „Odejděte

ode mne, zlořečení, do ohně věčného... neboť, co jste neučinili jednomu z mých nejmenších mně jste neučinili." Tato slova budou jim vysvědčením, že nemilovali ani Ježíše Krista, ani bližní, které On milovat přikázal.

Na celém širém světě, ve všech dobách od času Krista Pána jediná Církev Jeho, Církev katolická vytrvale a neúnavně učí těmto přikázáním. A nejenom učí. V nesčetných milionech svých věrných dítek: apoštolů, svatých, řeholníků a řeholnic, obětavých kněží, Boha a bližního milujících věřících, ukazuje a dokazuje světu, jak se mají přikázání o lásce k Bohu a bližnímu plnit až do posledních důsledků.

EVANGELIUM JEDNO VE ČTYŘECH KNIHÁCH.

Evangelium, které budeme čísti, vypravuje nám o životě, smrti a oslavení Ježíše Krista. Slovo Evangelium je řecké a znamená česky radostné poselství. Evangelium je jedno, knihy Evangelia jsou čtyři. Jsou sepsány od čtyř svatopisců: Matouše, apoštola, Marka, žáka sv. Petra, Lukáše, žáka sv. Pavla, Jana, apoštola. Spisovatelé Evangelia se navzájem doplňují.

Tato kniha Čtení z Písma svatého Nového Zákona je sestavena tak, že obsahuje všecko, co vypravují Evangelisté. Události jsou za sebou v tom pořádku, v jakém skutečně za sebou následovaly. Vynechány jsou jenom ty texty, které jsou souběžné u několika Evangelistů. Výklad a úvahy jsou podloženy v článečcích nadepsaných hesly.

O některých událostech vypravují dva i tři evangelisté, někdy i všichni čtyři. V takovém případě je v naší knize uveden text obyčejně z toho Evangelisty, který událost vypravuje nejobšírněji. Někdy se vyskytují při líčení téže události zdánlivé rozpory. Jsou to rozpory jenom zdánlivé, které se vyskytují vždycky, kdykoliv několik lidí vypravuje totéž. Vypravování vypadne u každého poněkud jinak, i když se drží co nejvěrněji pravdy. Zdánlivé rozpory vznikají odtud, že každý vypravovatel v hlavních rysech ovšem vypravuje stejně, ale v podrobnostech všimne si každý něčeho jiného, takže vypravování vypadá zdánlivě jinak. Ale po bedlivém srovnání dají se různosti vysvětlit téměř ve všech případech. Kde snad se to přece nepodaří úplně, tam nepřičítáme rozpor nesprávnosti Evangelisty, ale svrchu zmíněné osobní pozornosti k různým okolnostem. Takový případ je jenom ojedinělý. Jinak mezi Evangelisty je tak dokonalá shoda, že je bezpříkladná a dokazuje ustavičnou pomoc Ducha svatého.

Církev katolická nám poskytuje záruku za tyto knihy jako za knihy Starého Zákona, že byly napsány s ustavičnou pomocí Ducha svatého, že jsou bez jakékoliv nepravdy a bludu. Kristus Pán ničeho nenapsal, ani nekázal apoštolům, aby psali. Ale bylo to přirozené, že apoštolé a evangelisté alespoň něco písmem poznamenali, aby se pravdy Boží tím více šířily, aby byly památníkem slov a skutků Božského Spasitele pro všecky, kteří neměli to štěstí s ním žíti. Není ovšem v Evangeliích všecko, co Pán Ježíš učil a činil. Evangelista svatý Jan napsal na konci své knihy Evangelia: „Je však ještě mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš: kdyby napsána byla každá zvlášť, myslím, že by ani celý svět neobsáhl těch knih, které by musily býti napsány.“ Jan 21, 25. Všecky ostatní pravdy svaté víry zachovala neomylná tradice, ústní podání.

Svatý Matouš.

První kniha evangelia byla napsána od apoštola sv. Matouše roku 42. po narození Pána Ježíše. Svatý Matouš se původně jmenoval Levi a byl výběrčím daně, celníkem. Před velikonocemi v druhém roce svého působení zavolal ho Kristus Pán. Ihned opustil všecko, později byl ustanoven apoštolem. Po nanebevstoupení Páně napsal svatý Matouš evangelium hlavně pro své krajany palestinské. Křesťané byli pronásledováni, voděni na popraviště a do žalářů. Neměli chrámů, neměli nikde zastání ani ochrany, bylo nebezpečí, že odpadnou zase k židovství. Proto svatý Matouš postavil svým krajanům před oči osobu Ježíše Krista v plném lesku Božské a Vykupitelské moci a slávy. Ukázal, jak se na Něm vyplnila všecka proroctví. Kázal mezi pohanskými národy jižně od Kaspického moře, tam umřel mučednickou smrtí.

Svatý Marek.

Svatý Marek byl žákem svatého Petra a provázel svatého apoštola na jeho cestě do Říma roku 53. po narození Krista Pána. Z Říma odebral se do egyptského města Alexandrie, tam založil křesťanskou obec a stal se jejím biskupem. Ustanoviv nástupce v úřadě biskupském vrátil se do Říma a byl tam po ruce svatému Pavlovi ve vězení i svatému Petrovi, který vzkázal od něho pozdrav svým čtenářům. Působil i v Malé Asii, opět v Římě, konečně vrátil se do Alexandrie. Tam zemřel smrtí mučednickou. Roku 828 přivezli kupci benátští ostatky jeho do Benátek, kdež k jeho cti byl zbudován nádherný chrám. Evangelium napsal pro římské křesťany podle

kázání svatého Petra. Účelem evangelia bylo dokázati Božství Spasitelovo.

Svatý Lukáš.

Svatý Lukáš byl žákem a průvodcem svatého Pavla. Evangelium napsal roku 63. a to v Římě. Provázel svatého Pavla na druhé i na třetí apoštolské cestě a konečně byl s ním i na cestě do vězení římského. Tam zůstal se svatým Pavlem po celou dobu vazby první i druhé. Po smrti sv. Pavla r. 67. kázal v Italii, Galii, Dalmacii a Macedonii. Zajímavé je, že svatý Lukáš byl původním povoláním lékař. Evangelium, které napsal, věnoval Theofilovi, křesťanu obrácenému z pohanstva. Píše v úvodu k Evangeliu: Mnozí již podjali se toho, aby uspořádali vypravování o těch věcech, které se u nás naplnily, jak nám je podali ti, kteří byli od počátku očitými svědky a přisluhovateli slova, proto vidělo se i mně, který jsem od prvopočátku vše důkladně vyzvěděl, pořádkem o tom psáti tobě, velmožný Theofile, abys poznal pravdu těch věcí, kterým jsi byl vyučen. Toto Evangelium bylo určeno ponejvíce pro křesťany z pohanstva. Kázání svatých apoštolů i různé psané paměti byly mu pramenem. Pohřben byl svatý Lukáš v Patrách v Achaji. Roku 357 byly ostatky jeho přeneseny do města Konstantinopole.

Svatý Jan.

Jan, apoštol a miláček Páně, byl syn rybáře Zebedea a jeho manželky Salome. Měli obydlí v Betsaidě při vtoku Jordanu do jezera Genezaretského. Rodina Zebedeova byla dosti zámožná. Matka Salome přisluhovala Kristu Pánu vším potřebným ze svého majetku. Ona byla mezi ženami, které v neděli Zmrtvýchvstání šly pomazat tělo Spasitelovo. Se svým bratrem Jakubem Větším pomáhal napřed otci při rybářském řemesle. Potom odešel za svatým Janem Křtitelem, byl svědkem křtu Ježíšova. Po pokušení na poušti přidal se svatý Jan ke Kristu Pánu s Petrovým bratrem Ondřejem. Byl na svatbě v Káni Galilejské. Provázel Božského Spasitele do Kafarnaa, do Jerusalema. Na nějaký čas se potom vrátil ku svému povolání rybářskému. Při volbě apoštolů byl vřazen do sboru apoštolů. Svatý Jan byl zvláště milován od Božského Spasitele. Byl při všech důležitých událostech: při proměnění na hoře Tábor, byl po boku Páně při poslední večeři, v zahradě Getsemanské. Stál věrně pod křížem, kdež od umírajícího Spasitele dostal Pannu Marii za matku. Opatroval ji pak až do její slavné smrti. Svatý

Pavel nazývá ho sloupem Církve. Později usadil se v Efesu, odkudž spravoval křesťanské obce maloasijské. Za panování císaře Domitiána byl dopraven do Říma a hozen do vařícího oleje. Když neutrpěl žádného porušení, byl poslán do vyhnanství na ostrov Pathmos. Tam napsal knihu Zjevení budoucích osudů Církve. Po smrti Dominitianově vrátil se do Efesu, napsal knihu evangelia a tři listy. Zemřel ve věku 94 let.

Evangelium napsal pro křesťany maloasijské. Byl od nich o to požádán, poněvadž byl svědkem celého působení Spasitelova. Poznamenal leccos, co ostatní tři evangelisté opomenuli. V době svatého Jana začali vystupovat bludaři, kteří šířili své výmysly proti učení Krista Pána. Těm všem čelil svatý Jan. Uváděl nejenom veliké zázraky Krista Pána, jimiž dokazoval svoje Božství, ale také řeči Jeho, v nichž mluvil o svém Otci, Duchu svatém, a své Božské Osobě. Sám se v evangeliu nejmenuje, mluví o sobě v třetí osobě.

Evangelisté dostali zvláštní odznaky svých evangelií, svatý Matouš dostal odznak člověka, poněvadž začíná evangelium rodokmenem rodu Davidova, z něhož pocházel sv. Josef i Panna Maria. Svatý Marek má odznak lva, poněvadž začíná evangelium líčením pouště, místa pobytu sv. Jana Křtitele. Svatý Lukáš má odznak obětního zvířete býka, protože na počátku vypravuje o oběti Zachariášově. Svatý Jan se maluje s orlem, poněvadž ve svém evangeliu se vznesl až k nedostupným výšinám bytosti Boží v Nejsvětější Trojici.

Jak působí Evangelium na vnímavou duši.

V úvodu ku Starému Zákonu ukázali jsme si, jaká síla se skrývá ve slovech, jež byla napsána do Písma sv. za zvláštní pomoci Ducha svatého. Svatý Augustin několika řádky z listu svatého Pavla dokončil svoje obrácení, a stal se chloubou Církve katolické. V úvodu k Novému Zákonu ukážeme si jiného velikána mezi svatými: svatého Františka z Assisi.

Když se už svatý František obrátil od časných věcí celým srdcem k Pánu Bohu, podobal se přece ještě nevědomému lodníku, jenž nevěděl sám, co a jak dál — a kudy kam. Měl ve zvyku ve všech věcech obraceti se o pomoc k Matce Páně.

Bylo 24. února 1208 na svátek sv. Matěje, apoštola Páně. František vypravil se toho dne ze své chýše v Rivotorto do kostelíčka Panny Marie, který ještě s jinými svatyněmi pěkně opravil. Tam chodíval denně na Mši sv., kterou sloužíval kněz řehole sv. Benedikta. Když kněz četl slova svatého evangelia podle sepsání sv. Matouše, dostalo se svatému Františkovi žá-

doucího osvícení. Hluboce naň zapůsobila slova: „Neopatřujte si zlata ani stříbra ani mědi do svých opasků, nemějte mošny na cestu ani dvou sukní, ani obuvi, ani hole...." Mat. 10, 9—10.

Po celou dobu nejsvětější Oběti tato slova mu zněla v duši, a kdykoliv pohlédl na kříž, vždy se mu zdálo, jakoby k němu těmi slovy mluvil Spasitel. Rozechvěn spěchal hned po Mši svaté ke knězi do sakristie, aby mu objasnil smysl oněch slov. Neboť ačkoliv tušil, že ze sv. Evangelia mu Bůh naznačil jeho budoucí život a povolání — žíti po příkladu apoštolů a učedníků Ježíše Krista v úplném odřeknutí světských věcí, oddati se zcela službě Ježíše Krista a přispěti tak k obnově Církve — ačkoliv to všecko tušil, přece si jen přál mít plnou jistotu. Proto chtěl z úst kněze, jako služebníka Božího, slyšeti správný smysl oněch slov.

Kněz milerád splnil jeho přání a poučil ho, že k účinnému hlásání Evangelia je třeba odřeknout se všeho světského, a čím dokonaleji to kdo učiní, tím většího požehnání a milosti dostane se mu v apoštolské práci od Ježíše Krista.

„Ano, to jest to, po čem toužím již dávno, to jest to, po čem vzdychám," zvolal sv. František radostně, — „nebudu déle váhati a zařídím se podle těchto slov." Odhodil váček s penězi, odložil hůl i obuv, a místo koženého pásu opásal se hrubým provazem. Také poustevnický talár zdál se mu příliš jemný a pohodlný pro pravého následovníka apoštolů. Proto si opatřil jiné, drsné a hrubé roucho barvy popelavé a kápí k přikrývání hlavy v čas nepohody. Bedra si opásal provazem, na jehož koncích dolů splývajících uvázal si tři uzly.

František učinil v tuto chvíli mohutný krok na cestě, na kterou ho volal Bůh. Chtěl doslova vyplnit slovo Ježíše Krista. Den 24. února 1208 je jedním z nejvýznamnějších dějinných chvil celé Církve. Svatý František slavil zasnoubení, jak on sám rád říkával, s nejmilejší nevěstou se svatou chudobou, odřekl se všeho světského nejdokonalejším způsobem, jak se člověk jenom může odřeknout. Pudila ho k tomu láska k Ježíši Kristu a k Církvi jeho. Ten den je zlatým písmem zapsán do dějin Církve katolické. V půdu Církve zapadlo seménko, z něhož měl vyrůstati požehnaný, rozvětvený a po celém světě se rozprostírající strom řehole sv. Františka.

Svatý František s nesmírnou vděčností přijal paprsek nebeského světla z Evangelia. I před tím si Evangelia nade všecko vážil, ale teď svaté Evangelium, tak jak ho předkládá a vykládá Církev Ježíše Krista, stalo se mu vůdcem neomylným na dalších cestách jeho povolání, Duch svatý byl mu sám v této

SVATÝ FRANTIŠEK Z ASSISI.

Svatý Františku, chudičký apoštole Ježíše Krista, vypros nám, aby oheň lásky Boží ze svatého Evangelia rozněcoval srdce naše, jako roznítil srdce tvoje!

knize rádcem. O nic tak svatý František neprosil Pána Ježíše, než aby věrně a ve všem vyplnil Jeho svatou vůli do poslední tečky a čárky.

František byl na počátku svého apoštolátu sám. „Kéž bych našel aspoň jednoho člověka, který by mně rozuměl.“ A hle, jaké požehnání vylil Božský Spasitel na svého milovaného apoštola. Již za života sv. Františka rozšířil se jeho řád po celém křesťanstvu. Roku 1264 měl řád sv. Františka v 33 provinciích na 8000 klášterů a na 200.000 členů. Do dneška jest řád sv. Františka se všemi svými větvemi a s III. řádem nejrozšířenějším řádem ze všech, které Církev svatá má. Misionáři Františkánští vykonali nesmírné dílo mezi pohany. Všude synové sv. Františka hlásali Evangelium, potírali bludy a nepravosti, povzbuzovali k životu křesťanskému podle Evangelia. Králové a knížata považovali si za největší čest, že nosili roucho sv. Františka jako členové III. řádu. Ze slavných umělců a učenců náleželi k třetímu řádu sv. Františka: Rafael, Michel-Angelo, Petrarka, Dante, Tasso, Koperník, Kolumbus a nesčetní jiní.

Odkud to všecko požehnání? Odtud, že svatý František otevřel dokořán srdce svoje svatému Evangeliu Ježíše Krista. Na něm vyplnil obzvláště Božský Spasitel své slovo: „Oheň přinesl jsem na svět a co chci jiného, než aby se vznítil.“ Luk. 12, 49.

To chtěli, a za to se modlili, aby se stalo, svatý Cyril a Metoděj, když přinesli našim předkům na Moravu první knihy a mezi nimi na prvním místě Evangelium. Evangelium přijaté a konané proměnilo národ náš, proměnilo národy evropské, proměnilo svět. Evangelium jedině činí šťastnými ty, kteří je upřímně přijímají. Jestliže příkazy Evangelia opustí, stávají se nešťastnými a hynou jednotlivci i národy.

Modlitba.

„Svatý Františku, chudičký apoštole Ježíše Krista, vypros nám, aby oheň Lásky Boží ze svatého Evangelia rozněcoval srdce naše jako roznítil srdce tvoje. Amen.“

K Novému Zákonu patří tyto knihy: Evangelium svatého Matouše, svatého Marka, svatého Lukáše, svatého Jana, Skutky apoštolské, čtrnáct listů svatého Pavla, jeden list svatého Jakuba Menšího, dva svatého Petra, tři svatého Jana, jeden svatého Judy. Nový Zákon zakončuje kniha prorocká: Zjevení svatého Jana, řecky Apokalypse.

SKRYTÝ ŽIVOT JEŽÍŠE KRISTA

SYN BOŽÍ, JSA BOHEM OD VĚČNOSTI, STAL SE ČLOVĚKEM.

Nový Zákon začíná stejnými slovy jako Starý Zákon — Jenže „počátek“ zde znamená věčnost Boží — Bůh Syn jest živé Slovo Otcovo — Bůh Syn jest od věčnosti s Bohem Otcem — Bůh Otec všecko stvořil skrze Syna — Bez Boha Syna nepovstalo nic, — i všecek život povstává skrze něho — život tělesný i život duše — Život duše záleží ve Světle víry v Ježíše Krista — Kde toto Světlo nezazáří, tam jest naprostá duševní temnota — Mnozí lidé pohrdají Světlem víry v Ježíše Krista — Prvním ohlašovatelem příchodu Syna Božího byl Jan Křtitel — Byl poslán Bohem samým — Vydával na poušti u Jordanu svědectví, že Ježíš Kristus je Světlem ku spáse — Ježíš Kristus každému nabízí Světlo milosti Boží — Ačkoliv přišel do svého vlastnictví, mezi své, nepřijali Ho — Těm, kteří ho pokorně přijali, dal důstojnost dítek Božích — to jest účast na svém Božském životě — Syn Boží stal se člověkem a třiatřicet let přebýval mezi lidmi — Svatý Jan, Evangelista, i ostatní apoštolové jsou svědky Jeho Božského působení: jeho zázraků, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení — Zákon přísné spravedlnosti skrze Mojžíše — milost byla dána skrze Ježíše Krista — Od Něho jsme se dověděli, co je v Bohu.

Jan 1, 1—14, 16—18.

Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha, a Bůh bylo Slovo. To bylo na počátku u Boha.

Všecky věci povstaly skrze ně, a bez něho nepovstalo nic (z toho), co povstalo.

V něm byl život, a ten Život byl světlem lidí, a Světlo ve tmě svítí, a tma ho nepojala.

Vystoupil pak jeden člověk, byv poslán od Boha, jméno jeho bylo Jan; ten přišel na svědectví, aby vydal svědectví o Světle, by všichni uvěřili skrze něho. On nebyl světlem, nýbrž přišel, aby svědectví vydal o Světle.

Bylo však Světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět.

Na světě byl, a svět povstal skrze něj, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.

Kolikokoli však ho přijali, dal jim moc státi se dítkami Božími, těm totiž, kteří věří ve jméno jeho, kteří se zrodili nikoli z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha.

A Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho, slávu jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

Z plnosti jeho my všichni jsme obdrželi, a to milost jednu za druhou; neboť zákon byl dán skrze Mojžíše, milost však a pravda přišla skrze Ježíše Krista.

Boha nikdo nikdy neviděl; jednorozený Syn, jenž jest v lůně Otcově, ten to zjevil.

*

Stejnými slovy, ale jiného významu.

Starý Zákon začíná slovy: Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Nový Zákon, do něhož jsou úvodem slova svatého Jana Evangelisty, začíná podobně: Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha a Bůh bylo Slovo. Jiný význam má „na počátku" ve Starém Zákoně a jiný význam má v Evangeliu svatého Jana. Tam je to počátek stvořeného světa. V evangeliu jest „počátkem" Boží věčnost, Bůh sám, od Něhož má počátek všecko, ale On nemá počátku, byl vždy, jest a bude vždy. Jak On sám praví ve Zjevení svatého Jana: „Já jsem počátek a konec". Nebo jak praví se v Žalmu 89, 2: „Prve nežli hory se narodily, prve než počala země a svět co plodit, od věků až do věků ty, Bože jsi."

Kratince, ale výstižně.

V hlubinách věčnosti bylo Slovo. A Slovo bylo u Boha. Svatý Jan Evangelista nazývá Slovem druhou Božskou Osobu, Boha Syna. Název Slovo jest velice výstižný, protože jasně naznačuje zevnější úkol, který posláním od Boha Otce přišel Syn Boží na svět vykonat: oznámit slova Otcova, být takřka tlumočníkem Otcovým. Byl tedy opravdu Syn Boží Ježíš Kristus velikým a živým Slovem poslaným od Boha Otce lidem na zemi. Ale výraz „Slovo" pro druhou Božskou Osobu naznačuje také vnitřní Jeho podstatu. Jako slovo u člověka je spojeno s osobou, která je pronáší, tak „Slovo", to jest Bůh Syn, svojí podstatou ustavičně jest spojen s Osobou Boha Otce. Slovo bylo u Boha, ale ne jako něco jiného než je Bůh, dokonce ne jako něco učiněného od Boha, jak tvrdili mnozí bludaři, nýbrž Bůh bylo Slovo. A poněvadž tato pravda je základem Evangelia, potvrzuje a zdůrazňuje ji svatý Jan ještě jednou větou: „To (Slovo) bylo na počátku u Boha." Tak kratinkými, ale podivuhodně jasnými a úchvatně prostými slovy vylíčil svatý Jan poměr mezi Bohem Otcem a Bohem Synem v nejsvětější Trojici.

Kdo je Ježíš Kristus a jak v Něho musíme věřit.

Evangelium má za základ Božství Ježíše Krista. Když říkáme: „Věřím v Ježíše Krista," znamená to, že věříme v Něho jako

Syna Božího, druhou Božskou Osobu, spojenou od věčnosti Božskou podstatou s Bohem Otcem. Jenom taková víra v Ježíše Krista vede člověka ku spáse. Bez této víry není spásy. To Ježíš Kristus sám potvrzuje v Evangeliu na všech stránkách: „Kdo věří ve Mne má život věčný." Jan 6, 47. „Kdo nevěří, již jest odsouzen, poněvadž nevěří ve jméno jednorozeného Syna Božího." Jan 3, 18.

Bůh Otec všecko činí skrze Syna.

V další větě naznačuje svatý Jan poměr Slova k veškerenstvu, k celému světu: „Všecky věci povstaly skrze Ně," totiž skrze Slovo „a bez něho nepovstalo nic z toho, co povstalo." Bůh Otec všecko stvořil skrze Boha Syna. Skrze něho byl stvořen i život na zemi, skrze něho byl stvořen i život člověka. Všecko stvoření a všecek život nejenom těla, ale i duše, má původ v Bohu Synu. On sám má v Sobě Život věčný, je dárcem života časného i věčného.

Ze tmy nicoty ku světlu života.

Život a světlo úzce spolu souvisí. Ve světě hmotném zařídil to Stvořitel tak, že k životu je nezbytně třeba světla slunečního. Aby však mohlo povstati světlo, bylo třeba Života Božího. Kdyby nebylo Boha, nebylo by ničeho. Nebylo by světla, nebylo by světa, nebylo by tvorů, bylo by jen nestvůrné, nezměnitelné nic, věčná tma a věčná smrt. Ale Bůh jest. On je všecka Dokonalost. On je Život a pramen života. On je Světlo a dárce světla. Před 100 roky každý z nás byl nicotou. Z nicoty povolal nás k životu Bůh. A před námi a kolem nás povolal k životu miliony lidí i jiných tvorů. Nicota byla nám tmou. Život stal se nám světlem. Uviděli jsme světlo, začali jsme žít a žijeme. A není jenom světlo sluneční.

Poznání Boha jest člověku duchovním světlem k věčnému Životu.

I slepý má světlo, světlo svého rozumu, svého sebevědomí, své duše. Toto světlo duše je pro člověka nejdůležitější. V tomto světle rozumu poznává duše mnohem víc než poznává ve světle slunečním. Ve světle rozumu člověk poznává Boha, jako původce všeho světa, jako původce také svého vlastního života. Tak Bůh člověka stvořil, aby světlem rozumu člověk poznával Původce všeho. A toto poznávání Původce všech věcí jest ovšem o tolik důležitější, oč je Původce a Stvořitel víc, než tvorstvo stvořené z nicoty. Jako dal Bůh našemu tělu všecky schopnosti, aby užívalo nejen zrakem, ale všestranně, užitků plynoucích ze světelného záření slunečního, tak dal a tím více dal duši člo-

věka schopnosti, aby měla pro svůj duchovní život největší užitek z Něho samého, nejen pro život pomíjející, ale pro život nepomíjející, věčný.

V pozemském životě skrze víru, po smrti tváří v tvář.

K tomu a proto Pán Bůh člověka stvořil: k poznání Sebe, k životu v Sobě. V poznávání Pána Boha je už na zemi největší štěstí člověka, ačkoliv člověk Pána Boha ještě nevidí. Ale nezůstane jenom při tomto částečném poznávání Pána Boha skrze víru. Uvidíme, když obstojíme ve zkoušce časného života, Pána Boha tváří v tvář a staneme se Jeho majetkem jako šťastné dítky Jeho.

V nadpřirozeném světě není jiného Života, a není jiného Světla než v Ježíši Kristu.

V nadpřirozeném životě duše je Bůh náš jediný Život, a naše jediné Světlo. Kdo se z vlastní svobodné vůle od Pána Boha odtrhuje, kdo Ho nechce znát a nechce v Něho věřit, kdo nechce plnit Jeho svatou vůli a přestupuje Jeho přikázání, zbavuje se Světla své duše. V duši takové nastává tma. Tma se zvyšuje, když člověk odmítá pomoc milosti Boží, kterou Bůh každému člověku ustavičně nabízí. Tato temnota činí člověka nanejvýš nešťastným. Po smrti promění se ve věčné zavržení od Boha. Takový člověk odmítl Život v Bohu a tím se zbavil i Světla v Bohu. To všecko potvrzují slova svatého Jana Evangelisty:

Kdyby nebyl Ježíš Kristus Bůh, nebyl by ani Životem, ani Světlem.

„V Něm byl život, a ten Život byl světlem lidí..." Ježíš Kristus, Slovo poslané od Boha Otce, byl Bůh. Kdyby nebyl Ježíš Kristus Bůh, nebyl by v Něm život a světlo pro každého člověka přicházejícího na tento svět. Svatý Augustin volá: „Ó Světlo, jež viděl Tobiáš, když při slepých očích učil syna svého cestě života; Světlo, jež Isák viděl v sobě, když zevně slepý předpovídal svému synu věci budoucí. Světlo, jež viděl Jakob, když budoucí věci předpovídal synům svým. Ó Slovo, skrze Než všecko povstalo a jest! Ó Slovo, které jsi řeklo: Buď světlo a bylo světlo! Aj, tma jest nad propastí mysli mé, ale Ty jsi Světlo. Aj, temná mrákota nad hlubinami mého srdce, ale Ty jsi Pravda! Řekni také mně: Buď světlo!, abych viděl světlo a poznal, co není světlem. Neboť bez Tebe bych považoval tmu za světlo a světlo bych měl za tmu." Jedině jako Bůh mohl o sobě Ježíš Kristus říci: „Já jsem Světlo světa." Jan 8, 12. A jedině jako Bůh mohl slavně prohlásit celému světu: „Já jsem Cesta, Pravda a Život." Jan

14, 6. Tato slova jsou jenom vysvětlením slov: „Já jsem Světlo .....“ Světlo je odznakem pravdy a života na cestě pozemského putování.

Světlo září ze slunce, ale slepý je nevidí.

Slepý člověk světla nevidí. Protože někteří lidé světla nevidí, proto nepřestává slunce a světlo být. Velice mnoho jest lidí duchovně slepých. Vlastní vinou jsou slepí. Nechtějí uznat Božství Ježíše Krista, nechtějí uznat Jeho Církve, jakožto jediné, která vede ku spáse. Ve tmě živoří každý, kdo opustil Církev katolickou, kdo zanedbává modlitbu a Mši svatou, a kdo se dopouští těžkých hříchů. A mnohé duše jsou obklíčeny takovou temnotou nevěry a bludu, že nedovedou zachytit ani paprsku víry. Proto však nepřestává světlo být, proto nepřestává Ježíš Kristus být Jednorozeným Synem Boha Otce. „Světlo ve tmě svítí, a tma ho nepojala.“

Ježíš Kristus, jediný Božský Zakladatel jediného pravého náboženství.

Božské Světlo života a učení Ježíše Krista nepřišlo na svět bez přípravy. Právě proto, že v Ježíši Kristu přišel na svět Syn Boží, Bůh připravoval svět na Jeho příchod. Patriarchové a proroci byli hlasately Jeho příchodu. Všecko Zjevení Boží ve Starém Zákoně mělo jenom ten účel, aby se lidstvo připravilo kajícností i radostnou touhu na Něj. Proroctví měla nejpřednější účel: předobrazovat a líčit Jeho Osobu, Jeho dílo. Proto je kniha Starého Zákona tak důležitá, že nám staví před oči, s jakou pečlivostí a láskou Bůh připravoval příchod svého Syna na zemi. Ježíš Kristus přišel a dal světu náboženství a Církev, která by Jeho učení zachovávala a všecky lidi učila. On jediný mohl světu dát náboženství jediné a správné do poslední tečky a čárky, protože byl Bůh a byl dokonalé Světlo a celá Pravda.

Mnozí lidští zakladatelé různých falešných náboženství.

Také lidé se pokoušeli a pokoušejí zakládat náboženství a zřizovat církve. Činí tak ovšem proti všemu právu. Jejich počínání je největším hříchem a zločinem proti Ježíši Kristu. O nich platí slova Ježíše Krista: „Mějte se na pozoru před nepravými proroky, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, v nitru jsou však vlcí draví.“ Lidstvo potřebovalo náboženství, které je úplně správné a pravdivé, potřebovalo znát přesně všecku pravdu a všecky povinnosti k Bohu a konečně lidstvo potřebovalo také odpuštění hříchů a ustavičné posily, aby mohlo plnit vůli Boží. Toho všeho nemohly lidstvu dát náboženské společnosti založené od lidí: nemohly dát Pravdy, nemohly dát přikázání, nemohly dát prostředků ku spáse, nemohly dát odpuštění hříchů. To všecko mohl dát a dal jen Syn Boží.

Obyčejný člověk nesnese, aby se o něm tvrdila lež.

Pán Bůh nesnese ani stínečku lži a náboženství, které třeba jenom v některých věcech učilo by o Bohu nesprávně, je nesmírnou urážkou Pravdy Boží. Slunce má na sobě skvrny, ale to je jenom nicotný tvor. Slunce Pravdy Boží nemá nejmenší poskvrny, protože je z Boha.

Co je pravda?

Pravda je jenom to, co odpovídá úplně a naprosto skutečnosti. Bůh je nejvyšší skutečnost. Tvorstvo jest maličkým paprskem skutečnosti a pravdivosti Boží. A správné poznání je jenom to, které se srovnává se skutečností Bohem danou nebo v Bohu jsoucí.

Náboženství jest vědou — ne o tvorech — ale o Bohu, o Tvůrci. Náboženství jest tedy vědou nejvyšší, a pro člověka nejdůležitější. Světské vědy jsou jenom potud cenné a dávají člověku užitek, pokud se srovnávají se skutečným stavem věcí a zákonů Bohem v přírodě daných. Pravda i ve světské vědě jest jedna a jest nezměnitelná. Vědou světskou si člověk usnadňuje dočasný život pozemský, když se seznamuje s tvorstvem. Základní světskou vědou jsou počty. Pět krát pět jest dvacet pět. Ani tato, ani žádná jiná pravda početní se nedá měnit. Tak jest to správné a nijak jinak. Kdoby tvrdil něco jiného, jest lhář, nevědomec a podvodník. Tak jest to pro všecky lidi a pro všecky národy platné až do skonání světa.

Nesprávností může být bez počtu.

Proti jediné této pravdě by se dalo postavit miliony nepravd a lží. Někdo by mohl z nevědomosti anebo z tvrdohlavosti tvrdit, že pět krát pět jest jedna, nebo dvě, tři, čtyři . . . . atd. do nekonečna. Ale pravda jest jenom to, co odpovídá skutečnosti, a ne to, co si kdo chybně myslí, ne to, co tvrdohlavě a nevědomě tvrdí. Pravda jest ve všech těch nesčíslných odpovědech jenom jediná: pět krát pět jest dvacet pět. Podobně jest tomu i ve všech jiných oborech světského vědění. Pravda jest vždycky jenom to, co naprosto a úplně odpovídá skutečnosti. „Diamant jest nerost." To jest pravdivé, protože to odpovídá skutečnosti. Neodpovídalo by skutečnosti, a nebylo by pravdou, kdyby někdo řekl: „Diamant jest živočich."

Co je lež?

Nepravda — lež jest nestvůra. Kdybychom se podívali do nerovného a zkřiveného zrcadla, viděli bychom se, ne jak vypadáme skutečně, nýbrž jako nestvůry. Takové zrcadlo člověk nesnese, je mu nanejvýš odporné a ošklivé a nejspíše, že je rozbije a vyhodí na smetiště.

Správná víra zrcadlí v duši správný obraz Boží.

A teď si vezměme vědění člověka o Pánu Bohu. V naší duši má a musí být správné vědění o Pánu Bohu. Naše duše je zrcadlem, v němž se má odrážet věrná podoba neskonale krásné bytosti Boží. Pán Bůh je skutečnost a Pravda sama. Pán Bůh a Jeho vlastnosti jsou takové, jaké jsou od věčnosti.

Bludné a nesprávné náboženství znetvořuje obraz Boží v duši.

Najdou se lidé, kteří chtějí mít Pána Boha a jeho vlastnosti, ne tak jak jsou ve skutečnosti, ale tak jak oni si představují a jak oni by chtěli Pána Boha mít. V jejich duších se bytost Boží zrcadlí nesprávně a tím i nestvůrně. Pánu Bohu se taková duše stává odpornou a ošklivou, protože zkresluje hrozným způsobem Pravdivost Bytosti Boží. Takové křivé zrcadlo i Bůh vykazuje navždy na smětiště zavržených.

Pravda těžko se vydobývá.

Člověk těžko dobývá pravdy ve světě viditelném, těžko zkoumá věci hmotné a smyslům přístupné. Jakých vědomostí by mohl nabýt člověk, kdyby byl ponechán sám sobě, svému rozumu a svým smyslům, o Pánu Bohu? o svém cíli? o povinnostech vůči Bohu?

Pravdy o Pánu Bohu jinak člověku nepřístupné, staly se člověku přístupnými Zjevením Syna Božího.

Protože sám za sebe byl člověk neschopen poznat Pána Boha a jeho vlastnosti, protože byl neschopen poznat svůj cíl a své povinnosti vůči Bohu, proto se Pán Bůh zjevoval patriarchům a prorokům starozákonním a skrze ně zjevoval lidem Pravdy Boží. Ale ani to Dobrotě, Lásce a neskonalé Pravdě Boží nestačilo a Bůh poslal Syna svého na tento svět. Tím se člověku otevřel Zdroj nesmírného poznání a nejvzácnějšího vědění, naprosto správného a pravdivého. Ježíš Kristus oznámil všecko, co člověk potřebuje vědět o Pánu Bohu, vykázal přesně cestu k věčnému cíli, předepsal přikázání. Když ve vědění světském pravda zůstává pravdou a nedá se měnit a nahražovat nepravdou a lží, tím méně lze měnit pravdy, které Bůh člověku zjevil skrze Syna svého Ježíše Krista. On sám to prohlásil: „Nebe a země pominou, ale slova má nepominou.“ Luk. 21, 33. Před Pilátem rovněž s Božskou vážností pravil: „Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych svědectví vydal pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší hlas můj.“ Jan 18, 37.

Víra.

Ve svatém náboženství, které Ježíš Kristus světu dal, je obsaženo všecko, co člověk potřebuje vědět pro svou spásu. Poněvadž v náboženství se jedná o věcech, které nejsou přístupné smyslům a kolikrát ani nejsou pochopitelné slabému rozumu lidskému, je člověk odkázán na víru ve slova Ježíše Krista. Tam kde se sami nemůžeme přesvědčit, musíme jen věřit. Dítě věří rodičům, učitelům. Dospělý rozumný člověk věří pravdomluvným a spolehlivým lidem. Ježíši Kristu věříme nejvíce, poněvadž On jest Pravda nejvyšší.

Všecko nebo nic.

Právě proto věříme všemu bez výjimky a bez váhání, čemu nás naučil a stále učí skrze svoji Církev. Kdybychom jenom v jedné věci slovům Ježíše Krista nevěřili a nedůvěřovali, ztratila by naše víra v Ježíše Krista všecku cenu a všecku zásluhu. Nevěrou v jediné věci urazili bychom Boha a Spasitele našeho zrovna tak, jako kdybychom byli úplnými nevěrci. V tom smyslu řekl Kristus Pán o nevěře úplné i částečné: „Kdo neuvěří, bude zavržen.“

Nechápeme, ale věříme, protože to řekl Ježíš Kristus a učí tak Církev.

Vezměme si příklad: Pán Ježíš nám zjevil, že v jediném Bohu jsou tři Božské Osoby: Otec, Syn a Duch svatý. To jest pravda Kristem Pánem zjevená. Této pravdy náš rozum nechápe. Nechápe ani při největší námaze Trojjedinosti Boží: Tři Božské Osoby a přece jediný Bůh. Můžeme snad říci; Nechápu, tedy ani nevěřím? Právě na takové pravdě, které nechápeme svým nepatrným rozumem se ukazuje, jak důvěřujeme Božské pravdomluvnosti Ježíše Krista. Důvěra dítěte v pravdomluvnost rodičů se ukazuje právě v takových věcech, kde se dítě samo nemůže přesvědčit a musí se jenom oddat víře v pravdomluvnost rodičů. Kristus Pán nám tuto pravdu, jak vypadá Bytost Boží, zjevil, abychom z ní měli radost a užitek. Bůh je takový, je ve třech Osobách, a je přece jediné podstaty. To odpovídá skutečnosti. Tak je tomu, tak Bůh vypadá. Nemůže tomu být jinak. Když bludaři popírají nejsvětější Trojici, popírají základní pravdu z učení Ježíše Krista, učí něčemu jinému o Bohu, co neodpovídá skutečnosti a co si sami vymyslili. Pravdivé je jenom to, co učil Ježíš Kristus. Jemu věříme, poněvadž celým svým životem a každým svým slovem dokázal, že jest Syn Boží, a že jest věčná Pravda. On nás také k víře v nejsvětější Trojici zavázal slovy, která řekl apoštolům: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi . . . Jděte tedy a učte všecky národy. Křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. A učte je zachová-

vati všecko, co jsem vám přikázal. A ejhle, já jsem s vámi. . . Kdo uvěří a pokřtěn bude, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen." Mat. 28, 18. Mar. 16, 16.

Ne každý člověk, ne každá Církev, nýbrž jen „kdo byl poslán od Boha."

Jako svatý Jan Křtitel kázal o Ježíši Kristu jako Bohu a Spasiteli světa, tak učila a učí o Něm všecky národy Církev katolická. Každý katolický biskup a kněz má právoplatné Božské poslání, aby učil o Ježíši Kristu, o Jeho Životě, o pravdách svaté víry, i o přikázáních, které On světu dal. Jak svatý Jan Křtitel vydával svědectví o Ježíši Kristu: Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa...!, tak i Církev katolická vydává totéž svědectví po tisíc devět set let. Svatý Jan Křtitel zpečetil své svědectví mučednickou smrtí. I Církev pečetí své apoštolské působení mezi národy krví svých nesčíslných mučedníků.

„dal jim moc státi se dítkami Božími . . . ."

Jediná Církev Ježíše Krista má prostředky, aby vedla lidi ku spáse. Těmito prostředky jsou sedmero svátostí: křest, biřmování, nejsvětější Svátost Oltářní, pokání, poslední pomazání, svěcení kněžstva a sňatek manželský. Ve svátostech uděluje Duch svatý ze zásluh Ježíše Krista věřícím v Církvi katolické milost, aby se stali dítkami Božími. Na křtu svatém dítko, které bylo z vůle pozemského otce zrozeno pro tento svět svým tělem, zrozuje se podle duše pro nebe jako dítko Boží. Kdo byl tak nešťasten a ztratil v dalším životě milost dítka Božího těžkým hříchem, není ztracen navždy, může svátostí pokání znova nabýti, co ztratil.

„A Slovo Tělem učiněno jest."

Odpuštění hříchů ve svátosti pokání není ještě vrcholem milosti Boží. Je jenom jejím začátkem. Vrcholem milosti a lásky Boží jest, když Věčné Božské Slovo učiněné Tělem dává se za pokrm člověku, aby jej učinilo účastným svého nekonečně blaženého Života v Bohu Otci ve spojení s Duchem svatým. Svatý Jan Evangelista poznamenal pečlivě slova Ježíše Krista, když přisliboval podivuhodný pokrm svého Těla: „A chléb, který já dám, Tělo mé jest, které dám za život světa." Jan 6, 52.

Těmito slovy narazil Božský Spasitel na nevěru nejen Židů, ale také přemnohých ostatních jejich následovníků v nevěře. Svatý Jan vypisuje: Tu hádali se Židé vespolek: „Kterak může tento dáti nám Tělo své k jídlu?" Proto řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nebudete-li jísti Těla Syna člověka a píti Jeho Krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den po-

slední. Neboť Tělo mé vpravdě jest pokrm a Krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně a já v něm." Tak jasně a určitě přislíbil Ježíš Kristus svůj největší dar lidstvu: Sebe samého v Nejsvětější Svátosti Oltářní.

Jest ustavičným a nejvzácnějším Hostem naším. Přebývá stále mezi námi, aby vyplnil, co slíbil: „A já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa." Svatostánky katolických kostelů jsou Jeho skrovným příbytkem. „A přebývalo mezi námi." Věčné světlo u svatostánku mluví slovy Evangelistovými: „A ten Život byl světlem lidí." Životem a světlem stává se Ježíš Kristus těm, kteří Ho požívají ve svatém přijímání. Zbožná a věřící duše, která svého Spasitele přijímá s velikou láskou a úctou, může volat se svatým Janem: „Viděli jsme slávu Jeho, slávu jako jednorozeného od Otce plného milosti a pravdy." Každá věřící duše svědčí a svědčit bude i na posledním soudě: „Z plnosti Jeho my všichni jsme obdrželi, a to milost jednu za druhou . . .; neboť zákon byl dán skrze Mojžíše, milost však a pravda skrze Ježíše Krista."

Jedině Ježíš Kristus, Syn Boží, živé Slovo Boha Otce!

Tak svatý Jan Evangelista v úvodu k Evangeliu shrnuje prostinkými a překrásnými slovy ve stručném výpisu věčný život Vykupitele v Bohu Otci i Jeho Vtělení, život a působení na této zemi. Ničeho bychom jistého a bezpečného nemohli vědět o Bohu, kdyby On nebyl přišel. On však nám všecko, co potřebujeme, pověděl. „Boha nikdy nikdo neviděl; Jednorozený Syn, jenž jest v lůně Otcově, ten to zjevil." Tedy ne filosofové, ne Budha, ne Mohamed, ne Arius, ne Luther a Kalvín, ale jen On, Jednorozený Syn Boží nám dal Světlo pravé, naučil nás Pravdě jediné a neomylné, ustanovil Církev Učitelkou národů, zasloužil nám Milost Boží, sesílá Ducha svatého ve své Církvi, a dává konečně věrným duším, které živou vírou věří, dětinnou nadějí důvěřují a vroucí láskou Ho milují, jako Slovo od Boha Otce, . . . život věčný.

NEOČEKÁVANÉ POSELSTVÍ S NEBE.

Zachariáš a Alžběta — Zachariáš obětuje ve svatyni a prosí za Vykupitele — Zjevení a zvěstování archandělovo — Je tomu možno uvěřit? — Přesvědčující znamení — Lid žasne — Alžběta děkuje Pánu Bohu.

Luk. I, 5.-25.

Za časů Heroda, krále judského, žil jistý kněz, jménem Zachariáš, ze třídy Abiášovy. Měl manželku z dcer Aronových, a ta se jmenovala Alžběta.

Oba byli spravedliví před Bohem, plníce všecky příkazy a předpisy Páně bez úhony. Ale neměli dítka, neboť Alžběta byla neplodná, a oba byli již věkem pokročilí.

Když jednou v pořádku třídy své konal úřad kněžský před Bohem, podle obyčeje úřadu kněžského připadlo na něho losem, aby vejda do chrámu Páně, zapálil v oběť kadidlo. Všecko množství lidu modlilo se venku v době toho pálení.

I ukázal se mu anděl Páně, stojící na pravé straně oltáře kadidlového. Zachariáš uzřev jej ulekl se a bázeň připadla na něho.

I řekl mu anděl: „Neboj se, Zachariáši; neboť vyslyšena jest modlitba tvá: manželka tvá Alžběta porodí tobě syna, a nazveš ho jménem Jan. I budeš se radovat a plesat, a mnozí budou míti radost z jeho narození. Neboť bude veliký před Pánem, vína a nápoje opojného píti nebude, již ze života matky své bude naplněn Duchem svatým, a mnohé ze synův israelských obrátí k Pánu Bohu jejich. On předejde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k dětem a nevěřící ke smýšlení spravedlivých, aby připravil Pánu lid hotový."

I řekl Zachariáš andělovi: „Po čem to poznám? Neboť já jsem stár a manželka moje pokročila ve věku svém."

Anděl mu odpověděl: „Já jsem Gabriel, který stojím před Bohem; jsem poslán, abych mluvil k tobě a ty věci ti zvěstoval. I budeš němý a nebudeš moci mluviti až do dne, ve kterém se ty věci stanou, poněvadž jsi neuvěřil mým slovům, která se splní svým časem.

Lid očekával Zachariáše, a divili se, že prodléval v chrámě. Když pak vyšel, nemohl k nim mluviti; i poznali, že měl vidění v chrámě. A on pokyvoval jim a zůstával němý. Když se naplnili dnové služby jeho, odešel domů.

Po těch dnech počala Alžběta, manželka jeho; i tajila se po pět měsíců řkouc: „Takto mi učinil Pán ve dnech, v nichž shlédl, aby odňal pohanu mou mezi lidmi."

Úsvit nové doby v dějinách lidstva.

Čtyři sta let před narozením Ježíše Krista byl prorok Malachiáš poslední, který přijímal zjevení Boží bezprostředně od Boha, aby je oznamoval israelskému národu. Čtyři sta let mlčení... Konečně „za dnů Heroda, krále judského" otevřelo se nebe. Vznešený posel Boží, archanděl Gabriel, který proroku Danielovi označil datum Vykupitelova příchodu, přichází na zemi s nevýslovně radostným poselstvím: narodí se předchůdce Vykupitele, v patách za ním přijde Vykupitel sám.

Vzácný původ, vzácné vlastnosti.

Zachariáš a Alžběta byli z nejzbožnějších a nejšlechetnějších členů vyvoleného národa. Oba manželé pocházeli z kněžských rodin. Zachariáš taktéž byl knězem a patřil do třídy Abiovy. Král David totiž rozdělil všecky kněze na 24 třídy, z nichž 16 pocházelo od staršího syna Áronova, Eleazara, 8 od

nejmladšího syna jeho Itamara. Bylo ustanoveno, aby každá třída kněží vykonávala posvátné úkony v domě Hospodinově vždy jeden týden, a to v pořádku losem určeném. V pořádku tom byla třída Abiova na místě osmém. Ze zajetí vrátily se sice pouze čtyři třídy kněžské, jež čítaly 4000 členů. Ty však rozdělily se opět v 24 třídy s původním pojmenováním. Vzácné mravní vlastnosti i vzácný původ byli tedy velikým a závidění-hodným bohatstvím Zachariáše a Alžběty.

Každý má svůj kříž.

A přece i tito zbožní a šlechetní manželé, kteří nikdy v životě Pána Boha hříchem neurazili, kteří na první pohled zdáli by se nám býti naprosto šťastni a spokojeni, nesli si životem až do svého stáří velikou a těžkou bolest. Byl to zármutek, že nemají dítek, že jsou tedy vyloučeni z naděje státi se alespoň předky slíbeného Vykupitele. Bezdětnost byla i zevnější hanbou a skvrnou rodiny. Příbuzní a známí hleděli na bezdětné manžely jako na vyvržené, na takové, kteří upadli úplně v nemilost Boží. Jak těžko, jak bolno bývalo Zachariášovi a Alžbětě, když viděli dětmi požehnané rodiny kolem sebe.

Modli se a důvěřuj, že co Bůh činí, vždycky dobře činí.

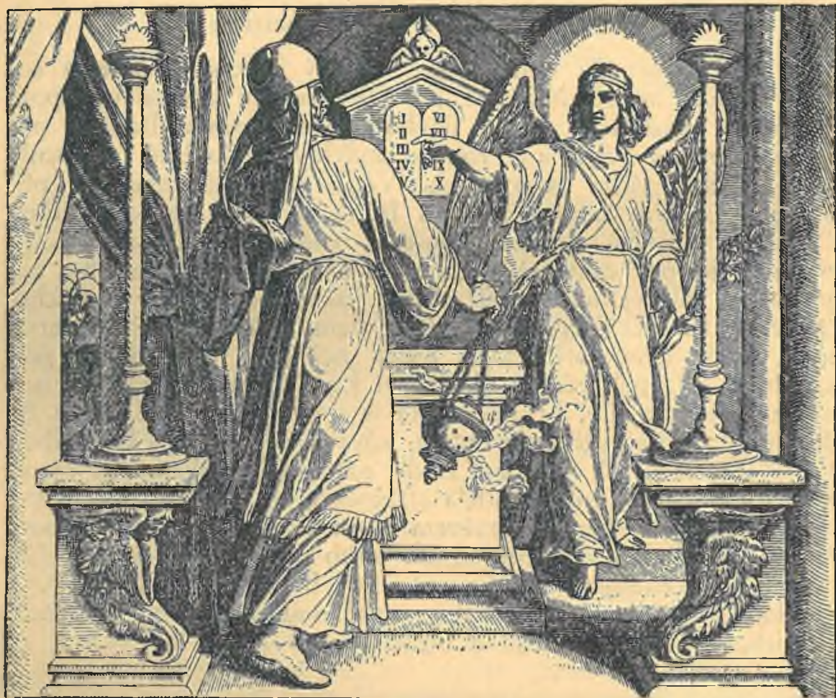
V mladším věku prosívali Boha úpěnlivě za syna. Žádná odpověď s nebe! Prosby jejich zůstávaly nevyslyšeny, zdálo se alespoň tak. Zrovna tak, jako k prosbám celého israelského národa o Vykupitele, i jim bylo jedinou odpovědí tajemné mlčení výšin nebeských. Zachariáš a Alžběta nereptali. Pokorně skláněli se před svrchovanou a nejmoudřejší vůlí Boží. Neměli starostí o dítky. Věnovali se tedy s největší horlivostí konání dobrých skutků. Vroucí a časté jejich modlitby a pobožnosti nabývaly vytrvalostí a odevzdaností do vůle Boží neobyčejné ceny. Modlitby provázely almužny a jiné skutky lásky k bližnímu. Tak nevědouce a netušíce připravovali se na mimořádnou odměnu a převzácnou milost Boží. Nastal den, popsaný evangelistou svatým Lukášem, kdy z úst archandělových dověděl se Zachariáš, že Alžběta bude matkou a on otcem dítěte, jež bude více než prorokem, dítěte, jež bude připravovati cestu Vykupiteli a jež tímto Vykupitelem bude nazváno „andělem“.

Povinnosti kněží ve Svatyni.

Zachariáš, když nadešel jeho týden, vešel do Svatyně, aby tam před oponou a vchodem do Velesvatyně zapálil na oltáři k tomu určeném kadidlo. Losem připadl mu právě tento významný a čestný úkol. Jiní kněží zase losem měli přiřčeny ostatní služby: obětovati, krev obětovaných zvířat zachycovati a k oltáři líti, chleby posvátné připravovati, obětovati a odstraňovati, —

světlo na svícnu denně obstarávati, oheň na oltáři zápalných obětí bez přestávky udržovati, oltář čistiti a j.

Kadidlový oltář ze vzácného dřeva, obložený zlatem, stál uprostřed Svatyně. Po levé straně byl sedmiramenný svícen, po pravé stůl s předkladnými chleby. Kadidlo pálilo se dvakrát denně, ráno a předvečerem, jakožto odznak každodenních modliteb celého národa. Kněží nocovali v příbytcích postavených kolem Svatyně. Vstávali časně z rána, předepsaným způsobem důkladně se umyli a pak losovali, kdo kterou službu má toho dne konati.

„I ukázal se mu anděl Páně..." Str. 31.

Tím více je žádoucna zbožná příprava k novozákonní oběti Mše svaté.

S modlitbou na rtech a s pokorou a zbožností v srdci blížil se spravedlivý Zachariáš k oltáři, aby vykonal posvátný úkon. Byl si vědom, že přistupuje k oltáři jako prostředník mezi nebem a zemí, mezi Bohem a lidmi. Vážil si vznešeného svého kněžského povolání, které mu dovolovalo přiblížiti se až na několik kroků k Velesvatyni, k místu zvláštní přítomnosti Boží. „Buďte svatí, neboť já svatý jsem", přikázal Hospodin skrze Mojžíše a Zachariáš nezapomínal na tento Boží příkaz. Sám Duch svatý ústy evangelistovými praví pochvalně o Zachariášovi, že byl „spravedlivý

před Bohem.“ A to jest jistě chvála největší a nejvyšší, jaké se člověku může dostati. V nejlepším smyslu platí tu slova svatého Františka z Assisi: „Takový jest člověk, jaký jest před Bohem a nic více.“ A Zachariáš byl před Bohem spravedlivý. Přece však s posvátnou bázní a úzkostí přistupoval k oltáři, jakoby se obával své nehodnosti, jakoby očekával každou chvíli, že se mu zjeví Boží Velebnost. Na mysli tanula mu slova podobná slovům svatého Pavla: „Ničeho nejsem si vědom, ale tím nejsem ospravedlněn, ten však, jenž mě soudí, jest Pán.“ Kor. 4, 4.

Kéž i my jednou anděly spatříme!

„I ukázal se mu anděl Páně.“ Svatý Lukáš nezmiňuje se, jak vypadal anděl. Můžeme si však podobu andělovu aspoň poněkud představit podle jiného zjevení posla Božího při zmrtvýchvstání Páně, kdy roucho andělovo bylo bílé jako sníh a tvář jeho zářila jako blesk. Věděl sice Zachariáš, že při službách Božích účastni jsou a Bohu se klaní spolu s lidmi i andělé, nicméně zjevení vznešené, oslňující andělské bytosti naplnilo jej pochopitelným úžasem a bázní. První dojem byl asi podobný, jak jej líčí Daniel: „Ejhle, jakýs muž, oděný v roucho lněné, bedra měl přepásána ryzím zlatem, a tělo jeho jako chrysolit. Tvář jeho zářila jako blesk, oči jeho jako hořící pochodně... Já pak zůstav sám viděl jsem ten veliký zjev, a nezůstalo ve mně síly, i tvářnost má se změnila...“ Dan. 10, 6, 8. Bázeň okamžitě vystřídala radost, když anděl promluvil: „Neboj se, Zachariáši,...“ Jak asi bude nám, až v okamžiku smrti spatří naše duše svého anděla strážného, až pozdraví nás tento svým nebesky krásným úsměvem a uvede nás před nevýslovnou Krásu Boží? Připravujme se na tento nejradostnější okamžik toutéž spravedlností, kterou se učinil hodným Zachariáš: vytrvalou a pokornou modlitbou, zbožnou účastí na službách Božích, trpělivostí, láskou k bližnímu.

Přislíbení Boží převyšuje všecku touhu a všecko očekávání.

Zachariáš byl jako ve snu, když k němu anděl mluvil. Zdálo se mu těžkým ba nemožným považovati za skutečnost, co viděl a slyšel, co přišlo tak náhle a neočekávaně: „Bude míti syna, bude se z něho radovati nejenom on, ale i mnozí jiní, neboť bude velikým před Pánem Bohem. Jaké zvláštní Bohem vyvolené dítě to bude, když již před narozením bude posvěceno Duchem svatým! Bude pohrdat tím a odříkat se toho, co mnozí na světě tolik milují, požitky pozemského života nebudou mu ničím. Za to však obrátí mnohé z israelského národa k Pánu Bohu a bude tak připravovati cestu před příchodem Boha samého na tento svět.“ To všecko slyší a zdá se, že dobře rozumí smyslu nebeského poselství. Čeho více mohlo si přáti srdce věrného a zbožného israelského kněze, než aby už se splnilo, co prorok

Isaiáš s určitostí předpověděl: „Bůh sám přijde a spasí vás." Is. 35, 4. Čeho více mohlo si přáti srdce otcovo, než aby jeho syn byl požehnaným miláčkem Božím a oddaným hlasatelem přicházejícího Vykupitele. Jenom je-li to všecko skutečnost a ne pouhý sen. Zachariáš se chce přesvědčiti a proto si žádá znamení.

Požehnané znamení.

„Já jsem Gabriel, který stojím před Bohem, a jsem poslán, abych mluvil k tobě a ty věci ti zvěstoval." Nanejvýš důstojné, třebas stručné a prosté představení se andělovo působilo zajisté na Zachariáše zrovna tak, jako kdysi působilo představení se archanděla Rafaela na rodinu Tobiášovu: „Já jsem Rafael, jeden ze sedmi, kteří stojíme před Hospodinem." Když to uslyšeli, zarazili se a třesouce se padli k zemi na tvář..." Teď znova zastkvívá se archanděl v plné vznešenosti své bytosti a svého úřadu. Dává Zachariášovi žádané znamení a nejenom jemu, nýbrž i lidu modlícímu se venku. „Budeš němý a nebudeš moci mluviti až do dne, ve kterém se ty věci stanou", praví archanděl, jeho slovo stává se skutkem, Zachariáš věří a ačkoliv oněměl, tone v nesmírném blahu a štěstí. Němota vycházejícího kněze, neobyčejnými dojmy změněná jeho tvář, patrný odlesk nadpozemské krásy archandělovy, dlouhé prodlení ve Svatyni a konečně i zvědavé otázky daly i shromážděnému lidu vysvětlení. „I poznali, že měl vidění v chrámě." Od úst k ústům nesla se zpráva o neobyčejné události po celé zemi.

Rodina kněze Zachariáše stala se středem pozornosti takřka celého národa israelského. Když pak Alžběta stala se ve svém stáří matkou, vypravovalo se o tom všude, kam pronikla zpráva o zjevení ve chrámě. Udivené zraky lidu israelského obracely se k domku Zachariáše a Alžběty, srdce těch, kteří toužili po Vykupiteli, tušila, že odtamtud vyjde jitřenka zvěstující příchod Spasitele. A to bylo hlavním účelem podivného znamení, které dal Archanděl Gabriel Zachariášovi.

„Aby obrátil srdce otců k dětem."

Narozením Janovým vyplní se proroctví Malachiášovo: „Aj, já posílám posla svého, aby připravil cestu přede mnou." Mal. 3, 1. Archanděl Gabriel naznačil Zachariášovi, že syn jeho bude podoben Eliášovi, jenž přijde podle proroctví Malachiášova před koncem světa. Bude mu podoben svým požehnaným působením: přísností života, chudobou, pohrdáním světem, horlivostí a neohrožeností. Abraham, Isák, Jakob a ostatní otcové-patriarchové budou se radovat z polepšení četných svých synů kázáním a příkladem Janovým. Od nevěry obrátí se k víře a spravedlivému smýšlení.

ZVĚSTOVÁNÍ ARCHANDĚLOVO PANNĚ MARII.

Snoubenci z královského rodu Davidova — Příchod archandělův k nejsvětější Panně — Zvěstování — A ona počala z Ducha svatého — Navštívení Panny Marie u Alžběty — Vděčný a radostný chvalozpěv.

Luk. I, 26.-56.

Měsíce šestého anděl Gabriel poslán byl od Boha do města galilejského, jménem Nazaret, k panně, zasnoubené muži jménem Josef, z domu Davidova. A jméno panny: Maria.

Vešed k ní anděl, řekl: „Zdráva buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnaná's ty mezi ženami."

Ona uzřevši ho užasla nad řečí jeho a přemýšlela, jaké by to bylo pozdravení.

I řekl jí anděl: „Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha. Hle počneš v životě, porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude; Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce jeho, bude kralovati v domě Jakubově na věky, a království jeho nebude konce."

I řekla Maria k andělu: „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?"

Odpověděv anděl řekl jí: „Duch svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě; proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží. A hle, Alžběta, příbuzná tvá, i ona počala syna ve stáři svém, a nyní jest již v šestém měsíci, ta, která slove neplodná, neboť nemožná není u Boha žádná věc."

I řekla Maria: „Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého." Tu odešel od ní anděl.

Maria povstavši v těch dnech odešla s chvatem na hory do města Judova, a vešedši do domu Zachariášova, pozdravila Alžbětu.

Jak uslyšela Alžběta pozdravení Mariino, dítko zaplesalo v životě jejím, a Alžběta byla naplněna Duchem svatým. I zvolala silným hlasem: „Požehnaná's ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého. Odkud mi to, aby Matka Pána mého přišla ke mně? Neboť hle, jak došel hlas pozdravu tvého do mých uší, zaplesalo radostí dítko v životě mém. Blahoslavená, která jsi uvěřila, neboť se vyplní ty věci, které ti byly pověděny od Pána."

I řekla Maria: „Velebí duše má Hospodina, — a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém, že shlédl na ponížení své služebnice, — neboť hle, od této chvíle blahoslaviti mě budou všechna pokolení, — protože veliké věci učinil mi Mocný; jeho jméno je svaté, — a jeho milosrdenství od pokolení do pokolení, — těm, kteří se ho bojí. On učinil mocné věci ramenem svým: — Rozptýlil pyšné smýšlením srdce jejich, — sesadil mocné s trůnu a povýšil nízké. — Lačné naplnil dobrými věcmi a bohaté propustil prázdné. — Ujal se Israele, služebníka svého, — aby ukázal,

že jest pamětliv svého milosrdenství — jako mluvil k otcům našim — s Abrahamem a potomstvem jeho na věky."

Maria zůstala s ní asi tři měsíce, a poté vrátila se domů.

*

Nač vzpomínáme ve „Zdrávas Maria".

Šest měsíců po zvěstování, jehož se dostalo Zachariášovi, týž anděl Gabriel na rozkaz Boží opět přišel s poselstvím na

tuto zemi, s poselstvím, jehož podivuhodný obsah nedovedou plně oceniti ani nejvýmluvnější ústa, s poselstvím, které se stalo středem dějin nebe i země, s poselstvím, jež v nesčíselných milionech srdcí lidských je denně vzpomínáno po více než devatenáct století.

Pohrdané městečko.

Tentokrát cílem archandělovým nebylo slavné a svaté město Jerusalem uprostřed požehnané judské země. Jinam zamířil Boží posel, do země galilejské, severní to části zaslíbené země, v níž mezi Israelity žilo i mnoho pohanů. Galilea platila u Židů

za zemi pohany poskvrněnou, za nejbídnější kout zaslíbené země. O Nazaretě, maličké galilejské osadě, užívali Židé potupného přísloví: „Může býti z Nazareta co dobrého?“ Kdo však bedlivě a pozorně čítával proroctví starozákonní, musil si všimnout a pozastavit se nad slovy Isaiášovými: „Kdysi v ponížení byla země Zabulon a Neftali, ale posléze bude ve vážnosti přímoří, pojordání, Galilea pohanů. Lid, který chodí ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům země, již zastiňuje smrt, těm vzchází světlo.“ Is. 9, 1, 2. Proroctví bylo splněno způsobem převyšujícím všecko očekávání starozákonních čtenářů Písma svatého. I na tomto pohrdaném městečku Nazaretě v opovržené Galilei osvědčila se slova svatého Pavla: „Co pošetilé jest ve světě, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré a co slabé jest ve světě, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil silné.“ I. Kor. 1, 27.

Milostiplná.

V Nazaretě mezi prostými a nevýstavnými příbytky byl jeden z nejprostších a nejjednodušších. Čistotou a vzácným pořádkem překonával nepoměrně všecky. Byl jakýmsi odznakem tento domek své tiché a pokorné obyvatelky, panny z královského rodu Davidova, jejíž jméno bylo Maria. Rodiče jmenovali se Joachim a Anna. Tato staletá větev rodu Davidova už dávno byla zbavena královského lesku a žila v chudobě a prostotě. Schudlá byla i jiná větev Davidova rodu, z níž pocházel snoubenec Mariin, Josef, který byl prostým tesařem v Nazaretě. Jak nevýslovně krásná byla duše nazaretské Panny, když archanděl pozdravuje ji s takovou úctou, když nazývá ji milostiplnou a požehnanou mezi ženami. Už jenom z těchto slov chápeme, že duše vyvolené Panny nemohl se nikdy dotknouti ani stín hříchu. Proto Bůh sám skrze Gabriela nazývá ji „plnou milosti“. Nikdo jiný na světě nebyl tak nikdy Bohem nazván, jediná Maria.

Svatý Bernard vroucně volá: „Ó Panno všeho podivu a vší úcty nejhodnější, ó Ženo, která zasluhuješ, abys obzvláště byla ctěna a abys ze všech žen byla nejvíce obdivována. „Anděl poslán byl k panně ......“, k Panně, ne nově a náhodně nalezené, nýbrž od věků vyvolené, od Nejvyššího předpověděné a pro nebe připravené, od andělů opatrované, od patriarchů předobrazené, od proroků přislíbené. Zkoumej Písmo a zkus, je-li správné, co říkám. Chceš, abych i já některé svědectví odtud uvedl?, abych z mnohého jen málo řekl? Koho jiného myslíš, že předpověděl Bůh, když pravil hadovi: „Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a potomstvem jejím.“ Gen. 3, 15. A ještě-li pochybuješ, pravil-li to Bůh o Marii, slyš, co následuje: „Ona rozdrtí hlavu tvou.“ Komu bylo toto vítězství ponecháno, ne-li Marii? Ona beze vší pochybnosti rozdrtila jedovatou hlavu.“

Duše Mariina.

Hřích dědičný potřísnil duše všech lidí. Jediná Panna Maria zvláštní výsadou, za cenu budoucích vykupitelských zásluh Ježíše Krista, protože byla vyvolena za Matku téhož Vykupitele a Syna Božího, byla uchráněna hříšného dědictví po prarodičích. Zůstala prosta jakékoliv náklonosti ku hříchu. Duše nejsvětější Panny byla naplněna tolikerou milostí a takovými dary Ducha svatého, že svatostí svou nesmírně převýšila i anděly a zasloužila si býti nazvána „Královnou andělů". Největší krása jest svatost. Ve svatosti jsou ovšem nesčetné možnosti a stupně. Všecku svatost, svatost všech možností a nejvyššího stupně obsáhla ve své duši nazaretská Panna. Nelze si ani jinak představiti Tu, která měla po devět měsíců býti svatostánkem Nejsvětějšího, nelze jinak mysliti o Té, jíž Syn Boží bude věčně nazývati nejmilejší Matkou. Ó šťastná Galileo, šťastný Nazarete, požehnaný domku nazaretský, jak vzácný, jak drahocenný skvost ukrývali jste v sobě, když anděl byl poslán od Boha k vám tak opovrženým.

Přípravy k Oběti Syna Božího.

Všecko bylo připraveno jako k slavné Mši svaté. V sakristii nebes připravoval se nejvřelejší modlitbou a oddanou poslušností k milovanému Otci „Velekněz budoucích statků", Syn Boží, k oběti třiatřicetiletého života a utrpení na zemi. Nekonečná láska Boží k lidem nutila k této oběti. Andělé žasli nad tím, co se připravovalo, žasli nad onou bezmeznou láskou Nejsvětější Trojice k ubohým hříšníkům na zemi, žasli nad radostnou ochotou Syna Božího obětovati se za jejich spasení v nejhlubším ponížení a v největší bolesti. Andělé žasli, radovali se a prosili, aby směli býti služebníky při tak slavné oběti. Archanděl Gabriel stal se jím první. On to byl, který měl Synu Božímu učiniti přístupným oltář nejčistšího těla přesvaté Panny, oltář připravovaný Duchem svatým po tisíciletí. Všecko záleželo od svolení Mariina, které bylo dáno, aby zastupovala celé lidstvo, jako je kdysi zastupovala Eva. Eva přivodila lidstvu zkázu, Maria měla vykonati záchranu téhož lidstva. Maria mělo neposlušnost Evinu napraviti svojí poslušností. Nevěra hřešící pramáti musí býti nahražena naprostou vírou nové Matky všeho lidstva vůči slovu Božímu. Když to se stane, započne Syn Boží svoji spásnou oběť pozemského božsko-lidského života. Slovo svolení z úst Panny po Bohu nejsvětější bude jako jasný hlahol zvonku volajícího Kněze k oltáři.

Živý Oltář.

Nejčistší tělo Panny Marie mělo býti oltářem, na nějž nejprve Syn Boží sestoupí. Jak krásné bylo toto tělo, v němž přebývala

duše tak svatá. Jak nadpřirozeně, nebesky krásné musilo býti tělo, z něhož měl sobě vzíti lidskou přirozenost sám Tvůrce veškeré krásy. Žádala toho nekonečná Boží Důstojnost, aby první živý oltář pro Božského Obětníka neměl sobě rovného na nebi a tím méně na zemi.

Z čeho se radujeme při svatém přijímání.

Vtělením Syna Božího stal se opak toho, co se děje při svatém přijímání. Když přistupujeme k svátostnému přijímání dává nám Ježíš Kristus své nejsvětější Tělo, spojuje a sjednocuje je s tělem naším. Při Vtělení vzal Pán Ježíš z těla a krve Panny Marie působením Ducha svatého a narozením oddělil své tělo od těla nejsvětější Matky. A tímto svým přesvatým tělem, utvořeným mocí Ducha svatého z těla Marie Panny a přítomným v katolických chrámech a na katolických oltářích, nanejvýš posvěcuje všecky tyto chrámy a oltáře. Tímtéž svým Božským Tělem tak úzce zpříznëným s nejčistším a nejkrásnějším tělem své Matky činí nás Ježíš Kristus ve svatém přijímání tajemným způsobem pokrevně příbuznými nejen se sebou, ale i se svou nejsvětější Matkou. Mysleme na to, když přistupujeme k svatému přijímání, radujme se z toho, a hleďme, aby i naše tělo bylo krásným oltářem ustavičně připraveným pro Pána Ježíše, a aby častým a zbožným svatým přijímáním stále více upevňovaly se svazky tajuplného příbuzenství s milým Spasitelem a jeho spanilou Matkou. Takové a podobné myšlenky nám napadají, když uvažujeme slova andělova: „Zdráva buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnaná's ty mezi ženami. — Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha. Hle, počneš v životě a porodíš Syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude, a Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce jeho, a bude kralovati v domě Jakubově na věky, a království jeho nebude konce. — Duch svatý sestoupí v tebe a moc nejvyššího zastíní tě, proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží."

Královna pannen.

Aby ověřil anděl pravdivost svých nanejvýš podivuhodných slov, uvádí za příklad Alžbětu, kterou všemohoucnost Boží ve vysokém stáří učinila matkou. Na Panně Marii zjeví se moc Boží tím způsobem, že ne „z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha, Ducha svatého" stane se Matkou Syna Božího, jenž jsa Bohem od věčnosti v tomto čase pro spásu lidstva bude počat a narodí se jako „Syn člověka — Syn Mariin". Maria pannou býti nepřestane a tak dodrží svůj slavný slib ustavičného panenství, který učinila Pánu Bohu již ve svém dětství a který si vymínila zachovávati i v nastávajícím manželství s Josefem. Nadpřirozeným početím panenské Matky bude Bůh

oslaven, neboť ukáže se, že u Boha není nic nemožného a zároveň vyplní se významné proroctví a znamení Isaiášovo: „Aj, panna počne a porodí syna, zván bude jménem „Emmanuel“ to jest „s námi Bůh“.

Za celou Církev.

Svatý Bernard v knize „Chvály panenství“ volá: Ó Panno, moudrá, ó Panno zbožná, kdo tě poučil, že se panenství Bohu líbí. Neříkám, že jsi neměla v té věci rozkazu, ale neměla jsi

Alžběta zvolala...: Požehnaná's ty mezi ženami — Str. 36.

ani rady, ani příkladu. Bohu zasvěcuješ se panenstvím, nevědouc, že máš Bohu se státi i Matkou. Volíš si býti opovrženou v Israeli a podstoupiti i kletbu bezdětnosti. A hle, kletba se proměňuje v požehnání, a Mateřství vyrovnává se Panenství.“ Na jiném místě píše týž světec: „Která, byť i andělská čistota, může býti přirovnána k Panně, jež byla hodna státi se svatyní Ducha svatého a příbytkem Syna Božího? Stanovíme-li cenu věcí dle toho, jak jsou vzácny, převyšuje zajisté všecky Ona, která první sobě umínila andělsky na zemi žíti. „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?“ praví andělovi. Toť předsevzetí neporušitelné panenské čistoty, kteréž se nezviklalo ani andělem Syna slibujícím.“

Přání Ježíše Krista.

Ježíš Kristus chtěl míti panenskou Matku, aby celému světu a všem lidem ukázal, jak se mu líbí neporušená svatá čistota, která člověka povyšuje bezmála nad anděly a činí ho podobným jemu samému i jeho nejsvětější Matce. Vyhovuje tedy Církev katolická jenom přání Ježíše Krista, když ustanovila řeholní řády, jejichž členové skládají slib ustavičné svaté čistoty, když pro kněze, kteří každodenně přicházejí ve styk s živým Tělem Páně, nařídila rovněž ustavičnou panickou čistotu. Všem věřícím na Panně Marii dává Církev svatá vzor, aby svědomitě, ze všech sil, z lásky a poslušnosti k Pánu Ježíši také jak Ona opatrovali, chránili, neporušenou uchovávali svatou čistotu podle svého stavu: buď panenskou, manželskou nebo vdovskou. Jenom tak lze si udržeti trvalou a požehnanou lásku a přízeň Ježíše Krista a jeho nejčistší Matky.

Stvoření světa překonáno.

I řekla Maria: „Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého." Pokorná slova pokorné Panny způsobila zázrak, který daleko překonal zázrak stvoření světa. „A Slovo Tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi," píše nadšeně evangelista svatý Jan. Slovem nazývá Boha Syna, neboť Bůh Syn byl skutečně jako všeobsahující a nejvýš pravdivé Slovo, skrze něž Bůh Otec promluvil dobrotivě k lidem. A toto Božské Slovo vzalo na sebe lidské tělo v tomtéž okamžiku, kdy dívka Páně zvolala: „Staniž mi se..." Maria stala se Matkou Boží, oltářem a svatostánkem, v němž z nezměrné lásky k lidstvu započíná svou Oběť Syn Boží, Oběť která byla dokonána až za třiatřicet let na kříži. Byla tedy v lůně nejsvětější Panny započatata původní a vlastní Oběť, jejímž skutečným tajemným a ustavičným obnovováním jest každá Mše svatá.

S pokorou, vděčností a touhou!

I nás musí před oltář Boží přiváděti pokorná modlitba publikánova: „Bože buď milostiv mně hříšnému." Chceme-li se Bohu zalíbiti, musíme i my v pokoře, odevzdanosti do vůle Boží a lásce skláněti se před svým Stvořitelem a Vykupitelem, a volati s Rodičkou Boží „Staniž se nám podle slova Tvého". Zavděčíme se velice Pánu Ježíši a projevíme vděčnou lásku Matce Boží, když radostně a nábožně budeme vzpomínat jejího Zvěstování i Početí nejen při modlitbě „Anděl Páně", nýbrž i při každé Mši svaté. Bez Panny Marie, bez jejího poslušného a zároveň tak pokorného „Staniž mi se" nebylo by Vtělení Syna Božího a nebylo by tedy ani Mše svaté.

Když celé nebe se radovalo s dvěma ženami.

Žádná ústa nedovedou vypovědět a žádné péro nedovede vypsat radost Panny Marie. Chtěla se poděliti o tu radost a nekonečné štěstí se svojí nejmilejší příbuznou Alžbětou a zároveň chtěla s ní sdíleti její vlastní mateřské štěstí. Proto pospíšila na hory judské. Duch svatý nadpřirozeným osvícením dal Alžbětě poznati, že Maria jest Matkou slíbeného a očekávaného Vykupitele, že jest tedy povolána k nejvyšší důstojnosti na zemi i na nebi. I dítě Alžbětino ještě nenarozené poznalo příchod Matky Vykupitelovy a zaplesalo. V té chvíli bylo dítě i matka jeho naplněni Duchem svatým. Mimořádným způsobem bylo dítko Alžbětino zbaveno dědičného hříchu a tak už nyní bylo posvěceno pro vznešený úřad hlasatele Vykupitelova. I v duši Alžbětině vzplanul plamen nevýslovné radosti, která nenašla lepšího vyjádření než slovy: „Požehnaná's Ty, Maria, mezi ženami a požehnaný plod života tvého. A odkud mi to, aby Matka Pána mého přišla ke mně? Neboť hle, jak došel hlas pozdravu tvého do mých uší, zaplesalo radostí dítko v životě mém. A blahoslavená, která uvěřila, neboť se vyplní ty věci, které jí byly pověděny od Pána.“ Radost obou žen sjednotila se v jásavý souzvuk, jemuž odpovídalo celé nebe. Nikdy ještě do té chvíle nenesla se k Bohu s této země modlitba tak pokorná, vděčná a Bohu milá jako bylo „Magnificat“ nejsvětější Panny.

Hledej radost na pravém místě.

Každý člověk na světě touží po radosti a hledá radost. Panna Maria ukazuje nám pramen nejdokonalejší radosti slovy: „Duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém...“ Mimo Pána Boha není a nemůže býti žádné trvalé, hluboké a opravdové radosti. Svatý Bernard píše: „Pravá a svrchovaná radost jest ona, jež se nalézá ne ve stvoření, nýbrž ve Stvořiteli, radost, které když dojdeš, nikdo ji od tebe neodejme, k níž ostatní radost přirovnána jest zármutkem, všecka rozkoš jest bolestí, všecko sladké trpkým, všecko krásné ošklivým, všecko potěšitelné protivným.“ Svatý Augustin kratince, ale výstižně poznamenává: „Chceš dosáhnout radosti? — Přidrž se Toho, jenž jest věčný.“ Svatý Isidor dává návod k dosažení ustavičné a opravdové radosti: „Chceš-li, abys nikdy nebyl smuten, uč se dobře a chvalitebně býti živ. Neboť pokojná mysl a dobré i čisté svědomí zármutky trpělivě nese. Život ctnostný vždycky má své radosti, svoje štěstí a svoji útěchu.“ Celý život Pána Ježíše i jeho přesvaté Matky bude nám nepřetržitým poučením, že jen trpělivostí a obětí z lásky k Bohu lze získati sladký pokoj a nevyrovnatelnou radost na Srdci Božím.

NAROZENÍ PŘEDCHŮDCE PÁNĚ.

Narození dítěte v domě Zachariášově — Obřezání a pojmenování dítěte — Zachariáš počal mluviti — Úžas všeho israelského lidu — Chvalozpěv Zachariášův.

Luk. I, 57, 80.

Alžbětě pak naplnil se čas, aby porodila; i porodila syna. Sousedé i příbuzní její uslyšeli, že Hospodin prokázal jí veliké milosrdenství; i radovali se s ní.

V den osmý přišli obřezat dítko a chtěli je nazvati podle jména otce jeho Zachariáš.

Ale matka jeho promluvivši pravila: „Nikoliv, ale slouti bude Jan."

I řekli jí: „Vždyť není nikoho ve tvém příbuzenstvu, kdo by se tím jménem nazýval. I pokynuli otci jeho, jak by chtěl, aby se jmenovalo.

On požádav tabulky, napsal na ni: „Jan jest jméno jeho." I podivili se všichni.

A hned se mu otevřela ústa i jazyk jeho a mluvil velebě Boha. I připadla hrůza na všecky sousedy jeho a po všech horách judských rozhlašovaly se všecky ty věci; všichni, kteří to slyšeli, vštípili si to v srdce své řkouce: „Čím as bude toto dítko?"

Neboť ruka Páně byla s ním. Zachariáš pak, otec jeho, byl naplněn Duchem svatým a prorokoval řka: „Požehnán buď Hospodin, Bůh israelský, — že shlédl a vykoupení zjednal lidu svému — a že vzbudil nám mocnou spásu v domě Davida, služebníka svého, — jak byl mluvil ústy svatých odvěkých proroků svých. — Spásu od nepřátel našich a z ruky všech, kteří nás nenávidí, — aby učinil milosrdenství s našimi otci a ukázal, že jest pamětliv svaté úmluvy své, — přísahy, kterou přisahal Abrahamovi, našemu otci: že nám dá, — abychom vysvobozeni z rukou nepřátel svých, beze strachu sloužili jemu — ve svatosti a spravedlnosti před ním po všechny dny své. — Ty pak, dítko, prorokem Nejvyššího slouti budeš, — neboť půjdeš před Pánem připravovat cesty jeho, — abys dal lidu jeho známost o spáse odpuštěním hříchů jejich — ze srdečného milosrdenství Boha našeho, — ve kterém shlédl na nás Vycházející z výsosti, — aby posvítil těm, kteří jsou ve tmě a stínu smrti, — aby řídil nohy naše na cestu pokoje."

Dítko pak rostlo a sílilo se podle ducha a bylo na poušti až do dne, kdy se ukázalo lidu israelskému.

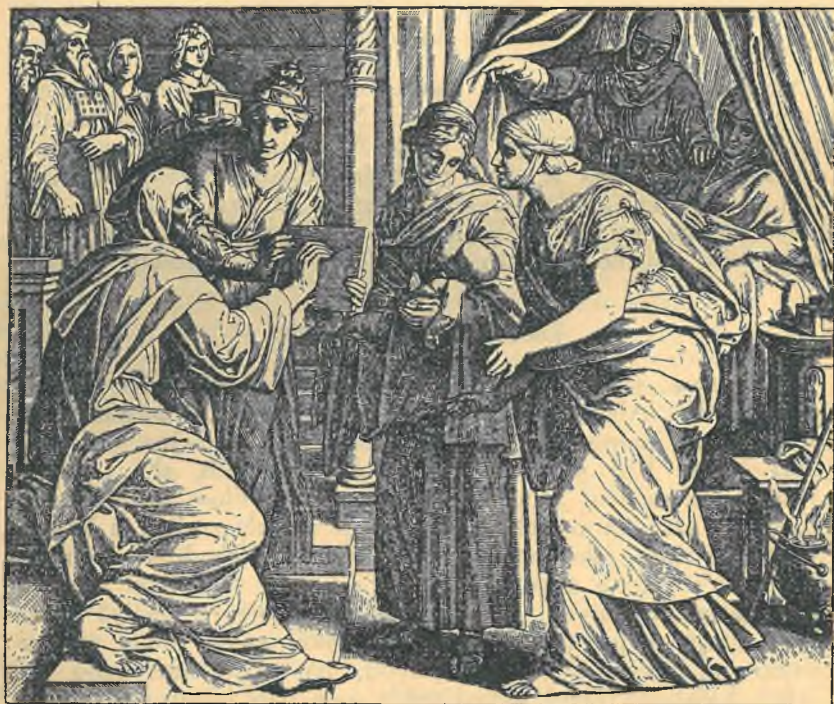
Rodinná slavnost.

Ještě za přítomnosti Panny Marie v domě Zachariášově narodil se Alžbětě Bohem slíbený syn. Upřímná radost naplnila srdce všech, kteří věděli o podivuhodném vyvolení tohoto dítěte. Pozvaní příbuzní a přátelé se sešli, aby projevili srdečnou

účast na radosti rodičů a aby byli přítomni slavnosti obřízky v osmý den po narození dítěte.

Otec a matka nástroji Stvořitelovými.

Jako stvořil Bůh Adama a Evu, jejich těla a jejich duše, tak tvoří i nyní těla a duši každého člověka. Rodiče zachovávajíce a plníce svědomitě ustanovení svátosti stavu manželského spolupůsobí na stvořitelském díle Božím. Tento vzne-

Zachariáš požádav tabulky, napsal na ni: „Jan jest jméno jeho ..." Str. 44.

šený úkol otce, matky dává jasně tušiti, že každé zneužívání toho, co patří ku svátosti manželství, ať už se to děje jakýmkoliv hříšným a nedovoleným způsobem, je velikou urážkou Boha Stvořitele a potupou lidské důstojnosti. Člověk v takovém případě snižuje se pod nerozumného tvora, uvaluje na sebe těžkou zodpovědnost před soudem Božím a zároveň i přísné Boží tresty věčné i časné podle pravidla, — čím kdo hřeší, tím i trestán bývá. Za uváženou stojí slova svatého Františka Saleského: „Kdo chce míti štěstí v manželství, musí při svatbě svatost a vznešenost tohoto stavu před oči si postaviti."

Stvoření života a zločiny proti němu.

Od okamžiku početí oživuje počátek tělesného života duše, kterou v tu chvíli Bůh z ničeho stvořil, z nebytí a z neživota k věčnému bytí a k věčnému životu povolal. Už ve Starém Zákoně měli jsme příležitost uvažovati o bezpříkladném zločinu rodičů, kteří ze spolustvořitelů stávají se vrahy ještě nenarozených dítek. Tělo dítěte zbavují života časného a duši, jíž se nedostalo milosti křtu svatého, zbavují věčného patření na Boha.

Záruka šťastné budoucnosti dítěte.

Alžběta před narozením Janovým byla naplněna Duchem svatým, jeho milostí a jeho dary. Nic lepšího nemůže učiniti křesťanská matka, než aby se řídila Alžbětiným příkladem. Pramenem milosti Boží je svaté přijímání. Častější svaté přijímání před narozením dítěte posvětí nejenom matku, ale také její dítě a zjedná mu do vínku vzácné Boží požehnání, určí i budoucí jeho šťastné povolání a snad i zvláštní vyvolení Boží.

Jaké jméno mu dáme?

Četli jsme, jak v rodině Zachariášově vznikl celý spor o jméno dítěte. Alžběta věděla z psané zprávy Zachariášovy, že dítko má už jméno od Boha, že se má jmenovati Jan, což znamená česky: Pán je milostivý. Chtěl totiž Bůh, aby i jméno vyjadřovalo poslání Janovo jako hlasatele, milost přinášejícího Spasitele. Také za našich časů zamýšlí se celá rodina a leckdy dlouho uvažuje, jaké jméno dáti novorozenému dítěti. Bohužel dávají se rodiče a ostatní příbuzní i v této věci vésti modou, které nelze schvalovati. Dobrý křesťanský otec a pečlivá věřící matka stojí neúprosně na tom, aby také jméno dítěte poukazovalo na křesťanský jeho původ, na příslušnost jeho do Církve katolické, která jediná může nám nabídnouti nejrůznější jména svých nespočetných světců. Jméno toho neb onoho světce samo sebou naznačuje pak dorůstajícímu dítěti jeho povolání k věčnému životu v nebi, kam dotyčný světec šťastně dospěl svědomitým zachováváním Božích přikázání a velikou láskou k Pánu Bohu. Není pochyby, že také přímluva svatého patrona, kterého dítě vřele ctí a k němu se modlí, bývá nositeli jména k neobyčejnému prospěchu. Svatí a světice Boží cítí se zavázáni, aby svému jmenovci vydatně pomáhali, když o to stojí a za to prosí. Proto bylo odjakživa zvykem v Církvi katolické slaviti jmeniny, to jest den svátku svého svatého jmenovce. V tento den obzvláště má si oslavující vzpomenout na příkladný život svého svatého patrona, všimnouti si vlastních nedostatků, které ho od něho dělí, vykonati si svatou zpověď a svaté přijímání, aby se mu přiblížil a jeho přímluvu si za-

jistil. Svatý František Saleský píše: „Hned v počátcích Církve obnovovali tehdejší křesťané sliby křestní ve výroční den svého křtu, v den kdy se Bohu odevzdali. Svých narozenin si téměř nevšímali, poněvadž se nerodíme jako dítky milosti, nýbrž jako dítky Adamovy, to jest jako hříšníci. Z té příčiny nevěnovali tomuto dnu žádné zvláštní pozornosti, ale více onomu dnu, kdy v dítky Boží byli proměněni, ten den hleděli slaviti.“

Píseň Zachariášova v nesčíslných ústech.

Překrásného chvalozpěvu Zachariášova užívá Církev velmi často ve svých hodinkách. Slova chvalozpěvu jsou slova Ducha svatého. Jsou slavnostním potvrzením se strany lidstva, že Bůh je věrný ve svých slibech: „Požehnán buď, Hospodin, Bůh israelský, že vzhlédl a vykoupení zjednal lidu svému a že vzbudil nám mocnou spásu v domě Davida, služebníka svého, jakož byl mluvil ústy svatých proroků svých odvěkých.“ Velice významně vložila Církev Zachariášovu píseň do pohřebních obřadů. Když spustí se rakev se zesnulým do hrobu, zpívá ji kněz střídavě se zpěváky. Jest to zpěv křesťanské naděje, projev naší víry a oddané lásky k Bohu a Spasiteli našemu. Jako národu israelskému tak i nám ubírajícím se na věčnost splní Ježíš Kristus své spásné sliby, vyjádřené tak krásně jeho vlastními útěchyplnými slovy, pronešenými k sestře Lazarově Martě: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude, a každý kdo žije a ve mne věří, neumře na věky.“ Jan 11, 25.

NAROZENÍ SPASITELE.

Josef poučen od anděla o mateřství Panny Marie — Rozkaz císaře Augusta o soupisu celé říše — Do Betlema — Narození Ježíše Krista ve chlévě — Anděl to oznámil pastýřům — Zpěv andělů — Radostné klanění pastýřů — Obřezání Božského dítěte — Obětování — Stařec Simeon děkuje Bohu — Předpovídá utrpení a ponížení Syna i jeho Matky — Prorokyně Anna.

Mat. 1, 18-25.

Kristovo narození stalo se takto: Když matka jeho, Maria, byla zasnoubena Josefovi, nalezena jest prve než se sešli, těhotnou z Ducha svatého. Josef pak, muž její, jsa spravedlivý, a nechtěje postaviti ji na odiv, odhodlal se propustit ji tajně. Když však o tom přemýšlel, hle, anděl Páně ukázal se mu ve snách a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marii, manželku svou; neboť co se v ní počalo, z Ducha svatého jest. Porodí pak syna a dáš mu jméno Ježíš, to jest Spasitel, neboť on spasí lid svůj od hříchů jejich.“ Toto pak všecko se stalo, aby se naplnilo, co bylo pověděno od Pána skrze proroka slovy: „Aj, panna počne a porodí syna a nazvou ho jménem Emanuel“, to jest (v překladě) „S námi Bůh“. Probudiv se

pak Josef ze sna, učinil, jak mu přikázal anděl Páně. I přijal manželku svou.

Luk. 2. 1-38; 50.

Toho času vyšel rozkaz od císaře Augusta, aby byl vykonán soupis říše. Tento soupis konal se první, za náčelnictví Kviriniova v Syrii. I šli všichni, aby se přiznávali, každý do svého města.

Odešel i Josef z Galileje z města Nazareta do Judska, do města Davidova, jež slove Betlem, poněvadž byl z domu a kmene Davidova, aby se dal zapsati s Marií, zasnoubenou manželkou svou, která byla těhotná.

Když tam byli, naplnili se dnové, aby porodila. I porodila syna svého prvorozeného, obvinula ho plénkami a uložila v jeslích, poněvadž neměli místa v hospodě.

V téže krajině byli pastýři, ponocujíce a stráž noční držíce nad stádem svým. A hle, anděl Páně stanul u nich, a jasnost Boží je obklíčila, i báli se velmi. Anděl jim řekl: „Nebojte se, neboť hle, zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu. Narodilť se vám dnes Spasitel, to jest Kristus Pán, v městě Davidově. A toto bude vám znamením: Naleznete dítko plénkami obvinuté a uložené v jeslích."

Hned nato bylo s andělem množství zástupů nebeských, kteří chválili Boha říkajíce: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle (bohulibým)."

Jak andělé odešli od nich do nebe, pastýři pravili k sobě vespolek: „Pojďme až do Betlema a vizme tu událost, kterou Pán oznámil nám."

I přišli s chvatem a nalezli Marii a Josefa i dítko uložené v jeslích. Uzřevše je, vypravovali, co jim bylo pověděno o dítku. Všichni, kteří to slyšeli divili se těm věcem, které jim byly pověděny od pastýřů. Maria však uchovávala ta slova, uvažujíc o nich v srdci svém.

I vrátili se pastýři, velebíce a chvalíce Boha za vše, co slyšeli a viděli tak, jak jim bylo pověděno.

Když se naplnilo dní osm, aby dítko bylo obřezáno, nazvali je jménem Ježíš, kterým bylo nazváno od anděla, prve než se počalo v životě.

Když přišly dni očišťování jejího podle zákona Mojžíšova, donesli ho do Jerusalema, aby ho postavili před Hospodinem, — jak je psáno v zákoně Páně: Každý pacholík, jenž otvírá život, buď zasvěcen Pánu — a aby dali oběť podle toho, jak pověděno jest v zákoně Páně, dvé hrdliček nebo dvé holoubátek.

A hle, v Jerusalemě byl člověk jménem Simeon; člověk ten byl spravedlivý i bohabojný, očekával potěšení Israelova, a Duch svatý byl v něm. On dostal zjevení od Ducha svatého, že neumře, leč dříve uzří Mesiáše Hospodinova.

SVATÝ JOSEF, PĚSTOUN PÁNĚ.

„Ustanovil ho pánem domu svého a knížetem všeho statku svého".

I přišel v Duchu do chrámu, a když rodiče přinesli dítko Ježíše, aby za něj učinili podle obyčeje zákona, vzal ho i on na lokty své a velebil Boha. Řekl: „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji, — neboť viděly oči mé spásu tvou, — kterou jsi připravil před očima všech národů, — světlo k osvícení pohanův a k slávě lidu israelského.“

V téže krajině byli pastýři... A hle, anděl Páně stanul u nich... Str. 48.

Otec a matka jeho divili se těm věcem, které byly praveny o něm. A Simeon blahoslavil je a řekl Marii, matce jeho „Hle, tento jest ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Israeli a na znamení, jemuž budou odpírati; — tvou vlastní duší pronikne meč, — aby se zjevila smýšlení mnohých srdcí.“

A byla tamtéž prorokyně Anna, dcera Fanuelova z pokolení Aserova; ta pokročila již ve vysokém věku: byla živa s mužem svým sedm rokův od svého panenství; a vdovou byla až do let osmdesáti čtyř. Nevycházela z chrámu sloužíc Bohu posty a modlitbami dnem i nocí. Ta přišedši v touž hodinu, velebila Boha a mluvila o něm všem, kteří očekávali vykoupení Israelova.

Když vykonali všecko podle zákona Páně, vrátili se do Galileje, do svého města Nazareta. Dítko pak rostlo a sílilo se, jsouc plno moudrosti, a milost Boží byla v něm.

Věčně památné sčítání lidu.

V ten čas, kdy Vykupitel se měl naroditi, byla země národa vyvoleného poddána svrchovanosti císaře římského. Po pádu republiky ve světovládném Římě zmocnil se vlády a stal se samovládcem-imperátorem Augustus. Panoval od roku 30. před Kristem Pánem až do roku 14. po jeho narození. Pod císařovou svrchovaností byl od Římanů uznán za krále v zemi židovské Herodes, syn Antipatrův, obávaný a ukrutný žárlivec na trůně. Aby poznal zalidněnost poddaných zemí a zároveň i platební sílu poddaného obyvatelstva, nařídil císař Augustus všeobecné sčítání lidu a ovšem i soupis majetku. Sčítání měly v zemi židovské vykonávati úřady domácí a mělo se při tom šetřiti židovského rozdělení na kmeny a rodiny. Každá rodina židovská měla v zemi podíl, kterého nesměla prodati. Aby se předešlo zatajování majetku, měly se jednotlivé rodiny hlásiti k soupisu v místech svého původu a údělu, kde byly chovány jejich rodokmeny.

Potomci Davidovi.

Údělem Davidovců byl Betlem, zvaný „Efrata", to jest úrodný. Tam tedy musili se odebrati novomanželé Maria a Josef, jsouce oba z rodu Davidova. V tom bylo řízení Boží Prozřetelnosti, aby se vyplnilo proroctví Micheášovo: „Ale ty, Betleme Efratský, maličký mezi rody Judovými — z tebe mi vyjde ten, jenž má býti vladařem v Israeli, a jehož původy jsou od počátku, ode dnů věčnosti." Mich. 5, 2. — Sčítání lidu dálo se z nařízení cizího panovníka, což bylo veřejným a zřetelným svědectvím, že žezlo bylo odňato Judovi-národu židovskému, a že tedy podle proroctví Jakobova nadešel čas příchodu Vykupitelova. — Narozený Vykupitel sám měl býti zapsán do úředních archů jako „Syn člověka", aby tak veřejně a právně bylo potvrzeno, jak Bůh miloval svět. Měl býti poznamenán ve státních listinách jako potomek Davidův, že vyplněna byla přislíbení daná Davidovi, a před ním Abrahamovi a Jakobovi. — Konečně právě sčítání lidu bylo příčinou, že Syn Boží narodil se v největší chudobě ve chlévě. V tom všem byla vůle Boží a prostředkem k jejímu splnění měl se státi: soupis říše římské.

Když budou o nás neprávem špatně smýšleti.

Jak snadno vzniká člověku kříž hlubokého ponížení! Rodička Boží zakusila takového kříže už v počátcích svého přesvatého Mateřství. Josef, tesař nazaretský, snoubenec Panny Marie, byl důstojným protějškem své spanilé a vznešené snoubenky. Rovnal se jí rodem, ale i chudobou, podobal se jí svatou spravedlností, jedinečnou převzácnou čistotou duše, zbožností, pokorou. Bůh sám přivedl oba vyvolené snoubence k sobě. Jejich zasnoubení obsahovalo slavný souhlas v zachovávání ustavičné čistoty.

Přišlo Zvěstování, Panna Maria stala se Matkou Boží, a Josef byl zmaten, nevěděl, co si má mysliti o své snoubence, kterou cenil nade všecky ženy a kterou tolik miloval. Jemu nedostalo se zatím žádného zjevení s nebe. Jaká veliká duševní bolest byla to pro spravedlivého Josefa! Písmo svaté naznačuje to mezi řádky, když píše o rozhodnutí Josefově: „Nechtěje postaviti ji na odiv, odhodlal se propustiti ji tajně“ ze snubního závazku a odřeknouti nastávající manželství.

„I přišli s chvatem a nalezli Marii a Josefa i dítko uložené v jeslích.“ Str. 48.

Důvěra Matky Boží.

Maria z pokory neřekla ničeho svému snoubenci o poselství s nebe, které ji vyvyšovalo nade všecky ženy. Doufala pevně, že Bůh sám se postará, aby se jí dostalo u Josefa zadostučinění. Zatím trpělivě a oddaně snášela kříž velikého ponížení v očích Josefových. — Jak bolestný byl tento kříž pro svatou snoubenku, pochopíme nejlépe tenkrát, až sami zakusíme nezaslouženého ponížení v očích lidí spravedlivých a nám drahých, nebo ještě častěji u lidí bez příčiny přejících nám zlého. — Ale to všecko byl pro Matku Boží jenom začátek budoucích nesmírných duševních útrap, budoucího ponížení, ponížení Matky, jejíž Syn je nanejvýš nespravedlivě posuzován, pomlouván, tupen, pro-

následován, na smrt nenáviděn a k potupné smrti jako zločinec vyhledáván, ačkoliv lidem přinesl nekonečnou Božskou svoji lásku a přišel je požádat o vzájemnou lásku jejich. — Anděl Páně ukázal se Josefovi ve snu a ukončil Josefovy rozpaky a tiché utrpení Mariino. Tehdy pojal spravedlivý Josef nejsvětější Pannu za manželku, jak mu anděl přikázal.

Když celý svět je Betlemem a všichni lidé dětmi.

Jméno Betlem má pro nás kouzelný zvuk. Kouzlem tohoto jména ozařuje se o vánočních svátcích i ta nejposlednější chaloupka a potěšuje se nejzasmušilejší duše. Betlem znamená česky: Dům chleba. Právem se tak nazývá, nejenom proto, že toto místo leželo v úrodné krajině, ale daleko více ještě proto, že bylo posvěceno první ze všech míst na světě božsko-lidskou přítomností Toho, jenž chce býti Chlebem duší.

Trpělivé a proto záslužné putování.

Vzdálenost z Nazareta do Betlema jest tři až čtyři dny cesty, jde-li se přímou cestou horami Samařskými a Judskými přes Ginon, Betulii, Sichem, Letonah, Betel, Jerusalem a pláni Refaimskou. Karavany tu cestují nepřetržitě. Obyčejní lidé chodí pěšky, ale přece zřídka se stává, aby některá rodina neměla s sebou aspoň osla. Neúnavné a střídmé toto zvíře žije z mála, nese zásoby a šaty svého pána. Jest soumarem chudého člověka.

Zastavení bývá u studní podél cesty se nacházejících, ve stínu zeleného stromu. Za doby dešťů v zimě jsou vyhledávány hospody u cest. Tak putovali Josef a Maria. Bylo to v prosinci, pršelo a panoval citelný chlad. Bez reptání konali svatí snoubenci svoji pouť, pouť dalekou a obtížnou, pouť císařem poručenou a Bohem chtěnou. Modlili se a rozjímali. Stali se vzorem všem budoucím poutníkům.

Kde jest Betlem.

Betlem leží tři hodiny jižně od Jerusalema, ve středu Judských hor. Město zaujímá temeno dvou návrší spojených ve způsobě půlměsíce. Réva, olivy, fíky, mandlovníky a chlebovníky vyplňují údolí. Obzor, k severu a k západu uzavřený horami, otevírá krásný výhled k jihu a východu. Tam leží pole, kde Rut sbírala klasy, a hned vedle onen pahrbek, kde Booz měl své humno, a kde je nyní vesnice Beit-Saur. V Betlemě narodil se před devíti sty roky pastýř a král David. Tam pásal svoje stáda. Památné místo národa israelského stalo se památným všemu lidstvu narozením Pastýře pastýřů a Krále všech králů.

Do svého přišel a svoji Ho nepřijali.

Slavné události ve světových dějinách popisují se důkladně na mnoha stranách. Evangelium tak nečiní. Svatý Lukáš stručně a prostičce píše: „Stalo se pak, když tam byli, naplnili se dnové Marii, aby porodila. I porodila Syna svého prvorozeného a obvinula jej plénkami a položila ho v jeslích, poněvadž neměli místa v hospodě.“ Příchod Panny Marie a svatého Josefa do Betlema nebyl radostný. Hospoda byla do posledního místečka naplněna. Marné byly pokusy svatých poutníků najíti nocleh v soukromých příbytcích. Snad nádherný šat, zlato, byly by našly ještě vlídného přijetí. Prostota a očividná chudoba Josefa a Marie došly jen pohrdání. Poslední dvéře se jim zavřely. Kam jíti? Josef znal rodný kraj. Věděl, že za městečkem jsou jeskyně, útulky pastýřů a jejich stád. Nebylo jiné pomoci. Když lidské příbytky odepřely Matce Boží pohostinství, neodepřel ho chlév. Bez reptání přijali Maria i Josef za vděk tímto místem. Na tuto nevděčnou noc a na toto nehostinné místo jakoby čekalo Božské Dítě. Za jásavého zpěvu andělských kůrů opustilo svůj dosavadní krásný a čistý svatostánek a chvějící se rukou přesvaté Matky bylo položeno do jeslí.

První příchod Syna Božího na tento svět.

Tmavý chladný chlév, prosté plénky, kousek slámy, jesle, toť všecka sláva a bohatství Královského Dítěte. První kázání Syna Božího přicházejícího na tento svět: Lidská sláva a pozemské bohatství a blahobyt jsou bezcenným smetím před očima Božíma, chudoba, pokora, trpělivost jsou nejvzácnější poklady, za něž lze koupiti nebe. Jak jsou šťastni, kteří celým srdcem a celou duší přijmou toto nebeské naučení. Svatý Pavel nadšeně volá: „Všecko pokládám za smetí, abych získal Krista.“ Fil. 3, 8. Svatý František z Assisi nedovedl pomysliti na chudobu blahoslavené Panny a Božského Dítka, aby nezaplakal. Když kdysi seděl za stolem, vzpomněl kterýsi bratr chudoby Panny Marie a jak její dítko všeho postrádalo. Světec vstal ihned od stolu a bolestně vzlykaje v slzách dojedl chléb na holé zemi: Pravil: Buď chudoba ctností královskou, poněvadž na Králi a Královně tak jasně zářila. Často říkával: Této královské důstojnosti chudoby, kterou Ježíš Kristus tak povýšil stav se pro nás chudým, aby nás svou chudobou obohatil a aby chudé duchem za krále a dědice nebes dosadil, této opravdu královské důstojnosti se nevzdám, abych ji vyměnil za okamžik života ve klamném bohatství.

Narodil se Kristus Pán, radujme se!

Povšimnutí hodná jsou slova svatého Augustina: Ó šťastné Dětství, jímž život pokolení lidského jest obnoven! Ó nejvzác-

nější a nejradostnější dětský pláči, jímž unikli jsme skřípění zubů a bědnému nářku! Ó požehnané plénky, jimiž setřeli jsme špínu hříchů! Ó skvělé jesle, v nichž byla nejen píce zvířat, nýbrž i Pokrm andělů!

U lidí v pohrdání, u Boha v lásce.

Pastýři na východě jsou nejnižší třídou zemědělského obyvatelstva. Mívají hlavu pokrytou dlouhým černým závojem, kůži beránčí kolem beder, nohy holé nebo bídnými opánkami obuté, dubovou nebo sykomorovou hůl v ruce. Ponocují sedíce a ležíce u nějaké skály kolem ohně. Sotva kde v zaslíbené zemi by byl našel anděl lidí chudobnějších, prostších, méně vzdělaných. Ale nenašel by anděl v tutéž dobu lidí srdečnějších a šlechetnějších v celé zemi israelské než byli pastýři betlemští. Čistým a upřímným srdcem věřili v Boží přislíbení, vřele toužili po Vykupiteli a denně modlívali se za jeho příchod. Pán Ježíš o třicet let později jistě viděl před sebou tyto prosté věřící pastýře, když pronášel věčně památná slova: „Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.“ Mat. 5, 3.

„Dítě narodí se nám... vladařství na rameni bude míti.“ Is. 9, 6.

Jaký to byl podivuhodný obraz! Chlév ozářený prvním jitřním úsvitem, v němž u hromady slámy ovčí jesle, v jeslích plénkami ovinuté spanilé Dítě s nezapomenutelným úsměvem na drobných rtících, se srdce pronikajícím plamenem v překrásných očkách. Ručky tak drobounké, slaboučké, zdvihající se k požehnání. A rozechvělá Matka, radující se Josef, užaslí pastýři sklání se hluboce, jako když se zvoní v kostele k pozdvihování, přijímání nebo požehnání, všichni ve světle svaté a radostné víry poznávají, že žehnající droboučká dlaň jest dlaň Panovníka, jenž z ničeho učinil a neustále řídí nebe i zemi, jenž dává i béře život, jenž jako chudé a slabé dítě přichází mezi svůj lid. Maria, Josef, pastýři v dojemném rozjímání pláčí radostí, „že tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří nezahynul, nýbrž měl život věčný.“ Jan 3, 16. A zatím nespočetný kůr andělů prozpěvuje své „Gloria in excelsis Deo“, „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ Těmito málo slovy vysvětleno jest tajemství vánoční noci. Touto první mešní písní, kterou zbožně zpívají andělé, vyslovuje se nejvyšší chvála těm, kteří plni dobré vůle Boha ctí a slaví, v první řadě Boží Matce, Josefovi i pastýřům.

Víra a klanění.

Blahoslavená víra pastýřů! Bez nejmenší pochybnosti věřili slovu Božímu. Viděli podobu slabého dítěte, ale věřili, že jest

to Bůh a Spasitel světa, viděli prosté bělostné plénky téhož nemluvňátka, a přece věřili, že Jemu náleží všecka nejvyšší krása, viděli dřevěné jesle, na nichž Spasitel odpočíval, ale nepochybovali, že Mu náleží trůn věčného království, viděli šero chléva a dvě pokorné postavy kolem Dítěte, ale věřili, že chlév bude jednou zaměněn nebem, šero světlem věčným, opuštěnost nesčíslným množstvím andělů a svatých.

„I vratili se pastýři, velebíce a chválíce Boha..." Str. 48.

Podobáme se betlemským pastýřům zvláště tenkrát, když přicházíme do chrámu Páně a když klaníme se Ježíši Kristu v Nejsvětější Svátosti. Vidíme prostičkou bělostnou způsobu chleba při pozdvihování, při svatém přijímání. Věříme však, že v této skromné způsobě jest přítomen jako Bůh i jako člověk Král nebe i země, Ježíš Kristus podle jeho vlastních slov: „Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. A chléb, který já dám, tělo mé jest, které dám za život světa." Jan 6, 51. Vidíme dřevěný ozlacený svatostánek, ale věříme, že Ten, jenž tam přebývá z lásky k nám, trůní zároveň v nekonečné slávě v nebesích na pravici Boha Otce. Vidíme často opuštěnost svátostného Spasitele. Málo lidí přichází za Ním, daleko méně nežli by přijíti mohlo a mělo. Věříme však, že nesčíslní andělé u pozemského svato-

stánku vyplňují mezery nevděčných nepřítomných lidí, — v nebi pak nebude již nevděčnosti a opuštěnosti, nýbrž věčný jásot a věčné chvály Milovanému Bohu a Spasiteli.

Poslední slovo našeho života.

Jméno Ježíš znamená česky Vykupitel. Ježíš jest jméno podivuhodného lesku a zázračné síly. „Není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom měli spaseni býti." Sk. 4, 12. Jest jméno nejsvětější. Když je vyslovíme v modlitbě, máme hlavu uctivě skloniti. Jak bychom se mohli odvážiti bráti jméno Ježíš nadarmo a bez potřeby, když si vroucně přejeme, abychom s tímto nejsladším jménem na rtech jednou umřeli. Ano, vyslovujme jméno Ježíš často přes den: užívejme jméno Ježíš jako nejvydatnější zbraně proti každému pokušení, jako sladké útěchy v kříži a trápení. Nikdy však nečiňme jméno Ježíš jménem všedním, které se stokrát za den bezmyšlenkovitě vyslovuje. Svatý Bernard si říkával: „Není lepší zpěv ústům dán, a zvuk milejší uchu přán, není myšlení sladšího nad jméno Syna Božího. Tys jasnější nad slunce lesk, nad balsám hojíš ducha stesk. Tys nad všecku sladkost sladší, a nad vše lásky hodnější."

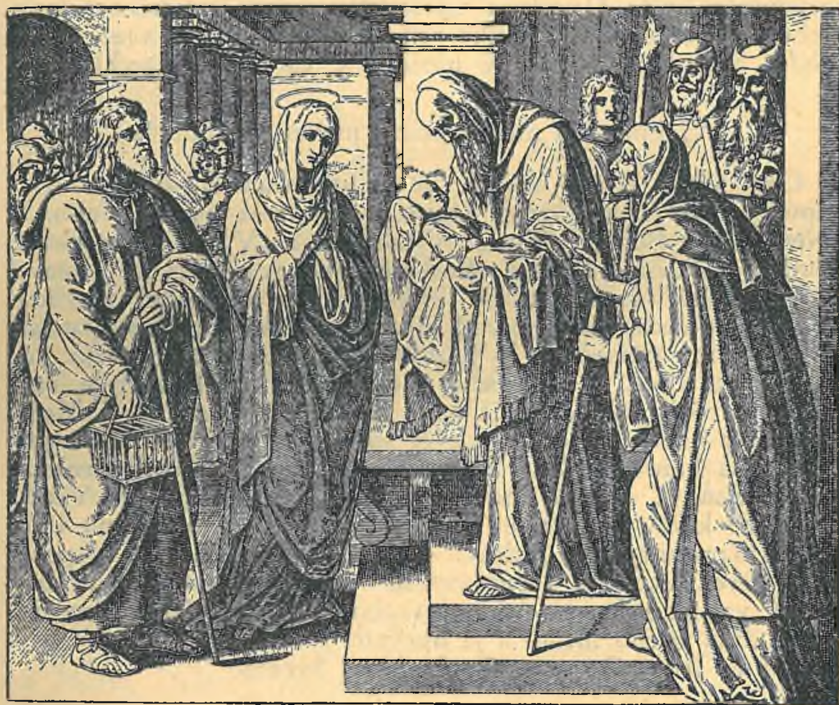
Co si připomínáme ve svátek Očišťování Panny Marie nebo-li Hromnic.

Zákon přikazoval matkám, aby čtyřicátého dne po narození syna přinesly v chrámě očistnou oběť. Byla-li matka bohatá, obětovala ročního beránka v zápalnou oběť a holoubě nebo hrdličku v oběť za hříchy. Byla-li chudá, obětovala místo beránka hrdličku nebo holoubě, tedy celkem dvě hrdličky nebo dvě holoubátka. Bůh tak přikázal, aby uváděl ustavičně starozákonním lidem na paměť, že člověk přichází na svět ve hříchu, v duchovní nečistotě, a že potřebuje očistění, to jest vykoupení. S obětí očisťování spojovalo se obětování nebo-li představování dítka Hospodinu a vykupování ho pěti posvátnými sikly, to jest asi patnácti korunami tehdy, byl-li to syn prvorozený. Od východu z Egypta byli prvorozenci israelští zasvěceni službě Hospodinově. Na Sinaji byl však k službě Hospodinově ustanoven kmen Levi. Ostatní prvorozenci se vykupovali zmíněným obnosem věnovaným pak chrámovým potřebám. Ani prvá ani druhá oběť netýkala se Boží Matky. Přece však Panna Maria obě tyto oběti přinesla, aby dala příklad poslušnosti k zákonu. Při té příležitosti stařec Simeon a vdova Anna osvíceni Duchem svatým poznali Vykupitele a nevýslovně se radovali, že mohli Božské Dítko vzíti do náručí.

Úvaha matky, která jde na úvod.

I dnes matky křesťanské přichází své dítky Pánu Bohu obětovat do chrámu. Do pravé ruky dostává matka rozžatou svíci.

Světlo svíce představuje Ježíše Krista, pravé Světlo světa, které matce a jejímu dítěti má svítiti na cestu k věčnému životu. Pokropení svěcenou vodou je obrazem milosti Boží, která má jako blahodárná rosa padati každodenně na matku a na její dítko. Před svatostánkem se kněz modlí: Všemohoucí věčný Bože, který jsi porodem blahoslavené Marie Panny bolesti křesťanských rodiček v radost obrátil, shlédni milostivě na tuto služebnici tvou, která přichází s radostí do tvého svatého

Simeon vzal dítko na lokty své... Str. 49.

chrámu tobě poděkovat a dej, aby po tomto životě, pro zásluhy a na přímluvu blahoslavené Panny, s dítkem svým do radosti věčné blaženosti vejíti si zasloužila. Skrze Krista Pána našeho. — Všimněme si dobře, že Simeon předpovídá nejsvětější Matce budoucí veliké bolesti: Tvou vlastní duši pronikne meč. Jak požehnané budou tyto bolesti, které budou spolupůsobiti na našem Vykoupení a které milionům ustaraných a bolestmi sklíčených matek budou nejbohatším pramenem útěchy a posily. Bolestný svatý růženec je útěchyplným vylíčením a připomínkou bolestí Svaté Matky a vzpruhou naděje každé matky křesťanské.

Pečlivé vedení rodních matrik.

Každý člen vyvoleného národa dobře věděl, z kterého pokolení a z kterého rodu pochází. Zvláště potomci Judovi zakládali si na svém původu, pečlivě zaznamenávali své předky v rodové knihy. Tím více ovšem měli na paměti svoji příslušnost členové královského rodu Davidova. Vždyť bylo jim všem známo, že podle slavných proroctví Vykupitel se narodí z kmene Judova a z rodu Davidova. Proto členové kmene Judova a příslušníci rodu Davidova udržovali největší soudržnost mezi sebou. Vybírali si manželky jen ze svého kmene a ze svého rodu. Rodové listiny byly uloženy v chrámovém archivu.

Až bude do nich zapsáno jméno Vykupitele.

Celý národ si byl vědom, že přijde okamžik, Bohem ustanovený, kdy v rodových zápisech objeví se jméno Toho, o Němž bylo Bohem slíbeno Abrahamovi: „V tvém potomstvu budou požehnáni všichni národové země, poněvadž jsi poslechl hlasu mého." I. Mojž. 22. Nikdy ani v největším ponížení a úpadku nezapomněl národ Abrahamův na proroctví patriarchy Jakoba pronešené k Judovi: „Nebude odňato žezlo Judovi, aniž vládce z krve jeho pocházející, dokud nepřijde Ten, jenž má býti poslán, a jenž bude očekáváním národů." I. Mojž. 49. Celý národ po celých devět set roků s největší úctou pohlížel na každého člena královského rodu Davidova i tenkrát, když členové tohoto rodu byli nezámožni a chudi. Věděli z druhé knihy královské 7, že Davidovi, nejslavnějšímu králi a nejznamenitějšímu Judovci slíbil Bůh: „Až naplní se počet dnů tvých a zesneš s otci svými, vzbudím ti po tobě dorost, který vzejde z krve tvé, a potvrdím království Jeho. Ten postaví dům jménu mému a já upevním Království Jeho na věky. Já budu Jemu Otcem a On bude mi Synem."

Zápis provdaných žen.

V národě židovském bylo zvykem v rodokmenech odvozovat příbuzenstvo ne od ženy, ale od muže. Tento zvyk šel tak daleko, že měl-li se udati rodokmen provdané ženy, nebyla na začátku rodokmenu nebo na jeho konci, byl-li psán vzestupně nebo sestupně, uvedena ona žena, ale její muž. Manžel stal se sňatkem „synem" rodičů manželčiných a byl místo ní také v jejím rodokmenu jmenován.

Ze všech rodních zápisů na světě dva nejvzácnější.

Svatý Josef a Panna Maria pocházeli oba z královského rodu Davidova a měli každý svůj pečlivě vedený rodokmen v chrámovém archivu. Tyto dva členy národa Abrahamova, a kmene

Judova, příslušníky rodu Davidova, vyvolil si Bůh od věčnosti, aby byli členy svaté rodiny, v níž bude žíti po třicet let Syn Boží a Vykupitel světa.

Již jsme četli:

Syn Boží narodí se jako člověk, ale ne jako všichni ostatní lidé.

Jakým způsobem se Syn Boží zrodí v této rodině, předpověděl prorok Isaiáš: (7,) „Aj, Panna počne a porodí Syna, zván bude jménem Emanuel, to jest „Bůh s námi". Archanděl Gabriel zvěstoval to Panně Marii, jak vypravuje svatý Lukáš: „Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha. Hle, počneš v životě, porodíš Syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude; Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce Jeho, bude kralovati v domě Jakubově na věky, a Království Jeho nebude konce." I řekla Maria k andělu: „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?" Odpověděv anděl řekl jí: „Duch svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě; proto také To svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží." Luk. 1, 30—35. Svatý Josef tehdy neznal ještě tajemství Rodičky Boží, kterým ona se nesvěřila nikomu, jedině svaté Alžbětě. Když poznal, že stala se Matkou, chtěl ji propustiti tajně. Svatý Matouš vypravuje: „Když však o tom přemýšlel, hle, anděl Páně ukázal se mu ve snách a řekl: „Josefe, Synu Davidův, neboj se přijmouti Marii, manželku svou; neboť co se v ní počalo, z Ducha svatého jest; Porodí pak Syna a dáš Mu jméno Ježíš, to jest Spasitel, neboť On spasí lid svůj od hříchů jejich." Mat. 1, 20—21.

Nejpamátnější zápis do rodních matrik v chrámě jerusalemském.

Když se Pán Ježíš narodil, byl osmého dne v chrámě obřezán a byl zapsán do chrámových rodokmenů jako syn Josefa a Marie. Židovští kněží, kteří zapisovali dítko Ježíš, neznali tajemství Jeho přesvatého narození jako Syna Božího, nevěděli tehdy ještě a potom celých třicet let skrytého života Pána Ježíše, co my víme a vyznáváme každodenně: „Jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny."

Svatý Josef zapsán od kněží židovských za otce Pána Ježíše.

Pán Ježíš byl zapsán v rodokmeni Josefově jako jeho syn a podobně i v rodokmenu Panny Marie byl uveden pod jménem Josefovým, za nímž následovali jména předků Panny Marie. Tak kázal židovský zákon. Manžel zastupoval manželku. Tak před zákonem židovským byl Josef považován za „otce" Pána Ježíše. Tak to chtěl pro tu chvíli skrytého života Páně i Bůh Otec sám. Jakmile ve třicátém roce svého věku začal u Jordanu Pán Ježíš svůj úřad vykupitelský, prohlásil Bůh Otec: „Ty jsi Syn můj milý, v tobě se mi zalíbilo."

Proč svatý Matouš uvádí rodokmen svatého Josefa v Evangeliu.

Svatý Matouš zaznamenal výpis z rodové knihy svatého Josefa, aby bylo zřejmo, že svatý Josef, manžel Matky Vykupitelovy a před židovským zákonem také „otec" Pána Ježíše byl potomkem Abrahamovým a Davidovým. Výjimečně učinil v rodokmenu poznámky o ženách, které byly hříšné a Rahaba a Rut dokonce pohanky, aby svým krajanům naznačil, že hříšníci i pohané budou mít účast na Vykoupení.

Výpis svatého Matouše z rodové knihy svatého Josefa.

Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. Abraham zplodil Isáka, Isák Jakuba, Jakub Judu a bratry jeho. Juda pak zplodil Faresa a Zaru z Tamary, Fares zplodil Esrona, Esron Arama, Aram Aminadaba, Aminadab Naasona, Naason Salmona, Salmon Booza z Rahaby, Booz pak zplodil Obéda z Ruty, Obéd Jessea, Jesse Davida krále, David pak král zplodil Šalomouna z té, která bývala Uriášovou, Šalomoun zplodil Roboama, Roboam Abiama, Abiam Asu, Asa Josafata, Josafat Jorama, Joram Oziáše, Oziáš Joatama, Joatam Achaza, Achaz Ezechiáše, Ezechiáš Manassa, Manasses Amona, Amon Josiáše, Josiáš pak zplodil Jechoniáše a bratry jeho za stěhování babylonského. A po stěhování babylonském Jechoniáš zplodil Salatiele, Salatiel Zorobábele, Zorobábel Abiuda, Abiud Eliakima, Eliakim Azora, Azor Sadoka, Sadok Achima, Achim Eliuda, Eliud Eleazara, Eleazar Matana, Matan Jakuba, Jakub pak zplodil Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš, jenž slove Kristus. Všech tedy rodů od Abrahama až po Davida bylo čtrnáct, od Davida až do stěhování babylonského rodů čtrnáct a od stěhování babylonského až do Krista rodů čtrnáct.
Svatý Matouš vypsal 42 nejznamenitějších předků svatého Josefa. Nevypsal všecky. Vybral po 14 ze třech důležitých období dějin vyvoleného národa. Pro jeho účel to postačilo. Na konci rodokmenu, když došel k Josefovi, zapsal Pána Ježíše, ale ne jako syna Josefova. Tak to měli zapsáno Židé. Ale výslovně praví: „Jakub pak zplodil Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš, jenž slove Kristus."

Výpis svatého Lukáše z rodové knihy Panny Marie.

Svatý Lukáš ve svém evangeliu učinil výpis předků Panny Marie a vložil ho ne na počátek Evangelia, ale do té chvíle, kdy Pán Ježíš opouštěl svůj skrytý život v Nazaretě. Svatý Lukáš chtěl napřed ukázat čtenářům Evangelia pravého Otce Pána Ježíše. Ze slov Boha Otce září nad slunce jasněji Božské Synovství Ježíše Krista: „Ty jsi Syn můj milý, v tobě se mi zalíbilo." Pak teprve předkládá evangelista rodokmen, tak jak ho vypsal z rodových zápisů Panny Marie, od níž čerpal také mnohé jiné podrobnosti z dětství Pána Ježíše. Na počátku

výpisu činí svatý Lukáš svoji poznámku: .... Ježíš, jak se domnívali, syn Josefův; .... Židé se domnívali, nebyl však syn Josefův, nýbrž měl Boha za Otce... A teď se Josef, manžel, klade místo manželky své Panny Marie, a vypočítávají se předkové Panny Marie, jakoby byli předky svatého Josefa. Tak se to tenkrát všeobecně dělávalo. Panna Maria byla dcera Heliova, ale svatý Josef stal se sňatkem zetěm nebo-li synem Heliovým nebo Eliachimovým nebo ještě jinak se říkalo, Joachimovým. Panna Maria byla v rodovém zápisu vynechána, svatý Josef, její manžel vedl také její rodovou knihu. Tabulka Lukášova má sedmdesát šest jmen, dvacet z věku patriarchů, čtrnáct od Abrahama do Davida, od Davida až do Krista čtyřicet dva.

Jak zněl rodní výpis Panny Marie?

Ježíš, když počínal, byl as ve třiceti letech, jsa, jak se domnívali, syn Josefův; ten byl syn Heliův, ten Matatův, ten Leviův, ten Melchův, ten Janův, ten Josefův, ten Matatiášův, ten Amosův, ten Nahumův, ten Esliův, ten Naggeův, ten Maatův, ten Matatiášův, ten Semejův, ten Josefův, ten Judův, ten Joananův, ten Resův, ten Zorobabelův, ten Salatielův, ten Neriův, ten Melchiův, ten Addiův, ten Kosamův, ten Elmadamův, ten Herův, ten Jesusův, ten Eliezerův, ten Jorimův, ten Matatův, ten Leviův, ten Simeonův, ten Judův, ten Josefův, ten Jonášův, ten Eliakimův, ten Meleův, ten Mennův, ten Matatův, ten Natanův, ten Davidův, ten Jesseův, ten Obedův, ten Boozův, ten Salmonův, ten Naasonův, ten Aminadabův, ten Aramův, ten Ezronův, ten Faresův, ten Judův, ten Jakubův, ten Isákův, ten Abrahamův, ten Thareův, ten Náchorův, ten Sarugův, ten Ragauův, ten Falegův, ten Heberův, ten Saleův, ten Kainanův, ten Arfaxadův, ten Semův, ten Noemův, ten Lamechův, ten Metusalemův, ten Henochův, ten Jaredův, ten Malaleeův, ten Kainanův, ten Enosův, ten Setův, ten Adamův, ten Boží.

Druhý Adam a druhá Eva.

Rodokmen Panny Marie je veden až po Adama. Adam nazývá se „Božím". Byl stvořen přímo Bohem z panenské země, neposkvrněné ještě hříchem. Eva není jmenována, ačkoliv ona měla největší podíl na hříchu prvních lidí. Z rodu prvního Adama vzešel rod Adama druhého, Bohem Duchem svatým podle těla učiněného z neposkvrněné Panny. Panna Maria není jmenována, ale je jmenován nový Adam, Ježíš Kristus, na jehož příchodu měla právě ona největší podíl.

V čem záleželo otcovské právo svatého Josefa.

Svatý Josef přes to všecko, že nebyl otcem Pána Ježíše, je pevně včleněn do svaté rodiny, neboť je manželem Panny Marie

a je zástupcem Otce nebeského u Syna Božího na zemi. Svatý František Saleský znázorňuje, v jakém smyslu náleželo svatému Josefovi otcovské právo nad Božským dítkem: „Kdyby holubice nesoucí v zobáčku datli, tuto datli pustila do zahrady, v níž by jádro zapadlo do země a zapustilo kořeny, komu by náležel strom z něho vyrůstající, ne-li Pánu zahrady? Neboť komu náleží zahrada, tomu náleží i plody, které nese. Užitek patří majiteli. Nuže: Duch svatý, který se u Jordanu při křtu Páně ukázal jako holubička, vložil sladký a nesmrtelný plod, totiž nestvořené Slovo věčného Otce do lůna Panny Marie. Avšak přesvatá Panna náležela svatému Josefovi jako jeho choť, a proto svatému Josefovi náležel i plod života Panny Marie podle právní zásady: co se urodí na mém, je mé."

Josef Egyptský a Josef pěstoun.

Jako Josef Egyptský stal se i tento Josef „prvním po Králi", jenomže ve smyslu nekonečně vznešenějším. I Bůh Král, nebe i země, bude od té chvíle vyzývati všecky prosebníky na zemi: „Běžte k Josefovi!" Josef Egyptský stal se dobrým hospodářem, postaral se o chléb a tak se stal spasitelem země. I Svatý Josef, pěstoun Páně, je dobrým hospodářem. Staral se o Pána Ježíše, jenž je živým chlebem naším, Svatostánky jsou požehnanými zásobárnami tohoto Chleba pro život věčný.

ZJEVENÍ PÁNĚ POHANSKÝM KRÁLŮM.

Příchod králů z východních zemí do Jerusalema — Herodes se obává betlemského Dítěte — Lest ukrutníkova — Slavné klanění — Andělské napomenutí — Útěk do Egypta — Povraždění dítek v Betlemě — Návrat z Egypta.

Mat. 2, 1. - 23

Když se tedy Ježíš narodil v Betlemě judském za dnů Heroda krále, hle, mudrci od východu přišli do Jerusalema, řkouce: „Kde je ten novorozený král židovský? Neboť viděli jsme hvězdu jeho na východě, i přišli jsme poklonit se jemu."

Uslyšev to král Herodes, vzrušil se, a všechen Jerusalem s ním. I shromáždiv všecky velekněze a znalce Písma v lidu, tázal se jich, kde se má Mesiáš naroditi.

Oni mu řekli: „V Betlemě judském; neboť takto je psáno skrze proroka: A ty, Betleme, území judské, nikoli nejsi nejmenší mezi knížecími městy judskými: neboť z tebe vyjde vévoda, který bude spravovati lid můj israelský."

Tu Herodes povolal tajně mudrce, vyptal se jich bedlivě na čas, kdy hvězda svítila, poslal je do Betlema a řekl: „Jděte a ptejte se pilně po dítěti, až pak je naleznete, zvěstujte mi, abych i já šel a poklonil se jemu."

Oni vyslechše krále, odjeli; a hle, hvězda, kterou byli uzřeli na východě, předcházela je, až přišedši stanula nad místem, kde bylo dítě. Uzřevše hvězdu, zaradovali se radostí velmi velikou.

I všedše do domu, nalezli dítko s Marií, matkou jeho, a padše, klaněli se jemu, a otevřevše poklady své, obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. A dostavše napomenutí ve snách, aby se nevraceli k Herodovi, vrátili se jinou cestou do své země.

„I všedše do domu, nalezli dítko s Marií, matkou jeho." Str. 63.

Když odešli, hle, anděl Páně ukázal se ve snách Josefovi a řekl: „Vstaň a vezmi dítě i matku jeho a utec do Egypta, a pobuď tam, až ti povím; neboť Herodes bude hledati dítě, aby je zahubil." On vstav, vzal dítě i matku jeho v noci a odešel do Egypta, a byl tam až do smrti Herodovy, aby se splnilo, co bylo pověděno od Pána skrze proroka slovy: „Z Egypta povolal jsem syna svého."

Tu Herodes vida, že byl oklamán od mudrců, rozhněval se náramně, a poslav vojíny, dal usmrtit všecky chlapečky, kteří byli v Betlemě i ve všech končinách jeho ode dvou let a níže podle času, který vyzvěděl na mudrcích.

Tehdy se splnilo, co bylo pověděno skrze proroka Jeremiáše slovy: „Hlas v Rámě bylo slyšet, pláč a kvílení mnoho: Ráchel to plakala nad syny svými, a nedávala se potěšiti, poněvadž jich není."

*

Zástupci vznešeného a vzdělaného světa.

K narozenému Vykupiteli byli Bohem povoláni moudří mužové z východních vzdělaných pohanských zemí. Jako zástupcové pohanského světa měli poznati a uznati Spasitele světa, měli mu vzdáti veřejný hold jako Králi nebe i země a měli se ve svých zemích státi jeho prvními apoštoly a misionáři. Evangelista neuvádí jména krajin, ze kterých přišli, neuvádí jejich jmen vlastních. Prastaré podání nazývá je jmény: Kašpar, Melichar a Baltasar. Přišli brzy po narození Páně, snad již v prvních týdnech, neboť svatý Matouš výslovně praví: „Když tedy Ježíš narodil se v Betlemě judském za dnů Heroda krále, hle, mudrci od východu přišli do Jerusalema." Na velbloudech už v deseti dnech mohli uraziti 1000 km.

Za Vykupitelem.

Mimořádný zázračný způsob, jímž byli moudří a bohatí vladaři přivedeni k Ježíši Kristu, měl býti veřejným a hlasitým upozorněním obyvatelstvu Jerusalema, celé země židovské a okolním národům na to, co se stalo v Betlemě. Mudrci věděli, že Vykupitel má přijíti na svět. Pocházeli ze země, kde Israelité trávili kdysi své zajetí. Dostaly se jim do rukou starozákonní knihy. Pročítali je, na obtížných místech vyžádali si vysvětlení od rodilých Židů, kteří ještě ve značném počtu mezi východními pohany se zdržovali. Snad zvláštní zjevení Boží poučilo mudrce o narození Vykupitelově. Hvězda, — to jest neobyčejný světelný úkaz, — vedla je do hlavního města židovského. Herodes a celý Jerusalem slyšeli jejich dotaz: „Kde je ten novorozený král židovský? Neboť viděli jsme hvězdu jeho na východě a přišli jsme poklonit se jemu." Z dalšího rozhovoru pochopil Herodes i jeho židovské okolí, že východní knížata hledají narozeného Vykupitele. Velekněží a znalci zákona správně označili místo Vykupitelova narození: Betlem. Prorok Micheáš to zřetelně napsal. Mudrci šli radostně do Betlema, hvězda vedla je až na místo. Velekněží a zákoníci nešli Vykupitele hledat a pochybovačně posměšně dívali se za odcházejícími mudrci. I Herodes si myslil: „Sotva ho najdete a jestli najdete, zabiji ho, neboť já chci zůstat králem."

Jak se pohanští králové stali svatými.

Z veliké touhy po Vykupiteli odhodlali se mudrci přinésti největší oběti: opustili domov a své milované příbuzné a známé, opustili pohodlí a blahobyt, vydali se na dlouhou, strastí-

„Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás. Zůstaňte v lásce mé. Budete-li zachovávati přikázání má, zůstanete v lásce mé..."

Jan 15, 9-10.

plnou a nebezpečnou cestu, vytrvale snášeli všecky obtíže, nebáli se postaviti tváří v tvář vrahu na trůně královském Herodovi, nedbali posměšných pohledů a poznámek zákoníků, nedali se odstrašiti ani chvilkovým zmizením vůdce-hvězdy, nebyli zklamáni chudobou nalezeného dítěte, složili pokorně a štědře k nohám Božského Dítka, co měli nejvzácnějšího, neváhali odevzdati Jemu navždy svá srdce, vykonali vše, aby

„Hle, anděl Páně ukázal se ve snách Josefovi.“ Str. 63.

Dítko zachránili před hněvem Herodovým. Pohané a cizinci a hle, jak si zamilovali nade všecko Pána Ježíše dříve ještě, než ho viděli. Velikou vírou, nepřemožitelnou nadějí a vznešenou láskou stali se svatými.

Hledáš cestu do nebe?

Všecko, co konáme pro Pána Ježíše, vyžaduje obětí, trpělivosti, sebezapírání. Máme vykonat modlitbu ranní, večerní, před jídlem, po jídle, v pokušení, máme jít v zimě, v horku do chrámu Páně, tam trvat ve zbožné modlitbě, v pozornosti ku slovu Božímu, máme se dobře připravit ku svaté zpovědi, k svatému přijímání, máme děkovat a prosit po svatém přijímání, všecky tyto skutky obyčejné zbožnosti vyžadují sebepřemáhání, napětí všech duševních sil člověka. Jsou to oběti, které přinášíme

Pánu Ježíši na důkaz vřelé a neochvějné lásky k němu. V tom je veliká zásluha. Z lásky k Vykupiteli máme přemáhat tělesné žádosti, odhodlaně odpírat pokušení ku hříchu, mírnit se i v dovolených věcech, máme trpělivě nésti kříže svého života, máme odpouštět svým bližním, za nepřátely se modlit, dobré skutky činit a příležitosti k nim vyhledávat. To jsou oběti. Ježíš Kristus nejedenkrát o nich mluvil: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne.“ Luk. 9, 23. „Nezemře-li zrno pšeničné padši do země, zůstane samotno, zemře-li však, přináší mnoho užitku.“ Jan 12, 24, 25. „Co prospěje člověku, byť celý svět získal, na duši však škodu trpěl? Aneb jakou dá člověk výměnu za duši svou?“ Mat. 16, 26. Trpělivé, radostné a vytrvalé každodenní oběti jsou cestou, která vede k Ježíši Kristu a jeho svaté Matce. Moudří králové nás po této cestě předešli. Mnozí spravedliví ustavičně nás předcházejí. Zůstaneme pozadu? Hvězdu máme. Je to světlo svaté katolické víry. Nezbývá nám, než abychom se tímto světlem, to jest zásadami a přikázáními víry, svědomitě a úzkostlivě řídili. Životní heslo spravedlivých a svatých: „Po cestě bohumilých denních obětí, ve světle víry, ku šťastné smrti a k blažené věčnosti, k lásce bez míry.“

Když jdeš ku Králi, připrav si dary!

Ve východních zemích nebylo myslitelné jíti k panovníkovi bez darů. Nejvhodnější dary byly: drahocenné zlaté věci, mezi nimi zlatá koruna, vzácné libovonné kadidlo, jež bylo páleno bohům i králům, drahá vonná a před hnilobou chránící myrha, snad už do zásoby pro budoucí pohřeb králův. I naši vznešení Východďané přinesli novorozenému Králi tyto obvyklé dary, jakoby tušili, jak zvláštní a krásný význam mají vzhledem k Vykupiteli. Zlatý královský diadém označuje Vykupitele jako Krále, kadidlo jako Boha, myrha jako předčasně umírajícího Trpitele. Použití myrhy při pohřbu Pána Ježíše připomíná svatý Jan: 19, 39. „Potom Josef z Arimatie . . . sňal tělo Ježíšovo. Přišel však i Nikodem . . . a přinesl smíšeninu myrhy a aloe, asi sto liber. I vzali tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly s vonnými věcmi, jak jest u Židův obyčej pochovávati.“ Co se stalo s přinešenými dary? Takřka s jistotou můžeme souditi, že Panna Maria a svatý Josef odevzdali dary do chrámu jerusalemského. Dítko Ježíš bylo srozuměno, v chrámě byly tyto věci na svém místě. I dnes, cokoliv darujeme pro chrám Páně, cokoliv pro něj vykonáme opravou a zdobením, přijímá jako dar pro sebe Pán Ježíš. To jsou dary zevnější hmotné. Vnitřní duchovní dary nesmějí scházeti. Nesmí scházeti zlato šlechetných a nezištných úmyslů, nesmí scházeti kadidlo odporučujících pokorných modliteb, nesmí scházeti ani myrha vytrvalé trpělivosti až do konečného provedení dobrých úmyslů a předsevzetí.

Jak následovaly události za sebou.

Vypravování svatého Matouše nasvědčuje, že líčené události následovaly za sebou takto: Osmého dne po svém narození bylo Dítě obřezáno a nazváno Ježíš. Potom ještě před obětováním přišli mudrci k Herodovi a pak do Betlema. Varováni andělem vraceli se jinou cestou domů. Herodes snad se dověděl, že již odešli, ale měl za to, že nikoho nenašli, že se stali obětí přeludu, a že se styděli s tímto přiznáním k němu do Jerusalema

„Josef vstav, vzal Dítě i matku jeho v noci a odešel do Egypta." Str. 63.

přijíti. Dosud nebylo také ničeho slyšeti o nějakém zvláštním a královském dítěti. Neznáma a nepoznána nerušeně vykonala Matka Boží v chrámě jerusalemském obětování svého Syna. Po návratu do Betlema dostal svatý Josef rozkaz ihned utéci do Egypta. V Jerusalemě zatím prorokyně Anna, účastnice obětování, rozhlašovala narození slíbeného Vykupitele se všemi podrobnostmi, jak je zvěděla od Panny Marie a Josefa. Teď teprve dověděl se Jerusalem i král Herodes o zdárném výsledku hledání cizích mudrců. Herodes viděl, že mudrci prohlédli jeho vražedné plány, že už k němu nepřijdou a pln hněvu i obav o trůn, chtěl si pomoci sám. Použil prostředku, jak měl za to, jednoduchého a jistého. Vnukla mu jej jeho žár-

livost a ukrutnost: dá povraždit v Betlemě a v celém okolí chlapce ode dvou let níže, nezvané královské Dítě bude jistě mezi nimi. Vražda byla obvyklým prostředkem žárlivosti a podezřívavosti Herodesovy. Už dříve, podle vypravování tehdejšího židovského spisovatele Josefa Flavia, ve vlastní rodině dal popraviti 12 příbuzných a ještě 5 dní před svou smrtí po vraždě betlemských dětí dal popraviti syna Antipatra, protože prý bažil po královské koruně.

První mučedníci. — Božské Dítě vyhnancem.

Stalo se. Více než dvacet dětí betlemských pobili vojáci v náručí plačících matek. Zase splnilo se jedno proroctví, vyslovené a napsané Jeremiášem: „Hlas v Rámě slyšen jest, pláč a kvílení mnohé. Ráchel to plačící synů svých. A nedávala se potěšiti, poněvadž jich není." Zatím svatá Rodina ubírala se cestou dlouhou aspoň 600 km do Egypta, kde bylo mnoho židovských osad. V Leontopoli nedaleko Kaira měli Židé dokonce svatyni, která závodila s chrámem jerusalemským. Nevíme, jak dlouho bydlila svatá Rodina v Egyptě, ale víme, že pobyt netrval déle než dva roky. Zmíněný dějepisec Josef Flavius vypravuje, jak umřel rozmařilý, nemravný a ukrutný král! Celé tělo mu oteklo. Cítil hroznou žízeň a veliký hlad, jichž pro veliké bolesti nemohl ukojiti. Na těle utvořily se hnisavé rány, které nesnesitelně zapáchaly a v nichž hemžili se červi. Tak umřel. Císař Augustus po smrti Herodově ustanovil v Judsku vladařem neméně ukrutného Archelaa, v Galilei mírnějšího Antipa, oba syny Herodovy. Ačkoliv by byl svatý Josef rád se usídlil v Judsku v Betlemě, z obavy před Archelaem vrátil se raději do Galilee do Nazareta.

Chraň se v mládí hříšných návyků, byl bys kdysi nešťasten.

Oddá-li se člověk v mladém věku nějakým vášním, netuší ani, k jak hrozným koncům ho mohou ta neb ona vášeň přivésti. Hodně názorný příklad toho poskytuje život Herodův. Ctižádosti, hněvu, nestřídmosti, nemravnosti povoloval Herodes uzdu od dětství. Když dospěl a stal se králem, propukly tyto vášně hrůzyplným způsobem. Král stal se jejich otrokem, bičovaly jej svými plameny a hnaly od zločinu ku zločinu. A jaký život, taková smrt, taková věčnost.

Jak to sluší mladému člověku, když umí se přemoci ve hněvu, v jídle, v pití, v tak častých a nebezpečných nečistých žádostech a pod. V počátcích lze každou vášeň zkrotiti. Vytrvalým každodenním sebepřemáháním naučí se ji člověk ovládat, jako cvičený jezdec ovládá bujného koně, jako obratný a silný řidič udrží a kam chce, vede i nejtěžší motorový stroj. Boj s vášněmi a náruživostmi trvá v menší neb větší míře celý život podle toho, jak se člověk naučil nad nimi vládnout. Pozoruhodná jsou slova

knihy Přísloví: „Bezbožný, když přijde do hlubin hříchů, pohrdá vším, ale v patách jde za ním ostuda a hanba." Přísl. 18, 3. „Požehnání Páně nad hlavou spravedlivce, ale tvář bezbožných halí se v následky nepravosti." Přísl. 10, 6. „Památce spravedlivého žehnáno bude, ale jméno bezbožných shnije s nimi." Přísl. 10, 7. Svatý Jan Zlatoústý píše: „Král, který sedí na trůně a je korunou ozdoben, nemá té krásy, kterou má člověk, jenž na vladařský trůn v duši posadil rozum a jím nad náruživostí jakoukoliv vládne."

„Herodes . . . dal usmrtit všecky chlapečky . . . ode dvou let" Str. 63.

Několik slov o povolání.

Tak blízko sebe žili: Herodes, povoláním král, životem hříšník a zločinec a svatý Josef, povoláním chudý tesař, životem obdivuhodný světec. Právem lze říci: Ne povolání povznáší člověka, ale člověk musí povznésti své povolání, a musí je učiniti, i kdyby bylo sebe nižší a opovrženější, záslužným pro věčný život. Není rozumné záviděti lepšího postavení, výnosnějšího povolání našim bližním. Rozumné a záslužné jest býti spokojen ve svém povolání, dobře je zastávati a jeho obtíže a námahy denně při ranní modlitbě obětovati Božskému Dělníku Ježíši Kristu.

DVANÁCTILETÝ JEŽÍŠ V CHRÁMĚ.

Luk. 2, 40. - 52

Dítko pak rostlo a sílilo se, jsouc plno moudrosti, a milost Boží byla v něm.

Rodiče jeho chodívali každého roku do Jerusalema na slavnost velikonoční. Když byl ve dvanácti letech — oni podle obyčeje svátečního šli do Jerusalema, a když dokonavše dny sváteční se vraceli, pacholík Ježíš zůstal v Jerusalemě, aniž to jeho rodiče zpozorovali.

Domnívajíce se, že jest v družině, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými, a nenalezše, vrátili se do Jerusalema, hledajíce ho.

Po třech dnech nalezli ho v chrámě, an sedí mezi učiteli poslouchaje a otazuje se jich. Všichni, kteří ho slyšeli, žasli nad rozumností a odpověďmi jeho.

Uzřevše ho rodiče jeho podivili se. I řekla mu matka jeho: „Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe."

I řekl jim: „Co jest, že jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?"

Ale oni neporozuměli slovu, které k nim mluvil. I odebral se s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán. Matka jeho pak uchovávala všecka ta slova v srdci svém. A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.

*

Poněvadž byl jeden chrám v celé zemi.

Zákon Mojžíšský předpisoval: „Třikrát do roka dostaví se každý mužský člen národa israelského před Hospodina, Boha svého, na místo, které si vyvolí za chrám: na svátky přesnic, na svátky týdnů a na svátky stanů. Neukáže se před Hospodinem s prázdnou, ale každý bude obětovati dle toho, co bude míti, jak mu požehná Hospodin, Bůh jeho." Dt. 16, 17. Od dvanácti let vázala tato povinnost každého israelského jinocha. Ženy zákonem vázány nebyly, ale ze zbožnosti také se sváteční pouti do jerusalemského chrámu účastnily.

Jerusalem ještě neznal svého Vykupitele.

Dvanáctiletý Pán Ježíš s Matkou svou a pěstounem a se značným zástupem poutníků šel také na velikonoční slavnost do Jerusalema. Šel, aby veřejně a slavně uctil svého Otce nebeského, aby všem tehdejším i budoucím lidem dal příklad nábožné účasti na službách Božích, ale hlavně tenkrát s tím úmyslem, aby upozornil na sebe Jerusalem a celý vyvolený národ, než se zase skryje v tichu nazaretského domku. Dvanáct let uplynulo od té doby, co vzrušil se král, celý Jerusalem a jeho

širé okolí, když přišli králové a mudrci vedeni tajemným světlem do svatého města. Nebylo tehdy snad nikoho v israelském národě, kdo by se nebyl dověděl, že přišli za Vykupitelem právě narozeným. Stařičká prorokyně Anna potvrdila nadšeně a věrohodně tuto překvapující radostnou zprávu, vždyť Bůh k ní mluvil a přivedl ji se starcem Simeonem k Dítěti, měla je v náručí a viděla jeho nadpřirozenou krásu. Vlna nepopsatelné radosti prošla celou zemí, srdci všech lidí dobré vůle. Pak přišly

„Po třech dnech nalezli Ho v chrámě, an sedí mezi učiteli." Str. 70.

černé dny krveprolití betlemských dítek. Po bouři bylo ticho. Nevědělo se, co se stalo s Dítkem, v něž zbožní Israelité začali skládat své naděje. Bylo zabito? Pak ovšem nebylo Vykupitelem. A pomalu vzrušení opadávalo, zapomínalo se a snad nebylo už mnoho těch, kteří se stále obírali myšlenkami na nápadné okolnosti při narození syna Zachariášova, na vypravování pastýřů, na příchod mudrců, na svědectví Annino.

Takového Učitele chrám ještě neslyšel.

Až teď o slavnosti velikonoční a ještě lépe po jejím skončení, když Josef a Maria s bolestí hledali předrahé své Dítě a po

třech dnech k velikému úžasu a radosti nalezli ho v chrámě. Seděl mezi učiteli, poslouchal a otazoval se jich. Žasli pak všichni, kteří ho slyšeli, nad rozumností a odpověďmi jeho. Celé tři dny probíralo dvanáctileté dítě Ježíš v knihách Zákona a Proroků se šedivými učiteli a vykladači všecko, co se vztahovalo k Vykupiteli. Výkvět starozákonních učenců shromáždil se kolem Ježíše. A opět vzrušení prošlo Jerusalemem. Dítě uvádělo ve zmatek slavné učitele neslýchanými otázkami. Zodpovídalo, co nikdo nemohl zodpovědět. Každé slovo Ježíšovo prozrazovalo moudrost, jíž nikdo nemohl odporovat. Souhrn všech naučení a výkladů byla jistě důrazná slova, plná nadpřirozené krásy a pravdivosti: „V tento čas se splní předpovědi proroků. Vykupitel už je mezi vámi, je blízko vás. Připravte mu nejen Jerusalem, ale i svá srdce." Učitelé zákona nemohli zatajiti svého úžasu a obdivu nad velikonočními kázáními Ježíšovými. Ohlas jeho slov nesl se po celé zemi.

Tehdy bylo těžko porozuměti.

Nám lze snáze si vyložiti, proč dvanáctiletý Pán Ježíš vzdálil se od svého pěstouna a své milé Matky. Neupozornil, nevzal si dovolení. Vystoupil ponejprv — jakoby na ukázku — ve svém úřadě učitelském a vykupitelském. V tomto úřadě nebyl poddán nikomu z lidí, jen svému Otci. „Zdaliž jste nevěděli, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?" Tato slova Pána Ježíše znamenala důležité a ovšem i bolestné poučení zvláště pro nejsvětější Matku: „Milý můj pěstoune a nejmilejší Matko! Přišel jsem na svět, ne abych u vás zůstal a s vámi se těšil, ale přišel jsem, abych splnil to, k čemu mě Otec poslal." A mohl dodati tenkráte Pán Ježíš obrácen k své Matce: „Přijde chvíle, kdy ne na tři dny, ale na tři roky tě opustím. Přijde doba, kdy opět budeš mne hledati a nalezneš mne na kazatelně kříže." Matka Páně i svatý Josef spíše vytušili než porozuměli smyslu slov Pána Ježíše. Svatý Lukáš dodává: „A Matka jeho uchovávala všecka slova ta v srdci svém," to znamená: nikdy na tato významná slova svého Syna nezapomněla a později jim plně porozuměla.

Víra je ze slyšení.

Chodíme poslouchati slovo Boží v den sváteční? Ačkoliv mnozí poslouchali kázání dvanáctiletého Ježíše, přece ještě leckteří nepřišli, ačkoliv přijíti mohli. Nepřišli, protože pohrdli slovy mladičkého učitele a pochopitelně, že neměl z toho škodu Pán Ježíš, ale dotyční domýšlivci utrpěli nenahraditelnou škodu, které věčně budou litovati. Myslili si a říkali si navzájem: „Copak nám takový mladíček může říci, co bychom nevěděli. Nepotřebujeme jeho poučování, nepůjdeme ho poslouchat." Ježíš si myslil: „Blahoslavení, kteří slovo Boží slyší a ostříhají ho." Luk. II, 28.

Než i z těch, kteří slyšeli slova Syna Božího, neměli někteří žádného užitku. Naslouchali kázání se zaujatostí a předpojatostí, nechtěli se nechat poučiti, žádné napomenutí neb výstrahu nevztahovali na sebe, ale obraceli je na druhé, v duchu kritisovali, snad i polohlasitě vytýkali Kazateli, že nemluví správně. A jiní zase jedním uchem přijímali slovo Boží a druhým vypouštěli.

Tak bylo tehdy, tak bývá i dnes. Ale jenom ti, kteří vděčně přijímají moudrost Boží ze slova Božího jsou blahoslaveni. Týž Pán Ježíš řekl apoštolům a všem jejich nástupcům kněžím-kazatelům: „Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá." Luk. 10, 16.

Při pohledu na obraz svaté Rodiny.

„I odebral se s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán." V okamžiku představuje se nám v duchu obraz svaté Rodiny. A můžeme říci, že není žádného jiného obrazu, který by takovou měrou dovedl znázornit a který by tak dal pocítit svatý pokoj, nadpřirozené štěstí a blaženost bez míry jako právě obraz svaté Rodiny nazaretské. Proto by tento obraz neměl scházet v žádném křesťanském příbytku.

Ty a On, pokora a trpělivost tvoje a Jeho.

Ten, na jehož rozkaz čeká slunce, hvězdy, každá bylina a všecko stvořené, Ten poslušně čeká na rozkaz své lidské Matky a svého prostého pěstouna. S jasnou tváří, s nevýslovně něžným úsměvem přisluhuje svým rodičům Ten, jemuž pokládají si za nejvyšší čest sloužiti andělé. Ruce, které budou jednou držeti žezlo království nebeského, jsou plny tvrdých mozolů, pukají a krvácejí nejedenkráte. Není divu, neboť tesařský dělník nemá lehkou práci. A odměna denní práce? Po těžké práci denní za večerního chládku usedá Ježíš, aby s Matkou a pěstounem požil podpopelného chleba, mléka, másla, zeleniny, pokrmu to, jež připravily ruce budoucí Královny nebes. Pravým pokrmem nazaretské Rodiny jest láska vzájemná. Svatá a Boha milující duše si tuto něhyplnou, jak moře hlubokou, jak nebe krásnou lásku a shodu svaté Rodiny dovede poněkud představit.

Hleďte se podobati.

Církev svatá nemá vřelejšího přání než, aby co nejvíce křesťanských rodin vytrvalo ve snaze podobati se Rodině nazaretské. Svatost, čistota, poslušnost, láska a shoda všech členů rodiny jsou pramenem rodinného štěstí, a jsou zárukou budoucího radostného shledání a přivtělení k nebeské rodině andělů a svatých, v jejíž čele budou opět Ježíš, Maria a Josef.

Program křesťanské rodiny od svatého Pavla.

Obraz spořádané křesťanské rodiny nakreslil překrásnými slo- vy svatý Pavel v listě ke Kolosským 3, 12—4, 6.: „Oblecte se jako vyvolenci Boží, svatí a milí, v srdečnou milosrdnost, do- brotu, pokoru, mírnost, shovívavost, snášejíce jeden druhého a odpouštějíce si vespolek, má-li kdo žalobu proti jinému. Jako i Pán odpustil vám, tak i vy. Ke všemu tomu však mějte lásku, která jest svazem dokonalým. A pokoj Kristův, ke kterému také jste byli povoláni, abyste byli v jednom těle, vládni v srdcích vašich, a buďte vděčni. Slovo Kristovo přebývej ve vás hojně, tak abyste ve vší moudrosti poučovali a napomínali se vespolek žalmy, chvalozpěvy a písněmi duchovními, v milosti je zpíva- jíce ve svých srdcích Bohu. A cokoli činíte slovem neb skut- kem, všecko čiňte ve jménu Pána Ježíše Krista, děkujíce Bohu Otci skrze něho.

Ženy, buďtež poddány mužům svým, jak sluší v Pánu. Muži, milujte své manželky a neroztrpčujte se na ně. Dítky, poslou- chejte svých rodičů ve všem, neboť to jest milé Pánu. Otcové nepopouzejte k hněvu dítek svých, aby nemalomyslněly.

Služebníci, poslouchejte ve všem pánů tělesných, sloužíce ne na oko, jako ti, kteří se chtějí zalíbiti lidem, nýbrž v prostnosti srdce, bojíce se Boha. Cokoli činíte, konejte ze srdce jako Pánu a ne lidem, vědouce, že od Pána obdržíte v odplatu dědictví. Kristu Pánu služte! Neboť kdo činí křivdu, obdrží to, co ukřiv- dil, a není strannosti u Boha.

Páni, prokazujte služebníkům, co jest spravedlivo a slušno, vědouce, že také vy máte Pána na nebi.

Trvejte na modlitbě, bdíce v ní s děkováním."

Co by nám napsal světec do památníku.

Svatý Bernard pln úžasu nad pokorou a poslušností Syna Božího volá: „O tvém Tvůrci mluví evangelista, když praví: „A byl jim poddán." Nade vší pochybnost Marii a Josefovi. Zastyď se, pyšný prachu! Bůh se ponižuje a ty se povyšuješ? Bůh se lidem poddává, a ty náruživě toužíš, abys byl povýšen nad lidmi, a tak se stavíš nad svého Tvůrce?"

SV. JAN KŘTITEL NA POUŠTI U JORDANU.

Čas vystoupení Jana Křtitele — Zrovna tak, jak byl prorokem Isaiášem předpověděn — Janův oděv a pokrm — Křtí, káže, kárá farisee a saducee — Dává rady různým stavům, jak mají napraviti svůj život — Mnozí si myslí, že Jan je Vykupitelem — Poselství z Jerusalema — Jan rázně vyvrací bludnou domněnku — Vykupitel je již takřka mezi vámi — Již přichází — Slavný křest — Jan znova svědčí.

Luk. 3, 1-6.

Roku patnáctého panování císaře Tiberia, když Pontius Pilát spravoval Judsko a Herodes byl knížetem údělným v Galileji,

Filip, bratr jeho, knížetem krajiny Iturejské a Trachonitské a Lysaniáš knížetem v Abileně, za velekněží Annáše a Kaifáše dostalo se povolání od Pána Janovi, synu Zachariášovu, na poušti.

I přišel do veškerého okolí jordanského a kázal křest pokání na odpuštění hříchů, jak psáno jest v knize řečí proroka Isaiáše:

„Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, rovné čiňte stezky jeho; každé údolí budiž vyplněno a každá hora i pahrbek budiž snížen; a místa křivá buďtež přímými a místa drsná cestami rovnými; a veškeré lidstvo zakusí spásu Boží."

Mat. 3, 4.-10.

Sám pak Jan měl roucho ze srsti velbloudí a pás kožený kolem svých beder; pokrmem byly mu kobylky a lesní med.

Tu vycházel k němu Jerusalem a veškeré Judsko i Pojordání a byli křtěni od něho v Jordáně vyznávajíce hříchy své.

Uzřev mnohé z fariseův a saduceů, kterak přicházejí ke křtu jeho, řekl jim: „Pokolení zmijí, kdo vám ukázal, abyste utekli budoucímu hněvu? Přinášejte tedy ovoce hodné pokání, a nemyslete, že můžete říkati sami u sebe: Otce máme Abrahama; neboť pravím vám, že Bůh může z kamenů těchto vzbudit syny Abrahamovi: Již přiložena jest sekera ke kořeni stromů, každý tedy strom, který nenese dobrého ovoce, bude vyťat a na oheň uvržen."

Luk. 3, 10-18.

I tázali se ho zástupové: „Co tedy máme činiti?" On jim odpověděl: „Kdo má dvě sukně, dej tomu, jenž nemá žádné; a kdo má pokrmy, učiň podobně."

Přišli pak i celníci, aby byli pokřtěni, a řekli: „Mistře, co máme činiti?" On jim řekl: „Nic více nevybírejte, než co jest vám ustanoveno."

Tázali se ho však i vojáci: „Co máme činiti také my?" Řekl jim: „Nikoho neutiskujte, nikomu nekřivděte a buďte spokojeni se svým žoldem."

Lid čekal. Všichni myslili ve svém srdci o Janovi, není-li snad on Mesiáš.

Jan všechněm odpověděl: „Já křtím vás vodou; přijde však mocnější nežli jsem já, jemuž nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho. Ten bude vás křtíti Duchem svatým a ohněm; jeho vějička jest v ruce jeho, i vyčistí mlat svůj a shromáždí pšenici do své obilnice, plevy však bude páliti ohněm neuhasitelným."

A tak i mnohými jinými slovy napomínal lid a hlásal mu radostnou zvěst.

Jan I. 19-28.

Toto jest svědectví Janovo, když Židé z Jerusalema poslali k němu kněze a levity, aby se ho otázali: „Ty kdo jsi?"

Vyznal a nezapřel; vyznal: „Já nejsem Mesiáš."

I otázali se ho: „Co tedy? Eliáš jsi ty?“ A řekl: „Nejsem.“ „Onen-li prorok jsi ty?“ A odpověděl: „Ne.“

Tedy řekli jemu: „Kdo jsi?, ať odpověď dáme těm, kteří nás poslali. Co pravíš sám o sobě?“ Pravil: „Já jsem hlas volajícího na poušti: „Spravte cestu Páně,“ jak pověděl prorok Isaiáš.“

Ti, kteří byli posláni, byli z fariseů. I otázali se ho a řekli mu: „Proč tedy křtíš, nejsi-li ani Mesiáš, ani Eliáš, ani prorok?“

Jan odpověděl jim řka: „Já křtím vodou, ale uprostřed vás stojí, jehož vy neznáte, jest to ten, jenž po mně přijíti má, jenž přede mnou jest...“

Jan I. 29-31.

Druhého dne Jan uzřel Ježíše, an jde k němu; i řekl: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa. To je ten, o němž jsem pravil: „Po mně přijde muž, jenž přede mnou jest, neboť byl prve nežli já.“

Já jsem ho neznal, ale proto jsem přišel já křtít vodou, aby uveden byl v známost u lidu israelského.“

Mat. 3, 13-17.

Tehdy přišel Ježíš z Galileje na Jordán k Janovi, aby od něho byl pokřtěn.

Ale Jan mu bránil řka: „Já mám potřebí pokřtěn býti od tebe, a ty jdeš ke mně?“

Odpovídaje Ježíš, řekl mu: „Nechej nyní; neboť tak sluší nám vyplniti všelikou správnost.“ I nechal ho.

A když byl Ježíš pokřtěn, vyšel ihned z vody; a hle, otevřela se mu nebesa, i viděl Ducha Božího sestupovati jako holubici a přicházeti na něho. A ejhle, s nebe pravil hlas: „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo.“

Jan I, 32-34.

I vydal Jan svědectví řka: „Viděl jsem Ducha jako holubici sestupovati s nebe, a zůstal na něm. Já jsem ho neznal, ale ten, jenž mě poslal křtít vodou, ten mi řekl: „Nad kým uvidíš Ducha sestupovati a na něm zůstávati, ten je to, jenž křtí Duchem svatým.“ A já jsem uviděl a vydal svědectví, že tento jest Syn Boží.“

•

Blahoslaveni, kteří v Pánu umírají.

Uplynulo rychle a tiše třicet let skrytého života Pána Ježíše v Nazaretě. Zatím umřel Josef, věrný pěstoun Páně, v náručí Ježíšově. Nejsvětější Matce bylo Bohem určeno, aby sama bez opory nesla těžký kříž bolesti za svým Synem.

Josef, kdysi ochránce vtěleného Syna Božího, z vůle Boží stal se nyní ochráncem Církve.

Boha nade všecko milující Josef, pracovitý a neohrožený, stkvící se spravedlností a čistotou, jest křesťanským mužům vzorem nutícím k následování.

Křesťanští otcové nemají v nikom lepšího příkladu a horlivějšího i vzácnějšího přímluvce než v pěstounu Páně.

Můžeme blahopřát každému, kdo se každodenně svatému Josefovi odevzdává pod ochranu pro neznámou hodinu smrti.

Ctitelům Josefovým jest otevřena náruč Ježíšova.

„I tázali se ho zástupové: „Co máme činiti." Str. 75.

Na pěstouna Páně hodí se dobře slova, která říkal egyptský král hladovícím za času Josefa Egyptského: „Běžte k Josefovi." Josef, syn Jakobův, pečoval o přirozený obyčejný chléb pro egyptský lid. V této věci byl významným předobrazem Josefa, pěstouna Páně, který celý svůj život starostlivě pečoval o Toho, jenž se stal všemu lidstvu Chlebem nadpřirozeným, dávajícím život věčný.

Vladaři a velekněží.

Evangelista svatý Lukáš označuje blíže dobu, kdy vystoupil Jan, syn Zachariášův, jako předchůdce Vykupitele. Stalo se tak za vlády nástupce Augustova císaře Tiberia 14—37 po Kr. Pilát, pocházející z Pontu, byl římským místodržitelem v Judsku od roku 26—36 po Kr. Bezohledně urážel židovské

náboženství. Jinak byl povahy zbabělé a nerozhodné. Herodes, zde svatým Lukášem jmenovaný, je synem Heroda, jenž povraždil betlemské dítky.

Velekněžími v té době byli Annáš a Kaifáš. Podle zákona Mojžíšova měl býti každý veleknězem doživotně. Císař římský a jeho místodržitelé osobili si však tehdy právo velekněze podle libosti sesazovati a dosazovati. Předešlý Herodes ustanovil po sobě šest velekněží. Roku 8. po Kr. byl veleknězem jmenován Annáš. Vladař Valerius Gratus jej sesadil a jmenoval po sobě velekněžími: Ismaele, Eleazara, syna Annášova, a zetě téhož Šimona, příjmím Kaifáše. Tento zůstal v úřadě od roku 18—36 po Kr. Ale také sesazený Annáš ponechal si titul a svého zetě zastupoval, jemu radíval a svým vlivem měl největší podíl na podnicích Kaifášových.

Jak si mnozí představovali Vykupitele.

Minuly doby, kdy národ israelský oddával se modlářským pověrám pohanským. Celý národ byl pravověrný, věřil v jediného Boha a zachovával Zákon. Pohany Židé nenáviděli a štítili se jich do té míry, že věřící Israelita nevkročil do domu pohanova, nepřijal věci, které před tím užíval pohan. O ničem nesnili Židé s takovou touhou jako o vyhlazení pohanů a svrchované moci a nadvládě vyvoleného národa. Proto nedočkavě vyhlíželi Vykupitele. Počítali s jistotou, že příští Vykupitel s mečem v ruce povede je k velikému vítězství nad pohany. Nic nebylo zvláště představitelům národa: zákoníkům a fariseům tak vzdáleného jako myšlenka na Spasitele chudobného, pokorného, mírného a trpícího. Tužby a představy fariseů a zákoníků o silném bojujícím a vítězícím Vykupiteli šířili se i mezi lid.

Farisejská spravedlnost se Bohu nelíbí ani dnes.

Lid židovský i jeho učitelé jsou v této době pyšni na svoje náboženství, chlubí se Mojžíšovým zákonem. Vykladači a učitelé Zákona žádají naprosté a přísné zachovávání předpisů Mojžíšových a stále je rozmnožují i nahražují novými a novými předpisy svými. Domnívají se a hlásají, že kdo do písmenky splní předpis, je spravedlivý. Bohužel, nejedná se jim o zachovávání příkazů mravních, nýbrž jen o ustanovení obřadní Spravedlivý podle jejich názoru se musí veřejně dát poznat a musí se jako spravedlivý hodně ukazovat. Farizejsky spravedlivý nosí těžké třapce na svém šatě, neopomene žádné neobřadné umývání, ve dny postní ukazuje zasmužilou tvář, nemyje obličeje, aby bylo každému na potkání zřejmo, že se postí, stojí na trhu, na křižovatkách ulic a tam koná dlouhé modlitby, okázale dává almužnu a pod.

Vůdcové slepí, kteří cedí komára, velbblouda však polykají.
Mat. 23, 24.

Malichernost učitelů zákona projevuje se v jejich hádkách a sporech. Prou se, máli se vybírání chrámových desátků vztahovati jen na obilí, víno a olej, nebo též na anýz, kmín a mátu. Dohadují se, platíli přísaha při nebi nebo při zemi, při Jerusalemě, nebo jen přísaha při Bohu, smíli se přisahati při chrámu, při oltáři nebo při oběti. Zapovídá se v sobotu vyučování dítek, obsluha nemocných.

„A když byl Ježíš pokřtěn . . . otevřela se mu nebesa." Str. 76.

Kde však je láska k Bohu a láska k bližnímu? Kde jsou pravdomluvnost, poctivost, věrnost manželská, střídmost, pokora, opravdová zbožnost, štědrost k sirotkům, vdovám a všem potřebným? Z fariseů a zákoníků málokdo se stará o tyto ctnosti. Ba dokonce místo těchto ctností bují hříchy a zločiny. Pohanské modlářství nemá sice vlivu na předáky židovské, za to však ohromný vliv a nakažlivý vliv mají na ně nemravy pyšných dobyvatelů.

Obyvatel pouště.

V Nazaretě připravuje se světlo do těchto temnot. Jitřenkou jest Jan, který z pouště přichází k Jordanu. Poušť byla dosud

jeho domovem, když opustili dům otcovský. Poušť ta rozprostírá se od břehu Mrtvého moře až k Samařsku. S temene hory Khan-el-Ahmar podobá se v divoké ohromnosti utišenému moři, jehož vlny rázem zkamenely. Půda se vyzdvihuje v nesčíslných pahrbcích, prorývaných malými dolinami. K západu ční hora Olivetská, k východu se sklání Jordánské údolí jako jícen mezi posledními výběžky hor Judských a vysokých rozsedlin Moabských. Ani stromečku není ve žhoucí poušti. Sotva řídká tráva tu roste, ovšem jen na jaře. Žádné vesnice tu nespatříš. Až daleko na východě leží Abudis a na severu Tajebeh. Dlouhá bílá čára hadovitě se kroutí k hoře Olivetské. Jest to cesta z Jericha do Jerusalema, odedávna užívaná obchodními karavanami. Jan bezpochyby také nejedenkráte se po ní ubíral. Roucho jeho bylo hrubé a drsné, zhotovené z velbloudí srsti. Živil se poustevnicky: kořínky bylin, kobylkami a lesním medem. Kobylky bývají ve východních zemích až 13 cm dlouhé. Jsou obyčejným pokrmem chudých Vychoďanů. Někdy je vaří. Jindy je suší na slunci, melou a pekou z toho chléb. Lesní med je sladká šťáva, která vytéká z některých stromů a keřů.

Kazatel, jehož slova nepůsobila revoluci, ale polepšení života.

Jest podivné, jak ošumělý poustevník a drsný kazatel vábil k sobě nepřehledné zástupy lidí. Milost Boží byla v něm. Svatost duše zračila se z každého jeho slova, z každého pohybu. Odtud ta překvapující přesvědčivost jeho kázání. Více než kdy jindy vzrušena byla židovská země. Od dob Isaiášových neslyšela takového kazatele, který by dovedl pohnout i nejzatvrzelejším svědomím, otřást dušemi hříšníků, jako to činil Jan. „Co máme činiti?“ volali k němu, vyznávali své hříchy, s velikou lítostí prosili Boha za odpuštění a slibovali dokonalé polepšení. Na znamení, že prosby jejich a volání k Pánu Bohu o odpuštění hříchů a čistotu duše budou vyslyšeny, křtil Jan kajícníky vodou v Jordaně. Při tom však hlasitě upozorňoval: „Já křtím vás vodou, přijde však mocnější nežli jsem já, jemuž nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho. Ten bude vás křtíti Duchem svatým a ohněm. Jeho věječka jest v ruce jeho, i vyčistí mlat svůj a shromáždí pšenici do své obilnice, plevy však bude páliti ohněm neuhasitelným.“

Učme se z osudných chyb fariseů.

Do dneška neztratila slova předchůdce Páně moci a síly. Kolikrát zaznívají nám v duši zvláště důtklivá slova jeho: „Shromáždí pšenici do své obilnice, plevy však bude páliti ohněm neuhasitelným.“ V takové chvíli nutí nás svědomí, abychom prozkoumali svůj dosavadní život, abychom zjistili, jsme-li plevou nebo pšenicí před Bohem, pokud máme čas, abychom učinili úplnou změnu ve svém životě. Fariseové byli plevami před Pánem Bohem. Za záclonou zdánlivé spravedlnosti ukrývali

hříchy. Sami sebe klamali namlouvajíce si, že nemají hříchu. Byli uraženi, když jim svatý Jan Křtitel činil výtky a nazval je „zmijím pokolením". Nechtěli se pokořit, aby vyznali své hříchy, které dosud skrývali, nechtěli činit pokání a polepšit se. Nenáviděli Jana za to, že jim řekl: „Každý tedy strom, který nenese ovoce dobrého, bude vyťat a na oheň uvržen." Lidé ze všech stavů je předcházeli a zahanbovali, neboť odříkali se hříchů. Činili tak i nepoctiví publikáni, kteří nespravedlivě vydírali poplatky daňové, chtěli se polepšiti i vojáci, kteří násilím a krutostí mnoho křivd napáchali. Každý stav má svoje nebezpečí, má svoje příležitosti k těm neb oněm hříchům. Jaké jest naše povolání, jaké jsou naše povinnosti v něm, kterých hříchů jsme si zvykli dopouštět se v něm? Jinak si odpoví dělník, jinak ten neb onen řemeslník, jinak obchodník, jinak úředník, učitel, kněz. Všem nám však vždycky platí Janovo povzbuzení: „Přinášejte ovoce hodné pokání," to jest buďte přístupni napomenutí, neurážejte se, když se vás dotkne slovo Boží na pravém místě, několikrát za rok vyznejte pokorně a upřímně svoje hříchy, ze všech sil snažte se polepšit a tak budete krásnou pšenicí, která bude uložena na své místo v obilnici nebeské.

I kněz tak volá před svatostánkem.

Jak mile a lahodně znělo radostné zvolání Jana Křtitele na poušti u Jordanu: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa." Užaslí zástupové jsou jako ve snu nebo ve vidění, když jim hluboce pohnut, se slzami v očích, Jan Křtitel ukazuje vznešenou postavu poutníka, který přichází k Jordanu a dodává, že to jest Ten, na něhož čeká lidstvo už po dlouhá tisíciletí. On zjedná lidem odpuštění hříchů, On přináší světu milosrdenství a milost. S nesmírnou zvědavostí spočívají všecky zraky na příchozím Ježíši Kristu. Prostý bílý šat nijak neodlišuje jej od druhých lidí. Ale postava a tvář! V těch je něco závratně vznešeného, mocného a při tom tak laskavého, dobrotivého a mírného, že zástup lidí všech stavů a povolání nemůže odolati. Ztichlou pouští, ozářenou bílým ohněm slunce, pod modrojasnou kopulí nebes, hlaholí jako hlas stříbrného zvonu dojemná slova největšího proroka: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa", lid se sklání, kleká, bije se v prsa, srdce pohnutím tlukou prudce a mocně, mnozí propukají v radostný jásot a strhují všecky. Ježíš Kristus žehná, ve svatých jeho očích lze čísti o neskonalé lásce k lidem, také jeho nejsvětější Srdce buší pohnutím nevýslovným a ústa šeptají: „Přišel jsem vás spasit, kéž byste se spasit nechali!"

Syn Boží křtu nepotřeboval....

Ježíš Kristus dal se od Jana Křtitele pokřtíti, aby tak veřejně a slavně ukázal, že křtem Janovým, jenž byl známkou pokání,

béře na sebe největší pokání a zadostučinění za hříchy všeho lidstva, jinými slovy, že započíná svůj vykupitelský úkol. Svému andělskému předchůdci chtěl Pán Ježíš dáti zasloužené vyznamenání a chtěl tímto způsobem uznati a schváliti všecko jeho počínání. Bůh Otec pak chtěl při této příležitosti vydati svědectví o svém Synu: „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo." Duch svatý v podobě holubičky zobrazoval svatý pokoj a mír, jenž vykoupeným duším dostane se v milosti Boží zásluhami Ježíše Krista. Konečně naznačuje se křtem Ježíšovým potřeba i účinky svátosti křtu.

Zachovám, co jsem získal.

Křest jest podmínkou spasení. Také to chtěl Pán Ježíš zřetelně naznačiti, když sám jako hlava Církve se dal pokřtíti. Ustanovil místo křtu Janova křest nový. Co křest Janův jenom předobrazoval, to křest Ježíše Krista skutečně působí: umývá duše od hříchu dědičného i ode všech přede křtem spáchaných hříchů. Svátostný křest vlévá do duší drahocennou milost posvěcující, která z hříšníka a odsouzence činí dítko Boží a dědice věčné radosti a slávy. Odkud se však vzala v křestní vodě tak veliká síla a moc? (V okamžiku nutné potřeby, když by měl někdo umříti beze křtu, každá voda i neposvěcená může býti vodou křestní.) Od které doby stala se voda tak důležitým a nezbytným prostředkem spásy? Nepochybně od té doby, kdy Pán Ježíš vložil do křtu svoje nekonečné zásluhy, od té doby, kdy celá nejsvětější Trojice přislíbila slavnou účast na každém platně vykonaném křtu, jsouc k tomu pozvána slovy Ježíšem Kristem ustanovenými: „N. já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého." Při každém platně uděleném křtu děje se totéž, co se stalo při křtu Pána Ježíše: otevírá se nebe, Bůh Otec přijímá křtěnce za své dítko a dědice nebe, Bůh Syn podává své vykupitelské zásluhy Otci a Duch svatý ničí hřích a odívá duši do krásného a čistého roucha milosti posvěcující. Vděčný křesťan celý život nepřestává nejsvětější Trojici děkovati za milost svátostného křtu. Z lásky k Bohu a z lásky ku své duši snaží se, aby si uchoval a neztratil svatební roucho milosti posvěcující, tak draze koupené a zaplacené smrtelnými úzkostmi a krví Syna Božího. Křesťan, který svého Vykupitele nade všecko miluje, opakuje si denně a při každé příležitosti: „Raději chci umříti, než dopustiti se těžkého hříchu, ztratiti milost posvěcující, přestati býti dítkem Božím a zkaziti tak vzácné ovoce křtu svatého."

Obnovujeme často slovem i skutkem křestní slib?

Božský Spasitel slíbil: „Kdo uvěří a pokřtěn bude, bude spasen." Mar. 16, 16. Ale také křtěnec slibuje, když ústy kmotrů odpovídá na otázky: „Odříkáš se zlého ducha?" — Odříkám . . . „I všech skutků jeho?" — Odříkám . . . „I vší nádhery jeho?" — Odříkám.

PÁN JEŽÍŠ ZAČÍNÁ SVŮJ UČITESKÝ ÚŘAD POSTEM NA POUŠTI A POVOLÁNÍM NĚKOLIKA UČEDNÍKŮ.

Ježíš Kristus pociťuje bolestný hlad po čtyřicetidenním postu — Ďábel neví, že pokouší Boha — Pokušení k žádosti těla — Pokušení k pýše — Pokušení k žádosti očí — Klanění andělů — První učeníci Páně: Jan, Ondřej, potom Šimon Petr, Filip, Natanael.

Mat. 4, 1-11.

Tehdy byl Ježíš uveden na poušť od Ducha, aby pokoušen byl od ďábla. I postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí a potom zlačněl.

I přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, rci, ať kameny tyto stanou se chleby."

On odpověděl: „Psáno jest: Ne samým chlebem živ je člověk, nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích.

Tu pojal ho ďábel do svatého města, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, spusť se dolů, neboť psáno jest: „Andělům svým přikázal o tobě, a na ruce uchopí tebe, abys snad nenarazil na kámen nohou svou."

Dí jemu Ježíš: „Také je psáno: „Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého."

Opět pojal ho ďábel na horu velmi vysokou, ukázal mu všecka království světa i nádheru jejich a řekl: „Toto všecko ti dám, jestliže padna, budeš se mi klaněti."

Tu řekl mu Ježíš: „Odejdi, satane, neboť je psáno: „Pánu Bohu svému budeš se klaněti a jeho jediného ctíti."

I opustil ho ďábel a hle, andělé přistoupili a sloužili mu.

Jan I, 35-51.

Druhého dne Jan stál tam opět a dva učedníci jeho s ním. Spatřiv Ježíše, že jde kolem, řekl: „Ejhle, Beránek Boží."

Když uslyšeli ti dva učedníci, co praví, šli za Ježíšem. Ježíš obrátiv se a uzřev je za sebou jíti, řekl jim: „Co hledáte?" Oni mu řekli: „Rabbí," — to jest v překladě: „Mistře" — „kde bydlíš?" Dí jim: „Pojďte a vizte." Šli tedy a uzřeli, kde bydlí; a zůstali u něho ten den. Bylo kolem deseti hodin.

Jedním z těch dvou, kteří to slyšeli od Jana a ho následovali, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. Ten vyhledal nejprve bratra svého Simona a řekl mu: „Nalezli jsme Mesiáše" — (to jest v překladě „Kristus", Pomazaný).

I přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš pohleděv na něho řekl: „Ty jsi Simon, syn Janův; ty budeš slouti Kéfas" — (to jest v překladě „Petr", Skála.)

Druhého dne chtěl odejíti do Galileje a nalezl Filipa. I řekl mu Ježíš: „Pojď za mnou." Filip byl z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova.

Filip vyhledal Natanaele a řekl mu: „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v zákoně a proroci; je to Ježíš, syn Josefa z Nazareta."

I řekl mu Natanael: „Z Nazareta může býti něco dobrého?“ Dí mu Filip: „Pojď a viz.“

Ježíš viděl Natanaele, že jde k němu; i řekl o něm: „Hle, pravý Israelita, v němž není lsti.“ Dí mu Natanael: „Odkud mě znáš?“ Ježíš odpověděl: „Prve nežli tě Filip zavolal, když jsi byl pod fíkem, viděl jsem tebe.“

Odpověděl mu Natanael: „Mistře, ty jsi syn Boží, ty jsi král israelský.“ Ježíš mu odpověděl: „Protože jsem ti řekl: ‚Viděl jsem tě pod fíkem‘, věříš; větší věci uvidíš nad tyto.“ A řekl mu: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Uvidíte nebe otevřené a anděly Boží vystupovati a sestupovati na Syna člověka.“

*

Nedovedeme pochopit, jak jsme milováni.

Zřetelně pozorujeme v Evangeliu, jak s vtěleným Synem Božím i Bůh Otec a Duch svatý — po lidsku řečeno — spolupracují na spáse lidstva. Jako mají Bůh Otec i Bůh Syn i Bůh Duch svatý jednu a tutéž Božskou podstatu, takže jsou sice tři od sebe rozdílné Božské osoby a přece jenom jeden Bůh, tak mají všecky tři Božské osoby i jednu společnou nerozdílnou lásku k nám lidem. Z této jediné společné věčné a nekonečné lásky tří Božských Osob vyplývají podivuhodné účinky vzhledem k lidem: Bůh Otec dává a obětuje Syna pro naši spásu, Bůh Syn ochotně přijímá úkol spásy, vtěluje se a s vtělením béře na sebe všecku slabost přirozenosti lidské kromě hříchu, Duch svatý veškerou svatostí naplňuje lidskou přirozenost Pána Ježíše, vede ji k ustanovenému cíli a stává se štědrým rozdavačem milostí, Ježíšem Kristem zasloužených.

Kromě hříchu byl nám Spasitel skutečně ve všem podoben.

Bůh Otec chtěl, aby Syn vzal na sebe i nejvíce ponižující slabost lidskou totiž pokušení. Protože tak chtěl Otec, chtěl tak i Syn i Duch svatý. To naznačuje začátek předchozího vypravování: Tehdy byl Ježíš uveden na poušť od Ducha, aby pokoušen byl od ďábla. Láska Boží chtěla člověku dáti na příkladě Syna Božího velice důležitá poučení a účinné povzbuzení: že je člověku užitečno a potřebno občas uchýliti se do ústraní a věnovati se výhradně rozjímání a modlitbě (duchovní cvičení), že půst a odříkání posvěcuje duši a činí ji schopnou k nejvznešenějším úkolům, že pokušením nikdo a nikde neujde, že jsme však povinni v pokušeních pamatovati na vůli Boží („psáno jest“) a rozhodně bez váhání je od sebe odmítati třeba slovy Krista Pána: odejdi satane.

Nejpamátnější poušť.

Poušť, na níž se Kristus Pán po čtyřicet dní zdržoval, jmenuje se dnes Kvarantanie. Prostírá se od Jericha směrem k Je-

rusalemu. Uvedená poušť jest vlastně skalnaté horstvo složené z načervenalého vápence. Jako nějaká smělá stavba rozkládá se v pěti hřebenech podobných pyramidám. Hluboké rokle je oddělují. Vítr a déšť hlodaly v kamení a vyhloubily na některých místech výklenky. Uprostřed nejvyššího temene nalézá se podle podání jeskyně, v níž Pán Ježíš ponořen v modlitbu a rozjímání prodléval. Vede tam nyní ve skále vytesaná stezka.

„Tu řekl mu Ježíš: „Odejdi, satane . . . .“ Str. 83.

Srdce Syna Božího — vůdčí hvězda hříšných.

S podivem pozorujeme v duchu Spasitele. Ten, jenž stvořil ráj i poušť, dává přednost poušti. Ten, který je stvořitelem a dárcem všech pokrmů, dává přednost postu, zdržuje se po čtyřicet dní jakéhokoliv pokrmu. Zdá se, že osamělý Ježíš úplně zapomněl na svět a na lidi kolem sebe, k vůli nimž přece na svět přišel. Hlubší a tajemnější než moře je jeho rozmluva s Otcem. Ale to víme a chápeme, že předmětem této tajůplné rozmluvy jsme my, lidé. Bůh Otec patří na Syna svého s nevýslovnou láskou. On jediný vidí nejsvětější božsko-lidské Srdce Ježíšovo v jeho stkvoucí kráse, vidí je v plamenech Lásky a Milosrdenství bez míry, vidí je připravené přijmouti i trnovou korunu, i kříž, i ránu kopím. Nebude to dlouho trvat, lid-

stvo bude korunovat svého Krále, napřed nevděkem a potom teprve láskou. A pro tu budoucí lásku nesčíslných srdcí, pro jejich sladké věčné štěstí na svém Srdci, rozvinuje Ježíš Kristus prapor, prapor oběti a kříže, vypovídá peklu boj, ne jako Bůh, ale jako člověk, jako bratr náš, jako druhý Adam. Jako Bůh nemá s peklem co mluvit. Jako vtělený Bůh, jako člověk, jako vůdce pokolení lidského, bolestnou smrtí z lásky k lidem, chce padlé lidstvo vzpružiti k novému boji, chce padlým zjednati nezaslouženou sílu nadpřirozené pomoci, to jest milosti Boží, chce všecky lidi dobré vůle shromážditi v nepřemožitelný šik.

Pozor na sítě!

Aby bylo zřejmo, že se připravuje urputný boj mezi padlými anděly a rovněž padlými, ale nyní vstávajícími lidmi, dopustil Bůh, aby „kníže temnosti" přistoupil k Ježíši Kristu jako k člověku. Původce hříchu neznal a nemohl znáti tajemství vtělení Syna Božího. On jenom tolik tušil, že ten, jehož viděl s takovou nevídanou dosud vroucností a horlivostí modliti se a postiti na poušti, že ten jest to, který z vůle Boží má spa- siti svět. Proto asi andělé nebeští prokazovali mu poctu při jeho narození, proto asi Bůh dává mu čestný název „Syn Boží". Snad dá se zde něco dělat. Jest ovšem bez hříchu, dokonale svatý, ale vždyť konečně také andělé byli bez hříchu, i Adam a Eva, byli svatí, a přece poddali se hříchu. Proto on, satan, nezastavuje se před nikým, i kdyby byl sebe světější, u kaž- dého zkouší štěstí, často v okamžiku, kdy se toho nejméně nadá. Už v tom je poučení a výstraha. I když se modlíme, i když se postíme, i když ty nejkrásnější a nejvzácnější dobré skutky ko- náme, zlý duch čeká a číhá a loví, rozestírá sítě pokušení bez únavy, s úžasnou vytrvalostí a trpělivostí. Bděme stejně trpě- livě a neúnavně. Pozorujme každé hnutí svého srdce, nesměřu- je-li k hříchu, do sítí pokušitelových. Přichází-li pokušitel v ta- kové chvíle a nevolán, což teprve, když člověk sám vyhledává nebezpečí a příležitosti ku hříchu. Tehdy ho zrovna volá, nutí ho, aby zdvojnásobil své úsilí, vrhá se sám do zhoubných sítí, v nichž konečně dříve nebo později bez pomoci uvízne. Ne nadarmo praví Duch svatý v knize Sirachovcově: „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm." Sir. 3, 27.

Zlý duch počíná si neobyčejně chytře a opatrně. Obyčejně pokouší se pomalu a nenápadně vniknouti do duše tak zvanými „maličkostmi", malými dobrovolnými chybami a hříchy. Někdy ovšem ve vhodné chvíli podniká i útoky veliké.

Zdánlivě nevinná slova.

Pohleďme opět na jeviště pouště. Po čtyřicetidenním postu pocítil Pán Ježíš bolestný hlad. Tělo naléhavě si žádalo pokrmu. Již jen maličko a měla býti u konce doba, kdy si Kristus Pán

předsevzal zachovati půst jako část pokání, které vzal na sebe za hříchy lidstva. V podobě člověka přistoupil pokušitel. V zápětí ozvala se v tichu pouště tlumená ale nalehavá výzva: „Jsi-li Syn Boží, rci, ať kamení toto stane se chleby." Na první pohled ani by se nezdála tato výzva zlou a ďábelskou. A přece! Jediná věta a kolik v ní jedovatých ostnů. Nezapomeňme, že pokušitel mluví k Pánu Ježíši, jako k člověku, ale zvláště vyvolenému

„Druhého dne Jan stál tam opět a dva učedníci jeho s ním." Str. 83.

miláčku Božímu. „Pochlub se, co dovedeš, jsi-li Bohu tak milý, udělej zázrak před mýma očima." Toť pokušení k marnivosti a pýše. „Kdoví konečně, jsi-li vůbec Bohu milý, jsi-li od Boha k něčemu povolán. Máš nejlepší příležitost, zkus, zda-li ti dá Bůh moc proměniti kamení v chléb." Pokušení k nedůvěře v Boha. Konečně nejvíce vyniká z prvních slov pokušitelových lákání: „Nač si odpíráš, čeho si tělo žádá. Zruš své předsevzetí!" Pokušení k porušení učiněného předsevzetí a k vyhovění tělesné žádosti.

Strašliví hrobaři lidstva: tělesné žádosti.

Ježíš Kristus se mohl jenom usmát první výzvě ďáblově, tak byla malicherná vzhledem k němu. Ale neusmívá se. Vidí v du-

chu miliony lidí, jež v přítomnosti i v budoucnosti bude ďábel podobně pokoušet i k pyšné marnivosti nad přednostmi těles- nými neb duševními, i k malomyslné nedůvěře v Boha, i k ru- šení Bohu učiněných předsevzetí, i — a to obzvláště — k hovění tělesným neovládaným žádostem jmenovitě nestřídmosti a ne- čistotě. Nestřídmost v jídle a v pití, mravní nečistota, kolik už zničily těl i duší lidských! Spasitel světa volá: „Ne samým chlebem živ jest člověk", to znamená, „člověk nesmí poslou- chati jen, co tělo chce a žádá, často nedovoleně a hříšně, nýbrž musí pro záchranu života věčného živiti duši slovem Božím, dbáti a poslouchati, co Bůh žádá a přikazuje. Jinými slovy řekl to Pán Ježíš u samařského města Sychar: „Můj pokrm jest (a to budiž i pokrm váš) činiti vůli toho, jenž mě poslal."

Zlý duch dovedl se oháněti slovy Písma svatého.

Nato vidíme státi pokušitele s Pánem Ježíšem na vysokém cimbuří chrámovém. Praví: „Jsi-li Syn Boží, spusť se dolů, neboť psáno jest: Andělům svým přikázal o tobě, a na ruce uchopí tebe, abys snad neurazil o kámen nohy své." Poněvadž Kristus Pán při prvním pokušení uvedl slova Písma svatého z 5 knihy Mojžíšovy 8, 3., uvedl nyní i pokušitel výrok z kni- hy Žalmů 90, II. Žalmista uvedenými slovy líčí něžnou péči, kterou Bůh má o spravedlivé lidi v něho důvěřující na všech jejich cestách, to jest ve všech podnicích i ve všech nebezpe- čích, do kterých se ovšem nevydali nepotřebně a svévolně. Zlý duch úmyslně překrucuje pravý smysl Písma svatého, aby do- kázal správnost své hříšné pobídky. Dodnes se tak děje. Lehko- myslnost lidská, nevěra, bludařská učení, vyhledávají v Písmě svatém dychtivě slova, která se zdají svědčiti pro bezhříšnost jejich, ve skutečnosti těžce hříšného počínání. Jest to ovšem opovážlivost zcela podobná opovážlivosti zlého ducha na poušti. Ne kdokoliv, nýbrž jedině církev katolická má od svého zakla- datele dar neomylného výkladu Písma svatého.

Kdo opovážlivě žádá od Boha zázraku.

V druhém pokušení vyniká pýcha, k níž pokušitel svádí. Chce pohnouti Pána Ježíše, aby krkolomným skokem se střechy chrámové obrátil na sebe pozornost lidí a tak si získal stou- pence. Nestane se mu přece nic, vždyť má od Boha slíbenou zázračnou Boží pomoc. Ovšem byl by to pozoruhodný zázrak skočiti s takové výše a neublížit si. Byl by to však také zázrak zbytečný a Boha naprosto nedůstojný. A je vždycky velikým hří- chem opovážlivě žádati zázraku zbytečného anebo Boha nedů- stojného. Na příklad: Člověk nevěřící v Boha vysloví přání: Ať udělá Bůh přede mnou zázrak, a já v něho uvěřím! Žádá si opovážlivě zázraku zcela zbytečného. Vždyť má málo zázraků Božích kolem sebe? Zázrak je, co nemůže nikdo učinit jenom

Bůh. Člověk nedovede svou mocí učinit ani jediného prášku, nedovede učinit ani nepatrného stébla trávy, zrnka, zkrátka ničeho, co nalézáme kolem sebe v tak velkolepé podobě a tak veliké míře: světový prostor, slunce, hvězdy, moře, živočichové, rostliny, člověk sám se svým podivuhodně stvořeným tělem, se svým rozumem. Samé úžasné zázraky Boží, a člověk by se ještě mohl bez hříchu opovážit žádat zázraku, aby mohl věřit

„Ježíš pohleděv na Šimona řekl: . . Ty slouti budeš Petr, t. j. Skála." Str. 83.

v Boha. Taková žádost by byla těžkým hříchem, zvaným pokoušení Boha. Pokoušením Boha by bylo žádat něco Boha nedůstojného a rovněž zázračného. Někdo nám ublížil. Zlořečíme mu a přejeme mu, aby ho Bůh na místě ztrestal nebo zatratil. To však je věc Boha naprosto nedůstojná: mstíti se za hněvivého člověka. Opět veliký hřích pokoušení Boha. Nikdy nezapomeňme: Nepokoušej Pána Boha svého.

Zaprodané duše.

Třetí pokušení: ďábel zvláštním viděním odhaluje Kristu Pánu slávu světa, slávu ovšem světskou a pomíjející. „Toto všecko tobě dám, jestliže padna, budeš se mi klaněti." tak volá

s bezměrnou troufalostí pokušitel. Pravíme „s troufalostí" ne snad proto, že by zlý duch neměl slávu a bohatství světa v moci. Do jisté míry skutečně vládne kníže temnosti nad světskou slávou a bohatstvím. Má moc pomáhati lidem sobě oddaným k bohatství a slávě. Činí tak neobyčejně ochotně. Vždyť ví, že pro bohatství zapomenou mnozí pošetilci na spásu své duše, ve slávě budou mnozí sebe považovat za bohy a pravého Boha ctíti nebudou.

Vol mezi dvěma pány!

Vrcholnou a bláznivou troufalostí bylo s podobným pokušením přijíti k Ježíši Kristu, který ve chlévě se narodil a naprostou chudobu si zamiloval, aby ukázal tak nicotu světské slávy a bohatství. Ze slov Ježíše Krista a vůbec z celého smyslu třetího pokušení plyne: Kdo výhradně a nemírně spekuluje jen o rozmnožení majetku, o získání peněz, o zábavy a radovánky, kdo hledá jen cesty ku cti a slávě, k oblibě a chvále u lidí, ten nutně opouští Boha a klaní se zlému duchu. Sloužiti smyslným žádostem se nevyplácí. „Pánu Bohu svému budeš se klaněti a jemu jedinému poctu božskou vzdávati." Výslovně varuje Ježíš Kristus na jiném místě: „Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti, neboť buď bude jednoho nenáviděti a druhého milovati, aneb jednoho se přidrží a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně." Mat. 6, 24.

Pod kterým praporem sloužíš?

Kristus Pán rozvinul svůj bílý prapor s odznakem kříže. Volá k sobě. Žádá poslušnost. Zlý duch s černým praporem hříchu neúnavně prochází světem a taktéž žádá oddanost. Vychvaluje a nabízí totéž, co nabízel Kristu Pánu: co vyhovuje žádostem těla, pýše života a žádosti očí. Každý hřích lze přiřaditi k některému z těchto hříchů. Ve všech druzích hříchů jsou zřetelné stopy pýchy satanovy. Těžkým hříchem řadí se člověk ku knížeti temnosti. Sebezapření a pokora označují vojáky Ježíše Krista. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne." Mat. 16, 24. „Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem a naleznete pokoj duším svým, neboť jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké." Mat. II., 29. Nenajdeme krásnějších a obsažnějších slov než jsou uvedená hesla vyšlá z hlubin nejsvětějšího Srdce Páně.

Modleme se denně za kněžská povolání!

Svatý Jan apoštol a evangelista vypravuje, jak si Pán Ježíš povolal první učeníky. On a Ondřej byli první, kteří byli neodolatelně přitaženi ku Kristu Pánu pouhým jeho zjevem. Svatý Jan uvádí přesně i hodinu, kdy byli hosty u Pána. Stalo

se o 10. hodině podle tehdejšího počítání, podle našeho určo- vání času o 4. hodině odpoledne. Ondřej vyhledal a přivedl svého bratra Šimona. Bylo zvykem, že si tehdy lidé dávali na- vzájem jména, která vystihovala jejich povahu, povolání a p. Tohoto zvyku použil i Ježíš Kristus a ihned dal Simonovi jméno nové, předpovídající budoucí jeho povolání: „Slouti budeš Petr." Petr jest slovo řecké a znamená po česky „Skála". Teprve později vysvětlil Pán Ježíš smysl tohoto jména, když ustanovil Petra hlavou Církve slovy: „Ty jsi Petr, to jest Skála, a na té skále vzdělám Církev svou." Mat. 16, 17.

Také Filip a Natanael nanejvýš ochotně uposlechli vyzvání Spasitelova: Pojďte za mnou! Jistě nikdy nelitovali, že upo- slechli a že přivolili obětovati životy pro království Boží. Tak nebude nikdy nikdo litovati, kdo ochotně a cele věnuje svůj život apoštolátu Ježíše Krista v povolání kněžském nebo řeholním. „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Uvidíte nebe otevře- né a anděly Boží vystupovati a sestupovati na Syna člověka." Tato slova byla přislíbením velikých milostí, kterých se později apoštolům dostane, aby se přesvědčili, že vyvolili dobře, že Ježíš jest opravdu Syn Boží.

VEŘEJNÝ ŽIVOT JEŽÍŠE KRISTA

VEŘEJNÝ ŽIVOT PÁNA JEŽÍŠE OD PRVNÍCH DO DRUHÝCH VELIKONOC.

NA SVATBĚ V KÁNĚ GALILEJSKÉ A NA SLAVNOSTI VELIKONOČNÍ V JERUSALEMĚ.

Na svatbě u příbuzných Panny Marie — Neočekávaným příchodem Pána Ježíše a učedníků byla vyčerpána zásoba vína — Přímluva Matky Boží — Rychlá a podivná pomoc — V Kafarnaum — Rušitelé služeb Božích vyhnáni z chrámu — Předpověď zmrtvýchvstání.

Jan 2, 1-25.

Třetího dne byla svatba v Káně galilejské. Byla tam matka Ježíšova a byl pozván na svatbu také Ježíš a učedníci jeho.

Když se nedostávalo vína, matka Ježíšova řekla mu: „Nemají vína." I řekl jí Ježíš: „Co mně a tobě ženo? Ještě nepřišla hodina má."

Dí matka jeho služebníkům: „Cokoli vám řekne, učiňte."

Bylo pak tam postaveno podle obyčeje k židovskému očišťování šest kamenných štoudví, z nichž každá o dvou nebo třech měrách.

Dí jim Ježíš: „Naplňte štoudve vodou." I naplnili je až do vrchu. Ježíš jim řekl: „Nyní nalijte a neste správci svatby." I donesli.

Když správce svatby okusil vody vínem učiněné a nevěděl, odkud jest, — služebníci však, kteří vážili vodu, to věděli, — správce svatby zavolal ženicha a řekl mu: „Každý člověk dává nejprve dobré víno, a když se podnapili, tehdy to, které jest špatnější; ty však zachoval jsi dobré víno až dosavad."

Tím učinil Ježíš počátek divů v Káně galilejské a zjevil slávu svou; i uvěřili v něho učedníci jeho.

Potom odebral se do Kafarnaa, On i matka jeho a bratři jeho a učedníci jeho, a pobyli tam nemnoho dní.

Byly blízko velikonoce židovské; i odešel Ježíš do Jerusalema a nalezl v chrámě prodavače býků a ovcí i holubův a penězoměnce, ani seděli.

I udělal z provázků jako bič a vyhnal všecky z chrámu, ovce a býky, a penězoměncům rozsypal peníze a stoly zpřevracel; a těm, kteří prodávali holuby, řekl: „Odneste to odtud, nečiňte domu Otce mého domem kupeckým."

I rozpomenuli se učedníci jeho, že je psáno: „Horlivost pro tvůj dům stravuje mě."

Židé proto ujali slovo a řekli mu: „Které znamení ukazuješ nám pro to, že ty věci právem činíš?"

Ježíš jim odpověděl: „Zbořte chrám tento, a ve třech dnech jej vystavím." Tu řekli židé: „Čtyřicet a šest roků stavěn byl chrám tento, a ty jej vystavíš ve třech dnech? On však to pravil

o chrámu těla svého. Když tedy vstal z mrtvých, rozpomenuli se učedníci jeho, že to pověděl; i uvěřili Písmu a slovu, které Ježíš řekl.

Když pak byl v Jerusalemě o velikonocích o slavnosti, mnozí uvěřili ve jméno jeho, vidouce zázraky jeho, které činil.

Ježíš sám však se jim nesvěřoval, poněvadž je znal všecky a poněvadž neměl zapotřebí, aby kdo vydal mu svědectví o člověku; sám věděl, co je v člověku.

*

Tehdy a dnes.

Kana Galilejská ležela dvě hodiny od Nazareta na cestě do Tiberiady, nedaleko velké silnice spojující Ptolemajdu s městy při jezeře Genezaretském. Nebylo to místo beze vší důležitosti. Soudíme tak podle rozsáhlosti trosek, jež pokrývají návrší, na jehož svahu se rozkládalo. Jako všude jinde ve svaté zemi, i tu nízký kostelík, postavený na troskách basiliky svaté Heleny, svědčí po devatenáct století o nezhynutelné živosti slov a skutků Ježíšových.

Matka ustavičné pomoci.

Příslovečnou vlastností Východťanů jest pohostinnost. Svatby i chudých lidí trvají několik dní. Ženich a nevěsta snaží se uctíti hosty co nejlépe. Každý, kdo přijde třeba náhodou, je hostem. Panna Maria byla pozvána na svatbu do Kány. Při té příležitosti byl pozván i Pán Ježíš se svými učedníky. Na východě nebylo zvykem, aby ženy seděly u stolu mezi hosty. Byly odděleny od mužů, připravovaly jídla, měly dozor na posluhu, a přecházely sem a tam po svatební síni. Možná, že Panna Maria sama nalévala hostům. Měla tak příležitost přihlédnouti k zásobám vína. Přesvědčila se, že zásoby jsou úplně vyčerpány. Věděla, jak veliká hanba by stihla nezámožné snoubence, kdyby neměli co dáti hostům píti. Ženich jistě byl v nesmírné a bezradné úzkosti, a tu když byla nouze největší, zrak jeho spočinul na Matce Páně. Znal ji jako ženu podivuhodné zbožnosti a svatosti, věděl, že dovede potěšiti a poraditi zarmouceným a stísněným. S bezmeznou úctou patřil na jejího Syna, o němž bylo slyšeti tak neobyčejné věci. Byl by rád Jej samého poprosil, důvěru měl, ale ostýchal se, už proto, Kristus Pán je hostem, má právo, aby bylo mu slouženo a ne, aby On sloužil druhým. Smutně a pokorně postěžoval si tedy ženich na svou chudobu Panně Marii. Matka Páně při nejlepší vůli nemohla sama pomoci. Věděla však, kde jistou pomoc najde. Věřila v Božskou moc a pomoc svého Syna. Přišla a prosebným hlasem zašeptala: „Synu, nemají vína.“

Dobře rozuměj!

Nelze si představiti sladkého pohledu Pána Ježíše, kterým přivítal svou prosící Matku. I kdyby nebyl promluvil, byla by

věděla, že prosba její bude jistotně splněna. „Co mně a tobě, ženo?" Těmito nanejvýš vlídnými slovy naznačil Pán Ježíš své Matce: „Jaký jest poměr mezi tebou a mnou? Jsi má Matka, já jsem podle těla tvůj Syn. Jako Matka máš nejpřednější právo se přimlouvat a žádat za všecko, co uznáš za dobré. Já vždycky tě vyslyším. Ovšem ty, Matko, jsi člověkem, já jsem nejenom člověk, ale i Bůh. Já jedině nejlépe vím, kdy k tomu neb onomu skutku je nejvhodnější chvíle, aby to, co činím,

„Tím učinil Ježíš počátek divů v Káně galilejské." Str. 95.

mělo nejpůsobivější účinek. Tak i nyní „ještě nepřišla hodina má." Ještě nějakou chvíli je necháme bez pomoci. Když pak bude nouze nejvyšší, pomohu."

První veřejný zázrak.

Matka Páně porozuměla. Tušila snad i jakým způsobem se to stane. Přikázala tedy služebníkům, aby vyplnili každý rozkaz jejího Syna. I z toho můžeme usuzovati, že měla dohled nad obsluhou. A pak stal se div. Na rozkaz Ježíše Krista čerstvá voda v šesti kamenných nádobách, z nichž každá obsáhla na 40 litrů, proměnila se v nejlepší víno. Žasl správce svatby, žasl ženich, žasli svatebčané, divila se celá Galilea. Tím učinil

Ježíš počátek divů v Káně Galilejské a zjevil slávu svou. I uvěřili v něho učedníci jeho.

Důvěřuj Matce, která svou přímluvou divy tvoří!

Proč zaznamenal svědek zázraku svatý Jan, apoštol a evangelista, tento zázrak? Nejenom proto, že to byl první veřejný zázrak Pána Ježíše, nejenom proto, že pisatel sám byl jeho svědkem, ale také z toho důvodu, že se při tomto zázraku ukázala převzácná ochota nejsvětější Matky pomáhat lidem přímluvou u Syna. A svatý Jan byl vroucím ctitelem Mariiným. To potvrdil umírající Pán Ježíš, když odporučil svatému Janovi Marii za matku. Když něco potřebujeme, když nás něco trápí, učiňme jako ženich v Káně. S největší důvěrou obraťme se k Matce nebeské a s oddanou trpělivostí počkejme, až přijde hodina, kterou Bůh ve své moudrosti pro nás určil. Tak dostaneme, oč prosíme a získáme si zároveň velikou zásluhu odevzdanosti do vůle Boží. Tak zjeví slávu svou Pán Ježíš také na nás. Svatý Germanus k tomu dodává: „Kromě Syna tvého, o Matko milosrdenství, kdo více pečuje o naše blaho než ty? V protivenstvích tohoto života kdo nás hájí jako ty? Kdo chrání hříšníky, kdo bojuje takřka za ně, jako ty? Tvé přispění, o Maria, jest mocnější a láskyplnější, než dovedeme pochopiti.“

Snoubencům a manželům!

Svou svatou přítomností potvrdil a posvětil Pán Ježíš svazek manželský. Požehnal časnému majetku novomanželů a jejich skromným a spravedlivým duším dal závdavek věčné spásy. Svatý Augustin píše: „Proto ráčil Pán, jsa pozván, na svatbu přijíti, aby čistota manželská nabyla posily a svatost sňatku aby ukázána byla.“ Jinými slovy, chtějí-li manželé a — vlastně již snoubenci — těšiti se z přátelství Pána Ježíše, chtějí-li míti stálé požehnání Boží i záruku věčného života, musí se chrániti všeho, co znesvěcuje stav manželský, tedy zvláště jakéhokoliv druhu hříchů nečistoty. Nečistota před manželstvím odhání Krista Pána od příbytku manželů a vyvolává mraky domácí nespokojenosti, přivolává blesky trestů Božích. Proto: svatou čistotou k požehnanému manželství.

Zázrak v Káně se opakuje.

Zárak v Káně není vzácný. Opakuje se na světě každoročně. Vinná réva ssaje do plodů ze země vodu a všemohoucnost Boží proměňuje ji ve víno. Pokaždé jest to zázrak, neboť vymyká se naprosto moci člověka. Jak veliká a obdivuhodná jsou díla Tvá, o Bože!

Příbuzní v Písmě svatém se jmenují bratřími a sestrami.

Z Kány šel Kristus Pán do Kafarnaa. Provázeli jej tam Matka, učedníci a bratři, to jest příbuzní. V Písmě svatém nazývají se bratřími příbuzní, kteří mají společného praotce. Ve Starém Zákoně na příklad nazývá Abraham Lota bratrem, ačkoliv byl jeho synovcem. „Bratři Páně", jak z ostatních stránek Evangelia plyne, byli příbuzní se strany Panny Marie.

„I udělal z provázků jako bič a vyhnal všecky z chrámu." Str. 95.

Jerusalemský chrám.

Z Kafarnaa odebral se Pán Ježíš na slavnost velikonoční do Jerusalema. Chrámové budovy zaujímaly plochu pravidelného čtverce, každá strana měla délky 150 loket, dokola byly silné zdi jako hradby. Vcházelo se tam osmi nádhernými branami, opatřenými ochrannými věžemi. V severozápadním rohu byla ohromná budova na způsob kostky, celá z mramoru, obložená zlatými tabulemi, vyzdvihala se od teras a sloupořadí do výše 100 loket. To byla velesvatyně, zářící jako oheň a jindy třpytící se jako sníh. Nic nebylo a nemělo býti Židu světějšího než tyto zdi. I nyní ještě, kdy z celé té nádhery nezbyly než mohutné

trosky, po dvou tisíci letech, chvátají sem Židé z celého světa a smáčí trosky slzami.

Kdy se Pán Ježíš rozhněval a Židé pohoršili.

Učitelé židovští měli sice krásná slova o povinné úctě k chrámu, ale ve skutečnosti neučinili ničeho, aby odstranili veliké znesvěcování místa Božího, které se tam dálo. Bylo zákonem zakázáno vcházeti na posvátné prostranství se zvířaty, s obuví a sáčky peněžními, s prachem na nohou. Prodej obětního dobytka, výměna peněz, to všecko se mělo díti před branami. Než nesčíslní ziskuchtivci nedbali a vtlačili se do posvátných prostor na samé místo modlitby. Jindy tak laskavý a mírný Pán Ježíš nemohl snésti pohledu na hlučící obchodníky, penězoměnce a ostatní, kteří zřejmě neměli žádného ohledu na dům Boží. Vzav provazy, které sloužily na uvazování zvířat, vyhnal neuctivce. Nikdo neodvážil se Jemu odporovati. Jenom fariseové a zákoníci přišli s otázkou, jakým právem tak Pán Ježíš učinil, když oni to přece dovolili. A na důkaz vyššího práva a vyšší moci žádali od Krista Pána znamení, zázrak. Ježíš odpověděl jim: „Zbořte tento chrám a ve třech dnech jej vzdělám." Učedníci si dobře všimli, že při tom Pán Ježíš ukazoval na sebe. Řekl to totiž o chrámu těla svého a předpověděl tak slavně své zmrtvýchvstání. Fariseové zapamatovali si tato památná slova, aby jedenkrát před soudem Kaifášovým pro ně obžalovali Krista Pána, a aby tak sami připomněli těsně před jeho smrtí slavnou předpověď brzkého zmrtvýchvstání.

Radostně budeme vzpomínat.

Úcta a láska k Ježíši Kristu nutí křesťana, aby se choval s největší úctou a zbožností na místě Božím. Vzpomínka na to místo ve chrámu Páně, kde jsme tiše a nábožně bývali přítomni Mši svaté, odkud jsme pozorně sledovali slovo Boží, bude nám nevyrovnatelnou útěchou, až budeme opouštět tento svět.

ROZMLUVA PÁNĚ S NIKODÉMEM.

Nikodém navštívil Pána Ježíše v noci — Vyznává víru — Ještě než se otázal na podmínky spasení, dostává důležité poučení o svátosti křtu — Křest je znovuzrození duše, vstupenka do království Božího — Nikodéme, musíš věřit, i když ještě zcela nechápeš — Jedině Syn Boží mohl zjeviti tajemství Boží a spasiti lidi — Pán Ježíš začal křtíti — Jan Křtitel znova vydal o něm svědectví.

Jan 3, 1-36.

Byl pak jeden člověk z fariseů, jménem Nikodém, náčelník židovský. Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: „Mistře,

víme, že jsi od Boha vyšel jako učitel; neboť nikdo nemůže činiti těch zázraků, které ty činíš, není-li Bůh s ním."

Ježíš odpověděl a řekl mu: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: „Nenarodí-li se kdo znova, nemůže viděti království Božího."

Dí jemu Nikodém: „Kterak může člověk se naroditi jsa starý? Může po druhé vejíti v život matky své a se opět naroditi?"

„Ježíš... řekl mu: ...„Nenarodí-li se kdo znova, nemůže viděti království Božího." Str. 101.

Ježíš odpověděl: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Nenarodí-li se kdo znova z vody a Ducha svatého, nemůže vejíti do království Božího. Co se narodilo z těla, tělo jest, a co se narodilo z Ducha, duch jest. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se znova naroditi. Vítr vane, kde chce, a slyšíš jeho hlas, ale nevíš, odkud přichází a kam jde; tak je to při každém, kdo se narodil z Ducha."

Nikodém mu odpověděl: „Kterak se to může státi?"

Ježíš mu řekl: „Ty jsi učitelem v lidu israelském, a toho nevíš? Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Co víme, to mluvíme, a co jsme viděli, to osvědčujeme, a — svědectví našeho nepřijímáte. Jestliže jsem vám pověděl věci pozemské, a nevěříte,

kterak uvěříte, povím-li vám věci nebeské. A nikdo nevstoupil na nebe, leč jen ten, jenž s nebe sestoupil, totiž Syn člověka, který jest v nebi. A jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí povýšen býti Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří nezahynul, nýbrž měl život věčný. Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal Syna svého na svět, aby soudil svět, nýbrž aby spasen byl svět skrze něho. Kdo věří v něho, nebývá souzen; kdo však nevěří, již jest odsouzen, poněvadž nevěří ve jméno jednorozeného Syna Božího. To pak jest soud, že světlo přišlo na svět, a lidé milovali více tmu nežli světlo; neboť skutky jejich byly zlé. Každý zajisté, kdo činí zlé, nenávidí světla a nejde ke světlu, aby nebyly usvědčeny skutky jeho. Kdo však činí pravdu, jde ke světlu, aby skutky jeho se zjevily, neboť v Bohu jsou vykonány.

Potom přišel Ježíš a učedníci jeho do země Judské a tam s nimi pobýval a křtil. Křtil však také Jan v Enon u Salimu, neboť bylo tam mnoho vody. Lidé přicházeli a dávali se křtíti. Jan totiž nebyl ještě vsazen do žaláře.

Vznikla pak hádka učedníků Janových se židy o očisťování. I přišli k Janovi a řekli mu: „Mistře, ten, jenž byl u tebe za Jordanem, jemuž ty jsi vydal svědectví, hle, ten křtí, a všichni jdou k němu."

Jan odpověděl: „Člověk nemůže si nic vzíti, není-li mu dáno s nebe. Vy sami jste mi svědky, že jsem řekl: „Já nejsem Mesiáš, nýbrž jsem poslán před ním. Kdo má nevěstu, jest ženich; ženichův přítel však, který stojí a ho slyší, raduje se velmi z hlasu ženichova; nuže, tato radost má se naplnila. On musí růsti, já pak se menšiti. Kdo shůry přichází, jest nade všecky; kdo ze země jest, jest zemský a mluví po zemsku. Kdo s nebe přichází, jest nade všecky, a co viděl a slyšel, o tom svědčí, ale svědectví jeho nikdo nepřijímá. Kdo přijal svědectví jeho, ten zpečetil, že Bůh jest pravdomluvný; neboť ten, jehož Bůh poslal, mluví slova Boží; vždyť Bůh dává mu Ducha bez míry. Otec miluje Syna a všecko dal mu do ruky. Kdo věří v Syna, má život věčný; kdo však nevěří v Syna, neuzří života, nýbrž hněv Boží zůstává na něm."

Luk. 3, 19-20.

Ale kníže Herodes, bývaje od Jana Křtitele kárán pro Herodiadu, manželku svého bratra, a pro všecky věci zlé, které Herodes konal, přičinil ke všemu i to, že Jana zavřel do vězení.

*

První hodina ve škole Spasitelově.

Nikodém byl fariseus a jeden ze 70 členů velerady židovské. Veliká většina členů velerady byli zarytými nepřáteli Ježíše Krista. Věřiti v Božské poslání jeho a souhlasiti s jeho

učením pokládali fariseové a zákoníci za veliký zločin. Nejpříkřejším způsobem postupovali proti každému, kdo se k Pánu Ježíši hlásil. Z obavy proto přišel Nikodém ku Kristu Pánu v noci. Napřed vyznal víru v Božské poslání Ježíšovo a chtěl se tázati na podmínky spasení. Pán Ježíš jeho otázku předešel a řekl mu: „Nenarodí-li se kdo znova, nemůže viděti království Božího." Nikodém nechápal. Ale ponenáhlu pochopil: Člověk, jak je, s hříchy, nemůže se státi členem království Božího. Hříchy musí se s duše smýti, člověk musí se státi tvorem úplně novým, Bohu milým. Hříchy smýti sám člověk žádným způsobem nemůže. Jedině Bůh může světu dáti prostředek na odpuštění hříchů. Tímto prostředkem bude především křest. Syn Boží, jenž s nebe sestoupil, aby spasil lidi, vložil do svátosti křtu moc, aby každý, kdo ji přijme, z křestní vody a z milosti Ducha svatého znova duchovně se zrodil pro blažený život věčný, pro účast na věčné radosti a slávě Boha samého.

Je jisto, že Nikodém hned všecko plně nechápal, ale i když zatím nechápal, alespoň věřil, že jest slovo Krista Pána pravdou Boží. Stal se tajným, ale věrným učedníkem Páně.

Začátek i vrchol svatosti.

Překrásné svědectví o velikosti svatého Jana Křtitele vydávají jeho slova: „Radost má se naplnila. On musí růsti, já pak se menšiti." Kdo má upřímnou touhu státi se svatým, musí v první řadě, podle příkladu svatého Jana Křtitele a všech svatých býti pokorným, nesmí v ničem hledati slávy své, ale vždy jen čest, slávu a zájem Boží.

Zlato a falešné zlato.

Bohužel, vyskytují se na světě dva druhy pokory: pokora upřímná a neupřímná. Svatý Jan Křtitel, co mluvil a co činil, provázel pokorou upřímnou a opravdovou. Dejme však dobrý pozor na sebe, na svoje pokorné řeči, na své pokorné skutky. Svatý František Saleský něco o tom napsal: „Často sice říkáváme, že k ničemu nejsme, že jsme poslední ze všech lidí. Nicméně velice bychom byli neradi, kdyby nás někdo za slovo chytil a prohlásil nás skutečně za takové, jak jsme o sobě říkali. Vždyť často jen na oko před chválou utíkáme a se skrýváme, s tím úmyslem, aby nás chvála sama hledala a silou k sebe vyslechnutí přidržela. Stavíme se, jako bychom chtěli býti posledními, jako bychom chtěli seděti na nejnižším místě za stolem, ale to proto, abychom s tím větší ctí byli výše posazeni. Opravdová pokora se pokornou nedělá a pronáší málo nápadně pokorných slov. Pokora totiž nejen jiné přednosti ale i sebe samu hledí ukrýti. A kdyby se to hodilo, aby klamala, podváděla a zlý příklad dávala, schválně by něco pyšného a opovážlivého provedla, aby se toliko ukrýti mohla." Svatý Bernard

vtipně poznamenává: „Pokora jest cosi slavného, neboť i sama pýcha hledí se přikrýti pokorou, aby nebyla potupena.“ Svatý Ambrož upozorňuje na účinek pokory: „Pokora často přemůže to, co ani silou, ani rozumem nemohlo býti zdoláno.“

U STUDNICE JAKOBOVY.

Byli by chtěli uvězniti Pána Ježíše — K opovrženým Samaritánům — Dvojí žízeň — Důležitá rozmluva — Pán Ježíš dává názorné poučení o milosti Boží — Zpytování svědomí — Jak se máme Bohu klaněti — Samaritánka poznává Vykupitele a raduje se z toho — Nejvzácnější pokrm — Duchovní žně — Mnozí uvěřili.

Jan 4, 1-42.

Když tedy Ježíš seznal, že fariseové uslyšeli, kterak Ježíš nabývá více učedníků a více křtí než Jan, — ačkoliv Ježíš sám nekřtil, nýbrž učedníci jeho, — opustil Judsko a odešel opět do Galileje, Musil však jíti Samařskem.

I přišel k městu samařskému, jménem Sychar, poblíže pole, které Jakub dal svému synu Josefovi. Byla tam také studnice Jakubova. Proto Ježíš, jsa cestou unaven, posadil se tak u studnice.

Bylo kolem šesti hodin. Tu přišla jedna žena ze Samařska vážit vody. Ježíš řekl: „Dej mi píti.“ — Učedníci jeho odešli totiž do města, aby nakoupili pokrmů.

I řekla mu ta žena Samaritánka: „Kterak ty jsa žid žádáš ode mne píti, ježto já jsem žena samaritánská?“ — Židé totiž neobcují se Samaritány.

Ježíš jí odpověděl: „Kdybys znala dar Boží a kdo je ten, jenž ti praví: ‚Dej mi píti‘, ty bys ho poprosila, a dal by ti vody živé.“

Dí mu žena: „Pane, ani nemáš, čím bys navážil, a studna jest hluboká; odkud tedy máš vodu živou? Zdali ty jsi větší, než otec náš Jakub, který nám dal tu studnici, a sám z ní pil i synové jeho a dobytek jeho?“

Ježíš jí odpověděl: „Každý, kdo pije z vody této, žízniti bude opět; kdo však se napije z vody, kterou já mu dám, nebude žízniti na věky; nýbrž voda, kterou já mu dám, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného.“

Dí jemu žena: „Pane, dej mi té vody, abych již nežíznila ani nechodila sem vážit.“

Ježíš jí řekl: „Jdi, zavolej muže svého a přijď sem.“ Žena odpověděla: „Nemám muže.“ Dí jí Ježíš: „Dobře jsi řekla: ‚Nemám muže‘; neboť pět mužů jsi měla, a ten, kterého nyní máš, není tvým mužem. To jsi pověděla pravdivě.“

Dí mu žena: „Pane, vidím že ty jsi prorok. Otcové naši klaněli se na této hoře, a vy pravíte, že v Jerusalemě jest místo, kde náleží se klaněti.“

Ježíš jí řekl: „Ženo, věř mi, že přichází hodina, kdy nebudete se klaněti Otci ani na této hoře ani v Jerusalemě. Vy se klaníte tomu, čeho neznáte; my se klaníme tomu, co známe, poněvadž spása jest ze židů. Avšak přichází hodina, a nyní jest tu, kdy praví ctitelé budou se klaněti Otci v duchu a v pravdě; neboť i Otec hledá takových, kteří by se mu tak klaněli. Bůh je duch, a ti, kteří se mu klanějí, v duchu a vpravdě mají se mu klaněti."

„... Kdo však se napije z vody, kterou já mu dám ..." Str. 104.

Dí mu žena: „Vím, že přijde Mesiáš, — který slove Kristus — když tedy přijde on, oznámí nám všecko."

Ježíš jí řekl: „Já to jsem, jenž mluvím s tebou."

Vtom přišli učedníci jeho a divili se, že mluví se ženou; přece však nikdo neřekl: „Čeho si přeješ?" aneb „Proč s ní mluvíš?" Tu nechala žena konev svou a odešla do města a řekla oněm lidem: „Pojďte a vizte člověka, který mi pověděl všecko, co jsem učinila; není-li on Mesiáš?"

Vyšli tedy z města a brali se k němu. Mezitím učedníci jeho prosili ho řkouce: „Mistře, pojez." Ale on jim řekl: „Já mám pokrm k jídlu, o němž vy nevíte." Pravili tedy učedníci vespolek. „Zdali kdo přinesl mu jísti?"

Ježíš jim řekl: „Můj pokrm jest činiti vůli toho, jenž mě poslal, a dokonati dílo jeho. Nepravíte vy: ‚Ještě čtyři měsíce, a bude žeň?‘ Hle, pravím vám: ‚Pozdvihněte očí svých a podívejte se na krajiny, že jsou již bílé ke žni. Žnec bere již odplatu a shromažďuje užitek k životu věčnému, aby se radoval, i rozsevač, i žnec. V této věci pravdivé jest zajisté přísloví: ‚Jiný jest, kdo rozsévá, a jiný, kdo žne‘. Já jsem vás poslal žnouti, o čem jste nepracovali; jiní pracovali, a vy jste vešli v práce jejich.“

Z onoho města mnoho Samaritánův uvěřilo v něho pro slova ženy, která vydávala svědectví: „Pověděl mi všecko, co jsem činila.“ Když tedy Samaritáni přišli k němu, prosili ho, aby pobyl u nich. I pobyl tam dva dni. A mnohem více jich uvěřilo v něho pro slovo jeho. Pravili ženě: „Věříme již nikoli pro tvou řeč; neboť sami jsme slyšeli a víme, že tento je vpravdě Spasitel světa.“

Nechceme, aby Tento kraloval nad námi!

Svatý Jan Křtitel byl, jak jsme už četli, ve vězení. Vsadil jej tam tetrarcha Herodes, aby umlčel Janovy výtky proti svému rozmařilému nemravnému životu. Fariseům v Jerusalemě napadlo, že by se podobným způsobem mohli zbaviti Pána Ježíše. Svému plánu chtěli nakloniti Piláta, vladaře judského. Kristus Pán, znaje jejich myšlenky a úmysly, vzdálil se na čas z Judska, neboť to nebyla ještě jeho hodina. Tak se děje dodnes. Prozřetelnost Boží někdy maří úmysly pronásledovatelů Církve, jindy opět vydává své věřící do rukou pronásledovatelů na nějaký čas. Všecko to se děje podle přesných plánů Božích, ve vhodný čas tak, aby ze zla vzešlo co nejvíce dobrého.

Už jsme o tom četli ve Starém Zákoně.

Z Jerusalema bylo možno jíti do severní Galileje dvěma směry: Zajordáním nebo Samařskem. Pán Ježíš volil cestu Samařskem. Samařsko, kraj mezi Galilejí a Judskem, bylo za doby Josuovy přiřčeno kmeni Efraimovu a polovice kmeni Manasovu. Po smrti Šalomounově rozdělila se jeho říše na říše dvě: israelskou na severu a judskou na jihu. Obyvatelé Samařska se přidali k říši israelské. Sargon, nástupce krále assyrského Salmanassara IV., israelskou říši vyvrátil, obyvatelstvo její odvedl z velké části do zajetí a na opuštěná území usadil pohanské zajatce. Ti smísili se se židovskými zbytky obyvatel v jeden národ, který podle hlavního města Samař (Samaria), byl nazýván Samaritáni. Tito ctili sice Hospodina, ale podrželi si též leccos z bohoslužby pohanské. Proto Židé jimi pohrdali, ba nenáviděli je. Vzájemný odpor vzrostl ještě více, když za Alexandra Velikého postavili si Samaritáni na hoře Garizim pěkný chrám. Roku 130 před Kr. P. dobyl Jan Hyrkán jejich

území a chrám rozbořil. Hora sama zůstala i nadále posvátnou a dodnes obětují na ní Samaritáni o velikonocích sedm beránků.

Místo veliké milosti Boží.

Město Sichem nebo Sychar rozkládalo se mezi horami Ebal a Garizim. Studnice Jakubova byla na východ od města. Sem byl poslán kdysi Josef, aby vyhledal bratry. Zde pochovali později Židé jeho kosti, když se vrátili z Egypta. Studnice byla kdysi hodně hluboká, dnes pouze 23 m. Byla uvnitř vyzděná a ohrazená kameným zábradlím. Na tuto zídku posadil se Pán Ježíš. Bylo kolem šesti hodin. Podle našeho počítání času bylo poledne. Voda však do domácnosti nosívala se ráno a večer. Musilo se státi něco zvláštního, že Samaritánka potřebovala vodu a že v době největšího úpalu šla si pro vodu: snad ji z neopatrnosti vylila neb podobně. V každém případě, nepříjemná okolnost, že musila v nesnesitelném poledním vedru jíti pro vodu, byla pro ni nečekaným štěstím. Řízením Božím mělo se jí dostati převzácné, nedocenitelné milosti. Právě nejnepříjemnější nehody mohou i nám býti přípravou k obdržení vzácných milostí s nebe. Bude tedy dobré a záslužné, když všecko nepříjemné a nemilé v životě naučíme se přijímati zcela trpělivě s úplnou odevzdaností do pokorného a trpělivého Srdce Páně.

Dobrý pastýř.

V době největšího denního horka vidíme v duchu Pána Ježíše seděti na rozpálené a zaprášené zídce u Jakubovy studně. Zatím co obyvatelé města Sycharu sedí ve stínu a chládku pod svými střechami, požívají svůj polední pokrm a hasí žízeň vínem nebo vínem s vodou, Kristus Pán je vydán na pospas palčivým paprskům, hladoví, žízní. Není to jenom dnes. Bývá to často. Jenom ten, kdo byl ve svaté zemi, kdo jejími končinami procházel nebo projížděl v létě, ví, jak únavné jsou takové cesty po vyprahlých silnicích. Božskému poutníku na této zemi to není těžko. Vyhledává duše, nabízí jim svoji milost a spásu. I tenkrát upíral se jeho zrak k Sichemu jakoby v očekávání. Nemyslí na pokrm, nemyslí na nápoj, myslí na záchranu duše ženy, která přichází z města. Není to světice. Vševědoucí Pán Ježíš měl by důvody, aby si jí vůbec nevšiml: byla opovrženou polopohankou, Samaritánkou, a k tomu ještě velikou hříšnicí. Co může záležet Kristu Pánu na jedné takové beztoho ztracené duši?

Jenž žízní po našich duších.

Ale myšlenky naše nejsou myšlenkami Božského Srdce Páně. „Žíznim, dej mi píti!" prosí Pán Ježíš. Neslyšeli jsme ještě tento toužebný hlas a prosebná slova docela podobná? Musili jsme je už nejedenkrát slyšet. Na každou duši ve vhodné chvíli

volá tak láska nejsvětějšího Srdce, které žízní po lásce svých vykoupených tvorů. Jak jsme odpověděli? Možná nijak, možná slovem, možná jedním dobrým skutkem, snad i pevným před- sevzetím a vytrvalými krásnými každodenními skutky. Jedině to poslední dovedlo ukojiti žízeň milujícího Srdce Páně, žízeň po naší duši. Ale jistě bylo nám to divné, že se Pán Ježíš pozastavil u naší hříšné duše, že jí nepohrdl, že jí nezavrhl.

Proste a bude vám dáno.

Kristus Pán žíznil, ale žíznila i Samaritánka. Tělo žíznilo, ale ještě více duše. Duše žízní, když touží po pravdě Boží, když touží po odpuštění hříchů, když touží po milosti Boží. Takto žíznícím přichází Pán Ježíš vstříc se slovy: „Blahoslavení, kteří lačnějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou." Žíznící duši Samaritánky poukazuje ihned na pramen „vody živé," to jest na původce všeho nadpřirozeného života v člověku, ukazuje na sebe samého. „Kdybys znala dar Boží a kdo jest Ten, jenž ti praví: „Dej mi píti," ty bys ho poprosila, a dal by ti vody živé," „která stane se v tobě pramenem vytryskujícím do života věčného." Dí k němu žena: „Pane, dej mi té vody, abych již nežíznila."

Napřed vlastní posvěcení a potom druhých.

Kdo chce přijati milost Boží posvěcující, která dává člověku právo na život věčný v nebi, musí dříve vyznati své hříchy. Samaritánka nedělala obtíží, ochotně a nepochybně s upřímnou lítostí odpovídala k otázkám Krista Pána. Za to dostalo se jí odpuštění hříchů, a zároveň přislíbení, že bude účastna milostí Božích, plynoucích z díla Vykupitelova: „Přichází hodina, a nyní jest, kdy praví ctitelé — také ty — budou se klaněti Otci v Duchu a v pravdě, neboť i Otec hledá takových, kteří by se mu tak klaněli." Samaritánka vyznala svoji touhu po Vykupiteli slovy: „Vím, že přijde Mesiáš, který slove Kristus. Když tedy přijde on, oznámí nám všecko." Ježíš řekl jí:, „Já to jsem, jenž mluvím s tebou." Bez sebe radostí běžela samaritánská žena do města a jako rozumu zbavená dům od domu volala a zvala všecky: „Pojďte a vizte člověka, který mi pověděl všecko, co jsem učinila, není-li on Kristus."

Všecko pro čest a slávu Božského Srdce Páně.

Tak bychom to měli činit také my. Když jsme jedenkráte poznali pravdu a krásu svaté víry katolické, máme se přičinit ze všech sil, abychom k této víře přivedli i druhé. Nejsvětější Srdce Páně slíbilo býti nápomocno veškerou svojí všemohoucností těm, kteří o jeho Milosrdenství budou mluvit hříšníkům. Svatá Markéta Alacoque píše ze svých zjevení: „Můj Božský

Spasitel dal mi poznati, že všichni, kdo pracují na spáse duší, obdrží dar, pohnouti nezatvrzelejšími srdci a že jejich práce bude míti zázračné úspěchy, budou-li sami proniknuti něžnou úctou k Božskému Srdci. — Dal mi čísti jména nových, zapsaných v Božském Srdci, protože touží rozšířiti jeho úctu, a proto nepřipustí, aby byla kdy z něho vymazána. — Zjevil mi poklady lásky a milostí pro ty osoby, které zasvětí a obětují svůj život tomu, aby Mu vzdali a zjednali všechnu čest, lásku a slávu, jež bude v jejich silách."

JAK PŘIJALI GALILEJŠTÍ PÁNA JEŽÍŠE.

Od Samaritánů mezi krajany do Galileje — S počátku byl Pán Ježíš radostně vítán — Opět v Káně — Královský úředník vyhledal Krista Pána — Syn úředníkův byl uzdraven — Věřící rodina — V modlitebně nazaretské — Četba a výklad proroka Isaiáše — Nazaretští žasnou — Obdiv se mění v hněv — Pokus usmrtit Pána Ježíše — Bezmocni.

Jan 4, 43-54.

Po dvou dnech vyšel tam odtud a odebral se do Galileje. Neboť Ježíš sám vydal svědectví, že prorok není ve vážnosti ve své otčině.

Když tedy přišel do Galileje, Galilejští přijali ho radostně, neboť viděli všecko, co činil v Jerusalemě o slavnosti; byli totiž také oni tam přišli na slavnost.

Přišel tedy zase do Kány galilejské, kde byl proměnil vodu ve víno. A byl jeden úředník královský v Kafarnau, jehož syn byl nemocen.

Ten uslyšev, že Ježíš přichází z Judska do Galileje, odebral se k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil mu syna; neboť počínal umírati.

I řekl mu Ježíš: „Neuzříte-li zázraků a divů, neuvěříte." Dí mu úředník královský: „Pane, pojď, prve než umře syn můj."

Dí mu Ježíš, „Jdi, syn tvůj jest živ." Člověk ten uvěřil slovu, které mu pravil Ježíš, a šel. Když pak byl již na cestě, služebníci jeho potkali se s ním a zvěstovali mu, že syn jeho jest živ. I otázal se jich na hodinu, ve kterou se mu ulevilo. Oni mu řekli: „Včera v hodinu sedmou přestala ho zimnice." Poznal tedy otec, že to byla ona hodina, ve které mu Ježíš řekl: „Syn tvůj jest živ."

I uvěřil v něho on sám i celý dům jeho. To byl druhý zázrak, který Ježíš učinil opět v Káně, když přišel z Judska do Galileje.

Luk. 4, 14-30.

Ježíš navrátil se mocí Ducha do Galileje. Pověst o něm se rozešla po celé krajině. Učil v jejich synagogách a byl veleben ode všech. Přišed do Nazareta, kde vyrostl, podle obyčeje svého vešel v den sobotní do synagogy.

A povstal, aby četl. I podali mu knihu proroka Isaiáše, a on rozvinuv knihu, nalezl místo, kde bylo psáno: „Duch Páně nade mnou; proto pomazal mě, poslal mě zvěstovat evangelium chudým, uzdravovat zkroušené srdcem, ohlásit zajatým propuštění a slepým prohlédnutí, propustit utištěné na svobodu, ohlásit milostivé léto Hospodinovo a den odplaty." Svinuv knihu vrátil ji služebníkovi a posadil se.

Oči všech v synagoze byly upřeny na něho: I počal mluviti k nim: „Dnes vyplnilo se to písmo, které jste slyšeli ušima svýma." Všichni mu přisvědčovali, divili se libým slovům, která mu vycházela z úst, a pravili: „Není tento syn Josefův?"

I řekl jim: „Zajisté řeknete mi to přísloví: „Lékaři, uzdrav se sám; ty veliké věci, které, jak jsme slyšeli, konal jsi v Kafarnau, učiň také zde ve své otčině." A řekl: „Vpravdě pravím vám: Žádný prorok není příjemný ve své otčině. Vpravdě pravím vám: Mnoho vdov bylo v lidu israelském za dnův Eliášových, kdy nebe bylo zavřeno tři léta a šest měsíců, takže hlad veliký nastal po vší zemi; a k žádné z nich nebyl poslán Eliáš, leč do Sarepty Sidonské k ženě vdově. A mnoho bylo malomocných v lidu israelském za proroka Elisea, a žádný z nich nebyl uzdraven, leč jen Náman syrský."

I naplnili se všichni v synagoze hněvem, slyšíce to, a povstavše vyvrhli ho ven z města a dovedli až na okraj hory, na níž město jejich bylo vystavěno, aby ho srazili dolů. Ale on prošed prostředkem jich, ubíral se odtud.

▪

V Galileji: pšenice i koukol.

Ze Samařska, Židy nenáviděného, odebral se Kristus Pán do Galileje, rovněž Židy opovrhované. Z toho je více než zřejmo, že se Spasitel náš neřídil podle veřejného mínění tehdejších lidí. A mimo očekávání ukázalo se i na Galilejských, zrovna tak jako na sycharských Samaritánech, že nezasluhovali nenávisti a opovržení. „Galilejští přijali ho radostně." Ovšem i v Galileji očekávala Pána Ježíše protivenství: závist, nedůvěra, nenávist. Nemůže tomu být jinak. Mezi pšenicí vyskytuje se koukol, mezi dobrými lidmi vždycky najdou se zlí. Ale také naopak: mezi zlými vždycky najdou se nějací lidé dobří.

Neváhejme v nouzi volat k Pánu Ježíši.

Nejenom Judsko a Samařsko, ale i celá Galilea věděla a vypravovala si o divech, které Pán Ježíš činil. Někteří přijímali zprávy o podivuhodném působení Ježíšově s obdivem, jiní s menší nebo větší nedůvěrou, ale všichni bez rozdílu se zvědavou touhou býti svědky nějakého zázraku. Je pochopitelné, že v krajní nouzi a potřebě mnozí, — nejenom Židé, ale i pohané, vyhledávali všemohoucí pomoci Ježíše Krista. Neváhali vydati se ani na nejdelší cestu, jenom když se dověděli, kde se

Kristus Pán zdržuje. Zvláště když šlo o záchranu těžce a beznadějně nemocného. Tak se stalo v rodině královského úředníka v Kafarnaum, vzdáleného asi osm hodin od Kány Galilejské. Onemocněl úředníkův syn. Místní lékaři mu pomoci nemohli. Nemoc se stupňovala a rodičům bylo zřejmo, že se blíží neodvratná smrt. Tu přišel někdo ze známých úředníkových. Vyprávěl o divech na nemocných, které Pán Ježíš na různých místech v Judsku učinil. Snad dotyčný byl sám očitým svědkem takového zázraku. Šťastnou náhodou, ovšem řízením Božím, dověděl se zoufalý otec, že Pán Ježíš je blízko v končinách galilejských, někde blízko Kány. Syn počínal umírati. Proto v největší rychlosti jízdmo pospíšil úředník do Kány. Po cestě byla nešťastnému otci víra a naděje v pomoc Krista Pána jedinou útěchou: „Ježíš pomůže, Ježíš mi zachrání syna!“

V těžké nemoci nechť přijde Kristus Pán, co možná nejdříve.

Často se stává, že otci a matce nezbývá než podobné volání, když jim dítě těžce onemocní. Nezbývá kolikrát jiná útěcha příbuzným, když jim někdo blízký a drahý dává poslední „S Bohem“ na tomto světě: „Jedině Ježíš jej nebo ji může zachránit jak pro život časný, tak — a to hlavně — pro život věčný.“ Je třeba v nebezpečných a náhlých případech nemoci neb poranění volati lékaře, ale v první řadě a především pro všecky případy třeba volati kněze, aby nemocnému přinesl Ježíše. A když duše spočine v náručí Ježíšově, je vyhráno, duše je zachráněna. V mnohých případech také tělu dostává se nadpřirozené posily a uzdravení. Církev svatá důtklivě napomíná své věřící: „Ne až začnou umírati, ale zavčas postarejte se o své nemocné, zavčas dejte jim knězem přinésti Pána Ježíše, jenž nemocného uklidní, potěší, posílí, zachrání.

Co ani andělé nemohou.

Pán Ježíš svojí Božskou mocí činil zázraky, to jest takové nápadné a překvapující skutky, které může vykonati jen kdo jest všemohoucí. Jenom Boží všemohoucnost může v jediném takřka okamžiku uzdraviti od těžké a beznadějné nemoci, jenom Boží všemoucnost může vzkřísiti mrtvého, jedině všemouhocnost Boží může naráz zastaviti řádění rozpoutaných přírodních živlů, rozmnožiti několik chlebů tak, aby se nasytily tisíce lidí a podobně, jak o tom budeme čísti.

Všecko, co se děje kolem nás, děje se přirozeně, obvykle, nenápadně, jak jsme tomu zvykli, podle přirozených zákonů. Podřádný zákon přírodní je podřízen zákonu vyššímu, síla menší je ovládána silou mocnější. Všecky zákony, podle nichž se řídí příroda, jsou jí dány Tvůrcem. Všecky síly v přírodě se vyskytující jsou ovládány silou nejvyšší, kterou nazýváme Boží všemohoucnost. Bůh jediný má moc udržovati přírodní zákony v platnosti, ale má také moc zastávati kdykoliv jejich účinnost.

Bůh tak někdy z důležitých důvodů činil a činí, aby co nejpřesvědčivěji lidem dokázal, že není příroda pánem, ale že svrchovaným a jediným Pánem jest On. A takový nadpřirozený skutek Boží nazýváme zázrakem. Zázrak jest tedy vyjímkou v přírodním dění, ať v člověku nebo mimo člověka, a nemůže býti vykonán žádnou mocí stvořenou. Jestliže svatí lidé Starého nebo Nového Zákona konali zázraky, nekonali je z moci své, nýbrž zase z moci Boží. (Mojžíš, Eliáš, apoštolové).

Lékař léčí, Bůh uzdravuje.

Postup zázraku: Královský úředník povolal k svému nemocnému synovi nejprve lékaře. Ti pokoušeli se přirozeným způsobem odstraniti nemoc. Snažili se zjistiti příčinu nemoci. Příčina nemoci z nepatrných počátků vzmáhala se víc a více v těle nemocného, až síla nemoci překonala sílu zdraví. Příroda má však prostředky, jimiž se — ovšem ponenáhlu — příčina nemoci může zeslabovati, zdraví posilovati, až se člověk uzdraví. Léčivou sílu má v sobě voda, léčivé byliny. Lékaři zjistivše příčinu nemoci, používají nejvhodnějšího léčivého prostředku. Ovšem i v tomto případě, předpokládáme-li, že se jim v určitých nemocech podaří nemoc poznati, předepsati správné léky a tak nemocného uzdraviti, neuzdravují vlastně oni, ale uzdravuje Ten, jenž vložil léčivou sílu do použitých prostředků. Léčení a uzdravení vyžaduje vždycky více méně dlouhého, v těžkých nemocech velmi dlouhého času. Ani nejdovednější lékař, ani nejlepšími léky, neuzdraví nemocného v okamžiku. Zato často se stává, že lékař nemoc nerozezná, že nepoužije správných léků, následkem toho nemoc pokračuje, až ohrozí život nemocného. Tak tomu bylo v nemoci syna královského úředníka v Kafarnaum. Marně sliboval otec lékařům všecko své bohatství, když mu jen milované dítě zachrání. Lékaři lidští byli bezmocni.

Zázrak na vzdáleném nemocném.

Božské Srdce Pána Ježíše se zaradovalo, když královský úředník přednesl svoji důvěryplnou prosbu. Neboť odvěčnou touhou Syna Božího bylo činiti lidi šťastnými, státi se lidem vším, státi se jim střediskem víry, naděje a lásky. A právě proto, aby tím mocněji k sobě přitáhl lidská srdce, činil Pán Ježíš zázraky, zvláště zázraky na nemocných. „Neuzříte-li zázraků a divů, neuvěříte." Ale úředník nezná ještě skutečné moci Krista Pána. Leká se otálení. Chce Pána Ježíše vzíti co nejrychleji sebou, než syn skoná. Ještě nechápe, že má před sebou pána nad životem a smrtí všech lidí. Neví, že Ten, jehož prosí za uzdravení syna, nebude si počínati, jako si počínají lidští lékaři. Nedovede si představiti, že by s toho místa, na němž stojí, mohl vyjíti rozkaz o uzdravení synově. Proto jest nesmírný jeho úžas, když slyší z úst Ježíšových neuvěřitelná slova: „Jdi, syn tvůj jest živ."

Hřích nevěry. Zásluha víry v Ježíše Krista jako Boha a Vykupitele.

Jak krásné, jak chvályhodné a záslužné bylo, že úředník ihned uvěřil oněm opravdu neuvěřitelným slovům. Svatý Jan Evangelista chválí úředníka nenápadně, ale zřetelně, mezi řádky, když píše o něm: „Člověk ten uvěřil slovu, které mu pravil Ježíš, a šel." Proč tak ochotně uvěřil královský úředník? Protože celá bytost, celý zjev, každé slovo Pána Ježíše, byly mu svědectvím naprostým a neklamným, že slovo Jeho jest jisté a pravdivé. Konečně celá země vydávala svědectví, že „nikdo tak ještě nemluvil" jako On. Taková úžasná nadpřirozená vážnost. Každé slovo jako z nejčistšího zlata. Žádná touha po slávě. Nežádá odměny, žádá jenom víru a ovšem i důvěru a lásku. Svatý Jan zamlčel, jakými slovy vyznal úředník víru v Pána Ježíše. Stalo se to však bezpochyby slovy, která vyjadřovala víru ve vykupitelské poslání a v Božství Ježíše Krista. Snad to byla tatáž slova, kterých později užil svatý Petr: „Věřím, že jsi Ty Kristus — Vykupitel, Syn Boha živého." Tutéž víru, nezlomnou, pevnou a živou žádá Pán Ježíš také od nás. Základem a důvodem této víry jsou nám slova a skutky Ježíše Krista, jak nám je Církev svatá předkládá v evangeliích. Pod vedením Církve čteme slova a výroky Krista Pána, pozorujeme jeho skutky, vidíme takřka před sebou osobu Pána Ježíše a musíme vyznati, že opravdu nikdo z lidí tak nemluvil, aby slova jeho tak duše pronikala a tak chytala za srdce, jako to svými slovy činil Ježíš Kristus. Tu nemusíme se obávati omylu nebo klamu, a proto ochotně a celým srdcem jako královský úředník vyznáme, že Ježíš Kristus jest naším Vykupitelem a Synem Božím, že jest, jak sám prohlásil později: Cestou, Pravdou a Životem. Vyznání víry ovšem zavazuje k životu podle víry. Nezapomínejme!

Pěkní krajané!

Až nepochopitelné zdá se počínání Nazaretských. Jako jinde v Galileji, tak a tím spíše přijali i Nazaretští Pána Ježíše, svého krajana, s obdivem a zvědavostí. Slyšeli o něm už tolik vyprávovat, že hořeli takřka touhou jej slyšet a vidět jeho zázračné skutky. Z této dychtivé zvědavosti vidět divy Pána Ježíše, můžeme soudit, že za svého skrytého života v Nazaretě nečinil Kristus Pán ničeho nápadně a zřejmě zázračného, jinak by nebyly zázraky, v Káně, v Jerusalemě, v Kafarnaum a jinde učiněné, vzbudily takovou pozornost Nazaretských.

Bohužel, ukázalo se, že touha Nazaretských spatřit zázračné skutky svého krajana byla pouze a jenom obyčejná lidská zvědavost. Nazaretští neměli nejmenší ochoty přijati domnělého syna Josefova, tesaře, jehož matku Marii a celou řadu pří-

buzných znali a měli je mezi sebou, za Vykupitele a dokonce za Syna Božího. Už předem byli proti Kristu Pánu zaujati. Ještě než k nim Pán Ježíš přišel, byli rozhodnuti, že v něho neuvěří. Nemohli se smířiti s myšlenkou, že by syn chudobné Marie měl býti slíbeným Vykupitelem, jemuž býti matkou byly by si považovaly za nejvyšší čest a vyznamenání od Boha nejvznešenější, nejbohatší ženy národa israelského. Pán Ježíš dobře znal smýšlení svých krajanů a přece mezi ně přišel. Přišel proto, aby si někdy nemohli stěžovat, že se jim nedostalo příležitosti k víře v jeho vykupitelské poslání.

Na místě sobotních služeb Božích.

Kristus Pán vešel do synagogy nazaretské, jak míval ve zvyku. Synagogy nahrazovaly Židům chrám, který byl pouze v Jerusalemě a v němž jedině přinášely se Pánu Bohu oběti. V synagoze scházeli se Židé v dny sobotní a sváteční, aby se tam společně modlili a aby tam poslouchali předčítání a výklad Písma svatého. Česky nazývají se synagogy různě: modlitebna, sbornice, škola. Za času Pána Ježíše byly synagogy menší nebo větší takřka v každé osadě. Ve větších městech bylo jich několik. Byly stavěny nákladem obce nebo některého soukromníka. Zařízeny byly na způsob chrámu. Měly síň s podloubími a sedadly. Střed zaujímala svatyně na čtyřech pilířích, kde na vyvýšeném místě spočívala ve skřínce „kniha zákona Mojžíšova“, z níž hlavně se předčítalo. Tam, kde se přestalo čísti jednu sobotu, pokračovalo se sobotu příští. Synagoga měla svého představeného, jemu byli podřízeni „starší“, předčítatel a služebník. Předčítání a výklad měl na starosti hlavně ustanovený předčitatel, mohl však se svolením představeného kdokoliv schopný ze shromáždění vystoupiti, požádati o některou knihu, svinutou v závitek, mohl nějaký úryvek přečísti a shromážděným vyložiti. Tak učinil v synagoze nazaretské Pán Ježíš. Požádal o závitek proroka Isajáše a slovy Isajášovými prohlásil sebe za Vykupitele: „Duch Páně nade mnou, proto pomazal mě, poslal mě zvěstovat evangelium chudým, uzdravovat zkroušené srdcem, ohlásit zajatým v hříchu propuštění a slepým v pohanských pověrách prohlédnutí, propustit utisknuté na svobodu.“ Is. 61, 1—2. Potom počal mluviti k nim.

Pro pravdu se lidé nejvíce hněvají.

A všichni přisvědčovali a divili se libým slovům, která vycházela z úst jeho: „Dnes naplnilo se to písmo, které jste slyšeli ušima svýma.“ Jakmile však začal Kristus Pán mluvit Nazaretským do svědomí, jakmile jim naznačil, že vlastně jenom ze zvědavosti jej chtěli vidět, že jsou zatvrzelí v nevěře, že se podobají nehodnému lidu israelskému za časů Eliášových a Eliseových, zahořeli prudkým hněvem a chtěli s okraje blízké skály

sraziti Pána Ježíše dolů a tak jej usmrtiti. Tak dokázali ovšem naprostou pravdivost výčitky Ježíšovy: „Žádný prorok není příjemný ve své otčině." Při této příležitosti učinil Kristus Pán zázrak jiného druhu než učinil doposud: prošel prostředkem jich a nemohli mu ublížiti.

Výmluvami člověk nejlaciněji vyjde. „Nazaretští" pozdějšího a nejnovějšího ražení.

Nazaretským podobají se za našich časů ti, kteří uznávajíce Krista Pána za vynikajícího člověka nechtějí jej znáti jako Vykupitele lidstva a Syna Božího. Diví se libým slovům jeho v evangeliích, ale nechtějí uznati zázraků Pána Ježíše proto, že je neviděli na vlastní oči. Dosti pohodlná výmluva, ale nikoliv nová, poněvadž jí používali už Nazaretští, fariseové a zákoníci a jejich stoupenci prostě proto, aby nemusili uvěřit v Božství Ježíše Krista, a aby se tudíž nemusili podrobit jeho příkazům. Ostatně Nazaretští i fariseové měli později nejedenkráte příležitost vidět zázraky Krista Pána a přece neuvěřili. Našli si výmluvu zase jinou, jak budeme později čísti, že prý Kristus Pán činí divy zvláštní silou, vypůjčenou snad od zlého ducha. Dnešní Nazaretští, to jest nevěřící v Božství Ježíšovo, podobně tvrdí, že uzdravení nemocných vykonával Pán Ježíš zvláštní silou, sugescí, magnetismem, hypnosou. Tyto síly, které si může leckterý schopný člověk vytrvalým cvikem zjednat, jsou síly přirozené. Proto prý uzdravení nemocných Kristem Pánem byly skutky přirozené a žádné nadpřirozené zázraky. Co se pak takovým přirozeným způsobem vysvětliti nedá, byl prý prostě obratný klam se strany Pána Ježíše. Děti moderní nevěry nezdokonalili a nezměnili příliš výmluvy starých nazaretských Židů. Dnes ovšem nemohou ohrožovat život Ježíše Krista, a proto snaží se alespoň ve slepé zlobě zničiti nejvzácnější dílo Pána Ježíše na tomto světě: církev katolickou. Devatenáct století trvá už tato zkázonosná snaha nových a četnějších „nazaretských", nepřátel Církve, ale marné všecko. Církev katolická po staletí prochází prostředkem svých pronásledovatelů a nepřátel bez úhony. A to je stále trvající největší zázrak Ježíše Krista, svědčící výmluvně pro jeho Božství a pro pravost Církve katolické.

ZÁZRAKY V KAFARNAUM.

Z Nazareta do Kafarnaum — Plní se proroctví Isaiášovo — Uzdravení člověka posedlého nečistým duchem — Uzdravení tchyně Šimona Petra — Shromážďování a uzdravování nemocných všeho druhu — Pán Ježíš na modlitbách — „Všichni tě hledají".

Mat. 4, 12-17. 23.

Ježíš opustiv Nazaret, přišel do Kafarnaa přímořského v končinách zabulonských a neftalimských a usídlil se tam, aby se splnilo, co bylo pověděno skrze proroka Isaiáše slovy: „Země

zabulonská a země neftalimská při moři, Zajordánsko, Galilea pohanská, lid, který seděl ve tmě, uzřel světlo veliké a těm, kteří seděli v krajině smrtného stínu, vzešlo světlo."

Od toho času počal Ježíš hlásati: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské."

I obcházel Ježíš celou Galileji uče v synagogách jejich a hlásaje evangelium o království a uzdravuje všelikou nemoc i všeliký neduh v lidu.

Mar. 1, 21-39.

I vešli do Kafarnaa; a hned v sobotu vešed do synagogy učil. I žasli nad učením jeho; neboť učil je jako ten, který má moc, a ne jako zákoníci.

Byl pak v synagoze jejich člověk, posedlý nečistým duchem; ten zvolal: „Co tobě do nás, Ježíši Nazaretský?" Přišel jsi nás zahubit? Vím, kdo jsi: Světec Boží."

I přikázal mu Ježíš: „Umlkni a vyjdi z člověka." A duch nečistý zalomcovav jím a vykřiknuv silným hlasem, vyšel z něho.

I podivili se všichni, takže se tázali mezi sebou: „Co je to? Jaké je to nové učení? Neboť s mocí rozkazuje i duchům nečistým, a poslouchají ho." I rozešla se pověst o něm hned po vší krajině Galilejské.

Hned, jak vyšli ze synagogy, přišli do domu Šimonova a Ondřejova s Jakubem a Janem. Tchyně Šimonova ležela, majíc zimnici; hned mu o ní pověděli. I přistoupil a pozdvihl ji, ujav ji za ruku, a hned přestala jí zimnice. I posluhovala jim.

Když pak nastal večer a slunce zapadlo, přiváděli k němu všecky chorobné a posedlé, a celé město shromáždilo se u dveří. I uzdravil mnoho těch, kteří byli trápeni rozličnými nemocemi a vymítl mnoho duchů zlých, ale nedopouštěl jim mluviti, poněvadž ho znali.

Ráno, když byla ještě plná noc, vstav vyšel a odešed na místo osamělé, modlil se tam. I pospíšil za ním Petr a ti, kteří byli s ním. Když ho nalezli, řekli mu: „Všichni tě hledají." I řekl jim: „Pojďme do okolních městeček, abych kázal i tam, neboť k tomu jsem přišel." A kázal v synagogách jejich po celé Galileji a vymítal zlé duchy.

*

Rušné středisko.

Město Kafarnaum leželo na břehu jezera Genezaretského. Bývalo bohatým obchodním městem. Pán Ježíš rád v něm zůstával a kázal. Scházelo se v něm mnoho cizinců, kteří zprávu o něm roznášeli do celého tehdy známého světa a tak připravovali cestu apoštolům.

Lahodný rádce, ale špatný pán.

Posedlost zlým duchem byla duševní i tělesná nemoc, která se vyskytovala před příchodem Krista Pána, ale nejvíce snad

za jeho pobytu na zemi. Z dopuštění Božího a obyčejně také vinou postiženého zlý duch zmocnil se vlády nad tělesnými i duševními schopnostmi člověka a snažil se škoditi jemu i druhým. Hojnost posedlých v době Pána Ježíše dávala Témuž příležitost poukazovati lidem na ničemnou zlobu zlého ducha, jak ukrutným pánem je tento nad člověkem, když se ho může zmocniti. Nemoc posedlosti zlým duchem byla mohutným mementem od Boha lidstvu všech věků, aby každý, kdo sebe opravdu miluje, varoval se a odříkal se ďábla, všech skutků jeho i vší pýchy jeho. Každým těžkým hříchem poddává se člověk zlému duchu, volí ho za svého pána, Bohem pohrdá, nebe se odříká, dává peklu moc a právo nad sebou. Jak hrozným a zlovolným pánem bude teprve ďábel na věčnosti! Posedlí za času Pána Ježíše byli živým kázáním o poměru mezi člověkem a zlým duchem. Že takový blízký poměr mezi oběma je pramálo žádoucí, bylo z pohledu na posedlého více než patrno.

I dnes býváme bezprostředními svědky vymítání zlého ducha.

Hojné případy posedlosti byly však Kristu Pánu také velmi vhodnou příležitostí, aby ukázal a dokázal své Božství. Zlý duch pochopitelně nepodrobí se žádné moci, jedině moci Boží. Té se podrobiti musí, poněvadž je jenom tvorem z ničeho stvořeným. Z dopuštění Božího, aby vyzkoušena byla dobrá a zlá vůle lidí, mohl a může zlý duch zasahovati do života lidí na světě. Před vykoupením lidstva byla jeho moc takřka neomezená. Smrtí Ježíše Krista na kříži bylo zadostučiněno za hřích prarodičů a tím okamžikem ztratil satan svoji moc a právo nad lidmi. Jedině ten, kdo ze svobodné vůle, vědomě a dobrovolně po křtu svatém těžkým hříchem dává se jemu v moc, jedině ten nemůže se těšiti z užitků vykoupení, dokud svatou zpovědí otrocká pouta hříchu nepřetrhá. Jest tedy vlastně rozhřešení svátostné po upřímné a zkroušené zpovědi podobno neodmluvitelnému a přísnému rozkazu Pána Ježíše při vymítání zlého ducha: „Umlkni a vyjdi z člověka." Otrocká pouta zlého ducha v tom okamžiku padají, člověk je zase svobodným dítkem Božím, má plné právo na život věčný v nebi u Boha, duše je uzdravena a šťastna. A zase je zřejmo: Jedině Ježíš Kristus, protože byl nejenom člověkem ale i Bohem, mohl ustanoviti svatou zpověď, jíž se ničí moc a právo nečistého ducha nad člověkem. Ona i tato svrchovaná moc Ježíše Krista, vymítání tenkrát a rozhřešení dnes, vzbuzovaly a vzbuzují podiv světa: „Co jest to? Jaké jest to učení? Neboť s mocí rozkazuje i duchům nečistým, a poslouchají ho?" Svatá zpověď v církvi katolické jest tedy staletým a trvalým důkazem Božství svého ustanovitele a rovněž i důkazem Božského původu církve katolické, kterážto jediná uděluje řádným způsobem svátost odpuštění hříchů od doby Ježíše Krista svým věřícím.

Zázračné zahrnutí ryb — Místo ryb lidi — Uzdravení malomocného — Uzdravení ochrnulého — Povolání Matouše za apoštola — Poučení o soukromém postě.

Luk. 5, 1-39.

Když se zástupové na něho tlačili, aby slyšeli slovo Boží, on stál u jezera Genesaretského.

Uzřel dvě lodi, any leží podle jezera, rybáři pak vystoupivše z nich vypírali sítě. I vstoupil na jednu loď, která patřila Simonovi, a žádal ho, aby odrazil maličko od země.

A posadiv se, učil s lodi zástupy. Když přestal mluviti, řekl Simonovi: „Zajeď na hlubinu a rozestřete sítě k lovení." Simon odpovídaje mu řekl: „Mistře, celou noc pracovavše nic jsme nechytili, ale k slovu tvému rozestru síť."

Když to učinili, zahrnuli veliké množství ryb. Síť se jim trhala. I pokynuli druhům, kteří byli na jiné lodi, aby přišli a jim pomohli. I přišli a naplnili obě lodi, takže se téměř potopovaly.

Uzřev to Simon Petr padl k nohám Ježíšovým a řekl: „Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný." Pojal totiž úžas jej i všecky, kteří byli s ním, nad lovem ryb, který učinili. Podobně i Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteří byli společníky Simonovými. I řekl Ježíš Simonovi: „Neboj se, od toho času budeš lidi loviti." Přirazivše pak lodi k zemi, všecko opustili a šli za ním.

Když byl v jednom městě, byl tam muž, plný malomocenství, a ten uzřev Ježíše, padl na tvář a prosil ho: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit." I vztáhl ruku a dotkl se ho řka: „Chci, buď čist."

A hned malomocenství od něho odešlo. A přikázal mu, aby nikomu o tom nepravil, nýbrž řekl: „Jdi, ukaž se knězi a obětuj za své očištění, jak přikázal Mojžíš, na svědectví jim."

Ale pověst o něm rozšiřovala se vždy více a mnozí zástupové se scházeli, aby ho slyšeli a byli uzdravováni od svých nemocí. On však se uchyloval na pustiny a modlil se.

Jednoho dne seděl a učil; seděli tam i fariseové a zákoníci, kteří přišli ze všech osad galilejských i judských i z Jerusalema. Moc Páně čelila k tomu, aby je uzdravoval.

A hle, muži nesli na loži člověka, který byl ochrnulý, a snažili se, aby ho vnesli dovnitř a položili před něho. Nenalezše pro zástup, kudy by ho vnesli, vystoupili na střechu a spustili ho s ložem mezi cihlami doprostřed před Ježíše.

On vida jejich víru, řekl: „Člověče, odpouštějí se tobě hříchy tvé." I počali fariseové a zákoníci mysliti takto: „Kdo jest tento, jenž mluví rouhání? Kdo může odpouštěti hřích leč jediný Bůh?"

Ale Ježíš seznav myšlení jejich odpověděl a řekl jim: „Co to myslíte v srdci svém? Co jest snazší, říci: ‚Odpouštějí se tobě hříchy‘, či říci, Vstaň a choď?“ Abyste však věděli, že má moc Syn člověka na zemi odpouštěti hříchy, — řekl ochrnulému: — Tobě pravím: Vstaň, vezmi lože své a jdi domů.“ A hned vstav před nimi, vzal lože, na němž byl ležel, a odešel domů velebě Boha.

„Vystoupili na střechu a spustili ho . . . před Ježíše.“ Str. 118.

I pojal úžas všecky a velebili Boha; a byli naplněni bázní řkouce: „Viděli jsme dnes věci neuvěřitelné.“

Potom vyšed, spatřil celníka jménem Levi, an sedí u celnice; i řekl mu: „Pojď za mnou.“

On opustiv všecko, vstal a šel za ním. I učinil mu Levi velikou hostinu v domě svém. Veliký byl zástup celníkův a jiných, kteří s nimi stolovali.

I reptali fariseové a zákoníci jejich, pravíce jeho učedníkům: „Proč s celníky a hříšníky jíte a pijete?“ Ježíš jim odpověděl: „Nepotřebují zdraví lékaře, nýbrž nemocní. Nepřišel jsem volat spravedlivé, nýbrž hříšné k pokání.“

Oni pak řekli jemu: „Proč učedníci Janovi postí se často a konají modlitby, podobně i farisejští, tvoji však jedí a pijí?“

Ježíš jim řekl: „Můžete ukládati svatebníkům, aby se postili, pokud ženich jest s nimi?" Přijdou však dnové, kdy ženich bude odňat od nich; tehda v těch dnech budou se postit."

Pravil pak jim i podobenství: „Nikdo nepřišívá laty z roucha nového k rouchu starému, sic jinak i nové roucho roztrhne, a k starému hodit se nebude záplata z roucha nového. A nikdo nevlévá vína mladého do měchů starých, sic víno mladé roztrhne měchy a samo vyteče a měchy se zničí; ale víno mladé má se vlévati do měchů nových, a obé se zachová. A nikdo, jenž pil staré víno, nechce hned mladého, neboť praví: „Staré jest lepší."

Kandidáti apoštolského úřadu.

Četli jsme, jak Pán Ježíš po pokušení na poušti získal si některé učedníky: Jana, Ondřeje, Simona-Petra, Filipa, Natanaele. Tehdy však byli s Kristem Pánem jenom dočasně. Potom na nějaký čas vrátili se ku svým příbuzným a k svému zaměstnání. Až při tomto zázračném rybolovu povolal je Pán Ježíš podruhé a trvale. Později v druhém roce svého veřejného působení před kázáním na hoře povýšil dvanáct učedníků, kteří byli ustavičně s ním, na apoštoly.

Obraz církve katolické.

Všecko, co Pán Ježíš činil, bylo plno hlubokého významu. Nejenom slovy, ale i skutky svými Kristus Pán kázal, upozorňoval, předpovídal, dokazoval. Ještě nemluvil výslovně o Církvi, kterou budoucně založí a zanechá na světě, aby pokračovala v jeho spasitelském díle, ale už teď naznačil důležitou poznávací známku své Církve. Ježíš Kristus totiž vstoupil před očima velikého zástupu na lodičku Petrovu a z této lodi učil. Petrovi poručil: „Zajeď na hlubinu a rozestřete sítě své k lovení." Na lodi Petrově stal se zázrak velikého zahrnutí ryb. Šimonovi Petrovi, klečícímu u nohou Ježíšových, byla řečena významně a slavnostně slova: „Neboj se, od toho času budeš lidi loviti." Jak krásný a zřetelný obraz Církve Ježíše Krista! Jako pánem nad lodičkou byl Petr, tak viditelným vladařem nad Církví byl ustanoven Petr a jeho nástupcové, papežové římští. Jenom v této Církvi, jejíž hlavou je nástupce apoštola Petra, jest Ježíš Kristus svou ochranou, svou Božskou mocí a milostí, neporušeností a neomylností svého učení, svou skutečnou svátostnou přítomností. Kromě Církve římsko-katolické jest na světě celá řada lodiček-církví, které se rovněž nabízí k přeplavbě do věčného života. Do těchto lodiček Ježíš Kristus nikdy nevstoupil, nikdy z nich neučil, nikdy divů a zázraků v nich neučinil. Jedině Církev katolická může se chlubiti zázrakem devatenáctsetletého trvání v nesčíslných bouřích a pronásledováních, jedině katolická Církev vykazuje se zázraky po-

divuhodného ustavičného vzrůstu a rozšíření, zachování jednoty učení do poslední tečky a čárky, zázraky úžasného nadpřirozeného působení Boží milosti v duších bezpočetných svatých: mučedníků, vyznavačů, věrozvěstů, zázraky obrácení hříšníků, uzdravování nemocných a p.

Představení v Církvi nebudou bez chyby a bez hříchu.

Dobře řekl svatý Petr: „Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný." Vyznání první hlavy Církve katolické bylo a jest velikou útěchou všem nástupcům svatých apoštolů: papežům, biskupům a kněžím. Křehcí a chybující lidé zastávali a zastávají tak vznešené a svaté úřady. A ta křehkost, slabost a hříšnost viditelných zástupců Ježíše Krista odráží se kolikrát tak nápadně od svatého učení a působení Církve. Co by bylo z Církve, kdyby byla dílem lidským? Kde by byla Církev, kdyby nepožívala nadpřirozené ochrany Božského zakladatele? Když leckdy trne Církev úzkostí sama nad sebou, volá k ní povzbudivě Ježíš Kristus: „Neboj se milovaná Církvi, já sám jsem, který tě činím svatou a ne lidé, moji služebníci, kterým jsem svěřil svoje svaté úřady: kněžský, učitelský a pastýřský. Já jsem, který posvěcuji duše svojí milostí i tenkrát, když někteří služebníci moji chybují, ba stávají se nehodnými. Já sám jsem a zůstanu v tobě, drahá Církvi, pramenem milosti a svatosti, jež žádná zloba a žádná nehodnost lidská nemůže zničiti. Podle příkladu mého apoštola Petra lov dále a beze strachu duše pro království Boží."

Přečti si vypravování misionářů a cestovatelů o malomocenství.

Malomocenství jest nakažlivá nemoc způsobená bacily. Dostoupí-li malomocenství určitého stupně, nedá se už vyléčiti. S počátku vyznačuje se bílými, zarudlými nebo hnědými skvrnami na těle, zvláště v obličeji, na rukou a na chodidlech. Později, vyvinou se na těchto místech otoky a vředy, které vypouštějí odporný hnis, při čemž se jeví na některých místech úplná bezcitnost, na jiných zase nesmírná citlivost. Když nemoc pokročí, vypadají vlasy, vychází odporný zápach z úst a odumírají i opadávají prsty i celé údy. Konečně po dlouhém, osmi až dvacetiletém utrpení nemocný umírá. Malomocenství nejhorším a nejošklivějším způsobem poskvrňovalo a znetvořovalo tělo. Výraz „nečistý" už ve Starém zákoně znamenal tolik jako malomocný. „Očistiti" znamenalo uzdraviti od malomocenství. Tato hrozná nemoc vyskytuje se do dneška hlavně ve východních zemích.

Ještě větší zázrak než uzdravení.

Malomocných uzdravil Pán Ježíš velice mnoho. Stačil jediný všemohoucí pokyn Syna Božího a nemoc zmizela navždy. Podle

vzoru Pána Ježíše prokazuje i Církev největší lásku a péči malomocným. Posílá k nim své kněze, řeholníky a řeholnice, jako ošetřovatele těl i duší. Tito činí u nemocných obdivuhodné zázraky lásky k bližnímu, jimž nelze najíti rovných. Nedbají nákazy, která jim hrozí a často dříve nebo později je postihne, nedbají odporného vzezření nemocných, nedbají mrtvolného zápachu ran, krmí nemocné, obvazují a čistí vředy, vyučují, zaopatřují je. Žádný obnos peněz nezaplatí jejich službu. Jedině Pán Ježíš dovede tuto službu oceniti a odměniti.

Horší než malomocenství.

Jsou různé a různé nemoci, které bolestně postihují člověka. Není však žádné nemoci tělesné, která by člověka tak tížila, nespokojeným, ba zoufalým činila, jako to činí nemoc duše: hřích. To pozná každý, kdo těžce a nebezpečně onemocní a jest si vědom, že opovážlivě přestupoval Boží a církevní přikázání. Kdo může sejmouti ono nesnesitelné břemeno hříchů a výčitek svědomí s duše? Kdo dovede do raněné duše vnésti klid, útěchu a sílu trpělivosti, jež mají tak veliký vliv na uzdravení těla? Pán Ježíš zřejmě na to upozorňuje při uzdravení ochrnulého. On vševědoucím zrakem viděl dále a hlouběji než lékaři, kteří nemocného dosud léčili. Kristus Pán poznal, že ochrnulý tone v úzkosti a v bolestných výčitkách svědomí pro hříchy svého minulého života. Lituje jich a oškliví si je dvojnásob, jednak proto, že byly příčinou vážných obav o duši, jednak i proto, že hříchy to byly, a pravděpodobně hříchy nečistoty, které způsobily a zavinily jeho nevyléčitelnou smrtelnou chorobu. Božský Lékař jediný může pomoci. A pomáhá. Nejprve nemocné duši: „Člověče, odpouštějí se tobě hříchové tvoji.“ Jakou radost pocítil nemocný při těchto slovech Pána Ježíše, nelze vypovědět. Ten to ví nejlépe, kdo byl už v podobných okolnostech. Duše nemocného jásala, byla plna radosti a nevýslovného, dosud nepoznaného štěstí. Shromáždění žasli. Fariseové a zákoníci se bouřili. Zatím jen v myšlénkách: „Nemůže mu jinak pomoci a proto se tváří, jako by měl moc odpouštěti hříchy. Ale to je přece rouhání vůči Bohu. Přece jen Bůh má moc odpouštěti hříchy. Proč ten nemocný pošetilec nenechal se raději zanésti k pořádnému lékaři?“

Protivníci Ježíše Krista ještě nevymřeli.

Ozvěnu těchto posměšných a nenávistných slov fariseů a zákoníků slýcháme i dnes. Je prý pošetilostí volati k nemocnému kněze. Co mu kněz pomůže? Nanejvýš naplní nemocného strachem, že musí už umřít. Na takové a podobné myšlenky a řeči odpovídá Kristus Pán sám tehdejším i nynějším fariseům a zákoníkům: „Proč myslíte zlé věci v srdcích svých? Co jest snáze říci: Odpouštějí se tobě hříchové tvoji, — aneb

říci: Vstaň a choď? — jinými slovy — „Co jest snadnější: odpustiti pouhým slovem hříchy nebo pouhým slovem uzdraviti nemocného?"

Víme, proč věříme.

Protivníci Pána Ježíše octli se ve velikých rozpacích, neboť tušili, co přijde, že po odpuštění hříchů bude následovat zázrak uzdravení ochrnulého. Jako přímou odpověď na správné myšlení fariseů a zákoníků: „Kdo může odpouštěti hřích leč jediný Bůh?", pronáší Ježíš Kristus slavnostně slova: „Abyste však věděli, že má moc Syn člověka na zemi odpouštěti hříchy, — řekl ochrnulému —: tobě pravím: Vstaň, vezmi lože své a jdi do domu svého." Ochrnulý vstal, svinul svoji rohožku a velebě Pána Ježíše odcházel. Tak zase podal Pán Ježíš nevěřícím důkaz svého Božství. Pro farisee a zákoníky ovšem nadarmo. Tito zůstali právě tak zatvrzelí jako zůstávají lidé jejich druhu i dnes. Vždyť i dnes Ježíš Kristus ukazuje své Božství v církvi katolické. Ve jménu Ježíše Krista uděluje Církev věřícím zdravým i nemocným zázračné útěchyplné odpuštění hříchů. Nemocným uděluje svaté pomazání na posilu a uzdravení duše i těla. Božskou mocí Pána Ježíše nepřestávají se v církvi katolické díti zázraky na přímluvu Rodičky Boží, na přímluvy svatých. (Archiv lékařských protokolů v Lurdech).

Pán Ježíš a hříšníci.

Budeme míti příležitost častěji se přesvědčiti, že Pán Ježíš s touhou a zálibou vyhledával hříšníky. Levi, později nazvaný Matouš, výslovně podotýká v evangeliu, které napsal: „Mnozí celníci a hříšníci přišedše, stolovali s Ježíšem a s učedníky jeho." Mat. 9, 10. Fariseové měli zase příležitost, aby činili Kristu Pánu výtky: „Proč s celníky a hříšníky jí a pije?" Odpověď Pána Ježíše fariseům je vzácným povzbuzením hříšníkům všeho druhu, aby s důvěrou přicházeli k Ježíši Kristu, aby s důvěrou vyznávali své hříchy ve svaté zpovědi, aby bez bázně přijímali potom svého dobrého Pastýře do očistěných duší: „Nepotřebují zdraví lékaře, nýbrž nemocní. Nepřišel jsem volat spravedlivé, nýbrž hříšné ku pokání." Žádnému hříchu se Pán Ježíš nevyhýbal, ani nepoctivosti, ani nečistotě, a leckdy v nejhorším bahně našel nejkrásnější perlu: svatý Matouš, Zacheus, Marie Magdalena.

Záchrana, jejíž odměnou je nebe.

Nezavděčili bychom se Kristu Pánu, kdybychom pohrdali lidmi, kteří jsou považováni za hříšníky. Což kdybychom se my octli v takových životních okolnostech jako oni? Jací bychom byli? Nebyli bychom snad daleko horší než ten neb onen člověk? Když někdo tone, i kdyby to bylo jeho vlastní vinou, je naší svatou povinností podle možnosti mu pomoci a snažit se

jej zachránit. Tím více, jedná-li se o nesmrtelnou duši. Jedny z nejkrásnějších a nejzáslužnějších dobrých skutků jsou: hřešící kárati, neumělé učiti, pochybujícím dobře raditi, za hříšníky se modliti.

Schválení postů.

„Přijdou však dnové, kdy ženich bude odňat od nich, tehda budou se postiti v těch dnech." Těmito tajemnými slovy ponejprv předpověděl Pán Ježíš svoji smrt a odchod s tohoto světa. A tehdy začne veliký půst apoštolů a učedníků jeho. Až se rozejdou do světa hlásat evangelium, nastane jim doba bolestného odříkání nejenom pokrmů, nýbrž i pohodlí, klidu, rodinného života, domova, zábav a požitků, všeho toho, čeho by byli mohli jinak, nejsouce apoštoly, dopřávati. Odříkání časných věcí je do dneška podstatnou známkou pravého apoštola.

Rozdíl mezi Novým a Starým Zákonem.

Podobenství: „Nikdo nepřišívá záplaty z roucha nového k rouchu starému," oznámil Ježíš Kristus zřetelně, že jeho příchodem přestává platit nedokonalý a prozatímní obřadní Zákon Starý. Přijetí Nového Zákona od Židů i od pohanů bude spojeno s odporem a překážkami. Staré bude se mnohým zdát být lepší. Až učení Pána Ježíše vykvasí v pronásledováních, odporu a protivenstvích, pozná svět, že je nepoměrně dokonalejší než byly starozákonní předobrazné předpisy a obřady. O podstatném rozdílu mezi Starým a Novým Zákonem píše svatý Pavel v listě k Židům 9, I. II.: „Měla sice i první úmluva to jest Starý Zákon příkazy bohoslužebné a svatyni pozemskou . . . . Kristus však vystoupiv jako velekněz budoucích statků, skrze větší a dokonalejší stánek, ne rukama udělaný, to jest ne z tohoto tvorstva, ani skrze krev kozlů a telat, nýbrž skrze vlastní krev vešel jednou pro vždy do velesvatyně, zjednav vykoupení věčné."

VEŘEJNÝ ŽIVOT JEŽÍŠE KRISTA OD DRUHÝCH DO TŘETÍCH VELIKONOC.

OSMATŘICET LET NEMOCNÝ.

U rybníka Bethesdy — Když anděl pohnul vodou — Nemocný, jemuž nikdo nechtěl pomoci — A přece uzdraven — Kámen úrazu — Zase jedna žaloba na Krista Pána.

Jan 5, 1-47.

Potom byla slavnost židovská, a Ježíš odebral se do Jerusalema. V Jerusalemě je při „bravní bráně" rybník, jenž hebrejský slove Bethesda a má pět podloubí. V těchto leželo ve-

liké množství neduživců: slepých, chromých, ochrnulých, kteří čekali na pohyb vody. Anděl Páně totiž sestupoval časem do rybníka, a hýbal vodou. A kdo po hnutí vody první vstoupil do rybníka, býval uzdraven, ať byl stižen neduhem kterýmkoliv.

I byl tam jeden člověk, který byl nemocen již třicet osm roků.

Toho Ježíš uzřev ležeti a seznav, že to s ním trvá již dlouhý čas, řekl mu: „Chceš býti zdráv?"

Nemocný odpověděl mu: „Pane, nemám člověka, aby, když se voda pohne, spustil mě do rybníka; když pak já jdu, jiný sestoupí přede mnou."

Dí mu Ježíš: „Vstaň, vezmi lože své a choď." Ihned uzdravil se člověk ten; i vzal lože své a chodil.

Byla však toho dne sobota. Proto židé řekli tomu, jenž se uzdravil: „Jest sobota; není dovoleno tobě nosit lože své."

On jim odpověděl: „Ten, jenž mne uzdravil, řekl mi: Vezmi lože své a choď." Tedy otázali se ho: „Kdo je ten člověk, který ti řekl: Vezmi lože své a choď?" Ten však, jenž byl uzdraven, nevěděl, kdo jest, neboť Ježíš se vzdálil, poněvadž byl zástup na tom místě. Potom nalezl ho Ježíš ve chrámě a řekl mu: „Hle, jsi uzdraven, již více nehřeš, aby se ti nepřihodilo něco horšího."

Člověk ten odešel a oznámil židům, že je to Ježíš, který ho uzdravil. Proto židé pronásledovali Ježíše, že to učinil v sobotu.

Ježíš pak promluvil k nim: „Otec můj dosud pracuje, i já pracuji." Tedy židé hleděli proto tím více ho usmrtiti, ježto nejen rušil sobotu, nýbrž i Boha nazýval Otcem svým, čině se rovným Bohu.

Ježíš tedy odpověděl jim: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: nemůže Syn sám od sebe činiti nic, leč co vidí, že činí Otec. Cokoli totiž činí On, to činí podobně i Syn; neboť Otec miluje Syna a ukazuje mu všecko, co sám činí; a větší ještě skutky nad to ukáže mu, abyste se divili. Jako totiž Otec mrtvé křísí a oživuje, tak i Syn, koho chce, oživuje. Neboť Otec nesoudí nikoho, ale veškeren soud dal Synu, aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nectí Syna, nectí Otce, který ho poslal. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo slyší slovo mé a věří tomu, jenž mne poslal, má život věčný a soudu nepropadá, nýbrž přešel ze smrti do života. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Přichází hodina a nyní jest, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího a ti, kteří uslyší, živi budou; neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě, a dal mu moc konati soud, poněvadž jest Syn člověka. Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas jeho, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu. Nemohu já sám od sebe činiti nic. Jak slyším, tak soudím,

a soud můj jest spravedlivý, neboť nehledám vůle své, nýbrž vůli toho, jenž mě poslal."

„Vydávám-li já svědectví sám o sobě, svědectví mé není spolehlivé. Jiný jest, kdo svědčí o mně, a já vím, že spolehlivé je svědectví, které vydává o mně. Vy jste poslali k Janovi, a on vydal svědectví pravdě; já však nepřijímám svědectví od člověka, ale toto pravím, abyste vy byli spaseni. On byl svíce hořící a svítící, ale vám se zachtělo jen na chvíli se veseliti ve světle jeho. Já však mám svědectví větší nežli jest Janovo; ty skutky totiž, které mi dal Otec, abych je vykonal, ty skutky, které činím, vydávají o mně svědectví, že Otec mě poslal. I sám Otec, který mě poslal, vydal svědectví o mně. Vy jste ovšem nikdy ani hlasu jeho neslyšeli ani tváře jeho neviděli, a slova jeho trvale nechováte v sobě, neboť vy nevěříte tomu, kteréhož On poslal. Zpytujte Písma, neboť se domníváte, že v nich máte život věčný. — Také ona jsou to, jež vydávají svědectví o mně — a vy přece nechcete přijíti ke mně, abyste měli život. Oslavy od lidí nepřijímám, ale poznal jsem vás, že totiž lásky k Bohu nemáte v sobě. Já jsem přišel ve jménu Otce svého, a nepřijímáte mne; jiný-li přijde ve jménu svém, toho přijmete. Kterak můžete uvěřiti vy, kteří přijímáte čest jedni od druhých, a té cti, která jest od jediného Boha, nehledáte? Nedomnívejte se, že já budu žalovati na vás u Otce; jestiť, kdo na vás žaluje, totiž Mojžíš, v nějž vy doufáte. Neboť kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně; o mně psal on; pakli však nevěříte jeho písmu, kterak uvěříte mým slovům?"

*

Nemocnice pro ty, jimž nebylo pomoci.

Patero podloubí kolem rybníka Bethesdy bylo vlastně nemocnicí. Těžce nemocní nejrůznějšími nemocemi leželi ve stínu podloubí. Čekali dychtivě na pohyb vody. Anděl Páně sestupoval do rybníka a hýbal vodou. Kdo po hnutí vody první vstoupil do vody, býval uzdraven od jakékoliv nemoci.

Světlo v trapné nemoci.

K nastávajícím velikonočním svátkům přišel Pán Ježíš do Jerusalema a navštívil zmíněnou nemocnici. Přistoupil k největšímu ubožákovi, který se tam nalézal. Byl již nemocen třicet osm roků. Celou řadu let čekal na uzdravení, ale marně. Neměl nikoho, kdo by mu pomohl, aby se při pohybu vody zavčas dostal do rybníka. Zdálo se, že je nadobro od celého světa opuštěn, že je zapomenut ode všech, že už mu není pomoci a že musí už čekat jen smutnou smrt. Dvojí nemoc těla i duše naplňovala jej chvílemi zoufalstvím. V nejtěžších chvílích hledal úlevu v modlitbě. Kdyby nebylo bývalo hříchů z mládí nešťast-

níkova, byla by modlitba jistě stačila, aby nemocného utěšila a posílila. Ale výčitky svědomí nepopřávaly mu takřka ani chvilky pokoje a klidu. V největší nouzi znova bolestně volá k nebi o pomoc. V té uslyší nanejvýš vlídný hlas: „Chceš býti zdráv?" Nevýslovně sladká slova neznámého potěšila nemocného jako ještě nic na světě.

Blahoslavení, kteří přinášejí útěchu nemocným.

Podobně i dnes opuštěného a zapomenutého nemocného velice potěší a povzbudí k důvěře a trpělivosti, kdykoliv jej navštíví laskavá a soucitná duše. Několik slov živé účasti a opravdové křesťanské lásky stačí, aby nemocného vytrhlo z těžkých myšlenek, ba i ze zoufalství. Je-li nemocný v bídě, nespokojí se ovšem návštěvník jen slovy, ale poskytne pomoc i skutkem. Tak to dělával Pán Ježíš, jak pozorujeme a pozorovati budeme z nejednoho příkladu. Nejenom proto dopouští Prozřetelnost Boží těžké, bolestné a nevyléčitelné nemoci, aby kárala za hříchy, v trpělivosti zkoušela postižené, ale také, aby ostatním dala příležitost k vzácným dobrým skutkům, za něž je odplata v nebi. Jak krásná a rozumná je ctižádost horlivého křesťana: podobat se Pánu Ježíši a dělat, co on dělával.

Každý hřích skrývá v sobě bolest.

Osmatřicetiletý neduh nemocného byl následkem a tak i časným trestem předcházejících hříchů. O tom svědčí slova Krista Pána: „Hle, učiněn jsi zdráv, již více nehřeš, aby se ti nepřihodilo něco horšího." Mnohé hříchy trestají se samy. Na příklad: hříchy proti šestému Božímu přikázání, hříchy nestřídmosti v jídle a pití. Z těchto hříchů vesměs povstávají těžké a nevyléčitelné choroby. Spravedlnost Boží používá často nemocí, jako časného trestu za jakékoliv hříchy a tím zároveň jako trpkého léku k polepšení hříšníka.

Boží lékárna.

Jsou léčivé prameny, do nichž vložil Pán Bůh hojivou sílu oproti různým nemocem. To je léčivá síla přirozená, poněvadž se vyskytuje mezi ostatními stvořenými věcmi v přírodě. I přirozené léčivé prostředky: byliny, prameny nutí nás k obdivu nad laskavou Prozřetelností Boží, která ve všech věcech pečuje o naše dobro. I obyčejné léky, které nám předpisuje lékař, zavazují nás k vděčnosti vůči Bohu, jenž léky stvořil a naučil lidi jich používati.

Ani anděl, ani voda...

Stvořením léčivých prostředků na zemi není ovšem moc Boží vyčerpána. Léky se někdy neosvědčí, nepomáhají nemocnému.

Tím není a nemůže být řečeno, že pro nemocného již není žádné pomoci a záchrany. Moc Boží je nekonečná, nesmírně povznešená nad stvořenou přírodu a nad stvořené, omezené její zákony a síly. Aby posílil Bůh naši víru, důvěru a lásku k sobě, používá ve zvláštních případech své moci mimo přírodu a nad přírodu. Žádná síla v přírodě vložená nedovede toho, co dovede bezprostředně sama Moc Boží, když činí zázrak. Zázrak jest tedy takový skutek, který dovede vykonati mimo řád přírodní jedině Bůh. Bůh ovšem může použíti k provedení zázraku anděla, světce. Moc k vykonání zázraku však nevychází ani od anděla, ani od svatého člověka, nýbrž od Boha samého Když apoštol Petr po seslání Ducha svatého uzdravil chromého od narození, výslovně pravil divákům: „Muži israelští, proč se divíte tomu aneb proč hledíte na nás, jako bychom svou mocí nebo silou byli učinili, aby tento chodil? Bůh otců našich oslavil Syna svého Ježíše, kterého vy jste vydali a zapřeli před Pilátem... A pro víru ve jméno Jeho utvrdilo Jeho jméno tohoto člověka, kterého vidíte i znáte. . ." Sk. 3, 12.

Okamžitost, zřejmým znakem zázraku.

Koupel v rybníku Bethesdě, když voda se pohnula, měla účinek nadpřirozeně to jest zázračně léčivý: uzdravovala okamžitě od jakékoliv nemoci. Přirozené léčivé prostředky nedovedou uzdraviti nemocného ihned, nýbrž až po kratší neb delší době. Uzdravení slovy Krista Pána bylo taktéž okamžité. V obojím případě musíme uzdravení nazvati zázračnými. Jinými slovy: uzdravení způsobená koupelí v rybníku Bethesda i uzdravení učiněné Ježíšem Kristem ať na tomto neb jiných nemocných nedala se tak okamžitě a zároveň cele a trvale docíliti žádnými přirozenými léčivými prostředky.

Podivuhodnější než Bethesda.

Za našich časů místo Bethesdy má — svět Lourdy. I tam je pramen, který uzdravuje nemocné všeho druhu. Voda hýbe se v něm takřka ustavičně, neboť denně vstupují a přistupují k němu těžce nemocní, ne sami ale za pomoci milosrdných lidí. Opravdu, nejpodivuhodnější nemocnice na světě. Voda z pramene lourdského není ani dosti málo přirozeně léčivá. Byla vědecky důkladně prozkoumána. A přece bylo lourdskou vodou uzdraveno tisíce nemocných, jimž lékařská věda dala zřetelný pokyn, že pro ně pomoci nemá. Lékařská vysvědčení těchto nemocných před i po uzdravení jsou uložena v archivu lourdském. Jsou tam přečetné fotografie a rentgenofotografie nemocných a potom uzdravených. Lékaři z celého světa nejrůznějších vyznání a filosofických názorů účastní se prohlídek nemocných. Lékařské uznání uzdravení děje se až za rok po uzdravení veřejně v lourdských novinách s uvedením všech

dokladů. Lékařský posudek končívá slovy: „Toto uzdravení nedá se vyložiti podle pravidel vědy lékařské."

Láska Boží vymýšlí.

V Lourdech skládá lékařská věda velmi přísnou zkoušku ze svých vědomostí. Chtěj nechtěj uznává: Ten, který stvořil v přírodě léčivé prostředky, má ještě jiný způsob, jak uzdraviti nemocného. Když uzdravuje svým všemohoucím pokynem na přímluvu nejsvětější Panny mimo všecky léčivé prostředky (neboť lourdskou vodu nemůžeme nazvati léčivým prostředkem), činí tak, aby tím více dal vyniknouti své dobrotivé Prozřetelnosti a aby nás tím více přiblížil nebeské naší Matičce.

Každému, co mu více prospívá.

Bethesda i Lourdy mají jednu chybu, můžeme-li to ovšem nazvati chybou: neuzdravují všecky nemocné, Bethesda tenkrát a Lourdy nyní. Pán Ježíš také nenavštívil a neuzdravil všecky nemocné, co jich bylo ve svaté zemi. Proč? Pán Bůh přihlíží ve všem, co koná pro člověka, k prospěchu nesmrtelné duše. On ví nejlépe, co prospěje více k užitku duše nemocného a tím i k oslavě Boží: zda uzdravení nebo pokračování nemoci a zásluha trpělivosti a odevzdanosti do vůle Boží. Tak Lourdy stávají se tím, čím je Pán Ježíš i jeho nejsvětější Matka chtěli mít: zázračným zdrojem milosti a útěchy, posilou víry, důvěry a lásky k Bohu pro všecky, kteří tam přicházejí. Uzdravení i nemocní, kteří měli příležitost viděti uzdraveného i kteří této příležitosti neměli, jedněmi ústy a jedním srdcem vzdávají hold otcovské Boží Prozřetelnosti, když společně se modlí před Mariánskou svatyní: Kredo in Deum — Věřím v Boha.

Zaslepená nevěra v Božství Ježíše Krista.

Zázračné uzdravení osmatřicet let nemocného bylo kamenem úrazu. Uzdravení se stalo v sobotu. To bylo Židům záminkou, že začali Pána Ježíše tupit a pronásledovat. Jejich nevěra a nenávist ukázaly se opět v plném světle. Při této příležitosti promluvil Pán Ježíš shromážděným fariseům do duše. Výslovně a několikrát po sobě prohlásil sebe za rovna Bohu Otci: „Cokoli činí Otec, to činí podobně i Syn... Otec mrtvé křísí a oživuje, tak i Syn, koho chce oživuje... Otec nesoudí nikoho, ale veškeren soud dal Synu, aby všichni ctili Syna jako ctí Otce..." Toto prohlášení pobouřilo Židy na nejvyšší stupeň, že hledali a přemýšleli, jak by Krista Pána usmrtili. A přece podal Ježíš Kristus svými slovy, jaká ještě nikdy nikdo nemluvil, a skutky jaké nikdo nikdy nekonal, zcela jasný a zřejmý důkaz svého Božství. Marně volal: „Ty skutky, které

mi dal Otec, abych je vykonal, ty skutky, které činím, vydávají o mně svědectví, že Otec mě poslal." Židé zůstali zatvrzelí ve své nevěře.

A přece: Bez víry není spasení.

Výslovně upozornil nevěřící Židy Kristus Pán, že víra v něho je nezbytnou podmínkou spasení: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo slyší slovo mé a věří tomu, jenž mě poslal, má život věčný ... a vy nechcete přijíti ke mně, abyste měli život." Vše marné, výsledek vlídných a laskavých slov Pána Ježíše byl, že stále snažněji hledali ho zabíti.

Co je člověk bez víry a lásky k Bohu!

Vyznavači nevěry i dnes podobají se zatvrzelým Židům. „Ježíš Kristus byl jenom člověk a žádný Bůh, nekonal zázraků, zázraky jsou podvodem, Kristus nevstal z mrtvých, nezaložil Církve katolické." Často můžeme čísti taková a podobná slova v knihách, časopisech, novinách. Kdyby si vzali oni spisovatelé a redaktoři do rukou evangelia, našli by tam odpověď na svá rouhání. Neboť Pán Ježíš měl jistě na mysli, když farisee napomínal, i všecky budoucí popírače svého Božství. Někteří berou si evangelia a čtou je, ale ne, aby uvěřili, nýbrž aby tím více se zatvrdili v nevěře a tím více víru v Ježíše Krista tupiti mohli. Ježíši Kristu a evangeliím nevěří, Ježíše Krista, jeho Církev nenávidí, mluví o lžích, a o podvodech zrovna tak fariseové moderní jako ti za času Krista Pána. A dokud svět státi bude, nebude také těchto lidí chyběti. Nedivme se tomu. Naší povinností jest, abychom se chránili nákazy morem nevěry. Ztratiti milost víry je snadno. Špatná společnost, noviny, časopisy, knihy k tomu vydatně přispívají. Nesnadné je zase nabýti pohrdnuté a zašlapané milosti víry. Chtěli bychom, aby i nám platila slova Pána Ježíše: „Oslavy od lidí nepřijímám, ale poznal jsem vás, že lásky k Bohu nemáte v sobě. Já jsem přišel ve jménu Otce svého, a nepřijímáte mě. (Slovo Boží v kostele, náboženská kniha, časopis). Jiný-li přijde ve jménu svém, toho přijmete. (Řeči nevěřících, odpadlíků, protikatolické knihy, časopisy.)??

MALICHERNÉ VÝČITKY FARISEŮ O SVĚCENÍ SOBOTY. — ČLOVĚK S USCHLOU RUKOU. — PÁN JEŽÍŠ SI VOLÍ APOŠTOLY.

Apoštolé trhali klasy — Odpověď na výtku fariseů — Člověk s uschlou rukou — Může být v sobotu uzdraven? — Nemocní u Krista Pána — Pravdu měl Isaiáš — Které apoštoly si Pán Ježíš vyvolil.

Mat. 12, 1-21.

Onoho času šel Ježíš v sobotu obilím; učedníci jeho, jsouce lačni, počali trhati klasy a jísti.

Ale fariseové uzřevše to, řekli mu: „Hle, učedníci tvoji činí, co není dovoleno činiti v sobotu."

On však jim řekl: „Nečtli jste, co učinil David, když měl hlad, i ti, kteří byli s ním? Kterak vešel do domu Božího a jedl chleby předkladné, jichž nebylo dovoleno jísti jemu, ani těm, kteří s ním byli, leč jediné kněžím? Anebo nečtli jste v zákoně, že o sobotách kněží ve chrámě sobotu znesvěcují a jsou bez viny? Pravím však vám, že tuto větší jest než chrám. Kdybyste věděli, co to je: ‚Milosrdenství chci a ne oběti', nebyli byste odsoudili nevinných. Pánem zajisté i soboty jest Syn člověka."

A odebrav se odtud, přišel do jejich synagogy. A ejhle, byl tu člověk s uschlou rukou. I otázali se ho: „Jest dovoleno v sobotu uzdravovati?" — Chtěli ho obžalovati.

On pak jim řekl: „Kdo z vás bude člověk takový, který, bude-li míti ovci jednu a ta padne mu v sobotu do jámy, neuchopí a nevytáhne ji? Oč dražší je člověk než ovce; je tedy dovoleno v sobotu dobře činiti."

Tu řekl onomu člověku: „Vztáhni svou ruku." I vztáhl a byla zase zdráva jako druhá. Vyšedše pak fariseové, vešli v radu proti němu, kterak by jej zahubili.

Ale Ježíš seznav to, uchýlil se odtud; a šli za ním mnozí, i uzdravil je všecky a přikázal jim přísně, aby ho nerozhlašovali, aby se splnilo, co bylo řečeno skrze proroka Isaiáše slovy:

„Hle, služebník můj, kterého jsem vyvolil, miláček můj, v němž jsem si zalíbil. Dám ducha svého na něj a bude zvěstovati soud národům. Nebude se hádati ani křičeti, aniž kdo uslyší na náměstích hlas jeho. Třtiny nalomené nedolomí a knotu doutnajícího neuhasí, až přivede soud k vítězství; a ve jménu jeho budou doufati národové."

Mar. 3, 13-19.

I vystoupil na horu a povolal k sobě ty, které sám chtěl; přišli k němu. I ustanovil jich dvanácte, aby byli s ním, a aby je posílal kázat s mocí uzdravovati nemoci a vymítati duchy zlé, Simona, jemuž dal jméno Petr, Jakuba, syna Zebedeova, a Jana, bratra Jakubova, jimž dal jméno Boanerges, to jest Synové hromu, Ondřeje, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba, syna Alfeova, Tadeáše, Simona Horlivce a Jidáše iškariotského, jenž ho i zradil.

•

Bez citu k Bohu, bez citu k lidem.

Učedníci majíce hlad, trhali klasy a vybírajíce zrnka jedli je. Zákon Mojžíšův dovoloval lačným utrhnouti si i na cizím tolik klasů, kolik bylo třeba k zahnání hladu. Nikdo rozumný nemohl jejich počínání nazvati rušením soboty. Ale fariseové

tak učinili. Radovali se, že opět mají co žalovat na Krista Pána. V plném světle ukazuje jejich povaha plná zášti k Ježíši Kristu, povaha tvrdá a bezcitná k bližnímu.

Volání milosti Boží je hlas Ježíše Krista, zatvrzelost je odvrat od něho.

Božský Spasitel Židy znova vlídně a laskavě, potom důrazně a přísně poučuje, výtky činí a napomíná. Jeho slova jsou tak přesvědčující, při tom tak milá a láskyplná. Ku podivu, že srdce fariseů zůstávají tvrdá. Oni si myslí své a uvažují, čím by vyvrátili výtky Krista Pána. Nic jim nenapadá, musí mlčet, ale za to tím více rozhořívá jejich nenávist k němu. Jak mnoho podobného v životě lidském. Milost Boží hlasitě, důrazně, vlídně mluví skrze svědomí k duši hříšníka. Varuje před hříchem, domlouvá a k pokání vybízí po hříchu. Ale hříšník nepřijímá milosti Boží, zavírá oči před světlem, které mu ukazuje nebezpečnou propast navyklého nebo nového hříchu. Milost Boží slibuje posilu v boji proti hříchu, jenom když hříšník ukáže trochu dobré vůle. Marné všecko. Srdce hříšníkovo se nadobro zavírá lásce k Bohu a lásce k bližnímu, a hledá a žene se nerozumně a dychtivě jenom za tím, k čemu rozplameňuje vášeň a k čemu úsilovně pobízí zlý duch. Hříšník se vymlouvá svému svědomí, ba chce usvědčiti hlas svědomí z nepravdy a z nerozumu. Nepodaří se ovšem najíti rozumné důvody proti svědomí. Hříšník před soudem svědomí musí mlčet. Snaží se tedy aspoň hlas svědomí v sobě udusit. Po delším čase se mu to podaří. Pak se octne tam, v takovém duševním rozpoložení, v jakém byli fariseové, když přibili Pána Ježíše na kříž. Nakonec poznává, že hřích, to jest neposlušnost a neláska k Bohu, mu nedá nic, žádné uspokojení, žádné štěstí, ba připraví ho o všecko, i o věčnou spásu duše. Pohrdání milostí Boží, zatvrzelost ve hříchu, nekajícnost, věčná záhuba, jsou stupně odvratu od lásky Boží.

Jak my?

Svatý Alfons Liguori napsal: „Buďme přesvědčeni, že se nalézáme takřka na vrcholu vysokého vrchu, nad propastí, která všecky hříchy v sobě chová. Toliko slabá nitka milosti Boží nás udržuje. Přetrhne-li se, padáme do propasti, dopouštíme se nejhorších hříchů. „Kdyby nebyl Hospodin pomocí mou, byla by duše má již bezmála v peklích.“ Žalm 93, 17. Kdyby mně Bůh svou milostí nepomáhal, jistě bych byl již do tisíců hříchů upadl, jistě bych se již nalézal v pekle. Tak se vyslovil král David a tak má každý z nás mluviti.“

Skutky tělesného milosrdenství neznesvěcují svátečního dne.

Božskou autoritu Pána Ježíše prozrazují slova jeho: „Pravím však vám, že tuto větší jest než chrám.“ — „Pánem zajisté i so-

boty jest Syn člověka." Chrám jerusalemský vyžadoval skutečně služebné práce nejvíc v den sváteční v sobotu. Tato práce chrámových služebníků a kněží v sobotu neznesvěcovala sváteční den, nýbrž naopak přispívala největší měrou k posvěcení svátečního dne. Syn Boží byl více než jerusalemský chrám. Zajisté i práce, které se konaly s jeho dovolením nebo které on sám konal ku blahu lidí, nebyly znesvěcováním soboty, ba naopak přispívaly jedinečným způsobem k zvýšení lesku a slávy tohoto dne. Jak podivně zněla tedy otázka fariseů: „Jest dovoleno v sobotu uzdravovati?" Prozrazovala přespříliš velikou zaslepenost Židů, kteří přece věděli, že i v den sváteční je zákonem dovoleno vytáhnouti dobytče, které spadlo do jámy. Jak by tedy nebylo dovoleno pomoci potřebnému těžce nemocnému člověku. Fariseové nezasluhovali vůbec odpovědi. A přece je Pán Ježíš mírně a laskavě poučuje, jakoby předpokládal u nich skutečnou nevědomost, opravdovou snahu po poučení a dobrou vůli vzíti se poučení k srdci. Toho ovšem nikdy nebylo.

Musíš napřed milovat toho, koho chceš polepšit.

Příkladem Krista Pána řídí se i Církev. Námitky, které nepřátelé Církve kladou proti jednotlivým článkům katolické víry a proti zřízením církevním jsou velmi často tak farisejsky pošetilé a neupřímně-pokrytecké, že nezasluhují vlastně odpovědi. A přece Církev mírně a laskavě odpovídá, vysvětluje, hájí učení Ježíše Krista, hájí sebe. Za to sklízí leckdy tím větší nenávist, tím prudší útoky. Plní se předpověď Krista Pána: „Pamatujte na to slovo, které jsem já řekl vám: Není služebník větší nežli pán jeho, Jestli mne pronásledovali i vás budou pronásledovati." Jan 15, 20. Po příkladu Ježíše Krista i jeho Církve učiníme nejlépe i my, když s největší možnou mírností upozorňujeme, napomínáme, káráme, abychom třtiny nalomené nedolomili, a knotu doutnajícího neuhasili." Hádat se a křičet s někým i pro dobrou a svatou věc není známkou ducha Krista Pána. Mírnost, trpělivost, láska a vlídnost jsou nezbytné vlastnosti pravého apoštola podle vzoru Ježíše Krista. A jenom apoštolé tohoto druhu mají Boží požehnání, a činnost jejich přináší požehnané ovoce.

K spasitelnému napomínání srdce zatvrzelé míti.

Pán Ježíš vyvolil si apoštoly, které sám chtěl. Neprokázali tedy apoštolé milost Kristu Pánu, že šli za ním, že dali se do jeho služeb, ale jim dána byla nesmírná milost spolupracovníků Božích na spáse lidí. Mezi apoštoly četli jsme jméno Jidáše iškariotského. I Jidáš měl schopnosti státi se apoštolem. Nedostatky byla by doplnila milost Ducha svatého jako u ostatních apoštolů. Bohužel Jidáš dopustil se chyby, která byla pří-

činou jeho nešťastného konce. Kdežto spoluapoštolé Jidášovi dávali bedlivý pozor na napomenutí Krista Pána a snažili se říditi podle nich, Jidáš míval ku všemu napomínání srdce zatvrzelé. Zatvrzelost stala se mu příčinou věčné záhuby. Jidáš patří mezi povolané, ale nikoliv mezi vyvolené. Povolání k vznešenému úřadu nedává nikomu jistotu, že jest také vyvolen k věčné spáse. Může-li co na světě dáti člověku a zvláště apoštolu záruku spásy, jest to zvláště ochotná a pokorná poslušnost vůči Bohu a vůči těm, kteří stojí na místě Božím.

SLAVNÉ KÁZÁNÍ KRISTA PÁNA NA HOŘE.

Kteří jsou blahoslaveni — Důstojnost a úkol apoštolů: biskupů a kněží — Jaký je rozdíl mezi Starým a Novým Zákonem — Jak nutno konati dobré skutky — Rady Pána Ježíše — Postavte dům svůj na skále.

Luk. 6, 17-19.

Ježíš s apoštoly sestoupiv, stanul na rovině, i zástup učedníků jeho a četné množství lidu ze všeho Judska i z Jerusalema a z přímořské krajiny tyrské a sidonské, kteří přišli, aby ho poslechli a byli uzdraveni od neduhů svých.

Byli uzdravováni také ti, kteří byli trápeni od duchů nečistých.

Veškeren zástup hleděl se ho dotknouti, neboť moc vycházela od něho a uzdravovala všecky.

Mat. 5, 6, 7.

Uzřev pak Ježíš zástupy, vystoupil na horu, a když se posadil, přistoupili k němu učedníci jeho. Tu pozdvihl oči na své učedníky a pravil:

Osmero blahoslavenství.

Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské. Blahoslaveni tiší, neboť oni zemí vládnouti budou.

Blahoslaveni lkající, neboť oni potěšeni budou.

Blahoslaveni, kteří lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou.

Blahoslaveni milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.

Blahoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.

Blahoslaveni pokojní, neboť oni synové Boží slouti budou.

Blahoslaveni, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Blahoslaveni jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluviti všecko zlé proti vám lhouce; radujte se a plesejte, neboť odplata vaše hojná je v nebesích. Tak zajisté pronásledovali proroky, kteří byli před vámi.

Povinnosti představených církve.

Vy jste sůl země: jestliže sůl se zkazí, čím bude osolena? K ničemu nehodí se již, leč ji vyhodit ven a nechat pošlapat od lidí. Vy jste světlo světa. Nemůže se ukrýti město na hoře ležící. Aniž rozsvěcují svíci a kladou ji pod kbelík, nýbrž na svícen, aby svítila všem, kteří jsou v domě. Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž je v nebesích.

Kristus Pán přišel zákon naplnit.

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Vpravdě zajisté pravím vám: dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmě nebo jediná čárka ze zákona, až se všecko stane. Kdo by tedy zrušil jeden z příkazů těchto nejmenších a vyučil tak lidi, nejmenším bude v království nebeském; kdo by však je činil a jim učil, ten bude velikým v království nebeském. Neboť pravím vám: nebude-li hojnější spravedlnost vaše než zákoníků a fariseů, nevejdete do království nebeského.

Duch zákona má se plniti, ne jen litera.

Slyšeli jste, že bylo řečeno starým: „Nezabiješ! Kdo by zabil, propadne soudu.“ Já však pravím vám, že každý, kdo se hněvá na bratra svého, propadne soudu. Kdo by však řekl bratru svému „hlupáku“, propadne veleradě, a kdo by řekl „blázne“, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy dar svůj k oltáři a tam se rozpomeneš, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam dar svůj před oltářem a jdi prve, smiř se s bratrem svým a potom přijda, obětuj dar svůj.

Srovnej se s protivníkem svým rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby tě snad nevydal protivník soudci, a soudce vydal by tě biřicovi, a byl bys uvržen do vězení. Vpravdě pravím tobě, nevyjdeš odtud, dokud nevrátíš poslední haléř.

Slyšeli jste, že řečeno jest starým: „Nezcizoložíš“: Já však pravím vám, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci.

Pohoršuje-li tě oko tvé pravé, vylup je a odhoď od sebe: neboť prospěšnější je pro tebe, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby celé tělo tvé bylo uvrženo do pekla. A jestliže pravá ruka tvá tě pohoršuje, utni ji a odhoď od sebe, neboť prospěšnější je pro tebe, aby zahynul jeden úd tvůj, než aby celé tělo tvé bylo uvrženo do pekla.

Řečeno jest také: „kdo by propustil manželku svou, dej jí lístek zápudný.“ Já však pravím vám, že každý, kdo propouští manželku svou, vyjma pro smilství, uvádí ji v cizoložství, a kdo by propuštěnou pojal, cizoloží.

Opět jste slyšeli, že řečeno je starým: „Nebudeš křivě přisahati, ale splníš Pánu přísahy své.“

Já však pravím vám, abyste nepřisahali vůbec: ani při nebi, neboť trůn Boží je to, ani při zemi, neboť je podnoží nohou jeho, ani při Jerusalemu, neboť je to město velikého krále, ani při hlavě své nebudeš přisahati, neboť jediného vlasu nemůžeš učiniti bílým nebo černým.

Budiž však řeč vaše: „ano ‚ano“; „ne, ne“; co nad to jest, ze zlého jest.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Oko za oko, zub za zub.“ Já však pravím vám, abyste neodpírali zlému; nýbrž udeří-li tě někdo v pravé líce tvé, nastav mu i druhé, a tomu, kdo se chce souditi s tebou a tak vzíti sukni tvou, zanechej i plášť; a přinutí-li tě kdo na míli jednu, jdi s ním i jiné dvě. Tomu, kdo tě prosí, dej, a od toho, kdo si chce vypůjčiti od tebe, se neodvracej.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenáviděti budeš nepřítele svého.“ Ale já pravím vám. Milujte nepřátelé své, dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají, abyste byli dětmi svého Otce, jenž je v nebesích, jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a déšť dává na spravedlivé i nespravedlivé. Neboť milujete-li jen ty, kteří vás milují, jakou budete míti odplatu? Což to nečiní i celníci? A budete-li pozdravovati toliko své bratry, co zvláštního činíte? Což to nečiní i pohané? Buďte tedy dokonalí, jak i Otec váš nebeský jest.

K spravedlnosti patří dobrý úmysl.

Mějte se na pozoru, abyste nekonali dobrých skutků svých před lidmi, chtíce býti od nich viděni; sice nebudete míti odplaty u svého Otce, jenž je v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, netrub před sebou, jako pokrytci činí v synagogách a na ulicích, aby byli ctěni od lidí; vpravdě pravím vám, tím již vzali odplatu svou. Ale když ty dáváš almužnu, ať nezví tvá levice, co činí tvá pravice, aby almužna tvá byla v skrytě, a Otec tvůj, který vidí v skrytě, odplatí tobě.

A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci, kteří si libují v synagogách a na rozích trhů stojíce se modliti, aby byli viděni od lidí. Vpravdě pravím vám: vzali odplatu svou. Když však ty se modlíš, vejdi do pokojíka svého, zavři dvéře a pomodli se k Otci svému v skrytě, a tvůj Otec, který vidí v skrytě, odplatí tobě. Modlíce se pak, nemluvte mnoho, jako pohané; domnívajíť se, že budou vyslyšeni pro svou mnohomluvnost. Nebuďte tedy jako jsou oni; ví zajisté Otec váš, čeho je vám potřebí, prve než ho prosíte.

Takto tedy budete se modliti vy: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům. A neuvoď nás v pokušení. Ale zbav nás od zlého. Amen. Neboť odpustíte-li lidem hříchy jejich, odpustí i vám Otec váš nebeský hříchy vaše; pakli neodpustíte lidem, ani Otec váš neodpustí vám hříchů vašich.

Když pak se postíte, nebuďte jako pokrytci zasmušilí; neboť znešvařují obličej svůj, aby zjevno bylo lidem, že se postí. Vpravdě pravím vám, vzali odplatu svou. Když však ty se postíš, pomaž si hlavu a tvář si umyj, aby nebylo zjevno lidem, že se postíš, nýbrž Otci tvému, jenž je v skrytě; a tvůj Otec, jenž vidí v skrytě, odplatí tobě.

O snaze po statcích nebeských.

Neskládejte si pokladů na zemi, kde rez a mol kazí a kde zloději vykopávají a kradou; ale skládejte sobě poklady v nebi, kdež ani rez ani mol nekazí, a kde zloději nevykopávají aniž kradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce. Svící těla tvého jest oko tvé. Je-li oko tvé zdravé, bude světlé celé tělo tvé; je-li však oko tvé špatné, celé tělo tvé bude tmavé. Jestliže tedy světlo, které jest v tobě, tmou je, jak veliká bude tma sama?

Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti; neboť buď bude jednoho nenáviděti a druhého milovati, anebo jednoho se přidrží a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně.

Proto pravím vám: nepečujte úzkostlivě o svůj život, co byste jedli, ani o své tělo, čím byste je odívali. Což není život více nežli pokrm, a tělo více než oděv? Pohleďte na ptactvo nebeské, že neseje, ani nežne, ani neshromažďuje do stodol, a váš Otec nebeský je živí. Nejste vy dražší než ono?

A kdo z vás samou starostí může přidati k délce svého věku jediný loket? A proč pečujete úzkostlivě o svůj oděv? Pozorujte lilie polní, kterak rostou, nepracují aniž předou; pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vší své nádheře nebyl tak oděn, jako jedna z nich.

Jestliže tedy trávu polní, která dnes jest a zítra do peci vržena bývá, Bůh tak odívá, čím spíše vás, malověrní? Nepečujte tedy úzkostlivě, říkajíce: Co budeme jísti, aneb co budeme píti, aneb čím se budeme odívati?

Neboť po tom všem se pohané shánějí; ví zajisté Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete. Hledejte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno. Nepečujte proto úzkostlivě o zítřek; neboť zítřek bude pečovati sám o sebe, dosti má každý den na své lopotě.

O lehkovážném posuzování.

Nesuďte, abyste nebyli souzeni; neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou bude vám odměřeno.

Proč pak vidíš třísku v oku bratra svého a trámu ve svém oku nepozoruješ? Aneb kterak díš bratru svému: Nechej, ať vyjmu třísku z oka tvého; a hle, trám jest v oku tvém? Pokrytče, vyjmi nejprve trám z oka svého, a potom přihlédni, abys vyvrhl třísku z oka bratra svého.

Nedávejte věci svaté psům, aniž házejte perly své před svině, aby snad jich nepošlapaly a obrátíce se neroztrhaly vás.

Třeba prositi za vyšší pomoc.

Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlucte, a bude vám otevřeno; neboť každý, kdo prosí, dostává, kdo hledá, nalézá, a tomu, kdo tluče, bude otevřeno.

Či je který člověk mezi vámi, jenž podá synu svému kámen, když ho bude prositi za chléb? aneb bude-li prositi za rybu, zdali podá mu hada? Jestliže tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávati svým dětem, čím spíše Otec váš, jenž jest v nebesích, dá dobré věci těm, kteří ho prosí? Všecko tedy, co chcete, aby vám lidé činili, i vy tak čiňte jim; neboť to jest zákon i proroci.

Závěrek řeči horské.

Vcházejte těsnou branou; neboť široká jest brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni. Jak těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kteří ji nalézají.

Mějte se na pozoru před nepravými proroky, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, v nitru jsou však vlci draví. Po ovoci jejich poznáte je: Což se sbírají s trní hrozny anebo s bodláčí fíky? Tak každý strom dobrý nese ovoce dobré, špatný strom ovoce špatné přináší. Nemůže strom dobrý nésti ovoce špatné, ani strom špatný přinášeti ovoce dobré. Každý strom, který nenese ovoce dobrého, bývá vyťat a na oheň uvržen. Nuže tedy po ovoci jejich poznáte je.

Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.

Mnozí mi řeknou v onen den: Pane, Pane, zdali jsme ve jménu tvém neprorokovali, a ve jménu tvém nevymítali zlé duchy a ve jménu tvém nečinili mnoho zázraků? A tehdy prohlásím jim: Nikdy jsem vás neznal; odejděte ode mne, pachatelé nepravosti.

Každý tedy, kdo slyší tato má slova a koná je, bude jako muž moudrý, který postavil dům svůj na skále. I spadl příval, přišly řeky, zavály větry a obořily se na ten dům. Nespadl však, neboť byl založen na skále.

A každý, kdo slyší tato má slova a nekoná jich, bude jako muž pošetilý, jenž postavil dům svůj na písku. I spadl příval, přišly řeky, zavály větry a obořily se na ten dům. I spadl a pád jeho byl veliký.

„Uzřev pak Ježíš zástupy, vystoupil na horu." Str. 134.

A když Ježíš dokončil řeči tyto, užasly zástupy nad jeho učením, neboť učil je jako mající moc, a ne jako jejich zákoníci a fariseové.

*

Zavřeme oči a zacpeme uši?

Nebylo a nebude na světě slavnějšího a významnějšího kázání než bylo kázání Krista Pána na hoře. V něm je shrnuta a jako v ohnisku soustředěna nadpřirozená krása křesťanství, to jest učení Ježíše Krista. V jednoduchých slovech tají se hloubka oceánů, z nichž čerpati a píti budou nesčíslné duše, obyčejnou tiskařskou černí natisknuté řádky zdají se prokmítati plameny

a ohněm Ducha svatého, jenž znova a znova z těchto řádků zapaluje nesčíslné duše. Nedivíme se tomu. Jest to přece kázání Božského kazatele, jehož moudrost, svatost a láska nemají hranic.

Kázání Pána Ježíše na hoře jest drahoceným zrcadlem, v jehož vybroušené a třpytící se ploše můžeme shlédnouti zřetelně a správně podobu své duše: jací jsme. Podivuhodné toto zrcadlo ukáže nám také, jací máme být, abychom se Pánu Bohu zalíbili. Nesmíme tedy četbu tohoto kázání opominout anebo přejít jen povrchně. Způsobili bychom tímto jednáním zármutek láskyplnému Srdci Pána Ježíše, který právě do tohoto kázání vložil všecku svoji starost o naši spásu a tam také uložil nejvzácnější rady, jak si máme počínat na cestě k nebi.

Radost Božského Srdce Páně.

Jsou to slova téhož Krista Pána, který na konci svého kázání praví výslovně: „Každý tedy, kdo přichází ke mně a slyší má slova a je koná, o tom ukáži vám, komu jest podoben. Podoben jest muži moudrému, který stavě dům, kopal a položil základ a postavil dům svůj na skálu. I spadl příval a přišly řeky a povstala povodeň a zaváli větrové a obořila se řeka a obořily se větry na ten dům, a nemohly jim pohnouti a nepadl, neboť byl založen na skále.“ Jak důrazná pobídka, abychom všecko, co jsme četli, lépe řečeno, co jsme slyšeli z úst Pána Ježíše, proměnili ve skutky.“ Nelze vypovědět, jakou radost způsobíme tím Srdci nebeského Kazatele.

Kdo vlastně je bohatý a kdo chudý?

Peklo zachvělo se v samých základech, když Božská ústa jednou pro vždy zamítla marnivost a pýchu bohatých a blahoslavila pokoru, skromnost a chudobu. Jaký vztah mají tisíce a miliony, zlato a drahokamy, paláce a statky ku království nebeskému? Nemají jiného vztahu, bohužel u většiny lidí, než že jsou hrozivou překážkou věčné spásy, překážkou, která nutí volati Pána Ježíše: „Běda vám bohatým, neboť již máte potěšení svoje.“

Jsou ovšem zámožní lidé, kteří všech přebytků svého jmění používají ku konání šlechetných a záslužných skutků. Staví a ozdobují příbytky Boží, podporují a zřizují křesťanské dobročinné ústavy a spolky, štědře pomáhají misijím mezi pohany, podporují chudé studenty, aby se mohli stát kněžími. Tak ustavičnými dobrými skutky zbavují se svého jmění, nelpí a nevisí srdcem a duší na něm. Proto jsou vlastně také chudí a blahoslavení. Naproti tomu chudý člověk, který si chce mermomocí zaříditi ráj na zemi, je dychtivý bohatství a požitků tohoto světa, který závidí druhým, jest také jeden z těch, jimž platí Spasitelovo „běda“, neboť věsí své srdce na marnosti tohoto světa a Pána Boha opouští. Není pochyby o

tom — Kristus Pán sám potvrzuje — že tou měrou, jak se člověk dovede odříkat pozemských věcí, dovede také Boha milovat a toužit po věcech nebeských. „Každý, kdo opustí dům, neb bratry neb sestry neb otce neb matku neb manželku neb dítky neb pole pro jméno mé, stokrát více vezme a život věčný v dědictví dostane.“ Mat. 19, 29.

Ne násilí, hádky a křiky!

Tichost je opakem prudkosti, hněvivosti a násilí. Tichost prozrazuje vnitřní velikou lásku k bližnímu. Tichost nedá se vyvést z rovnováhy žádným bezprávím, žádnou hrubostí, žádným posměchem. Zdálo by se na první pohled, že tichost se musí ztratit v křiku, hluku a násilí. Ale není tomu tak. Násilí se na dlouho neudrží, padá a tichost nabývá vlády a uznání. „Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou.“ Pán Ježíš a jeho Církev jsou tu nejlepším dokladem. Padlo násilí židovské, padlo násilí pohanských pronásledovatelů římských, padlo dosud každé nepřátelství proti Církvi a tichost křesťanství slavila vítězství.

I v soukromém životě tichost je ctnost velmi potřebná a velmi záslužná. Křik, hádky, výčitky ještě nikdy nic dobrého neudělaly na světě, naopak byly vždy olejem přilívaným do ohně, byly příčinou dalších hněvů, nepřátelství a zatvrzelosti ve zlém. Tichost ovšem neznamená a nesmí znamenat mlčet ku zlému. Křesťan, který má tuto ctnost, ozývá se vždycky v čas a na svém místě proti všemu zlému, ale co možná tak, aby neroztrpčil, ale pokud možná pro Boha získal. Blahoslaveni . . .

Pláč velikým ziskem a štěstím.

Pán Ježíš blahoslaví pláč, ale ten, kterého lidé bohužel nejméně užívají, pláč a zármutek nad vlastními hříchy a nad hříchy světa. Plakává se tak často nad ztrátou majetku, zdraví, cti, nad ztrátou příbuzných. Takový pláč je přirozený, vysvětlitelný a přípustný, ale tomuto pláči neplatí blahoslavenství Krista Pána. V takovém pláči není také celkem nic záslužného. Bývá to pláč pouhé sebelásky. Kdo se rmoutí a pláče nad hříchy, činí tak nejen z lásky k sobě, ale hlavně z lásky k Pánu Bohu a z lásky k bližnímu. Proto Pán Ježíš takto plačící blahoslaví a slibuje jim, že je potěší svým odpuštěním a blažeností nebeskou.

S trochou žízně snadno a rychle svatým.

Jak milé je nejsvětějšímu Srdci Páně, když duše touží a žízní po spravedlnosti a svatosti a když užívá všech prostředků, aby se stala krásnou a bohumilou. Svatá Terezie Ježíškova ukázala světu jednoduchý prostředek k dosažení čtvrtého blahoslaven-

ství: státi se a zůstati prostým a pokorným dítětem. Svatá Terezie odvolává se na evangelium: „Ježíš zavolav pachole, postavil je uprostřed nich (učedníků) a objav je, řekl jim: Amen, pravím vám, neobrátíte-li se a nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského. Kdo se tedy poníží jako pachole toto, ten jest větším v království nebeském." Mat. 18, 3. 4. Pod vlivem těchto slov napsala světice: „Toužila jsem vždy, abych se stala světicí. Ale ach, kdykoliv jsem se přirovnala k svatým, vždy jsem shledala, že mezi nimi a mnou je týž rozdíl jako v přírodě mezi vysokou horou, jejíž vrchol se ztrácí v mracích, a nepatrným písečným zrnkem pod nohama pocestných. — Ale nezmalomyslněla jsem, nýbrž si povídám: Pán Bůh nevnuká nesplnitelných přání. Mohu tedy toužiti po svatosti, ač jsem tak maličká. Vyrůsti však nemohu. Musím to strpěti, že jsem taková, jaká jsem, samá nedokonalost. Ale přičiním se, abych se dostala do nebe cestičkou přímou, krátkou, cestičkou zcela novou. Jsme v století vynálezů. Teď se již nemusí namáhavě stoupati po schodech, u boháčů nahrazují se schody výhodně zdviží. Chtěla bych také objeviti nějakou zdviž, abych se jí vznesla až k Ježíši, neboť jsouc příliš maličká, nemohu vystupovati po příkrých schodech dokonalosti. — Tvé náručí, ó Ježíši, je zdviž, která mě pozvedne k nebi. Četla jsem slova, pronesená ústy věčné Moudrosti (Přísl. 9, 4.). „Je-li kdo zcela maličký, pojď ke mně." — Zůstati malým znamená, nepřivlastňovati si ctnosti, které konáme, jako bychom byli sami něčeho schopni, nýbrž uznávati, že Bůh vkládá tento poklad do ruky svého dítěte, aby ho užívalo podle potřeby."

Kdy a jak ti bude Pán Ježíš milosrdný?

Nanejvýš potřebujeme a budeme potřebovati Božího milosrdenství. Chceme-li si Boží milosrdenství zajistiti, musíme milosrdenstvím Pánu Bohu se podobati. Láska Boží pozorně sleduje každý náš skutek, naše slova, naše smýšlení, kolik je v nich miolsrdenství, všímá si, zda náš soucit s tělesnou bídou a s duševní ubohostí bližního je upřimný a účinný. Neupřímný soucit je lží a přetvářkou, tedy i hříchem. Není-li milosrdenství k bližnímu doprovázeno skutky, je příliš laciné a před Bohem nemá žádné ceny. Čím více námahy, obětí, odříkání s naší strany, abychom bližnímu pomohli, tím větší zásluha, tím více platí: Blahoslavení milosrdní. Je dobře na konci každého dne si vzpomenout: kolikrát jsem byl milosrdný, zda-li jsem hladového nakrmil, žíznivého napojil, nemocného navštívil, nahého přioděl, pocestného do domu přijal, snažil se vysvobodit duši z žaláře očistcového, pohana z několikanásobného otroctví, pomohl jsem slušně pochovati mrtvého známého, chuďáka, pokáral jsem přiměřeně, co možná vlídně hřešícího, poučil nevědomého, pochybujícímu dobře poradil, zarmouceného potěšil, odpustil jsem milosrdně, když mi

kdo ublížil, snášel jsem trpělivě křivdy, modlil jsem se za hříšníky, za mládež, za kněze, za misionáře, za nepřátele, za umírající, za zemřelé? Jako jsou hvězdy ozdobou nebe, jako jsou květy ozdobou zahrad, jako perly a drahokamy jsou ozdobou těla, tak skutky milosrdenství jsou ozdobou duše.

Lilie.

Kdyby nebylo v celém Písmě svatém o svaté čistotě víc než slova Pána Ježíše: — Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou, — stačilo by to, aby každý, kdo Pána Ježíše nade všecko miluje, chránil se hříchu nečistoty.

Nečisté pohledy, nečisté myšlenky a žádosti, nečisté řeči, nečisté skutky. Co má člověk z těchto hříchů, když se jich začne dopouštět? Otraví si duši, poskvrní ji nejhorším způsobem, zničí svatost duše, každým tímto hříchem přibližuje se věčnému zavržení, nebude viděti Boha, jestliže se zavčas nevzpamatuje.

Čistá duše činí i tělo andělským. Pán Bůh ji tolik miluje, připravuje jí místo u sebe, blízko svého trůnu v nebesích. Rodička Boží Panna Maria s láskou a zálibou jí béře pod svůj ochranný mateřský plášť. Andělé Boží nesmírně si váží člověka, který úzkostlivě si chrání svatou čistotu, varuje se bedlivě každého nebezpečí a svodu k těmto hříchům, přemáhá pokušení, který za tímtéž účelem vroucně se modlí v pokušení a často přijímá svaté svátosti. Heslem čistotné duše v boji proti nečistému peklu a jeho hříchům jest: „Pán Ježíš to zakázal, nikdy toho neudělám." Krásná čistá lilie nedotknutá špínou a kalem nemravnosti bude přesazena do nebeského ráje, její blaženost bude zcela zvláštní . . .

Veliká chvála nebo veliký trest.

Pokoj je něčím velmi vzácným. Pokoj je základem spokojenosti a blaženosti. Snažíme se o něj, prosíme Pána Boha aby nám dobrotivě udělil dar vnitřního míru a pokoje, jehož svět dáti nemůže. Přejme ho i svým bližním a za nic na světě ho nerušme, aby nás Pán Ježíš jednou láskyplně pochválil: „Jste blahoslavení, protože jste byli pokojní." Pokoj bližního rušila by naše závist a škodolibost, náš hněv a pomstychtivost, nactiutrhání, pomluva, neoprávněné podezřívání. Všecky hříchy na světě lze snáze napravit a škodu způsobenou nahradit, jenom nactiutrhání a pomluvu velmi často napravit nelze, neboť pomluvačné, nactiutrhačné slovo rozšířilo se tak daleko, mezi tolik lidí, způsobilo tolik pohoršení a jiného zla, že není v lidských silách to napravit, pohoršení odstranit a dát postiženému dostatečnou náhradu za ztrátu pokoje a za vytrpěná duševní muka. Nedivíme se, pranic, že hříchy, které berou bližnímu jeho duševní mír a pokoj jsou hříchy těžké. Pán Ježíš se nazývá „knížetem pokoje" a chceme-li býti jeho miláčky, musíme

milovat pokoj a nechávat ho každému. „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle."

Řízením Božím všecko prospívá k dobrému.

Pronásledováni a stíháni by měli vlastně býti lidé zlí a zločinní. Ale velmi často bývá tomu naopak. Lidé bezbožní a zločinní mají moc a vládu ve svých rukách a používají jí k pronásledování a týrání nevinných, kteří v Pána Boha věří a jeho milují. Pán Bůh to dopouští. Proč? Aby se ukázalo, jak skvělým způsobem dovede Prozřetelnost Boží z nejhoršího vyvoditi nejlepší, z kruté a ničemné lidské a ďábelské zvůle, trvající kratince, nekonečnou radost a blaženost, trvající věčně. „Blahoslaveni jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluviti všecko zlé proti vám lhouce. Radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích. Tak zajisté pronásledovali proroky, kteří byli před vámi."

Záchrana před hnilobou.

„Vy, apoštolé, biskupové, kněží, vy jste sůl země." Jak by vypadal svět, kdyby nebylo Církve katolické, která prostřednictvím svých biskupů a kněží roznáší kvas učení Pána Ježíše po celém světě? Biskupové a kněží mají býti solí, která jest jedinečným a naprosto nezbytným prostředkem, aby pokrmy byly poživatelné, stravitelné, lahodné a výživné. Takovou solí zdravou a užitečnou jest ovšem jenom apoštol, který slovem i příkladem, celým zevnějším i vnitřním svým životem ustavičně hlásá svaté učení Ježíše Krista. Takový apoštol jest světlem, jež daleko a mnohým zřetelně a krásně osvěcuje cestu k věčné spáse. Bez soli a bez světla by byl život lidský nesmírně bídný ba nemožný.

Zkažená sůl.

Běda národu, jemuž se nedostává apoštolů, katolických kněží dobrých a horlivých, běda farnosti, kde jest tomu tak. Kněz nehodný jest solí zvětralou, která nemá žádoucího účinku; kněz odpadlík stává se prudkým jedem, jenž otravuje duše. Bohužel, od Jidáše počínaje našli se a nalézají se ve všech dobách zkažení apoštolé, zkažená sůl, která se již k ničemu nehodí, leč aby byla vyvržena ven a pošlapána od lidí. Byli v některých dobách i nehodní biskupové, ba dokonce i na stolici sv. Petra octli se lidé nehodní. Bylo to tenkrát, kdy násilná moc světská zasahovala do práv Církve a snažila se ruku v ruce s „branami pekelnými" Církev poškodit a zničit. Nedařilo se Církev zničit krvavým pronásledováním, naopak Církvi taková pronásledování prospívala k největšímu vzrůstu a rozkvětu. Když ztroskotaly a nicotnými se ukázaly útoky na Církev z venku od nepřátel, kteří stáli mimo Církev, připravilo peklo podkopy u-

vnitř Církve. Najímalo si a najímá si i dnes Jidáše-zrádce, nehodné kněze, zaslepuje je smyslností, ctižádostí, lakotou a ziskuchtivostí, nutí je k odpadu od Církve. Pro peklo je to zisk. Nikdy neodpadá kněz sám, vždycky strhuje jiné duše za sebou.

Co na to říká Pán Bůh?

Ježíš Kristus ovšem neopouští svoji milovanou Církev. Všemi těmi útoky „bran pekelných" dosahuje se jenom toho, co Bůh sám chce: odděluje se pšenice od plev, poznává se zlato, prozrazuje se smetí, množí se svody a pokušení, ale rozmnožují se i zásluhy, rozněcuje se láska k Ježíši Kristu, smírné modlitby a oběti zachraňují hříšníky, povstávají svatí a světice, kteří vytrhují peklu nesčíslné duše. Církev Ježíše Krista nebude postrádati soli a světla apoštolátu do konce světa. Nám dává Pán Ježíš neobyčejně záslužný úkol, abychom modlitbou a obětí vyprošovali světu nové a svaté apoštoly.

Jenž zná srdce lidská.

Posluchači kázání Pána Ježíše leccos si myslívali. Kristus Pán znaje jejich myšlení, jim na jejich pochybnosti odpovídal, dával jim potřebná vysvětlení. „Všecko se nám zdá, že chce zrušit, co jsme doposud věřili a zachovávali, mluví tak, jakoby už ani proroků nebylo potřebí, co si tedy máme myslit o něm a o jeho učení?"

Co žádá Bůh od každého člověka?

„Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákona nebo proroků. Nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit." Mravní zákon, jak jej Bůh člověku ukládá, je obsažen v desateru Božích přikázání. Přikázání desatera jsou zapsána jednak do svědomí každého člověka, jednak na stránky Písma svatého. Tento Boží zákon platí pro všecky lidi a pro všecky časy. Pro všecky lidi a pro všecky časy platí: V jednoho Boha věřiti budeš, nevezmeš jména Božího nadarmo, pomni, člověče, abys den sváteční světil, cti otce svého i matku svou, nezabiješ, nesesmilníš, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, nepožádáš manželky bližního svého, nepožádáš statku jeho. Žádné z těchto přikázání nedá se škrtnout, nedá se změnit. Kdo chce býti přítelem Božím, dítkem Božím a dědicem života věčného, musí vůli Boží v nich obsaženou věrně plnit. Před Kristem Pánem platila tato přikázání, platí i po jeho příchodu. Tehdy hlásali je proroci, dnes hlásají je kněží.

Ježíšem Kristem zplnomocněná učitelka národů.

Ve Starém Zákoně nebyl znám přesný a plný obsah jednotlivých přikázání. Starozákonní lidé zachovávali je nedokonale.

Pán Ježíš jako původce všeho mravního zákona dokonale a všestranně vysvětlil jednotlivá přikázání a mravouku svoji odevzdal Církvi katolické s rozkazem: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi. Odejdouce tedy, učte všecky národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávati všecko, co jsem přikázal vám: a hle, já jsem s vámi po všecky dny až do skonání světa." Mat. 28. 19. 20. Jediná církev katolická předkládá výklad Božích přikázání autoritativně, to jest na místě Božím, neomylně, protože ona jediná je zbudována na skále, jíž jest Petr. A jenom Petrovi a jeho nástupcům bylo Kristem Pánem řečeno: „Ty jsi Petr (to jest skála), a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvážeš na zemi bude rozvázáno i na nebi." Mat. 16, 18—20.

Kdo přikazuje v církvích od lidí založených?

V církvích bludařských, Ariem, Pelagiem, Valdem, Chelčickým, Lutherem, Zwinglim, Kalvínem, Farským a Brodským a j. založených, může každý říci: To nebo ono přikazuje Arius, Pelagius, Vald, Chelčický, Luther, Zwingli, Kalvín, Farský, to jest tedy jejich mravouka, jsem člověk jako oni, proč bych si nemohl sestavit mravouku svoji? Božská autorita všem těmto bludným naukám schází. V mravouce katolické přikazuje Ježíš Kristus a výslovně praví: „Kdo by tedy zrušil jedno z přikázání těchto nejmenších a vyučil tak lidi, nejmenším slouti bude v království nebeském." Jak bude na soudu Božím těm bludným učitelům, kteří ne nejmenší, ale velká a důležitá přikázání Ježíše Krista odvážili se měnit a učit tak lidi, na příklad: přikázání o nerozlučitelnosti manželství, týkající se 6. a 9. přikázání, o poslušnosti k Církvi a k představeným, týkající se přikázání čtvrtého.

Pokrytecké fariseje neměl Pán Ježíš ani trochu rád.

Zbožným se tvářit, ale skutky spravedlnosti nekonat, je spravedlnost farisejská, neupřímná, pokrytecká. S farisejskou zbožností nevejde nikdo do nebe. Bylo by farisejstvím mnoho se modlit, do chrámu Páně často přicházet, přistupovat často ke svatým svátostem, při tom však hned za dveřmi chrámovými bližního pomlouvat a posuzovat přímo ďábelsky. Spravedlivý člověk mluví o bližním jenom dobré, i kdyby zlého věděl sebe víc. Nezapomíná nikdy, že Pán Bůh si to tak přeje a vůle Boží je mu nade vše. A to je dokonalá spravedlnost.

Říká se: Já jsem nikoho nezabil!

O pátém Božím přikázání neměli starozákonní lidé velkého ponětí. Vědělo se: svévolně někoho zabít nebo poranit je

smrtelný hřích. Pán Ježíš páté přikázání vysvětluje důkladněji. Nejenom, kdo zabije nebo poraní, ale i ten, kdo se nesmiřitelně hněvá, kdo ošklivými a nenávistnými slovy bližnímu spílá, dopouští se těžkého hříchu a zasluhuje věčného zavržení. Varuje důtklivě: Tvoje pobožnost v kostele nebude mít před Bohem ceny, půjdeš-li tam s hněvem. Smiř se, pokud jsi živ, abys v hněvu neumřel, neboť pak ani věčný Soudce by ti neodpustil. Velikou radost má v duši, kdo i po veliké křivdě z lásky a z poslušnosti k Ježíši Kristu hněv odkládá a podává ruku k smíření. Za zlé odplací se dobrým. Laskavě pozdraví na potkání, vlídně promluví. Tak se vlastně nejlépe a dovoleně pomstí svému protivníkovi, zahanbí ho a „shrne řeřavé uhlí“ na jeho hlavu, při tom si zároveň získává jednu z největších zásluh.

Říká se: To není ani hřích!

O nečistotě mluví Božský učitel kratince, ale velice zřetelně. Myšlenky nečisté, žádosti nečisté, pohledy nečisté, jsou-li dobrovolné, rovnají se nečistým skutkům a jsou hříchy smrtelné. Raději oko, ruku pravou pozbýt, než takového hříchu se dopustit, než státi se ošklivým v očích Božích, neočekávaně umřít v takovém hříchu a na věky být zavržen. Jak draho přišly už mnohému člověku nečisté řeči, které se zálibou poslouchal, nečistí společníci, které vyhledával, nemravné knihy, časopisy, noviny, obrazy, divadla, kina, s nimiž se obíral proti výslovnému zákazu a proti důtklivému varování Pána Ježíše.

Jinak světský úřad, jinak Ježíš Kristus.

Rozluka manželská trpěná ve Starém Zákoně, nemá místa v Zákoně novém. V případě manželské nevěrnosti jednoho z manželů dovoluje Ježíš Kristus jen vzájemný rozchod manželů od sebe: Pokud oba žijí, nemůže žádný z nich uzavříti sňatek nový. Rozluka manželská na světském úřadě provedená je před Bohem neplatná. Neplatný a tedy těžce hříšný je nový sňatek rozloučeného manžela. Rozlukou a civilním sňatkem uzavírá se přístup ke zpovědnici dotud, dokud se nevrátí dotyčný do původního jedině platného manželství. Od ustanovení Ježíše Krista není žádného odvolání.

Můžeme si bráti Boha za svědka?

Přísahu v soukromém jednání Pán Ježíš naprosto zakazuje. Buď pravdomluvný a každý ti bude věřit i bez zaklínání a bez přísahy. Přisahati, to jest bráti si nejvýš pravdomluvného Boha za svědka, jest něco tak vážného a posvátného, že to může býti dovoleno jen v nejnutnějších případech a to ne v soukromém, nýbrž jen ve veřejném jednání: na soudech, při vstupu do zodpovědného úřadu, při přijetí svátosti sňatku manželského.

Křivá přísaha zůstává i v Novém Zákoně jedním z největších hříchů, kterých se může člověk dopustiti.

Rozdíl mezi křesťanem a pohanem!

Už dříve zapověděl Kristus Pán hněv. Znova odmítá pomstychtivost a přikazuje laskavé odpuštění, trpělivé vyhovění i nepříjemným prosbám, které nás obtěžují, odpuštění dluhu. Jasně a naprosto zřetelně přikazuje: Milujte nepřátele své, dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, dobrořečte těm, kteří vám zlořečí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají vás, abyste byli syny Otce svého, jenž jest v nebesích, jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé i nespravedlivé. A to jest snad to nejtěžší, co Kristus Pán nám lidem přikazuje. Ale je to tak krásné, vznešené a radostné. Křesťan, který umí odpouštět, stává se zvláštním způsobem podobným Pánu Bohu, odlišuje se naprosto od pohanů, kteří odpuštění neznají. Ježíš Kristus to snažně žádá od nás: Chcete-li býti mými učedníky, musíte jinak jednat než jednají pohané, oni se mstí za každou křivdu, vy odpouštějte „a odplata vaše bude hojná."

Čím se stává skutek dobrým?

Nemá vždycky zásluhu, kdo koná dobrý skutek. Proč? Protože ten nebo onen dobrý skutek nekonal s dobrým úmyslem. Každý dobrý skutek máme konat jen s jedním úmyslem: abychom se Pánu Bohu líbili a jeho svatou vůli plnili.

Modlit se, postit se, dávat almužnu proto, aby mě lidé chválili jako zbožného a štědrého, je před Bohem bez zásluhy. Dobrý skutek ovšem zůstává dobrým skutkem, náleží mu odměna, ale ta je už v té chvále lidské. Snad ještě nějaké časné dobro Pán Bůh přidá a pak už nic. Na věčnosti žádná zásluha, žádná odměna. Cos chtěl, tos dostal, na víc nemáš nároků. Když dobrý skutek provází špatný úmysl, i ten největší a nejkrásnější dobrý skutek stává se bezcenným.

Naopak jsou zdánlivě nepatrné dobré skutky: dát křesťanské pozdravení, smeknout před křížem, zadržet nevhodné nebo zvědavé slovo, odepřít si něco, pro nemajetnost dáti jen malou almužnu na nějaký dobrý účel a pod. A přece takový dobrý skutek třebas nepatrný, ale vykonaný z velké lásky k Pánu Bohu, pro čest a slávu Boží má nesmírnou cenu, odplata za něj je nepomíjející.

Takový dobrý skutek?

Jsou lidé a je jich dosti, kteří považují za dobrý a záslužný skutek, když svého bližního náležitě posoudí. Proč posuzují? Aby odhalili vlka v rouše beránčím? Nikoliv! Ale aby ukázali svou vlastní spravedlnost. Ten kdo posuzuje, pak tím více

vynikne, bude se zdát být bez chyby, dokonale spravedlivý oproti ostatním ubohým hříšníkům. Pán Ježíš na to praví: „Nesuďte, abyste nebyli souzeni, neodsuzujte, abyste nebyli odsouzeni, jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni." Vytahuješ třísku z oka bližního a sám máš v oku skoro trám a ten nevidíš? Co dáme bližním, bude i nám dáno.

Rodiče, vychovatelé, uvažujte!

Kdo sám nejde po cestě k nebi, nemůže po téže cestě někoho k nebi vésti. „Zdaliž může slepec slepce vésti?" Jenom ten, kdo Pána Boha sám nade všecko miluje, může jiné naučit také tak Ho milovat. Jenom kdo jest věrný Božím přikázáním, naučí druhé téže věrnosti. Co kdo nemá, nemůže druhému dáti.

Přirovnání, které se určitým lidem sotva bude líbit.

O svatých věcech mluvit vysloveným a zatvrzelým rouhačům, bludařům, nevěřícím, když zřejmě není nejmenší naděje, aby slovo poučení slušně přijali, bylo by nevhodné. Bylo by to totéž, praví Božský učitel, jako kdyby se svaté věci házely psům, nebo drahocenné perly prasatům.

Mnoho a málo.

Po pohodlných, hříchem dlážděných, k peklu se svažujících cestách života dobře se kráčí a mnoho jest těch, kteří bezmyšlenkovitě a tupě, náruživě a lehkomyslně se tudy ubírají. „Prostranná jest cesta, která vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni," varovně volá Pán Ježíš. On nechce, abychom po takové životní cestě kráčeli, kde se člověk pranic nenamáhá, kde se prostě podává na každém kroku hříšným sklonům a hříšným požitkům, kde si nic neodpírá, nic z lásky Pánu Bohu nechce obětovat. Svatá Terezie Ježíškova dobře tuší, „že jako vločky sněhové, tak hustě padají každodenně duše do pekla." Právě proto, že tak mnozí libují si na cestě prostranné, na cestě hříchu. Dobře se kráčí po ní, ale na konci této cesty „běda!" Po cestě ctností, sebepřemáhání, odříkání, obětí, jde se ovšem v životě dosti těžko, ale radostně. S chutí a s radostným povzbuzujícím zadostučiněním pohlíží člověk na vykonaný kus cesty. S nadějí a nesmírnou touhou hledí k cíli své cesty, kdež se mu otevře náruč Boží. Hned dnes přejděme s cesty „smrti" na cestu, která vede k „životu". Nevíme, dočkáme-li zítřka.

Dobrý strom, dobré ovoce.

Strom se pozná po ovoci. Otevřeme knihu církevních dějin a najdeme mnohonásobné potvrzení slov Pána Ježíše. Kolik falešných proroků, kolik bludařů, kolik nepřátel Církve katolické, kteří sebe prohlašovali za anděly pravdy a učení Církve

za tmářské a zpátečnické. Ale jaký rozdíl v ovoci, které přináší strom dobrý a strom špatný. Strom Církve dal světu nespočetné zástupy svatých. Jak požehnanými, krásnými a užitečnými ra⸗tolestmi na stromě Církve v naší vlasti byli: sv. Cyril a Metoděj, sv. Ludmila, sv. Václav, sv. Vojtěch, sv. Prokop, sv. Jan Ne⸗pomucký, bl. Anežka Přemyslovna, bl. Jan Sarkander. Ovoce jejich svaté horlivosti byla: křesťanská zbožnost, ušlechtilá vzdě⸗lanost, láska k Bohu a k bližnímu, vzájemná svornost, milovnost míru a pokoje. Pod jejich vedením nevzněcovali se nízké vášně a pudy, nezapalovaly se požáry, netekla krev, naopak jejich slovo i příklad posvěcovaly a posvěcují přemnohé duše, při vyslovení jejich jmen zvláštní nebeské teplo zahřívá srdce a zrak mimo⸗děk zalétá k nebi. Kolik duší jim bude jednou děkovat za svou spásu. „Po ovoci jejich poznáte je."

Svět, Církvi nepřátelský, chce mít také „svatého."

Falešní proroci oblékali se do ovčího roucha tak dovedně, že do dneška je mnozí pokládají za ovce, zatím co byli vlky hltavými. Kolem jejich postav plane záře, ale není to jas sva⸗tosti, nýbrž jsou to plameny vášní, které zanítili a rozpoutali v duších lidských, plameny nenávisti k Církvi katolické, plameny hořících chrámů a klášterů, plameny hořících lidských majetků a kolem nich je plno krve z bratrovražedných bojů jimi vy⸗volaných. Zbožnost se proměnila v blud a v zločinost, vzděla⸗nost v hromadu trosek duchovních a mravních, láska k Bohu v pověru a šílenství, láska k bližnímu, svornost, pokoj, pro⸗měnily se v nenávist a vzájemné potírání. V dějinách naší vlasti je to jméno „Jana Husa", které v neblahém smyslu už po pět set let připomíná a dokazuje slova Pána Ježíše: „Po ovoci jejich poznáte je. Neníť zajisté strom dobrý, jenž přináší ovoce špatné. Dobrý člověk z dobrého pokladu svého přináší věci dobré, a špatný člověk ze špatného pokladu přináší věci špatné." „Mějte se na pozoru před nepravými proroky."

Nejenom víra, nejenom modlitba, ale také skutky.

„Ne každý, kdo mi říká: „Pane, Pane", vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského. Mnozí řeknou mi v onen den: „Pane, Pane, zda⸗li jsme ve jménu tvém neprorokovali, a ve jménu tvém zlých duchů nevymítali, a ve jménu tvém mnoho divů nečinili?" A tehdy ohlásím jim: „Nikdy jsem vás neznal. Odejděte ode mne, pachatelé nepravosti." Pán Ježíš nás velice miluje a všemi těmito důtklivými a varovnými slovy chce nás přivésti k sobě. Milujeme⸗li jeho svaté pravdy, milu⸗jeme⸗li slovo Boží a Církev svatou, která nám je často a vše⸗možným způsobem předkládá, pak stavíme dům svého života na skále věčnosti a nepomíjejícnosti a nemáme se čeho obávati.

KRISTUS PÁN UZDRAVIL SLUŽEBNÍKA POHANSKÉHO SETNÍKA A VZKŘÍSIL MLÁDENCE NAIMSKÉHO.

Do Kafarnaum — Setník, přítel národa židovského — Věrný služebník těžce onemocněl — Pán Ježíš do domu setníkova — Nejsem hoden — Veliká víra a důvěra setníkova — Kristus Pán chválí — Tak mnozí mimo židovský národ na soudě Božím dojdou chvály — Ne tak Židé — Okamžité uzdravení — Když se blížili k městečku Naim — Kdo jediný mohl potěšit — Zázrak, který vzbudil bázeň.

Mat. 8, 1. 5-13.

Když pak sestoupil s hory, šly za ním veliké zástupy.

Když pak vešel do Kafarnaa, přistoupil k němu setník a prosil ho řka: „Pane, služebník můj leží doma ochrnulý a hrozně se trápí."

I dí mu Ježíš: „Já přijdu a uzdravím ho."

Odpověděv pak setník, řekl: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdraven bude služebník můj. Neboť i já, ač jsem člověk pod mocí postavený, mám pod sebou vojáky; a dím tomuto: ‚Jdi' i jde, a jinému: ‚Přijď', a přijde, a svému služebníku: ‚Učiň toto,' i učiní."

Uslyšev to Ježíš, podivil se a řekl těm, kteří šli za ním: „Vpravdě pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry ani v lidu israelském. Pravím pak vám, že mnozí přijdou od východu i od západu, a stolovati budou s Abrahamem, s Isákem a s Jakubem v království nebeském; synové království však budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů."

I řekl Ježíš setníkovi: „Jdi a jak jsi uvěřil, staň se tobě." A v tu hodinu služebník ozdravěl.

Luk. 7, 11-17.

Potom šel do města, které slove Naim, a šli s ním učedníci jeho a zástup veliký. — Když se přiblížil k bráně města, vynášeli mrtvého, jediného syna matky jeho, a ta byla vdova; četný zástup lidu z města šel s ní. Spatřiv ji Pán, slitoval se nad ní a řekl jí: „Neplač." A přistoupiv dotkl se mar; ti pak, kteří ho nesli, se zastavili.

I řekl: „Mládenče, tobě pravím, vstaň."

I posadil se mrtvý, a počal mluviti. I dal ho matce jeho. Pojala pak všechny bázeň a velebili Boha řkouce: Prorok veliký povstal mezi námi" a „Bůh navštívil lid svůj". A rozšířil se o něm ten výrok po celém Judsku a po všem okolí.

•

Za ním!

Veliké zástupy posluchačů Krista Pána jakoby tušily, že Pán Ježíš má jim ještě něco důležitého říci a že kázání na hoře bude ještě míti doplňky, následovaly vytrvale svého Učitele do města Kafarnaa. To bylo vzdáleno asi tři hodiny od hory.

Víra, která začala slibně klíčiti v mnohých srdcích, měla býti posílena pronikavým poučným příkladem. I Božský učitel uznával pravdivost přísloví: „Slova hýbou, příklady táhnou." Ba dokonce příklad, který chtěl pán Ježíš příslušníkům vyvoleného národa uvésti, měl tyto určitým způsobem zahanbit. I zahanbení mívá mnohdy spasitelný účinek.

Bohumilý pohan.

V Kafarnau bydlel pohanský setník. Jak z celého vypravování je zřejmo, byl velmi šlechetný. Jeho dobré vlastnosti, jeho ctnosti a dobré skutky učinily jej milým Bohu i lidem. Jeho příkladný život byl už ovšem pod vlivem zjeveného náboženství, nicméně byl dokladem, že i mezi pohany nalézají se duše, které budou kdysi vzácnou ozdobou nebeského dvora.

Po čem se pozná láska k bližnímu.

Pán Ježíš přikazoval: milovati bližního svého. Lásky k bližnímu se však tehdy i v národě židovském velice nedostávalo. Nejlépe bylo to patrno z poměru mezi pánem a služebníkem. U pohanských Římanů byl služebník otrokem, který neměl žádného práva a s nímž mohl jeho pán nakládati podle libosti. Mohl jej mučit, mohl jej zmrzačit, mohl ho usmrtit. Otrok neměl nikde zastání. Nemocný služebník byl pánu přítěží, které se snažil třeba nejkrutějším způsobem zbavit.

Kafarnaumský setník se chová ku svému služebníkovi zcela jinak. Miluje ho a stará se o něj, jakoby byl členem jeho rodiny. Všemožně vyhledává pro něho pomoc v těžké nemoci. Tak láska k bližnímu přivádí setníka k Pánu Ježíši, kde s milostí Boží dostává se mu příležitosti, aby vyznal víru, naději a lásku k němu, aby ukázal svoji pokornou úctu k tomu, jenž hojil všecky nemoci a aby tak zajistil si spásu.

Necháme se zahanbit?

Pán Ježíš na příkladě soucitného setníka ukázal a ukazuje do dneška, jak si představuje poměr mezi pánem a služebníkem. Služebník má býti poctivý, věrný, pánu svému oddaný. Pán má i posledního služebníka ve svém domě považovat za člena své rodiny a podle toho má s ním i jednat: nepřetěžovat jej prací, dávat mu náležitou mzdu, aby mohl být slušně živ, popřát mu žádoucího odpočinku, dbáti nejen o stránku tělesnou, ale pečovat i o jeho duši, varovat jej před zlým a povzbuzovat k dobrému. I když jsou dnes časy zlé a málo je věrných a dobrých služebníků, nicméně povinnosti pánů vůči služebným zůstávají nezměněny. Ostatně snad proto je tolik nehodných služebníků, že je tak málo šlechetných pánů: hospodářů, mistrů, továrníků a p. Páni v mnohých případech

dávají svým služebným špatný příklad bezbožnosti, lehkomyslnosti, nemravnosti, nestřídmosti. Mnohé špatnosti služebníků nutno přičísti na vrub špatným pánům. Co řekne takovým pánům Ten, jenž pochválil šlechetného setníka, ale jenž také pronesl slova: Běda tomu, skrze něhož pohoršení pochází. Co řekne těm, kteří nutí dělníky k práci i v neděli a zasvěcené svátky, co řekne těm, kteří ujímali mzdy dělníkům, co řekne

I řekl: „Mládenče, tobě pravím, vstaň." — Str. 151.

těm všem, kteří z potu a krve dělníka obohacovali sebe miliony? Co jiného než: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, — neboť lačněl jsem a nedali jste mi jísti — pokud jste to neučinili jednomu z nejmenších těchto lidí, ani mně jste neučinili." Mat. 25, 41, 45.

Aby služebník nebyl nahnilým jablkem.

Jak se má zachovat pán k služebníku, který svoji práci pečlivě vykonává, ale v náboženském ohledu domácímu pořádku se nechce podrobiti a zanedbává modlitbu, zanedbává služby Boží? Svatý Bernard připomíná známé povinnosti představených: „Jsi-li komu představen, jsi beze vší pochyby povinen

věnovati takovému větší péči. On sám, když si tě za pána zvolil, vyžaduje od tebe ochranu i kázeň. Ochranu žádá, aby se mohl uvarovati hříchu, kázeň pak, aby nezůstal bez pokárání, kdyby se neměl na pozoru." Zanedbávání náboženských povinností je těžký hřích. Představený má přiměřenými a důtklivými slovy služebného upozornit. Nepomůže-li to, pokusí se působiti na něho dobrým příkladem. Kdyby ovšem v ohledu mravním se takový služebník zpronevěřoval, kdyby řečmi i skutky ve svém okolí zhoubně působil, nezbývá pánu než aby takového služebného zavčas a za každou cenu odstranil. Jinak by nesl sám pán velkou zodpovědnost za všecko dané pohoršení, ne-li i za mravní zkázu vlastních dítek.

Čím ještě dává setník světu příklad.

Pohanský setník je světu příkladem nejenom tím, že „služebník byl u něho ve vážnosti," nejenom tím, že z lásky a soucitu prosí za něj Pána Ježíše vřelými slovy: „Pane, služebník můj leží doma ochrnulý a hrozně se trápí." Tento pohan dává příklad úcty k zjevenému náboženství. On nejedenkrát vážně a hluboce přemýšlí o poslání člověka na světě. Pohanské náboženství mu nevyhovuje. Pohanské modly nesčíslných bohů, pověrečná a často i nemravná služba pohanským bohům jej naplňuje odporem. Setník ví dobře, že náboženství člověk míti musí, že musí znáti a uctívati Tvůrce světa i člověka. Jediné náboženství, které důstojným a vznešeným způsobem představovalo Stvořitele všehomíra a předkládalo povinnosti k němu, bylo náboženství židovské. On často a s velikou úctou čítával a dával si vyložiti knihy Zjevení Božího. Žádná kniha spisovatelů a filosofů tehdejších nepůsobila na něj tak mocně, jako tyto knihy. Setník kafarnaumský vážil si velice synagog, to jest modliteben židovských, kde se knihy Písma svatého čítávaly a vykládaly a kde se k úctě Boží zpívaly obdivuhodně krásné modlitby — žalmy. Jsa velmi zámožný obětoval část jmění na zbudování pěkné synagogy. Proto tak snažně Židé odporučovali svého šlechetného příznivce a Pán Ježíš milerád jejich doporučení přijal: „Já přijdu a uzdravím jej."

Úsudek, který je pro každého snadný.

Setník slyšel už velmi mnoho o Kristu Pánu. „Člověk nemůže takové skutky konati", „tak nikdy žádný člověk nemluvil", tak pravil setníkovi rozum, osvícený milostí Boží a nezakalený židovskými předsudky. „Nemůže to být nikdo jiný než slíbený Vykupitel." To byl jasný závěr setníkových úvah.

Jak my při svatém přijímání?

„On má všecku moc, on jediný může mého věrného služebníka uzdravit, poprosím ho o to. Ale jak se mu já hříšný

představím? Je-li všemohoucí, je i vševědoucí a zná moje hříchy. Stydím se před něho předstoupit, k tomu jsem ještě pohan. Můj dům je pohanský a má do něho vstoupiti Pán Ježíš, jenž je tak svatý? Není to vlastně trestuhodná smělost, že se odvažuji jej volat k sobě." O tom všem úzkostlivě setník uvažoval. Rozhodl se a poslal k přicházejícímu Kristu Pánu přátele, které měl po ruce, s pokorným vzkazem: „Pane, neobtěžuj se, neboť nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou. Proto jsem se ani nepokládal za hodna, abych přišel k tobě, ale rci slovo, a uzdraven bude služebník můj. Neboť i já jsem člověk pod mocí postavený, maje pod sebou vojáky, a dím tomuto: „Jdi", i jde, a jinému: „Přijď", a přijde, a svému služebníku: „Učiň toto," i učiní."

Pokorná víra a pyšná víra.

V těchto slovech setníkových zrcadlí se takřka ruku v ruce dvě základní ctnosti, které jsou první podmínkou spásy: pokora a víra. Svatý Bonaventura píše o pokoře: „Jako jest pýcha počátkem všeho hříchu, rovněž tak jest pokora počátkem všeho dobra a spásy. Bez základu pokory nevytrvá žádná budova. Bez pokory tedy nic se nespoléhej ani na čistotu, ani na chudobu, ani na jinou ctnost aneb některý jiný skutek." Pán Bůh miluje duše, v nichž jsou víra a pokora pohromadě. Hluboká pokora před Bohem a živá víra v něho jsou počátkem svatosti. Nevěra je nejhorším druhem pýchy vůči Bohu. Nevěra je nesnesitelně pyšná a proto ji Pán Bůh považuje za největší svoji urážku. Ale i víra může býti a bývá někdy pyšná. Jsou lidé, kteří se domnívají, že prokazují Pánu Bohu milost, když v něho věří. Jsou věřící, kteří používají své víry k tomu, aby kritisovali, posuzovali a odsuzovali kde co, i církevní představené, ba i samu Prozřetelnost Boží. Jsou křesťané, kteří myslí, že víra jim dává právo, aby nevěřící, hříšníky, pohany zatracovali a jimi pohrdali, o ně nedbali. I zde platí: „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost." Jak. 4, 5. Setník byl upřímně a hluboce pokorný ve svém vyznání víry a proto se mu dostalo veliké chvály od Krista Pána i vyslyšení. Po všecky časy bude Církev vkládati věřícím do úst: „Pane nejsem hoden ...."

Když ten mohl, proč vy ne?

„Jako mne poslouchají na slovo vojáci a služebníci, tak tebe, Pane Ježíši, poslouchá na slovo všecko, celá příroda, nemoci, smrt," tak soudí setník, pohan. Židé k takové víře ještě nedošli a to vlastní vinou. Proto „synové království, Židé, budou vyvrženi do temnosti vnější, tam bude pláč a skřípění zubů", ale místo nich „mnozí pohané přijdou od východu i od západu a stolovati budou s Abrahamem a s Isákem i Jakobem v království nebeském."

Souboj Života a Smrti.

Pán Ježíš opustil Kafarnaum a ubíral se dále po cestě vedoucí z Damašku do Jaffy. Přiblížil se k Naimu. Dnes je Naim chudobnou vesnicí, ležící na úpatí hory Djebel-dahy.

Před branou Naimu setkaly se dva zástupy lidí. V čele jednoho zástupu, přicházejícího z města, byla nesena mrtvola mladíka, jediného syna matky-vdovy, v čele druhého zástupu ubíral se Kristus Pán. Mrtvý a Pán Ježíš přiblížili se k sobě. Řekli bychom: potkali se Život a Smrt. Kristus Pán zastavil pohřeb, pohlédl soucitně na plačící matku, povzbudil ji slovem: Neplač. I řekl: „Mládenče, tobě pravím vstaň!" Posadil se ten, jenž byl mrtvý, a počal mluviti. I dal jej matce jeho.

Poznámky k zázraku.

Kolik už pohřbů se na světě odbývalo. Země přijala nesčíslné mrtvé. Anděl smrti triumfuje stále. Jenom v několika nemnohých případech musil anděl smrti vrátit, co vzal. To tenkrát, když poručil Ten, jenž řekl o sobě: „Já jsem vzkříšení a život." — Zázrak Naimský naplnil všecky, kteří jej viděli neb o něm slyšeli velikým úžasem, bázní a úctou k moci Boží. Neviděli jsme onoho zázraku, ale věříme, že se stal, aby i o nás platilo: Blahoslavení, kteří neviděli, ale uvěřili. — Pán Ježíš nechtěl rušit zákon smrti, vzkříšený mládenec naimský musil později zase umřít. Zázraky vzkříšení z mrtvých dokazovaly nejlépe jeho Božství, připravovaly ponenáhlu na největší zázrak jeho vlastního zmrtvýchvstání, vlévaly a vlévají do srdcí našich útěchu a naději ve vzkříšení těl v poslední den.

Větší zázrak jsme na sobě zakusili.

Konečně mohli bychom se tázat: je vzkříšení mrtvého opravdu největší zázrak, největší projev moci Boží? Porovnejme! Mládenec naimský umřel a Pán Ježíš ho vzkřísil, ztratil život, který před tím měl, ale Kristus Pán mu ho vrátil. To je zázrak vzkříšení mrtvého: obnovuje se, co dříve bylo. Narodí se dítě. Nikomu ani nenapadne považovat narození dítěte za zázrak. A přece je to projev moci Boží daleko větší než vzkříšení mrtvého. Kdežto tam se obnovuje, co bylo, zde dává se, co nebylo: život těla i duše, tam nastává probuzení ze smrti, zde děje se něco úžasného, nepochopitelného, závratného: Bůh z nicoty povolává, co ještě nebylo, k bytí a k životu. Tento největší zázrak Boží, když jsme z nicoty přešli k životu, jsme na sobě zakusili. A zasluhuje jistě tento nesmírný projev stvořitelské moci Boží, abychom se mu podivovali, Pána Boha za něj velebili a s důvěrou očekávali, až i ten další se na nás splní a my slavně vstaneme z mrtvých.

HERODŮV VĚZEŇ.

Poslové od Jana Křtitele ke Kristu Pánu — Odpověď na poselství — Chvála Pána Ježíše o Janovi — Fariseové v oposici — Výtka Krista Pána.

Mat. 11, 2-19.

Jan pak uslyšev v žaláři o skutcích Kristových, poslal k ně=mu dva z učedníků svých a vzkázal mu: „Ty jsi ten, který má přijíti, či jiného máme čekati?"

Ježíš jim odpověděl: „Jděte a zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní nabývají čistoty, hluší slyší, mrtví vstávají z mrtvých, chudým se zvěstuje evan=gelium, a blahoslaven jest, kdo se nebude horšiti nade mnou."

Když pak oni odcházeli, počal Ježíš mluviti k zástupům o Janovi: „Co jste vyšli na poušť viděti? Třtinu větrem se klátící? Či co jste vyšli viděti? Člověka měkkým rouchem oděného? Ejhle, ti, kteří měkká roucha nosí, v domech krá=lovských jsou. Co tedy jste vyšli viděti? Proroka? Zajisté, pravím vám, viděli jste více než proroka; neboť tento jest to, o němž je psáno: „Hle, já posílám posla svého před tváří tvou, který připraví cestu tvou před tebou." Vpravdě, pravím vám, ne=povstal mezi narozenými z ženy větší nad Jana Křtitele, avšak i nejmenší v království nebeském větší jest než on. Ale od časů Jana Křtitele až dosud království nebeské násilí trpí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je. Všichni proroci totiž, i zá=kon prorokovali až do Jana; a chcete=li to přijmouti, on jest Eliáš, který má přijíti. Kdo má uši k slyšení, slyš.

Luk. 7, 29-35.

Veškeren lid uslyšev ho i celníci uznali Boha davše se po=křtíti křtem Janovým, ale fariseové a zákoníci pohrdli sami proti sobě úradkem Božím, nedavše se pokřtíti od něho.

Komu tedy připodobním lidi pokolení tohoto a komu jsou podobni? Podobni jsou chlapcům, kteří sedí na náměstí a k sobě vespolek volají a říkají: ‚Pískali jsme vám, a netančili jste. Naříkali jsme a neplakali jste.' Neboť přišel Jan Křtitel, nejedl chleba, ani nepil vína a pravíte: ‚Má zlého ducha.' Přišel Syn člověka, jedl i pil, a pravíte: ‚Hle, člověk žrout a pijan vína, přítel celníkův a hříšníkův'. Avšak uznána byla ta mou=drost ode všech moudrých."

Co za to, když chce kazatel zachránit duši.

Herodes dal svatého Jana Křtitele uvězniti, protože mu ne=bojácně vytýkal jeho ničemný prostopášný život. Jablko nepadlo daleko od stromu. Herodes, zvaný Antipas, byl synem Heroda Velikého, který dal povražditi nemluvňátka betlemská. Nevlastní bratr Herodův, Filip žil v Římě jako soukromník. Herodes ho jednou navštívil. Při té příležitosti odloudil mu jeho manželku i s její dcerou Salomou a odvedl si je do Galileje. To mu svatý

Jan neustával vytýkati jako veliký zločin proti zákonu Božímu. Herodiada se obávala, aby král nepovolil domluvám světcovým a ji nepropustil. Bezpochyby také fariseové přiložili polínko, aby se zbavili Jana Křtitele, který jim byl trnem v oku. A tak Herodes, podpichován ze všech stran, dal konečně svatého Jana uvězniti v pevnosti Macheruntské, asi 15 km západně od Mrtvého moře. Vrchol hory, na které pevnost stála, byl dokola obklopen hradbou s vysokými věžemi. Pevnost byla majetkem Herodovým. Jinak si Herodes svatého Jana vážil pro jeho svatost, a dovoloval, aby učedníci Janovi přicházeli za ním.

Smrtelná smyčka.

Jan Křtitel, jsa věren svému poslání, kázal pokání nejen prostému lidu, nýbrž i pánům. Nebojácně vytýkal hříšný život samému vladaři Galileje, Herodovi, upozorňoval jej na špatný příklad, který dává svým poddaným a varoval jej před Božími tresty. Slova Janova působila na Heroda a nebýti návodu Herodiady snad by si byl dal říci. Ale to je kletba některých hříchů, že jsou jako smyčka. Když chce člověk z nich vyváznout, tím více se utahují a strhují člověka zpět. Zvláště jsou to hříchy proti šestému a devátému přikázání, které hříšníka zaslepují, zatvrzují, do starých kolejí strhují, k dalším a těžším hříchům rozněcují. I Heroda a Herodiadu přivedly k násilí na nevinném proroku a konečně i k zavraždění téhož. V naší době jest podobných hříchů a zločinů více než dost. Přestupování šestého a devátého přikázání vede k sebevraždám, vraždám a k věčné záhubě.

Ne já, ale On ať je milován.

I ve vězení nezanedbával Jan svého úkolu: připravovat na Vykupitele. Učedníci Janovi těžce nesli, že zájem a pozornost celé země obracela se od Jana k Pánu Ježíši. Svatý Jan se z toho těšil: „On musí růsti, já pak se menšiti." Chtěl všemožně všecky své milované učedníky a všecky své ctitele převésti ke Kristu Pánu: „Já nejsem Kristus, nýbrž jsem poslán před ním." Z této pokory a nezištnosti poznáváme, že Jan Křtitel byl skutečně svatým v plném slova smyslu. Jak nerad ztrácí člověk slávu a čest u lidí, když se mu ji podařilo získat. Touze po cti a slávě u lidí mnozí a mnozí i náboženští horlitelé obětovali konečně zájmy Boží a místo užitku pak ovšem přinesli jenom škodu a zkázu duším, které chtěli napraviti. Svatý Jan nechtěl a netoužil po tom, aby lidé milovali ho, ale aby milovali Pána Ježíše.

Není-li dobré vůle, nepomohou důkazy.

Jan Křtitel nepotřeboval svědectví Krista Pána pro sebe. On byl již dávno a z hloubí duše přesvědčen o jeho vykupitel-

ském poslání. Ale učedníci! Těm bylo třeba důkazu. A Pán Ježíš jim důkaz podal, lepšího už jim dáti nemohl: „Jděte a zvěstujte Janovi, co jste viděli a slyšeli: slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní se očišťují, hluší slyší, mrtví vstávají z mrtvých, chudým zvěstuje se Evangelium. A blahoslavený jest, kdo nebude se horšiti nade mnou." Jistě Janovi učedníci přijali ochotně a radostně tento důkaz Pána Ježíše. Jim stačil, kdežto fariseům a zákoníkům nestačil.

On a oni, dnes a zítra.

Jak velice Kristus Pán svatého Jana miloval, je patrno z chvály, kterou mu vzdal po odchodu učedníků. On není třtinou, která každým větrem pokušení a protivenství se až k zemi ohýbá. Takovými byli fariseové, takový byl Herodes. Takovým je každý, kdo nechá na sebe působit vliv bezbožných a zkažených lidí. Svatý Jan není změkčilec, jako Herodes, jako fariseové, kteří nedovedou si odepřít hříšných a nedovolených požitků, kteří žijí jen pro tento svět a na věčnost zapomínají. Dnes v domech královských, zítra v ohni pekelném. Naproti tomu Jan žije chudobně a odříkavě, ale jeho budoucnost jest mezi anděly.

Stín a světlo.

Jan Křtitel stojí na rozhraní Starého a Nového zákona. Jest sice největší svým úřadem proroka a předchůdce Páně ze všech patriarchů a proroků starozákonních, ale úřad jeho, i když je tak vynikající, zůstává daleko za vznešeností apoštolského úřadu v království Božím, to jest v Církvi katolické v Zákoně novém. Každý katolický kněz je novozákonním apoštolem, je nepoměrně výše svým kněžským úřadem než byl nejslavnější prorok Jan Křtitel.

Tajemství nepravosti.

Hříšná zloba fariseů vůči Janu Křtiteli je vážným důkazem jeho Božského poslání. Dodnes je tomu tak. Kdo dokazuje nejlépe Božské poslání Církve katolické na zemi? Nevěra, blud a hřích. Po devatenáct století vedou nevěřící bludaři, odpadlíci, prostopášníci, všech století a všech národů spojenecký a zaujatý boj proti všemu, co prohlašuje Církev za svaté. Titéž velebí to, co Církev odsuzuje. Nehledají jen záminky proti jiným církvím. Hledají jen záminky k útokům na Církev katolickou. Ať cokoliv Církev podniká, vždycky jest napadána a pomlouvána. Zrovna jak řekl Pán Ježíš: „Komu tedy připodobním lid pokolení tohoto a komu jsou podobni? Podobni jsou hochům, sedícím na náměstí a volajícím si navzájem: Pískali jsme vám a netančili jste, naříkali jsme a neplakali

jste. Přišel Jan Křtitel, ani nejeda chleba, ani nepije vína, a pravíte: „Má zlého ducha." Přišel Syn člověka, jeda a pije, a pravíte: Hle, žrout a pijan vína, přítel celníkův a hříšníkův. Avšak ospravedlněna jest moudrost ode všech synů svých."

KAJÍCÍ HŘÍŠNICE.
JAK PÁN JEŽÍŠ ÚTOČIL NA PEKLO A JAK PEKLO ODPOVÍDALO.

Na hostině u farisea — Pověstná hříšnice — Co si myslil Šimon, hostitel — Podobenství o dvou dlužnících — Výčitka Spasitelova — Pán Ježíš dává rozhřešení — Jiné hříšnice — Služba zbožných žen — Že prý se Pán Ježíš přílišnou horlivostí pominul rozumem —, že prý je ve spojení s peklem — Rouhání proti Duchu svatému — Příbuzní Krista Pána podle těla, — příbuzní duchovní.

Luk 7, 36-50. 8, 1-3

Jeden z fariseů ho prosil, aby s ním pojedl. I vešel do domu fariseova a zaujal místo u stolu.

A hle, žena, která byla v městě jako hříšnice známa, dověděvši se, že stoluje v domě fariseově, přinesla alabastrovou nádobu masti, a postavivši se vzadu u nohou jeho, počala plačíc smáčeti slzami nohy jeho, utírala je vlasy hlavy své, líbala mu nohy a mazala je mastí.

Uzřev to fariseus, který ho pozval, pravil sám u sebe: „Kdyby to byl prorok, věděl by, kdo a jaká je ta žena, která se ho dotýká; neboť je hříšnice."

Ježíš osloviv ho řekl: „Šimone, mám ti něco pověděti." On řekl: „Mistře, pověz."

Kterýsi věřitel měl dva dlužníky; jeden byl mu dlužen pět set denárů a druhý padesát. Poněvadž neměli, čím by zaplatili, odpustil oběma. Který tedy z nich miluje ho více?"

Odpověděv Šimon řekl: „Myslím, že ten, jemuž více odpustil." On mu řekl: „Dobře jsi usoudil."

A obrátiv se k ženě, řekl Šimonovi: „Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do domu tvého; vody na nohy jsi mi nepodal, tato však slzami smočila mé nohy a utřela je vlasy svými. Políbení jsi mi nedal, tato však, jak vešla, nepřestala líbati mi nohy. Olejem nepomazal jsi hlavy mé, tato však mastí pomazala mi nohy. Proto pravím tobě, odpouštějí se jí hříchy mnohé, neboť milovala mnoho. Komu však méně se odpouští, méně miluje."

I řekl jí: „Odpouštějí se tobě hříchy." Tu počali spolustolující říkati sami u sebe: „Kdo je tento, jenž i hříchy odpouští?" Ale Ježíš řekl ženě: „Víra tvá tě spasila; jdi v pokoji."

Potom chodil po městech a vesnicích, hlásaje a zvěstuje království Boží, a dvanáct apoštolů s ním; též některé ženy, které byly uzdraveny od zlých duchův a od nemocí: Maria zvaná Magdalena, od níž vyšlo sedm duchů zlých, Johana

manželka Chuzy správce Herodova a Susanna a mnoho jiných, které mu přisluhovaly ze svých statkův.

Mar. 3, 20 - 35.

I přišli do domu, a opět sešel se zástup, takže nemohli ani chleba pojísti. Když to uslyšeli jeho lidé, vyšli, aby ho uchopili, neboť řekli, že se pominul smyslem.

I řekl jí: „Odpouštějí se tobě hříchy". — Str. 160.

Ale zákoníci, kteří přišli z Jerusalema, pravili: „Má Beelzebuba a knížetem zlých duchů vymítá zlé duchy." I přivolal je k sobě a mluvil k nim v podobenstvích: „Kterak může satan satana vymítati? Rozdělí-li se království proti sobě, nemůže obstáti království to; a rozdvojí-li se dům proti sobě, dům ten nebude moci obstáti. Také satan, povstal-li sám proti sobě, jest rozdvojen; nebude moci obstáti, ale je v koncích. Nikdo nemůže vejíti do domu silákova a pobrati jeho nářadí, leč prve siláka sváže; potom teprv oloupí dům jeho. Vpravdě pravím vám: Všecky hříchy, kterých se dopustili, budou lidem odpuštěny, i rouhání; kdo by se však rouhal proti Duchu svatému, nedostane odpuštění na věky, nýbrž vinen bude hříchem věčným." Pravili totiž: „Má ducha nečistého."

I přišli matka jeho a bratři jeho; stojíce venku dali ho zavolat; neboť zástup seděl kolem něho. I řekli mu: „Hle, matka tvá a bratři tvoji jsou venku a hledají tebe."

On jim odpověděl: „Kdo jest matka má a bratři moji?" A pohleděv kolem na ty, kteří seděli vůkol něho, pravil: „Hle, matka má a bratři moji; neboť kdo činí vůli Boží, ten jest bratr můj i sestra má i matka má."

Hostitel a host.

Úmysl, s kterým fariseus Šimon pozval Pána Ježíše na hostinu, nebyl asi nejlepší. Musíme tak soudit chtěj nechtěj podle chování Šimonova ku Kristu Pánu. Opominutí základních pravidel uctivosti a vlídnosti k hostu Pán Ježíš pocítil jako projev lhostejnosti a chladu vůči sobě. Bylo zvykem, že vzácnému hostu sám hostitel umyl nohy. Fariseus poručil služebníkům, aby tak Kristu Pánu učinili. Hostitel měl hosta obejmout a políbit. Šimon tak neučinil. Měl olejem pomazat vyschlé vlasy Božského hosta a on to opominul. Pána Ježíše se tato nevšímavost bolestně dotkla. I k nám přicházejí hosté pozvaní i nepozvaní. I žebrák, pocestný je hostem, který do domu přichází. Každý host vycítí okamžitě, jak je přijat: s radostí nebo odporem, s vlídností nebo hněvem. Bolestně se to i toho žebráka dotkne, když ho přivítáme hněvivým slovem, nevlídným pohledem. Cítí to dvojnásob, poněvadž je opuštěn a nemá nikoho, kdo by se s láskou o něho staral. Takovou nehostinnou chladnost vytkl by nám jednou Pán Ježíš zrovna tak, jak ji vytkl Šimonovi. „Co jste neučinili jednomu z mých nejmenších, mně jste neučinili." Vlídné přivítání, srdečné podání ruky, uvedení do domu, usazení, podání občerstvení jsou projevy lásky k bližnímu. Odměnou bude nejen láska lidí, nýbrž i veliká láska a přátelství Boží. Svatý Řehoř píše: „Učedníci jdoucí do Emaus zvou Pána jako cizince k pohoštění. Proč však říkáme „zvou", když jest napsáno: „přinutili ho?" Z tohoto příkladu poznáváme, že máme příchozí k pohoštění nejenom zváti, nýbrž i nutiti. Stůl tedy připravili, chléb a jídlo předkládali, a Boha, jehož při vykládání Písma svatého nepoznali, poznali při lámání chleba. Slyšíce Boží příkazy nebyli osvíceni, skutkem je plníce, osvíceni byli, poněvadž psáno jest: „Nikoli posluchači zákona jsou spravedliví u Boha, nýbrž činitelé zákona budou uznáni za spravedlivé." Řím. 2, 13.

Božský rybář všude rozestírá sítě.

Proč šel Pán Ježíš k Šimonovi, když přece věděl, že ani hostitel, ani ostatní přítomní hosté nebudou mu příznivi? Kristus Pán si vytkl úkol zachraňovat duše, dáti všem příležitost, aby

slyšeli slovo Boží a aby to slovo Boží stalo se jim prostředkem spásy. Nevybíral si společnost. Stoloval nejednou s publikány a hříšníky, přicházel i mezi své nepřátele fariseje a zákoníky. A právě v takových společnostech názorně ukazoval Pán Ježíš svoje neskonalé milosrdenství, které se nezastavuje před žádným bahnem, před žádnou propastí hříchu. Ba právě z těch stránek evangelia, kde čteme o odpuštění hříchů některému hříšníkovi, vyzařuje zvláštní překvapující teplo lásky Boží.

Šťastný lov.

Při hostině u Šimona podařilo se Kristu Pánu vyloviti z bahna hříchu perlu neobyčejné krásy. Maria, sestra Lazara z Bethanie, bohatá a krásná, dala se ovládnouti nečistými vášněmi tak, že si v celém kraji získala pověst „ženy hříšnice". Zdálo se, že je navždy ztracena. A zatím čekal Božský Pastýř. Zavolal, a hle, na první zavolání ozval se bolestný pláč ztracené ovečky. Maria slyšela kázání Pána Ježíše. Jakoby se ledy prolomily v její duši. Nesmírná touha po Boží lásce vyháněla z duše hříšnou smyslnost. Jiskra milosti Boží neuhasla, nýbrž vznítila v duši Marie Magdaleny plamen lásky, který se nedal ničím uhasit. Lítost nad hříchy minulého života proměňovala se ustavičně v příval horkých slzí, které zkrvavěly její oči, zanechávaly stopy na jejích lících, neosychaly ani v noci, jako pelyněk mísily se ku každému pokrmu. Bylo jí třeba osvobozujícího slova, které by navždy odstranilo dusivou, smrtelnou tíž hříchů a které by dalo duši Mariině volnost holubice vzlétající k výšinám nebe.

Zevnější úkony mají být projevem lásky k Bohu a k bližnímu.

Pán Ježíš to osvobozující slovo pronesl, když Maria přišla a u jeho nohou o ně prosila. Napřed však ukázal Božský Pastýř, jak se rozcházejí mínění lidská a mínění Boží. Koho lidský soud považuje za zavržence, stává se miláčkem Božím a kdo je považován za spravedlivého, ocitá se na místech, kde je chlad a nedostatek lásky. „Komu se více odpouští, více miluje." Leckdo si myslil z fariseů a myslí si snad mnohý i dnes, že Kristus Pán je lhostejný k formalitám a obřadnostem. Není lhostejný. Pokud jsou různé zevnější úkony projevem lásky k Bohu a lásky k bližnímu, všímá si jich a jsou mu velmi milé. Vždyť výslovně pravil Šimonovi: „Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do domu tvého, vody na nohy mé jsi nepodal, tato však slzami smočila mé nohy a utřela je vlasy svými. Políbení jsi mi nedal, tato však jak vešla, nepřestala líbati mých nohou. Olejem jsi nepomazal hlavy mé, tato však mastí pomazala nohy mé." Každé maličkosti si Pán Ježíš všiml, rmoutil se pro počínání Šimonovo, radoval se z projevů Magdaleniných. Jako

v malých kapkách rosy plane a odráží se veliké slunce, tak v malých zevnějších skutcích Mariiných, zračila se její nezměrná láska k Pánu Ježíši. Kristus Pán dává to na jevo slovy: „Proto pravím tobě, odpouštějí se jí hříchové mnozí, neboť milovala mnoho." Teprv začala Pána Ježíše milovat a už se jí dostalo tak veliké chvály: milovala mnoho. Ve všem byla láska: ve vnitřním smýšlení, v zevnějších úkonech, v lítosti.

Bezcenná lítost.

Lítost Mariina zasluhuje povšimnutí. Lítost a lítost je veliký rozdíl. Někdo lituje, že se dopustil zlého, ale nemyslí při tom na Boha. Měl hanbu před lidmi, byl potrestán, proto lituje. Taková lítost je před Pánem Bohem úplně bezcenná. Svatý Alfons takovou lítost nazývá přirozenou. Takovou by byla také lítost, kdyby hříšník litoval svých hříchů, protože mu uškodily na zdraví, na jmění nebo na dobrém jménu. To by byly pohnutky přirozené, které před Bohem nemají ceny. Pohnutka naší lítosti musí býti nadpřirozená. Musíme hříchů litovati pro jejich hanebnost, proto, že jsme jimi neskonalou dobrotu Boží urazili, že jsme tak pekla zasloužili a o nebe se připravili."

Dokonalá lítost.

Nejdokonalejší lítost je ta, kterou měla Marie Magdalena: lítost lásky, lítost té největší a nejkrásnější lásky, lásky k svému Stvořiteli a Vykupiteli. Lítost nad hříchy je u každého člověka měřítkem lásky k Pánu Bohu. Dokonalá lítost zjednává člověku okamžité odpuštění hříchů, ještě dříve než se z nich vyzná ve svaté zpovědi. Ovšem s podmínkou, že se z hříchů co nejdříve vyzná ve sv. zpovědi, bude-li moci. Taková veliká a dokonalá lítost působí nejen odpuštění hříchů a věčných trestů, nýbrž i odpuštění trestů časných. Taková lítost je jediným prostředkem dosáhnouti odpuštění hříchův v okamžiku nenadálé smrti. Představíme si v duchu Marii Magdalenu, jak slzami omývá nohy Božského Spasitele, nebo lotra na pravici, jak bolestně patří na Pána Ježíše a v duchu zvoláme s nimi: „Pane Ježíši, miluji tě nade všecko na světě, jak je mi líto, že jsem tě urážel a zarmucoval svými hříchy." Dobře se připravuje na smrt, kdo každý den k večerní modlitbě přidává takovou dokonalou lítost nad hříchy.

Lítost platná, ale ne nejlepší.

Je ještě lítost nedokonalá, kdy hříšník lituje z bázně před tresty Božími, ze strachu před věčným odloučením od Boha a jeho odměn. Taková lítost není sice nejlepší, poněvadž neplyne již z tak čisté lásky, ale k odpuštění hříchů při svaté zpovědi stačí. Bez svaté zpovědi nemá ovšem žádného účinku.

Klíč k bráně nebeské.

Dokonalá lítost otevřela Marii Magdaleně náruč Božského Pastýře. Nejenom jí, ale milionům hříšníků. Dobře a ze své zkušenosti píše svatý Augustin: „Lítost vytrhuje nás z pekla, a otvírá nám nebe." Svatý Ambrož volá: „Ó lítosti! Tys mocná, tvé jest Království Boží. Ty nehrozíš a nestrachuješ se soudné stolice Boží... Ty přemáháš Nepřemožitelného a získáváš Všemohoucího." Odměnou lítosti jsou vždycky nejblaživější slova na světě, pronášená jménem Pána Ježíše ve svaté zpovědi: „Odpouštějí se tobě hříchy."

Ďáblova závist.

Kdekoliv a kdykoliv se odpouštějí hříchy, povstává ďábel, a posílá své náhončí, aby kazil a mařil dílo milosti a lásky Boží. Kristus Pán to dopouští, aby se ukázala dobrá i zlá vůle lidí. I příbuzní Krista Pána nechápali horlivost Pána Ježíše, s jakou vymítal zlé duchy a odpouštěl hříšníkům: „Pominul se smyslem." Lidi podobné těmto příbuzným možno slyšet i dnes: „Nač je potřeba tak často chodit ke zpovědi, což nestačí jednou za rok, ti lidé blázní, co stále běhají ke zpovědnici." Není správné takto mluvit. Čím více touží duše po odpuštění hříchů, tím častěji se zpovídá a tak plní přání Pána Ježíše. Dobrá častá zpověď nemůže zůstat bez účinku na duši. Posvětí ji a zdokonalí.

Jeden z šestera hříchů proti Duchu svatému.

Nepřátelé Krista Pána a jeho Církve dělají se směšnými, když opakují stále tytéž pošetilé a tisíckrát vyvrácené pomluvy. Pán Ježíš prý se spojil s Belzebubem, aby mohl vymítati zlé duchy. Dnes říkají: Církev učí lidi hřešit, když jim odpouští hříchy ve svaté zpovědi. Pán Ježíš nazývá zatvrzelou pošetilost židovskou hříchem proti Duchu svatému. Je to hřích zatvrzelosti vůči milosti Boží. Nemůže být odpuštěn. Ne proto, že by Pán Bůh nechtěl, nýbrž proto, že hříšník nechce.

Jsme bratřími a sestrami Pána Ježíše?

Matka a bratři, to jest příbuzní, dali si zavolat Pána Ježíše, když mluvil k zástupům. Jistě býval Kristus Pán vzácným hostem v Nazaretě. Nejsvětější Matka toužila po svém Synu: aspoň na něj pohledět, aspoň několik slov s ním promluvit. Příbuzní (kteří v jazyku židovském nazývají se bratřími), chtěli se pochlubit Kristem Pánem. Tito příbuzní to asi byli, kteří ještě před ukončením kázání chtěli naléhavě s Pánem Ježíšem mluvit právě proto, aby jejich vzácné osoby před lidmi vynikly. Jak rád by byl Pán Ježíš zavolal k sobě svoji milovanou Matku. Ale byl v práci, v úřadě Spasitele duší. Na osobní

věci nebyla vhodná chvíle. Krmil hladové a dychtivé duše svým sladkým slovem k životu věčnému. Teď byla nejvhodnější chvíle k jejich záchraně. A tu použil Kristus Pán příležitosti, aby ukázal, jak miluje ty, kteří se mu oddají, v něho uvěří a plní jeho přikázání: pohleděv kolem na ty, kteří seděli vůkol něho a vztáhnuv ruku svou na své učedníky, řekl: „Aj, matka má a bratři moji. Neboť kdokoli činí vůli Otce mého v nebesích, ten jest bratr můj i sestra má i matka má."

ČEMU SE PODOBÁ KRÁLOVSTVÍ BOŽÍ.

Podobenství: O Rozsévači — Vysvětlení — O koukoli — O hořčičném zrnu — O kvasu — Jak rozuměti podobenství o koukoli — O pokladu a drahocenné perle — O síti — O zrnu, jak roste.

Matouš 13, 1 - 52.

V ten den vyšel Ježíš z domu a posadil se u moře. I sešly se k němu veliké zástupy; proto vstoupiv na loď, usedl, a veškeren zástup stál na břehu.

I promluvil k nim mnoho věcí v podobenstvích, řka: „Hle, vyšel rozsevač, aby rozséval. A když rozséval, padlo něco zrní na kraj cesty; i přiletěli ptáci nebeští a sezobali je. Jiné padlo na místa skalnatá, kde nemělo mnoho země, a vzešlo rychle, poněvadž nemělo hluboké země. Když však vyšlo slunce, uvadlo, a poněvadž nemělo kořene, uschlo. Jiné padlo do trní; i vzrostlo trní a udusilo je. Jiné však padlo v zemi dobrou; i vydávalo plod, některé stonásobný, jiné šedesátinásobný, jiné třicetinásobný. Kdo má uši k slyšení, slyš."

I přistoupili učedníci a řekli mu: „Proč mluvíš k nim v podobenstvích?" On jim odpověděl: „Poněvadž vám je dáno poznati tajemství království nebeského, jim pak není dáno. Neboť kdo má, tomu bude dáno a bude oplývati, ale kdo nemá, od toho bude odňato i to, co má. Proto mluvím k nim v podobenství, poněvadž hledíce nevidí a poslouchajíce neslyší ani nerozumějí. I vyplňuje se na nich proroctví Isaiášovo, které praví: ‚Ušima budete poslouchati a neuslyšíte; očima budete hleděti, a neuvidíte; neboť otupělo srdce lidu tohoto, a těžce poslouchali ušima a zamhuřovali oči své, aby snad někdy očima neuviděli a ušima neuslyšeli a srdcem nesrozuměli a neobrátili se a abych jich neuzdravil.' Vaše oči však jsou blahoslaveny, že vidí, i uši vaše, že slyší. Neboť vpravdě pravím vám: Mnozí proroci a spravedliví toužili uzříti, co vidíte vy, a neuzřeli, a uslyšeti, co slyšíte vy, a neuslyšeli."

Vy tedy poslyšte podobenství o rozsevači: Jestliže kdo slyší slovo o království a nerozumí mu, přichází zloboh a uchvacuje to, co bylo zaseto v srdci jeho; to je ten, který byl naset na kraj cesty. Kdo však byl zaset na místa skalnatá, je ten, který slyší slovo a hned je přijímá s radostí; ale nemá v sobě kořene,

nýbrž je chvilkový a když nastává pro to slovo soužení neb pronásledování, ihned se pohoršuje. A kdo byl zaset mezi trní, je ten, jenž slyší slovo, ale starost toho světa a klam bohatství udušuje slovo, i stává se neplodným. Kdo však byl zaset v zemi dobrou, je ten, jenž slovo slyší a mu rozumí a přináší užitek a vydává jeden sto, druhý šedesát, jiný třicet."

Mar. 4, 21-29.

I řekl jim: ,Zdali přinášejí svíci, aby ji postavili pod kbelík nebo pod postel? Neliž, aby ji postavili na svícen? Neboť není nic skrytého, co by nemělo býti zjeveno, aniž co dělo se tajného, leč aby přišlo najevo.

Máli kdo uši k slyšení, slyš." I řekl jim: „Uvažte, co slyšíte. Jakou měrou měříte, takovou měrou bude měřeno vám, ano bude vám přidáno. Neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, od toho bude odňato i to, co má."

Také řekl: „Tak děje se v království Božím, jako když člověk uvrhne símě do země; spí a vstává v noci a ve dne, a símě vzchází a vzrůstá, — on sám neví, jak. Neboť země sama od sebe plodí nejprve stéblo, potom klas, nato plné zrno v klase. Když však plod to dopustí, ihned přičiní srp, neboť nastala žeň."

Jiné podobenství předložil jim řka: „Podobno jest království nebeské člověku, který nasel dobrého semene na poli svém; a když lidé spali, přišel jeho nepřítel, nasel koukole mezi pšenici a odešel. Když pak vyrostla bylina a vydala plod, tu se ukázal i koukol. I přistoupili služebníci hospodářovi a řekli mu: ,Pane, zdali jsi nenasel dobrého semene na poli svém? Odkud tedy má koukol?' On pak jim pravil: ,Člověk nepřítel to učinil.' I řekli mu služebníci: ,Chceš, abychom šli a vytrhali jej?' A on pravil: ,Ne, abyste snad trhajíce koukol, nevytrhali spolu s ním i pšenice. Nechte, ať oboje spolu roste až do žní; a ve žně řeknu žencům: Seberte nejprve koukol a svažte jej ve snopky k spálení; pšenici však shromážděte do mé obilnice'."

Jiné podobenství předložil jim řka: „Podobno jest království nebeské zrnu hořčičnému, které jeden člověk vzal a nasil na svém poli; ono jest sice nejmenší mezi všemi semeny, ale když vzroste, je větší než všecky byliny a stává se stromem, takže ptáci nebeští přilétají a hnízdí na jeho ratolestech."

Jiné podobenství pověděl jim: „Podobno jest království nebeské kvasu, který vzala jedna žena a zadělala do tří měřic mouky, až zkynulo všecko."

Toto všecko mluvil Ježíš zástupům v podobenstvích, a bez podobenství jim nemluvil, aby se vyplnilo, co bylo řečeno skrze proroka slovy: „Otevru v podobenstvích ústa svá, vypravovati budu věci skryté od stvoření světa."

Potom rozpustiv zástupy, přišel do domu. I přistoupili k němu učedníci jeho a řekli: „Vylož nám podobenství o koukoli polním." On jim odpověděl: „Rozsevač dobrého semene jest Syn člověka; pole je svět; símě dobré, to jsou synové království;

koukol pak jsou lidé zlí; nepřítel však, jenž je nasel, jest ďábel, žeň pak jest konec světa, a ženci jsou andělé. Jako tedy sbírají koukol a ohněm jej pálí, tak bude při skonání světa. Syn člověka pošle anděly své i seberou z království jeho všecka pohoršení i ty, kteří činí nepravost, a uvrhnou je do peci ohnivé; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehda budou se spravedliví stkvíti jako slunce v království Otce svého. Kdo má uši k slyšení, slyš."

„Podobno jest království nebeské pokladu skrytému v poli, jejž člověk nalezna, zakryje a radostí nad ním jde a prodá všecko, co má, a koupí pole to.

Také podobno je království nebeské kupci, jenž hledal dobrých perel, a když nalezl jednu perlu drahocennou, odešed prodal všecko, co měl, a koupil ji."

Také podobno jest království nebeské síti, která byvši spuštěna do moře, shromážďuje ze všeho druhu ryb. Když se naplní, vytáhnou ji na břeh, posadí se a vyberou dobré do nádob, špatné však odvrhnou pryč. Tak bude při skonání světa: vyjdou andělé a oddělí zlé od spravedlivých, a uvrhnou je do peci ohnivé; tam bude pláč a skřípění zubů. Srozuměli jste všemu tomu?" Řkou jemu: „Ano." I dím jim: „Proto každý učitel zákona, vyučený v království nebeském, podoben jest hospodáři, který vynáší ze své zásoby věci nové i staré."

*

Vyučování v názorných obrazech.

Kristus Pán vyšel z domu Petrova v Kafarnaum. Posadil se na lodičku na jezeře a učil. Posluchači stáli na břehu, kamž v jasném vzduchu palestinském zřetelně doléhala slova Božského kazatele. Kristus Pán mluvil v podobenstvích, aby svaté pravdy v podobenstvích obsažené lépe se pamatovaly a aby těžší poučky staly se posluchačům přístupnějšími. Podobenstvími chtěl Kristus Pán naznačiti v hlavních rysech ráz a podobu království Božího na zemi. Tajůplná podobenství potřebovala objasnění a nutila k otázkám. Když objasnění smyslu podobenství bylo jednou dáno, bylo velmi lehké vzíti si z něj praktické poučení pro sebe. Otázky ovšem kladli jenom ti, kteří měli opravdový zájem o učení Pána Ježíše. A zájem měli zase jenom ti, kteří spolupůsobili s milostí Boží pomáhající, která každého člověka stále k dobrému povzbuzuje a nutká: „Snaž se dobře porozumět, jedná se o tvoji spásu." Kdo s milostí Boží nespolupůsobí, ten nemá i dnes žádného zájmu na slově Božím v neděli a ve svátek a všemožně se mu vyhýbá, nepřemýšlí o něm a nesnaží se, aby se podle něho řídil. Tak mimo jiné i podobenství Krista Pána stávala se příležitostí, kdy posluchači jeho rozdělovali se na lidi dobré a zlé vůle. Dodnes má slovo Boží tentýž účinek,

rozděluje lidi: Někteří „poslouchajíce neslyší, ani nerozumějí," „vaše oči však jsou blahoslaveny, že vidí, i uši vaše, že slyší."

„Kdo má uši k slyšení, slyš!"

V prvním podobenství mluví Kristus Pán o osudech slova Božího v lidských srdcích, neboť právě hlásání slova Božího bude základem království Božího. Svatý Pavel napsal důrazně: „Každý kdo vzývati bude jméno Hospodinovo, spasen bude. Nuže, kterak budou vzývati toho, v koho neuvěřili? Kterak však uvěří v toho, o kom neuslyšeli? A kterak uslyší bez hlasatele? — Nuže víra z kázání, kázání pak z rozkazu Kristova." Řím. 10, 13—17.

Každé jednotlivé zrnko je vzácné.

Pro obraz k podobenství nešel Pán Ježíš daleko. „Hle, vyšel rozsevač, aby rozséval." Některá zrna padala v zemi dobrou, některá však neměla takového štěstí: padala vedle cesty a ptáci je sezobali, padala na místa skalnatá a uschla, padala mezi trní a ve vzrůstu byla udušena. Zrnko je velmi vzácná věc. Má v sobě nesmírnou životní sílu. Z jednoho zrnka vyrůstá třicet, v úrodných krajinách až sto nových zrn. Kolik to užitku může vzejíti za několik let z jediného zrnka.

S nevěrou a s předsudky na kázání.

Ještě vzácnější než obilné zrnko, které dává pokrm a udržuje časný život člověka, je zrnko slova Božího, které poskytuje duši nezbytný pokrm k životu věčnému. Slovo Boží je převzácné, protože obsahuje v sobě podivuhodnou sílu milosti Boží. Ale může být sebe užitečnější a sebe vzácnější, jestliže nepadne na půdu dobrou, je zmařeno a nepřinese žádného užitku. Zrnko padá vedle cesty, to jest na ušlapaný chodník na cestě, ptáci je sezobou. I slovo Boží jedním uchem se slyší, druhým vypouští, posluchač je předpojat vůči tomu, co slyší, nechce věřit, nechce konat, je úplně lhostejný k vůli Boží vyslovené slovem Božím, nechce si je pamatovat, naopak hledí je co nejdříve zapomenout. Srdce takového posluchače je zatvrzelé, je jako ten ušlapaný chodník, slovo Boží vůbec nemůže se zakořenit a nemůže přinést ani nejmenšího užitku. Ďábel se raduje a postará se, aby slovo Boží sešlo s mysli a s paměti. Svatý Jan Zlatoústý k tomuto místu evangelia poznamenal: „Nevezme-li se pokrm do úst a nepožije se, nic člověku neprospívá. Podobně slovo Boží nepřináší užitku tomu, kdo je do srdce nepřijímá a v něm nezachovává. Toliko ten pokrm sílí, který byl požit a ztráven, toliko ta kázání prospívají, která slyšena i srdcem jsou přijata."

Ti, kteří se ihned pohoršují.

Je dosti lidí, kteří rádi naslouchají slovu Božímu, rádi si přečtou život některého světce, čtou náboženské časopisy a knihy. A přece nepřinášejí užitku. Proč? „Nemají kořenů. Jejich srdce je skála.“ To znamená nemají pevné vůle, jsou pohodlní k sebepřemáhání, poddávají se špatným náklonnostem a nebezpečným vášním, aniž by se snažili bránit, bojovat. Přijde špatný společník, přítel jiného smýšlení, promluví a účinek slova Božího je ten tam. Protináboženské a proticírkevní noviny, časopisy a knihy jsou kazatelnou ďáblovou. S této kazatelny maří se slovo, řečené s kazatelny Boží. Svatý František Saleský praví: „K čemu jsou v chrámě ti, kdož pouze ze zvědavosti na kázání jdou, aby toliko krásná slova a vypravování příkladů slyšeli? Co byste řekli o nemocném, který ví o bylině, jež by ho vyléčiti mohla, a k ní by šel, aby — se podíval na její květ? Nebyl by takový člověk podoben Herodesovi, který jen ze zvědavosti chtěl spatřiti Spasitele a pak jím pohrdnul?“

Nenechte udusit slovo Boží.

Starosti tohoto světa a klam bohatství nazývá Pán Ježíš málo lichotivě „trním“. Tělu se dává přednost před duší, životu pozemskému před životem věčným. Konečně zůstává jenom tělo, duše jakoby nebylo. A nejsou to jenom boháči, kteří podléhají klamu bohatství, jsou to často i ti, kteří nemají majetku, ale rádi by ho měli, rádi by si zařídili nebe na zemi. A při takových starostech nemají času zaříditi svůj život podle slova Božího. Svatý Řehoř napsal: „Velmi vážné jest: „Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší, proto vy neslyšíte, že z Boha nejste.“ Jan 8, 48. Pravda káže: po nebeské vlasti toužiti, potlačovati tělesné žádosti, světské slávě se vyhýbati, po cizím nedychtiti, z vlastního udělovati. Uvaž tedy jeden každý z vás, zdali se tento Boží hlas zakořenil v sluchu našeho srdce, a zdali z toho může poznati, že je z Boha...“

„Blahoslavení, kteří slovo Boží slyší a ostříhají ho.“

„Kdo však byl zaset v zemi dobrou, jest ten, jenž slovo slyší a mu rozumí a přináší užitek a vydává jeden sto, druhý šedesát, jiný třicet.“ Jak krásné a hospodáři milé jsou bohaté, zrním naplněné klasy. S jakou láskou a pečlivostí ukládá je ve stodole. Zrnka, která ukládal do země, nezklamala jeho naději, přinesla užitek. Zásluhu má nejenom hospodář, nejenom zrnko, ale také dobrá půda, která je přijala. Jak teprve žehná Pán Ježíš srdci křesťana, který se snaží býti dobrou půdou pro zrnka slova Božího. Nebeská obilnice je připravena. Svatý František Saleský pobízí k tomu, co sám s největší horlivostí a opravdovostí dělával: „Slovo Boží máš poslouchati

s velikou dychtivostí, ať už je ti řečeno v soukromí od dobrých duchovních přátel anebo na kázání. Hleď je vždycky přijímati s velikou uctivostí a pozorností. Buď si vědom, že náš milý Pán tou měrou přijímá slova našich modliteb, kterou my přijímáme jeho slova, pronešená ústy křesťanských kazatelů."

Nebylo by na škodu, ba bylo by velmi užitečné, kdybychom z každého kázání a z každé náboženské četby si poznamenali, co má pro nás zvláštní důležitost a čas od času, kdybychom si učiněné poznámky prohlédli a zjistili, co jsme už uvedli ve skutek ze slova Božího a co ještě ne.

Nesmíte nechat u sebe.

Rozžatá svíce osvětluje a dává se na svícen, aby osvětlila co nejvíce prostoru. Tak také Světlo ze slova Božího není jenom pro apoštoly, aby je ukrývali v sobě, ale je pro celý svět, aby co nejvíce lidí mělo z něho užitek. Tu Božský Spasitel naznačuje působení svojí Církve, kterou založil na apoštolech. Církev bude tím velikým zdrojem Světla pravdy Boží, které se bude rozlévat po celém světě a bude osvětlovat všecko, co doposud bylo skryté a tajné.

Apoštolové budou šířitelé Světla Božího ve světě. Čím více budou Světlo víry podávat druhým, tím mocněji bude hořet působením Ducha svatého v nich samých. To bude odměna za jejich horlivost. „Jakou měrou měříte, takovou měrou bude měřeno vám, ano bude vám přidáno." Světlo víry je milost a dar Boží. Kdo si této převzácné milosti Boží váží a ku spáse ji používá, tomu Duch svatý nových a nových dalších darů a milostí bude udělovat. Kdo si milosti víry neváží, a jí pohrdá, tomu bude odňat i ten zbytek, který ještě má. Ztratí víru úplně, zůstane ve tmě nevěry a nedojde věčného cíle.

V hlubinách země.

Milost víry, a tedy i Slova Božího, se dá přirovnat k zrnku obilnému, jak o tom byla řeč v předešlém podobenství. V tomto podobenství se naznačuje tajemný růst zasetého zrnka. Člověk udělá, co udělat může a má. Musí připravit půdu pro zrnko, pak je zaseje a už se nestará, jak zrnko vzklíčí, co se s ním děje dále. To už je starost Boží. Bůh dává zrnku v zemi růst. „Člověk sám neví, jak se to děje." Země sama od sebe plodí nejprve stéblo, potom klas, na to plné zrno v klase. A pak nastane žeň.

V hlubinách duše.

Zrovna tak zrnko Slova Božího padne do duše připravené pokorou a ochotou k jeho přijetí. Milost Boží se stará, aby ze Slova Božího vzklíčily dobré a spasitelné myšlenky, před-

sevzetí, dobré a záslužné skutky. Člověk ani si toho není vědom, jak milost Boží v něm působí a rozmáhá se. Tak potichu slovo zapadlo a tak tajůplně začalo růst a přinášet užitek. Užitek, které slovo Boží v té nebo oné duši přineslo, se náležitě ocení až na soudě Božím.

Společnost dobrých i zlých.

Od jednotlivce obrací se Kristus Pán ve svých podobenstvích na Církev. Církev je podobná poli, kde roste pšenice i koukol. V Církvi katolické žijí vedle sebe spravedliví, svatí i hříšníci. Říkáme sice církvi katolické svatá, ale ne proto, že by v ní byli všichni svatí, nýbrž proto, že má nejvýš svatého zakladatele, že On sám do ní se všemi anděly a svatými patří, že učení církve katolické je svaté a vede všecky ku svatosti. S hříšníky, kteří v Církvi jsou, jedná Kristus Pán velice shovívavě, nezavrhuje je po hříchu, ale praví svým andělům: „Nechte, ať oboje spolu roste až do žní. A v čas žní řeknu žencům: Seberte nejprve koukol a svažte jej ve snopky ke spálení, pšenici však shromážděte do stodoly mé.“

Jak je to s tím hořčičným seménkem.

Ve Svaté Zemi bylo seménko hořčičného keře považováno za nejmenší. Keř, jenž z něho vyrůstá, dosahuje výše tři až čtyř metrů. Vzrůst nepatrného seménka v mohutný keř byl vhodným obrazem nepatrného počátku a mohutného vzrůstu církve katolické. Jako na ratolesti hořčičného keře hledá odpočinek ptactvo všeho druhu, tak v církvi katolické budou hledati duchovního odpočinutí lidé všech národů. Kvas proměňuje těsto, propracovává je částku vedle částky. Církev proměnila život pohanského lidstva v život úplně jiný. Učení Pána Ježíše zpracovává vnitřní život jednotlivců, zdokonaluje a posvěcuje všecky, kteří se nezatvrzují ve zlém. Jedině sedmero svátostí církve katolické dovede provésti podivuhodnou změnu hříšníka ve světce, marnotratného syna v dítko Boží.

Někdo nalézá, někdo ztrácí.

Pokladem nevyrovnatelné ceny jsou milosti a dary Boží, které Pán Ježíš světu přinesl. Šťasten je člověk, který tento poklad nalezne a zmocní se ho. Nalezený poklad ovšem rozumný a ne lehkomyslný člověk nade všecky jiné věci střeží a opatruje. Bohužel mnozí a mnozí neváží si nadpřirozených duchovních statků, s nepochopitelnou lehkomyslností pohrdají učením Krista Pána, vlastní vinou připravují se o milost víry, upadají do hříchů a nečiní pokání. Bohudík jsou zase jiní, pohané, bludaři, hříšníci, kteří s pomocí Boží nalezli perlu jedinečné ceny: svatou víru katolickou, kteří si jí umí vážit

a kteří ji dovedou použít tak, aby si za ni mohli jedenkrát koupit království nebeské.

Pamatujme na poslední věci!

Království Boží na zemi bude jednou ukončeno. Jako rybář rozděluje ulovené ryby ze sítě na dobré a špatné, tak učiní i spravedlivý soudce Kristus Pán na konci světa. Co bude zlého a špatného, bude uvrženo „do peci ohnivé, tam bude pláč a skřípění zubů." Apoštolové a jejich nástupci mají z toho všeho, co jim Pán Ježíš pověděl, předkládat ostatním lidem, tak mají zakládat a udržovat království Boží na zemi a připravovat království Boží v nebi.

UTIŠENÍ BOUŘE NA MOŘI A UZDRAVENÍ POSEDLÉHO.

Na lodičce v bouři — Úzkost apoštolů — Jediná naděje — Pokárání — Na pokyn Krista Pána — Posedlý v krajině gerasenské — Utrpení posedlého — Do zvířat — Posedlý uzdraven — Úžas a strach obyvatel.

Luk. 8, 22.

Jednoho dne vstoupil na loď se svými učedníky a řekl jim. „Přeplavme se přes jezero."

Mat. 8, 24-28.

A hle, bouře veliká se strhla na moři, takže loď se pokrývala vlnami; on pak spal.

I přistoupili k němu učedníci jeho a vzbudili ho řkouce: „Pane, zachovej nás, hyneme."

I dí jim Ježíš: „Co se bojíte, malověrní?"

Potom vstal a přikázal větrům a moři, a bylo veliké ticho.

Lidé pak se divili, řkouce: „Kdo je tento, že větry i moře ho poslouchají?"

Mar. 5, 1-20.

I přišli na druhou stranu do krajiny gerasenské. Jak vyšel z lodi, ihned potkal se s ním z hrobu vyšlý člověk, který byl posedlý nečistým duchem. Ten obýval v hrobech a již ani řetězy nemohl ho nikdo svázati; neboť často byv spoután okovy a řetězy, přetrhal řetězy a rozlámal okovy, a nikdo nemohl ho zkrotit. Byl stále, dnem i nocí v hrobech a na horách, křiče a bije se kameny.

Spatřiv Ježíše z daleka, přiběhl, poklonil se mu, a vykřiknuv silným hlasem pravil: Co je ti do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Zapřisahám tě pro Boha, netrap mne."

Řekl mu totiž: „Vyjdi z toho člověka, duchu nečistý." I otázal se ho: „Jak se jmenuješ?" On mu řekl: „Jmenuji se pluk, neboť mnoho jest nás." A prosil ho velice, aby jich nevyháněl z té krajiny.

Páslo se pak tam u hory veliké stádo vepřů. I prosili ho duchové řkouce: „Pošli nás do vepřů, ať vejdeme do nich." Povolil jim to. I vyšli nečistí duchové a vešli do vepřův; a tu hnalo se stádo srázem do moře — bylo jich as dva tisíce — a utonuli v moři.

Pastýři pak utekli a ohlásili to po městě i po venkově. I vyšli lidé, aby viděli, co se stalo; přišedše k Ježíšovi spatřili toho, jenž býval posedlý — toho, jenž měl ten pluk — že sedí, jest oblečen a má zdravý rozum; i báli se; ti pak, kteří to viděli, vypravovali jim, jak se to posedlému událo; též o vepřích.

I počali ho prositi, aby odešel z jejich končin. Když vstupoval na loď, prosil ho ten, jenž býval posedlý, aby směl jíti s ním.

Ale nedovolil mu, nýbrž řekl mu: „Jdi domů ke svojim a zvěstuj jim, jak veliké věci učinil ti Pán, a jak se nad tebou slitoval." I odešel a počal hlásati v Desítiměstí, jak veliké věci učinil mu Ježíš. A všichni se divili.

*

Ani s Kristem Pánem nebyli ušetřeni bouře.

Náhlá bouře na jezeře Genezaretském není žádnou zvláštností. Bouře bývají spojeny s vichřicí a vichřici ovšem provází vlnobití. Dovedeme si alespoň poněkud představiti pocity rybářů, kteří na chatrné plachetní lodici jsou znenadání překvapeni bouří. Není jim dobře, jsou-li daleko od břehu, ještě hůře je pro ně, když se přiblíží k břehu, který je pln skalnatých nebezpečných výběžků. Bylo tak krásně a klidno, když apoštolové s Kristem Pánem vypluli. A v krátké chvíli taková změna. Obloha zčernala, hladina jezera rovněž. Obojí nabylo hrozivého, ba příšerného vzezření. Na takovém jevišti a za takové scenerie zahájily přírodní živly svůj nádherný, neodolatelně mohutný, vše lidské porážející a ničící rej. Svištění větru, hukot vlnobití, rachot hromu, k tomu praskot plachetních ráhen a zanikající volání apoštolů za děsivého osvětlení neustávajících blesků, to všecko dohromady byla jistě jedna z největších hrůz, která kdy apoštoly-rybáře postihla. Zdálo se, že řádění nespoutaných a nespoutatelných živlů vyhlédlo si apoštoly za oběť.

Spánek Syna Božího.

Apoštolové dělali, co mohli. Snažili se lodici udržet v rovnováze, vylévali vodu, aby se nepotopili, ale brzy začali zoufat nad svou marnou prací a ruce počaly jim bezvládně klesat. Ku podivu, Pán Ježíš na lodici spal. Jsa také dokonalým člověkem

nemohl po vysilující kazatelské činnosti posledních dní odolat spánku. Ve dne učil a nemocné uzdravoval, konal cesty v největším denním žáru z místa na místo a v noci velmi často místo odpočinku probděl na modlitbách. Konečně lidská přirozenost Krista Pána přihlásila se o své právo a On usnul. To tedy není nijak divné, ale nápadné je, že trval ve spánku i když už nastala bouře. Pán Ježíš spal jako člověk, jako Bůh

„Pane, zachovej nás, hyneme." Str. 173.

věděl o všem a chtěl také, aby lidská přirozenost zůstala ve spánku i za těch zvláštních okolností, jež nastaly, kdy druzí lidé se obyčejně probouzí. Spánek Pána Ježíše v nebezpečné bouři měl býti příležitostí, při níž apoštolové měli poznat nedostatky své víry v jeho Božství. Božsko-lidský spánek Krista Pána měl býti i pro budoucnost upozorněním a povzbuzením nesčíslných duší, které v nehodách a v pronásledování jsou blízké myšlence, že Bůh o nich neví, že se o ně nestará.

Víra, které něco chybí.

Apoštolové nepochybovali, že jim Pán Ježíš může pomoci a pomůže, ale v jakési ještě dětinské slabosti víry domnívali se, že se musí napřed ze spánku probudit. Pochybovali tedy

milí apoštolové vlastně o vševědoucnosti Syna Božího. To ovšem byla značná chyba, neboť měli už častokrát možnost o ní se přesvědčit. „Přistoupili k němu učedníci jeho a vzbudili ho, řkouce: „Pane, zachovej nás, hyneme." Zpěněné vlny jako lační vlci vrhaly se vší silou na lodičku, která pod nárazem vln nakláněla se na tu, tu na onu stranu, hned byla takřka v jícnu moře, za okamžik na to chvěla se na vysokém hřbetě mohutné vlny. „Snad je už konec s námi, moře bude naším hrobem", tak myslili si ustrašení apoštolové. Úzkost a strach zaznívá z jejich volání: „Pane, zachovej nás, hyneme." Volání apoštolů je modlitbou v nouzi, ale modlitbou, v níž ozývá se maličko sice, ale přece, pazvuk předcházející malověrnosti a nedůvěry.

Ukázka, jak nerozumná příroda poslouchá svého Pána.

V děsivé záři blesků povstal Pán Ježíš na zmítající se lodičce. Ani rachot hromu a hukot vln nedovedly přehlušiti jeho přísných, ale současně i soucitných a laskavých slov napomenutí: „Proč se bojíte, malověrní?" A pak. Jak nevídané, jak neslýchané, jak ohromující bylo to, co se stalo v následujícím okamžiku. Kristus Pán vztáhl ruku proti zvlněným a kypícím spoustám vod, proti větrné smršti, proti mrakům chrlícím přívaly vod, proti šlehajícím bleskům, asi tak, jako vztahuje ruku hospodář, když dává rozkaz služebníkům. Svatý Marek uvádí slova, která při tom pronesl: „Buď ticho, a upokoj se!" A nastalo ticho veliké. Byly asi ještě jiné lodičky na jezeře. Lidé na nich pozorovali zřetelně, co se stalo, a plni úžasu volali: „Kdo jest tento, že větrové i moře ho poslouchají?" Tehdy začali chápat, že Tvůrce přišel mezi své tvory, že nic ze stvořených věcí nemůže odporovat jeho rozkazům, ba naopak, že všecko s ochotou oddaných služebníků pospíchá je vykonat.

Jsme-li s Kristem Pánem na lodičce, žádná bouře nám neublíží.

Závidíme snad apoštolům, že byli s Kristem Pánem na lodičce a že viděli zázrak utišení bouře. Netřeba závidět. Co měli oni, máme také. Pokaždé, když vkročíme do katolického chrámu Páně, ocitáme se jako na lodičce s Božským Spasitelem. Ne nadarmo jmenuje se v církevní liturgice místo pro věřící v kostele „loď". I na této lodičce je Pán Ježíš potichu, jakoby spal. Bouře zuří a přehánějí se přes chrám, přes hlavy věřících, přes Církev. A Kristus Pán ve svatostánku je stále tak tichý, jakoby spal a nevěděl, co se děje. Za dnů jasu a klidu odpouštíme svátostnému Spasiteli jeho tichý odpočinek na oltáři. Věříme v něho. Ale jak věříme, sami nevíme, až nás navštíví bouře. Pak se ukáže, je-li naše víra pevná a stálá, naše důvěra v milého Pána a Spasitele, je-li naprostá a neomezená, či zda-li

zasloužíme výtky udělené apoštolům: „Proč se bojíte malověrní?“ Všecky bouře i ty, které se přehánějí přes naši duši, i ty, které útočí na Církev, čekají na všemohoucí slovo Páně: „Buď ticho a upokoj se!“ Prosme o to slovo, ale prosme vždycky s vírou a důvěrou, s odevzdaností do vůle Boží, jak sám Syn Boží později prosil: „Otče, chceš-li, vezmi tento kalich ode mne, ale ne má, ale tvá vůle se staň.“

I vyšli nečistí duchové a vešli do vepřův — str. 172.

Do pohanských končin.

Pán Ježíš přistál s apoštoly u východního břehu jezera. Vystoupili a odebrali se do krajiny Gerasenské, nedaleko města Gerasy. Vrchy nalevo i napravo příkře vystupují nad jezero. Zříceniny města Gerasy jsou známy pode jménem Kersa. Svahy gerasenských vrchů byly proryty jeskyněmi, které sloužily za hroby.

Jediný lékař hrozné nemoci.

V těch místech došlo k setkání Krista Pána s člověkem, posedlým zlým duchem. Časté případy posedlosti za času Krista Pána byly z dopuštění Božího proto, aby se ukázala hrůzyplná

zlovolná moc zlého ducha nad člověkem. Rovněž měla se ukázati svrchovaná moc Pána Ježíše nad knížetem temnosti. Posedlost u tohoto člověka byla vystupňována až do nejprudšího šílenství. Byl postrachem celé krajiny. Ani řetězy nepomohly, roztrhal je a okovy přelámal. Spatřiv Ježíše zdaleka přiběhl a poklonil se mu, a vykřiknuv hlasem velikým pravil: „Co jest ti do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Zapřisahám tě pro Boha, netrap mne." Kdo to mluvil, člověk nebo zlý duch? Rozkaz Pána Ježíše nás poučuje: „Vyjdi z toho člověka, duchu nečistý!" Těmito slovy rozlišuje Božský Spasitel mezi člověkem a nečistým duchem. Člověk byl nešťastník, který neměl nad sebou pražádné vlády, nemohl myslit, nedovedl chtít, nedovedl rozumně a cílevědomě jednat. Co dělal, co mluvil, bylo úkonem zlého ducha. Byl onen člověk nějak vinen svým stavem? Nedovedeme z vypravování uhodnouti. Snad! Je možno, že tento stav strašlivého zotročení zlým duchem byl trestem za předcházející hříchy. Nyní však bylo ďáblu řečeno: „Dost." Přiznal se, že není sám, že jest jich mnoho. Prosili pak zlí duchové, aby nemusili nadobro odejíti z oné krajiny. Vešli tedy na rozkaz Pána Ježíše do stáda vepřů. Ale dobytek nesnesl jejich neblahé přítomnosti a střemhlav se vrhal do moře.

Na řetěze a přece nebezpečný.

Jak mnohonásobně poučný je tento příběh. Ubohý je zjev posedlého člověka. Člověk s těžkým hříchem v duši je neméně ubohý, poněvadž je zcela pod vládou knížete temnosti. Svatý Augustin napsal: „Před příchodem Kristovým byl zlý duch jakoby odvázán. Přišel však Kristus a spoutal zlého ducha. Snad někdo řekne: Je-li spoután, proč ještě tak mnoho může? Ovšem je pravda, že mnoho může, avšak nepanuje leč nad vlažnými, nedbalými a těmi, jež Boha nectí. Je vskutku svázán jako řetězy spoutaný pes, nemůže nikoho pokousati, leč toho, kdo se k němu v smrtící bezstarostnosti přiblíží. Hleďte, bratři, jak nerozumný člověk, jehož pokouše pes řetězem přivázaný. Ty se tedy k zlému duchu požitky a žádostmi tohoto světa nepřibližuj a on se neodváží přiblížiti se k tobě. Štěkati může, ponoukati může, pokousati však nemůže, leč jen toho, kdo chce. Neboť neškodí nucením, ale špatnou radou, svolení od nás nevynucuje, nýbrž toliko žádá."

Bez Boha prázdnota a zoufalství.

Jak bídný je zlý duch. Je pln děsného zoufalství, plný prázdnoty, kterou nemůže ničím vyplnit. Byl stvořen jako anděl. Byl Bohu podoben. Za to měl Boha nade všecko milovat a jemu sloužit. Bůh měl na věky vyplňovat jeho bytost a to právě mělo býti jeho věčnou blažeností. Ale on zpyšněl. Ve své pýše se domníval, že i bez Boha bude šťasten, ba šťastnější.

Pohrdl Bohem, přestal ho milovat a měl jenom sebe. Kdo hledá sebe a ne Boha, který jest přece nejdobrotivější, nejsvětější, nejkrásnější, jest vším, kdežto všecko mimo Boha jest ničím, ten vypadá z lásky Boží. Pyšný anděl měl, co chtěl, měl sebe, Boha na věky ztratil, místo větší blaženosti našel věčné zoufalství, věčnou nevyplnitelnou prázdnotu, místo nebe našel peklo. Není jeden pyšný anděl, je jich mnoho. I tam jeden začal a mnozí se dali svésti. Mezi lidmi se děje a opakuje denně totéž, co se stalo mezi anděly jednou. Zlý duch svádí člověka, aby hledal jen sebe, vlastní uspokojení i proti vůli Boží v hříchu, aby pohrdl Bohem a ztratil tak podobu Boží a nadpřirozenou krásu z duše. Nesmírně závažná jsou slova Tomáše Kempenského: „Jakmile kdo sebe sama hledá, z lásky Boží vypadá."

„Kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej."

„Odpírejte ďáblu a on uteče od vás" na tato slova svatého apoštola Jakuba táže se týž blahoslavený Tomáš Kempenský: „A kterak? Věřte v Krista a berte na sebe jeho kříž. A jakou zbraní? Bděním a postem, denní prací a noční modlitbou, pokorou a prostotou, chudobou a čistotou, mlčenlivostí a chráněním se zbytečných řečí, samotou a vzdalováním se světského hluku, útrpností k potřebným, modlitbou za nepřátele, dokonalou poslušností k představeným, trpělivostí v zápase s pokušením, vytrvalostí ve ctnostech, odříkáním se jmění a odmítáním cti, chvály a povýšení."

Ještě horší než posedlost.

Jistým způsobem posedlosti jest spiritismus, to jest vyvolávání duchů. Jest jistě nebezpečnějším a zhoubnějším než posedlost. Posedlost byla nemoc. Spiritismus je vědomé vyhledávání zlého ducha. Už ve Starém Zákoně jsme četli (Saul), jak přísně pod těžkým hříchem a velikými tresty Bůh zakázal jakékoliv vyvolávání duchů. Mluvící media, odpovídající stolky nemají daleko od zlého ducha mluvícího z posedlého ubožáka. Jenom, že zde počíná si zlý duch klidněji a opatrněji, béře na sebe podobu ducha dobrého. Stává se ovšem také dosti často, že propuká v zuřivost. Šílenství provázelo posedlost, provází i spiritismus. Ústavy choromyslných bezpečně o tom svědčí.

Jak si počínali gerasenští hospodáři a statkáři.

Majitelé uhynulých vepřů utrpěli značnou škodu. Zavoláni jsouce pasáky přišli na místo, aby se přesvědčili, co a jak se stalo a kdo jim vlastně škodu způsobil. Pán Ježíš ještě byl na místě. Bývalý posedlý zuřivec seděl klidně u nohou Božského Spasitele. Byl oblečen a rozumně rozmlouval s Kristem Pánem

i s ostatními, kteří stáli kolem a kladli mu zvědavé otázky. Pasáci ukazovali majitelům stád: „To je ten, který z něho vyhnal nečisté duchy a dovolil jim, aby vešli do stáda, načež se stádo vrhlo do moře.“ Hospodáři bázlivě se blížili ku Kristu Pánu. Žasli nad tím, že ukázal tak neobyčejnou moc nad zlými duchy. Ale zůstali jen na obdivu. Místo aby Pána Ježíše pozvali k sobě a poprosili jej o slovo poučení, počali ho prositi, aby odešel z končin jejich. Zvítězila v nich obava o časný majetek. Měli snad za to, že vyhánění zlých duchů tímtéž způsobem mohlo by se ještě opakovat. Nechápali, že ztráta způsobená na časném majetku může se jim nepoměrně vynahraditi získáním statků věčných. Konečně nemůžeme se jim diviti. Byli to většinou pohané, kteří byli úplně proniknuti jen hmotnými a časnými starostmi a tužbami. Žili ze země a pro zemi. Myšlenky jejich byly nadobro upoutány na pole, stáda, peněžitý zisk, rozmnožení majetku, zdokonalení hospodářství a obchodu. Pomíjejícnost a nestálost všech těchto věcí, jak se ukázala právě teď, je sice zarážela, ale nedovedla je povznésti k lepším a nekonečně důležitějším věcem. Tak ubozí byli a jsou pohané. Pán Ježíš sice podle jejich přání odešel, ale přece nechal jim místo sebe apoštola. Uzdravený člověk se jím stal svým krajanům. Horlivě hlásal v celé krajině „jak veliké věci učinil mu Ježíš.“ Vděčně a oddaně plnil tak, co mu Božský Spasitel přikázal: „Jdi do domu svého ke svojim a zvěstuj jim, jak veliké věci učinil ti Pán, a jak slitoval se nad tebou.“

Nevymřeli.

Gerasenských je ještě dnes mnoho na světě. Jsou rolníky, statkáři, obchodníky, průmyslníky. Nebydlí u palestinské Gerasy, ale po celé zeměkouli. S gerasenskými za časů Krista Pána jsou spřízněni ne rodem, ale smýšlením. Vyznávají náboženství půdy a hmoty, i když snad jsou křesťany. Půda a hmota je jejich bohem, půdě a hmotě věnují všecky své myšlenky a starosti. Hmotnému hliněnému bohu obětují všecko i nedělní a sváteční klid, i touhu po něčem vyšším a lepším, ba i svou duši a její spásu. Nemají času ani chuti mluvit s Pánem Bohem na modlitbách, poslouchat kázání v neděli a ve svátek, být na Mši svaté, to nenese zisku, utrpěli by zbytečnou ztrátu času a snad i hmotnou škodu, kdyby měli na náboženské účely nějak přispívat. Skuteční gerasenští. Považují se za rozumné a praktické lidi, bohužel nechápou, jak jsou ubozí. Pochopí to, až i jim bude řečeno: „Pošetilče, této noci požádají duše tvé od tebe, a čí bude to, co jsi připravil.“ Luk. 12, 20. Lidem tohoto druhu podává svatý Lukáš slova Božského Spasitele: . . . Běda vám bohatým, neboť již máte potěšení své. Běda vám, kteří jse nasyceni, neboť budete lačněti.

UZDRAVENÍ ŽENY TRPÍCÍ KRVOTOKEM A VZKŘÍŠENÍ DCERY JAIROVY.

Nazpět ku Kafarnaum — Prosba představeného synagogy — Kristus Pán je ochoten — Myšlenky nemocné ženy — Uzdravena, ale také prozrazena — Za víru pochválena — Zatím dcera Jairova umřela — „Neboj se" — Pohřební obřady — Posměvači — Božskou mocí — Příkazy Pána Ježíše.

Mar. 5, 21-43.

Když se Ježíš přepravil na lodi opět na druhou stranu, sešel se k němu veliký zástup. Byl ještě u moře, když k němu přišel jeden z představených synagogy, jménem Jair, a spatřiv ho, padl mu k nohám a prosil ho snažně řka: „Dcera má skonává; pojď, vlož na ni ruku, aby se uzdravila a byla živa." I odešel s ním, a veliký zástup šel za ním, a tísnili ho.

Tu jedna žena, která měla krvotok dvanáct rokův a mnoho vytrpěla od mnoha lékařův a vynaložila všechen statek, a nic se jí neprospělo, nýbrž spíše pohoršilo, uslyševši o Ježíšovi, přišla v zástupu od zadu a dotkla se roucha jeho, neboť řekla: „Dotknu-li se jen roucha jeho, budu uzdravena." A hned vyschl jí tok krve, a pocítila na těle, že jest uzdravena od svého neduhu.

Ale Ježíš poznav ihned sám v sobě, jaká moc z něho vyšla, obrátil se v zástupu a pravil: „Kdo se dotkl mého roucha?" I řekli mu jeho učedníci: „Vidíš, že se zástup tlačí na tebe, a pravíš: ‚Kdo se mne dotkl?'"

Ale on se rozhlížel, aby spatřil tu, která to učinila. Žena pak vědouc, co se jí událo, s bázní a třesením přistoupila, padla před ním a pověděla mu plnou pravdu.

A on řekl: „Dcero, víra tvá tě uzdravila, jdi v pokoji a buď zdráva od neduhu svého."

Když ještě mluvil, přišli od představeného synagogy a řekli: „Dcera tvá zemřela; proč ještě obtěžuješ Mistra?" Ježíš však uslyšev ta slova, pravil představenému synagogy: „Neboj se, jenom věř!" A nenechal nikoho jíti za sebou leč Petra, Jakuba a jeho bratra Jana.

I přišli do domu představeného synagogy, a tu postřehli hluk a lidi, kteří plakali a kvíleli velmi, a vešed, řekl jim: „Proč hlučíte a pláčete? Dívka nezemřela, ale spí."

I posmívali se mu. On však vypustiv všecky, pojal dívčina otce i matku a ty, kteří byli s ním a vešel tam, kde dívka ležela. A vzav dívku za ruku, řekl jí: „Talítha, kúmi," to jest v překladě: „Dívko — tobě pravím — vstaň!"

A hned vstala dívka a chodila; — bylo ť jí dvanáct roků. — I žasli a divili se velmi. A přikázal jim přísně, aby nikdo o tom nezvěděl; řekl také, aby jí dali jísti.

•

Pán Ježíš jde hledajícím Ho naproti.

Z krajiny gerasenské vrátil se Pán Ježíš přes moře nazpět na pobřeží kafarnaumské. Věděl, že ho tam někdo v naléhavé

věci bude hledat. Ve velkém množství lidí, kteří se sešli ke Kristu Pánu, našlo se jistě dosti těch, kteří potřebovali jeho pomoci. Evangelia vypravují o dvou nejvíce potřebných. Pozorujeme, jak Božský Spasitel skutečně takřka bez oddechu je činný a s největší ochotou, ještě než je žádán, dává se nalézti všem, kteří ho potřebují a jeho pomoci chtějí se dovolávat. Jako vrchní velitel velikého vojska má před sebou podrobný plán, podle něhož postupuje, ví o každém vojáku, zná všecka nebezpečí, jež tomu neb onomu hrozí, a ihned poskytuje pomoc, kde je o ni požádán, ovšem tak, jak je to v zájmu zdárného provedení celkového plánu, tak podobně počíná si i Pán Ježíš. V tom Božím plánu jsou poznamenány také naše osoby se všemi životními osudy, to jest nehodami, kříži, starostmi, potřebami tělesnými i duševními. Stejně dá se nám vševědoucí a všemohoucí Spasitel nalézti a poskytne nám pomoc, hledáme-li ji u něho, jako to učinil Jairovi, ženě nemocné krvotokem a jiným bez počtu. Svatý František Saleský praví to jinými slovy: „Kdy můžeme svou věrnost zřetelněji ukázati než v protivenstvích? Musíme za všech okolností míti silnou mysl, neboť pomoc s nebe se dává všem, kteří důvěřují v Boha a kteří pokorně a s dětinnou láskou se dovolávají jeho otcovské pomoci.“

Očekávejme uzdravení nemocného, ale buďme připraveni i na smrt.

Jair byl představeným židovské synagogy. Jako takový staral se o vnitřní zařízení modlitebny, určoval pořad bohoslužeb a bděl nad jeho dodržováním. Na pomoc měl několik starších, kteří mu radívali. Byl občanem ctěným a váženým, neboť povinnosti své k Bohu i lidem plnil co nejsvědomitěji. A přece Prozřetelnost Boží jej neušetřila těžké zkoušky. Milované dítě mu onemocnělo, již umíralo, a on byl blízek zoufalství. Jaké štěstí, že Pán Ježíš je tak blízko. Padá na kolena a prosí: „Pane, dcera má skonává, pojď, vlož na ni ruku, aby se uzdravila a byla živa.“ Kristu Pánu se Jairova důvěra velice líbila. I odešel s ním. Duch svatý, původce Evangelia, klade mezi řádky k nám výzvu, abychom si v podobných okolnostech počínali jako Jair, abychom za své nemocné prosili Pána Ježíše při Mši svaté, abychom jej jako nejlepšího lékaře těla i duše přivolali k nemocnému. Ne až začne umírat! My máme lepší přístup ku Kristu Pánu než měl Jair a mnozí jiní. Kostel a kněz nebývají obyčejně daleko. A jsou-li daleko, tím více musíme dbáti, aby Svátostný Spasitel zavčas byl nemocnému přinesen. Jak smutně zní slova: „Je pozdě, umřel.“ Naopak jak jsou všichni domácí potěšeni, jak je nemocný povzbuzen a posílen, když Pán Ježíš nejenom na něho vloží ruku, ale vezme jej do svého náručí.

Lékařská věda.

V zástupu lidí tlačila se k Pánu Ježíši žena, nemocná krvotokem dvanáct let. Mnoho vytrpěla od mnohých lékařů. Vynaložila všechen statek, aniž se jí prospělo, nýbrž spíše pohoršilo. Bohužel, věda lékařská nebyla tehdy a není ani dnes vševědoucí, ani neomylná, ani všemohoucí. Naopak ukazuje se i dnes, jak i tato věda, zastoupená třeba nejlepšími a nejdraž-

A vzav dívku za ruku, řekl jí: „Dívko, tobě pravím, vstaň!" — Str. 181.

šími odborníky, je krátkozraká, omezená a slabá. Mnoho nemocných mnoho vytrpí od mnohých lékařů. Vynaloží všechen statek, aniž se jim prospěje, nýbrž spíše se mnohým pohorší. Nedostatky lékařské vědy nutno ovšem připočítati většinou ne lékařům, kteří dělají, co mohou, nýbrž omezenosti lidského rozumu a lidských sil. Není malé umění správně rozeznat nemoc, zjistit bezpečně její příčiny a najít vhodné léky. Stávají se chyby: lékař nerozezná nemoc, léčí jinou, než která ve skutečnosti je. Tak ovšem neprospěje, ale pohorší. Lékař nepozná příčinu té neb oné nemoci. Pak ji ovšem také nedovede odstranit a nemoc se stupňuje přes všecky i nejdražší léky. Dá-li nevhodné léky, nebo dá-li je v nepatřičném množství, rovněž více škodí než prospívá.

Nemocný, který volá lékaře, udělá nejlépe, a tím se také nejvíce v důvěře k lékaři utvrdí, když ve svědomitém a pečlivém lékaři vidí nástroj Boží Prozřetelnosti podle přísloví: „Lékař léčí, Bůh uzdravuje." Tak mluví o lékaři i Písmo svaté Starého Zákona v knize Sirachovcově v 38. hlavě: „Važ si lékaře pro případ potřeby, neboť i jej stvořil lékařem Nejvyšší. Od Boha totiž má všecko lékařské umění a od krále dostává dary. Umění lékařovo zdvívá i králi hlavu a před velmoži bývá chválen." Nejvyšší tvoří ze země léky a muž rozvážný jimi nepohrdá. . . . Dal znalost lidem Nejvyšší, aby ctěn byl v divech svých. Těmi léky ulevuje lékař bolesti, také lékárník činí vhodné léky, a skládá masti ke zdraví, i nemají konce díla Boží, neboť zdraví Boží jest na povrchu země."

Povinnosti lékaře.

Lékař jako takový má povinnosti a tedy i zodpovědnost. Zodpovědnost nejenom před lidmi, ale hlavně před Bohem. Má býti náležitě vzdělán a prakticky vyškolen. Má na nemocného hleděti jako na svého bližního a nejenom jako na předmět, na němž zkouší své umění. Má svědomitě si všímat nejen nemocného bohatého, nýbrž i nejchudšího. Nesmí používat pochybného a nebezpečného léčení, které je spíše pokusem než léčením, nanejvýš snad v nouzi, když jiného nezbývá a nemocný dá svolení. Lékař nesmí nikdy zkrátit život nemocného, neboť to není jeho úkol ani právo. To právo má vyhraženo jedině Tvůrce. Kdykoliv tuší a pozoruje nebezpečí, má lékař bezodkladně uvědomit příbuzné, aby k nemocnému povolali včas kněze. Všecky tyto povinnosti zavazují lékaře pod těžkým hříchem.

Povinnosti zdravých a nemocných související s pátým Božím přikázáním.

Všichni lidé mají povinnost zdraví si opatrovat a chránit, varovat se všeho, co zbytečně zdraví poškozuje a život ukracuje. Zase velice pěkně napomíná kniha Sirachovcova 37: „Synu, zkoušej sebe, jak žíti, a co ti škodí, nedovoluj si. Neboť ne všecko všem jde k duhu, a ne každému všecko se zamlouvat může. Nebuď nenasytný při žádném pamlsku, a nehltej jakéhokoli pokrmu, neboť ze mnohých jídel bývá nemoc. Pro nestřídmost mnozí zemřeli, ale člověk zdrženlivý prodlužuje si život." Jak velice trápí nemocného myšlenka: jsem si sám vinen svou nemocí nebo svým zraněním. Kromě toho každé vědomé a dobrovolné poškozování a v nebezpečí vydávání zdraví a života je hříchem, v určitých případech hříchem těžkým: nestřídmost, přílišné kouření, různé nebezpečné a krkolomné závodění, akrobacie a podobně. Nebezpečí, která sebou nesou některá povolání: hornictví, léčení a zaopatřování ná-

kažlivě nemocných, nejsou ovšem svévolná a ti, kteří v takovém povolání pracují, zasluhují uznání. Upadl-li křesťan do těžké nemoci, jest povinen užíti těch prostředků, kterých dle okolností a podle svého jmění užíti může, aby zase zdraví nabyl. Nepomáhá-li nic, odevzdá se do vůle Boží a snaží se pokornou a kajícnou trpělivostí vytěžit z nemoci co nejvíce zásluh pro nebe. Nemoci měly a mají podíl na spáse přemnohých lidí. Vzpamatovaly hříšníky, průměrné křesťany učinily svatými. Svatý František Saleský ze své velké zkušenosti to potvrzuje: „Bůh dovede dopustiti tělesnou poruchu, ale zároveň dovede také naplniti srdce opravdovou spasitelnou radostí a posíliti svým Božským Duchem."

Nedopustila se nemocná žena hříchu pověry?

Nemocné ženě napadla zvláštní myšlenka: „Dotknu-li se jen roucha jeho, budu uzdravena." Jak si to představovala? Jistě tak pošetilá nebyla, aby se domnívala, že šat Pána Ježíše jí může vrátit zdraví. Kdyby tomu bylo tak, nebyl by ji Pán Ježíš pochválil, ba naopak byl by ji musil pokárat, že je pověrčivá. Pověrčivý totiž je, kdo nějaké stvořené věci připisuje moc, které jí Bůh nedal. Pověra je špatná víra, kdy člověk věří, co věřiti nemá, co je konečně jenom zdání a klam. Věřit, že karty mohou odhalovat budoucnost člověka je osudný a hříšný klam. Věřit, že pouhý zjev některého člověka, že nějaký zjev přírodní, že určitý den, místo, nebo nějaká věc mohou přinášeti v budoucnu štěstí nebo neštěstí je ubohá a hříšná pohanská pověra. I na uzdravování se nabízejí pověrečným lidem podvodníci s nejrůznějšími prostředky. Nač však dal Pán Bůh lidem rozum? Aby nedovedli rozeznávat, co je bláznivé, pověrčivé a co je rozumné? Nač nám dal týž Pán Bůh pravou víru? Abychom věřili tomu, co je pravým opakem víry, pověrám?

Věřila v moc Krista Pána a ne v moc neživé věci.

Žena nemocná krvotokem věřila ne v roucho Pána Ježíše, ale v jeho osobu. Věřila a byla hluboce přesvědčena, že Kristus Pán je všemohoucnost sama, všemohoucnost, která z osoby jeho ustavičně vyzařuje a působí. V této víře zklamána nebyla, byla uzdravena a dostalo se jí pochvaly: „Dcero, víra tvá tě uzdravila, jdi v pokoji a buď zdráva od neduhu svého." Proto prozradil Božský Spasitel její tajné počínání, aby ji mohl veřejně pochválit a její velikou víru dát všem za příklad.

Svaté ostatky jsou předměty, které byly ve spojení s Kristem Pánem.

Dejme tomu, že bychom měli ještě dnes zachováno roucho Krista Pána. Byla by to drahocenná památka po Pánu Ježíši,

neboť toto roucho bylo ve styku s přesvatou osobou Pána Ježíše. Směl by doufat nemocný, že dotekem tohoto roucha nabude zdraví? Ovšem, poněvadž byl by si dobře vědom, že moc uzdravení nemá to roucho, ale Kristus Pán, který je nosil. Roucha Krista Pána nemáme, ale máme ostatky svatého kříže, trnové koruny, hřebů. K těmto ostatkům přistupuje každý křesťan s nezměrnou úctou, dotýká se jich s pevnou důvěrou, že se mu dostane požehnání Božího v jakékoliv podobě, přistupuje k nim a dotýká se jich s těmitéž city, jako ona nemocná žena z Evangelia, když přistoupila a dotkla se roucha Pána Ježíše.

Je správná úcta tělesných pozůstatků svatých?

Totéž platí i o pozůstatcích těl svatých a světic Božích a o předmětech, které byly s nimi ve spojení: dopisy, šaty, knihy. Važíme si těchto památek po svatých osobách a uctíváme je vystavováním, líbáním. Nic není přirozenějšího. Dětem jsou drahé věci, které jim zůstaly po rodičích: dopisy, prsteny, šaty. Když vzpomínají na drahé zemřelé, berou tyto památky do rukou, dívají se na ně, líbají je a těší se z nich bezmála tak, jakoby měli ty drahé bytosti u sebe. Každému je jasno, že úcta takto projevovaná patří, ne tak věcem, jako těm, kteří je nosili. Církev katolická odporučuje uctívání svatých ostatků, protože vyplývá z lidské přirozenosti, přispívá k větší cti a slávě Boží a ctitelům samým zjednává zásluhu a mnohdy i zázračné vyslyšení proseb. Je ovšem třeba dáti pozor na památky pochybné a falešné. Schránka neboli reliquiář s pravými ostatky musí míti pečeť biskupa té diecese, odkud pocházejí. Ostatky, které takovéto plné záruky pravosti nemají, jsou pochybné, zachovávají se sice ve sbírkách, ale nemohou být veřejně uctívány. V katolickém kostele nejvzácnějším ostatkem je částečka svatého kříže. Kéž bychom ji líbali s tou zbožností, s takovou úctou a důvěrou, s jakou nemocná žena z Evangelia dotýkala se šatu Krista Pána. Dostane se nám téže chvály a téhož požehnání Božího.

Když se ohlašuje smrt.

Jaká nesmírná bolest pronikla srdce Jairovo, když uslyšel od služebníka: „Dcera tvá zemřela.“ Stalo se, čeho se tolik bál: Jeho milované dítě už nikdy naň nepohlédne svým jasným čistým okem, už nikdy neuslyší z jejích úst to vřelé slovo „tatínku“, už nikdy ruka zemřelé dcerušky neovine se mu kolem krku, to tam je dosavadní krásné rodinné štěstí, ty tam jsou chvilky největšího blaha, kterého je člověku na tomto světě popřáno, v kruhu milované rodiny. Nejdražší klenot, který by nebyl dal za celý svět, byl mu vzat, neodvolatelně

a navždy. Co si počne? Takové myšlenky rozbouřily bolestně srdce Jairovo. V tomto tak těžkém okamžiku slyší z úst Pána Ježíše lahodná a přesvědčivá slova: „Neboj se, toliko věř." Vděčně pohlédl Jair na Krista Pána. Nevěděl, jenom tušil, co se asi stane. Uvěřil, že ten, který před chvílí uzdravil nemocnou ženu, má také moc . . . Zmocňovala se ho závrať při tom pomyšlení: „Ale ano, on jistě má také moc, aby zemřelému dítěti vrátil život." Snad potichu si opakoval, než přišli do domu, slova, která my se modlíváme každodenně: „Věřím v těla vzkříšení."

Pán Ježíš splňuje naše nejvyšší naděje. Co za to chce.

Pohřeb se konával týž den, kdy člověk umřel. Bylo zvykem, že k mrtvole povolávali hudebníky „pištce", kteří hráli smuteční písně, obyčejně na flétnu. Kromě toho byly najímány ženy zvané „plačky", které svými pronikavými žalozpěvy dávaly umělý výraz zármutku, který postihl rodinu. U bohatých lidí bývalo plačících žen tolik, že působily ohlušující křik. Všichni tito najatí lidé nebyli spokojeni, když jim Kristus Pán řekl: „Dívka nezemřela, nýbrž spí." Jednak jim šlo o výdělek, pomyšlení, že by o slušný výdělek měli přijíti, je dráždilo. Jednak věděli, že dcera Jairova je jistě mrtva. Nerozuměli a nechápali, že Synu Božímu není smrt ničím víc, než je lidem spánek. Nevěděli, že je mu tak snadno probuditi mrtvého, jako je nám snadno probuditi spícího. Apoštolové Petr, Jakub a Jan byli svědky zázraku. Otec a matka, příbuzní a známí, kteří byli plni očekávání, nemohli nebýti při tom. V tiché zatmělé světničce opakoval se nepopsatelný výjev od bran naimských. Pán Ježíš za naprostého ticha, kdy nikdo ani nedýchal, kdy i rodiče utlumili svůj pláč, přistoupil k nehybné mrtvole. Vzal ruku dívčinu do své. V smrtelném tichu zazněla slova nevýslovně lahodná, mocná, ale klidná z těchže úst, která nedávno tišila bouři, větry a moře: „Talitha, kúmi," Dívko, vstaň!" Přikázal Ten, jenž je „vzkříšení a život." Hned vstala dívka a chodila. I žasli a divili se velice. A řekl, aby ji dali jísti. Rozkaz, aby nikdo o tom nezvěděl, ovšem nesplnili, ačkoliv Pán Ježíš měl důležitou příčinu k němu. Chtěl se vyhnouti hlučným oslavám a všelijakým korunovačním nápadům a plánům rozčilených a nadšených davů. On nechtěl býti předmětem pouhé lačné zvědavosti, která se kolikrát tak hlučně, ale jalově projevovala, ale srdce a duše nechávala bez víry a bez lásky. Kdežto Kristu Pánu bylo a jest možno se zavděčiti jenom živou vírou a věrnou láskou. Proto později s důrazem řekl apoštolům: „Zůstanete-li ve mně a slova má zůstanou-li ve vás, cokoli budete chtíti, proste, a stane se vám. Zůstaňte v lásce mé. Budete-li zachovávati přikázání má, zůstanete v lásce mé." Jan 15, 7, 10.

UZDRAVENÍ SLEPÝCH A ROZESLÁNÍ APOŠTOLŮ.

Prosba dvou slepců — Vyznání víry — Příkazu neuposlechli — Posedlý němý — Poslání apoštolů — Jména apoštolů — Ku komu jíti — Moc konati zázraky — Chudoba — Pokoj apoštolů — Kdo jich nebude chtít slyšet — Jak bude vypadati v budoucnosti jejich apoštolát — Pronásledování — Bez bázně — Odměna vyznávání víry — Učení Pána Ježíše rozdvojí svět — Život pro Krista Pána — Odměna těch, kteří si váží a podporují apoštoly.

Mat. 9, 27-11, 1.

Když odcházel Ježíš od Jaira, šli za ním dva slepci, volajíce a říkajíce: „Smiluj se nad námi, synu Davidův."

Když pak vešel do domu, přistoupili k němu slepci. I dí jim Ježíš: „Věříte, že vám to mohu učiniti?" Řkou jemu: „Ano, Pane."

Tu se dotkl očí jejich a řekl: „Staň se vám podle víry vaší." I otevřely se jim oči. A pohrozil jim Ježíš řka: „Hleďte, ať se to nikdo nedozví."

Ale oni vyšedše, rozhlásili to po celé oné krajině.

Když pak oni vycházeli, přivedli k němu člověka němého, který byl posedlý. A když byl vymítnut zlý duch, němý mluvil.

I podivily se zástupy řkouce: „Nikdy se takto nic neukázalo v lidu israelském."

Fariseové však pravili: „Knížetem zlých duchů vymítá zlé duchy."

I obcházel Ježíš všecka města i všecky vesnice, uče v synagogách jejich a hlásaje evangelium o království a uzdravuje všelikou nemoc i všeliký neduh.

Uzřev pak zástupy, pojal lítost nad nimi, že byli zmořeni a povrženi jak ovce bez pastýře. Tehdy pravil učedníkům svým: „Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste tedy Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň."

A přivolav k sobě dvanáct učedníků svých, dal jim moc nad duchy nečistými, aby je vymítali a uzdravovali všelikou nemoc i všeliký neduh. Jména pak dvanácti apoštolů jsou tato: První Šimon, jenž slove Petr, a Ondřej, bratr jeho, Jakub (syn) Zebedeův a Jan, bratr jeho, Filip a Bartoloměj, Tomáš a celník Matouš, Jakub (syn) Alfeův a Tadeáš, Šimon Horlivec a Jidáš iškariotský, který ho zradil.

Těchto dvanáct poslal Ježíš, přikázav jim takto: „K pohanům nechoďte a do měst samařských nevcházejte, ale jděte raději k zahynulým ovcím domu israelského. Chodíce pak, hlásejte: ‚Přiblížilo se království nebeské.' Nemocné uzdravujte, mrtvé křiste, malomocné očišťujte, zlé duchy vymítejte. Zdarma jste dostali, zdarma dejte. Neopatřujte si zlata, ani stříbra, ani mědi do svých opasků, nemějte mošny na cestu, ani dvou sukní, ani obuvi, ani holi; neboť hoden jest dělník pokrmu svého.

Když pak vejdete do některého města nebo místa, vyptejte se, kdo je v něm hoden; a tam zůstaňte, dokud nevyjdete. Vcházejíce pak do domu, pozdravte jej říkouce: ‚Pokoj domu tomuto.‘ A bude-li dům ten hoden, přijdiž naň pokoj váš; pakli nebude hoden, pokoj váš vrať se k vám. A kde vás nepřijmou a neposlechnou řečí vašich, tu vycházejíce z domu nebo města, střeste prach s nohou svých. Vpravdě pravím vám, lehčeji bude v den soudný zemi sodomské a gomorské, než městu tomu.“

Přistoupili k Němu slepci. — Str. 188.

„Hle, já posílám vás jako ovce mezi vlky; buďte tedy opatrní jako hadi a prostí jako holubice. Ale mějte se na pozoru před lidmi; neboť budou vás vydávati soudům a bičovati vás ve svých synagogách; i před vladaře a krále budete voděni pro mne na svědectví jim a pohanům. Když však vás vydají, nestarejte se, kterak aneb co byste mluvili; budeť vám dáno v onu hodinu, co máte mluviti, neboť nejste to vy, kteří mluvíte, nýbrž Duch Otce vašeho, jenž mluví ve vás. Vydá pak na smrt bratr bratra a otec dítě a povstanou děti proti rodičům a budou je zabíjeti. A budete v nenávisti u všech pro jméno mé; kdo však vytrvá až do konce, ten spasen bude. Když pak budou vás pronásledovati v městě tomto, utecte do jiného.

Vpravdě pravím vám, vy nebudete u konce se všemi městy israel=skými, až přijde Syn člověka.

Není učedník nad mistra ani služebník nad pána svého. Dosti jest učedníku, má-li se, jak jeho mistr, a služebníku, má-li se jak jeho pán. Jestliže hospodáře nazvali Beelzebu=bem, čím spíše budou tak zváti jeho domácí? Nebojte se jich tedy, neboť nic není skryto, co nebude odkryto, a nic tajno, co nebude zvěděno. Co vám pravím ve tmě, povězte na světle, a co slyšíte v ucho, hlásejte na střechách. A nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabíti nemohou, ale bojte se spíše toho, jenž může duši i tělo zatratiti do pekla. Zdali neprodá=vají dva vrabce za pětihaléř? a nespadne z nich ani jeden na zem bez Otce vašeho. U vás však jsou sečteny i všecky vlasy na hlavě. Nebojte se tedy; dražší jste nad mnoho vrabců. Kaž=dého tedy, kdo mne vyzná před lidmi, vyznám i já před Otcem svým, jenž je v nebesích. Kdo by však mne zapřel před lidmi, toho zapru také já před Otcem svým, jenž je v nebesích."

Nedomnívejte se, že jsem přišel uvésti pokoj na zem; nepřišel jsem uvésti pokoj, nýbrž meč. Přišel jsem zajisté, abych roz=dvojil člověka proti otci jeho a dceru proti matce její a nevěstu proti tchyni její, a nepřátelé člověka — domácí jeho. Kdo miluje otce nebo matku více nežli mne, není mne hoden, a kdo miluje syna nebo dceru více nežli mne, není mne hoden. A kdo nebere kříže svého a nenásleduje mne, není mne hoden. Kdo nalezne život svůj, ztratí jej, a kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej. Kdo vás přijímá, mne přijímá, a kdo mne přijímá, přijímá toho, který mě poslal. Kdo přijímá proroka proto, že je prorok, dostane odplatu proroka, a kdo přijímá spravedlivého proto, že je spravedlivý, dostane odplatu spra=vedlivého. A kdokoli by podal píti jednomu z maličkých těchto jen číši studené vody toliko proto, že je můj učedník, vpravdě pravím vám, neztratí své odplaty."

A když Ježíš dokonal příkazy dvanácti učedníkům svým, odešel odtud, aby učil a hlásal v městech jejich.

*

Po zkoušce víry a důvěry skvělá odměna.

Pán Ježíš rád podroboval ty, kteří ho o něco prosili malé zkoušce. Někdy jakoby se zdráhal a nechtěl prosbě vyhověti. Zkoušel své prosebníky, zda-li věří v jeho dobrotu a milosrden=ství. Zdálo se kolikrát, že Kristus Pán nechce ani vidět, ani slyšet prosící o uzdravení, jakoby si netroufal jim pomoci. Tak nevší=mal si dvou slepých, když odcházel od Jaira. Ubožáci nepře=stávali volat: „Smiluj se nad námi, Synu Davidův!" Šli za Pánem Ježíšem až do domu. Byla to dosti přísná zkouška, zda-li mají pevnou víru ve všemohoucnost Krista Pána. Svědčí o tom výslovná otázka Spasitelova: „Věříte, že vám to mohu učiniti?" „Ano, Pane!" Toto vyznání nezlomné víry zasloužilo uzdravení. Pán Ježíš dotekl se nemocných očí. Okamžitě pře=

stala slepota. Ti, kteří žili dosud ve smutné neproniknutelné tmě, spatřili v jasném slunečním světle předměty, lidi, dobrotivou, nebesky krásnou tvář Pána Ježíše. Těžko vylíčit jejich první dojmy, jejich radost a jejich vděčnost. Víra a důvěra jejich nebyla marná. Srdce překypovalo oddaností a láskou k Pánu Ježíši. Rozhlašovali všude, co jim Kristus Pán učinil, a on jim to jistě neměl za zlé, třebas jim to původně zakazoval.

„Hle, já posílám vás jako ovce mezi vlky". — Str. 189.

Až jednou prohlédneme z pozemské slepoty.

Máme sice tělesný zrak, přece však mnohé a právě to nejkrásnější nevidíme. Pro duchovní a nadpozemské jsme dosud slepí. Našemu zraku schází nadpřirozené světlo, v němž bychom mohli vidět nekonečnou krásu Boha, jehož nevidíme, ačkoliv On jest u nás na každém místě, nevidíme anděla strážného, který nás opatruje, nemůžeme vidět ani své vlastní duše a v ní nesmírnou krásu milosti posvěcující. Jsme duchovně slepí, nevidíme a nechápeme světla a krásy nadpřirozeného světla, ale přece alespoň vnímáme slova a přislíbení Krista Pána, jak nám ho Církev svatá v Evangeliu představuje. Zatím žádá Dárce světla nepomíjejícího, abychom věřili a doufali: „Kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude, a každý, kdo žije a

ve mne věří, neumře na věky," „Na světě budete míti soužení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět." Jan 10, 25 Jan 16, 33. Svatý Pavel upozorňuje na naši slepotu v pozemském životě: „Nyní patříme skrze zrcadlo v záhadě, ale tehdy tváří v tvář, nyní poznávám částečně, ale tehda poznám úplně, jakož i úplně poznán jsem." I. Kor. 13, 12. Jaké to bude překvapení, až duše spravedlivého křesťana opustí tělo a spatří nový, neskonale krásnější svět, nevypověditelnou krásu nebeských věcí, až uvidí blažené obyvatele království nebeského, až pohlédne ponejprv na původce veškeré krásy, Boha samého! Tehdy bude vzpomínat na svůj minulý život jako na slepotu. Jak bude duše jásat v nezměrném štěstí, jak vděčně bude děkovat milému Spasiteli za všecky jeho milosti.

Tajemství nepravosti ve svobodné vůli člověka.

Čím dále zřejměji ukazoval Pán Ježíš, že je svrchovaným Pánem, jemuž nic nemůže odporovat, — jedině svobodná vůle člověka. Nemůže odporovat smrt, nemůže odporovat nemoc, vzdává se okamžitě ďábel, byv vymítnut Kristem Pánem, ale odporují fariseové. Slyší krásná a nanejvýš přesvědčivá slova Pána Ježíše, na své oči vidí v kratičkém čase vzkříšení dcery Jairovy, uzdravení slepých, vymítnutí zlého ducha z němého, a přece nechtějí uznat Pána Ježíše za Bohem poslaného Vykupitele. Proniknuti nepříčetnou a nepochopitelnou nevěrou, prohlašují rouhavě: „Knížetem duchů zlých vymítá zlé duchy." Jak z toho vidět, jedině svobodná vůle rozumného tvora, pokud je ve stavu zkoušky, může se vzpírat vůli Boží. Svobodná vůle člověka je darem Božím. Svobodná vůle člověka je jazýčkem na vahách spravedlnosti Boží. Kam se přikloní. K dobrému nebo ke zlému, k vůli Boží nebo proti ní? Milost Boží působí nenásilně na rozum i vůli každého člověka a snaží se je přiklonit k dobrému. Mnohdy marně! Fariseové, zatvrzelí hříšníci, nevěrci, rouhači, bludaři všech věků jsou toho dokladem.

Proti těm, kteří tvrdí, že člověk nemá vlastně svobodné vůle.

Svatý Alfons z Liguori ukazuje z Písma svatého, jak nelze pochybovati o svobodné vůli člověka: „Bůh na počátku stvořil člověka, a zanechal ho v moci rozhodnout se. K tomu dal mu nařízení a příkazy své. Chceš-li příkazy zachovávati a na věky, jak mu libo, věrným zůstat, zachovají tebe." Sir. 15, 14-16. „Kdo mohl přestoupit a nepřestoupil, kdo zlé činiti a neučinil." Sir. 31, 10. „Nepoddávej se hříšné žádosti, spíše ji ovládni!" Gen. 4, 7. „Před člověkem jest život i smrt, dobré i zlé, co se zalíbí mu, bude mu dáno." Sir. 15, 18. „Dává se vám na vůli: vyvolte si dnes dle libosti, komu byste spíše měli sloužiti, zda bohům . . ." Jos. 24, 15. „Kdo chce za mnou přijíti, zapři sebe sám." Luk. 9, 23. „A dal jsem jí čas, (osadě Tya-

tirské) aby učinila pokání, ale nechce se káti." Zj. 2, 21. Je pak ještě množství podobných výroků, tyto však stačí, aby nám ukázaly, že v člověku svobodná vůle i po prvotním hříchu zůstala."

Milost Boží pomáhající dostává každý, ale není nucen si ji vzíti.

Svatý Fulgenc odmítá tvrzení, jakoby milost Boží donucovala někoho: „Namítají někteří řkouce: „Jaký div, že Pavel se stal věřícím, když Bůh hlas svůj před Damaškem jako provaz na krk mu hodil a mocí ho k sobě přitáhl? Avšak uvaž, jaká jest to moc a jaké je to nucení. Povolal ho shůry. On volá dnes tímtéž hlasem tebe, a ty ho neposloucháš. Nahlížíš, že to není nucení? Jistě, kdyby to bylo nucení, musil bys i ty Ho poslechnouti. Poněvadž však neposloucháš, je zřejmo, že Šavel ze své dobré vůle Ho uposlechl. Bůh nenutí těch, kteří nechtějí, ovšem ale táhne ty, kteří chtějí."

Jsem plně zodpovědný za své činy.

Svatý Cyril Jerusalemský píše o důsledcích svobodné vůle člověka: „Duše má svobodnou vůli, ďábel může sice ponoukati, ale proti vůli nutiti nemůže. Vnuká ti nečistou myšlenku, chceš-li přijmeš ji, nechceš-li, zaženeš. Neboť kdybys z nutnosti nečistoty se dopustil, proč by Bůh peklo připravil? A kdybys z dobré přirozenosti a ne z dobré vůle jednal, proč by Bůh odměnu chystal? Ovce jest zvířátko tiché, ale pro tu svoji tichost nedostává odměnu, poněvadž je tiché ne z vůle, ale z přirozenosti."

Pán Ježíš přikazuje prosit o dobré pastýře.

Lid israelský byl bohužel pod špatným vlivem fariseů. Proto Pán Ježíš měl lítost nad nimi, že byli zmořeni a povrženi jako ovce nemající pastýře. On sám chtěl býti všem lidem nejlepším pastýřem. On jediný měl nesmírnou lásku k duším lidským, lásku, která objímala celý svět. Božský pastýř má jediné přání, aby byl jeden ovčinec. Ovečky však nechce tam přivádět svojí všemohoucností, nýbrž svojí dobrotou, nechce je nutit, nýbrž jenom volat. Volí si, ustanovuje a zplnomocňuje pomocníky v pastýřském svém poslání a úřadě. Schopných a ochotných není mnoho. Ovšem byli a jsou mnozí schopni, ale nejsou ochotni. Božský pastýř vidí nedostatek svých spolupracovníků a proto vyzývá všecky své věrné: „Žeň sice mnohá jest, ale dělníků málo. Proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou."

Praktická cvičení kandidátů učitelského úřadu.

Zatím si vyvolil Pán Ježíš dvanáct apoštolů, kterým vytkl tentýž úkol, jaký měl sám: shromažďovat ovečky poučujícím slovem i dobrým příkladem. Na důkaz jejich božského poslání dal jim moc vymítati zlé duchy a uzdravovati nemocné.

To poslání apoštolů je jenom předehrou budoucího roze- slání do celého světa. Apoštolové mají prakticky ukázat, jak si všímali svého Božského Učitele. Mají se tak učit ponenáhlu samostatnému působení, mají poznat radosti, ale také obtíže apoštolské činnosti.

Předpisy: Jak a komu?

Jdou po dvou, neboť každý začátek je těžký, budou si musit navzájem radit a pomáhat. K Samaritánům a k pohanům ne- půjdou, ovšem jenom zatím, aby se Židé nepohoršovali a aby se nadobro nezatvrdili proti Evangeliu, konečně podle přislí- bení Božího měli právo, aby se jim napřed Evangelium zvě- stovalo.

O čem?

Mají kázat, že se přiblížilo království Boží, jehož zakladate- lem jest Ten, jenž má moc uzdravovati každou nemoc, křísiti mrtvé, odpouštěti hříchy, vymítati zlého ducha. Každý může se státi členem tohoto království a pak bude míti naději, že z to- hoto života vejde do života věčného. Podmínkou jest uvěřit ve Vykupitele, v jeho Božské poslání a přijat jeho přikázání.

Účinné prostředky pomocné.

Účinek slov apoštolů budou zvyšovat nejenom zázraky na nemocných a na posedlých, nýbrž i chudoba a odříkání apo- štolů, jejich naprostá nezištnost. „Zdarma jste obdrželi, zdarma dejte." „Neopatřujte si zlata, ani stříbra, ani mědi do svých opasků, ani mošny na cestu, ani dvou sukní, ani obuvi, ani holi." Proč? Poněvadž uznalí a vděční lidé jim dají, co budou po- třebovat, a nadbytečné věci by jim byly jenom přítěží a pře- kážkou jejich působení.

Budou roznášet to nejvzácnější.

Apoštolové budou přinášet, kam přijdou, nejenom slovo Boží, nýbrž i pokoj a požehnání Boží. Pouhé pozdravení hla- satelů Evangelia bude převzácným požehnáním pro domy a rodiny, kde jich přijmou a plni dobré vůle budou naslouchati jejich slovům. Naopak lehčeji bude obyvatelům Sodomy a Go- morrhy než těm, kteří pohrdnou apoštoly a jejich kázáním.

Co je vzácné, mnoho stojí.

Bolestnou stránkou apoštolského působení, ne tak ještě teď, ale později po odchodu Pána Ježíše s tohoto světa, bude pronásledování. Proto Pán Ježíš často o něm mluvíval: „Hle, já posílám vás jako ovce mezi vlky," „není učedník nad mistra ani služebník nad pána svého. Dosti jest učedníku, má-li se jako mistr jeho, a služebníku, má-li se jako pán jeho. Jestliže hospodáře nazvali Beelzebubem, čím spíše domácí jeho? Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabíti nemohou."

Pokoj duším, boj světu.

Pán Ježíš předpovídá, že přijdou taková pronásledování jeho učedníků, že otec bude na smrt vydávat syna, matka dceru, tchýně nevěstu pro víru v něho. V tom smyslu nepřinesl Kristus Pán pokoj, nýbrž boj na život a na smrt. Nebeský pokoj bude majetkem těch duší, které budou věřit, milovat, vyznávat, trpět, umírat, kdežto ve veřejném životě lidstva nebude pokoj, nýbrž ustavičný boj, boj o víru a ostatní nadpřirozené statky. Kdo obstojí v tom boji za víru, bude hrdinou, jemuž se dostane zasloužené nejvyšší odměny: „Každého tedy, kdo mě vyzná před lidmi, vyznám i já před Otcem svým, jenž jest v nebesích." Zbabělým a slabochům, kteří se budou bát, aby je někdo nepohanil, jim se neposmíval pro nějaký projev víry, těm, kteří se budou ohlížet na všecky strany a říkat si „Co by řekli lidé, kdybych se ukázal věřícím?", těm platí to druhé: „Kdo by však mě zapřel před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým, jenž jest v nebesích."

Tehdy i dnes.

Ale apoštolové, učedníci a vyznavači Pána Ježíše budou míti také přátele a příznivce, kteří jim budou dobře činiti. Ti za každý i sebemenší skutek lásky a přízně, neztratí odplaty své." Kdo v dobrém přijme apoštola, přijímá Krista Pána samého.

SMRT JANA KŘTITELE.

Herodovo mínění o Kristu Pánu — Bázeň ze zločinu — Uvězněný karatel — Mstivá žena — Herodes ctitelem svatého Jana Křtitele — Tanec svedl k zločinu — Jaká matka, taková dcera — Poslední pocta.

Mar. 6. 14-29.

I uslyšel o tom král Herodes, neboť proslulo jméno jeho. A řekl: „Jan Křtitel vstal z mrtvých, a proto působí v něm divotvorná moc." Jiní však pravili: „Eliáš je to." A jiní říkali: „Je to prorok jako jeden z proroků." Uslyšev to Herodes pravil: „Jan, jehož jsem dal stíti, ten vstal z mrtvých."

Herodes ten totiž dal Jana zajmouti a vsaditi do vězení pro Herodiadu, manželku bratra svého Filipa, že ji pojal za choť. Neboť Jan říkával Herodovi: „Není ti dovoleno míti manželku bratra tvého." Herodias pak nevražila na něho a chtěla ho zabíti a nemohla, neboť Herodes bál se Jana, věda, že to je muž spravedlivý a svatý; i chránil ho a mnoho činil vyslechnuv jej a rád ho poslouchal.

Přišel však příhodný den: Herodes učinil v den svých narozenin hostinu svým velmožům a tisícníkům i předním mužům galilejským. Když pak tam vešla dcera právě té Herodiady a tančila a se zalíbila Herodovi i těm, kteří s ním stolovali, král řekl dívce: „Požádej mne, zač chceš, a dám ti to." A přisáhl jí: „Začkoli požádáš, dám tobě, byť to byla polovice mého království."

Ona vyšla a řekla své matce: „Zač mám žádati?" Ta řekla: „Za hlavu Jana Křtitele." I vrátila se s chvatem ke králi a prosila ho řkouc: „Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele."

I zarmoutil se král; pro svou přísahu však a pro spoluhodovníky nechtěl ji oslyšeti, ale poslav hned kata, rozkázal přinésti hlavu jeho."

I sťal ho v žaláři a přinesl hlavu jeho na míse a dal ji dívce, a dívka dala ji své matce. Uslyševše to učedníci jeho, přišli a vzali tělo jeho a pochovali je v hrobě.

*

Neměl času starat se o Krista Pána.

Tento Herodes, příjmím Antipa, byl syn Heroda Velikého. Po smrti otcově vládl nad Galileí a Pereou. Herodes byl nábožensky lhostejný, držel se více méně názorů bohatých saduceů, kteří výslovně popírali vzkříšení z mrtvých. Ačkoliv Kristus Pán veřejně působil již hodně přes rok, Herodes teprve nyní dověděl se více o jeho učitelské a divuplné činnosti. Snad dlel dříve mimo Galileu, snad při svých smyslných radovánkách neměl zájmu o věci duchovní a náboženské. Možná zprvu považoval Krista Pána za židovského učitele, který poněkud vyniká nad ostatní. Konečně však i rozmařilého světáka Heroda zarazila oslňující skvělost učení a skutků Pána Ježíše. Nedovedl pochopit, že by mohl být na světě ještě někdo světější než byl Jan Křtitel, kterého dal před časem popravit. Pln strachu a výčitek svědomí vyptával se Herodes na Krista Pána, kdože je. Stále se mu vnucovala myšlenka, že je to Jan Křtitel, který vstal z mrtvých. K této poznámce přidává Evangelium vypravování, proč a jak dal Herodes svatého Jana usmrtiti.

Požitkářský život mívá špatný konec.

Herodes při jedné své návštěvě v Římě odvedl svému nevlastnímu bratru Filipovi jeho manželku Herodiadu i s dcerou

její Salome a žil s ní v nedovoleném poměru. Svatý Jan Křtitel nemohl mlčeti k tak velikému veřejnému pohoršení. Při každé příležitosti káral za to Heroda. Herodes chtěje se zbaviti nepohodlného karatele, dal jej uvězniti na tvrzi Macheruntě. Vězení bylo pro Jana dosti volné. Učedníci a ctitelé jeho mohli jej navštěvovati. Herodes se bál svatého proroka, měl ho v úctě, navštěvoval jej a někdy i naslouchal jeho slovům, ovšem

I stal Ho v žaláři. — Str. 196.

jenom ušima, nikoliv srdcem. Herodias všemožně se snažila, aby Jan byl navždy umlčen. Bála se, že by snad přece jenom Herodes mohl uposlechnouti přísného proroka a přerušiti hříšný poměr. Příležitost se konečně naskytla. Herodes podnapilý a opojený hudbou a tancem vyslovil v den svých narozenin Salomě „královský" slib: „Požádej mě, zač chceš, a dám tobě." A přisáhl ji. Spolustolující velmoži a generálové byli svědky jeho slibu i přísahy. Salome z návodu své matky použila dychtivě vzácné příležitosti. „Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele." Ďábelsky chytrá Herodias věděla, že to musí být „ihned", dokud je Herodes v opojení a ve společnosti ostatního „panstva". Později mohl by si to rozmyslet. Herodes octl se v síti, hřích cizoložství byl korunován hříchem vraždy,

ustavičné výčitky svědomí byly hroznou odměnou vražedného činu. Josef Flavius, židovský spisovatel z té doby vypravuje, že Herodes byl i s Herodiadou roku třicátého devátého po narození Krista Pána poslán do vyhnanství, v němž bídně zahynul.

Jak je možná taková lehkomyslnost!

Stručnými, ale zřetelnými rysy nakreslil nám svatý Marek Herodesa. Poznáváme z několika řádků povahu i život Herodesův. Povaha, zásady i způsob života Herodesova nejsou nám cizí a neznámé. Jako jeden z mnohých, kteří žijí v naší době. Povaha nadmíru lehkomyslná. Asi taková, jak ji znázornil poustevník mudrcovi, který se ho tázal: „Co je život člověka?" Poustevník pravil: „Poutník šel pustou skalnatou krajinou. Přišel k propasti, která byla nesmírně hluboká. Nemohl dále. V tom uslyšel řev dravce a spatřil lva, jak se žene za ním. Nevěda kam utéci, sklouzl poutník po kraji propasti, zachytil se malinového keře a zůstal viseti nad propastí. Pod ním byla bezedná hlubina, nad ním funěl rozzuřený lev, svítil dravčíma očima a otevíral krvelačnou tlamu. V tom zpozoroval poutník, že keř, jehož se křečovitě držel, ohlodávají dvě myši, černá a bílá. A co dělal poutník, aby se zachránil? Nic, klidně obíral maliny s malinového keře." A poustevník dodal: „To je obraz lidského života. Onen poutník, to je každý člověk. Každý člověk visí nad bezednou propastí věčnosti, drží se jenom několika slabých kořínků života, které ustavičně a rychle ohlodávají dvě myši: den a noc. Lev není nikdo jiný než zlý duch, který chce svésti k těžkému hříchu a duši zahubit." Tak konečně píše i svatý Petr: „Střízliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí hledaje, koho by pohltil. Jemu odpírejte silní ve víře." I. Petr 5, 8. A co dělá lehkomyslný člověk, jak brání svůj věčný život? Trhá klidně maliny hříšných požitků, nedbá, že na milost a nemilost vydává sebe „řvoucímu lvu" a že z věčné propasti není vysvobození ani záchrany."

Žádostivost očí smrtelným poutem.

Herodes byl sice králem, ale současně i otrokem. Není horšího otroctví než dávat nad sebou panovat smyslným nečistým žádostem. A těmto žádostem byl poddán Herodes. Jako otroci spoutáni provazy na nohou i rukou jsou bezmocni, tak Herodesovi byl strašlivým poutem jeho zrak. Na návštěvě u svého nevlastního bratra Filipa pohlédl hříšně na jeho manželku a už byl spoután nečistými žádostmi tak, že se z nich nedovedl vyprostiti a dopustil se hříchu, který i u pohanů byl považován za jeden z nejhanebnějších. Při hostině v den svých jmenin vínem i zrakem opojený Herodes svoluje k novému strašlivému hříchu. Po cizoložství vražda! Herodes byl tak

daleko, že byl schopen všeho. Nemyslil na duši, nemyslil na věčnost, na soud Boží. Kolik lidí i dnes otročí svým smyslům a nečistým žádostem! Svatý František Saleský zvláště mladým lidem výstražně napsal: „Motýl, jak shlédne světlo, dotěrně létá kolem něho, zkouší, je-li světlo také tak příjemné, jak je pěkné, neustává od žádostivých pokusů, až si při prvním vletu do plamene křídla spálí a sám stává se tak příčinou své záhuby. Podobně mladí lidé často palčivé žádosti po nečistém požitku se oddávají, o něm přemýšlejí, o něj se pokoušejí, a pro něj a s ním i do záhuby se vrhají." Nesčíslné sebevraždy, vraždy za našich časů dokazují nesmírnou vážnost a pravdivost slov svatého Františka. Ne nadarmo učí se katolické dítě v katechismu, že hříchy proti Božímu přikázání „Nesesmilníš" mají hrozné následky: hanbu, nemoci, bídu, vraždy, sebevraždy, věčné zavržení.

Svatý Jan Vianney o tanci.

„Co se týká tanců, řekl o nich sv. František Saleský, že jsou jako houby; nejlepší nestojí za nic . . . Říkají ovšem matky: Ó, já bdím již nad svou dcerou . . . Ovšem bdí nad jejím ústrojem, ale nad jejím srdcem bdíti nemohou. Ti, kdož dovolují tanec ve svém domě, berou na sebe strašnou odpovědnost před Bohem; jsou odpovědni za všecko zlé, co se při tom děje, za zlé myšlenky, za zlé pomluvy, za následky žárlivosti, nenávisti, pomstychtivosti . . . Ach, kéž by dobře poznali tuto odpovědnost, jistě, že nikdy by tance nedovolili. Právě jako ti, kdo zhotovují zlé spisy, zlé malby, zlé sochy; jsou odpovědni za všecko zlé, jež věci ty způsobí po čas svého trvání... Ó, jak to nutí člověka, aby se třásl!

Hle, milé dítky, musíme povážiti, že máme zachrániti duši, a že nás čeká věčnost. Svět, bohatství, rozkoše, čest — to pomine; nebe a peklo nikdy nepominou. Považme tedy, co máme činiti!

Svatí nezačali všichni dobře, ale všichni dobře skončili. My jsme zle začali: nuže zakončeme dobře, pak budeme se moci jednou k nim v nebi připojiti."

Stále s Kristem Pánem! Ani na krok od něho!

Zdravé oko je vzácným darem Božím, ale zároveň i velikým nebezpečím. Pohled zvědavý a nečistý může být počátkem veliké řady hříchů. Křesťan bude ovšem daleko přísněji souzen než pohan Herodes. Spása naše je jenom v ustavičném spojení s Kristem Pánem. Navykněme si co nejčastěji přes den vzbuzovati srdečnou a vroucí lásku k němu: „Ježíši, miluji tě nade všecko na světě, nic mě nepřinutí, abych učinil, cos ty zakázal. Ježíši tobě žiji, tobě chci umírat, tvůj chci být v životě i ve smrti." Posilou lásky je časté svaté přijímání. Oheň proti ohni.

Nebeský oheň proti pekelnému ohni, plamen lásky proti plamenům nečistých žádostí. Stále můžeme slyšet hlas Pána Ježíše, jak nás povzbuzuje: „Vytrvejte! Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení."

PÁN JEŽÍŠ NASYCUJE ZÁZRAČNĚ 5000 MUŽŮ.

Zástupy za Ježíšem — Ustavičná dobrodiní — Člověk slabý nic nezmůže — Pravý dárce vezdejšího chleba — Aby si vážili Božího daru — Lid uznává Pána Ježíše za Spasitele — Chce jej míti světským králem — Učedníci na druhou stranu jezera — Nesnáze na jezeře — Vlny nesou svého Pána — Úžas a strach — Radost a víra — Pochybnost Petrova — Napomenut a zachráněn — V pravdě Syn Boží.

Jan 6, 11-7.

Potom odešel Ježíš za moře Galilejské, to jest Tiberiadské, a veliký zástup šel za ním, neboť viděli zázraky, které činil na nemocných. I vystoupil Ježíš na horu a posadil se tam se svými učedníky. Byly blízko velikonoce, slavnost židovská.

Tedy Ježíš, když pozdvihl oči a spatřil, že zástup veliký jde k němu, pravil Filipovi: „Odkud nakoupíme chlebů, aby pojedli tito?" — To řekl, zkoušeje ho, neboť sám věděl, co hodlá učiniti.

Filip mu odpověděl: „Za dvě stě denárů chlebů nestačí jim, aby každý něco málo dostal."

Dí jemu jeden z učedníků jeho (totiž) Ondřej, bratr Šimona Petra: „Je zde jeden chlapec, který má pět chlebů ječných a dvě ryby, ale co je to na tak mnohé?"

Tedy řekl Ježíš: „Rozkažte lidem, ať se posadí." — Bylo mnoho trávy na tom místě. — I posadilo se mužů počtem asi pět tisíc.

Tu Ježíš vzal chleby a díky učiniv rozdal je sedícím; podobně i z ryb, kolik chtěli.

Když se nasytili, řekl svým učedníkům: Seberte zbylé kousky, ať nezhynou."

I sebrali je a naplnili dvanáct košů kousky z pěti chlebů ječných, které zbyly po těch, kteří jedli. Tedy ti lidé uzřevše zázrak, jejž učinil Ježíš, pravili: „To jest jistě ten prorok, který má přijíti na svět."

Proto Ježíš, poznav, že chtějí přijíti a chopiti ho, aby ho učinili králem, uchýlil se opět na horu sám jediný.

Když pak byl večer, učedníci jeho sestoupili k moři a vstoupivše na loď, plavili se přes moře do Kafarnaa. Již se tmělo a Ježíš ještě k nim nepřišel.

Mat. 14, 25-36.

Loď pak se zmítala vlnami uprostřed moře; neboť byl vítr protivný. O čtvrté pak hlídce noční přišel k nim Ježíš, kráčeje po moři.

Učedníci spatřivše ho, jak jde po moři, ulekli se řkouce: „Přízrak je to;“ a vykřikli strachem.

I promluvil k nim hned Ježíš, řka: „Buďte dobré mysli, já jsem to, nebojte se.“

Odpověděv pak Petr, řekl: „Pane, jsi-li to ty, rozkaž mi, ať přijdu k tobě po vodě.“ A on řekl: „Pojď“. I sestoupil Petr z lodi a šel po vodě, aby přišel k Ježíšovi.

Tu Ježíš vzal chleby a díky učiniv rozdal je sedícím. — Str. 200.

Vida však silný vítr, bál se a počav tonouti vzkřikl: „Pane, zachraň mě.“

A hned Ježíš vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: „Malověrný, proč jsi pochyboval?“ A jakmile vstoupili na loď, přestal vítr. Ti pak, kteří byli na lodi, přistoupivše poklonili se mu řkouce: „V pravdě Syn Boží jsi ty.“

A přeplavivše se přišli do krajiny genesaretské.

A poznavše jej muži onoho místa, rozeslali po veškeré té krajině; i přivedli a přinesli mu všecky choré, a ti ho prosili, aby se směli dotknouti alespoň třepení roucha jeho; a kteří se ho dotkli, ozdravěli.

*

Dvě poznámky k povšimnutí.

Všichni čtyři evangelisté vypravují o zázračném nasycení pěti tisíců mužů. Evangelia se navzájem doplňují. Ještě jednou učinil Pán Ježíš tentýž zázrak, když později nasytil 4000 lidí sedmi chleby a dvěma rybičkami.

Všecko máme, když jsme u Tebe.

Toto nasycení stalo se v třetím roce učitelského působení Pána Ježíše před Velikonocemi. Apoštolové se vrátili ze svých cest po Galilei. Pán Ježíš jim chtěl dopřáti odpočinku a vzal je sebou na místo pusté, neobydlené, blízko Betsaidy Juliiny, města to ležícího na východním břehu Jordanu u jeho vtoku do jezera Genezaretského. (Z města nezbylo nic než neúhledné trosky a malý vršek El-Tell, kde bylo vystaveno.) Sem k opuštěným vrchům v sousedství Betsaidy uchýlil se Božský Spasitel se svými učedníky. Plavba z Kafarnaa přes jezero Genezaretské trvala asi hodinu. Ale už hrnuly se sem zástupy lidu, který vypozoroval a našel místo odpočinku Pána Ježíše a jeho apoštolů. Bylo po odpočinku a nastala zase činnost kázání a uzdravování. Zástup toužící po Kristu Pánu vzrostl na pět tisíc mužů a kromě toho byly přítomny ještě ženy a dítky. Blížil se večer, západ slunce, cesta nazpět byla daleká, na jídlo zatím nikdo nepomýšlel. Celý zástup byl jako připoután ku Kristu Pánu a nikdo nepomýšlel na návrat. Tak sladko bylo naslouchat jeho slovům. Jaký úžas je jímal, když viděli nové a nové zázraky uzdravení nemocných. Jak dobře bylo všem těm lidem v blízkosti Krista Pána. Cítili se bezpečnými, šťastnými a spokojenými. Známe ten příjemný pocit. Zakoušíme ho také. Když vstoupíme do katolického chrámu Páně, cítíme se docela jinak než jinde venku mimo kostel. Nebeský klid, pocit bezpečnosti, tichá svatá radost, toť čarovné ovzduší katolického kostela, v němž Božský Spasitel splnil dokonale svůj slib: „Já jsem s vámi po všecky dny až do skonání světa.“

Čí mocí konal Mojžíš zázraky.

Židé byli nesmírně pyšní na Mojžíše. Jak rádi čítávali a poslouchali z Písma svatého vypravování, jak veliké zázraky činil Mojžíš před očima jejich otců. Plni úžasu a plni obdivu k Mojžíšovi vzpomínali a představovali si zvláště, jak po celou dlouhou cestu do země zaslíbené živil lid manou, to jest chlebem padajícím s nebe. Mnozí z těch, kteří vídali zázraky Pána Ježíše, bezděky přirovnávali zázraky, které se tehdy dály, s těmi, kterých byli svědky. Že takové myšlenky měli, dosvědčí nám další kapitola, kde Židé zrovna nutí Krista Pána, aby udělal zázrak ještě větší než Mojžíš: „Které znamení tedy činíš ty, abychom je viděli a ti věřili? Co konáš? Otcové naši jedli

manu na poušti, jakož jest psáno: Chléb s nebe dal jsi jim k jídlu.“ Židé ještě ani zdaleka nechápali, co byl Mojžíš a co je Kristus Pán, jakou mocí konal zázraky Mojžíš a jakou činí zázraky Pán Ježíš. Svatý Pavel to později pochopil a napsal v listě ke Korinským: „Nechci zajisté bratři, abyste nevěděli, že otcové naši všichni byli pod oblakem a všichni prošli mořem a všichni v oblace a v moři byli pokřtěni v Mojžíše a všichni jedli týž pokrm duchovní a všichni pili týž nápoj duchovní; pili jej totiž z duchovní skály, která šla s nimi, tou skalou pak byl Kristus.“ I. Kor. 10, 1-4. To znamená: Nečinil Mojžíš zázraky, nedával Mojžíš Israelitům chléb a nápoj, nýbrž všecko to konal Bůh Syn, jemuž dal Otec všecku moc a skrze nějž všecko koná. Svatý Pavel, apoštolové i my chápeme: Mojžíš byl jenom nástrojem moci Boží, Kristus Pán byl původcem a vlastníkem vší moci. Židé, i ti, co byli u Krista Pána na poušti, nechápali, ale už byl čas, aby začali chápat. Proto připravil Pán Ježíš zázrak rozmnožení chlebů a hned potom, jak budeme čísti, přislíbil chléb, který živí k životu věčnému.

Nemusíme chodit daleko, abychom viděli takový zázrak.

Je zázrak rozmnožení chlebů jeden z největších zázraků, které Pán Ježíš učinil? Můžeme říci, že je, ale také jeden z nejčastějších, jeden z těch zázraků, které se ustavičně před námi opakují a kterých si už ani nevšímáme a jim se nedivíme. A přece je koná tatáž podivuhodná a člověku nepochopitelná moc, která byla v Kristu Pánu a kterou věřící křesťan nazývá Boží všemohoucností.

Dosti je těch, kteří věří, že hlína, voda, sluneční světlo mají rozum . . .

Dejme tomu, že by rolník dal si tu práci a spočítal by zrnka, která zaseje na svém poli. Bude je však moci spočítat, až je bude o žních sklízet do svých stodol a sýpek? I apoštolové lehce spočítali chleby, které měl pacholík v košíku. Ale jak nesnadno bylo by bývalo jim chleby počítat, když Pán Ježíš učinil zázrak a chleby rozmnožil. Z malého počtu stává se počet veliký, tu i tam. Tam se chleby rozmnožovaly v rukou Krista Pána a apoštolů, nám se chlebová zrnka rozmnožují na poli. Tam žádný člověk z přítomných nespolupůsobil svojí mocí a silou na rozmnožení chlebů. Do toho, co se děje na poli, když zrnka vzrůstají a rozmnožují se v klasech, nedovede účinně zasáhnouti žádný člověk. Ani jediné zrnko nedovede vytvořiti lidský rozum a lidská ruka. Rozum a síla všech lidí dohromady nestačí na jediné zrnko, tak jako nestačil rozum tisíců lidí na poušti, aby z pěti chlebů učinili chléb šestý, sedmý atd. Není nikoho na světě, kdo by se odvážil prohlásiti, že člověk svým rozumem a svojí mocí rozmnožuje na poli chlebová zrnka. I malé

dítě dobře ví, že otec jenom zaseje, půdu snad hnojivem přilepší, ale nedává zasetým zrnkům vzrůst. Totéž malé dítko dovede ihned slovem i prstem ukázat k Tomu, jenž koná největší díl práce na poli a dává zasetému vzrůst, tedy to, nač ani rozum ani síla člověka nestačí. A přece! Co si máme pomysliti o člověku, který neobdivuje moci Boží, když přijímá v čas žní rozmnožené chleby do svých sýpek, neděkuje Pánu Bohu za zázrak Jeho otcovské dobroty k nám lidem, ale věří, že půda a příroda mu chléb rozmnožily a darovaly, věří a nepochybuje, že nač nemá rozumu a moci král přírody — člověk, na to má rozum a moc hlína na poli, světlo ze slunce, voda z mračen. Tentýž člověk považuje sebe za velice rozumného, když věří, že více rozumu než inženýr zemědělství, inženýr chemie a učený přírodopisec má kus hlíny, trochu světla a vody. Co bychom řekli takovému „věřícímu"? Prostě a laskavě a jistě rozumně bychom mu připomněli: „Hlína na poli, světlo ze slunce a voda z mračen bez moudrosti a moci Boží by měly zrovna takový účinek na rozmnožení našeho každodenního chleba, jako měly proutky, z nichž byl upleten košík pacholíků, na rozmnožení pěti chlebů v tisíce — bez Krista Pána."

Modlitbou před jídlem a po jídle líbáme ruku Boží.

Zázrak rozmnožení chlebů učinil Pán Ježíš jistě také za tím účelem, aby nejenom přítomným Israelitům, ale i všem budoucím připomněl, čí ruka člověka živí. Když učil apoštoly se modlit, neopomněl Kristus Pán vložit prosbu: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes." Ne nadarmo nazýváme pokrm darem Božím. Modlitba před jídlem a po jídle má býti důkazem, že na dobrotivého Božského Dárce nezapomínáme. Zanedbávání, nebo bezmyšlenkovité odbývání modlitby před jídlem a po jídle je velikým nevděkem vůči Pánu Bohu. Přísně ale dobře napsal svatý Barnabáš: „Nepřipojuj se k lidem, kteří jsou podobni vepřům, neboť když hodují, zapomínají na Pána svého, když však trpí nedostatkem, poznají Ho. Tak i vepř, když požírá pokrm, nestará se o hospodáře, ale když má hlad křičí, a když obdrží, opět mlčí." Sv. Basil ku slovům sv. Pavla přidává: „Buď že jíte, neb pijete, neb cokoliv jiného činíte, všecko ke slávě Boží čiňte! I. Kor. 10, 31. — Ku stolu sedaje, modli se, chleba požívaje, Dárci díky vzdávej. Když zeslabené síly nápojem zotavuješ, hleď vzpomínati na Toho, který tě darem tímto nadělil. Varuj se, aby ti z paměti nevypadl Ten, z jehož dobroty jsi se nasytil." Svatý Jan Zlatoústý píše: „Je nutno, abychom Bohu díky vzdávali, když ku stolu přicházíme i když od něho odstupujeme. Kdo takto si počíná, nikdy neklesne v opilství nebo nestřídmost. Modlitba je mu uzdou smyslů, aby ze všeho předloženého s patřičnou slušností si vzal a mnohým požehnáním naplnil duši i tělo. Neboť požívání pokrmů počínající modlitbou a

modlitbou končící, nebude nikdy trpěti nedostatku, ale hojně všeho dobrého míti bude. Nechtějme tedy tak veliké výhody zanedbávati."

Každý drobeček Božího daru je posvěcený.

Když otec dá dětem nějaký dar, je jistě jeho přáním, aby dítky daru si vážily a jím nepohazovaly. Slova Pána Ježíše do-

A hned Ježíš vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: „Malověrný, proč jsi pochyboval?" — Str. 201.

kazují, že Otec nebeský má totéž přání: „Seberte pozůstalé kousky, ať nezhynou." Každý pokrm, ale zvláště chléb pochází z rukou Božích, je rukou Boží požehnán a posvěcen, je stvořen a určen právě pro člověka. Nezáleží na tom, je-li černý nebo bílý, má-li takovou nebo jinakou podobu. V našich zemích je připravován chléb z rozemleté mouky, v asijských zemích požívají vařená rýžová zrna. Nešetrné odhazování a pohrdání chlebem je urážkou Božského Dárce. Jedním způsobem a to způsobem hodně nepěkným nevážení si darů Božích je mlsnost. Mlsný člověk vybírá si jídla, která hodně dráždí chuť: maso, sladkosti a pod. Ostatními pokrmy pohrdá. Mlsnost je nebezpečným škůdcem zdraví a snadno stupňuje se v nestřídmost.

Mlsnost, nestřídmost a každá nevážnost a zneužívání daru Božího trestají se samy nemocí a bídou. V jídle je třeba hodně sebepřemáhání. Toto sebepřemáhání není však na újmu radosti, s jakou dary Boží přijímáme, ba naopak tuto radost ještě zvyšuje a činí ji nadpřirozenou a pro nebe záslužnou. Také tak třeba rozuměti slovům svatého Pavla výše uvedeným: „Buď že jíte, neb pijete, neb cokoliv jiného činíte, všecko ke slávě Boží čiňte!"

To zatím ne! Až na Velký Pátek!

Shromážděné zástupy ze zázraku pochopily, co Kristus Pán chtěl, aby pochopily. Všeobecně se mezi nimi mluvilo: „To jest jistě ten prorok, který má přijíti na svět." Pro tu chvíli byli všichni na výsost spokojeni s Kristem Pánem, uvěřili v jeho vykupitelské poslání a domlouvali se mezi sebou opravdově a nadšeně, že jej provolají za krále. V tom bylo ovšem také hodně zištných a hmotných přání a úmyslů. S dětinskými jejich plány ovšem Pán Ježíš nemohl souhlasit, přiměl učedníky, aby se přeplavili na druhou stranu jezera, sám rozpustil zástupy a pak vystoupil na horu, aby se tam dlouho do noci modlil.

Když rozmlouval Syn s Otcem.

Co asi leželo Božskému Spasiteli na srdci, že tuto noc chtěl ztráviti sám, bez apoštolů, a nerušeně věnovati se rozmluvě se svým Otcem nebeským? Události příštího dne nám podávají nejlepší vysvětlení. Kristus Pán chtěl poprve mluviti o velikém Tajemství svojí lásky, o budoucím ještě podivuhodnějším nasycování duší lidských, o Chlebě, který dává život věčný a jímž bude On sám. Přislíbení neslýchaně zázračného pokrmu bude vyžadovati veliké víry od posluchačů a zvláště od učedníků. Proto vlastně se stal zázrak rozmnožení pěti chlebů a dvou ryb. Tímto divem měla býti posílena víra zítřejších posluchačů. Proto se Pán Ježíš uchýlil do samoty na horu, aby vyprosil od Otce svého milost víry všem lidem dobré vůle, kteří budou nastávajícího dne naslouchati jeho láskyplnému přislíbení. Na apoštoly v první řadě vztahovala se modlitba Božského Spasitele, na Petra, který má býti hlavou Církve. A aby právě apoštolové, mezi nimi Petr, byli co nejvíce upevněni ve víře v Božskou moc Pána Ježíše, stal se onu noc div na vlnách jezera.

Příprava na zkoušku z víry.

Apoštolové bezpochyby dosti dlouho čekali na lodi na Pána Ježíše. Nepřišel. Konečně vydali se na cestu přes jezero. Plavba byla nesnadná. Vál silný protivný vítr a lodička zmítala se vlnami. Mezi třetí a šestou hodinou ranní zpozorovali apoštolové kráčeti kohosi po rozbouřených vlnách směrem k nim.

Dovedeme si poněkud představiti hrůzyplný jejich první dojem. Nepomyslili si, že je to Pán Ježíš. „Je to zjevení s onoho světa, je to duch, je to strašidlo," tak si v první chvíli myslili a vo-lali. Pán Ježíš jich nenechal dlouho ve strachu. Zavolal na ně, aby se nebáli. Místo strachu opanovala apoštoly nesmírná ra-dost a zároveň obdiv, jak mocný je jejich Pán. Petr se ne-zdržel a zatoužil také zkusiti, jak se kráčí po vlnách. „Pane jsi-li to ty, rozkaž mi, ať přijdu k tobě po vodě." Než vy-stoupil z lodi, měl Petr i víru i odvahu plynoucí z víry. Jak-mile však pustil se lodičky a jakmile si uvědomil, jak ve-liká hlubina je pod ním, jaké nebezpečí mu hrozí, ztratil odvahu i pevnou víru. Začal tonouti a volati: „Pane, za-chraň mne." Dostalo se mu okamžité pomoci od Pána Je-žíše, ale také pokárání: „Malověrný, proč jsi pochyboval? Proč se to všecko stalo, proč šel Pán Ježíš po vlnách, proč Petr v záchvatu slabé víry začal tonout a bylo mu mocnou rukou Krista Pána pomoženo? Řekli jsme si už. Apoštolové s Petrem v čele měli krátce na to skládati velikou a přísnou zkoušku víry. Apoštoly budou jenom tehdy, obstojí-li v této zkoušce.

PÁN JEŽÍŠ PŘISLIBUJE NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOST OLTÁŘNÍ.

Lid hledal Pána Ježíše — Proč ho hledali? — Je ještě jiný pokrm — Věřte! — Můžeš učinit větší zázrak než Mojžíš? — Od koho je chléb? — Dávej nám ho pořád! — Pán Ježíš je chléb života — Přišel nás zachránit pro život věčný — Jak to, že s nebe sestoupil? — Otec nebeský posílá všecky k Synovi — Kdo věří a bude jísti chléb živý. — Napřed reptání, potom hlasité výkřiky nelibosti — Pán Ježíš znova a zřetelně opakuje své láskyplné přislíbení — I učedníci nepochopili, nevěřili a reptali — I ten, který měl zradit — Mnozí odešli — Také apoštolové mají na vůli — Šimon Petr hoří vírou a láskou.

Jan, 6, 22-72.

Druhého dne lid, který stál za mořem, zvěděl, že nebylo tam jiné lodi, leč jen jedna, a že Ježíš nevstoupil s učedníky svými na tu loď, ale že učedníci jeho sami odpluli; jiné však lodi připluly z Tiberiady blízko k tomu místu, kde byli jedli chléb, když Pán díky učinil.

Když tedy lid viděl, že tam Ježíše není, ani učedníků jeho, vstoupili na lodi a dostali se do Kafarnaa, hledajíce Ježíše. A nalezše ho za mořem, řekli jemu: „Mistře, kdy jsi sem přišel?"

Ježíš jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Hledáte mne ne proto, že jste viděli divy, ale že jste jedli z chlebů a nasytili se. Pracujte nikoliv o pokrm pomíjející, nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému, který vám dá Syn člověka; ne-boť toho potvrdil Otec, Bůh."

I řekli mu: „Co máme činiti, abychom konali díla Boží?"

Ježíš jim odpověděl: „To jest dílo Boží, abyste věřili v toho, jehož on poslal."

Tu mu řekli: „Které znamení tedy činíš ty, abychom je viděli a tobě věřili? Co konáš? Otcové naši jedli manu na poušti, jakož jest psáno: ‚Chléb s nebe dal jim k jídlu'."

Tedy řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: nikoliv Mojžíš dal vám chléb s nebe, nýbrž Otec můj dává vám pravý chléb s nebe. Neboť chléb Boží jest ten, který sestupuje s nebe a dává život světu.

I řekli mu židé: „Pane, povždy nám dávej ten chléb."

A Ježíš jim řekl: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nebude lačněti, a kdo věří ve mne, nebude žízniti nikdy. Avšak řekl jsem vám, že jste mě i viděli, ale nevěříte. Všecko, co mi dává Otec, přijde ke mně, a toho, kdo ke mně přijde, nevyvrhnu ven, neboť jsem sestoupil s nebe, nikoliv abych činil vůli svou, nýbrž vůli toho, jenž mě poslal. Toto pak jest vůle toho, jenž mě poslal Otce, abych neztratil nic z toho, co mi dal, nýbrž abych to vzkřísil v den poslední. Neboť to jest vůle Otce mého, který mě poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já ho vzkřísím v den poslední.

I reptali židé na něho, že řekl: „Já jsem chléb, který s nebe sestoupil," a pravili: „Není-li to Ježíš, syn Josefův, jehož otce i matku známe? Kterak tedy praví: ‚S nebe jsem sestoupil'.

Ježíš tedy jim odpověděl: „Nereptejte vespolek. Nikdo nemůže přijíti ke mně, nepřitáhne-li ho Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v den poslední. Je psáno v prorocích; ‚A budou všichni poučováni od Boha.' Každý, kdo uslyšel od Otce a se naučil, přichází ke mně. Nepravím tím, že by kdo viděl Otce, leč jen ten, jenž jest od Boha, ten viděl Otce. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo věří ve mne, má život věčný. Já jsem chléb života. Otcové vaši jedli na poušti manu, a zemřeli. To jest chléb s nebe sestupující, aby, jí-li kdo z něho, nezemřel. Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. A chléb, který já dám, tělo mé jest, které dám za život světa."

Tu hádali se židé vespolek: „Kterak může tento dáti nám tělo své k jídlu?"

Proto řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám. Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne. Toto jest chléb, jenž s nebe sestoupil, ne jako otcové vaši jedli manu a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky." To pověděl, když učil v synagoze v Kafarnau.

Tu mnozí z učedníků jeho uslyševše to řekli: „Tvrdá je ta řeč; kdo ji může poslouchat?"

Ale Ježíš věda sám u sebe, že učedníci jeho na to reptají, řekl jim: „To vás pohoršuje? Co tedy, až uzříte Syna člověka, jak vstupuje tam, kde byl dříve? Duch je to, jenž oživuje, tělo nic neprospívá; ta slova však, která jsem já mluvil vám, jsou duch a život. Ale jsou někteří mezi vámi, kteří nevěří."

Věděl zajisté Ježíš od počátku, kdo jsou nevěřící, a kdo je ten, jenž ho zradí. I pravil: „Proto jsem vám řekl, že nikdo nemůže přijíti ke mně, není-li mu dáno od Otce mého."

Od té doby mnozí z učedníků jeho odešli zpět a nechodili již s ním.

Řekl tedy ke dvanácti: „Chcete i vy odejíti?"

Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, Syn Boží."

Odpověděl jim Ježíš: „Zdali nevyvolil jsem vás dvanáct? A jeden z vás je ďábel." Pravil to o Jidášovi, synu Šimona iškariotského; neboť to byl ten, jenž ho měl zraditi, ač byl jedním ze dvanácti.

První paprsky Slunce Lásky Boží.

Kdo opravdu Pána Ježíše miluje, bude se radovat a bude dojat do hloubi duše při četbě této kapitoly Evangelia. Pán Ježíš otevírá své Božské Srdce a nechává v něm popatřiti na nekonečnou svoji lásku k nám lidem. Činí takřka vyznání lásky k nám lidem, volá k sobě a přislibuje duším, které věří jeho lásce, víc než krásu nebe, víc než blaženost nebe, přislibuje Sebe sama. Poprve od počátku svého veřejného působení mluví Božský Spasitel o převzácném daru, který lidstvu připravil. Jeho svaté ruce ukazují do nedaleké budoucnosti, kdy lidstvu zazáří nové slunce, slunce plné nebeského světla a tepla, slunce nezměrné lásky k lidem, Nejsvětější Svátost Oltářní. Pln vděčnosti a vroucího nadšení volá sv. Bonaventura: „Ó velkodušnosti vpravdě podivuhodná, ó neslýchaná dobročinnosti, ó lásko svrchovaná! Kterak by nadále mohl nám něco odepříti Ten, který sebe samého nám neodepřel? Neboť, co mohl ještě více dáti? Vždyť nám v tomto Tajemství vše, co sám měl, zůstaviti ráčil, své království i Sebe samého!"

Láska otce a matky je veliká, ale co je proti lásce Boží.

Dobrý otec a dobrá matka snaží se ze všech sil, aby svým milovaným dětem poskytli hojného, dobrého a zdravého pokrmu. Mají radost, když dítky vděčně a s uznáním pokrm od nich přijímají, jsouce si vědomy, co obětavé lásky, co sta-

rostí a námahy to stálo, než byl pokrm uchystán. Jak se radují rodiče, když vidí, že pokrm láskou vydobytý a láskou připravený dětem prospívá. Nevzpomínají svých námah a obětí, a matka každý den znova a znova přemýšlí, co chutného by své rodině připravila a aby tak zároveň všem členům svoji starostlivost a lásku připomněla. Když pak se otci a matce podaří i pro budoucnost zajistit dětem živobytí, jsou šťastni a spokojeni.

Budou potřebovati pokrmu.

Syn Boží byl od Otce poslán na svět, aby vzal na sebe úkol otce a matky. S největší poslušností, ochotou a láskou k Otci i k lidem přijal Bůh Syn toto poslání „aby svět poznal, že miluje Otce a tak činí, jak mu Otec přikázal." Jan 14, 31. Budeme čísti, jak při poslední večeři slavně a velebně prohlásil Pán Ježíš, proč přišel na svět k nám lidem: „Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás." „Otče, přišla hodina, oslav Syna svého, aby Syn tvůj oslavil tebe, ježto jsi mu dal moc nade vším lidstvem, aby dal život věčný všem, které jsi dal jemu." Jan 17, 2. Na svoje poslání od Boha Otce, na úkol státi se lidem otcem i matkou, Vykupitelem a Spasitelem, na úkol dáti lidem pokrm k životu věčnému odvolával se Kristus Pán hned na počátku své řeči o svátostném pokrmu svého Těla a svojí Krve: „Pracujte, nikoliv o pokrm pomíjející, nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému, kterýž vám dá Syn člověka, neboť toho potvrdil Otec, Bůh."

Židé ani apoštolové nemohli pochopiti jistě ani zdaleka nesmírného dosahu těchto slov Pána Ježíše. Nedovedli si nijak představiti pokrm, který chce Pán Ježíš lidem dáti, o němž výslovně a zřetelně praví, že „zůstává k životu věčnému." Protiva, kterou Božský kazatel položil mezi „pokrmem pomíjejícím," který krátce před tím na druhé straně jezera z rukou jeho přijali a „jakýmsi jiným pokrmem zůstávajícím k věčnému životu" a který jenom On sám může dáti, naplnila posluchače zmatkem. Nevěděli zda správně slyšeli a neodvážili se přímo a hned tázati se na onen neobyčejný pokrm, jehož životodárné účinky nepomíjejí, ale zůstávají. Tázali se: „Co máme činiti, abychom konali díla Boží?" to jest: Co máme činiti, abychom si zasloužili onoho pokrmu, zůstávajícího k životu věčnému?

Milost víry se posiluje zázraky.

„To jest dílo Boží, abyste věřili v toho, jehož On poslal." Tato odpověď Krista Pána ukazuje nám, jak velice přišla mu vhod otázka: „Co máme činiti, abychom konali díla Boží." Víra je první a bezpodmínečně nutné pouto, které v pozemském životě pojí člověka s Bohem. Ve víře je poznání a uznání Boha jako Boha, to jest poznání a uznání jeho svrchované moci, jeho

nekonečné dokonalosti a otcovské dobroty a lásky. Z víry vyrůstá naděje všeho dobrého od Pána Boha. Z naděje vykvétá láska k Bohu. Bez víry není naděje a není lásky. Láska je největší, ale víra je první a základní ze tří Božských ctností. Proto Pán Ježíš v první řadě zdůrazňuje potřebu víry. Ale k víře nestačí sám člověk. K dobré víře je nezbytně třeba milosti, to jest pomoci Boží. Milost, pomoc Boží k víře a k jakémukoliv dobrému skutku člověk může, ale nemusí přijati. Milost Boží nikoho nenutí, nýbrž jenom podporuje. Ani milost víry nenutí. Zázraky Pána Ježíše měly přispívat k tomu, aby všichni, kteří slyšeli slova Pána Ježíše, s tím větší ochotou přijali milost víry. Přislíbení „pokrmu zůstávajícího k životu věčnému“ vyžadovalo veliké víry od apoštolů a od ostatních posluchačů. Proto Pán Ježíš před jejich očima vykonal veliký a podivuhodný zázrak rozmnožení chlebů. A aby posílil víru těch, kteří měli být hlasateli víry, přišel k nim po rozbouřených vlnách jezera.

Jak víra v Syna Božího souvisí s láskou k Němu.

Po těchto podivuhodných zázracích měl jistě Kristus Pán právo žádat, aby účastníci zázraků, kterých žádný člověk sám ze sebe vykonati nemůže, věřili, že je od Boha poslán. Měl právo žádat, aby věřili všemu, co říkal a co jim sliboval. Měli věřit, i když nedovedli pochopit. Taková víra vyžaduje sebepřemáhání. Sebepřemáhání však je možné jenom tam, kde je důvěra a láska. Když někomu naprosto důvěřuji a když ho opravdu miluji, budu mu věřit i ve věcech, o kterých se nemohu sám smysly svými hned přesvědčit, budu věřit a za pravdu přijmu i to, čeho nechápu. Jinými slovy: aby víra byla pevná a stálá, aby byla živá a záslužná, musí být nerozlučně spojena s důvěrou a s láskou. Ba můžeme říci: ačkoliv víra se staví v pořadí Božských ctností na první místo, ve skutečném a praktickém životě je předcházena láskou. Ti, kteří celým srdcem a celou duší uvěřili v Božské poslání Pána Ježíše, ti si jej vlastně napřed zamilovali a pak také věřili bez rozpaků a všecko, co Pán Ježíš mluvil. Ti nepotřebovali ani zvláštních a neobyčejných skutků, jimž říkáme zázraky. Poněvadž však víra i láska učedníků Pána Ježíše měla podstoupiti ty nejtěžší zkoušky, nešetřil Kristus Pán zázraky, které tak vynikajícím způsobem posilovaly zase v první řadě lásku, oddanost a důvěru v Jeho neskonalou dobrotu a milosrdenství a nemalou měrou ovšem také povzbuzovaly víru v Jeho svrchovanou Božskou moc.

Víra, která ve zkoušce neobstála.

Jenom u nemnohých láska předcházela víru. Jenom u nemnohých byla víra zkalena v ocel ve výhni nadpřirozené lásky.

U většiny víru předcházela a doprovázela smyslná a zištně sobecká žádost a touha po časném prospěchu a blahobytu. Taková víra ovšem se ve zkouškách neosvědčila a při první překážce ztroskotala. Pokud si Židé pod slibovaným chlebem představovali a očekávali chléb hmotný, jakého se jim dostalo při nasycení, nebo jakého se dostávalo jejich předkům na poušti, ba snad chléb ještě daleko chutnější a lahodnější, nadto chléb darmo a bez práce daný, chtěli věřit. Viděli zřetelně, že Kristus Pán má k tomu moc.

Trosečníci víry.

Tu však jejich smyslné očekávání bylo zklamáno. Kristus Pán začal blíže popisovat a vysvětlovat chléb, který chce světu dáti a který dává život věčný: „Já jsem chléb života. Kdo přichází ke mně, nebude lačněti, a kdo věří ve mne, nebude žízniti nikdy." Myšlenky i zevnější výraz mnohých posluchačů dával na jevo zklamání. Tolik se těšili na neobyčejný slibovaný pokrm, plný nevýslovné chuti a sladkosti, nepochybovali, že ten, který dělal takové divy, může jim takový pokrm připravit, už ho viděli takřka před sebou zase někde na poušti. A teď pojednou slyší: „Já jsem chléb života." Teď byl nesmírně důležitý okamžik. Teď se měla v srdcích posluchačů ozvat láska ku Kristu Pánu. Teď mělo se ozvat z jejich srdcí a z jejich rtů přisvědčení: „Ano, vskutku, Pane Ježíši, ty jsi jediný, ty jsi nejmilejší, ty jsi nejsladší, ty jsi nám vším, kdybychom tebe neměli, co by z nás bylo, ty nás tak miluješ, žes pro nás opustil nebe, tys přišel ukojit hlad a žízeň našich duší, které touží po věčné lásce a věčném životě, my ti věříme. Pověz nám, jak to učiníš." Bohužel, nebyla v srdcích láska, nemohla se tedy ozvat tímto způsobem. Projevilo se jen smyslné zklamání: „Tedy sebe mínil tím „zvláštním chlebem", to ovšem je něco jiného než, co my jsme čekali a také něco, co nás příliš neláká. A proč se vlastně odvažuje říkat: „Já jsem s nebe sestoupil? Vždyť je z pozemské rodiny. A když tak mluví, zasluhuje vůbec víry?" Víra bez lásky vzala za své a změnila se v nevěru. Proto vytkl jim Božský Spasitel, že pohrdli jeho láskou, kterou jim přinesl od Otce, a vytkl jim z nedostatku lásky pocházející nevěru: „Avšak řekl jsem vám, že jste mě i viděli, ale nevěříte. Všecko, co mi dává Otec, přijde ke mně, a toho, kdo přijde ke mně, nevyvrhnu ven."

Ke kořeni zatvrzelé nevěry.

Co měl ještě Kristus Pán učinit, aby Židé v něho uvěřili. Poslušen vůle svého nebeského Otce snížil se z nekonečné slávy v lůně Nejsvětější Trojice k nám nicotným lidem. Vzal na sebe křehkou schránku těla lidského. A v této schránce dal

se lidem vidět. Ve všech dobách, i tenkrát, byli lidé, kteří prohlašovali: „Neviděl jsem Boha a proto v něho nevěřím.“ Je to pravda? Je nevidění Boha pravou příčinou nevěry v něho? Pozorujeme právě židovské posluchače Krista Pána. Kristus Pán jim výslovně opakoval: „Viděli jste mě, ale nevěříte.“ Tomu, kdo nechce přijati milosti víry z nejrůznějších utajovaných důvodů, nepomůže ani Boha vidět. Skutků Božích je plný svět. Skutky Boží jsou stejně podivuhodné, ať je koná Bůh neviditelný, nebo je konal vtělený Syn Boží. Všecky divy stvořeného světa jsou skutky Boží. Nejsou to skutky člověka, který je na ně příliš slabý, ani to nejsou skutky přírody, která nemá rozumu. Svět je plný zázraků a přece je mnoho těch, kteří v Boha nevěří. Vidí skutky, které přesvědčují a nutí věřit a přece nevěří. Nevěra je jedním z tajemství lidské nepravosti. Jistě však příčina její není v nevidění Boha, v nedostatku smyslového poznání, není v rozumu, ale je hlouběji, je v srdci člověka. Tam, v srdci lidském je ukryt ten tajemný důvod, proč ten neb onen člověk v Boha nevěří. Bůh vševědoucí ten důvod zná a na posledním soudu ho odhalí. Nevěrce nepřesvědčíme, ani Kristus Pán všemi svými překrásnými slovy a podivuhodnými zázraky je přesvědčit nedovedl. Jedině, co můžeme dělat, je vyprošovat zatvrzelým nevěrcům mimořádné milosti Boží modlitbou, Mší svatou, svatým přijímáním, sebezapíráním a sebeobětováním. Pro sebe děkujme Pánu Ježíši vroucně za milost víry, které platí tak vzácné přislíbení: „To jest vůle Otce mého, který mě poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný a já ho vzkřísím v den poslední.“

Vy nechcete, ale miliony a miliony duší uvěří.

Začali reptat proti slovům Pána Ježíše: „Známe jeho otce Josefa. Jak se odvažuje tvrdit, že s nebe sestoupil.“ Znova a znova mluvil Kristus Pán o svém Otci nebeském: „Nikdo nemůže přijíti ke mně, nepřitáhne-li ho Otec.“ Jinými slovy chtěl říci: „Všecko vaše jednání ukazuje, že vy se nechcete dáti Otcem mým přivésti ke mně. A přece Otec i vás poučuje, kde máte hledati spásu. I vy slyšíte v duši a ve svědomí jeho hlas, abyste šli ke mně a věřili mým slovům. Vždyť já jediný znám nejlépe Otce. A proto znova s největším důrazem vám pravím: Věřte mým slovům. Já jsem chléb života. Já sám budu svým věřícím chlebem, chlebem nekonečně dokonalejším, než jedli vaši otcové za Mojžíše. Kdo mne bude požívati, živ bude na věky u mne v nebi. Abyste rozuměli dobře. Mé vlastní tělo, které obětuji za spásu světa, bude tím podivuhodným a žádoucím pokrmem.“ V tomto okamžiku, kdy tak výslovně a zřetelně promluvil Pán Ježíš o úžasném daru své lásky k lidem, neměl před sebou jen židovské posluchače. Vševědoucí, a až do konce světa dohlédající Syn Boží viděl v této slavné

chvíli nesmírnou řadu duší, duší zářících nebeskou krásou, duší odrážejících v sobě jako v nejčistším zrcadle krásu a slávu Nejsvětější Trojice. To budou duše, které pochopí lásku Jeho nejsvětějšího Srdce, a s živou vírou a vroucí vděčností budou se živit „Chlebem, jenž s nebe sestoupil." Kdyby byli Židé v tuto chvíli hleděli na Krista Pána, kdyby si byli povšimli jeho láskyplné tváře, zanícené Božským ohněm, Jeho očí, vyzařujících lahodné a přitahující teplo otcovské a mateřské něhy a lásky, kdyby si byli povšimli tónu Jeho slov, rozechvělých dojemnou láskou, kdyby byli zaslechli tlukot Božského Srdce, tlukot zrychlený žíznivou touhou po duších, nebyli by mohli nevěřit a zůstat lhostejnými, ba pohoršovat se. Bohužel na to Židé neměli času. Oni musili dát najevo své rozhořčené zklamání: „Napřed nám slibuje chléb, který nás udělá nesmrtelnými, chléb lepší než byla mana, a pak řekne, že on sám je tím chlebem, jeho tělo. Kterak nám může dáti tento tělo své k jídlu? Tvrdá jest ta řeč, kdo ji může poslouchat?" Mnozí, mezi nimi i učedníci Pána Ježíše, chystali se k odchodu.

Jediná Církev katolická má na oltářích přislíbený „Chléb s nebe."

Zakladatelé nejrůznějších bludařských sekt tvrdí, že Pán Ježíš neustanovil při poslední večeři Nejsvětější Svátosti Oltářní, tak jak ji má a ve svých svatostáncích chová Církev katolická. Bludařští vykladatelé Písma svatého viní Církev katolickou, že od počátku nesprávně vykládá slova Božského Spasitele nad chlebem a nad vínem: „Vezměte a jezte, toto jest Tělo mé. Pijte z toho všichni, neboť toto jest Krev má . . . ." Mat. 26, 26. 28. Bludařské sekty proti Církvi katolické tvrdí, že svými slovy nemínil Pán Ježíš, že chléb se stane jeho Tělem a víno jeho Krví, nýbrž že požívání chleba a vína má býti obrazem, připomínkou, udělením jakési milosti, a jinak podobně. Církev katolická od počátku svého trvání, od dob apoštolských, učí: Ježíš Kristus při poslední večeři svou Božskou mocí proměnil chléb a víno ve své nejsvětější Tělo a ve svou nejsvětější Krev tak, že zůstaly jenom způsoby chleba a vína. Celá podstata chleba proměnila se jeho slovy v podstatu jeho Těla a podstata vína v podstatu Krve. Slovy: „To čiňte na mou památku," Luk. 22, 19—20 — dal Božský Spasitel tutéž moc apoštolům a jejich nástupcům biskupům a kněžím v Církvi katolické. V okamžiku proměňování při Mši svaté stává se chléb Tělem Kristovým a víno jeho Krví, a zůstávají jimi dotud, dokud způsoby chleba a vína trvají.

Pán Ježíš odpověděl sám, všem a jednou pro vždy.

Co říci bludařům, když se bouří proti katolickému učení? Nic jiného, než co řekl Kristus Pán při zaslíbení Nejsvětější

Svátosti Židům, kteří nechtěli věřit jeho jasným, nezměněným a ani v nejmenším neodvolaným slovům, totéž, co řekl i některým učedníkům, když se bouřili, reptali a odcházeli se slovy: „Tvrdá jest ta řeč, kdo ji může poslouchat?“ Proto řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nebudete-li jísti Těla Syna člověka a píti jeho Krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť Tělo mé vpravdě jest pokrm a Krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne. Toto jest chléb, jenž s nebe sestoupil, ne jako otcové vaši jedli manu a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.“

Pramen Života na poušti.

Co by byl svět bez Nejsvětější Svátosti? Byl by pouští bez oasy, vyprahlou zemí bez pramene „živé vody“, místem bez útěchy, byl by místem beznaděje a zoufalství. Jak miloval Bůh svět, jak miloval Syn Boží duše lidské, když se vší svojí Božskou sladkostí stal se jim chlebem. Jak bolestný je pro člověka hlad, jak ještě bolestnější je žízeň. Hladoví a žízní duše, která nezná a nemá „Chleba nebeského.“ Hladoví a žízní duše nevěřících, duše pohanů, bludařů, všech těch, kteří Svátostného Spasitele neznají a k němu nepřicházejí, jeho Tělem se neživí. Hladoví a žízní nevědouce, co jim schází. Oni nemohou volati jako volal svatý Ignác Antiochenský: „Nelibuji sobě v pomíjejícím pokrmu, ani v rozkoších tohoto života. Po chlebě Božím dychtím, po chlebě nebeském, kterým jest tělo Ježíše Krista, Syna Božího, a po nápoji Božím, po jeho Krvi dychtím, Jenž jest láska nepomíjející a život věčný.“ My máme, díky Bohu, tak vzácnou příležitost každou chvíli ukojiti žízeň a hlad našich duší. Blízko nás má svůj příbytek Syn Boží. Ve Svatostánku nás očekává. Ve zlatém ciboriu dal se připraviti za pokrm „všecko potěšení v sobě obsahující.“ Už za starých časů hledali lidé odvar léčivých bylin, jímž by se stali nesmrtelnými. Sám Syn Boží musil sestoupit s nebe, aby takový pokrm lidem připravil „neboť Chléb Boží jest Ten, který sestupuje s nebe a dává život světu.“ Život znamená ve slovech Pána Ježíše nesmrtelnost: „Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední.“ Kdo by nechtěl být nesmrtelným ve slávě a radosti, kdo by nechtěl přestat hladovět a žíznit!

Horšího nevděku nelze si pomyslit.

„Jsou někteří mezi vámi, kteří nevěří,“ praví Kristus Pán a prozrazuje nevěru některých učedníků i nevěru apoštola Jidáše. Nejsvětější a vší lásky hodné Srdce bylo nanejvýš zarmou-

ceno. Milost víry nebyla přijata, láskou bylo pohrdnuto. Od té doby mnozí z učedníků, odešli zpět a nechodili již s ním. Proč a za co? Proto a za to, že Pán Ježíš chtěl býti lidem víc než otcem a matkou, že v nekonečné lásce své nechtěl se spokojit tím, že dává světu pokrm z pomíjející hmoty, že v Božské moudrosti své vymyslil pokrm nový, pokrm, jaký mohla dáti jen láska Božská, láska bezmezná. Kdybychom si to vše, co se stalo, po lidsku představili: Božskolidské Srdce Pána Ježíše se těšilo, jaké překvapení, jakou radost připraví těm, které tolik milovalo, až jim poví, že má pro ně připravený Chléb, ne z těl klasů a z krve země, ne chléb na obyčejném ohni upravený, ne chléb kalným kvasem projitý, nýbrž Chléb z přesvatého Božského Těla svého a Krve své, Chléb upravený ve výhni věčné své lásky, Chléb prostý všech pozemských nečistost. A zatím? Hrubá neuznalost a nevděk byl od mnohých odpovědí Lásce Božského, milování nejhodnějšího Srdce.

Víra musí být bez pochybností.

Kdo dá náhradu zarmoucenému Srdci Páně? Kdo porozumí jeho lásce a projeví radost a vděčnost témuž Srdci a téže lásce? V duchu vidíme a těšíme se z toho, když svatý Petr vystupuje z řady učedníků a apoštolů, a pln víry, lásky a vděčnosti kleká před Pánem Ježíšem, po něm pak i ostatní apoštolové: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, Syn Boží.“ Takovou odpověď toužil slyšeti Božský Spasitel na své láskyplné přislíbení. Ale i v této radosti byl stín: „Zda-li nevyvolil jsem vás dvanáct? A jeden z vás je ďábel.“ Pastýř přehlíží své stádečko. S bolestí pozoruje ztrátu. Varuje, volá k sobě, dokud je čas. Jidáš nevidí a neslyší, nechce slyšet a nechce vidět. V duši jeho povstává touha po jiných statcích, než jaké Pán Ježíš nabízel. On slyší cinkot stříbrňáků a ten daleko přehlušil všecka slova Páně i ta poslední. Jidáš slyšel nadmíru krásné kázání Krista Pána, ale jen naprosto roztržitě. On nemá zájmu o náboženství ducha, on má zájem o náboženství hmoty — on přestává býti vyznavačem slov Krista Pána: „Pánu Bohu svému budeš se klaněti, a jemu jedině poctu Božskou vzdávati“ a stává se přívržencem nabídky zlého ducha: „Toto všecko tobě dám, jestliže padna budeš se mi klaněti.“ A tak i smutná výtka Páně je velmi poučná, ukáže světu, komu je lépe sloužit, kdo lépe plní své sliby.

Nejtěsnější pouto člověka s Bohem.

Božský Spasitel chtěl a chce býti lidem vším: otcem, matkou, světlem, teplem, pokrmem. Nezměnil se od té doby, kdy dal své nejvzácnější přislíbení. Ba můžeme říci, čím více lidí na zemi přibývá a čím více se mnozí od něho odvracejí, tím

snažněji nabízí sebe za pokrm, tím více se rozhořívá touha Božského Srdce Páně po lidských duších. Otec a matka touží po lásce svých dítek, vždyť dali dětem ze svého těla a ze své krve. Není užšího pojítka mezi lidmi než živé částečky těla a krve. Otec a matka ve svých dítkách vidí sebe. Proto ta láska, proto ta touha po lásce. Pán Ježíš nabízí nám své Božské, nekonečnou slávou ozářené Tělo a Krev, aby nesmrtelné částečky Jeho Těla a Jeho Krve staly se drahocenným pojítkem s naším ubohým hliněným a brzy pomíjejícím tělem. Na nás je, abychom uvěřili a poznali úmysl Božského Srdce Páně, abychom celým srdcem se uchopili jeho sladkého přislíbení. Horlivé a zbožné svaté přijímání je důkazem, že jsme porozuměli. Každé svaté přijímání je projevem živé víry, naděje a lásky, je místo slov svatého Petra: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, Syn Boží.“ Po svatém přijímání vidí v nás Pán Ježíš jako v zrcadle sebe samého. Kde je Bůh Syn, tam je i Bůh Otec a Duch svatý. Duše přijímajícího Tělo Páně stává se nádherným trůnem celé Nejsvětější Trojice. Čím lépe je duše Bohu oddána, čím více prospívá ve víře, naději a lásce, čím více přetrhla pouta s marnostmi světa, tím užší je spojení s Bohem, tím jasnější a čistější je obraz Boží v duši, tím jistější a slavnější je budoucí nesmrtelnost, tím větší je láska Boha k člověku.

Vroucí prosba.

Dobře volá svatý Augustin: „Ó ohni, jenž ustavičně svítíš, ó lásko, jež vždycky hoříš, sladký Kriste, dobrý Ježíši, světlo věčné a neuhasitelné, chlebe života, jenž nás krmíš, avšak sám v sobě nikdy se nezmenšuješ, každého dne se jísti dáváš, a vždycky celý zůstáváš. Zapal mne, osvěť a posvěť mne, očisť mne od hněvu, naplň milostí, a tak zachovej, abych k spasení duše své mohl jísti chléb Těla tvého. Tak, abych požívaje Tebe, byl živ z Tebe, byl živ skrze Tebe, a přišel k Tobě a odpočinul v Tobě.“

VEŘEJNÝ ŽIVOT PÁNA JEŽÍŠE OD TŘETÍCH VELIKONOC.

PÁN JEŽÍŠ KÁRÁ PŘEVRÁCENOST FARISEŮ A ZÁKONÍKŮ.

Mnozí uzdravováni — Výtky fariseů apoštolům — Ústa a srdce daleko od sebe — Rušili čtvrté Boží přikázání — Co poskvrňuje člověka — Podrobnější vysvětlení.

Mar. 6, 53-7, 23.

A přeplavivše se, přišli do země Genesaretské a přistáli. Když vyšli z lodi, lidé ho poznali; i proběhli celou tu krajinu a počali na ložích nositi choré tam, kde slyšeli, že jest.

A kde vcházel do vesnic nebo do měst nebo dvorců, kladli nemocné na ulici a prosili ho, aby se směli dotknouti aspoň třepení roucha jeho. A všichni, kteří se ho dotkli, ozdravěli.

I sešli se k němu fariseové a někteří ze zákoníků přišedše z Jerusalema. Když uzřeli některé z učedníků jeho, kterak jedí chleby rukama poskvrněnýma, to jest neumytýma, haněli je.

Fariseové totiž, a židé vůbec nejedí, leč si umyjí častěji ruce držíce se podání starších; a když přijdou z trhu, nejedí, leč se dříve vykoupají. A jest mnoho jiných věcí, které byly jim podány, aby je zachovávali: umývání koflíků a džbánův i měděnic a loží.

I tázali se ho fariseové a zákoníci: „Proč učedníci tvoji nezachovávají podání starších, ale jedí chléb rukama poskvrněnýma?"

On však jim řekl: „Dobře prorokoval Isaiáš o vás pokrytcích, jak psáno jest: „Lid tento ctí mě ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne! Nadarmo však mě ctí, protože učí naukám, stanovám lidským". Neboť opustivše přikázání Boží, držíte se podání lidského, umývání džbánův a koflíkův; a mnoho jiných věcí podobných těmto činíte."

I řekl jim: „Pěkně rušíte přikázání Boží, abyste zachovali své podání. Neboť Mojžíš pravil: ‚Cti otce svého a matku svou' a ‚Kdo zlořečí otci nebo matce, ať umře'. Vy však pravíte: ‚Řekne-li kdo otci nebo matce: Korban, to jest, dar Bohu je to, z čeho bys mohl míti ode mne prospěch' — a již dopouštíte mu, aby nic nečinil pro otce svého nebo matku svou; rušíte tak slovo Boží podáním svým, jemuž jste učili; a podobných věcí takových činíte mnoho."

A svolav k sobě opět zástup, pravil jim: „Poslyšte mě všichni a rozumějte. Nic nevchází zvenku do člověka, co by ho mohlo poskvrniti, ale to, co vychází z člověka, to jest, co ho poskvrňuje. Má-li kdo uši k slyšení, slyš."

A když vešel od zástupu do domu, tázali se ho učedníci jeho o té průpovědi. I řekl jim: „Tak jste i vy nechápaví? Nenahlížíte, že žádná věc, která zvenku vchází do člověka, nemůže ho poskvrniti, poněvadž nevchází mu do srdce, nýbrž do břicha jde a vchází do stoky, vyčisťujíc všeliké pokrmy?"

Pravil pak: „Co z člověka vychází, to poskvrňuje člověka. Neboť z nitra, ze srdce lidského, vycházejí zlé myšlenky, cizoložství, smilství, vraždy, krádeže, lakomství, nešlechetnosti, lest, nestydatosti, závist, rouhání, pýcha, pošetilost. Všecky tyto zlé věci vycházejí z nitra a poskvrňují člověka."

Kristus Pán i jeho Církev jsou stále středem nenávistné pozornosti.

Napětí mezi Kristem Pánem a fariseji se den ze dne stupňovalo. Zaslepení nepřátelé sledovali Božského Spasitele krok

za krokem. Střežili a dávali střežit každé jeho slovo. Útočili na něho každou chvíli. Někdy se to dálo úlisně a potměšile, někdy prudce a surově. Dle toho jim Pán Ježíš také odpovídal: jednou laskavě a vlídně, někdy ostře a přísně, ale vždycky velice vá-rovně a důtklivě. Vyslanci velerady židovské netížili si cesty z Jerusalema do Galileje. Bylo jim přikázáno úředně vyšetřo-vat a zkoumat skutky a slova Krista Pána. Smyčka nenávisti začala se stahovat kolem Spasitele. Aby se zatím vyhnul jejich úkladům, nešel Pán Ježíš ani na velikonoční svátky do Jeru-salema. Nebyl ještě čas, který si v Božské moudrosti určil, aby se vydal v ruce hříšníků. Vylíčený útok fariseů na Krista Pána stal se asi čtrnáct dní po velikonocích.

Kolik dnes zasedá takových velerad proti Církvi Ježíše Krista?

Boj proti Kristu Pánu vyhlásila a vedla židovská velerada, jinak zvaná synedrion. Byl to nejvyšší soudní dvůr židovský. Byl zřízen kolem roku 120. před Kristem Pánem za panování Jana Hyrkana. Sestával ze sedmdesáti členů, rádců nebo soudců a z předsedy a jeho náměstka. Předsedou býval zpravidla úřa-dující velekněz. Soudci bývali: velekněží, kteří odstoupili z ú-řadu, představení 24 kněžských tříd, z části i jiní kněží, starší lidu, to jest náčelníci kmenů, zákoníci, to jest učitelé lidu, kteří měli na starosti předčítání a výklad Písma svatého. Tito poslední rozhodovali také při soudech, poněvadž vyšetřo-vání soudní se konalo podle Zákona Mojžíšova. Velerada zase-dala ku poradám a k soudu ve zvláštní místnosti u chrámu. Členové velerady zaujímali místo v polokruhu po pravé a levé straně předsedově. Veleradě příslušel soud ve všech důle-žitějších věcech náboženských i právních. Za Krista Pána vláda římská omezila pravomoc velerady tak, že mohla vynášeti roz-sudky smrti v provinění proti Zákonu, ale potvrzení rozsudku a jeho provedení záviselo na vladaři od Říma ustanoveném. Velerada byla úplně pod vlivem fariseů. Jak jsme už četli na konci Starého Zákona, fariseové s nelítostnou přísností žádali od lidu plnění Zákona do poslední litery, a nejenom Zákona, nýbrž i všech zákoníky přidaných doplňků a podání. Tyto farisejské doplňky a podání byly mnohdy nesprávné a na-nejvýš nespravedlivé, ba byly přímo i proti zákonu Božímu. Fa-riseové se zachováváním důležitých Božích přikázání příliš nenamáhali. Za to v plnění nejrůznějších zevnějších malicher-ností zvláště, když byli viděni od lidí, chtěli být přede všemi a nade všecky. Není divu, že učení a život jejich octly se v na-prostém odporu s učením a životem Krista Pána. Odtud byla jejich nenávist, závist, nevěra, pronásledování a snaha usmrtit toho, který odhaloval jejich neupřímnost a zlobu.

Musí se dobře hledat a přemýšlet, aby se něco našlo.

Do dneška ještě pravověrní Židé umývají si ruce před jídlem a jakmile se to stalo, nedotknou se již ničeho, aby se nezne- čistili. Jest to jistě pěkné, dbá-li člověk i při jídle čistoty. Apoštolové i Kristus Pán zachovávali tento prastarý zvyk, pokud jim bylo možno. Někdy však v návalu práce s lidmi, kdy na- rychlo jenom nějaký kousek jídla do úst dali, nebylo jim možno přesně zachovat obřadní předpisy. Zvědové velerady to při kterési příležitosti zpozorovali. Zajásali, neboť měli výtku a žalobu vůči Kristu Pánu a jeho učedníkům. Ovšem, jako vždy- cky, tak ani nyní nepochodili se svojí žalobou. Pán Ježíš jejich výtku obrátil proti nim samým: „Jste pokrytci. Malicherné zvyky úzkostlivě snažíte se zachovávat a nutíte k tomu i druhé. Naproti tomu rušíte základní přikázání Boží, překrucujete je falešným výkladem a svádíte tak mnohé k nespravedlivému a hříšnému jednání.“

Nedotýkejte se Božích přikázání!

Velice chytře chtěli se Židé zbaviti povinností, které jim vůči starým rodičům ukládalo čtvrté Boží přikázání. Podle něho má každý syn a dcera pečovat o zestárlé rodiče, starat se jim o výživu a všecky potřeby. Důmyslní zákoníci vynalezli způsob, jak se takového obtížného závazku zbaviti: podíl rodičů daruje se chrámu. Rodiče pak už neměli práva žádat něco od svých dítek. Kdyby žádali, mohli jim syn a dcera bezhříšně odpově- děti: „Korban“, to jest, darem pro chrám jest to, z čeho bys mohl míti ode mne prospěch“, pro vás už nemám ničeho, běžte si kam chcete a proste si koho chcete, ode mne ničeho už ne- dostanete. Takové jednání nemohlo být bezhříšné i když to zákoníci a fariseové tvrdili. Svědomí odsuzovalo každý takový skutek jako velikou nevděčnost a uknutnost vůči starým rodi- čům. Přikázání Boží bylo jasné: Cti otce svého i matku svou — a nepřipouštělo žádného vykupování z této povinnosti.

Dítky, hleďte se srovnávat se starými rodiči!

Pán Ježíš při této příležitosti béře pod ochranu rodiče. S ve- likým důrazem připomíná dětem povinnosti k zestárlým rodi- čům. I dnes je toho připomenutí nanejvýš třeba. I za našich časů stařečci a stařenky chodí si stěžovat ke Kristu Pánu ve svatostánku, co nevděku, co ústrků, co hrubosti musí zakoušet od svých vlastních dětí. Nejrůznější výmluvy, jako kdysi fa- riseové, vynalézá si nevděčný syn a dcera, když rodiči pohrdají a že o ně nedbají. Před Pánem Bohem ovšem s těmito výmlu- vami nepochodí, budou odsouzeni, jako byli odsouzeni fari- seové. Svatý Alfons z Liguori píše: „Snad namítáš: Já mám otce, mám matku, s nimiž je zcela nemožno se srovnati. Slyš, dítě mé, co sám Bůh ti odpovídá: „Synu, zastaň se ve stáří otce

svého, a nezarmuť ho za celý život jeho." Sirach. 3, 14. Synu — praví Bůh jinými slovy — což nevidíš, že rodiče tvoji jsou ubozí, staří lidé, sklíčení vším tím, co stáří s sebou přináší? V těch několika letech, co budou ještě žíti, nesmíš jich zarmucovat. Písmo svaté ještě dokládá: „Zeslábne-li mu rozum, měj slitování, a nepohrdej jím ve své síle." Sirach. 3, 15. Zdá se někdy, jakoby staří lidé úplně pozbyli rozumu, ale tu právě se ukazuje, jak je opravdová naše ctnost, když slabosti a neduhy jejich snášíme trpělivě."

Pozná člověk na sobě, že je vlastně pokrytcem?

Jeden z hříchů proti osmému Božímu přikázání je pokrytectví: dělati se lepším a nábožnějším než ve skutečnosti člověk je. I tento hřích Pán Ježíš fariseům mnohokráte vytýkal. Na ně vztahoval slova proroka Isaiáše: „Lid tento ctí mne ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne. Nadarmo však mě ctí..." Jsou dva druhy zbožných lidí: jedni skutečně zbožnými jsou, druzí se zbožnými tváří, jedni zachovávají svědomitě Boží přikázání, druzí vynakládají všecko umění, aby se před svým svědomím i před lidmi vymluvili z plnění vůle Boží, a místo ní hledí uplatnit jen vůli svou. Tito druzí nejsou vlastně zbožnými, nýbrž jenom si myslí, že jsou takovými. Víra jejich jest mrtvá. Vyznávají víru, ale podle víry nežijí. Dovedou se snad i o víru přít a hádat, ale každý protivník jim může říci: Takovou víru máš, a takový život vedeš. Buď je víra špatná, anebo ty jsi pokrytec. Bohužel, bývá pokrytec tak zaslepený, že právě sebe pokládá za nejlepšího, nejzbožnějšího, druhé pomlouvá, přísně posuzuje, do pekla zavrhuje, nenávidí. Tyto všecky známky velikého pokrytectví nesli na sobě fariseové. Pokrytectví je nebezpečná nemoc duše. Žádné napomenutí ji nevyléčí, naopak ještě více pokrytce zatvrdí. Marně napomínal Kristus Pán fariseje. Vášnivá nenávist byla odpovědí Pánu Ježíši za všecka jeho tak dobře a laskavě míněná napomenutí. Svatý Alfons odvolává se na Krista Pána, když odsuzuje pokrytectví: „Mnozí se snaží, aby zevně řádnými, mravnými a skromnými se zdáli, ale v srdci chovají zlé myšlenky proti spravedlnosti, proti lásce k bližnímu, proti pokoře a čistotě. Na takové však čekají ony tresty, jimiž Spasitel hrozil zákoníkům a fariseům, kteří pečlivě dbajíce o zevnějšek, uvnitř pěstovali nečisté a nespravedlivé smýšlení."

Nebetyčný rozdíl mezi podáním zákoníků židovských a Ústním podáním církve katolické.

Židovské podání Pán Ježíš odsoudil. Zákoníci, kteří byli původci ústního podání židovského, neměli žádného oprávnění a zplnomocnění od Boha, aby ukládali příkazy, které nebyly obsaženy v zákoně Božím psaném. Příkazy jejich byly nanejvýš

malicherné, přispívaly snad k větší cti původců samých, ale ani dosti málo nepřispívaly ku cti a slávě Boží a ku spáse duší. Naopak příkazy židovského farisejského podání rušily psaný zákon Boží, uváděly lidi do hříchu. Zakladatelé různých bludařských sekt používají tohoto místa v Evangeliu proti církvi katolické. Církev katolická nemá prý práva nazývat Zjevením Božím, co není obsaženo v Písmě svatém a co se dochovalo Ústním podáním, to jest výroky církevních sněmů, papežů, slavných učitelů církevních. Ovšem, kdyby Pán Ježíš nebyl dal své Církvi dar neomylnosti, kdyby nebyl apoštolům a jejich nástupcům, prvnímu správci Církve Petrovi a těm, kteří budou po něm, slíbil: „A já prositi budu Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky, Ducha pravdy“, jistě by se stalo totéž, co se stalo u Židů. Výmysly lidské by potlačovaly pravdu Boží. Božský zakladatel Církve věděl však velice dobře, že by lidé brzy zatemnili a zkazili světlo Božské pravdy. Proto postavil svou Církev do ohniska vší pravdy v Duchu svatém, učinil ji věkovitým reflektorem neměnícího se a nehasnoucího Světla Ducha svatého. Církev katolická je tedy jediná zplnomocněna, aby hlásala neomylně Zjevení Boží, nejenom to, které bylo poznamenáno do Písma svatého, nýbrž i to, které kratší nebo delší dobu udržovalo se ústním kázáním. Co papežové, co církevní sněmy, jímž předsedal papež, prohlásili za zjevenou pravdu a za článek víry, co ze spisů učitelů církevních bylo od Církve za svědectví pravdy Boží přijato, pochází všecko od Ježíše Krista. Nebylo možno, aby všecko jeho učení bylo hned zpočátku vtěsnáno do knih. Nebylo na to času a konečně rozkaz Božského učitele zněl: „Učte“, nikoliv: „Pište!“

Nejenom Písmo svaté, ale i živá „ústa“ církve katolické hlásají pravdy Ježíše Krista.

„V církvi katolické je tomu naprosto jinak než bylo v nedokonalém a prozatímním Zákoně Starém. V Zákoně Novém je Ústní podání zrovna tak darem Ducha svatého jako Písmo svaté. Pouze dohromady vzaty tvoří dokonalý celek, náplň pravdy Boží. Kdo by tedy odmítal Ústní podání Církve Ježíše Krista, popíral by tím, že je řízena Duchem svatým, a byl by zrovna tak nevěřícím jako kdo odmítá pravdy Evangelia. Kdo by popíral pravdivost toho, co nástupcové svatého Petra, papežové římští prohlásili za článek víry, bylo by to totéž, jakoby popíral pravdivost výroku Krista Pána. Neomylná pravda byla obsahem učení Pána Ježíše, neomylná pravda je obsahem všeho učení Církve jeho. Nesčíslní bludaři staří i noví v boji proti devatenáctistoleté Církvi Ježíše Krista jsou a budou živoucím důkazem, že blud může být nesčíslný a všelijak se měnící, Pravda jenom jedna na věky nezměnitelná. O podání církve katolické se nemusíme bát. To není dotčeno odsudkem podání židovského. Konečně při poslední večeři pronese Kristus Pán slova,

která každého uspokojí: „Toto mluvil jsem vám u vás zůstávaje. Utěšitel pak, Duch svatý, kteréhož Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, co jsem mluvil vám. Jan 14, 25.

Nestřídmí a rušitelé postu hledají omluvu.

Ti, kteří nezachovávají posty, nebo nestřídmosti se dopouštějí, snadno by se mohli odvolávat na slova Pána Ježíše: „Nic nevchází zvenčí do člověka, co by jej mohlo poskvrniti." Jenom že to by bylo neporozumění jeho slovům. Ovšem pokrm sám, je darem Božím, má sloužit člověku ku prospěchu. Žádný pokrm sám sebou neposkvrňuje, ani nápoj. Jenom tenkrát požívání pokrmů a nápojů se stává hříchem, když se děje proti Božímu nebo církevnímu přikázání. A také v tomto případě není to pokrm a nápoj, které poskvrňují duši hříchem, nýbrž je to špatné smýšlení člověka, vzdor a neposlušnost vůči Bohu nebo Církvi. Bůh zakázal přirozeným zákonem i pátým přikázáním škoditi si na zdraví nestřídmostí v jídle a v pití. Tak to, co přes dovolenou míru vchází zvenčí do člověka je hříchem a často hříchem těžkým. Požívaný pokrm nebo nápoj neposkvrňuje, ale jistě velice poskvrňuje neposlušnost vůči Božímu přikázání a zneužívání pokrmu a nápoje, nestřídmostí v jídle a opilstvím. Nezachovávání postů je také vlastně nestřídmostí. Církev má své velmi vážné důvody, že ukládá svým věřícím půst od masa nebo půst újmy. Půst má být pokáním za hříchy, má být jakousi maličkou obětí přinesenou Pánu Bohu z vděčnosti za jeho láskyplnou oběť nesmírného ponížení, utrpení a smrti. Katolický křesťan, který nezachovává v pátek a jiné postní dny postu od masa, nechává se přemoci živočišnou touhou po masitém pokrmu. Je to tatáž hříšná žádostivost, která přivádí člověka k nestřídmosti. I z přirozeného stanoviska pouhé lidské důstojnosti bez ohledu na Boží a církevní přikázání neslouží nijak člověku ku cti. Opakuje se totéž, co se stalo v ráji, pro kousek ničemného pokrmu vzdává se člověk poslušnosti k Bohu a jeho Církvi, pro žádost pomíjejícího bídného, třebas chutného pokrmu, pohrdá člověk láskou a touhou po Bohu. Takové požívání pokrmu je spojeno se zlým smýšlením, jehož sídlem je nitro člověka, jeho duše. A tu pak platí konečná slova Pána Ježíše: „Z nitra, ze srdce lidského, vycházejí zlé myšlenky, cizoložství, smilství, vraždy, krádeže, lakomství, nešlechetnosti, lest, nestydatosti, oko zlé, rouhání, pýcha, pošetilost. Všecky tyto zlé věci vycházejí z nitra a poskvrňují člověka." — Bez ohledu na výmluvy světa zachovejme církevní přikázání: Ustanovené posty zachovávati! Příklad čtyřicetidenního postu Pána Ježíše budiž nám povzbuzením!

UZDRAVENÍ DCERY ŽENY KANANEJSKÉ, UZDRAVENÍ HLUCHONĚMÉHO A NASYCENÍ 4000 MUŽŮ.

Do pohanské krajiny — Prosba pohanské ženy — Zkouška, ne odmítnutí — U moře Galilejského — Hluchoněmý uzdraven — Tři dny s Kristem Pánem — Sedm chlebů — Nasycení.

Mat. 15, 21 - 28

A vyšed odtud Ježíš, odebral se do krajin tyrských a sidonských.

A hle, žena kananejská, vyšedši z těch končin, volala k němu řkouc: „Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův! Dceru mou krutě trápí zlý duch."

On však jí neodpověděl ani slova. I přistoupili učedníci jeho a prosili ho řkouce: „Odbuď ji, neboť volá za námi."

On pak odpověděl: „Nejsem poslán, leč k zahynulým ovcím domu israelského."

Ale ona přišedši, klaněla se mu a řekla: „Pane, pomoz mi."

On pak odpověděl: „Není dobré bráti chléb dětem a házeti psíkům."

A ona řekla: „Ovšem, Pane, (ale) zajisté i psíci jedí z drobtů, které padají se stolu jejich pánů."

Tu Ježíš odpověděl jí: „Ženo, veliká jest víra tvá, staň se tobě, jak žádáš." I ozdravěla dcera její od té hodiny.

Mar. 7, 31 - 8, 10.

A vyšed zase z končin tyrských, přišel Sidonem k jezeru Galilejskému končinami desítiměstskými. I přivedli mu hluchoněmého a prosili ho, aby vložil na něj ruku.

On pojav jej od zástupu stranou, vložil mu prsty své do uší a nasliniv si prst, dotkl se jazyka jeho, a pohlédnuv k nebi, vzdechl a řekl mu: „Efeta," to jest: „Otevři se."

A hned otevřely se uši jeho a rozvázal se svazek jazyka jeho, i mluvil správně. A přikázal jim, aby nikomu o tom neříkali. Ale čím více jim přikazoval, tím více to rozhlašovali.

I divili se nadmíru řkouce: „Dobře učinil všecky věci; i hluchým dává slyšeti a němým mluviti."

V těch dnech byl s ním opět veliký zástup, a poněvadž neměli, co by jedli, Ježíš svolav k sobě své učedníky, řekl jim: „Líto je mi zástupu, neboť již tři dny trvají se mnou a nemají co jísti, a rozpustím-li je lačné do jejich domů, zemdlí na cestě, neboť někteří z nich přišli z daleka."

I odpověděli mu učedníci: „Odkud bude moci kdo nasytit je chleby zde v pustině?"

Tu se jich otázal: „Kolik chlebů máte?"

Oni řekli: „Sedm."

I rozkázal zástupu, aby se rozložil po zemi. A vzav sedm chlebův a učiniv díky, rozlámal je a dával učedníkův svým, aby je předkládali.

I předložili je zástupu. Také měli několik rybiček. Ty požehnal a řekl, aby je také předkládali.

A oni jedli a nasytili se, a sebrali zbylé kousky, sedm košíků. Bylo pak těch, kteří jedli, asi čtyři tisíce. I rozpustil je.

A vstoupiv hned na loď s učedníky svými, přišel do krajiny Dalmanutské.

*

Nenechme se v utrpení a potřebách mýlit myšlenkou, že nás Pán Bůh neslyší.

Pán Ježíš odešel do krajiny tyrské a sidonské, aby dal příležitost Židům, kteří tam bydlili, poznati své učení a své skutky. Světlo ve tmě svítí. Nejenom Židé, nýbrž i pohané touží býti účastni dobrodiní Ježíše Krista. Ovečka, která nebyla z židovského ovčince, poznává hlas Dobrého Pastýře a hledá u něho útočiště. Mezi řádky vypravování domýšlíme se, jak hořelo Srdce Božského Spasitele pro ty nesčíslné pohanské ovečky. Zdánlivá nevšímavost k pohanské ženě byla jenom prostředkem, aby se na konec tím více projevila láska a chvála. Zdálo se, že Kristus Pán naprosto odmítne snažnou, pokornou a vytrvale neodbytnou prosbu. Ne urážlivě, ale něžně nazývá Pán Ježíš pohany psíčky a Židy přirovnává k pánům. Ale důmyslná žena a šlechetná a obětavá matka nedá se zmýlit. Slova, kterými odpovídá Pánu Ježíši, jsou jistě vnuknutá s nebe. Jeví se v nich živá víra, nezlomná důvěra a vroucí láska. Proto dosáhla nejenom vyslyšení, nýbrž i velikého vyznamenání: „Ženo, veliká jest víra tvá, staň se tobě, jak žádáš."

I my máme být poslušni a věrni do posledních důsledků.

Slovy: „Nejsem poslán leč k zahynulým ovcím domu israelského", chtěl Pán Ježíš říci, že národ israelský, z něhož on sám podle těla vyšel, bude před ostatními národy mít nejdříve šťastnou možnost poznat Vykupitele, jeho spásné učení, zakusit jeho dobrodiní. Takový je plán Boží. Tak to bylo přislíbeno patriarchům, tak to předpovídali proroci: „Vyjde ze Sionu nauka, a slovo Páně z Jerusalema." Is. 2, 3. Jak se zachovají členové vyvoleného národa k tomuto plánu Božímu, o tom tenkrát Pán Ježíš nemluví, jenom slova „k zahynulým ovcím domu israelského" mají takový zvláštní smutný přídech. Konečně poslední útoky fariseů a zákoníků jsou příliš jasným a zřetelným dokladem, jak si vyvolený národ ve svých předácích váží Vykupitele, jak je mu vděčen za Božskou pravdu a za všecka jeho dobrodiní. Tím více vyniká poslušnost Syna k Otci, jehož vůli chce vyplnit i u nevděčného národa až do posledních důsledků. Tím více dojímá věrnost Krista Pána k nehod-

nému národu, u něhož nalézá tak málo opravdové víry a lásky, jichž by daleko více našel u pohanů.

Branou do duše je ucho, otevřené slovu Božímu.

Povšimli jsme si, že hluchoněmého ubožáka neuzdravil Kristus Pán pouhým slovem, nýbrž vložil prsty v uši jeho a nasliniv si prst, dotkl se jazyka jeho, a pohlédnuv k nebi, vzdychnul a řekl jemu: „Efeta“, to jest „Otevři se!“ Tohoto obřadu Církev užívá při svátosti křtu. Kněz nasliněným prstem dotýká se uší křtěncových se slovy: „Efeta“, to jest „Otevři se.“ Uši pokřtěného mají se ochotně otevírat slovu Božímu, duše milosti Boží. „Efeta“ jest slovo aramejské, přešlo z evangelia do nejrůznějších vypravování. Ubohý byl hluchoněmý. Ubožejší je křesťan, který ze zlé vůle stává se hluchým ke slovu Božímu, ať hlásanému při službách Božích, ať psanému v náboženských knihách a časopisech. Jak zhoubnou se stala duchovní hluchota fariseům a zákoníkům! Šťastný člověk, který má zdravý sluch. Šťastnější křesťan, který pozorně a vděčně vnímá každé i sebenepatrnější slovíčko s nebe, ať ho pronáší kněz ve zpovědnici, na kazatelně, otec, matka, nebo jakýkoliv představený, když povzbuzují, napomínají, varují a kárají.

Duše a žaludek.

Za podobných okolností jako prve, stal se podruhé zázrak nasycení tisíců lidí. Tři dny byly zástupy s Kristem Pánem a živily se chlebem slova Božího. Za vzácnou a příkladnou pozornost zasloužili si posluchači Krista Pána také tentokrát, aby i těla byla nasycena požehnaným a zázračným chlebem. Nejinak se děje a má se díti i dnes. „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno.“ Mat. 6, 33. Napřed duše, potom tělo. Duše je více než tělo. Jak šťastně a spokojeně se přijímá pokrm pro tělo, když i duše má hojnost pokrmu v požehnaném a sladkém slově Božím.

PETR USTANOVEN HLAVOU CÍRKVE.

Fariseové žádají zázrak — Splní se předobraz Jonáše, proroka — Varujte se fariseů a jejich učení — Uzdravení slepce — Apoštolové, zvláště Petr vyznávají víru — Na tobě vzdělám Církev svou — Kristus Pán předpovídá své utrpení, smrt a zmrtvýchvstání — Petr pokárán — Cesta křížová cestou do nebe.

Mat. 16, 1-12.

Tu přistoupili k němu fariseové a saduceové, aby ho pokoušeli; i prosili ho, aby jim ukázal znamení s nebe.

On jim odpověděl: „Když nastane večer, říkáte: ‚Bude pěkně, neboť se nebe červená‘; a ráno: ‚Dnes bude nepohoda, neboť

nebe se červená pošmurně'. Vzhled nebe umíte tedy posouditi, znamení časů však poznati nedovedete? Pokolení zlé a cizoložné hledá znamení, a znamení se mu nedostane, leč znamení proroka Jonáše." A nechav jich odešel.

A když se plavili na druhý břeh, zapomněli učedníci vzíti s sebou chleby. I řekl jim Ježíš: „Hleďte a varujte se kvasu farisejského a saducejského." Ale oni uvažovali mezi sebou řkouce: „To proto, že jsme nevzali chlebů."

Věda pak to Ježíš, řekl: „Co uvažujete mezi sebou, malověrní, že nemáte chlebů? Ještě nechápete, ani se nepamatujete na pět chlebů pro pět tisíc lidí, a kolik košů jste nasbírali? Ani na sedm chlebů pro čtyři tisíce lidí, a kolik košíků jste nasbírali? Proč tedy nechápete, že jsem vám nepravil o chlebech: ‚Varujte se kvasu farisejského a saducejského?"

Tu porozuměli, že neřekl, aby se varovali kvasu chlebů, nýbrž učení farisejského a saducejského.

Mar. 8, 22-26.

I přišli do Betsaidy; a přivedli k němu slepce a prosili ho, aby se ho dotkl.

A on vzav slepce za ruku, vyvedl ho ven z vesnice a nasliniv mu oči, vložil na něj ruce své a tázal se ho, zdali co vidí.

I pohlédl vzhůru a řekl: „Vidím lidi jako stromy choditi."

Nato vložil mu opět ruce na oči. I prohlédl a byl uzdraven, takže viděl všecko jasně. A poslal ho domů řka: „Ani do vesnice nevcházej."

Mat. 16, 13-28.

Přišed pak Ježíš do krajin Cesareje Filipovi, otázal se učedníků svých, řka:

„Za koho mají lidé Syna člověka?"

I řekli jemu: „Jedni za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za Jeremiáše, nebo za jednoho z proroků."

Dí jim Ježíš: „Vy pak za koho mě máte?" Odpovídaje Šimon Petr řekl: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého."

A Ježíš odpověděv řekl jemu: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Janův! neboť tělo a krev ti to nezjevilo, nýbrž Otec můj, jenž je v nebesích. I já pravím tobě: „Ty jsi Petr t. j. skála, a na té skále vzdělám Církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi."

Tehda přísně přikázal svým učedníkům, aby nikomu neříkali, že on je Mesiáš.

Od té chvíle počal Ježíš ukazovati učedníkům svým, že musí jíti do Jerusalema a mnoho vytrpěti od starších a zákoníků i velekněží a býti zabit a třetího dne vstáti z mrtvých.

I pojal ho Petr stranou a počal mu domlouvati řka: „Odstup to od tebe, Pane, to se ti nestane."

Ale Ježíš obrátiv se pravil Petrovi: „Jdi mi s očí, satane! Pohoršením jsi mi, neboť nemáš na zřeteli věcí Božích, nýbrž věci lidské."

Poté řekl Ježíš svým učedníkům: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe a vezmi kříž svůj a následuj mne. Neboť kdo by chtěl život svůj zachovati, ztratí jej; kdo by však ztratil život svůj pro mne, nalezne jej. Neboť co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil? Aneb jakou dá člověk výměnu za věčný život svůj? Syn člověka zajisté přijde ve slávě Otce svého s anděly svými a tehda odplatí každému podle skutků jeho. Vpravdě pravím vám: Jsou tu někteří mezi přítomnými, kteří neokusí smrti, dokud neuzří Syna člověka přicházeti v jeho království."

*

Hříšná a opovážlivá žádost o zázrak.

Nebylo to po prvé a naposled, co fariseové a zákoníci žádali o nějaký veliký, ohromující a přesvědčující zázrak, který by byl opravdu „znamením s nebe" a který by jasně a určitě dokázal vykupitelské poslání Krista Pána. Svatý Marek vypravuje tutéž událost a poznamenává, že Pán Ježíš si povzdychl. Právě proto, že tak často slýchával žádost fariseů o znamení s nebe, proto že saduceové a fariseové byli zatvrzele slepí ku všem velikým zázrakům, hluší ku všem slovům a napomenutím, právě proto si Božský Spasitel povzdychl, jakoby chtěl říci: „Marné všecko s těmito lidmi." Nejenom fariseové, i dnes mnozí lidé se tváří, jakoby chtěli věřit v Pána Boha a jakoby chtěli uznat Církev Bohem ustanovenou. Ale čekají na znamení s nebe, až jich Pán Bůh přesvědčí, že skutečně je a až jich přesvědčí, že Církev katolická je opravdu Božského původu.

„Tvářnost nebe umíte posoudit."

Byla to malá znamení s nebe, když se ukazovalo tak zřejmě, že starozákonní proroctví všecka se vyplňují na Kristu Pánu? Fariseové a zákoníci nemohli toho nevidět. Bůh Otec i Duch svatý vydávali svědectví, svědčil Jan Křtitel. Celá obsáhlá stupnice zázraků, jakých žádný člověk nečinil, byla překrásným a velkolepým chvalozpěvem na Toho, jenž je konal. Nikdo z fariseů a zákoníků nemohl popřít, že zázraky se staly, a že se staly vyšší mocí, než je dána člověku. Nemohli dosvědčit Kristu Pánu ani nejmenší nepravdy. Všecky pokusy o to skončily jejich vlastním zahanbením, oni sami ukázali se jako lháři, podvodníci, křiví svědkové. A Ten, jehož pravdomluvnosti nemohli popříti, nazývá se Synem Božím a Vykupitelem, jenž s nebe sestoupil. Mohlo být bezpečnější znamení než toto? „Slyšte má slova a pohleďte na mé skutky" mohl říci Pán Ježíš tehdy i dnes. „Ne jedno, ale nesčíslná znamení s nebe máte

v mých slovech a mých skutcích. Nepřijmete-li těchto svědectví o mně, nepřesvědčí vás, ani znamení Jonáše proroka, mé zmrtvýchvstání, nepřesvědčí vás žádný sebevětší skutek. Vy nechcete. Pak ovšem není pomoci, jiných znamení se vám nedostane."

Pryč ode všech, kteří jsou lhostejní k Ježíši Kristu.

Mírný a shovívavý Pán Ježíš rozhněval se na zatvrzelé a nenapravitelné fariseje a odešel od nich. Po cestě, když plavili se z krajiny dalmanutské na druhou stranu jezera Genezaretského, napomínal důrazně apoštoly: „Varujte se kvasu, to jest učení farisejského a saducejského." Bludné a nevěrecké názory náboženské jsou velmi nakažlivé. Kdo se stýká s lidmi nesprávných názorů zvláště náboženských, ani neví jak, ani to necítí, a přizpůsobuje se ponenáhlu těmže názorům. Čte knihy, časopisy a noviny, které jsou plny lákavého a svůdného kvasu lhostejnosti náboženské a zalíbí se mu to. Je to tak svůdné smýšlet volně a jednat volně. Je to tak lákavé věřit, co se mi chce, dělat, co se mi líbí, a ne to, co přikazuje Bůh a co ukládá jeho Církev. I na apoštoly působila hrdá a zpupná nevěra fariseů a zákoníků. „To jsou přece jenom páni, všude a ve všem se staví nad Pána Ježíše, ukazují, že mají v rukou úřední moc. Nebylo by lépe trochu se s nimi spřátelit?" Kdoví jaké ještě myšlenky nenapadaly apoštolům. A právě z takových myšlenek vyrušil je Pán Ježíš: „Varujte se kvasu farisejského a saducejského." Apoštolové milovali Pána Ježíše. Nepochopili sice hned, co těmi slovy míní. Když pochopili, hned se podle přání Krista Pána zařídili. Od té doby ani v nejmenším nepopřávali sluchu fariseům, hleděli na ně očima svého milovaného Pána, nedali se omámit jejich důmyslně a prohnaně sestrojenými řečmi a výtkami proti Pánu Ježíši. Věřili Kristu Pánu, nevěřili fariseům. Jenom apoštol Jidáš neuposlechl. Srdcem a duší postavil se na stranu nepřátel Ježíše Krista. Přijal do sebe kvas farisejský: „Oni budou mít pravdu, konečně na jejich straně je moc a bohatství, musím si je nadcházet a s nimi se spřátelit, Pán Ježíš nedává mi žádné odměny za službu, oni dají." Jak pravdivá byla a jsou slova Krista Pána, pronešená při jiné příležitosti: „Kdo není se mnou, proti mě jest, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje." Mat. 12, 30.

Čísti nekatolický tisk a platit na něj není nic zlého?

Do konce světa se bude lidstvo rozdělovat na dva tábory: na ty, kteří milují Ježíše Krista a jeho Církev, a na ty, kteří nenávidí Církev a tak staví se i proti Božskému jejímu zakladateli. Mnozí z nepřátel Církve katolické volají: „My milujeme Krista." Ale smýšlením, životem a skutky nejsou ve službách Krista Pána, ale ve službách jemu nepřátelských bran pekelných.

Ne nadarmo se říká: „Kdo nemá Církev katolickou za matku nemá ani Boha za Otce.“ I Jidáš se tvářil, jakoby miloval Pána Ježíše, chodil s ním, a líbal ho ve tvář. Nechtěl přiznat, že ho zradil, nikdo by Jidáše nebyl býval přesvědčil, že slouží nejenom fariseům, nýbrž samým branám pekelným. „Varujte se kvasu farisejského a saducejského,“ varujte se těch, kteří smýšlejí, mluví, píší, jednají proti Církvi Ježíše Krista. I když ve svých přednáškách, časopisech, novinách a knihách se zapřisahají, že Krista Pána si váží a že ho ctí, ve skutečnosti ním pohrdají, poněvadž pohrdají jeho Církví, zbudovanou na Petrovi a apoštolech. „Varujte se kvasu, učení a názorů nepřátel církve katolické, varujte se novin, časopisů, knih, spolků proniknutých tímto kvasem, nebuďte Jidáši, zrádci, ale buďte dobrými a věrnými apoštoly“ tak volá i dnes důtklivě a důrazně Božský Spasitel.

Aby byla Boží moc patrnější.

Betsaida byla dvojí: jedna na západní, druhá na východní straně jezera Genezaretského. Uzdravení slepého se stalo ve východní Betsaidě. Tuto zbudoval tetrarcha Filip a ku cti dcery císaře Augusta ji nazval Betsaidou Juliinou. Slina z přesvatých úst Pána Ježíše otevřela slepému zrak. Jakoby do sliny vložil Kristus Pán rozkaz své všemohoucnosti. Nejjednodušší prostředek, okamžitý a podivuhodný účinek. A tak je tomu vždycky, kdykoliv učinil Pán Ježíš zázrak. Učinil ho buď bez jakéhokoliv prostředku, anebo použil prostředku, jehož nicota bila do očí: sliny, bláta, vody. Tak i dnes. Hmotné věci, samy v sobě nicotné a bezmocné, na rozkaz Boží činí divy. Černá hlína, kterou jinak nazýváme blátem, vydává ze sebe nejkrásnější květy a nejchutnější plody. Voda v rostlinách, v živočišných tělech i v těle člověka stává se na rozkaz Boží hlavní součástkou život udržujících šťav a krve. Byliny zdánlivě nicotné a bezcenné pro člověka na rozkaz Boží vydávají ze sebe podivuhodné vzácné léčivé účinky. To všecko děje se obvyklým přirozeným způsobem, podle původních zákonů, jež Bůh dal přírodě.

Vážíme si posvěcených věcí?

Týž všemohoucí Bůh nadpřirozeným způsobem, mimořádným, v určitých případech, povznáší obyčejné nicotné věci k nepoměrně mocnějším účinkům, než měly v řádě přirozeném. Posvěcená voda, posvěcená svíce, růženec, jakýkoliv předmět, je něčím naprosto jiným než byl dříve. Modlitbou a přímluvou Církve stal se posvěcený předmět prostředkem a nástrojem v rukou Božích. Tajemná, neviditelná moc a ochrana Boží vyzařuje z posvěcené věci na člověka, působí účinně na tělo, posvěcuje duši. Posvěcená věc, na příklad medailka, ška-

pulíř, jako ta slina z úst Krista Pána, stává se velmi často záchranou života a zdraví časného, i zdraví duše a života věčného. Vážíme si ostatků svatých, protože byly ve spojení s tím nebo oním svatým. Posvěceného předmětu dotkla se ruka Boží. Tím větší úcty a vážnosti zasluhuje. Že svět posvěcené předměty nenávidí, jim se posmívá a je zneuctívá, nás nijak nepřekvapí. Kníže tohoto světa, ďábel, nenávidí Boha, nenávidí i věci, jež jsou zvláštním nástrojem požehnané moci Boží. Podle toho můžeme posoudit, co znamená pro dům a rodinu kropenka se svěcenou vodou u vchodu do rodinné svatyně, dovedeme ocenit, jaký účinek má posvěcená medailka nebo škapulíř na srdci zbožného křesťana. (Snad největšími užitky časnými i duchovními obdařila Církev nošení medailky Neposkvrněného Početí nejblahoslavenější Panny.)

Není všecko pro všecky.

Proč Pán Ježíš vzal slepého do ústraní a tam ho uzdravil, jako dříve hluchoněmého, je nesnadno říci. Měl jistě pro to svůj důvod. Konečně i dnes. Stávají se zázračná uzdravení i jiné zázraky a zůstávají tajemstvím jednotlivců, jsou jiné, které se dějí před zrakem celého světa: Lurdy, Terezie Neumannová. Ten, který všecky divy činí, rozhoduje pro ten nebo onen způsob podle své neskonalé moudrosti. Nám nezbývá, než abychom dobrotivého Boha a Spasitele svého ve všem a za všecko velebili a chválili, i když nechápeme.

Čemu se měli ještě apoštolové naučit ve škole Krista Pána.

Kvapem blížil se čas, kdy měl dozrát život Pána Ježíše na této zemi v utrpení a bolesti. Bylo třeba i apoštoly na to připravovat. Apoštolové musí si být dobře vědomi, kdo je Pán Ježíš. Musí do hloubí duše být přesvědčeni, že je Bůh. Musí se smířit s myšlenkou, že Syn Boží nepřišel na svět, aby kraloval ve slávě a moci, nýbrž aby se obětoval za spásu světa v nejhlubším ponížení. Při tom musí si apoštolové zachovat důvěru, že z nesmírného ponížení smrti povstane Syn Boží k nekonečné slávě svého Božského Života. To všecko bude pro apoštoly nadmíru těžký úkol. Potřebují velikých a mocných povzbuzení, aby v těžké zkoušce obstáli.

První neomylné prohlášení prvního papeže Církve katolické.

Velikým povzbuzením pro apoštoly bylo slavnostní vyznání víry v Božství Kristovo. Proto častěji nechává Pán Ježíš apoštoly víru vyznávat: nedávno při zaslíbení Nejsvětější Svá-

tosti a nyní znova. A zase je to Petr, který stojí v čele apoštolů a mluví za všecky. Nepatrný, chudobný rybář, nevzdělaný a prostý venkovan galilejský, s nezměrnou úctou a horoucí láskou vztahuje ruce ku Kristu Pánu, jako kněz, když začíná se modlit u oltáře: Kredo-Věřím. Jistě tuší Petr nedozírnou vážnost tohoto okamžiku, kdy odpovídá na otázku milovaného Pána: „Vy pak, kým mě býti pravíte?“ „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého,“ zní z Petrových úst. Ale to není obyčejný zvuk slov, která zazní a dozní. První, s neomylnou jistotou pronesený výrok, prvního správce Církve Ježíše Krista byl zachycen věky a staletími. Znova a znova je budou opakovat ústa Petrova i ostatních apoštolů, předají je svým nástupcům a ti zase dalším. Budou míjet staletí a tisíciletí a světem nepřestanou hlaholit slova Petrova: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého. Budou zacpávat ústa Církve, vyznávající Božství svého Zakladatele, budou je dusit krví, ale nadarmo. Církev nebude nikdy bez nástupce Petrova. Od hrobu Petrova a od oltářů Církve katolické nepřestane znít slavné Věřím, dokud oblaka nezjeví slávu Syna Boha živého.

Budova z živých kamenů.

Krajina u Cesaree Filipovy, 12 hodin na sever od Betsaidy, stala se navždy památnou, neboť tam položil Pán Ježíš základ Církve. Bylo to u skály z níž prýští jeden pramen Jordanu. Nyní je tam vesnice Baneas. Jak důležitá slova slyšel tento kraj: „Ty jsi Petr (to jest skála), a na té skále vzdělám Církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ Petr, poslušný vnuknutí a osvícení od Boha Otce, vyznal víru v Božství Pána Ježíše, vyslovil pevně a bez pochybností základní článek křesťanského učení. A dostalo se mu skvělé odměny: je povýšen nad ostatní apoštoly a učedníky, kteří všichni budou jemu jako představenému svému podřízeni, a nejenom oni, i všichni další, kteří taktéž uvěří v Ježíše Krista. On bude základním nejdůležitějším kamenem nesmírné budovy Církve, na něm a na jeho nástupcích budou spočívat ostatní živoucí kameny věřících, on bude pastýřem, ostatní budou ovečkami a beránky, jak to Pán Ježíš připomene později před svým nanebevstoupením: „Pasiž beránky mé, pasiž ovce mé.“ Jan 21, 15. Do základního kamene Církve byl tedy nesmazatelným písmem vepsán základní článek víry: Kristus je Syn Boží. Od této chvíle až do konce světa budou se praví učedníci Ježíše Krista a řádní členové jeho Církve poznávat podle odpovědí na dvě otázky: „Věříš v Ježíše Krista, Syna Božího? Náležíš k Církvi, která je zbudována na Petrovi?“ Jak krásně, jak velebně, jak radostně ze srdcí a úst milionů znělo, zní a znít bude: „Věřím“ a „Náležím.“

„Na Petrově skále stojí Církev zřízená Kristem.“

Peklo v tisíciletém boji proti Církvi Kristově vyvolalo k životu sta, ba tisíce náboženských společností, které nesprávně přisvojují si jméno: církev. Slovo církev vzniklo z řeckého slova „kiriaké“, česky „Páně“, to jest „náležející Pánu.“ Taková Církev Páně jest ovšem jenom jedna, a jenom jí patří jméno „Církev.“ Jak se pozná v pestrém zmatku falešných církví? Na první pohled. Ve slovech Krista Pána jsou naznačeny všecky známky pravé Církve. „Ty jsi Petr, to jest skála, a na té skále vzdělám Církev svou.“ Především tedy ve směsici církví musíme najít Církev trvající od dob apoštolů, Církev, která má „ochrannou známku“ Petrových klíčů, Církev, která má nepřetržitou řadu Petrových nástupců a nástupců také ostatních apoštolů. Hledání je snadné. Dějiny znají jen jednu takovou Církev, říká se jí od nepaměti „katolická“, což znamená česky „všeobecná“, pro všecky lidi a všecky národy. Žádná z ostatních církví netrvá od dob apoštolských. Všecky ostatní křesťanské církve byly založeny mnohem později. Dějiny udávají přesně den jejich založení. Na příklad: církev pravoslavná počíná v dějinách 16. července 1054, církev protestantská 3. ledna 1521, podobně i církve ostatní. Nemají naprosto žádné souvislosti s Petrem. Jedině Církev katolická je apoštolská, jedině ona během devatenácti set let může se vykázati nepřetržitou řadou 262 nástupců Petrových, papežů římských. „Kde je Petr, tam je Církev Ježíše Krista.“ Tato průpověď je jenom obměnou slov řečených Petrovi.

Jeden živý rostoucí Strom, mnoho suchých, rozpadávajících se ratolestí.

Pán Ježíš mluví jenom o jedné Církvi: „vzdělám Církev svou.“ Jedna Církev, jedna víra, jedna přikázání, jedny svátosti, jedna nejvyšší hlava. Ačkoliv církev katolická je pro celý svět a je po celém světě, přece je dokonale jednotná. Její členové po celém světě věří totéž „až do té čárky a do té tečky“, přijímají tytéž svátosti, zachovávají tatáž Boží i církevní přikázání, poslouchají papeže římského. Církve lidmi založené nedovedou udržet jednotu víry. Drobí a tříští se ve věroučných názorech, konečně mizí a zanikají. Jako suchá ratolest, když spadne se stromu: krátkou dobu se udrží pohromadě, pak se drobí, rozpadá a mizí. Církev katolická v jednotě roste jako mohutný zdravý strom, církve bludařské se rozpadávají a zanikají. Po bludařských církvích, které vznikly v prvních stoletích není už stopy. Pravoslavná církev rozpadla se na celou řadu státních církví, protestantská na celé stovky sekt, nezadržitelnému rozkladu jsou podrobeny i ostatní nekatolické církve. Vůle Ježíše Krista byla a jest, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř. Svatý apoštol Pavel volá a na-

pomíná k jednotě: „Jeden jest Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, jenž jest nade všemi a skrze všecky a ve všech nás.“ Ef. 4, 5. Taková jednota jest pouze v Církvi katolické.

Co přestála Církev, dočteš se v církevních dějinách a životopisech svatých.

V době biblické bývaly stavěny domy ve svaté zemi co možná na svazích hor a pahorků. Takový dům musil ovšem míti dobrý základ. V čas dešťů, kdy tvoří se nesčíslné proudy a bystřiny, dům se špatným základem by byl smeten. Kdo tedy chtěl mít svůj dům zajištěn proti takové pohromě, hledal skálu, aby do ní zapustil základy. Vydlabaný a vybraný kámen posloužil za stavivo, takže dům takto zbudovaný byl jako skála sama, pevný a trvale vzdorující všem nepohodám. Tohoto obrazu použil Pán Ježíš: „na skále vzdělám Církev svou a brány pekelné ji nepřemohou.“ Chtěl naznačit nezlomnou pevnost a ustavičné trvání své Církve. Církev rovněž stojí na svahu časů a věků. Čas od času nastává nebezpečná a bouřlivá doba nepohody pro Církev. Špinavé dravé proudy nevěry, bludů, hříchů, bystřiny strašných pronásledování, jež vychrlilo a způsobilo samo peklo, budou ohrožovat Církev v samých základech. Běda by bylo Církvi, kdyby neměla základy — Božským Vykupitelem položené — na skále. Takto stojí neochvějně. Blesky, které zuřivě šlehají a bijí do ní, osvěcují jenom nápis slov, vepsaných do ošlehaného štítu Božským Zakladatelem: „Brány pekelné ji nepřemohou.“ K těmto slovům pojí se útěchyplná slova a poslední slova Krista Pána před nanebevstoupením: „A hle, já jsem s vámi po všecky dni až do skonání světa.“ Mat. 28, 20. „Vezmi a čti“ slyšel volati svatý Augustin. Církev katolická může volati: „Vezměte a čtěte dějiny mého devatenáctisetletého trvání, kolik úžasných bouří se za tu dobu sneslo nade mnou, vezměte a čtěte životy mých svatých, kteří byli mou ochrannou výspou, čtěte a povzbuzujte se k vytrvalé věrnosti a lásce ke mně, která jsem od Boha byla ustanovena, abych vám byla pečlivou matkou a vedla vás k spasení.“

Nejvyšší duchovní moc.

Kdo má klíče od domu, je pánem domu. Stavitel, když dokončí stavbu budovy, odevzdává klíč majiteli. Kdo má klíče, jako právoplatný svůj majetek, vládne a rozkazuje právoplatně v celém domě. „A tobě dám klíče království nebeského.“ Církev vede lidi do království nebeského. Přemnozí její členové stávají se členy království nebeského. Je tedy Církev počátkem království Božího na zemi. Žádná společnost nemůže býti bez hlavy, bez představeného, bez vůdce a vladaře, který předkládá poddaným, co se má zachovávat a plnit, rozsuzuje ve

sporných, nejistých a trestných věcech, napomíná, kárá a trestá. Rodina nemůže být bez hlavy, škola nemůže být bez představeného učitele, bez představeného nemůže být stát, bez vůdce nemůže být vojsko. Neviditelnou hlavou Církve je její Božský Zakladatel. Viditelným svým zástupcem ustanovil Petra a jeho nástupce. To jsou ta zplnomocňující slova: „Tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi." Petr a jeho nástupcové budou mít svrchovanou moc v Církvi Kristově, svrchovanou moc v úřadě učitelském, kněžském i pastýřském.

Velké slovo: neomylnost.

Každý i světský úřad má jakýsi druh neomylnosti. I ve státním zřízení je nejvyšší soud, jehož výroky jsou neodvolatelné. Ovšem ve zřízení lidském nemůže býti, jak zkušenost učí, skutečné a naprosté neomylnosti. Úřady světské, i ty nejvyšší, mýlí se a chybují často. Mezi lidmi nikdo nemůže si osobovat neomylnost, i kdyby byl sebe bystřejší a sebe učenější. Jenom jeden, ten, jemuž Kristem Pánem bylo řečeno: „Cokoli svážeš na zemi bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi," jenom ten může říci: „Nemýlím se, mám pravdu." Slova Krista Pána jsou jasná. Znamenají: Co ty, Petře, a tvoji nástupci ustanovíte nebo zrušíte na zemi, je platné a správné a bude schváleno i na nebi. Všecky články víry, které k věření předložíte, všecka přikázání a zákony, které vydáte, budou mít můj podpis a budou mít pečeť Ducha svatého. Marně se bouří a horší nepřátelé Církve na neomylnost papežů římských. Nemohlo tomu být jinak. Představený Církve, která vede k věčnému cíli, nemůže se mýlit ve věcech víry. Blažená víra, která má nejvyšší možný stupeň jistoty: pravdivost v Ježíši Kristu a v Duchu svatém. Ve vědách světských je ovšem i nástupce Petrův omylný jako každý jiný člověk.

Nechápali: Kristus není pyšný válečník, ale tichý Beránek.

V srdcích apoštolů pevně zakotvila víra ve vykupitelské poslání Ježíše Krista a víra v jeho Božství. To Pánu Ježíši prozatím stačilo. Nebylo možno teď již žádat od ostatních lidí, aby to pochopili a uvěřili. V představách lidu židovského žila a nedala se ničím vyvrátit představa Vykupitele jako mocného pozemského krále, který válečnou mocí dobude a Židům podrobí celý svět. Vzíti národu židovskému tuto představu nedovedly ani největší zázraky Krista Pána, které docela jiným směrem měly obrátit jejich očekávání. Se vší svou nekonečnou dobrotou, láskou a milosrdenstvím nevyhovoval přece Pán Ježíš židovskému lidu. Vždyť On ani slovem se neozýval proti nenáviděným Římanům, on neshromažďoval žádnou vo-

jenskou moc proti nim. Je možné, aby to byl slíbený Mesiáš? „Není to možné. To snad může být veliký prorok, který má předcházet Mesiáše, snad je to vzkříšený Jan Křtitel, snad Eliáš, snad Jeremiáš, ale Vykupitel to není. Ten si musí počínat docela jinak a v první řadě musí zahájit boj proti Římanům." Tak uvažovali členové vyvoleného národa. Nemělo by tedy žádného užitku, kdyby apoštolové ve svém nynějším nadšení pro Krista Pána, jako Syna Božího a Spasitele světa, chtěli Židům hlását a je přesvědčovat, že On je očekávaným Mesiášem. Snad by nanejvýš jejich výklady a přesvědčování mohly vyvolat nevhodný a škodlivý rozruch, pobouření, snad i nějaká ostrá vojenská opatření na straně Římanů. A toho nesmělo naprosto býti, Božský Spasitel nepřišel na svět ve znamení revoluce a války, ale jako nejtišší Beránek v nekonečné pokoře a tichosti. Proto přikázal přísně učedníkům svým, aby nikomu neříkali, že on jest Kristus. Až na kříži svět má poznat svého Spasitele a Syna Božího. Pozná Ho, ne jako nápadníka trůnu, žádajícího, aby druzí obětovali své životy pro něho, nýbrž jako trpělivého Beránka obětujícího svůj život, aby byl zachován život mnohých.

Jak těžko chápe člověk Božské věci.

Tak krásně souvisí vypravování evangelistovo s dalším: „Od té chvíle počal Ježíš ukazovati učedníkům svým, že musí jíti do Jerusalema a mnoho vytrpěti od starších a zákoníků i velekněží a býti zabit a třetího dne vstáti z mrtvých." A tu ukázalo se naprosté nepochopení učedníků pro krvavou výkupnou oběť Pána Ježíše. Petr chtěl potěšit a povzbudit Krista Pána v jeho domnělé malomyslnosti. Učinil to, bohužel, nešťastně slovy, která mu peklo vnuklo: „Odstup to od tebe, Pane, to se ti nestane." Ne sice jemu, ale peklu platila slova Pána Ježíše: „Jdi mi s očí, satane! Pohoršením jsi mi, neboť nemáš na zřeteli věcí Božích, nýbrž věci lidské," ale i Petr byl těmito slovy zahanben. Po vyznamenání a povýšení přišlo zahanbení z jedněch a těchže Božských úst. Bývá tomu tak i v našem denním životě. Týž Bůh nás těší i kárá, naplňuje důvěrou i zkroušeným sebepoznáním, že se naše chtění a snažení ještě daleko neshoduje s vůlí Boží.

V lásce je nejkrásnější a nejradostnější: obětovat se.

Láska se projevuje rozmanitým způsobem. Není však mohutnějšího a vzácnějšího projevu lásky než trpět a umřít pro toho, koho milujeme. Syn Boží to učinil. Trpěl a umřel za nás a místo nás. Ponížil sebe, aby povýšil nás. Všemožné odříkání, chudobu, řemeslnickou práci, pronásledování, potupy, křivdy, zradu, bičování, trním korunování, kolikeré sražení do prachu na cestě křížové, poličkování, poplivání, ukřižování, zbavení posledního majetku svého šatu, horečnou žízeň a opuštěnost od Otce, to všecko vzal Pán Ježíš na sebe dobrovolně a s největší ochotou

pro naše věčné blaho. A co my? Milujeme za to svého Spasitele. Jak se to pozná? „Pane Ježíši, miluji tě nade všecko a z lásky k tobě odepřu si tuto nebo onu jinak dovolenou věc, která by se mi líbila. Měl bych ovšem radost z té věci, ale ještě větší radost mám, když si ji odepřu z lásky k tobě a tak více se ti zalíbím. Milenec z lásky k milované snoubence mnohého se odřekne, aby jí lásku ukázal a radost způsobil. Milenec z lásky k té, kterou si zamiloval, leccos snese a vytrpí, jen když ví, že od ní bude za to milován, že ona bude jeho a on její. Není na světě ani na nebi nikdo láskyplnější a láskyhodnější než Ty, Pane Ježíši. Chceš, abychom šli za tebou, ale s křížem. To je nejkrásnější odznak lásky Tvé k duši a duše k Tobě. To je květomluva nebeské lásky, které rozumíš jenom Ty a duše, která Tebe miluje. A není většího štěstí na světě, než umříti pro Tebe, který jsi dříve umřel pro nás. Do nejčistšího zlata a drahokamů měla by se vsadit Tvoje slova, Božský Spasiteli a Milovníku náš: „Kdo by však ztratil život svůj pro mne, nalezne jej." Pomoz nám, abychom Ti denně přinášeli ochotné a radostné oběti sebezáporu, odříkání, trpělivosti, aby celý náš život byl jedinou krásnou, láskyplnou obětí pro Tebe. Jaká to bude kdysi radost, jaká útěcha, jaký jásot, až Ty, milovaný Spasiteli náš, přijdeš ve slávě Otce svého s anděly svými, abys odplatil každému podle skutků jeho a každému podle lásky jeho.

Nejvzácnější umění.

Svatá Terezie Ježíškova vypravovala novickám: „Ve svém dětství myslívala jsem ráno při procitnutí, co asi se mi toho dne přihodí příjemného nebo nepříjemného. Předvídala-li jsem samé nepříjemnosti, vstávala jsem smutně. Teď je tomu naopak. Myslím-li na utrpení a na bolesti, které mě čekají, vstávám tím radostněji a mužněji, čím více předvídám příležitostí, v kterých budu moci Ježíši dokázati svou lásku a vydělávati na živobytí pro své děti, neboť jsem matkou duší." Jindy ukazovala na svém stolku lék, podobající se krásnou červenou barvou vzácnému syrupu: „Vidíte tu skleničku? Zdá se plná vzácného likéru, ve skutečnosti však neužívám nic trpčího! To jest obraz mého života. Jiní jej viděli vždy v nejkrásnějších barvách, zdálo se jim, že piji vzácný likér, a byla to hořkost. Pravím „hořkost", a přece nebyl můj život hořký, neboť jsem si uměla proměniti každou trpkost v radost a v rozkoš."

Úvod k další kapitole.

Slova Pána Ježíše: „Jsou tu někteří mezi přítomnými, kteří neokusí smrti, dokud neuzří Syna člověka přicházeti v jeho království," byla úvodem k slavnému proměnění Krista Pána na hoře Tábor. Jenom někteří: Petr, Jakub a Jan měli spatřiti svého Pána v jeho nekonečné slávě, v které přijde jednou na konci světa.

PROMĚNĚNÍ KRISTA PÁNA NA HOŘE TÁBOR.

Do samoty — Co viděli tři apoštolové — Petr nevěděl, co mluví — Hlas z oblaků — Příkaz Krista Pána — Až vstane z mrtvých — Pán Ježíš vysvětlil učedníkům příchod Eliášův.

Mat. 17, 1-13.

Po šesti dnech Ježíš pojal Petra, Jakuba a Jana, bratra jeho, a vedl je na vysokou horu v ústraní a proměnil se před nimi. I zastkvěla se tvář jeho jako slunce a roucho jeho zbělelo jako sníh. A ejhle, ukázali se jim Mojžíš a Eliáš, rozmlouvajíce s ním.

Petr pak promluviv řekl Ježíšovi: „Pane, dobře je nám zde; chceš-li, udělejme tu tři stánky, tobě jeden, Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden."

Když ještě mluvil, ejhle, zastínil je světlý oblak, a z oblaku zazněl hlas: „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo, toho poslouchejte."

A učedníci uslyševše to, padli na svou tvář a báli se velmi. I přistoupil Ježíš, dotkl se jich a pravil: „Vstaňte, nebojte se." Pozdvihše pak očí svých, neviděli nikoho, leč Ježíše samotného.

A když sestupovali s hory, přikázal jim Ježíš: „Neříkejte nikomu o tom vidění, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých."

I otázali se ho učedníci řkouce: „Proč tedy říkají zákoníci, že prve má přijíti Eliáš?"

On pak odpověděl: „Eliáš přijde sice a napraví všecko; ale pravím vám: Eliáš přišel již, ale nepoznali ho, nýbrž učinili mu, co se jim zlíbilo. Tak i Syn člověka bude trpěti od nich."

Tu porozuměli učedníci, že jim to pravil o Janu Křtiteli.

*

Kdy, kde a kdo.

Svatý Matouš, svatý Marek i svatý Lukáš vypravují o proměnění Pána Ježíše. Proměnění se stalo za šest dní po předpovědi utrpení. Svatý Lukáš píše sice: „asi za osm dní," ale jen proto, že počítal za den také odpoledne, kdy se předpověď stala a za den počítal i ráno dne, kdy se stalo proměnění. Evangelisté nejmenují horu jménem. Podle starobylého podání stalo se proměnění Páně na hoře Tábor v Galileji dvě hodiny od Nazareta a asi dvacet hodin cesty od Cesaree. Hora jest vysoká 562 m, má pěknou podobu tupé pyramidy, je s ní pěkný široký rozhled. Už za svatého Jeronyma ve čtvrtém století konávaly se tam pouti. Často čteme, že se Pán Ježíš rád chodíval modlit na hory. Také tentokrát. Vzal sebou Petra, Jakuba a Jana, aby splnil nedávný svůj slib: „Jsou tu někteří mezi přítomnými, kteří neokusí smrti, dokud neuzří Syna člověka přicházeti v jeho království." Měli být svědky oslavení

Syna Božího, aby později dovedli býti svědky jeho ponížení. Výstup na horu stal se večer. Ostatní apoštoly už dříve poslal Pán Ježíš do okolí, aby učili a uzdravovali nemocné.

— a z oblaku zazněl hlas: „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo, ...“ Str. 238.

Okusili blaženosti nebe.

Když se vyvolení apoštolové ubírali za Kristem Pánem k modlitbě, netušili, jak nesmírně památnou a významnou stane se jim právě tato modlitba. Když se modlil Pán Ježíš, rozlil se kolem něho jas a záře. Tvář jeho se zastkvěla jako slunce. Roucha jeho byla bílá a skvoucí jako sníh, jakých bělič na zemi vybíliti nemůže. Tak Ho nikdy neviděli. Vzhled jeho obličeje stal se jiným. Nevídaná krása vyzařovala z jejich Pána, že mohli zvolat jako později svatý Pavel: „Ani oko nevidělo, ani na srdce naše nevstoupilo nikdy nic tak krásného a sladkého.“ Zmizela „podoba služebníka“ a zjevila se podoba Syna Božího. Kristus Pán se ukázal apoštolům tak, jak jednou se ukáže všemu světu při posledním soudu. Tak spatřil Krista Pána Šavel, kdy se přiblížil k branám Damašku. Tak Ho viděl ve slávě Boha Otce svatý Štěpán jsa kamenován. Tak vídávají a vídávali Pána Ježíše mnozí svatí a vyvolení Boží,

jak čítáváme v jejich životopisech. Tak máme Ho vidět jednou i my, ba mnohem dokonaleji, neboť tělesný zrak apoštolů nebyl by snesl veškerého lesku a jasu slávy Boží. Když člověk hledí do prudkého světla je oslněn a oči se zavírají. Apoštolové byli oslnění a potřebovali posily, aby se probrali z oslnění. Vnitřním osvícením poznali Mojžíše a Eliáše, kteří přišli a rozmlouvali s Kristem Pánem o jeho utrpení a smrti. Nesmírná byla blaženost apoštolů v těchto chvílích. Svatý Petr dal to najevo slovy: „Mistře a Pane, dobře jest nám tu býti, chceš-li, udělejme tři stánky, tobě jeden, Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden." Nevýslovná radost i neobyčejné rozechvění zaznívá z Petrových zmatených slov.

Proměnění patřilo ke slovům: „Kdo chce za mnou přijíti..."

Ve své Božské Moudrosti a otcovské starostlivosti určil Pán Ježíš své proměnění jako prostředek k posile a povzbuzení Petra, Jakuba a Jana, kteří budou svědky jiného proměnění, proměnění v nesmírném ponížení, bolesti a opuštěnosti v zahradě Getsemanské. Jestliže na hoře Tábor Bůh Otec volal s nebe: „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo, toho poslouchejte," bude Syn Boží sám zanedlouho volat a úpět slovy žalmu 21: „Já pak spíše červ jsem nežli člověk, pohanění lidí a povrhel chátry. Všichni, kteří mne vidí, smějí se mi, šklebí ústa a potřásají hlavou: „Doufal v Hospodina, ať jej vytrhne; ať ho vysvobodí, vždyť má v něm zálibu." Petr, Jakub a Jan budou mít největší úkol v šíření království Božího na zemi. Musí být tedy zasvěceni do nepoznaného dosud a nepochopeného tajemství Božího: jak sláva a blaženost nebe souvisí s ponížením a utrpením pozemského života. Proto se jim dostává překrásného a nezapomenutelného vyobrazení a znázornění slov Pána Ježíše: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe a vezmi kříž svůj a následuj mne." Ovšem nejenom apoštolové, ale celá budoucí Církev bude do konce světa čerpat z Proměnění Páně sílu k sebezapření a odříkání, útěchu a povzbuzení v bolesti, utrpení a smrti.

Záblesky utajené slávy.

Ostatní apoštolové neviděli sice Pána Ježíše proměněného, ale přes to byli svědky tolika divů svého Pána, slyšeli z jeho úst tak často líčení budoucí slávy Syna člověka, že snadno mohli věřit, že jediným pokynem své vůle mohl by zaměnit své lidské ponížení za Božskou slávu. Nejsvětější Svátost oltářní je ponížením pro Božského Spasitele, poněvadž je tu skryta Jeho moc a sláva. I tu za zvláštním účelem odhaluje Pán Ježíš ponižující roušku podoby chleba a ukazuje některým vyvoleným svou slavnou přítomnost. Ostatní, jimž není popřáno oslňujícího pohledu na slávu Syna Božího, nemusí se proto

rmoutit. Vždyť znají skutky Pána Ježíše, jak z Evangelia, tak i ze životů svatých. A je tak záslužné prostě a pokorně věřit i bez zázračného proměnění. Jsou a byli mnozí svatí a Boha velice milující věřící a neviděli nikdy žádného zjevného zázraku v Nejsvětější Svátosti. Konečně taková mimořádná zjevení bývají jenom předzvěstí a přípravou na veliké zkoušky a nejtěžší utrpení.

Nemůžeme tušit, co nám dá Pán Bůh při věrné modlitbě.

Zato není žádného věřícího křesťana, který by nezakusil vnitřního radostného a útěchyplného zjevení milého Boha a Spasitele našeho při modlitbě, při Mši svaté, při svatém přijímání. Nebývá to snad pokaždé, někdy jenom velice zřídka, rozechvěje se srdce zvláštní radostí, útěchou, blažeností, jistotou víry a naděje, rozehřeje se vroucí láskou k milovanému Bohu a Spasiteli. Jsme vděčni Pánu Bohu za takovou útěchu a hledíme si blahodárné účinky této útěchy zachovat co nejdéle. Využitkujme ji k obnově a k posile dobrých předsevzetí a úmyslů, k zdokonalení svých snah a rozmnožení skutků záslužných pro věčný život. Vynucovati na Pánu Bohu duchovní sladkosti a útěchy nelze. Ty dává On podle své neskonalé moudrosti a podle plánů, jaké s námi má, kdy a jak se mu líbí. Tehdy snad, kdy nejméně se nadáme, uprostřed ustaraných a utrápených myšlenek, když duše je náchylná k skleslosti a malomyslnosti, kdy je stižena jakousi duchovní dřímotou, pojednou při modlitbě, ku které nebylo ani mnoho chuti, při pobožnosti, k níž jsme se musili hodně přemáhat, abychom ji konali, probudí nás dobrotivý Spasitel a v duši rozleje se krásný a radostný jas „proměnění“. Je škoda a mohla by to být nenahraditelná škoda opomíjet modlitby a pobožnosti, když k nim není chuti a duše i tělo je ospalé a mdlé. Právě tehdy může mít Duch svatý připraven pro nás vzácný dar vnuknutí, útěchy, rozmnožení milosti.

Pán všeho zákona a všech přikázání.

Mojžíš a Eliáš byli zástupci Starého Zákona, Mojžíš Bohem ustanovený zákonodárce, Eliáš nejpřednější prorok. Mluvili s Pánem Ježíšem o jeho skonání, které měl vyplniti v Jerusalemě. A aj, hlas přišel z oblaku řkoucí: „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo, toho poslouchejte!“ Bůh Otec promluvil k apoštolům, apoštolové poví to a dosvědčí tato vznešená a nesmírně důležitá slova celému světu. Apoštolové později svou krví zaručili se za to, co nyní slyšeli, a co v celém dalším životě hleděli věrně plnit: Toho poslouchejte. Už ne tedy Mojžíše, už ne Eliáše, ale Toho, jehož oni ohlašovali a předpovídali: „Proroka z tvého národa, z tvých bratří, vzbudí ti — lide israelský — Hospodin, Bůh tvůj, toho budeš po-

slouchati." Přestala tedy dosavadní prozatímní úmluva, jejímž prostředníkem byl Mojžíš, a nastala úmluva nová, jejímž věčným prostředníkem jest Ježíš Kristus. O Něm mluvil Bůh Mojžíšovi: „Proroka jim vzbudím ze středu bratří jejich, podobného tobě; slova má vložím do úst jeho, a bude jim oznamovati vše, co mu přikáži. Kdo by nechtěl slyšeti slov jeho, která bude mluviti ve jménu mém, toho já sám potrestám." 5. Moj. 18, 17.

Velká poslušnost, velká láska.

Ačkoliv apoštolové byli vždycky poslušni Pána Ježíše a měli nejlepší vůli ve všem ho poslouchat, povšimli si dobře rozkazu a přání Boha Otce. S nesmírnou úctou hleděli od té chvíle na svého milého Pána, jejich oči visely na Jeho rtech, jejich srdce snažila se vystihnout a zachytit tlukot Jeho srdce, aby ve všem se dála jen Jeho vůle. Myslívali si jistě kolikrát: „Jak je sladko, radostno a lehko poslouchati tak milého Pána. Raději umříti než vyvolati jen jediný stín nelibosti na Jeho nejsvětější tváři. Raději všecky muky světa vytrpět než Ho v něčem neposlechnout a Jemu i Bohu Otci se znelíbit. Nemáme jiného přání, než abychom vždycky četli v nebesky krásném oku svého Ježíše: „Jsem s vámi spokojen, i Otec můj je spokojen, buďte požehnáni."

Aby nepovstala závist.

Ostatní apoštolové se zatím nedověděli, co se stalo na hoře Tábor, neboť Petr, Jakub a Jan zachovali přísné mlčení na rozkaz Krista Pána: „Nepovídejte nikomu o tom, co jste viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých." Mohla by snadno povstati mezi apoštoly závist. A je vždycky dobře neříkat o sobě takových věcí, které by mohly u bližních vzbudit závist. V sebezapření, kterého je k tomu zapotřebí, je jistě veliká zásluha.

Jak předchůdci, tak i Vykupiteli.

Podle slov Krista Pána přijde Eliáš a zjedná duchovní obrodu, ovšem až před druhým příchodem Jeho k poslednímu soudu. Že fariseové čekali Eliáše před prvním příchodem Vykupitelovým, bylo neporozuměním slovům proroka Malachiáše: „Aj, já pošlu vám proroka Eliáše, prve nežli přijde den Hospodinův, veliký a hrozný, i obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům jejich, abych snad nepřišel a neudeřil zemi kletbou." Mal. 4, 5—6. Konečně, jestliže očekávali proroka před Vykupitelovým příchodem, nebylo jejich očekávání nesprávným, přišel prorok, který byl svou duchovní velikostí roven Eliášovi, byl to Jan Křtitel. A učinili mu, co se jim zlíbilo. Nevěřili mu

a pohrdli ním. Nejinak učiní i Vykupiteli. Je tak zvláštní u národa židovského, že všecky proroky ctili Židé jen zdaleka. Chtěli proroky a žádali si jich, ale když přišli, pronásledovali je a zabíjeli je. Stejně zachovali se i k Vykupiteli.

UZDRAVENÍ POSEDLÉHO NÁMĚSÍČNÍKA.

Hádka — Otec posedlého prosí o uzdravení — Apoštolové nemohli — Můžeš-li věřiti — Boží rozkaz — Apoštol potřebuje k velikým skutkům víry, modlitby a postu.

Mar. 9, 13-28.

Stalo se pak následujícího dne, když sestoupili s hory a přišel ke svým učedníkům, uzřel veliký zástup kolem nich a zákoníky, kterak se s nimi hádají. A hned veškeren lid spatřiv Ježíše užasl a polekal se, a běžíce k němu vítali ho.

I otázal se jich: „Oč se hádáte mezi sebou?"

Jeden ze zástupu mu odpověděl: „Mistře, přivedl jsem k tobě syna svého, který má ducha němého, a ten, kdykoliv ho uchopí, trhá jím, a on sliní a skřípe zuby a schne. I řekl jsem tvým učedníkům, aby ho vymítli, ale nemohli."

On jim odpověděl: „Pokolení nevěřící, dokud mám být s vámi? Dokud mám vás trpěti? Přiveďte ho ke mně."

I přivedli ho. A jak ho duch zlý spatřil, hned jím zalomcoval; a on padl na zem, válel se a slinil. I otázal se otce jeho: „Jak dávno je tomu, co se mu to stalo?"

On řekl: „Od dětství. A často vrhl ho i do ohně a do vody, aby ho zahubil. Ale můžeš-li co, pomoz nám, měj s námi slitování."

Ježíš však mu řekl: „Můžeš-li věřiti, všecko jest možno věřícímu."

A hned otec tohoto chlapce zvolav, pravil se slzami: „Věřím Pane, pomoz mé nedůvěře."

Tu Ježíš vida, že se lid sbíhá, přikázal přísně duchu nečistému řka jemu: „Duchu zlý a němý, já rozkazuji tobě, vyjdi z něho a již do něho nevcházej."

I vykřikl a velmi jím zalomcovav, vyšel z něho. Zmrtvěl takřka, takže mnozí pravili, že zemřel. Ale Ježíš vzav ho za ruku, pozdvihl ho, a on vstal. Když pak vešel do domu, učedníci jeho tázali se v ústraní: „Proč nemohli jsme ho my vymítnouti?" On jim řekl: „Takovýto druh nemůže ničím vyjíti leč modlitbou a postem."

*

Leknutí neupřímných, malověrných a nevěřících.

Božská moc Krista Pána ukazovala se velice zřetelně a názorně vymítáním zlých duchů. Strašlivá nemoc posedlosti byla

zároveň svědectvím naprosté bezmocnosti člověka tam, kde z dopuštění Božího nabyl vlády kníže temnosti. A právě v době pobytu Syna Božího na této zemi, vyskytovala se nemoc posedlosti tak často, aby zlí duchové a celé peklo musili svědčit, že Ježíš Kristus je Bůh, svrchovaný Pán nad nebem, zemí i peklem. Pod horou Táborem, na níž skvěl se ještě odlesk nebeské krásy a slávy Syna Božího, stáli apoštolové bezradní nad chlapcem, sevřeným pouty zlého ducha, vydáni za terč posměchu zákoníků. Nejenom vůči apoštolům, nýbrž i vůči nepřítomnému Kristu Pánu obracely se posměšky a výtky zákoníků: „Nemůžete mu pomoci právě tak jako my, a ani váš Ježíš nepomůže, ačkoliv se činí Synem Božím." V této pro apoštoly velice kritické chvíli přišel k hádajícím se Pán Ježíš. Lekli se, poněvadž se právě o něm někteří začali potupně a neuctivě vyjadřovat a mnozí smýšlením se k nim přikloňovali. Svědomí jim činilo výtky, chtěli to napravit a ukázat se pěknými před Kristem Pánem, na němž skvěl se ještě odlesk jeho proměnění. Polekali se a běžíce k němu, vítali ho. Není radno, je to hříšné a velmi nepěkné posmívat se, činit výčitky, pomlouvat nepřítomné. Když takový pomlouvaný člověk přijde náhle mezi pomlouvající, obyčejně se leknou a začnou, ovšem neupřímně, pěkně vítat, sladce mluvit. Ale jaké světlo vrhá takové počínání na člověka? On sám se jistě v duchu stydí a musí si pomyslet: „Jsem farisej, falešný a neupřímný, za zády jinak a do očí jinak." Někdy děje se totéž i vůči Pánu Bohu. Prosíme o něco, nejsme hned vyslyšeni, Pán Bůh nám na nějaký čas skrývá svoji moc a slávu. A už se ozvou v duši pochybnosti, reptání: „Kdo ví, chce-li nebo může-li mi Pán Bůh pomoci?" Jak bychom se jednou styděli za svá reptání a své pochybnosti, až uvidíme Pána Ježíše v jeho velebnosti a slávě. Musil by i nám říci: „Ó pokolení nevěřící a převrácené!"

Takovému pánu se poddává člověk těžkým hříchem.

Chlapec posedlý zlým duchem byl postižen ještě několikanásobnou nemocí. Zvláště hrozné bývaly záchvaty, kterými zlý duch vybíjel na chlapci svoji zlobu a nenávist. Působil, že se náhle začal svíjet v křečích, padl leckdy i do ohniště, které bývalo otevřené, nebo padal do nádrží vody a domácí měli jej co střežit. Nebyla to však obyčejná padoucnice. Zvláštní křik a jiné zjevy u nemocného prozrazovaly, že v nemoci působí krutý zásah zlého ducha. Otec chlapcův a celá rodina byli nadmíru nešťastni. V nejvyšší nouzi přišel otec s chlapcem za Pánem Ježíšem k hoře Tábor. Krista Pána nenašel, ale našel 9 apoštolů. Věděl, že i apoštolové mají od Pána Ježíše moc uzdravovat a vymítat zlé duchy. Prosil jich, aby tak učinili, ti se pokusili, ale nepořídili ničeho. Zlý duch se jim nepoddal.

Z knihy: Satan v Illfurtu. (P. Sutter.)

I za našich časů stávají se případy takové posedlosti jako za časů Krista Pána. Není jich mnoho, ale jsou. Známé jsou případy z knihy „Satan v Illfurtu". V osadě Illfurtu, asi 2 hodiny od Met v Alsasku, jež čítala tehdy kolem 1200 obyvatel, bydlela chudá, ale spořádaná rodina Burnerova. Nejstarší syn, Děpold, narodil se 21. srpna 1855 a druhý syn, Josef 29. dubna 1857. V osmi letech začali chodit do obecné školy. Byly to tiché, prostředně nadané, trochu slabé děti. Na podzim roku 1864 byl stižen Děpold a jeho mladší bratr tajemnou nemocí. První lékař k nim povolaný, Dr. Lévy z Altkirchu, jakož i další o radu tázaní lékaři nedovedli nemoc rozpoznati. Veškeré léky zůstaly bez účinku.

Od 25. září 1865 začaly se u chlapců jeviti zcela abnormální příznaky. Ležíce na zádech točili se v kruhu příšernou rychlostí, jako roztočený vlk. Poté začali s mohutnou silou a vytrvalostí zápoliti s postelemi a s ostatním nábytkem, nepociťujíce při tom ani nejmenší únavy, byť to bylo i sebe déle trvalo. Pak se dostavily křeče a škubání, ale hned zase taková skleslost, že leželi po celé hodiny jako mrtví.

Nezřídka přepadl chlapce takový vlčí hlad, že ho nebylo lze ničím ukojiti. Život jim značně otekl a měli pocit, jakoby se jim v žaludku pohybovala nějaká koule, a někdy opět jako když cosi živého sem a tam skáče. Nohy se jim často zakroutily jako ohebné pruty a nikomu se nepodařilo je rozplésti.

Hroznými křečemi a nejrůznějším týráním byli chlapci upoutáni na lůžko a celé tělo jim silně oteklo. Přiblížil-li se k nim někdo, maje náhodou u sebe nějaký svěcený předmět, jako křížek, medailku neb růženec, zachvátil je zuřivý hněv a zběsilost. Přestali se modliti. Vyslovil-li někdo před nimi svatá jména: Ježíš, Maria, Duch svatý a j., tu se chvěli a třásli. Užívali klení, i necudných výrazů, což jim bylo dříve neznámo. Odpovídali a mluvili v různých řečech francouzsky, latinsky, anglicky.

Místní farář P. Karel Brey vystihl brzy, že tyto zjevy jsou původu démonického a že jde o případ posedlosti. Oznámil proto věc duchovní vrchnosti. Ta dala tříčlenné komisi kněží případ vyšetřit a později nařídila provedení exorcismu. Byl proveden u Děpolda 3. a 4. října 1869, u Josefa 27. října. U posledního vykonával jej s biskupským zplnomocněním duchovní správce farář Brey. Jeho záznamy o exorcismu zní takto:

27. října byl Josef dopraven do hřbitovní kaple v Burnenkirchu, vzdálené asi čtvrt hodiny od vsi. Pozváno bylo jenom několik svědků, a to: profesor Lachemann ze St. Pilta, Ignác Spies ze Schlettstadtu, pan Martinot, pan Tresch, starosta v Illfurtu, rodiče Josefovi, učitel, přednosta stanice pan Frindl, jakož i sestra Hilarie, představená dívčí školy. Když začala

o šesté hodině Mše svatá, jal se posedlý nohama lomoziti a na všechny strany se kroutiti, takže musel býti na nohou i rukou spoután. Ale při stupňové modlitbě si dupáním nohy uvolnil a s prudkostí odkopl řemen až k nohám celebrujícího kněze. Proto si jej pan Martinot přivázal na klín. Tu začal posedlý štěkati jako štěně a chrochtati jako vepř, vyrážeje ze sebe chraptivým hlasem nesouvislé zvuky. Teprve od Sanctus až do konce Mše sv. byl tichý.

Když kněz odložil mešní roucho, poklekl, oděn jsa pouze rochetou a fialovou štolou, na stupních oltáře a začal modlitby při exorcismu předepsané: nejdříve litanii ke Všem Svatým a několik formulí exorcismu. Mezi čtením z evangelia sv. Jana začal posedlý častovati duchovního správce nadávkami a křičel: „Nepůjdu pryč." Tři hodiny zápasil exorcista o chlapce. Brzy kladl mu svaté ostatky na hlavu, brzy držel mu velikonoční svíci mezi rukama, pak zase kropil jej svěcenou vodou, recitoval modlitby. Opět a opět křičel zlý duch: „Nepůjdu pryč. Nechci." Přítomní začali již malomyslněti, ale k smrti unavený duchovní správce neustával je povzbuzovati k vytrvalosti a modlitbě svatého růžence. Duchovní správce modlí se vroucně před oltářem a slibuje vykonati devítidenní pobožnost a praví obrácen k chlapci: „Zapřisahám tě jménem neposkvrněné Panny Marie, abys toto dítě opustil." Zuřivě odpovídá Satan: „I ten přichází s velkou paní. Nyní jsem nucen odejíti." Narážel těmi slovy na exorcismus Děpoldův, který byl také konán se jménem nejsvětější Panny. Při uvedených slovech zmocnilo se přítomných veliké vzrušení.

Ještě jednou opakoval kněz tutéž výzvu. „Musím pryč," křičí ďábel, „žádám si vejíti do stáda vepřů!" „Do pekla," zněla odpověď. „Neznám tam cesty, chci vejíti do stáda ovcí." A naposledy znělo rozhodné: „Do pekla!" S výkřikem: „Nyní jsem donucen odejíti" se chlapec natáhl, obrátil se sem a tam, nafoukl tváře a učinil poslední křečovitý pohyb. Potom se ztišil, zůstal nehybný a když mu byla sňata pouta, sklesly ruce a hlava padla nazpět. Za chvíli zvedl ruce a natahoval je, jakoby se ze spánku probouzel. Posléze otevřel oči, které po celou dobu, co se konal obřad byly zavřené, a byl všecek udiven, že se nachází v kostele a v kruhu docela neznámých osob. Přítomné ovládlo veliké pohnutí. Vděčným srdcem modlili se pak Tě Boha chválíme, litanii loretanskou, Zdrávas Královno a jiné modlitby přerývané pláčem. Oba uzdravení chlapci nepamatovali si ničeho z doby své čtyřleté posedlosti. Na náměstí v Illfurtu stojí socha Neposkvrněného Početí, na jejímž podstavci je nápis: Na věčnou památku vysvobození dvou posedlých, Děpolda a Josefa Burnerových, dosaženého na přímluvu blahoslavené Panny Marie, bez poskvrny počaté. Léta Páně 1869.

Bezpečná ochrana.

Misionáři vypravují o podobných případech. Podobnost mezi událostí v Evangeliu a v případě právě vylíčeném bije do očí. Zatím co lékaři nevědí si rady s nemocí tohoto druhu, užívá Církev zplnomocnění daného jí Ježíšem Kristem, modlitbou plnou živé víry, vzýváním přesvatého jména Ježíš a Maria, postem a odříkáním, vymítá ďábla, kterého svět nechce znáti, a kterému přece slouží. Náš exorcismus, kterým se chráníme před vlivem a sváděním zlého ducha, je vroucí zbožná modlitba, zkroušená upřímná svatá zpověď a časté svaté přijímání. Ctitelům Rodičky Boží se dostává zvláštní ochrany archanděla Michaela a ostatních andělů proti všem nástrahám a úmyslům největšího nepřítele a zhoubce lidských duší.

PÁN JEŽÍŠ PLATÍ DAŇ ZA PETRA, NAPOMÍNÁ K POKOŘE A VARUJE PŘED POHORŠENÍM.

Zase připomínka budoucího utrpení a smrti — Dej jim daň za mne i za sebe — Kdo je víc — Jako maličcí — Neznámý, který vymítá zlé duchy — Kdo by pohoršil jedno z maličkých — Pohoršuje-li tě ruka tvá — Abyste nepohrdali některým z těchto maličkých.

A vyšedše odtud šli dále skrze Galileji, ale nechtěl, aby se o tom někdo dověděl.

Luk. 9, 44-45.

Když se všichni divili všem věcem, které činil, řekl svým učedníkům: „Vy složte si v srdci slova tato: Syn člověka bude vydán v ruce lidské, — Mat. 17, 22. — a zabijí ho, ale třetího dne vstane z mrtvých. — Luk. 9, 45. — Ale oni nerozuměli té výpovědi, a byla zakryta před nimi, aby ji nepojali; a báli se ho otázati o té výpovědi.

Mat. 17, 23-18, 7.

A když přišli do Kafarnaa, přistoupili k Petrovi výběrčí daně chrámové a řekli: „Což mistr váš neplatí chrámové daně?“

I řekl: „Platí.“

A když přišel domů, předešel ho Ježíš otázkou: „Co se ti zdá, Simone? Od koho berou králové pozemští clo nebo daň? Od svých synů či od lidí cizích?“

A on řekl: „Od cizích.“ I řekl mu Ježíš: „Synové tedy jsou svobodni. Abychom však jich nepohoršili, jdi k moři a vrhni udici, a tu rybu, která se chytí první, vezmi, otevři jí ústa a nalezneš tam stater; ten vezmi a dej jim za mne i za sebe.“

V tu dobu přistoupili učedníci k Ježíšovi a řekli: „Kdo je největší v království nebeském?“

Ježíš zavolav k sobě dítě, postavil je uprostřed nich a řekl: „Vpravdě pravím vám! Neobrátíte-li se a nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského. Kdo se tedy poníží

jako toto dítě, ten je největší v království nebeském. A kdo přijme jedno dítě takové pro jméno mé, mne přijímá."

„Kdo by však pohoršil jednoho z maličkých těchto, kteří ve mne věří, tomu bylo by lépe, aby mlýnský kámen zavěšen byl na hrdlo jeho a on pohroužen byl do hlubiny mořské. Běda světu pro pohoršení! Je nutno, aby přicházela pohoršení, ale běda člověku tomu, skrze něhož pohoršení přichází."

Mar. 9, 37-40, 42-49.

I promluvil k němu Jan: „Mistře, viděli jsme kohosi, jenž s námi nechodí, an ve jménu tvém vymítá duchy zlé; i bránili jsme mu."

Ježíš řekl: „Nebraňte mu, neboť není nikoho, jenž by činil divy ve jménu mém a mohl snadno zle mluviti o mně. Neboť kdo není proti vám, je pro vás. Vždyť žádný, kdo by vám dal píti číši vody studené ve jménu mém, protože jste Kristovi, neztratí odměny své."

„A pohoršuje-li tě ruka tvá, utni ji; lépe je tobě vejíti do života bez ruky, než abys s oběma rukama odešel do pekla v oheň neuhasitelný, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne. A jestliže noha tvá tě pohoršuje, utni ji; lépe je tobě vejíti do života věčného chromému, než abys s oběma nohama uvržen byl do pekla v oheň neuhasitelný, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne. A pohoršuje-li tě oko tvé, vylup je; lépe je ti s jedním okem vejíti do království Božího, než abys s oběma očima uvržen byl do pekelného ohně, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne. Neboť každý bude osolen ohněm a každá oběť bude osolena solí. Dobrá věc jest sůl; stane-li se však sůl neslanou, čím ji osolíte? Mějte v sobě sůl a zachovávejte pokoj mezi sebou."

Mat. 18, 10-14.

„Hleďte, abyste nepohrdali žádným z těchto maličkých; neboť pravím vám, že andělé jejich v nebi stále patří na tvář Otce mého, jenž je v nebesích. Přišelť Syn člověka, aby spasil, co zahynulo. Co se vám zdá? Kdyby měl někdo sto ovec a zaběhla by se jedna z nich, zda nenechá devadesát devět na horách a nejde hledati té, která se zaběhla? A podaří-li se mu ji nalézti, vpravdě pravím vám, že se raduje nad ní více, než nad devadesáti devíti, které se nezaběhly. Tak také není vůle Otce vašeho, jenž je v nebesích, aby zahynul jediný v těchto maličkých."

•

Plány lidské se často neshodují s plány Božími.

Obdiv nad skutky Krista Pána spěl k vrcholu. Sláva jeho rozšířila se do všech krajů země židovské, ba i za její hranice. Apoštolové a učedníci den ze dne více a více žasli a divili se ve-

likosti Božské. Jak svrchovaně vládl nad přírodou a jejími živly, jak vševědoucně pronikal srdce a duše lidské, jak všemohoucně poroučel příčinám nemocí i samé smrti, zlí duchové poddávali se mu bez jediné odmluvy! A jeho nesmírná moudrost, nevýslovná dobrota a láska k trpícím, k hříšníkům! Kdo by nežasl, kdo by se neobdivoval, vždyť nic takového nebylo slýcháno, ani vídáno, a měl přece národ israelský slavné proroky. Apoštolové i učedníci byli nadmíru hrdi, plni štěstí a radosti, že mají takového Pána, blahopřáli si, že se dali do jeho služeb, chvílemi zmocňovala se jich až závrať při pomyšlení, jak vysoce jsou a budou postaveni, až Pán Ježíš si zjedná všude uznání, až svými zázraky opanuje všecko veřejné mínění pro sebe, až si svojí láskou získá i své nepřátele, až dobude jako vítězný král celý svět. Jako vzdálené, ale zřetelné zadunění hromu z blížící se bouře, tak zazněla apoštolům do jejich plánů a očekávání slova Krista Pána: „Vy složte ve svém srdci řeči tyto: Syn člověka bude vydán v ruce lidské, a zabíjí ho, a bude zabit, a třetího dne vstane z mrtvých.“ Nermuťme se příliš, když do našich krásných a dobrých plánů a úmyslů, zasáhne někdy bouře zklamání, časných nehod a nezdarů. Myšlenky člověka nejsou myšlenky Boží, plány Boží neřídí se podle plánů lidských, člověk míní podle svého, Pán Bůh mění podle svého. Apoštolové byli smutní a zaražení. Snad aspoň někteří z nich potichu smýšleli jako smýšlel později svatý Pavel: „O hlubokosti bohatství a moudrosti i vědomosti Boží! Jak nevyzpytatelné jsou soudy jeho a nevystihlé cesty jeho! Neboť kdo poznal mysl Páně? Aneb kdo byl jeho rádcem? Aneb kdo prve dal jemu a bude mu odplaceno? Vždyť z něho a skrze něho a k němu jsou všecky věci; jemu sláva na věky. Amen.“ Řím. II, 33-36.

Dvě drachmy, to jest jedna koruna padesát haléřů, chrámové daně.

Každý Israelita byl povinen platit od dvacátého roku svého věku chrámovou daň na potřeby chrámové. Mojžíš ustanovil na potřeby svatostánku pro každého dospělého jednou pro vždy půl siklu, to jest dvě drachmy, podle našich peněz asi jednu korunu padesát haléřů. Nehemiáš zavedl roční příspěvky po jedné koruně. Později byly poplatky opět zvýšeny na uvedenou míru. Daň měla býti odvedena do velikonočních svátků. Ze vzdálenějších krajů ji přinášeli později na svátky letnic nebo o slavnosti stánků. Tyto svátky se blížily. Výběrčí daně poslali Pánu Ježíši prostřednictvím Petrovým platební upomínku, které bylo ihned podivuhodným způsobem vyhověno. Božský Spasitel neměl u sebe ani korunu padesát haléřů, tím méně tři koruny. Aby se předešlo nedorozumění a pohoršení druhých, bylo placení neodbytné. Proto se stal div.

Když dáváme na ofěru.

Jako chrám jerusalemský potřeboval příspěvků, aby se důstojně mohla konat služba Boží, potřebují neméně příspěvků i naše křesťanské chrámy. Potřebuje příspěvků nejpřednější chrám Církve katolické, chrám svatého Petra v Římě. Tam odvádí se tak zvaný petrský haléř. Z tohoto haléře poskytuje nástupce svatého Petra pomoc nejdůležitějším potřebám Církve katolické po celém světě, zvláště v misijním území: staví se a zařizují kostely, školy, nemocnice a podobně. Chrám jerusalemský neměl daleko tak důležitých a velikých potřeb. A přece neváhal Kristus Pán učinit zázrak, aby byl příspěvek na chrám zaplacen. Ve svaté zemi na památných místech ze života Pána Ježíše stojí kostely, které nemají vlastních příjmů. Jsou udržovány z milodarů věřících. Horlivost v placení a dávání takových milodarů, ofěr a příspěvků je krásným následováním příkladu Pána Ježíše. „I rozpomenuli se učedníci jeho, že jest psáno: „Horlivost domu mého stravuje mne." Jan 2, 17.

Důležitá značka na cestě do nebe.

Kristus Pán ukazuje novou cestičku do nebe, na kterou nikdo ani z apoštolů nepomyslel: cestičku duchovního dětství: „Amen, pravím vám, neobrátíte-li se a nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského. Kdo se tedy poníží jako pachole toto, ten jest největším v království nebeském." Roztomilou vlastností dítěte je jeho přítulnost k otci a matce. Vidíme-li dítko, jak pospíchá do náručí a na klín otci a matce, vždycky nás to dojímá. Vzpomínáme na svoje vlastní dětství, jak bezpečnými a šťastnými jsme se cítívali na klíně svých rodičů. Dítě nespoléhá na sebe, neskládá důvěru v sebe a v své síly, nýbrž ve všem hledá oporu u rodičů. Potřebuje-li něco, běží k otci a k matce a prosí. Chce-li nahlédnout na něco vyššího, dává se pozvednout. Hrozí-li mu nebezpečí, má překročit překážky, neví si rady, v náručí otce a matky je pomoc a záchrana. Dospělý člověk je pyšný na své síly tělesné i duševní. Hledá naprostou samostatnost a neodvislost, aby nikoho nepotřeboval, nikoho se nemusil prosit, naopak, aby svou převahou panoval a vládl nad druhými. Je dosti lidí, kteří v pocitu svých sil, schopností, nadání, moci, slávy a bohatství domnívají se, že už naprosto nikoho nepotřebují, ani Boha, ani Vykupitele. Takováto pošetilá sebedůvěra a soběstačnost nemůže se líbit Tomu, jenž jediný jest soběstačný, jenž jediný všecko má a nemusí nikoho prosit. Celý nekonečný vesmír je ničím vůči Tvůrci. Co je člověk ve vesmíru, a co je člověk před Bohem! „Nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského." Ani apoštolové nesmí si myslit, že jsou něco ze sebe, nesmějí hledat povýšenost nad druhými, nýbrž s dětinnou prostotou a důvěrou mají se tulit k svému Bohu a Pánu jako dítky k nejlaskavějšímu a všecky milujícímu Otci.

Vše pro dítě.

Dětmi být a dítky milovat. To jest vůle Krista Pána. Dítě je pokorné, upřímné, důvěřivé, nevinné, soucitné, oddané. Jak je milé dítě, které si zachová všecky tyto dětské přednosti. Tak jsou krásné, že Božský Spasitel je dává za vzor i dospělým, a činí to dokonce podmínkou spasení. Přikazuje lásku k dětským duším a důtklivě varuje, aby se nikdy a v ničem nedával dítěti špatný příklad ať slovem, ať skutkem, ať jakýmkoliv způsobem. A přece se slov Pána Ježíše tak často nedbá. Rodiče a starší sourozenci budou se Pánu Bohu nejvíce z toho zodpovídat, jaký příklad a vzor dávali maličkým ve svém domě. Dítě si všímá všeho a pamatuje si mnoho. Bohužel právě zlé utkví v paměti nejlépe. Stačí jednou zaklnout před dítětem, jednou prohodit dvojsmyslný nebo výslovně nečistý žert před dítětem, a kdož ví kolikrát to bude dítě opakovat, kolikrát bude na slyšené myslit, kolika hříchům budou pohoršlivá slova zárodkem. Seménko pohoršení ponese ovoce a sice ovoce zkažené a otrávené, a to bude mít v sobě zase špatné zárodky a seménka dalších nových pohoršení, budou se od svedeného dítěte šířit dál a dál. Kolik to bude pohoršení a hříchů z neprozřetelného a pohoršlivého skutku nebo slova od dneška až do soudného dne.

Běda těm, kteří kalí čisté studánky.

Nade dveřmi křesťanských příbytků, na stěnách škol a ústavů, veřejných místností, kde dítky mají přístup, u výkladních skříní, v divadlech a kinech, na okraji časopisů pro mládež, všude tam, kde dospělý stýká se s dítětem, staví se před oči připomínka Ježíše Krista: „A kdo by pohoršil jednoho z maličkých těchto, kteří ve mne věří, tomu bylo by lépe, aby žernov osličí (mlýnské kolo) uvázal se na hrdlo jeho a on uvržen byl do hlubokosti mořské.“ Dítě má být podle přání Pána Ježíše každému vzorem pokory a nevinnosti, ale dítě chce také mít před sebou dobrý příklad. Kdo tedy opravdu dítky miluje, bude v nich vidět pro sebe vzor a zrcadlo nejkrásnějších ctností, bude pečovat ze všech sil, aby jasné zrcadlo dětské duše nikdy nezakalil pohoršlivým slovem nebo skutkem.

Nejenom znát, ale i milovat Boží přikázání od mladosti.

Svatý Augustin píše: „Když slyšíš slova: ‚Běda světu pro pohoršení,‘ přemýšlíš, kam bys měl utéci mimo svět, abys pohoršení a úrazu unikl. Kam tedy utečeš mimo svět, leč k tomu, jenž svět učinil? Ale jak k tomu, jenž učinil svět, dospěješ, leč když budeš milovati jeho zákon? Písmo svaté tě ubezpečuje: Pokoj hojný mají, kdož milují zákon Tvůj, jakýkoliv úraz jich nepotká. 118 Žalm, 165. Nepraví: kteří znají aneb slyší zákon, nýbrž kteří zákon ‚milují‘.“ Má pravdu svatý Augustin. Kdo

od mladosti navykl si z veliké lásky k Pánu Bohu zachovávati Boží přikázání, ten je dobře obrněn proti nebezpečí pohoršení a svodu ke hříchům. „Kterak bych mohl tak zlou věc učiniti a hřešiti proti Bohu svému?" volal Josef Egyptský, když žena Putifarova jej sváděla ke hříchu. „Bůh je zde, on mne vidí, on žádá, abych co nejrychleji opustil to, co mne pohoršuje a co by mne mohlo svést ku hříchu ať je to osoba, místo, kniha, obraz, cokoliv, i kdyby se mi zdálo, že je nemožno se odloučit, jako bych se měl odloučit od vlastní ruky, oka, nohy." Musím, Bůh to žádá: „A pohoršuje-li tě ruka tvá, utni ji a vrhni od sebe; lépe jest tobě vejíti do života věčného bezrukému, než majícímu obě ruce uvrženu býti do pekla v oheň neuhasitelný, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne." Tu, v těžkých pokušeních, nejlépe vidět, že nestačí jenom znáti Boží přikázání, nýbrž že je opravdu třeba Boží přikázání milovat, což ovšem není nic jiného než milovat jejich Původce — Boha samého. Láska k Bohu a jeho přikázáním je jako sůl, která chrání před hnilobou hříchu. „Mějte v sobě sůl a zachovávejte pokoj mezi sebou."

Je věčný oheň v pekle?

Pán Ježíš mluví o pekle. Slova jeho jsou jasná a aby nikdo o platnosti jejich nepochyboval, třikrát opakuje: „než uvrženu býti do pekla v oheň neuhasitelný, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne." Láska k nekonečně nás milujícímu Bohu má nás vésti ke všemu dobrému: k vroucí, zbožné a pozorné modlitbě, k přemáhání pokušení, k odříkání, ke konání dobrých skutků. Máme si často představovat konec svého života. Jak dobře se nám bude umírat, když jsme si všemožné násilí dělali, ve všem se přemáhali, k dobrým a záslužným skutkům se nutili, a to všecko z veliké a neochabující lásky k Bohu a Spasiteli našemu, který všeho si odpíral, všecko trpěl, jenom aby si naši lásku získal. Ochabne-li někdy člověk ve věrnosti k Pánu Bohu, je velmi užitečno vzpomenout na peklo. Snad ta nebo ona nevěrnost bude příčinou našeho zavržení: nedbalost v konání modliteb z lenivé pohodlnosti, zatvrzelá přilnulost k tomu nebo onomu hříchu, svatokrádežné přijímání svátostí a pod. Jak nutné je denní důkladné zpytování svědomí. Nikdo nebude zavržen, kdo zavržen býti nechce.

Svatý Pavel varuje na rozcestí.

„Tělo žádá proti duchu, duch pak proti tělu. Zjevny pak jsou skutky těla; jsou to smilství, nečistota, chlípnost, modloslužba, čarodějství, nepřátelství, sváry, řevnivosti, zlosti, osobivosti, různice, roztržky, závist, vraždy, opilství, obžerství a věci jim podobné; o těch vám předpovídám, jakož jsem byl již předpověděl, že kdo takové věci dělají, království Božího nedojdou. Plodem ducha však jest láska, radost, pokoj, trpěli-

vost, přívětivost, dobrotivost, shovívavost, tichost, důvěra, mírnost, zdrženlivost, čistota. Ti však, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi.“ Gal. 5, 19-24.

Kdo zná tu lásku.

Jak miluje zahradník malé stromečky ve své štěpnici, jak pečlivě ošetřuje každý ten nadějný stromek, ke kůlu jej přivazuje, aby rovně rostl, zalévá a čistí od škodlivého hmyzu! Takřka denně prohlíží svoje miláčky, nezačíná-li některý vadnout a schnout. Jaká bolest a zármutek pro pečlivého a starostlivého zahradníka, když se tak stane. Jak veliký a spravedlivý hněv se ho zmocní, když pozná a vypátrá škůdce. Nejpřísnější trest zdá se mu malým pro toho, jenž zlovolně ublížil některému z jeho miláčků. Duše dítěte stvořená Bohem Otcem k obrazu Božímu, vykoupená Bohem Synem k nejvyšší důstojnosti dítek Božích a dědiců království nebeského, posvěcená Duchem svatým, jak ta je drahá Bohu Otci i Synu i Duchu svatému. Každá dostává vzácného strážce anděla strážného. Andělé strážní bdí u svých chráněnců, ale zároveň patří na tvář Boží. Mohou tedy bezprostředně si stěžovat a žalovat Bohu samému, když vidí škůdce svých miláčků. Radují se a přimlouvají se za ty, kteří slovem i příkladem s nimi snaží se udržet dítky na nejlepší cestě. Přimlouvají se za ty, kteří se přičiňují o včasný křest dítěte a tak duši jeho v případě smrti otevírají nádherné síně království nebeského. Porodní babičky, horliví misionáři, kteří neúnavně a nebojácně křtí umírající nemluvňátka, budou mít jistě připravenu zvláštní, skvělou odměnu u Nejsvětější Trojice. Rodiče, kteří od malička vedou své dítky k nejvřelejší lásce k Pánu Bohu, vychovatelé a učitelé náboženství, a zvláště ti, kteří se ujímají mládeže opuštěné a zanedbané, kteří vytrhují dítky z nebezpečných příležitostí ke hříchu, působí v nebi andělům strážným nesmírnou radost. Jest to konečně radost Boha Otce, Syna i Ducha svatého, která v jásot uvádí celé nebe nad každou zbloudilou dětskou ovečkou, která byla uvedena šlechetným horlitelem pro slova Pána Ježíše do řad jeho miláčků. Jedním z největších a nejzasloužilejších dobrodinců zanedbané mládeže jsou salesiánské ústavy italského kněze Dona Boska z Turina. Podporovatelé těchto ústavů stávají se účastnými převzácných odměn slíbených Kristem Pánem záchrancům mládeže.

Brzké a časté sv. přijímání.

Ačkoliv mnoho konají pro dobro a spásu mládeže andělé strážní, mnoho konají svědomití a pečliví vychovatelé a přátelé mládeže, přece přeje si Božský Vychovatel a nejlepší přítel mládeže působit na posvěcení duší dítek bezprostředně sám. Tu možnost dávají rodiče a vychovatelé Kristu Pánu, když k němu přivádějí dítky od nejútlejších let a co nejčastěji.

CÍRKEV MÁ MOC ROZSUZOVAT. SPOLEČNÁ MODLITBA. PODOBENSTVÍ O NEMILOSRDNÉM SLUŽEBNÍKU.

Vyrovnej se po dobrém — Jinak ať rozsoudí představení církevní — Kolikrát se má odpouštět — Milosrdný král — Nemilosrdný služebník.

Mat. 18, 15 - 35.

Tehdy řekl Ježíš učedníkům: „Zhřešil-li pak proti tobě bratr tvůj, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Poslechne-li tě, získal jsi bratra svého; pakli neposlechne, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků každá věc byla zjištěna. Nebude-li jich dbáti, pověz to církvi; neuposlechne-li však ani církve, budiž tobě jako pohan a celník. Vpravdě pravím vám: Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvážete na zemi, bude rozvázáno i na nebi. Opět pravím vám: Sjednotí-li se dva z vás na zemi o kterékoli věci, a prosí za ni, dostane se jim toho od Otce mého, jenž je v nebesích. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jméno mé, tam jsem já mezi nimi."

Tehdy přistoupil k němu Petr a řekl: „Pane, kolikrát mám odpustiti bratru svému, když zhřeší proti mně? Až do sedmkráte?"

Dí mu Ježíš: „Nepravím tobě ‚až do sedmkrát', nýbrž do sedmdesátisedmkrát. Proto podobno jest království nebeské králi, který chtěl zúčtovati se služebníky svými. A když počal účtovati, přivedli mu jednoho, který mu byl dlužen deset tisíc hřiven. Když neměl čím zaplatit, rozkázal jej pán jeho prodati, též manželku jeho i děti a všecko, co měl a zaplatit. Padl tedy služebník ten před ním a prosil ho řka: ‚Poshověj mi, a všecko ti zaplatím.' I slitoval se pán nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. Vyšed pak služebník ten, nalezl jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů, i popadl ho a rdousil řka: ‚Zaplať, cos dlužen.' Padl tedy spoluslužebník jeho před ním a prosil ho řka: ‚Poshověj mi, a všecko ti zaplatím.' Ale on nechtěl, nýbrž odešed, dal jej do žaláře, až by dluh zaplatil. Uzřevše spoluslužebníci jeho, co se událo, zarmoutili se velmi a přišedše, pověděli pánu svému všechno, co se stalo. Tu povolal ho pán jeho a řekl mu: ‚Služebníku nešlechetný, všechen dluh jsem ti odpustil, poněvadž jsi mě prosil, neměl jsi tedy také ty se slitovati nad svým spoluslužebníkem, jak i já jsem se slitoval nad tebou?' I rozhněval se pán jeho a dal jej mučitelům, dokud by nezaplatil všeho dluhu. Tak i Otec můj nebeský učiní vám, neodpustíte-li ze srdce každý bratru svému."

*

Co s lidmi, kteří dávají pohoršení.

Když Kristus Pán vykládal o trestuhodnosti pohoršení, napadla jistě apoštolům otázka: „Jak zakročit proti člověku, který

dává veřejné a nebezpečné pohoršení?“ Na příklad z dnešní doby: Muž a žena žijí spolu bez manželského svazku, tiskem nebo slovem šíří někdo nebezpečné bludy proti víře křesťanské nebo proti křesťanské mravnosti, odebírá někdo noviny a knihy výslovně protikatolické, účastní se nekatolických bohoslužeb a obřadů, účastní se manifestací a spolkových jednání zřejmě protikatolických, chce se nechat po smrti spálit v krematoriu a podobně. Co s takovými lidmi? Nechat jich a nevšímat si jich vůbec? Pán Ježíš radí: Je-li jen trochu naděje, že si dá říci, běž k němu a s velikou a bratrskou láskou ho upozorni na zodpovědnost, kterou oním pohoršením na sebe béře. Dá-li si říci, máš zásluhu, že s milostí Boží jsi také ty spolupůsobil na na jeho záchraně. A v takových případech je nadmíru důležito použít společné modlitby za viníka, aby milost Boží připravila srdce jeho a on přijal upozornění a napomenutí. Nedá-li si od tebe říci, zkus to ještě s druhými. Vezmi nebo pošli k němu jiné hodné a vlivné osoby, kterých si dotyčný váží, ať s ním laskavě promluví. Zůstane-li i potom zatvrzelý a naprosto nebude chtít pohoršení odstranit, nezbývá než upozornit církevní úřady, aby veřejně na pohoršitele upozornily a před ním varovaly, je-li to skutečně v zájmu ochrany křesťanské víry a mravů.

Zákonodárná a soudní moc Církve katolické.

Církev katolická byla ustanovena od Pána Ježíše, nejenom aby hlásala jeho učení, ale také aby bděla nad zachováváním Božích přikázání. Co dělá Církev, když její člen veřejně a pohoršlivě jedná proti Božím neb církevním přikázáním? Totéž, co dělá matka a otec v rodině, když dítě neposlechne jasného a důležitého příkazu: napomíná, kárá, soudí a trestá. Moc k tomu má od Krista Pána: „Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvážete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ To jest zákonodárná a soudní moc. Plnost této moci dostal již dříve svatý Petr. I apoštolové mají tuto moc, ovšem ve spojení s hlavou Církve. Mají moc: přijímat a vylučovat z Církve, zakazovat a přikazovat, prohlašovat za správné a nesprávné, za dovolené a nedovolené, mají moc hříchy odpouštět a hříchy zadržovat, tresty ukládat a tresty uvolňovat.

Stát používá tělesných trestů. Používá jich také Církev?

Církev katolická má a měla vždycky ve svém trestním zákoníku jen tresty duchovní. Tělesných trestů používal v některých dobách ten neb onen stát oproti bludařům, spiritistům-kejklířům. Stát trestal takové, protože se obyčejně prohřešovali i proti jeho zákonům a ohrožovali jeho zřízení. Stát však používal úřadů církevních, aby vyšetřily skutečnou vinu těchto lidí. Úřady církevní, pokud trval tento stav, snažily se vše-

možně o záchranu těla i duše souzeného. To byl konečně úkol Církve jako matky, která má bdíti nad blahem tělesným i duchovním svých dítek. Že se tato snaha mnohdy nesetkala s úspěchem, jednak pro zatvrzelost viníkovu, jednak pro přísnost státních zákonů, nemůže nikdo rozumný uvalovat zodpovědnost na Církev. Církev nepotřebovala trestů tělesných, tresty duchovní jsou vhodnější a působivější, poskytují více příležitosti k polepšení a pokání.

Tresty, kterých Církev katolická používá, mají záchranný úkol.

Stupnice duchovních trestů Církve Ježíše Krista je jednoduchá: odepření rozhřešení ve svátosti pokání, vyloučení z Církve, odepření křesťanského pohřbu. První dva tresty mají účel především přiměti viníka, aby se vzdal určitých těžkých a pohoršlivých hříchů, dále mají všecky tři druhy trestů důležitý účel varovat a odstrašovat druhé od těchže hříchů. Že Církev jedná, i když trestá, velice shovívavě, dobrotivě a milosrdně, dosvědčuje každý takový případ. I při trestání nemůže a nesmí mít jiného účelu než spásu a záchranu duší. Stačí jediné slovo viníka: „Lituji“, Církev na místě Božím odpouští mu vinu i trest a dopřává mu opět podílu ze svého pokladu milostí a darů Božích.

Aby byl Pán Ježíš s námi, když se modlíme.

Odloučí-li se kdo od Církve, nemá naděje na vyslyšení svých modliteb, zrovna tak jako jí nemá pohan se svými pověrčivými prosbami nebo nepoctivý celník, to jest výběrčí daní, pokud trvá ve svých těžkých hříších nepoctivosti. Jedině kdo trvá ve spojení s Církví, dojde vyslyšení. „Vždyť, když jenom dva by se sjednotili ve zbožném úmyslu, aby prosili v kterékoli věci, stane se jim od Otce mého, jenž jest v nebesích“ pravil Pán Ježíš. Což teprve v tom velikém shromáždění, jakým jest Církev, když věřící společně se modlí za své vzájemné a různé potřeby! Pán Ježíš společnou modlitbu velice miluje a slibuje nejenom vyslyšení, nýbrž vyznamenává svojí zvláštní přítomností ty, kteří společně se za něco modlí. Proto v rodinách mají se modlitby konat společně a nahlas, proto schází se věřící k společné modlitbě do chrámu Páně, proto, i když jednotlivě se modlíme, máme své prosby sjednocovat s prosbami celé Církve svaté, bojující na zemi, trpící v očistci i vítězné v nebi. Svatý Ignác Antiochenský píše: „Má-li modlitba dvou nebo tří takovou sílu, jak praví Pán Ježíš u svatého Matouše, čím více sjednocená modlitba biskupa a celé jeho obce?“ Svatý Ambrož: „Mnozí nepatrní jsouce jednomyslně shromážděni stávají se mocnými, a modlitbami mnohých není možno, aby bylo pohrdnuto.“

Starozákonní a novozákonní názor na odpouštění.

I Židé si byli vědomi, že je to vůle Boží, aby se křivdy odpouštěly. Ale právě tu se ukazuje starozákonní nedokonalost. Láska k bližnímu, smířlivost a odpuštění bylo omezeno číslem tři. Do třetice odpusť a pak už neodpouštěj. Apoštol Petr vycítil dobře ze slov Božského Spasitele, která byla ještě obsažnější než nám je zachovala evangelia, že vlastní naše osobní křivdy a urážky máme odpouštět. I když snad jsme nuceni někdy svou čest a dobré jméno hájit veřejně voláním svědků a před soudem, máme pachateli křivdy a urážky ze srdce odpustit. Ovšem stane se, že se nám za urážku ani nedostane zadostučinění, snad mnohdy utrpíme i velikou škodu a jsme i nevinně trestáni a stíháni. V takovém případě odpuštění je hrdinským skutkem lásky k bližnímu a lásky k Bohu a k jeho nejsvětější vůli. A vůle Boží zní: odpouštět vždycky, všem a všecko. O tom musil být Petr i ostatní apoštolové názorně a důkladně poučeni. Proto jim Kristus Pán vykládal příklad ze života, který měl být zároveň podobenstvím a znázorněním, jak Bůh odpouští lidem nesmírné dluhy, jak by nebylo pěkné a zasluhovalo by trestu, kdyby člověk člověku nepatrné dluhy, to jest různé křivdy, nechtěl odpustiti.

Tři, sedm a sedmdesátsedm.

Apoštol Petr chtěl být dokonalejší než byli učitelé židovští: byl ochoten odpustiti témuž člověku nejenom třikrát ale dokonce sedmkrát. Snad se domníval, že dostane pochvalu od Pána Ježíše. Jistě se Pán Ježíš laskavě a vlídně podíval na svého apoštola, že aspoň částečně pochopil jeho vůli. Ale sedmička Petrova byla jedenáctkrát znásobena, aby byla vůle Božského Spasitele správně vyjádřena: „Chci, abyste vy, moji učedníci, odpouštěli ne třikrát, ne sedmkrát, ale mnohokrát a vždycky. Zdá se vám to být přísné a snad nespravedlivé? Porovnejte a posuďte sami!“

Milionkrát víc.

Podobenství o nemilosrdném služebníku je překrásné. Apoštolové lehce pochopili, že králem, jemuž jsme všichni nesmírně mnoho dlužni, tak mnoho, že nejsme nikdy s to, abychom své dluhy jemu splatili, je Pán Bůh. Co dobrého nám Pán Bůh prokázal, a zvláště kolikrát nám hříchy a urážky vůči sobě odpustil! I lehký dobrovolný hřích je nekonečnou urážkou velebnosti a dobroty Boží, což teprve dobrovolné hříchy smrtelné! Služebník byl králi dlužen deset tisíc hřiven stříbra to jest asi 40 milionů korun. Nikdy by je nebyl mohl splatit, pán mu je milosrdně odpustil, když prosil. Jakým obnosem by se dal odhadnout jeden dobrovolný hřích jako dluh u Pána

nejvyššího? Naprosto žádným. Celý stvořený svět nestačí, aby poskytl zadostučinění za nejmenší hřích. Jsouce si dobře vědomi závratné velikosti svých dluhů, prosili jsme úpěnlivě u zpovědnice: Poshověj nám, odpusť nám, Ježíši! A On velkomyslně, laskavě a milosrdně odpustil. Jak to, že za krátký čas na to slyšeli přátelé a známí z úst jednoho takového šťastného, jemuž byly nesmírné dluhy od Boha odpuštěny, slova: „Nenávidím toho člověka, nikdy mu nezapomenu, co mi zlého udělal, do smrti ho nechci vidět, kéž ho Bůh za to zavrhne!" Služebník služebníkovi měl odpustit asi 400 korun. Ale služebník nebyl jako jeho pán. Neměl lásky, neměl milosrdenství ve svém srdci, a proto vzal i jeho pán slovo odpuštění zpět a uvrhl nemilosrdného služebníka do žaláře, dokud se nevyplatí. To však nebylo možno, byl tedy navždy odsouzen do žaláře, a neměl z něho vyjíti nikdy. Kdyby nás někdo o všecek majetek připravil, kdyby nám i o život ukládal a jaké jiné křivdy způsobil, není to přece nikdy víc než několik korun služebníkových proti velikým milionům pánovým. Milujeme slova a napomenutí Pána Ježíše. Také napomenutí z tohoto příkladu je nám milé a drahé. Apoštolové se svatým Petrem si také myslili: „Bude nám to někdy těžko zachovat, ale náš Pán a Spasitel si to přeje a má právo si to přáti, poněvadž sám nám ustavičně odpouští, poslechneme vždycky a za všech okolností. Konečně, kdo by chtěl, aby se na něm vyplnila slova téhož Spasitele, jenž bude jednou naším soudcem: „Tak i Otec můj nebeský učiní vám (uvrhne vás do žaláře věčného), jestli neodpustíte jedenkaždý bratru svému ze srdcí svých."

Odpuštění a odpuštění je veliký rozdíl.

„Hrozná to výpověď," — praví svatý Jeroným. — Podle našich myšlenek přizpůsobuje se Boží příkaz: jestliže bratřím nepromineme věci malé, nebudou nám od Boha odpuštěny věci velké. A poněvadž by mohl každý říci: „Vždyť nemám ničeho proti svému vinníku, Bůh je jeho Soudce, nestarám se o něho, já jsem mu odpustil," z té příčiny dává Pán pečeť na konec svého výroku a odmítá všecku přetvářku zdánlivého a neupřímného smíru slovy: „Jestliže neodpustíte jedenkaždý bratru svému ze srdcí svých." Svatý Bernard přidává: „Nenávidí tě někdo v srdci, miluj ho ze srdce, uškodil ti kdo ústy, otevři ústa k vroucí modlitbě za něho, ublížil ti kdo skutkem, prokazuj mu dobrodiní a lásku. Blahoslavená taková msta, bližního smiřující, Bohu milá."

Rodiče a vychovatelé mají důležitý úkol naučit svěřené dítky odpouštět všem, kteří jim ublížili. Ovšem musí učit nejenom slovem, ale i příkladem. Nikdy se nenaučí dítky odpouštět od rodičů hněvivých, svárlivých a mstivých. S dítkami ani rodiče by neobstáli na soudě Božím.

Příbuzní praví: Zjev se světu — Kristus Pán: Čas můj se ještě nenaplnil — V skrytosti do Jerusalema — V Samaří odepřeli pohostinství — Apoštolové svolávají trest — Nevíte, čího ducha jste.

Jan 7, 1-10.

Potom Ježíš chodil po Galileji, neboť nechtěl choditi po Judsku, poněvadž židé hleděli ho zabíti. Byla pak blízko slavnost židovská, stánků.

I řekli mu bratři jeho: „Odeber se odtud a jdi do Judska, aby také učedníci tvoji uviděli tvé skutky, které činíš; vždyť nikdo nečiní nic skrytě, chce-li býti na jevě. Činíš-li tyto věci, zjev se světu."

Nevěřili totiž v něho ani bratři jeho.

Ježíš tedy jim řekl: „Čas můj ještě nepřišel, ale čas váš jest vždycky pohotově. Vás nemůže svět nenáviděti, mne však nenávidí, neboť já vydávám o něm svědectví, že skutky jeho jsou zlé. Vy jděte na tuto slavnost, já nejdu na slavnost tuto, neboť čas můj ještě se nenaplnil."

To pověděv, sám zůstal v Galileji. Když však bratří jeho odešli, tehdy odebral se i on na slavnost, nikoli zjevně, nýbrž jako ve skrytě.

Luk. 9, 51-56.

Když přicházel čas, kdy měl býti vzat do nebe, umínil si pevně, že půjde do Jerusalema. I poslal posly před sebou. Ti odešedše vešli do jedné vesnice samařské, aby mu tam vše připravili. Ale nepřijali ho, poněvadž se bral do Jerusalema.

Uzřevše to učedníci jeho Jakub a Jan pravili: „Pane, chceš, abychom řekli, by oheň sestoupil s nebe a je zahubil?"

Ale on obrátiv se, pokáral je řka: „Nevíte, čího ducha jste. Syn člověka nepřišel duše zahubit, nýbrž spasit." I odešli do jiné vesnice.

*

K čemu měla posloužit slavnost stánků?

Slavnost stánků se konala u Židů na památku putování po poušti, kdy bydleli ve stanech. Zároveň měla býti a byla slavnost stánků díkůvzdáním Pánu Bohu za obdrženou úrodu. Čas slavnosti připadal na podzim ku konci října. Ze všech končin přicházeli Židé do Jerusalema, neboť svátky stánků byly z těch, kdy se měli členové vyvoleného národa dostavovat před Tvář Boží do Jerusalema. Stany z čerstvých větví vyplňovaly ulice, náměstí, dvory, i střechy domů. Všude bylo rušno a veselo. Účastníci slavnosti nosili v rukou palmové, myrtové, citronové ratolesti. Chrám byl osvětlen. Celé město se podobalo zahradám a lesu. Není divu, že na tento radostný a veselý svátek kdekdo se těšil a k němu pospíchal. Tento svátek mohl být velice vhodnou

příležitostí: podivuhodnými skutky upoutat na sebe pozornost a strhnout za sebou zástupy. Tou myšlenkou se zabývali příbuzní Krista Pána. To by byla i pro ně příležitost zaskvět se v jasu mocného divotvůrce a míti podíl na moci, kterou na sebe strhne. Však už byl čas, aby se něco podobného stalo. Co je z těch zázraků, které Pán Ježíš koná po vesnicích a městečkách, v tichu a ústraní vesniček a venkovských městeček, v samotách a na poušti? Ani o velikonocích, ani o letnicích Kristus Pán nebyl v Jerusalemě z důvodů zajisté velmi vážných. Ctižádostivým příbuzným nebylo to po chuti: „Odebeř se odtud a jdi do Judska, aby také učedníci tvoji viděli tvé skutky, které činíš, vždyť nikdo nečiní nic skrytě, chce-li býti na jevě. Činíš-li tyto věci, zjev se světu." Světská a marnivá touha po cti a snad i po majetku mluvila z těchto slov. Neznali a proto ani nevěřili ještě příbuzní Páně v jeho duchovní poslání a duchovní království.

Ještě ne, až přijde chvíle určená.

„Já ve svém Božském plánu mám přesně označený a určený čas ku všemu, co konám. V tom je nesmírný rozdíl mezi mnou a vámi. Vaše skutky jsou nahodilé, závislé na vaší libovůli, na vašich nestálých náladách, vaše skutky nemají velikého dosahu do budoucnosti, moje skutky mají důvod v nekonečné moudrosti Boha Otce, v Božské moudrosti mé i v moudrosti Ducha svatého, moje skutky mají dosah nedohledný. Vaše společnost se ke mně nehodí. Vy máte zcela jiné postavení ve světě než já. Vy jste světu lhostejni. Já, jako Vykupitel světa, nejsem a nebudu lhostejným světu, ovládanému mocí temnosti. Vy tedy jděte na tu slavnost, já nepůjdu na slavnost tuto, neboť čas můj se ještě nenaplnil." Opovážlivý rozkaz příbuzných vyzněl na prázdno. Pán Ježíš zatím ještě nešel do Jerusalema, nýbrž až po prvních dnech svátků. Šel tam zcela tiše a nenápadně, aby nevzbuzoval pozornosti. Vždyť, budeme slyšet, Židé po něm slídili. Budeme čísti později, jak fariseové a zákoníci ho hledali: „Kde jest On?"

S Bohem začni každé dílo, podaří se ti až milo.

Jaké jsou naše skutky? Také jenom nahodilé, závislé od okamžitých nálad a nápadů? Takové skutky nemají ceny před Pánem Bohem a nemají velkého dosahu, nepřinášejí užitku pro věčnost. Všecky naše snahy mají se obracet k tomu, aby naše skutky odpovídaly Božím plánům a úmyslům. Aby takovými byly, musíme je připravovat zbožnou a pokornou modlitbou, modlitbou a trpělivou obětí provázet, děkovat za sebemenší výsledek viditelný nebo neviditelný Božskému Pomocníku. Jinak Božský Spasitel obrátil by se k nám zády, nechal by nás jít svou cestou a sám by šel svou cestou bez nás. Tak to udělal svým

příbuzným. Svatý Pavel vřele nás povzbuzuje, abychom všecko podnikali ve jménu Božím, s důvěrou v pomoc Boží a s vděčností abychom děkovali: „Bratři, . . . o nic nepečujte úzkostlivě, nýbrž ve všem žádosti vaše přicházejtež Bohu ve známost modlitbou a prosbou s díkučiněním, a pokoj Boží, který převyšuje všecko pomyšlení, ochrání srdce vaše i myšlenky vaše v Kristu Ježíši." Filip. 4, 6. 7.

Pán Ježíš to vysvětluje.

Lidé, kteří žijí jenom pro tento svět, nenávidí, co je Božího. Nenávidí jméno Boží, zneuctívají je a rouhají se mu, nenávidí Boží přikázání a svévolně je přestupují, právě proto, že jsou to Boží přikázání. Vzpomeňme Božího přikázání o svěcení svátečního dne! Lidské příkazy, státní zákony a spolkové předpisy zachovávají mnozí velmi přesně a svědomitě, přikázání Boží jsou jim na posměch. Církvím nekatolickým dávají pokoj, Církev Ježíše Krista nenávidí a všemožně se snaží jí uškodit a ji zničit. Světským zaměstnancům, zřízencům a úředníkům neubližují, ale úředníky Ježíše Krista, katolické kněze nenávidí. Proč to všecko, proč ta nenávist bez příčiny? „Vás nemůže svět nenáviděti, mne však (a všecky, kteří pracují se mnou) nenávidí, neboť já vydávám o něm svědectví, že skutkové jeho jsou zlí." Nedejme se klamat a zastrašit pomluvami, nadávkami, posměchem a pronásledováním, kterými svět ukazuje svoji nenávist vůči Bohu, Ježíši Kristu a jeho svaté Církvi. Nedejme se svádět a zlákat chválami a velebením těch, kteří se vyznamenali v boji proti Bohu a Církvi. Budeme později čísti slova Božského Spasitele: „Jestliže svět vás nenávidí, vězte, že mne nenáviděl prve nežli vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval své vlastnictví; poněvadž však ze světa nejste, nýbrž já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí." Jan 15, 18—20.

Jaká je to řeč? Když jeden apoštol zrádce, tedy všichni zrádci?

Ovšem, někdy má i zlý a Boha nenávidějící svět pravdu a má také radost, když ukazuje na špatný příklad, na hříšné skutky apoštola-kněze, nebo věřícího-učedníka. „Hleďte, takový je ten a takoví jsou všichni, taková je celá Církev, nevěřte a neposlouchejte." Pravdu má svět, když ukazuje na takové jednotlivce, jsou takoví, byli a budou. I Kristus Pán měl takového mezi apoštoly a měl takové i mezi ostatními učedníky. Drželi se Krista Pána, ale pouze zevně a jménem, nikoliv vnitřně a skutkem. Kdo však má právo ze skutků několika nevěrných obviňovat a tupit všecky apoštoly a všecky učedníky Páně? Svět tedy nemá pravdu a ukazuje, že mluví a jedná přece jenom z nenávisti k Bohu a k dílu Božímu, když pro hříchy

několika jednotlivců obviňuje a tupí celou Církev. Satanská a netajená radost, s kterou tak činí, ukazuje a prozrazuje jeho smýšlení a jeho úmysly. Bohužel, i někteří katoličtí křesťané jsou krátkozrací a nevidí dál než na tištěné řádky novin a brožur, nevidí do dílen tohoto světa, nepřátelského Ježíši Kristu, nevidí do kanceláří a redakcí, kde se pracuje při svitu pekelných plamenů nenávisti a zloby.

Neuznání a nevděk k Pánu Ježíši na každém kroku.

S jakým sebezapřením a s jakou duševní mukou rozhodl se Pán Ježíš vkročiti do Jerusalema, který v několika měsících měl už být svědkem i příčinou jeho nesmírného ponížení a nezměrných bolestí na duši i na těle. Jerusalem, budoucí popraviště vtěleného Syna Božího! A přece Kristus Pán toto město miloval a s touhou a láskou ubíral se do něho. A právě láska k Jerusalemu způsobila mu na cestě nepříjemnost se Samaritány. Za to, že šel k Židům do Jerusalema, odepřeli jinak dosti šlechetní Samaritáni pohostinství Kristu Pánu a jeho apoštolům. Byla toho příčinou stará rozepře mezi Židy a Samaritány, jak jsme četli ve vypravování o ženě Samaritánce u studnice sichemské. Má se Bohu obětovat v Jerusalemě nebo na hoře Garizim? Kromě toho nemohli Samaritáni Židům zapomenout, že jim Jan Hyrkánus, král judský, zbořil chrám na hoře Garizim, postavený od Sanabalata, satrapy perského.

Řekli bychom „svatý hněv“ a přece nebyl svatý.

Apoštolové byli nadmíru uraženi a rozhorleni nepohostinností Samaritánů. Nebyl to hněv snad jen pro osobní urážku. Byl uražen a potupen jejich Mistr a Pán. Právo pohostinství bylo odepřeno Tomu, který už tolik dobrého lidem vykonal, jak apoštolové sami byli toho svědky, trocha lásky, která se neodpírala žebráku, byla odepřena Tomu, který neváhal opustiti svůj Božský trůn a stal se poutníkem na této zemi a právě chystal se život svůj obětovat pro spásu všech lidí. Horlivost a láska mluvila z apoštolů, když pronášeli slova: „Pane, chceš-li, abychom řekli, by oheň sestoupil s nebe a je zahubil?“ Horlivost neujasněná a láska nezušlechtěná! Do duší apoštolů chtěl Božský Spasitel naštípiti horlivost a lásku docela jiného druhu, když je napomenul a jim řekl: „Nevíte, čího ducha jste. Syn člověka nepřišel duše zahubit, nýbrž spasit.“ To znamenalo: „Tak nesmíte mluvit a smýšlet vy, kteří máte mi pomáhat ku spáse duší. Je to ovšem urážka, čeho se Samaritáni dopustili. Ale byli si toho plně vědomi, co dělají? Nezaslepila jich zděděná národní nevraživost? Nedá se tak jejich chyba aspoň částečně omluvit a milosrdně odpustit? A vy byste chtěli hned trestat a zahubit? Tak si nesmíte počínat, když jste mými apoštoly. Naopak, když budete vidět chybující a hřešící, vzpo-

menete si, že máte míti v sobě mého ducha, ne ducha starozákonní Eliášovy přísnosti, ale ducha velikého smilování, neskonalého milosrdenství, ducha, který nalomené třtiny nedolomí a knotu doutnajícího nedohasí. Budete prosit za odpuštění pro hříšníka, já mu milerád poskytnu na vaši přímluvu více milosti k obrácení a polepšení, a tak přispějete ne k záhubě, ale k záchraně hříšníka, k jeho věčné spáse. Proto jsem přišel na svět a proto jsem si vás vyvolil."

Všechno pro spásu hříšníků.

Nebylo by podle vůle dobrotivého Spasitele, kdybychom nevěřící, veřejné hříšníky a pronásledovatele Církve odsuzovali a zavrhovali do pekla. Neznáme okolnosti jejich života, nevíme, zda-li bychom v podobných okolnostech nebyli daleko horší. A naopak, kdyby oni byli na našem místě a kdyby obdrželi ty milosti, které jsme dostali od Pána Boha my, nebyli by oni daleko lepší a světější než my? A konečně i duše, největšího hříšníka je schopna se obrátit a státi se svatou, když ve vhodném okamžiku otevře se milosti Boží. K tomu máme přispívat. Hříšník sám se o sebe nestará. Žije v zaslepenosti a zatvrzelosti. Musí mu někdo pomoci a když on se nemodlí a za milost kajícnosti neprosí, máme to za něho vykonat my. Hříšník nechce dělat pokání, aby si naklonil milosrdenství Boží. Máme to dělat my, máme svoje pokání, své trpělivosti, sebezapření a jiné dobré skutky darovat hříšníkům. Vzpomeňme, kolik svatých duší v nebi bylo napřed hříšníky i pronásledovately Církve. Kéž by každý apoštol i každý prostý učedník Páně pochopil, jak horoucí přání a touha je obsažena ve slovech Božského Spasitele: „Nevíte, čího ducha jste. Syn člověka nepřišel duše zahubit, nýbrž spasit."

POVOLÁNÍ K APOŠTOLSKÉMU ŽIVOTU. ROZESLÁNÍ DVAASEDMDESÁTI UČEDNÍKŮ.

Odmítnut — Povolán — Buď anebo — Po dvou — Nedostatek dělníků — Opatrnost a prostota — Bez přítěže — Nositelé pokoje — Budete i zapuzeni — Korozian a Bethsaida — Já a vy — Číše studené vody — Radost učedníků z úspěchů — Větší radost — Sláva maličkých — Blahoslavené oči — Láska volá.

Luk. 9, 57-62. 10, 1-24.

Když se brali cestou, kdosi mu řekl: „Budu tě následovati, kamkoli půjdeš." Ježíš mu řekl: „Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil."

Jinému pravil: „Pojď za mnou." On řekl: „Pane, dovol mi prve odejíti a pochovati otce mého."

Ježíš pravil: „Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé, ty však jdi, a zvěstuj království Boží."

I řekl jiný: „Budu tě následovati, Pane, dříve však mi dovol rozloučiti se s mými domácími.“

Ježíš mu řekl. „Žádný, kdo položil ruku svou na pluh a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.“

Potom Pán vyvolil ještě jiných dvaasedmdesát a poslal je po dvou před sebou do každého města i místa, kam hodlal sám přijíti. A pravil jim: „Žeň sice hojná jest, ale dělníků málo. Proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou. Jděte: hle, já posílám vás jako ovce mezi vlky. Nenoste s sebou měšce, ani mošny, ani obuvi, a nikoho na cestě nepozdravujte. Vejdouce do domu, řekněte napřed: ‚Pokoj domu tomuto‘. A bude-li tam člověk pokoje hodný, spočine na něm pokoj váš, pakli ne, vrátí se k vám. V tom domě pak zůstávejte a jezte i pijte, co mají; neboť hoden jest dělník mzdy své. Nepřecházejte z domu do domu. A když vejdete do města a přijmou vás, jezte tam, co vám předloží, a uzdravujte nemocné, kteří jsou v něm, a rcete jim: ‚Přiblížilo se k vám království Boží.‘ Když však vejdete do města a nepřijmou vás, vyjděte tam na ulice jeho a rcete: ‚Střásáme vám i prach, který se nám na nohou přichytil z města vašeho; to však vězte, že se přiblížilo království Boží‘. Pravím vám, že Sodomě bude v onen den lehčeji než městu tomu.

Běda tobě, Korozaim, běda tobě, Betsaido! Neboť kdyby v Tyru a Sidonu byly se udály divy, které se děly ve vás, byli by dávno v žínici a popelu sedíce dali se na pokání. Avšak Tyru a Sidonu bude lehčeji na soudě nežli vám. A ty, Kafarnaum, nebylo jsi až do nebe povýšeno? Až do propasti budeš svrženo. Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá, kdo však mnou pohrdá, pohrdá tím, jenž mě poslal.“

Těch dvaasedmdesát se vrátilo s radostí. Pravili: „Pane, také zlí duchové se nám poddávají ve jménu tvém.“

I řekl jim: „Viděl jsem satana jako blesk padati s nebe. Hle, dal jsem vám moc šlapati na hady a na štíry a na veškerou sílu nepřítelovu, a nic vám neuškodí. Avšak z toho se neradujte, že duchové se vám poddávají, nýbrž radujte se, že jména vaše napsána jsou v nebesích.“

V tu hodinu zaplesal v Duchu svatém a řekl: „Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je nedospělým; ano, Otče, že se ti tak zalíbilo. Všecko jest mi dáno od Otce mého, a nikdo neví, kdo jest Syn, leč Otec, a kdo jest Otec, leč Syn, a komu by to chtěl Syn zjeviti.“ A obrátiv se k učedníkům svým pravil: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte. Neboť pravím vám, že mnozí proroci a králové přáli si viděti, co vy vidíte, a neviděli, a slyšeti, co vy slyšíte, a neslyšeli.“

Mat. 11, 28 30.

„Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne,

neboť jsem tichý a pokorný srdcem; a naleznete pokoj duši své, neboť jho mé je sladké a břímě mé jest lehké."

*

Ne vy jste mne vyvolili.

Šíření království Božího na zemi potřebuje apoštolů. Vševědoucí a pronikavé oko Páně jich ustavičně vyhledává. Láska Pána Ježíše vyvolené apoštoly a učedníky srdečně volá a zve: „Pojďte za mnou!" Ale stává se, že nevolán a nezván, sám nabízí se někdo za apoštola-kněze: „Mistře, budu tě následovati, kamkoli půjdeš." Kdyby byla příčinou jeho rozhodnutí živá víra, oddanost a obětavá láska ke Kristu Pánu, upřímná ochota pomoci k záchraně duší, bylo by to pravé povolání apoštolské-kněžské. Kdyby tomu tak bylo bývalo, nebyl by zákoníka Pán Ježíš odmítl, neboť jemu záleželo tolik na tom, aby co nejvíce dělníků přicházelo na jeho „žeň". Ale milý zákoník přišel s jiným tajným úmyslem: „Vytěžiti něco časného a hmotného z následování Vykupitele. Viděl v duchu budoucí královskou moc Toho, který činí takové divy, bude to tedy stát za to, dáti se do služeb Pána Ježíše. Skvělá a pohodlná budoucnost, všestranné zaopatření, bude dobrou náhradou za nynější chvilkové strádání. Odpověď Krista Pána musila zastrašit nepovolaného ziskuchtivce: „Lišky mají doupata, a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavy položil." „Mýlíš se, milý příteli. U mě nenajdeš nikdy ani pohodlí, ani bohatství, ani slávy. Nemám svého příbytku na této zemi, nemám svého lůžka, nemám své podušky, nemám ničeho, co bych mohl nazvati svým majetkem na této zemi. Z těch věcí, které očekáváš, nemohu ti dáti ničeho. Obrať se jinam." Dnes mají sice apoštolové-kněží postaráno svým úřadem také o časné zaopatření. Ale nepochodil by a nenašel by ani časného ani věčného štěstí, kdo by v kněžském povolání hledal a nalézal časné a hmotné statky, kdo by přišel sloužit, ne Kristu Pánu a duším jeho, nýbrž sobě.

Já jsem vyvolil vás.

Jak vzácné pozvání: „Pojď za mnou." „Když půjdeš, budeš vidět, co mnozí proroci a králové přáli si viděti a neviděli, co si přáli slyšet a neslyšeli. Já, jenž tě volám, jsem Ten, o němž prorok Daniel psal a předpovídal: „Aj viděl jsem ve vidění, v noci, a aj — s oblaky nebeskými přicházel jako Syn člověkův." Dan. 7, 13. Řekl jsem sice ziskuchtivému zákoníkovi, že Syn člověka nemá a nerozdává hmotných statků, aby zaopatřil svým apoštolům a učedníkům blahobyt tohoto světa, ale tím není míněno, že nemám vůbec ničeho, čím bych věrného učedníka odměnil. Spojil jsem ve své Božské osobě dvojí přiro-

zenost: Božskou a lidskou, jsem Synem Božím, ale ponížil jsem se a stal jsem se také Synem člověka. Jako Syn Boží, druhá Božská osoba, mám všecku slávu, všecko nepomíjející bohatství, nekonečné štěstí a nevýslovnou věčnou radost v lůně Božské Trojice, v jednotě s Otcem a Duchem svatým. Nediv se tedy, že jako Syn člověka pohrdám pozemským blahobytem a radím svým učedníkům, aby ním pohrdali. Z poslušnosti k Otci nebeskému a z lásky k duším lidským stal jsem se Synem člověka dokonce jen proto, abych to jediné, co mám z pozemských věcí, svůj život, mohl vydati v mukách a utrpení v zadostučinění za hříchy světa. A přeji si, aby moji učedníci se mi podobali, aby netoužili po statcích tohoto světa, aby na nich ani dosti málo nelpěli, ale naopak, aby byli ochotni zřeknout se i svého časného života pro mne. Taková dokonalá ochota a takové následování mého volání se mi líbí. Odměnou bude moje láska, jejíž velikost a radost převyšuje všecko očekávání. Rozumíš mému přání a chceš uposlechnout mého volání? Ne tys mě vyvolil, ale já jsem vyvolil tebe, ne ty prokážeš milost mně, ale já prokazuji nesmírnou a neocenitelnou milost tobě. Cítíš touhu jíti? Neváhej, nepotlačuj ji v sobě světskými zájmy a pojď za mnou. Nenech se zdržovat ani rodinnými pouty. Ti, které jsi miloval ve světě, nechť jsou pro tebe jako mrtví, „ty však jdi a zvěstuj království Boží." To neznamená, že bys na ně měl snad zapomínat a o ně vůbec nedbat. Nikoliv, budeš na ně pamatovat, budeš se za ně vřele modlit, budeš jich i nadále milovat, ale jejich starosti nebudou už tvými starostmi. Ty nebudeš mít starosti jiné, než zvěstovat království Boží. Věnovat se hospodářským, majetkovým a různým rodinným zájmům a starostem svých příbuzných bylo by spojeno určitě se škodou na práci pro království Boží, bylo by to položiti ruku na pluh a pak se ohlížeti zpět."

Obětuj své modlitby, svoji nemoc a utrpení za kněžská povolání.

Božský Spasitel naznačuje, že můžeme a máme vyprošovat povolání apoštolů-kněží: „Proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou." Dáti někomu povolání kněžské, to jest přemluvit, přimět, přinutit někoho, aby se stal knězem bez vnitřního povolání: „Pojď za mnou!", nelze a kdyby se to stalo, bylo by to vetřením se nepovolaného, kam nepatří, kam ani dobrým úmyslem, ani zbožnou snahou a ochotou netíhne. Takový nešťastný nepovolaný by nebyl schopen, aby zastával věrně a svědomitě apoštolský úřad. Nezbylo by mu, než dodatečně vroucí a kajícnou modlitbou vyprosit si potřebných milostí k řádnému povolání. Tak radí svatý Augustin: „Nebyl-lis povolán, učiň, abys byl povolán." Povolání kněžská i řeholní vděčí mnohdy modlitbám rodičů a nejen rodičů, nýbrž i modlitbám a obětem zbožných duší, které neustávají k Pánu Bohu volat: „Bože dobrý, smiluj se, pošli dělníky na žeň svou!"

Vlastnosti těch, kteří patří k Církvi učící.

Napomenutí daná sedmdesáti dvěma učedníkům podobají se úplně napomenutím už dříve daným dvanácti apoštolům. Apoštolové jsou a budou ovšem více než učedníci. I když budou učedníci apoštolům v mnohém pomáhat, budou jim podřízeni. Apoštolové budou mít plnost moci, učedníci jenom část. Petr bude zase prvním mezi apoštoly. Tak bude i v budoucnosti vypadat Církev učící: nejvyšší moc bude mít nástupce svatého Petra, papež římský, jemu budou bezprostředně podřízeni nástupci apoštolů: biskupové, jim budou pomáhati kněží, těm pak budou poddáni ostatní věřící, Církev slyšící. Jací mají být učedníci Pána Ježíše? Musí být lhostejni k věcem tohoto světa, lhostejni k pozdravům a lichotkám lidí, nezdržovat se od apoštolské práce zbytečnými besedami a podobně. Musí být jednoduší a prostí, bez panské povýšenosti. Musí být ve všech věcech moudří a opatrní, jako had, který bystře a rychle uniká nebezpečí. Musí být mírumilovní, při tom však rozhodní a pevní.

Co vám, to i mně.

Přísné tresty Boží postihnou ty, kteří se budou protivit Církvi učící. Běda těm vesnicím, městečkům, městům, farnostem, kde si nebudou vážit apoštolů, učedníků, a jejich nástupců, kde nebudou si vážit jejich slov, napomenutí, varování, kde je budou tupit, pomlouvat, pronásledovat, vyhánět. Lepší bude na posledním soudě Sodomě a Gomoře, pohanským městům Tyru a Sidonu, než oněm lidem. „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, pohrdá mnou a kdo mnou pohrdá, pohrdá tím, jenž mne poslal.“ Pán Ježíš se úplně ztotožnil s apoštoly i učedníky. „Nic nebudete trpět sami, všecko budu já trpět s vámi. Nic, ani číši vody nepřijmete od dobrých lidí, abych já jim za to nepožehnal, jakoby to učinili mně samému.“ Nesmírná láska bude vždycky živým poutem mezi božským Mistrem a mezi jeho učedníky. S ním a v něm budou se radovat z úspěchů své práce, s ním a v něm nebudou se bát ani ponížení a neúspěchů.

Radost, nad níž nemůže být větší.

Jako dítě, které poprve vykonalo větší kus zdařilé práce podle návodu svých rodičů, raduje se a chválí se otci a matce, že práce se skvěle podařila, tak podobně i učedníci radovali se a chválili se, že i to nejtěžší se jim dařilo, že duchy zlé bez obtíží vymítali. Pán Ježíš sdílel jejich radost a aby ji ještě zvýšil, připomněl učedníkům: Radujte se, že jsem vám dal moc, abyste kázáním Evangelia a zakládáním mého království na zemi ničili a potírali dosud neomezenou moc satanovu, ale ještě daleko více se radujte, že vás miluji a že vaše jména

jsou věčným písmem zapsána v nebi. Vy mne milujete, já miluji vás, a proto ani hadové a štírové pekelní a veškerá pekelná moc nebude vám moci ublížiti.

S pokorným a dětinným srdcem k Božskému Srdci.

Překrásnou modlitbou děkoval Pán Ježíš svému Otci nebeskému, že od věčnosti ustanovil oslavení a povýšení pokorných a maličkých. Učedníci Páně byli tak prostičtí, tak pokorní, že byli opravdu před svým Pánem jako maličké děti. S jakou dětinnou oddaností, úctou a láskou pohlíželi k svému milovanému Učiteli. Jejich srdce hořela takovým ohněm, jakým dosud nehořelo žádné srdce lidské. Zachvátil je plamen nevýslovné, nezměrné a neuhasitelné lásky Božského Srdce. Ten horoucí plamen, který měl zapálit ještě tolik srdcí. A Pán Ježíš viděl v tuto chvíli nesčíslné miliony těch prostičkých, pokorných, ale krásou nebeskou ozdobených duší, zapomněl v tomto pohnutém okamžiku na zlobu nevděčných, a velebil Otce, že do srdcí pokorných a dětinných vložil tak velikou radost a útěchu z vykonávání apoštolského úřadu. Co vy pyšní, moudří tohoto světa víte o útěchách a radostech kněze, řeholníka, misionáře? Svět pohrdá učedníky a apoštoly Ježíše Krista a považuje je za pošetilce a blázny, že opustili svět s jeho hříšnými požitky a že se zavázali k životu odříkavému, že vyměnili jisté za nejisté, nebe pozemské za nebe nadhvězdné. Ale není potřeba dlouhého času, aby se domněle opatrní a moudří přesvědčili, že nesmírná pošetilost je na jejich straně, že oni sami vyměnili věčné za pomíjející, že pro ráj plný hořkosti a zklamání ztratili ráj nekonečného blaha v náručí Božím. I pro nás pronesl Pán Ježíš památná a útěchyplná slova: „Všecko jest mi dáno od Otce mého a nikdo nezná Syna, leč jedině Otec, aniž kdo zná Otce, leč Syn, a komu by chtěl Syn zjeviti. Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem: a naleznete pokoj duším svým. Neboť jho mé jest sladké a břímě mé lehké."

Ne vy, ale Já skrze vás.

Svatý Jan Zlatoústý napsal: „Vyslal Kristus Pán apoštoly a učedníky jako slunce vysílá své paprsky, jako růže vydává svou příjemnou vůni, jako oheň rozhazuje jiskry, aby se ve ctnostech učedníků poznala moc Kristova, jako v paprscích se zjevuje slunce, jako ve vůni se poznává růže, jako se v jiskrách spatřuje oheň. Kdo by nevelebil Mistra vida dobře vycvičené učedníky?" A svatý Bonaventura k tomutéž místu poznamenává: „Uvaž, jací byli ti, od nichž vzala Církev původ. Nevyvolil Pán k tomu moudré a mocné tohoto světa, aby skutky,

jež měly být vykonány, nemohly se připisovat jejich moci. On sám chtěl je skrze apoštoly vykonati, chtěl nás vykoupiti svou dobrotou, svou mocí a svou moudrostí."

MILOSRDNÝ SAMARITÁN. MARIA A MARTA.

Zase jeden zákoník — Kdo je můj bližní — Na cestě z Jerusalema do Jericha — Dva Židé šli kolem — Samaritán pohnut milosrdenstvím — Co učinil — U dvou sester — Co je záslužnější.

Luk. 10, 25-42.

A hle, jeden zákoník vstal, aby ho pokoušel; i řekl: „Mistře, co musím učinit, abych dostal život věčný?"

On mu řekl: „Co je psáno v zákoně? Kterak tam čteš?" On odpověděl: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší síly své i ze vší mysli své, a blížního svého jako sebe samého."

I řekl mu: „Dobře jsi odpověděl; to čiň a živ budeš." Ale on chtěje se ospravedlniti, řekl Ježíšovi: „A kdo jest můj bližní?"

I ujal Ježíš slovo a řekl: „Člověk jeden šel z Jerusalema dolů do Jericha a upadl mezi lotry, kteří ho nejen oloupili, nýbrž i zranili, a odešli polomrtva ho nechavše. I přihodilo se, že kněz jeden šel tou cestou a uzřev jej pominul. Podobně i levita přibyv k tomu místu a uzřev jej pominul. Samaritán však jeden konaje cestu přišel k němu a spatřiv ho pohnul se milosrdenstvím. I přistoupil k němu, ovázal mu rány, nalil na ně oleje a vína, vložil ho na svého soumara, dopravil ho do hospody a měl o něj péči. Druhého dne vyňal dva denáry, dal je hospodskému a řekl: ‚Měj o něj péči, a co nadto vynaložíš, já ti nahradím, až se budu vraceti'. Kdo z těch tří zdá se tobě, že byl bližním tomu, jenž upadl mezi lotry?"

On řekl: „Ten, jenž mu prokázal milosrdenství." I řekl mu Ježíš: „Jdi, a čiň i ty podobně."

Když se brali cestou, vešel do jedné vesnice. Žena jedna jménem Marta přijala ho do domu svého.

Měla sestru jménem Marii. Ta posadivši se k nohám Páně, poslouchala slova jeho.

Ale Marta zabírala se hojnou posluhou; přistoupivši pak k němu pravila: „Pane, nedbáš toho, že sestra má nechala mě samu sloužiti? Řekni jí tedy, ať mi pomůže."

Ježíš však odpověděl: „Marto, Marto, pečlivá jsi a znepokojuješ se o mnoho věcí, ale jednoho jest zapotřebí. Maria nejlepší úděl si vyvolila, který jí nebude odňat."

Zase otázka se špatným úmyslem.

Zatím co Pán Ježíš mluvil k učedníkům, poslouchali jeho slova i jiní Židé, mezi nimi i jeden nebo více zákoníků. Poslouchalo se sedě. Chtěl-li kdo z posluchačů promluvit, vstal. V tomto případě byl to jeden zákoník. Úsilovně přemýšlel nejenom teď, ale jistě už dříve než se setkal s Pánem Ježíšem, jakou těžkou otázku by mu předložil, některou z těch otázek, o které se učitelé židovští mezi sebou často dohadovali. Bohužel, úmysl zákoníkův nebyl dobrý. Položil otázku, ne aby se poučil, nýbrž aby docílil toho, co se žádnému z židovských učitelů nepodařilo, chtěl Pána Ježíše uvésti do rozpaků. Hlavně pak chtěl uvésti jej a jeho učení do rozporu s učením učitelů židovských. „Mistře, co musím činiti, abych dosáhl života věčného?"

Připomínej si co nejčastěji!

Otázka byla vskutku velice vážná a důležitá. Zodpovědění této otázky musilo buditi zájem nejenom tenkráte, ale i dnes. Všelijak si odpovídali pohanští filosofové, všelijak odpovídala různá pohanská náboženství, různě odpovídali i učitelé židovští. Nescházelo ani takových, kteří naprosto odmítali starost o život věčný, buď že nevěřili ve věčný život nesmrtelné duše, nebo se lehkomyslně domnívali, že to snad s nimi na věčnosti nebude nejhorší, i když se o Boha a jeho přikázání nestarají. Jak rychle se našla žádoucí odpověď: Na vyzvání Pána Ježíše zákoník sám ji vyhledal v zákoně, v páté knize Mojžíšově (6, 4.): „Slyš, Israeli, Hospodin, Bůh náš, jest jediný Hospodin. Proto miluj Hospodina, Boha svého, celým srdcem svým, vší duší svou a vší silou svou. Tato slova, kterými ti dnes přikazuji, nechať zůstanou v srdci tvém, vypravuj je synům svým, a rozjímej o nich sedě ve svém příbytku i chodě cestou, lehaje i vstávaje... A napiš je na práh a na veřeje domu svého." Židé dobře znali tento odstavec Zákona, byli si dobře vědomi, že nejdůležitější slova z celého obsahu Zákona jsou právě: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší mysli své a ze vší síly své." Proto psávali si Židé zmíněný úryvek ze Zákona na kůži (pergamen), stočili do závitku, vložili do válcovité schránky a zasadili do pravých veřejí domu nebo jizby. Vcházející i vycházející dotkl se prstem schránky, místa, na němž bylo napsáno jméno Boží a prst políbil. I dnešní Židé zachovávají ještě tento obyčej. Aspoň dvakrát v sedmi letech prohlížejí schránku, a shledají-li, že je závitek porušen, nahradí jej novým. Starý dávají do hrobu vynikajících mužů.

Omezená láska k bližnímu.

O lásce k bližnímu mluvil rovněž Zákon na nejednom místě: „Neukřivdíš svému bližnímu a nebudeš ho násilně utiskovati. Nezadržíš svému dělníku mzdy do druhého rána. Hluchému

nebudeš zlořečiti a slepému nepoložíš v cestu nijakého úrazu... Nebudeš činiti nic nespravedlivého, zejména u soudu. Suď spravedlivě svého bližního. Nebudeš mezi lidem ani pomlouvačem ani donašečem. Nesáhneš na život bližního svého. Jáť Hospodin. Nebudeš nenáviděti bratra svého v srdci svém, nýbrž zjevně mu věc vytkneš, abys neměl z něho hříchu. Nehledej

Samaritán... přistoupil k němu, ovázal mu rány.... — Str. 269.

pomsty a nevzpomínej křivdy svých soukmenovců. Milovati budeš přítele svého jako sám sebe." (3. kn. Mojž. 19, 13—18.) Na jiném místě: „Bude-li sídliti cizinec v zemi vaší, bude-li přebývati mezi vámi, neutiskujte ho, ale ať jest mezi vámi jako váš soukmenovec. Budete ho milovati jako sami sebe; neboť i vy jste byli cizinci v Egyptě." 3. kn. Mojž. 19, 23, 34.

Příkaz neomezené lásky k bližnímu nástrojem zloby.

Tolik bylo o lásce k Pánu Bohu a k bližnímu v Mojžíšově zákoníku. O povinnosti svrchované lásky k Pánu Bohu nemohlo být žádné pochybnosti. V této věci byla odpověď na otázku: „Mistře, co musím činiti, abych dosáhl života věčného?" příliš samozřejmou a zbytečnou. Tázající se zákoník mohl se oko-

lostojícím zdát pošetilcem, poněvadž se táže na věc, kterou každé dítě musí zodpovědět, táže se na něco, co každý Israelita nesčíslněkrát si připomíná, vcházeje a vycházeje ze svého příbytku. To ovšem zákoník nemohl připustit, aby se zdál být pošetilým a nerozumným. On konečně mířil k něčemu jinému, co nebylo tak samozřejmé odchovancům Starého Zákona a co konečně mohlo vyvolati také odpor ku Kristu Pánu, že učí jinak a že žádá víc než žádal Starý Zákon. Tento i ostatní zákoníci beztoho znali už hlavní zásady učení Pána Ježíše. Věděli, že Pán Ježíš přikazuje milovat nejenom přátele, nýbrž i nepřátele, nejenom Židy, nýbrž i ostatní lidi, nejenom ty, kteří nám dobře činí, nýbrž i ty, kteří nás nenávidí a nám protivenství činí. To mělo být pro Krista Pána kamenem úrazu. Milovati každého bližního, milovati i nepřítele znamenalo milovat odporné a od Židů nenáviděné Samaritány, Římany a ostatní pohany. Takovým učením jistotně připraví se Kristus Pán o přízeň a lásku svých židovských posluchačů. Takový úmysl měl zákoník, když položil Pánu Ježíši zdánlivě nejnevinnější otázku: „A kdo jest můj bližní?"

Povzbuzení milionů láskyplných duší.

Na tuto otázku, která byla vypočítána takřka na záhubu Krista Pána, byla dychtivě očekávána odpověď. Božský Spasitel vystoupiv na kazatelnu, ujal se slova. To byla otázka, na niž čekalo jeho nejsvětější Srdce. Zástup se ztišil, apoštolové v těsné blízkosti Pána Ježíše, ostatní posluchači zpovzdáli, vpili a takřka znakem na vznešenou postavu Kazatelovu. Slovo za slovem neslo se zástupem a ztichlou krajinou. Nedoznělo, neumlklo, ale přeneslo se do celého světa, mezi všecky národy, přeneslo se do všech staletí, a přenášeti se bude z místa na místo, od člověka ku člověku, dokud svět světem bude státi. Vypravování o milosrdném Samaritánu bude činit zázraky v lidských duších, miliony duší bude povzbuzovat k hrdinské lásce k bližnímu, miliony duší, milujících Pána Ježíše a snažících se věrně zachovávat všecka jeho slova, budou odkládat odpor a hněv k nepřátelům, budou vyhledávat denně příležitosti, aby za zlé se odplatily dobrým, aby prokázaly službu lásky a milosrdenství přátelům i nepřátelům, známým i neznámým, vděčným i nevděčným, tělům i duším. Tak prostičký a jednoduchý příběh a kolik duší už vychoval a připravil do nebe, těch, kteří milosrdenství konali i těch, jimž bylo milosrdenství prokázáno.

Jak to tam vypadá dnes?

Cesta z Jerusalema do Jericha jde k severovýchodu a trvá asi osm hodin. Mezi Jerusalemem a Jerichem je rozdíl výšky přes tisíc metrů. Jerusalem leží osm set metrů nad mořem, Jericho leží 250 metrů pod hladinou mořskou. Pro tento veliký spád náleží silnice do Jericha vedoucí k nejsměleji stavěným

v Palestině. Téměř bez přetržení se klikatí, a prudké zátočiny jsou hustě za sebou. Při silnici z Jerusalema do Jericha je i dnes jenom několik lidských příbytků. Nejvýznamnější je „Hospoda milosrdného Samaritána", které Arabové-Beduini říkají „Lupičská hospoda". Protože je toto místo právě asi na půl cestě do Jericha, zastavují se tam cestující, aby něco pojedli.

Ježíš odpověděl: „Marto, Marto, pečlivá jsi a znepokojuješ se o mnoho věcí, ale jednoho jest zapotřebí....." — Str. 269.

Za dnešních časů je na těchto horách už dosti bezpečno. Nejsou však příliš vzdálené doby, kdy zde i jinde v Palestině bývalo právě tak nejisto, jako za časů Krista Pána. Konečně i dnes leckdy spatříme, jak voják žene před sebou jednoho nebo více spoutaných banditů. Četné rokle a jeskyně po stranách jerišské silnice byly velmi vhodné pro skrýše k loupežným přepadením. Lupičský Beduin pravidelně nezabije, ale oloupí a ztluče.

I na našich cestách dává nám Pán Bůh příležitosti k skutkům milosrdenství tělesného i duchovního.

Na této cestě se stalo, co vypravoval Pán Ježíš. Neřekl, kdo byl přepadený člověk: byl-li hodný, nebo nehodný, zbožný,

nebo bezbožný. Byl to jeden z přemnohých lidí a stihlo ho neštěstí: byl oloupen a zraněn od lotrů a byl polomrtev zůstaven sám sobě. Nahé tělo ukazovalo četné krevní podlitiny, hlava zraněná, údy bez vlády. Vydán na pospas palčivým paprskům, hmyzu, nočnímu chladu, vysílen ztrátou krve, byl ubožák odsouzen k smrti, jestli se ho někdo co nejrychleji neujme. Byla tu vzácná příležitost vykonati nadmíru záslužný skutek tělesného milosrdenství. Šťastný člověk, který tudy půjde první a který pochopí a uchopí se této příležitosti. Bude šťastnější, než kdyby našel veliký poklad. Odměna, které se mu dostane od Pána Boha za skutek obětavé a hrdinné lásky k bližnímu, bude jistě nemenší než samo nebe. Jen jestli ten první příchozí pochopí, že tuto příležitost k skutku milosrdenství dává mu sám Bůh. Všecky příležitosti tohoto druhu ať menší nebo větší jsou od Pána Boha. Tak Prozřetelnost Boží umí ze skutků zlých a zločinných činiti skutky dobré a záslužné, z neštěstí časného kolikeré štěstí časné i věčné.

Pro lásku milého Spasitele nezůstávejme jen při pěkných slovech!

Z chrámu jerusalemského vracel se po silnici jerišské do svého domova židovský kněz. Konal službu krátce před tím v domě Božího milosrdenství. Nedlouho po něm šel toutéž cestou služebník jerusalemského chrámu, levita. Uslyšeli nářek raněného, spatřili jeho bídný stav, poznali bezpochyby podle řeči svého krajana, napadlo jim každému: měl bych mu pomoci. Ale už v následujícím okamžiku představily se jim všecky obtíže, které budou spojeny se zachraňováním raněného. Zmizela ochota, poněvadž nebyla podložena ctností lásky k Pánu Bohu. Ale jak se omluví před zákonem, který přikazoval milovati soukmenovce i cizince v zemi? „Jistotně ten oloupený a raněný byl veliký hříšník, dostalo se mu zaslouženého trestu, ať si ho tedy vytrpí, je si svým neštěstím sám vinen“, tak asi omlouvali svoji nelaskavost a bezcitnost židovský kněz i levita. Snad oba dva čítávali v Písmě svatém o lásce k bližnímu, snad o lásce k bližnímu mluvívali, snad k ní i jiné povzbuzovali. Svatý Řehoř napsal: „Naši lásku k bližnímu nechť spíše hlásají dobré skutky než jazyk, aby bližní poznával, že ho milujeme, když mu dobře činíme.“ Na jiném místě píše tentýž církevní učitel: „Někteří, ač by mohli, nesnaží se skutkem nuzné bratry podporovati, nýbrž mluví k nim pouze přívětivými řečmi.“ Takové důtklivě kárá svaté slovo apoštola Jakuba: „Kdyby bratr nebo sestra byli nazí a měli nedostatek denní výživy, někdo z vás pak by jim řekl: „Jděte v pokoji, ohřívejte se a nasycujte se, avšak nedali byste jim věcí tělu potřebných, co to prospěje?“ Jak. 2, 15, 16. Též i apoštol Jan napomíná takových: „Dítky, nemilujme slovem, ani jazykem, nýbrž skutkem a v pravdě.“ I. Jan 3, 18. Láska naše má vždy i uctivou řečí, i štědrým přispěním prokazována býti.“

Víno a olej do ran nepřítele.

Víme už, v jaké nenávisti byli Samaritáni u Židů. Židé je považovali za horší než pohany. Bylo přísně zakázáno s nimi se stýkati. Byla to hotová hradba předsudků a zášti, která dělila Samaritány od Židů. A právě takového, na smrt nenáviděného, Samaritána ukázal Pán Ježíš židovským posluchačům, jak se sklání nad zraněným a od soukmenovců opuštěným Židem. Neřekl sice Kristus Pán výslovně, že to byl Žid, ale posluchači to pochopili. Kdyby to bylo bývalo naopak! Kdyby byl raněn Samaritán a kdyby Židé chodili kolem něho! S jakým pohrdáním byli by se odvraceli od něho, když se odvrátili od svého krajana. Byli by snad svolali na Samaritána kletbu a byli by mu přáli nejhoršího. Něco takového jistě zatanulo na mysli posluchačům příběhu. Zhrozili se, když slyšeli, že Samaritán naléval oleje a vína na rány svého nepřítele. Žasli, když slyšeli, že naložil jej na své hovádko a dovedl ho do hospody, pečoval o něj, zaplatil za něj a slíbil, že jej ještě vyhledá a zaplatí všecky výlohy za něho.

Člověka v lásce, chyby a hříchy v nenávisti.

Milovati své přátele, své příbuzné, své dobrodince, své krajany, není nic těžkého. To dovede snadno i pohan. Ale zamilovati si z lásky a z poslušnosti k Pánu Bohu i svého úhlavního nepřítele, to je hrdinství lásky spojené s velikou zásluhou pro život věčný. Svatý Prosper píše: „Tehdy milujeme své bližní jako sebe, když je milujeme ne pro nějaký svůj prospěch, ne proto, že od nich očekáváme nějaké dobrodiní, nebo že jsme už nějaké dobrodiní obdrželi, ne pro příbuznost, nýbrž proto, že mají tutéž přirozenost jako my.“ Ale co, když má bližní chyby a veliké chyby? Svatý Augustin odpovídá: „Člověka učinil Bůh, chybu učinil člověk. Miluj tedy, co učinil Bůh, totiž člověka, a měj v nenávisti, co učinil člověk, totiž chyby. Lidi sluší se tak milovati, aby se nemilovaly jejich chyby.“ Samaritáni měli ovšem své chyby: odtrhli se od chrámu Jerusalemského, měli mnoho pohanských pověr a zvyků. Židé měli povinnost, a takovou povinnost má také dnes křesťan, varovati se všeho hříšného a nedovoleného, co viděli na Samaritánech jako rozkolnících a polopohanech, při tom však neměli zapomínat, že i Samaritán nepřestal být člověkem, že má duši, která taktéž touží po spáse, i když tone v bludu a v pověrách.

Odměna skutků milosrdenství, trest pyšné bezcitnosti.

Samaritán měl při své náboženské nevědomosti opravdovou lásku k bližnímu. Pán Ježíš sám ocenil tuto lásku. I když o Samaritánovi není v Evangeliu žádné další zmínky, domyslíme si, co se s ním stalo později. V odměnu za skutek milosrdenství, který zajisté nebyl prvním ani posledním, dostalo se mu

milosti Boží, že se odřekl bludu a pověr, že poznal, co má věřit a činit, aby došel spásy, stal se miláčkem Božím a celému světu vzorem lásky k Bohu a bližnímu. Kdežto mnozí Židé v pyšném sebevědomí, že jsou vyvoleným národem, začali zanedbávat Boží přikázání a opouštět lásku k Bohu i k bližnímu. Dospěli v domýšlivosti a pýše tak daleko, že chlubíce se vírou v jediného pravého Boha, zaslepení a zatvrzelí nepoznali a nepřijali Syna Božího jako Vykupitele, připravili mu kříž a pak ještě krvavě pronásledovali jeho Církev. Kdo nemiluje svého bližního, nemiluje a nemůže milovati ani Pána Boha. Kdo Pána Boha nemiluje, nemůže ani opravdově milovat bližního. Tak úzce a nerozlučně jsou spolu spojena obě přikázání: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší síly své, a bližního jako sebe samého.“

Ku slovům Pána Ježíše: Jdi a čiň podobně.

Svatý Augustin napsal: „Řekne snad někdo: Žádným způsobem nemohu milovati své nepřátele. Ve všech knihách Písma svatého praví ti Bůh, že můžeš. Ty naopak odpovídáš: Nemohu. Uvaž nyní, zda-li by se mělo spíše věřiti tobě, nebo Bohu. Protože Boží Pravda klamati nemůže, nechť lidská křehkost nechá marných výmluv, poněvadž nic nemožného nemohl přikázati Ten, jenž jest spravedlivý, ani, jsa milosrdný, nemůže chtíti člověka zavrhnouti proto, čeho se vystříhati nemohl.“

Almužna, kterou každý může udělovat.

Na jiném místě píše týž učitel církevní: „Možná, že vždy nemáš zlata a stříbra, šatstva, obilí, vína a oleje, abys chudým udělil. Abys však všecky lidi miloval, jiným jako sobě přál a nepřátelům svým odpustil, toho, že bys nemohl, nikdy se nebudeš moci vymluviti. Neboť jestliže ve sklepě nebo ve stodole nemáš, co bys mohl dáti, z pokladu svého srdce vždycky vynésti můžeš, co bys udělil.“ Svatý Jan Zlatoústý o odpuštění nepřátelům kratince, ale jadrně poznamenává: „Jak lehké jest odpustiti! Není třeba dalekých a obtížných cest, ani peněz, ani mnoha slov. Chtěj a to stačí.“ Svatý Bernard píše podobně a zajisté velice krásně: „Co snadnějšího, co sladšího jako milovati? To může každý člověk: zdravý i churavý, bohatý i chudobný, vzdělaný i nevzdělaný, šlechtic i nešlechtic, otrok i svobodný.“

Šťastná rodina, do které Pán Ježíš často přichází.

Městečko, kde se Pán Ježíš na cestě do Jerusalema zastavil, byla Bethanie. Tam bydlil Lazar a jeho dvě sestry Marta a Marie. Tyto sourozence Pán Ježíš velice miloval a často je navštěvoval. Jaká to byla radost v domku Lazarově, když tam

milý Spasitel zavítal. Sotva kde a kdy byla prokazována komu taková úcta láskyplná, radostná a srdečná, jako Kristu Pánu ve středu Lazarovy rodiny. Vypravování evangelistovo je velmi stručné, ale při tom neobyčejně poučné. Je takřka vyobrazením ze života k velkému přikázání: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého."

Služba Pánu Ježíši: obětování zevnější činnosti.

Obě sestry snažily se ukázat vzácnému Hostu co největší oddanost a lásku, ale každá jiným způsobem: Marta zabírala se hojnou obsluhou, Maria, posadivši se k nohám Páně, poslouchala slova jeho. Práce, kterou konala Marta, byla určena k uctění Pána Ježíše. Byla to tedy práce posvěcená láskou a měla velikou cenu v očích Krista Pána. Martě dostalo se také pochvaly: „Marto, Marto, pečlivá jsi..." Výsledek namáhavé práce Martiny byl chutný pokrm. Však také Marta měla velikou starost, aby se něco nepokazilo, aby její kuchařské umění nevzalo nějakou újmu, aby to, co připravila, bylo důstojné tak milého a vzácného hosta. Ale uvažme: Co je to pokrm? Něco zcela hmotného a nadmíru pomíjejícího. Jaký byl poměr mezi pokrmem a Synem Božím? U studnice sichemské řekl Pán Ježíš učedníkům: „Já mám pokrm k jídlu, o němž vy nevíte. Můj pokrm jest činiti vůli toho, jenž mě poslal, a dokonati dílo jeho." Práce Marty byla tedy záslužná, protože měla pečeť lásky k Pánu Ježíši, ale ovoce práce bylo pomíjející.

Nejlepší stránka: péče o ustavičné spojení s Bohem.

Maria jistě také byla pracovitá, ale v tomto případě pohrdla zevnější činností a posadila se k nohám milovaného Pána. Nespustila s něho očí. Nepřeslechla ani jediného slova. Byla si dobře vědoma, jak nesmírnou cenu mají slova Krista Pána. Nebyla nečinná. Duše Mariina byla velice zaměstnána. Paměť snažila se zachovat, co Pán Ježíš mluvil, rozum přemýšlel o podivuhodné pravdivosti slyšeného, vůle si pevně umiňovala, že všecko bude tak konat, jak Božský Učitel ukazoval. Jak krásné a blažené byly tyto okamžiky, kdy Maria poslouchala slovo Boží ze samých Božských úst, a kdy toto slovo ukrývala do své duše jako nejdražší poklad. Nedivíme se, že rušivě se Marie dotkla prosba Marty: „Pane ,nedbáš-li toho, že sestra má nechala mne samu sloužiti? Řekni jí tedy, ať mi pomůže." Maria se ulekla. Což, když jí řekne Pán: „Běž a pomoz jí." Je to pravda. Sedí a nechá sestru samu pracovat. Zahálí? Byla by bezmála přisvědčila. Udělá, co Pán Ježíš řekne. Však už Martě Pán Ježíš odpovídá. A teď už mluví o ní: „Ale jednoho jest nejvíce potřebí. Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní." To byla veliká chvála počínání Mariina. Větší chvála, než které se dostalo Martě.

Rozdíl: pokrm pro jeden den a pokrm pro věčnost.

„Neboj se, milá Marie, nezahálíš. Marta připravuje pomíjející pokrm, který je nanejvýš na jeden den. Ty však raději živíš svou duši pokrmem mé Božské pravdy ne pro jeden den, ale pro věčnost. Oč je věčnost více než jeden den, o tolik je tvoje počínání cennější a užitečnější než počínání tvé sestry. Její práce má cenu jen proto a jen potud, pokud ji koná z lásky ke mně. Tvoje duchovní práce, přijímání slova Božího, je sama v sobě to nejlepší a nejpotřebnější, co člověk může na světě konat.

Stránka Marty i Marie spojeny v nejblahoslavenější Panně Marii.

„Kdo tě předčí, milá Marie, je jedině moje nejmilejší Matka, která celý svůj život koná sice zevnější práce svého povolání: stará se, připravuje pokrm, koná jiné domácí práce, ale při tom její duše je ustavičně nejdokonalejším způsobem spojena s Bohem, ustavičně naslouchá vnuknutím Ducha svatého, naslouchá mým slovům, ukládá to všecko ve své přesvaté duši."

I všední světský život lze posvětit podle vzoru Marty. Šťasten, kdo je povolán žíti podle vzoru Marie.

„Budou v budoucnosti mnohé šlechetné duše, které budou velice bedlivé a pracovité v pracích svého povolání. Budou mně obětovat své námahy a starosti. A já je pochválím a jim požehnám, jako jsem pochválil Martu. Budou jiné duše, které z lásky ke mně se odloučí od starostí, prací a ruchu světa a věnují se v tichu klášterních samot jen mé službě. Budou horlivě sytit své duše rozjímáním o mé lásce k lidem, o mém životě a utrpení na tomto světě, o mých věčných pravdách. Těmto duším do konce světa bude vzorem, Marie, tvá nejlepší stránka, která ani od tebe, ani od nich nebude odňata na věky. Na věky spočinou u mých nohou, na věky budou patřit na mne, na věky bude je blažit vzpomínka, že žily jen pro mne a že pro mne pohrdly světem."

„Budou konečně duše, které spojí obě stránky. Budou sloužit nemocným, chudým, sirotkům, budou učit ve školách, budou konat práci všeho druhu, ale při tom v duchu budou stále patřiti na Mne, budou i při práci vzpomínat na Mne, na má slova, na mé skutky. Ke všem svým pracem budou si bráti vzor ode Mne. U Mne budou ve všem hledat radu, posilu a útěchu. Tyto duše budu zvláště milovat, poněvadž budou mi připomínat mou Nejsvětější Matku."

Když pročítáme Evangelium, jsme u nohou Pána Ježíše. Nepovažujme za ztracené ty chvíle. Naopak! Považujme je za svůj největší zisk a své největší blaho.

NEZDAŘENÉ ÚKLADY NA PÁNA JEŽÍŠE V CHRÁMĚ O SLAVNOSTI STÁNKŮ.

Židé hledají Pána Ježíše — Hlas lidu — V polovici slavnosti — Pán Ježíš o svém učení — Proč hledáte mne usmrtiti — Podivná je vaše žaloba — Židé si netroufají dotknout se Pána Ježíše — Mnozí uvěřili — Poslali na Pána Ježíše služebníky — Budete mne kdysi hledati — Přislíbení o milosti a darech Ducha svatého — Různice v zástupu — Služebníci a fariseové — Nikodem brání Pána Ježíše — Na horu Olivetskou.

Jan, 7, 11-53.

Tedy židé hledali ho o slavnosti a pravili: „Kde jest on?" A bylo mnoho šepotu o něm v zástupu, neboť jedni říkali: „Dobrý jest", jiní však pravili: „Nikoliv, nýbrž svádí lid." Ale přece nikdo nemluvil o něm zjevně pro strach před židy.

Když pak slavnost byla již v polovici, Ježíš vešel do chrámu a učil. I divili se židé řkouce: „Kterak tento zná písma, neučiv se?"

Ježíš jim odpověděl: „Moje učení není ode mne, nýbrž od toho, jenž mě poslal. Bude-li kdo chtít vůli jeho činiti, pozná o tom učení, je-li z Boha, čili já sám od sebe mluvím. Kdo mluví sám od sebe, vlastní slávy hledá; kdo však hledá slávy toho, jenž ho poslal, ten jest pravdomluvný, a nespravedlnosti v něm není. Zdali vám Mojžíš nedal zákon? A nikdo z vás neplní zákona. Proč hledíte mě usmrtiti?"

Zástup odpověděl: „Ducha zlého máš; kdo hledí tě usmrtiti?"

Ježíš promluvil a řekl jim: „Jeden skutek jsem učinil, a všichni se divíte. Proto Mojžíš dal vám obřízku, — ne že by pocházela od Mojžíše, nýbrž od otcův, — a v sobotu obřezujete člověka. Přijímá-li člověk obřízku v sobotu, aby nerušil se zákon Mojžíšův, na mne se horšíte, že jsem celého člověka uzdravil v sobotu? Nesuďte podle obličeje, nýbrž spravedlivý soud čiňte."

Tu řekli někteří z Jerusalemských: „Není-li to ten, jehož hledí usmrtiti? Hle, mluví zjevně, a nic mu neříkají. Zdaliž opravdu poznali náčelníci, že tento jest Mesiáš? Ale o tomto víme, odkud jest; o Mesiáši však, až přijde, nikdo nebude věděti, odkud jest."

Ježíš proto zvolal silným hlasem, když v chrámě učil: „Nejen znáte mě, nýbrž i víte, odkud jsem; a přece nepřišel jsem sám od sebe, nýbrž Pravý jest ten, který mne poslal, jehož vy neznáte. Já ho znám, neboť jsem od něho, a on mě poslal." Proto hleděli ho zajmouti, ale nikdo nevztáhl na něho ruky, neboť dosud nepřišla hodina jeho.

Ze zástupu však mnozí uvěřili v něho a pravili: „Bude Mesiáš, až přijde, činiti více zázraků, než tento činí?"

Fariseové slyšeli zástup šeptati o něm ty věci; i poslali velekněží a fariseové pochopy, aby ho jali.

Ježíš tedy řekl jim: „Ještě krátký čas jsem s vámi, a odejdu k tomu, jenž mne poslal. Budete mě hledati a nenaleznete, a kde jsem já, tam vy nemůžete přijíti."

Tu řekli židé: „Kam tento hodlá jíti, že ho nenalezneme? Chce snad jíti k židům rozptýleným mezi pohany a učiti pohany? Jaká je to řeč, kterou mluvil: ‚Budete mě hledati, a nenaleznete, a kde jsme já, tam vy nemůžete přijíti?"

V poslední, a to veliký den slavnosti Ježíš stál a volal hlasitě: „Žízní-li kdo, pojď ke mně a pij. Kdo věří ve mne, — jak dí Písmo, — proudy vody živé poplynou z útrob jeho."

To řekl o Duchu svatém, kterého věřící v něho měli přijímati. Duch totiž nebyl dosud dán, poněvadž Ježíš nebyl ještě oslaven.

Tu někteří ze zástupu, uslyševše tyto řeči jeho, pravili: „Tento je vpravdě onen prorok."

Jiní pravili: „Tento jest Mesiáš."

Někteří však řekli: „Což z Galileje přijde Mesiáš? Nepraví Písmo, že Mesiáš přijde z potomstva Davidova a z vesnice Betlema, kde byl David?"

A tak povstala v zástupu roztržka pro něho. Někteří pak z nich chtěli ho zajmouti, ale nikdo nevztáhl na něho ruky.

Přišli tedy pochopové k veleknězím a fariseům. I řekli jim tito: „Proč jste ho nepřivedli?" Pochopové odpověděli: „Nikdy člověk nemluvil tak jako člověk tento."

Tu odpověděli jim fariseové: „Což jste i vy svedeni? Zdaliž kdo z náčelníků uvěřil v něho aneb z fariseů? Ale jen zástup tento, který nezná zákona — prokleti jsou."

Nikodem, ten, jenž k němu přišel v noci, jeden z nich, řekl jim: „Odsuzuje zákon náš člověka, prve než uslyší od něho a pozná, co činí?" Odpověděli mu: „Což jsi i ty z Galelije? Zpytuj Písma a viz, že z Galileje prorok nepovstává." I odešli každý do domu svého.

Jak vypadala slavnost stánků.

Jméno slavnosti „stánků", kterou konali Židé každý rok po 7 dní počátkem října, pochází od stánků, jež si Židé měli dělat ze zelených větví a ratolestí o zmíněné slavnosti na památku, že kdysi jejich otcové po čtyřicet let bydleli na poušti ve stanech. Jinak se tato slavnost nazývala také slavností „sklízně", protože se zároveň konala na poděkování za úrodu plodů a vinobraní. Veselím se nešetřilo. V rukou se nosily větvičky palmové, myrtové a citronové. První den slavnosti se zahajoval velikou obětí. Rovněž osmého dne konala se větší zápalná oběť. Po návratu ze zajetí přidali Židé k programu slavnosti ještě toto: Každého dne ráno po obvyklé oběti nabral kněz do zlaté nádoby asi půl druhého litru vody z pramene Siloe, nesl

ji ve slavném průvodu do chrámu, kdež ji před zápalným oltářem vylil. Levité a lid zatím zpívali písně, v nichž se často vyskytovalo volání: Chvalte Hospodina, velebte Hospodina, Hospodine, rač nás spasit. Vylití vody bylo obrazem úrodného deště, radosti, darů Ducha Božího. Každý den obcházeli Židé slavnostně jedenkrát zápalný oltář, v levé ruce drželi pochodeň, v pravé kytku z ratolesti palmové, dvou citronových a myrtových. Při tom volali radostně zmíněné: Hospodine, rač nás spasit (Hošianna). V osvětlené síni žen konaly se posvátné tance s hořícími pochodněmi v rukou. Konali je kmenoví náčelníci. Ženy přihlížely. V tutéž dobu kněží a Levité stáli na stupních vnitřní síně, prozpěvovali žalmy a přihrávali na hudebních nástrojích. Osmý den slavnosti byl zároveň zakončením všech svátků církevního roku. V ten den konaly se sbírky na chrámové potřeby. V sobotním roku předčítával se Mojžíšův zákon a tím slavnost stánků končila.

Významné modlitby a písně při slavnosti.

Slavnost stánků měla ráz velice radostný. Lid israelský vzpomínal na všecka dobrodiní Boží, kterých se dostalo otcům v minulosti, kterých se jim dostávalo v současné přítomnosti. V projevech radosti a vděčnosti k Pánu Bohu nemohla scházeti vděčná a radostiplná připomínka blaha, jež přinese Vykupitel. Zvláště při vylévání vody z pramene Siloe u oltáře zpívaly se žalmy 113 a 117, v nichž nadšeným a dojemným způsobem připomínal si lid, jak dobrotivý Bůh vodu moře Rudého a později vody Jordanu takřka na útěk zahnal před národem vyvoleným, jak skála na poušti musila vydat vodu, aby lid se napojil. Žalm 117 překrásně končil: „Díky tobě, Hospodine, že jsi vyslyšel mne, a žes byl mým vysvoboditelem. Kámen, který zavrhli stavitelé, ten stal se hlavním kamenem v rohu. Řízením Hospodinovým se to stalo, a je to podivuhodné v našich očích. Toť jest den, jejž učinil Hospodin, plesejme a veselme se v něm! — Požehnán buď, jenž přichází ve jménu Páně, žehnáme vám z Hospodinova domu. Bůh je Hospodin a zazářil nám, slavte slavnost hustými ratolestmi sahajícími až k rohům oltářovým! . . ." Připomínka budoucí spásy byla obsažena v písni proroka Isaiáše 12.: (Tehdy pak řekneš:) „Oslavuji tě, Hospodine, nebo když rozhorlil ses na mne, hněv tvůj se obrátil, a tys mne potěšil! Ejhle, Bůh je Spasitel můj! Doufat mohu bez obavy. Ano, má síla a sláva jest Hospodin, neboť on stal se mojí spásou." Vážiti budete vody s radostí ze studnice Spasitelovy. — Tehdy pak řeknete: „Oslavujte Hospodina, vzývajíce jméno jeho! Zvěstujte národům, co učinil, hlásejte vznešenost jména jeho. Pějte Pánu, že velebně jednal, budiž to známo po zemi veškeré! Plesejte, jásejte, občané sionští, neboť veliký jest mezi vámi Svatý národa israelského." Chápeme teď, proč Pán Ježíš musil být na slavnosti stánků.

Prorocká píseň Isajášova představovala ho přímo celému shromáždění národa židovského: „Vážiti budete vody s radostí ze studnice Spasitelovy. — Plesejte, jásejte, občané sionští, neboť veliký jest mezi vámi Svatý národa israelského."

Všichni Ho očekávali.

Zákoníci i lid mimoděk cítili, že slavnosti stánků něco podstatného schází, není-li na ní Pán Ježíš. Mimoděk cítili všichni: On tu musí být, on musí přijít, on musí právě v tyto významné svátky říci rozhodné slovo a musí je říci veřejně všem, jaké je jeho učení, jakou mocí koná všecky své podivuhodné skutky, zda-li je skutečně slíbeným Kristem, to jest Pomazaným Páně, Vykupitelem.

Už devatenáct set let se o Něm mluví, píše, pro Něho i proti Němu jedná.

Fariseové a zákoníci byli ovšem s úsudkem už napřed hotovi a protože byli hotovi s úsudkem o Pánu Ježíši, měli připravený plán. Chtěli Pána Ježíše veřejně před lidem obžalovat, že ruší Mojžíšův zákon. Jako příklad a důkaz chtěli uvésti, že v sobotu uzdravil člověka osmatřicet let nemocného a tím že sobotu znesvětil a porušil Mojžíšův zákon. Očekávali, že takovým obviněním pobouří lid proti Kristu Pánu, snadno se ho zmocní a učiní s ním, co budou chtít. Proto už jaksi nedočkavě a zlostně pátrali po Spasiteli hned na začátku slavnosti: „Kde jest on?" Jak významné je to slovíčko „On!" V evangeliu svatého Jana vyskytuje se sedmdesátkrát. Stačí říci „On", poněvadž každý ví, o koho se jedná. Ten, na něhož ustavičně všichni myslí, ten, jehož učení všichni se podivují, ten, nad jehož skutky všichni žasnou, ten, jenž strhuje za sebou zástupy, ten, jenž má takovou svatost a takovou moc, jakou nikdy žádný člověk neměl. Fariseové a zákoníci byli si velice dobře vědomi, že právě „On" jest pro ně velikým nebezpečím. Nemá jich rád, vytýká jim hříchy a pokrytectví, hrozí jim věčnou záhubou. A proto, nezvratný úsudek, „On" nemůže být a nesmí být Kristem — Vykupitelem, za každou cenu musí se to dokázat jakýmikoliv důkazy, za každou cenu musí být odstraněn, to jest zahuben. Pak fariseové a zákoníci budou mít zase pokoj.

Šťastní lidé dobré vůle.

Mezi lidem vyskytovaly se úsudky různé. Ze strachu před veleradou mnozí si jenom šeptali: „Dobrý jest." Byli to zvláště ti, kteří slyšeli kázání Pána Ježíše a viděli jeho skutky. Přijímali ochotně slova Pána Ježíše a věřili jim. Nebyli pokrytci jako fariseové. Jak věřili, tak žili, jak smýšleli, tak mluvili. Proto

svatá slova Pána Ježíše je nepohoršovala, ale přesvědčovala a získávala. Zamilovali si Krista Pána i jeho učení a tou≈žili po tom, aby se jemu mohli svatým životem podobat a jeho lásku si získat. Netřeba ani připomínat, že o Kristu Pánu ří≈kali: „Dobrý jest" ti, které uzdravil nebo kterým hříchy od≈pustil a jiná dobrodiní prokázal. Byli opravdu už mnozí, kteří uvěřili v Pána Ježíše a milovali ho. Ale byli bojácní a nesmělí. Jenom opatrně a více méně potichu pronášeli své přesvědčení: „Bude≈liž Kristus, až přijde, činiti více divů, než tento činí?" „Tento jest Kristus," „Tentoť jest vpravdě prorok." Jiní na≈proti tomu říkali: „Nikoliv, není dobrý, nýbrž svádí lid." Snad také slýchávali kázání Pána Ježíše, jistě slyšeli o jeho skut≈cích, snad je i na vlastní oči viděli, a přece nevěřili a spolu s fariseji a zákoníky prohlašovali Pána Ježíše za svůdce, učení jeho za protizákonné, nepravdivé a špatné.

Božský Kazatel zodpoví pochybnosti a otázky lidu.

A právě uprostřed těchto protichůdných úsudků a sporů přišel Pán Ježíš do chrámu. Až do této chvíle, Otcem určené, aby se před shromážděním celého národa israelského prohlásil za Krista≈Vykupitele, Pán Ježíš se modlil. Tak vždycky dělával. Před každým kázáním a před každým projevem modlíval se a rozmlouval se svým Otcem nebeským. A teď stál na povýšeném místě před zástupci celého národa. Božský majestát zářil z jeho tváře, z jeho očí, z celého zevnějšku. Fariseové byli překva≈peni, ale nikdo nevztáhl naň ruku. Oči celého zástupu spoči≈nuli tázavě na Kristu Pánu.

Proč se i dnes mnohým slovo Boží nelíbí.

Jasný, nanejvýš lahodný, dojemně vyčítavý hlas Pána Ježíše přerušil chrámové ticho: „Moje učení není mé, nýbrž toho, jenž mne poslal" jest to pravda Boží, pravda, kterou Otec můj skrze mne vám zjevuje, abyste věděli, co máte věřit a co máte činit, abyste věříce a činíce byli spaseni. A vy touto pravdou pohrdáte, vy ji mnozí nechcete přijati. Jak tím zarmu≈cujete mne, jak zarmucujete Otce mého, který přece mne jen z nekonečné lásky k vám posílá. Učení moje je svaté. Učení mé vede ke svatosti a kdo má dobrou vůli se posvětit a odložit hřích, ten nemůže je nepřijati. Svatost mého učení lze snadno poznat! — Bude≈li kdo chtíti vůli Otce mého činiti, pozná o tom učení, je≈li z Boha, či≈li já sám od sebe mluvím. — Vy zákoníci a fariseové nechcete přijati mého učení, protože ne≈máte chuti opustit hříšný život a plnit vůli Boží. Proto se vám moje učení protiví a protivit se bude vždycky i budoucně všem, kteří budou zaslepeně a zatvrzele lpěti na svých hříších. „Zda≈li vám Mojžíš nedal zákon? A nikdo z vás neplní zákona." Po≈čínáte si tak, jakobyste neznali „Desatera", jež Bůh dal vám skrze Mojžíše. Vidím do vašich duší, vidím, že jsou poskvr≈

něny těžkými hříchy, přestupováním Božích přikázání. A stále stupňujete hříchy, nenávidíte mne, svého Vykupitele a hledáte mne zabíti."

„Nečiňte rozdílu v osobách", „spravedlivě suďte!"
5. Mojž. I., 17.

Laskavě a mírně vytkl Pán Ježíš Židům, že jenom z nenávisti k němu vyhledávají žaloby a důvody k žalobám. Použil výroku zákona platícího zvláště soudcům: „Nesuďte podle obličeje, nýbrž spravedlivý soud čiňte!" To znamenalo: „Nedávejte se svádět k odsuzování člověka svou osobní nechutí a nevraživostí. Takový soud nebývá spravedlivý. Přesvědčte se, vyšetřujte, zkoumejte moje slova, moje skutky a pak teprv proneste rozsudek spravedlivý."

Zbytečná a hříšná starost o bližního.

Spisovatel knížky „Následování Krista" Tomáš Kempenský píše křesťanům, ne Židům: „V posuzování jiných se člověk nadarmo namáhá, často se mýlí a snadno hřeší. Když ale sebe posuzuje a zpytuje, vždycky s užitkem pracuje". Židé vskutku velice se namáhali, aby našli nějakou pomluvu na Pána Ježíše. Na Nejsvětějším hledali a myslili, že našli, chyby a hříchy. Myslili, že našli chyby takové, které zasluhují trestu smrti. Sami byli plni nejtěžších hříchů a těch neviděli a když jim je Kristus Pán vytýkal, uznat jich nechtěli. Měl by se křesťan řídit příkladem Židů?: posuzovat jiné, hledat skvrny a nedostatky na druhých a svých nevidět? Často právě hodní a vynikající lidé bývají předmětem pomluv a podezřívání. Pomlouvající křesťan podobá se Židům za časů Krista Pána, ba je horší, poněvadž Židé neměli těch příkazů lásky, jaké máme my. Pro koho nechal Pán Ježíš v evangeliu svatého Jana slova: „Toto jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako já jsem miloval vás?" Jan 15, 12. Pomluvační lidé rádi se ospravedlňují, že nepomlouvají, že opakují jen co slyšeli od druhých. Tím hůře, rozšiřují něco, o čem se sami nepřesvědčili, nepřesvědčili se, zda to není lež, a rozšiřují pomluvu pod rouškou pravdivosti dále. A kdyby i pravda bylo to nebo ono o bližním, je známkou nelaskavého srdce, když se chyby bližního bez velmi důležité příčiny vynášejí a mnohdy ještě zveličují. Svatý Jan Zlatoústý dobře radí: „Co se tkne tvého života, buď přísný, vzhledem k životu druhých buď láskyplný." Svatý Ambrož taktéž varuje před posuzováním a odsuzováním: „Soud Boží je spravedlivý, lidské soudy jsou často falešné, připisují nezřídka i nespravedlivým spravedlnost a spravedlivého hněvem pronásledují a pomluvačným lhaním hanobí."

Velmi důležité: Čí slávu hledáme my?

Nejenom slova, ale i celý život Pána Ježíše svědčil, že nehledal slávy své, nýbrž slávu svého Otce nebeského. Nehledal slávy své: v chudobě a v ponížení se narodil, třicet let žil neznám jako tesařský dělník v ústraní, bez majetku a bez přístřeší chodil po zaprášených cestách země židovské, hladověl, žíznil, neměl ochrany a opory v nikom na světě, umřel v největší opuštěnosti na potupném kříži. Hledal slávu Otce svého: přišel na svět z poslušnosti k svému Otci, ve všem, co konal, dovolával se Otce svého, upozorňoval ustavičně na nekonečnou dobrotu svého Otce, z lásky a poslušnosti k Otci šel na smrt. Právem modlil se Kristus Pán při poslední večeři: „Otče, já jsem tě oslavil na zemi, dokonav dílo, které jsi mi dal, abych je učinil." Jan 17, 4.

Otce neznáte.

A ještě mluvil Pán Ježíš o Otci. Někteří z posluchačů popírali, že by Pán Ježíš mohl být Vykupitelem. Vykládali si nesprávně předpovědi proroků: „. . . jehož původy jsou od počátku ode dnů věčnosti." Mich. 5, 2. Vykupitel nebude mít původ jako druzí lidé. Nebude se vědět, odkud přišel. „Ale o tomto víme, odkud jest; o Kristu však, až přijde, nikdo nebude věděti, odkud jest." Pán Ježíš odpověděl: „Ano, znáte moji matku, znáte mého pěstouna, ale neznáte mého Otce, jenom já ho znám, neboť jsem z něho a on mne poslal." Micheáš předpověděl dobře, chtěje naznačiti Božství Krista Pána, jeho věčný původ od Otce. Židé pochopili, že Pán Ježíš sebe označuje jako Syna Božího. Proto hledali, aby ho chopili, ale nikdo nevztáhl naň ruky, neboť dosud nepřišla hodina jeho. „Budete mne hledati a nenaleznete . . . . ." řekl jim Božský Spasitel výstražně, oni ovšem nepochopili.

Ohnisko lásky Nejsvětější Trojice.

Poslední den slavnosti stánků použil Kristus Pán obřadu vylévání vody z pramene Siloe u oltáře, postavil se na vyvýšeném místě a volal hlasitě ukazuje na své nejsvětější Srdce: „Žízní-li kdo, pojď ke mně a pij. Kdo věří ve mne, jakož praví Písmo, proudové vody živé poplynou z těla jeho." Jak nevýslovně krásný byl Pán Ježíš. Ruce rozepjaté k objetí a k milování, oči planoucí touhou po lásce, srdce hlasitě tlukoucí, jakoby chtělo na sebe upozornit a rozezvučet k lásce všecka srdce. Svátek stánků stal se svátkem milujícího Srdce Páně. Láska Boha Syna jest láskou celé Nejsvětější Trojice, a přesvaté Srdce Pána Ježíše je ohniskem společné nekonečné lásky všech tří Božských Osob. Ne nadarmo mluvil Pán Ježíš o svém Otci, ne nadarmo odvolával se na své poslání od něho. Chtěl zjevit světu lásku Otcovu. „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého

jednorozeného dal, aby nikdo jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný." Jan 3, 16. Ne nadarmo volal Pán Ježíš ukazuje na své Srdce: „Kdo věří ve mne, jakož praví Písmo, proudové vody živé poplynou z těla jeho." To pak řekl o Duchu, kterého věřící měli přijmouti. Mluvil tedy Kristus Pán o lásce Ducha svatého. Božské Srdce Páně je drahocennou nádržkou lásky a milosti Ducha Svatého. Kněz nesl právě ve zlaté nádobě vodu z posvátného pramene, aby ji vylil u oltáře. Tak velice krásně a názorně naznačoval, co v nedaleké budoucnosti učiní Božský Velekněz. Ve svých prsou už více než třicet let nosí drahocennou nádobu Srdce svého. Není to nádoba z mrtvého kovu, nýbrž jsou to živé součástky Božského Těla. V Srdci je ovšem krev, ale krev, která je takřka nositelkou a představitelkou horoucího a nekonečného pramene lásky a milosti Ducha svatého. Nebude dlouho trvat a Božský Velekněz vyleje drahocenný obsah svého Srdce u oltáře kříže.

Božské Srdce Páně promluvilo.

Zástup byl uchvácen pohledem na Pána Ježíše. Slova vycházející z ohně Božského Srdce zapálila srdce mnohých. „Tentoť jest jistě prorok." „Tento jest Kristus." Tak usoudili mnozí pod dojmem kázání Pána Ježíše. Zatoužili po jeho lásce, jejich duše opravdu pocítily neuhasitelnou žízeň. Aspoň trochu porozuměli Srdci Páně a umínili si pevně, že budou věřit v Pána Ježíše, že budou zachovávat jeho přikázání, aby se stali účastnými jeho Božské lásky. I sluhové židovští byli dojati. Výslovně a nadšeně prohlásili fariseům na otázku, proč Pána Ježíše nejali a nepřivedli před soud: „Nikdy člověk nemluvil tak, jako člověk tento." Za to jich i ostatní věřící posluchače fariseové a zákoníci zatracovali a proklínali. Výmluvné svědectví i pro dnešní svět.

Memento Božského Srdce světu.

Z našich kostelů a svatostánků volá Pán Ježíš ustavičně k celému světu: „Žízní-li kdo, pojď ke mně a pij. Kdo věří ve mne, proudové vody živé poplynou z těla jeho." Mnozí slyší, věří, milují Pána Ježíše a uzavírají se do jeho nejsvětějšího Srdce. Jen jednoho se bojí: urazit a zarmoutit Srdce, které je miluje nekonečnou láskou celé nejsvětější Trojice. Napájí se z pramene Boží lásky a jsou šťastni, nepotřebují více ničeho. Jejich štěstí bude věčné. Farisejský a zákonický svět nevěří, posmívá se, rouhá se, pronásleduje. Hledá štěstí duše v tisícerých a nejrozmanitějších věcech: v požitcích, zábavách, hříších. Ale to jsou plevy. Není na nich nic, co by duši mohlo naplnit štěstím. Požitky, zábavy, hříchy jsou plevy, které shoří a nezbude z nich nic. A právě tyto plevy svět tak dychtivě

hledá, a nevšímá si láskyplného Srdce svého Boha, Stvořitele a Vykupitele. Pomíjející okamžiky hříchů a rozkoší svět dychtivě chytá a věčnou blaženost ztrácí. Mnohdy mnohý hříšník ztrácí navždy pro chvilku ničemné svůdné žádosti nevýslovně sladkou věčnou lásku Boží, v níž jedině je dokonalý pokoj a štěstí.

KRISTUS PÁN ODPOUŠTÍ ŽENĚ CIZOLOŽNÉ. VYDÁVÁ O SOBĚ SVĚDECTVÍ.

Opět v chrámě — Dopadená žena ve hříchu — Na smrt s ní — Soud Pána Ježíše nad hříšnicí — Světlo světa — Pravé svědectví — Otec Pána Ježíše — Nevěříte-li, zemřete ve hříchu — Kdo je Pán Ježíš — Až povýšíte Syna člověka — Já vždycky činím, co jest Otci milé — Mnozí uvěřili — Učedníkem Kristovým — Potomstvo Abrahamovo — Služebník hříchu — Syn vás osvobodí — Váš otec — Kdo z Boha jest — Nadávky Židů — Bude-li kdo zachovávati slovo mé — Jsi ty větší než Abraham? — Prve než Abraham byl — Ježíš se skryl.

Jan 8, 1-59.

Ježíš pak odebral se na horu Olivovou.

Ráno však přišel zase do chrámu, a veškeren lid přicházel k němu; i posadil se a učil je. Tu přivedli k němu zákoníci a fariseové ženu dopadenou v cizoložství a postavivše ji uprostřed, řekli mu: „Mistře, tato žena byla dopadena v cizoložství při činu samém; v zákoně pak Mojžíš nám přikázal takové kamenovati. Co pravíš ty?"

To pravili pokoušejíce ho, aby ho mohli obžalovati.

Ale Ježíš shýbnuv se až dolů, psal prstem na zemi. Když nepřestávali se ho tázati, zvednul se a řekl: „Kdo z vás jest bez hříchu, hoď první na ni kamenem."

A opět shýbnuv se až dolů, psal na zemi. Oni však uslyševše to, odcházeli jeden po druhém počavše od starších, a zůstal sám Ježíš a žena, stojící uprostřed.

I pozvedl se Ježíš a řekl jí: „Ženo, kde jsou ti, kteří žalovali na tebe? Nikdo tě neodsoudil?"

Ona řekla: „Nikdo, Pane." Ježíš jí řekl: „Ani já tě neodsoudím. Jdi a již nehřeš."

Tu Ježíš mluvil k nim opět řka: „Já jsem světlo světa; kdo mne následuje, nebude choditi ve tmě, nýbrž bude míti světlo života."

I řekli mu fariesové: „Ty vydáváš svědectví sám o sobě, svědectví tvé není pravé."

Ježíš odpověděl jim: „Ačkoliv vydávám svědectví sám o sobě, pravé jest svědectví mé, neboť vím, odkud jsem přišel a kam jdu; ale vy nevíte, odkud přicházím neb kam jdu. Vy soudíte podle těla; já nesoudím nikoho, a soudím-li já přece, soud

můj jest pravý, neboť nejsem sám, nýbrž já a ten, jenž mě poslal, Otec. V zákoně vašem jest psáno, že svědectví dvou lidí jest pravé. Já jsem to, jenž svědčí sám o sobě, a svědčí o mně Otec, který mě poslal."

I řekli mu: „Kde je tvůj Otec?"

Ježíš odpověděl: „Neznáte ani mne, ani Otce mého; kdy= byste znali mne, znali byste i Otce mého."

Tato slova Ježíš mluvil v síni pokladní, když učil v chrámě, a nikdo ho nejal, neboť ještě nepřišla hodina jeho.

Ježíš řekl jim opět: „Já jdu, a budete mě hledati a ve svém hříchu zemřete. Kam já jdu, vy nemůžete přijíti."

Tedy řekli židé: „Zdali sám sebe zabije, že praví: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti?"

I pravil jim: „Vy jste zdola, já shora jsem, vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. Proto jsem vám řekl, že ze= mřete ve svých hříších; neboť neuvěříte=li, že já to jsem, ze= mřete v hříších svých."

Tu mu pravili: „Kdo jsi ty?" Ježíš jim řekl: „Vůbec to, co vám i mluvím. Mnoho mám o vás mluviti a souditi, ale ten, jenž mne poslal, jest pravdomluvný, a já mluvím ve světě to, co jsem slyšel od něho."

A neporozuměli, že jim mluví o Bohu Otci.

Tu řekl jim Ježíš: „Když povýšíte Syna člověka, tehda po= znáte, že já to jsem a sám od sebe nic nečiním, nýbrž jak mě naučil Otec, to mluvím. A ten, jenž mě poslal, jest se mnou; On nenechal mě samotna, neboť já vždycky činím to, co mu jest milé."

Když tyto věci mluvil, mnozí uvěřili v něho. I řekl Ježíš k těm židům, kteří v něho uvěřili: „Zůstanete=li v mém slově, budete opravdu učedníky mými, poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí."

Odpověděli mu: Potomstvo Abrahamovo jsme a nikdy jsme nikomu nesloužili; kterak ty pravíš: ‚Svobodni budete'?"

Ježíš odpověděl jim: „Vpravdě, vpravdě, pravím vám: Každý, kdo páše hřích, jest služebníkem hříchu. Služebník však ne= zůstává v domě na věky, ale syn zůstává na věky. Osvobodí=li vás tedy Syn, budete vpravdě svobodni. Vím, že jste potom= stvo Abrahamovo, ale hledíte mě zabíti, neboť slovo mé nemá místa ve vás. Já mluvím, co jsem viděl u Otce svého, a vy činíte, co jste viděli u otce vašeho."

Odpověděli jemu: „Otec náš jest Abraham."

Řekl jim Ježíš: „Jste=li dítky Abrahamovy, skutky Abraha= movy čiňte. Ale nyní hledíte mě usmrtiti, člověka, který jsem vám mluvil pravdu, již jsem slyšel od Boha; toho Abraham nečinil. Vy činíte skutky otce svého."

I řekli mu: „My jsme se nezrodili z cizoložství. Máme jednoho Otce, Boha."

Ježíš tedy jim řekl: „Kdyby vaším otcem byl Bůh, milovali byste mě, neboť já jsem z Boha vyšel a přišel. Vždyť nepřišel jsem sám od sebe, nýbrž On mě poslal. Proč nerozumíte mluvě mé? Proto, že nemůžete slyšeti slova mého. Vy jste z

.... Ježíš shýbnuv se až dolů, psal prstem na zemi. — Str. 287.

otce ďábla a chcete činiti žádosti otce svého. On byl vrahem od počátku a nestál v pravdě, neboť pravdy není v něm. Když mluví lež, z vlastního mluví, neboť je lhář a otec lži. Poněvadž však já mluvím pravdu, nevěříte mi. Kdo z vás bude mne viniti z hříchu? Jestliže pravdu mluvím vám, proč mi nevěříte? Kdo z Boha jest, slova Boží slyší; proto vy neslyšíte, že z Boha nejste."

Tu židé mu odpověděli: „Zdali my dobře nepravíme, že Samaritán jsi a zlého ducha máš?"

Ježíš odpověděl: „Já zlého ducha nemám, ale ctím Otce svého, a vy mě zneuctíváte. Já však nehledám slávy své; jeť kdo ji hledá a soudí. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Bude-li kdo zachovávati slovo mé, neumře na věky."

I řekli mu židé: „Nyní jsme poznali, že zlého ducha máš. Abraham umřel i proroci, a ty pravíš: ‚Bude-li kdo zachovávati slovo mé, nezemře na věky'. Jsi ty větší než otec náš Abraham, který zemřel? Také proroci zemřeli. Kým činíš sebe sama?"

Ježíš odpověděl: „Oslavuji-li se já sám, sláva má nic není. Jest to Otec můj, jenž mne oslavuje, o němž vy pravíte, že jest Bohem vaším. A přece nepoznali jste ho, ale já ho znám, a řeknu-li, že ho neznám, budu podoben vám, lhář. Avšak znám ho a slovo jeho zachovávám. Abraham, otec váš, zaplesal, aby viděl den můj: i viděl jej a radoval se."

Tu řekli mu židé: „Padesát roků ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl?"

Ježíš jim řekl: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Prve než Abraham byl, jsem já."

I chápali se kamení, aby házeli na něho. Ale Ježíš se skryl a vyšel z chrámu.

*

Svatý Jan Zlatoústý, sv. Augustin a sv. Isidor o závisti.

Jak vynalézavá je lidská zášť. Od Kaina počínaje mnoho a mnoho lidí zabývá se přemýšlením, jak uškodit bližnímu. Příčinou hněvu bývá velmi často závist. Závist jest zármutek nad dobrem bližního. Svatý Jan Zlatoústý píše: „Slyš, co praví apoštol Pavel: „Kdybych dal tělo své k spálení, lásky však kdybych neměl, nic by mi to neprospělo." I. Kor. 13, 3. Že pak tam, kde je závist a nepřízeň, nejsou skutky lásky, bije každému do očí. Nepravost závisti je horší než smilstvo a cizoložství. Neboť tyto hříchy zůstávají na hříšníku, prudkost závisti však podvracuje Církev a škodí celému světu." Svatý Augustin praví: „Závist je ďábelská nepravost." Svatý Isidor podobně odsuzuje závist a z ní plynoucí nenávist: „Nenávist vylučuje člověka z království nebeského. Závist ani prolitím krve se nesmazuje a neočisťuje. Závist všechnu ctnost spaluje, závist všecko dobré svou jedovatou palčivostí vysušuje. Onať nejprve sama sobě škodí, nejprve sama se zžírá, nejprve svého pána kouše." Že slova učitelů církevních jsou pravdivá, vidíme na zákonících a farisejích. Jaká nesmírná nenávist vyrostla z jejich závisti vůči Pánu Ježíši.

Zakuklený hřích.

Což ale nepozorovali fariseové a zákoníci na sobě hřích závisti? Závist má tu vlastnost, že se umí výborně zakuklit. Zakukluje se nejčastěji do pokrytecké horlivosti pro zákon Boží nebo lidský. Nechce se dát poznat sama v sobě. Omamuje a rozpaluje čím dále tím více. Závistivec se již necítí a sahá

k prostředkům čím dále horším a ničemnějším: pomlouvá, podezřívá, obžalovává, pronásleduje, úklady chystá, zabíjí. Fariseové byli v tom. Hořeli závistí a nenávistí. Strojili Kristu Pánu jeden úklad za druhým. Tentokrát vymyslili a ďábelsky nastražili pasť, o níž se domnívali, že bez nejmenší pochyby Pán Ježíš do ní upadne.

Milosrdenství se Pánu Ježíši nevyplácelo.

Ve Starém zákoně v třetí knize Mojžíšově byl na cizoložství určen trest smrti. V páté knize byl vysloven způsob trestu smrti: ukamenováním. Fariseové a zákoníci znajíce lásku a mírnost Pána Ježíše k hříšníkům očekávali, že cizoložné ženě odpustí. Toto odpuštění ženě hříšnici přijde jim velice vhod. Obžalují Krista Pána přímo, že jedná proti zákonu. Tak nešťastná žena, které byl dokázán hřích cizoložství, měla se státi nástrojem pekelné zloby k záhubě Krista Pána. Za každou cenu musí přece něco mít, aby ho mohli obžalovat, a co nejdříve soudit a odsoudit, než všecek lid pro sebe získá. Toto se jistotně podaří, neboť není pochyby, že hříšnici odpustí, jako odpustil Marii Magdaleně a druhým hříšníkům a hříšnicím. Draho doplatí ten, který se nazývá Synem Božím, na svoji milosrdnou lásku k hříšníkům. Dychtivě a nedočkavě, aby už mohli zasednout na soudnou stolici ne nad hříšnicí, na níž jim konečně nezáleželo, ale nad Kristem Pánem, přistoupili k němu a okázale, aby upoutali pozornost přítomných lidí, tázali se: „Mistře, tato žena byla dopadena v cizoložství při činu samém. V Zákoně pak Mojžíš přikázal nám takové kamenovati. Co tedy pravíš ty?“

Čím končí každý hněv a každá zloba.

Fariseové a zákoníci byli nadmíru zapomětliví. Ustavičně dostávali důtklivé lekce a naučení od Božského Spasitele. Nesčíslněkrát mohli se přesvědčit, jak jsou bídní vůči Kristu Pánu, jak pošetilá je jejich chytrost, jak zřejmé jejich špatné úmysly. A přece neustali ve své zlobě. Znova a znova zapomínali, že mají co činit s Tím, který zná jejich myšlenky, jejich úmysly a plány, ba který zná důkladně jejich duše a jejich život. Zapomínali, že sebe důmyslnější nástrahy vždycky ztroskotaly a že sami došli jen zahanbení před lidmi. Co dělali fariseové Kristu Pánu, dělají Církvi katolické její nepřátelé: nenávidí ji, pomlouvají a tupí, pronásledují, připravují nejrůznější nástrahy, aby Církev zničili. Už devatenáct set let tak činí. Zapomínají a nemohou se naučit z nesčíslných příkladů z dějin Církve katolické, že tato Církev je pod ochranou Ježíše Krista, že ji ublížit nemohou a tím méně zničit. Celý svět i pronásledovatelé znají slova téhož Pána Ježíše: „A brány pekelné ji nepřemohou.“ A přece vzteklý boj proti Církvi nepřestává, znova a znova

naráží vlny na Skálu Církve Kristovy. To proto, že závist a hněv pekla proti Bohu a království Božímu na zemi není rozumný, ale je nepříčetný a šílený. Každá závist, každý hněv a každá zlost stává se bláznovstvím a končí v troskách své domnělé chytrosti, končí ve vlastní zkáze a zahanbení.

Zrcadlo zpovědní.

Co psal Pán Ježíš na zemi, když pronesl slova: „Kdo z vás jest bez hříchu, ať hodí první na ni kamenem?" Musilo to být něco hrozného pro fariseje a zákoníky. Pohlédli na písmo Krista Pána a rychle se vytratili jeden po druhém. Snad napsal Pán Ježíš, co říkával někdy fariseům: „Hrobové obílení, znám vaše hříchy, Mojžíš vám dal přikázání: Nesesmilníš, nepožádáš manželky bližního svého, a vy kolikrát jste je už přestoupili, tato žena jenom jedenkrát a vy ji chcete soudit sami, jsouce daleko horší?"

Bojím se Jeho soudu, ale důvěřuji v Jeho láskyplné Milosrdenství.

S jakou oddaností, s jakou láskou, s jakým obdivem hleděla obžalovaná žena na Pána Ježíše. Celý zjev Krista Pána svědčil, že on má moc soudit hříšníky. Druhá Magdalena byla si dobře vědoma svého velkého provinění. Se strachem pohlížela na tvář Pána Ježíše, v níž se zračila nevýslovná svatost. Vyšlehne z těch krásných svatých očí plamen hněvu, který bude znamenat její odsouzení a její záhubu? Nikoliv! Výraz neskonalého milosrdenství v přesvaté tváři byl předzvěstí útěchyplného slova: „Ani já tě neodsoudím. Jdi a více nehřeš!" Jaký jásot nastal v duši ženy, jaká radost se tam rozlila, jaké světlo ji naplnilo, jaký pokoj v ní zavládl, nedá se vylíčiti. Jenom ten to pochopí, kdo podobně jako ona měl v duši smrtelnou úzkost hříchu, koho trápila hanba hříchu, kdo se už cítil ve tmě zavržených, kdo byl rozerván výčitkami svědomí, a pak uslyšel po zkroušené a upřímné svaté zpovědi: „Odpouštějí se ti hříchy ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého."

Co žádá Pán Ježíš, když odpouští hříchy.

Když kajícník po svaté zpovědi odchází od zpovědnice, raduje se, cítí v duši blažený pokoj a mír. Jenom o jedno ještě se jedná: zachovat si radost a pokoj v duši. Proto za každým kajícníkem volá Pán Ježíš: „Jdi a více nehřeš." Kajícnice z evangelia jistě přání Božského Spasitele splnila. Dříve milovala hřích, teď si zamilovala Pána Ježíše. Láska ku Kristu Pánu a náklonnost ku hříchu se navzájem nesnesou. V tomto případě dvěma pánům rozhodně nelze sloužit. Je mnoho kajícníků, kteří

si právě tuto věc jasně neuvědomují. Nechtějí slyšet a rozumět slovům: „Jdi a více nehřeš.“ Nechtějí opustit příležitosti ku hříchu. V jejich předsevzetích je veliká nerozhodnost: nerad bych urazil Pána Boha, ale jak je mi těžko opustit, co mám tak rád, a bez čeho zdá se mi, ani nemohu být. A přece zaviněná příležitost ku hříchu je totéž jako hřích sám, a hřích totéž jako služba peklu. Když pod vlivem nezřízených hříšných náklonností kajícník nemíní se vzdát příležitostí ku hříchu, i vyznání hříchů ve svátosti pokání je neplatné, člověk zůstává ve hříších. Kde ve vyznání hříchů schází opravdové předsevzetí, tam není ani opravdové lítosti a tam není ani odpuštění. Kde není odpuštění, tam není ani radosti a pokoje, tam není světla milosti Boží, není posily ku konání ctností. Proto mnohé zpovědi zůstávají bez účinku a mnozí kajícníci bez posvěcení. Nedej Pán Bůh! Když jdeme od zpovědnice, nechť máme v duši tu radost a ten pokoj, který měla ve své upřímně kající duši kdysi Maria Magdalena a nyní i tato hříšnice a nechť radost a pokoj nás neopustí, poněvadž my jsme opustili z lásky k Pánu Ježíši všecky příležitosti ku hříchu.

Zase jeden předobraz Spasitele.

Během slavnosti stánků bylo po celém městě plno světla, rozžehaly se pochodně, konaly se průvody se světlem. Ale nepovážili účastníci slavnosti, že všecko to mohutné světlo mělo jen jediný účel: předobrazit Toho, jenž bude světlem světu. Pán Ježíš se přihlásil k svému předobrazu: „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude choditi ve tmách, nýbrž bude míti světlo života.“

„Světlo ve tmě svítí“ Jan I, 5.

Světlo je převzácný dar Boží. Světlo svítí člověku na cestu, aby po osvětlené cestě šťastně došel cíle a nezbloudil daleko od něj. Ale nejenom to. Světlo je nezbytně potřebné k životu. Bez světla slunečního není života. Cílem člověka je Bůh sám. Světlem k tak nekonečně vznešenému cíli nemůže býti nikdo, leč zase Bůh sám. Všecko, co je potřebí, aby člověk dosáhl věčného života u Boha, může dáti jen Bůh. Jinými slovy: Spasitelem světa nemůže býti nikdo leč jen Bůh. Slovy: „Já jsem světlo světa“ připomíná opět Pán Ježíš svoje Božství. Co bychom věděli o Pánu Bohu bez zjevení Božího, bez příchodu Syna Božího na svět, co bychom věděli o pravidlech mravního života, co o věčnosti? Lidé ovšem sami bez opory zjevení Božího také o těch věcech přemýšleli, do jisté míry byl jim vodítkem přirozený, do duše každému člověku vepsaný zákon. Výsledek přemýšlení lidského byl však vždycky velice ubohý, i přirozený zákon byl kolikrát potlačen. Jeden filosof říkal: tak je to, jiný tvrdil: ne tak, ale jinak je tomu, jeden

dával mravní příkazy takové, druhý jinaké, nebylo žádné autority, před kterou by se musil sklonit celý svět. A právě to se očekávalo od Vykupitele, že dá světu svoje učení, jež bude lidem žádoucím světlem na cestě k věčnému cíli.

V nebi uvidíme Světlo nestvořené.

Na počátku řekl Bůh: „Buď světlo!“ I stalo se světlo. I. Moj. 1, 3. To bylo světlo hmotné a pomíjející, které jednou nadobro vyhasne a nebude ho, jako ho nebylo před stvořením. Pán Ježíš praví o sobě: „Já jsem světlo světa.“ Nejenom jeho učení, ale On sám je světu světlem nikdy nepomíjejícím. Z něho pramení duším lidským světlo milosti Boží, v nebi bude oslavené člověčenství Pána Ježíše světlem nekonečné slávy a blaženosti všem vyvoleným. Krásnými slovy to předpovídal Isajáš: „Již nebude třeba ti slunce, by svítilo za dne, ani měsíční záře, by osvěcovala tě, ale Hospodin bude ti světlem věčným, a tvůj Bůh tvým leskem. Slunce tvé nebude již zapadati, ani měsíce tvého ubývati; neboť Hospodin bude ti světlem věčným.“ Is. 60, 19—20. Svatý Jan ve Zjevení napsal podobně: „Chrámu jsem (v nebi) neviděl, neboť Pán Bůh všemohoucí jest chrámem jeho, a Beránek. A to město (nebeské) nepotřebuje slunce ani měsíce, aby mu svítily, neboť velebnost Boží je osvítila, a svící jeho jest Beránek. I budou choditi národové ve světle jeho a králové země přinesou slávu a čest do něho.“ Zj. 21, 22—24.

Kajícníci se neodsuzují, ale zatvrzelí.

Jak dobrotivý a milosrdný byl Pán Ježíš i ku svým nepřátelům. Nezahanboval je, jen pokud bylo nutně třeba. Nejmenoval ani hříchy ani hříšníky při soudu nad hříšnicí. Opět a opět odpovídal na jejich námitky a výtky, podával důkazy svého vykupitelského poslání a svého Božství: „Já přesvědčivým způsobem svědčím o sobě, Otec můj svědčil o mně u Jordanu: Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo. Viděli jste, že nechci odsuzovat nikoho, ženě hříšnici i druhým hříšníkům jsem vždy odpustil. Když však musím odsuzovat pro zatvrzelost, na příklad vás, odsuzuji spravedlivě podle nejmoudřejších úradků Otce svého.“

Víra nemůže být polovičatá: buď věřím všecko, co Církev učí, nebo nevěřím vůbec.

Ačkoliv byli Židé stále v blízkosti Pána Ježíše, přece jim Kristus Pán řekl, že ho neznají. Právem! Poněvadž v něho nevěřili a neuznávali za Syna Božího a Spasitele světa, tedy ho vlastně neznali a nechtěli znát. Když ve své nevěře pohrdali Bohem Synem, kterého Bůh Otec s takovou láskou poslal na svět, o němž u Jordanu slavně prohlásil: „Tento jest Syn můj

milý . . .", pohrdali tak i Otcem, jejich víra v Boha neměla ceny, poněvadž věřili tomu, co se jim chtělo, a co se jim nechtělo, nevěřili. Taková víra je vlastně nevěrou. Marně se dovolávali Židé, že věří v Boha, v kterého věřil Abraham, jejich praotec: „My jsme se nezrodili v cizoložství. Máme jednoho Otce, Boha." Cizoložstvím v tomto případě mínili Židé nevěrnost jedinému pravému Bohu. Odpad od víry v Boha k pohanským pověrám a bludům nebo k čiré nevěře vesměs se v Písmě svatém přirovnává k hříchu cizoložství. Manželka nevěrná svému muži a vyhledávající druhého dopouští se smrtelného hříchu cizoložství. Členové národa israelského zapírající a odříkající se jediného Boha dopouštějí se hříchu podobného, jenom že ještě mnohem většího. I dnes mnohý katolický křesťan, který přestal věřit v Božství Krista Pána, který přestal věřit v Církev Kristem Pánem ustanovenou, marně se ospravedlňuje: „Já nejsem nevěrec, já věřím v Boha, mám Boha za Otce." Pán Ježíš řekl Židům výslovně: „Kdyby vaším otcem byl Bůh, milovali byste mne, neboť já jsem z Boha vyšel a přišel. Vždyť nepřišel jsem sám od sebe, nýbrž On mne poslal. Kdo z vás bude mne viniti z hříchu? Jestliže pravdu mluvím, proč mi nevěříte. Kdo z Boha jest, slova Boží slyší, proto vy neslyšíte, že z Boha nejste."

Slovo Boží vždycky si najde kousek úrodné půdy.

Pán Ježíš mluvil jasně a srozumitelně: „Kam já jdu, vy nemůžete přijíti." Celá bytost Krista Pána ukazovala k nebesům. Porozuměli Židé? Bezpochyby, ale tvářili se jakoby nerozuměli a zesměšňovali rouhavým způsobem jeho slova: „Zdaliž sám sebe zabije, že praví: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti?" Tak řekl kdosi mezi nimi a ostatní dali se do smíchu. Totéž se opakuje i dnes. Lehkomyslní lidé dělají si úštěpky z nejvážnějších a nejsvětějších věcí a najde se vždycky dosti druhých lehkomyslníků, kteří se smějí. Všem takovým Pán Ježíš praví: „Vy jste zdola, já shora jsem. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. Nevěříte-li, že já jsem to, zemřete v hříchu svém." „Ten, jenž mne poslal, jest pravdomluvný, a já mluvím ve světě to, co jsem slyšel od něho." „Když povýšíte Syna člověka, tehda poznáte, že já to jsem a sám od sebe ničeho nečiním, nýbrž jak mne naučil Otec, to mluvím." Proč opakuje Pán Ježíš, co už tolikrát říkal a čemu jistě ani teď fariseové a zákoníci neuvěří: „Jsem vaším Vykupitelem od Otce poslaným, jsem Syn Boží a spolu člověk, mluvím vám pravdu." Nešlo Kristu Pánu o fariseje a zákoníky. Ti ovšem se nepoddají přesvědčujícím a láskyplným slovům milého Spasitele. Ale byli přítomní ještě jiní posluchači. A pro ty mluvil Pán Ježíš a mnozí uvěřili v něho. Ty pochválil Pán Ježíš a povzbudil jich: „Zůstanete-li v mém slově, budete vpravdě učedníky mými a poznáte pravdu a pravda osvobodí vás."

Hříchy a svaté svátosti.

Nejhorší nesvobodou a nejhorším otroctvím je hřích. Hříchy jsou okovy pekla. Člověk sám je naprosto neschopen, aby je zlomil, jakmile je jednou na sebe nechal vložiti. Kdo je otrokem hříchu a pekla, nemá přístupu do domu Otce nebeského. Syn Boží přišel zlomit tyto tak tvrdé okovy. Přišel je zlomit každému, kdo bude chtít je míti zlomeny a kdo pokorně a kajícně o to prosí, pravdu svaté víry přijímá a s milostí Boží vytrvale spolupůsobí. Pán Ježíš určitě přislibuje, že dá světu prostředky k osvobození z hrozného otroctví hříchů. Dnes už celý svět zná a užívá těch prostředků. Jsou to svátosti: křest, biřmování, nejsvětější Svátost oltářní, pokání, poslední pomazání, svěcení kněžstva a sňatek manželský. Svatý Tomáš Aquinský naznačuje účinky a tedy i nezbytnou potřebu svátostí: „Církev potřebuje sedmera svátostí, aby její dítky úplnosti duchovního života dosáhnouti mohly. Jako k zachování tělesného života člověk potřebuje sedmera věcí, totiž: aby byl zrozen, aby rostl a sílil, aby pokrmu požíval, aby v nemoci se léčil, v slabosti posilu hledal, k svému poučení aby měl učitele a vůdce, aby přispěl k rozmnožení lidského pokolení, rovněž tak k dosažení a k zachování duchovního života člověk potřebuje: aby na křtu svatém byl znova zrozen, ve svátosti biřmování, aby byl ve víře upevněn, v nejsvětější Svátosti Oltářní, aby byl krmen a nasycován, aby v nemoci duše došel odpuštění hříchů svátostí pokání, aby v hodinu smrti svatým pomazáním k vítěznému boji byl posilněn, aby skrze svěcení kněžstva duchovními správci a pastýři byl opatřen, a aby dosáhl požehnání a posvěcení skrze stav manželský k rozmnožení pokolení lidského." Svátosti jsou ony obdivuhodné prostředky, jimiž Církev Ježíše Krista láme a drtí okovy hříchu. V Církvi katolické ustavičně plní Kristus Pán svůj nesmírně důležitý slib: „Jestli tedy Syn vás osvobodí, budete vpravdě svobodni. Zůstanete-li v mém slově, budete vpravdě učedníky mými a poznáte pravdu a pravda osvobodí vás."

UZDRAVENÍ SLEPÉHO OD NAROZENÍ.

Kdo zhřešil? — Slepé oči uzdraveny blátem — Podiv známých — Vyšetřování a nelibost fariseů — Výslech rodičů uzdraveného — Uzdravený zahanbuje farisee — Pán Ježíš se ho ujímá — Kdo je slepý.

Jan 9, 1-41

Jda mimo, uzřel člověka slepého od narození.

I otázali se ho učedníci jeho: „Mistře, kdo zhřešil, tento, či rodiče jeho, že se slepý narodil?"

Ježíš odpověděl: „Ani tento nezhřešil, ani jeho rodiče, ale stalo se to, aby se zjevily na něm skutky Boží. Já musím činiti skutky toho, jenž mne poslal, pokud jest den; přichází noc,

kdy nikdo nemůže dělati. Pokud jsem na světě, jsem světlem světa."

To pověděv plivnul na zem a udělav ze sliny bláto, pomazal mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe — to jest v překladě „Poslaný". — I odešel a umyl se a když se vrátil, viděl.

Proto sousedé a ti, kteří ho dříve vídali, že byl žebrákem, řekli: „Není to ten, jenž sedával a žebral?" Někteří pravili: „Jest to on." Jiní řekli: „Nikoliv, ale jest mu podoben." On však pravil: „Já jsem to." Tedy mu řekli: „Kterak se otevřely tvoje oči?" On odpověděl: „Ten člověk, který slove Ježíš udělal bláto, pomazal mi oči a řekl mi: ‚Jdi k rybníku Siloe a umyj se.' I šel jsem a umyv se vidím." I řekli mu: „Kde jest on?" Pravil: „Nevím."

Přivedli ho k fariseům, toho, jenž býval slepý. Byla pak sobota, když Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči.

Opět tedy otázali se ho i fariseové, kterak prohlédl. On jim řekl: „Bláto položil mi na oči, i umyl jsem se a vidím."

Tu řekli někteří z fariseů: „Není tento člověk od Boha, neboť nešetří soboty." Jiní však pravili: „Kterak může člověk hříšný činiti takové zázraky?" I byla roztržka mezi nimi.

Pravili opět slepému: „Co ty pravíš o něm, že ti otevřel oči?"

On řekl: „Jest prorok."

I nevěřili o něm židé, že byl slepý a prohlédl, až povolali rodiče toho, jenž prohlédl. I otázali se jich: „Jest tento váš syn, o němž vy pravíte, že se slepý narodil? Kterak tedy nyní vidí?"

Rodiče jeho jim odpověděli: „Víme, že to jest náš syn a že se slepý narodil, ale kterak nyní vidí, nevíme: aneb kdo mu otevřel oči, my nevíme; jeho se ptejte, má léta, ať sám mluví o sobě."

To řekli rodiče jeho, poněvadž se báli židů; neboť již se židé usnesli, aby, vyzná-li ho kdo jako Mesiáše, byl vyobcován. Proto řekli rodiče jeho: „Má léta, jeho se zeptejte."

Opět tedy povolali toho člověka, který býval slepý, a řekli mu: „Vzdej chválu Bohu! My víme, že ten člověk jest hříšník."

On tedy řekl jim: „Je-li hříšník, nevím; jedno vím, že byv slepý nyní vidím."

I řekli mu: „Co ti učinil? Kterak otevřel ti oči?" Odpověděl jim: „Pověděl jsem vám již a neslyšeli jste? Proč to chcete opět slyšeti? Zdaliž i vy chcete býti učedníky jeho?"

I spílali mu a řekli: „Ty jsi učedníkem jeho, my jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomto však nevíme, odkud jest."

Člověk ten jim odpověděl: „To jest věru divná věc, že vy nevíte, odkud jest, a otevřel mi oči. Víme, že hříšníků

Bůh neslyší, ale je-li kdo bohabojný a činí vůli jeho, toho slyší. Od věků nebylo slýcháno, že by byl kdo otevřel oči slepému od narození. Kdyby tento nebyl od Boha, nic by nemohl činiti."

Odpověděli mu: „Všecek ses v hříchu narodil, a ty chceš učiti nás?" I vyvrhli ho ven.

Ježíš uslyšel, že ho vyvrhli ven, a naleznuv ho řekl mu: „Věříš v Syna Božího?"

On odpověděl: „Kdo jest to, Pane, abych v něho věřil?"

Ježíš mu řekl: „I vidíš ho, a ten je to, jenž s tebou mluví."

On řekl: „Věřím, Pane." A padnuv před ním klaněl se mu.

I řekl Ježíš: „Já jsem přišel na tento svět k soudu, aby ti, kteří nevidí, viděli, a kteří vidí, slepými se stali."

I uslyšeli to někteří z fariseů, kteří byli u něho, a řekli mu: „Jsme snad také my slepí?" Ježíš řekl jim: „Kdybyste byli slepí, neměli byste hříchu; nyní však pravíte ‚Vidíme'; proto hřích váš zůstává."

Ke kořenům víry a nevěry.

Svatý Jan, apoštol a evangelista, vypravuje dopodrobna událost o uzdravení slepého od narození. Chce na tomto příkladě pro výstrahu i povzbuzení ukázati, jak vzniká víra i nevěra, jak si počíná víra a jak nevěra. Tento zázrak stejně jako všecky ostatní zázraky Božského Spasitele byl skutkem milosti Boží. Těm, kteří Pána Ježíše doposud neznali, měl být podnětem, aby poznali Jeho dobrotivost, všemohoucnost a vševědoucnost, Božské vlastnosti, a aby uvěřili, že jest Synem Božím a Spasitelem světa. Těm, kteří už vícekrát měli příležitost vidět skutky Pána Ježíše, ale doposud se nedali pohnout k pevné víře v Něho, měl být novou pobídkou, aby se nezatvrzovali v nevěře, nýbrž aby přijali milost víry.

Je mnoho různé bídy, ale nebývá to vždycky bída zaviněná.

Cesty a brány, kde hodně procházeli lidé, bývaly obsazeny slepými, chromými a jinými neduživci. Zvláště tomu tak bývalo ve svátky u brány chrámové. Názor zdravých a bídou nebo nemocí nepostižených byl až do vysvětlení Krista Pána vůči takovým ubožákům velice příkrý. Soudilo se všeobecně: „Nemocní a žebráci jsou hříšníci, které Pán Bůh potrestal nemocí a bídou za hříchy jejich vlastní, nebo za hříchy jejich rodičů." Někdy ovšem je to pravdou, Pán Ježíš to sám naznačil, když uzdravil osmatřicet let nemocného: „Hle, jsi uzdraven, nehřeš už, aby se ti nepřihodilo něco horšího." Následky hříchů rodičů nesou často i jejich dítky. Ale není tomu tak vždycky. Zrovna v tomto případě. Kristus Pán odmítá podezřívání z hříchů a ukazuje celému světu, jak snadno se člověk mýlí, když bližního posuzuje, a jemu kolikrát pomluvou, křivým podezříváním, opo-

vážlivým odsuzováním, velice křivdí. Pán Ježíš ukazuje zároveň, že On jediný dovede souditi spravedlivě, poněvadž je vševědoucí a zná dopodrobna život každého člověka. On odsoudí jednou také všecky ty, kteří nespravedlivě a neoprávněně soudili a odsuzovali.

Utrpení snášené z odevzdanosti do vůle Boží má nesmírnou cenu.

Když člověka postihne neštěstí, říkáme: stalo se to z Božího dopuštění. Pán Bůh to dopustil. Ale proč? Mohl tomu za-zabránit, ale nezabránil. Proč? Božský Spasitel řeší celou záhadu: „Není-li neštěstí trestem za hříchy, může mít jen jediný účel, „aby se zjevily skutky Boží." Prozřetelnost Boží dovede všecko zlé a neblahé obrátiti v dobré, aby to posloužilo ku cti a slávě Boží, ku spáse duší, a k rozmnožení zásluh pro nebe. Křesťanská mravní ctnost: trpělivost a odevzdanost do vůle Boží je jedna z nejkrásnějších a nejzáslužnějších. Sv. Cyprián píše: „To nalézáme u patriarchů, proroků a všech spravedlivých, že při svém chvályhodném cvičení ve ctnosti o nic více neusilovali: (Abel, Abraham, Isák, Jakob, Josef, Mojžíš a David), jako o statečné a stálé zachovávání mírnosti a trpělivosti. Dosvědčují to nejedni proroci, . . . nejedni mučedníci . . . . ti všichni skrze trpělivost nebeských korun dosáhli." Svatá Terezie od Ježíše dává příklad ze svého života: „Bolestná muka mojí nemoci trvala asi tři měsíce, a zdálo se bezmála nemožné, že by se tolik bolestí mohlo najednou snésti. Teď se sama tomu divím a za velikou to pokládám milost, že mě Božská velebnost takovou obdařila trpělivostí. Mnoho mně k tomu pomohlo, že jsem četla život a děje ze života Jobova podle sepsání sv. Řehoře Velikého a že jsem se počala cvičiti v modlitbě. Všecka má rozmluva děla se toliko s Bohem a obyčejně jsem měla v mysli a v ústech slova sv. Joba: „Jesliže jsme dobré věci brali z ruky Boží, zlých proč bychom nepřijímali?"

Kdy se nějaké trápení nejtíže nese?

Nelze říci, jak Židé nesprávně myslili a říkali: „Každé trápení jest trestem za hřích." Ale správné jest, že každý i malý hřích má za následek trest. Trest přijde dříve nebo později, nečiní-li hříšník sám pokání, aby předešel spravedlnost Boží. A čím více kdo měl od Pána Boha milosti, a přece hřešil, tím přísnější jsou tresty Boží. Hřeší-li otec nebo matka, je trest Boží větší a přísnější, než hřeší-li dítě. Rodiče dostali ve svátosti sňatku manželského tolik milosti, že jejich chyby, provinění a tím i špatný příklad je zneužitím a promarněním milosti Boží, a proto také zasluhují zvláště přísného trestu. Dopustí-li se hříchu kněz, je to daleko větší provinění a dostává se mu daleko většího trestu, než když pochybí obyčejný vě-

říci. Kněz dostal daleko více milosti Boží ve svátosti svěcení kněžského než kdokoliv jiný a proto jsou i tresty mnohem větší, když se vůli Boží zprotiví. Dokonalá lítost a zkroušenost plynoucí z upřímné touhy přijati svátost pokání, polepšiti se a dáti Pánu Bohu zadostučinění umenšuje nebo i docela odstraňuje tresty Boží. Není-li opravdového pokání, vždycky přichází trest, za lehké hříchy trest časný na zemi, nebo v očistci, za těžké hříchy trest časný i věčný. Jak těžce se nesou životní trampoty, když si musí postižený přiznati: „Jsem sám tím vinen, proč jsem nečinil pokání!"

Solidarita hříchu: nevinný trpí s vinníkem.

Každý hřích má tak strašné následky, že nejenom jeho následky škodí vinníku, ale zasahují i nevinné. Tak se stává, že pro hříchy rodičů trpí i dítky, pro hříchy představených trpí i podřízení a poddaní. Tím více se tak ukazuje zloba každého hříchu. Dobře píše sv. Augustin: „Nebuď nevšímavým, jedná-li se o hříchy malé, nýbrž lekej se jich, protože jsou mnohé. Buďte pozorni, bratři moji, malé jsou, nejsou velké. Není to dravec jako lev, jenž by jedním kousnutím zlomil vaz. Ale z velké části usmrcují i malá zvířata, je-li jich mnoho. Jak malinká jsou písečná zrna! Naloží-li se na loď mnoho písku, pohrouží se a zahyne. Jak malé jsou krůpěje deště! A hle, naplňují řeky a vyvrací domy!"

Čas má nesmírnou cenu.

Božský Spasitel je Tvůrcem i Pánem času. Čas jest stvořen jako všecky věci. Nedovedeme ani říci, co to čas je. Jenom tolik víme, že je něco, co rychle pomíjí a nikdy se nevrací. Čas je člověku dán, aby ho využitkoval a zjednal si zásluhy pro věčnost. Každý okamžik má větší cenu než celý svět, poněvadž za okamžik dobře použitý může si člověk vydobýt života věčně radostného a šťastného v nebi. Třiatřicet let života Pána a Spasitele našeho na tomto světě je nám vzorem a příkladem, jak máme každé chvilky si vážit, a pro Pána Boha a pro spásu své duše jí využít. „Já musím činiti skutky toho, který mne poslal, pokud jest den; přichází noc, kdy nikdo nemůže působiti." Dnem rozuměl Kristus Pán svůj pobyt mezi lidmi až do své smrti a odchodu s tohoto světa. On sám byl světlem. Jako slunce svou září zaplašuje tmu a činí den plný jasu, radosti a života, tak i Spasitel. Osvěcoval duše svým učením, naplňoval ty, kteří byli dobré vůle radostí a pokojem, v odpouštění hříchů rozdával všude nadpřirozený život milosti Boží. On dobře využitkoval času ustanoveného mu od Boha Otce pro naši spásu. Na nás je, abychom podle jeho příkladu vážili si času, abychom celý život zasvětili službě Boží. Podivuhodný účinek má kratinká ranní modlitba: „Nejsvětější Srdce

Ježíšovo, miluji Tě, všecko pro Tebe!" Takovým upřímným úmyslem proměníme celý den i noc v řadu dobrých a záslužných činů, všecky okamžiky našeho života den co den budou spojeny v nepřetržitý řetěz bohumilých skutků, za něž nám jistě tentýž Spasitel vzdá chválu: „Služebníče dobrý a věrný!"

Pán Bůh volí k velkým věcem nepatrné prostředky.

Jak prostince a přece jak působivě ukazoval Pán Ježíš svoje Božství. Pánu Bohu nezáleží na prostředcích, jimiž projevuje svoji moc. Ba právě nejšpatnější prostředek je podle nejmoudřejších úmyslů Božích prostředkem nejvhodnějším. Tím více i nechápavý, anebo ten, kdo ze zatvrzelé vůle chápati nechce, musí uznati, že podivuhodný účinek nezpůsobil onen špatný prostředek, ale jedině a pouze všemohoucí dobrota Boží. Bláto je velice špatný prostředek na oči. Zdravé oko může z kouska bláta oslepnout. A hle, Božský Spasitel právě bláta používá, aby slepé oči uzdravil. Jak potěšila Srdce Páně víra slepého od narození! Pomazal mu oči blátem a řekl jemu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe." Slepý uvěřil bez váhání. A přece mohl si snad říci: „Což bláto mi může uzdravit slepé oči? Když nepomáhaly důmyslné lékařské prostředky, má pomoci bláto a voda v rybníce Siloe. Ne, tomu neuvěřím." Ale ne tak. Slepý ihned uvěřil a uvěřil za neuvěřitelných okolností. Tím větší byla jeho zásluha. Duše jeho byla jistě velice pokorná a proto tak ochotně uvěřil. A Kristus Pán se radoval: „Přece konečně moji pravdomluvnost a moje Božství začínají lidé poznávat a začínají ve mě pevně věřit." Na slepém se osvědčilo slovo sv. Augustina: „Ten má více místa u Boha, kdo více přinesl, ne stříbra, ale víry."

Nevěra pochází ze zlé vůle.

Když Bůh mluví k člověku, nezbývá než věřit. A taková víra skýtá člověku největší jistotu. Jistota vyplývající z víry v Ježíše Krista a jeho Církev katolickou, je daleko a nepoměrně větší nežli jistota vyplývající z jakéhokoliv jiného poznání. A to Židé nechtěli připustit. Oni chtěli za každou cenu viděti v Ježíši Kristu jen člověka. A vyhledávali všecky možné a nemožné důvody pro svoji nevěru v Božství Pána Ježíše. Proto vyšetřovali a zkoumali opravdu vědecky a důkladně. Vyšetřovali nejprve uzdraveného: „Kdo, kdy a jak tě uzdravil?" On odpověděl: „Ten člověk, který slove Ježíš, udělal bláto a pomazal mi oči a řekl mi: „Jdi k rybníku Siloe a umyj se." I šel jsem, a umyv se vidím." Tedy zázrak byl nesporný. Ale přece Židé vyšetřovali i rodiče. Ale výsledek vždycky tentýž: Byl slepý a nyní vidí. Nedá se nijak popírat, že Ježíš slepého uzdravil. A přece Židé neuvěřili, že „tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří nezahynul, nýbrž měl

život věčný." Jan 3, 16. Svědomí vytýkalo nevěřícím jejich nevěru, která byla nejenom hříchem proti víře, pokud je víra z osvícení a pomoci Ducha sv., ale byla chybou a proviněním proti zdravému rozumu, jenž byl od Boha člověku dán, aby pravdu poznával a uznával. Ba nevěra židovská šla tak daleko, že byli schopni popírat, co svými smysly: očima a ušima slyšeli a viděli. Smysly, rozum, svědomí a k tomu ještě milost Boží povzbuzovaly a takřka nutily k víře, že Ježíš Kristus je to, co o sobě ustavičně říkal, Bůh, druhá Božská Osoba, poněvadž je všemohoucí, vševědoucí, nejvýš moudrý, nejvýš pravdomluvný. Židé přes to všecko nevěřili, protože věřit nechtěli.

Slepý prohlédl a vidoucí oslepli.

Židé oslepli a jejich slepota byla tisíckráte horší než tělesná slepota. Nechtěli vidět, nechtěli uznat svého Spasitele, který stál před nimi. Proto jim v plné míře platilo pokárání Ježíše Krista: „Já jsem přišel na tento svět k soudu, aby ti, kteří nevidí, viděli a kteří vidí, oslepli." Ještě ani při této výtce a výstraze nepozbyli fariseové troufalosti: „Zdaliž jsme my slepí?" Těmito slovy dodneška všecka nevěra a všecek blud pozdvihuje se pyšně proti Ježíši Kristu a proti jeho Církvi: „Zdaliž jsme my slepí? Vždyť máme vědu, zbystřené smysly moderními vymoženostmi, na výsost vzdělaný rozum?" A Kristus Pán odpovídá, jako židovským fariseům: „Právě proto je váš hřích tím větší, neboť čím zbystřenější smysly, čím vzdělanější rozum, tím více svědčí o mně. Všecky divy a zázraky, které jsem učinil pro Židy, učinil jsem i pro všecky ostatní lidi, aby z nich poznali, že jsem Bůh a Spasitel lidstva, že mám svrchované právo dávat vám lidem přikázání, že mám právo říci: „Kdo věří ve mne, má život věčný." Jan 6, 47. a „Kdo neuvěří, bude zavržen." Marek 16, 16. Proto, „kdybyste byli slepí, neměli byste hříchu; nyní však pravíte: Vidíme; hřích váš zůstává."

Veliká je cena pravé víry.

Jak pyšná a zaslepená nevěra Židů byla protivná a odporná, tak prostičká a pokorná víra uzdraveného je milá a vábivá. Dobře napsal sv. Jan Zlatoústý: „Had, byť by tisíckrát byl raněn, jen hlavu když uchrání, celý zůstane zdráv. Tak i ty, chce-li ti zloděj vzíti peníze, dej je; i kdyby všecek tvůj majetek usiloval ti odebrati, vydej; i kdyby sám časný život ti chtěl vzíti, neodpírej: toliko víru svou chraň a zachovej. Buďte opatrní! Zůstane-li víra neporušena, všecky ostatní nehody budou lehké k snešení, a snadné k překonání obtíží. Toliko víru zachovej, poklad nevyvážný, bohatství vždy trvající."

JEŽÍŠ, DOBRÝ PASTÝŘ.

Ježíš Kristus je dobrý pastýř — Fariseové nejsou pravými pastýři, ale lotry a zloději — Kristus Pán vysvětluje podrobněji: Ovčinec je Jeho Církev — On je dveřmi — Právoplatní pastýři jsou posláni od něho — Nájemník se stará o ovce jen pro zisk — Poměr mezi Pánem Ježíšem a spravedlivou duší je tentýž jako mezi Otcem a Synem.

Jan 10, 1-21.

I řekl Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo nevchází dveřmi do ovčince, nýbrž odjinud vstupuje, ten jest zloděj a lotr. Kdo však vchází dveřmi, jest pastýř ovcí. Tomu vrátný otvírá, a ovce slyší hlas jeho, a on své ovce volá jménem a vyvádí je.

A když své ovce vypustí, jde před nimi, a ovce ho následují, neboť znají hlas jeho. Cizího však nenásledují, nýbrž utíkají od něho, neboť neznají hlasu cizích." Toto podobenství pověděl jim Ježíš, ale oni neporozuměli, co jim mluvil.

Ježíš tedy řekl jim opět: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Já jsem dveře k ovcím. Všichni, kteří vystoupili přede mnou, jsou zloději a lotři, ale ovce neslyšely jich. Já jsem dveře. Vejde-li kdo skrze mne, bude zachován; a vejde i vyjde a nalezne pastvu. Zloděj nepřichází, leč jen aby kradl a zabíjel a hubil. Já jsem přišel, aby měli život a měli hojnost.

Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř dává život za ovce své. Námezdník však, totiž ten, kdo není pravý pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde, opouští ovce a utíká; a vlk lapá a rozhání ovce. Námezdník pak utíká, poněvadž jest námezdník a nezáleží mu na ovcích. Já jsem pastýř dobrý a znám své a znají mě moje, jako mě zná Otec a já znám Otce; a život svůj dávám za ovce své.

Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivésti, a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř. Proto miluje mě Otec, že dávám život svůj, abych jej zase přijal. Nikdo neodnímá ho ode mne, nýbrž já jej dávám sám od sebe. Mám moc jej dáti, a mám moc jej zase vzíti. Příkaz tento dostal jsem od Otce svého."

Pro tyto řeči povstala opět roztržka mezi židy. Mnozí z nich pravili: „Má ducha zlého a blázní; proč ho posloucháte?" Jiní pravili: „To nejsou slova posedlého. Může duch zlý otevříti oči slepých?"

*

Podobenství: Pastýř a ovce.

Božský Spasitel brával velmi rád a často podobenství a znázornění svatých pravd ze života kolem sebe. Národ židovský zaměstnával a živil se ponejvíce rolnictvím a dobytkářstvím. Veliká stáda ovcí, koz, skotu, oslů, mezků, velbloudů bývala

důkazem zámožnosti svých majitelů. Ovce zvláště byly oblíbeny, protože skýtaly mnohonásobný užitek.

Protože na jednom místě nebývalo dosti pastvy, stěhovali se pastýři s dobytkem do krajiny, kde právě nejvíce napršelo. Letním horkem vadla tráva na rovinách, proto vnikali pastýři do hlubokých údolí nebo hnali stáda na břehy jordanské. Ještě obtížnější bylo najíti dostatek vody. Docházelo ku sporům o studnice mezi pastýři. Mívali hůl, kterou ovce sháněli, někdy i těžký kyj, kterým se bránili proti šelmám. Po boku jim visela mošna, někdy i prak, kterým uměli dobře metati kameny. Na pomoc mívali psy, kteří je zvláště v noci upozorňovali na hrozící nebezpečí. Na noc zaháněli stáda do ohrady, obehnané buď plotem nebo zdí. Uprostřed bývala často věž, odkud mohli pozorovati okolí a svolati na pomoc ostatní pastýře. Mívali i chlévy, kde dobytek uvazovali a do jeslí jim dávali seno nebo slámu smíchanou s ječmenem.

Ovce je velice přítulná a zná dobře svého pastýře. Pastýř chodíval obyčejně před stádem a pískal na flétnu nějakou melodii. Dodnes mívají jednotlivé ovce jména, kterými je pastýř přivolává. Palestinské ovce jsou většinou bílé, málokdy černé nebo různobarevné.

Obětavý pastýř.

Velice krásným a výstižným způsobem ukazuje Pán Ježíš, jaký je rozdíl mezi ním a fariseji. On chce vésti lid, jako pastýř vede své ovečky. Fariseové také chtějí býti v čele svého lidu a národa. Je to snad jedno, za kým lid půjde? Kdo je hlavním pastýřem nad stádem oveček? Jistě jejich vlastník, majitel a Pán. Jemu ovce vlastnickým právem náležejí. On pro ně zbudoval ovčinec, on se stará o dobrou pastvu, on chrání před zloději a dravou zvěří. Má k tomu sluhy, ale přece všecka a největší starost spočívá na něm, na majiteli. Nikdo tak o ovečky nedovede pečovat, nikdo je nemá tak rád, jako jejich Pán. On si všímá každé zvlášť, dává každé jméno, pamatuje si jména a volá každou ovečku jejím jménem. A ovečky pudem svým cítí, kdo je má opravdu rád, kdo se o ně nejvíce stará, poznávají svého pastýře a Pána, běží k němu na zavolání, tulí se k němu, vycházejí na pastvu za ním a jistě k němu poběží, kdyby jim hrozilo nebezpečí. Ovečky vědí, že jejich Pán je ochoten i životem svým je chránit. A takovým pastýřem je Božský Spasitel. Praví o sobě „Já jsem pastýř dobrý.“

Božský Pastýř od věčnosti ustanovený a od proroků předpověděný.

On, Ježíš Kristus, Bůh a spolu člověk je jediným svrchovaným Pánem a majitelem oveček: duší lidských. On je stvořil,

dal jim život těla i duše. Duším vtiskl nesmazatelný znak: svoji Božskou podobu, a když se mu to zdálo ještě málo, vzal na sebe i tělesnou podobu člověka. Dává pokrm svým ovečkám: tělu i duši. A duši zvláště. V Betlémském chlévě sám sebe položil do jeslí, na znamení, že On sám bude svým ovečkám pokrmem na oltáři ve svatostánku po všecky časy. Pro bezpečnost svých věrných oveček zbudoval i ovčinec na skále: Církev. Vybral a vyvolil si se zvláštní péčí sluhy, aby mu pomáhali o ovečky pečovati: apoštoly a jejich nástupce. Je tedy Ježíš Kristus v nejplnějším slova smyslu Pánem a Pastýřem všech lidí, Bohem Otcem od věčnosti je ustanoven, proroky předpověděn. U proroka Ezechiele praví Pán Bůh: „Já sám pásti budu své ovce a dám jim odpočívati. Co se bylo poztrácelo, shledám, co bylo rozptýleno, zase přivedu, co polámáno, obváži, co mdlého posilním, a co silného a tučného, opatrovati budu." Ez. 34, 15, 16. A dále předpovídá prorok skrze koho bude Pán Bůh pásti ovečky své: „A ustanovím nad nimi Pastýře jednoho, jenž je bude pásti, služebníka svého Davida. Ten je bude pásti, ten bude pastýřem jejich. Já pak Hospodin budu Bohem jejich, a služebník můj David bude knížetem uprostřed nich. Já Hospodin mluvil jsem to." Ez. 34, 23, 24. V době proroka Ezechiele David už dávno byl mrtev. Nebyl tedy míněn v proroctví smrtelný David, ale Ten, o němž pravnučce Davidově Panně Marii řekl archanděl: „a porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš. . . . . Ten bude veliký a synem Nejvyššího slouti bude, a Pán Bůh dá mu trůn, Davida, otce jeho a bude kralovati v domě Jakobově na věky, a království jeho nebude konce." Luk. I, 31. David byl předobrazem Ježíše Krista. Byl pastýř i král. Ježíš Kristus také. David byl předobraz, Ježíš Kristus byl Ten, jenž byl v Davidovi předobrazen: Spasitel světa, nejvyšší Pastýř a Král lidstva.

První posledními.

Židovští učitelé zákona měli první z celého národa přislíbeného a předpověděného Dobrého pastýře v Ježíši Kristu poznat a uznat. A zatím? Právě fariseové, knížata lidu, zákoníci byli první, kteří Kristem Pánem pohrdli a židovský národ za každou cenu chtěli od něho odvrátit. Oni chtěli být pastýři. Až do dneška mají svoje nástupce v nesčíslných zakladatelích bludařských nauk a společností. S farisei a zákoníky mají tito společnou nenávist k ovčinci, zbudovanému Ježíšem Kristem na skále Petrově, k Církvi katolické. Své bludné nauky v nejrůznějších odrudách nabízejí bludaři a nepřátelé Církve zbloudilým ovečkám. Lákají a svádějí nezkušené a neopatrné: „Pojďte do našeho ovčince. U nás se vám bude lehčeji žít. U nás se nemusíte zpovídat, máte svobodu svědomí, nemusíte se postit, dovolíme vám rozluku manželskou..." — To ano, milí svůdcové, lehko se u vás žije, ale těžko se umírá.

Dobrý pastýř nazývá rušitele jednoty své Církve: „zloději a lotry."

Jak zdrcující soud pronáší Božský Spasitel nade všemi těmito nepravými, Bohem neustanovenými a neposlanými pastýři. To nejsou pastýři, ale jsou to „zloději a lotři." Ti všichni od fariseů a zákoníků počínaje až po poslední zakladatele bludařských církví nepřicházejí, leč aby kradli a zabíjeli a hubili svedené duše. I když se odvolávají na Písmo sv., ba i když se odvolávají na samého Ježíše Krista, klamou a podvádějí lehkověrné duše. Ježíš Kristus, jeho jméno a jeho slova jsou jim jenom vějičkou a lákadlem. Totéž dělali i fariseové a zákoníci. „Mistře, my víme, že pravdomluvný jsi a cestě Boží učíš", říkávali. A přece Kristu Pánu nevěřili a slov jeho nezachovávali. Jak zodpoví se všichni sektářští vůdcové (sekta znamená po česky tolik jako „odštěpek" od pravého náboženství a Církve Ježíše Krista), až sám Dobrý Pastýř je odsoudí, protože se protivili jeho nejvřelejšímu přání a zároveň rozkazu, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř, aby byla jedna Církev a v ní jeden viditelný představený, nástupce apoštola Petra, jemuž Ježíš Kristus sám dal nejvyšší pastýřské poslání a moc slovy: „Pasiž beránky mé, pasiž ovečky mé." Jak se zodpoví, až se na soudě Božím ukáže, že oni to byli se zákoníky a farisei, kteří svou ďábelskou zlobou se přičiňovali, aby byl zmařen účinek velekněžské modlitby Božského Spasitele: „aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi ty mě poslal?" Jan 17, 20, 21.

Kdo má pastýřské poslání od Ježíše Krista.

Ježíš Kristus dal pastýřskou moc, kterou sám měl od Otce nebeského, apoštolům: „Jako mě poslal Otec, i já posílám vás." Jan 20, 21. Apoštolové měli od té chvíle moc vykonávati učitelský, kněžský a pastýřský úřad Ježíše Krista. A měli rovněž i moc ustanoviti své nástupce a vysvětiti je na biskupy a kněze. Tak vznikla nepřetržitá řada nástupců apoštolů v pastýřském úřadě Ježíše Krista v Církvi katolické. Pastýřem svrchovaným zůstává Pán Ježíš, všecka moc papeže, biskupů, kněží, pramení z něho až do konce světa: „Aj, já jsem s vámi až do skonání světa." Mat. 28, 20. „Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá." Luk. 10, 16.

Kým se udržuje jednota ovčince Kristova.

Kde je veliké stádo, tam musí býti mnoho pastýřů. Ale nemají všichni stejnou moc. Někteří mají moc nad více pastýři a jeden konečně má nejvyšší moc nad všemi pastýři a dává jim rozkazy. Kde je mnoho lidí, tam musí být i mnoho představených. V rodině jest představeným otec, v obci starosta, v okrese okresní představený, v zemi zemský president, ve státě nejvyšší před-

stavený: král nebo president. U vojska rovněž je mnoho velitelů, ale všichni mají svou moc od nejvyššího velitele a jemu ve všem podléhají. Božský Spasitel chtěl mít jednu Církev a proto jí místo sebe postavil v čelo jednu nejvyšší hlavu, jednoho nejvyššího pastýře, jednoho duchovního presidenta, jednoho nejvyššího velitele duchovní branné moci: papeže. Prvním papežem byl sv. Petr. Kdyby nebyl ustanovil Kristus Pán sv. Petra za hlavu svojí Církve, nebyla by Církev jedna, ale bylo by církví tolik, kolik bylo apoštolů a později tolik, kolik bylo biskupů. A kdo by přiměl všecky k jednotě ve víře, přikázáních a v poslušnosti, kdyby to nebyl učinil zakladatel Ježíš Kristus sám, slovy řečenými Petrovi: „Ty jsi Petr to jest Skála a na té skále vzdělám Církev svou. Tobě dám klíče království nebeského." Mat. 16, 18. Proto celá Církev po celém světě vždycky jako ku hlavě své pohlížela k papeži římskému. Všichni učitelé církevní vždy smýšleli tak, jak to vyjádřil sv. Bernard: (papeži římskému) „Tys, jemuž jsou odevzdány klíče, jemuž jsou svěřeny ovce. Jsou sice i jiní vrátní nebes a pastýřové. Avšak ty jsi tím slavnější jméno zdědil, čím jest od ostatních jmen rozdílnější. Mají i oni přiřčená sobě stáda, každému po jednom. Tobě však jsou svěřena všecka, jako jedno stádo jednomu (společnému) pastýři. Netoliko ovcí, nýbrž i všech pastýřů jsi ty jediný pastýř. Odkud to dokáži, ptáš se? Ze slova Páně. Neboť kterému, nemyslím z biskupů, ale kterému z Apoštolů byly všecky ovce tak určitě, tak bez výjimky odevzdány? „Miluješ-li mne, Petře, pasiž ovce mé!" Jan 21, Které? Snad lidi toho nebo onoho města, neb krajiny, neb některého království? Kristus praví: „ovce mé." Kdo neuznává, že nebyly Petrovi přiřčeny některé, nýbrž všecky? Kde se nečiní rozdílu, tam se nic nevyjímá."

Nájemník.

Z podobenství Božského Spasitele jsme poznali, že On Pastýř nejlepší a nejvyšší pro záchranu duší zbudoval právem jenom sobě vyhraženým Ovčinec: Církev. Dvéře do Církve to je Ježíš Kristus, neboť jedině skrze něho, skrze jeho zásluhy, stává se člověk členem a údem Církve katolické. Bůh Otec vševědoucím okem bdí, jako vrátný u ovčince, a nikdo nemůže vejíti, nikdo nemůže dosáhnouti platného členství v Církvi a jednou i v království nebeském, leč skrze Syna Jeho „neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom měli spaseni býti." Sk. Apoš. 4, 12. V Církvi katolické z ustanovení Ježíše Krista jest nejvyšší pastýř papež, nástupce sv. Petra, který z vůle téhož Ježíše Krista má moc neomylně vésti duše ku spáse učením a přikázáními Ježíše Krista. Od papeže v Ježíši Kristu mají moc ostatní pastýři: biskupové a kněží, kteří ve všem jsou poddáni a sjednoceni s hlavou Církve. Papež ustanovuje biskupy. Biskupové světí kněze. Koho

však mínil Božský Spasitel nájemníkem, který nedbá o stádo, nýbrž jen o zisk?, který prchá v čas nebezpečí? Nikoho jiného než kněze nebo biskupa, který neplní svůj pastýřský úřad tak jak má: z lásky k Ježíši Kristu a z lásky k duším. Vedle hodných kněží a biskupů a svědomitých pastýřů byli vždycky a bohužel vždycky budou i někteří nehodní a ty Kristus Pán nazývá nájemníky. Takoví bývali vždycky a jsou neštěstím Církve, jako Jidáš pro svoji ziskuchtivost se stal neštěstím prvního pastýřského sboru apoštolů. Takoví špatní pastýři nejčastěji od Církve odpadali a odpadají. Vypovídají napřed poslušnost Ježíši Kristu, dopouštějí se těžkého hříchu: lakomství, smilstva, nestřídmosti a pak vypovídají i poslušnost představeným církevním. Pýcha a neposlušnost zahubila i anděly, a hubí nemilosrdně i kněze-pastýře, kteří ruší Boží i církevní přikázání. Špatné kněze nepřátelé Církve Církvi rádi vyčítají. A přece? Kdo je vinen tím, že jsou špatní a nehodní svého vznešeného úřadu? Ne Církev katolická! Ta kněze dobře vychovávala a vychovává, ale zkázou kněží jsou vinni právě nepřátelé Církve, kteří všemožně neopatrného kněze lákají a svádějí, až jej dostanou, kde jej chtějí mít: ku hříchu, aby se se zpronevěřil své kněžské přísaze. Ovšem: špatný kněz je to nejhorší, co na světě může být. Takový způsobí nejvíce zlého, nejvíce pohoršení. Jemu obzvláště platí slova Ježíše Krista: „Běda, světu pro pohoršení! Pohoršení sice musí přijíti na svět, ale běda tomu, skrze koho pohoršení pochází." Mat. 18, 7. „Jestliže sůl se zkazí, čím se osolí? K ničemu nehodí se již, leč aby byla vyhozena ven a pošlapána od lidí?" Mat. 5, 13. „Nájemník však, totiž ten, kdo není pravý pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka an jde, opouští ovce a utíká; vlk lapá a rozhání ovce." Jan 10. Povinností hodných dětí je, aby se modlili za své rodiče, i tenkrát, kdyby některý z rodičů hodně chyboval. Hodné dítě nikdy nebude chyby svého otce nebo matky vynášet mezi lidi, nebude je posuzovat a odsuzovat, ale tím více se bude za ně modlit. A tak a nejinak musí činit i katolický křesťan vůči kněžím a biskupům. Ne tupit, pomlouvat, kolikrát nezaslouženě, ale modlit se za kněze! Úřad kněžský je vždycky svatý, nesvatá osoba může úřad znesvětit, ale při tom svatý úřad zůstává vždycky tím, čím ho učinil Ježíš Kristus. Je tomu tak, jak kdyby člověk hodil zlato do bláta. Zlato bylo zneváženo, ale zlatem být nepřestalo.

Za koho se máme nejvíce modlit!

Nepřestávejme se modlit za kněze. Modleme se za ně denně, jako za rodiče. Ďábel zvláště svádí kněze, protože ví, že kněz nepadne sám, ale strhne za sebou ještě mnoho jiných duší. Modlitba za kněze je jistě podle nejvroucnějšího přání Ježíše Krista, aby kněz byl dobrým pastýřem podle Jeho nejsvětějšího vzoru.

Touha učedníků po krásné modlitbě — „Otče náš“ — Buďte vytrvalí v modlitbě — Mějte naprostou důvěru k Pánu Bohu — Kdo se náležitě modlí, dostane dobré věci a ducha dobrého.

Luk. 11, 1-2.

Když se na jednom místě modlil, jak přestal, řekl mu jeden z učedníků jeho: „Pane, nauč nás modliti se, jak i Jan naučil své učedníky.“ On jim řekl: „Když se modlíte rcete:

Mat. 6, 9-13.

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. A neuvoď nás v pokušení. Ale zbav nás od zlého Amen.

Luk. 11, 5-13.

A řekl jim: „Někdo z vás bude míti přítele. Ten půjde k němu o půlnoci a řekne mu: ‚Příteli, půjč mi tři chleby, neboť přítel můj přišel s cesty ke mně, a nemám, co bych mu předložil‘. Onen však odpovídaje z vnitřka mu řekne: ‚Nečiň mi obtíže; dvéře jsou již zavřeny a dítky mé jsou se mnou na loži; nemohu vstáti a dáti tobě!‘ Ale nepřestane-li on tlouci, pravím vám: Ačkoli vstana nedá mu proto, že je přítelem jeho, přece pro neodbytnost jeho zvedne se a dá mu, kolik potřebuje. I já pravím vám: Proste, a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlucte, a bude vám otevřeno; neboť každý, kdo prosí, dostává; a kdo hledá, nalézá, a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. Zdali kdo z vás podá synu svému kámen, když ho jako otce bude prositi o chléb? Anebo jestli za rybu, zdali místo ryby dá mu hada? Aneb bude-li ho prositi za vejce, zda mu podá štíra? Jestliže tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávati svým dětem, čím spíše Otec váš nebeský dá ducha dobrého těm, kteří ho prosí.“

*

Dobrá modlitba je všecko.

Božský Spasitel přišel na svět, aby naučil lidi milovat Pána Boha, aby je naučil zcela důvěřovat v jeho nevýslovnou lásku a milosrdenství. Chtěl ukázat lidem, jak je snadné dosáhnouti věčné spásy, jak jednoduchý je prostředek k tomu: modliti se. Modlitba má býti projevem lásky a důvěry tvora k Bohu, který s převelikou ochotou a radostí dovoluje sebe nazývati Otcem, a dává tím svým tvorům — lidem všecka nejpřednější práva dítek. Svatá Terezie Ježíškova to překrásně vyjádřila: „Ne proto spěji k Bohu s takovou důvěrou a láskou, že jsem byla uchráněna hříchu smrtelného. Cítím, že i kdybych měla na svědomí všechny zločiny, kterých se lze dopustiti, přece bych nepozbyla nic ze své důvěry. Šla bych k Božskému Spasiteli se srdcem bolestí zkroušeným a vrhla bych se mu v náruč. Vím, že miluje marnotratného syna, slyšela jsem jeho slova

k sv. Magdaleně, k cizoložnici, k Samaritánce. Nikdo by mě nemohl zastrašiti, neboť vím, co si mám mysliti o jeho lásce a milosrdenství. Vím, že celé to množství urážek by zmizelo okamžitě jako kapka vody ve žhavé výhni." To je vrchol práv dítek vůči otci, že mohou prositi, aby odpustil a opět neztenčeně své dítko miloval. A to všecko můžeme modlitbou.

Pravé štěstí je ve spojení s Bohem.

Modlitbou se stává člověk dítkem Božím a cítí také, že jím je. Upřímnou modlitbou opírá se člověk o Pána Boha, ba uchyluje se do samého náručí Božího a jest šťasten. A to je jediné pravé štěstí: býti spojen s Pánem Bohem, který může a s největší radostí chce vyplniti všecka naše i nejsmělejší přání. Jediný pravý Syn Boží, nejdokonaleji sjednocený se svým Otcem Božskou podstatou, stal se člověkem a jako člověk ukazoval své ustavičné sjednocení s Otcem svým modlitbou. A chce, abychom i my požívali nejvyššího blaha a štěstí, kterého On požívá u Boha Otce, a proto dovoluje nám, učí nás a přikazuje nám se modliti.

Touha po dobré modlitbě.

Apoštolové to dobře viděli a pozorovali, že modlitba je něčím převzácným. Viděli to na Kristu Pánu; proto ta jejich touha po takové modlitbě a prosba: „Pane, nauč nás modliti se!" Modlitbou byla ovšem už i ta slova apoštolů. A Božský Spasitel ihned vyslyšel prosbu apoštolů, aby jich naučil dobře se modliti. Zrovna tak jako apoštolové máme i my především vzbuditi ve své duši upřímnou a vroucí touhu po opravdové bohumilé modlitbě a potom hned pokorně prositi: „Pane a Spasiteli můj, nauč se mě modlit! Slova už znám, ale nauč mě i samé zbožnosti, která se ti líbí, dej mi upřímnost, pokoru a naprostou důvěru v Tebe, abys mě s radostí mohl vždycky vyslyšeti ku své věčné cti a chvále."

Převzácné privilegium.

Kdyby Kristus Pán nebyl přišel na svět lidem říci, že mohou Pánu Bohu říkati Otče, nikdy by se toho lidé nebyli odvážili. Jak nade všecko sladké jest pomyšlení: Pán Bůh chce a skrze Syna svého mi vzkazuje a poroučí, abych jej nazýval Otcem. Jakou důvěru nám vlévá takové oslovení! Pozemský otec s radostí vyslyší prosby svých dítek, když jej takto vzývají. Čím více Otec nebeský, který nás nekonečně více miluje a nad to je všemohoucí, a může všecko. Pán Bůh je všudypřítomen. Ale přece pravým příbytkem Božím je nebe, to je také naším otcovským domem, k němuž se ubíráme a po němž denně toužíme, tam Boha Otce svého uvidíme, tam bude naší věčnou

odplatou. Myslíme při tom nejenom na sebe, ale na všecky svoje příbuzné, dobrodince přátele, i nepřátele, na všecky lidi živé i zemřelé. Tak to chtěl Pán Ježíš a proto nenaučil nás říkati „Otče můj," ale „Otče náš." Kdo by přes to myslil jenom na sebe, nemodlil by se dobře a nebyl by vyslyšen. Modlitbou Otče náš spojuje se Pán Ježíš s námi a dovoluje nám, abychom nazývali Boha Otcem, jak On od věčnosti Jej nazývá. Sv. Cyprián napsal: „Která modlitba může být duchovnější, než ta, která jest nám dána od Krista, od něhož nám i Duch svatý byl seslán? Která prosba jest před Bohem Otcem opravdovější, než ta, která od Syna, jeho vlastními ústy byla promluvena?"

Zač máme prosit a v jakém pořádku?

Po oslovení pronášíme prosby. Proseb je sedm. Jak krásný pořádek ustanovila Boží moudrost v modlitbě Páně! Napřed nechává nás prosit o věci, na nichž má Bůh nejpřednější zájem a od nichž závisí spása celého světa: posvěcování jména Božího, plnění vůle Boží a příchod království Božího. V druhé polovici teprve prosíme o svoje soukromé potřeby těla i duše. Jak to jindy Božský Spasitel naznačil: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a všecko ostatní bude vám přidáno." Mat. 6, 33.

Nad zlato a drahokamy.

Jméno Boží, právě tak jako Bůh jest dokonale svaté a nemůže být světější. Když říkáme: „posvěť se jméno Tvé" neprosíme, aby jméno Boží bylo světější, ale prosíme, aby bylo za svaté uznáváno, uctíváno, milováno ode všech lidí. Prosíme, aby i nevěřící, pohané, Židé, bludaři, přišli k poznání pravé víry, aby všude po celém světě mezi všemi národy se ozývalo radostné a vděčné „Pochválen buď Ježíš Kristus"! „Sláva Bohu Bohu Otci i Synu i Duchu sv., jakož bylo na počátku, nyní i vždycky až na věky věkův."

Tvoje království.

Jak obsažná je prosba: „Přijď království Tvé." Prosíme za království Boží na zemi, Církev sv., aby se víc a více šířilo po celém světě, prosíme aby v malém království naší duše kraloval neomezeně Ježíš Kristus a prosíme naléhavě, abychom měli také podíl jednou v království nebeském. Když s porozuměním a s důvěrou se Otčenáš modlíme, jistě i nám budou platiti slova věčného soudce: „Pojďte požehnaní Otce mého, a vládněte královstvím, vám připraveným od ustanovení světa." Mat. 25, 34.

To jediné!

Za nejvzácnější dar prosíme v třetí prosbě. Pán Ježíš řekl výslovně: „Beze mne ničeho nemůžete učiniti." Jan 15, 5. Ani vůli Boží nedovedeme plniti bez pomoci s nebe. A za tu pomoc prosíme: abychom vůli Boží tak ochotně a rádi plnili, jak ji andělé a svatí plní, abychom i v kříži a trápení vůli Boží se podrobovali. Touto prosbou se sám Pán Ježíš modlíval a svoji božsko-lidskou vůli s vůlí Otce svého sjednocoval. Sv. Alfons z Liguori píše: „Veliká dokonalost duše záleží v úplném zachovávání vůle Boží. Chce tedy Pán Ježíš, abychom si vyprosili milost vůli Boží na zemi tak plniti, jak to činí svatí v nebesích."

Ke komu půjdeme?

Děti prosívají otce a matku o chléb. Jak ochotně a rád každý pečlivý otec a pečlivá matka vyslyší prosbu svých dítek. Oč ochotněji vyslyší nás Otec nejštědřejší, Stvořitel a Dárce darů přemnohých, Pán Bůh. Jakou by to bylo urážkou vůči otci, kdyby dítky šly prosit jinde a neměly důvěry k vlastnímu otci. Jak zarmoutilo by se Otcovské Srdce Boží, kdybychom hledali pomoc v nouzi jinde než u něho, malomyslněli a ztráceli důvěru ve svých těžkostech a nedostatcích těla nebo duše. Důvěra pevná, nezlomná důvěra, která pramení z dětinné lásky a oddanosti k Pánu Bohu, ta dodává naší modlitbě nesmírné ceny, působí Pánu Bohu nesmírnou radost a zjednává nám plnost Božího požehnání.

Duše potřebuje lepšího pokrmu.

Chléb vezdejší, to jest každodenní jest dvojí: pro tělo a pro duši, chléb hmotný a chléb nebeský, chléb, který dává život pro dnešek a chléb, který dává život pro věčnost, chléb, který jest právě jenom chlebem a chléb, který svátostnou proměnou stává se samým Životodárcem, Ježíšem Kristem. Potřebujeme-li chleba hmotného pro tělo, abychom neumřeli, tím více potřebujeme chleba Nejsvětější Svátosti, abychom nezahynuli na věky. A právě za tento drahocenný pokrm prosíme. Modlíme-li se dobře, poznáme to. Duch sv. dává nám velikou touhu po sv. přijímání častém a je-li možno denním. Nemáme-li této touhy, modleme se zbožněji a pozorněji Otčenáš a touha se dostaví. Pán Ježíš řekl Židům: „Hledáte mne, že jste jedli z chlebů a nasytili se. Pracujte nikoliv o pokrm pomíjející, nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému." Jan 6, 26, 27.

Nelži při modlitbě!

Sv. Augustin píše: Říkajíce: „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům," napomínáme sebe, jednak

zač máme prositi a pak co musíme činiti, abychom došli vyslyšení.“ Kdo za odpuštění hříchů neprosí, kdo zanedbává modlitbu anebo se modlí zcela nepozorně a nedbale, ten také současně začne zanedbávat sv. zpověď a tak pozbývá převzácné a k spasení naprosto potřebné milosti: odpuštění hříchů. Pátou prosbou prosíme Pána Boha: „Otče nebeský, abys mi mohl odpustit mé hříchy, dej mi milost, abych všecky svoje hříchy, a příležitosti ku hříchu poznával, a to denně poznával, všech hříchů upřímně litoval, a to denně litoval, abych denně se snažil o polepšení, abych ze všech těžkých hříchů neopomněl se ihned, nebo co nejdříve vyznati, a abych denním sebezapřením, trpělivostí a modlitbou dával Tobě, Bože můj zadostiučinění za své i cizí hříchy.“ To všecko je obsaženo v kratinké prosbě: odpusť nám naše viny.

Ale velice snadno bychom se mohli dopustiti lži právě v páté prosbě Otčenáše. Tím bychom znemožnili ovšem vyslyšení u Pána Boha. „Jakož i my odpouštíme našim viníkům.“ Odpustili jsme? Napravili jsme křivdu, kterou jsme bližnímu způsobili, aby se odstranila jakákoliv příčina hněvu a nesváru? Odpustili jsme z celého srdce? Radujme se! Dobře se modlíme a dojdeme vyslyšení ve všem. Sv. Matouš, evangelista, připojuje k Otčenáši poznámku Pána Ježíše: „Neboť jestli odpustíte lidem hříchy jejich, odpustí i vám Otec váš nebeský hříchy vaše; pakli neodpustíte lidem, ani Otec váš neodpustí vám hříchů vašich.“ Mat. 6, 14, 15.

Hrad duše a trojí nepřítel.

Jsou různá a veliká nebezpečí, která denně číhají na člověka. Největší nebezpečí je pokušení k těžkému hříchu. Každý těžký hřích má v sobě tolik zkázy a zhouby, že může člověka připravit o blaženost věčnou. Pokušení povstává od tří úhlavních nepřátel člověka: prvním a největším nepřítelem jest nám ovšem ďábel, ale velmi nebezpeční jsou také jeho pomocníci: zkažení lidé a zkažená vlastní naše přirozenost. Naše duše podobá se pevnosti, obklíčené těmito nepřáteli. Denně nepřítel s té nebo oné strany žene útokem. A kolikrát nastává útok pokušení se strany, kde jsme nejméně opevněni a odkud jsme se nenadáli. Jak snadnou má potom nepřítel práci, jak snadno dobývá hradu duše těžkým hříchem, a stává se mnohdy pánem duše navždy. Jak se máme ochránit? Jakou hradbou, jakým příkopem, aby nepřítel nic nezmohl proti nám? „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení!“ Mat. 26, 41. Jak tedy jsme silni, když se nábožně modlíme Otčenáš! Když bez prodlení začínáme se ho modlit v pokušení: „A neuvoď nás v pokušení.“

Pod ochranu Tvou se utíkáme.

Na nic není zapomenuto v prosbách modlitby Páně. Největší neštěstí je ovšem hřích. Proto jsme prosili za odvrácení

tohoto největšího neštěstí napřed. Ale jsou ještě jiná neštěstí. Neštěstím je bída a nouze, nemoc a bolest, ztráta milovaných osob a pod. Za odvrácení takových a podobných neštěstí prosíme v Otčenáši: „ale zbav nás ode zlého."! Jak to dobrota Boží uzná sama za dobré. Jsme ochotni nésti zlo, které nám pomáhá k většímu posvěcení. A tehdy prosíme o sílu, abychom neklesali v kříži, abychom svůj kříž dovedli zužitkovat ku cti a chvále Boží a ku svému spasení.

Poslední projev nezlomné důvěry.

Slovíčko — Amen — z jazyka židovského obsahuje v závěru shrnutí všech proseb: „Kéž se nám to všecko stane." Amen je jako pečeť prosebné žádosti, kterou posíláme Pánu Bohu a je zároveň výrazem naší neochvějné důvěry. Sám Božský Spasitel, kdykoliv chtěl zdůrazniti svá slova, říkával: „Amen, Amen, pravím Vám."

Abys byl vyslyšen.

Na dvou přirovnáních přikazuje Pán Ježíš, že každá naše modlitba musí býti pokorná, máme prosit jako žebrák, jenž nic nemá a je odkázán na milosrdenství. Máme prosit důvěrně jako prosí dítko, a máme prosit vytrvale a neodbytně. A s takovou modlitbou vždycky dojdeme vyslyšení, neboť Pán Bůh jest pravý náš Otec, nekonečně štědrý a všemohoucí.

KRISTUS PÁN UZDRAVUJE POSEDLÉHO A ODPOVÍDÁ ROUHAJÍCÍM SE FARISEŮM.

Posedlý zlým duchem, slepý a němý — Lidé se diví uzdravení ubožáka — Domněnka fariseů — Chtějí ještě větší zázrak —Ježíš Kristus vítěz nad ďáblem — Odnímá mu kořisť — Jak se rozděluje svět — Kdo zatvrzele odporuje milosti Boží, zahyne — Jaký strom, takové ovoce — Z každého slova budeme souzeni — Aby se zlý duch nevrátil.

Mat. 12, 22-37.

Tehdy přivedli k němu člověka posedlého, jenž byl slepý a němý, a uzdravil ho, takže mluvil a viděl.

I žasli všichni v zástupu a pravili: „Není tento syn Davidův?"

Fariseové však to uslyševše, řekli: „Tento nevymítá zlé duchy, leč Beelzebubem, knížetem zlých duchů."

Ale Ježíš znaje myšlení jejich, řekl jim: „Každé království proti sobě rozdělené zpustne, a žádné město, žádný dům proti sobě rozdělený neobstojí. Vymítá-li satan satana, jest rozdělen proti sobě, kterak tedy obstojí království jeho? A vymítám-li já duchy zlé Beelzebubem, kým je vymítají synové vaši? Protož oni budou soudci vašimi. Jestli však já Duchem Božím vymítám

zlé duchy, přišlo k vám království Boží. Aneb kterak může kdo vejíti do domu silákova a pobrati jeho nářadí, leč prve siláka sváže? Potom oloupí jeho dům. Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje. Proto pravím vám: Všeliký hřích, i rouhání se lidem odpustí, ale rouhání proti Duchu se neodpustí. A kdo by řekl slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno, kdo by však mluvil proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno ani v tomto věku ani v budoucím. Buď učiňte strom dobrým a tedy i ovoce jeho dobrým, anebo učiňte strom špatným a tedy i ovoce jeho špatným, neboť po ovoci poznává se strom. Pokolení zmijí, kterak můžete mluviti věci dobré, jsouce zlí? neboť z hojnosti srdce mluví ústa. Dobrý člověk vynáší z dobré zásoby věci dobré a zlý člověk vynáší ze špatné zásoby věci špatné. Ale pravím vám: z každého slova prázdného, které lidé promluví, budou v den soudu odpovídati, neboť ze slov svých budeš ospravedlněn, a ze slov svých budeš odsouzen."

Luk. 11, 24-26.

„Když duch nečistý vyjde od člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočinutí, a nenalézaje ho praví: ‚Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel'. A přijda, nalezne jej vymetený a ozdobený. Tu jde a vezme s sebou sedm jiných duchů, horších než je sám, a vejdouce přebývají tam. I stávají se poslední věci člověka toho horšími, než byly první."

Milosti Boží zatvrzele odpírati.

Trojnásobný zázrak Božského Spasitele uvádí diváky v opravdový úžas. „Tento, který takové divy činí, nemůže být než slíbený Mesiáš, předpověděný slavný potomek krále Davida." Tak soudí nezaujatí lidé. Fariseové, sekta pyšných židovských knížat, trnou strachem. Hle, přízeň lidu obrací se k Ježíši Kristu. Předpojatost a zloba zatemňuje fariseům rozum. Tak jsou zaslepeni svojí zlobou, že nemyslí a nechápou jasné a jisté pravdy: Ten, jenž pouhým slovem v okamžiku uzdravil slepotu a němotu, a vymítl zlého ducha, musí mít Božskou moc. Jejich zloba se stupňuje až k šílenství nejhoršího bludu. Opravdu neví, jak by lidem vysvětlili veliký zázrak Ježíše Krista, když zázraku nemohli popřít. Pronáší před lidmi nanejvýš nejapnou a rouhavou domněnku: Ježíš Kristus prý vykonal zázrak pomocí zlého ducha. Také nevěra za naší doby snaží se vysvětlit zázraky Ježíše Krista neméně nejapně a rouhavě, než to činili fariseové. Rouhavé vysvětlivky a domněnky tehdejších Židů i dnešních bludařů a nevěrců nebyly a nejsou jenom urážkou přesvaté Božské osoby Ježíše Krista. Při všech zázracích Božského Spasitele působil také Duch svatý. Hříšná dobrovolná zatvrzelost židovská urážela nesmírně i Ducha svatého.

Duch svatý každému chce pomoci ku posvěcení a spáse.

Duch svatý, třetí Božská Osoba, uděluje a rozdává všem lidem pro zásluhy Ježíše Krista nejvzácnější dar Boží — milost. Milost Ducha svatého je dvojí. Milost posvěcující, daná hříšné duši na křtu svatém nebo ve svátosti pokání, posvěcuje, činí duši svatou, vtiskuje duši Boží podobu, činí člověka svatým dítkem Božím. Ale milost posvěcující nedává se člověku hned bez přípravy. Musí se každý dobře připravit. Musí uznat a poznat svým rozumem, že milosti Boží potřebuje, že bez milosti Boží nikdo a nikdy nemůže přijít do nebe, musí mít dobrou vůli milost Boží přijati, musí se chopit prostředků, které Pán Bůh ve své Církvi k obdržení milosti ustanovil. A k tomu vydatně napomáhá milost Boží pomáhající. Milost pomáhající osvěcuje rozum člověka, aby správně věřil, aby rozeznal Boží pravdu ode lži, aby poznával svoje hříchy, litoval jich a měl upřímnou vůli je napravit, aby úplně a upřímně se vyznal ze svých hříchů, aby dobré konati začal, dále konal a v dobrém až do konce života setrval. K tomu všemu každému člověku chce být nápomocen Duch svatý.

Ale Duch svatý nikoho nenutí.

Člověk má od svého Tvůrce svobodnou vůli. Může, ale nemusí milost pomáhající od Ducha svatého přijati. Milost pomáhající Duch svatý sice štědře nabízí, ale nikdy nevnucuje. A tak se stává, co se stalo a stávalo Pánu Ježíši při jeho vykupitelském působení, při jeho kázání i konání zázraků: někteří milost sv. víry od dárce Ducha sv. přijati chtěli, a přijali, jiní však pomoc od Ducha svatého přijat nechtěli a nepřijali. Kteří přijali milost pomáhající, dostali pak i milost posvěcující a všecky dary Ducha svatého, dostali podíl na vykoupení, stali se svatými dítkami Božími a šťastnými dědici království nebeského. To byli svatí apoštolové, ostatní učedníci Páně, zbožné ženy, Nikodem, Lazar, Marta, Marie, lotr na pravici, Josef z Arimathie a mnozí jiní, kteří uvěřili v Božství Ježíše Krista a v jeho vykupitelské poslání. Jak to výslovně Pán Ježíš prohlásil: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyznám před Otcem svým nebeským, kdo by mne zapřel před lidmi, toho i já zapru před Otcem svým, jenž jest na nebesích." Mat. 10, 32. 33.

Propast hříchů.

Ale někteří, a bohužel musíme říci, mnozí Židé, řekli Duchu svatému, když jim nabízel milost pomáhající, aby uvěřili a byli spaseni. — „Nechceme." Zatvrdili se proti Ježíši Kristu v nevěře, ale nejenom proti Ježíši Kristu, ale i proti Duchu svatému. Ne jednou, ale nesčíslněkrát. Kolik vykonal Pán Ježíš

zázraků, kolik podivuhodně krásných a přesvědčivých slov pronesl, tolikrát se milost pomáhající, milost sv. víry Židům nabízela. Místo aby milost přijali a uvěřili: ano, Ježíš Kristus je Bůh, je náš Spasitel, — místo toho, prohlašovali, že koná svá podivuhodná díla s pomocí zlého ducha. To bylo ovšem rouhání, na něž a na každé podobné vyhlásil hned Ježíš Kristus přísný trest: „Rouhání proti Duchu sv. se neodpustí.“ To znamená: Kdo vytrvale a zatvrzele odporuje milosti Ducha svatého, zahyne.

Svatá slova, svatý život musí přesvědčit.

Osoba Ježíše Krista sama přesvědčovala všecky lidi dobré vůle. Vyzařovala z ní Božská moc, moudrost, dobrota. Židé byli předpojati proti osobě Ježíše Krista. Nikdy neuznali, že je Bohem a Vykupitelem. Z Evangelií dodnes vyzařuje Božství Ježíše Krista mocně a přesvědčivě. Člověk dobré vůle při četbě Evangelií ani okamžik nepochybuje, že je Bůh Ten, o Němž píší. Ale Pán Ježíš je shovívavý, a když Židům a ostatním nevěřícím nestačí osoba, ukazuje na své skutky, prostým, ale pádným důkazem: zlý duch přece nebude sám proti sobě! I dnešní nevěra je nejenom hříšná, ale i pošetilá, protože důkazů Božství Ježíše Krista neuznává, sama žádným rozumným protikůkazem se vykázati nemůže, a tak přichází do slepé uličky: co tedy vlastně je ten Ježíš Kristus? Mají tvrdit, že Bohem není, ale je dobrým člověkem? Malé dítko jim může říci: Ale On o sobě říkal, že je Bohem, pak by tedy nemohl být dobrým, nýbrž byl by lhářem a podvodníkem, spojencem zlého ducha. A přece tak káže proti hříchu. To je tedy nepochybné, když je dobrý, je tedy i pravdomluvný a je Bůh, poněvadž to o sobě řekl.

„Já jsem dobrý, ale vy jste zlí. Já mluvím pravdu, ale vy pravdu nemluvíte. Protože pravdu nemluvíte, proto pravím vám a všem podobným pochybovačům, nevěrcům a rouhačům, že z každého slova marného vydají počet v den soudný.“

Když lidé spali, přišel nepřítel.

Zlý duch je vytrvalý a neúnavný ve své práci. Nepřestane útočit a dělat podkopy a úklady všemožné, jen aby duši dostal. Kdo jednou nebo vícekrát nad hříchem a nad ďáblem zvítězil, nesmí si nikdy myslit, že už je si jist trvalým vítězstvím. Mnozí ze Židů, posluchačů Krista Pána, bývali jistě pohnuti jeho slovy k víře a následování jeho slov. Odřekli se zlého ducha nevěry, lakomství, sobectví, smyslnosti a nečistoty, chtěli napravit svůj život upřímnou zkroušeností a lítostí. To bylo v přítomnosti Krista Pána, dokud slyšeli jeho slova, dokud ho viděli v jeho Božské velebnosti. Duše mnohých a mnohých posluchačů Krista Pána byly jako obmyté a očistěné. Jakmile

však se vzdálili z blízkosti Božského Spasitele, když myšlenky a vzpomínky na něho pohasínaly v jejich duších, už zde byl zlý duch, našel svůj bývalý příbytek nebývale očistěný a ozdobený lítostí a dobrými předsevzetími. Pokoušel se znova opanovat někdejší svůj příbytek. Aby se mu to podařilo, béře si pomocníky jiné zlé duchy, a znova — zvláště, když se duše nechá ukolébat jakousi duchovní ospalostí a domýšlivostí, že nepřítel je přemožen a nehrozí nebezpečí, nedává pozor, nevyhýbá se příležitostem ku hříchu — podniká útok a dobývá častokrát vítězství. „Nedejte se svésti k nevěře, věřte stále pevně ve Mě, oživujte stále víru v sobě: Ježíši v Tebe věřím, Ježíši v Tebe doufám, Ježíši Tebe nade všecko miluji."

ŽENA BLAHOSLAVÍCÍ MATKU PÁNĚ.

Prostá žena chápe velikost Matky Boží — Znamení Jonáše proroka — Kdo odsoudí nevěřící Židy — Ježíš Kristus, světlo světa.

Luk. 11, 27-36.

Když to pravil, jedna žena ze zástupu pozdvihla hlasu a řekla mu: „Blahoslaven život, který tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval." Ale on pravil: „Ovšem blahoslaveni, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho."

Mat. 12, 38-40.

Tu ho oslovili někteří ze zákoníkův a fariseů řkouce: „Mistře, chceme od tebe viděti znamení." On pak jim odpověděl: „Pokolení zlé a cizoložné žádá znamení, a znamení mu dáno nebude, leč znamení proroka Jonáše. Jako totiž Jonáš byl v břiše velké ryby tři dni a tři noci, tak bude Syn člověka v nitru země tři dni a tři noci.

Jako totiž Jonáš stal se znamením pro Ninivské, tak bude i Syn člověka pro pokolení toto. Královna jihu povstane na soudě s muži tohoto pokolení a odsoudí je, neboť přišla od končin země, aby uslyšela moudrost Šalomounovu; a ejhle, více než Šalomoun je tuto. Muži ninivští povstanou na soudě s tímto pokolením a odsoudí je, neboť dali se na pokání, když Jonáš kázal, a ejhle, více než Jonáš je tuto. Nikdo rozsvítiv svíci nestaví ji do skrýše ani pod kbelík, nýbrž na svícen, aby viděli světlo ti, kteří vcházejí. Svící těla tvého jest oko tvé; je-li oko tvé zdravé, celé tělo tvé bude světlé; pakli je špatné, bude i tělo tvé tmavé. Hleď tedy, ať to světlo, které je v tobě, není tmou. Světlé-li bude tělo tvé celé, bez všeliké části tmavé, bude celé tak světlé, jako když svíce září svou tě osvěcuje."

*

Pokorná a prostá duše chápe rychle, co pyšní pochopit nedovedou.

Božský Spasitel přijímal a dodneška přijímá nejčastěji chválu a čest od dítek a od lidí pokorných a prostých. V takových

duších milost Boží působí bez překážky. Pokorná duše ochotně věří pravdám svaté víry, chápe svoji nicotu a hříšnost a současně i svatost, velikost a dobrotu Boží, podrobuje se vůli Boží, za všecko děkuje, ve všem Pána Boha chválí. Prostá žena z lidu ze slov a skutků Páně pochopila Božskou jeho důstojnost a nejenom důstojnost jeho, nýbrž i důstojnost jeho Matky. Prostinkými slovy dala najevo svoji víru a svůj obdiv. Božský Spasitel s uznáním a radostí přijímá chválu ženy pro sebe i pro svoji Matku. A za odměnu slibuje ženě i všem ostatním i budoucím pokorným svým učedníkům, že je učiní blaženými a na věky účastnými svojí slávy právě tak, jako svoji přesvatou Matku.

Nešťastné duše, které se uzavírají před světlem.

Totéž světlo, které tak rychle pronikalo duše pokorné a prosté, jako proniká paprsek sluneční zdravým okem, světlo sv. víry, nemohlo nijak a nijak proniknout do zatemnělých duší fariseů a zákoníků. Podle jejich řečí mohlo se zdát, že také chtějí uvěřit v Božství Ježíše Krista a v jeho vykupitelské poslání. Chtějí neklamné znamení. Snad nechtějí být lehkověrní, vždyť ve věcech víry opravdu musí být člověk velice opatrný. Věří Mojžíšovi, kdo ví, zda-li by to nebyla zpronevěra zákonu Mojžíšovu, kdyby uvěřili v Ježíše Krista. Je to opravdu jenom opatrnost u fariseů a zákoníků? Nám by bylo dosti těžko rozeznat pravou příčinu židovské nevěry. Ale Ježíš Kristus jest Bůh, jemu jest snadné nahlédnout do nitra člověka a poznat, co zraku našemu zůstává skryto: „Pokolení zlé a cizoložné žádá znamení.“ Nebyla to tedy opatrnost, která zdržovala farisee a zákoníky od Krista Pána, ale byla to zloba a byly to hříchy, které tak činily. Duše fariseů a zákoníků byly zakaleny hříchy, proto čisté a jasné paprsky víry nemohly proniknout. Nepronikly by, i kdyby sebe větší znamení, to jest divy a zázraky, Kristus Pán konal. A proto znamení zvláštní nebude jim už dáno, až znamení Jonáše proroka — smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Pohne jimi aspoň toto poslední znamení, tento poslední nesmírný zázrak?

Slunce a bludičky.

Mnohými nepohne ani tento největší důkaz Božství Ježíše Krista. Nepohne současníky Ježíše Krista, nepohne ani budoucími nevěřícími a bludaři. Budou odsouzeni. Neodsoudí je Ježíš Kristus. Odsoudí je pohané a hříšníci ninivetští, neboť tito poznali v kázání Jonášově slovo a volání Boží. Fariseům a zákoníkům, nevěřícím a bludařům, nemluví Jonáš, ale mluvil a mluví k nim sám Syn Boží. Nevěří. Královna ze Sáby žasla a velebila moudrost Šalomounovu. Moudrost Ježíše Krista nenašla uznání, a přece je nekonečně větší. Jak nepatrná a nicotná

je moudrost lidí tohoto světa oproti moudrosti Ježíše Krista v Evangeliu. Co jsou blikavá a slabá světélka na zemi oproti záři slunce! Ani toto přirovnání nevystihuje, jak nevýslovně vyniká každičké slovo z úst Ježíše Krista nad všecku učenost lidskou. A přece jak pošetile si lidé počínají! Honí se za bludičkami vědy a osvěty a o slunce a pravé světlo světa o Ježíše Krista nedbají, Evangeliem pohrdají. Tomáš Kempenský dobře píše: „Hledej pravou moudrost, kterou Kristus hlásal a na sobě ukazoval. Opravdově moudrý člověk nenávidí bezpráví, mluví pravdu a jedná spravedlivě. Kdo střídmě, čistotně a nábožně živ jest a nebezpečných pokušení se chrání, jest moudrý a bohumilý. Chrání si dobrou pověst, zachovává si dobré svědomí, neví o zármutku, oplývá pokojem, a od Boha bývá obdařen takovou radostí, jaké svět nikdy nepoznal ani neokusil."

PÁN JEŽÍŠ VARUJE PŘED PŘEVRÁCENOSTÍ FARISEŮ.

Na obědě u farisea — Malicherná myšlenka — Důtklivé výčitky fariseům — i zákoníkům — Varujte se fariseů.

Luk. 11, 37-54.

Když mluvil, prosil ho jeden fariseus, aby u něho poobědval. Vešed tedy, ujal místo za stolem.

Ale fariseus počal sám u sebe uvažovati a praviti, proč se neumyl před obědem.

I řekl mu Pán: „Nyní vy, fariseové, čistíte povrch číše a mísy, ale vnitřek váš jest plný loupeže a nepravosti. Nesmyslní, zdali ten, který učinil povrch, neučinil také vnitřek? Spíše almužnou dejte to, co jest uvnitř, a hle, všecko bude vám čisto. Ale běda vám, fariseové, že desátek dáváte z máty a routy a ze všeliké zeliny, a pomíjíte spravedlnost a lásku k Bohu: toto měli jste činiti a onoho neopouštěti. Běda vám, fariseům, že rádi sedíte v prvních stolicích v synagogách a libujete si, když vás pozdravují na trhu. Běda vám, že jste jako neznatelné hroby, po nichž lidé chodí, aniž to vědí."

I promluvil jeden ze zákoníkův a řekl mu: „Mistře, ty věci mluvě, haníš také nás."

On řekl: „I vám zákoníkům běda, neboť obtěžujete lidi břemeny nesnesitelnými a sami nedotýkáte se těch břemen ani prstem. Běda vám, že vzděláváte hroby proroků, otcové vaši však je pobili. Věru tím dosvědčujete, že souhlasíte se skutky otcců svých; neboť oni je usmrtili, vy pak vzděláváte hroby jejich. Protož i moudrost Boží řekla: Pošlu k nim proroky a apoštoly, a z těch některé zabijí a jiné budou pronásledovati, aby byla vymáhána od tohoto pokolení krev všech proroků, která se prolévala od ustanovení světa, od krve Abelovy až do krve Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a chrámem. Ano, pravím vám, bude vymáhána od pokolení tohoto. Běda vám,

zákoníkům, že jste vzali klíč poznání; sami jste nevešli, a těm, kteří vcházeli, jste zabránili.“

Když pak jim to mluvil, fariseové a zákoníci počali na něho usilovně naléhati a dotazovati se ho po mnoha věcech, činíce mu úklady a hledajíce polapiti něco z úst jeho, aby ho obžalovali.

Strana pokrytců.

V národě židovském za časů Krista Pána stála v popředí nábožensko-politická strana fariseů. Fariseové nazývali se rádi učiteli lidu, ochránci náboženství a národa židovského. Jako takoví dávali si prokazovat od lidu přehnanou a nezaslouženou úctu. Třídní jejich chybou bylo, že od lidu s neúprosnou přísností žádali plnění nejenom zákona Mojžíšova, ale i svých malicherných doplňků zákona. Tyto doplňky, jak jim nejedenkrát Božský Spasitel vytýkal, byly nesprávné, nespravedlivé a leckdy i přímo proti Božímu zákonu obrácené. Zachovávání všech zákonných předpisů bylo u fariseů jen zevnější a tedy pokrytecké. Ve skrytosti dopouštěli se i nejtěžších hříchů: lichvy, utiskování chudých, vdov a sirotků, křivé přísahy, cizoložství a jiných hříchů. Tak bylo zvláště v době Krista Pána. Nikdo z celého národa židovského neodvážil se jim něco vytýkat a je kárat. Až Kristus Pán! Svojí vševědoucností poznal, že fariseové jsou hroby obílené. Vytýkal jim jejich pokrytectví na každém místě a při každé příležitosti, i tenkrát když jej pozvali na hostinu. Přísnými, ale přece laskavými slovy nechtěl Božský Spasitel ničeho jiného, než zachránit pokrytecké farisee. Ukazoval jim své Božství svými zázraky, svojí vševědoucností, varoval a hrozil jim. Všecko marno! Fariseové tím více Krista Pána nenáviděli a ve své zlobě zatvrzovali se víc a více, až jim napadly první vražedné myšlenky. Jiskry se rozhořely v plamen, který měl zahubit Krista Pána a zničit jeho dílo. Peklo našlo ve fariseích nejlepší spojence a pomocníky.

Stokrát lepší upřímný a kající hříšník než zatvrzelý pokrytec!

Z celého Evangelia je zřejmo, že milejší byli Kristu Pánu i velcí hříšníci než falešní fariseové. Hříšníci s upřímností přicházeli ku Kristu Pánu, ukazovali svoje rány, vyznávali se ze svých hříchů, litovali jich a dostávalo se jim odpuštění. Stávali se miláčky Srdce Ježíšova.

Nejsi také čestný, pokrokový, ale nekající farisej?

Fariseové podobali se mnohým dnešním křesťanům, kteří se nemají z čeho zpovídat. Stokrát opakují, že jsou čestní lidé, poctiví a spravedliví, že nikoho nezabili, že nikoho neokradli,

že zpovědi nepotřebují. Ale zato ti druzí! Zvláště ti, co chodí ku sv. zpovědi! Líčí jejich křehkosti a slabosti jako veliké zločiny. Hledají na nich nejnepatrnější přehmaty. Všude jsou chyby, jen na nich není ničeho. I na Pánu Bohu najdou chyby. To nebo ono nedělá Pán Bůh dobře. To nebo ono přikázání pro ně neplatí. Jak by se mohl někdo opovážit po nich žádat: Nevezmeš jména Božího nadarmo! Pomni, abys den sváteční světil! Nesesmilníš! Ustanovené posty zachovávati! V neděli a ve svátek celou Mši sv. nábožně slyšeti! Nečíst špatný tisk! Nebýt ve špatných spolcích! — Kolik je v takové farisejské duši pýchy a zloby, kolik vědomé neupřímnosti a přetvářky, neposlušnosti vůči Bohu i jeho Církvi! Běda, kdyby těmto pyšným čestným lidem někdo chtěl něco vytýkati. Na příklad kněz. S veškerou zlobou a nenávistí vrhají se na něho, jak fariseové se vrhali na Krista Pána.

Také katolík, ale nikde toho nevidět!

Ale je ještě jeden druh lidí: zákoníci. Navenek zachovávají zákon, snad tváří se navenek zbožnými. Ale srdce jejich daleko jest od Pána Boha. Jak to vypadá v jejich rodinách! Dítky jsou zanedbané, chodí do špatné společnosti, zanedbávají služby Boží. Manželský život není nijak křesťanský. A při tom každou chvíli se tvrdí: Já jsem také katolík!

I zde platí slovo Božského Spasitele: „Varujte se kvasu farisejského, jenž jest pokrytectví. A nebojte se jich, neboť nic není skryto, co nebude odkryto, ani co tajno, co nebude zvěděno."

KRISTUS PÁN VARUJE PŘED LAKOTOU A ÚZKOSTLIVOU PÉČÍ O VĚCI POZEMSKÉ.

Dělení o dědictví — Vypravování o bohatém rolníkovi — Pohleďte na ptactvo a polní kvítí — Poklady v nebi.

Luk. 12, 13-34.

I pravil mu kdosi ze zástupu: „Mistře, řekni mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví."

On mu řekl: „Člověče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem a dělitelem?" A pravil jim: „Vizte a chraňte se všeliké lakoty, neboť byť kdo měl hojnost, život jeho nejde z majetku jeho."

A pověděl jim podobenství: „Jednomu člověku bohatému přineslo pole bohatou úrodu. I přemýšlel sám u sebe: ‚Co mám učinit? Neboť nemám, kde bych uložil svou úrodu.' A řekl: ‚Toto učiním: Zbořím své obilnice a vystavím větší, a tam složím úrodu svou i všecko zboží své a řeknu své duši: ‚Duše, máš mnoho zboží složeno na mnoho let; odpočívej, jez, pij, vesel se.' I řekl mu Bůh: ‚Pošetilče, této noci požádají

duše tvé od tebe, a čí bude to, co jsi připravil?' Takový jest ten, kdo shromažďuje poklady sobě a není bohat před Bohem."

I řekl svým učedníkům: „Proto pravím vám: Nepečujte úzkostlivě o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali. Neboť život jest více nežli pokrm, a tělo více nežli oděv. Pozorujte krkavce, že nesejí ani nežnou, ti nemají sklepu ani obilnice, a Bůh je živí. Čím dražší jste vy, než oni? A kdo z vás staraje se může přidati k délce svého věku loket jeden? Nemůžete-li tedy ani věci nejmenší, proč se staráte úzkostlivě o ostatní? Pozorujte lilie, jak rostou; nepracují ani nepředou; pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vší slávě své nebyl tak oděn, jako jedna z nich. Jestliže tedy trávu, která dnes jest na poli, a zítra bývá házena do peci, Bůh tak odívá, čím spíše vás malověrní? Ani vy nehledejte, co byste jedli a co byste pili, a nekolísejte se. Neboť toho všeho světáčtí pohané hledají, váš Otec však ví, že toho potřebujete. Ale hledejte království Božího, a toto všecko bude vám přidáno. Neboj se, malé stádce, neboť se zalíbilo Otci vašemu dáti vám království. Prodejte, co máte, a dejte almužnou. Udělejte si měšce, které nevetšejí, poklad nepomíjející na nebi, kde se zloděj nepřibližuje, ani mol nekazí. Neboť kde jest poklad váš, tam bude i srdce vaše."

Bez peněz nic — ale také: peníze jsou smrt.

Peníze a vůbec majetek bývá příčinou přemnohých nedorozumění mezi lidmi. Chtivost majetku je jednou z nejnebezpečnějších vášní člověka. Má svoje jméno: lakota. Božský Spasitel používá každé příležitosti, aby varoval před bažením po majetku. Mamon zaslepuje, ale nemůže člověku dáti, po čem srdce lidské nejvíce touží; nemůže mu dáti života, ani časného, ani věčného. Přidává člověku jen starostí. Pán Ježíš to ukazuje překrásně v podobenství. Co starostí měl boháč, co a jak postaví. Ale tu posílá Bůh anděla smrti. A je po všem. Co potom? Co ze všeho? Ničeho si nevzal sebou.

Lakomci se necítí.

Svatý Isidor praví o lakotě: „Lakota nezná nijakého nasycení. Lakomec má vždy málo, a čím více hromadí, tím více baží po zisku. Lakomec nejenom jest trápen chtivostí, aby rozmnožil statek, ale také ustavičně plný strachu, aby jej neztratil." A svatý Cyprián překrásně dodává: „Lakomci se považují za vládce majetku, jejž mají, ale spíše majetek vládne jimi. Oni jsou spíše sluhy a otroky než pány svých statků a peněz." Svatý Řehoř napsal: „Z lakomství pochází zrada, lest, faleš, křivá přísaha, násilí tvrdost srdce." Svatý Polykarp radí: „Vědouce

tedy, že jsme ničeho nepřinesli na svět, ale ani ničeho nemůžeme odnésti, oblecme se v odění ctnosti a učme se především choditi v zákoně Páně."

Znesvěcování nedělí a svátků jest cestou k chamtivosti, lakotě, zatvrzelosti a — k věčné záhubě.

K lakotě vede a jí se podobá přílišná a úzkostlivá péče o pozemské statky: pokrm, oděv. Mnohý člověk při práci ve svém povolání, na příklad rolník při práci na poli, počíná si tak, jakoby všecek zdar práce záležel jedině a pouze na něm a na šťastných okolnostech. Proto první a poslední je u něho práce. Je neděle, je svátek. Je třeba myslit na odpočinek, je třeba myslit na posvěcení duše. Není času. Jakási strašná náruživost ovládá úplně člověka. Žene ho bezohledně do práce, jako do nějakého boje, ze kterého chce kdovíco odnést. Zapomíná, že není otrokem přírody, ale že je dítkem Božím. Zapomíná, že ne nerozumná příroda, ale otcovská Prozřetelnost Boží všecko řídí a vede. Na to Božský Spasitel se vším důrazem poukazuje: Nepečujte úzkostlivě o život svůj. Ne, nepečujte vůbec, ale nepečujte úzkostlivě. Pohleďte na ptactvo nebeské, že neseje a nežne, ani nemá sklepů a neshromažďuje do stodol, a Bůh, Otec váš nebeský, živí je. Čím dražší jste vy než oni? . . . . Je čas žní, dá se do deště, obilí je na poli, přijde neděle. Co dělat? Nechat Mši svatou? Božský Spasitel volá výstražně: „Kdo z vás pečí svou může přidati k svému věku jeden loket?"

Nekolísejte se, toho všeho hledají pohané, Váš Otec však ví, že toho potřebujete. Hledejte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno. Nepečujte proto úzkostlivě o zítřek. Ne tak! Ráno se pomodli, potom s myšlenkou na Pána Boha, Otce našeho, v jehož rukou je všecko i život tvůj, jdi klidně do práce, udělej, co můžeš a ostatní ponech Pánu Bohu. Stane se nehoda, dostaví se překážky. Neboj se, zase Pán Bůh pomůže, jenom v něj celým dětinným srdcem důvěřuj!

Výmluvami klame člověk jenom sebe.

Pán Bůh ti požehnal. Máš tolik, abys mohl být živ se svou rodinou. Nezakládej si na majetku. To není všecko. Pro věčnost nepotřebuješ majetku. Na věčnosti se tě nebude Pán Bůh tázat, kolik peněz jsi nahospodařil. Ale bude se tě jistě Pán Bůh tázat, jak jsi majetku používal k dobrým skutkům: krmils hladové, napájels žíznivé, odívals nahé? Řekneš, že kolem tebe byli lidé, kteří toho nezasluhovali. To je veliké slovo. I z toho tě bude Pán Bůh soudit, nebyla-li to jenom výmluva. Jsou klášterní ústavy, které se starají o chudé, opuštěné, o sirotky, mrzáčky, slepce, o nemocné, o misie. I tu mají někteří lidé sto výmluv. „Nebudeme dávat na kohosi a na cosi." Sv. Joachim a

sv. Anna, rodiče Panny Marie, dělili svůj majetek na tři díly: jeden díl chrámu, jeden chudým a jeden sobě. Pán Bůh byl s nimi velice spokojen. Jaký podíl dáváš ty: kostelu, chudým? Či všecko máš jenom pro svoji rodinu? Potřební a nuzní jsou Boží rodinou. „Neskládejte si poklady na zemi . . . skládejte si poklady v nebi. . . Neboť kde jest poklad váš, tam bude i srdce vaše."

JAK MAJÍ UČEDNÍCI KRISTOVI OČEKÁVATI PŘÍCHOD PÁNĚ.

Bdící služebník bude šťastný — Co čeká špatného služebníka — Ježíš Kristus přinesl oheň na svět.

Luk. 12, 35-53.

„Buďte bedra vaše přepásána a hořte svíce v rukou vašich, a vy buďte podobni lidem, kteří čekají na pána svého, až se vrátí ze svatby, aby, když přijde a zatluče, hned mu otevřeli. Blaženi služebníci, ti, které pán přijda nalezne, ani bdí; vpravdě pravím vám, že se přepáše a ke stolu je posadí a přecházeje bude je obsluhovat. A přijde-li o druhé neb i o třetí hlídce noční a tak je nalezne, blaženi jsou služebníci ti. To však vězte: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, bděl by a nenechal by podkopati svůj dům. Také vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou netušíte."

I řekl mu Petr: „Pane, pravíš nám to podobenství, či také všem?"

Pán řekl: „Kdo asi je správcem věrným a opatrným, jehož ustanovil Pán nad čeledí svou, aby jim dával včas příděl pokrmu? Blažen služebník ten, kterého pán, když přijde, nalezne, že tak činí. Vpravdě pravím vám, že ho ustanoví nade vším majetkem svým. Kdyby však onen služebník si řekl: ‚Pán můj prodlévá přijíti', a počal by bíti služebníky a služky, a jísti a píti a opíjeti se, přijde pán služebníka toho v den, v který se nenaděje a v hodinu, kterou neví, i rozpoltí ho a ustanoví úděl jeho s nevěrci. Onen pak služebník, jenž poznal vůli pána svého, a nic nepřipravil ani neučinil podle vůle jeho, dostane mnoho ran, ten však, jenž ji nepoznal a dělal věci hodné ran, dostane ran málo. Od každého, jemuž mnoho bylo dáno, bude pohledáváno mnoho, a komu bylo svěřeno mnoho, od toho bude žádáno více."

„Oheň na zem hodit jsem přišel, a co chci jiného, než aby se vznítil? Mám však pokřtěn býti křtem, a kterak jsem tísněn, dokud se nevykoná! Myslíte, že jsem přišel dáti pokoj na zem? Nikoliv, — pravím vám, — ale rozdvojení; neboť od toho času rozdvojí se jich v jednom domě pět; tři proti dvěma, a dva proti třem; rozdvojí se otec proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti své snaše a snacha proti své tchyni."

Služebníci Boží — církevní představení.

Nic se nevyrovná radosti, jakou má pán z věrných služebníků. Dlouhý čas nevidí svého pána. Ale přece nijak si nepolevují věr-ní sluhové v konání svých povinností. Ba jsou tím dbalejší. Vědí, že pán jistě přijde. Protože nevědí kdy, v kterém okamžiku se Pán objeví, jsou připraveni, takže náhlý příchod Pána je neuvede nijak do rozpaků. Jak velikou odměnu dá za to Pán svým služebníkům. Podělí se s nimi o všecko, co má, o své bohatství, o své radosti, o svoji slávu. Svatý František Saleský píše o věrnosti křesťanově: „Nebeskému Pánu netoliko velké skutky zbožných lidí se líbí, ale i ty nejmenší a nejprostší. Chceme-li mu náležitě sloužiti, musíme nejenom ve velkých a znamenitých, ale i v nejmenších a nejopovrženějších věcech věrní a dbalí býti, protože můžeme Jeho lásku jak oněmi tak i těmito získati.“ Svatý Jan Zlatoústý totéž potvrzuje: „Kdo veliké věci nemůže konati, ať koná malé a ať není proto mrzutým. Neboť Bůh nechce ani číši studené vody, podané žíznivému, nechati bez odplaty, jak i Pán Ježíš pochválil chudičkou vdovu, že do obětní pokladnice uvrhla haléř.“

Kdo je v malém věrný . . .

Věrnost služebníkova se ukazuje také tím, že ani v malé věci nechce Pána svého poškoditi. Věrný křesťan z oddané lásky ku svému nejlepšímu Otci a dobrodinci Pánu Bohu bojí se i nejmenším dobrovolným hříchem jej uraziti a zarmoutiti. Svatý Isidor o tom napsal: „Kdo malých hříchů nedbá, ten snadno do velkých upadá. Maličký hřích rodí větší, a hříchy tak ponenáhlu rostou. Tak když se maličkých nevystříháme, upadáme do velkých. A proto varuj se malých, nedopustíš se velkých. Jestli malé od sebe zaženeš, do velkých neupadneš.“

Představení mají zvláštní odpovědnost.

Svatý Petr položil Kristu Pánu otázku, zda-li jsou jeho slovy míněni jenom apoštolové, jako představení Církve, nebo všichni lidé. A Kristus Pán mu to potvrdil, že míní svým přirovnáním zvláště apoštoly, a ovšem také všecky budoucí představené v Církvi svoji.

Vlastnosti představeného.

Aby se představený líbil Pánu, musí být věrný, to znamená, musí mít zájmy Pána svého nade všecko, musí jeho zájmům vždycky dávat přednost před zájmy svými. Musí být moudrý, aby dovedl všecky věci dobře pořádat, aby nic nezkazil a nezahubil, aby všecko vedl k vytčenému cíli. Musí být naprosto spravedlivý nahoru i dolů. Nebude shledán spravedlivým ten, který poddané jen ve svůj prospěch využitkovává a utlačuje.

Musí být i vlídný a laskavý. Nebude-li takový, bude hrozně potrestán, až Pán přijde, to jest v čas soudu. Byl služebníkem pokryteckým, ale ne věrným a upřímným. Bude trestán podle velikosti své nevěrnosti, a podle množství a velikosti udělených milostí.

Oheň Ducha svatého v Církvi katolické.

Když ukázal vlastnosti představených, ukazuje, jaká bude Církev Jeho. Jako oheň! Bude zapalovat srdce dál a dál, po celém světě. Oheň čistí. Církev milostí Ducha sv. bude duše očisťovat od hříchu. Oheň Ducha svatého bude svítit na cestu k věčnému cíli těm, kteří Ho přijmou. A Božský Spasitel nemá vroucnějšího přání, než aby celý svět se nechal zanítit tímto svatým ohněm.

Za cenu oběti Ježíše Krista.

Ovšem nezačne ten svatý oheň Ducha svatého hořeti dříve, než On sám se položí jako oběť za spásu lidí. To bude ten bolestný křest krve jeho. Srdce Božského Spasitele nemůže se takřka ani dočkati. Kdyby už to bylo. Láska Jeho touží po očistěných duších.

Pod praporem Kristovým proti všem.

Ale pak vzplane boj na zemi. Boj mezi dobrem a zlem, boj mezi láskou a hříchem, boj na život a na smrt. Svět se rozdělí, rozdělí se národy, rozdělí se rodiny. Na ty, kteří půjdou za Jeho praporem, praporem svatého Kříže a na ty, kteří se přidrží Satana. Nemá tedy nikdo na tomto světě přednějšího úkolu, než nechat se zanítit ohněm svaté víry, oheň tento udržovat, a rozněcovat: slovem Božím, denní modlitbou, přijímáním svatých svátostí. Sv. Bernard připomíná, že víra musí být živá: „Tážeš se, která víra je živá? Bez veškeré pochybnosti ona, skrze kterou Kristus přebývá v srdcích našich. Kristus jest zajisté i síla naše i život náš." „Když pak se ukáže Kristus, život váš — praví svatý Apoštol — tehdy i vy se ukážete s ním ve slávě." Odkud sláva, ne-li z vítězství? A proč se s ním ukážeme, ne-li proto že v něm i zvítězíme." A na jiném místě opět svatý Bernard píše o živé víře: „Proč dělíš skutky od víry? Nesprávně dělíš, neboť tak víru svou usmrcuješ. Neboť víra bez skutků je mrtvá. Víra umírá odloučením lásky. Věříš v Krista? Konej skutky Kristovy, aby žila víra tvá! Tvou víru nechť oživuje láska, nechať ji potvrzuje skutek. Poněvadž říkáš, že v Kristu zůstáváš, musíš i tak jednati, jak On jednal. Jestliže však vlastní chválu hledáš, šťastnému závidíš, nepřítomnému utrháš, křivdícímu neodpouštíš: tak Kristus nejednal. Pravíš sice, že znáš Boha, ale skutky Ho zapíráš. Poslyš, co ti praví Bůh: „Člověk tento ctí mne ústy, ale srdce jeho daleko jest ode mne."

KRISTUS PÁN NAPOMÍNÁ LIDI K POKÁNÍ.

Všecko možné dovedete — Proč nedovedete poznati čas spásy — Na cestě k soudu — Nebudete-li činiti pokání.... — Podobenství o neplodném stromě.

Luk. 12, 54-59 13, 1-5, 6-9.

Pravil pak zástupům: „Když vidíte vycházeti oblak od západu, ihned říkáte: „Bude pršet." A stává se tak. A když vidíte váti vítr jižní, pravíte: „Bude horko," a bývá. Pokrytci, tvářnost nebe a země umíte zkoumati; kterak to, že dobu tuto zkoumat nedovedete? Proč sami od sebe nesoudíte, co je spravedlivo?

Když jdeš se svým protivníkem k vrchnosti, přičiň se na cestě zprostiti se ho, aby tě snad netáhl k soudci, a soudce nedal tě biřici, a biřic nevsadil tě do žaláře. Pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokud nevrátíš poslední haléř."

Téhož času byli přítomni někteří, kteří mu vypravovali o Galilejských, jejichž krev Pilát smísil s jejich obětmi. I odpověděl jim: „Myslíte, že tito Galilejští byli větší hříšníci, než všichni Galilejští, poněvadž takovou věc utrpěli? Nikoliv, pravím vám, ale nebudete-li pokání činiti, všichni podobně zahynete. Aneb oněch osmnáct, na něž padla věž v Siloe a je zabila, — myslíte, že také oni byli větší vinníci, než všichni lidé, kteří přebývají v Jerusalemě? Nikoliv, pravím vám, ale nebudete-li pokání činiti, všichni taktéž zahynete."

Pověděl pak toto podobenství: „Kdosi měl fíkový strom štípený ve své vinici, i přišel hledat na něm ovoce, ale nenalezl. I řekl vinaři: „Hle, tři léta jsou tomu, co přicházím hledat ovoce na tomto fíku a nenalézám; vytni jej tedy; k čemu zabírá zbytečně půdu?"

Ale on odpověděl mu: „Pane, ponechej jej i tohoto léta, až jej okopám a pohnojím; kdyby snad přinesl ovoce; pakli ne, potom jej vytneš."

Všecko se zkoumá, ale . . .

Člověk dostal od Boha dar rozumu, aby poznával a usuzoval. A člověk opravdu se snažil a snaží, aby tohoto vzácného daru využil, co nejlépe. Pozoruje Boží přírodu, zkoumá, usuzuje. Poznává pravidla, kterými se všecko na světě řídí. Když poznal zákony Boží v přírodě, dovedl a dovede člověk i leccos předvídat. To je dobře! I na to nám dal Pán Bůh rozum. Ale rozum nám dal, ještě pro něco nesmírně důležitějšího: Pro život duchovní dal nám dobrotivý Tvůrce svá přislíbení. A tu je životním a nejdůležitějším zájmem člověka, aby znal tato přislíbení. Slíbil poslati Vykupitele. Dal nám svá přikázání, a podle nich můžeme dosáhnouti věčného cíle. A to je dalším nesmírně důležitým zájmem a potřebou člověka, aby Boží přikázání

znal, a je plnil. Židé všecko možné zkoumali. Ale příchod svého Vykupitele poznat nedovedli. A přece znamení jeho příchodu byla tak veliká a zřetelná: svědectví svatého Jana Křtitele, zázraky, jakých nikdy žádný člověk nekonal, Božská slova, jakých žádný člověk nemluvil. Proroci naznačili dobu i místo příchodu Vykupitelova: Daniel, Micheáš. Fariseové a zákoníci nechtěli uznat vyplnění všech předobrazů a proroctví na Ježíši Kristu. „Proroctví, tvářnost nebe a země umíte zkoumati; kterak to, že dobu tuto zkoumat nedovedete?“ A lid nechal se navádět od svých špatných vůdců. „Proč sami od sebe nesoudíte, co je spravedlivo?“

Svět se nezměnil.

Zrovna jako dnes. Všecko se pečlivě zkoumá od atomu až po vesmír. Tisíce učenců odhaluje nová a nová tajemství přírody. Ale to není to nejdůležitější pro člověka. To je dokonce to nejméně důležité. Nejdůležitější je poznat svého Vykupitele, podřídit se jeho svaté vůli. Moderní zákoníci a učitelé se tomuto poznání a podřízení vzpírají. Slovo Ježíše Krista platí také plnou měrou jim všem. Soudní exekuce je všeobecně obávaná věc. Nejlépe ji předejít, usmířit se, nenechat dojít k soudu a k provedení rozsudku. Ve věcech víry a zachovávání Božích přikázání půjde o život věčný. Svým životem podle víry nebo proti víře každý člověk připravuje si svůj budoucí rozsudek.

Jediný prostředek.

Jak se dosáhne smíření a vyrovnání všech dluhů s věčným Soudcem? — Pokáním! — Opravdovým a upřímným! Lítost a svatá zpověď odstraní nebezpečí věčného žaláře, kde není už možno nic splácet, protože není možno nic napravit. Svatý Ambrož ke slovům Krista Pána dodává: Hříšným je třeba pokání tak, jak raněným je třeba léků. Svatý Augustin vybízí k co nejrychlejšímu pokání: Nikdo nemá pro naději v milosrdenství Boží déle se zdržovati ve svých hříších; jako nikdo nebude přece chtíti, aby pro naději budoucího uzdravení dále churavěl. Svatý Bernard: „Lidé světští, když jim radíme, aby pokání činili, odpovídají: „Tvrdá je řeč tato.“ Když se praví: Čiňte pokání! to se vám zdá být tvrdým? A což když zaslechnete jednou slovo přísné: „Odejděte, zlořečení, do ohně věčného!“ Toho se bojte, to za řeč tvrdou považujte! A shledáte, že jho Páně jest příjemné a břímě Jeho lehké.“

Nespoléhej se!

Ani chrám neochrání národ Israelský od záhuby, nebudou-li činiti pokání. Ani to, že jsou potomky Judovými a Davidovými, čehož symbolem byl rybník Siloe, nebude jim ku spáse, nebudou-li činiti pokání.

Podobenství.

Národ israelský je podoben ušlechtilému fíku, který sázel Bůh. Vinař je Ježíš Kristus. Ušlechtilý fíkovník ukázal se stromem neplodným, ve všech obdobích, kdy jej Bůh volal, aby přinášel ovoce. Míra shovívavosti Boží je dovršena. Bude vyťat. Vinař Ježíš Kristus okope jej svými ranami a zaleje svojí krví. A když ani potom ovoce nevydá, bude vyťat. A to se stalo: v 70. roce po Kristu Pánu byla přiložena sekyra ku kořeni stromu. Vojevůdce římský Titus vyvrátil Jerusalem, milion Židů zůstalo mrtvých, 90 tisíc odvedeno do zajetí římského, chrám byl spálen.

PÁN JEŽÍŠ UZDRAVUJE SHRBENOU ŽENU.

Osmnáct let shrbená — Představený synagogy se horší — Den sváteční je také na konání dobrých skutků.

Luk. 13. 10-17.

Učil pak Ježíš v sobotu v jedné synagoze jejich. A hle, byla tam žena, která měla ducha nemoci osmnáct roků; byla shrbena a vůbec nemohla se vzpřímiti.

Uzřev ji Ježíš, zavolal ji k sobě a řekl jí: „Ženo, zproštěna jsi nemoci své."

I vložil na ni ruce, a hned se vzpřímila a velebila Boha. Ale představený synagogy, hněvaje se, že Ježíš uzdravil ji v sobotu, promluviv, řekl zástupu: „Šest dní jest, v nichž se má pracovati, v těch přicházejte a dávejte se uzdravit, a ne v den sobotní."

Pán však odpověděl: „Pokrytci, zdali každý z vás neodvazuje v sobotu od jeslí svého vola neb osla a nevede ho napájet? A tato žena — dcera přece Abrahamova, — kterou satan svázal, — hle, již osmnáct tomu let, — ta neměla býti zbavena vazby své v den sobotní?"

Když to pravil, styděli se všichni protivníci jeho, a veškeren lid se radoval ze všech těch věcí slavných, které se děly od něho.

I ubíral se po městech a vesnicích uče a konaje cestu do Jerusalema.

*

I nevolán přichází na pomoc.

Jindy čekával Pán Ježíš, až byl požádán o uzdravení. Tentokrát zavolal shrbenou ženu k sobě. Bylo mu velice líto té, která po osmnáct dlouhých let, nemohla vůbec popatřit k nebi a stále musila hledět k zemi. Položil na ni ruku a pronesl slova uzdravení. Zlý duch musil opustiti nešťastnou svoji oběť. Ne-

mocná se vzpřímila a její oko pohlédlo na svého dobrodince s nesmírnou vděčností. A všichni přítomní měli opravdovou radost, když ubohé ženě bylo tak rychlým způsobem pomoženo.

Nemoc celého lidstva.

Ale v tomto zázraku je ještě víc než pouhé uzdravení ženy. Je tu současně zobrazena pomoc, kterou Božský Spasitel přinesl člověčenstvu. Hluboko k zemi byl schýlen člověk před příchodem Vykupitele. Nedovedl pohlédnout vzhůru. Všecko čekal jen od pozemského života, nic od věčného. To byla nemoc lidstva, od níž si nijak nemohlo pomoci a která už tak dlouho trvala. Nejenom pohanství, ale i židovství tíhlo k zemi. Zlý duch se přičiňoval, aby nešťastné oběti své stáhl k zemi co nejvíce. Ježíš Kristus přišel, aby se dotkl lidstva a povznesl je z pohanské pověry a nevěry. „Kdo ve mne věří, má život věčný."

Těžko se žije bez víry.

Dodneška jsou k zemi shrbeni mnozí a mnozí. I dnes je to dílo zlého ducha. Pohanská i novopohanská nevěra nedává svým přivržencům pohlédnout k nebi, do očí Kristu Pánu: politika, obchod, peníze, pozemská sláva a starosti! To je předmět veškeré jejich pozornosti. Jaká ubohost! Člověk sebe snižuje na úroveň zvířete. Nemá vyšší tužby a proto je nešťastný a nepocítí opravdového štěstí, dokud nepohlédne k nebi, k Ježíši Kristu, jenž jediný je naším Spasitelem: Kdo věří ve mne, má život věčný.

„Jako mě poslal Otec, tak já posílám vás."

Nic nemohlo odporovat moci, která ze svatých a všemohoucích rukou Ježíšových přešla do nemocného těla shrbené ženy. S jakou úctou hleděli účastníci zázraku na ruce Božského Spasitele. A jistě by byl v tu chvíli každý rád, kdyby i jeho se tyto Božské ruce dotekly. Jistě by jenom způsobily nevýslovné dobro. Jak rádi bychom my dnes pocítili na sobě dotek rukou Ježíšových. Díky Bohu, můžeme! Několikerým způsobem! Ve svatém přijímání celé Božské Tělo Páně je spojeno s tělem naším. Církev skrze kněze světí a žehná. Co kněz posvětí a požehná, je posvěceno a požehnáno Ježíšem Kristem samým. „Jako mě poslal Otec, tak já posílám vás," řekl Božský Spasitel. Ruce knězovy jsou ruce Kristovy. Svatý Alexander píše: Jelikož nepochybujeme, že dotknutím roucha Páně nemocní uzdraveni byli, tím více věřiti máme, že mocí jeho svatých slov věci a skrze ně lidská nedostatečnost nabývá zdraví duše i těla.

Odsouzení zlomyslnosti.

Kristus Pán nazval představeného synagogy pokrytcem, poněvadž horlivostí pro zákon Boží chtěl zakrýti praobyčejnou nevraživost, závist a nenávist k Božskému Divotvůrci. Mnohé posuzovatele a karatele by i dnes Kristus Pán nazval podobně. Posuzují kde koho tvrdě a bezohledně. I dobré činy vykládají ve zlém. Svatý Bernard líčí pěkně jeden druh nactiutrhačů: Někteří se snaží, aby jakýmsi dýmem pokrytecké ostýchavosti zakryli svoji zlomyslnost. U takových pozoruješ, jak si tito napřed hluboce povzdychují, a pak s jakousi vážností a zdlouhavostí, se zarmoucenou tváří a se sklopenýma očima, s bolestným hlasem pomluvu pronášejí. Ta pak se zdá tím věrohodnější, čím více se posluchač domnívá, že byla pronešena více ze soustrasti než ze zlomyslnosti. Praví třeba takový: Velice mne to bolí, já ho mám rád, ale nemohl jsem ho napravit. Jiný praví: Já už to dávno vím, a neřekl bych to. Poněvadž ale už druzí to praví, nemohu pravdy zapírati. Je tomu tak! Škoda, přeškoda! Jinak je to člověk dobrý, ale v této věci nemůže být omluven.

Den sváteční se posvěcuje dobrými skutky.

Zákoníci a učitelé židovští neměli v sobě žádné lásky. Proto jejich výklad zákona byl nesprávný a zacházel až do krutosti. Žádali na příklad svěcení dne svátečního do té míry, že i skutky milosrdné lásky k bližnímu zapovídali. To žádali i od Krista Pána. Měli mu za zlé a vytýkali mu jako přestoupení zákona, že uzdravil shrbenou ženu v sobotu. Sami ovšem tak důslední nebyli. Odvazovali dobytek, vedli jej k napájení. Kristu Pánu měli za zlé, že položil ruku na nemocnou a otevřel jí pramen víry, rozvázal pouta satanova, když osmnáct let byla jimi spoutána. Kristus Pán je velice zahanbil. „Styděli se všichni protivníci jeho. Veškeren lid se radoval."

Podle příkladu Božského Spasitele musíme jednat i my. Dobré skutky: ošetřování a navštěvování nemocných nejenom že neruší svěcení dne svátečního, ale naopak přispívá k jeho posvěcení nejdokonalejším způsobem. Ošetřuje-li kdo v den sváteční nemocného a nemůže proto do kostela na služby Boží, nehřeší a získává si zásluhu milosrdné lásky k bližnímu.

Sv. Lukáš v tomto úryvku má ještě dvě podobenství.

Fariseové už nebudou dlouho panovati. Nový zákon bude dán lidu israelskému a celému světu. Zatím je tento Zákon Nový, Zákon Lásky jako nepatrné zrnečko, ale poroste a bude stromem, jenž přikryje celý svět. Předpověď Božské Spasitele se tak podivuhodně vyplnila. Nepatrný hlouček apoštolů se rozrostl v mohutnou všesvětovou Církev. A učení Ježíše Krista přes všechen odpor pekla prokvasilo svět. Až zkyne všecko.

Na posvěcení chrámu v Jerusalemě — Židé naléhají — Jasná odpověď — Židé berou kamení na Krista Pána — Varovné volání Ježíše Krista — Marné úklady — Mnozí uvěřili.

Jan 10, 22-42.

V Jerusalemě bylo posvěcení chrámu. Byla zima.

Ježíš chodil v chrámě v podloubí Šalomounově. Tu obstoupili ho Židé a pravili mu: Dokud držíš duši naši v napětí? Jsi-li ty Mesiáš, pověz nám to zjevně.

Ježíš odpověděl: „Řekl jsem vám to a nevěříte. Skutky, které já činím ve jménu Otce mého, ty vydávají svědectví o mně. Ale vy nevěříte, neboť nejste z ovcí mých. Ovce mé slyší hlas můj, a já je znám, a následují mne; a já jim dávám život věčný, a nezhynou na věky, a nikdo nevytrhne jich z ruky mé. Co mi dal Otec můj, to jest větší nade všecko, a nikdo nemůže jich vytrhnouti z ruky Otce mého. Já a Otec jedno jsme."

Tu Židé chápali kamení, aby ho kamenovali.

Ježíš jim odpověděl: „Mnoho skutků dobrých ukázal jsem vám od Otce; pro kterých z těch skutků mě kamenujete?"

Židé odpověděli: „Pro dobrý skutek tě nekamenujeme, nýbrž pro rouhání, totiž, že ty člověk, děláš se Bohem."

Ježíš jim odpověděl: „Není psáno v zákoně vašem: „Já jsem řekl: bohové jste?" Jestliže bohy nazval ty, k nimž slovo Boží bylo řečeno, — a Písmo nemůže se zrušiti, — o tom, jejž Otec posvětil a poslal na svět, vy pravíte: „Rouháš se," poněvadž jsem řekl: „Syn Boží jsem?" Nečiním-li skutkův Otce mého, nevěřte mi; pakli je činím a nechcete věřiti mně, skutkům věřte, abyste poznali a uvěřili, že Otec jest ve mně a já v Otci."

Tu hleděli ho zajmouti, ale on ušel z rukou jejich. Odešel zpět za Jordan na to místo, kde Jan nejprve křtil, a zůstal tam. I přišli mnozí k němu a pravili: „Jan neučinil sice žádného zázraku, ale všecko, co Jan řekl o tomto, bylo pravdivo."

A mnozí uvěřili v něho.

*

Dvěstěletá slavnost.

Slavnost posvěcení chrámu byla ustanovena od Judy Machabejského na památku očistění chrámu, znesvěceného Antiochem. Slavila se ku konci devátého měsíce židovského, tedy v první polovici našeho prosince. Pro chlad a déšť uchýlil se Ježíš do východního podloubí chrámového, zvaného po zbudovateli podloubím Šalomounovým. Slavnost tato nazývala se také slavností světla. K tomuto svátku nemuseli Židé do Jerusalema, ale mohli si svátek oslavit doma. Pán Ježíš přišel na slavnost, aby ukázal: „Já jsem světlo světa."

Jako lační vlci.

Jak vhodná zde byla příležitost, aby se Židé vrhli na Božského Spasitele. Rozhodně chtěli fariseové a zákoníci udělati konec řečem, které se o Kristu Pánu šířily, že On je Vykupitel. Kam by se poděl jejich krásný sen, že Vykupitel přijde jako nepřemožitelný vůdce, vykoná pomstu na nepřátelích národa židovského, na nenáviděných Římanech, a pak je povede od vítězství k vítězství nad pohany, nad celým světem. A pak už navždy Židé budou svrchovanými pány celého světa. Jak lákavou představu si Židé vytvořili o Vykupiteli! Tak smyslně lákavou, že za tuto myšlenku a představu byli ochotni obětovat všecko i pravdu a spravedlnost, byli ochotni odstranit každého, kdo by Vykupitele líčil jinak.

Židovská smyslnost.

Jak hrozným dravcem v člověku je smyslnost! Když duše ztratí vládu nad tělem, jeho smysly a jeho pudy! Když duše přestane toužit po vyšších věcech a vyšším blahu než je pozemské! Když duše se stane ubohým otrokem těla a jeho živočišných pudů! Tak tomu bylo u Židů. Na světě okoušet všeho dobra a blaha, ovšem jen oni a na úkor a na účet všech ostatních lidí. Budou se opíjet slávou a mocí! Jim všecko bude dovoleno, pro ně nebude žádného omezení v požitcích a rozkoších! Proto ta zášť proti Kristu Pánu, který jim každičkým svým slovem, veškerým svým jednáním tuto jejich smyslnou naději a toužebné očekávání odnímal. Kázal pravý opak. „Blahoslavení chudí duchem, tiší, kteří lační a žízní po spravedlnosti, blahoslavení lkající, milosrdní, čistého srdce, blahoslavení pokojní, kteří protivenství trpí pro spravedlnost!“ Proto smrt Ježíši Kristu! I tehdy, kdyby byl Syn Boží! Smyslnost stává se zaslepeností!

V proudech smyslnosti.

Jak dnes! Svět se nechává unášet proudem smyslnosti. Jenom tento život, jenom tělo, pro ně všecky požitky v míře co největší! Duše jak by ani nebyla! A bezmezná smyslnost stává se zaslepeností, která se staví proti Bohu a proti Církvi. Bůh a Církev jsou nepřátely smyslnosti. Smrt Bohu a smrt Církvi! Pokora je směšná, svatá čistota je nerozumná a zbytečná, láska k bližním je slabost! Svatý Bernard píše: „Svět mne se všech stran obkličuje a obléhá, a pěti branami, to jest pěti smysly útočí a mne zraňuje. Smrt vchází smysly do duše. Oko hledí a mysl rozumu zbavuje. Ucho slyší a podvrací nejlepší úmysly srdce. Čich ruší myšlenky. Ústa mluví a porušují pravdu. Tělesné doteky rozněcují oheň nečistoty, který zachvacuje celé tělo, jestliže se ihned neuhasí.“ Jediná pomoc proti svodům smysl-

nosti je celým srdcem obrátit se k Ježíši Kristu! Nejužší spojení s ním: svaté přijímání.

Kratinká chvíle utrpení a potom věčná blaženost.

Židé zahynuli, protože se odvrátili od Ježíše Krista. „Vy nevěříte, protože nejste z ovcí mých. Ovce mé slyší hlas můj, a já je znám, a následují mne; a já jim dávám život věčný, a nezhynou na věky, a nikdo nevytrhne jich z ruky mé.“ To platilo věrným apoštolům a učedníkům. To platí všem věrným duším, které by raději všecko vytrpěly, než by se od svého Spasitele odvrátily. Jak nevýslovně šťastné jsou ovečky poslušné a věrné. Jsou podrobeny ovšem mnohým a těžkým zkouškám, pronásledování, posměchu, nenávisti hříšného světa, ale to všecko je jenom okamžik. Jejich pastýř bdí pečlivě nad nimi. Nikdo nevytrhne jich z rukou jeho. A pak nevýslovně šťastná věčnost s ním, v jeho náručí a na jeho srdci. Nevěřící Židé vzpírali se Lásce Boží. Téže Lásce Boží vzpírá se i dnes nevěřící svět. Ke svému vlastnímu neštěstí!

Božský Zdroj světla a pravdy.

Slavnost světel má posloužiti k tomu, aby se Pán Ježíš ukázal jako Světlo světa. Slova, kterými dokazuje své Božství jsou kratinká, ale nesmírně obsažná a důležitá. Nebyl by Ježíš Kristus pravým Světlem, kdyby nebyl Bohem. Kdyby nebyl Bohem, i v nejlepším případě, kdyby byl nejmoudřejším a nejhodnějším člověkem, byl by jenom světélkem pomíjejícím a zacházejícím. Jeho slova by neměla pečeť naprosté pravdivosti, neboť pouhý člověk nemůže věděti ničeho jistého o tom, co je nad tento svět. Kromě toho, kdyby nebyl Bohem, slova jeho by nikoho nemohla zavazovat ve svědomí a pod hříchem. Ve svědomí a pod hříchem může přikazovat jedině Bůh, a nikdy žádný moudrý a hodný člověk, sám ze sebe.

Tvůrce a tvorové.

Každá bytost má svoji podstatu. Bůh má podstatu svojí bytosti věčnou a nestvořenou. Anděl má svoji podstatu vznešenou a krásnou, ale od Boha stvořenou. Člověk má svoji podstatu lidskou, obdařenou přednostmi rozumu a svobodné vůle. Touto podstatou liší se člověk od anděla. Duše lidská je spojena s hmotným tělem. Anděl je pouhý duch. Liší se od zvířete. Má rozum a svobodnou vůli, čehož zvíře nemá. Jsou podstaty zvířat, rostlin, nerostů. Všecky tyto podstaty jsou stvořené z ničeho. Jenom Bůh je vždycky. Kdyby Boha nebylo, nebylo by na věky ničeho. V podstatě Boží je všecka dokonalost, všecka pravda a moudrost, všemohoucnost a dobrota. V bytosti Boží není žádné nedokonalosti.

Jsou tři Božské Osoby a přece je jenom jeden Bůh.

Podstata Boží jest tedy nade všecko stvořené. Církev katolická učí: v jediné Boží podstatě jsou tři Božské osoby: Otec, Syn a Duch svatý. Odkud to Církev ví? Ježíš Kristus to zjevil. Nikdy by člověk o Boží podstatě a její vlastnostech nemohl ničeho věděti, kdyby Syn Boží nebyl zavítal na svět a kdyby nás nebyl poučil. „Já a Otec jedno jsme." Vyskytli se v dějinách Církve bludaři, kteří tvrdili, že v Bohu nejsou tři Osoby. I Židé sami vzpírali se uvěřit. A přece Pán Ježíš mluvil jasně. Činí rozdíl mezi osobou svou a osobou Otcovou. A přece prohlašuje zase jednotu podstaty s Bohem Otcem. Rovněž tak později mluví o jednotě i s Duchem svatým. Kristus Pán učinil víru v Nejsvětější Trojici podmínkou — naprosto nezbytnou — věčné spásy.

Byli přece jenom chápaví.

Židé pochopili ihned a velmi dobře, co Kristus Pán praví, že se stotožňuje s Boží podstatou a proto zvedali kamení. „Kamenujeme tě pro rouhání, že ty člověk, děláš se Bohem."

Mnozí lidé.

Leckdo na světě už před příchodem Krista Pána dělal se bohem. Králové mnohých, ba skoro všech pohanských národů — dávali si prokazovat božskou poctu: v Babylonii, Asyrii, Persii, v Egyptě, v říši římské atd. Úřad soudců dával lidem kus božské moci. V zákoně židovském (Žalm 81, 6.) byli Bohem samým soudcové označováni jako zástupci Boží na zemi. Nad tím se fariseové a zákoníci nepohoršovali. Tím méně měli se pohoršovat nad Kristem Pánem, který každým svým slovem a skutkem dokazoval, že je druhou Božskou Osobou, Synem Božím. „Vy pravíte: „Rouháš se", poněvadž jsem řekl: „Syn Boží jsem?" když slovům nevěříte, skutkům věřte! — abyste poznali a uvěřili, že Otec jest ve mně a já v Otci."

Jak je to v Božích plánech.

V plánu Božím nebyla to ještě hodina, kdy Syn Boží se chtěl vydat v ruce nevěřících fariseů a zákoníků. I v této věci ukazoval Božský Spasitel, že On je svrchovaným Pánem, nic se nestane bez jeho vůle. Stejně jest tomu i v dějinách Jeho Církve. Co se už všecko stalo v dějinách Církve katolické. Peklo spojené s mocí tohoto světa mělo už výpočty v rukou, kdy a jak bude Církev shlazena se světa. Ale nebyla. I nejkrvavější pronásledování jí prospívala k rozšíření a ku slávě. A jako tenkrát i dnes: mnozí uvěřili.

ÚZKÁ CESTA SPÁSY. PŘEDPOVĚĎ ZKÁZY JERUSALEMA.

Držte se cesty spásy — Podobenství o hospodáři, který zavřel dvéře — Pláč a skřípění zubů těch, kteří nevejdou do blaženosti — První budou posledními — Herodes chce Krista Pána zabíti — Vzkaz Herodesovi — Jerusalem zahyne.

Luk. 13, 23-35.

Kdosi mu řekl: „Pane, jest málo těch, kteří budou spaseni?" On jim řekl: „Snažte se vejíti branou těsnou, neboť mnozí, pravím vám, budou hleděti vejíti a nebudou moci. Když hospodář vstane a dveře zavře, a vy počnete venku státi a na dveře tlouci řkouce: „Pane, otevři nám", tu on odpovídaje řekne vám: „Neznám vás, odkud jste." Tehdy počnete říkati: „Jedli jsme před tebou a pili a na ulicích našich jsi učil." I řekne vám: „Pravím vám: „Nevím, odkud jste; odejděte ode mne všichni pachatelé nepravosti."

„Tam bude pláč a skřípění zubů, když uvidíte Abrahama a Isáka i Jakoba a všecky proroky v království Božím, sebe pak vyhnané ven. A přijdou od východu a od západu i od severu a od jihu a budou stolovati v království Božím. A hle, jsou poslední, kteří budou prvními, a jsou první, kteří budou posledními."

V ten den přistoupili k němu někteří z fariseův a řekli mu: „Vyjdi a odeber se odtud, neboť Herodes chce tě zabíti."

I řekl jim: „Jděte a povězte té lišce: „Hle, vymítám zlé duchy a uzdravuji dnes i zítra, a třetího dne přijdu k dokonání. Avšak dnes i zítra i pozítří musím choditi, neboť nenáleží proroku, aby zahynul mimo Jerusalem. Jerusaleme, Jerusaleme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou posíláni k tobě, kolikráte chtěl jsem shromážditi děti tvé, jako pták shromažďuje svá mláďata pod křídla, a nechtěl jsi. Hle, zanechá se vám dům váš pustý. Pravím pak vám: Neuzříte mne, až přijde čas, kdy řeknete: „Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně."

*

Jenom Ty nám můžeš říci.

Jako dnes i tehdy obírali se lidé velmi často otázkou, kolik lidí bude spaseno. Nedivíme se, že i Kristu Pánu jeden učedník tuto otázku předložil.

Něco jiného vám povím.

Pán Ježíš neodpověděl přímo. Obrátil se ke všem posluchačům tehdejším i budoucím, a všem i nám dal velice důležité naučení: „Ze všech sil se snažte, abyste těsnou branou, to jest branou odříkání a sebepřemáhání, vešli do království nebeského." Co jest sebe přemáhati? Co říkají svatí? Svatý Bonaventura praví

stručně. „Sebe zapříti, co jest jiného než podrobiti svoji vůli Bohu a zcela se Bohu odevzdati." Blahoslavený Tomáš Kempenský: „Jestliže sám sebe dokonale přemůžeš, všecko ostatní snadněji si podmaníš. Nejdokonalejší zajisté vítězství jest, zvítěziti nad sebou samým; neboť kdo sebe samého tak podrobeného má, že jeho tělesnost rozumu, rozum pak ve všech věcech Bohu se podvoluje, ten jest opravdu vítěz nad sebou a pán světa." Svatý Klement Alexandrinský poznamenává: „Kdo činí všecko, co je dovoleno, bude brzy činiti i to, co není dovoleno." A svatý František Saleský: „Málo by nám prospělo, kdybychom zapírali sami sebe a tím se již uspokojili. Pohanští filosofové také sami sebe zapírali a to často způsobem neobyčejným a přece bez pravého užitku, protože neměli dobrého úmyslu. My však zapíráme pozemského člověka a podpíráme nebeského, to jest zeslabujeme přirozenost, aby v nás vládla milost, umíráme sami sobě, abychom jedině Bohu a pro Boha žili, což také naší jedinou musí býti snahou."

Marný pláč.

Úzkou branou do nebe jest ovšem také pokání. Hřích těžký uzavírá člověku docela bránu nebe. Marné volání, kdyby hříšník odešel na věčnost s těžkým hříchem. Uslyší slova, která vkládá Božský Spasitel do úst hospodáři: „Neznám vás." Jediný klíč otevírá uzavřenou bránu života věčného. A tím klíčem jest lítost nad hříchy a upřímná svatá zpověď.

Nebeský hospodář trpělivě čekal na židovský národ, kdy se přihlásí ku svému Vykupiteli. Nepřihlásil se, naopak zřekl se Ho, vyhlásil mu boj na život a na smrt. Jak bude předním členům tohoto národa, až nastane soud. Abraham, Isák, Jakob budou ve slávě Vykupitelově, a kde budou oni? Tam, kde jest pláč a skřípění zubů.

Lišek bylo víc.

I všemožné lži si Židé vymýšleli, jen aby Božského Spasitele zastrašili. Nebylo to pravda, Herodes nechtěl Krista Pána usmrtiti. To jenom fariseové vymyslili, aby překazili práci Pána Ježíše. Ovšem Herodesovi nebyla činnost Pána Ježíše příliš milá. Slovo Kristovo jako kdysi slovo Jana Křtitele pronikalo až k jeho svědomí. Do jisté míry jeho úmysly se podobaly úmyslům fariseů a zákoníků. Zbavit se nepohodlného kazatele a karatele. Proto ho Božský Spasitel nazval „liškou".

Lidé druhu Herodesova jsou stále na světě: ne zabít katolického kněze! To ne! To by ukazovalo původce v nejhorším světle, ale překazit knězi jeho činnost, nebo zbavit se ho nějakým méně křiklavým způsobem. Lišky!

První budou posledními.

Smutně zjišťuje Kristus Pán nevděčnost národa israelského. Už v dřívějších dobách umírali proroci, kteří s nejlepšími úmysly přicházeli napravovat národ židovský. Mnohým byla odplatou mučednická smrt. Mnozí byli umučeni v Jerusalemě. I Kristus Pán učiní Jerusalem svědkem svého umučení a smrti. S láskou otce a matky přišel Vykupitel, ale přišel k nezdárným dětem. „Hle, zanechá se vám dům váš pustý." Židovstvo bude od Pána Boha opuštěno, chrám zpustne. Ale přece se jednou obrátí a uzná Vykupitele, avšak už takřka poslední na konci světa. Pohanský svět Židé nenáviděli, a nepovažovali vůbec pohany za hodny spásy. Ti všichni předejdou Židy a dříve než oni uvěří v Ježíše Krista.

PÁN JEŽÍŠ UZDRAVIL VODNATELNÉHO.

Na hostině u farisea — Vodnatelný — Je sobota — Uzdraven — Podobenství o skromnosti — Pobídnutí k lásce k bližnímu — Podobenství o veliké večeři.

Luk. 14, 1-24.

Když Ježíš vešel v sobotu do domu jednoho z náčelníků farisejských, aby tam poobědval, oni ho pozorovali.

A hle, jeden člověk vodnatelný byl před ním. I promluvil Ježíš a řekl zákoníkům a fariseům: „Jest dovoleno v sobotu uzdravovati čili nic?" Ale oni mlčeli.

I ujav se ho, uzdravil ho a propustil. A řekl jim: „Kdo jest mezi vámi, jenž, upadne-li mu vůl nebo osel do jámy, nevytáhne ho hned v den sobotní?" Nemohli mu na to odpověděti.

Pověděl také pozvaným podobenství, pozoruje, kterak si vybírali přední místa; pravil: „Když budeš pozván od někoho na svatbu, nesedej na místo přední, aby snad vzácnější než ty nebyl pozván od něho, a ten, jenž pozval tebe i jeho, aby nepřišel a neřekl tobě: „Postup tomuto místo"; a tehda počal bys s hanbou seděti na místě posledním. Ale když budeš pozván, jdi, posaď se na posledním místě, aby když přijde ten, jenž tě pozval, řekl tobě: „Příteli, posedni výše." Tehdy budeš míti čest před spolustolujícími; neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen."

Pravil však i tomu, který ho pozval: „Strojíš-li oběd nebo večeři, nezvi přátel svých, ani bratrů svých, ani příbuzných svých, ani sousedů bohatých, aby snad také oni nepozvali tebe a nedostalo se ti odplaty. Ale když strojíš hostinu, povolávej chudých, zmrzačelých, kulhavých a slepých, a budeš blažen, poněvadž nemají čím ti odplatit; neboť bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých."

Uslyšev to jeden ze spolustolujících, řekl mu: „Blažen, kdo bude jísti chléb v království Božím."

Ale on mu pravil: „Jeden člověk učinil velikou večeři a pozval mnohých. I poslal služebníka svého v hodinu večeře říci pozvaným, aby přišli, ježto všecko jest již hotovo.

Ale oni všichni počali jednomyslně se vymlouvati. První mu řekl: „Pole jsem koupil a musím vyjíti a je shlédnouti. Prosím tě, měj mě za omluvena." Druhý řekl: „Patero spřežení volů jsem koupil, a jdu jich zkusit; prosím tě, měj mne za omluvena." A jiný řekl: „Ženu jsem pojal, a proto nemohu přijíti."

Služebník vrátiv se, zvěstoval to pánu svému.

Tu rozhněval se hospodář a řekl svému služebníku: „Vyjdi rychle na náměstí a ulice města, a uveď sem chudé, zmrzačelé a slepé i kulhavé."

I řekl služebník: „Pane, stalo se, jak jsi rozkázal, a ještě jest místo."

Pán řekl služebníkovi: „Vyjdi na cesty a k plotům a přinuť vejíti, ať se naplní dům můj. Pravímť vám, že žádný z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí večeře mé."

*

„Vím, proč jste mne pozvali."

Všude kladli fariseové a zákoníci Kristu Pánu léčky. Na hostině v zátiší, při rozmanitých řečech byla vhodná příležitost. Bylo to v sobotu. A ke všemu přišel tam za Kristem Pánem vodnatelný, těžce nemocný, přivábený touhou po uzdravení. Zlomyslní fariseové se zaradovali. Domnívali se, že budou mít opět důvod k výtkám a žalobám, jestliže Pán Ježíš nemocného uzdraví. Jenomže Božský Spasitel, vševědoucí znatel srdcí lidských, jim radost pokazil: jednak přísnou otázkou před uzdravením nemocného, jednak dokladem o zvířatech, jimž nikdo neváhá pomoci, když pomoci potřebují i v sobotu.

Sebevražda duše.

Obdivujeme svatou horlivost a trpělivost Božského Pastýře, že se úskočným a úkladným fariseům nevyhýbal, ba naopak, že je vyhledával, a bez ustání vlídnými i přísnými slovy poučoval. Podivujeme se a hrozíme se zatvrzelosti Židů. Taková zatvrzelost má zvláštní jméno: hřích proti Duchu svatému. Tento hřích jest sebevraždou duše. Svatý Bernard to naznačuje: „Kdo se smysly pomine, nenávidí svého těla, a vztahuje sám na sebe svých vražedných rukou... Zda-li se však může pokládati některá vzteklost za horší, než jest nekajícnost srdce a vůle zatvrzelá v hříchu. Neboť hle, takový nešlechetnou rukou sahá sám na sebe, a trhá a ničí ne tělo, ale duši svou."

Zašlápněme hada ve své duši.

Kořenem hříšné zatvrzelosti fariseů byla pýcha. Pýcha a povýšenost ukazovala se při každé příležitosti, i při hostině. Každý pozvaný si vybíral nejpřednější místa a hleděl se co nejvíce přiblížit prvnímu místu. Pán Ježíš položil sekyru ku kořeni, když fariseům tuto pýchu vytýkal. Papež Innocenc III. překrásně napsal: „Pýcha vyvrátila věž babylonskou, pomátla řeč lidem, přemohla Goliáše, oběsila Amana, zavraždila Nikanora a Antiocha, utopila Faraona a usmrtila Senaheriba. Neboť trůny pyšných ztroskotává Pán.“ Svatý Isidor nepřehání, když píše: „Pýcha jest horší než všeliká nešlechetnost.“ A svatý Jan Zlatoústý napomíná: „Kdo ví, jak velice se Syn Boží ponížil, nebude se vypínati. Jestliže Bůh miluje duši pokornou a zkroušenou, naopak jestliže se pyšným protiví, — ale pokorným dává milost svou, opravdu není zla, které by se mohlo pýše rovnat. Pýcha činí z člověka ďábla, posměvače, hynoucího rouhače. Způsobuje touhu po bojích a vraždách. Pyšný žije neustále v trápení, stále se mrzí, stále je zasmušilým. Není nic, co by mohlo upokojiti jeho chtivost, kdyby i krále viděl sobě se klaněti a sebe prositi, není tím nasycen, ale spíše podnícen.“

Zase naučení: o pýše a pokoře.

Svatý Augustin porovnává pokoru s pýchou: „Pokora má v sobě něco zvláštního a podivuhodného, že člověka povznáší. Hrdost naopak člověka snižuje. Zdá se, že to sobě odporuje: vypínavost směřuje dolů, pokora vynáší vzhůru. Vysvětlení je takové: bohabojná pokora se ráda a ochotně podrobuje vyššímu. Avšak nic není vyššího nad Boha. Proto pokora, když nejvyššímu Bohu se podrobuje, tím již se také vysoko povznáší. Hříšná hrdost, protože touto poddaností pohrdá, upadá před Bohem, nad něhož není nic vyššího, — klesá dolů. Vyplňuje se na ní výrok Písma svatého: „V pravdě na kluzká místa je stavíš, srážíš je, když byli se zdvihli.“ Žalm 72. 18. Svatý Bonaventura velmi pěkně staví pokoru a pýchu proti sobě: „Jako jest pýcha základem všeho hříchu, pokora jest základem všeho dobra a vší spásy. Bez tohoto základu nevytrvá žádná budova. Bez pokory se tedy nespoléhej ani na čistotu, ani na chudobu, ani na jinou ctnost.“

Poznávací známka.

Je těžko poznat i na sobě pravou pokoru? Není to tak těžké. Pravá pokora je řízena jenom láskou: láskou k Bohu a láskou k bližnímu.

Svatý Augustin volá:

Pokora svatá! jak veliký je rozdíl mezi tebou a pýchou!... Pýcha vypudila Adama z ráje, pokora uvedla lotra s kříže v ráj.

Pýcha proměnila krále Nabuchodonosora v divé zvíře, pokora pozdvihla Josefa Egyptského na první stupeň po králi. Pýcha zničila Faraona, pokora povýšila Mojžíše.

Co ještě bohatým fariseům chybělo?

Láska k bližním, zvláště k opovrženým a chudým. Svatý Jan Zlatoústý vysvětluje slova Krista Pána: „Pozveš-li chudého, učiníš si dlužníkem Pána Boha. A čím chatrnější jest pozvaný, tím jistěji tě v onom chudákovi Kristus navštěvuje. Pravíš: Nečistý a umazaný je nuzný. Já ti pravím: Umyj jej, a má-li špinavá roucha, oděj ho v čistá..." A co za to za všecko: Vstaneš z mrtvých se spravedlivými.

Trojí pokušení.

V prostém a neobsáhlém podobenství líčí a předpovídá Božský Spasitel celé budoucí dějiny své Církve. Jako pozvání k hostině, tak děje se od příchodu Krista Pána až do konce světa volání k věčné spáse. První byli voláni vůdcové vyvoleného národa: zákoníci a fariseové. Nepřijali pozvání. A proč? Tytéž příčiny proč i dnes přemnozí neslyší a nechtějí slyšet volání ku spáse: žádostivost očí, žádostivost těla a pýcha života. Svatý Pavel vysvětluje hříšnou žádostivost: „Žádostivost záleží ve vzpouře těla proti duchu." Řím. 7, 23. A svatý Jan varuje: „Nemilujte světa ani těch věcí, které na světě jsou; miluje-li kdo svět, není lásky Otcovy v něm." I. Jan 2, 15. Pyšný majitel statku odmítl přijíti na hostinu, v domnění, že co má, mu stačí. Mnozí i dnes si myslí, že co mají, jim stačí a že Boha ani nebe nepotřebují. To je pýcha života. Také odmítl účast na přátelském pozvání Pána ziskuchtivý a lakotný obchodník. Nemá času, protože časné záležitosti zabírají všecek jeho čas. Pro Boha a pro duši času není. Žádost očí. A konečně žádost těla. Tělo dostává vše. Musí být zdravé a silné. Musí mít pohodlí. Všecky pudy těla musí se uspokojit. Duše nesmí ničeho žádat. Musí hladovět a žíznit. Neboť pokaždé, když se duši dává, ubírá se tělu. Tak je duše odsouzena k záhubě. Jednotlivci, rodiny, celá pokolení, nechávají se zlákat tímto trojím pokušením a nejdou za pozváním Božského Spasitele k hostině nebeské.

Když kněží a učitelé židovští nepřijali pozvání láskyplného Spasitele, jsou pozváni jiní: hříšníci, celníci a nevěstky. A ještě je mnoho místa. Hlasatelé Evangelia půjdou k pohanům až do končin světa, i k těm nejdivočejším, k barbarům a lidojedům. A budou volat tak naléhavě, že to bude takřka nucení. Nebe se musí naplnit. Tak zní důtklivý rozkaz Hostitelův: „...mnozí přijdou od východu i od západu, a stolovati budou s Abrahamem, s Isákem a s Jakobem v království nebeském; synové království však budou vyvrženi ven do tmy.." Mat. 8, 11.

Všecko pomine, Ježíš zůstane! Vol dobře!

Ze všeho, co nám dobrotivý Spasitel dává a k čemu nás zve, je hostina Jeho nejsvětějšího Těla a Krve nejvzácnější. Svaté přijímání Těla a Krve Páně na zemi je zárukou účasti na budoucí věčné hostině v nebi. Plným právem volá svatý Jeroným: „Ó hody přeslavné a drahé, na nichžto pod způsobou chleba bývá přijat celý Kristus, Bůh a člověk!... Ó pokrme přelahodný, v němž je všecka chuť a všecka vůně, všecka příjemnost, všecka léčivost, všecka výživnost, všecka síla i pokoj. Ano, všecko, co si jen tvor může žádati, obsahuješ v sobě: žádost všech žádostí je v tobě vyplněna."

Nesmírná ztráta nebo nesmírný zisk!

Jak často a naléhavě tě volá k sobě Božský Hostitel. A ty mnohdy hlasu jeho nedbáš, ba ani neslyšíš. Ba někdy přímo odporuješ a odmlouváš. Zabíráš se přespříliš časnými věcmi. Nechápeš, jak velice zarmucuješ, ale i urážíš nekonečnou lásku svého Boha a Spasitele, který ti nabízí víc než nebe, Sebe samého, a ty pohrdáš. Jediné svaté přijímání má větší cenu než všechen stvořený svět. Jak ty je ceníš? Snad ani ne, jako nepatrný peníz. Snad kdyby takový peníz se podával u oltáře, šel bys si pro něj, ale když Tělo Kristovo se podává, nejdeš? Snad věříš, ale tvá víra je příliš slabá. Jaká víra, takový život věčný. Vzpamatuj se, vždyť mluvil i k tobě Božský Spasitel: „Pravímť vám, že žádný z těch, kteří byli pozváni a nepřišli, neokusí večeře mé."

Přítel nejvěrnější je zde a volá tě.

Jdeš kolem chrámu. Neslyšíš? Spasitel tě volá. Ani hlavu neotočíš. Nejdeš. Volal nadarmo. Je zarmoucen. A ty jsi příčinou zármutku jeho Srdce. On tě miluje, volá tě, chce tě obdarovat, a ty lásku nesplácíš, o Jeho dary nedbáš. Jak dokážeš, že Ježíše miluješ? A čas utíká. Přijde okamžik, kdy tě všecko opustí. Ke komu půjdeš?

ČEHO ŽÁDÁ PÁN JEŽÍŠ OD SVÝCH VĚRNÝCH NÁSLEDOVNÍKŮ.

K velikým zástupům — Míra lásky — Síla lásky — Stavitel musí učinit rozpočet — Král musí změřit své síly — Totéž třeba učedníkům Ježíšovým — Dobrá sůl a špatná sůl.

Luk. 14. 25-35.

I šli s ním mnozí zástupové, a on obrátiv se řekl k nim: „Jde-li kdo ke mně a nemá v nenávisti otce svého a matky své i manželky a dítek a bratrův i sester svých, ano i života svého, nemůže býti mým učedníkem.

Kdo nenese kříže svého a nejde za mnou, nemůže býti mým učedníkem.

Neboť kdo z vás chtěje vystavěti věž, nesedne dříve a nepočítá potřebného nákladu, má-li dosti, aby dostavěl, aby snad, kdyby položil základ a nemohl dokončiti, všichni ti, kteří by to viděli, nepočali se mu posmívati řkouce: Tento člověk počal stavěti a nemohl dokončiti.

Aneb, který král chtěje počíti válku proti jinému králi, nesedne dříve a nepřemýšlí, je-li s to, aby s desíti tisíci utkal se s tím, jenž s dvaceti tisíci táhne na něho? Sic jinak, pokud tento ještě daleko jest, odešle poselství a žádá za jednání o mír. Tak tedy každý z vás, jenž neodříká se všeho, co má, nemůže býti mým učedníkem.

Dobrá věc je sůl; zkazí-li se však i sůl, čím bude osolena? Ani do země, ani do hnoje se nehodí, nýbrž ven se vyhodí. Kdo má uši k slyšení, slyš!"

Nejenom abych si vyprosil zdraví a jiné časné dary.

Když opustil Kristus Pán dům farisea hostitele, obklopily ho zástupy lidu. Někteří chtěli Pána Ježíše vidět a slyšet, mnozí chtěli být od něho uzdraveni, jiní chtěli ho vyprovázet na cestě do Jerusalema.

Ale nikdo z těchto lidí nebyl si vědom, v čem záleží opravdové a vytrvalé následování Božského Spasitele.

Láska musí být pohnutkou a sice láska nejmocnější, neboť učedníci Páně budou musit překonávat nesčíslné a těžké obtíže a překážky. Mnozí lidé a mnohé věci budou je odvádět od lásky Kristovy, budou se snažit je zadržet od dokonalého jeho následování. Snad to budou leckdy i vlastní rodiče, nejbližší příbuzní. Ale láska k Ježíši Kristu musí být tak mocná, že raději tisíckrát opustí otce i matku, manželku, bratry, sestry, dítky, než by se odřekla Ježíše.

Hrdinové lásky.

Už v prvních dobách šíření Církve Kristovy přemnozí doslova plnili toto přání Božského Spasitele. Roku 203 bylo svědkem hrdinské lásky ke Kristu město Kartago. Mezi jinými mučedníky zlatým písmem do církevních dějin jsou zapsána jména sv. Perpetuy a Felicity. Perpetua, dvaadvacetiletá paní ze vznešeného rodu s nemluvnětem v náručí byla uvržena do žaláře. Zhrozila se tmy a dusna ve vězení, neznala hrůzy žalářů. Leč brzy pocítila takovou radost a útěchu, že by žalář svůj nebyla zaměnila s žádným palácem. Láska ke Kristu ji sílila. Těžký boj podstoupila se svým otcem-pohanem. Nejprve jí hrozil, že jí vyloupe oči. Vrhl se na ni a zbil ji mnohými ranami. Při

druhé návštěvě se pokoušel zviklat ji ve víře jiným způsobem. Padl jí k nohám a prosil ji se slzami a zapřisahal, aby se slitovala nad jeho šedinami, nad sourozenci, nad nemluvnětem. Při soudním výslechu na náměstí opět přišel i s vnukem v náručí. Snažil se dceru stáhnout s vyvýšeného místa, kde stála před soudcem. I Felicita byla v požehnaném stavu. V žaláři narodilo se jí tři dny před popravou děvčátko. V bolestech naříkala. Strážný ji pravil: „Co si počneš, až budeš předhozena dravé zvěři?“ „Tu trpím já sama, tam bude ve mně Kristus trpět.“ Obě byly od svých nemluvňat odtrženy a vhozeny do areny, kde byly od divoké krávy nabírány na rohy a do výše vymršťovány. Diváci pohanští nemohli snésti toho pohledu. Potom byly usmrceny mečem. Když se probíráme životy sv. mučedníků, často se tam setkáváme s podobným hrdinstvím a nepřemožitelnou láskou k Ježíši Kristu. Hrdinové — svatí mučedníci opouštěli všecko, aby získali Krista.

Dobře rozuměj!

Z tohoto příkladu rozumíme nyní slovům Božského Spasitele: „Jde-li kdo ke mně a nemá v nenávisti otce svého i matky své . . .“ Těmi slovy nekáže snad Božský Spasitel, abychom své rodiče a své příbuzné nenáviděli. Vždyť On sám ve čtvrtém přikázání poroučí rodiče milovat. Jedině v tom případě, kdyby rodiče a příbuzní chtěli nás odtrhnout od Krista, pak nastupuje povinnost nejvyšší lásky k Tomu, od něhož máme všecko, který jest naším nejvyšším dobrodincem a bez něhož nemáme ničeho. Co by nám pomohla láska rodičů, dítek, manžela, manželky, kdybychom ztratili lásku Kristovu. Jestliže rodiče a příbuzní naši nám pomáhají Boha a Spasitele svého milovat, pak není žádné překážky, abychom milovali všecky a sice láskou nejčistší, spojenou s láskou ke Kristu.

Zde se pozastav a dlouho rozjímej!

V několika podobenstvích ukazuje Pán Ježíš, co je to následovati Ho.

Odříkati se.

Následovati Krista znamená především všeho se odřeknouti, co by nás od jeho lásky odlučovalo.

Trpěti.

Následovati Krista dále znamená trpěti všecko, co na nás Bůh dopustí, z lásky k Němu a podle Jeho příkladu.

Stavěti.

Následovati Krista znamená stavěti vytrvale celý život pevnou věž pravé zbožnosti. Tato věž musí mít hluboké základy v pokoře. Denně musí se pokračovat ve stavbě. Denní dobré a pro nebe záslužné skutky jsou stavebním materiálem. Milost posvěcující spojuje a upevňuje tyto dobré skutky a dodává jim ceny, aby dosáhly nebe. Těžký hřích přerušuje stavbu a pokud trvá, znehodnocuje všecky skutky dobré, které doposud byly vykonány. Tak veliké a složité dílo lze pochopitelně vykonat jenom s napětím všech sil, když denní vroucí modlitbou si vyprošujeme pomoci Boží.

Bojovati.

Následovati Krista znamená dáti se do boje s nejmocnějším nepřítelem duší lidských — s peklem. Tento boj trvá celá léta, nezná přestávky a úlevy, jedná se v něm o všecko: o duši, o její věčnou blaženost. Buď zvítězí nebo padne a padne navždy do věčné smrti. K vítězství je třeba držet se ustavičně Krista Pána, nespouštět s Něho očí ani na okamžik, k Němu hledět jako k cíli svému, jako k jedinému pomocníku, který svojí milostí pomáhající nás jedině může posílit, abychom slavně zvítězili nad mnohem mocnějším nepřítelem. Heslo bojovníka a následovníka Kristova musí být: Můj Ježíši, dej mi raději umříti než dopustiti se těžkého hříchu. Bojovník Kristův nikdy nezapomíná, že každý hřích a zvláště těžký je porážkou duše a vítězstvím pekla. A porážky zeslabují. Modlitba volá na pomoc Boha a celé nebe. V pokušení, když nepřítel útočí, jedině modlitba zachraňuje.

Spojení s Kristem Pánem modlitbou a častým sv. přijímáním.

Pravá zbožnost záleží tedy v ustavičném spojení s Kristem Pánem. To je ta sůl, která nás chrání od strašlivé hniloby těžkého hříchu a dodává našemu životu ceny pro nebe. Kdo není spojen milostí posvěcující s Kristem Pánem, nemá v sobě věčného života, je před Bohem jako mrtvola, jeho život je bezcenný. Dokud je čas, je třeba se k Bohu vrátit a život napravit.

Svatý František Saleský napsal: „Dvojí lidé mají často přicházeti k sv. přijímání. Jedni, kteří jsou v ctnostech dokonalí. Jsou hodni přijímati. Když tak nečiní, sami sobě škodí připravujíce se o to nejdražší. Druzí, kteří nejsou v ctnostech dokonalí. Ti proto, aby snáze dokonalosti dosáhli. A tak mají svatého přijímání používati silní, aby síly neztratili, mdlí, aby síly nabyli, nemocní, aby ozdravěli, a zdraví, aby si zdraví zachovali."

Nemůžeme-li ke skutečnému svatému přijímání přistoupiti, konejme si alespoň přijímání duchovní, jenom abychom si zachovali s Kristem Pánem ustavičné nejužší spojení.

JAK MILUJE PAN JEŽÍŠ KAJÍCÍ HŘÍŠNÍKY. TŘI PODOBENSTVÍ.

Fariseové vyčítají Božskému Spasiteli lásku k hříšníkům — Odpověď v podobenstvích — Ztracená ovečka — Veliká radost z nalezení — Radost chudé ženy — Podobně celé nebe se raduje — Marnotratný syn jde do světa — Hříchy a jejich následky — Pevné rozhodnutí — Přijetí od otce — Nelibost bratrova.

Luk. 15, 1-32.

Přibližovali se k němu celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Fariseové a zákoníci reptali: „Tento přijímá hříšníky a jí s nimi."

I pověděl jim toto podobenství: „Který člověk z vás, maje sto ovec a ztrativ jednu z nich, nenechá devadesát devět na poušti a nejde po té, která se ztratila, až ji nalezne? A když ji nalezne, vloží si ji s radostí na ramena a přijda domů svolá přátele a sousedy a řekne jim: ‚Radujte se se mnou, neboť jsem nalezl ovci, která se ztratila.' Pravím vám, že tak bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují."

„Aneb která žena mající deset drachem, ztratí-li jednu drachmu, nerozžehne svíce a nemete domu svého a nehledá pilně, až ji nalezne? A když ji nalezne, svolá přítelkyně i sousedky své a řekne: ‚Radujte se se mnou, neboť jsem nalezla drachmu, kterou jsem ztratila.' Tak, pravím vám, budou andělé Boží míti radost nad jedním hříšníkem pokání činícím."

Pravil také: „Jeden člověk měl dva syny. Mladší z nich řekl otci: ‚Otče, dej mi ten díl statku, který na mne připadá.' I rozdělil jim majetek.

Po nemnohých dnech syn mladší sebrav všecko, odešel do daleké krajiny a tam promarnil statek svůj živ jsa prostopášně. Když všecko utratil, nastal v té krajině veliký hlad, a on počal trpěti nouzi. I šel a přidržel se jednoho občana oné krajiny, a ten poslal ho do dvora svého, aby pásl vepře. I přál si naplniti břicho své lusky, které jedli vepři, ale nikdo mu jich nedával. Šel tedy do sebe a řekl: ‚Kolik dělníků v domě otce mého má hojnost chleba, a já hynu zde hladem. Vstanu a půjdu k otci svému a řeknu mu: ‚Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem hoden slouti synem tvým. Učiň mne jako jednoho ze svých dělníků.'

A vstav šel k otci svému. Když byl ještě daleko, otec jeho spatřil ho a byl hnut milosrdenstvím; i běžel a padl mu kolem krku a zulíbal ho.

I řekl mu syn: ‚Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem hoden slouti synem tvým'.

Ale otec řekl ke svým služebníkům: ‚Rychle přineste roucho přední a oblecte ho a dejte mu prsten na ruku a obuv na nohy jeho; a přiveďte tučné tele a zabijte je, a jezme a veselme se; neboť tento syn můj byl mrtev a zase ožil; byl ztracen a jest nalezen.' I počali se veseliti.

Syn jeho starší byl na poli; když přicházel a blížil se k domu, uslyšel hudbu a tanec. I povolal k sobě jednoho ze služebníkův a otázal se ho, co to jest.

On mu řekl: ‚Bratr tvůj přišel, a tvůj otec zabil tučné tele, poněvadž ho dostal zdravého'.

I rozhněval se a nechtěl vejíti. Tedy otec jeho vyšed počal ho chlácholiti.

Ale on odpověděl otci svému: ‚Hle, tolik roků sloužím tobě a nikdy jsem přikázání tvého nepřestoupil, a nikdy jsi mi nedal ani kozelce, abych se poveselil se svými přáteli. Ale když přišel tento syn tvůj, který prohýřil majetek svůj s nevěstkami, zabil jsi mu tučné tele'.

On však řekl jemu: ‚Synu můj, ty jsi vždycky se mnou, a všecky věci mé jsou tvoje; veseliti se však a radovati se náležеlo, neboť tento bratr tvůj byl mrtev a zase ožil; byl ztracen a jest nalezen'."

*

Mezi hříšníky je rozdíl.

Z celého dosavadního vypravování Evangelia zřetelně poznáváme, že je dvojí druh hříšníků: hříšníci, kteří svoji hříšnost uznávají a jdou za Kristem Pánem s touhou po odpuštění a druzí, kteří se za hříšníky vůbec nepovažují, a vzdalují se v povýšené pýše od milosrdné lásky Spasitelovy víc a více.

Hříšníky prvého druhu Božský Spasitel velice rád vyhledával a po kratinké přípravě uděloval jim odpuštění hříchů i trestů Božích časných i věčných. Mnohdy po takovém odpuštění následovalo i povolání k dokonalé svatosti. Hříšníky druhého druhu přísně káral a varoval před nejtěžšími tresty. Jenom že obyčejně varoval marně. I dnes je tomu tak. Jsou hříšníci pokorní a ti touží po pokání a jsou hříšníci pyšní, kteří pokáním pohrdají. První budou spaseni, když vytrvají na cestě opravdového pokání, druzí spaseni býti nemohou, protože spaseni býti nechtějí a vzácných prostředků milosti: svatých svátostí nepoužívají.

Kristus Pán ve třech překrásných podobenstvích naznačuje nevýslovné štěstí a radost, kterou působí každé upřímné obrácení hříšníka mimo něho v nebi i na zemi.

Těžkým hříchem do propasti, zkroušenou sv. zpovědí do náručí Ježíšova ve sv. přijímání.

Nekonečná láska Dobrého Pastýře předvádí nejraději současným i budoucím posluchačům duše lidské jako ovečky. A odtud béře si prostinké, ale přesvědčující a dojemné ospravedlnění svého počínání vůči hříšníkům. Mnoho oveček má pastýř,

ale všecky bez výjimky zná a miluje. Volá je a vede je za sebou po správné cestě Božích přikázání a na nejlepší pastvu věčné blaženosti. Ale stane se, že se ovečka odtrhne od Pastýře, nechá se zlákat s pravé cesty a zabloudí k močálům hříchu a k propastem věčné záhuby. Ale Dobrý Pastýř ztrátu ihned zpozoruje, ihned dobrotivým i varovným hlasem svědomí volá. A potom jde za zbloudilou ovečkou, chce ji vlastní rukou zadržet nad propastí. Jakoby v tu chvíli zapomněl na ovečky hodné

I řekl mu syn: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; ..." — Str. 347.

a poslušné. A podaří se mu to. Ještě jeden krok a ovečka byla by propadla záhubě. Ale v poslední chvíli zaplakala, probudila se v ní touha po Dobrém Pastýři, jehož nevděčně opustila, a její pláč a volání okamžitě přivolal Dobrého Pastýře. Ocitá se v náručí Dobrého Pastýře. Jak je mu drahá a milá, skoro se zdá na první pohled, že ještě milejší a dražší než ty ostatní. Je to pochopitelné. Byla ztracena a je nalezena. Co bylo ztraceno a je nalezeno, je dvojnásob milé. O štěstí nalezené ovečky se ani nemluví. V náručí milujícího Spasitele je šťastná bez míry. Všude radost. Na zemi se radují příbuzní a známí. V nebi jásají andělé a svatí.

Peníze se nosívaly navlečené kolem krku.

Jako peníz nese na sobě obraz panovníka, jemuž patří, tak duše lidská nese na sobě obraz Boží. Bohu patří a přece mnohdy zakutálí se jako ten peníz daleko od svého Božského Majitele. Jak? Těžkým hříchem!

Jsem nepatrným penízkem.

Ale milosrdný Bůh a dobrotivý Spasitel rozžehá světla své milosti. Jako ta žena, tak Pán Ježíš! Co má na světě než ty drahé duše. Jeho příchodem na svět rozžehlo se nesmírné Světlo na tomto světě. Místo Krista Pána bude Církev svatá rozhrnovat hromady smetí a kalu, bude ve skulinách světských marností vyhledávat Boží penízky=nesmrtelné duše. Svatý Augustin béře z úst hříšníka slova: „Jsem peníz Boží, zabloudil jsem od pokladu, smiluj se nade mnou."

Dvojí účinek slova Božího.

Dvěma podobenstvími zjevil Pán Ježíš všem posluchačům své milosrdenství, fariseům ukázal, že neprávem se horší nad jeho zacházením s hříšníky. Pokorní posluchači byli neobyčejně povzbuzeni, pyšní byli velice zahanbeni.

Ale teď povstávala jistě v mnohých duších, které cítily, že jsou zbloudilou ovečkou a zakutáleným penízem, vážná a toužebná otázka: „Co mám dělat?" A Božský Spasitel ihned jim to ukázal novým překrásným podobenstvím: o marnotratném synu.

Lehkomyslné mládí.

Jak šťastni byli oba synové u svého dobrotivého a bohatého Otce. Ale právě to se mnohdy stává, že když se člověk má nejlépe, neváží si toho a je nespokojen. Hledá něco lepšího. Kolik nezkušených zlákal už svět, špatná společnost, a kolik jich také už svět zahubil. Otec napomíná a radí. Syn má svobodnou vůli a přikloňuje se ne k otcově radě, ale k lákání světa. Stává se marnotratným synem. Vzácný podíl z otcova přičinění je velice brzy pryč. I špatní přátelé jsou pryč a zůstává jen nesmírná tělesná i duševní bída a hanba. Ubohým otrokem stal se ten, který měl kdysi všeho hojnost, o všecko je připraven, který měl být pánem. Nezbývá pro něho ani zbytků lusků svatojánského chleba, které se na východě dávaly vepřovému dobytku. Dobytek má větší cenu než on. Krajní a svrchovaná bída.

Mnohonásobná skutečnost.

V osobě marnotratného syna vyobrazil Božský Spasitel neblahý osud každého hříšníka. Bůh chce každému býti Otcem.

Otcem nejvýš dobrotivým a nejvýš štědrým. Kdo je synem, bude i dědicem nejvzácnějších statků v nebi. Nespokojená lehkomyslnost si praví: hřích snad bude lepší, než co Bůh mi dává. Bůh mě v mnohých věcech omezuje, hřích mě neomezuje v ničem, říká mi: užij! Ale to zklamání. Všecky i sebevzácnější věci bez Boha rovnají se mlátu pro dobytek. Všecky rozkoše, všecky slasti, všecka nádhera světa, všecka věda a všecko umění, všecky zábavy, nedovedou nasytiti duše lidské. Hřích zanechává v duši veliký neklid a nepokoj. Bezbožný může se státi filosofem, spisovatelem, umělcem, boháčem, ale v očích Páně všecko to není — než pasením vepřů. Svatý Jeroným píše: „Všude, kde není Otce, vládne bída a nouze. Kdo se straní pramene, bude žízniti. Kdo odejde od pokladů, bude trpěti nouzi, kdo opouští moudrost, stává se pošetilcem, kdo opouští ctnost, hyne. Právem tedy trpěl nouzi ten, který opustil poklady a bohatství nebe.“ Tak napsal svatý Ambrož. A svatý Augustin: „Běda, odvážné duši, která se domnívala, když Tebe opustí, že najde něco lepšího.“

Bolestné vzpomínky probouzejí upřímnou lítost.

Vzpomínka na domov, na šťastný život u Otce a Matky stala se marnotratnému dítěti záchranou. Kolikrát už porovnával svůj život ve světě s životem u dobrého svého Otce. Doma upřímná a veliká láska, ve světě chlad a cizota. Dokud něco měl, hlásili se přátelé, ale ti milovali ne jeho, nýbrž peníze, které jim marnotratně rozdával a přízeň a lásku jejich si tak kupoval. Kde jsou peníze a špatní přátelé, tam neprodleně opanuje hřích, náruživost, vášeň všeho druhu, ale také výčitky svědomí a rozervanost. Kde je ten svatý klid a pokoj čistého a nevinného srdce! Kéž by se vrátily ty nevýslovně krásné chvíle! Mohou se vrátit? — Anděl strážný šeptá: Ano, mohou se vrátit, a vrátí se, ale musíš se vrátit také ty tam, odkud jsi odešel: k srdci Otcovu!

Boj pýchy s pokorou.

Marnotratný syn-hříšník se leká. Vrátit se, v takovém stavu se objevit před Otcem jako žebrák a jako zlosyn? Je to stud. Ke studu mluví pýcha: Snad bys se nechtěl tak zahanbit a tak pokořit, vždyť Otec již dávno tě vymazal ze svého srdce, nepřijme tě, vyžene tě jako obtížného pobudu, pošle na tebe psy.

Nezlomné předsevzetí.

Anděl strážný slyší pokušitele. Pýcha ďáblova by měla zatvrdit srdce, které začalo měknout zpytováním svědomí a poznáním nevděku, touhou po nápravě? Hlas andělův ozývá se v duši hříšníkově hlasitěji: Nevěř! Vzpomeň! Otec tvůj tě

miloval láskou nade všecko pomyšlení. Když tě uvidí, když uvidí tvoji lítost, tvoji dobrou vůli, odpustí ti, přijme tě, protože je dobrý a láska jeho se ukáže v novém světle." „To vím, že Otec můj je nadmíru dobrý, aspoň když mne do domu svého přijme." Tak hříšník dává za pravdu Andělu strážnému a pevně se rozhoduje: „Vstanu a půjdu k Otci svému a řeknu mu: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem hoden slouti synem tvým. Učiň mne, jako jednoho ze svých dělníků." „Vyznám se upřímně ze všeho svého poblouznění. To se mi jistě uleví. Jdu."

Zamysli se: Co se asi děje v Srdci mého Spasitele?

Dobře učinil. A což kdyby byl věděl, od té doby, co z domu odešel, jak Otec jeho trpěl. Ani jediný den nezapomněl na svého milovaného syna. Tesknota a obavy o syna nedaly mu ani pokojně spáti. I ve snu viděl syna svého, vídal ho na pokraji propasti, uprostřed dravé zvěře, ohroženého nebezpečnými lidmi. Posílal posly, aby ho hledali. A když se vraceli bez něho, plakával, jako kdysi Jakob nad ztraceným Josefem. Denně vycházel na výšinu před dům, zdali se syn nevrací.

Hříšník se blíží ku zpovědnici, kleká a začíná zpověď z celého života.

A konečně přece! Neklame ho zrak. Zdaleka vidí přicházet kohosi váhavým a nejistým krokem. Vidí, ale skoro by ani nepoznal. Jeho syn? To je ten sličný kdysi mladík, plný jaré síly, plný veselosti a radosti ze života? Jenom stín, plný hořkého smutku. Ale co na tom! Jen když se vrací, jenom když neztratil cestu k domovu, jenom když nezahynul. Otec kvapí naproti. Poznávají se a tonou v slzách. Otče! Synu! Syn kleká do prachu a hlavu zahaluje do šatu otcova, tak hořce pláče, jak nikdy neplakal, nemůže promluvit, teprve teď se mu rozechvělo srdce dětinnou láskou, tak dlouho zapíranou a umlčovanou. A ulevovalo se mu tím pláčem. Mohl konečně promluvit těmi slovy, která si tak pečlivě připravoval. Vyzná se ze všeho. Všecek hřích musí ven z jeho srdce a duše! „Otče, zhřešil jsem . . . A nové slzy, celé prameny slzí při vzpomínkách a vyznáních, jak daleko se vzdálil od přikázání Otcových. Otec ho zvedá, líbá, slzy utírá. Odpouštím, budeš zase dítkem mým, pod paždí ho bere a vede do otcovského domu.

Milost Boží proměňuje duši. Hříšník stává se svatým dítkem Božím.

Syn ani neví, co se s ním děje. Je vysvlečen ze špinavých hadrů, čistě umyt, oděn v nádherné roucho a posazen na první

místo za stolem. Prsten, jenž označoval synovské a dědické právo, dali mu na ruku. Hudba, zpěvy, jásot bez konce.

Svaté přijímání.

Hladovému a žíznivému přinášejí nejlepší pokrm a nápoj . . . Ani nevěděl, jak úžasný hlad a jak nesmírnou žízeň měl. Ale v domě Otcově je všeho hojnost.

Obrácení hříšníci — koruna slávy Spasitelovy.

Božský Spasitel byl rozechvěn, když vypravoval toto nejkrásnější svoje podobenství. Vždyť líčil svoje vlastní city lásky a milosrdenství, až v jeho Církvi nesčíslní hříšníci budou přicházet jako marnotratní synové s pokorou a lítostí k těm, které ustanoví a jimž řekne: „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim."

Neodsuzovat a nezavrhovat nikoho!

Ale padl stín na zakončení tohoto podobenství. Starší syn nebyl spokojen. Vyčítá otci. Koho představuje tento syn? Představuje hlavně ty, kteří jsou sice spravedliví, plní Boží přikázání, ale nechápou Milosrdenství a Lásku Božského Spasitele vůči všem i největším hříšníkům. Otec v podobenství krotí zdánlivě oprávněný hněv staršího syna. Snaží se vysvětlit svoji nesmírnou radost vpravdě hodnou nejlepšího Otce nad záchranou milovaného dítěte ztraceného a nyní nalezeného. Také Židům platila tato slova končící podobenství. Neboť i oni se horšili: „Tento přijímá hříšníky a jí s nimi."

Neohlížej se na nikoho a vrať se k Otci.

Každičký člověk na světě cítí bolestně okovy hříchů, cítí, že je také více méně marnotratným synem. Ví také každý, co má dělat? Je to tak prosté a snadné. Jedno vyplývá z druhého. Aby ti Pán Bůh hříchy odpustil, musíš ho poprosit, aby tě osvítil k poznání a uznání hříchů, potom aby tě posilnil, abys podmínky odpuštění vykonal. A potom: musíš si hříchy vzpomenout, musíš všech hříchů litovat, musíš si umínit, že se polepšíš a napravíš své pochybení: odpustíš, odvoláš pomluvu, nahradíš škodu, musíš hříchy na sebe požalovat ve svaté zpovědi, a to tak, abys žádný těžký hřích vědomě nezamlčel, a musíš vykonat uložené pokání. Tělo umýváš denně, také duši si často umývej svatou zpovědí! Ježíš Kristus a celé nebe bude se z tebe radovat. Přísná spravedlnost Božského Soudce nikdy neodolá slovům vracejícího se marnotratného syna: „Otče, zhřešil jsem proti Tobě . . . nejsem hoden slouti synem tvým, ale učiň mne alespoň posledním v domě svém . . ."

Pán volá nepoctivého správce — Je usvědčen — Rozmýšlí se, co si počne — Domlouvá se chytře s dlužníky — Chytrost zasloužila uznání — K čemu jsou statky tohoto světa — Čiňte z nich hodně dobrých skutků — To budou vaši přátelé u soudu Božího — Dvěma pánům nelze sloužit — Fariseové si myslí jinak — Bůh zná srdce vaše — Byl také jeden boháč — a jeden žebrák — Umřeli oba — Jeden v nebi, druhý v pekle — Marné volání.

Luk. 16, 1-31.

Pravil i svým učedníkům: „Byl jeden bohatý člověk, který měl správce statků, a ten byl udán u něho, jakoby rozplýtvával jeho majetek. I povolal ho k sobě a řekl mu: „Co to slyším o tobě? Slož účty ze své správy, neboť již nebudeš moci správu vésti."

I řekl správce sám u sebe: „Co mám dělati? Neboť pán odnímá ode mne správcovství. Kopati nemohu, žebrati se stydím. Vím, co učiním, aby mě přijali do svých domů, když budu zbaven správcovství."

A zavolav k sobě dlužníky svého pána po jednom, řekl prvnímu: „Kolik jsi dlužen pánu mému?"

On řekl: „Sto džbánů oleje."

I řekl mu: „Vezmi svůj úpis, sedni rychle a napiš padesát."

Potom řekl druhému: „Kolik ty jsi dlužen?"

On řekl: „Sto korců pšenice."

Dí mu: „Vezmi svůj úpis a napiš osmdesát."

I pochválil pán nevěrného správce, že jednal opatrně; neboť lidé tohoto světa jsou opatrnější proti sobě vespolek, než lidé světla. I já pravím vám: Učiňte si přátele z nepravého mamonu, aby, když dokonáte, přijali vás do stanů věčných. Kdo jest věrný ve věcech nejmenších, jest věrný i ve věcech velikých, a kdo jest ve věcech nejmenších nesprávný, jest nesprávný i ve věcech velikých. Jestliže jste nebyli věrni v nepravém mamonu, kdo dá vám statky opravdové? A jestliže v cizím nebyli jste věrni, kdo vám dá to, co vaše jest? Žádný služebník nemůže dvěma pánům sloužiti, neboť buď jednoho bude nenáviděti a druhého milovati, anebo jednoho se přidrží a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně."

To všecko poslouchali fariseové, kteří byli lakomí, a posmívali se mu.

I řekl jim: „Vy jste to, kteří se děláte spravedlivými před lidmi, avšak Bůh zná srdce vaše; neboť co u lidí jest vznešené, to před Bohem jest ohavnost. Zákon a proroci trvali až do Jana; od té chvíle království Boží se zvěstuje, a každý mu činí násilí. Snazší však jest, aby nebe a země pominuly, než aby padla jedna čárka zákona. Každý, kdo propouští svou manželku a bere si jinou, cizoloží, a kdo si bere propuštěnou od muže, cizoloží."

„Byl jeden bohatý člověk; ten se odíval v purpur a jemné plátno a hodoval každého dne skvostně. Jeden pak žebrák, jménem Lazar, ležel u vrat jeho pln vředů, a žádal se nasytit z drobtů, které padaly se stolu boháčova, a'e nikdo mu jich nedával, ba i psi přicházeli a lízali mu vředy.

Ten žebrák zemřel a donesen byl od andělů do lůna Abrahamova; zemřel i boháč a pohřben byl v pekle.

Když v mukách pozdvihl očí svých .... — Str. 355.

Když v mukách pozdvihl očí svých, uzřel Abrahama z daleka a Lazara v lůně jeho. I zvolal: „Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí mi jazyk, neboť se trápím v tomto plameni."

Ale Abraham mu řekl: „Synu, rozpomeň se, že jsi dostal své dobré ve svém životě a Lazar podobně zlé; nyní pak on se zde těší, ty však se trápíš. A mimo to jest mezi námi a vámi stanovena veliká propast, aby nemohli ti, kteří by chtěli přejíti odtud k vám, ani tamodtud k nám se přepraviti."

I řekl: „Prosím tě tedy, otče, abys ho poslal do domu otce mého, — neboť mám pět bratrů, — ať jim svědčí, aby také oni nepřišli do tohoto místa trápení."

Ale Abraham mu řekl: „Mají Mojžíše a proroky, těch ať poslouchají.“

On však pravil: „Nikoliv, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činiti pokání.“

Tu mu řekl: „Neposlouchají-li Mojžíše a proroků, neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“

*

Tři vzácné perličky.

Z podobenství učí nás Kristus Pán trojímu: Bohatý pán jest sám Bůh. Všecko jest jeho. A co který člověk má, patří Bohu. Člověk je jenom krátký čas správcem těch věcí. To jest první velice důležité naučení. Druhé naučení vyplývá z prvního: majetku Bohem ti svěřeného musíš dobře používat podle vůle Boží. A za třetí: z užívání majetku budeš jednou Pánu Bohu skládat účty.

Abys co nejlépe pochopil.

Svatý František Sáleský to ještě na příkladě znázorňuje: „Pověz mi, proč zahradníci u knížat a statkářů mnohem více si hledí panských zahrad než svých vlastních? Bezpochyby proto, že zahrady náleží pánům, a oni se domnívají, že pilností a bedlivostí v jejich opatrování získají si jejich přízeň. Tak majetek, jímž vládneme, není náš, ale Pán Bůh nám jej na čas svěřil, abychom z něho těžili s velikým výdělkem. A služby naše jsou mu velmi příjemné, jsme-li dobří hospodáři.“ Svatý Cyprián ještě dále vysvětluje: „Užívej věcí, které ti Bůh ráčil dáti, k spasitelným skutkům, užívej jich k tomu, co Bůh káže, co Pán ukazuje. Nechť zkusí chudí, že jsi boháčem, potřební ať vědí, že jsi zámožným.“ A svatý Jeroným varovně volá: „Kdo je otrokem peněz, ten je hlídá jako otrok. Kdo otrocké jho se sebe svrhl, rozdává štědře jako pán.“ A ještě svatý Ambrož: „Chceš-li míti slávu ze svého bohatství, pamatuj, že jest lépe milosrdenstvím býti otcem tisíců chudých, než lakotou nazývati se pánem tisíců zlaťáků. Považ, jakou budeš mít jednou slávu, až tě všichni ti lidé, které jsi krmil a šatil ze svého bohatství, před soudnou stolicí nejspravedlivějšího Soudce nazvou svým ochráncem a svým otcem.“ Svatý Petr Chrysologus: „Bůh prodává království svoje za sousto chleba. Kdo se bude moci omluviti, že nekoupil, když tak levná cena bude naň žalovati.“

Vezmi si příklad, ale ne ze všeho!

Nespravedlivý správce dostává v podobenství pochvalu. Každý rozumný křesťan ovšem pochopí, že nedostal pochvalu za nepoctivost, které se dopustil. Pochvalou se rozumí vlastně jenom obdiv pána nad chytrostí nepoctivého služebníka, který si dovede ze všeho pomoci. A tu Božský Spasitel klade důraz: Co

všecko vymýšlejí a činí lidé na tomto světě, aby si na chvilku zjednali časné zaopatření! A za tím je Boží vykřičník! Kde je jejich chytrost a rozumnost, když se jedná o věčné zaopatření. Tu by měli být všichni nanejvýš chytří a důmyslní, neboť se jedná o nesmírně dlouhou věčnost. Všecko, všecko by měli vynaložit, aby si zajistili šťastnou věčnost. Z majetku, který jim Bůh svěřil, měli by konat co nejhojnější dobré skutky. A dobré skutky budou se pak za ně přimlouvat u Boha. To je smysl slov Božského Spasitele: „Čiňte si přátele z mamony, to jest z bohatství."

Zbraň proti Boží pravdě.

Fariseové nesouhlasili se slovy Božského Spasitele. Evangelista píše, že se mu posmívali, v původním řeckém textu je slovo: krčili nosem, pošklebovali se. A svatý Lukáš vysvětluje toto jejich počínání: byli lakomí. Říká se, že ze všech hříchů lakota činí srdce člověka nejvíce tvrdým a bezcitným. Pán Ježíš také výslovně fariseům řekl: „Vy jste to..." O nich a proti nim mluvil, ale bez účinku, neboť lakotou a poživačností jejich srdce byla jako z nejtvrdšího kamene. „Před lidmi vypadáte jako vznešení páni, ale před Bohem jste ohavnými.

Když tě slovo Boží zabolí, nehněvej se na kazatele!

Cítíme z celého vypravování svatého Lukáše, že fariseové a zákoníci při slovech Božského Kazatele naplňovali se víc a více nenávistí vůči Němu. Odhaloval jejich hříchy a zločiny. Zrovna jako dnes. Katolický kněz káže proti lakotě, posluchači, kteří jsou nakaženi a zatvrdlí lakotou nedají knězi za pravdu, naopak ještě se na kněze horší. Káže proti nečistotě a zatvrzelý hříšník nic si z toho nedělá, posmívá a pošklebuje se. Káže o pokoře a tichosti a pyšný hněvivec si umiňuje, že nepovolí a nepovolí.

Království Božího dobudeš, když sobě učiníš násilí.

S Božskou autoritou a s velikým důrazem prohlásil nyní Kristus Pán Židům: Starý Zákon, který byl jenom přípravou na Zákon Nový, přestává platit, nedokonalá, kolikrát zevnější spravedlnost, jak byla prozatím požadována ve Starém Zákoně, nebude míti místa v dokonalém Zákoně Novém. Sám Syn Boží, tedy ne jenom prorok, ne jenom svatý člověk, přišel doplnit, co scházelo Zákonu Starému. Právě proto Zákon Jím daný bude naprosto dokonalý a musí být také dokonale zachováván. Mnohé věci ze Starého Zákona budou odstraněny, buďto že to byly jen předobrazy a nástiny: na příklad oběti, nebo proto že byly dány jen prozatím pro slabost starozákonního člověka. To tedy bude změněno. V Novém dokonalém Zákoně

daném Synem Božím Ježíšem Kristem se už na věky ničeho nebude měnit. Nový Zákon naprosto dokonalý bude mít platnost věčnou a bude zavazovat bezpodmínečně všechny k věření a konání. Nový Zákon bude vyplněním proroctví, předobrazů a nástinů budoucího Vykupitele. Vykupitel je zde, Království Boží ve Starém Zákoně přislíbené se přiblížilo. A tu slabost nebude mít místa, neboť Vykupitel zjedná svými zásluhami všem, kteří uvěří v Něho, milost, to jest sílu, aby nový dokonalý jeho Zákon zachovali. Nebude už možné, aby propouštěli manželky své, jak si to dovolovali doposud z nejmalichernějších příčin právě bohatí a lakomí fariseové a zákoníci. Taková věc bude v Novém Zákoně jedním z nejtěžších hříchů: cizoložstvím. Království Boží potřebuje násilí, ale ne proti bližnímu, nýbrž proti sobě: proti vášním a pudům. Bez náležitého sebepřemáhání nikdo nebude mít účasti v Království Božím — v životě věčném. A toto jsou jedna z nejdůležitějších slov Spasitelových. Proto poznamenává: Snazší jest, aby nebe a země pominuly, než aby padla jedna čárka Zákona nového.

Jméno zapsané do knihy života.

A nyní zase uvádí Pán Ježíš na všecko, co řekl, výstražný příklad. Boháč a žebrák. Boháč beze jména, poněvadž Bůh pyšných a hříšných nezná, žebrák se jmenuje jménem, protože pro svoji zbožnost, pokoru a trpělivost si zasloužil, aby země i nebe jeho jméno znaly a zachovaly.

Takové věci ti tvoji lásku nikdy neoplatí.

Boháč je příkladem, jak se majetku a bohatství užívat nemá a nesmí. Majetek byl boháči vším. Ulpěl svým srdcem jenom na něm. Jídlo, pití, nádhera v oděvu, zábavy, to byly věci, které boháč nade všecko miloval, ale neznal lásky k Pánu Bohu a k bližnímu. Jaký byl boháč, takoví byli i mnozí zákoníci a fariseové.

Kdo nemá pravé lásky k Bohu....

Že nemiloval Boha, bylo zřejmo z toho, jak se zatvrdil vůči chudáku a žebrákovi Lazarovi. Bůh poslal boháčovi Lazara až ku dveřím. Víme, že bohatý nemá čekat, až si chudý k němu pro něco přijde, nýbrž má sám chudé vyhledávat a považovat to za velikou milost a dar od Pána Boha, když najde někoho, komu by almužnu mohl uděliti. Boháč toho nečinil. Nevyhledával chudé, ale vyhledával rozmařilé přátele, aby s nimi mohl hodovati a se veseliti. Přes to Pán Bůh chtěl mu dát příležitost a poslal mu chudého a nemocného až ke dveřím.

Němá tvář je lepší.

Boháč nechtěl tomu rozumět. Jakoby psi spíše rozuměli a z jakési zvířecí lítosti olizovali nemocné tělo žebrákovo. Tak vypravoval Božský Spasitel o této hrozné necitelnosti boháčově.

Nejlepší přátelé nebudou pro tebe moci ničeho učinit.

Ale opona spadla a divadlo se změnilo. Smrt vzala boháče od nádherných tabulí a stolů, od pochlebujících přátel. A poněvadž neměl přímluvců — dobrých skutků, duše jeho byla pohřbena v pekle. Na věky.

Povýšen mezi knížata.

Zbožný, pokorný a trpělivý žebrák také umřel a duši jeho nesli andělé do lůna Abrahamova, tam kde byly duše spravedlivých Starého Zákona, kde se těšily na Vykupitele.

Čím kdo hřeší, tím trestán bývá.

Bůh dal nahlédnout boháči na blaženost Lazarovu. Vidí s hrůzou: úlohy se změnily. Teď já jsem žebrákem, a Lazar je boháčem. Já se tu mučím v plameni, a Lazar se raduje, má všeho hojnost. Mám ho prosit? o ne, to by bylo přílišné zahanbení. Kdoví, zda by mne vyslyšel, kdybych o kapku vody ho poprosil, když já za živa odmítal jsem mu dáti drobty, které se stolu padaly. „Otče, Abrahame, kdybys ty mě vyslyšel...“ Ale ani Abraham nemůže. „Synu, rozpomeň se, že jsi dostal své dobré v životě svém, Lazar podobně zlé; nyní pak on se zde těší, ty však se trápíš.“ „Mezi námi a vámi je veliká propast, kterou nikdo překročiti nemůže....“ „Aspoň k mým pěti bratřím...“ „Ani to není možné. Mají Mojžíše a proroky, mají zjevený Zákon Boží, toho ať poslouchají...“

Bratří boháčových je více.

„Ale kdyby někdo z mrtvých vstal a k nim přišel, na pokání se dají.“ „Neposlouchají-li Mojžíše a proroků, neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“ Pán Ježíš posledními slovy podobenství naznačil, že ti bratři zatvrzelého a v pekle pohřbeného boháče ještě žijí, že jsou to fariseové a zákoníci, kteří mají před sebou Vykupitele a nevěří v Něho a slov Jeho zachovati nechtějí. A Vykupitel je více než Mojžíš a proroci. Ukáže se, že mnozí ani tehdy neuvěří, až vstane z mrtvých. Není jim tedy pomoci.

Ještě jeden smysl podobenství.

Kdo by si nevzpomněl na tomto místě, jak si zakrátko vymění úlohy Židé a pohané: Židé, kteří byli vlastníky a vyvo-

lenými majiteli nesmírného bohatství zjevení Božího a Božích přislíbení a pohané, kteří byli největšími ubožáky po této stránce a chodili jen pro drobty padající se stolu tak bohatě prostřeného pro Židy.

PÁN JEŽÍŠ UČÍ O VÍŘE, POKOŘE A VDĚČNOSTI K BOHU. UZDRAVENÍ DESÍTI MALOMOCNÝCH.

Pevná víra činí největší divy — Když všecko učiníte, zůstaňte pokorni — Deset malomocných prosí — Jsou uzdraveni — Jeden přichází poděkovat — Pán Ježíš vytýká nevděk devíti uzdravených a chválí vděčnost Samaritánovu.

Luk. 7. 5-19.

I řekli apoštolové Pánu: „Přidej nám víry." Pán řekl: „Budete-li míti víru jako zrno hořčičné, řeknete tomuto fíku: ‚Vykořeň se a přesaď se do moře' a poslechne vás."

„Kdo z vás, který má služebníka, jenž orá nebo pase, řekne mu, když se vrátí s pole: ‚Pojď hned a posaď se k jídlu?' Zdali spíše neřekne mu: ‚Připrav mi jídlo, přepaš se a posluhuj mi, až se najím a napiji; potom ty budeš jísti a píti'. Vzdává díky služebníku tomu proto, že vykonal, co mu rozkázal? Myslím, že nikoliv. Tak i vy, když učiníte všecko, co vám bylo přikázáno, rcete: ‚Služebníci neužiteční jsme; co jsme měli učiniti, učinili jsme'."

Když se ubíral do Jerusalema, šel mezi Samařskem a Galilejí. Když vcházel do jedné vesnice, potkalo se s ním deset mužů malomocných, kteří stanuvše z daleka, silným hlasem volali: „Ježíši, smiluj se nad námi."

On uzřev je řekl jim: „Jděte, ukažte se kněžím." Když šli, uzdravili se.

Jeden z nich vida, že jest uzdraven, vrátil se, silným hlasem velebě Boha, a padl na tvář k nohám jeho čině mu díky. A ten byl Samaritán.

I promluvil Ježíš a řekl: „Nebylo jich deset uzdraveno? Kde jest jich devět? Neshledal se nikdo, jenž by se byl vrátil a vzdal chválu Bohu, jedině cizozemec tento?" A řekl mu: „Vstaň a jdi, víra tvá tě uzdravila."

•

Nemohli nic lepšího učinit.

Než prosit: Pane, rozmnož v nás víru! Svatí apoštolové vycítili ze všeho, co od Pána Ježíše slyšeli, že budou nanejvýš potřebovat pro svůj apoštolský úřad víry. Poznali, že víra bude jejich silou. A překážky už nyní se jim objevovaly před očima. Slyšeli o povinnostech lásky k bližnímu i k nepřátelům. Nedovedli si představit, jak jim to bude možné. Víra je bude sílit.

Ale musí být ovšem zakořeněná v jejich duších, musí být pevná nade všecko. Kde takovou víru vzít? Apoštolům to takřka zároveň všem napadlo: musíme poprosit Pána Ježíše, aby nám pevnou a silnou víru dal. Vždyť řekl: Proste a bude vám dáno.

Můžeme si vyprosit víru, která hýbá horami.

Podobně také jindy Božský Spasitel, povzbuzoval k víře a důvěře. Zvláště apoštolové musí mít víru co největší a dětinně oddanou. Musí být přesvědčeni, že Pán Ježíš všecko může a všecko učiní, když to bude ku cti a slávě Boží a ku spáse duší. Jenom musí prosit. Proto prosit, aby bylo zřejmo, že to nečiní oni, nýbrž že to činí Bůh. Proto musí prosit, aby všichni po= znávali nezměrnou Otcovskou lásku Boží, která svým miláčkům ničeho neodepírá. Evangelista svatý Matouš uvádí povzbuzení k víře, které Pán Ježíš řekl při jiné příležitosti: Budete=li míti víru jako zrno hořčičné, řeknete této hoře: „Přejdi odtud tamto a přejde, a nic vám nebude nemožno."

Víra je milost Ducha svatého a Božská ctnost.

Duch svatý je dárcem Božských ctností: víry, naděje a lásky. Duch svatý také apoštolům dal takovou víru a důvěru, jakou Pán Ježíš si od nich přál a za jakou oni prosili.

Na křtu svatém zasazeny.

Také my potřebujeme: víry, naděje a lásky. Duch svatý nám vsadil do duše semének těchto ctností. Tentýž Duch svatý dává a nabízí nám ustavičně svoji milost, abychom udrželi, co On zasel, abychom nenechali zahynout víře, naději a lásce, ale abychom spolupůsobili k ustavičnému vzrůstu těchto Božských ctností. Musíme denně odstraňovat, co jim škodí. Jako v za= hrádce se stále musí odstraňovat plevel, musí se zalévat, musí se půdě přidávat výživných látek.

Hříchy proti víře jsou nejtěžší ze všech hříchů.

„Pane Ježíši, pomoz nám zachovat svatou víru!" musíme se často modlit. Čím více nebezpečí, tím více třeba bdít. Naše víra spočívá v tom, že pevně a nezvratně považujeme za pravdu všecko, co Církev Ježíše Krista učí a přikazuje. Taková pevná, živá a stálá katolická víra má mnohé škůdce. Víra je život. Co je proti správné víře, znamená pro duši smrt. Jako v za= hrádce: slunce, voda a práce jsou životem rostlinek. Nedo= statek slunce, nedostatek vláhy a nedostatek přičinění znamená smrt rostlin. Smrt víry je nevěra, bludná víra, odpad od kato= lické víry, lhostejnost ve víře, dobrovolné pochybování o víře, čtení a rozšiřování knih a časopisů proti víře, časté poslouchání řečí proti víře. Kdo ztratí víru, ztrácí spojení s Pánem Bohem,

přestává být dítkem Božím a stává se suchou ratolestí. Není a nemůže být většího neštěstí pro člověka. Kdo milost víry vlastní vinou ztratil, těžko ji zase nabývá. Ale nesmí zoufat. „Můj Ježíši, odpusť, pomoz mi oživit víru!"

Prostě a rázně.

V pokušení proti víře nenamáhejme se vyvracením pochybností. Vzbuďme víru několika prostinkými slovy: Ježíši, v Tebe věřím, v Tebe doufám, Tebe nade všecko miluji. Je-li třeba, i vícekrát. To pomůže a duše zůstane klidnou a pevnou.

Aby víra byla silná, a pak všecko bude slabé proti nám.

Jedná-li se o důležité poučení, kterého nutně potřebujeme, vyhledejme kněze. Četba náboženských knih neobyčejně víru posiluje. Životy svatých jsou triumfy víry. Svatý Pavel překrásně píše o síle víry v listě k Židům (11, 1—40): „Jest pak víra základem věcí, kterých doufáme, přesvědčeností o věcech neviditelných. . . Věrou Abraham obětoval Isáka, jsa zkoušen . . věrou Mojžíš dospěv zřekl se, aby se nazýval synem dcery faraonovy, a zvolil si raději trpěti protivenství s lidem Božím, nežli míti dočasný požitek z hříchu, pokládaje za větší bohatství pohanu Kristovu nežli poklady Egypťanů, nebo prohlédal k odplatě. Věrou přešli Rudé moře jako po suché zemi, Egypťané však pokusivše se o to, byli pohlceni. Věrou padly zdi Jericha. . . A co mám ještě říci? Vždyť by mi nestačil čas, kdybych měl vypravovati o Gedeonovi, Barákovi, Samsonovi, Jeftovi, Davidovi, Samuelovi a prorocích, kteří věrou přemohli království, vykonali spravedlnost, dosáhli věcí zaslíbených, zacpali tlamy lvům, uhasili prudkost ohně, unikli ostří meče, posilnili se ze slabosti, stali se hrdiny v boji, zahnali vojska cizích národů. Ženy obdržely vzkříšením své mrtvé. Jiní však byli natažení na mučidla, nepřijavše vysvobození, aby dosáhli lepšího vzkříšení . . ."

Jak svatí cenili víru.

Svatý Bernard napsal: „Víra není domněnka, ale jistota." A svatý Jan Zlatoústý: „Víra katolického náboženství jest světlo duše, brána života, základ věčného spasení." Svatý Augustin: „Ten bude míti přednější místo u Boha, kdo více přinesl ne stříbra, ale víry." A na jiném místě tentýž světec píše: „Žádné sebevětší bohatství, žádné poklady, žádná čest, a žádná věc tohoto světa, není tak vzácná, jako víra katolická, která hříšné vede ku spáse, slepé osvěcuje, nemocné uzdravuje, věřící křtí, věrné ospravedlňuje, kající napravuje, spravedlivé utvrzuje, mučedníky korunuje, panny a vdovy i manžely v čistotě udržuje, přivádí kandidáty řádům, posvěcuje kněze, a všecky věrné ve věčném dědictví se svatými umísťuje."

Aby apoštolé nezpyšněli, až skrze víru budou konati největší skutky, napomíná je Božský Spasitel k naprosté pokoře. „Nekonáte nic víc než služebník, který orá nebo pase.“ „I když všecko vykonáte, co máte vykonat, řekněte skromně: služebníci neužiteční jsme.“ To neznamená, že by člověk si nemohl dobývati zásluh. Jenom nesmí zapomenout, že bez milosti Boží, která pomáhá, ničeho by nevykonal.

Okolnosti při uzdravení malomocných.

Dokladem o moci víry je vypravování o uzdravení desíti malomocných. Ale zároveň je toto vypravování dokladem o veliké nevděčnosti. Malomocní z daleka volali. Pán Ježíš jakoby neslyšel. Volali znova a naléhavěji. Obrátil se k nim a vyslyšel jejich prosbu. Poslal všech deset, aby se ukázali židovskému knězi. Mělo se tak vyhovět zákonu, který vyžadoval svědectví kněze starozákonního o uzdravení, za druhé víra nemocných měla být podrobena jakési zkoušce, neboť teprve na cestě ku knězi byli uzdraveni. Za třetí také kněžstvo židovské mělo mít důkaz Božské moci Spasitelovy. Devět nemocných byli Židé, jeden byl Samaritán. Bezprostředně po uzdravení na cestě Samaritán pln vděčnosti vrátil se, aby svému Dobrodinci ze srdce poděkoval. Devět ostatních nemělo tolik vděčnosti. Dobrodiní s radostí přijali, ale jít a poděkovat bylo jim zatěžko. Pán Ježíš byl touto velikou nevděčností zarmoucen. Na Samaritána sneslo se veliké požehnání Božského Spasitele. Nejenom tělo, ale také duše byla uzdravena, uvěřil celým srdcem a víra stala se mu mostem do věčného života. Kdežto devět ostatních Židů? Kdoví, jestli nestáli mezi těmi, kteří se nechali na Velký pátek podplatit od fariseů a zdali nevolali také: Ukřižuj!

Nezkaz si užitky víry nevděčností.

Účinky víry musí tedy býti doprovázeny z naší strany pokorou a vděčností. Kde tomu tak není, ani víra nepřinese žádoucího užitku pro život věčný. Mnoho je těch, kteří prosí, ale málo je těch, kteří vděčným srdcem děkují.

Příklad:

Jdeme od svaté zpovědi. Ku zpovědnici jsme šli s malomocenstvím, proti němuž tělesné malomocenství není ničím: Malomocenství duše. Hříchy působí hnilobu duše. Hniloba působí ošklivost. Ošklivost tohoto druhu jest nejodpornější ze všeho na světě. Byli jsme si vědomi svého nešťastného stavu, své nekonečné bídy? Jakž takž. Volali jsme o pomoc a milosrdenství. Dostalo se nám v nejplnější míře. Rozhřešením knězovým, které jsme doprovázeli opravdovou lítostí a opravdovým předsevzetím, duše naše byla uzdravena. A nejenom to. Stala se nadmíru krásnou, podobnou andělům, ba samému Bohu. Krev Spasitelova, nejenom jeho slovo, nás uzdravila. Plni radosti

odcházíme od zpovědnice. Ale nezapomněli jsme na něco? Úplně jsme zapomněli, jak ti uzdravení malomocní. Zapomněli jsme s nejvroucnějším srdcem poděkovat svému Dobrodinci, který svým krvavým Pokáním — stále uzdravuje naše nemoci a naše rány. Nezapomínejme nikdy. Vždyť Srdce našeho dobrotivého Spasitele touží po uznání, lásce a vděčnosti.

PÁN JEŽÍŠ VZKŘÍSIL LAZARA.

Lazar nemocen — Sestry Lazarovy posílají za Ježíšem — Nemoc ta není k smrti — Po dvou dnech — Pane nechoď — Lazar spí — Spánek smrti — Tomáš odhodlán na všecko — Čtyři dny v hrobě — Marta první vítá Pána — Marta vyznává víru — Příchod a slzy Marie — Pán Ježíš slzí — Odkliďte kámen — Modlitba — Vzkříšení — Židé odhlasovali smrt Kristu Pánu — Velikonoce se blíží.

Jan 11, 1-54.

Byl nemocen jakýsi Lazar z Betanie, vesnice Marie a její sestry Marty. — Byla to ona Marie, která pomazala Pána mastí a utřela mu nohy vlasy svými, jejížto bratr Lazar byl nemocen.

Sestry jeho poslaly tedy k němu a vzkázaly: „Pane, hle, ten, kterého miluješ, jest nemocen." Uslyšev to Ježíš řekl: „Nemoc ta není k smrti, nýbrž k slávě Boží, aby Syn člověka byl oslaven skrze ni."

Ježíš miloval Martu i sestru její Marii a Lazara. Jak tedy uslyšel, že jest nemocen, zůstal sice na tom místě ještě dva dni. Potom však řekl učedníkům svým: „Pojďme opět do Judska."

Učedníci mu řekli: „Mistře, nyní židé hleděli tě ukamenovati, a zase tam jdeš?"

Ježíš odpověděl: „Nemá den dvanáct hodin? Chodí-li kdo ve dne, nenaráží se, neboť vidí světlo toho světa. Chodí-li však v noci, narazí se, neboť není při něm světla. To pověděl a potom jim pravil: „Lazar, přítel náš, spí, ale jdu, abych ho ze sna probudil."

I řekli mu učedníci jeho: „Pane, spí-li, bude zdráv." — Ježíš však řekl to o smrti jeho, ale oni myslili, že mluví o spánku sna.

Tu tedy Ježíš řekl jim zjevně: „Lazar zemřel; i raduji se pro vás, že jsem tam nebyl, abyste uvěřili. Ale pojďme k němu."

Řekl tedy Tomáš, jenž slove Blíženec, spoluučedníkům: „Pojďme i my, ať umřeme s ním."

Přišed tedy Ježíš nalezl ho již čtyři dni v hrobě ležeti. Betanie byla blízko Jerusalema, as patnáct honů od něho. Mnozí ze židů přišli k Martě a Marii, aby je potěšili pro jejich bratra.

Jak Marta uslyšela, že Ježíš přichází, vyšla mu naproti, Maria však zůstala seděti doma. I řekla Marta Ježíšovi: „Pane, kdybys byl tu býval, bratr můj nebyl by umřel. Avšak i nyní vím, že začkoli požádáš Boha, dá tobě Bůh."

Dí jí Ježíš: „Vstane zase bratr tvůj.“ Dí jemu Marta: „Vím, že vstane při vzkříšení v den poslední.“

Řekl jí Ježíš: „Já jsem vzkříšení a život; kdo věří ve mne, byť umřel, živ bude, a každý, kdo žije a věří ve mne, neumře na věky. Věříš tomu?“ Řekla jemu: „Ano, Pane, já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého, který jsi přišel na tento svět.“

Ježíš zvolal silným hlasem: „Lazare, pojď ven.“ — Str. 366.

Když to pověděla, odešla a zavolala svou sestru Marii, potají řkouc: „Mistr je zde a volá tě.“ Jak to ona uslyšela, vstala rychle a šla k němu. — Neboť Ježíš nepřišel ještě do vesnice, nýbrž byl dosud na tom místě, kde se s ním setkala Marta.

Židé pak, kteří byli s ní v domě a ji těšili, uzřevše, že Maria rychle vstala a odešla, šli za ní pravíce: „Jde ke hrobu, aby si tam poplakala.“

Když tedy Maria přišla tam, kde byl Ježíš, uzřevši ho, padla mu k nohám a řekla: „Pane, kdybys byl zde býval, bratr můj nebyl by umřel.“

Tedy Ježíš vida ji, že pláče, i židy, kteří s ní přišli, že pláčí, pohnul se v duchu, zachvěl se a řekl: „Kam jste ho po-

ložili?" Řkou jemu: „Pane, pojď a viz." I zaslzel Ježíš. Židé tedy řekli: „Hle, kterak ho miloval!"

Někteří však z nich pravili: „Nemohl ten, jenž otevřel oči slepého od narození učiniti, aby byl tento neumřel?"

Ježíš pohnuv se opět sám v sobě, přišel ke hrobu. Byla to jeskyně a kámen ležel na ní.

Ježíš řekl: „Odkliďte kámen." Řekla mu Marta, sestra zemřelého: „Pane, již zapáchá, neboť čtyři dni jest v hrobě." Dí jí Ježíš: „Neřekl jsem ti, že budeš-li věřiti, uzříš slávu Boží?" Odklidili tedy kámen.

Ježíš pozdvihl oči vzhůru a řekl: „Otče, děkuji tobě, že jsi mě vyslyšel. Já jsem věděl, že mne vždycky slyšíš, avšak pro zástup, který kolem stojí, jsem to řekl, aby uvěřili, že ty jsi mne poslal." To pověděv, zvolal silným hlasem: „Lazare, pojď ven."

I vyšel hned ten, jenž byl umřel, svázán jsa obvazky na rukou i na nohou, a tvář maje obvázánu šátkem. Ježíš jim řekl: „Rozvažte ho, a nechte, ať odejde."

Tu mnozí ze židů, kteří přišli k Marii a Martě spatřivše, co učinil Ježíš, uvěřili v něho. Někteří však z nich odešli k fariseům a pověděli jim, co Ježíš učinil.

Velekněží a fariseové shromáždili veleradu a řekli: „Co uděláme, protože tento člověk činí mnoho divů? Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho; i přijdou Římané a vezmou naše místo i národ." Jeden pak z nich, jménem Kaifáš, jsa nejvyšším knězem toho roku, řekl jim: „Vy nic nevíte, ani na to nemyslíte, že jest vám prospěšno, aby jeden člověk zemřel za lid, a ne aby celý národ zahynul." — To však neřekl sám ze sebe, nýbrž jsa toho roku nejvyšším knězem prorokoval, že Ježíš měl umříti za národ, a nejen za národ, nýbrž aby shromáždil v jedno také ty dítky Boží, které byly rozptýleny. — Od toho dne tedy se uradili, že ho usmrtí.

Proto Ježíš nechodil již zjevně mezi židy, nýbrž odešel odtamtud do krajiny poblízku pustiny, do města, které slove Efrem, a tam pobýval s učedníky svými.

*

Poslední příležitost uvěřit.

Svatý Jan Evangelista byl očitým svědkem vzkříšení Lazarova a proto s takovou podrobností všecko líčí. Tento zázrak byl jedním z největších zázraků Božského Spasitele. Křísí mrtvého který již byl v rozkladu. Právě tento zázrak učinil Kristus Pán až takřka před svou smrtí. Chtěl velikostí zázraku získat a utvrdit ve víře mnohé a zvláště svoje učedníky. Židům, kteří pracovali o jeho záhubu, chtěl dáti takřka poslední příležitost, aby poznali bezmocnost svého úsilí. Vždyť pouhý prostý rozum

mohl fariseům a saduceům postačit, i když neměli a nechtěli mít víru v Božství Pána Ježíše. Ten, který má moc vzkřísiti mrtvého, ležícího čtyři dny v hrobě, nade všecku pochybnost nedá se sám přemoci smrtí.

Nevěra je vášeň.

Znova máme příležitost povšimnout si a dobře si zapamatovat, jak slepá je každá vášeň. I nevěra je vášní. Člověk je zaujat jenom sebou, chce za každou cenu udržet sebe nad Bohem. Chce udržet svoji moc, která mu dočasně byla propůjčena na této zemi od Pána Boha. Vrhá se slepě na všecko, co se jeho ctižádostivé touze staví do cesty. A tak pro náruživou zaslepenost padá do záhuby.

Nebezpečný boj.

Svatý Alfons z Liguori napsal: „Nejbídnější je duše, kterou Pán nechává na pospas jejím žádostem. Není většího trestu nad tento. Nedbal však lid můj hlasu mého, Israel si mne nepovšimnul. Nechal jsem je tedy choutkám srdce, podle svých nápadů mohli chodit.“ Žalm 80, 12, 13. Proto jest třeba, abychom se vždy k Pánu modlili: „Odejmi ode mne chtíče...“ Sir. 23, 6. Mým náruživostem mne, můj Bože, nenechávej! Svatý Augustin vzhledem k strašnému nebezpečí, jež hrozí každému z nás ze zastaralých náruživostí, radí: abychom v boji s náruživostmi nechtěli porazit všecky najednou. Jestliže jsme některou vášní o zem udeřili, musíme ji tak dlouho nohama šlapati, až ztratí všecku sílu opět se zvednouti. A pak teprve máme začíti boj s jinou náruživostí, která se nám protiví.

Rodina, kterou Pán Ježíš velice miloval.

Betanie, o niž jde, byla asi hodinu od Jerusalema. Tam bydleli sourozenci Marie, Marta, Lazar, které Kristus Pán obzvláště miloval. Co přivedlo Krista Pána do rodiny Lazarovy? Sestra Lazarova Maria, zvaná Magdalena, po svém obrácení vynikala takovou láskou k Božskému Spasiteli a projevovala takovou vděčnost, že celá rodina byla naplněna láskou a vděčností ke Kristu Pánu. Zvávali ho často do Betanie, která se stala známou zásluhou obrácené hříšnice a potom veliké světice Marie Magdaleny. Pán Ježíš také kdykoliv se ubíral poblíž Betanie, neopomenul rodinu Lazarovu navštívit.

Jak šťastná byla Lazarova rodina! To sladké vědomí: Pán Ježíš nás miluje. Všimněme si ještě okamžik členů této rodiny. Lazar byl svobodný, rovněž i Maria. Marta byla vdaná. Marta hleděla si pečlivě své rodiny, řídila hospodářství. Maria před obrácením hledala štěstí ve společnosti, neostýchala se ani hříchů.

Duchovní vzkříšení sestry Lazarovy.

Nečisté vášně a náruživosti zmítaly její žíznivou duší. Evangelista na jiném místě připomíná, že sedm duchů zlých vyhnal z ní Božský Spasitel. Byla tedy opravdu ubohou obětí všech hříchů, zvláště nečistých. Zdálo se, že jí není pomoci. Tehdy slavila rodina Lazarova první vzkříšení. Strašlivá smrt hříchu byla přemožena slovem Kristovým: „Jdi v pokoji, víra tvá tě spasila... Odpouštějí se tobě hříchy.“ Od té doby ta, která hořela napřed nečistými žádostmi, zahořela takovou láskou ke Spasiteli, že ji evangelium staví po bok Rodičce Boží. O Lazarovi nevíme z evangelia ničeho bližšího, pouze, že byl bratrem Marty a Marie. Širší veřejnosti byl až do té doby úplně neznámý. Proto svatý Jan na počátku vypravování říká o něm: „jakýsi Lazar.“

Ctnosti Lazarovy.

Kristus Pán se zdržoval tou dobou v Zajordání. Dva plné měsíce byl už vzdálen. A tehdy Lazar onemocněl. Sestry neztrácely spojení s Kristem Pánem, i když byl daleko. Věděly, kde se zdržuje. Poslaly za ním posla s prostinkou prosbou, která dojímá: „Pane, hle, ten, kterého miluješ, jest nemocen.“ V prosbě je obsažen jasný paprsek, který osvěcuje jinak neznámou osobnost Lazarovu. Kristus Pán ho miloval. Proč? Měl jistě ctnosti, které ho činily milým Srdci Páně. Třebas byl bohatým, nebyl světu známým. Jistě byl pokorný, tichý,... Svůj svobodný stav věrně zachovával v bezúhonnosti a čistotě. Ze svého majetku jistě nešetřil, a prokazoval dobré....“ Jak by ho Božský Spasitel nemiloval, když takovou milost a lásku prokázal jeho sestře — hříšnici. Sestry zcela bezpečně se spoléhaly, že vznešený Přítel je neopustí v takovém neštěstí, že jistě ihned přijde a uzdraví toho, kterého miluje a celou rodinu naplní blahem a štěstím z Lazarova uzdravení.

Koho Bůh miluje, toho křížem navštěvuje.

A zase poznámka: Ježíš miloval Martu... i sestru její Marii a Lazara. Abychom nebyli vůbec v nejmenších pochybnostech. Evangelista nepřestává stále opakovat, že všecky sourozence Pán Ježíš miloval.

Pomoc Boží nepřišla, a přece jsme prosili.

A přece nepřišel. Dva dny se ještě zdržel na onom místě. Myšlenky Boží jsou jiné než myšlenky naše. Někdy se vyslyšení prosby protáhne ještě déle: dva týdny, dva měsíce, dva roky... A přece nesmíme z toho soudit, že by nás Božský Spasitel nemiloval, nebo méně miloval. On ví proč! A všecko, co dopouští, je k něčemu dobré. Jinak by toho nedopustil.

Ta zlá věc, ta nehoda, to neštěstí, ta nemoc musí přispět ku slávě Boží a k našemu duchovnímu dobru. Jenom abychom my Boží záměry nepokazili: nevěrou, nedůvěrou, neoddaností do vůle Boží.

„Mistře, nyní Židé hleděli Tě ukamenovati, a zase tam jdeš?"

Jinak nic nedovede zabrániti blahodárným účinkům všemohoucí dobroty Boží. Jen když nás vidí věřící, důvěřující, oddané do Jeho nejsvětější vůle. Žádné zloby naléhání..., nic nezadrží ruku Boží, která bdí nad námi. To platí o jednotlivcích, o rodinách, o národech a ovšem v první řadě také o Církvi svaté. Jsou dny světla v našem životě, v životě rodiny, v životě národa, v životě Církve. Jako byly dny světla v životě našeho Spasitele. Ty dny určil On sám: sobě i nám, rodinám, národům, Církvi. A jsou dny temné jako noc, peklo vítězí a rozsévá neštěstí, zkázu, smrt. Ale i tyto temné okamžiky jsou v rukou Božích, neboť Bůh ani okamžik nepouští ze svých rukou osudy jednotlivců, rodin, národů a Církve svoji. Až tehdy, až sem, a ne dřív a ne dál! To apoštolové ještě nechápali, nechápala toho také plně rodina Lazarova, ale dostalo se jim skvělého poučení. A nejenom jim, také nám, národům a Církvi svaté: V případě smrti a zármutku v rodině Lazarově i v případě pronásledování a smrti Krista Pána.

Na pozadí smrti se nejlépe odráží sláva vzkříšení.

Tento příběh evangelia má v sobě opravdu více, než jenom vypravování o Lazarově rodině. „Nemoc ta není k smrti, nýbrž k slávě Boží, aby Syn člověka byl oslaven skrze ni." Takovou odpověď nesl posel do Betanie. Co je to nemoc? Člověku ubývá životní síly. Když se životní síla vyčerpá úplně, nastává největší zlo pro tělo člověka: smrt. Takové zlo postihlo Lazara. Sestry Lazarovy se hrozily a báły ještě, než se stalo, že by se mohlo stát. Apoštolové nechtěli na to ani pomyslit. A přece se stalo. Tato smutná událost měla připravit přátele Ježíše Krista i jeho nejbližší — apoštoly na událost a na zlo ještě hroznější, protože naprosto nečekané: na smrt Toho, který všecky uzdravoval a z mrtvých křísil, na smrt samého Božského Spasitele. Už jenom kratinká doba je dělila od okamžiku největší hrůzy, největšího zmatku, od smrti Krista Pána. Až se to stane, snad si vzpomenou učedníci i apoštolové na jasná a útěchyplná slova Jeho: Ne k smrti, nýbrž k slávě Boží je to všecko, aby Syn člověka byl oslaven i skrze svoji ne—moc, když odloží svoji Božskou moc, a vydá se do rukou hříšníků. Pak na temném pozadí smrti tím více, tím zářivěji, vynikne nesmírná sláva vzkříšení i Zmrtvýchvstání. Syn Boží bude oslaven nevýslovně, nepoměrně více než všemi dosavadními skutky a zázraky.

Aby se příliš nezarmoutili.

Apoštolové opravdu myslili, že Lazar spí, ačkoliv Kristus Pán to řekl tak, že lehce mohli poznat, o jaký spánek jde. Přece nebylo třeba, kdyby Lazar spal obyčejným spánkem, aby konali dalekou a obtížnou cestu k jeho probuzení. Proč mluvil Kristus Pán napřed o spánku? Ze soucitu k apoštolům. Chtěl je napřed potěšit, než jim oznámí pravý stav věcí, aby se příliš nezarmoutili. Slova Jeho o spánku měla v apoštolech vzbudit víru a důvěru, že Kristu Pánu je lehko probudit i ze spánku smrti.

Aby si někdo nemyslil, že se Kristus Pán radoval a že nepomyslil na zármutek, který pociťovala rodina Lazarova, dostává vysvětlení od samého Božského Spasitele: Raduji se pro vás, abyste uvěřili. Kristus Pán věděl, že kdyby byl býval přišel do Betanie, nebyl by mohl dopustit, aby Lazar umřel. Byl by ho uzdravil. Zázrak uzdravení nemohl se ovšem ani zdaleka rovnat zázraku vzkříšení z mrtvých po čtyřdenním odpočinku v hrobě. Učedníci Páně i apoštolové byli by přišli o velikou posilu víry. Tak nahlížíme poněkud do plánů Božích. Pán Bůh má vždycky zřetel k vyšším duchovním zájmům, které jsou daleko nad zájmy časné.

Menší zkouška věrnosti.

Apoštolům se svatým Tomášem se zdálo, že se Kristus Pán vydává ve veliké nebezpečí. Věděli dobře, že Židé ze všech sil se snaží, aby Krista Pána jali a usmrtili. „Pojďme i my, ať umřeme s ním!“ Apoštolové jeví velice záslužnou oddanost k Pánu Ježíši. Ovšem tato oddanost bude podrobena již brzy skutečné zkoušce.

Ne věřím, ale „vím“.

Marta si zasloužila lásky Pána Ježíše. Projevila velikou důvěru v beznadějném smutku. V pláči a nářku nezapomněla na projev víry. „Avšak i nyní vím, že začkoliv požádáš Boha, dá tobě Bůh.“ Je skromná, neodvažuje se žádati tak velikého zázraku: vzkříšení. „Vím, že vstane při vzkříšení v den poslední.“ Je zřejmo, že Marta přes všecku víru, důvěru a lásku nemá ještě správného pojmu o Ježíši Kristu.

Kdo je Pánem života, je Pánem všeho.

I proroci křísili mrtvé. Měli moc křísiti mrtvé. U Krista Pána jest to něco jiného. Proroci moc křísiti mrtvé obdrželi. Kdežto Pán Ježíš jest původcem této moci. Jest tedy Pánem života a smrti, jest Bůh. A tu pronáší Božský Spasitel nejkrásnější slova: „Já jsem Vzkříšení a Život.“ Bůh nezná smrti. On jest věčný Život, dává život tvorům, může jej zase vzíti,

a zase ho může kdykoliv vrátiti. Při této příležitosti připomíná Božský Spasitel dvojí život: tělesný i duševní. Víra je pramenem duchovního života. Také slova Martina jsou důstojným protějškem ke slovům Spasitelovým. Nic se nerozmýšlí: „Ano, Pane, já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého, který jsi přišel na tento svět."

Rozum i svědomí každého člověka hlásí se neodolatelně k Ježíši Kristu jako k Bohu a Spasiteli.

Slovy Kristovými jsou odsouzeni všichni nevěřící a bludaři, kteří nevěří v Božství Ježíše Krista. Vzpomeňme jiných slov Krista Pána: „Já jsem cesta, pravda a život." „Já jsem Světlo světa". Není tedy Kristus Pán jenom jakýmsi odleskem Boží pravdy, není jenom odleskem světla, jako na příklad světlo měsíce je odleskem světla slunečního, ale On sám je světlem věčné pravdy, jediným zdrojem veškeré pravdy, je Bohem." Tak mluví Ježíš Kristus o sobě. A my jsme mu uvěřili. Jako Marta uvěřila: „Ano, Pane, já jsem uvěřila, že Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého, který jsi přišel na tento svět."

Květy a ovoce jsou jenom tam, kde je zdravý kořen.

Nevěra je zárodkem smrti, smrti věčné. Řekla to ústa věčné Pravdy. Na tomto místě je to řečeno nepřímo: „Kdo věří ve Mne, neumře na věky." Kdo nevěří, bude mít za podíl věčnou smrt... Kdo ve Spasitele nevěří, ten ho nemiluje. Jak by mohl milovat, v co nevěří, nebo o co nedbá. Z víry jako z kořene vyrůstá láska k Bohu a Spasiteli, který si s nebe na zem přišel lásku takřka za každou cenu vydobýt. Za lásku lásku! Z víry vyrůstá láska, láska musí kvést a přinášet ovoce dobrých a záslužných skutků. Kde není kořene víry, jak mohou být květy, jak může být ovoce? Dobře svatý Pavel volá: „Bez víry jest nemožno Bohu se líbiti." Žid. 11, 6. Vírou poznáváme Pána Boha. On sám svojí milostí se nám dává poznat. A proto přišel Bůh Syn na svět, aby se nám dal co nejlépe poznati: „Já a Otec jedno jsme... Kdo vidí mne, vidí i Otce." Jan 14, 9.

Nevěra počátek všeho neštěstí, víra základ všeho štěstí.

Nevěra a každý blud jsou největším neštěstím člověka. Blud je také nevěrou, poněvadž trhá Boží pravdu, kazí ji nepravdou a lží. Proto nevěra i blud jsou nejtěžší urážkou Boží. Zakalují čistý pramen Boží pravdy. Zabraňují, aby člověk poznal Boha a jeho vůli. Nevěra i blud jsou opravdu největším neštěstím člověka, poněvadž nemohou ani rozumu, ani srdci, a tím méně svědomí člověka dáti pokoj a štěstí. Život člověka na zemi je jenom tehdy pravým životem, dosáhne-li člověk vnitřního pokoje a vnitřního štěstí. Nedosáhne pokoje, nemá-li bezpečné

a jasné odpovědi na životní otázky: odkud, kam a jak. Život bez odpovědi na tyto palčivé otazníky je horší než smrt. Život z vůle Boží má pokračování. Smrt také má pokračování. A to je nesmírně vážné, že obojí pokračování je ve věčnosti, odkud není návratu. Víra je základem života nejenom zde na zemi, nýbrž — a to je hlavní — na věčnosti. Kam strom padne, tam zůstane ležeti. Buď s Bohem — původcem Života, buď se zdrojem veškeré Pravdy, buď s dárcem a pramenem všeho blaha, nebo bez Něho. Věřit nebo nevěřit: rovná se: být šťasten na věky, nebo být na věky nanejvýš nešťasten. Proto Ježíš Kristus při každé příležitosti mluví o víře a táže se na víru „Věříš tomu?". Vytýká nevěru a varuje před ní: „Kdo nevěří v Syna Božího, již jest odsouzen."

Z toho ničeho nelze opominout.

Hlavní pravdy, které Pán Ježíš světu přinesl a kterým Církev svatá učí, jsou obsaženy ve Věřím v Boha. Hlavní přikázání, která musíme zachovávat, jsou obsažena v Desateru Božích přikázání a Pateru přikázání církevních.

Slova, která vzbuzují svatou závist.

„Pán jest zde a volá tě." Kdo by nezáviděl šťastné Marii! Však si Maria také vážila nevýslovného štěstí, když Spasitel si pro ni vzkázal! To byl pravý Těšitel. Co byla všecka ta planá slova, kterými ji těšili hosté. Kde by na světě našla tak soucitné srdce, které by rozumělo její bolesti, jako jí rozumělo Srdce Ježíšovo!

Božský náš Spasitel se postaral, abychom nemusili závidět. Někde mají na dveřích katolických chrámů napsáno: „Pán je zde a volá tě." Šťastná duše, která se nenechá dlouho volat, šťastná, když ví, že tam ve svatostánku dlí pravý náš Těšitel, který nejlépe rozumí našim radostem i našim bolestem.

Abychom rozuměli slzám Božského Spasitele.

Otázky Krista Pána ovšem nikdy neznamenají nevědomost. „Kam jste ho položili" bylo vybídnutím: „Pojďme tam, kam jste ho položili." Evangelista svatý Jan poznamenává, že na cestě ku hrobu třikrát Pán Ježíš projevil hluboké pohnutí. Proč asi? Vždyť Lazar měl za okamžik zase z hrobu povstati a smutek sester měl býti brzy rozplašen. Především nesmíme zapomenout, že i Božský Spasitel se řídil tím, co radíval apoštolům: radujte se s radujícími a plačte s plačícími." Pak Božské oko vidělo dále než jenom před sebe. Vidělo celé ohromné a neúprosné panství smrti po celém světě a ve všech dobách. Co je to bolestných nářků a vřelých slzí, a to všecko zavinil hřích. Jak smutné bylo umírání do Jeho příchodu. Žádný paprsek

nesvítil za hrob. A hle, v zástupech plačících vidí Spasitel svoji Matku. Je sklíčena takovou nesmírnou bolestí, že bolesti všech lidí nemohou se rovnat zdaleka bolestem jejím. Veliký byl soucit Spasitelův. Jím nám ukázal, že není nedovoleno plakat, když nás postihne podobné neštěstí, jaké postihlo rodinu Lazarovu. Ale již brzy bude dán nešťastnému lidstvu lék. On sám bude tím lékem. V nejsvětější Svátosti bude nošen k nemocným, aby jim dával život, aby smrt jim byla mostem do života věčného.

Co slovo, to nerozum.

Židé nepřestávali ukazovat svoji zaslepenost. Jak směle, ovšem nemotorně a nevhodně, posuzovali počínání Božského Spasitele. Slepý od narození byl uzdraven. Kolik zázraků stalo se už před tímto uzdravením! Kolik mrtvých už bylo vzkříšeno! A Židé ještě se nenaučili ani prvním písmenkům Boží abecedy: Ježíš ví všecko, Ježíš může všecko.... tedy je Bůh, je opravdu Spasitel, který byl od proroků předpověděn — proto „musíme se mu podrobit, musíme Ho uznat, musíme věřit čemu učí, musíme důvěřovat, že mu není nic nemožného." Jak pošetile a neupřímně pronesli svůj zdánlivě soucitný výrok: „Nemohl ten, jenž otevřel oči slepého od narození učiniti, aby byl tento neumřel?"

Hroby v Palestině.

Jak vypadaly hroby za časů Krista Pána? Zámožnější mívali hrob v jeskyni nebo vytesaný ve skále. Do hrobní komůrky vedl úzký a nevysoký otvor, který býval uzavírán kamennými dveřmi, nebo býval zakrýván kamenem. Kulatý kámen byl podoben mlýnskému běhounu a míval váhy až šest centů. Když byl přivalen k otvoru, zakryl jej tak, že nemohl nikdo vejíti. Vpravo i vlevo byla pak jako ve žlabu nakloněná plocha, po níž bylo lze valiti kámen vzhůru. K tomu bylo ovšem potřeba značné síly i několika mužů. Když byl kámen odvalen, podkládal se klíny, aby nepadl zpět k otvoru.

Okolnosti pohřbu.

V Palestině se podle starého obyčeje pochovává zemřelý brzy po skonu. Umře-li ve dne, pochová se večer, umře-li v noci, hned z rána. Rychlý rozklad mrtvého těla nepřipouští jinak. Bývá nemožno čekati s pohřbem, až přijdou všichni příbuzní a přátelé. Kromě toho Židé nesměli vařiti v domě, dokud tam byla mrtvola. Vše slavnostní, co se děje u nás při pohřbu, je na Východě odsunuto na dobu, kdy už je nebožtík pochován. Přicházejí příbuzní a přátelé zblízka i zdaleka a těší pozůstalé. Tak i v Betanii scházeli se známí a přátelé rodiny Lazarovy.

I my můžeme zdokonalit svoji víru.

Pán Ježíš stále zdokonaloval svoje věrné ve víře. Martě pomohl zase na vyšší stupínek víry. Marta se bála poručit odvalit kámen. „Pane, již zapáchá..." Stačila ovšem jediná výtka Krista Pána, a Marta opravila svoji víru, uposlechla ihned a dala odvalit kámen. Něco málo nechal Kristus Pán udělat lidi. Mohl také svým slovem odvalit kámen. Ale neučinil toho, ať lidé udělají také něco. Sobě ponechal to nejtěžší, co člověk vykonati nemohl. A tak je to stále. Můžeme si s velikou důvěrou vyprošovati největší dary Boží. Ale něco dobrotivý Bůh nechá vykonat nás. To veliké, co je nad naše síly, koná On sám. Pak žádá od nás jenom prostinkou důvěru: Můj Ježíši, vím, že mne vyslyšíš a učiníš, co je pro mne nejlepší a nejprospěšnější. Můžeme být ujištěni ve své víře a důvěře, že nejštědřejší Srdce Ježíšovo dá nám ještě mnohem víc než jsme žádali a očekávali. Marta a Marie si přály, aby Božský Spasitel jim ukázal svoji lásku tím, že uzdraví jim bratra. A potom už neměli jiného přání, než aby se s ním sešly v nebi. Obě tato přání Pán Ježíš převýšil. Ukázal jim lásku ještě mnohem nápadnějším způsobem.

Jediný klíč, který otevírá žalář smrti k věčnému životu.

Kámen byl odvalen po malém zdráhání Martině. První hrob, který byl otevřen, aby vydal mrtvého zase životu! Nebude to dlouho trvat a otevře se řada hrobů, až Pán Ježíš dokoná na kříži. A pak se otevře nejslavnější hrob samého Spasitele. Tak se ukáže, že hrob jako nástroj smrti nemá trvalé vlády nad člověkem. Zásluhou a přičiněním Dobrotivého Spasitele, který přišel na svět, aby potřel hrůzovládu hříchu a jeho následku: smrti. „Já jsem vzkříšení a život." Ovšem jest i tu položena podmínka svobodné vůli každého jednotlivého člověka: „Kdo věří ve Mne..." Uplynou tisíciletí jako okamžik a anděl Boží hlasem polnice otevře všecky hroby a probudí všecky mrtvé. Však budeme o tom slyšet ještě vykládat Božského Spasitele později. Jenom dobře si všimněme, že víra v Ježíše Krista, v jeho vykupitelské dílo, v Jeho Církev a v Jeho svátosti je jediným klíčem k věčnému blaženému životu těla i duše.

Prostředník nás všech.

Ježíš pozdvihl oči vzhůru a řekl: „Otče, děkuji tobě, že jsi mne vyslyšel. Já jsem věděl, že mne vždycky slyšíš, avšak pro zástup, který kolem mne stojí, jsem to řekl, aby uvěřili, že ty jsi mne poslal." Snad ani netušíme, jak důležitá jest tato věta pro nás. Pán Ježíš v této větě naznačuje, že jest a bude vždy naším Prostředníkem u Boha Otce. My odevzdáme své prosby Jemu a On je odporučí svému Otci. Jaký bude mít účinek toto prostřednictví? „Já vím, že mne vždycky slyšíš..."

A což teprve, až vtělený Syn Boží podloží svoje prosby krvavou obětí své poslušnosti na kříži! Kdo vypoví, jak nesmírnou radost, slávu i čest bude mít Bůh Otec z každé prosby svého nejmilejšího Syna. Až se to stane, pak nebudou lidé už musit prosit sami. Ježíš Kristus, Syn Boží, uprostřed své oběti nekrvavé na milionech katolických oltářích bude prosit s věřícími, všecky ty jejich prosby bude namáčet ve své krvi, kterou z poslušnosti vylil do poslední krůpěje pro slávu svého Otce a pro spásu lidstva. Jaké požehnání, jaká milost bude proudit s nebe na tuto zemi skrze takového Prostředníka: Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo věří ve mne, bude i on činiti skutky, které já činím, neboť já jdu k Otci, a začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, učiním to, aby oslaven byl Otec v Synu. Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, učiním to." Jan 14, 12. 13.

Mrtvé tělo bylo poslušné, hlasu svého Tvůrce a Spasitele.

„Lazare, pojď ven!" Čí hlas volá mrtvého? Hlas Toho, který rozkázal kdysi: „Buď světlo!" „Buď obloha!", „Shromážděte se vody..." hlas téhož Syna Božího, který na konci světa zavolá všecky: „Vstaňte z hrobů a pojďte k soudu!" Nepřeslechne mrtvé rozkládající se tělo tohoto rozkazu? Nevzepře se smrt a její zákon? Nemůže se vzepřít Tomu, kdo ji ustanovil. Mrtvý vstal. Ježíš jim řekl: „Rozvažte ho! Já jsem rozvázal pouta smrti a vy rozvažte obvazky pohřební."

Mrtvé duše fariseů a zákoníků neposlechly a zůstaly ve smrti.

Neuvěřitelná věc. Přece se něco vzepřelo Ježíši Kristu, křísiteli mrtvých. S mrtvým Lazarem povstaly k životu víry mnohé duše, těch co byli svědky zázraku i těch, kteří se později o něm dověděli. Ale nevstaly ze smrti mrtvé duše fariseů a zákoníků ani těch, co byli při tom, ani těch, kteří byli hodinu odtud v Jerusalemě. Jak strašná je pyšná nevěra! Jak hrozná jsou pouta pýchy a zatvrzelosti, když odolávají a nechtějí se poddat ani nejpronikavějším prostředkům Lásky a Moci Spasitelovy!

Velerada.

Po vzkříšení Lazarově se sešla velerada židovská. — Celá země židovská byla rozechvěna zázrakem Božského Spasitele. Mnozí uvěřili a vyhledávali Božského Spasitele. Co to byla „velerada", jak ji nazývá svatý Jan. Po zajetí Židů byl to nejvyšší soud. Moc velerady nebyla stále stejná. Řečtí králové až do roku 57. před Kristem Pánem ponechávali jí velkou moc. Také za římské nadvlády byla její moc značná. Veleradu tvořilo 71 mužů. Z nich jeden byl předsedou. Býval jím velekněz. Ostatní členové se dělili na tři skupiny: knížata kněžská,

zákoníky a starší. Knížata kněžská bývala ponejvíce ze strany pokrokových boháčů-saduceů, zákoníci, kteří vykládali zákon, byli ze strany fariseů, starší byli bráni ze všech tříd národa židovského. Za doby Krista Pána směla velerada souditi zločiny proti židovskému náboženství, mohla vysloviti i rozsudek smrti. Nesměla ovšem rozsudek provésti bez dovolení římského vladaře.

Zázrak vzkříšení Lazarova Veleradu nesmírně polekal a „Co uděláme, protože tento člověk činí mnoho divů?"

I lháři podávají důkazy pravdě proti své vůli.

Název „tento člověk" má ve slovech předsednictva velerady zvláštní význam. Fariseové se namáhají, aby to slovo vyjádřilo jejich pohrdání Kristem Pánem. Ale jejich snaha nepotkala se s žádaným úspěchem. Chtěj nechtěj musili spojit tento název se slovy: činí mnoho divů. Božská svatozář zastkvívá se kolem hlavy Krista Pána i ze slov jeho nepřátel, kteří nevěřili v Něho, a přece každým slovem potvrzovali to, v co věřit nechtěli: jeho Božství. Zrovna jako dnes! Co různých úsudků pronesla už nevěra o Kristu Pánu! Nejčastější název, kterého o Něm užívají, je, že byl nejlepší člověk ze všech lidí. I z těchto slov nezadržitelně proniká svatozář Jeho Božství. Prostý zdravý rozum usuzuje: právě proto, že dnešní nevěra dospěla tak daleko a uznala Krista Pána za nejlepšího, proti své vůli potvrzuje i Jeho Božství. Když byl Ježíš Kristus nejlepší ze všech lidí, mluvil také vždy naprostou pravdu. A když tedy bylo obsahem všech jeho řečí: Já jsem váš Bůh a Spasitel, pak jest to skutečně pravdou. Vidíme a poznáváme velikou krátkozrakost každé nevěry ať staré nebo nové. Nepoznává důsledků svého vlastního tvrzení.

Fariseové chtějí zvítězit nad Kristem všemi prostředky: i lží, i násilím.

A ty prostředky! Jaký strom, takové ovoce. Poněvadž původcem nevěry jest ďábel, otec lži, jsou také prostředky k šíření nevěry jenom podvod a lež. Všimněme si výnosu velerady: Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho; i přijdou Římané a vezmou naše místo i národ. Kristus Pán působil ovšem revoluci v národě židovském, ale revoluci duchovní, probouzel k životu víry, k životu dokonalého plnění vůle Boží. Nezamýšlel ani nejmenší politický čin. Když lidé chtěli Krista Pána učiniti králem, odešel od nich. Jaký měli tedy vlastně důvod k takovému tvrzení a jaký měli důvod k odsouzení Krista Pána? Vždyť přece oni sami to byli, kteří snili o politickém Mesiáši, který se zbraní v ruce povede je proti nenáviděným Římanům a pomůže jim dobýti nad Římany a nad celým světem slavného a trvalého vítězství.

A tu jsme vlastně u pravé příčiny nenávisti fariseů a zákoníků. Oni chtěli Mesiáše, který především použije jejich služeb a ovšem dopomůže jim také na první místa v Mesiášském království. Kdežto Kristus Pán nejenom že jim nedával žádné naděje na něco takového, ale On přímo je sesazoval s jejich povýšených míst, prozrazoval jejich špatnosti, nazýval je obílenými hroby, nic si jich nevážil a odsuzoval je při každé příležitosti... Fariseové pro svoji pýchu nedovedli uznati svých chyb a své pokrytecké hříšnosti. A proto vynalézali záminky, aby se za každou cenu zbavili Krista Pána, který jim naprosto nebyl po chuti: Každým prostředkem. Nejde to jinak! Musí být obviněn falešnými svědky a odsouzen k násilné a nespravedlivé smrti, „že bouří lid."

Hlas Ducha svatého uprostřed největší zloby, ziskuchtivosti, ctižádosti, vražedných plánů.

Zatím než přijde mocný Mesiáš — dobyvatel, vyhříval se Kaifáš na výsluní přízně Římanů, přízně, kterou si kupoval za peníze. Za peníze se mu dostalo od Římanů úřadu nejvyššího kněze židovského. V úřadě svém počínal si neobyčejně zpupně a panovačně i vůči ostatním členům velerady. S velikou rozhorleností vyčítá všem členům velerady: „Vy nic nevíte, ani na to nemyslíte", jinými slovy: „Vy ničeho neděláte proti Ježíši Kristu . . . . a víra v něho se rozmáhá . . . vy nemáte odvahy, abyste rázným prostředkem učinili přítrž jeho působení." Členové velerady jistě namítali, že žádných zákonitých prostředků nemohou použít, poněvadž se Kristus Pán ničím neprovinil a ani v nejmenším nezadal příčinu k žalobám ani Židům ani Římanům. Nezbývalo teď než užíti i nezákonných, ba protizákonných prostředků a všech i těch nejhorších, jen aby bylo dosaženo cíle: zahubení Ježíše Krista a vymazání památky jeho, rozehnání jeho apoštolů a učedníků a vykořenění Jeho svatého učení. Nebude se šetřiti penězi. Falešní svědkové musí nahradit nedostatek v žalobě na Krista Pána. To si vzal na starost Kaifáš a jeho tchán Annáš. A právě v tomto rozhorlení, uprostřed zločinných plánů, používá veleknězských úst Kaifášových Duch svatý. Kaifáš, ne jako soukromá osoba, ale opravdu jako velekněz národa, z něhož vyšli všichni proroci, pronáší poslední proroctví o Vykupiteli: „Vy nic nevíte, ani nemyslíte na to, že jest vám prospěšno, aby jeden člověk zemřel za lid, a ne aby celý národ zahynul." Evangelista dodává: To neřekl sám ze sebe, nýbrž jsa toho roku nejvyšším knězem prorokoval...."

Prozřetelnost Boží naposled používá nejvyššího kněze židovského k slavnému výroku.

Ovšem jinak myslil Kaifáš, něco jiného chtěl říci Duch svatý. V jednom smyslu byla slova Kaifášova heslem k vražednému

útoku na Krista Pána. V druhém smyslu byla slova Kaifášova překrásným a výstižným naznačením příčiny a účelu, proč Vykupitel přišel na tento svět, byla naznačením i způsobu, jak vykoná svůj vykupitelský úkol: Sám Kristus Pán to při poslední večeři řekl apoštolům: „Nemá nikdo větší lásky nad tu, aby položil život za přátele své." A v tomto proroctví podle výkladu svatého Jana byl naznačen také rozsah vykoupení: Vykupitel umře za lid, to jest za lidstvo celé, nikdo není vyňat. Vykupitel umře za všechen národ, to jest za všecky národy. Tak Duch svatý slovy svatého Jana evangelisty vysvětluje celý smysl proroctví veleknězova. S úžasem vidíme, že ve slovech Kaifášových je kratince shrnut obsah všech proroctví starozákonních: Lidstvo bude vykoupeno krvavou obětí vtěleného Syna Božího.

Nebe i země se připravují.

Mocná slova Kaifášova působila na veleradu mocným a přesvědčujícím dojmem. Velerada poručila, aby Kristus Pán byl jat. Slavnost velikonoční byla blízko. Tyto svátky to byly, kdy měl Beránek Boží ukončit řadu předobrazných velikonočních beránků. Chtěl se připravit na tuto svoji Oběť, kterou měl nekonečně oslavit Boha Otce i Sebe, a nám měl přinést spásu. Proto odešel do krajiny blízko pouště. Odešel tak i veleradě s očí. Všecko se připravovalo. Nebe takřka úzkostlivě pohlíželo na tuto zemi, která se měla stát obětním oltářem Syna Božího.

PÁN JEŽÍŠ MLUVÍ O KRÁLOVSTVÍ BOŽÍM.

Abyste byli členy Kralovství Božího — Království Boží začíná růsti mezi vámi — Budoucí pronásledování — Pak druhý příchod Ježíše Krista na konci světa.

Luk. 17, 20-37.

Byv otázán od fariseů, kdy přijde království Boží, odpověděl jim: „Království Boží nepřijde s patrností, ani neřeknou: ‚Tuto jest' aneb ‚Tamto jest'. Neboť království Boží jest ve vás."

Svým učedníkům pak řekl: „Přijdou dnové, kdy budete toužiti, abyste viděli jeden den Syna člověka, a neuvidíte. Řeknou vám: ‚Tuto jest' aneb ‚Tamto jest'. Neodcházejte a nechoďte za nimi. Neboť jako blesk blýskaje se od jedné končiny pod nebem září až do druhé končiny pod nebem, tak bude Syn člověka v den svůj.

Dříve však musí mnoho trpěti a zavržen býti od tohoto pokolení. A jako bylo za dnů Noemových, tak bude i za dnů Syna člověka: jedli, pili, ženili a vdávaly se až do dne, ve kterém Noe vešel do korábu, a přišla potopa a zahubila všecky.

Podobně jako se stalo za dnů Lotových: jedli a pili a kupovali a prodávali, sázeli a stavěli; ale toho dne ve kterém Lot vyšel ze Sodomy, deštil Bůh ohněm a sírou s nebe a zahubil všecky; tak bude v ten den, ve kterém Syn člověka se zjeví.

Kdo v tu hodinu bude na střeše a nádobí své bude míti v domě, nesestupuj vzít je, a kdo bude na poli, podobně nevracej se nazad. Pamatujte na Lotovu ženu.

Kdo bude hleděti život svůj zachovat, ztratí jej, a kdo jej ztratí, na živě zachová jej. Pravím vám: V tu noc budou dva na jednom loži; jeden bude vzat a druhý zanechán; dvě budou mlíti spolu: jedna bude vzata a druhá zanechána; dva budou na poli: jeden bude vzat a druhý zanechán." Tu se otázali: „Kde, Pane?" A on řekl jim: „Kdekoli bude tělo, tam shromáždí se i orlové."

*

Nedejme se klamat smyslnými představami.

Jistě Kristus Pán mluvil vícekrát o ustanovení svého království na zemi a jeho dovršení v nebi. Vždyť apoštolové a učedníci a konečně i fariseové často kladli Kristu Pánu o této věci otázky. Svatý Lukáš vypravuje, jak ku konci veřejného života Božského Spasitele přišli fariseové s otázkou: Kdy přijde Království Boží. Víme, že fariseové žili v myšlence, že Království, které založí na zemi Mesiáš, bude označeno nesmírnou okázalostí a silou. Představovali si tu zevnější okázalost a sílu ve vojenské moci, kterou si Mesiáš podrobí celý svět. Všichni národové budou sluhy národa židovského, všecka sláva, bohatství a moc budou v rukou věčného vladaře-Mesiáše. A tu si malovali v duchu předáci národa židovského svoji šťastnou budoucnost. Od takových myšlenek ničím se nedali odvrátit. Už tenkrát, když se Pán Ježíš narodil. Všecko možné na nebi i na zemi, proroci i andělé dotvrzovali příchod Vykupitele. Ale poněvadž v Betlémě narozené dítko naprosto neodpovídalo velikášským představám předáků národa židovského, zůstalo nepovšimnuto. Dvanáctiletý Ježíš vzbudil v Jerusalemě na chvíli neobyčejnou pozornost, ale ne trvalou. Syn tesařův! Co může z Nazareta vzejíti dobrého? A tak ani později Pán Ježíš nezískal přízeň fariseů ani svou moudrostí, ani svou mocí, ani dobrotou a milosrdenstvím. To není Vykupitel, jakého my čekáme.

Církev, jediné duchovní Království na zemi.

Přes to však kladli Kristu Pánu otázky. „Kdy přijde království Boží?" Dostali odpověď, která je neuspokojila. „Nepřijde s okázalostí." My víme, že s takovou nábídkou přišel ďábel v třetím pokušení na poušti: „Všecka království a všecku slávu tobě dám . . . ." Kristus Pán odmítl s Božskou rozhod-

hodností: „Odstup ode mne satane!“ Království mají hranice, království mají ozbrojenou moc, která střeží, čeho bylo dobyto a připravují nové výboje pozemského panství. Taková království mají určité omezené místo na zemi. Jiného druhu bude Církev, království Kristovo. Církev bude všude, kde budou věřící duše, bude všude po celém světě. Tím nevylučoval Kristus Pán majetek. Jeho Církev bude mít také majetek: pozemky, budovy, peníze. Bude toho všeho potřebovat. Jak jinak by mohla konat svůj úkol, kdyby neměla kostelů, škol, nemocnic, kdyby neměla knihoven a podobně. Ale v tom není Církev. Může být zbavena toho všeho i pozemků, i budov, jakéhokoliv majetku a přece trvá dále a dokonce přečká všecka království a státy, které měly všecku zevnější moc a okázalost a přece zanikly. V duších se klade základ k tomuto Božímu Království. Kdyby byli fariseové měli dobrou vůli, mohli ihned se státi členy Církve, jako se stali apoštolové a učedníci Pána Ježíše.

Okázalost Království Kristova se ukáže až na konci světa.

S okázalostí a největší slávou přijde Kristus Pán až na konci světa. Do té doby bude musit On i jeho Církev mnoho trpět. Učedníci jeho budou si přát, aby už přišel. Ale dokud se neukáže znamení na nebi, nepřijde. A když přijde, bude příchod Jeho neočekávaný a náhlý. Soud bude se konati na všech místech, kde budou lidé. Budeme ještě později čísti, jak dopodrobna Pán Ježíš vykládá o posledních osudech království svého na zemi, které se změní po posledním soudu v Království věčné.

O NESPRAVEDLIVÉM SOUDCI. O FARISEOVI A CELNÍKOVI. PÁN JEŽÍŠ A DÍTKY. BOHATÝ JINOCH.

Nespravedlivý soudce dal se uprositi — Čím více dobrotivý Bůh vyslyší — Dva lidé v chrámě, dvojí modlitba — Pýcha nedošla Boží milosti — Zato pokora — Apoštolé nechtějí pustit dítky ke Kristu Pánu — Nechte jich — Náčelník hledá cestu ku spáse — Přikázání zachovávám — Rozdej co máš — Těžko boháči vejíti do království Božího — Pán Ježíš chválí apoštoly.

Luk. 18, 1-17.

Pověděl jim také podobenství o tom, že jest potřebí vždycky se modliti a neustávati. Pravil: „V jistém městě byl jeden soudce, který se Boha nebál a člověka nestyděl. A byla v tom městě též jedna vdova, která k němu přicházela a říkala: ‚Obhaj mne před mým protivníkem‘. Ale on dlouho nechtěl. Potom však řekl sám u sebe: ‚Ačkoliv se Boha nebojím a člověka nestydím, přece proto, že ta vdova jest mi obtížná, obhájím ji, aby naposledy nepřišla a mě neztloukla‘.“

A Pán dodal: „Slyšte, co praví soudce nespravedlivý! A Bůh neobhájí svých vyvolenců, kteří k němu volají dnem i noci, a bude prodlévati jim pomoci? Pravím vám, že v brzku jich obhájí. Avšak nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?"

Pověděl také některým lidem, kteří v sebe důvěřovali, že jsou spravedliví, a jinými pohrdali, podobenství toto: „Dva lidé vstoupili do chrámu, aby se modlili, jeden fariseus a druhý celník. Fariseus postaviv se modlil se sám u sebe takto: ‚Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, aneb jako i tento celník. Postím se dvakrát za týden, desátky dávám ze všeho, co vytěžím'. Ale celník stoje zdaleka, nechtěl ani očí pozdvihnouti k nebi, nýbrž bil se v prsa svá a říkal: ‚Bože, buď milostiv mně hříšnému'. Pravím vám: Tento odešel do domu svého ospravedlněn, onen nikoli; neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen."

Mat. 19, 16-30.

Přinášeli k němu také malé děti, aby si jich dotýkal. Uzřevše to učedníci, domlouvali jim; ale Ježíš povolav je k sobě pravil: „Nechte dítek přicházeti ke mně a nebraňte jim; neboť takovým patří království Boží. Vpravdě pravím vám: Kdo nepřijme království Božího jako dítě, nevejde do něho."

A ejhle — kdosi k němu přistoupil a řekl: „Mistře dobrý, co dobrého mám činiti, abych dostal život věčný?" On mu řekl: „Co se mne ptáš o dobrém? Jediný jest dobrý Bůh. Chceš-li však vejíti do života, zachovávej přikázání."

Dí jemu: „Která?"

A Ježíš řekl: „Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš; nepromluvíš křivého svědectví, cti otce svého i matku svou a milovati budeš bližního jako sebe samého."

Dí jemu mládenec: „To všecko jsem zachovával od svého mládí. Co mi ještě chybí?"

Řekl mu Ježíš: „Chceš-li dokonalý býti, jdi, prodej co máš a dej chudým, a budeš míti poklad v nebi; a přijď a následuj mne."

Uslyšev mládenec slovo to, odešel smuten, neboť měl mnoho statků. Ježíš pak řekl svým učedníkům: „Vpravdě pravím vám: Boháč vejde těžko do království nebeského. A opět pravím vám: Snáze jest velbloudu projíti uchem jehly, než boháči vejíti do království nebeského!"

Uslyševše to učedníci, divili se velmi řkouce: „I kdo tedy může býti spasen?"

Ježíš však pohleděv na ně, řekl jim: „U lidí je to nemožné, ale u Boha je všecko možné." Tu odpověděl mu Petr: „Hle, my jsme opustili všecko a šli jsme za tebou; co tedy za to dostaneme?"

Ježíš jim řekl: „Vpravdě pravím, že vy, kteří jste mne následovali, při znovuzrození, kdy Syn člověka zasedne na slav-

ném trůnu svém, seděti budete i vy na dvanácti trůnech, soudíce dvanáct pokolení israelských. A každý, kdo pro jméno mé opustí dům nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo manželku nebo dítky nebo pole, stokrát více dostane a život věčný zdědí. Mnozí pak první budou posledními a poslední prvními."

*

Alespoň jeden den!

Pán Ježíš před svým blízkým odchodem z tohoto světa předpověděl apoštolům, že přijdou tak těžké chvíle pro ně, že budou toužit po jediném dni v Jeho společnosti, po jeho povzbuzeních a radách. A aby měli apoštolové hojnou zásobu poučení pro všecky okolnosti, dával jim ponejvíce v podobenstvích mnohá a mnohá napomenutí.

Ponoř se s důvěrou do oceánu otcovské dobroty Boží!

Jedno z nejdůležitějších naučení bylo o modlitbě. Kristus Pán chtěl apoštoly povzbudit, aby se modlili s největší důvěrou, aby se za všecko modlili a nikdy aby v modlitbě neochabovali. Vdovy často bývají opuštěné a děje se jim mnoho bezpráví. Pán Ježíš uvádí za příklad takovou vdovu. Prosila soudce o pomoc proti utiskovateli, ale soudce tvrdého a necitelného. Soudce, jemuž taková chudá vdova nestála za to, nemínil ji vyslyšet a ujat se jí. Ale když vdova nepřestávala k němu chodit a prosit, aby se jejího žadonění zbavil, učinil jí po vůli. A byl to soudce, který se Boha nebál a člověka nestyděl. Což teprve nekonečně dobrotivý a milosrdný Bůh? Když člověk v nouzi bude k Němu volat a prosit, o to spíše se mu dostane pomoci, oč je Bůh dobrotivější a milosrdnější, než byl onen soudce. Které číslo, jaká míra vyjádří a vystihne dobrotu a milosrdenství Boží? Žádné číslo a žádná míra! Dobrota a milosrdenství Boží jsou bez míry a bez konce. A největší zármutek a urážka Božího Srdce je nedůvěra srdce lidského. A proto uvádí Pán Ježíš toto podobenství, které se nám zdá zvláštní a skoro nedůstojné přirovnáváním Boha k bezbožnému člověku. Božský Spasitel chtěl, abychom pohlédli do bezedné propasti Jeho lásky a dobroty. Hlava se nám zatočí: Co je ten hamživý a špinavý vydřiduch proti Pánu Bohu, jaká vzdálenost je mezi ním a mezi Pánem Bohem? A právě tato vzdálenost jest mírou dobroty Boží a ochoty nás vyslyšet.

Spojení s Pánem Bohem.

Kdo se má modlit? Kdy se má modlit? A jak se modlit? Modlitba je nejenom rozmluva s Pánem Bohem. Modlitba je ještě mnohem víc. Je spojení s Pánem Bohem. Jako elektrická

žárovka se vypinačem spojuje s elektrickou centrálou, jako motor musí se zapnout do spojení s toutéž elektrickou centrálou, aby bylo světlo a aby byla síla k pohybu, tak musí člověk být spojen s Pánem Bohem modlitbou, aby měl dost světla milosti Boží a dost síly k přemáhání zlého a ku konání dobrého. Bez modlitby, to jest bez spojení s Pánem Bohem, není ani světla v duši ani síly. A duše je mrtvá, jako rostlina, které

Fariseus modlil se: „Bože, děkuji tobě, že nejsem jak jiní lidé." Str. 381.

byly odňaty sluneční paprsky. Ve tmě bez slunce vadne, usychá a hyne. Tak člověk bez modlitby. Jenom tehdy duše žije, když se modlí. Jako v člověku, je-li živ, pracuje všecko k udržení života i ve zdraví i včas nemoci, všecko se hýbe, všecko pracuje: krev, srdce, plíce, žaludek a ostatní tělesné ústroje, tak tomu musí být i v duši. Pokud se modlí, věří a vírou dýchá k životu, vírou se rozehřívá k naději v život věčný, a vírou se osvěcuje k lásce k Pánu Bohu. A stupeň víry, naděje i lásky křesťanské záleží na stupni modlitby, jak ta je dobrá, jak pokorná, jak důvěrná, jak odevzdaná do vůle Boží, jak vytrvalá. Bez modlitby nemůže být spasen nikdo. „Jest potřebí vždycky se modliti a neustávati." Každému a všem bez výjimky. I

Kristus Pán vtělený Syn Boží ukazoval nám své ustavičné spojení s Bohem Otcem modlitbou.

Jsme ve stavu obležení.

Svatý Petr Chrysologus píše, jak důležité jest začínati každý den modlitbou: „My kteří zrána k nejistému osudu povstáváme, trávíme den uprostřed nepřátelských úkladů, my kteří podléháme pokleskům ve slovech, nebezpečenstvím ve skutcích, proč se zdráháme ráno jíti do chrámu? Co jest příčinou, že nechceme ranní modlitbou prositi za ochranu po celý den? Co jest toho příčinou, že člověku rádi po celý den sloužiti jsme ochotni, a před Bohem i okamžik stráviti je nám nemilé! Není to z nás, bratři, není to z nás, ale je to lákání nepřítele! Chce svésti ty, jimž nepřipouští, aby se modlitbou ohradili. Slyšme hlas Boží, který nás pobízí: „Modlete se, abyste nevešli v pokušení." Mat. 26. 41. Do pokušení přijde, kdo nejde k modlitbě. Věda to Žalmista prozpěvoval: „Pojďte, klaněјme se a padněme před Bohem a plačme před Hospodinem, který učinil nás." Žalm 94.

Sladká myšlenka.

Svatý František Saleský velice krásně znázorňuje účinky ranní a večerní modlitby: „Raním modlením otevíráme okna své duše Slunci spravedlnosti, večerním modlením zavíráme okna své duše před temnostmi pekla."

Dobrý konec, dobré všecko.

Svatý Basil Veliký o večerní modlitbě napsal: „Když je den již dokončen, nechť následuje díkuvzdání za všecko, co nám v tomto dni bylo od Boha uděleno i za to, co se nám šťastného přihodilo. Nechť následuje i skroušené vyznání toho, co jsme opominuli dobrovolně, i proti vnukání Ducha svatého. Nebo jestliže jsme se dopustili nějakého provinění slovem, skutkem, srdcem, za to všecko konejme modlitby a tak prominutí od Pána Boha si vyprošujme. Neboť k vystříhání se podobných hříchů jest velmi prospěšno připomínati si předešlé." Tentýž světec napomíná k modlitbě před jídlem a po jídle: „Buďže tedy jíte, nebo pijete, nebo cokoliv jiného činíte, všecko ke slávě Boží čiňte! 1. Kor. 10, 31. Když sedáš ku stolu, modli se, když chleba požíváš, Dárci díky vzdávej. Když zeslabené tělo nápojem posiluješ a zotavuješ, hleď vzpomenouti na Toho, který tě tímto dárem obdařil. Varuj se, aby tobě nevypadl z paměti, Jenž ze štědré své dobroty tě nasytil."

Jadrné přirovnání.

Svatý Barnabáš hodně důrazně a neobaleně praví: „Nepřidávej se k lidem, kteří jsou podobni vepřům. Neboť když hodují,

zapomínají na svého pána, když trpí nedostatek, poznávají ho. Tak i vepř, když žere, nestará se o svého pána, ale když má hlad, křičí, a když dostane, mlčí opět."

Stále máme za co prosit.

Svatý Bonaventura o modlitbě ve všech potřebách praví: „Jako plavec, předvídá-li nějakou bouři, spěchá, aby se dostal do bezpečného přístavu, rovněž tak ať se utíká do bezpečného přístavu modlitby, kdo miluje ctnost, aby ušel nebezpečným bouřím. Ve všem, co činí, nechť se více spoléhá na svou modlitbu než na svoje snažení." Tak se modlil svatý Josafat: „Poněvadž nevíme, co bychom měli činiti, nezbývá nám než, abychom oči své obrátili k Tobě."

S odevzdaností do vůle Boží.

Někdy nás Pán Bůh nevyslyší tak, jak jsme chtěli, neodejme na příklad od nás kříže utrpení. „Jako lékař nevyhoví nemocnému, když žádá, aby mu nepodával hořkého léku, vidí-li, že tento hořký lék je mu prospěšný, tak i Bůh neodnímá hořkého léku od člověka v nějakém trápení postaveného, byť i prosil, poněvadž ví, že jest mu ku spasení," tak píše svatý Tomáš Akvinský.

Pramen všeho dobra.

Svatý Řehoř Nysenský shrnuje o modlitbě toto: „Modlitba jest obrana a ochrana stydlivosti, umírnění hněvu, potlačení pýchy, vyhlazení vzpomínek na učiněné křivdy. Modlitba zahání závist, zapuzuje nespravedlivost, napravuje bozbožnost. Modlitba jest vytrvalost paniců, věrnost manželů, štít poutníků, ochrana spících, důvěra bdících, modlitba znamená pro rolníky úrodu, pro plavící se spásu. Modlitba jest zemdleným odpočinkem, potěšením pro truchlící, pro radující se pravé obveselení ducha, pro zarmoucené útěcha, modlitba jest posvěcením těch, kteří vstupují v manželství, jest oslavením narozenin a slavným pohřbem zemřelých."

Vypros si, abys dobře prosil!

Božský Spasitel si posteskl: Mnozí a mnozí na zemi nebudou mít pravé víry a důvěry. A přece modlitba jest klíčem ke všemu, k těm nejvzácnějším statkům. „Můj Ježíši, dej mi, abych se neustále modlil, dej mi abych modlitbou dosáhl všech Tvých darů, zvláště abych dosáhl největší lásky k Tobě."

Poučné fotografie.

Když Božský Spasitel na příkladě ukázal potřebu modlitby a to modlitby vytrvalé, na jiném příkladě ukazuje potřebu

modlitby pokorné. Příklady Krista Pána mají v sobě nesmírnou přesvědčivost. Jsou to zrovna fotografie duší s jejími přednostmi i s jejími chybami. A jako na fotografii ihned vidět každou vadu, kterou člověk má, — bije přímo do očí — tak i v příkladech a podobenstvích Pána Ježíše, každý i prostý a necvičený pozná a pamatuje si všecky chybné vlastnosti, které činí duši v zrcadle spravedlnosti Boží nepěknou a nevzhlednou.

Podobenství o fariseovi a celníkovi.

Na této fotografii zaujmou naši velikou pozornost obě dvě postavy. Fariseus! Zdá se být velice zbožným. Modlí se, to jest začíná rozmluvu s Pánem Bohem. Hned s počátku děkuje Pánu Bohu. To je jistě pěkné. Vděčnost k Pánu Bohu je velice zanedbávaná ctnost.

Ale dále! Sotva Pána Boha vzpomněl, už mluví o sobě a nepřestává o sobě mluvit až do konce modlitby. A jak? Chválí ne Pána Boha ale sebe. Nikoho nezabil a nikoho neokradl, cizoložství se nedopustil. Postí se a platí kostelní přirážky, že nikdo toho nedokáže lépe. Lidé jsou zlí. Na příklad ten výběrčí cla! On fariseus je však dobrý a spravedlivý a také velmi zbožný, to jest Pánu Bohu oddaný.

Kdo pohrdá bližním, má v sobě pýchu, která všecku zbožnost i spravedlnost kazí.

Jistě nebyla to lež, co fariseus říkal. A přece Pán Bůh v něm zalíbení nenašel. Příčinou jedinou byla pýcha. Modlitba fariseova prozrazovala jeho vnitřní smýšlení, jeho úmysly. Všecko bylo pokaženo pýchou. I to dobré, co konal, nekonal ku cti a slávě Boží, ale ku cti a slávě své. Že byl opravdu pyšným, prozrazovalo jeho pohrdání vůči celníkovi. Pokorný člověk čím je spravedlivější a světější, tím pokorněji smýšlí o sobě. A nikým nepohrdá ani největším hříšníkem. Na sobě vidí jen stíny, na druhých vidí i nejmenší přednosti. A když se doví o velikých hříších, myslí si pokorně: Kdybych já byl na místě toho hříšníka, byl bych snad mnohem horším. A kdyby Pán Bůh mu propůjčil milosti, kterých se mně dostalo, byl by snad on mnohem hodnějším než jsem já.

Milý Bohu i lidem.

Publikán nechtěl ani oči pozvednouti k nebi. Bil se pokorně v prsa. Pln lítosti se modlil kratince: „Bože, buď milostiv mně hříšnému." Nehleděl na hříchy jiných, ale viděl jen hříchy svoje. Ničeho dobrého na sobě nenašel. Ale našel milosrdenství Boží a odpuštění svých hříchů.

Správná odpověď na tyto otázky změní náš život.

V kterém z těch dvou lidí poznáme sebe? Jak smýšlím o sobě? Jsem spokojen se svojí spravedlností? Jak smýšlím o druhých? Jaké mám úmysly, když konám něco dobrého? A na konec, jak se vyznávám ze svých hříchů? Ve svaté zpovědi se nejlépe odráží pýcha i pokora. Pýcha se neupřímně zpovídá, zastírá hříchy, vymlouvá se na druhé, nemá ani pravé lítosti a skroušenosti. Zpověď pyšného bývá neplatná. Nedojde ospra-

Ježíš pravil: „Nechte dítek přicházeti ke mně..." — Str. 381.

vedlnění. Někdy je pýcha tak veliká, že pohrdá i svatou zpovědí. Domýšlivec nemá se z čeho vyznávat, vždyť on hříchů nemá. Lépe řečeno on z pýchy si svědomí nikdy neznepokojuje, všecko, co on koná, je dobré a spravedlivé. Zanedbává modlitbu. Omluva: vždyť nemá času se modlit! Bere jméno Boží nadarmo, klne! Musí si přece nějak ve hněvu ulevit! Zanedbává služby Boží a pracuje v neděle a svátky! Musí si přece s prací pospíšit! Nevede děti k zbožnosti! Na to mají čas, až budou větší! Hněvá se, nechce se smířit, slibuje pomstu! Na to má přece plné právo! Hřeší proti šestému Božímu přikázání! Dělají to druzí také! Škodí někomu? Vždyť je to maličkost! Lže! Jak si má pomoci! Nevěrnost manželská! Má důvody! Půst nemůže zacho-

vávat, poněvadž by mu to škodilo na zdraví! Nestřídmost v pití! Nemůže se přemoci! — Na co se nenajde omluva? Běda těm, kteří sebe sami omlouvají. Bůh je neomluví! — Šťastní, kteří sebe sami přísně soudí a na sebe žalují. Ty nebude Pán Bůh soudit. Dojdou plného ospravedlnění, jako ho došel pokorný celník.

A zase: zbožnost a pokora pro malé i pro velké.

Rodičům a vychovatelům! Tak by měl být nadepsán odstavec Evangelia o dětech. Rodiče mají úkol všecky děti, které jim Pán Bůh dal, přivésti k Němu do nebe. Je to úkol těžší, než kdyby měli řídit svět. Aby to dokázali, potřebují pomoci s nebe. A tu si mohou vyprosit. A pak musí od nejútlejšího věku vést dítky k Pánu Bohu: slovem i příkladem! Jedinečným prostředkem je, společné časté svaté přijímání celé rodiny. Proto je Pán Ježíš v Nejsvětější Svátosti, aby posvěcoval celou rodinu, aby dítky od mládí k sobě přitahoval.

Nic nenamítejte!

Někteří rodiče mají námitky. Kristus Pán má pro ně jedinou odpověď: „Nechte dítek přicházeti ke mně a nebraňte jim; neboť takovým patří království Boží." A vy dospělí buďte jako ty dítky!

Bůh volá, svět volá!

Jinoch přišel ke Kristu Pánu. Měl čisté svědomí a přišel s nejlepším úmyslem. Svatý Marek vkládá do vypravování poznámku, že Pán Ježíš s láskou pohlédl na něj. Čeho si žádal? Chtěl, aby mu Kristus Pán schválil jeho dosavadní životní cestu, po níž se ubíral a aby mu ukázal cestu další. „Mistře dobrý, co dobrého mám činiti, abych dostal život věčný?" A když mu Božský Spasitel řekl, že musí zachovávat přikázání a pak mu některá připomněl, s radostí jinoch potvrzoval: „To všecko jsem zachovával od svého mládí." To co měl za sebou, bylo dobré. Pán Ježíš celým svým jednáním s jinochem jevil s ním spokojenost. Nyní chtěl hodný mladík zdokonalit to, co bylo dobré. Všecko, co je dobré u tvorů, může být lepší. Jedině u Pána Boha je dobrota naprostá, nad níž nemůže být větší. Mladík z vnuknutí Ducha svatého pocítil touhu po větší dokonalosti: „Co mi ještě chybí?" Božský Spasitel dal mu radu, aby opustil všecko a šel za ním a byl jeho učedníkem. Mladík se zarazil. Má přinést takovou oběť? Rozmyslil se. Nešel za Kristem Pánem, vrátil se ku svému majetku. A této příležitosti použil Kristus Pán, aby ukázal apoštolům na nebezpečí majetku a bohatství a na nesmírnou cenu dobrovolné chudoby z lásky k Němu.

S živou vírou a s vroucí modlitbou k volbě povolání.

Věřil jinoch, že je Pán Ježíš Bůh? „Jediný jest dobrý—Bůh!" Tato slova měla povzbudit jinocha k víře, že před ním stojí nejenom učitel a prorok, ale Syn Boží. Čím živější a pevnější bude mladíkova víra, tím ochotnější bude jeho rozhodnutí k nejtěžšímu, ale také nejkrásnějšímu povolání: apoštola Ježíše Krista, Syna Božího a Spasitele světa. Každý mladý člověk musí si vyvolit určité povolání: „Čím budu?" Mám být rolníkem, řemeslníkem, lékařem? mám být dělníkem, mám být knězem? Rozhodnutí pro povolání je v životě člověka nanejvýš důležité. Šťastný jinoch, který vstupuje na práh života s čistým štítem. Šťastná dívka! Svědomité zachovávání všech Božích přikázání je základem budoucího štěstí. Pro co se rozhodneš? Vstoupíš do stavu manželského a věnuješ svůj život své rodině, nebo zůstaneš svobodný a budeš sloužit Pánu Bohu? ve stavu kněžském, řeholním? Před takovým rozhodnutím je třeba světla svaté víry. I před tebou stojí Ježíš Kristus. Ježíš Kristus je tvůj Bůh a Spasitel. On tě bude jednou soudit, jak jsi konal povinnosti svého stavu. Proto k Němu se obrať s vírou a důvěrou. Pros! Můj Ježíši, můj Bože, ukaž mi cestu, dej mi síly, abych volil jen to, co Tys pro mne vyvolil, a abych byl věrný svému povolání. Dej mi, abych ve svém povolání přispíval ku Tvé cti a slávě, abych si zasloužil života věčného!"

Dobrovolně!

Kristus Pán měl tiché přání, aby jinoch se stal Jeho apoštolem. Nechtěl ho nikterak nutit a nechal ho dobrovolně se rozhodnout. Jinoch z přílišné lásky k majetku povolání zamítl.

Láskyplná statečnost a statečná láska ke Kristu Pánu: ve stavu kněžském.

Nejtěžší, ale také nejvznešenější povolání ze všech povolání je jít za Kristem Pánem ve stavu kněžském, ve stavu řeholním. Kristus Pán volá. Povolaný cítí v duši tichou, ale mocnou touhu. „Jak je to krásné být stále s Kristem Pánem u oltáře! Být jeho pokorným sluhou a apoštolem! O Něm mluvit a kázat, k Němu vést malé i velké! Ale ty povinnosti! Kněz musí zachovávat svobodný stav, musí se odřeknout rodinného života! Nesmí lnout k světu a k věcem tohoto světa! Jinak by se zpronevěřil svému povolání a přišel by o zásluhu i o odměnu! Je to těžké! Ale nechť! On sám mne přece volá. Když volá, dá také milost a sílu! Pane, jdu za Tebou, Ty jsi mé všecko! Posiluj mne!"

Pán Ježíš odporučuje chudobu v životě řeholním.

Jindy volá tichý, ale neodbytný hlas: „Pojď za mnou do ticha klášterního! Dám ti tu skrytý poklad blaha a štěstí, je-

hož ti svět dáti nemůže! Menší poklad opustíš, větší dostaneš!" — Duše slyší a odpovídá: „Pane, jak vábný je Tvůj hlas! Ale co žádáš, co mám učinit?" — Božský Spasitel odpovídá: „Pohleď, milá duše, na lidi ve světě! Jak se přemnozí nechávají unášet láskou k světu a k jeho požitkům a rozkoším. Tak vášnivě lnou k bohatství a majetku! A přece, jaká je to pošetilost! Milují majetek a milují ho nadarmo! Vždyť ten majetek jim tu lásku nikdy neoplatí a jednou je úplně opustí a pozbudou všecko: majetek, život časný i život věčný! Tak úžasně nevděčná a nerozumná je láska k majetku! Jak je mi líto, když lidé tyto marnosti milují a Mne nemilují. A přece já Jediný jim mohu lásku láskou oplatit, ne láskou pomíjející, ale nepomíjející a věčnou. Pochopíš to aspoň ty? Dáš mi svojí ochotou náhradu za nevděk ostatních? Chceš-li za mnou do života klášterního, musíš se vzdát všeho majetku a učinit věčný slib: chudoby. Nezapomeň, že před tebou, já jsem to byl, který jsem si naprostou chudobu oblíbil, a jí zůstal věrný po celý svůj pozemský život." — „Můj Ježíši! Tak málo žádáš a tak mnoho dáváš, jak bych mohl chvílečku váhat! Hle, opouštím všecko — vždyť Ty pravíš: „Jak těžko je boháči projíti do království nebeského!" Nechci být jako velbloud, kterého obložili nákladem, a byli by ho chtěli provést úzkou branou, zvanou „uchem jehelním". Chci všecku přítěž ihned odložit. Nechci mít ničeho, jen Tebe!"

Veliká oběť, ale i veliká milost.

Život řeholní ukládá ještě další oběť: ustavičné čistoty. Kdo chce dokonale následovati Krista Pána, musí se odřeknout nejenom majetku, ale i všeho ostatního, co člověk může nazývat svým, zvláště života rodinného.

Hlas Božského Spasitele, když volá k životu řeholnímu a k zachovávání ustavičné čistoty, je zvláště vábivý: „Pohleď, milá duše, na moji nejsvětější Matku, na mého pěstouna. Vidíš, že jsem se obklopil těmi, kteří se zaslíbili ustavičné čistotě, a přece nebyli proto neužitečni ve světě. Právě naopak svojí ustavičnou čistotou Maria i Josef přinesli světu užitek větší než všichni ostatní lidé dohromady. I apoštolové opustili své rodiny. A jaký nesmírný užitek přinesla světu jejich oběť. Svět nadmíru hřeší hříchy nečistoty. Potřebuji duše, které mě oslavují a dávají mi náhradu za tyto urážky dokonalou svatou čistotou. Chceš být lilií v zahradě mé Církve? Pros a dám ti sílu, které potřebuješ. „Beze mne ovšem nemůžete ničeho učiniti."

Svatý Augustin napsal těm, kteří se bojí své slabosti: „Poněvadž jsem poznal, že bez Boží pomoci nemohu být zdrženlivý, obrátil jsem se k Bohu a prosil jsem Ho."

Slib ustavičné čistoty ve stavu kněžském nebo řeholním je slibem věčným a nemůže být nikým a ničím zrušen. Proto svatý Augustin vybízí k nejvřelejší modlitbě každého, kdo si kněžské nebo řeholní povolání chce vyvolit.

Aby koruna vítězství byla zajištěna.

A konečně je ještě třetí dobrovolná oběť v životě řeholním: poslušnost. Život v klášteře je životem poslušnosti vůči představeným. Řeholník nebo řeholnice svými slavnými sliby odříká se navždy své vůle a podřizuje se provždy vůli představených. I toto jest zdánlivě veliká oběť! Ale když uvážíme, že přede všemi, kteří se takovou poslušností zavazují, sám Syn Boží „stal se poslušným až k smrti a to k smrti kříže", stává se břímě poslušnosti lehké a jho její sladké. Poslušnost je ovocem pokory a pokora se svatou čistotou mají přislíbeno první místo v nebi.

Svatý Augustin píše: „I v slibech je nejhlavnější ctnost poslušnosti. Kdybyste se postili a modlili dnem i nocí. . . a nebyli poslušni představených, všecky své ctnosti byste zničili." Svatý Řehoř Veliký ukazuje velikou cenu zvláště řeholní poslušnosti: „Ostatními ctnostmi proti zlým duchům bojujeme, poslušností nad nimi vítězíme. Kteří tedy poslouchají, budou vítězi, poněvadž podrobujíce svoji vůli dokonale jiným, vítězí nad anděly, kteří neposlušností padli."

Jak sv. Pavel později kázal: Milostí Boží jsem, co jsem!

Ačkoliv Kristus Pán nemluvil o tom všem, co vyžaduje Jeho dokonalé následování, přece jinoch se ulekl a odešel. Ale i apoštolové se divili, když slyšeli tak vážná slova: „Vpravdě pravím vám: Boháč vejde těžko do království nebeského. A opět pravím vám: Snáze jest velbloudu projíti uchem jehly, než boháči vejíti do království nebeského." Upřímně řekli: „I kdo může tedy být spasen?" A tu Božský Spasitel kratince a důrazně praví, že bez pomoci a milosti Boží by to ovšem nebylo možno, ale s milostí Boží každému všecko možno je.

Vy apoštolové budete prvními.

Apoštolové chtěli vědět nejenom pro sebe, ale i pro všecky budoucí, jaké se jim dostane odměny. A Božský Spasitel, aby je povzbudil, řekl jim, že odměna jejich bude veliká: „Vpravdě pravím, že vy, kteří jste mne následovali, při znovuzrození, kdy Syn člověka zasedne na slavném trůnu svém, seděti budete i vy na dvanácti trůnech, soudíce dvanáct pokolení israelských." Napřed přislibuje odměnu apoštolům. Zdůrazňuje slovo: kteří jste mne následovali. Tím Kristus Pán chtěl naznačit, že ne opuštění všeho, ale věrné následování Ho má největší cenu. I pohanští filosofové opouštěli svůj majetek, aby se mohli věnovat svým myšlenkám. To samo o sobě není nijak záslužné. Záslužným stává se tento skutek teprve tehdy, když je vykonán z dokonalé lásky k Ježíši Kristu. A apoštolové opravdu opustili svůj majetek a své rodiny z veliké lásky k svému Pánu a Spasiteli a chtěli Ho následovat všude a jít všude, kam je

pošle. Tak dali apoštolové nejlepší příklad všem budoucím a zasloužili si největší odměny. Na konci světa, až všichni lidé budou vzkříšeni k novému životu a dostaví se k poslednímu soudu, budou apoštolové postaveni na prvé místo u samého Krista Pána. Tak celý svět uvidí, jak velikou práci vykonali pro království Boží. Budou zasedat při soudu nad národem israelským. . . Na dvanácti trůnech — praví Pán Ježíš — ví, že trůn po Jidášovi uprázdněný bude obsazen novým apoštolem svatým Matějem. Nemluví zatím o třináctém trůnu, který také jistě nebude scházet pro svatého Pavla.

Za majetek časný statky věčné.

Nejenom apoštolové, ale všichni věrní následovníci Krista Pána obdrží mnohonásobnou odměnu už zde na zemi a pak odměnu života věčného. Stokrát více neznamená více počtem ale cenou. — Ničím nebude to, co opustili z lásky ke Kristu Pánu, proti tomu, co obdrží. Apoštolové opustili i manželky i dítky svoje. Ovšem postarali se o jejich časné zaopatření. Podle jejich příkladu i v pozdějších dobách činili tak mnozí horliví věrozvěstové a misionáři. Jejich počínání nebylo proti nerozlučitelnosti manželství, neboť se tím manželství nerozlučovalo. Manželé se vzájemným souhlasem se rozešli, aby se jeden nebo oba mohli věnovati vyššímu úkolu: následování Krista a šíření Jeho Církve.

Jinak svět, jinak Bůh.

Na konec shrnuje Pán Ježíš naučení dané po odchodu bohatého jinocha v jedinou větu: Mnozí první budou posledními a poslední prvními. Bohatý jinoch je svým majetkem a postavením mezi prvními, vy jako chudí rybáři jste mezi posledními. A v celém národě židovském mnozí a mnozí jsou na prvním místě, ale kde budou při posledním soudu? A řekl jsem vám už, kde budete vy. — Na prvním místě se mnou. Apoštolové nezapomněli nikdy na tuto událost a na tato naučení. V těžkých chvílích pronásledování a mučednické smrti byla jim všecka tato slova Božského Spasitele nejsladší útěchou.

Všem vším.

Svatý Jan Zlatoústý vypisuje, čím vším je horlivý a věrný apoštol: „Apoštolové byli nejenom rybáři. Byli sloupy, lékaři, vůdci a učiteli. Sloupy, neboť na nich spočívají základy Církve. Byli přístavy, neboť chránili před vlnami bezbožnosti. Byli vůdci, neboť ukazovali světu cestu do nebe. Byli pastýři, neboť odháněli vlky, aby ovce zachránili. Byli rolníky, neboť símě nábožnosti rozsévali a bodláčí bezbožnosti vykořeňovali. Byli lékaři, neboť rány duší hojili.“ Zasloužili si tedy za největší práci největší odměny.

O NEROZLUČITELNOSTI STAVU MANŽELSKÉHO A O PŘEDNOSTI STAVU PANICKÉHO.

Fariseové pokoušejí Pána Ježíše — Tentokrát otázkou o manželství — Je manželství rozlučitelné? — Odpověď z Písma svatého — Spojeni Bohem — A co Mojžíš? — Vina ve tvrdosti vašeho srdce — Bůh to ustanovil jinak — Hřích z rozluky manželské je hříchem proti devátému Božímu přikázání — Učedníci považují zákon o nerozlučitelnosti manželství za těžký — Pán Ježíš nepopírá — Nejlepší důvod k panictví — Koho Bůh volá, neodmítej!

Mat. 19, 1-12.

Když Ježíš dokonal tyto řeči, odebral se do Galileje a přišel do končin judských Zájordánském. I šel za ním veliký zástup, a uzdravil je tam.

Tu přistoupili k němu fariseové a pokoušeli ho, řkouce: „Jest dovoleno člověku propustiti svou manželku z příčiny kterékoliv?"

On jim odpověděl: „Což jste nečetli, že ten který stvořil lidi, na počátku mužem a ženou je učinil a řekl: ‚Proto opustí člověk otce svého i matku svou a přilne k manželce své a ti dva budou tělem jedním?' Nejsou tedy již dva, nýbrž jedno tělo. Nuže, co Bůh spojil člověk nerozlučuj."

Řekli mu: „Proč tedy přikázal Mojžíš dáti lístek zápudný a propustiti?"

Dí jim: „Pro tvrdost srdce vašeho dopustil vám Mojžíš propouštěti manželky vaše, ale s počátku tak nebylo. Pravím však vám: Kdo propustí manželku svou, leč pro smilství a pojme jinou, cizoloží, kdo pojme propuštěnou, cizoloží."

Řkou jemu učedníci jeho: „Takový-li jest poměr mezi mužem a ženou, není dobře ženiti se."

On jim řekl: „Ne všichni chápají slovo to, nýbrž ti, jimž jest dáno. Jsouť panicové, kteří se tak narodili z matky, a jsou panicové, kteří učiněni jsou jimi od lidí, a jsou panicové, kteří se sami oddali panictví pro království nebeské. Kdo může chápati, chápej."

*

Starý Zákon a rozluka manželská.

Z Galilee ubíral se Pán Ježíš do Judska. Šel Zájordáním, neboť tam měl pokoj od nástrah Židů a mohl pokojně se věnovat kázání a uzdravování nemocných. Ale i tu za Jordánem fariseové Krista Pána vyhledali. S obvyklou svojí úskočností položili Mu otázku, která se i ve školách židovských často přetřásala: zdali je dovolena rozluka manželská z nějaké příčiny. Mezi učiteli židovskými byly tehdy dva názory. Vynikající vykladatel Zákona Hillel odvolával se na knihu Zákona Mojžíšova (Deut. 24, 1.): „Pojme-li někdo manželku, ožení se s ní, ona

pak nenalezne milosti v jeho očích pro nějakou ošklivou věc, napíše jí lístek zápudný, odevzdá jí jej do ruky a propustí ji ze svého domu. . . .“ Podle Hillela mohla býti příčinou propuštění manželky jakákoliv nelibost mužova. Kdežto jiný vykladatel Zákona Šamaj tvrdil, že to, co Mojžíš nazývá ošklivou věcí, mohlo být jedině cizoložství. Ovšem za časů Krista Pána nabyl největšího rozšíření a všeobecné prakse volný a falešný názor Hillelův. Ve školách židovských potyčky o tuto věc stále trvaly a vytvořily se dvě strany: Hillelova a Šamajova. Fariseové přišli s úskokem. Domnívali se, že Kristus Pán, ať už rozhodne pro jednu nebo pro druhou stranu, v každém případě na protivnou stranu narazí. Počítali však s jistotou, že se postaví proti nejvíce rozšířené praksi Hillelově. Tak budou moci všecky stoupence Hillelovy popudit proti Kristu Pánu a snadno dosáhnout Jeho odsouzení pro „rušení Zákona“.

Léčka výtečně nastražená.

Svatý Marek, evangelista vypravuje tutéž událost. Připomíná ve svém vypravování otázku Krista Pána: „Co vám přikázal Mojžíš?“ Oni řekli: „Mojžíš dovolil napsati lístek zápudný a propustit.“ Teď nastala rozhodná chvíle, kdy Židé jistojistě čekali, že s některé stránky narazí Kristus Pán chtěj nechtěj na Zákon. Vždyť oni už jistě věděli, jak On smýšlí, věděli z Jeho kázání, že přikazuje nerozlučitelnost manželství. A proto, že to věděli a čekali jistý výsledek, přišli s touto léčkou.

Ale chytili se do ní sami nepřátelé Krista Pána.

Jenomže nepřátelé Krista Pána stále zapomínali, že před nimi stojí Zákonodárce sám se svojí Božskou Moudrostí. Zapomínali, že Starý Zákon byl nedokonalý a prozatímní a že na každé „proč“ dostane se tazatelům důkladného a nečekaného „proto“. Také se jim ho dostalo.

„Pro tvrdost srdce vašeho dopustil vám Mojžíš propouštěti manželky vaše, ale s počátku nebylo tak. Což jste nečetli, že Ten, který stvořil lidi, na počátku mužem a ženou je učinil a řekl: „Proto opustí člověk otce i matku svou a přilne k manželce své a ti dva budou tělem jedním?“ Nejsou tedy již dva, nýbrž jedno tělo. Nuže, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ Jediná příčina, proč Mojžíš dopustil rozluku manželskou byla nenapravitelná tvrdost srdce. Víme dobře, jak Mojžíš zápasil i v jiných věcech s tvrdostí srdce národa židovského. Byl to tedy ústupek zákona Mojžíšova.

Ježíš Kristus dá sílu.

Původní zákon Boží zněl jinak: Budou dva tělem jedním. Pro každé manželství řádně před Bohem uzavřené platí: Co

Bůh spojil, člověk nerozlučuj! Shovívavý Bůh přihlížel ve Starém Zákoně k slabosti člověka, jemuž nebyl ještě otevřen zdroj milosti a síly k dokonalému plnění zákona Božího. Tento zdroj otevřel se lidstvu až ze zásluh Ježíše Krista. Slabost Kristova při Jeho narození i při Jeho smrti bude silou člověka. Ze zásluh Kristových dostane se padlému lidstvu větších milostí, než měli Adam a Eva před hříchem. Následky hříchu dědičného — náklonnosti ke hříchu zůstanou, ale všecky slabosti a křehkosti člověka budou mít posilující, ustavičný a všem přístupný lék v zásluhách života i smrti Vykupitele. Tak se dostane v Zákoně Novém člověku síly, aby zachovával i povinnosti stavu manželského tak, jak Bůh původně ustanovil: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj." Manželství těmito slovy Krista Pána a pozdějším naplněním milostí Boží v Církvi svaté jest navždy zařazeno mezi svátosti.

Každé platně uzavřené manželství je nerozlučitelné.

Manželství Bohem a Církví zpečetěné jest nerozlučné. Jenom smrt může manžely řádně po katolicku sezdané rozloučit. Zákon nerozlučitelnosti nedá se ničím a pro nikoho omezit. — Manželství platně uzavřené jest ovšem jenom to, které bylo uzavřeno s obou stran dobrovolně a před katolickým knězem a dvěma svědky. — Manželství mezi nekatolíky, kteří nikdy katolíky nebyli, a kteří zachovali zákonité formy, považuje Církev katolická za platné a tedy také za nerozlučitelné. — Manželství, které nekatolicky uzavřel katolík nebo bývalý katolík jest před Bohem neplatné, a těžce hříšné. Má pouze zevnější platnost před světským zákonem. Zde tedy se nemůže jednat o nerozlučitelnost. — Také manželství uzavřené na světském úřadě je neplatné a těžce hříšné. Katolík, který by se pokusil uzavřít manželství na úřadě, dopouští se tímto skutkem těžkého hříchu, nemůže přijímat Svátosti a nedosáhne odpuštění, dokud neuzavře řádné katolické manželství. Také ovšem při takovém manželství nemluví se o nerozlučitelnosti, poněvadž zde není platného manželství.

Aby tě nemátla poznámka.

Poznámka Krista Pána: leč pro smilství, neznamená, že snad v takovém případě by byla rozluka manželská dovolena. Ani v takovém případě není možná. Kristus Pán praví těmi slovy, že manžel může odejíti od manželky, která se provinila manželskou nevěrou, ale nesmí ovšem vstoupiti do jiného manželství. Svatý Pavel to zřetelně vysvětluje: „Těm však, kteří jsou v manželství přikazuji, nikoliv já, nýbrž Pán, aby manželka od muže neodcházela; — odejde-li však, zůstaň nevdaná, anebo se smiř s mužem svým; — a muž nepropouštěj manželky své." I. Kor. 7, 10—11.

Církev neustanovila manželství, ani ho neučinila nerozlučitelným.

Svět nazývá rád Církev katolickou ukrutnou proto, že přikazuje nerozlučitelnost manželství. Taková výčitka není rozumná, protože by padala ne na Církev, nýbrž na jejího Zakladatele, který nemůže být viněn z ukrutnosti. Nerozlučitelnosti manželství je třeba, aby byla zachována důstojnost manželství. Kromě toho Kristus Pán měl nejlepší úmysl, když chtěl, aby se rodina milovala láskou věčnou.

I apoštolové se ulekli přísného zákona Krista Pána.

I apoštolové se podivili přísnosti a nesmlouvavosti přikázání o nerozlučitelnosti manželství a svůj podiv vyjádřili slovy: Takový-li jest poměr mezi mužem a ženou, není dobře ženiti se. Správně pochopili, že Božský Spasitel nepřipouští naprosto žádné rozluky, v žádném případě, když bylo manželství platně uzavřeno. Jistě jim Pán Ježíš vyložil proč: že to žádá především veliká důstojnost člověka, jako dítka Božího, a za druhé také opatrnost Zákonodárce. Kdyby totiž připustil Pán Bůh jenom v jediném případě možnost rozluky, na příklad pro cizoložství, co by činili mnozí manželé, aby dosáhli rozluky? Schválně by se takového skutku dopustili a tak by manželství křesťanské bylo vydáno úplně na pospas ničemnosti lidské.

Jako Kristus a Církev, tak manžel a manželka.

Z nerozlučitelnosti manželství vyplývají všecky vlastnosti manželství. Manžel a manželka mají míti nejenom jedno tělo, ale i jednu duši, jeden rozum a jednu vůli. K takové jednotě je nutná nadpřirozená láska. A z lásky vyplývá věrnost. Svatý apoštol Pavel v tom smyslu napsal překrásná slova manželům. Přirovnával jejich sjednocení a jejich vzájemnou lásku k poměru mezi Kristem a Jeho Církví: Ženy buďtež poddány mužům svým jako Pánu, neboť muž jest hlava ženy, jakož i Kristus jest hlava Církve; On jakožto Spasitel těla svého. Ale jako Církev poddána jest Kristu, tak i ženy buďtež poddány mužům svým ve všem. Muži, milujte své manželky, jak i Kristus miloval Církev a vydal sebe sama za ni, aby ji posvětil, očistě ji koupelí vodní při slově (křtu svatého), aby sám sobě představil Církev jako slavnou, jako takovou, která by neměla poskvrny ani vrásky nebo něco podobného, nýbrž aby byla svatá a bezúhonná. Tak i mužové mají milovati manželky jako tělo své. Kdo miluje svou manželku, sama sebe miluje; nikdo zajisté neměl v nenávisti těla svého, nýbrž živí a chová je jakož i Kristus živí a chová Církev svou, poněvadž jsme údy Těla Jeho. Efes. 5, 22—30.

Kristus Pán začal svůj Vykupitelský úřad na svatbě v Káni.

Na rodině Božskému Spasiteli nesmírně záleželo. Vždyť proto přišel s nebe, aby rodinu posvětil. Proto se narodil a žil v rodině, aby na všech členech svaté rodiny Nazaretské ukázal, jak má rodina vypadat, aby se mu zalíbila. A nejvřelejší přání, které Kristus Pán vyslovil i v poslední době, bylo, aby rodiny se zasvěcovaly Jeho nejsvětějšímu Srdci. Svatá Markéta Alakok je svědkem tohoto přání. Srdce Božského Spasitele naplněné nevýslovnou láskou k rodinám, chce být jediným zdrojem časného i věčného blaha každé rodiny. A na kom záleží, aby tomu tak skutečně bylo? Na rodině samé. S důvěrou může se každá rodina přivinout k tomuto Srdci, které dostatečně ukázalo, jak umí milovat. Štěstí rodiny záleží ve věčné lásce a ve šťastném shledání. Kdo to všecko může dát? Jedině Srdce Ježíšovo.

Vzpomeň na Ruth a na Tobiáše.

Podmínky dokonalého odevzdání rodiny pod ochranu Srdce Ježíšova jsou jednoduché. Už snoubenci mají na tuto stránku svého budoucího manželství počítat a činit všecko tak, aby si získali lásku a nejvyšší požehnání otcovského Srdce Ježíšova. Oba dobře ví, jak miluje a jak žehná čistým duším. Nejlepší příprava k manželství je svatá čistota. A svatou čistotu zase pomáhá zachovat svátostný Ježíš. Časté svaté přijímání, alespoň měsíční, jsou stupně k trůnu Krále rodin.

Jeden Host nesmí na svatbě scházet.

Životní svatá zpověď před přijetím stavu manželského a svaté přijímání je vroucím pozváním Pána Ježíše na svatbu, jemuž On neodolá. A přinese sebou dary, proti nimž zlato a stříbro jsou bezcenné smetí.

Společná modlitba.

„Pane zůstaň s námi!“, jak také jinak by měli manželé prosit, vždyť ví a tuší, jak těžký je život v rodině. „Zůstaňte v lásce mé!“ oplátkou praví jim Pán Ježíš. Jak mají vyplnit tento rozkaz a přání? Denní modlitbou: ráno a večer, před jídlem a po jídle, když zvoní, před prací a po práci, v pokušení a ve všech potřebách. A to modlitbou, pokud je to jenom možné, společnou. „Kde jsou dva nebo tři shromáždění ve jménu mém, tam Já jsem uprostřed nich.“ Zbožnou návštěvou služeb Božích v neděli a ve svátek, a je-li možno i ve všední den. Ježíš Kristus se obětoval krvavě za štěstí manželů na kříži a obětuje se za ně nekrvavě při každé Mši svaté. Ze svatostánku volá: Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím a naleznete pokoj duším svým. Almužna nikoho neochudí, a Mše svatá nikoho neopozdí. Ke skutkům zbožnosti musí při-

stoupit i skutky křesťanského milosrdenství: „Co jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste učinili.“ Nesmí manželé pouštět do svého příbytku hřích . . . hřích hněvů, hřích proklínání, a ostatní, které nemají ani býti jmenovány mezi křesťany.

Kolik dítek?

Manželství ustanovil Pán Bůh proto, aby z něho vzešly dítky. Kolik? Tolik, kolik Pán Bůh bude chtít. Nedovoleným způsobem zasahovat do povinností manželských a užívání manželství by znamenalo ztrátu toho nejdražšího: přátelství s Kristem Pánem.

Nechejte a nebraňte!

Výchova dítek je největším uměním a nejtěžším úkolem rodičů. Když Kristus Pán bude Králem rodiny, bude rodičům nápomocen. Starý Zákon je plný krásných příkladů, čeho je třeba ku zdárné výchově. Božský Spasitel hlásí se tu ku svému právu: „Nechejte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, neboť jejich jest Království nebeské.“ Co to znamená? Že celá rodina i s dětmi a to od nejranějšího věku má často hostit Krále a Otce rodin ve svých duších.“

Jedinému Bohu!

Ale není jenom stav manželský. Je také stav panický. Také o tomto stavu Božský Spasitel mluvil k apoštolům. Stav manželský není pro každého. Někoho volá Pán Bůh ku stavu panickému svobodnému ve zdrženlivosti a svaté čistotě. Proč? Bezpochyby proto, aby se tím více věnovali službě Boží. Mohou být ovšem různé příčiny k zachovávání svobodného stavu: někdy je to zdraví a příčiny tělesné, jindy jsou tyto příčiny z lidí, z rodinných příčin, a někdy jest to sama svobodná vůle člověka, která chce svoji lásku a svoji službu věnovati službě Boží a ve službě Boží také službě bližního. A to jest právě služba Boží ve stavu kněžském nebo řeholním. K tomu vybízel v předešlé kapitole Božský Spasitel slovy: „Jdi, prodej co máš, a pojď a následuj mne!“ Následování Krista Pána se děje v chudobě, svaté čistotě, poslušnosti.

Svatý Pavel mluví.

Svatý apoštol Pavel chce zde ještě něco říci o stavu manželském a zvláště panickém: „V příčině panen však nemám příkazu Páně, ale radu dávám jako takový, jenž jsem došel milosrdenství od Pána, abych byl spolehlivým rádcem.

Já pak vás šetřím!

Myslím tedy, že jest to dobré pro přítomnou potřebu, ano že jest dobré člověku tak býti (ve stavu panickém). Jsi vázán k manželce? Nehledej rozvazu. Prost jsi manželky? Nehledej manželky. Oženíš-li se však, nezhřešíš, a vdá-li se panna, nezhřeší: avšak útrapy tělesné budou míti lidé takoví; já pak vás šetřím.

Vzhledem k pomíjejícnosti.

Pravím však toto: Bratři, čas je krátký; zbývá, aby také ti, kteří mají manželky, byli tak, jako by jich neměli, a ti, kteří pláčí, jako by neplakali, a kteří se radují, jakoby se neradovali, a kteří kupují, jakoby v držení nebyli, a kteří užívají toho světa, jakoby neužívali; neboť tvářnost tohoto světa pomíjí.

Blíž k Tobě, Bože můj!

Přeji si však, abyste byli bez starosti. Kdo není ženat, stará se o věci Páně, kterak by se zalíbil Pánu. Kdo však se oženil, stará se o věci světské, kterak by se zalíbil ženě, a jest rozdělen.

A žena nevdaná, totiž panna, myslí na věci Páně, aby byla svatá tělem i duchem; provdaná však myslí na věci světské, kterak by se zalíbila muži. To však pravím k vašemu prospěchu nikoliv abych na vás vrhl osidlo, nýbrž abyste počestně a vytrvale sloužili Pánu bez roztržitosti. I. Kor. 7, 25—35.

PODOBENSTVÍ O DĚLNÍCÍCH NA VINICI. PÁN JEŽÍŠ PŘEDPOVÍDÁ APOŠTOLŮM SVÉ UMUČENÍ A VYBÍZÍ JE K POKOŘE.

Hospodář najímá dělníky na úsvitě — Smlouvá s nimi mzdu — Později najímá nové dělníky — Hodinu před ukončením práce najímá ještě další — Vyplácení mzdy — Stejně všem — Hospodář je nejenom spravedlivý, ale i dobrý — Mnoho povolaných, ale málo vyvolených — Na cestě do Jerusalema — Pán Ježíš předpovídá celé své umučení a smrt — své zmrtvýchvstání — Starostlivá matka sv. Jana a Jakuba Staršího — Tušili, že se stane něco důležitého a chtěli si zajistiti místa — Podmínkou bude píti kalich hořkosti — A jak Otec ustanoví — Kdo chce být větším, buď služebníkem — Pán Ježíš vzorem.

Mat. 20, 1-28.

„Podobno je totiž království nebeské hospodáři, který vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na svou vinici. Smluviv pak s dělníky denár na den, poslal je na vinici. A vyšed okolo třetí hodiny, uzřel jiné státi na trhu a zaháleti. I řekl jim: ‚Jděte i vy na vinici mou, a co bude spravedlivo, dám vám.' A šli. Opět vyšel o šesté i deváté hodině a učinil taktéž. Ale vyšed

o hodině jedenácté, nalezl jiné ani stojí. I řekl jim: „Co tu stojíte, celý den zahálejíce?‘ Řkou jemu: ‚Nikdo nás nenajal.‘ Dí jim: ‚Jděte i vy na vinici mou.‘ A když byl večer, řekl pán vinice svému správci: ‚Zavolej dělníky a dej jim mzdu, počna od posledních až do prvních‘. Přišedše tedy ti, kteří nastoupili o jedenácté hodině, dostali po jednom denáru. Přišedše pak i první, domnívali se, že dostanou více; dostali však i oni po jednom denáru. A dostavše, reptali proti hospodáři řkouce: ‚Tito poslední pracovali jedinou hodinu, a dal jsi jim zrovna tolik, co nám, kteří jsme nesli břímě i horko dne.‘ Ale on odpověděv jednomu z nich pravil: ‚Příteli, nečiním tobě křivdy. Což jsi nesmluvil se mnou jeden denár? Vezmi, co je tvoje a jdi. Chci však také tomuto poslednímu dáti tolik co tobě. Či snad nesmím učiniti se svým, co chci? Či jest oko tvé zlé, že já jsem dobrý?‘ Tak budou poslední prvními a první posledními; neboť mnoho jest povolaných, ale málo vyvolených."

A když se Ježíš ubíral do Jerusalema, pojal dvanáct učedníků stranou a řekl jim cestou: „Hle, bereme se vzhůru do Jerusalema, a Syn člověka bude vydán veleknězím a zákoníkům, a ti jej odsoudí na smrt a vydají pohanům, aby se mu posmívali, jej bičovali a ukřižovali; ale třetího dne vstane z mrtvých."

Tu přistoupila k němu matka synů Zebedeových se svými syny a klanějíc se mu, prosila ho za něco. On jí řekl: „Co chceš?" Dí jemu: „Řekni, aby tito dva synové moji seděli v tvém království jeden po pravici a jeden po levici tvé." Ale Ježíš odpověděl: „Nevíte, zač prosíte. Můžete píti kalich, který já budu píti?" Řkou jemu: „Můžeme." Dí jim: „Kalich můj sice píti budete, seděti však na pravici nebo na levici mé není mojí věcí dáti vám, nýbrž těm, jimž je to připraveno od Otce mého."

A uslyševše to deset ostatních, rozmrzeli se na ty dva bratry. Ale Ježíš zavolav je k sobě řekl: „Víte, že knížata národů tvrdě nad nimi panují a velmoži jim dávají cítit svou moc. Tak nebudiž mezi vámi, nýbrž kdo chce býti mezi vámi větším, buď vaším služebníkem, a kdo chce býti mezi vámi prvním, buď sluhou vaším, jako Syn člověka nepřišel, aby mu bylo slouženo, nýbrž aby sloužil a dal život svůj na vykoupení za mnohé."

Ještě ku konci posledního vypravování.

Poslední slova Krista Pána v předešlém vypravování silně se dotkla apoštolů. Působila na ně jako povzbuzení, aby nehleděli na bohatství a na světské přednosti a aby se nermoutili nad svojí nepatrností a chudobou ve světě. Ale zároveň vzbudila tato slova v duších apoštolů obavy i naděje, jak to bude s je-

jich postavením v Království Božím. Touha porozumět tajemným slovům Božského Spasitele a najít v nich něco dobrého pro sebe, pudila apoštoly k různým myšlenkám a snad i řečem.

Smysl podobenství.

K vysvětlení použil Kristus Pán prostinkého ale velice názorného podobenství o dělnících na vinici. Především k jasnému porozumění je třeba vědět, že se hodiny v době Krista Pána počítaly od rána. V našich šest hodin ráno byla u Židů první hodina. V našich poledních dvanáct hodin bylo u Židů šest hodin a večer v našich šest hodin bylo u nich hodin dvanáct. V podobenství přirovnává Pán Ježíš Boha k hospodáři. Trh jest svět. Vinice jest Církev. První dělníci najatí na práci za smluvenou mzdu jsou Židé. Ostatní nezaměstnaní jsou pohané. S nimi se Hospodář na žádné smlouvě neujednává. Povolává je podle svých věčných úradků. Mzda je pro všecky jedna: blaženost nebeská. První povolaní — Židé chtěli být také jedinými povolanými, nechtěli, aby pohané měli účast na dobrech Mesiášských. Je to trest na ně: budou poslední, ačkoliv měli být první povoláni do Církve Kristovy. Jak je tomu s národy, tak i s jednotlivci. Pán Bůh Bůh povolává svojí milostí i jednotlivce různě ku spáse. Někdo je ve službě Boží a pracuje pro život věčný od dětství. Někdo je povolán později, ve věku jinošském, někdo ve věku mužném, ve věku stařeckém, někdo až před smrtí. Nejenom pohanství a nevěra je nezaměstnaností a nečinností ve službě Boží, je jí také hříšný život. Povoláním k opravdové záslužné a odměny hodné práci pro Boha je kajícné obrácení z života hříšného k životu spravedlivému.

Dílo milosti Boží ve vyvolené duši zavazuje k pokorné vděčnosti.

Každé povolání a vyvolení člověka ku spáse je dílem milosti Boží. Každý okamžik vychází Božský Hospodář na tržiště světa. Každý okamžik volá tisíce a tisíce duší za dělníky na svou vinici, do Církve, kterou ku spáse všech lidí založil. Volá skrze svoje správce: kněze, biskupy, misionáře, na kazatelnách, u oltářů, ve zpovědnicích, skrze slovo Boží mluvené i tištěné. Svatý Pavel v prvním listě k Timotheovi to připomíná: „Bůh a Spasitel náš chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli k poznání pravdy.“ I. Tim. 2, 4. A jak to činí, jak ku spáse volá, píše tentýž apoštol: „Slovo o kříži jest totiž pošetilostí pro ty, kteří hynou, pro ty však, kteří se zachraňují, to jest pro nás, jest mocí Boží. Neboť psáno jest: „Zkazím moudrost mudrců a zavrhnu opatrnost opatrných.“ Kde jest mudrc, kde zákoník, kde vzdělanec, tohoto věku? Neučinil-liž Bůh pošetilostí moudrost tohoto světa? Neboť poněvadž ve

zjevené moudrosti Boží svět nepoznal Boha tou svou moudrostí, zalíbilo se Bohu pošetilostí v hlásání spasiti ty, kteří věří. Vždyť jako Židé vyžadují zázraky, tak pohané hledají moudrosti, my však hlásáme Krista ukřižovaného, pohoršení Židům, pohanům pošetilost, ale těm, kteří jsou povoláni, Židům i pohanům, Krista, Boží to moc, a Boží moudrost; neboť — pošetilá — věc Boží jest moudřejší než lidé, a — slabá — věc Boží jest mocnější nad lidi. Hleďte jen na své — povolané — bratři, že ne mnoho moudrých podle těla, ne mnoho mocných, ne mnoho urozených jest mezi vámi; ale co pošetilé jest podle soudu světa, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré, a co slabé jest, podle soudu světa, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil silné; a co neurozené jest ve světě a opovržené a čeho není, to vyvolil Bůh, aby zkazil to, co jest; a to k tomu konci, aby žádný člověk nemohl se chlubiti před Bohem. Z Něho však vy jste v Kristu Ježíši, který stal se nám milostí Boží — moudrostí a spravedlností a posvěcením i vykoupením, aby se uskutečnilo, co jest psáno: „Kdo se chlubí, Pánem se chlub." I. Kor. I. 18—31.

Služba Pánu Bohu se nepočítá podle roků, ale podle horlivosti.

Za druhé nabýváme z podobenství poučení, že nezáleží na tom, jak dlouho kdo Pánu Bohu sloužil, ale že všecko záleží na tom, jak horlivě a jak věrně tak činil. Totéž Duch svatý připomíná v knize Moudrosti (4, 7, 13.): „Spravedlivý však, byť i před časem smrtí zachvácený, v pokoji bude . . . Došed v krátku vrcholu mravnosti vyplnil časy mnohé."

Pro odměnu Otcovské lásky.

Jak si představoval Božský Spasitel práci člověka-křesťana jako dělníka na vinici Páně? Má pracovat Boží dělník jenom proto, aby došel odměny, jako se to děje ve světě? I když mluví Kristus Pán v tomto podobenství o dělnících, myslí na dítky Boží. Jinak pracuje pouhý dělník, jinak pracuje syn. I když mluví o mzdě nemyslí na mzdu pouhého nádeníka, ale na odplatu otcovské lásky za synovskou lásku. Jak píše svatý Jan v úvodu Evangelia: „Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. Kdožkoli však ho přijali, dal jim moc státi se dítkami Božími, těm totiž, kteří věří ve jméno Jeho, kteří se zrodili nikoliv z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha." Jan I, 12. 13. A zase svatý Pavel napsal: „Vždyť všichni ti, kteří se dávají vésti Duchem Božím, jsou synové Boží. Neboť nepřijali jste ducha služebnosti, abyste se zase strachovali, nýbrž přijali jste Ducha synovství, ve kterém voláme: „Abba, Otče!" Ano i Duch vydává svědectví s duchem naším, že jsme dítkami Božími. Jsme-li však dítkami, jsme i dědici: dědici

Božími a spoludědici Kristovými, ačli spolu s ním trpíme, abychom s ním i oslaveni byli." Řím. 8, 14.—17.

Dobré skutky vykonané před hříchem těžkým oživí, dobré skutky vykonané v těžkém hříchu neoživí nikdy.

Aby práce na vinici Páně zasloužila odměny věčné lásky Boží, musí tato práce být konána v milosti Boží. To znamená: Vykonášli dobrý skutek, ale žiješli v nepřátelství s Pánem Bohem, poněvadž jsi se dopustil těžkého hříchu, nemá tvůj dobrý skutek a všecky dobré skutky vykonané v těžkém hříchu žádné zásluhy pro nebe. Také všecky tvoje dobré skutky z celého života, dokud jsi ve hříchu těžkém, nemají žádné ceny pro nebe. Těžký hřích tě činí nepřítelem Božím, pomocníkem zlého ducha, jeho otrokem, a nedopřává ti žádného podílu na odměně dítek Božích. Marnotratný syn se musí kajícně vrátit k Otci vyznáním hříchů ve svaté zpovědi. V tu chvíli kdy jsi dosáhl synovství Božího po svaté zpovědi, oživly také tvoje dobré skutky a nabyly svoji záslužnost pro nebe. Být dobrým dělníkem na vinici Páně znamená být dítkem Božím, neztratit ani na okamžik posvěcující milost Boží. Ty okamžiky našeho života, které jsme prožili bez posvěcující milosti Boží v těžkém hříchu jsou pro věčnou odplatu úplně ztraceny. To je ovšem ztráta nesmírná. Neztrácíme jenom my, ale ztrácí také Pán Bůh všecky projevy synovské lásky, které jsme mu po dobu těžkého hříchu prokazovati měli a neprokazovali.

V jedné odměně nesčíslné stupně.

Jeden denár bude dán všem, jedno nebe a jeden život věčný, ovšem ne ve stejném stupni. Svatý Augustin k tomu praví: „Nebude tam život jednoho delší než život druhého, nýbrž život věčný bude všem společný. Ale jinou odměnu tam bude mít panenská čistota, jinou mučednické utrpení, a jinou jiné zásluhy obdrží." Odměna v nebi se bude násobit počtem dobrých skutků, bude se měřit velikostí lásky při každém i nejmenším dobrém skutku. I nejmenší dobrý skutek vykonaný z dokonalé lásky k Ježíši Kristu bude mít nesmírnou cenu a podle ceny také odměnu. Skutky milosrdenství, zbožné modlitby, a zvláště přítomnost na Mši svaté a hodná svatá přijímání budou odpočítána a vyvážena zlatem lásky Boží.

Co apoštolové nemohli pochopit.

Už dvakrát mluvil Božský Spasitel o svém umučení, nyní mluví po třetí a to již se vší jasností. Usmrtí jej svým rozsudkem velekněží a zákoníci, pohané budou nástroji a vykonavateli rozsudku. Smrt Jeho bude předcházet posměch, bičování. A smrt bude ta nejpotupnější, smrt vyvrhelů a zlo-

činců, na šibenici kříže. A k tomu všemu šel Božský Spasitel dobrovolně. Aby vyvrženým a zločinným vydobyl čest dítek Božích, vzal hříchy všech i pokutu za ně na sebe. Všichni apoštolové stali se svědky této dobrovolné oběti Syna Božího. Apoštolové to nepochopili, ale zapamatovali si to. Až Kristus Pán vstal z mrtvých pochopili. Sám jim to vyložil podle proroků, že musil trpět a umřít, aby byl Vykupitelem a Spasitelem hříšných.

Něco pochopili.

Co apoštolové ze slavnostních slov Pána Ježíše pochopili bylo, že se blíží chvíle, kdy bude zřízeno vytoužené Království Boží na zemi. Co se už na ně natázali Božského Spasitele! A jak to bývá u lidí! Když se někde něco zřídí, z čeho lidé mohou mít užitek a prospěch, pěkné postavení a zaopatření, jak se tam hrnou, jak shání protekci. Nedivme se apoštolům! Kristus Pán jich ponechával zatím v jejich lidských slabostech i v této jakési ctižádosti.

Taková prosba hodné matky je Božskému Spasiteli vždycky milá.

Svatý Petr přede všemi apoštoly měl přislíbený nejvyšší úřad. Kdo bude po něm? Dva bratři svatý Jan a svatý Jakub starší, kteří svého Mistra a Pána, po svatém Petru opravdu nejvíc milovali, měli starost. Což kdyby v Království Kristově byli nějak posunuti dále, že by nebyli po boku svého tak milovaného Pána. Nešlo jim tak o nějakou hmotnou přednost. Jenom o tu blízkost Pána a Spasitele. Vždyť je jich všech dvanáct, všichni nemohou být po boku Pána Ježíše, někteří musí přijít poněkud dále. Svatý Jan a svatý Jakub si to nedovedli ani představit. Vždycky doposud zaujímali místo nejbližší, všude byli s ním. A tu měla pomoci matka apoštolů. Kristus Pán ji měl velmi rád. Vždyť mu vychovala dva nejlepší apoštoly. „Maminko, běž a pros za nás, abychom zůstali po boku Pána Ježíše i v Jeho království!"

Ctižádostivá láska.

A opravdu! Co by neudělala matka pro své milované syny, zvláště matka Salome, která tak dobře rozuměla prosbě i lásce svých synů. Nebyla to žádná hamižná ctižádost! Byla to nanejvýš ušlechtilá a veliká láska ke Kristu Pánu, která přiměla matku k veliké prosbě za syny: „Řekni, aby tito dva synové moji seděli v tvém království jeden po pravici a jeden po levici tvé." Ovšem že tato vroucí snaha a tužba narazila na tutéž tužbu a snahu ostatních apoštolů, kteří ji také v sobě ukrývali. Ani podmínka Božského Spasitele apoštoly nezarazila. „Budeme píti

každý kalich, třeba i plný hořkosti." Mezi apoštoly povstala mrzutost.

Tak to chce mít Božský Spasitel mezi svými učedníky.

A zase této příležitosti Božský Spasitel použil a napomenul svaté své učně k pokoře. To co se v malém odehrálo mezi nimi, to se často stává u světských vladařů a velmožů. Tam panuje ctižádost, tam panuje pýcha, se všemi důsledky se závistí a hněvem, se spory a různicemi. V království Božím tak být nesmí. A aby bylo jasno, ukáže Pán Ježíš sám, jak se to dělá v království Božím: Jako Syn člověka nepřišel, aby mu bylo slouženo, nýbrž aby sloužil a dal život svůj na vykoupení za mnohé, tak nechť je tomu i mezi vámi: „Kdo chce býti mezi vámi větším, buď vaším služebníkem, kdo chce mezi vámi býti prvním, buď sluhou vaším!"

PÁN JEŽÍŠ UZDRAVUJE SLEPÉ U JERICHA. OBRACENÍ ZACHEOVO. O DESÍTI HŘIVNÁCH.

Slepý před Jerichem — Vytrvalá důvěra a prosba došla odměny — Vrchní nad výběrčími daně — Aby viděl Pána Ježíše — Pán Ježíš do domu Zacheova — Reptání Židů — Zacheus se raduje a činí opravdové pokání — Škodu chce nahradit — polovici majetku rozdat chudým — Požehnání Boží v rodině Zacheově — Podobenství připravující k blízkému umučení Páně — Deset hřiven — Užitek z nich — Vyúčtování se služebníky věrnými i nevěrnými — Další slepí uzdraveni.

Luk. 18, 35 - 19, 27.

Když pak se přibližoval k Jerichu, slepec jeden seděl u cesty a žebral. Uslyšev zástup mimo jíti, tázal se, co to jest. Řekli mu, že Ježíš Nazaretský tudy jde.

I zvolal: „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!" Ale ti, kteří šli napřed, domlouvali mu, aby mlčel.

On však mnohem více křičel: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou." I zastavil se Ježíš a kázal ho k sobě přivésti. Když se přiblížil, tázal se ho: „Co chceš, abych ti učinil?" On řekl: „Pane, ať vidím."

I řekl mu Ježíš: „Prohlédni, víra tvá tě uzdravila." Ihned prohlédl a šel za ním velebě Boha. A veškeren lid uzřev to vzdal chválu Bohu.

A vešed ubíral se Jerichem. A hle, byl tu muž, jménem Zacheus, a ten byl vrchním nad celníky; a byl bohat. I hleděl spatřiti Ježíše, který to jest, ale nemohl pro zástup, neboť byl malé postavy.

Běžel tedy napřed a vystoupil na strom planého fíku, aby ho uviděl, neboť tudy měl jíti. Když Ježíš přišel k tomu místu,

pohleděv vzhůru, spatřil jej a řekl mu: „Zachee, sestup spěšně dolů, neboť dnes musím v domě tvém zůstati."

I sestoupil spěšně a přijal ho s radostí. Všichni vidouce to, reptali řkouce: „K člověku hříšnému zavítal."

Zacheus však přistoupiv, řekl Pánu: „Hle polovici majetku svého, Pane, dávám chudým, a oklamal-li jsem koho v čem, navrátím čtvernásobně." Ježíš mu řekl: „Dnes dostalo se spásy tomuto domu, neboť i on jest syn Abrahamův. Přišelť Syn člověka hledat a spasit, co zahynulo."

Poněvadž ho poslouchali, připojil ještě jedno podobenství, protože byl blízko Jerusalema, a oni se domnívali, že království Boží zjeví se hned.

Pravil totiž: „Jeden urozený člověk odebral se do daleké krajiny, aby ujal pro sebe království a opět se vrátil. Povolav deset služebníků svých, dal jim deset hřiven a řekl jim: ‚Těžte jimi, dokud nepřijdu'.

Ale spoluobčané jeho nenáviděli ho a poslali za ním poselství se vzkazem: ‚Nechceme, aby tento kraloval nad námi'.

Když se tedy vrátil, nastoupiv království, dal povolati k sobě ony služebníky, kterým byl dal peníze, aby zvěděl, kolik každý vytěžil."

I přišel první a řekl: ‚Pane, hřivna tvá vyzískala deset hřiven'. On mu řekl: ‚Dobře, služebníku dobrý, že jsi byl nad málem věrný, měj moc nad desíti městy'.

A přišel druhý, řka: ‚Pane, hřivna tvá vyzískala pět hřiven'. I tomu řekl: ‚Také ty buď nad pěti městy'.

Přišel jiný a řekl: ‚Pane, tu jest hřivna tvá, kterou jsem měl uloženu v šátku; neboť bál jsem se tebe, poněvadž jsi člověk přísný: bereš, čeho jsi nepoložil, a žneš, čeho jsi nerozsel'.

Dí mu: „Z úst tvých tě soudím, služebníku špatný. Věděl jsi, že já jsem člověk přísný, bera, čeho jsem nepoložil, a žna, čeho jsem nerozsel? I proč jsi neuložil peněz mých, abych já přijda vybral je i s úrokem?"

A řekl těm, kteří tu stáli: ‚Vezměte od něho hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven'. I řekli mu: ‚Pane, má deset hřiven'. „Pravím vám, že každému, kdo má bude dáno, tomu pak, kdo nemá, bude odňato i to, co má. Ale ty nepřátele mé, kteří nechtěli, abych kraloval nad nimi, přiveďte sem a usmrťte je přede mnou'."

Mat. 20, 29-34.

Když vycházeli z Jericha, šel za ním veliký zástup. A ejhle, dva slepci seděli u cesty a uslyševše, že Ježíš tudy jde, zvolali: „Pane, smiluj se nad námi! Synu Davidův!" Zástup jim domlouval, aby mlčeli.

Ale oni tím více volali: „Pane, smiluj se nad námi! Synu Davidův!" I zastavil se Ježíš a zavolav je řekl: „Co chcete, abych vám učinil?" Řkou jemu: „Pane, ať se otevrou oči naše!" I slitoval se nad nimi Ježíš a dotkl se očí jejich. Hned prohlédli a šli za ním.

*

Hromadné uzdravování slepých.

Při svém příchodu do Jericha uzdravil Božský Spasitel několik slepých. A skoro stejným způsobem: Slepí volali a křičeli k němu o pomoc. On nějakou chvíli je nechal volat, když viděl jejich vytrvalost a důvěru, uzdravil je.

V slepotě volej a křič ke Kristu Pánu.

„Víra tvá tě uzdravila," těmi slovy doprovázel Božský Spasitel uzdravení slepých. Zajisté, že toto hromadné uzdravování věřících a prosících slepců mělo ještě vyšší smysl. Kristus Pán blíží se k Jerusalemu. Je v poslední stanici před městem, v němž se má již brzy dokonat vykoupení lidstva. Celé lidstvo bylo jako ubohý slepec. Jestliže se dostávalo od Božského Spasitele světla tělesně slepým, tím více bude připraveno světlo milosti z vykonaného vykoupení pro všecky, kteří po tomto světle budou toužit a budou po něm volat. Víra je sice dar a milost Boží, ale její přijetí záleží od spolupůsobení člověka. Víra přijatá ukazuje a ozařuje člověku cestu k pravému pokání a ku spáse. V tom smyslu napsal svatý Řehoř: „Kdokoliv slepotu ducha svého poznává, ten volej a křič z hloubí srdce svého o pomoc ke Kristu. Zástup myšlenek hledí v tom volání tobě zabrániti. Ne jedenkrát hříšné myšlenky napadají člověka při modlitbě. Ale tím hlasitěji nechť se ozývá hlas srdce našeho, aby přehlušen byl ryk náruživosti a vášní."

Dvojí druh slepoty duševní.

Slepí byli přemnozí Židé. Jenomže ti většinou se zatvrdili a o světlo víry nestáli. Chtěli raději zůstat ve své slepotě. Slepí byli pohané. Neznali pravého Boha, klaněli se mrtvým modlám. Žili ve hříchu, v mravní nečistotě, v násilí a ukrutnostech, měli zvyk usmrcovat staré rodiče, dítky obětovali modlám, dopouštěli se lidojedství. A tito pohané hrubí a nevzdělaní přece měli touhu po vykoupení a později ochotně otvírali svá srdce svaté víře.

Jericho tenkrát a dnes.

Kristus Pán vešel do města. Jericho bylo položeno v úrodné a zdravé krajině. V době Krista Pána bylo městem obchodním a sídlem úředníků, kteří vybírali clo. Dnes bývalé město je v sutinách, na místě jeho stojí chudá ves Ericha.

Užitek veliké touhy Zacheovy po Kristu Pánu.

Veliký zástup lidí tlačil se kolem Božského Spasitele, a mezi jinými byl v zástupu zvědavých také Zacheus, vrchní nad celníky. Pánem sice byl velikým, ale postavy byl malé. Byl

by rád Krista Pána alespoň viděl. Netížil si a nestyděl se, vylézti na fíkovník. A četli jsme, jak jeho statečnou touhu Božský Spasitel odměnil. „Zachee, sestup spěšně dolů, dnes v domě tvém chci zůstati." Přešťastný Zacheus sestoupil a přijal Pána Ježíše s velikou radostí ve svém domě. Ale ostatní obyvatelé Jericha reptali, že navštívil hříšného člověka.

Zacheus prohlédl.

Pán Ježíš věděl, co činí. Zacheus měl sice dobré oči, ale duchovně byl slepý. Jako ti tělesně slepí, zatoužil i on po Kristu Pánu. Ani sám nevěděl proč. Vždyť všeho měl hojnost, měl peníze, služebnictvo, všecko měl, a přece nebyl spokojen. Toužil po lepším. Milost Božího ho táhla za Kristem Pánem a on se nevzpíral. A našel, po čem toužil. Po zkroušeném vyznání svých hříchů zvláště proti sedmému Božímu přikázání dosáhl odpuštění a pokoje duše. Milost svaté víry osvítila jej pro vždy. Stal se učedníkem Páně, později žákem svatého Petra. Byl podle tradice od svatého Petra ustanoven biskupem v Cesareji.

Jak užitečné a sladké je poddat se milosti Boží.

Obrácení Zacheovo bylo skutkem velmi záslužným, protože překážky obrácení: majetek a všecko, co s majetkem souvisí, byly velice těžké. A přece Zacheus je všecky překonal. Milost Boží mu byla nápomocná. On jenom vzbudil dobrou vůli, vševědoucí a milosrdný Dobrý Pastýř ji viděl a hned k němu pospíchal, aby za oběť a přemožení sebe odměnil jej neskonale. Byl nepatrné postavy, ale ukázalo se, že duchem byl veliký. Byl počítán mezi hříšníky, ale svým obrácením a svým dobrým příkladem nejenom sám sebe posvětil, ale přispěl k obrácení a posvěcení přemnohých duší. Tehdy v zástupu ho nebylo vidět, nyní jeho postava vyniká z Evangelia, že ji vidí všecky věky a celý svět. Jak je to dobré a užitečné nevzpírat se milosti Boží a poddávat se jejímu sladkému násilí, které člověka vede k věčnému blahu.

Jako strom Zacheův.

Svatí Otcové viděli ve stromě fíkovém náznak svatého kříže. Tento druh fíkovníku nebyl příliš ceněn. Ovoce jeho nemělo tak výtečnou chuť jako ovoce jiných druhů. Přece však hojné jeho ovoce bývalo každodenní potravou prostého lidu. Tak strom svatého Kříže byl pohrdáním pro Židy a pro pohany bláznovstvím. A přece převzácný plod tohoto stromu Spásy, stále dává pokrm svatého přijímání milionům pokorných duší. Jako onen strom takřka volal na Zachea, aby ho použil ku své spáse, tak na nás volá svatý Kříž a Svatostánek,

abychom v jejich stínu našli občerstvení a spásu. Židé pohrdli, i dnes mnozí pohrdají. Pak ovšem platiti budou slova Moudrosti z knihy Přísloví: (1, 24. 28) „Za to, že volala jsem, a odpírali jste, že jsem svou ruku vztáhla a nikdo nedbal, že jste pohrdli všelikou mou radou, a mých domluv jste si nepovšimli. . . Tu budou mne vzývat, ale nevyslyším, pilně mne hledat, ale nenajdou mne. .“

Do tvého domu. — Svaté přijímání.

„Dnes v domě tvém musím zůstati.“ Božský Spasitel těmito slovy otevírá svoje Srdce, Srdce Dobrého Pastýře. Nejenom Zacheus toužil po Kristu Pánu. I Božský Spasitel toužil po duši, aby jí mohl prokázati nejvyšší milost a dobrodiní. A tak totéž Srdce Boží touží i po nás, po každém zvlášť, jako bych byl jenom já na světě, jako bych byl jenom já, jemuž svoji lásku a milosrdenství prokázati touží. Ó sladká důvěrnosti Boha s duší! My víme, co máme v Tobě, ale nevíme a nechápeme, co ty máš v nás! Dej nám tu milost, abychom si nade všecko na světě vážili Tvého přelaskavého „musím.“

Pravé zadostučinění.

Zacheus si chtěl zasloužiti lásky Spasitelovy a proto konal pokání opravdové a upřímné. Když slyšel, že Židé jím pohrdají jako hříšníkem a Kristu Pánu to mají za zlé, že vešel k němu do domu, lítostivě volal, jakoby se bál, aby Kristus Pán opravdu jím nepohrdl a neodešel jinde: „Hle, polovici majetku svého, Pane, dávám chudým a oklamal-li jsem koho v čem, navrátím čtvernásobně.“ Co záleželo Zacheovi na majetku, když má Pána Ježíše. Dobře ví, co On má rád a co rád vidí, že je to zvláště štědrost a láska k bližnímu. Neváhá ani dost málo dát náhradu i čtyřnásobnou, kdyby snad někoho byl o něco připravil. Chce být podle vůle Pána Ježíše dokonale spravedlivý a svatý, aby lásky Jeho nikdy neztratil.

Hříšníci vás předejdou.

Kristus Pán naznačil Židům, že neprávem pohrdají Zacheem jako hříšníkem. I jako hříšník nepřestal být potomkem Abrahamovým. A Spasitel přišel pro hříšníky.

Jak tomu rozumět?

Podobenství o desíti hřivnách jest podobné jako u svatého Matouše, ale není to totéž. (Mat. 25, 13—30). Účelem podobenství bylo připomenout posluchačům osudné počínání vyvoleného národa vůči Vykupiteli. „Urozený člověk“ to jest Syn Boží. Spoluobčané jsou fariseové a zákoníci. Ti jsou to,

kteří jeví takovou nenávist vůči Synu Božímu: „Nechceme, aby tento kraloval nad námi.“ Služebníci jsou všichni, kteří přijetím víry křesťanské obdrželi drahocenný dar, aby s ním na této zemi hospodařili, než přijde Syn Boží s nebe, aby navždy se uvázal ve své Království. A to bude den velikého účtování se všemi, jimž se milosti víry dostalo. Nebudou všichni vykazovat stejný užitek. Takový apoštol vykáže se užitkem mnoho a mnoho násobným. Jiný přinese užitek menší, ale přece také veliký. Ale budou mnozí, v jejichž duších milost víry zůstala bez nejmenšího užitku.

Spolupůsobení s milostí Boží. Jak se to dělá.

Milost Boží pomáhající dostává pro zásluhy Ježíše Krista každá duše. Ale s touto milostí Boží musí duše spolupůsobit. Jinak milost Boží zůstane neúčinná a je veliké nebezpečí, když člověk si milosti Boží nevšímá a jí snad i pohrdá, že ztratí milost Boží úplně a zahyne na věky. Máme stále před očima farisee a zákoníky. Zahynuli, protože pohrdali milostí Boží. Zacheus s milostí Boží spolupůsobil a získal život věčný. Milost Boží promlouvá k nám hlasem svědomí, hlasem slova Božího z Písma svatého a z kázání v kostele, z napomenutí našich představených nebo hodných přátel a bližních, z každého dobrého příkladu spravedlivých křesťanů. To je volání. Zdá se nám v první chvíli, že nebudeme mít síly, abychom se oblíbeného a navyklého hříchu chránili a dobré konali. Taktéž se zdálo i Zacheovi. Ale milost Boží nám sílu dá. Jenom s důvěrou musíme na volání milosti Boží odpovědět: „Ano, můj Spasiteli, rád to učiním. Pomoz, abych se uchopil Tvé pomocné ruky. Bojím se své slabosti, ale Ty mne posílíš. Zcela v Tebe důvěřuji. Dej mi, Pane Ježíši, dar modlitby, abych Tě nepřestával prosit . . . .“

Za každou cenu odpověz, když Bůh volá.

Modlitbou odpovíme na volání milosti Boží. Na to Pán Bůh čeká. Jeho milost nás uchopí, a vykoná za nás, co jsme sami vykonat nedovedli. Milost Boží, když znova a znova prosíme, vede nás jako po stupních výš a výše k nebi. Jenom nikdy neříkejme na volání Boží: Ne ... ! Nikdy neopouštějme modlitbu. I kdyby naše modlitba vycházela z jakési vnitřní vyprahlosti, s jakousi nechutí a odporem, jenom když máme dobrou vůli Pánu Bohu odpovědět na Jeho volání, jak v tu chvíli nejlépe dovedeme. A právě taková modlitba, při níž musíme přemáhat nechuť a odpor, je nejzáslužnější a Pánu Bohu nejmilejší. Zrovna jako když Zacheus lezl na strom. Musil jistě přemáhat v sobě všecko možné, aby věc provedl. A provedl ji. A otevřel si bránu věčného štěstí.

Takových Zacheových stromů je mnoho. Jenom s chutí nahoru.

Máme jít ku svaté zpovědi. Milost Boží volá. Ale také zlý duch volá a zrazuje. Poznáme přece, co je hlas Boží a co je hlas našeho úhlavního nepřítele. Poznáme hlas Otce, který žádá spravedlnost, abychom činili pokání a nabízí nám věčné štěstí a poznáme hlas vraha, který chce, abychom zůstali leniví a pohodlně vězet v jeho okovech. Podobně je tomu při každém skutku. Hřích má v sobě velikou přitažlivost. Člověk po dědičném hříchu je více náchylný k hříchu, jak to naznačil Božský Spasitel v kázání na hoře: „Vcházejte těsnou branou; neboť široká jest brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni. Jak těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo jest těch, kteří ji nalézají.“ Mat. 7, 13. 14. Spolupůsobením s milostí Boží, dary a milosti Boží se rozmnožují a přinášejí nesmírný užitek. Zanedbáváním milosti Boží, zanedbáváním modlitby se ztrácí všecko. Proto v podobenství Kristus Pán praví: „Každému kdo má, bude dáno, kdo nemá, bude mu odňato i to, co má.“

PÁN JEŽÍŠ V BETANII POMAZÁN.

Šest dní před velikonocemi v Betanii — Hostina v domě Šimona (malomocného) — Maria pomazala nohy Pána Ježíše — Jidáš a někteří učedníci se horší — Nepoctivost Jidášova — Láska Mariina se uvede ve známost po celém světě — Mnozí uvěřili — Velekněži chtějí usmrtit i Lazara — Jidáš vykonává zradu.

Jan 11, 55 - 12,11.

Byly pak blízko židovské velikonoce, a mnozí odešli z kraje do Jerusalema před velikonocemi, aby se očistili. I hledali Ježíše a stojíce v chrámě pravili vespolek: „Co se vám zdá? Že nepřijde na slavnost?“ Velekněží totiž a fariseové vydali rozkaz, zví-li kdo, kde jest, ať to oznámí, aby ho jali.

Šest dní před velikonocemi přišel Ježíš do Betanie, kde byl Lazar, ten, který zemřel, a jehož Ježíš vzkřísil. I připravili mu tam hostinu, a Marta posluhovala. Lazar byl jedním z těch, kteří s ním byli za stolem.

Maria vzavši libru drahé masti z pravého nardu, pomazala Ježíšovi nohy a utřela mu nohy svými vlasy. Dům naplnil se vůní té masti.

I řekl jeden z učedníků jeho, Jidáš iškariotský, který hodlal ho zraditi: „Proč nebyla prodána tato mast za tři sta denárův, a nebylo to dáno chudým?“ To řekl, ne že měl péči o chudé, ale že byl zloděj a maje měšec zpronevěřoval to, co tam bylo ukládáno.

Ježíš tedy řekl: „Nech ji, aby to uchovala ke dni mého pohřbu. Vždyť chudé máte vždycky s sebou, mne však vždycky nemáte.“

Mar. 14, 9.

„Vpravdě pravím vám: Kdekoli bude hlášeno evangelium toto po celém světě, tam bude se vypravovati na památku její také to, co učinila ona.“

Četný zástup židů se dověděl, že tam jest, i přišli nejen k vůli němu, nýbrž aby také Lazara uviděli, kterého vzkřísil z mrtvých. Velekněží však se uradili, že i Lazara usmrtí, neboť mnoho židův odcházelo pro něho a věřilo v Ježíše.

Mar. 14, 10-11.

A Jidáš iškariotský, jeden ze dvanácti, odešel k velekněžím, aby jim ho zradil. Oni pak uslyševše to, zaradovali se a slíbili mu dáti peníze. I hledal, kterak by ho příhodně vydal.

*

Netuší, na co se připravují.

Blížily se svátky velikonoční, které měly být pro Krista Pána poslední. Zástupy lidu hrnuly se do Jerusalema, aby zavčas před svátky velikonočními vykonali obřadné očistění od různých levitických nečistot a poskvrnění. Očišťování dálo se umýváním a obětmi, jak bylo v Mojžíšově zákoně přikázáno. Každému záleželo na tom, aby se mohl bez překážky radovat o slavných svátcích velikonočních při požívání velikonočního beránka. Mnoho se tentokrát mluvilo o Kristu Pánu. Všichni Ho postrádali a toužili po Něm. Někteří z opravdové lásky, jiní ze zvědavosti. Všichni však věděli, že je na Krista Pána vydán od velekněží a fariseů zatykač: „Zví-li kdo, kde jest, ať to oznámí, aby Ho jali.“ Všeobecně se pochybovalo, že Kristus Pán přijde na slavnost.

Vážný pohled Pána Ježíše na minulost, přítomnost a budoucnost.

Tyto velikonoce měly být poslední nejenom pro Krista Pána, ale pro celý národ židovský. V celé dlouhé řadě roků od vyjití z Egypta měl se obřad usmrcení beránka, a požívání ho konat — platně — naposled. O těchto velikonocích měl navždy přestat platit Starý Zákon, daný Mojžíšovi na hoře Sinai. O těchto svátcích opustí Svatost Boží jerusalemský chrám. Všecky předobrazy a všecka proroctví budou vyplněna v nedalekých dnech. A začne druhá polovice dějin lidstva. Sinai bude vystřídán Sionem. Kněžstvo židovské bude vystřídáno jediným pravým Veleknězem, jemuž až dosud všichni kněží a velekněží připravovali cestu. Nespočetné oběti krvavé i nekrvavé budou provždy nahraženy jedinou krvavou a nekrvavou Obětí Syna Božího. Jako noc ustupuje před sluncem, tak všecky

tyto stíny ustoupí před nevýslovným jasem Toho, jenž řekl o sobě jedinečným právem: „Já jsem Světlo světa." Nesmírné proudy krve obětních beránků budou nahraženy jediným a nikdy neustávajícím proudem Krve Nejsvětějšího Beránka. Tato krev bude se po věky rozlévati ne na zmar, jako krev beránků, ale k oživení milionů duší. Požehnaný, ale přece nicotný pokrm

I řekl Jidáš: „Proč nebyla prodána tato mast." — Str. 411.

těla beránkova bude vyměněn za pokrm a požívání Těla a Krve Syna Božího, jehož životodárné účinky budou sahat do života věčného. Podle Jeho vlastních slov: „Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední." Jan 6, 55.

Nejvyšší Velitel před rozhodným bojem.

Když nikdo se nepřipravoval na tyto tak významné okamžiky pro celé lidstvo, připravoval se na ně tím více sám Božský Spasitel. Chvíle samoty v poušti Efremské byla určena pro tuto přípravu. Ale také hostina v Betanii byla částkou této přípravy. Měla být svědkem obětavé lásky i chystané zrady.

Na věčnou památku.

O hostině v Betanii vypravují tři evangelisté. Jejich vypravování se navzájem doplňují. Svatý Marek jmenuje hostitele. Byl to Šimon, příjmením Malomocný. Bezpochyby byl z této nemoci od Krista Pána uzdraven. Lazar seděl u stolu. Tato hostina se konala na oslavu jeho vzkříšení. Marta posluhovala. Maria Magdalena koupila drahocenné masti nardové v alabastrové nádobě. Urazila úzké hrdlo nádoby a vonnou mastí pomazala podle vypravování svatého Marka a Matouše hlavu Krista Pána. Podle vypravování svatého Jana vylila mast také na nohy Jeho. Jidáš, jemuž bylo líto velikého obnosu peněz, projevil hlasitý nesouhlas s obětí Mariinou. Někteří učedníci mu přizvukovali: že se peníze, co stála mast, raději mohly dát chudým. Jidášovi šlo o jeho kapsu. Bral z pokladny, která byla určena pro chudé. Ostatní učedníci mínili to upřímně. Božský Spasitel ocenil velikou a obětavou lásku Mariinu, zastal se jí a předpověděl: „Pomazala tělo mé k pohřbu." „Chudé máte vždycky sebou, těm můžete vždycky dobře činiti." „Za odměnu veliké lásky Mariiny bude se po celém světě vypravovati o jejím skutku."

Jak Maria milovala, tak miluje Církev.

Betanie byla jakýmsi obrazem Církve Kristovy. Pán Ježíš v čele společnosti. Na Něho je obrácena pozornost všech. Od těch nejvěrnějších duší až po zrádce. Jaké hluboké blaho a nevýslovné štěstí zahřívalo duše věrné a milující. Jakoby tušili všichni, že je to tímto způsobem naposled, jakoby podvědomě cítili, že se milý Pán a Spasitel chystá právě k největšímu projevu své Božské lásky, že jde na smrt za ně za všecky. Láska Srdce Páně vyzařovala na všecky strany každým slovem, každým pohledem. Nedivíme se Marii, že se snažila svoji vděčnou lásku projevit, jak mohla nejlépe: klaněním se Kristu Pánu a vylitím drahocenné masti na Jeho nohy a hlavu. Láska má dar od Pána Boha, že mnohé vystihne napřed. To byla vůně lásky, která se rozlila ve večeřadle. Jakoby už předem ukazovala vděčnost těm svatým nohám Páně, Jeho svaté hlavě, než budou zmučeny, hřeby a trny probodeny. Veliká láska dojala Srdce Ježíšovo. Vždyť právě proto se vydával na smrt, aby si vydobyl lásku tvorů. A to byl nyní závdavek lásky budoucí Církve. Až miliony duší uvěří v Něho, jako Dobrého a nejlepšího Pastýře, jenž život dává za ovečky své, a budou se mu pokorně a vděčně klanět v Nejsvětější Svátosti a budou ochotny ke každé oběti: krev, statky, život, všecko budou ochotny dát. Jak šťastné bude to Srdce, které lidi tolik milovalo a sebe nešetřilo. Maria Magdalena byla obrazem všech těch budoucích velkomyslných a milujících duší v Církvi svaté.

Záporný pól lidského srdce.

Peklo mělo v Betanii svého vyslance. Jidáš plný vášnivé lakoty a sobectví při všem myslil jen na sebe, na svůj prospěch. Ale zastíral tuto zištnost zdánlivou lidumilností. Svou hrubou výčitkou zarmoutil velice citlivou Marii Magdalenu. I Jidáš byl obrazem: sobeckých a zištných Židů i všech budoucích lakomců a sobců, kteří mají ve všem jen jediný zájem: vlastní prospěch, ale nemají ničeho pro Pána Boha, pro Jeho zájmy. Pro Boha nemají času, nemají času k modlitbě, ku službám Božím. Naopak považovali by za ztrátu času okamžik věnovaný modlitbě, považovali by za marnotratnost každou oběť pro okrasu Domu Božího. Dobře píše svatý Jan Zlatoústý: „Lakomství je nenasytné opilství, podnět k vší nespravedlnosti." Na jiném místě tentýž učitel církevní výstražně přidává: „Lakomství nešetří žádného ni přítele, ni příbuzného, ni bratra, ni vlastních rodičů." Jidáš navždy zůstane nejstrašnějším obrazem hříchu lakomství i jeho následků.

Pozor si dej!

Jak podivné změny se dějí kolikrát s člověkem na cestách milosti Boží. Maria Magdalena, bývalá hříšnice a hle, vystoupila k nejvyšším vrcholům svatosti. Čím? — Láskou! Jidáš bývalý apoštol, a hle, sestoupil až do hlubin pekla. Čím? — Lakotou!

Zlato v katolickém kostele.

Tři sta denárů, stála nardová mast, kterou koupila Maria Magdalena pro Krista Pána. Dělník v té době dostával denár na den. Co mast stála, byl bezmála roční výdělek dělníkův. — Chudým se to mělo dát. A přece Kristus Pán pochválil Marii, že to obětovala pro něho. — I dnes v chrámech katolických je mnoho drahocenných věcí, i stříbra i pozlacených věcí. Nemělo by se to také prodat a dát chudým? — Také už se to stalo v dějinách Církve, že v době největší nouze, byly prodány i drahocenné věci z chrámů, aby bylo pomoženo chudým, hladovým a nemocným. Ale pravidelně bývá tomu tak, že kde je láska k Pánu Bohu a k domu Božímu, tam je také láska k bližnímu. Kde jsou katoličtí křesťané obětaví pro Krista Pána, tam jsou také obětaví pro pomoc bližnímu. Jsou vždycky pamětliví Jeho slov: „Co jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste učinili." Mat. 25, 40.

Jenom dokud žijeme zde na zemi, můžeme pro Pána Boha něco učinit, přinášet oběti. Na věčnosti už nebudeme moci. Tam bude se zase Pán Bůh starat o nás, aby nám na věky ničeho nechybělo. A Jeho věčná láska bude nám největší odměnou. Oběť znamená: sobě vzít a z lásky k Pánu Bohu dát na dobrý účel. Čím větší oběť, tím větší láska. Co dobrého se koná bez lásky k Pánu Bohu, nemá pro věčnost žádné ceny.

VJEZD PÁNA JEŽÍŠE DO JERUSALEMA. PLÁČ JEHO NAD MĚSTEM.

Spasitel pospíchá do Jerusalema — Posílá učedníky do Betfage — Posadil se na oslátko — Zástupy jej vítají — Prostírají roucha a kvetoucí ratolesti — Prohlašují Pána Ježíše za Mesiáše — Kristus Pán nad městem na hoře Olivové — Slzy Božského Spasitele a předpověď budoucích trestů na zatvrzelý Jerusalem.

Luk. 19, 28-34.

A to pověděv, kráčel napřed a bral se do Jerusalema.

Když se přiblížil k Betfage a Betanii při hoře, která slove Olivová poslal dva učedníky své řka: „Jděte do vesnice, která jest proti vám; jak do ní vejdete, naleznete přivázané oslátko, na kterém žádný člověk nikdy neseděl. Odvažte a přiveďte je ke mně. Otáže-li se vás kdo: ‚Proč je odvazujete?' takto mu řekněte: ‚Pán ho potřebuje."

Odešedše tedy ti, kteří byli posláni, nalezli oslátko státi, jak byl jim řekl.

Když oslátko odvazovali, řekli jim páni jeho: „Proč odvazujete oslátko?" Oni řekli: „Pán ho potřebuje."

Mat. 21, 4-11.

Toto se stalo, aby se vyplnilo, co bylo pověděno skrze proroka slovy: „Povězte dceři sionské: Hle, král tvůj bere se k tobě tichý, sedě na oslici a oslátku, mláděti soumara."

Odešedše pak učedníci a učinivše, jak jim přikázal Ježíš, přivedli oslici i oslátko a vložili na ně roucha svá; i posadil se na ně.

Přemnozí pak ze zástupu prostřeli roucha svá na cestu, a jiní sekali ratolesti se stromův a prostírali na cestu, množství pak, které šlo vpředu, i to, které bylo vzadu, volalo: „Hosanna, Synu Davidovu! Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně, hosanna na výsostech!"

A když vjel do Jerusalema, vzrušilo se všecko město řkouc: „Kdo je tento?" Lid pak pravil: „To jest Ježíš, prorok z galilejského Nazareta."

Luk. 19, 39-44.

Někteří fariseové však ze zástupu pravili mu: „Mistře, pokárej své učedníky."

Ale on jim řekl: „Pravím vám: Budou-li tito mlčeti, kamení bude volati."

A když se přiblížil a spatřil město, zaplakal nad ním, řka: „Kdybys bylo poznalo i ty, a to alespoň v tento den tvůj, co je tobě k pokoji — ale nyní je to skryto před očima tvýma, neboť přijdou na tebe dni, ve kterých nepřátelé tvoji obklíčí tě náspem a oblehnou tě a sevrou tě se všech stran, a na zem povalí tebe i děti tvé, které jsou v tobě, a nenechají v tobě kamene na kameni, poněvadž jsi nepoznalo času navštívení svého."

I vešel do Jerusalema do chrámu a pohleděv kolem na všecko, poněvadž bylo již pozdě na den, vyšel se dvanácti do Betanie.

*

A když vjel do Jerusalema, vzrušilo se všecko město . . . — Str. 416.

Týden nejdůležitějších událostí z dějin světa.

Co budeme nyní čísti z Evangelia až do ukřižování Božského Spasitele, jsou události velikonočního týdne. Jsou to události nesmírného dosahu, poněvadž jimi byla dokonána spása lidstva. Církev svatá připomíná nám je každoročně svými dramatickými, dojemnými obřady od Květné neděle až do Bílé Soboty.

Přehled.

Šest dní před židovskými velikonočními svátky přišel Kristus Pán s apoštoly do Betanie. V sobotu 9. dne měsíce Nisanu byl v domě Šimona Malomocného od Marie Magdaleny pomazán. Ne nadarmo řekl přítomným: Učinila tak k mému pohřbu. Do Betanie přišli za Kristem Pánem mnozí z poutníků, kteří už se scházeli na blížící se svátky do Jerusalema. Chtěli

také vidět vzkříšeného Lazara. V neděli 10. Nisanu odpoledne Pán Ježíš došel s apoštoly a s poutníky do Betfage, tam posadil se na oslátko a jel do Jerusalema. Na cestě zastavil se před městem na svahu hory Olivové a plakal nad ním. Pak vjel Božský Spasitel do města, ale ne nejbližší branou, nýbrž až další, takže projížděl městem ku chrámu. Celé město bylo vzrušeno. Na nádvoří chrámovém uzdravil mnohé nemocné: slepé a chromé. Tam byl pozdravován nadšeně i dítkami. Na noc vrátil se Pán Ježíš do Betanie.

Kvítím ozdobený Beránek.

Desátého Nisanu měl každý otec rodiny podle příkazu Mojžíšova míti už vybraného beránka k velikonoční hostině. Víme ze Starého Zákona, že velikonoční beránek nesměl mít žádné vady. Živý beránek byl zatím ponechán v domě a býval ozdoben zelenými listy a kvítím. Měl být připraven na den 14. Nisanu, kdy měl být od kněží v chrámě obětován, pak přinešen domů a požíván s modlitbami a obřady.

Beránci, kteří nevěděli, a Beránek, který věděl ...

Této neděle, o níž vypravují všichni Evangelisté, protože byla tak významná, — místo nástinů a předobrazů nastoupila skutečnost. Co bylo po 1500 roků znázorňováno o velikonocích beránkem, to se tento týden mělo všecko uskutečniti na Ježíši Kristu. Beránek Boží byl připraven. Bůh Otec od věčnosti vybral a určil pro spásu světa nejsvětějšího Beránka Syna svého, jehož poslušností a láskou měl být nekonečně oslaven a lidstvo spaseno. Byl Beránkem bez poskvrny v nejplnějším slova smyslu. Ale přece byla nesrovnalost v předobrazu. Tento Beránek věděl, na co jde, věděl to do nejmenší podrobnosti. Věděl, že z nekonečné slávy bude ponížen až k smrti a to potupné smrti kříže, věděl, že On nejsvětější, jenž svatostí je roven Otci, bude před světem odsouzen jako největší hříšník a že konečně On milovaný Syn Boha Otce bude nenáviděn, opuštěn nejenom od lidí, ale opuštěn i od Otce svého. To byl přehořký obsah jeho oběti. Nemohlo být oběti těžší a bolestnější. A přece se nezdráhá a neváhá.

„Hle, přicházím, abych vykonal vůli Tvou." Žid. 10, 9.

„Kráčel napřed" píše sv. Lukáš. Svatý Marek poznamenává: Ježíš chvátal před apoštoly, takže oni žasli a jdouce za ním báli se. Co povzbuzovalo Krista Pána, když přece věděl, že každým krokem se přibližuje k místu, kde bude tak bolestně obětován? Pudila Ho láska k Bohu Otci a láska k hříšníkům. Toužil Otci svému složit hold nejvyšší Synovské lásky, ukázat Mu, jak veliké zalíbení má jako Syn v jeho svaté vůli. Toužil

po té chvíli, kdy svým vykupitelským dílem založí ku cti a slávě Otcově království dítek Božích. Vykoupené dítky Boží budou Bohu Otci vzdávat náležitou čest a slávu, protože On sám bude v nich. V milionech a v milionech duších bude na věky zapsáno, jak Bůh Syn miloval Boha Otce. Aby už to bylo, proto Kristus Pán chvátal a předešel všecky apoštoly a učedníky.

Ještě můžeme zameškané dohonit.

Když Božský Spasitel tak nás miloval a s takovou ochotou pospíchal obětovat se za nás, co nás může a co má právo nás zdržovat od největší lásky k Ježíši Kristu? Který tvor? Která láska? Láska k sobě, k rodičům, k dětem? Láska k majetku, k světu a k těm věcem, které svět dává? Není času nazbyt. Pospěšme, abychom vynahradili, co jsme vlastní neochotou v obětavé lásce ke Kristu zameškali.

Co Spasitel činil, všecko mělo hluboký význam.

Z Betanie vedly do Jerusalema tři cesty: jedna málo schůdná vedla přes horu Olivovou, druhá šla o něco níže, třetí byla obchodní cesta, která spojovala Jerusalem se Zájordáním. Touto třetí cestou ubíral se Božský Spasitel. U svahu hory Olivové odbočovala polní cesta do vesničky Betfage. Bibličtí badatelé kladou někdejší Betfage do dnešní osady Kefr et Túr. Tam poslal Pán Ježíš dva apoštoly: „Jděte do vesnice, která jest proti vám; jak do ní vejdete, naleznete přivázané oslátko, na kterém žádný člověk nikdy neseděl..." Svatý Matouš podrobněji zapisuje: oslici a oslátko. U svatého Lukáše je to naznačeno nepřímo. Oslátko, které ještě nenosilo břemen, neoddělovalo se od oslice. Svatí Otcové viděli v obou zvířatech pěkný význam. Oslice, která nosila jho, znamenala národ židovský. Kristus Pán neposadil se na oslici, ale na oslátko, které ještě jha neznalo. Oslátko představovalo pohany, kteří neměli jha zákona Božího.

Doslovně.

Svatý Matouš podle smyslu připomíná proroctví Isajášovo a Zachariášovo o vjezdu Spasitele-Krále do Jerusalema. Doslovně zní proroctví Zachariášovo: „Plesej velmi, dcero Sionská, vesel se dcero Jerusalemská! Aj, tvůj Král ti přichází. Chudý jest On a sedí na oslici, na oslátku, osličím mláděti." Zach. 9, 9. Z proroka Isajáše jest připojen začátek: „Rcete dceři Sionské: Aj, tvůj Spasitel ti přichází..." Is. 62, II.

Království mé není z tohoto světa.

Pán Ježíš jako svrchovaný Král a Pán žádá a poroučí: „Řekněte: Pán ho potřebuje." Ale i tu ukazuje Božský Spasitel

pokoru. Žádá od svých poddaných jenom nepatrného oslátka. Oslátko mělo označovat nanejvýš pokojný účel vjezdu Krista Pána do Jerusalema. I když chce vjeti do sídelního města králů z rodu Davidova ve vší královské slávě, nemusí se Jeho příchodu nikdo obávat. Nebude slyšet řinčení zbraní. Nebudou Jej provázet placení žoldnéři, aby mu mocí zbraně podrobovali neochotné a vzpurné. Jdou s ním jen učedníci, jichž jedinou zbraní je láska a oddanost k Pánu a Mistru jejich. „Král tvůj bere se k tobě tichý. . .“ Jistě mnozí ze zástupů vzpomněli na proroctví Zachariášovo a žasli nad jeho vyplněním.

I v tomto je důležité naučení pro všecky budoucí věky: Království boží přichází potichu, ne výbojně, s láskou a beze zbraně.

Každé slovo se vyplnilo.

Prorok Zachariáš v původním svém proroctví přikazuje svému národu: „Plesej velmi, dcero Sionská. . .“ Kristus Pán nepotřeboval drahých, z daní obyvatelstva těžce placených příprav. Sváteční plášť z upřímné lásky a oddanosti prostřený na cestu bude mít větší cenu než nejdražší koberec. Nadšené sypání jarních květů k nohám Božského Spasitele a jásavé provolání: „Hosanna, Synu Davidovu“, bylo zřejmým důkazem, jak blízko byl lid uznání Ježíše Krista za Vykupitele. Výrazu: Syn Davidův, užívalo se o Vykupiteli. Hosanna znamená: zachovej pod ochranou!

Nedejme si vzít nadšení a lásku k Spasiteli.

Bohužel, že nadšení tak brzy vyprchalo, že účastníci nechali se brzy svést a dali se podplatit učiteli a farisei. Jak důležité je vytrvat, ničím se nenechat připravit o lásku a nadšení pro Ježíše Krista.

Je opravdu Požehnaný, když všude požehnání rozsévá.

Už z Betanie vyprovázel Božského Spasitele veliký zástup poutníků. Ostatní přišli z města vstříc a na úpatí hory Olivové se oba zástupy setkaly a dodaly si svojí početností nesmírného nadšení. Poutníci z Galileje i Zájordání, obyvatelé Judska, když spatřili Spasitele na vyvýšeném svahu hory Olivové spojili se v jediném radostném jásotu: „Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně. . .“ Tato slova jsou vzata ze žalmu 117. Tento žalm zpívali Židé, když se vrátili ze zajetí babylonského, když byl obnoven chrám a když obnovena byla bohoslužba na Sionu. Tohoto žalmu dovolával se Pán Ježíš o něco později v rozmluvě s fariseji. Nikomu nemohla platit více slova žalmu jako Ježíši Kristu. Za tři roky svého veřejného působení v národě židovském ukázal se největším dobrodincem svého národa. Bož-

ská slova i Božské skutky naplnily celou zemi. Uzdravení nemocní i polepšení hříšníci byli svědky nejvyšší moci a nevýslovné dobroty a milosrdenství Krista Pána. Mojžíš byl mocný ve svých slovech, mocní byli proroci. Ale nad ně nade všecky Požehnaný byl Ten, jenž vjížděl s královskou slávou do Jerusalema.

Co pravily ratolesti.

I ratolesti v rukou poutníků mluvily. Byly to ponejvíce ratolesti palmové a olivové. Palmové ratolesti bývaly odznakem vítězným. I nyní měly tento význam. Tento vítězoslavný průvod měl být doplňkem k průvodu na křížové cestě. Křížová cesta a kříž nebudou porážkou, ale vítězstvím Božského Spasitele. Křížem nebude On přemožen, ale kříž bude na věky Jeho vítězným znamením přemožení: hříchu, smrti a zloby pekla. Při průvodu na Květnou neděli připomíná toto trojí vítězství kříže, trojí úder křížem na chrámové dvéře. Ty se otvírají, jako se otevřela vítězi Ježíši Kristu a jeho vyvoleným brána nebe. Olivové ratolesti znamenaly dary a milosti Ducha sv. získané zásluhami Vykupitele.

Slzy Spasitelovy.

Mezi horou Olivovou a horou Sion protékal potok Cedron. Kristus Pán s úbočí hory Olivové spatřil nyní za Cedronem se vypínající návrší Sionské s chrámem a značnou částí Jerusalema. Pohled byl překrásný. Chrám se zlatou střechou důstojně vévodil pyšnému městu. Ale Božské oko vidělo víc než zevnější krásu. Vidělo, jak Otcovská dobrota Boží pečovala o národ, jenž zde byl nyní shromážděn, po celá staletí. Od přislíbení daného Abrahamovi až do tohoto okamžiku vinul se dějinami nepřetržitý zlatý řetěz největších dobrodiní Božích. A tato dobrodiní Boží byla nejvyšší měrou naplněna nyní příchodem Vykupitele. Ale kde je vděk národa židovského? Kde jsou vůdcové a představitelé národa? Kde je kněžstvo, kde je velekněz? Místo aby vítali svého Spasitele, místo aby se radovali a vzdávali Bohu díky, chystají témuž Dobrodinci a Spasiteli svému úkladnou smrt. Nesmírný nevděk zabolel Srdce Spasitelovo tak, že slzy horké mu vytryskly a s nimi vyčítavá slova milujícího, ale nemilovaného Otce: „Kdybys bylo poznalo i ty, a to alespoň v tento den tvůj, co je tobě k pokoji." — A nové slzy zaplavily oči Božského Spasitele, když předpovídal budoucí zkázu města: . . „a nezůstane v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo času navštívení svého." V dubnu roku 70. Titus ve velikonoční svátky přitrhl s vojskem k Jerusalemu a obléhal ho, obklopil náspy a začal dobývat. Chrám Jerusalemský byl obléhajícími zapálen 6. srpna, shořel a ocitl se v troskách, z nichž do dneška nepovstal. Jerusalem

celý byl dobyt a rozbořen. Na milion Židů zahynulo a bylo odvedeno do zajetí.

Více než Květná neděle je Slavnost Božího Těla.

Každý rok obnovuje Kristus Pán slavnou památku svého královského vjezdu do Jerusalema. Obnovuje ji nejenom v Jerusalemě, kde se koná zvláště slavně, ale v celé Církvi svaté, v každé katolické farnosti a to dvakrát za rok: na Květnou neděli a na slavnost Božího Těla. Na Květnou neděli posvětí přede Mší svatou kněz sobě i věřícím ratolesti vrbové, v jižních krajinách olivové a palmové, a s posvěcenými ratolestmi koná se průvod kolem chrámu. Brána chrámu se uzavře. Teprve trojím úderem kříže se otevírá. Proto přišel Kristus Pán na první Květnou neděli do Jerusalema, aby se za nás na kříži obětoval a aby nám svojí bolestnou smrtí na kříži zjednal odpuštění hříchů, smíření s Bohem, aby nám dokořán otevřel bránu života věčného. Na slavnost Božího Těla účastní se okázalého a slavného průvodu sám Kristus Pán v nejsvětější Svátosti. Každá farnost stává se Jerusalemem. Král Králů vychází z tiché Betanie Svatostánku mezi svůj lid. Jeho přesvaté požehnání rozlévá nevýslovné blaho do srdcí všech Jeho věrných. Nesčíslné květy sypou se na cestu Králi králů, nejkrásnější zpěvy a modlitby vznášejí se k Spasiteli v nejsvětější Svátosti, který po ničem netouží než po lásce těch, za něž trpěl a umřel.

PÁN JEŽÍŠ VYSLOVUJE KLETBU NAD PLANÝM FÍKEM. VYHÁNÍ PRODAVAČE Z CHRÁMU. UMLČUJE FARISEJE. PODOBENSTVÍ O DVOU SYNECH.

Planý fík u cesty — Ať uschne — Prodavači v chrámě — Dům můj jest domem modlitby — Uzdravení slepých a chromých — Dítky volají Fariseové se horší — Fík uschl od kořene — I vy můžete silou víry — Aby modlitba byla vyslyšena — Otázka fariseů — Odpověď otázkou — Ani já vám nepovím — Řekl: „nechci" a šel — Řekl: „půjdu" a nešel — Hříšníci vás předešli.

Mar. 11, 12-15.

Když druhého dne vyšli z Betanie, zlačněl. A spatřiv z daleka strom fíkový, mající listí, šel, zdali snad něco na něm nenalezne; ale přišed k němu nenalezl nic kromě listí, neboť nebyl čas fíků.

I promluviv řekl mu: „Ať z tebe na věky nikdo nejí ovoce." A slyšeli to učedníci jeho.

Přišli do Jerusalema.

Mat. 21, 12-17

I vešel Ježíš do chrámu Božího a vyhnal všecky, kteří v chrámě prodávali a kupovali a zpřevracel stoly penězoměn-

ců v i stolice těch, kteří prodávali holuby, a řekl jim: „Psáno jest: ‚Dům můj domem modlitby slouti bude‘, vy však jste jej učinili peleší lotrovskou.“

I přistoupili k němu v chrámě slepí a chromí a uzdravil je.

Ale velekněží a zákoníci uzřevše divy, které učinil, a chlapce, že volají v chrámě a říkají: „Hosanna Synu Davidovu,“ rozmrzeli se a řekli mu: „Slyšíš, co tito praví?“

Ježíš jim řekl: „Ano. Což jste nikdy nečetli: ‚Z úst nemluvňat a kojenců připravil jsi sobě chválu?“ A nechav je, vyšel ven z města do Betanie a tam zůstal.

Mar. 11, 20-26.

Ráno jdouce kolem, uzřeli ten fíkový strom uschlý od kořene.

I rozpomenul se Petr a řekl mu: „Mistře, hle, fíkový strom, jemuž jsi zlořečil, uschl.“

Ježíš mu odpověděl: „Mějte víru v Boha. Vpravdě pravím vám: Kdo řekne této hoře: ‚Zdvihni se a vrz se do moře‘, a nebude pochybovati ve svém srdci, nýbrž věřiti, že se mu stane, co praví, stane se mu. Proto pravím vám: Začkoli budete prositi v modlitbě, věřte, že to dostanete a stane se vám to. A když stojíte a se modlíte, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby též Otec váš, jenž je v nebesích, odpustil vám hříchy vaše. Neodpustíte-li vy, neodpustí ani Otec váš v nebesích hříchů vašich.“

Mat. 21, 23-32.

A když přišel do chrámu, přistoupili k němu, mezitím co učil, velekněží a starší lidu řkouce: „Kterou mocí činíš tyto věci? A kdo dal ti moc tuto?“

Odpověděv Ježíš řekl jim: „Otážu se vás i já na jednu věc; řeknete-li mně ji, i já povím vám, kterou mocí ty věci činím. Křest Janův odkud byl, s nebe či od lidí?“

Ale oni rozvažovali mezi sebou řkouce: „Díme-li ‚S nebe‘, řekne nám: ‚Proč jste mu tedy neuvěřili?‘ Řekneme-li však ‚Od lidí‘, bojíme se lidu; neboť všichni mají Jana za proroka.“

Odpověděli tedy Ježíšovi: „Nevíme.“

I řekl jim také on: „Ani já vám nepovím, kterou mocí to činím.“

„Než, co se vám zdá? Člověk jeden měl dva syny, a přistoupiv k prvnímu, řekl mu: ‚Synu, jdi dnes, pracuj na vinici.‘ On však odpověděl: ‚Nechci‘. Ale potom ho to zamrzelo, i šel. Přistoupiv pak ke druhému, mluvil k němu taktéž. On odpověděl: ‚Půjdu, pane‘, a nešel. Který z těch dvou vykonal vůli otcovu?“

Řkou jemu: „První.“

I řekl jim Ježíš: „Vpravdě pravím vám, že celníci a nevěstky předejdou vás do království Božího. Neboť Jan učil vás cestě spravedlnosti, a neuvěřili jste mu, celníci však a ne-

věstky mu uvěřili; vy však, ač jste to viděli, ani potom jste se nedali na pokání, abyste mu uvěřili."

*

Večery s Kristem Pánem.

V neděli Květnou navečer vrátil se Božský Spasitel do Betanie. Lazar, Marta a Marie i ostatní přátelé a známí velice se radovali. Radovali se z toho, že Pán Ježíš došel konečně zaslouženého uznání od celého národa. Radovali se však také proto, že zůstával mezi nimi a doufali, že i svátky velikonoční ztráví mezi nimi. Kristus Pán rád se zdržoval v hřejivém prostředí rodiny Lazarovy a celé přívětivé Betanie.

Jak sladké přislíbení!

Jistě bychom si z celého srdce přáli toho, čeho bylo dopřáno rodině Lazarově: uzavřít den ve společnosti Pána Ježíše, porozprávět si s ním, vyprosit si odpuštění chyb a hříchů, kterých jsme se dopustili přes den, poprosit ho, aby nám dopřál pokojné noci, aby byl při nás po celou noc, aby byl u našeho lůžka při ranním vstávání, aby první pohled platil jemu i první pozdrav. To je velice snadno možné: večerní modlitbou. „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jméno mé, tam jsem já mezi nimi." Mat. 18, 20. Tak sám Božský Spasitel nám naznačil, že tam, kde členové rodiny se společně modlí, On sám je vždy mezi nimi.

Poslední kázání.

Dny, které Pánu a Spasiteli zbývaly do Jeho umučení, měly být ještě dobře použity. Ještě jedenkrát a naposledy zopakuje Pán Ježíš celému národu svoje učení. Při tom vyrovná všecky účty s fariseji. Ještě jednou zavolá jim pronikavě do svědomí. Ovšem ví dobře, že to všecko bude nadarmo: „Jerusaleme, Jerusaleme, kolikrát jsem chtěl shromážditi obyvatele tvé, jako slepice shromažďuje kuřátka svá, ale nechtěl jsi."

Právě tak národ židovský.

Na fíkovém stromu ukázal Pán Ježíš apoštolům trest, který postihne vyvolený národ. Zdaleka uviděl fík, zelenal se listím. Kristus Pán byl hladov. Marně hledal v hojném listí ovoce. Strom za to nijak nemohl. Svatý Marek poznamenal, že nebyl čas fíků. Kristus Pán se také na strom nehněval. Strom měl být jenom znázorněním národa fariseů a zákoníků. Jako fíkový strom byl ozdoben bujným listím a mohl zdaleka dělati dojem dobrého a úrodného stromu, tak i národ židovský. Měl slavnou minulost, Bůh si ho vyvolil za zvláštní svůj majetek

mezi národy, dal mu slavné proroky, slavné přislíbení, vznešenou bohoslužbu. A nyní sám Bůh přišel, aby vzal užitek z tak velikých dobrodiní a milostí. Ale nenašel. Místo vděku jen nevděk.

Isajáš to předpověděl.

Vyplnilo se prorocké podobenství Isajášovo: Zpívati budu svému miláčkovi (Pánu Bohu) píseň o Jeho vinici. — Vinici měl můj miláček na tučném pahorku. — Oplotil ji, vybral z ní kamení — osázel ji ušlechtilou révou. — Postavil prostřed ní věž, — lis v ní vydlabal, a čekal, že ponese hrozny, ale plodila pláňata.

(Hospodin) „Teď tedy, občané Jerusalemští, — a mužové judští, buďte soudci mezi mnou a vinicí mou! — Co víc jsem učinit měl své vinici — a neučinil jsem jí? — Proč, když jsem čekal, že ponese hrozny, plodila pláňata? — Teď tedy ukáži vám, co učiním jí své vinici: odejmu jí plot, — že na pospas bude. — Pobořím jí zeď, že ji rozšlapou. — Pustinu z ní udělám: — nebude řezána. — Nebude okopávána, — vzroste v ní trní a hloží; — i mrakům dám příkaz, by nespouštěly na ni deště!" —

Vinice Hospodina zástupů je dům Israelův, — a Judovci — toť rozkošná jeho sazenice.

Čekal, že bude činiti pravost, hle však — nepravost!

Očekával právo, hle však — bezpráví! Is. 5, 1—7.

Již podruhé dělal Kristus Pán pořádek v chrámě.

V pondělí ráno po Květné neděli vešel Pán Ježíš hned do chrámu. Celé nádvoří chrámové proměnilo se v hlučné tržiště. Prodávali tam sůl, víno, mouku, holuby, telata, ovce. Penězoměnci měli tam své stoly a obyčejné peníze proměňovali za posvátný peníz, který každý dvacetiletý Israelita musil odváděti pokladně chrámové. Východní lidé neumějí se chovat potichu, pro každou nejmenší věc se hádají a křičí. Hluk a křik znemožňoval každou modlitbu a pobožnost v chrámě samém. Už dříve na počátku svého veřejného působení pokáral Božský Spasitel všecky, kteří měli vinu na znesvěcování chrámu. Vyhnal je tehdy, jak vypravuje svatý Jan Evangelista z chrámu bičem. A fariseům i zákoníkům dal tehdy odpověď, která byla zároveň předpovědí Jeho Zmrtvýchvstání. A snad i jindy ještě Kristus Pán káral a varoval před znesvěcováním Domu Božího. Nyní tak učinil Pán Ježíš znova, se vším důrazem vyhnal všecky obchodníky z posvátných prostor.

Isajáš a Jeremiáš.

Odvolával se na slova proroků: proroka Isajáše, který nechává mluvit Hospodina slovy: „Neboť můj dům bude slouti do-

mem modlitby pro všecky národy." Is. 56, 7. — na proroka Jeremiáše, který své obšírné napomenutí o nábožném vcházení do chrámu zakončuje nejpřísnějšími slovy: „Toto praví Hospodin zástupů, Bůh Israelův: Polepšete své mravy a snahy, i budu bydliti s vámi na tomto místě. Nespoléhejte se na slova klamná, říkajíce: „Chrám Hospodinův, chrám Hospodinův, chrám Hospodinův je to!" „. . . Aj, vy skládáte naději svou v řečech klamných, ze kterých nemáte užitku. Kradete, zabíjíte, cizoložíte, křivě přisaháte, . . . a pak přicházíte, předstupujete přede mne v tomto domě, který má jméno mé, a říkáte: „Jsme v bezpečí, abychom konali všecky tyto ohavnosti. Zdali pokládáte za peleš lotrovskou dům tento, který má mé jméno?" . . . Jer. 7, 4.—11.

Božská moc, jíž nikdo nemohl odolat.

Svatý Jeroným počítá vyhnání prodavačů a penězoměnců z chrámu za veliký zázrak Krista Pána: „Mezi všemi divy Kristovými tento se mi zdá být z nejpodivuhodnějších, že jeden člověk na pohled slabý a zevnějším postavením nijak nevynikající, tak nevážený, že Jej za krátko ukřižovali, že tento člověk mohl pouhým šlehnutím biče vyhnati takové množství lidí, zpřevraceti stoly a stolice, a učiniti tak věci, jichž by se nebyl podjal ani veliký oddíl vojska. Ovšem z očí Jeho zářila moc jako plamen a svítila v nich Božská velebnost." Zase se jenom vyplnilo, co prorok Malachiáš předpověděl (3, 1—4): „Náhle pak přijde do chrámu svého Panovník, po kterém vy toužíte, a posel smlouvy, Jejž vy chcete; aj, přichází, praví Hospodin zástupů, kdo však snese den příchodu Jeho, a kdož obstojí, až se objeví? Jeť On jako tavící oheň, a jako lužidlo, kterým se bílí."

Láska k Ježíši Kristu se pozná.

Svatý František Saleský o úctě ke katolickému chrámu píše: „Větší úctu než Židé a pohané musí mít ku svému chrámu křesťané. Neboť jestliže Židé svůj chrám měli mít v takové úctě, ačkoliv v něm byla obětována pouze zvířata, jak velikou úctou musí teprve křesťané býti naplněni, vědouce, že Jejich chrám jest místo, kde se Kristus co oběť obětuje a kde se Jeho nejsvětější Tělo nalézá, takže můžeme právem opakovati slova nábožného Jakoba..: „Vpravdě Pán jest na místě tomto!"

Svatý Jan Zlatoústý kratinkými slovy dává veliké napomenutí: „Jest to vskutku s podivem, že s neumytýma rukama a špinavým oděvem neopovážíš se do chrámu přijíti, ale s neumytou a poskvrněnou duší to činíš."

A svatý Nilus praví to nejkrásnější, co o katolickém chrámu říci můžeme: „Považuj chrám co nebe a navštívení chrámu jako navštívení nebe a ničeho v něm nemluv ani nečiň, co by bylo cítit hříšnou pozemskostí."

Proroci mají slovo.

Ve vyčistěném chrámě Pán Ježíš uzdravoval dále nemocné, aby se obyvatelé Jerusalema i poutníci z celé země židovské rozpomenuli na slova proroka Isajáše o Vykupiteli: „Tehdy otevrou se oči slepých, i uši hluchých odemknou se. Tehdy poskočí chromý jak jelen, a rozvázán bude jazyk němých." Is. 35, 5. 6.

Maličcí, kteří se nebáli velikých a zlých.

Chrám rozléhal se ustavičným jásotem a novým a novým provoláváním „Hosanna". I dítky pochopily, jak veliké chvály a díků zasluhuje Kristus Pán a s dětsky upřímnou radostí jásaly a volaly: Hosanna, Synu Davidovu! a tak uznávaly Ho za Vykupitele. Fariseové a zákoníci hněvali se až k nepříčetnosti, okřikovali velké i malé, chtěli umlčet všecek ten jásot, ale marně. Obrátili se na Krista Pána: „Slyšíš-li, co praví tito?" Výhrůžná otázka Židů znamenala: zakaž, ať Tě nenazývají Synem Davidovým, neboť to jest název příslušný jedině Vykupiteli. Ty nejsi Vykupitel, my tě za Vykupitele neuznáváme a nikdy neuznáme. Zakaž to volání, nebo....! Ale Božský Spasitel s plným majestátem Božským a Vykupitelským připomněl Židům slova prorockého žalmu osmého: „Což jste nikdy nečetli?" — protože velmi často ta slova čítávali a vykládali o příštím Vykupiteli —: „Ze rtů nemluvňat a kojenců vyvozuješ si mocnou chválu na vzdory svým nepřátelům, bys umlčel odpůrce, protivníky." Zase porážka, zahanbení a mlčení. Jakoby všichni proroci starozákonní vstali ze svých hrobů. Nové a nové připomínky slavných proroctví naplňovaly chrám. Na co si nevzpomněl lid, to připomněl Pán Ježíš sám.

Epištola z Květné Neděle.

Toho všeho, co se stalo po slavném vjezdu Kristově do Jerusalema vzpomíná Církev svatá v modlitbách, obřadech a čteních na Květnou neděli. Na Květnou neděli se čte epištola sv. Pavla k Filipským. Svatý Pavel tam dává překrásnou odpověď Židům zatvrzele nevěřícím v Jeho Božství: „To smýšlení mějte v sobě, které bylo i v Kristu Ježíši, jenž jsa ve způsobě Boží, nepokládal to za věc uloupenou, že jest rovný Bohu, nýbrž sebe sama zmařil přijav způsobu služebníka tím, že podobným se stal lidem a ve vnějším zjevu svém byl shledán jako člověk. Ponížil sebe sama stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto také Bůh povýšil Ho a dal Mu Jméno, které jest nade všecko jméno, aby ve Jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno, nebešťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ke slávě Boha Otce." Fil. 2, 5—11.

I národ židovský uvěří.

V úterý, když ubírali se apoštolové s Kristem Pánem opět do Betanie, všimli si fíku, že byl už zvadlý a suchý. Divili se tomu, že tak rychle se vyplnila slova Pána Ježíše. Tento suchý fík ovšem již nikdy nevydal ovoce, byl suchý a neužitečný navždy. Božský Spasitel to také výslovně řekl: Ať navěky nikdo nejí s tebe ovoce! To platilo stromu. Tato poslední slova neměla se vztahovat na národ židovský, že by se nikdy neobrátil ku Spáse. Svatý apoštol Pavel to vysvětluje: „Zavrhl snad Bůh lid svůj? Nikoli. Vždyť i já jsem Israelita, z potomstva Abrahamova, z pokolení Benjaminova. Bůh nezavrhl lidu svého, který předpověděl . . . Nechci totiž, bratři, abyste neznali toho tajemství, že totiž slepota připadla na Israele z části, dokud by plnost pohanů nevešla, a tak veškeren Israel spasen nebyl. Neboť jako vy, pohané, někdy jste nevěřili Bohu, nyní však milosrdenství jste došli jejich nevěrou, tak i oni nyní neuvěřili aby milosrdenstvím vám prokázaným také sami došli milosrdenství. Zahrnul zajisté Bůh všecky v nevěru, aby se smiloval nade všemi.“ Řím. 11.

Síla víry v modlitbě.

Podobenství o fíku uzavřel Pán Ježíš napomenutím k největší víře a důvěře, a k modlitbě. Veliké překážky staví se člověku do cesty. Jsou jako hory. Víra v Boha spojená s důvěrnou modlitbou překonává i ty největší. Jsou dvě podmínky vyslyšení každé modlitby: důvěřovat v Otcovskou dobrotu a Lásku Boží bez pochybností a pak zasloužit si vyslyšení milosrdenstvím a láskou k bližnímu: „A když stojíte a se modlíte, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby též Otec váš, jenž jest v nebesích, odpustil vám hříchy vaše. Neodpustíte-li vy, neodpustí ani Otec váš v nebesích hříchů vašich.“

Jako vždycky — padli do jámy.

Velekněží a členové velerady hledali nyní způsob, jak by Krista Pána mohli napadnout. Napadlo jim začat přímé vyšetřování soudní s ním. Byla vhodná příležitost, neboť Kristus Pán nechal se veřejně a slavně prohlásit Vykupitelem. Z toho se musí zodpovídat. Začali soudcovskou otázkou: „Kterou mocí činíš tyto věci? A kdo dal ti moc tuto?“ Nenadáli se, že Božský Spasitel velmi rychle ukončí jejich vyšetřování a učiní je směšnými přede všemi přítomnými. „Řeknete-li mně věc, na kterou se vás otážu, i já povím vám . . . ; křest Janův odkud byl, s nebe či od lidí?“

Ani si řádně nedovedeme představit nesmírný zmatek, jaký způsobila tato otázka Božské Moudrosti na členy velerady. Kopali jámu Kristu Pánu, ale padli do jámy oni. A nedalo se vyváznout leč s hanbou. Řeknou-li „s nebe byl křest a ka-

zatelské působení Janovo", řekne jim Kristus Pán a všechen okolo stojící lid: Proč tedy nevěříte v Toho, o Němž Jan vyznal: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa." To nemohou říci, za žádnou cenu. Jestliže však řeknou, že křest a působení Janovo nebylo od Boha, ale pouze od lidí, jinými slovy, že nebyl tím, zač se vydával: předchůdcem Vykupitelovým, ale jen podvodníkem, tu jistě postaví se proti nim všecek lid, který ctil Jana Křtitele, jako služebníka Božího. Tu kněžím a zákoníkům nezbylo než vyvolit menší zlo a ukázat se lidu jako nechápavci a nevědomci. To se také stalo odpovědí jejich: Nevíme. „Také já vám tedy nepovím . . . ." ale za to povím vám něco jiného. A vykládal Židům podobenství o dvou synech.

Slíbil a nešel, neslíbil a šel.

Dva synové jednoho otce znamenají dva druhy lidí v jednom národě. Pracovati na vinici jest přičiňovati se o co největší účast na díle Vykupitelově. Člověk, který posílá na vinici, jest podobenstvím Bůh. Vyslanec Boží svatý Jan Křtitel ohlašoval příchod Království Vykupitelova. A jeden syn, to jest jedna část národa židovského, řekla: „Je to těžké, na to se nedáme. Zakazují se hříchy a my bez nich být nemůžeme. Nechceme jít na vinici Kristovu." To byli hříšníci, mezi nimi i Maria Magdalena, Matouš, Zacheus a jiní. Naprosto si netroufali státi se svatými pod vedením Krista Pána, jak k tomu vybízel svatý Jan Křtitel. Když však Krista Pána poznali, litovali svých hříchů i své neochoty k pokání a stali se svatými členy království Ježíše Krista. Kdežto druhý syn, druhá část národa israelského uvítala Jana Křtitele a projevila jakousi ochotu přijat Vykupitele. Když však Vykupitel nebyl podle jejich chuti, řekli: Takového Vykupitele nechceme . . . A tak celníci a nevěstky přišli pracovat na vinici Kristovu, kdežto kněží, velekněží, zákoníci a fariseové odmítli. Tak poslední stali se prvními a první posledními.

Vypadáš, jakobys žil, a jsi mrtev.

Výčitka Božského Spasitele zasáhla nejenom Židy. Nese se dál do všech staletí — k těm, kteří jsou křesťany jenom podle jména. Složili křestní slib: Odříkáš se zlého ducha? Odříkám. I všech skutků jeho? Odříkám. I vší pýchy jeho? Odříkám. Věříš v Boha Otce všemohoucího? Věřím. Věříš i v Ježíše Krista? Věřím. Věříš i v Ducha svatého? Věřím. Ale, když přišlo na to, aby to plnili, nehnuli takřka ani prstem. A byli a jsou jiní, kteří byli ještě nedávno pohany, domnívali se, že by těžká přikázání křesťanská nedovedli zachovávat. Ale konečně po chvíli zdráhání a rozmýšlení přece si dali říci. A dělají divy horlivosti. Chrání se bedlivě vědomých a dobrovolných hříchů,

vyznávají hrdě svoji víru v Ježíše Krista. Misionáři ze všech dílů světa dovedou uváděti příklady nesmírné obětavosti v ná- vštěvách služeb Božích, příklady horlivosti největší v přijímání svatých svátostí. Kdežto tak mnohý katolický křesťan nemá z katolického náboženství ničeho víc než jen to jméno katolický křesťan: nemodlí se, o služby Boží v neděli a ve svátek nedbá, svatou zpovědí pohrdá, svatým přijímáním neméně. A tak i tu dnes platí: Poslední budou prvními a první posledními.

PODOBENSTVÍ O VINAŘÍCH A O KRÁLOVSKÉ SVATBĚ.

Pečlivý hospodář zbudoval vinici — vším ji opatřil — pronajal vinařům — poslal služebníky pro užitky z vinice — Vinaři služebníky jímali, mučili, zabili — Naposledy poslal Pán svého syna — I toho vyvrhli z vinice a usmrtili — Jaký trest zaslouží — Fariseové navrhují trest — sami na sebe, neboť oni jsou vinaři — Království Boží bude odňato od vás — Království Boží se podobá královské svatební hostině — Pozvaní nechtěli přijíti — Ani po druhém pozvání nepřišli — Hostitel naléhavě prosí — Služebníky královské usmrtili — Trest — Nová pozvání — Svatební síň se naplnila — Člověk, který promarnil svatební roucho — Vyloučen a uvržen do temnosti.

Mat. 21, 33-46. 22, 1-14.

„Poslyšte jiné podobenství: Byl jeden hospodář, který štípil vinici a ohradil ji plotem, vykopal v ní lis, postavil věž a pro- najal ji vinařům; a odcestoval. Když pak přiblížil se čas plodů, poslal služebníky své k vinařům, aby přijali užitky její. Ale vinaři javše služebníky jeho, jednoho zmrskali, jiného zabili, jiného ukamenovali. Opět poslal služebníky jiné, více než prve, a učinili jim totéž. Naposledy poslal k nim syna svého řka: ‚Za- stydí se před synem mým‘. Ale vinaři uzřevše syna, řekli mezi sebou: ‚To jest dědic; pojďme, zabijme ho a budeme míti jeho dědictví‘. I chopili ho, vyvrhli jej ven z vinice a zabili. Když tedy přijde pán vinice, co učiní oněm vinařům?“

Řkou jemu: „Zlé zle zahubí a vinici svou pronajme jiným vi- nařům, kteří by mu odváděli užitek v příslušný čas.“

Tu jim řekl Ježíš: „Nikdy jste nečetli v Písmech: ‚Kámen, který zavrhli stavitelé, ten stal se kamenem úhelným. Od Pána stalo se to a je to podivné v očích našich?‘ Proto pravím vám: „Království Boží bude odňato od vás a dáno bude lidu, který bude přinášeti plody jeho. A kdo padne na ten kámen, roz- razí se; na koho však on padne, toho rozdrtí.“

A uslyševše velekněží a fariseové podobenství jeho, porozu- měli, že mluví o nich; i hledali ho zajmouti, ale báli se zá- stupů, neboť měli ho za proroka.

Tu Ježíš ujav slovo, mluvil k nim opět v podobenstvích řka: Podobno je království nebeské králi, kterýž učinil svatbu synu svému. I poslal služebníky své, aby povolali pozvané

na svatbu; ale nechtěli přijíti. Opět poslal jiné služebníky řka: ‚Povězte pozvaným: ‚Hle, oběd svůj připravil jsem; moji býci a dobytek krmný jest pobit a všecko je připraveno; pojďte na svatbu.‘

Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, jiný po svém obchodu. Ostatní pak zjímavše služebníky jeho, potupili je a zabili.

I rozhněval se král a poslav vojska svá, zahubil ony vrahy a město jejich zapálil.

Potom řekl služebníkům svým: ‚Svatba jest sice připravena, ale pozvaní nebyli jí hodni. Jděte tedy na rozcestí, a kohokoli naleznete, pozvěte na svatbu.‘

I vyšli služebníci jeho na cesty a shromáždili všecky, které nalezli, zlé i dobré. I naplnila se svatební síň hodovníky.

Vešed pak král, aby se podíval na hodovníky, spatřil tam člověka neoděného rouchem svatebním.

I řekl mu: ‚Příteli, kterak jsi sem vešel, nemaje roucha svatebního?‘

On oněměl. Tu řekl král přisluhovačům: ‚Svažte mu ruce i nohy a uvrzte jej ven do temnosti; tam bude pláč a skřípění zubů; neboť mnoho jest povolaných, ale málo vyvolených‘.“

*

Úterý velikonoční.

Veliký zápas mezi člověkem a Bohem odehrával se ve chrámě, před tváří Boha Otce. Ježíš Kristus, Syn Boží zápasil a bojoval poslední den v úterý ve velikonočním týdnu s farisei a zákoníky o vlastní jejich duše.

V úchvatně krásných, dojemných a přesvědčivých podobenstvích chtěl Kristus Pán přivésti představené národa židovského k poznání a uznání vlastních jejich chyb a dosavadních hříchů. Naposled ještě tento den.

Nájemci vinice Boží mají skládat účty.

Božský Spasitel přirovnává národ israelský k vinici. Na obrazu vinice chtěl Pán Ježíš co nejjasněji Židům ukázat jejich nesmírný nevděk vůči Tomu, který tuto vinici štípil, ji po celé věky opatroval a vším potřebným opatřil. Majitel vinice jest Bůh. Vinaři jsou duchovní i světští představení národa. Jako majitel vinice žádá od těch, kteří si vinici pronajali, užitky, tak Bůh žádal ve všech dobách užitků z dobrého vedení lidu a celého národa. Těmi užitky měly být vděčnost a láska k Pánu Bohu, věrné zachovávání Božích přikázání a uznání Vykupitele.

Častý název.

Přirovnání národa vyvoleného k vinici bylo Židům známé a proto dobře srozumitelné. Byli sami majiteli vinic, věděli tedy dobře, co vinice stojí práce a starostí, věděli také ze své zkušenosti, jak každý majitel má svoji vinici rád, když je to výsledek jeho práce a potu. V proroctvích i v modlitbách vyskytoval se tento obraz Boží vinice, jakožto národa Israelského. Žalm 79. vzývá Hospodina jako štípitele a ochránce vinice Boží — israelského národa: „Pane, Bože zástupů, — vinný kmen z Egypta přenesl jsi, a vyhnav pohany zasadils jej; upravil jsi půdu kol něho, že pustiv kořeny naplnil zemi; hory zahalil svým stínem a ratolestmi cedry Boží; rozprostřel své větve až k moři, a až k řece pruty svoje..... Bože zástupů, pohleď zas s nebe, viz a zastaň se vinice této; zachraň, co štípila pravice tvoje, lid totiž, který jsi vypěstil sobě!"

Osudy strážců Boží vinice.

Vinice mívaly hlídače a strážce. I Boží vinici byli dáni strážcové. Isajáš uvádí slova Hospodinova: „Na zdech tvých, Jerusaleme, ustanovím strážné, celý den a celou noc, nikdy nebudou mlčet." Is. 62, 6. Strážci byli proroci. Napomínali, povzbuzovali, kárali, varovali, hrozili ale mnohdy a mnohdy nebyli slyšeni, ba často byli vyháněni, trýzněni i ubiti. Eliáš byl pronásledován a vyhnán, Micheáš byl ubit, Isajáš a Jeremiáš rovněž ztrýzněni a zabiti, Zachariáš ukamenován, Jerusalem byl zbrocen krví proroků. Toho vzpomíná Kristus Pán v podobenství o vinařích: „Ale vinaři javše služebníky jeho, jednoho zmrskali, jiného zabili, jiného ukamenovali." Byl by mohl Božský Spasitel použít slov Jeremiášových: (2, 29.) „Já přece štípil jsem tě z révy ušlechtilé, všecky sazenice byly pravé; jak jsi mohla zvrátit se mi v révu zvrhlou?"

Obraz krví zbroceného Syna Božího z Isajáše proroka.

Znova a znova posílal Bůh proroky. Konečně poslal Syna svého. Ale vinaři ani Toho nemínili ušetřit, ba právě naopak chtěli se Ho zbavit a stát se neomezenými pány vinice. Božský Spasitel, když pronášel tato slova mohl Židům ukázat svůj obraz z proroka Isajáše: (63, 1-6) „Kdo je to, který jde všecek červený, jehožto šat je víc skropen než vinařův (Spasitel pokrytý ranami a zbrocený krví) . . . „Já jsem to, jenž hlásám spravedlnost, a jenž dobývám hojné spásy." — „Proč však je červený tvůj oděv, a tvůj šat jak těch, kdo šlapají hrozny." . . . V lisu šlapal jsem samojediný, z národů nebylo nikoho se mnou . . . Hleděl jsem vůkol — a pomocník nikde; hledal jsem, nebyl však, kdo by přispěl."

Lekli se a sami sebe odsoudili.

„Když tedy přijde pán vinice, co učiní oněm vinařům?“ Židé byli slovy Krista Pána zmateni, a odpověděli tak, že sami sebe odsoudili: „Zlé, zle zahubí a vinici svou pronajme jiným vinařům, kteří by mu odváděli užitek v příslušný čas.“ Tenkrát nemohli lépe a moudřeji odpovědět. A Kristus Pán potvrdil vlastní jejich slova: „Ano, přijde a zahubí vinaře ty a dá vinici jiným.“ Tak doplňuje vypravování svatého Matouše svatý Lukáš. Židé v tomto okamžiku poznali, že mluví Pán Ježíš o nich, zvolali: „To se nestane!“ nebo jak my říkáme: „Chraň Bůh!“

Nejpevnější úhelný kámen stavitelé zavrhli.

Svatý Lukáš připomíná, že Božský Spasitel pohlédl přísně na farisee. A pokračoval. Uvedl Židům na pamět slova 117. žalmu, v němž se Vykupitel přirovnává ke stavebnímu základnímu kamenu Církve Boží. Tento základní kámen, na němž spočívá všecka tíže a mohutnost stavby, jmenuje se také kamenem úhelným. Představení národa židovského jako byli v předešlém podobenství nazýváni vinaři, jsou ve slovech žalmu označeni jako stavitelé, kteří měli být nápomocni ku stavbě Církve novozákonní. Podmínkou účasti při této práci bylo, že uznají Ježíše Krista jako jediný základní kámen úhelný, na němž stavba Církve novozákonní musí spočinouti. Ale co učinili stavitelé-fariseové a zákoníci? Žalm 117. to předpovídal už 900 let před příchodem Vykupitelovým: „Kámen, který zavrhli stavitelé, ten stal se hlavním kamenem v rohu. Řízením Hospodinovým se to stalo a je to podivuhodné v našich očích.“ Stavitelé nepřijali Ježíše Krista za kámen úhelný. Tím se plány Boží nezrušily. Stavba Církve bude provedena, ale bez Židů, totiž bez fariseů a zákoníků, bez kněží a velekněží židovských. A Ježíš Kristus bude kamenem úhelným. A kdo padne na ten kámen, rozrazí se. To znamená, kdo Pánem Ježíšem pohrdne, kdo se bude vzpírat v něho uvěřit, ten se poraní, dopustí se hříchu velice těžkého, padne, ale přece je ještě naděje, že z tohoto pádu může povstat, že přece z nevěřícího pohana nebo bloudícího odpadlého křesťana stane se zase věřící člen Církve Kristovy.

Spasitelný náraz.

Tak se stalo Šavlovi, pozdějšímu horlivému apoštolovi: „Šavel soptil ještě hrozbou i vraždou proti učedníkům Páně. I přistoupil k veleknězi a žádal od něho listů do Damašku k synagogám, aby nalezne-li tam některé stoupence učení Ježíšova, muže i ženy, přivedl je svázané do Jerusalema. Když však byl na cestě a blížil se k Damašku, náhle ho obklíčilo světlo s nebe, a on padnuv na zem uslyšel hlas, an k němu praví: „Šavle.

Šavle, proč mě pronásleduješ?" On pak řekl: „Kdo jsi, Pane?" A On: „Já jsem Ježíš, jehož ty pronásleduješ. Ale tvrdo ti bude proti ostnu kopati." Tu on chvěje se a žasna pravil: „Pane, co chceš, abych činil?" A Pán k němu: „Vstaň a jdi do města; tam poví se tobě, co máš činiti." Sk. 9, 1-6. Šavel narazil na úhelný kámen, ale obrátil se a stal se Pavlem — nejhorlivějším apoštolem. Náraz na úhelný kámen budovy Církve byl mu ku spáse. A přece viděl Krista Pána a slyšel Jeho varovná slova jenom jedenkrát.

Na koho padne kámen.

Kdežto fariseové a zákoníci měli Pána Ježíše tak často mezi sebou, tak často Ho slýchávali, Jeho napomenutí, Jeho výstrahy, a přece nedali se pohnout. Pak ovšem kámen úhelný padne na ně v podobě přísného soudu Božího a zahynou na věky. Totéž hrozí všem, kteří budou tak zatvrzelí v nevěře a nekajícnosti, ve hříchu těžkém a v zaviněné zaslepenosti, jako byli Židé. Budou to jednotlivci, budou to rodiny, budou to národy.

Kámen z proroctví Danielova.

A zase prorok Daniel předešel slova Božského Spasitele o šest set roků. V zajetí babylonském u krále Nabuchodonosora vyložil králi sen, který mu nikdo z hadačů nemohl vyložit: „Co se ti zdálo, co viděla hlava tvá na lůžku, bylo toto: Ty králi, počal jsi mysliti na svém lůžku, co se v budoucnosti stane, a ten, jenž odkrývá tajemství, ukázal tobě, co má přijíti. Také mně to tajemství odkryto bylo, ne však proto, že jest ve mně více moudrosti než ve všech ostatních živých, ale proto, aby králi výklad podán byl, a myšlení mysli své, aby zvěděl. Tys, králi, viděl: Hle, cosi jako veliká socha. Socha ta veliká a postavy vysoké stála proti tobě, a vzezření její bylo hrozné. Hlava té sochy byla z nejlepšího zlata, prsa a ramena ze stříbra, břicho a bedra z mědi, stehna byla železná, nohy pak byly dílem železné a dílem hliněné. Hleděls tak na to, až se utrhl bez rukou lidských kámen s hory, udeřil sochu do nohou železných a hliněných a rozdrtil je. Tehdy roztříštěno bylo železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a obrátilo se to jakoby v plevy letního humna, jež uchvacuje vítr a po nichž nezbývá ani stopy. Z kamene pak, který udeřil sochu, stala se veliká hora, a naplnila celou zemi. To byl ten sen. Také význam jeho povím před tebou, králi! . . . . zřídí Bůh království, jež na věky nebude zničeno, a toho království Jeho nedostane se jinému národu. Rozdrobí a dokonale zničí všecky ony říše, samo však státi bude na věky. Tak, jak jsi viděl, že s hory bez rukou utrhl se kámen, a rozdrtil hlínu, železo, měď, stříbro a zlato. Pravdivý jest ten sen a spolehlivý jeho výklad." Dan. 2.

Skála Petrova jest skálou Kristovou.

I v tomto proroctví jest Ježíš Kristus, Vykupitel a zakladatel Království Božího na zemi — Církve katolické připodobněn ku kameni, který bez rukou lidských se utrhl, rozdrtil velikou sochu pozemských království, stal se horou, která přikryla celou zemi. Tak Církev Kristem založená, překoná a přečká všecky pozemské moci a království a zůstane na věky. Židovský národ, pokud jeho členové se nestanou příslušníky Církve Kristovy, nebude mít žádného podílu na Království Božím. Jak to Kristus Pán výslovně fariseům řekl: „Království Boží bude odňato od vás a dáno bude lidu, který bude přinášeti plody jeho." Na konci světa ukáže se zřejmě svrchovaná moc a věčná platnost Království Kristova, jeho svaté Církve.

Církev katolická má přislíbeno hledět do hrobu všem svým nepřátelům.

I hledali Krista Pána zajmouti, ale báli se zástupů. . . Židé již chtěli vložit ruce na Krista Pána, ale rozmyslili si to. Nebyla vhodná doba nyní ve dne, ve chrámě, před očima zástupů. Musí vyčkat okamžiku vhodnějšího. — Krista Pána zastupuje nyní na světě Jeho Církev. Vhod i nevhod napomínala a napomíná stále mocné tohoto světa. Nesmlouvá se žádným, jako Kristus Pán nesmlouval s nikým. Církev katolická předkládá národům přikázání Ježíše Krista. Také jí se dostává za to nenávisti a pronásledování. Strážcové Její dobří kněží a misionáři bývali a jsou vražděni, mučeni a pronásledováni. Špatní kněží jsou chváleni a velebeni. Vlády národů dávají se do služeb mocností pekelných v boji proti Církvi. Podporují nejhorší bludy, nevěru, nemravnost, všecko co směřuje proti Bohu a Jeho svatým zákonům. Jsou mnozí, kteří se nechávají svést, odpadají od Církve a stávají se jejími úhlavními nepřáteli. Než i nyní stále, jako v dřívějších staletích od Nerona až po pronásledování Církve v Mexiku a ve Španělsku, plní se a plnit se bude slovo Spasitelovo: „A kdo padne na ten kámen, rozrazí se; na koho však on padne, toho rozdrtí."

Svazek Sinajské úmluvy roztržen.

V předešlém podobenství Kristus Pán prohlásil vyloučení židovského národa z Království Božího, které On založil. Národ židovský přestává být nositelem a hlasatelem Zjevení Božího, jeho bohoslužby pozbývají platnosti navždy, kněžstvo i Velekněz konají tyto dny svůj úřad naposled. A národ židovský za krátký čas bude rozptýlen ze země zaslíbené do celého světa. Chrám zpustne, bude za nemnoho let spálen a ztroskotán navždy. To všecko bylo naznačeno slovy Pána Ježíše: „Království Boží bude odňato od vás. . . "

Místo jednoho národa Církev ze všech národů.

„a dáno bude lidu, který bude přinášeti plody jeho." Lidem myslil Božský Spasitel pohany. Pohané budou vstupovat do lůna Církve Kristovy, ale i oni musí vyplnit podmínky přijetí do Království Kristova. A o tom mluvil Kristus Pán v podobenství dalším: o královské svatbě. Toto podobenství je rozlišné od podobenství u sv. Lukáše ve 14. kapitole. Tam Pán Ježíš jenom naznačil nehodnost Židů a povolání pohanů. Kdežto v tomto podobenství u svatého Matouše určuje trest, který stihne Židy za jejich nevěrnost a největší zlobu. A pak přidává naučení, že v Jeho Církvi zřízené z pohanů také budou nehodní a ti od hodných budou odloučeni.

Nerozlučný svazek mezi Ježíšem Kristem a Církví katolickou.

Od věčnosti připravoval Bůh Otec spojení, které uzavře druhá Božská Osoba Syn Boží s lidstvem. Především tím, že k Božské přirozenosti vezme na sebe přirozenost lidskou z poslušnosti k Bohu Otci a z lásky k padlým lidem pro jejich spásu. Ale to nestačilo nekonečné lásce Boha Otce a Boha Syna. Bůh Syn nejenom že dá svoje Tělo a svoji Krev za spásu hříšných, ale On také nejpodivuhodnějším způsobem spojí se s těmi, kteří budou povoláni do Jeho Církve. Učiní je milostí Ducha svatého účastnými svého Těla a svojí Krve, učiní je jedním Tělem v Sobě, jako manželé se stávají v manželství jedním tělem v dítkách svých. Aby uzavřel tento tajůplný a milostiplný svazek, proto přišel Syn Boží na tuto zemi. Proto svatý Pavel napsal v listě k Římanům: „Jako totiž v jednom těle máme mnoho údů, ale všichni údové nemají téhož úkonu, tak i my počtem mnozí jsme jedním tělem v Kristu." Řím. 12, 4, 5. A ještě jasněji naznačuje svatý Pavel jednotu Krista Pána s Církví jako chotí Jeho: „Mužové mají milovati manželky své jako tělo své, jakož i Kristus živí a chová Církev svou, poněvadž jsme údy Těla Jeho..." Ef. 5, 30.

Přišli, ale aby zabili Božského Ženicha i jeho posly.

Teď porozumíme lépe, s jakým důrazem a s jakou láskou pronášel Božský Spasitel každé slovo podobenství o svatební hostině. Král jest Bůh Otec. Ode dávna zval národ israelský na svatbu Syna svého jediného s Církví. Na svatbu se totiž na východě zvávalo dvakrát, jednou dávno předem bez určení data svatby. Podruhé se zvalo těsně před svatbou a zároveň bohatý otec posílal pozvaným svatební roucho. Tak i Bůh Otec: zval nejprv skrze proroky. Když Ženich Syn Boží měl již před svatbou, než dal Tělo svoje pro Církev a Církvi na kříži a při poslední večeři, po tři roky svého veřejného působení zval po druhé skrze apoštoly. Jak dopadlo první pozvání vylíčil

Božský Spasitel vícekrát. A druhé nedopadlo lépe. Brzy po nanebevstoupení Páně usmrtili Židé svatého Štěpána, svatého Jakuba. Jaká věrolomnost, jaká nesmírná zloba! Bůh Otec již nebude držeti uzdu svému hněvu. „Poslav vojska svá zahubí ony vrahy."

Milost posvěcující svatební roucho duše.

Svatební síň musí se naplniti. „Běžte na rozcestí!" Pohané chodili po cestách svých. Tam půjdou za nimi apoštolové a hlasatelé Evangelia Kristova a přivedou miliony a miliony pohanů. Budou zlí i dobří. Vejdou do Církve branou křtu svatého. Na křtu svatém dostanou svatební roucho milosti Boží. Budou zbaveni nečistoty a ošklivosti hříchů pro zásluhy umučení a smrti Ježíše Krista. On vzal na sebe pokutu Spravedlnosti Boží za hřích prarodičů i za všecky osobní hříchy. Ti kteří vstoupí do Církve Kristovy, dostanou jako roucho svatební pro své duše svatost Kristovu. Duch svatý bude Tvůrcem tohoto roucha, které nazýváme „milostí posvěcující." Křtem svatým se tato nevýslovně drahocenná milost uděluje, ale může se zase ztratit: těžkým hříchem. Jakmile se křesťan dopustí těžkého hříchu, to jest přestoupí přikázání Boží ve věci důležité s jasným vědomím zlého a zcela dobrovolně, v tom okamžiku ztrácí milost Boží, mizí mu z duše svatost Kristova, ztrácí svatební roucho, bez něhož není přístupu na hostinu nebeskou.

Příklady: co odtrhuje duše od Krista.

Které jsou na př. těžké hříchy? Zanedbávat dlouhý čas modlitbu, proklínat ve hněvu, křivě přisahat, neplnit Bohu učiněný slib, zanedbat služby Boží vlastní vinou v neděli a zasvěcený svátek, zneuctívat rodiče, zanedbávat křesťanskou výchovu dítek, chovat nesmiřitelný hněv, těžce poranit nebo zabíti, nejenom druhé, ale i sebe, mít zalíbení v nečistých myšlenkách a žádostech, pohledech, skutcích, poškodit značně majetek bližního, uškodit lží, dopustit se nestřídmosti v pití, nezachovávat ustanovených postů, zanedbat velikonoční svaté přijímání a podobně.

Ježíši, dej mi raději umřít, než se dopustit těžkého hříchu.

A to Pán Ježíš mínil, když mluvil o člověku, který neměl roucha svatebního. Dostal toto drahocenné roucho, které bylo koupeno Ženichem Synem Božím ne za zlato a stříbro, ale za cenu vlastní nejsvětější Krve. A onen člověk vlastní vinou se připravil o toto roucho. Není pro něho záchrany, jestliže takto bez milosti posvěcující v těžkém hříchu umřel a tak předstoupil před věčného Soudce. Tak ti, kteří budou v Církvi Kristově, budou rozděleni. Kteří si zachovali milost posvěcující nebo ji

znovu získali svátostí pokání před smrtí, budou mít účast na věčné nevýslovně radostné hostině v nebi. Kteří milost posvěcující v hodinu smrti neměli, uslyší neodvolatelný rozsudek: „Svažte mu ruce i nohy a uvrzte jej ven do temnosti; tam bude pláč a skřípění zubů."

PENÍZ DANĚ. ODPOVĚĎ SADUCEŮM NA OTÁZKU O ZMRTVÝCHVSTÁNÍ. NEJVĚTŠÍ PŘIKÁZÁNÍ. HALÉŘ VDOVIN.

Úskoky Herodovců a fariseů — Uznávají nejvyšší pravdomluvnost a spravedlnost Pána Ježíše — Má se daň dávati, nebo ne — Čí je to obraz na penízi — Saduceové nevěřili ve zmrtvýchvstání — Předložili Kristu Pánu těžkou otázku — Odpověď — Mnoho se mýlíte — Které je největší přikázání — Rozumný zákoník — Říkáte Vykupiteli „Syn Davidův" — Varujte se špatného příkladu fariseů a zákoníků — Oběra v chrámě — Nejvíce dala chudá vdova.

Mar. 12, 13-44. (Mat. 22, 15-46.)

I poslali k němu některé z fariseův a Herodovců, aby jej polapili v řeči. Ti přišedše pravili mu: „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi a nedbáš na nikoho, neboť nepatříš na osobu lidskou, nýbrž vpravdě cestě Boží učíš: Jest dovoleno dávati daň císaři čili nic? Máme dávati či nedávati?"

Ale on znaje pokrytectví jejich, řekl jim: „Proč mě pokoušíte? Podejte mi denár, ať uvidím."

Oni mu jej podali. I řekl jim: „Čí je tento obraz i nápis?" Oni mu pravili: „Císařův." Ježíš pak řekl jim: „Dávejte tedy, co jest císařovo, císaři, a co jest Božího, Bohu." I divili se mu.

Přišli k němu také saduceové, kteří tvrdí, že není zmrtvýchvstání, a tázali se ho: „Mistře, Mojžíš nám předepsal, zemře-li něčí bratr a zanechá-li po sobě manželku, a nepozůstaví-li žádných synů, ať si bratr jeho vezme manželku jeho a zplodí potomstvo svému bratru. Bylo pak sedm bratrů; první pojal manželku a zemřel nepozůstaviv potomstva. I pojal ji druhý a zemřel; a ani on nepozůstavil potomstva; a třetí taktéž. A tak pojalo ji všech sedm, a nepozůstavili potomstva. Poslední ze všech zemřela i manželka. Čí z nich tedy bude žena ta při vzkříšení, když vstanou z mrtvých? Neboť sedm jich mělo ji za manželku."

Ježíš jim pravil: „Zda nemýlíte se proto, že neznáte Písem ani moci Boží? Neboť když vstanou z mrtvých, nebudou se ani ženit, ani vdávat, nýbrž budou jako andělé v nebesích. O mrtvých pak, že vstanou, nečtli jste v knize Mojžíšově při keři, jak mu Bůh pravil: ‚Já jsem Bůh Abrahamův a Bůh Isákův a Bůh Jakubův?' Není Bůh (Bohem) mrtvých, nýbrž živých. Vy se tedy mnoho mylíte."

I přistoupil jeden ze zákoníků, který je byl slyšel tázati se, a vida, že jim dobře odpověděl, otázal se ho: „Které přikázání

jest první ze všech?" Ježíš mu odpověděl: „První ze všech přikázání jest: Slyš, Israeli, Hospodin, Bůh tvůj, Bůh jediný jest; a milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší mysli své a ze vší síly své. To jest první přikázání. Druhé jest podobné jemu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. Jiného přikázání většího nad tato není."
I řekl mu zákoník: „Dobře, mistře; podle pravdy jsi pověděl, že jeden jest Bůh, a že není jiného kromě něho; a že milovati ho z celého srdce a z celého rozumu a z celé duše a ze vší síly, a milovati bližního jako sebe samého, jest větší věc než všecky celopaly a oběti."

Ježíš vida, že odpověděl moudře, řekl mu: „Nejsi daleko od království Božího." A již nikdo se neosmělil otázati se ho.

I promluvil Ježíš a pravil uče v chrámě: „Kterak říkají zákoníci, že Kristus je syn Davidův? Vždyť David sám praví v Duchu svatém: Řekl Hospodin mému Pánu: „Zasedej po mé pravici, dokud nedám tvé nepřátele za podnož tvým nohám." David tedy sám nazývá jej Pánem; i kterak jest syn jeho?" — Četný zástup rád ho poslouchal.

I pravil jim při svém učení: „Varujte se zákoníků, kteří se zálibou chodí v dlouhých řízách a libují si, když je pozdravují na trhu, a rádi sedí v prvních stolicích v synagogách a na prvních místech při hostinách; kteří stravují domy vdov a na odiv dlouho se modlí; ty stihne soud těžší."

A posadiv se Ježíš proti pokladnici, díval se, kterak lid metá peníze do ní. Mnozí boháči metali mnoho. Přišla pak jedna chudá vdova a hodila tam dvě lepty, to jest (asi) jeden haléř.

I povolal k sobě učedníky své a řekl jim: „Vpravdě pravím vám: Tato chudá vdova dala více než všichni, kteří házeli do pokladnice; neboť všichni metali z toho, co jim přebývalo; tato však dala ze svého nedostatku všecko, co měla, všecko živobytí své."

*

Aby bylo jasno mezi Mnou a vámi!

V podobenství o vinici a o královské svatbě odpověděl Kristus Pán Židům na otázku, jakou mocí a z jakého poslání učí. Ukázal jim zřetelně své nejvyšší poslání od Boha Otce, aby přinesl spásu všem lidem pohanům i Židům a aby založil Království Boží: Církev. Oznámil jim, že neuznáním Vykupitele přestanou být národem vyvoleným a naopak stanou se národem od Boha zavrženým. Když prohlásil Božský Spasitel ze největší vinníky představené národa židovského farisee a zákoníky, proměnila se zášť těchto v šílenou nenávist ku Kristu Pánu. Všechna snaha jejich obrátila se k jedinému cíli, přiměti Pána Ježíše, aby pronesl třeba jediné slovo, které by jim mohlo být záminkou k odsouzení. Heslem jim bylo: Buď teď, anebo nikdy.

„Volní myslitelé“ z Evangelia.

Tato bezbožná nenávist sjednotila všecky předáky židovské. Ti totiž nebyli mezi sebou jednotní a svorní. Dělili se na kolik stran. Veliké moci nabyla strana saduceů. Saduceové byl jakýsi druh šlechty židovské. Byli to největší boháči, nábožensky lhostejní, klonící se k úplné nevěře. Šířili v národě „pokrok“. Zaváděli pohanskou osvětu řeckou. Místo chrámu více vyhledávali tělocvičny a závodiště. Popírali nesmrtelnost duše, zmrtvýchvstání, Boží Prozřetelnost. Pohanská nemravnost, bezcitná tvrdost k bližnímu byly ovocem jejich pohanského pokroku a nevěry.

Pokrytci, kteří se tvářili, jakoby Boha znali, ale neznali, jakoby Ho ctili, ale nectili.

Vedle saduceů byla v židovském národě strana fariseů. Fariseové v náboženském ohledu byli v úplném rozporu se saducei. Chránili se úzkostlivě pohanského vlivu, nazývali se učiteli lidu, nechávali si od lidu prokazovat přehnanou úctu. Jejich chybou bylo, že příliš zdůrazňovali zevnější plnění zákona, že si zákon Boží také libovolně podle svých falešných názorů vykládali a lid k plnění nemilosrdně nutili. Jinak se dopouštěli nejtěžších hříchů: lichvy, utiskování vdov a sirotků, cizoložství, křivých a zbytečných přísah. Politicky byli zaujati proti pohanským Římanům na nejvyšší míru.

Hamižní politikáři.

Jiná strana — Herodiánů byla více náchylná k smířlivosti s pohanskými nadvládci, jenom když se za to něčeho domohla. Jejich vzorem byl Herodes, který za oddanost k Římanům byl odměněn titulem královským.

I proti Církvi Ježíše Krista se spojují nepřátelé všeho druhu.

Tyto tři strany byly zastoupeny ve veleradě, ale mezi sebou se na smrt potíraly. A přece se našli tito tři vzájemní sokové ve společném boji proti Kristu Pánu. Teď v rozhodnou chvíli, kdy podle svých porad musili najít nějakou vinu na Pánu Ježíši, domluvili se fariseové a Herodiáni. Předloží společně Ježíši Kristu — ovšem ne sami, ale skrze své učedníky — otázku politicko-náboženskou: má-li a může-li člen židovského národa odváděti daň pohanskému císaři. Tato otázka byla skutečně nadmíru choulostivá a nebezpečná. Fariseové tvrdili, že nejsou podle Zákona Božího nijak povinni platit daň pohanům. Herodiáni se stavěli jako přívrženci pohanského Říma. O tuto otázku se fariseové a Herodiáni bez ustání potýkali. Teď se domluvili

obojí, že z této otázky učiní pro Krista Pána past, z níž jim neunikne. Neboť ať odpoví „ano“ nebo „ne“, v každém případě může některá strana vznést na Něho žalobu. Odpoví-li, že se pohanům daň platit nemá, půjdou Herodiáni žalovat k úřadům římským, že Kristus Pán pobuřuje lid a že zakazuje daň odvádět císaři. Řekne-li však opačně, že daň platit jsou povinni, budou zase fariseové žalovat na Něho u lidu, že je přivržencem nenáviděných Římanů a tak přijde v nenávist u těch, kteří za Ním stáli. Daně byly těžké a nesnesitelné.

Tak svět odplácí Církvi katolické, jako odplatil za všecko dobré Kristu Pánu.

Svět se od doby Krista Pána mnoho v boji proti Ježíši Kristu a proti jeho Církvi nezměnil. Nevěra i falešná náboženství se scházejí v jednom a to v společném boji proti Církvi katolické. Právního a spravedlivého důvodu k takovému boji se nedostává nikdy. Církev koná největší dobro pro lidstvo, tak jak je konal Kristus Pán. Učí všecky národy a snaží se, aby je po cestě Božích přikázání přivedla ku blahu časnému i věčnému. Jejím heslem je: všecko pro čest a slávu Boží, lásku všem, svobodu a spravedlnost všem, vzdělanost všem. O všecek ušlechtilý pokrok na světě má Církev Ježíše Krista největší zásluhy. A přece je nenáviděna a pronásledována, jako byl nenáviděn a pronásledován Božský Její Zakladatel. Politická moc a násilí bývá obyčejně poslední prostředek proti Ní.

Než Pilát řekne: Já žádné viny na Něm nenalézám.

Božský Spasitel viděl do duší svých nepřátel. Nijak Ho neomámila neobyčejná chvála a mimořádná uznání fariseů a Herodiánů: „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi a nedbáš na nikoho, neboť nepatříš na osobu lidskou, nýbrž vpravdě cestě Boží učíš.“ — „Proč mne pokoušíte?“ byla první slova Krista Pána. A tato slova mohla být Židům důkazem, že jejich úklady jsou prozrazeny.

Přece však slova fariseů a Herodiánů, projevující uznání pravdomluvnosti a svaté spravedlnosti Ježíše Krista mají zvláště teď před nastávajícím odsouzením a smrtí Božského Spasitele svůj význam. Vyšla ze srdcí naplněných nevěrou, zlobou a nenávistí. Byla ke všem ostatním svědectvím nebe i země také ona důkazem Božské svatosti Ježíše Krista a zároveň neomluvitelností těch, kteří to všecko dobře věděli a přece se nepřestali obírat vražednými myšlenkami.

Hřích umlčuje rozum.

Tak to bývá vždycky. Na cestách těžkých hříchů nesvítí světlo rozumu a rozvahy. Jako kámen, který se valí vlastní tíhou do

propasti, tak člověk, který upadl zvláště do nevěry, bludu, velikého a nesmiřitelného hněvu, nečistoty. Nevidí a nedbá, že padá do strašné propasti.

Více než Šalomoun jest tuto.

Každý dostal svůj díl v odpovědi Krista Pána. Svůj díl dostali fariseové. Svůj díl dostali také Herodiáni. „Podejte mi denár. Čí je tento obraz i nápis? „Císařův!" „Dávejte tedy, co jest císařovo, císaři a co jest Božího, Bohu." Obraz i nápis ukazoval původ peníze. Peníz takto označený ukazoval, kdo je vladařem nad zemí židovskou. A kdo je vladařem, je jím z vůle Boží. Fariseové se domnívali, že poddanost pohanskému císaři se nedá spojit s poddaností Pánu Bohu. Kristus Pán poučuje jinak. Svatý Petr apoštol v prvním svém listě vysvětlil to důkladně: „Miláčkové, ... poddáni buďte všelikému zřízení lidskému pro Boha, buďto králi jako pánu nejvyššímu, aneb vladařům, jakožto těm, kteří jsou posláni od Něho k potrestání zločinců a k pochvale dobrých; neboť tak jest vůle Boží, abyste dobře činíce umlčovali nevědomost lidí nerozumných; jako svobodní, a ne jako lidé, kteří svobodu mají za zástěru zloby, nýbrž jako služebníci Boží. Všecky ctěte, bratrstvo milujte, Boha se bojte, krále v uctivosti mějte. Služebníci, poddáni buďte ve vší bázni pánům, nejen dobrým a mírným, nýbrž i zlým..." I. Petr. 2, 13-18.

Trvá to tak krátce, a co potom?

Druhá část odpovědi byla pro Herodiány. Králi tito sloužili dobře. Vyhřívali se na výsluní královské přízně. Jenomže při oddanosti ke králi a k římské vládě zapomínali, že mají nejpřednější povinnosti k Pánu Bohu. „Co patřilo Pánu Bohu," nedávali. Zasloužili důtky Krista Pána. Zrovna tak si jí zaslouží i dnes všichni, kteří světským pánům dovedou výtečně sloužit, jim se dovedou lichotit, ale pro Boha nemají času. Nemají času se pomodlit ráno a večer, nemají chuti poslouchat Božích a církevních přikázání. Jak smutný je konec života těchto lidí. Vidí, jak marný byl jejich život. Páni, jimž sloužili celý život, jim v hodinu smrti už ničeho nemohou dát. A Pán Bůh je nepřijme, protože pro něho celý život ničeho neudělali.

Na čem vytiskl Bůh svůj obraz?

Obraz na penízi označuje, komu tento patří. Svatí Otcové při výkladu tohoto místa Evangelia připomínají, že duše lidská má vtisknutý obraz Boží. „Co patří Bohu, dávejte Bohu."

To byl jejich důvod, proč nevěřili ve zmrtvýchvstání a nesmrtelnost duše.

Saduceové přišli také se svou troškou. Zdálo se jim, že našli důkaz v Mojžíšově Zákoně, že není zmrtvýchvstání. Mojžíš v Zákoně přikazoval, aby ovdovělou ženu pojal bratr nebožtíka muže. Saduceové uváděli příklad snad vymyšlený, snad i skutečný, že se žena sedmkrát provdala. Čí bude po smrti? Tato otázka měla uvést Krista Pána do rozpaků, a měla ho přinutit k souhlasu, že není zmrtvýchvstání, že není ani nesmrtelnosti duše, že je tedy jenom život pozemský a žádný jiný.

Lidé, čím měříte Moc Boží?

„Neznáte Písma ani moci Boží" odpověděl Pán Ježíš. Saducejská nevěra popírala, že Bůh má moc zachovat život duše a obnovit život těla tak, aby už ničeho nepotřebovalo a nemělo žádné pozemské nedokonalosti. Svatý Pavel zodpověděl tutéž otázku Korintským: „Řekne někdo: „Kterak vstanou mrtví? S jakým tělem přijdou?" — Nemoudrý, co ty rezséváš nebývá oživeno, leč prve zemře. A co seješ, to není ono tělo, které povstane, nýbrž holé zrno pšeničné nebo nějaké jiné. Není každé tělo stejným tělem. Jiný jest lesk slunce, jiný lesk měsíce, a jiný lesk hvězd. Tak bude i vzkříšení z mrtvých. Rozsévá se v porušitelnosti, vstane v neporušitelnosti; rozsévá se v necti, vstane v slávě; rozsévá se v slabosti, vstane v síle; rozsévá se tělo živočišné, vstane tělo duchovní." I. Kor. 35-44.

Tělo bude mít vlastnosti duše.

Božský Spasitel to, co svatý Pavel obšírně vysvětluje, vyjádřil jednou větou: „Když vstanou zmrtvých, nebudou se ani ženit, ani vdávat, nýbrž budou jako andělé v nebesích." Těla vzkříšených budou oslavená, produchovnělá tak, že nebudou mít žádných potřeb a vlastností živočišného života pozemského. Vzkříšené tělo bude nesmrtelné, nebude podléhat bývalým pudům po jídle, pití, nebude mít na věky žádných bolestí, nemocí slabostí, bude se podobat opravdu andělům, ba bude se podobat Tělu zmrtvýchvstalého a oslaveného Krista Pána.

Bůh nestvořil člověka pro smrt.

Pokud Saduceové chtěli svou otázkou vyslovit pochybnost o posmrtném životě vůbec, odkazuje je Božský Spasitel na Písmo svaté Starého Zákona, kde se nesčíslněkrát opakují slova: „Bůh Abrahamův, Bůh Isákův a Bůh Jakobův." „Pán Bůh by sám sebe nenazýval Bohem těchto patriarchů, kdyby nežili dále posmrtným životem, kdyby byli mrtví podle těla i duše, kdyby byli jenom prach a popel. Saduceové se odmlčeli. Odpověď byla velice jednoduchá, ale také naprosto přesvědčivá. Pro svoji

nevěru nezískali saduceové ničeho, neuvedli Krista Pána do rozpaků, byli zahanbeni jako malé nevědomé děti, ale nevěru svoji neopustili. Fariseové se radovali ze zahanbující porážky nepřátelských saduceů. Ale hned přistoupili k útoku sami.

Co ještě nevěděli.

Najali si jednoho z učitelů, který dobře znal a uměl vykládati Zákon s jeho 613 ustanoveními a předpisy. Učitel nebyl zaujat proti Kristu Pánu. Nechal se sice použít od fariseů jako tazatel, ale sám měl nejlepší úmysl nechat se od Krista Pána poučit. Příkazů bylo mnoho a nikdo se z Židů ještě neodhodlal určitě a závazně říci, který ze všech je nejdůležitější.

Otázka zněla prostě ale dychtivě, zákoník byl přesvědčen, že Pán Ježíš dobře rozhodne, tak jak to právě učinil na otázku Saduceů. „Které přikázání je první ze všech?"

„Kdybych lásky neměl, nic mi neprospívá."

Pán Ježíš měl radost z této otázky, neboť měl příležitost v tak vážných chvílích, které se chystaly, upozornit na největší Boží přikázání: „První ze všech přikázání jest... milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší mysli své a ze vší síly své." Svatý Augustin k tomu poznamenává. Dvě jsou to přikázání ne tři, kdyby třetím bylo přikázání o milování sebe samého. Z toho následuje, že láska, kterou člověk sebe miluje, není jiná, leč ta, kterou Boha miluje. Kdo totiž sebe jinak miluje než v Bohu, o tom říci můžeme, že se nenávidí. Láska k Bohu v tomto životě záleží ve snaze, kterou člověk hledá svého nejvyššího dobra, v životě budoucím záleží v pokoji, s kterým v Bohu spočine."

Jako ryba ve vodě.

Ryba musí žíti ve vodě, aby nezahynula. Člověk musí být pohroužen v Pána Boha láskou, aby byl šťasten. V dokonalém štěstí je jedině pravý život. Ale dokonalé štěstí je možné jedině v Pánu Bohu, jenž je původcem a dárcem všeho. Svatý Augustin je vzácným pěvcem lásky k Pánu Bohu. Proč? Protože zkusil obojího. Napřed žil dlouho bez Boha v nejtěžších hříších. Ba můžeme říci, že vedl boj proti Bohu a proti jeho přikázáním. Prošel propastmi a močály pozemských požitků. A byl při tom nesmírně nespokojen a nešťasten. A tehdy dotkla se ho milost Boží. Vzpíral se nějaký čas. Ale Bůh neodešel od srdce Augustinova, jako neodchází od srdce žádného hříšníka, pokud jest živ. A Augustin konečně srdce svoje otevřel lásce Boží. Od tohoto okamžiku zmučené a hříchy utýrané a nešťastné srdce Augustinovo poznalo štěstí, protože poznalo lásku Boží. Píše sám: „Bože, osvítils mne, Ty Světlo

světa, a viděl jsem Tebe. Neboť žádný nemiluje Tě, jedině kdo vidí Tě, a žádný nevidí Tě, jedině kdo miluje Tě. Pozdě jsem Tě miloval, o Kráso tak stará a tak nová, pozdě jsem Tě miloval. Běda tomu času, kdy jsem Tě nemiloval." A na jiném místě píše tentýž světec: „Kdo chce míti pravou známost Boha, miluj. Nadarmo přistupuje k čtení, k přemýšlení, k chválení, k modlení, kdo nemiluje. An Bůh nás miluje, nežádá ničeho jiného, než abychom i my Jej milovali, neb ví, že ti jsou blahoslavení, kteří Jej milují." — Ze srdce svatého Augustina sálá oheň lásky. Miloval z celého srdce, tak jak to přikazuje největší přikázání.

Umění dáti se Tomu, jenž nás nejvíce miluje.

A z celé duše! Paměť, rozum, vůle, tyto schopnosti duše u svatého Augustina znaly jen jediný předmět: Pána Boha. Píše svatý Augustin: „Duše, která Pána Boha opravdu miluje, nemůže kromě něho na nic jiného mysliti, o ničem mluviti, všecko ostatní má za nic, vším ostatním pohrdá. Cokoliv přemýšlí, cokoliv mluví, všecko nese známky milování. Tak si duši milování Boha celou a zcela podmanilo... Duše, která miluje Boha, odříká se všech svých žádostí a vášní a cele se oddává jen lásce, aby milovala Toho, jenž ji miluje, a tak se za Jeho lásku odvděčovala... Duše, která miluje, nechlubí se zásluhami... Duše, které se dotklo milování Pána Boha, nemůže nic jiného mysliti, ničeho žádati, ale ustavičně vzdychá slovy žalmu: „Jako prahne jelen po bystřinách, tak dychtí duše moje po Tobě, Bože." Ž. 41.

Můj Bože, dej ať Tě miluji nejmocnější láskou!

A ze vší mysli a síly své! Opět svatý Augustin: „Bože můj,..! Hle, miluji Tebe, a jestli je to málo, více Tě budu milovati. Tvým milováním jsem zaujat, v touze po Tobě hořím, v paměti na Tebe se nevýslovně raduji. Když mysl má po Tobě vzdychá a o Tvé dobrotě přemýšlí, tehdy i břemeno těla méně mne tíží, hluk starostí se upokojuje, tíže smrtelnosti a bídnosti neunavuje... Srdce hoří láskou, mysl se raduje, paměť se občerstvuje, rozum se osvěcuje, a všecek duch můj cítí se vytržen, aby viděl Tebe."

Nahlédni do hlubin své duše!

Svatý Jeroným udává známky lásky k Bohu: „Chceš-li věděti, zda-li miluješ Boha, viz, jsou-li v tobě známky lásky k Bohu: „Želíš-li hříchů? Máš-li úmysl hříchů se varovati? Slyšíš-li rád slovo Boží? Pospícháš ku konání dobrého? Čistíš svědomí častou svatou zpovědí?... Mluvíš rád o Bohu? Vzpomínáš často na Boha? Sděluješ mu ve svých modlitbách své zármutky i své radosti?"

Jak jsi k Bohu, tak jsi i k bližnímu, jak jsi k bližnímu, tak jsi i k Bohu.

Kdo opravdu miluje Pána Boha, miluje i sebe a bližního. Svatý František Saleský připomíná souvislost mezi láskou k Bohu a láskou k bližnímu: „Z lásky k Bohu pochází láska k bližnímu a podle míry naší lásky k Bohu řídí se i velikost naší lásky k bližnímu. Proto praví svatý Jan: „Kdo nemiluje svého bratra, jejž vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí?“ Chceme-li tudíž dokázati, že milujeme Boha, chceme-li, aby se nám uvěřilo, že Ho milujeme, nezbývá než abychom i svého bližního milovali, jemu sloužili, jemu pomáhali, a pokud naše síly stačí, ve všech potřebách mu přispívali.“

Nebyl jako ti ostatní.

Zákoník byl tak potěšen odpovědí Krista Pána, že dal své uspokojení hlasitě najevo. Tím se ovšem fariseům příliš nezavděčil, ale Pán Ježíš ho pochválil: „Nejsi daleko od království Božího.“

David vydává svědectví o Synu Božím.

Lidé velmi dobře si byli vědomi, že Vykupitel podle proroků musí býti synem Davidovým, to jest musí být z rodu Davidova. To věděli a titul Syna Davidova také skutečně dávali Kristu Pánu přes všecku nepřízeň fariseů a zákoníků. Ale ještě nerozuměli a nechápali, že Vykupitel je ve Starém Zákoně předpověděn jako jediný a pravý Syn Boží. A to opět Pán Ježíš prostinkým způsobem jim dokázal ze žalmu Davidova: „David nazývá jej Pánem, kterak je tedy Synem jeho?“ Jinými slovy: Vykupitel bude sice podle těla Synem Davidovým, při tom však bude vůči Davidovi Pánem. David nazýval Pánem jedině Boha. Vykupitel podle slov Davidových má býti Bohem, tedy Pánem Davidovým a zároveň jeho potomkem podle stránky tělesné. Žalm, který Kristus Pán uvádí, zní takto: „Řekl Hospodin mému Pánu: Zasedej po mé pravici, dokud nedám nepřátele za podnož tvým nohám. Mocnému žezlu tvému dá vzejít Hospodin se Sionu; panuj uprostřed nepřátel svých! Ty vládni ve dni své síly v lesku svatém, z lůna před jitřenkou zplodil jsem Tě. — Přisáhl Hospodin takto: — a želet toho nebude. — Ty jsi knězem na věky jako byl Melchisedech!....“ Ž. 109.

Láska a úcta se nedá vynutit, obojí se musí zasloužit.

Doposud lid židovský zvláště poutníci, kteří přišli z celé země židovské, stál na straně Krista Pána. Měli sice strach ze saduceů, Herodianů a fariseů, aby je za to neztrestali, ale přece aspoň nějakým způsobem dávali najevo radost z toho,

jak fariseové a zákoníci byli Božským Spasitelem ustavičně usvědčováni z nevědomosti i ze zlé vůle. Všichni představení národa židovského a členové velerady budili úctu k sobě jenom násilím, výhrůžkami a tresty, nebo sliby a podplácením, penězi. A právě pro svoji násilnost, zpupnost a pýchu zasloužili si v národě jenom nenávisti. Naproti tomu Pán Ježíš svojí nesmírnou láskou, s kterou se obracel ku všem vrstvám národa a ku každému i nejuboženějšímu jednotlivci, získával si srdce všech. Kromě toho nenašel se v celém židovském národě doposud nikdo, kdo by byl s takovou bezohlednou spravedlností odhaloval všecku vnitřní špatnost a zlobu fariseů a zákoníků, jako Pán Ježíš. Proto svatý Marek poznamenal: Četný zástup rád Ho poslouchal.

Maskovaná zloba, největší zloba.

Nic se tak Bohu i lidem neprotiví jako pokrytectví. A fariseové byli mistry v pokrytectví. Svatý Augustin vysvětluje tento veliký hřích: „Kdo se dělá tím, čím není, je pokrytec. Neboť nejsa tím, přetvařuje se a hledá prospěch jenom z lidské chvály." Svatý Ambrož k tomu přidává: „Kdo se tváří dobrým jsa zlým, je vskutku horší než zjevný hříšník a zločinec." A svatý Bernard: „Pokrytci chtějí býti pokorní bez ponížení, chtějí být chudými bez nedostatku... jedněm pochlebují, druhým utrhají na cti, jsou kousaví jako psi, chytří jako lišky, zpupní jako lvi, na venek hltaví jako vlci." Svatý František Saleský pokrytectví znázorňuje: „Pavouk koná své dílo před očima všech. Tu roztahuje svoji tkáň po stromech od větve k větvi, tu zase spřádá pavučinu na domech, na oknech a na stropech. Jest v tomto ohledu podoben pokrytcům marnivým, kteří nemajíce v sobě ničeho dobrého, se vším spěchají na veřejnost, co má zdání dobra, aby od lidí byli viděni a obdivováni. Ale takové skutky nejsou ovšem nic jiného než nečisté pavučiny a k ničemu se nehodí, leč aby byly uvrženy na oheň." „I pravil jim při svém učení: „Varujte se zákoníků, kteří se zálibou chodí v dlouhých řízách a libují si, když je pozdravují... kteří stravují domy vdov... ty stihne soud těžší."

Prostičká žena nad knížata, boháče, nad učitele, profesory.

Pokladnice chrámová měla podle zprávy spisovatele židovského Josefa Flavia třináct otvorů na vkládání peněz: almužny pro chudé a daně pro chrám. Božský Spasitel postavil se s apoštoly tak, aby viděl na dávající. Chtěl nyní, kdy končil svůj veřejný učitelský úřad, dáti velmi důležité naučení apoštolům a učedníkům svým. Ukázal jim jednu ženu, která právě dala svůj dárek do pokladnice chrámové: dva nejmenší penízky. Byla to vdova, a byla tak chudá, že měla poslední dva nepatrné penízky. A přece je dala. Jeden pro chrám, tedy pro

Pána Boha, druhý pro chudé, z lásky k bližnímu. Těmi dvěma penízky dokázala, že plní dvě největší přikázání, o nichž Pán Ježíš mluvil: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce... a bližního jako sebe samého. Dala poslední co měla. Nedávala pro pochvalu, naopak rmoutilo ji, že dává tak málo. Ale dávala s velikou ochotou, pokorou a láskou. Přinesla dokonalou oběť z lásky k Bohu a k bližnímu. Ani netušila, že Boží oko se na ni pozorně dívá, že jí za její upřímnou oběť připravuje chválu, na kterou nemyslila a které si nežádala, a že jí připravuje Boží Srdce odměnu, která nebude v žádném poměru k její nepatrné almužně. Druzí také dávali, ale dávali ze svých přebytků a mnozí přemnozí dávali, aby byli chváleni od lidí, že dali velké dary. Mnozí dávali, aby vykonali povinnost, kterou jim zákon ukládal a opatrně, aby se nepředali.

Aby byl dobrý skutek záslužnou obětí.

Žádného Kristus Pán nepochválil, jenom tuto chudou vdovu. Proč? Aby ukázal, jak je dosti nesnadno vykonat dobrý skutek, aby byl opravdu dobrý to jest, aby byl učiněn tak dokonale, aby se zalíbil vševědoucímu Bohu. Dobrý skutek musí totiž, aby se líbil Pánu Bohu, být vykonán s nejlepším úmyslem! „Z lásky k Tobě, můj Bože, Ty to chceš, Ty to přikazuješ, zde Ti přináším svůj úmysl a svůj dar. Přijmi ho, prosím, na důkaz mé lásky k Tobě!" Svatý Augustin o oběti dobrých skutků napsal: „Oběť jest každý skutek dobrý, který jsme vykonali v tom úmyslu, abychom se s Bohem láskou sjednotili. Důvodem oběti jest svrchovaná Dobrota Boží, v níž jedině lze nalézti opravdového blaha. Proto také, není-li vykonán skutek milosrdenství z lásky k Bohu, není obětí." Chudá vdova přinesla malou, ale přece velice vzácnou a Pánu Bohu velice milou oběť, protože svoji almužnu chrámu i chudým dala z poslušnosti a z lásky k Pánu Bohu, s nejlepším úmyslem. Zrovna tak chce Pán Ježíš dobré skutky i od nás. Konáme-li je pro Boha nebo pro bližního, neopomeneme nikdy připojit: „Můj Ježíši, dej ať to vykonám ochotně a rád z lásky k Tobě." Ať už je tím skutkem něco opravdu velkého nebo malého, ba nepatrného, bude to mít vždycky u Srdce Ježíšova, žíznícího jen po lásce, nesmírnou cenu. Svatá Terezička Ježíškova to dobře vystihla: „Zvedneme-li špendlík se země z lásky k Pánu Bohu, můžeme za cenu takového skutku zachrániti duši hříšníka."

Koho představovala chudá žena.

Svatí Otcové v této události vidí ještě něco více. Boháči, kteří dávali veliké dary do pokladnice představovali Židovstvo, chudá vdova Církev Kristovu, chudou a utiskovanou, jejímž bohatstvím byla dvě přikázání lásky Jejího Zakladatele.

Pán Ježíš mluví v chrámě k apoštolům a zástupům o farisejích a zákonících — Zachovávejte příkazy — Neřiďte se příkladem — Jenom na odiv — Běda, že zavíráte království Boží lidem a utiskujete chudé — Běda, že kazíte proselyty z pohanství — Běda, že převracíte Boží přikázání — Běda, že jste opustili spravedlnost, milosrdenství a věrnost — Běda, pro vaši vnitřní nečistotu — Běda, pro váš hněv a vaše násilí na prorocích — Jerusaleme — Neuzříte mne.

Mat. 23, 1-39.

Tehda mluvil Ježíš k zástupcům a k učedníkům svým: „Na stolici Mojžíšovu zasedli zákoníci a fariseové. Všecko tedy, co vám praví, zachovávejte a čiňte, ale podle skutků jejich nečiňte, neboť mluví, ale nečiní. Navazují totiž břemena těžká a nesnesitelná a vkládají je na ramena lidská, sami se jich však nechtějí ani prstem dotknouti. A všecky skutky své činí, aby je lidé viděli: rozšiřují modlitební řeménky své a zveličují si třepení; rádi sedí na prvních místech při hostinách a v prvních stolicích v synagogách, a libují si, když je lidé na trhu pozdravují a když nazývají je rabbí (t. j. mistr).

Vy však nedávejte se nazývati rabbí; neboť jeden jest mistr váš, vy pak všichni jste bratři. A otcem nenazývejte sobě nikoho na světě, neboť jeden jest Otec váš, jenž jest v nebesích. Ani nenazývejte se vůdci, neboť jeden jest vůdce váš, Kristus. Kdo je z vás největší, buď vaším služebníkem. Kdo však se povýší, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.

Běda vám, zákoníci a fariseové, pokrytci, že zavíráte království nebeské před lidmi; neboť sami do něho nevcházíte, a těm, kteří by rádi vešli, vejíti nedopouštíte. Běda vám, zákoníci a fariseové, pokrytci, že stravujete domy vdov, konajíce dlouhé modlitby; proto stihne vás soud těžší.

Běda vám, zákoníci a fariseové, pokrytci, že obcházíte moře i zemi, abyste získali jediného proselytu, a když se jím kdo stane, činíte ho synem pekla dvakrát horším, než jste sami.

Běda vám, vůdcové slepí! Říkáte: ‚Kdo přisáhne skrze chrám, nic to není, kdo však přisáhne skrze zlato chrámové, jest zavázán.' Pošetilci a slepci; neboť co je větší, zlato či chrám, který posvěcuje zlato? ‚A kdo přisáhne skrze oltář, nic to není; kdo však přisáhne skrze dar, který jest na něm, jest zavázán.' Pošetilci a slepci, i co jest větší: dar či oltář, který posvěcuje dar? Kdo tedy přisahá skrze oltář, přisahá skrze něj i skrze všecko to, co jest na něm, a kdo přisahá skrze chrám, přisahá skrze něj i skrze Toho, který přebývá v něm. A kdo přisahá skrze nebe, přisahá skrze trůn Boží i skrze Toho, který na něm sedí.

Běda vám, zákoníci a fariseové, pokrytci, kteří desátky dáváte z máty, a kopru a kmínu, a opustili jste to, co jest důle-

žitější v zákoně: spravedlnost, milosrdenství a věrnost. Toto jste měli činiti a ono neopomíjeti.

Vůdcové slepí, kteří cedíte komára, velblouda však polykáte. Běda vám, zákoníci a fariseové, pokrytci, neboť čistíte číši a mísu po vrchu, uvnitř však jsou plny loupeže a nečistoty. Fariseji slepý, vyčisť prve vnitřek číše a mísy, aby čist byl i povrch jejich. Běda vám, zákoníci a fariseové, pokrytci, neboť podobáte se hrobům obíleným, které zevně se jeví lidem úhlednými, uvnitř však jsou plny kostí umrlčích a všeliké nečistoty. Tak i vy zevně jevíte se lidem spravedlivými, uvnitř však jste plni pokrytectví a nepravosti.

Běda vám, fariseové a zákoníci, pokrytci, kteří vzděláváte hroby proroků a zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: ‚Kdybychom byli žili za dnů našich otců, nebyli bychom se stali s nimi vinnými krví proroků', a tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kteří proroky zabili. I vy naplňte míru otců svých.

Hadi, plémě zmijí, kterak utečete před soudem pekelným? Proto, ejhle, posílám k vám proroky a mudrce a učitele, a z těch některé zabijete a ukřižujete a některé z nich budete bičovati ve svých synagogách a pronásledovati z města do města, aby na vás přišla veškerá krev spravedlivá, vylitá na zemi od krve spravedlivého Abela až do krve Zachariáše, syna Barachiášova, kterého jste zabili mezi chrámem a oltářem. Vpravdě pravím vám: Všecky tyto věci přijdou na pokolení toto."

„Jerusaleme, Jerusaleme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou posláni k tobě; kolikrát chtěl jsem shromážditi děti tvé, jako slepice shromažďuje pod křídla kuřátka svá, a nechtěli jste! Ejhle, zanechá se vám dům váš pustý; neboť pravím vám, neuzříte mne od této chvíle, dokud neřeknete: ‚Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně'."

*

Osmero blahoslavenství a osmeré „běda".

Na hoře „Osmera blahoslavenství" započal Pán Ježíš svůj veřejný učitelský úřad osmerým: „Blahoslavení". A nyní končí své veřejné učitelské působení kázáním ve chrámě a pronáší osmeré: „Běda". Tehdy blahoslavenstvím chtěl Božský Spasitel povzbudit k víře ve svá slova a k jejich zachovávání. A těm, kteří uvěří a budou zachovávati Jeho slovo, slavně přislíbil největší odměny v království nebeském: za chudobu a odtržení od statků tohoto světa bohatství nebe, za tichost a pokoru vládu nade vším, za slzy a zkroušenost nad hříchy nejvyšší útěchu, za touhu po spravedlnosti a svatosti nasycení vším blahem a dobrem, za milosrdenství k bližnímu svrchované Milosrdenství a věčnou lásku Boží, za čistotu srdce nepomíjející synovství Boží, za trpělivost v protivenstvích věčnou radost a slávu, za pronásledování, posměch a lživé potupy nejhojnější odplatu v nebi.

— Nyní před celým národem židovským prohlašuje týž Božský Učitel, že právě předáci národa židovského fariseové a zákoníci neuvěřili Jeho slovům a odepřeli poslouchati Ho a následovati Ho jako Spasitele, proroky předpověděného. Proto pronáší nad nimi opak blahoslavenství: — běda! — Jako tehdy pronesl v kázání na hoře osmero slavných přislíbení, tak nyní pronáší z osmera důvodů soud nad nehodnými.

Příkaz, úřad, osoba.

Kristus Pán káže shromážděnému lidu činiti rozdíl mezi zákonem Mojžíšovým a mezi těmi, kteří zákon předkládají k plnění. Zákon Mojžíšův tak, jak byl Bohem dán, jest ovšem závazný. Úřad soudcovský a učitelský v národě židovském byl spjat s úřadem kněžským a velekněžským. Tedy úřad byl posvátný. Ale lidé, kteří se úřadu zmocnili, nebyli hodni. To byli právě pokrokoví a volnomyšlenkářští Saduceové, kteří ovládali úřad velekněžský a s ním i předsednictví ve Veleradě, nejvyšším soudním tribunálu národa židovského. Pokrytečtí a sektářští fariseové ovládali stolice učitelské, vykládali zákon a pevně drželi mnohá místa ve Veleradě. Kdo by se byl ve Veleradě zprotivil názorům a vůli těchto ničemných držitelů nejvyššího úřadu byl bezohledně vyloučen a umlčen. I vraždy byly prostředky, jichž se tu používalo. Tak nehodní lidé zneužívali i posvátného zákona i vznešeného úřadu, a nebylo nikoho, kdo by jejich řádění učinil přítrž. Světská moc římských císařů a židovských místokrálů hleděla jenom politicky a opravdu světsky na Veleradu a na její předáky. Na vnitřní hodnotě členů Velerady nezáleželo ani Pilátovi, římskému vladaři nad Judskem, ani Herodesovi, římskému místokráli v Galileji a tím méně císaři Tiberiovi v pohanském Římě. Zevnější moc dovedli si Římané udržet vojskem a penězi.

I špatný představený je představeným a musíme ho poslouchat, pokud přikazuje, co je dobré.

Čeho se fariseové a saduceové dotkli, to kazili. Měli v rukou Zákon Mojžíšský. Neušetřili ho. Jak jim nejedenkrát Božský Spasitel vytkl a jak také v této řeči jim vytýká, svými přídavky často nesprávnými a falešnými ztěžovali lidu Zákon do nemožnosti, „sami se však jich nechtějí ani prstem dotknouti.“ Přece však Pán Ježíš vybízel k poslušnosti: „Co vám praví, zachovávejte a čiňte . . .“ Božský Spasitel chtěl svým napomenutím upozornit nynější své učedníky i všecky budoucí, aby Boží přikázání zachovávali, i kdyby to kázal kazatel a kněz nehodný, to jest takový, který sám nezachovává, co druhým káže. Na rozcestí bývá někde z železného plechu ruka, která ukazuje správný směr. Nezáleží na tom, je-li ukazovatel rezavý, jenom když ukazuje správně cestu. Tak nehodný kněz, je pro svoji

škodu a záhubu nehodný, úřad jeho zůstává svatým a zůstává svatým i slovo Boží, které káže. Dojem, který vzbuzuje nesrovnalost mezi tím, co mluví, a tím, co činí, je ovšem smutný a trapný. Nikdo však na soudě Božím nebude moci se ospravedlniti výmluvou: „Však ten nebo onen kněz byl takový a takový . . ." Ježíš Kristus řekne: „Tys věděl, že kněz, na něhož se vymlouváš, jednal špatně, že mu toho ani Bůh ani Církev nedovolovali, že on jednal podle své zkažené vůle a proti vůli Boží, tys to věděl a místo, abys zdvojnásobil svoji horlivost a snažil se dávat náhradu Srdci Božímu za zradu nehodného, ty jsi se ještě snažil přikrývat jeho chybami hříchy svoje . . ., ještě jsi se rouhal Bohu a tupils Církev, za některé nehodné kněze jsi obviňoval všecky . . . není omluvy pro tebe . . ."

Nesmírně důležitý dar Ducha sv. v Církvi svaté.

V Novém Zákoně se nemůže stát, co se stávalo před Kristem Pánem. Ve Starém Zákoně nebylo neomylného úřadu učitelského, proto Zjevení Boží bylo vydáno na pospas falešným učitelům . . . Co by bylo do dneška z učení Ježíše Krista, kdyby On nebyl založil Církev, nebo kdyby Církvi nebyl dal dar neomylnosti, aby učení Jeho po všecky časy neporušené zachovávala a správně a pravdivě vykládala. Vroucími díky jsme povinni Duchu svatému, který už po devatenáct století v Církvi katolické plní, co Pán Ježíš přislíbil při poslední večeři: „Utěšitel pak, Duch svatý, kteréhož Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, co jsem mluvil vám." Jan 14, 26. Duch svatý jest dárcem neomylnosti. Proto Církev v učení Ježíše Krista nemůže se mýlit.

Jenom se ukazovat!

Pomocí řeménků si přivazovali Židé na čelo a na levé rámě naproti srdci pouzdra, v nichž byly pergamenové proužky s důležitými výňatky ze Zákona. Činili tak zvláště při ranní modlitbě. Naznačovali tak, že Zákon Boží chtějí mít na paměti, a že také srdcem chtějí se podle něho řídit. Fariseové užívali nápadně širokých řeménků, aby se zdálo, že jsou velice zbožní a zákona Božího pamětliví. Třapce na čtyřech rozích pláště nosili Židé, aby si připomínali příslušnost k židovskému národu a povinnosti Zákona. Také tyto třapce nosili fariseové nápadně veliké.

Hleď si především vnitřního života.

Jak bedlivě si všímá Božský Spasitel vnitřního smýšlení člověka. „A všecky skutky své činí, aby je lidé viděli." Modlili se, postili se, almužnu dávali, a přece zásluhu dobrého skutku si nezískali, poněvadž to všecko nekonali z lásky k Bohu, ale aby

je lidé viděli a chválili. Vnitřní smýšlení a úmysly rozhodují o ceně našich skutků. Svatý Augustin překrásně velebí vševědoucnost Boží: „Pane Bože můj! . . . . Oči Tvé jsou mnohem jasnější než slunce, které ozařuje všecky lidské cesty, i hlubokost propastí, a na každém místě patří na dobré i zlé... Patříš na kroky mé i stezky mé, a dnem i nocí máš stráž nade mnou. Kamkoliv jdu, Ty mne, Pane, neopouštíš, leč bych já prve opustil Tebe. Kdekoliv jsem, neodcházíš ode mne, poněvadž jsi všude. Před Tebou jest každá žádost má, Tobě známé jest smýšlení mé."

Je to dovoleno, ale bez pýchy.

Když Božský Spasitel zakazoval nějakou věc, která sama o sobě nebyla hříšná, zakazoval ji jenom s určité hříšné stránky. Když zakazoval učedníkům, aby se nazývali titulem: Mistře, Otče, Vůdče, nemínil zakázat v Církvi svoji a ve veřejném životě užívání těchto titulů. Zakázal pouze užívání těchto a podobných názvů z farisejské ctižádosti. Když poručil: „Vy však všichni jste bratři," nezakázal tím stupně v hodnostech církevních i světských. Jenom poroučí pokoru i v hodnostech nejvyšších. A přeje si Božský Spasitel: „Čím větší hodnost, tím ať je větší pokora." „Kdo však se povýší, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen." V knize přísloví velice pěkně praví Duch svatý: „Před pádem srdce lidské se povyšuje; ale před slávou se ponižuje." Přísl. 18, 12.

„Běda" pro nelásku k Bohu a k bližnímu.

První důvod k Spasitelovu „běda" byla nevěra fariseů v Ježíše Krista. Běda jim, že sami nevchází do Království Božího a druhým brání.

Druhý důvod: že od vdov vydírali peníze, že neznali lásky k bližnímu, a že bezpříkladnou tvrdost srdce hleděli zastírat falešnou zbožností.

V těchto slovech Krista Pána zase se vrací Jeho nejvyšší požadavek: zachovávání dvou největších přikázání. „Kdyby fariseové měli lásku k Bohu, byli by přijali a milovali i Syna Božího a byli by se ochotně stali členy Království Jeho, Církve svaté. Ale místo lásky pojali nenávist k Bohu a Spasiteli, vyloučili se sami z Království Božího. A kdyby aspoň zůstalo jen při tom, že sami zůstali mimo Království Boží. Ještě se dopouštějí toho zločinného násilí, že brání druhým přistoupiti ku dveřím ovčince Kristova. Dveřmi a branou do Království Božího je Kristus Pán. Jak to sám řekl v podobenství o dobrém Pastýři: „Já jsem dveře k ovcím... Vejde-li kdo skrze mne, bude zachován; a vejde i vyjde a nalezne pastvu." Jan 10, 7—9. Klíčem jest víra v Ježíše Krista.

Učitel bez lásky je špatný učitel.

A poněvadž nemají lásky k Bohu a k Vykupiteli, nemají a nemohou mít také lásky k bližnímu. Olupují o majetek i ty nejubožejší a opuštěné vdovy a sirotky a dopouštějí se tak zločinů, kterých se i pohané štítili. Jejich modlitby jsou plané, poněvadž nevycházejí ze srdce plného lásky k Bohu, ale naopak ze srdce plného pýchy a zatvrzelé zloby. Proto pronáší Božský Spasitel nad nimi rozsudek: Běda jim, stihne je trest větší a těžší než kohokoliv jiného. Měli být lidu židovskému vůdci a učiteli ve všem dobrém a zatím stali se nejhoršími svůdci a mistry ve všem zlém. V celém národě židovském nikdo z nich nezasluhuje krásného a čestného názvu vůdce nebo učitele.

Jakou cenu mají slova bez skutků.

Třetí „běda" vyslovuje Božský Spasitel právě proto, že svým špatným příkladem přiváděli fariseové na scestí členy vlastního národa i ty, kteří z pohanů chtěli se státi účastnými dobra národa vyvoleného. Četní pohané, když poznali Zjevení Boží četbou Písma svatého, toužili, aby měli podíl na přislíbeních Božích zvláště na darech a milostech, jež přinese Vykupitel. Když však poznali z blízka pohoršlivý život učitelů a vůdců národa židovského, ztratili své nadšení a zápal a stávali se horšími, než byli jako pohané. V tom smyslu napsal svatý Jan Zlatoústý: „Učiti a nekonati nejen že nepřináší žádného prospěchu, nýbrž působí i převelikou škodu." A jiný církevní spisovatel píše podobně: „Žádná věc není pro učedníka tak záhubná, jako špatný život učitelův." Svatý Isidor dává učitelům návod: „Co slovy učíš, toho příkladem na sobě dokazuj. Buď netoliko mistrem a učitelem ctností, ale také pravým následovníkem. Jestliže kdy co učíš, co také skutkem plníš a činíš, jistě jsi hoden chvály. Není na tom dosti, abys schvaloval, co mluvíš, ale abys také slova svá skutkem naplňoval."

Každé dobré slovo se zasévá, roste, přináší užitek.

Dobrý učitel je velikým požehnáním pro národ, jestliže vede k Pánu Bohu. Učitel zasévá. A z toho, co zasil do pozorných učedníků a žáků, bude nejenom užitek pro ně, ale také užitek pro mnohé jiné. Ti, kteří se sami vyučili ve všem dobrém, budou zase učiti druhé. A ti zase jiné. A tak bude se zasazovat a rozmnožovat slovo dobrého učitele až do konce světa. Jakými světly byli a jsou do dneška apoštolové a slavní učitelé církevní: svatý Augustin, svatý Athanasius, svatý Ambrož, svatý Řehoř. — Slovo jimi zaseté do duší je dnes rozšířeno po celém světě, a denně se šíří a přináší nový a nový užitek...

Slovo špatné a pohoršlivé ujímá se mnohem rychleji, a šíří kolem sebe jenom zkázu.

Ale i naopak, jak strašnou zkázu způsobil třeba jen jediný člověk špatným učením, ať už byl nevěrec nebo bludař! Hrozným způsobem jsou zapsána do dějin lidstva jména: Arius, Hus, Luther, Voltair, Renan, Nitsche,... Zatím co učení dobrých učitelů vnáší do jednotlivých duší i do celých národů blaho, pokoj a mír, učení učitelů špatných vnáší do národů nesváry, boje a záhubu. Co zmatků a nesmírné zkázy duchovní i hmotné v naší vlasti způsobil pobloudilý kněz: Hus! V jeho jménu se po celá desetiletí pálilo, vraždilo, z jeho podnětu vznikaly a vznikají nové sekty, které přemnohé duše přivádějí k věčné záhubě.

Ovoce práce učitelů dobrých: pokoj a láska.

Jak naproti tomu požehnaná a všemi bez rozdílu milovaná jsou jména: svatý Cyril a Metoděj, svatá Ludmila, svatý Václav, svatý Vojtěch, svatý Prokop, svatý Jan Nepomucký, blahoslavený Jan Sarkander . . . O každém z těchto učitelů dobrých platí slova z knihy Sirachovcovy: „Vychvalují mnozí moudrost jeho, ani na věky nebude vyhlazena. Nezahyne nikdy památka jeho, jméno jeho žít bude k posledním kolenům. Moudrost jeho hlásat budou pohané, a chválu jeho zvěstovat bude Církev..." Sir. 39, 14.

Ovoce práce učitelů špatných: nenávist, nesváry, války.

Kdežto učitelům špatným, kteří bludně a nesprávně učili, platilo a platí slovo Božského Spasitele: „Běda vám, vůdcové slepí"! nebo jiná slova z řeči horské: „Mějte se na pozoru před nepravými proroky (učiteli), kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, v nitru však jsou vlci draví. Po ovoci jejich poznáte je: Což se sbírají s trní hrozny anebo s bodláčí fíky? Tak každý strom dobrý nese ovoce dobré, špatný strom ovoce špatné přináší. Nemůže strom dobrý nésti ovoce špatné, ani strom špatný přinášeti ovoce dobré." Mat. 7, 15—18. Každý strom, který nenese ovoce dobrého, bývá vyťat a na oheň uvržen. Mat. 7, 19.

Obraceli všecko naopak.

Jako doklad uvádí Božský Spasitel farisejské učení o přísaze. Poněvadž přísaha je jeden z nejposvátnějších úkonů, které člověk koná, a poněvadž fariseové právě přísahy používali hříšným a pověrečným způsobem, ukázal na přísaze Pán Ježíš, jak špatnými jsou fariseové vůdci a učiteli. Přísaha na chrám nebyla ničím, přísaha na zlato chrámové byla platná a zavazující. Přísaha skrze oltář nebyla ničím, skrze dar na oltáři byla plat-

ná. „Pošetilci a slepci“ nazývá je Božský Učitel a pak se vším důrazem a se vší přísností obrací se k jejich soudcovské moci nad lidem.

Odsouzení soudcové.

I soudcovského úřadu zneužívali fariseové nejhorším způsobem. Proto Pán Ježíš je odsuzuje. Opustili, to jest pošlapali všecku spravedlnost, milosrdenství a věrnost. Komáry cedili, ale velbloudy polykali. Malých provinění v dávkách a daních chrámových se úzkostlivě chránili, ale nebáli se do nebe volajících nespravedlností v soudcovském úřadě. Kristus Pán o sobě již nemluví. Slyšeli to již dříve, jak předpovídal svoje odsouzení a svoji smrt. Ale předpovídá Božský Spasitel i nespravedlivé odsouzení svých apoštolů a mnohých budoucích učedníků. Synové hodní svých otců, kteří vraždili proroky. Zachariáš byl usmrcen na rozkaz krále Joasa mezi chrámem a oltářem. Abel a Zachariáš! Právě tyto dva příklady uvádí Božský Spasitel, protože byly strašnými výkřičníky největší nespravedlnosti a křivdy. Abel zabitý od vlastního bratra! Krev jeho volala do nebe o pomstu. Zachariáš ukamenovaný na nádvoří chrámu, když napomínal a káral národ pro jeho hříchy. Ale pak přišly Boží tresty. Nevěrný a nevděčný národ byl potřen pro smrt Zachariášovu od nepřátel. Za usmrcení Abelovo byl vynesen rozsudek Boží nad Kainem: „Tulákem a poběhlíkem budeš...“ Božský Spasitel mluvil nyní tak určitě a jasně: „Vpravdě pravím vám: Všecky tyto věci přijdou na pokolení toto.“

Bolest nade všecku bolest.

Ku konci svého posledního kárného kázání k Židům Božský Spasitel pojednou změnil tón své řeči. Až dosud mluvil rozhněvaný Otec a Soudce, mluvil k nezdárným dětem, které ním pohrdly, a které přes všecka napomínání a všecky výstrahy, přes všecky připomínky proroků, chtějí být Kainy a chtěli by vraždit i zde na místě svatém. Za všecko dobré... A znova a naposled vylévá se láska ze srdce Spasitelova, láska která tak dojímala všecky duše, které rozumí lásce i Lásce Boží. Není větší bolesti než když se pohrdá láskou, láskou která chce být milována a dává všecko, co má, a přece není milována, ba je nenáviděna. Láska otce a matky je na světě největší. Největší bolest vzniká tam, kde je největší láska. Nezdárné dítě dovede způsobit největší bolest hodným rodičům. Rodiče se odříkají nenapravitelného dítěte. Hrozná jsou slova, kterými tak činí. Ale pak nastává v srdci a v duši otce a matky něco, co bychom mohli nazvat vnitřním zlomením a vnitřním pláčem... A tak i Božský Spasitel. Byl svému národu Otcem i Matkou. Miloval Božskou Láskou, to jest Láskou nekonečně dokonalou, Láskou nade všecko pomyšlení, Láskou Božsky obětavou. Z

Lásky vzal na sebe člověčenství, chtěl člověka za každou cenu spojit zase s Bohem. Otevřel člověku nesmírné poklady Boží Pravdy a dal vytrysknout pramenům Milosti Boží. Ve svém Božství spojeném s člověčenstvím přinesl člověku právo volat k Bohu: Otče náš, jenž jsi na nebesích... A když to všecko pro člověka učinil, ještě jakoby kladl otázku: „Co ještě mám pro vás učinit?"... A při poslední večeři sám si odpovídá na tuto otázku: „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele." Jan 15, 13.

Přece je rozdíl v nářku Davidově a Spasitelově.

Znova volá Božský Spasitel, jako už volal na Květnou neděli: „Jerusaleme, Jerusaleme, kolikrát chtěl jsem shromáždit děti tvé, jako slepice shromažďuje pod křídla kuřátka svá, a nechtěli jste! Král David volal nad mrtvým Absalomem: „Synu můj, Absalome, Absalome, synu můj, kéž bych mohl zemříti místo tebe, Absalome, synu můj, synu můj, Absalome!" Tak pláče láska milující, ale nemilovaná. David už syna vzkřísit nemohl. Absalom byl navždy ztracen pro lásku otcovu. Ale národ israelský není navždy a celý ztracen. Přijde chvíle v daleké budoucnosti, před ukončením dějin světa, kdy i tento národ zvolá: „Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně."

POHANÉ TOUŽÍ ZBLÍZKA VIDĚTI PÁNA JEŽÍŠE. PÁN JEŽÍŠ ZAKONČUJE SVOU VEŘEJNOU ČINNOST.

Pohané prosí Filipa, aby je dovedl ke Kristu Pánu — Užitek zrna v jeho smrti — Buďte i vy jako já — Pán Ježíš se modlí za vysvobození z těžké hodiny — Bůh Otec promluvil — Až budu povýšen — Ještě krátký čas — Isajáš dobře předpověděl — Světlo ve tmě — Bůh Syn přišel plnit vůli Boha Otce — Zachovávat přikázání Boží je život věčný.

Jan 12, 20-50.

Byli pak někteří pohané mezi těmi, kteří přišli, aby se klaněli o slavnosti.

Ti přistoupili k Filipovi, který pocházel z Betsaidy galilejské, a žádali ho řkouce: „Pane, přejeme si viděti Ježíše."

Filip šel a řekl to Ondřejovi, Ondřej zas a Filip pověděli to Ježíšovi.

Ježíš jim odpověděl: „Přišla hodina, aby oslaven byl Syn člověka. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nezemře-li zrno pšeničné, jež padlo do země, zůstává samotno; zemře-li však, přináší mnoho užitku. Kdo miluje život svůj, ztratí jej, a kdo nenávidí život svůj na tomto světě, k životu věčnému zachová jej. Slouží-li mi kdo, následuj mne, a kde jsem já, tam bude i služebník můj. Bude-li mi kdo sloužiti, poctí jej Otec můj. Nyní duše má zkormoucená jest, a co říci mám? ‚Otče, vy-

svoboď mne z té hodiny.‘ Avšak právě na tu hodinu jsem přišel. Otče, oslav jméno své.“

I zazněl hlas s nebe: „Oslavil jsem je a ještě oslavím.“

Lid, který tu stál a to slyšel, pravil, že zahřmělo, a jiní pravili: „Anděl mluvil k němu.“

Ježíš odpověděl: „Ne pro mne zazněl ten hlas, nýbrž pro vás.“ Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude kníže toho světa ven vyvržen, a já, budu-li povýšen od země, potáhnu všecko k sobě.“

To pravil naznačuje, jakou smrtí měl zemříti.

Zástup mu odpověděl: „My jsme slyšeli ze zákona, že Kristus zůstává na věky; kterak ty pravíš: ‚Musí povýšen býti Syn člověka‘? Kdo jest tento Syn člověka?“

Ježíš jim řekl: „Ještě krátký čas je světlo mezi vámi. Choďte, pokud máte světlo, aby vás nezachvátila tma; kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste byli syny světla.“ To pověděl Ježíš a odešed skryl se před nimi.

Ačkoli však tolik zázrakův učinil před nimi, nevěřili v něho, aby se splnilo slovo proroka Isaiáše, které pověděl: „Pane, kdo uvěřil kázání našemu? A komu bylo zjeveno rámě Hospodinovo?“

Proto nemohli uvěřiti, poněvadž Isaiáš opět řekl: „Zaslepil oči jejich a zatvrdil srdce jejich, aby očima neviděli a srdcem nesrozuměli a se neobrátili, a já jich neuzdravil.“ To řekl Isaiáš, když viděl slávu jeho a mluvil o něm.

Přece však i z náčelníků mnozí uvěřili v něho, ale pro fariseje nevyznávali toho, aby nebyli vyobcováni, neboť milovali více chválu od lidí, nežli chválu od Boha.

Ježíš pak zvolal: „Kdo věří ve mne, nevěří ve mne, nýbrž v toho, který mě poslal; a kdo vidí mne, vidí toho, který mě poslal. Já jako světlo přišel jsem na svět, aby žádný, kdo ve mne věří, nezůstával ve tmě. A uslyší-li kdo slova má a nezachová-li jich, toho já nesoudím, neboť jsem nepřišel, abych soudil, nýbrž abych spasil svět.

Kdo mnou pohrdá a nepřijímá slov mých, ten má svého soudce: To slovo, které jsem mluvil, to ho odsoudí v den poslední, neboť já jsem nemluvil sám ze sebe, nýbrž Otec, jenž mě poslal, ten mi přikázal, co mám říkati a co mluviti. A já vím, že přikázání jeho jest život věčný. Co tedy já mluvím, mluvím tak, jak mi pověděl Otec.“

*

Pohané na slavnosti velikonoční.

Svatý Jan Evangelista zaznamenal velice důležitou událost, která se stala ve velikonočním týdnu. Do Jerusalema na slavnosti velikonoční přicházeli nejenom Židé ze země židovské,

nýbrž i Židé z cizích zemí, a ti přiváděli sebou pohany, kteří chtěli se obrátiti k náboženství zjevenému. Také tentokrát tam byli a někteří z nich přednesli svoji žádost apoštolu Filipovi: Pane, přejeme si viděti Ježíše. Filip s Ondřejem ohlásili přání pohanských návštěvníků Kristu Pánu.

Upřímná touha bude brzy vyplněna.

Svatý Augustin poznamenává k této velmi důležité a památné události: „Hle, Židé chtějí Krista usmrtiti, pohané zažádali Ho viděti. Ovšem i z národa židovského byli, kteří volali: Požehnaný, jenž se béře! Tito z obřízky, oni z neobřízky byli jako dvě zdi v jedné budově (Církve), byli jako bratři v jedné víře celující se políbením pokoje Kristova.“ Tito pohané byli ze vzdálenějších krajin, neměli zde známých, vyptali se na učedníky Krista Pána a jejich prostřednictvím chtěli se dostat k rozmluvě s Ním. Z celého jejich počínání bylo vidět touhu po Pánu Ježíši, ale i pokoru a velikou úctu. Apoštolové měli příležitost konat ponejprv apoštolský úřad: přivádět pohany ku Kristu Pánu.

Ti, kteří ztrácí a jiní, kteří nalézají.

Mnoho podobného nalezneme i dnes na světě: Křesťany, kteří mají Krista Pána ve svém chrámě ve svatostánku, kde mohou s Ním se stýkat; Ho navštěvovat, kdy a jak chtějí. Ale jsou jinověrci a jsou pohané, kteří patří a hledí jenom zdaleka na katolický chrám, netroufají si do něho přijít z ostychu a z bázně. Z těch prvních některým už Kristus Pán ve svatostánku sevšedněl, nemají živé touhy po Něm, zapomínají, že On musí být stále předmětem první a největší touhy, lásky a úcty. Z těch druhých mnozí a mnozí dodávají si odvahy, překročují práh katolického chrámu Páně, nechávají se přitáhnout osobou Božského Spasitele, a vyhledávají apoštola kněze, aby je poučením uvedl v živý a ustavičný styk s Kristem Pánem.

Smrt, která dává život. Život, který působí smrt.

Ani si nedovedeme představit, jak se zaradovalo nejsvětější Srdce Páně, když poznalo touhu prvních pohanů. Rozhořelo se tím více velikou láskou k ubohým duším nevědomých pohanů a nevýslovnou ochotou obětovat se pro jejich spásu. Už ne na roky, ani ne na měsíce, ale už jenom na hodiny může se počítat doba, kdy přesvatá oběť Jeho bude dokonána. „Přišla hodina...“ Pán Ježíš bude nesmírně trpět, ale Jeho utrpení a smrt budou nesmírnou Jeho slávou u Boha Otce i na zemi u lidí. Přirovnává Sebe k pšeničnému zrnku. To zrnko musí padnout do země, musí umřít, ale pak vzejde z něho požehnaná úroda. Oběť Krista Pána bude také nejkrásnějším vzorem a pří-

kladem pro všecky Jeho učedníky. I oni budou-li chtít vykonat na světě mnoho dobrého, budou musit ze svého tělesného života přinášet oběti. Svatý Augustin slova Krista Pána obměňuje a vysvětluje: „Jest láska, která je k záhubě a jest nenávist, která je k záchraně." To znamená: Kdo miluje svůj tělesný život, tělu všeho dopřává, ničeho mu neodpírá, kdo se i hříchu dopouští, aby tělu vyhověl, ten nezřízenou láskou k tělu ubíjí duši. Když tělo si dopřává všeho, duše odumírá. Láska k tělu je láska nesprávná, škodlivá ba záhubná. Svatý Augustin opakuje tutéž myšlenku ještě jinými slovy: „Jestliže špatně miluješ, nenávidíš, jestliže dobře nenávidíš, miluješ." Vůči tělu a tělesným žádostem musíme být přísní: jakobychom tělo měli v nenávisti. Ale není to nenávist, naopak je to láska, neboť ovládané tělo bude jednou požívat blažené věčnosti v nebi i s duší. Tělo neovládané a oddané hříchům bude nešťastné navždy.

Jako Ty, tak i já.

Miliony lidí už uposlechly pozvání Božského Spasitele: „Slouží-li mi kdo, následuj mne..." A tu Pán Ježíš myslí to, co má přijíti, cestu křížovou. „...následuj mne, a kde jsem já, tam bude i služebník můj." Tato slova jsou z těch, která dovedou velice potěšit. Každého utrpení můžeme použít, abychom se jím stali podobnými Božskému Spasiteli. „Obětuji Ti, můj Ježíši, všecko, co trpím. Ty jsi se obětoval za mne a já se obětuji Tobě." Svatý Augustin k těmto slovům Božského Spasitele píše: „Ztráta bývá spojena se zármutkem. I rolník, když seje, ztrácí semeno, aby je přijal rozhojněné v čas žní."

Pán a služebník.

„Bude-li mi kdo sloužiti, poctí jej Otec můj." Jak jsou krásná a jak povzbuzují tato slova pro každého křesťana, aby vytrval ve službě Boží. Jak sloužíme Kristu Pánu? Když jej uznáváme za svého svrchovaného Pána. Pán má právo poroučet, služebník má povinnost poslouchat. Pán, když vezme služebníka do služby, sdělí mu všecky jeho povinnosti. Služebník řekne: „Ano, beru na sebe tyto povinnosti, ale chci vědět, co za to dostanu?" Pán řekne, a když služebník je spokojen, hledí si každý svého. Pán dělá pána, služebník služebníka. Jinak však si počínal nejvyšší a svrchovaný Pán náš Ježíš Kristus. On než nás pozval do svých služeb, ukázal nám, jak věrná služba se má konat, sám na sobě.

Co za to, že Pán sloužil nám, svým služebníkům.

„Syn člověka nepřišel, aby mu bylo slouženo, ale aby sloužil lidem." Celý svůj život na zemi Božský Spasitel sloužil lidem. Za ně se modlil, jim prokazoval všecka dobrodiní duchovní

i tělesná, pro ně žil, pro ně trpěl, pro ně umíral, pro ně vstal z mrtvých a ničeho za to nechtěl než lásku. A tak máme i my sloužit Jemu. K Jeho cti a chvále máme se co nejvroucněji modlit, s co největší láskou být přítomni na Mši svaté, každý okamžik se tázat: Co chce nyní v tuto chvíli po mně můj Spasitel? Chce, abych vyplnil věrně některé Jeho přikázání, chce, abych se něčeho odřekl, chce, abych něco dobrého vykonal? Tu jsem, můj Ježíši, já věrný sluha Tvůj! Kéž Ti mohu za Lásku Tvoji láskou splácet! Neptám se, co za to od Tebe dostanu, hlavně když dostanu Tebe, Ty jsi má jediná a nejsladší odměna. Na takovou lásku nemá Božský Spasitel jinou odpověď než slova: „Kde jsem já, tam bude i služebník můj."

Poslušnost až k smrti.

Kristus Pán stál před branou smrti. Myšlenka na blízké utrpení a smrt zatanula mu najednou na mysli v plné hrůze. „Nyní duše má zkormoucena jest, a co říci mám? Otče, vysvoboď mne z té hodiny! Avšak právě na tu hodinu jsem přišel." Lidská slabost dotekla se Pána Ježíše. Ale jenom dotekla. Ihned ji Božský Spasitel odmítá a volá rozhodně a oddaně: „Otče, oslav jméno své!" Poslušností chtěl oslavit Otce nebeského, chtěl Otci dát náhradu za neposlušnost všech lidí. Ta náhrada musí Otci býti dána, urážky Jeho nesmí zůstat bez dokonalého zadostučinění.

Jestliže s Kristem Pánem trpíme, také s Ním oslaveni budeme.

Bůh Otec odpověděl na volání Synovo: „Oslavil jsem a ještě oslavím." Po třetí za života Krista Pána promluvil Bůh Otec o svém Synu. Po prve u Jordanu, na začátku veřejného působení po druhé na hoře Tábor, a nyní na konci veřejného života. Svými slovy dodává Bůh Otec Pánu Ježíši síly. I když Ho vydává na smrt, neopustí Ho, a za všecko utrpení Jej nesmírně oslaví. Už proroctvími byl Pán Ježíš oslaven. Byl oslaven zázraky, ale to ještě všecko nic není proti oslavě na nebesích. Svatý Augustin neopomenul připomenout: „Ta slabota Páně nás sílí, a zármutek Jeho nás uspokojuje."

Kdo to promluvil?

Bůh Otec promluvil s nebe o svém Synu, aby všem přítomným podal důkaz a svědectví Jeho Božského a Vykupitelského poslání. Ale posluchači nevnímali všichni stejně hlas Boží. Někteří myslili, že zahřmělo. Jiným se zdálo, že Anděl promluvil. Apoštolové dobře rozuměli. Každý podle své dobré vůle a vnitřní přípravy. Hlas svědomí má právě takové účinky. Někomu se zdá, cosi se ve mně ozvalo, ale to nic není. Jiný poznává, že svědomí je Božím poslem, ale nemá ještě pravou ochotu upo-

slechnout, když svědomí dává výstrahu nebo povzbuzuje k dobrému. Kdo má opravdovou lásku k Ježíši Kristu, ten hlasu svědomí ihned porozumí a také bez váhání ho poslechne.

Proti neposlušnosti poslušnost, proti pýše pokora.

Především pro apoštoly Bůh Otec promluvil, aby apoštolové pochopili, že nyní nastává ten rozhodný okamžik, kdy kníže tohoto hříšného světa bude přemožen. Neposlušností — hříchu opanoval svět, a nebylo po celá tisíciletí nikoho a ničeho, čím by jeho panování mohlo být učiněno bezmocným a neškodným. Nyní se tak stane: proti neposlušnosti satanově, jeho andělů a svedených lidí postaví se poslušnost samého Syna Božího, poslušnost nejpokornější, poslušnost až k smrti kříže. Proti království pýchy bude postaveno Království pokory. Proti ďábelské ské zlobě a nenávisti postaví se Božská Láska, proti hříchu Milost. Doposud byl celý svět sláb proti jedinému zlému duchu. Nyní celé peklo bude bezmocné proti jediné duši spojené s Vykupitelem jeho Božskou milostí. Ježíš Kristus povýšený na Kříži bude nesmírnou mocí, která všecky lidi dobré vůle potáhne k sobě. Ve stínu svatého kříže bude záštita všech bojovníků proti peklu a jeho svodům. Svatý Augustin vysvětluje v jakém smyslu ztratilo peklo svoji moc: „Zda-li ďábel nepokouší věřící? Kterak tedy jest vyvržen? — Pokoušeti, pravda nepřestává; ale jiná jest věc uvnitř panovati, a něco jiného jest zevně obléhati. I na nejlépe opevněnou pevnost činí nepřítel útok, ačkoliv ji nemůže dobýti. A jestliže některá střela od něho vyslaná zasahuje, svatý apoštol Pavel připomíná nám, že máme vzít pancíř víry a lásky a přilbu naděje. I Thesal. 5, 8. Ať nám strojí jakékoliv úklady a zálohy, dokud nemá duši (skrze těžký hřích) a srdce, kde sídlí víra, jest opravdu vyvržen ven! Ale jestliže Hospodin nebude opatrovati města, nadarmo se namáhají jeho strážci. Nespoléhejte tedy opovážlivě jen na sebe, nechcete-li vyvrženého ďábla opět přivolati."

I nevěra Židů byla svědectvím pro Krista Pána, neboť byla Isajášem předpověděna.

Židé pochopili, že Kristus Pán mluví o povýšení na kříž. Slovo „povýšiti" mělo smysl; „odsouditi jako zločince a ukřižovati." I těchto slov použili ve svůj prospěch. „Máš-li umříti na kříži, pak nejsi Vykupitel, neboť Ten podle Písma má žíti a kralovati na věky." „A kdo je to a co je to vlastně ten Syn člověka?" Židům se při těchto slovech Krista Pána jaksi ulevilo. Myslili a měli za jisto, že smrt na kříži a věčné králování Vykupitele nelze nijak spojiti. A proto řekli s posměchem: „Kdo jsi a co to má za smysl, že se nazýváš Synem člověka." Ale Božský Spasitel už nevysvětloval ničeho. Mohl uvésti za svědky předobrazy a proroky starozákonní, že Vykupitel umře za spásu

světa, ale také že bude oslaven a bude na věky kralovati ve svém věčném Království. Neučinil toho. Jen znova upozornil: „Ještě krátký čas je Světlo mezi vámi... Choďte ve světle, abyste byli syny Světla." A svatý Jan Evangelista poznamenává ku svému vypravování, že tato zaslepená nevěra byla předpověděna pro=rokem Isajášem. Připomíná také, že nebyli všichni předáci ži=dovského národa nevěřícími. Byli mezi nimi někteří, kteří byli skutky Krista Pána přesvědčeni o Jeho Božském poslání. Ale nevyznali svoji víru. Chtěli se zavděčit Fariseům a zákoníkům.

Prosme, abychom byli přitahováni.

Svatý Jan Zlatoústý ke slovům Pána Ježíše „všecko potáhnu k sobě" praví: „Neuchvátí, nýbrž pouty lásky a dobroty lahodně přivábí a přitáhne. Toto přitahování neustále trvá a potrvá tak dlouho, až všichni lidé dobré vůle budou sjednoceni v Kristu a stanou se jedním ovčincem." „Dříve přivlastňoval Kristus Pán přitahování duší Otci, nyní je připisuje také sobě, abys věděl, že jedna a tatáž jest moc Otcova i Synova."

Svatý Lev, papež připojuje k výše zmíněným slovům Krista Pána takovou úvahu: „Rozepjaté ruce Páně překrásně nazna=čují, jak přitahuje: jakoby všecky lidi k sobě volal, a všecky chtěl obejmouti. Kříž není jenom soudní stolicí, kde Pán vy=slovuje rozsudek nad zlým světem a ďáblem. Kříž jest také trůnem milosrdenství a pramenem všeho požehnání, jest nástrojem naší spásy. Kříž jest kotva, kterou Ježíš Kristus upevnil v bouři časů do půdy věčnosti, aby život člověka tonoucího v časnosti mohl zachrániti pro věčnost. Kdo se Kříže drží, ten bývá povýšen skrze Kříž nade všecky mocnosti světa, a nemůže ve víru světa zahynout. Kdo se podrobuje Kříži Páně, tomu se stává svatý Kříž stromem, jenž vrcholkem svým dotýká se nebe a po němž se dostane do blažených sídel nebeských. Jak předivná jest moc Kříže! Jak nevýslovná jest sláva Utrpení Páně!"

Proč nemohli uvěřiti.

K proroctví Isajášovu o příčině nevěry fariseů a zákoníků podává vysvětlení svatý Augustin: „Ptá=li se mne kdo, proč ne=mohli uvěřiti, odpovím: protože nechtěli. Bůh předvídal jejich zlou vůli a dal ji předpověděti prorokem. Řekneš však, že pro=rok uvádí jinou příčinu, která není z jejich vůle, že totiž jim dal Bůh ducha zaslepenosti a zatvrzelosti, aby očima neviděli a ušima neslyšeli. Ale i tu pravím, že toto zavinila jejich zlá vůle. Nemohli, protože nechtěli. Jak svatý Pavel v listě k Timoteovi 2, 2, 13 píše: „Jsme=li nevěrni, On zůstává věrným, neboť za=příti sám sebe nemůže." Bůh nemůže sám sebe zapříti, to patří k Jeho Božské dokonalosti. Oni nemohli věřiti, a to jest vina jejich lidské vůle."

Oslava Rodičky Boží.

Pán Ježíš nazýval se velice často a rád Synem člověka. Židé se tomuto názvu Jeho posmívali. Bez příčiny. Byli sami tím vinni, že nepochopili tento název v celém jeho rozsahu. Všemi skutky Kristus Pán dokazoval, že je Bůh, že je jednorozený Syn Boží. Ale také nepřestal připomínat, že je Synem člověka, totiž nejblahoslavenější Panny Marie. Pokaždé, když vyslovil tento název, oslavoval jím svoji nejsvětější Matku. Tím milejší a dražší bude tento název nám.

Bez víry se nelze líbit Bohu.

Na konci své poslední řeči a svého posledního kázání Božský Spasitel ještě jednou a naposled se vším důrazem prohlásil naprostou nutnost víry. Víra v Ježíše Krista je víra i v Otce. Syn je téže podstaty jako Otec a tak v Něho nutno věřit. „Kdo vidí mne, vidí Toho, který mne poslal." Kristus Pán je jediné světlo na cestě ku spáse. „Já jako Světlo přišel jsem na svět, aby žádný, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě."

Naše štěstí a náš Život.

A přece tenkrát i dnes tak mnozí se brání víře v Božství Ježíše Krista. Proč? Vždyť víra v Něho jako Syna Božího a našeho Spasitele je naším největším štěstím! Co bychom si počali, kdybychom neměli Ježíše Krista? Ani na krok bychom neviděli před sebe. Tmavá noc by nás zahalovala se všech stran. Nebylo by světla, nebylo by tepla, nebylo by Života. Co by nám pomohly knihy všech mudrců a vědátorů, kdybychom neměli Evangelií? Jedině z Evangelií září Světlo Pravdy, z Evangelií sálá jedině Teplo Božské Lásky, z Evangelií prýští nám Život věčný. A to všecko skrze milost Víry. Slábne-li víra, jsme nešťastni, ale pomůže nám modlitba. „Můj Ježíši, dej mi, abych v Tebe věřil tak, jak Ty sám chceš."

Poslední slova k Židům.

Věčně památná jsou slova Božského Spasitele o nedbání a nevšímání Jeho slov: „A uslyší-li kdo slova má a nezachová-li jich, toho já nesoudím..., neboť jsem nepřišel, abych soudil svět, nýbrž abych spasil svět. Kdo mnou pohrdá a nepřijímá slov mých, ten má svého soudce: To slovo, které jsem mluvil, to ho odsoudí v den poslední." Cítíme v těchto slovech Božského Spasitele nesmírnou bolest a zármutek. S takovou láskou připomíná, že nepřišel soudit a odsuzovat svět, že ho přišel spasit, ale nenašel uznání, od mnohých jenom pohrdání, nevšímavost ku svým slovům, která přinášela spásu. Jsou to slova Otcova. Dávají život věčný. Otec mluví k lidem skrze Syna. Co bude s těmi, kteří těchto láskyplných a životodárných slov nepřijmou? A

oko Božského Spasitele bolestně pohlíží na zástupy přítomné i budoucí. Božský Spasitel odchází, odchází jako Učitel, který řekl poslední slovo. Šel do Betanie. Aby se v příštím dnu vrátil do Jerusalema jako Trpitel a Vykupitel.

Svatý Jan uzavírá uvedenými slovy veřejný učitelský úřad Ježíše Krista.

PÁN JEŽÍŠ PŘEDPOVÍDÁ ZKÁZU JERUSALEMA A KONEC SVĚTA.

Pán Ježíš v ústraní s apoštoly — Apoštolové se obdivují mohutnosti a kráse chrámu — Nezůstane kámen na kameni — Kdy se to stane — Falešní Mesiášové — Boje a pohromy — Budete v nenávisti — Nestarejte se, co budete mluviti — Mnohá pohoršení — Evangelium bude rozšířeno po celém světě a potom bude konec — Nedejte se svésti k odpadu od jediného pravého Krista — Znamení zkázy Jerusalema v nedaleké době: — Znesvěcení chrámu — Příchod vojska — Podobně i na konci světa bude soužení, jakého nebylo nikdy — Znamení předcházející konec světa: — Falešní učitelé — Skutky zázrakům podobné — Poslední znamení: neobyčejné úkazy na obloze — Spravedliví budou hned vědět — nedají se svést — Místo slunce zářící Kříž — Volání k soudu — Obnova světa.

Mat. 24, 1-35.

A vyšed Ježíš z chrámu, bral se odtud. I přistoupili k němu učedníci jeho, aby mu ukázali stavby chrámové.

On pak odpovídaje řekl jim: „Vidíte to všecko? Vpravdě pravím vám, nezůstane tu kámen na kameni, který by nebyl zbortěn."

A když se posadil na hoře Olivové, přistoupili k němu učedníci v ústraní a řekli: „Pověz nám, kdy to bude a co bude znamením tvého příchodu a konce světa?"

I odpověděl Ježíš a řekl jim:

„Hleďte, ať vás nikdo nesvede; neboť mnozí přijdou ve jménu mém a řeknou: ‚Já jsem Mesiáš' a svedou mnohé. Budete slyšeti boje a pověsti o bojích. Hleďte, ať se nezaleknete; neboť musí to nastati, ale to není ještě konec. Neboť povstane národ proti národu a království proti království, a bude mor a hlad a zemětřesení po místech. Ale to všecko jest jen počátkem bolestí.

Mar. 13, 9-12. 13b.

Tehdáž vydají vás v soužení a budou vás zabíjeti, a budete v nenávisti u všech národů pro jméno mé. I před vladaře a krále budete postaveni pro mne na svědectví jim. A když vás povedou, aby vás vydali, nestarejte se napřed, co byste mluvili, nýbrž to mluvte, co v tu hodinu bude vám dáno; neboť nejste to vy, kteří mluvíte, nýbrž Duch svatý. Vydá pak bratr bratra na smrt a otec dítě své, a povstanou děti proti rodičům a budou je zabíjeti. Kdo však vytrvá do konce, ten spasen bude. A

tu mnozí se pohorší, druh druha zradí a jedni na druhé budou nevražiti. A povstane mnoho proroků nepravých a svedou mnohé. A poněvadž se rozmůže nepravost, ustydne láska mnohých; ale kdo setrvá až do konce, ten bude spasen. A bude hlásáno toto evangelium o království po celém okrsku zemském na svědectví všem národům; a tehda přijde konec."

Když tedy uzříte, ohavnost spuštění, předpověděnou od proroka Daniele, kterak stojí na místě svatém, — kdo to čte, rozuměj — tehda, kdo jsou v Judsku, utecte na hory, a kdo je na střeše, nesestupuj, aby vzal něco z domu svého, a kdo na poli, nevracej se, abys si vzal roucho.

Běda pak těhotným a kojícím v ony dny. Modlete se však, aby útěk váš nenastal v zimě nebo v sobotu; neboť tehdy bude soužení veliké, jakého dosud od počátku světa nebylo, aniž kdy bude. A kdyby nebyly ukráceny dny ty, nezůstal bý jediný člověk; ale pro vyvolené budou dni ty ukráceny."

„Tehdy řekne-li vám kdo: ‚Hle, tuto jest Kristus anebo ‚tamto', nevěřte; neboť povstanou nepraví Kristové a nepraví proroci, a budou činiti veliké zázraky a divy, takže by uvedli v blud, kdyby možno bylo, i vyvolené. Ejhle, předpověděl jsem vám to.

Řeknou-li vám tedy: ‚Hle, na poušti jest', nevycházejte; ‚Hle, v pokojích jest,' nevěřte. Neboť jako blesk vychází od východu a ukazuje se až na západ, tak bude i příchod Syna člověka. Kdekoli bude tělo, tam se shromáždí i orlové.

A hned po soužení těch dnů se slunce zatmí a měsíc nedá světla svého; hvězdy budou padati s nebe a moci nebeské budou se pohybovati. A tu se ukáže znamení Syna člověka na nebi; i rozkvílí se tehdy všecka pokolení země a uzří Syna člověka přicházeti v oblacích nebeských s mocí a slávou velikou. A pošle anděly své s mohutným zvukem trouby; i shromáždí vyvolené jeho od čtyř větrů, od konce až do konce nebes."

„Od stromu pak fíkového naučte se podobenství. Když ratolest jeho již omládla, a list vyrazil, víte, že léto jest blízko; tak i vy, když uzříte všecky tyto věci, vězte, že blízko jest, přede dveřmi. Vpravdě pravím vám: nepomine pokolení toto, dokud se toto všecko nestane. Nebe a země pominou, ale slova má nepominou."

*

Středa velikonočního týdne.

V úterý skončil Božský Spasitel svůj učitelský úřad v národě židovském, aby po kratinkém oddechu uprostřed svých nejvěrnějších učedníků a apoštolů vystoupil na kazatelnu Kříže, s níž bude kázat o své nekonečné Lásce k Otci i k nám lidem všem národům a všem věkům. Ve středu byl Kristus Pán v Betanii. Když odcházel, šli s Ním apoštolové. Nemohli se zbavit

tísnivého dojmu a neblahé předtuchy ze slov Božského Spasitele: „Ejhle, zanechá se vám dům váš pustý..." Právě rozvinul se před očima apoštolů nádherný pohled na chrám. Přičiněním krále Heroda byl chrám obnoven a zveleben jedinečným způsobem. Byl pýchou a chloubou celého národa. Byl ohromný a mohutný. Mnohé kvádry měly délku až čtyřicet pět loktů. Střecha zářila zlatými pláty. Apoštolové si nemohli představit, že by taková stavba mohla zpustnout. Ale Pán Ježíš zpečetil svá slova novou a určitou předpovědí: „Nezůstane kámen na kameni..."

Chrám židovský bude zrušen a zbořen.

Židovský dějepisec Josef Flavius vypravuje, jak roku 70. po narození Krista Pána Jerusalem byl od Římanů dobyt, zpustošen, chrám zbořen. Za 30 let potom nanovo byla zkáza Jerusalema i chrámu dokonána. Na místě, kde stál chrám byla postavena socha pohanského boha. Roku 361 císař Julián Odpadlík chtěl navzdory předpovědi Kristově město i chrám obnoviti, ale zemětřesení a oheň ze země zmařily jeho plán.

Dvojí dotaz.

Když se posadili apoštolové s Kristem Pánem na hoře Olivové, odhodlali se k přímé otázce, která se týkala dvojího: Kdy nastane ta zkáza a kdy přijde Kristus Pán, aby soudil svět a ukončil dějiny světa.

Vševědoucí pohled do budoucnosti.

Božský Spasitel spočinul svým vševědoucím pohledem na blízké i daleké budoucnosti a naznačil apoštolům, co bude předcházet zkázu Jerusalema a chrámu, i konec světa. Obojí znamení budou podobná. Budou spojena s velikým nebezpečím. Proto Kristus Pán na všecka ta znamení upozorňuje a dává výstrahu.

Před zkázou Jerusalema i před koncem světa, ale mezi obojím veliká mezera.

Před zkázou Jerusalema a zpustošením chrámu i před koncem světa vyskytnou se ve velkém počtu falešní proroci, kteří se budou vydávat za Spasitele. V první části se proroctví Krista Pána vyplnilo. Před zkázou Jerusalema vydával se nejeden podvodník za Mesiáše: Theudas, o němž se vypravuje ve Skutcích apoštolů, nebo jakýsi nejmenovaný Egypťan, Šimon, kouzelník. Bylo jich ještě mnohem více, jak vypravuje židovský dějepisec z té doby Josef Flavius. Židé šli za nimi jako slepí, ovšem do záhuby. Také v druhé části se toto proroctví Krista Pána vyplní.

Svatý Pavel v druhém listě k Thesalonickým píše o tom, aby zamezil předčasné a nesprávné strachy a obavy.

Svatý Pavel vysvětluje.

„Prosíme však vás, bratři, v příčině příchodu Pána našeho Ježíše Krista a našeho spojení s ním, abyste nedali honem se pomásti na mysli nebo děsiti ani duchem prorockým ani slovem ani listem od nás prý poslaným, jako by den Páně již nastával.

Nikdo vás nesveď nižádným způsobem, neboť den Páně nenastane, leč prve přijde odpad a objeví se člověk hříchu, syn záhuby; protivník, jenž se povyšovat bude proti všemu, co slove Bohem aneb čemu se vzdává pocta Božská; posadí se dokonce ve chrámě Božím a bude si počínati, jako by byl bohem.

Nepamatujete se, že jsem vám to pravil jsa ještě u vás? Také nyní víte, co ho zdržuje, aby se zjevil časem svým; neboť skrytá bezbožnost již působí; jenom dokud ten, jenž zdržuje, neustoupí s cesty.

A tehdy se objeví onen bezbožník, kteréhož Pán Ježíš zahubí dechem úst svých a zničí jasem příchodu svého; jeho přítomnost bude podle působnosti satanovy s veškerou mocí a s divy a zázraky lživými, a s veškerým podvodem nepravosti pro ty, kteří hynou, a to proto, že nepojali lásky ku pravdě, aby byli spaseni.

Ano proto pošle jim Bůh působnost klamu, aby uvěřili lži, by odsouzeni byli všichni ti, kteří neuvěřili pravdě, nýbrž zalíbili si v nepravosti."

Je to i nyní, ale ne v takové míře.

Svatý Pavel upozorňuje na poslední nejmocnější útok pekla na lidstvo před koncem světa. Tehdy zvláště vychrlí množství svůdců, kteří budou konat i věci podobné zázrakům, aby lidi svedli. Tím není řečeno, že by v jiných dobách světových dějin nebylo svůdců od Pravdy Kristovy. Je jich ve všech stoletích dost. Od zakladatelů bludařských sekt v prvních dobách křesťanských až do různých bludných nauk naší doby, od Šimona, kouzelníka až po spiritisty za našich časů, od rouhače Cerintha až po ničemné spisovatele nevěrce v naší době, od sektáře Mikuláše z prvního století křesťanského až po zakladatele posledních náboženských sekt.

Krvavé znamení.

Druhé znamení osudné chvíle před zkázou a zbořením Jerusalema budou boje a války. Z dějin víme, že skutečně tomu tak bylo. Římané válčili v domácích válkách mezi sebou, bojovali proti vzbouřeným Židům, také Židé proti Židům téměř v každém městě vedli krvavé potyčky. Nastávala nouze, hlad, mor, byla zemětřesení na Krétě, v Milétě, ve Smyrně, Laodicee, v Kolossách. A jistě není to všecko v dějinných zprávách zaznamenáno.

jaké pohromy se kde udály, než došlo ku zkáze Jerusalema. Křesťané měli veliký užitek z předpovědi Krista Pána. Zavčas, než Jerusalem byl od Římanů obležen, vzdálili se na bezpečná místa. A zase druhá část předpovědi vyplní se až před koncem světa. Války a jiné pohromy vyskytují se sice i nyní každou chvíli. Před koncem světa bude tomu v míře tak nápadné a neobyčejné, že věřící křesťané budou tušit blízkost konce. Jak Božský Spasitel poznamenal na konci své rozmluvy s apoštoly: „Tak i vy, když uzříte všecky tyto věci, vězte, že blízko jest (konec světa) přede dveřmi."

Známka: veliké pronásledování.

„Ale to jsou jenom začátky bolesti. Přijdou horší věci: před záhubou Jerusalema i před koncem světa. A to bude se dotýkat vás samých." „Tehdáž vydají vás v soužení a budou vás zabíjeti.. a budete v nenávisti u všech národů pro Jméno mé." Svatý Marek doplňuje vypravování svatého Matouše. Zaznamenává předpověď Božského Spasitele, jak budou voděni apoštolové i ostatní věrní křesťané před pohanské soudce a vladaře. Budou se obhajovat sami, bez přípravy, Duch svatý jim dá vhodná a působivá slova, že mnozí z těch, kteří je budou slyšeti obrátí se k Ježíši Kristu. Pronásledování budou tak strašná a neúprosná, že pohanští a nevěřící rodiče budou vydávat na smrt své vlastní děti, kterým se dostalo milosti víry. Ale i naopak. Pohanští synové budou vraždit své rodiče pro víru. I toto se vyplnilo. Už před pádem Jerusalema byli apoštolové i ostatní křesťané pronásledováni, mučeni a usmrcováni od Židů i od pohanských Římanů. Svatý Štěpán byl brzy po nanebevstoupení Páně ukamenován od Židů. Svatý Jakub Starší byl na rozkaz krále Herodesa sťat. Znova a znova vodili apoštoly před soudce. Kolikrát jenom svatý Pavel apoštol stál před soudci. Vždycky se sám hájil. Budeme to čísti ve Skutcích apoštolských. Obhajoba svatého Pavla získávala a obracela posluchače ku křesťanství.

Ještě horší pronásledování před koncem světa.

Ve velkých pokušeních, která přijdou před koncem světa, mnozí nechají se svésti k nevěře: „A tu se mnozí pohorší, druh druha zradí a jedni na druhé budou nevražiti." Tak působí nevěra: dává strašné pohoršení, zrazuje v čas pronásledování i nejlepší přátele, umí nenávidět až k smrti. Mnozí se nechají svésti falešnými zakladately církví k bludům. A mnozí zlhostejní. A to všecko bude pro ně znamenat ztrátu života věčného. „A poněvadž se rozmnoží nepravost, ustydne láska mnohých. Tu pomůže jenom jedno: „kdo vytrvá ve víře a horlivé lásce až do konce, ten bude spasen." Nevěra, bludy, a lhostejnost ve víře táhnou se celými dějinami Církve, ale před koncem světa projeví se v nebývalém měřítku.

Nenastane dříve.

Evangelium bude hlásáno napřed po celém světě, aby každý měl příležitost poznat pravou víru v Ježíše Krista. Každý bude mít příležitost používat prostředků ku spáse: svaté zpovědi, svatého přijímání. Evangelium hlásané všem národům bude svědectvím lásky Boží k lidem, ale bude také svědectvím viny těch, kteří Evangelium nepřijmou. Pak teprve přijde Syn Boží vykonat soud nad světem.

Potvrzení výroku Danielova z úst Spasitelových.

Kristus Pán obrací se nyní k Jerusalemu, k zkáze chrámu, k zrušení starozákonní bohoslužby a obětí. Vzpomíná proroctví Danielova, ale neopakuje je. Bylo všem dobře známo: „A po těch šedesáti dvou týdnech zabit bude Pomazaný, a nebude Jeho lid, který Ho zapře. A město i svatyni rozmece národ s knížetem, který přijde; konec Jeho zkáza a po válce uložené zpuštění. Utvrdí pak smlouvu mnohým v jednom týdnu; a v polovici toho týdne přestane obět krvavá a nekrvavá; ve chrámě bude ohavnost zpuštění, a až do skonání a konce potrvá to zpuštění." Dan. 9, 26—28. A v hlavě 12, 11. znova Daniel ústy archanděla Gabriela předpovídá: „Od té doby, kdy zrušena bude obět ustavičná a postavena bude ohava na zpuštění, bude tomu tisíc dvě stě devadesáte dní..." Řeč je zde o Antiochovi Epifanovi, který byl předobrazem Antikrista a bezbožnosti před zkázou chrámu.

Ohavnost zevně i uvnitř známkou zkázy Jerusalema a chrámu.

Co se má rozuměti slovem: ohavnost zpuštění? Svatý Lukáš doplňuje v tomto místě text slovy Krista Pána: „Když však uvidíte, že Jerusalem obléhán jest od vojska, tu vězte, že se přiblížilo zpuštění jeho." Ohavností zpuštění jest míněno pohanské vojsko římské, když přitáhlo obklíčit Jerusalem. To se shoduje s následujícími slovy Krista Pána o útěku učedníků. Roku 66. po narození Krista Pána nastaly války mezi Židy a Římany. Vojevůdce Římanů Cestius Gallus oblehl Jerusalem, ale byl donucen od Šimona Horlivce od Jerusalema odtáhnouti. Malé přestávky v boji využili křesťané, opustili Jerusalem a odebrali se za Jordán do města Pelly, jak vypravuje dějepisec Eusebius. Ale tím není vyčerpán obsah slov: ohavnost spuštění. Kristus Pán praví výslovně, že ohavnost zpuštění bude na místě svatém, to jest ve chrámě. Josef Flavius, dějepisec z té doby, vypravuje, jak se v chrámu usadili horlivci židovští proti blížícímu se vojsku římskému. Tito si z chrámu učinili pevnost, z něho podnikali krvavé útoky na nepřítele a svatyni nejedenkrát krveprolitím znesvětili.

Také před koncem světa.

I toto proroctví Krista Pána v dalším smyslu může se týkat doby před koncem světa. I potom bude „ohavnost zpuštění“ na místech nejsvětějších: boření a zneuctívání chrámů křesťanských společně s největším pronásledováním Církve.

Nesmíte váhat.

Rady Božského Spasitele křesťané před dobytím Jerusalema skutečně uposlechli a tak záhubě ušli. Kristus Pán důtklivě připomíná: utéci bez váhání. Lidé, když mají před nebezpečím utéci, rozmýšlí se: co vzít sebou, loučí se dlouho, váhají, jako kdysi žena Lotova. Ale zkáza bude náhlá. Nic nesmí zdržovat. Střechy bývaly v pozadí spojeny se svahy a břehy, takže nejrychlejší odchod, byl přímo se střechy na svah a odtud do hor. Tyto dny budou velice nebezpečné pro všecky, kteří nebudou moci rychle se vzdálit s nebezpečných a ohrožených míst. Útěk by byl stížen také v zimě, kdy ustavičně prší anebo v den sváteční, kdy úzkostlivé svědomí věřících bálo se konat delší cestu. Tyto dny hrůz jak před zkázou Jerusalema, tak před koncem světa budou dobrotou Boží ukráceny k vůli spravedlivým.

Největší hřích, největší trest.

Žádný národ neprohřešil se jako národ židovský. Zavraždil svého dobrotivého Vykupitele. A volal rouhavě: „Krev Jeho padni na nás a na naše syny.“ Proto přijdou ty veliké tresty na ně a na jejich město.

Falešné nauky, i falešné zázraky.

A zase pohlíží Kristus Pán až ku konci světa a znova varuje: „Nevěřte falešným prorokům a falešným Kristům.“ Toto leží Kristu Pánu velice na srdci, neboť svádění k odpadu od Krista a od Jeho Církve budou nesmírná. Ani spravedliví by neodolali, kdyby je zvláštní milost a ochrana Boží nedržely. Falešní Kristové budou na zemi, ale pravý Kristus přijde s nebe. Falešní Kristové budou činit mocí zlého ducha podivné skutky, jimiž by se lehko mohl nechat člověk oklamat. Zlý duch totiž, pokud trvá tento svět, používá stále části své moci, kterou dostal při stvoření. Z dopuštění Božího může používat i přírodních sil k napodobení zázraků. Ale pod vedením Církve, jejíž věrní služebníci mají od Ducha svatého dar rozeznávání, co je od Boha a co je od zlého ducha, uniknou věřící a spravedliví všem klamům a svodům.

Spravedliví budou vědět, co nastává a co mají dělat.

Záře vycházejícího slunce ohlašuje sama východ slunce nad obzor. Slunce nepotřebuje žádných poslů. Tak Kristus Pán

přicházející na konci světa nebude potřebovat důkazů a hlasatelů, že jest to On. Jeho Božská velebnost bude všem nejmocnějším důkazem. Jako v Boží přírodě ví i nerozumní tvorové v čas potřeby, co mají dělat, tím spíše dá Pán Bůh všem spravedlivým vědět, co mají v této nebezpečné chvíli dělat. To znamenají slova, jichž se užívalo od dávných dob jako přísloví: „Kdekoliv je tělo, tam se shromáždí i orlové."

Příroda je služka Boží.

Dále líčí Kristus Pán, co bude s přírodou před koncem světa. Celá Boží příroda bude dávat znamení blížícího se konce. Příroda je jenom nepatrnou služkou Všemohoucnosti Boží. Od počátku svého stvoření je příroda tvorem nejposlušnějším. Konala vždycky svými silami to, co Tvůrce chtěl. Chtěl, aby povstala, a povstala z nicoty, tak jak On chtěl. Chtěl, aby se stala krásným a účelně zařízeným příbytkem člověka, a stalo se tak. Chtěl, aby po hříchu stala se člověku nepodajnou a nesnadno ovladatelnou a stala se takovou. Chtěl, aby vylitím potopy, trestala a hubila hřích a stalo se. Chtěl, aby bez ohledu na běžné zákony podávala se někdy přímo vůli Boží, a stalo se. Moře se rozestoupilo, když národ Israelský potřeboval cesty skrze ně. Nemoci se vzdalovaly, smrt vydávala své oběti, bouře se utišila, chleby se rozmnožovaly, voda se měnila ve víno, chléb a víno se proměnily v Tělo a Krev Ježíše Krista. Nikde ani nejmenšího odporu, příroda byla vždycky poslušnou služkou Boží. Je to samozřejmé, ale člověk je tak krátkozraký, že kolikrát má za to, že Pán Bůh je odvislý od přírody. Na konci světa se ukáže Všemohoucnost Boží, pokynem svým rozhodne o osudu slunce, měsíce a všech těch nespočetných těles nebeských. Všecko bude vzdávat nejvyšší poctu svému Tvůrci. Světla vesmíru zatmí se před Světlem nestvořeným svého Pána a Stvořitele. Tělesa vesmíru vykonala svůj úkol. Nebude jich již více potřebí. Pomíjejícnost a dočasnost bude vystřídána věčností.

Ve světle Kříže.

Svatý Augustin k těmto slovům Evangelia velice krásně píše: „Zdaliž jsi uvážil Znamení Syna člověka, znamení Kříže? Slunce se zatmí, měsíc nedá světla, ale Kříž zazáří a zatemní světla nebeská. Hvězdy budou padati, Kříž sám bude se stkvíti. Jako krále, když vjíždí do města, předchází vojsko nesoucí prapory a odznaky svého krále, tak, když bude přicházeti Pán, andělé Ho budou předcházeti a ponesou Kříž, prapor to Jeho vítězství. A tento Kříž bude oznamovati všem obyvatelům země příchod Páně."

Bědování i jásot.

Svatý Augustin píše na jiném místě: „Až přijde onen den soudu, budou bědovati všecka pokolení země. A až se ukáže

znamení Syna člověka na nebi, Spravedliví budou v bezpečnosti. Vždyť se přiblížilo to, v co doufali, čeho si toužebně žádali, zač prosili. Zlým však nezůstane žádná příležitost k pokání, poněvadž v čase, v němž jim mohla kajícnost prospět, zatvrdili svá srdce k volání Páně." Blahoslavený Tomáš Kempenský snaží se vypověděti, jaké dojmy budou mít Spravedliví: „Tehdy budou státi Spravedliví ve veliké stálosti proti těm, kteří je sužovali a utlačovali. Tehdá povstane jako Soudce ten, který se nyní podrobuje soudům lidským. Tehdáž bude pln důvěry chudý a pokorný, ale pyšný bude se všech stran obklíčen bázní. Tehda se ukáže, že moudrým byl na světě, kdo se naučil pro Krista být pošetilým a opovrženým. Tehda bude zalíbení ve všelikém protivenství trpělivě snášeném, a tehdy budou ucpána ústa veškeré nepravosti. Tehdy bude se radovati každý nábožný a rmoutiti se bude každý bezbožník."

Hlas Boží polnice.

Kdykoliv se mluví o příchodu Božím k soudu v Písmě svatém, bývá zmínka, že přijde v oblacích. Oblaka jeví se člověku jako něco nadpozemského. Oblaka při příchodu Božského Soudce budou jiného druhu než se vyskytují v přírodě. Také zvuk trouby bude jiného druhu než na světě možno slyšet. Bude to slyšitelný signál volání Božího k živým i mrtvým. Všichni jej uposlechnou. Andělé Boží shromáždí vyvolené všecky se všech světových stran na jedno místo. O zlých se tu nemluví, poněvadž Kristus Pán ještě nejedná o soudu, nýbrž jenom o přípravách k němu.

Přečká mnohé národy.

„Nepomine pokolení toto", těmi slovy chce Božský Spasitel říci, že národ židovský dočká se jako takový konce světa. Mnozí národové zahynou, ale národ israelský zůstane až do posledka a z velké části se obrátí. Jak svatý apoštol Pavel píše v listě k Římanům: „Nechci totiž, bratří, abyste neznali toho tajemství, že totiž slepota připadla na Israele z části, dokud by plnost pohanů nevešla, a tak veškeren Israel spasen nebyl, jak jest psáno: Přijde se Sionu Vykupitel a odvrátí bezbožnost od Jakuba a v tom bude má úmluva s nimi, že odejmu hříchy jejich." Řím., 11, 25—27.

Které nebe pomine?

Pomine nebe a země. Nebem myslí Kristus Pán soustavu hmotných těles ve vesmíru. Země patří k této soustavě. Nastane nový svět nepomíjející, který bude na věky místem nevýslovné radosti pro všecky spravedlivé, to jest pro všecky, kteří obstáli na soudu Božím, bude pravým nebem. Božský Spasitel zdůraznil naprostou pravdivost všech svých slov. Uvedl krásné

přirovnání z přírody: „Známky blížícího se léta jsou omládlé ratolesti, čerstvé listy.“ Tak podle všech uvedených znamení bude možno poznat blížící se konec světa pomíjejícího a začátek nového světa a života nepomíjejícího.

PÁN JEŽÍŠ VYZÝVÁ K BDĚLOSTI. PODOBENSTVÍ O DESÍTI PANNÁCH, O HŘIVNÁCH.

Ani andělé neví — Konec světa přijde neočekávaně — Jako potopa světa — Budou rozděleni — Je nutno bdíti a být připraveni — Šťastný bude věrný služebník — Hrozný úděl služebníka nevěrného — Jako když deset pannen očekávalo ženicha — Nemoudré panny nepamatovaly na olej — Opatrné byly zásobeny — Náhle v noci přišel ženich — Neopatrné chtěly vypůjčit oleje — Není možno — Dvéře se zavřely — Ženich opozdilých nepřijal — Jako člověk, který rozdělil hřivny — Jak s nimi služebníci hospodařili — Odměna a trest.

Mat. 24, 36-51.

O tom dni však a hodině neví nikdo, ani andělé nebeští, leč Otec sám.

Ale jako bylo za dnů Noemových, tak i bude, až přijde Syn člověka. Jako totiž za oněch dnů před potopou jedli a pili, ženili a vdávali se až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nezvěděli, až přišla potopa a všecky zachvátila, tak i bude, až přijde Syn člověka.

Budou tehdy dva na poli: jeden bude vzat a jeden zanechán. Dvě budou mlíti na mlýnku: jedna bude vzata, druhá zanechána.

Bděte tedy, neboť nevíte, v kterou hodinu Pán váš přijde.

To však vězte: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, bděl by a nenechal by si podkopati dům. Protož i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou nevíte.

Kdo asi je ten služebník věrný a opatrný, jehož ustanovil pán jeho nad svou čeledí, aby jim pokrm dával v patřičný čas? Blahoslaven je služebník ten, jehož pán jeho přijda nalezne, že tak činí. Vpravdě pravím vám: ustanoví jej nade vším statkem svým.

Pak-li si zlý služebník řekne: ‚Pán můj otálí přijíti, počne-li bíti své spoluslužebníky a bude-li jísti a píti s opilci, přijde pán služebníka toho v den, kdy se nenaděje, a v hodinu, kterou neví a rozpoltí ho a ustanoví mu úděl s pokrytci; tam bude pláč a skřípění zubů.“

Luk. 21, 34-36.

„Mějte se však na pozoru, aby srdce vaše neobtížila se opojeností a opilstvím a péčemi tohoto života, a aby onen den nepřišel na vás náhle. Neboť jako osidlo přijde na všecky, kteří obývají na povrchu veškeré země.“

„Bděte tedy a modlete se v každé době, abyste se stali hodni ujíti všeho toho, co se díti bude, a postaviti se před Syna člo= věka.“

Mat. 25, 1-30.

„Tehdy bude podobno království nebeské desíti pannám, které si vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi a nevěstě.

Pět z nich bylo pošetilých a pět opatrných; neboť pošetilé si vzaly lampy, ale nevzaly s sebou oleje, opatrné však vzaly s lampami ve svých nádobách také olej.

Když pak ženich prodléval, počaly všecky dřímat a usnuly. O půl noci však strhl se křik: ‚Ejhle, ženich přichází; vyjděte mu naproti‘.

Tu vstaly všecky ty panny a upravily si lampy. Pošetilé pak řekly opatrným: ‚Dejte nám z oleje svého, neboť nám lampy hasnou‘.

Opatrné odpověděly řkouce: ‚Nikoli; nedostalo by se nám ani vám; jděte raději k prodavačům a kupte si‘.

Když pak šly nakoupit, přišel ženich, a ty, které byly poho= tově, vešly s ním na svatbu; a dvéře se zavřely.

Později přišly též ostatní panny řkouce: ‚Pane, Pane, otevři nám‘. Ale on odpověděl: ‚Vpravdě pravím vám, neznám vás‘.“

„Bděte tedy, neboť nevíte dne ani hodiny. Neboť jako člověk jeden odcházeje z domova povolal k sobě služebníky své a ode= vzdal jim svůj statek. I dal jednomu pět hřiven, druhému dvě a jinému jednu, každému podle schopností jeho, a odcestoval.

Hned pak odešel ten, jenž dostal pět hřiven, těžil jimi a vy= těžil jiných pět hřiven. Tak i ten, jenž dostal dvě, vyzískal dvě jiné. Ten však, který dostal jednu, odešel, vykopal v zemi jamku a skryl peníze pána svého.

Po dlouhém čase přišel pán oněch služebníkův a účtoval s nimi. I přistoupil ten, jenž dostal pět hřiven a podal jiných pět hřiven, řka: ‚Pane, pět hřiven jsi mi odevzdal, hle, jiných pět jsem vyzískal‘. Řekl mu pán jeho: ‚Dobře, služebníku dobrý a věrný; že jsi byl nad málem věrný, nad mnohem tě ustano= vím, vejdi v radost pána svého‘. Přistoupiv pak i ten, kterýž dostal dvě hřivny, řekl: ‚Pane, dvě hřivny odevzdal jsi mi, hle, jiné dvě jsem vyzískal‘. Řekl mu pán jeho: ‚Dobře, služebníku dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tě ustanovím; vejdi v radost pána svého‘.

Přistoupil pak i ten, který dostal jednu hřivnu a řekl: ‚Pane, vím, že jsi člověk tvrdý: žneš, kde jsi nezasil, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. I bál jsem se a odešed skryl jsem hřivnu tvou v zemi; hle, tu máš, co tvého jest‘.

Pán odpověděv řekl mu: ‚Služebníku nešlechetný a lenivý, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasil, a sbírám, kde jsem neroz= sypal? Měl jsi tedy mé peníze dáti penězoměncům, a já přišed, byl bych vzal s úrokem, co jest moje. Vezměte tedy od něho hřivnu a dejte ji tomu, jenž má deset hřiven. Neboť každému, kdo má, bude dáno, a bude míti hojně, tomu však, kdo nemá,

bude odňato i to, co má. A služebníka neužitečného uvrzte ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů'."

*

Po apoštolech jenom Církev katolická nám může dát správné poučení.

Kristus Pán chtěl, aby Jeho apoštolové byli co nejlépe poučeni o všech věcech. A právě o posledních věcech budou musit apoštolové často kázat, budou musit také o nich psát pro poučení budoucím. Všichni lidé budou toužit po poučení o těchto věcech. Svatý Matouš, apoštol a Evangelista velice podrobně zaznamenal předpovědi i napomenutí Krista Pána o posledních věcech. Tato napomenutí týkala se přímo konce světa. Nepřímo však týkala se konce života každého člověka. „Kam strom padne, tam zůstane ležeti." Jak dopadne soud Boží nad každým člověkem hned po smrti, tak dopadne i na konci světa. Soud Boží na konci světa bude jenom zevrubným předvedením a zopakováním soukromých soudů Božích veřejně před celým světem. Proto co praví Božský Spasitel o bdělosti a přípravě k poslednímu soudu, béřeme si jako důtklivé poučení o přípravě na naše poslední věci: na smrt a soud.

Na věky rozděleni.

Náhle přijde konec světa, jako náhle přišla na svět potopa. Lidé se oddávali radovánkám. Na pokání nemysleli, až přišla záhuba. A zrovna tak tomu bude i na konci světa. Ačkoliv budou se ukazovat znamení, která Božský Spasitel vyjmenoval, lidé nepochopí, mnozí nebudou činit pokání, a tehdy náhle přijde konec. Tak náhlý bude příchod Soudu Božího, že zastihne lidi při jejich zaměstnání v poli, doma. Někteří budou připraveni upřímným pokáním, někteří připraveni nebudou. A tak budou i členové jedné rodiny rozděleni. Jedni spaseni, druzí zavrženi. Budou rozděleni přátelé, sousedé a známí.

Již nyní se to děje.

Ale to všecko se děje také nyní a každý den. Na sto tisíc lidí umírá každý den. Mnozí náhle jsou povoláni před soud Boží. Příbuzní, sousedé a známí, kteří na světě žili pospolu, ale na věčnosti budou rozděleni. Ti kteří věřili v Ježíše Krista, zachovávali, jak dovedli nejlépe Boží přikázání, přistupovali k svátostem: k svaté zpovědi a k svatému přijímání, konali dobré skutky: modlili se, dávali almužnu, postili se, Mše svaté si nade všecko vážili, ti jistě dojdou Milosrdenství u soudu Božího. Vždyť Božský Spasitel to slíbil: „Kdo ve mne věří, má život věčný." „Ten mě miluje, kdo zachovává moje přikázání." „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim." „Kdo jí mé Tělo

a pije mou Krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední.“ „Co jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste učinili.“

Jaký služebník a jaká služba, takový soud a taková věčnost.

Hned po smrti přijde duše před Soud Boží a tam se doví, jak s ní byl Pán Bůh spokojen v jejím životě na zemi. Očistec, nebe, peklo, věčnost bez konce, věčná radost nebo věčné trápení! Jaký podíl a v čem bude duše míti, Bůh rozhodne pro vždy. Náš život musí jen k tomu směřovat, aby Pán Bůh byl s námi spokojen. Proto nás Pán Bůh stvořil a proto nás postavil na svět, abychom Mu věrnou láskou až do smrti sloužili. Služba Pánu Bohu je lehká a radostná, když se koná z lásky. Proto je nejdůležitější, abychom se naučili Pána Boha milovat nade všecko na světě. A to není a nemůže být těžké, zvláště když na křtu svatém nám byly vlity do duše Božské ctnosti: víra, naděje a láska. „Ale největší z nich je láska.“ Milovat Pána Boha nemůže být těžké, když víme, že On nás nesmírně miluje, zahrnuje nás svými dary, nabízí nám svoje milosti a připravuje nám krásné nebe. Boží přikázání jsou zkouškou naší lásky. Jak posloucháme, tak milujeme. Svatá zpověď je zkouškou naší pokory i naší lásky. Provinilé dítě přichází s lítostí k Otci a vyprošuje si vyznáním odpuštění. Svaté přijímání je upevněním lásky a zárukou budoucích největších darů.

Každý oheň povstává z jiskry.

Kratinké tak zvané střelné modlitby a povzdechy jako žhavé jiskry rozněcují v nás oheň lásky k Bohu a Spasiteli našemu. „Ježíši, věřím, že mne miluješ!“ Tato prostinká modlitbička, je-li vyslovena s prostotou, důvěrou a vroucností, dovede zaplašit pokušení z malomyslnosti, a dovede duši nadchnout největší radostí. „Nejsvětější Trojice, Ty přebýváš milostí svojí v duši mojí, v nejhlubší pokoře klaním se Tobě! Ó Bože Otče, přebývej v duši mojí jako přebýváš ve svém Ježíši! — Ó Ježíši, můj sladký Vykupiteli, zůstaň u mne a buď mou jedinou radostí! Ó Duchu svatý, sladký Hosti duší našich zůstávej vždycky s námi a dej ať my zůstaneme vždycky s Tebou!“ Taková vytrvalá modlitba podivuhodně pomáhá, abychom si zachovali ustavičné spojení s Pánem Bohem v pokorné lásce. A kde je v srdci láska Boží, tam všecko jde dobře a bezpečně. Každé pokušení je uvítáno ohnivým a neodolatelným šípem: „Můj Ježíši, raději umřít, než takového hříchu se dopustit!“

Láska Boží je jediným pravým živlem našich duší.

Střelnými modlitbami je duše stále ponořena do moře Boží lásky. Jako ryba ve vodě, tak duše v Pánu Bohu. A pak se nebojí ničeho. V životě nemůže takovou duši nic ohrozit! Ve

smrti se ničeho nebude bát. Naopak okamžik smrti naplní duši Boha milující nevýslovnou radostí, vždyť jde k Tomu, jehož nade všecko milovala. Duše Boha milující touží po tom, aby všichni Ho milovali a snaží se je tomu naučit dobrým příkladem i dobrým slovem. To myslil Kristus Pán, když pravil apoštolům: „Kdo asi je ten služebník věrný a opatrný, jehož ustanovil pán jeho nad svou čeledí, aby jim pokrm dával v patřičný čas? Blahoslavený je služebník ten, jehož pán jeho přijda nalezne, že tak činí. Vpravdě pravím vám: ustanoví jej nade vším statkem svým.“

Když někdo věnuje všecku a největší lásku tvorům místo Stvořiteli!

Kdo si myslí, že jiná láska uspokojí srdce člověka, zklame se. Ti, kteří na Pána Boha zapomínají a milují jenom jídlo, peníze, pití, šaty, tance, divadla, zábavy, lidi — přesvědčí se brzy, že ani všecky ty věci ani lidé, kterým jsme věnovali všecku svoji lásku, nám tu lásku neoplatí. Neživé věci ji oplatit nemohou, a živí tvorové milují jenom kratinký čas a pak je lásce konec, ale tím větší zklamání nastupuje a tím větší bolest nastává, když jsme poznali nepatrnost, slabost, nestálost a pomíjejícnost lásky tvorů.

Všecky hříšné radosti se obrátí ve věčnou hořkost.

Zahynuli lidé potopou světa, a co měli ze všech jídel, nápojů, ze všech požitků a zábav, jimiž se za života těšili a na pravou radost v lásce k Bohu zapomínali. Co měli lidé v Sodomě a Gomoře ze všech hříšných rozkoší, jichž si dopřávali přestupujíce šesté Boží přikázání? Co měl boháč ze svých hostin a zábav, ze svého bohatství a ze svých peněz, když přišla smrt a když nastal Soud Boží. Jak to rychle všecko pominulo, z čeho se ti všichni těšili několik okamžiků života, ničeho z toho nezbylo, v okamžiku smrti přišli ti lidé o všecko, co měli rádi. Jak strašné zklamání. Jak se budou těšit z toho, co není? A nastane věčný zármutek, věčná bolest, věčné zoufalství. Neboť zneužili života, který jim dobrotivý Pán Bůh dal, aby milovali Jej, svého Stvořitele, Vykupitele, Otce a Dobrodince, ale oni pohrdli Láskou Boží. Zrovna jak to Božský Spasitel naznačil: „Pak-li si zlý služebník řekne: „Pán můj otálí přijíti“, počne-li bíti své spoluslužebníky a bude-li jísti a píti s opilci, přijde pán služebníka toho v den, kdy se nenaděje, a v hodinu, kterou neví, a rozpoltí ho (to jest oddělí ho od světa a ode všech věcí, s nimiž byl spojen) a ustanoví mu úděl s pokrytci; tam bude pláč a skřípění zubů.“

Jakou bdělost musí mít věřící!

Pán Ježíš stupňuje své napomenutí k bdělosti, protože hodina soudu jak soukromého tak posledního je neznámá. V prv-

ním podobenství ukázal Božský Spasitel, jak skončí služebník nevěrný, který o Pána a Hospodáře svého vůbec nedbal, přání a rozkazů Jeho neposlouchal, a darů i majetku Jeho ku hříchu zneužíval. V druhém podobenství na pěti pannách neopatrných ukazuje, jak dopadnou na soudě Božím ty duše, které sice víru měly, ale nestaraly se o dobré skutky, které víru musí nezbytně doprovázet, a které musí být vykonány v milosti posvěcující, aby byly záslužné pro věčnost.

Koho znamená: Ženich, nevěsta, co znamená: rozžatá lampa.

Ženichem v podobenství je sám Ježíš Kristus, nevěstou jest Jeho Církev, která touží a připravuje se, až si ji Kristus s tohoto světa uvede do svatebních komnat nebeských. Pannami mínil Božský Spasitel všecky křesťany, kteří si zachovali neporušenou víru. Rozžatá lampa znamená víru v ty pravdy, které Ježíš Kristus zjevil a Církev k věření předkládá. Panny byly pozvány na svatbu a přišly. Tak byli také pozváni do království Božího ti, kteří byli pokřtěni. Křtem svatým se rozžalo v duši světlo svaté víry, Božské ctnosti, bez níž se nelze Bohu líbit. Před křtem se ptá kněz křtěnce: „Co žádáš od Církve Boží? Kmotr odpovídá místo křtěnce: „Víru!“. Kněz pokračuje: „Víra, co tobě dá?“ „Život věčný!“ Vírou se stává duše členkou Církve svaté, má být jednou účastna věčného spojení Krista s Církví. Deset pannen uvádí Božský Spasitel proto, že číslo deset bylo znamením celku. Deset pannen znamená tedy celou Církev, všecky ty, kteří se nevěrou nebo bludem z Církve jako tajemného Těla Kristova nevyloučili.

Aby světlo víry hořelo.

Podmínkou, aby světlo lampy svítilo, je olej. Olej v podobenství znamená dobré skutky vykonané v milosti Boží, to jest bez těžkého hříchu. Víra musí být doprovázena dobrými skutky, jinak by byla vírou mrtvou, jako lampa bez oleje, nedá světla. Ale dobrý skutek je pro nebe záslužný jen tehdy, je-li vykonán ve stavu milosti posvěcující, to jest, když není na duši těžkého hříchu. Takové dobré skutky činí víru živou. Kdo takto věří, tomu platí slova Spasitelova: „Kdo uvěří a pokřtěn bude, bude spasen“. Moudrost a opatrnost křesťanova se ukazuje v pevné vůli zachovat si milost Boží posvěcující a vykonat co nejvíce dobrých skutků pro nebe záslužných.

O příležitost není nouze.

Příležitost k dobrým skutkům poskytuje každý den: Konáme dobré skutky, když se modlíme, když se postíme, a když dáváme almužnu. Modlitba je základem veškeré zbožnosti. Modlitbou je v nejširším významu každý projev oddanosti a úcty k Pánu

Bohu: od nepatrné střelné modlitbičky až po nejdokonalejší projev úcty k Pánu Bohu: účasti na Mši svaté a přijímání svatých svátostí. Postem se rozumí nejenom půst od masa a újma v jídle, ale každé sebezapření a odříkání z lásky k Pánu Bohu. A almužnou jsou všecky skutky tělesného a duchovního milosrdenství. V katechismu počítá se sedm skutků tělesného milosrdenství: lačné krmiti, žíznivé napájeti, nahé odívati, pocestné do domu přijímati, vězně vysvobozovati, nemocné navštěvovati, mrtvé pochovávati. Skutků duchovního milosrdenství uvádí se také sedm: hřešící kárati, neumělé učiti, pochybujícím dobře raditi, zarmoucené těšiti, křivdy trpělivě snášeti, ubližujícím ochotně odpouštěti, za živé i za mrtvé se modliti.

Hospodař s časem co nejlépe!

Prodléváním ženicha v podobenství je čas pozemského života, než přijde smrt a soud Boží. Každý člověk dostává od Pána Boha svůj čas, jehož má co nejlépe využít, poněvadž každý okamžik má nesmírnou cenu pro věčnost. Není-li použit k dobrému, je pro věčnost ztracen a to je ztráta nenahraditelná. Abychom neztratili ani okamžik, posvěcujme svou práci i svůj odpočinek dobrým úmyslem hned při procitnutí: „Všecko chci dnes konat pro Tebe, můj Ježíši!“ Čas je nám dán, abychom činili pokání. Na věčnosti už pokání nebude možno činiti.

Jak si kdo ustele.

Noc a zdřímnutí pannen znamená smrt křesťana. Opatrné panny než usnuly, zásobily se olejem. Panny neopatrné neučinily si žádných zásob oleje. Spoléhaly, že snad v poslední chvíli se jim podaří nějak lacino potřebného oleje získat. Křesťan rozumný a opatrný pamatuje na smrt za dnů života. Zjednává si zásoby dobrých skutků. Neodkládá s pokáním. A zvláště, když těžce onemocní, hledí bez odkladu udělat pořádek s Pánem Bohem. Nedbalý a vlažný křesťan nedbá o pokání a dobré skutky. Spoléhá a odkládá.

Potom: už nikdy víc!

Půlnoc je doba příchodu Ženichova, čímž se opět naznačuje náhlost a neočekávanost tohoto příchodu ať v hodinu smrti, ať v den posledního soudu. V poslední den přijdou s Kristem Pánem průvodci andělé. Křik v okamžiku příchodu Ženichova je hlas andělské polnice, která probudí všecka spící těla. Chystání lamp znamená, že každému v den soudu poví jeho svědomí: jsem připraven nebo nejsem připraven. Jako opatrné panny nemohly půjčit oleje pannám neopatrným, tak nebudou moci horlivé duše přenechat ze svých dobrých a záslužných skutků těm, kteří byli vlažní a nedbalí. Tak píše svatý Augustin: „Smrt zavírá bránu k zásluhám, aniž kdy víc ona brána po smrti

člověka otevříti se dá. Tehdá už nemůže člověk nahraditi, co zanedbal, poněvadž nastala noc, kdy už nelze pracovati."

Co máš konat pro svoji spásu, nikdy neodkládej!

Brána do života věčného se uzavře a na volání nešťastných zavržených bude mít Božský Ženich jednu odpověď: „Neznám vás." Svatý Augustin k tomuto dodává: „Bůh slíbil, že přijme naše pokání každého dne, ale nezaručil nám ani zítřejšího dne. Děje se tak z Božího Milosrdenství, že neznáme svého posledního dne, a to proto, abychom využívali každého dne." Svatý Řehoř také k tomuto podobenství připomíná: „Často vás napomínám, abyste se zlých skutků chránili, a varovali se poskvrn světa. Ale dnešním Evangeliem cítím se pobízen, abyste i dobré skutky své s velikou opatrností vykonávali, abyste ve skutcích svých přízně a chvály lidské nevyhledávali a tím abyste se nepřipravili o vnitřní chválu těchto skutků."

To platí vám, apoštolové, kněží a členové Katolické Akce!

Podobenství o hřivnách se vztahuje především na apoštoly a jejich nástupce biskupy a kněze, kterým Božský Spasitel svěřil poklady své milosti a pravdy, aby jich používali ku spáse své i těch, kteří jsou svěřeni jejich správě. V dalším smyslu vztahuje se na všecky věřící, kterým se milostí a darů Ducha svatého ve větší nebo menší míře dostalo. Hřivna v době Krista Pána platila asi našich 5000 K.

Vysvětlení.

Člověkem, který se vydával na cestu a odevzdal svůj statek služebníkům, je Kristus Pán. Právě se připravoval k odchodu s tohoto světa: něco více než ve čtyřiceti dnech vykoná vykoupení lidstva svou smrtí na kříži, a zpečetí je svým slavným Zmrtvýchvstáním a Nanebevstoupením. Tím vším vydobude lidstvu nesmírné poklady a statky milosti Boží. A tyto poklady tak draho získané odevzdá svým služebníkům a spolupracovníkům: apoštolům. Apoštolové budou z těchto pokladů dávati duším a tak je budou získávat Ježíši Kristu. To bude užitek jejich práce, že nové a nové duše budou posvěcovány nejdražší Krví Ježíše Krista, a že budou Jeho radostí a slávou v Království nebeském. Apoštolové budou mít zásluhu, že Krev Krista Pána netekla pro ty duše nadarmo. Jejich zásluhy budou přidány do pokladnice Církve svaté a budou pramenem nových milostí a darů Božích. A každá duše, která dobře bude používati milosti Boží, přispěje svojí částečkou k rozmnožení pokladu Církve svaté a tím i k rozmnožení slávy Boží na zemi i v nebi. Tak vlastně každá duše, která dostane z pokladů zásluh Kristových, a bude věrně a horlivě milosti Boží po-

užívati, dá jakési úroky, z toho co obdržela, přinese svému Pánu a Spasiteli větší nebo menší užitek.

Nejenom sebe!

A tu Božský Spasitel vybízí apoštoly, jejich nástupce a kněze, představené v svoji Církvi, aby každý hleděl přiměřeně k obdrženým milostem přinésti užitek, to jest spasit nejenom svoji duši, ale přispět ku spáse druhých. Tak to chce Ježíš Kristus a tak to chce Jeho Církev. Kdo by chtěl jenom svoji duši spasit, ten by přinesl jen to co dostal. Ale to Kristu Pánu nestačí. Tak by Církev nemohla růsti. Kdyby každý apoštol spasil jenom svoji duši, co by bylo bývalo z Církve Kristovy? A podobně i dnes. Kdyby každý biskup a kněz spasil jenom sebe, kde by byla Církev? Musila by zaniknout. Ale nejenom kněz musí zachraňovat duše. On ovšem dostal nejvíc hřiven pro rozšíření Království Božího. Ale i každý prostý, věřící katolický křesťan musí přispěti k rozšíření Království Božího na zemi. A tomu se dnes říká: Katolická Akce.

Žeň mnohá, ale dělníků málo!

Katolická Akce podle vůle Ježíše Krista je spolupráce věřících s kněžími a biskupy na záchraně duší. Je nesmírně mnoho duší, které víru ztratily, které zbloudily na cestě k věčné spáse. Je ještě více duší, které pravé víry nepoznaly. Co může vykonat každý, kdo má poklad víry a milosti Boží? Mnoho. Kdyby jen jednu duši zachránil pro věčnost, vykonal velmi mnoho, neboť jediná duše má pro Boha větší cenu než všecka tělesa nebeská. Jednou hřivnou je jeho vlastní duše, druhou hřivnou je duše bližního.

Modlitbou počíná a modlitbou končí.

Katolická Akce se dělá v první řadě modlitbou. Modlitba je nejmocnější akce. Ovšem modlitba vycházející ze srdce bohumilého. Modlitba dosahuje největší účinnosti, opírá-li se o sebezapření a oběť a je-li spojena se zásluhami Ježíše Krista. To potvrzují slova samého Spasitele: „Zůstanete-li ve mně a slova má zůstanou-li ve vás: cokoli budete chtíti, proste a stane se vám." Upřímná modlitba je přípravou a potom následuje čin lásky k bližnímu. Není-li možný takový čin, zůstane při modlitbě, obětování nejdražší Krve a ran Krista Pána zvláště při Mši svaté a svatém přijímání s přídavkem vlastních malých obětí. Řeholnice Marie Chambonová modlívala se za obrácení hříšníků: „Otče věčný, obětuji Ti rány Pána našeho Ježíše Krista, abys uzdravil rány duší jejich."

Pán Ježíš slíbil Marii Chambonové, že z každého slova padne krůpěj Jeho nejsvětější Krve do duše některého hříšníka. Aby

využitkovala tak vzácného daru, obírala se touto modlitbou ustavičně, nepřestávala obětovati duchovním způsobem Krev a rány Krista Pána za hříšníky. Přidávala svoje sebezapření a utrpení a tak jistě zachránila pro nebe mnoho a mnoho duší.

Jedno nebo druhé.

Být činným v Katolické Akci znamená mít všude a ve všem především na zřeteli zájmy Ježíše Krista: Jeho čest a slávu a ta je ve spáse duší. Jistě všem horlivým členům Katolické Akce dostane se pochvaly jako věrným služebníkům: „Dobře, služebníku dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tě ustanovím: vejdi v radost Pána svého.“ Těm, kteří neměli porozumění pro zájmy Kristovy, bude se třeba obávati, že jim budou řečena druhá slova: „Služebníku, nešlechetný a lenivý, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasil, a sbírám, kde jsem nerozsypal? Vezměte od něho hřivnu, a dejte ji tomu, jenž má deset hřiven. Neboť každému, kdo má, bude dáno, a bude míti hojně, tomu však, kdo nemá, bude odňato i to, co má.“

O POSLEDNÍM SOUDĚ. VELERADA SE DOHODLA S JIDÁŠEM.

Příchod Pána Ježíše v poslední den — Shromáždí se národové — Rozdělení všeho lidstva — Výrok Božského soudce nad spravedlivými — Výrok nad nespravedlivými — Pán Ježíš oznamuje znova svoji blízkou smrt — Velerada se radí o Jeho záhubě — Jidáš se nabízí, že Ho zradí.

Mat. 25, 31 - 26, 5.
Mat. 26, 14 - 16.

„Když pak přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, tu posadí se na slavný trůn svůj a shromážděni budou před ním všichni národové. I rozdělí je od sebe, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, a postaví ovce po své pravici, kozly pak po levici.

Tehdy král řekne těm, kteří mu budou na pravici: ‚Pojďte požehnaní Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od stvoření světa; neboť lačněl jsem, a dali jste mi jísti, žíznil jsem, a dali jste mi píti; pocestným jsem byl, a přijali jste mě; nahý jsem byl, a přioděli jste mě; nemocen, a navštívili jste mě; v žaláři jsem byl, a přišli jste ke mně‘.

Tu odpovědí mu spravedliví: ‚Pane, kdy jsme tě viděli lačného, a nakrmili jsme tě, nebo žíznivého, a napojili jsme tě? Kdy jsme tě viděli jako pocestného a přijali jsme tě, nebo nahého a přioděli jsme tě? A kdy jsme tě viděli nemocného nebo v žaláři a přišli jsme k tobě?‘

A král odpovídaje řekne jim: ‚Vpravdě pravím vám: Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili‘.

Potom řekne i těm, kteří budou na levici: ‚Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který je připraven ďáblu a jeho andělům. Neboť lačněl jsem a nedali jste mi jísti, žíznil jsem a nedali jste mi píti, pocestným jsem byl a nepřijali jste mne, nahý jsem byl a nepřioděli jste mne, nemocen a v žaláři jsem byl a nenavštívili jste mne‘.

Tu odpovědí mu také oni: ‚Pane, kdy jsme tě viděli lačného nebo žíznivého nebo jako pocestného nebo nahého nebo nemocného nebo v žaláři a neposloužili jsme tobě‘?

Tehdy jim odpoví: ‚Vpravdě pravím vám: pokud jste to neučinili jednomu z nejmenších těchto, ani mně jste to neučinili‘. I půjdou tito do trápení věčného, spravedliví pak do života věčného.“

Když dokonal Ježíš všecky ty řeči, pravil svým učedníkům: „Víte, že po dvou dnech budou velikonoce, a Syn člověka bude vydán, aby byl ukřižován.“

Tehdy se shromáždili velekněží a starší lidu v domě velekněze, jménem Kaifáše, a uradili se, že Ježíše lstivě zajmou a zabijí; ale pravili: „Ne o slavnosti, aby snad nevznikla bouře v lidu.“

Tehdy jeden ze dvanácti, jménem Jidáš Iškariotský, odešel k velekněžím a řekl: „Co mi dáte, a já vám ho zradím?“ I ustanovili dáti mu třicet stříbrných. Od té doby hledal příhodné chvíle, aby jim ho vydal.

Abychom na poslední soud myslívali.

Když Božský Spasitel předpověděl a naznačil známky, které budou předcházet konec světa, a když třemi důtklivými podobenstvími vybídl k největší bdělosti před soudem Božím, vylíčil nakonec v jasném obraze svůj poslední soud nad světem.

Jak přišel Ježíš Kristus tehdy a jak přijde potom.

Přijde jako svrchovaný Pán a Král, jehož Království nebude konce. První příchod Syna Božího na tento svět byl prostinký a tichý. Přišel jako slabé a chudé dítko, které nikdo z lidí nechtěl přijati do svého příbytku. Člověčenství zastiňovalo Božství. Pro lidskou podobu mnozí nechtěli poznat a uznat Boha a Vykupitele svého. Jinak tomu bude na konci světa. Pán Ježíš vlastními slovy líčí Slávu svého příchodu. To bude ona nekonečná Sláva, o niž prosil Otce svého ve velekněžské modlitbě: „Otče,... já jsem Tě oslavil na zemi, dokonav dílo, které jsi mi dal, abych je učinil. A nyní oslav mě ty, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u Tebe, prve nežli svět byl.“ Jan 17, 4—5.

Jaké to všecko bude?

Všichni andělé v celé svoji neskrývané kráse budou doprovázet svého Krále. Všecko světlo a všecka krása, nestvořené světlo a nestvořená krása bude zářit z osoby Ježíše Krista. Světlo stvořené stane se tmou, pozemská krása stvořená bude ubohostí. Všecka světla stvořená stanou se navždy nepotřebnými, všecka pomíjející krása uvadne. Jasnost a krása andělů budou jenom odleskem Jasu a Krásy Syna Božího. Z Ježíše Krista budou vyzařovat nevýslovným způsobem všecky Jeho Božské vlastnosti: Jeho Věčnost, Všemohoucnost, Vševědoucnost, Moudrost, Spravedlnost, Láska, Milosrdenství. Všecka tato nekonečná Krása Božství Ježíše Krista bude zcela pronikat Jeho člověčenství. Všecko bohatství Boží a všecka sláva nebes budou protějškem k prostotě a chudobě Betléma. K tiché noci Narození bude protějškem nekonečně jasný a věčný Den, který nepozná nikdy stínu a tmy. Zpěvy andělských Kůrů a Harmonie nebes, jakých ucho lidské neslyšelo, budou ukázkou toho, co čeká v nebi všecky vyvolené.

Trůn Božské Slávy.

Jak bude vypadat trůn Ježíše Krista? Králové pozemští mají své trůny ze zlata, ze stříbra, ze slonové kosti, z drahokamů. Láska Otcova připravila Synu trůn nevýslovné krásy. Nekonečná sláva bude korunou Synovou. Svatý Jan v knize Zjevení líčí slávu Beránkovu: „I ukázal mi proud vody životné, běloskvoucí jako křišťál, který vycházel z trůnu Božího a Beránkova. Uprostřed — svatého Města — a po obou stranách proudu byl strom života, který přinášel dvanáctero plodů, vydávaje každého měsíce plod svůj, a listí stromu toho slouží k vyléčení národů. A nebude již kletby žádné; ale trůn Boží a Beránkův bude v něm, a služebníci jeho budou mu sloužiti a budou patřiti na Jeho tvář, a jméno Jeho bude na čelech jejich. A noci nebude již, ani nebudou potřebovati světla svíčkového a světla slunečního, neboť Pán Bůh je bude osvěcovati a budou kralovati na věky věkův." Zj. 22, 1—5.

Nespravedlivě Odsouzený přijde spravedlivě soudit všecky.

Svatý Augustin píše k tomuto místu Evangelia: „V žalmu čtyřicátém devátém praví se o posledním soudu: „Ze Sionu, vrcholu to krásy, Bůh zřejmě přichází, Bůh náš, nechtěje mlčet. Oheň před jeho tváří... Vyzývá nebesa na výsostech a zemi, chtěje soudit svůj národ. Shromážděte mu svaté jeho, kteří pečetí smlouvu s ním obětí, ať hlásá nebe, jak spravedlivý jest, neboť Bůh sám zasedá k soudu! — Ž. 49, 3—6. Jest tomu rozuměti o Pánu našem Ježíši Kristu, který, jak doufáme, přijde s nebe soudit živých i mrtvých. Přijde zřejmě a zjevně, aby spravedlivě soudil spravedlivé i nespravedlivé, jenž ponejprv

přišel skrytě, aby od nespravedlivých nespravedlivě byl odsouzen. Zřejmě přijde a nebude mlčeti, to jest ukáže se viditelně a promluví jako soudce Ten, jenž když přišel poprve neuznán, mlčel před soudcem...."

Blíž k Tobě, Bože můj!

Všichni lidé ze všech národů se shromáždí tam, kde je bude Božský Soudce chtět mít. A ihned je rozdělí. Vstanou zmrtvých a každý postaví se na určené místo po pravici nebo po levici Krista Pána. Spravedlivé nazývá Božský Spasitel ovcemi pro skromnost, pokoru, poslušnost, nevinnost, trpělivost, prostotu. Zlí se připodobňují ke kozlům pro vzdorovitost, nečistotu, nepořádnost, a útočnou zlobu. Svatý Tomáš nebere názvy: levice a pravice doslova, ale označuje pravou stranou místo čestné v blízkosti Krista Pána. Tam budou spravedliví. Tím blíže Ježíši Kristu, čím více dobrého vykonali. Zlí budou na levici, to jest na místě hanby daleko od Pána Ježíše.

Na tomto soudě bude všecko jasné.

Když bude provedeno rozdělení lidstva, každému člověku postaví se všecko na oči, co činil, dobré i zlé. Každá výmluva ukáže se tu marná a neužitečná. A všecko: dobré i zlé, které člověk učinil, ukáže se z vůle Boží před celým světem. Rozmluvu, kterou Kristus Pán osloví dobré i zlé, nesmíme bráti doslovně. Je pouze zřejmo, že se budou před soudem Božím žádati skutky duchovního a tělesného milosrdenství. Budou vyznamenáni ti, kteří je konali. Kristus Pán je bude ceniti tak, jakoby byly vykonány na Něm a prokázány Jemu. Budou odsouzeni ti, jimž budou skutky milosrdenství scházeti: kteří lačných a hladových a žíznivých s láskou a milosrdenstvím nekrmili a nenapájeli, nahých neodívali, nemocných nenavštěvovali, pocestných jako Božích hostů nepřijímali, otroků a vězňů nevysvobozovali.

Lakomec nečeká, až se mu peníze přinesou, ale hledá příležitost k hojnému zisku.

Mnohý člověk se už v životě rád vymlouvá: „Komu mám prokazovat skutky milosrdenství, vždyť kolem mne není nikoho, kdo by ode mne něčeho potřeboval:" To je pravda, že skutečně někde není zvláště chudých, nebo nemocných, kteří by byli odkázáni na milosrdenství svých bližních. Ale to ještě neomlouvá. Křesťan totiž nesmí čekat, až chudý přijde k němu, musí chudé hledat a po nich pátrat. Jako lakomec vyhledává příležitost ku svému obohacení statky a poklady hmotnými, tak křesťan milující Ježíše Krista musí dychtivě vyhledávat příležitost ke skutkům milosrdenství. Kolik je ústavů křesťan-

ské lásky: chudobinců, sirotčinců, nemocnic, které potřebují dobrodinců. Jsou chudí, nadaní a hodní žáci, kterým by se mohlo pomoci na studie, aby se stali kněžími. Všude jsou známé ústavy Katolických Misijí, které potřebují nesmírně mnoho prostředků a nikdy nemají dost, poněvadž jejich dílo je ohromné: Klaverská Družina v Brně a v Praze, Misionáři Slova Božího v Bratronicích u Prahy, Dílo šíření víry, Praha IV., 36. Kdo chce činiti dobře, vždycky si najde, komu by dobrodiní mohl prokázati. Ovšem nestačí jenom dobré skutky konat. Je třeba je konat s velikou láskou k Ježíši Kristu. Když v lásce jsou vykonány, nezáleží už mnoho na tom, zdali jsme je vykonali na hodných nebo nehodných. Velice povzbudivé je staré přísloví: „Na úroky Pánu Bohu dává, kdo se nad chudým smilovává." A jinými slovy ještě můžeme říci: „Chudí a potřební mají v rukou klíč k našemu věčnému štěstí."

Syn Boží trpěl muka, aby jich člověk nemusil trpět.

Těm, kteří nečinili skutků milosrdenství, bude řečeno slovo nestrašnější: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který je připraven ďáblu a jeho andělům." Kristus Pán nepraví: do ohně, který je připraven vám lidem, — poněvadž Bůh lidem věčných muk nepřipravil, ale připravil jim svým nejbolestnějším utrpením věčnou radost. Věčná muka nemají původ ve vůli Boží, neboť Bůh chce, aby všichni lidé spaseni byli, ale ve zkažené a od Boha odvrácené vůli duchů zlých, a těch, kteří se dávají jimi sváděti ke vzdoru proti Bohu.

Slovo nejvážnější ze všech slov.

Věčnost jest konec času. Pán Bůh stvořil čas, jako stvořil svět. A pokud je svět, potud je také čas. Kdo opouští tento svět, přechází také z času do věčnosti, která má z času jen přítomnost. Na věčnosti není žádné „bylo" a žádné „bude" ale ustavičné a nezměnitelné „jest". Za dobře použitý okamžik času dá se získati šťastná věčnost, ale za celou věčnost nelze získati ani okamžik času k nápravě. Věčnost jest dvojí: šťastná a nešťastná. Věčnost s Pánem Bohem v Jeho neskonalé blaženosti a věčnost bez Boha, bez radosti, bez světla, v temnotě, v zoufalství, bez naděje, bez nejmenší útěchy. Milost posvěcující vydobytá smrtí Božského Vykupitele na kříži a zdarma každému udělovaná ve svatých svátostech pomáhá do šťastné věčnosti. Těžký hřích strhuje do propasti věčného zavržení. Poslední soud bude rozdělení všeho lidstva do obou věčností. „I půjdou spravedliví do života věčného, nespravedliví do ohně věčného." Svatý Augustin zakončuje úvahu o posledním soudu: „Co si počneme, nejmilejší, v onen strašný den soudu... když se Pán obklopen vojskem nebeským posadí na trůn slávy... nyní více spravedlivý než milosrdný, jako přísný Soudce počne

promlouvati k hříšníkům: Já jsem člověče,... snášel rány a plvání posměvačů, byl jsem octem a žlučí napájen, zraněn, trním korunován, na kříž přibit, proboden kopím, a abys ty byl od smrti vysvobozen, duši jsem v mukách vypustil. Všimni si známky hřebů, jimiž jsem byl přibit. Všimni si proklaného mého boku. Tvé bolesti jsem převzal, abych Tobě slávu získal. Tvou smrt jsem přestál já, abys byl na věky živ. Pohřben ležel jsem v hrobě, abys panoval ty v nebi. Proč jsi zmařil, co jsem pro tebe trpěl? Proč jsi od sebe zahodil nevděčně milost Vykoupení?"

Dodatek Evangelistův k úterku.

Slova Krista Pána, která uvádí svatý Matouš na začátku 26. kapitoly, patří do velikonočního úterka, kdy zakončil svoji veřejnou učitelskou činnost. Zcela jasně a určitě předpovídá Božský Spasitel svoji smrt, její čas: po dvou dnech — i její způsob: bude vydán, aby byl ukřižován. Chce apoštoly připravit, aby nebyli překvapeni. A hned Evangelista připojuje, jak se chystalo vyplnění této předpovědi.

Nejkrásnější předobraz blízek svého splnění.

Oběti starozákonních beránků konali starozákonní kněží. Usmrcovali beránky a vylévali jejich krev. Předobrazy se přiblížily svému vyplnění. Také Beránka Božího chystali se usmrtit kněží. S veleknězem Kaifášem v čele se shromáždili k poradě, kdy se to má stát. Bylo to ve středu. Odhlasovali Kristu Pánu smrt. Byli na vážkách, kdy Ho mají zajmout a usmrtit. Jistě co nejdříve! Ozval se však opatrný hlas: „Ne ve svátky velikonoční, kdy je v Jerusalemě přítomno tolik Jeho přátel, aby se snad nepostavili na Jeho stranu." A tehdy, když byli na rozpacích, přišel apoštol Jidáš a nabídl se Židům, že jim Krista Pána vydá tak, aby se Ho lid nemohl zastat — v noci. Až bude jat, a spoután, a v noci ještě odsouzen, až Krista Pána obklopí svojí a vojenskou ozbrojenou stráží, pak se už netřeba ničeho bát: „Co mi dáte, ..." A Židé se nesmírně zaradovali. Kdo by se byl nadál, že vlastní Jeho apoštol jim pomůže vykonat nebezpečné dílo Jeho zahubení. Nabídli Jidášovi 30 stříbrných peněz, právě tolik, kolik se platilo za otroka. A Jidáš přijal. Teď změnili svůj úmysl. Nebudou odkládat smrt Pána Ježíše. Nebudou se ohlížet ani na to, že jsou největší svátky, kdy se podle zákona nesměly vykonávat rozsudky smrti... Ve čtvrtek bude jat, v pátek bude ukřižován.

Peníze vykonávají nad lakomci hroznou vládu.

Když úhlavní nepřátelé Ježíše Krista nevěděli si rady, přišel jim poradit a Krista Pána zradit Jidáš, apoštol. Jak se stal z apoštola zrádce? Jidáše zaslepila vášeň — láska k penězům.

Peníze ovládly jeho mysl, jeho srdce. Nestalo se to najednou. I vášeň má svůj začátek, svůj vzrůst, svoje dozrání. Jidáš začal si všímat peněz a toužit nesmírně po penězích. Peníze, jen peníze! Ovládly celé jeho nitro. Žádost peněz vypudila z duše Jidášovy všecko ostatní: víru a lásku k Ježíši Kristu. Od té chvíle, co se začal lakotně shánět po penězích, ochladl v lásce ku Kristu Pánu. Otupěl k všemu Jeho napomínání. Spěl do propasti. Dozrála v něm lakota, když se dostavila příležitost, aby za peníze vydal Krista Pána Židům. Lakomství je jeden z hlavních hříchů. Lakomství je vášeň nesmírně nebezpečná, protože víc a více zaslepuje a omamuje, činí člověka bezcitným k Bohu a k bližnímu. Svatý Augustin napsal: „Lakomství je nenasytné. Stále loupí a nikdy se nenasycuje, Boha se nebojí, člověka se neleká, otce nešetří, neuznává matky, bratra neposlouchá, příteli věrnost nezachovává. Vdovu utiskuje, utlačuje sirotka...křivé svědectví vydává."

Braň se hned v počátcích!

I Jidáš byl předobrazem všech budoucích, kteří puzeni nějakou vášní opustili Ježíše Krista. Vášeň pýchy, vášeň lakoty, vášeň nečistoty! Nelze dvěma pánům sloužit, nelze zároveň sloužit Pánu Bohu a zároveň hříchu. Hned v začátcích třeba vášeň nelítostně potlačovat, činit pravý opak, než vášeň žádá. Když se projevuje pýcha, pokořovat sebe, když lakota, ukazovat štědrost, když nečistota, prosit za svatou čistotu.

Musí se naplnit proroctví.

Prorok Zachariáš ve Starém Zákoně vyobrazil neuznaného a zrazeného Vykupitele těmito slovy: „Toto praví mi Hospodin Bůh můj: (Vykupitel mluví) „Pas stádo na zabití, jehož kupci je zabíjejí bez milosrdenství, a jehož prodavači říkají: „Požehnán buď Hospodin! Zbohatli jsme!" ...Pásl jsem tedy stádo... Duše má pojala odpor k nim, však také duši jejich zmrzel jsem se já. Řekl jsem: „Nebudu vás dále pásti! Co chce umřít, ať umře." Tu jsem jim řekl: „Uznáváte-li to za dobré, dejte mi mzdu mou, ne-li, nechte toho!" I odvážili mně za mzdu třicet stříbrných. Tu mi řekl Hospodin: „Vrz to hrnčířovi, krásnou mzdu, kterou jsem ceněn od nich..." Zach. 11, 4 až 13. Předpověď Zachariášova stala se skutkem, když předáci židovští přijali nabídku Jidášovu: „Co mi dáte a já vám Ho zradím." A odvážili mu za zradu třicet stříbrných. Tak ocenili svého Spasitele, Dobrého pastýře, Věčnou Lásku, která přišla hledat uznání a lásku vzájemnou na tento svět za cenu největší oběti.

Budeme později čísti, že přepověď Zachariášova má ještě jednu stránku ve spojení s proroctvím Jeremiášovým.

S podivem pozorujeme, že každá podrobnost ze života i smrti byla od proroků předpověděna.

PÁN JEŽÍŠ SLAVÍ S APOŠTOLY POSLEDNÍ VEČEŘI A USTANOVUJE NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOST OLTÁŘNÍ.

Ve čtvrtek — Starost učedníků — Večeřadlo veliké, prostřené a připravené — Učedníci přichystali velikonočního beránka — Požívání beránka — Obřadní kalich — Pán Ježíš umyl apoštolům nohy — Naznačil zradu Jidášovu — Nezapomenul apoštoly k vzájemné lásce — Pán Ježíš určitě označil zrádce — Jidáš odešel — Pán Ježíš proměnil chléb ve své Tělo — Víno ve svou krev — Poručil konat, co sám učinil, apoštolům.

Mar. 14, 12-16

Prvního dne přesnic, když zabíjeli velikonočního beránka, řekli mu učedníci jeho: „Kde chceš, abychom odejdouce připravili tobě, bys jedl beránka?"

I poslal dva ze svých učedníkův a řekl jim: „Jděte do města, a potká vás jeden člověk, nesoucí džbán vody; jděte za ním, a kam vejde, tam rcete pánu domu: „Mistr praví. Kde jest pokojík můj, kde bych jedl beránka s učedníky svými?" On vám ukáže večeřadlo veliké, prostřené, připravené a tam vše připravte." I odešli učedníci jeho a přišli do města a shledali tam vše, jak jim pověděl, i připravili beránka.

Luk. 22, 14-18.

Když přišla hodina, zaujal místo za stolem a dvanáct apoštolů s ním. I řekl jim: „S toužebností jsem žádal tohoto beránka jísti s vámi, prve než bych trpěl; neboť pravím vám, že již nebudu ho jísti, dokud se nenaplní v království Božím."

A vzav (obřadní) kalich, díky učinil a řekl: „Vezměte to a rozdělte mezi sebe, neboť pravím vám, že nebudu již píti z plodu vinného kmene až do onoho dne, kdy jej budu píti

Mat. 26, 29 b

s vámi nový v království Otce mého."

Jan 13, 1-19.

Před slavností velikonoční Ježíš věda, že přišla hodina jeho, aby z toho světa odešel k Otci, protože měl v lásce vždy svoje, kteří byli ve světě, projevil jim svou lásku měrou nejvyšší.

Byla večeře. Ďábel již vnukl v srdce, aby ho zradil Jidáš, syn Šimona Iškariotského.

Ježíš jsa vědom si toho, že Otec dal mu v ruce všecko, a že vyšel od Boha a jde k Bohu, vstal od večeře a odložil roucha svá a vzav šat lněný přepásal se. Potom nalil vody do umyvadla a počal umývati učedníkům nohy a utírati je šatem, kterým byl přepásán.

Přišel tedy k Šimonu Petrovi. I řekl mu Petr: „Pane, ty mně myješ nohy?"

Ježíš odpověděl a řekl jemu: „Co já činím, ty nevíš nyní, ale zvíš potom."

Dí mu Petr: „Nebudeš mně mýti nohou na věky." Ježíš mu odpověděl: „Neumyji-li tě, nebudeš míti podílu se mnou."

Dí jemu Šimon Petr: „Pane, netoliko nohy mé, nýbrž i ruce a hlavu.“ Dí mu Ježíš: „Kdo se vykoupal, nepotřebuje leč jen nohy si umýti, ale jest čist celý; i vy jste čistí, ale ne všichni.“ — Věděl totiž, kdo jest ten, jenž ho zradí. Proto řekl: „Nejste čisti všichni.“

Když jim tedy nohy umyl a své roucho si vzal a se opět posadil, řekl jim: „Víte-li, co jsem vám učinil? Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem; a dobře pravíte; jsemť jím. Jestliže tedy já, Pán a Mistr váš, umyl jsem vám nohy, i vy máte druh druhu nohy umývati. Příklad zajisté dal jsem vám, abyste i vy činili tak, jako jsem já učinil vám. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nad toho, který ho poslal. To-li víte, jste blahoslaveni, jestli to budete činiti. Nepravím to o vás všech: já vím, které jsem si vyvolil, avšak aby se naplnilo Písmo: „Kdo jí se mnou chléb, pozdvihne proti mně patu svou.“ Již nyní pravím to vám, prve než se to stane, abyste, když se to stane, uvěřili, že já to jsem.“

Jan 13, 20-30.

Řekl Ježíš učedníkům: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo přijímá toho, koho posílám, mne přijímá; kdo však mne přijímá, přijímá toho, jenž mě poslal. To pověděv Ježíš zkormoutil se v duchu a prohlásil: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Jeden z vás mě zradí.“ (Mat. 26, 24). Syn člověka jde sice, jak je psáno o něm, ale běda tomu člověku, skrze něhož Syn člověka bude zrazen; lépe by mu bylo, kdyby se byl ten člověk nenarodil.“

Učedníci pohlíželi druh na druha, jsouce na rozpacích, o kom to praví. Jeden z učedníků jeho stoloval na lůně Ježíšově, ten, jehož Ježíš miloval. Tomu pokynul Šimon Petr a řekl jemu: „Pověz, kdo je ten, o němž to praví.“

On tedy se naklonil na prsa Ježíšova a řekl mu: „Pane, kdo je to?“ Ježíš odpověděl: „Ten je to, komu já namočenou skývu podám.“ A namočiv ji podal skývu Jidášovi, synu Šimona Iškariotského.

Po té skývě vešel do něho ďábel. I řekl mu Ježíš: „Co činíš, učiň rychle.“ Toho však nikdo ze stolujících nevěděl, k čemu to řekl jemu. Poněvadž totiž Jidáš měl měšec, domnívali se někteří, že mu Ježíš řekl: „Nakup, čeho nám jest potřebí ke dni svátečnímu,“ aneb aby dal něco chudým.

On tedy vzav skývu ihned vyšel. Byla pak noc.

Mat. 26, 26 a.

Když pak večeřeli, Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal jej a dav učedníkům svým řekl: „Vezměte a jezte: Luk. 22, 19/b. Toto jest Tělo mé, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku.“

Mat. 26, 27.

A vzav kalich, poděkoval (Bohu Otci) a dal jim řka: „Pijte z toho všichni, neboť toto jest Krev má Nového zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů.“

Zemře-li zrnko pšeničné, přinese užitku mnoho.

Blížila se největší událost v dějinách nebe i země. Láska Boží měla být přibita na kříž. Krev Syna Božího měla skropit tuto zemi. Hořké utrpení Spasitele světa mělo být mezníkem starých a nových dějin lidstva. Usouženému lidstvu měla se otevřít brána nového lepšího ráje. Láska šla do boje proti zlobě. Zbraní lásky a zbraní nenávisti byl tentýž nástroj: kříž. Ale

Dí mu Ježíš: „... i vy jste čisti, ale ne všichni." — Str. 491.

ku podivu. V tomto boji bylo vítězství ne v životě, ale ve smrti. Sláva vítěze v tomto boji nebyla v pyšné síle, která potírá druhé, ale v pokorné oběti, která nechává sebe potřít. Pokorné obilné zrnko, aby se stalo chlebem života, nechává se rozdrtit. Pyšné zrno zlata se nedrtí, ale také pro záchranu života nemá pražádné ceny.

Jsme nevýslovně šťastni, že máme Mši svatou.

Důležité a slavné události se zachycují perem, dnes také filmem, a podobně. Bůh chtěl, aby nejsvětější Oběť Syna Božího byla zachycena a aby byla obnovována v celé svoji velikosti,

v celé kráse, pro čas i pro věčnost, aby Bůh byl touto Obětí nekonečně uctíván a veleben, a aby duším dostávalo se převzácného užitku z této oběti přímo, v každé době a na každém místě. Proto k Oběti krvavé na kříži měla být připojena Oběť nekrvavá, ale stejné ceny a stejného účinku, protože i stejné podstaty. Oběť krvavá bude vykonána jednou o velkém pátku na kříži. Oběť nekrvavá započatá ve čtvrtek před velkým pátkem ve večeřadle na Sionu bude se opakovat nesčíslněkrát v katolických chrámech ve všech dobách a na celém světě. Při Oběti krvavé bude se obětovat Syn Boží svému Otci nebeskému, takže bude trpět a umře, při Oběti nekrvavé na katolickém oltáři bude se rovněž obětovat Syn Boží svému Otci, ale tak, že už nebude trpět a umírat: ve způsobách chleba a vína. To je Mše svatá. Každá Mše svatá je poklad nekonečné ceny, poklad všech zásluh Ježíše Krista, celého života, umučení, smrti i oslavení. Z tohoto pramene rozlévá se milost Boží do Církve svaté.

Nezbývá než sklánět se před největším Tajemstvím Lásky Boží.

Oběť nekrvavá měla se vykonat dříve než Oběť krvavá. „Kterak se to stane?“ mohli se ptát apoštolové, mohlo se ptát celé udivené lidstvo, jako se při vtělení Syna Božího tázala archanděla Panna Maria. A nebe mohlo odpovědět jako tehdy tak i nyní: „U Boha není nemožná nižádná věc.“

Obětovaný Beránek musil být požíván.

Apoštolové netušili, jak vzácnými a slavnými stanou se tyto svátky velikonoční. Nastal čtvrtek 14. dne měsíce Nisanu, který odpovídal druhé polovici měsíce března a začátku měsíce dubna našeho kalendáře. Před tisícem a pěti sty roky přikázal Bůh skrze Mojžíše židovskému národu, aby se připravil k vyjití z otrokárny egyptské. O půl noci ze 14. na 15. Nisan půjde anděl smrti celým Egyptem. Navštíví každý dům a každou rodinu. Ušetří jenom těch domů, kde bude znamení velikonočního beránka. Israelité, aby byli záhuby uchráněni, musí na den 14. Nisanu usmrtit a obětovat beránka bez vady a poskvrny. Krví beránkovou poznamenají dvéře svých příbytků. Krev beránkova bude zachycena v nádobce na prahu dveří. Odtud ysopem poznamenají hořejšek dveří, potom pravou a levou stranu. Tak učiní na vchodu do svých domů znamení kříže. O půl noci budou požívat beránka připraveného na ohni, probodeného rožněm v podobě kříže. Sejmou jej s rožně, ale tak, aby mu kostí nezlomili. Budou mít připravený přesný chléb, to jest bez kvasu. Kvas totiž byl náznakem nečistoty hříchu. Přesný chléb připomínal Israelitům, že jejich duše mají se stkvíti čistotou. Salát z hořkých bylin naznačoval krutou porobu otroctví egyptského. Když požijí beránka, opustí Egypt a nastoupí cestu do země Zaslíbené. A každý rok potom na památku zázračného osvobození z otroc-

tví egyptského budou slavit svátky veliké noci. Hlavní svátek bude 15. dne měsíce Nisanu. Ale beránek bude zabit a obětován od kněží už den před tím, to jest 14. Nisanu. V předvečer slavnosti bude požíván za podobných obřadů, jako byl požíván při vyjití z Egypta: s přesnými chleby, se salátem z hořkých bylin.

Tisíc pět set let se připravovalo lidstvo na svaté přijímání ve večeřadle.

Zabitý, obětovaný a k pokrmu připravený beránek byl rok co rok předobrazem nejenom krvavé Oběti Beránka Božího probodeného na kříži, ale měl být také předobrazem ustanovení Nejsvětější Svátosti Oltářní a svatého Přijímání Těla Kristova.

Skutečně národ israelský, pokud si zachoval víru v přislíbení Boží, zachovával každoročně všecky Boží předpisy o svěcení velikonoc. Už před 14. Nisanem scházeli se Židé z celé země, i ze zahraničí do Jerusalema, aby mohli náležitě a důstojně oslavit největší svátky v roce. Beránky si přivedli nebo koupili v Jerusalemě. 14. Nisanu přiváděli poutníci beránky na nádvoří chrámové, kde kněží beránky odpoledne usmrcovali a obětovali, krví jejich pokropili oltář. Zabitého a obětovaného beránka požívala celá rodina večer před slavností velikonoční. Ačkoliv hlavní svátek byl 15. Nisanu, byl už také 14. den připočítán k svátkům pode jménem Přesnic. To je jenom jiné pojmenování židovských velikonočních svátků. Trvaly po osm dní. Po celou tu dobu mohl přijíti na stůl jenom chléb bez kvasu, přesný. Svatý Matouš, svatý Marek a svatý Lukáš začínají vypravování o „prvním dni Přesnic“, (to jest náš Zelený čtvrtek). Tehdy také skutečně připadl 14. Nisan na čtvrtek. Svatý Jan začíná jinak: „Před slavností velikonoční“, to jest večer před hlavním svátkem velikonoc. Jinými slovy udává totéž datum a den: čtvrtek 14. dne měsíce Nisanu.

Třicet let se připravoval Pán Ježíš na svoji Oběť.

Nikdo z apoštolů netušil, jak Srdce Božského Spasitele toužilo po této velikonoční večeři. Opravdu toužil po této chvíli Pán Ježíš celý svůj život. Svatý Lukáš poznamenává, jak pravil učedníkům: „S toužebností jsem žádal tohoto beránka jísti s vámi, prve než bych trpěl.“ Proč ta veliká touha? Byla to chvíle Otcem určená, aby Bůh Syn nejvýš oslavil Boha Otce svojí poslušností a ochotou k největší a nejdokonalejší oběti sebe sama, poslušností až k smrti kříže: Srdce Ježíšovo, Srdce Syna věčného Otce, rozhořelo se nesmírným ohněm lásky k Otci, ohněm proti němuž žár slunce je ničím. Když Syn Boží od věčnosti miloval Otce nezměrnou láskou, podával nyní důkaz své lásky v těle lidském, v těle přesva-

tém, vytvořeném Duchem svatým v lůně nejsvětější Matky. A toto přesvaté Tělo svoje vydá v oběť. Jako Bůh, nemohl Bůh Syn podobné oběti přinésti. Proto se stal člověkem. Jako člověk mohl si vybrat jakýkoliv způsob, jímž by oslavil Otce a vykoupil lidi. Vybral si to, co o Něm naznačoval předobraz: jako Beránek vydat své Tělo v oběť utrpením a smrtí a toto své Tělo obětované na usmíření hříchů, učinit pokrmem duší lidských.

Kde?

Apoštolové myslili na beránka, kterého připraví Pánu Ježíši. Pán Ježíš myslil na to a těšil se z toho, jak ukáže apoštolům svoji neskonalou lásku a dá jim za pokrm Beránka nejlepšího, Sebe samého. Prozatím apoštolové ještě nevěděli, kde budou slaviti velikonoční večeři. Mluvili o tom mezi sebou a tázali se Pána Ježíše: „Kde chceš, abychom odejdouce připravili tobě, bys jedl beránka?" Kristus Pán jmenoval dva učedníky Petra a Jana a ustanovil je k přípravě všeho potřebného. Petr a Jan podle vypravování svatého Lukáše opět se tázali: „Kde chceš, abychom jej připravili?"

Na Sionu.

Na otázku učedníků Božský Spasitel neoznačil jim jménem ani osobu, ani dům, ani ulici, ale vyzval Petra a Jana, aby šli do města. Potká je člověk se džbánem vody. Půjdou za ním a vejdou do domu, kde on vejde. A majitele domu požádají jménem Kristovým o propůjčení večeřadla. „A on vám ukáže večeřadlo veliké, prostřené, připravené a tam vše připravte." Božský Spasitel ukazuje apoštolům svoji vševědoucnost, aby posílil víru apoštolů a aby dal výstrahu Jidášovi, že ani jeho zrádné úmysly nezůstanou tajné. I odešli učedníci Jeho a přišli do města a shledali tam vše, jak jim pověděl, i připravili beránka.

U věrného učedníka.

V Evangeliu není jmenován majitel domu, kde slavil Pán Ježíš s apoštoly poslední večeři. Jistě celá rodina se radovala, že jejich příbytek si Pán vyvolil. A jaká teprve by byla bývala jejich radost, kdyby byli věděli, že jejich dům bude prvním chrámem křesťanským, že jejich večeřadlo se stane místem nejpamátnějším na této zemi, neboť tam poprve bude sloužena nejdražší Oběť Mše svaté, tam vysvěceni budou první novozákonní kněží a biskupové, tam bude kolébka Církve Ježíše Krista. Nevěděli toho členové rodiny majitele domu nyní, ale dověděli se to později a radovali se nevýslovnou radostí.

I dnes hledá a nalézá Pán Ježíš šlechetné duše, které Mu připravují příbytek.

Radosti této hodné rodiny podobá se radost těch obětavých křesťanů, kteří pomáhají budovati katolické chrámy, nebo kteří pečují všemožně o ozdobu chrámu Páně. A jaká teprve radost čeká ty, kteří se starali o příbytek svému Bohu a Spasiteli na zemi — v životě věčném? Není ještě dosti chrámů na světě. Není jich dost v našich krajích, zvláště v městech a velkoměstech, není dost a daleko jich nestačí v zemích pohanských, kde apoštolují misionáři.

Stůl, který se stal oltářem.

Jak vypadalo večeřadlo? Bylo značně veliké. Mělo podobu obdélníka. Bylo dlouhé 15 metrů a široké devět metrů. Uprostřed stál nízký stůl, kolem dokola byly pohovky, na kterých měli toho dne účastníci velikonoční večeře spočinouti. Byly tak veliké, že jedna stačila pro tři. Jedna strana stolu byla volná, aby služební mohli ke stolu přistupovati a pokrmy přinášeti.

Osudy večeřadla.

Při zkáze Jerusalema od Římanů roku 70. po narození Krista Pána nebylo večeřadlo značněji poškozeno, poněvadž bylo na jižní části a Římané útočili od severu. Brzy, hned v prvních dobách křesťanských byl proměněn dům v kostel. První v pozdějších staletích vedli správu kláštera a kostela Augustiniáni. Pak tuto správu přejali Františkáni.

Ve čtvrtek: co činili Petr a Jan, co činil Pán Ježíš.

Až do pozdního odpoledne ve čtvrtek 14. Nisanu zdržel se Pán Ježíš s apoštoly v Betanii. Zatím Petr a Jan vykonali příkaz Božského Spasitele. V domě připravili beránka. Dlouho musili čekat na nádvoří chrámovém než jejich beránek byl zabit a obětován. Obětní části ponechali židovským kněžím. Krev beránkova na zlaté míse byla odevzdána kněžím, aby ji vylili na oltář. Pak Petr a Jan odnesli zabitého beránka do večeřadla. Z pšeničné mouky bez kvasu připravili chleby asi dvacet cm v průměru v tloušťce jednoho cm. Přichystali hořké byliny, na ohni připravili beránka na rožni v podobě kříže, rozžali sváteční svícen a čekali na příchod Spasitelův. Pán Ježíš se rozloučil s rodinou Lazarovou. Nezamlčel Lazarovi, Martě a Marii, že nastala chvíle Jeho Umučení a Smrti. Potěšil je ujištěním, že přemůže slavně smrt: „Neplačte! Já jsem Vzkříšení a Život. Jako tebe, Lazare, jsem vzkřísil po čtyřech dnech tvého odpočinku v hrobě, tak i já sám po krátkém odpočinku vstanu z hrobu.“

Pán Ježíš připravuje svoji přesvatou Matku.

Pán Ježíš loučil se v Betanii se svou nejsvětější Matkou. Řekl jí, že musí se na něm vyplnit všecko, co předpověděli proroci, že musí trpět a umřít, aby spasil svět. Připravil ji na to, že zloba a nenávist bude nyní zuřit, že peklo všecek svůj vztek vyleje nyní na Něm. Připomněl jí, že vítězství zloby bude jenom dočasné, že z Jeho ran a z Jeho Krve vzplane oheň Lásky, která půjde světem od jednoho konce až k druhému a bude zapalovat miliony duší, že z Jeho probodeného boku se zrodí Církev, která bude slávou Jeho a slávou Otcovou. Povzbudil ji, aby své Mateřské Srdce přinesla v Oběť Bohu Otci spolu se Srdcem Synovým. Řekl jí, že je to odvěká vůle Otcova, aby Její neposkvrněné Srdce bylo oltářem, na němž se vykoná nekrvavá i krvavá Oběť Boha Syna Bohu Otci, oběť, nad niž nebude nic dražšího a vzácnějšího na zemi ani na nebi. Jako byla svým Tělem svatostánkem Jeho při vtělení, a Její Srdce oltářem živým, s něhož vystupovalo k nebi nejradostnější Magnificat — Velebí duše má Hospodina — tak nyní bude živým oltářem největší bolesti, jak prorok Jeremiáš pověděl místo ní: „Ó vy všichni, kteří jdete cestou kolem, pohleďte a vizte, je-li bolest jako bolest má...“ Pláč Jer. I., 12.

Bolestné tušení.

Srdce Marie Panny se chvělo už nyní v předtuše budoucích bolestí, které Ona měla a chtěla snášeti se Synáčkem svým. Jí stačilo, že je to vůle Boží. To Jí bude největší posilou, vždyť to slyšela z úst Ježíšových. Prosila v tu chvíli o posilu s nebe. Srdce i ústa pravily: „Aj, já dívka Páně staniž mi se podle slova Tvého!“

Denně budeme vzpomínat Tvého loučení, Matičko Bolestná.

Objímá Pána Ježíše, kterého objímala nesčíslněkrát od Jeho narození. Jak nevýslovně sladkým bývalo Jí vždycky objetí Synovo. A nyní Ho objímá před Jeho smrtí, objímá Ho, naposledy než se vydá na pospas katanům. Než Ho uchopí ruce nejsurovější, ruce poskvrněné nejohavnějšími hříchy a zločiny, naposled ovíjejí se Mu kolem šíje ruce Matky nejněžnější a nejsvětější. Než hrubé provazy, než biče a trny pokryjí tisícerými ranami hlavu, ruce, celé tělo Ježíšovo, než nečisté sliny zloby a nenávisti, pokryjí Jeho líce, naposled je líbá Matka Krásného Milování, nyní Matka Bolestná. Jako moře je už nyní Její bolest, protože jako moře bez hranic byla její Láska. Jak Ho má vydat zlobě a nenávisti, když Ho miluje tak, že láska všech tvorů andělů i lidí se ztrácí jako nic před Její Láskou? Jak má vydat ty ruce, které Ji tolikrát tiskly k Srdci, ty ruce, které uměly jenom hojit bolesti, jenom žehnat, jenom každému pomáhat? Jak je má

vydat, když ví, že budou probodeny rezavými hřeby, aby už nemohly pomáhat, ani žehnat, ani Ji objímat! Jak má vydat zlobě lidské ba ďábelské ty svaté nohy, které líbávala s nevýslovnou něhou, hodnou Matky Božského Syna! Jak má vydat nohy, které se tolik nahledaly hříšníků, nemocných, potřebných. Vždyť ví, že zloba katanů ani těchto neušetří a rovněž je hřeby probodne, aby už nemohly chodit světem a roznášet Lásku a Odpuštění. Jak má vydat přesvatou Hlavu svého Syna, krásu samu, v níž zářily Oči, jichž pohled byl sladký jako nebe, ústa, jichž každičké slovo naplňovalo každé srdce nevýslovným blahem? Vždyť ví, že katané neušetří přesvaté Hlavy jejího Syna, ba že právě na ní se vyleje nejhorším způsobem jejich zloba. A ona nebude moci těm strašným ranám zabránit, nebude moci Syna svého ochránit, nebude moci trpícímu bolesti zmírnit, bude moci jen patřit na Něho. Nebude Mu moci umírajícímu hlavu držet ve svých láskyplných rukách, nebude moci Mu při smrti ustlat, ani takové lůžko, jaké stlala narozenému. Bude moci jen bezmocně stát jako vtělená Bolest.

Srdce Rodičky Boží, živý oltář, na němž se vykoná nevýslovně bolestná Oběť.

Poslední objetí, Pán Ježíš odchází, jako Beránek k zabití. A Srdce Panny Marie? Už nyní pociťuje, že je živým oltářem, na němž se přináší nejbolestnější Oběť, jaká kdy na světě přinešena byla. Znova prosí o pomoc a posilu od Otce nebeského. A my? Vzpomínejme denně na toto loučení Nejlepší Matky se Synem veškeré lásky hodným: Úzkost a bolest tohoto loučení zvyšovaly i naše hříchy. Matka i Syn obětovali se z lásky k nám. Jejich bolest měla nám vydobýt věčnou radost. „Neposkvrněné Srdce Mariino, budiž mou spásou! Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!“

Na rozhraní Starého a Nového Zákona.

Zatím Petr a Jan učinili poslední přípravy a nedočkavě vyhlíželi Krista Pána. Konečně přichází! Celý dům vyšel mu naproti. Když se setmělo, započala velikonoční večeře. Pán Ježíš zaujal místo uprostřed, Jan po pravici, Petr po levici. Před večeří všichni umyli si ruce, jak bylo předepsáno. Na to Kristus Pán naplnil vínem první obřadní kalich, požehnal jej modlitbou a napiv se z něho podal ostatním. V rodinách israelských vykonával tento obřad a všecky ostatní otec rodiny. Nato přinesli na stůl velikonoční pokrmy: beránka, nekvašené chleby a hořké saláty, také misku s octem a slanou vodou k namáčení salátů, kousek masa z obětí pokojných. Při těchto počátečních obřadech pronesl Božský Spasitel slova: „S toužebností jsem žádal tohoto beránka jísti s vámi, prve než bych trpěl; neboť pravím vám, že již nebudu ho jísti, dokud se nenaplní v království

Božím." Těmito slovy ukončil Božský Spasitel starozákonní požívání velikonočního beránka pro vždy. Obraz a skutečnost byly v tomto okamžiku vedle sebe. Obraz podléhá zkáze. Skutečnost zůstává. Ježíš Kristus, Spasitel světa, Bůh, je skutečnost a věčnost sama. Beránek je chatrný a nedokonalý obrázek Vykupitele. Od tohoto okamžiku už nebudou se za spásu člověka obětovati beránci. Od této chvíle požívání beránka nebude ničím, co by člověka posvěcovalo a mohlo přispět k jeho spáse. Nastává skutečnost: v království Božím, to jest v Církvi svaté na zemi i v Církvi oslavené na nebi bude obětí Lásky i pokrmem Života Ježíš Kristus.

Novozákonní Velikonoce, jejichž užitek a trvání sahá do věčnosti.

Jak nesmírná a nekonečná a věčná je tato skutečnost. Duším lidským se připravuje nový pokrm, o jakém se nikomu ani nesnilo. S požitím beránka padl obraz do propasti věčnosti, která se nikdy nevrátí. Ještě několik okamžiků a užaslí apoštolové budou mít náhradu, za to co nyní ztratilo navždy cenu: za beránka i za obřadní kalichy vína.

K Hostině, při níž se bude požívat Kristus, musí se tělo i duše ozdobit největší čistotou.

Než ustanovil nejsvětější Svátost a než podal apoštolům svaté přijímání, Pán Ježíš vykonal s nimi přípravu, která je pro nás nesmírně poučná. „Protože měl v lásce vždy svoje, kteří byli ve světě, projevil jim svou lásku měrou nejvyšší." Jako matka dává dětem ze svého těla a ze své krve, jako nemocným se dává z krve zdravých, tak Pán Ježíš rozhodl láskyplným rozhodnutím svým, že dá svým učedníkům na světě za pokrm své Tělo a svoji Krev. K takové hostině, při níž Bůh se dává za pokrm člověku, je třeba nezbytně míti čistou duši. Na duši nesmí být těžkého hříchu. Duše musí milovat Pána Ježíše a toužit po spojení s Ním. Také tělo musí být čisté. Celý člověk musí být naplněn pokorou a láskou.

Z čistého těla musí zářit čistá duše.

Při obřadech vlikonočních bylo ustanoveno několikeré umývání. Všecko umývání bylo předobrazné. Naznačovalo potřebu čistoty duše před Bohem. Tělo čistí a umývá si člověk sám. Je povinen dbát čistoty těla, zvláště v den sváteční, když jde na služby Boží, když na chvíli opouští práci svého povolání a přichází k Pánu Bohu, aby Mu poděkoval, aby Ho prosil, aby se u Jeho nohou potěšil a občerstvil. Tělo je chrámem Ducha sv. a je jakýmsi odrazem duše. Z toho důvodu hledí si křesťan čistoty těla. V jižních a východních zemích bývá veliké vedro

a mnoho prachu. Je třeba častěji se koupat a umývat. Ale i když se někdo vykoupal, stačí přejít ulicí, aby nohy, které měly jenom lehké opánky, byly zaprášeny. Proto bývalo starostí hostitelovou, aby každému hostu především nechal od sluhů nebo domácích otroků umýt nohy. Vlídný a laskavý pán milému a vzácnému hostu umývá nohy sám.

Petr se brání, Jidáš se nebrání.

K úžasu svých apoštolů Pán a Spasitel vzal umývadlo, a počal apoštolům nohy umývati počínaje od Petra. Nejvyšší Pán konal tuto ponižující službu svým služebníkům. Svatý Petr byl celý bez sebe. Nechtěl toho připustit, ale Kristus Pán ho donutil: „Nebudeš mi mýti nohou..." „Neumyji-li tě, nebudeš míti podílu se mnou." „Pane, netoliko nohy mé, nýbrž i ruce a hlavu." A nejenom věrným apoštolům nohy umyl, ale i zrádci. Řekl ovšem: „Kdo se vykoupal, nepotřebuje leč jen nohy si umýti ale jest čist celý; i vy jste čisti, ale ne všichni." Věděl totiž, kdo jest ten, jenž Ho zradí. Proto řekl: „Nejste čisti všichni."

Kde zvadne láska v duši, tam pouští kořeny hřích.

Pán Ježíš naznačil zřetelně, že se nejedná jenom o čistotu těla, ale především o čistotu duše. Myslil na Jidáše, když bolestně pronesl slova: „I vy jste čisti, ale ne všichni." Smrtelný hřích lakoty způsobil, že v srdci Jidášově zvadla láska k Ježíši Kristu. A s touto láskou vzala za své i láska k vlastní duši, i láska k bližnímu. Ve svém srdci Jidáš už pevně se rozhodl ku zradě, ačkoliv věděl, že Židé se chystají Pána Ježíše usmrtit. Věděl, že nejenom Kristus Pán, ale i apoštolové budou vydáni na pospas Židům, ale nedbal. Ďábelská moc už Jidáše táhla, aby skutek zrady vykonal.

Pokora a láska zachovávají čistotu duše.

Už nedbal slov svého Dobrého Pána, který mluvil k apoštolům o pokoře a lásce: „Jestliže já, Pán a Mistr váš, umyl jsem vám nohy, i vy máte druh druhu nohy umývati." To znamenalo: „Jestliže Já jsem se snížil z lásky k vám, a vykonal jsem vám takovou službu, i vy všichni buďte pokorní mezi sebou, milujte se a prokazujte si skutky největší lásky, jako já jsem prokazoval vám." A k tomu s velikým důrazem přidal Božský Spasitel slova: „To-li víte, jste blahoslaveni, jestli to budete činiti."

Nejenom ve vědění, nýbrž ve vědění a v konání je naše spasení.

Vidíme, jak Božskému Spasiteli záleželo na tom, aby se jeho učedníci navzájem milovali tak, jak On je miloval. Právě v tuto slavnou chvíli před ustanovením Nejsvětější Svátosti klade jim

to na srdce slovem i příkladem. A výslovně poznamenává: že nutno nejenom znát přikázání, ale také je plnit. Jidáš také znal dvě přikázání lásky: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, ze vší mysli a ze vší síly své a bližního svého jako sebe samého..." Věděl, ale nečinil. Proto zahynul. Nikomu nestačí jenom vědět, co mám činit. Musíme ustavičně prosit Dárce milosti, abychom chtěli dobré a také abychom dobré konali. V tom smyslu svatý apoštol Pavel psal Filipenským: „Proto, miláčkové moji, jako jste vždycky poslechli, pracujte s bázní a třesením o své spáse, nejen jako v mé přítomnosti, nýbrž i nyní mnohem spíše v mé nepřítomnosti; neboť Bůh jest to, jenž působí ve vás i chtění i konání podle dobré vůle své." Fil. 2, 12—13. Na štěstí Pán Ježíš dal nám velikou záruku: „Proste a bude vám dáno. . . ." Cítíme-li, že nám něco důležitého schází, máme-li na příklad mnoho a krásných předsevzetí, ale málo obětavých skutků, nezbývá než se modlit a prosit: „Můj Ježíši, který jsi skrze Ducha svatého vzbudil ve mně svaté touhy, dej mi pro zásluhy tvých svatých ran, abych je všecky s tvou milostí proměnil ve skutky."

Proč Jidáš zahynul?

Jidáš zahynul, ne proto že měl chyby a hříchy, nezahynul ani proto že se dopustil zrady, ale zahynul proto, že nedbal o milost Boží. Nikdy neprosil a nemodlil se o milost vytrvalosti v dobrém, neprosil o milost kajícnosti, proto nevytrval v dobrém a nedovedl pokáním napravit své hříchy. A tak je to ve všech případech nekajícnosti. Nemodlili se a nechtěli se modlit a tak zahynuli. Modlitba je vodovodem milosti Boží. Jedinká kratinká modlitba, ba jedinký pokorný povzdech stačí, aby se člověku otevřel pramen nesmírné milosti Boží. Písmo svaté i Životy svatých podávají nám o tom nejeden doklad: lotr na kříži, svatý Pavel.

Zrazený David předobrazem.

Král David byl předobrazem Krista Pána také v tom, že byl zrazen od svého nejdůvěrnějšího přítele Achitofela. David si na to naříká v žalmu 40, 10.: „Ano i přítel můj, jemuž jsem důvěřoval, jenž jídal chléb můj, zdvihá na mne patu." Achitofeles přešel totiž na stranu vzbouřeného Absaloma a ostatních nepřátel Davidových. Konečně se oběsil. Zase ukazuje Božský Spasitel svoji vševědoucnost, že ukazuje nejenom zradu Jidášovu, ale také budoucí jeho osud. „Již nyní pravím to vám, prve než se to stane, abyste, když se to stane, uvěřili, že já to jsem."

Co ztratil Jidáš pro třicet stříbrných.

Pán Ježíš věděl, že zrada Jidášova by mohla uvést apoštoly ve zmatek, kdyby zavčas na ni neupozornil. Zároveň však chtěl

ukázat na vznešenost apoštolského úřadu, který Jidáš svou zradou ztratil. „Vpravdě, vpravdě pravím vám: „Kdo přijímá toho, koho já posílám, mne přijímá; kdo však mne přijímá, přijímá Toho, jenž mne poslal." Kristus Pán je tak spojen se svým apoštolem, že co se činí apoštolovi, bude odměněno nebo potrestáno, jako by se to stalo Kristu Pánu samému. A co se vykoná ku cti a slávě Ježíše Krista, je oslavou a úctou Boha Otce. Úřad apoštola Kristova, ať je ním Petr, hlava Církve, nebo Jan, miláček Páně, a později kdokoliv z jejich nástupců: biskupů a kněží, je úřadem nejvznešenějším ze všech úřadů a hodností ani královské nevyjímaje. A právě tento večer mělo se apoštolům dostat největší moci v jejich úřadě: moci kněžské, moci ne nad národy a státy, ne nad hvězdami a tělesy nebeskými, ale mnohem, mnohem větší, moci nad Tělem a Krví Kristovou.

Jedenáct apoštolů připraveno.

Této velikonoční noci měla být ustanovena Nejsvětější Svátost Těla a Krve Ježíšovy. Současně chtěl Božský Spasitel ustanovit služebníky Nejsvětější Svátosti. Této noci chtěl apoštoly vysvětit na kněze Nového Zákona. Po celé tři roky je vyučoval a posvěcoval. Nyní vykonal s nimi nejbližší přípravu, očistil jejich duše od všedních a malých chyb. Umývání zaprášených nohou apoštolů bylo náznakem lehkými chybami zaprášených a slovem Kristovým očistěných duší. „Jste čisti, ale ne všichni." Zůstane ten, který nebyl čist, který byl obtížen těžkými hříchy? Kdo má těžký hřích, obdrží odpuštění jenom tehdy, když se z něho kajícně vyzná. Jidáš toho neučinil. Zůstal ve hříchu. Neprosil Pána Ježíše za odpuštění. Evangelisté nepraví určitě, jak dlouho Jidáš zůstal. Máme za to, že odešel před ustanovením Nejsvětější Svátosti. Svatý Jan Evangelista vylíčil jeho odchod. Apoštolové se zhrozili, když Kristus Pán se zármutkem a bolestí pronesl slova: „. . . jeden z vás mne zradí." Slyšeli už i dřívější narážky Božského Spasitele, ale nyní slyší jasně a určitě: „Jeden z vás mne zradí." I Jidáš to slyší. Kdyby v tu chvíli byl přiskočil ku Kristu Pánu, kdyby byl klekl, ruce sepjal a poprosil za odpuštění svého strašného činu, byl by jistě došel odpuštění. Ale Jidáš toho neučinil. Slyšel i pronikavou výstrahu Božského Spasitele: „Syn člověka sice jde, jak je psáno o Něm, ale běda tomu člověku, skrze něhož Syn člověka bude zrazen; lépe by mu bylo, kdyby se byl ten člověk nenarodil." Jidáš mohl jediným výkřikem zabránit své záhubě, on toho neučinil.

Do tábora nepřátel Kristových.

Apoštolové neměli pokoje. Musí vědět, který z nich je zrádcem. Petr, který byl po boku Spasitelově pokynul Janovi, aby se otázal Pána. Jan byl nejblíže Pána Ježíše. Hlava jeho

spočívala na prsou Ježíšových. A dověděl se. Kristus Pán aniž by jmenoval, označil zrádce namočenou skývou chleba. Po té skývě vešel do něho ďábel. Vyšel z večeřadla. Šel k Židům.

Dva žáci z jedné školy.

Jaký rozdíl mezi svatým Janem a mezi Jidášem. Oba byli vyvoleni za apoštoly. Oba s Pánem Ježíšem byli po tři roky v jedné škole. Jeden se stal Miláčkem Božím a odpočíval na Srdci Pána Ježíše, druhý se stal zrádcem a odešel navždy od Srdce Ježíšova k úhlavním jeho nepřátelům.

Když rozkvetl nový Strom Života, vzácnější než byl v ráji.

Jidáš odešel. Ve večeřadle se rozlil ničím nestíněn a ničím nerušen nevýslovný jas Lásky Boží. Až do této chvíle nebylo na světě pokrmu pro duše lidské. Na počátku stvoření byl v ráji strom Života. Ale Adamovi a Evě nebylo dopřáno pro hřích s tohoto stromu jísti. Protože utrhli ze zapovězeného stromu zakázané ovoce, nesměli bráti se stromu Života. Neštěstí! Ztráta! — Po celá tisíciletí cítilo lidstvo toto neštěstí a ztrátu. Ale toto neštěstí a tato ztráta přivedla na svět Vykupitele. „Ó šťastná vino, která jsi nám zasloužila takového Vykupitele!“ Neštěstí bude napraveno: zítra na velký Pátek. Ztráta bude nahražena: dnes večer při poslední večeři s apoštoly. Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal jej a dav učedníkům svým řekl: „Vezměte a jezte. Toto jest Tělo mé, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku!“ A vzav kalich, poděkoval a dal jim řka: „Pijte z toho všichni, neboť toto jest Krev má Nového Zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů.“ Ve večeřadle zapustil kořeny nový strom života: Nejsvětější Svátost.

Apoštolové nelitovali, že tenkrát uvěřili přislíbení Pána Ježíše.

Chléb všemohoucím slovem Ježíše Krista se proměnil v Jeho živé Tělo. Tak vyplnil, co slíbil po nasycení 5000 mužů: „Já jsem chléb života.... Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky.. A chléb, který já dám, tělo mé jest, které dám za život světa.“ Tehdy Židé nevěřili a hádali se vespolek: „Kterak může tento dáti nám tělo své k jídlu?“ Proto řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nebudete-li jísti Těla Syna člověka a píti Jeho Krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť Tělo mé vpravdě jest pokrm a Krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně a já v něm. . . .“ Tenkrát nevěřící Židé odešli od Krista Pána, odešel i Jidáš pro

tato slova, jimž nechtěli věřit. Ostatní apoštolové zůstali. Také jim řekl Kristus Pán: „Chcete i vy odejíti?“ A tehdy Šimon Petr odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného, a my jsme uvěřili a poznali, že Ty jsi Mesiáš, Syn Boží.“ Jan 6.

Viditelnými zázraky podával lidem dary stvořené.

Zázraky, které Kristus Pán činil ve svém veřejném životě, byly viditelné. Ani fariseové a zákoníci při největší snaze a při nejlepší vůli nevěřit, namohli skutečnost zázraků popřít. Slepí viděli, kulhaví chodili, hluší slyšeli, němí mluvili, mrtví vstali k životu, voda se proměnila ve víno, pět chlebů a dvě ryby se rozmnožily pro více než pět tisíc lidí. . . Židé si kolikrát naříkali: „Co uděláme, protože tento člověk činí mnoho divů? Necháme-li ho tak, všichni uvěří v Něho . . . Jan 11, 47. Zázraky byly nepopiratelné a přece Židé, když nemohli zázraky popírati, tedy alespoň Božskou moc Ježíše Krista. A když Kristus Pán řekl o sobě: „Já a Otec jedno jsme“, brali kamení, aby Ho kamenovali. „Mnoho dobrých skutků ukázal jsem vám od Otce; pro který z těch skutků mě kamenujete?“ Židé odpověděli: „Pro dobrý skutek tě nekamenujeme, nýbrž pro rouhání, totiž, že ty člověk, děláš se Bohem.“ Ježíš jim řekl: „. . . vy pravíte: „Rouháš se“, poněvadž jsem řekl: „Syn Boží jsem?“ Nečiním-li skutků Otce mého, nevěřte mi; pak-li je činím . . . skutkům věřte, abyste poznali a uvěřili, že Otec jest ve mně a já v Otci.“ Jan 10, 30.

Neviditelným Zázrakem podává nám Dar nestvořený.

Po všech viditelných velikých a nepopiratelných zázracích, přikročil Božský Spasitel při poslední večeři k vykonání největšího svého zázraku, ale neviditelného. Doufal, že najde víru alespoň ve svých apoštolech, že uvěří nejenom v Jeho Božskou Moc, ale i v Jeho Božskou Dobrotu a Lásku, která může dát a chce dát nejenom dary stvořené, ale také Sebe, a to nejenom některým, ale všem, kteří budou chtít.

Největší zázrak: když zevnější vlastnosti zůstávají bez podstaty.

Chléb stal se Tělem Kristovým. Chléb přestal být svou podstatou chlebem. Podstata Těla Kristova vystřídala podstatu chleba. Chléb se proměnil slovem Pána Ježíše v Jeho Božské Tělo. Zůstala jenom podoba chleba, velikost, forma, barva, chuť, zevnější vlastnosti. Apoštolové viděli chléb, při požívání měli chuť chleba, ale věřili slovům Pána a Spasitele: „Vezměte a jezte, toto jest Tělo mé.“ „Tělo mé vpravdě jest pokrm. . .“ Nebylo to obrazně řečeno, jak říkají bludaři mimo Církev kato-

lickou. Neboť Židé se v šesté kapitole svatého Jana tázali: „Kterak nám tento může dáti Tělo své k jídlu?" Pohoršovali a s nevěrou odešli: „Tvrdá je řeč tato, kdo ji může slyšeti." Ale Božský Spasitel jim neřekl to, co tvrdí bludaři: „Nepohoršujte se, to je jenom obraz a symbol, já to nemyslím doopravdy. Naopak nechal jich a řekl výslovně: „Tělo mé vpravdě jest

Vezměte a jezte. Toto jest Tělo mé.... — Str. 491.

pokrm..." Zbývá tedy jenom věřit slovům Krista Pána a přijímat Ho ve svatém přijímání s největší láskou a vděčností: „Můj Ježíši, věřím, že jsi ve svaté Hostii přítomen jako Bůh i jako člověk. Věřím tvým slovům, která nemohou klamat, věřím jim tak, jak věřili Tvoji apoštolové, a jsem ochoten i život svůj dát za tuto víru."

Proč právě chléb?

Chléb si vybral Božský Spasitel ze všech pokrmů proto, že chléb je nejpotřebnějším pokrmem, je pokrmem nejužitečnějším, pokrmem, který se nepřejí a neomrzí. Také duše člověka má v přijímání Těla Kristova pokrm jediný a nejpotřebnější. Duše se nenají a neuspokojí ani vědou ani uměním, ani láskou k tvo-

rům, ničím. A přece potřebuje pokrmu, vždyť má žít věčně. Tělo Kristovo, které má v sobě Božský a věčný život, dává život věčný tomu, kdo je hodně a po dobré přípravě přijímá. Všecko ostatní pomine, pomine věda, pomine umění, pomine láska tvorů, ale Ježíš Kristus zůstane. Proto On je duši pokrmem jediným a nejužitečnějším. Věrným duším se nikdy neomrzí, jako se neomrzel svatým apoštolům, ba naopak probouzí v člověku nový a nový oheň lásky a touhy bez konce a omezení.

Důležitá otázka.

Božský Spasitel ustanovil Svátost Těla a Krve své pod dvojí způsobou. Když proměnil chléb ve své Tělo, a podal apoštolům, proměnil i víno slovy: „Pijte z toho všichni, neboť toto jest Krev má Nového Zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů." Proč tak učinil? A jak je přítomen pod těmito dvěma způsobami?

Odpověď.

Zázrak proměnění je neviditelný našim očím a nepřístupný našim smyslům. Přece však mělo být apoštolům i všem budoucím věřícím zřejmo a nesměli nikdy ani okamžik zapomenout, že co Kristus Pán při poslední večeři učinil, je především Obětí za nás, Obětí, která jest podstatně totožná s Obětí na kříži. Oběť Pána Ježíše na kříži záležela v oddělení Krve od Těla, čímž nastávala smrt. Při nekrvavé Oběti na oltáři už smrt nenastává, ale aspoň se to naznačuje pevnou způsobou chleba a tekutou způsobou vína. Mše svatá vyžaduje podle ustanovení Ježíše Krista obojí způsoby. K svatému přijímání stačí způsoba jedna. Církev Kristova podává věřícím svaté přijímání pod způsobou chleba, poněvadž v živém a oslaveném Těle Kristově je také Jeho Krev. Ve způsobě vína po proměňování při Mši svaté je také Tělo Krista Pána. Živá Krev musí býti v živém Těle. Církev s počátku, pokud nebylo věřících mnoho, podávala svaté přijímání pod obojí způsobou. Když se počet přistupujících k svatému přijímání rozmnožil, ponechala jen způsobu chleba. Při podávání z kalicha docházelo by často k zneuctění Nejsvětější Svátosti rozlitím. Různí lidé snad by se štítili přijímat z jednoho kalichu a z toho důvodu by k svatému přijímání nepřistupovali.

Jak je Pán Ježíš přítomen ve způsobách chleba a vína.

Pod způsobou chleba i pod způsobou vína je Kristus přítomen celý: Jeho Tělo, Jeho Krev i Jeho duše. Ale také v každé části rozlomené svaté Hostie je přítomen, ba i v nejmenší částečce oddělené od svaté Hostie zůstává přítomen tak dlouho, pokud způsoba chleba nebo vína trvá. Když se po svatém přijímání svatá Hostie rozplyne, přestává přítomnost Pána Ježíše Tělem a zůstává jenom přítomnost milostí.

Smysly mohou klamat, ale slovo Ježíše Krista klamat nemůže.

Svatá Hostie je neviditelný zázrak. Zázraky Krista Pána posilovaly a utvrzovaly ve víře. Tento zázrak však sám vyžaduje víry největší, poněvadž je smyslům úplně nepřístupný. Jistotu, že se skutečně děje, co věříme, dává nám jedině slovo Božského Spasitele a svědectví Církve svaté.

Svědectví nejstarších církevních Otců, že Církev vždycky stejně věřila a učila o Nejsvětější Svátosti.

Svatý Ignác, biskup z Antiochie, jenž byl roku 107. předhozen dravým šelmám a umřel smrtí mučednickou a jehož spisy jsou zachovány, napsal v jednom svém listě: „Nemám zalíbení v pomíjejícím pokrmu ani v rozkoších tohoto života. Dychtím po Chlebě Božím, po Chlebě nebeském, kterým jest Tělo Ježíše Krista, Syna Božího... dychtím po nápoji Božím, po Jeho Krvi, jež jest Láska nepomíjející a život věčný."

Ze čtvrtého století.

Svatý Cyril, patriarcha v Jerusalemě, napsal ve výkladu evangelia svatého Jana: „Požívání many nedávalo život věčný, nýbrž bylo jen prostředkem k zapuzení tělesného hladu. Nebyl to tedy pravý chléb s nebe. Svaté Tělo Kristovo jest pokrm živící k nesmrtelnosti a k životu věčnému."

Svatý Augustin praví: „Přijímejte pod způsobou chleba to Tělo, které na kříži přibito bylo. Přijímejte z kalicha tu Krev, která z boku Kristova tekla. Neboť ne život, ale smrt bude míti ten, který Život, totiž Krista, za lháře má."

Svatý Jan Zlatoústý: „Mudrci od východu klaněli se tomu svatému Tělu, když leželo ve chlévě v jeslích... My Jej nevidíme v jeslích ležícího, nýbrž na oltáři, ne již v náručí Matky, nýbrž v rukou kněze. . . Svatá bázni, ovládni mysl naši, abychom Tělu Ježíšovu prokazovali takovou úctu, jaká Jemu od Mudrců prokazována byla."

Ani okamžiku nepromarněme, který bychom mohli ztrávit v Jeho blízkosti.

Ježíš Kristus přebývá s námi. Jak šťastní byli apoštolové v Jeho přítomnosti, tak šťastni jsme i my. Katolický chrám je plný světla a plný tepla. Cítíme přítomnost svého Boha a Spasitele, i když Ho nevidíme, zrovna tak, ba mnohem více, jako když máme oči zavřené, ale světlo sluneční proniká i přes víčka, a cítíme požehnané životodárné teplo sluneční. Jak by byl pošetilý a jak by si škodil, kdo by se ukrýval před sluncem, kdo by nechtěl se vystavit blahodárným jeho paprskům. Mnohem poše-

tileji si počíná, kdo nepamatuje na Ježíše Krista přítomného v nejsvětější Svátosti, kdo se Mu vyhýbá, kdo Jej tu málo navštěvuje. Víra je méně než láska, je obsažena v lásce. Milujeme-li svého Spasitele, cítíme to tím, že jsme k Němu přitahováni, že toužíme po Něm, že neopomeneme žádné příležitosti, abychom Ho navštívili, abychom byli přítomni na Mši svaté, a zvláště neopomeneme žádné příležitosti, abychom Ho přijali za Hosta do svého Srdce. Je málo času na lásku, každého okamžiku je škoda a věčná škoda, kdyby nebyl zasvěcen lásce k Ježíši Kristu v Nejsvětější Svátosti. I když jsme mimo chrám, kéž srdce naše je stále u Něho. To je jedině láska věrná, jaké si On zasloužil od každého člověka. „Ruka má při práci, srdce mé u Tebe, Ježíši můj!"

Tak volá srdce, které miluje.

Svatý Augustin vroucně volá: „Ó ohni, jenž ustavičně svítíš, ó Lásko, která neustále hoříš, sladký Kriste, dobrý Ježíši, Světlo věčné a neuhasitelné, Chlebe života, jenž nás krmíš, avšak sám v sobě se nikdy nezmenšuješ, každého dne jísti se dáváš a vždycky celý zůstáváš, zapal mne, osvěť mne, zbav mne zloby, naplň milostí, a tak naplněného zachovej, abych k spasení duše své mohl jísti Chléb Těla tvého; tak abych požívaje Tebe, živ byl z Tebe, živ byl skrze Tebe, a přišel k Tobě, a odpočinul v Tobě."

Svatokrádež, největší hřích, protože chce nebe spojit s peklem a Boha uvést tam, kde je ďábel.

Hodné svaté přijímání je jedním z nejzáslužnějších našich dobrých skutků. Nehodné a svatokrádežné svaté přijímání je jedním z nejhorších skutků. Kdo by zamlčel těžký hřích, nebo kdo by se zpovídal bez lítosti a bez předsevzetí a pak přistoupil k sv. přijímání, dopustil by se svatokrádeže. Svatý Jan Zlatoústý dobře píše: „Čistý-li se přiblížíš, přistupuješ ku své spáse. Jestliže přistoupíš se špatným svědomím, k pokutě a trestu. Neboť . . . co divu, že kdo s nečistým svědomím Tělo Kristovo přijímá, podléhá témuž trestu, jako ti, kteří Krista Pána na kříž přibili."

Apoštolové vysvěceni na kněze.

Apoštolové byli posvěceni na kněze. Kterými slovy? Prostinkými a přece tak nesmírně účinnými: „Toto čiňte na mou památku." Od té chvíle měli moc sloužiti Mši svatou a proměňovati chléb a víno v Tělo a Krev Krista Pána. Nejenom oni, ale také ti, které oni na kněze posvětí. Proto se říká: Kněz, druhý Kristus!"

Křesťanské cvičení sv. Jana Vianneye o knězi.

„Jsme nyní, milé dítky, u svátosti svěcení kněžstva... Zdá se, že tato svátost Kristem Pánem ustanovená se nikoho z vás netýká, a přece se týká každého... Tato svátost povznáší člověka k Bohu... Co jest kněz? Člověk, jenž zastupuje Ježíše Krista, člověk, jenž jest pověřen celou Božskou mocí. Jděte ku knězi, praví náš Pán... „Jako mne poslal Otec můj, tak já posílám vás... Veškerá moc jest mi dána na nebi i na zemi... Jděte a učte všecky národy... Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá..."

Když odpouští kněz hříchy, nepraví: „Bůh vám hříchy odpouští." Praví: „Já vás rozhřešuji..." Při Mši svaté nepraví: „Toto jest tělo Pána našeho." Praví v zastoupení Ježíše Krista: „Toto jest Tělo mé."

Svatý Bernard praví, že všecko dostáváme skrze Marii. Můžeme také říci, že všecko dostáváme skrze kněze! — Ano všechno požehnání, všechny dary nebeské.

Kdybychom neměli svátosti svěcení kněžstva, neměli bychom Pána svého. Kdo ho uzavřel sem do svatostánku? Kněz. Kdo přijal do církve vaši duši při jejím vstoupení do života? Kněz. Kdo ji učiní způsobilou, aby se mohla objeviti před Bohem tím, že naposled tuto duši očisťuje v krvi Ježíše Krista? Kněz. Kněz, vždycky kněz. A když ta duše odešla, kdo jí vyprosí odpočinek a pokoj věčný? Opět kněz.

Nemůžete si pomysliti na žádné dobrodiní Boží, abyste zároveň také nemysleli na kněze.

Zda se zpovídáte svaté Panně či nějakému andělu: zda vás tito rozhřeší? Nikoliv. Podají vám Tělo a Krev Pána našeho? Nikoliv. Svatá Panna nemůže proměniti chléb v Tělo svého Božského Syna.

Ó jak důležitou osobou je kněz!

Kněz teprve v nebi sebe náležitě pochopí. Kdybychom na zemi to pochopili, umřeli bychom láskou...

Dobrodiní Boží nic by nám neprospěla bez kněze: Co by vám prospěl dům plný zlata, kdybyste neměli nikoho, kdo by vám dvéře k němu otevřel? Kněz má klíč k nebeským pokladům. On otvírá dvéře, on jest hospodářem dobrého Boha, správcem Jeho statků.

Bez kněze nic by neprospěla smrt a umučení Pána našeho. Pohleďte na divoké národy, co jim prospělo dosud, že Pán umřel za lidstvo? Ach! tak dlouho nebudou míti žádného podílu na dobrodiní vykoupení, dokud se jim nedostane kněží, kteří by jim krev Jeho přivlastňovali. Kněz není knězem pro sebe, neuděluje rozhřešení sobě, nerozdává svátosti sobě, není tu pro sebe, je zde pro vás.

Po Bohu jest kněz vším!... Nechte farnost dvacet let bez kněze, a budou se tam zvířatům klaněti.

Cvičení svatého Jana Vianneye o Oběti Mše svaté.

Všecky dobré skutky nevyrovnají se cenou Obětí Mše svaté, protože jsou to skutky lidí, ale Mše svatá jest dílem Božím. Hostie stává se Božím Tělem. Bůh Otec upírá své zraky na oltář. Co říká? „To jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo." Zásluhám plynoucím z obětování tohoto Beránka ničeho nemůže odepříti.

Pamatujete, milé dítky, na příběh, který jsem vám vypravoval o knězi, jenž se modlil za svého zemřelého přítele. Bůh dal mu poznati, že je v očistci. Domníval se, že nemůže nic lepšího učiniti, než obětovati přesvatou Oběť za jeho duši. Ve chvíli proměňování vzal svatou Hostii do svých prstů a pravil: „Otče svatý a věčný, učiňme výměnu! Dej propustiti duši mého přítele, jenž jest v očistci, a já Ti dám Tělo tvého Syna, Jenž jest v mých rukou. Nuže propusť duši mého přítele, a vydám ti Tvého Syna se všemi zásluhami jeho smrti a utrpení. — Skutečně ve chvíli pozdvihování viděl duši svého přítele všecku zářící slávou vystupovati k nebi.

Chceme-li, milé dítky, dosáhnouti něčeho od dobrého Boha, čiňme totéž. Obětujme mu jeho milovaného Syna se všemi zásluhami jeho smrti a umučení, potom nebude vám moci nic odepříti."

Jaké obřady koná Církev svatá na Zelený Čtvrtek.

Čtvrtek, v němž slaví Církev svatá památku toho všeho, co jsme teď četli, zvláště Ustanovení Nejsvětější Svátosti Oltářní, se jmenuje Zelený Čtvrtek, protože v dřívějších dobách byl půst a křesťané požívali toliko zeleniny. Zelený čtvrtek souvisí už s Velikým Pátkem a je nejbližší přípravou na Umučení Páně. Pro radost nad Ustanovením Nejsvětější Svátosti Církev svatá upouští na chvíli od zármutku nad utrpením Páně.

Mše svatá se slouží v rouchu barvy bílé na ozdobeném oltáři. Zpívá se radostné a slavné Gloria, při němž se rozezvučí všechny zvony a zvonky, i varhany. Po Gloria umlkají až do Gloria na Bílou Sobotu. Radost ustupuje zármutku.

Při dalších částech Mše svaté neužívá se zvonku, nýbrž dřevěných klapaček, jejichž hrubý hlas připomíná volání Židů proti Kristu Pánu.

V kostele, kde je více kněží, jenom jeden slouží Mši svatou, ostatní přistupují k svatému přijímání. To se děje na památku, že Pán Ježíš jediný sloužil Mši svatou a apoštolové přistoupili k svatému přijímání. Také věřící mají v tento tak památný a slavný den přistoupit k svatému přijímání v nejhojnějším počtu. A z věřících zase mužové mají jít v první řadě.

Kněz sloužící Mši svatou proměňuje tři velké Hostie. Jednu přijímá, druhé dvě ukládá do kalichu a zahaluje bílou rouškou, ovazuje bílou stužkou a po Mši svaté odnáší na boční oltář.

který představuje zahradu Getsemanskou, kde se Božský Spasitel modlitbou připravoval na Umučení a Smrt.

Svatostánek na hlavním oltáři se otevře a zůstane prázdný. Věčná lampa se zhasne na památku, že Židé se chystali zhasnout život Pána Ježíše. Plachty s hlavního oltáře se odhalují, kněz se modlí při tom žalm 21: „Rozdělují sobě roucha má a o oděv můj metají si los..." Tak zní antifona vzatá z tohoto žalmu. Pak následuje celý žalm: „Bože. Bože můj — shlédni na mne — proč jsi opustil mne? . . . Já pak spíše červ jsem nežli člověk, pohanění lidí a povrhel chátry. Všichni, kteří mne vidí, smějí se mi, šklebí ústa a potřásají hlavou: Doufal v Hospodina, ať jej vytrhne; ať ho vysvobodí, vždyť má v něm zálibu. . .

Vyprahla jak střepina má síla, a můj jazyk k podnebí mi přilnul; ano, do prachu mrtvých ukládáš mne. Neboť množství psů mne obkličuje, rota lidí zločinných obléhá mne; zbodli ruce mé i nohy moje. Mohou sčítat všecky moje kosti, mohou kochati se pohledem na mne, rozdělují sobě roucho moje, o můj oděv metají si los.

Ty však, Hospodine, nevzdaluj mne, ty má sílo, pospěš mne zachrániti . . ."

Už na Zelený Čtvrtek se modlí Církev tento žalm, poněvadž Pán Ježíš jistě už tento den před Velkým Pátkem vzpomínal, jak se zakrátko doslova vyplní na Něm proroctví tohoto Davidova žalmu.

V biskupských kostelích konají se ještě obřady jiné: svěcení olejů: oleje křtěnců, svatého křižma a oleje nemocných.

Svatý Otec v Římě a biskupové umývají třinácti starcům nohy. V počtu je zahrnut i pozdější apoštol svatý Pavel.

Slavnost Božího Těla.

Památka Ustanovení Nejsvětější Svátosti koná se ještě jednou: ve čtvrtek po svátku Nejsvětější Trojice. V tento den se oddává Církev svatá plné a ničím nezkalené radosti. S největší slávou, okázalostí a jásavým zpěvem v průvodu věřících vychází Božský Spasitel ze svatostánku do osad a měst. Jak to činil za svého života na zemi, tak to činí i v tento den. Žehná, uzdravuje nemocné, odpouští hříšníkům a přitahuje je k sobě. Průvod se zastavuje u čtyřech oltářů, co nejkrásněji vyzdobených. U každého oltáře zpívá se část jednoho ze čtyř evangelií, jednající o ustanovení Nejsvětější Svátosti. Konají se modlitby za všecky potřeby věřících. Šťastný křesťan, který ukáže, jak dovede být vděčný svému Spasiteli za Jeho Lásku.

Kromě slavnosti Božího Těla konávají se k úctě Pána Ježíše v Nejsvětější Svátosti Eucharistické Kongresy ve význačných městech zemí a států. Tyto Kongresy jsou nejkrásnějšími projevy oddanosti a lásky věřících z celého světa, kteří se sjíždějí, aby na tom kterém místě vzdali Svátostnému Spasiteli nejvyšší čest a chválu.

Po odchodu Jidášově — Ještě maličko jsem s vámi — Apoštolové zatím musí zůstati na zemi — Nové přikázání — Petr chce věděti, kam Pán Ježíš jde — Chce věděti, proč nemůže za Ním — Pán Ježíš předpovídá Petrovo zapření — V nebi je mnoho místa — Cesta do nebe — Otec a Syn — Svatý Filip něco řekl — Jaké skutky budou činit apoštolové — Přislíbení, že budou vyslyšeni — Apoštolové dostanou Ducha svatého Bude to Duch pravdy a neomylnosti — Nikdo z věřících věrný až do smrti nezůstane sirotkem — Svatý Juda mluví — Nejsvětější Trojice přijde do duše — Duch svatý připomene všecko apoštolům i jejich nástupcům — Pokoj Boží odkazem apoštolům — Radujte se, že jdu k Otci — Blíží se kníže tohoto světa.

Jan 13, 31-14, 31.

Když odešel, Ježíš pravil: „Nyní jest oslaven Syn člověka a Bůh oslaven jest v něm. Je-li Bůh oslaven v něm, oslaví ho i Bůh sám v sobě: ano, hned ho oslaví.

Dítky, ještě maličko jsem s vámi. Budete mne hledati a, jak jsem řekl židům: ‚Kam já jdu, vy nemůžete přijíti‘, tak pravím nyní i vám.

Přikázání nové vám dávám, abyste se milovali vespolek; jako jsem já miloval vás, abyste se i vy milovali vespolek. Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.“

Řekl mu Šimon Petr: „Pane, kam jdeš?“ Ježíš odpověděl: „Kam já jdu, nemůžeš nyní za mnou jíti, půjdeš však později.“

Dí jemu Petr: „Pane, proč nemohu nyní za tebou jíti? Život svůj dám za tebe.“ Ježíš odpověděl: „Život svůj dáš za mne? Vpravdě, vpravdě pravím tobě: nezazpívá kohout, dokud mne nezapřeš třikrát.“

Luk. 22, 24-32.

Povstal však i spor mezi nimi o tom, kdo z nich zdá se býti největší. I řekl jim: „Králové pohanů panují nad nimi a ti, kteří mají nad nimi moc, dávají se nazývati ‚dobrodinci‘, ale vy ne tak, nýbrž kdo jest mezi vámi největší, budiž jako nejmenší, a kdo jest v čele budiž jako služebník. Neboť kdo jest větší, ten, který stoluje, či ten, jenž přisluhuje? Zdali ne ten, který stoluje? Ale já jsem mezi vámi jako ten, který přisluhuje. Vy pak jste to, kteří, jste vytrvali se mnou v mých pokušeních, a já vám odkazuji království, jak mně je odkázal Otec můj, abyste jedli a pili za stolem mým v království mém a seděli na stolicích soudíce dvanácte pokolení israelských.“

I řekl Pán: „Šimone, Šimone, hle, satan vyžádal si vás, aby vás tříbil jako pšenici, ale já jsem prosil za tebe, aby nepřestala víra tvá, a ty někdy obrátě se utvrzuj bratry své.“

A řekl jim: „Když jsem vás poslal bez měšce, bez mošny a bez obuvi, měli jste v čem nedostatek?„ Oni řekli: „V ničem.“ I řekl jim: „Ale nyní, kdo má měšec, vezmi jej, podobně i

mošnu, a kdo nemá, prodej plášť svůj a kup meč. Neboť pra≠vím vám, že musí se na mně splniti ještě toto Písmo: ‚A s hříš≠níky počten jest‘. Neboť to, co se mne týká, bere konec.“ Ale oni pravili: „Pane, hle, dva meče jsou zde.“ I řekl jim: „Dosti jest.“

Jan 14, 1-91.

„Nermutiž se srdce vaše. Věříte v Boha, i ve mne věřte. V domě Otce mého jest příbytků mnoho; kdyby ne, byl bych vám to řekl. Jdu, abych vám připravil místo. A jestli odejdu a připravím vám místo, přijdu zase a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A kam já jdu, víte, i cestu znáte.“

Řekl mu Tomáš: „Pane, nevíme, kam jdeš; kterak můžeme znáti cestu?“

Ježíš řekl jemu: „Já jsem cesta a pravda a život; nikdo ne≠přichází k Otci leč jen skrze mne. Kdybyste byli poznali mne, byli byste poznali i Otce mého; a od této chvíle poznáváte ho, ba viděli jste ho.“

Dí jemu Filip: „Pane, ukaž nám Otce, a to nám stačí.“

Ježíš mu řekl: „Tak dlouhý čas jsem s vámi, a nepoznali jste mne, Filipe? Kdo vidí mne, vidí i Otce. Kterak ty pravíš: ‚Ukaž nám Otce‘? Nevěříš, že já v Otci a Otec ve mně jest? Slova, která já mluvím vám, nemluvím sám od sebe; a Otec, který zůstává ve mně, činí ty skutky. Věřte mi, že já v Otci a Otec ve mně jest. Ne≠li, pro skutky samy věřte. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo věří ve mne, bude i on činiti skutky, které já činím, ano větší nad ty bude činiti, neboť já jdu k Otci, a začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, učiním to, aby oslaven byl Otec v Synu. Budete≠li zač prositi ve jménu mém, učiním to.“

„Milujete≠li mne, přikázání má zachovávejte. A já budu prositi Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky, Ducha pravdy; jeho svět nemůže přijmouti, poněvadž ho ne≠vidí, ani ho nezná; vy však ho znáte; neboť ve vás zůstává a ve vás bude.“

„Nenechám vás sirotků, přijdu zase k vám. Ještě maličko, a svět již mne neuzří. Vy však mne uzříte, neboť já jsem živ, a také vy živi budete. V ten den vy poznáte, že já jsem v Otci svém a vy ve mně a já ve vás.

Kdo má příkazy mé a je zachovává, ten mě miluje. Kdo však miluje mne, bude milován od Otce mého, i já budu ho mi≠lovati a zjevím se mu.“

Řekl mu Juda, nikoliv onen iškariotský: „Pane, co se to stalo, že se hodláš zjeviti nám, a ne světu?“

Ježíš mu odpověděl: „Miluje≠li kdo mne, slovo mé zachová≠vati bude, a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme. Kdo mne nemiluje, slov mých nezachovává, a přece slovo, které slyšíte, není moje, nýbrž Otce, který mě poslal.“

„Toto mluvil jsem vám u vás zůstávaje, Utěšitel pak, Duch svatý, kteréhož Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, co jsem mluvil vám. Pokoj svůj vám zůstavuji, pokoj svůj vám dávám; ne jako svět dává, já vám dávám. Nermutiž se srdce vaše, aniž se strachuj. Slyšeli jste, že já jsem vám řekl: Jdu a přijdu zase k vám. Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jdu k Otci, neboť Otec větší jest mne. Nyní pověděl jsem vám to, prve než by se to stalo, abyste, když se to stane, uvěřili. Již nebudu mnoho mluviti s vámi, neboť přichází kníže tohoto světa. Na mně nemá ničeho, ale svět má poznati, že miluji Otce a tak činím, jak mi Otec přikázal. Vstaňte, pojďme!"

*

Než se vydá nepřátelům.

Jidáš odešel. To byla známka blízkého umučení a smrti Páně. Po lidsku řečeno: Srdce Ježíšovo bylo plné starostí o apoštoly. To co nastávalo a kvapem se blížilo, mělo být jako strašná bouře, tmavá jako nejčernější noc, dravá jako přívaly potopy. „Jako slepice shromažďuje kuřátka svá..." Tak milý Spasitel měl shromážděny svaté apoštoly. Posilnil je svatým přijímáním svého Těla a svojí Krve. Než se vydá katanům, jejich zlobě a ukrutnosti, vydal se a podal se napřed lásce svých milovaných apoštolů. To se stalo svatým přijímáním. Svaté přijímání spojilo apoštoly co nejtěsněji s Kristem Pánem. Aby byli s Ním, až nastane bouře, a On usne spánkem smrti na kříži a v hrobě. Aby byl s nimi, i když se jim bude zdát, že už nemají ku komu volat: „Pane, zachovej nás, hyneme."

Výheň, v níž se kalí ocel.

Toto spojení apoštolů s Pánem Ježíšem ve svatém přijímání před blížícím se nebezpečím, před nastávající nejtěžší zkouškou víry a lásky, mělo být poučením a povzbuzením všem budoucím věřícím. Svaté přijímání bylo záchranou apoštolů. Že oheň víry a lásky nezhasl v jejich duších, bylo zásluhou svatého přijímání. Že oheň zkoušky zocelil jejich duše pro apoštolský úřad, na tom největší zásluhu mělo první svaté přijímání apoštolů.

Připravuj se, jak apoštolové.

Takové účinky má svaté přijímání vždycky, jestliže ten, kdo je koná, připraví se tak, jak se připravili apoštolové. Apoštolové přijali Tělo a Krev do svých srdcí s dětinnou vírou, s upřímnou touhou, s velikou vděčností a čistotou. Svatý Jan Zlatoústý napsal o přípravě k svatému přijímání: „Jestliže sobě

ošklivíte zradu Jidášovu a nevděčnost těch, kteří Krista Pána křižovali, chraňte se, abyste snad sami se nedopustili podobného zneuctění Těla a Krve jeho... Jak čistou duši má míti ten, jenž na takové Oběti béře podíl! Jak čisté musí být ruce toho, jenž Tělo Kristovo rozdává. Jak čistá musí být ústa, která požívají toto přesvaté Tělo, jak čistý jazyk, který touto úctyhodnou Krví se svlažuje. Pamatujte, jak veliká čest, která se vám děje! Pamatujte, k jakému stolu přistupujete!" Tomáš Kempenský varuje před vlažností při svatém přijímání: „Jest velice žalostné a politováníhodné, jestliže jsme vlažní a neteční, jestliže s velikou toužebností nedychtíme po přijímání Krista Pána, v němž jediném je všecka naděje a zásluha těch, kteří chtějí být spaseni. Neboť On jest posvěcení a vykoupení naše, On je potěšení vezdejších poutníků, On jest věčný pokrm všech Svatých. A proto jest želeti toho, že mnozí tak málo dbají o toto spasitelné Tajemství, které nebesa naplňuje rozkoší a zachovává svět. O té slepoty a zatvrzelosti srdce lidského, že buď o tak nevýslovný dar nedbá, nebo častým Jeho požíváním ve vlažnost upadá."

Nejlepší příprava: láska a touha.

Nejlepší přípravou k svatému přijímání je ustavičná denní péče o čistotu duše. „Můj Ježíši, raději bych umřel, než bych se takového hříchu dopustil, a zarmoutil Tebe, který mou duši živíš svým Tělem." Přípravou k svatému přijímání je dětinná touha. Jako dítě teskní a touží po otci a po matce, stále chce být u nich, v jejich náručí, tak my máme každičký den vzbuzovat touhu po přijetí Těla Pána Ježíše. I tehdy, když nejdeme k svatému přijímání. Můžeme skutečné svaté přijímání nahradit svatým přijímáním duchovním, na každém místě, při každé práci, v každý čas a kolikrát chceme. „Můj nejdražší Ježíši, mé všecko! Nemohu dnes jít k Tobě, nemohu Tě přijat ve skutečném svatém přijímání. Přijdi alespoň svojí milostí ke mně v duchovním svatém přijímání. Lituji z celé duše všech svých hříchů, s ošklivostí odvracím se ode všeho, co se ti nelíbí; toužím po Tobě, jako jelen po prameni. Již Tě objímám, již se s Tebou spojuji. Zůstaň u mne a neopouštěj mne!"

O čem rád mluví Pán Ježíš s duší po svatém přijímání.

Když skutečná i duchovní svatá přijímání konáme, žijeme v ustavičném spojení s Kristem Pánem, a skrze Něho ve spojení s Jeho přesvatou Matkou, s anděly a se svatými. A slova řečená Božským Spasitelem apoštolům ve večeřadle platí také nám. Musíme jim dobře rozumět a mnohá z nich musíme mít stále na paměti.

Základ naší naděje.

Pán Ježíš po svatém přijímání apoštoly těšil. Smrt Jeho bude Slávou Boha Otce, bude i slávou Synovou. O té nevýslovné slávě je již nyní rozhodnuto, kdy je rozhodnuto o Jeho smrti. Sláva Ježíše Krista, bude jednou i slávou a radostí svatých apoštolů. To jest jisté a nezvratné. Tato jistota musí být základem naděje svatých apoštolů v nastávajících zkouškách. Rovněž tak tato jistota budoucího slavného vítězství Kristova je základem naděje Církve svaté ve všech bouřích, pronásledováních a zkouškách v příštích staletích a tisíciletích.

Totéž, ale v docela jiném smyslu.

Kdy se to všecko stane! Pro Pána Ježíše již teď v době nejkratší. Bude trpět, umře, a kratince na to dojde své Slávy u Boha Otce, svým Zmrtvýchvstáním a Nanebevstoupením. To ovšem znamená rozloučení s apoštoly. Pln něhy a lásky i soucitu patřil Kristus Pán na své apoštoly: „Dítky, ještě maličko jsem s vámi. — Kam já jdu, vy nemůžete nyní přijíti." Židům to také Pán Ježíš řekl, ovšem v docela jiném smyslu. Židé zatvrzelí v nevěře, ztratí svého Spasitele navždy. Apoštolové jenom na čas svého pozemského života. Budou postrádati viditelné Jeho přítomnosti. Byli na ni zvyklí. Bude jim bez ní velice těžko. „Budete mne hledati." Ale svátostnou přítomnost Jeho budou mít stále. Zatím budou pracovat na rozšíření Evangelia, budou bojovat, budou trpět.

Skutečně nové přikázání.

A do toho boje, do toho utrpení, do té mnohé práce a námahy jim dává Pán Ježíš napomenutí a základní přikázání. Je to přikázání nové ve světě, který byl zvyklý na něco jiného. „Abyste se milovali vespolek, jako Já jsem miloval vás. Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci..." Toto přikázání platí a platit bude do konce světa pro všecky, kteří budou vyznávat Ježíše Krista. Svět musí poznávat učedníky Kristovy nejenom podle vyznání víry, ale ještě více podle vzájemné lásky. Kde toho nebude, tam je jistota, že na soudě neuzná a nepřijme Pán Ježíš ty, kteří jméno křesťana nosili, ale navzájem se nemilovali, ba právě naopak, nenáviděli se, přáli jeden druhému zlého, vyhledávali pomstu, nechtěli si odpouštět.

Svatý Petr nyní a potom.

Svatý Petr ještě nechápal, že Kristus Pán jde na smrt. Možná, že to věděl, ale nechtěl takovou myšlenku si připustit, a rád by byl slyšel, že se to přece jenom nestane. „Kam já jdu, nemůžeš nyní za mnou jíti..." až za 34 roky půjdeš za mnou." Tak mohl vševědoucí Spasitel říci svému milovanému apoštolu,

který se s každým v horlivosti a lásce předbíhal: „Život svůj dám za Tebe." Ano, ano, dáš život svůj za mne, ale teď ještě ne, teď abys se utvrdil v největší pokoře, stane se něco jiného: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: nezazpívá kohout, dokud mne nezapřeš třikráte."

Sám sobě nepřítelem!

Tak se děje a dálo v duchovním životě všem horlivcům, kteří chtěli být hned dnes dokonalými a svatými. Když milost Boží přitáhne člověka na cestu dokonalosti křesťanské, zdá se člověku, že všecko dokáže, že je schopen každé oběti, že se dovede odřeknout všech tvorů, že se dovede odřeknout i sebe, své vůle, i svého života z lásky k Ježíši Kristu. Je to omyl, jehož příčinou je přeceňování sebe, svých sil, a podceňování nepřítele, jímž je svět, ďábel, a nižší stránka člověka samotného. Je dobré a nejlepší, když se nám zdá, že už všecko dovedeme, že nám není nic těžkého pro Spasitele, když vzpomeneme na svatého Petra: „Ano, Pane Ježíši, chci jít za tebou, chci zapřít sám sebe, chci vzít kříž na sebe, ale vím, že bez ustavičné tvé pomoci nedokáži ničeho. Proto Tě prosím, chraň mne na cestě za Tebou před úklady ďáblovými, před úklady světa, ale chraň mne zvláště přede mnou samým, neboť vím, že na cestě za Tebou jsem sám sobě nepřítelem."

Slabost se stane silou.

Vykladatel Nového Zákona Sušil velice krásně poznamenává o svatém Petru: „Jediná milost Boží nás může osvítiti a učiniti silnými. Proto musil napřed Kristus umříti za Petra a tak milost Boží mu zasloužiti, než Petr umřel za Krista. Napřed musil Syn Boží před Pilátem vyznati své Božství, než je vyznal Petr před světem. Musil Duch svatý přijíti a slabost lidskou posilniti. Přece však Petr je podoben mladému orlu, jenž se pokouší rozepnout křídla k letu."

Jak se vyjadřovala horlivost.

Slova, kterými svatý Petr projevil svoji horlivost pro Krista Pána, doplňují ostatní Evangelisté. Svatý Matouš uvádí slova svatého Petra: „Byť se všichni pohoršili nad Tebou, já se nikdy nepohorším. — Bych měl umříti s Tebou, nezapru Tebe." Svatý Lukáš zaznamenal: „Pane, s Tebou jsem hotov i do žaláře i na smrt jíti." To trojí osvědčení odpovídá trojímu zapření Petrovu.

První místa lze koupit jen za službu v pokoře a ponížení.

Před sesláním Ducha svatého apoštolové při každé příležitosti ukazují, jak jsou slabí a nedokonalí. I při poslední večeři po-

vstal mezi nimi spor. Svatý Lukáš jej připomíná a uvádí napomenutí, které při této příležitosti Pán Ježíš dal apoštolům.

Spor vznikl tehdy, když apoštolové po předpovědi Krista Pána se dotazovali, kdo by se mohl dopustit zrady. Při tom o závod ujišťovali všichni svojí věrností a vymiňovali si přední místa v Království Božím. Čím více se který domníval, že Pána svého miluje, tím blíže chtěl Jemu být v Jeho Království, tím chtěl mít přednější místo. Božský Spasitel ukázal apoštolům, že Jeho Království není takové, jaká jsou ve světě. Ve světském království stojí v popředí král, který se sice dává nazývat „Vaše královská milosti", ale udržuje tyranskou moc nad svými poddanými. Poddaní mu musí otrocky sloužit. V Království Kristově bude tomu pravý opak. „Kdo jest mezi vámi největší, budiž jako nejmenší, a kdo jest v čele, budiž jako služebník."

Království Kristovo jest království Lásky a pokory. Kristus Pán ukazuje na Sebe, že On jest zakladatelem Království, že On jest pořadatelem této hostiny a přece se ponížil a konal služebnou práci, když apoštolům nohy umýval, když všecko na této zemi konal, jakoby lidem sloužil, a ne lidé Jemu. Mat. 20, 28

Co se snadno slíbí, a nesnadno vykoná.

Na přední místa v nebi netřeba se předhánět a tlačit. Každý má určené místo v nebi tím přednější, čím byl na světě pokornější a čím více se službou bližnímu ponižoval. Po pokárání povzbudil Pán Ježíš apoštoly, pochválil je za jejich dosavadní vytrvalost ve všech pronásledováních, kterými Židé Krista Pána stíhali. „Já vám odkazuji Království, jak mně je odkázal Otec můj." Začátek Království je zde na zemi, to jest Církev katolická, dokonání Království bude u Boha Otce v nebi. Kdo bude platným a horlivým členem Království Božího na zemi, bude mít podíl s apoštoly ve věčném Království Páně. Božský Spasitel uznal za nejcennější projev horlivosti: věrnost a vytrvalost ve zkouškách. Že taková vytrvalost v čas pronásledování je veliká věc, vidíme na apoštolech. Pokud nepřišlo násilné pronásledování, zdálo se i apoštolům samým, že není věrnějších nad ně, že není věrnějšího a oddanějšího apoštola nad Petra. Jak sebevědomě to Petr prohlásil přede všemi apoštoly: „Bych měl umříti s tebou, nezapru tebe." A přece, když katané židovští vložili ruku na Krista Pána, přemohla Petra i ostatní apoštoly bázeň a utekli.

Až přijdou do výhně zkoušek.

Duch svatý, Duch síly, to byl, který z apoštolů učinil bojovníky věrné až k smrti. Ducha svatého vyprosil a zasloužil apoštolům a všem pozdějším učedníkům Pán Ježíš. Jako spravedlivého Joba chtěl kdysi zkoušet zlý duch v trpělivosti a věr-

nosti Bohu, tak chtěl také těžkými pokušeními odtrhnout apoštoly od Krista Pána. Svatý Petr zvláště, jako hlava Církve, byl od Satana vyhlédnut, aby první padl do tenat nevěrnosti. Milost Ducha svatého vytrhla svatého Petra v nejvážnější chvíli. Už nyní to milovanému apoštolovi Božský Spasitel předpověděl, aby tím Petra utvrdil v pokoře a aby ho zavázal k tím větší lásce a vděčnosti: „Šimone, Šimone, hle, satan vyžádal si vás, aby vás tříbil jako pšenici, ale já jsem prosil za tebe, aby nepřestala víra tvá, a ty někdy obrátě se, utvrzuj bratry své."

Modlitba zavčas.

Svatý Petr ovšem se dušoval a zapřisáhal, že není možné, aby Pána Ježíše opustil. A přece se tak stalo. Nikdo z nás nemůže tvrdit, že by slib svůj lépe zachoval než svatý Petr. Ale jedno můžeme všichni učinit, aby se nám to nestalo. Řekneme pokorně svému Spasiteli: „Pane Ježíši, pros i za mne, aby nepřestala víra má. Vypros i mně milost Ducha svatého, abych se obrátil od nestálosti, slabosti a nevěrnosti, abych mohl slovem i příkladem utvrzovat své bližní."

Chvěje se, ale nepadá.

Ještě něco jiného chtěl Božský Spasitel připomenout slovy pronešenými k svatému Petrovi. Víra apoštolů a ostatních věřících bude závislá na víře Petrově. Petr bude utvrzovat všecky ve víře. Proč právě on? Protože Petr jest hlavou Církve. Petr může zakolísat ve víře, ale nesmí padnout do bludu a nevěry, neboť by padla celá Církev. Prosil tedy Božský Spasitel nejenom za Petra, ale za všecky jeho nástupce na stolci papežském, aby nikdy nepochybili ve víře, to jest v Jeho svatém učení, aby nikdy nepadla na Církev Kristovu skvrna satanovy lži, bludu. Stalo se vskutku kolikrát v dějinách Církve, že se nástupcové svatého Petra octli pod takovým tlakem násilí světské moci, že již již i články víry byly v nebezpečí, že pravda Boží by byla nahražena lží satanovou. A tehdy vždycky v nejvážnější chvíli, kdy hlava Církve kolísala, přispěla na pomoc Prozřetelnost Boží. Svatý Lev, papež, k tomu dodává: „Stálost víry, která se na předním apoštolu zdůrazňuje, jest ustavičná. A jako trvá to, co Petr v Kristu věřil, tak trvá to, co Kristus v Petru ustanovil..." Svatý Bernard napsal v listě k papeži Innocenci II.: „Jest žážádoucno, abychom před tvůj apoštolský stolec přinášeli všechna nebezpečí a všechna pohoršení ve víře, aby tam se našel lék, kde víra nikdy netrpí újmy. To jest přednost apoštolského Stolce, jak Pán pravil: „Ale já jsem prosil za tebe, aby nepřestala víra tvá. A tudíž i to, co následuje v řeči Páně, se žádá od nástupce Petrova: „... ty utvrzuj bratry své."

Půjdou do boje vším opatřeni a dobře vyzbrojeni.

Nastane boj. Kristus Pán jej zahájí. Boj mezi Církvi a peklem. Bude trvat až do konce světa. Apoštolové se musí do tohoto boje připravit. Doposud nepotřebovali ničeho. Požívali klidu a pokoje. Nechybilo jim potřebných věcí ani pokrmu, ani obuvi, ani šatstva. Svět jim i toto nejpotřebnější bude často odpírat. Budou mít svoje, nebudou se doprošovat. Ačkoliv hoden jest dělník mzdy své. Ale nade všecko bude třeba „meče". Ovšem ne skutečného! Skutečný meč, který ukázali apoštolové, je jenom obrazem meče duchovního. Meč skutečný kázal Pán Ježíš Petrovi v zahradě Getsemanské odložit a schovat.

Meč Ducha svatého.

Mečem myslil Kristus Pán všecku duchovní výzbroj apoštola asi tak, jak o ní později psal svatý Pavel v listě k Efeským 6, 13.: „Proto vezměte plnou zbroj Boží, abyste mohli odolati v den zlý a vykonajíce všecko, státi vítězně. Stůjte tedy pohotově jsouce opásáni na bedrech pravdou, oblečeni v pancíř spravedlnosti a obuti na nohou hotovostí pro evangelium pokoje, — vezměte ke všemu tomu štít víry, kterým byste mohli uhasiti všecky ohnivé šípy nešlechetníkovy. A vezměte přilbici spásy a meč Ducha, to jest slovo Boží. Modlete se v Duchu všelikou modlitbou a prosbou každého času a k tomu konci bděte ve vší vytrvalosti a přímluvě za všecky věřící; i za mne . . ."

K vrcholu všech bolestí.

Prorok Isajáš v 53. hlavě svých proroctví líčí nejdojemnějšími slovy vrchol působení Vykupitelova na světě, když bude trpět a půjde na smrt. Nejbolestnějším obsahem všech bolestí Vykupitelových jest, že trpěl za cizí hříchy, ale trpěl tak, jakoby On se jich dopustil. Isajáš to vyjádřil ve výrazných slovech: Is. 53, ... „bolesti naše vzal na sebe . . 4. v. . . co my jsme trpět měli, on snášel . . 4. v. . . . byl raněn pro hříchy naše . . . 5. v. . roztlučen byl pro nepravosti naše . . . 5. v. . . . tresty pro naši spásu na něho . . . 5. v. . . jeho jízvami jsme uzdraveni . . . 5. v. . složil Hospodin na něj nepravost všech nás „bit byl pro zločiny lidu svého . . . 8. v. . . nechal se k hříšníkům čítat . . . 12. v. To je vrchol Vykupitelského díla: být před Bohem a před světem jako největší hříšník, vzít na sebe hříchy a tresty za ně. Toto myslil Pán Ježíš, když pravil apoštolům: „To, co se mne týká, bere konec . . . musí se na mně splnit ještě toto Písmo: „A s hříšníky počten jest."

I když jsou nejvážnější důvody k zármutku: Vzhůru srdce!

Přes všecky vážné předpovědi nechce Pán Ježíš, aby se apoštolové příliš zarmucovali. Musí pozvedat hlavu i srdce k nebi.

„V domě Otce mého jest příbytků mnoho... a já jdu a připravím vám místo, přijdu zase a vezmu vás k sobě... Tu víru mějte, tou důvěrou se posilujte! Bůh Otec vás neopustí. Já vás neopustím, čeho byste se báli?“ Tu si mohli apoštolové vzpomenout na žalm 26.: „Hospodin jest světlo mé a spása má, — koho bych se měl báti? Hospodin jest ochránce mého života — koho bych se lekal? — Když se přibližují ke mně škůdci, — aby hryzli mé tělo, — kteří mne sužují, nepřátelé moji, — sami slábnou a padají... Nezavrhuj mne a neopouštěj, — Bože, můj Spasiteli! — Neboť otec i matka mne opustili, — ale Pán se mne ujímá. — Ukazuj mi, Hospodine, svou cestu, — a rač voditi mne po rovné stezce — pro mé nepřátele. — Věřím a vidím dobrotu Hospodinovu — v zemi živých!...“

Stává se: Neví, že ví.

Velikou pozornost vzbudila slova Božského Spasitele: „A kam já jdu, víte, a cestu znáte.“ Svatý Augustin píše k tomuto verši: „Apoštolové věděli o té cestě a znali ji, ale nevěděli, že o ní ví a že ji znají.“ Svatý Tomáš vpadl Kristu Pánu do řeči. Myslil na nějakou skutečnou cestu, kterou Kristus Pán podnikne. „Pane, nevíme, kam jdeš; kterak můžeme znáti cestu?“

Díky svatému Tomáši!

Jsme rádi, že svatý Tomáš svými otázkami vyvolal věčně krásnou odpověď Božského Spasitele: „Já jsem Cesta, Pravda a Život.“ Jak těmto slovům máme rozumět? Každé slovo má svůj zvláštní význam a obsah. Ježíš Kristus jest jediný, skrze Něhož je možno člověku dostati se k Otci. Jest tedy opravdu Cestou k Otci. Jest Pravda. Nejenom učitel Pravdy. Nekonečně víc. Jest Pravda a sice všecka Pravda a zdroj veškeré Pravdy. Bez poznání Pravdy není možno se dostat k Otci. A jest Život. Nejenom dárce života. Jest Život sám, obsahuje v Sobě všecek Život, je pramenem všeho života, bez Něho není života. Kdo chce mít život věčný u Otce, musí si ho získat skrze Pána Ježíše. „Nikdo nepřichází k Otci leč jen skrze Mne.“ Svatý Bernard volá: „Dej nám následovati Tebe, skrze Tebe k Tobě, neboť jsi Cesta příkladem, Pravda v přislíbení, Život v odplatě.“ Svatý Hilarius jinými slovy napsal: „Nesvede nás s cesty, poněvadž je Cesta, neoklame nás, protože je Pravda, nenechá nás ve smrti, protože je Život.“

Věrná podoba.

Bůh Otec je cílem všech rozumných tvorů. Mají-li být věčně šťastni, musí dospět k Otci. Bůh Otec musí být poznán. Aby byl poznán, proto přišel Bůh Syn a nejenom o Otci mluvil, ale

také ukázal podobu Otcovu, jeho Božské vlastnosti. „Od této chvíle poznáváte Ho, ba viděli jste Ho." Tím chtěl Pán Ježíš apoštolům říci, že si doposud neuvědomili v plném dosahu, kdo On jest. Věřili, že jest Syn Boží, ale nepomyslili, že jako Syn Boží jest jedné a téže podstaty s Otcem, jest věrnou podobou Otce, má všecky Jeho Božské vlastnosti. Jinými slovy: Až do příchodu Ježíše Krista, nikdo neviděl Boha tváří v tvář. Ani Mojžíš ne. Mojžíš viděl jenom odlesk Boží, a byl naplněn nesmírnou bázní při zastřeném pohledu na Bytost Boží. A nyní Bůh byl na světě. Jeho Božství je stlumeno člověčenstvím. Ale vlastnostem Božským v Ježíši Kristu není ničeho ubráno. Je Bohem věčným. „Dříve než byl Abraham, já jsem." Je Bohem vševědoucím: „Proč myslíte zlé věci v srdcích svých?" Je Bohem všemohoucím: „Lazare, pojď ven." Je Bohem milosrdným, jenž odpouští hříchy: „Odpouštějí se ti hříchové tvoji." Je Bohem nejvýš dobrotivým: „Jako mě miloval Otec, tak já jsem miloval vás." Nejpatrnější bude Jeho Božství, až vstane z mrtvých, vstoupí na nebesa a posadí se na pravici Boha Otce, až pošle apoštolům Ducha svatého. Tehdy se ukáže, že dána jest Mu od Otce všecka moc na nebi i na zemi.

Když svatý Filip řekl: „Pane, ukaž nám Otce, a to nám stačí."

„Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a nepoznali jste mne? Kdo vidí mne, vidí i Otce." A zase žádá Božský Spasitel víru, co největší víru: „Věřte mým slovům, věřte pro Božské skutky, kterých jste svědky. A za tu víru bude vám odměnou, že i vy všecky ty skutky budete konat a větší ještě zázraky budete konat, než jsem na světě konal Já. Když budete ve mne dětinně věřit, můj Otec všecko vám vyplní, zač jen budete prosit ve jménu mém." Při těch slovech Božského Spasitele si znova uvědomujeme, jak záslužná a Bohu milá je víra v Ježíše Krista, jako Syna Božího, Bohem Otcem nekonečně milovaného a přece lidem pro spásu darovaného. „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jediného dal, aby žádný kdo v Něho věří nezahynul, ale měl život věčný." Ze slov Božského Spasitele poznáváme, čeho se zbavuje nevěra a blud, když základní pravdu křesťanského náboženství o Božství Ježíše Krista popírá.

I to se vyplnilo.

Apoštolové a pozdější hlasatelé víry křesťanské budou konat větší skutky než sám Kristus Pán. Svatý Augustin poukazuje na to, že Pán Ježíš za svého života málo lidí obrátil a získal. Kdežto apoštolové získali nesmírné zástupy. Vzpomeňme jen, jak kázáním svatého Petra v den seslání Ducha svatého uvěřilo, a bylo pokřtěno tři tisíce lidí. Takový úspěch Pán Ježíš nikdy neměl. Nejlepší výsledky nechal svým apoštolům.

Prosíš Otce a dá ti Syn.

Moc vyslyšeti je v rukách Boha Syna: „začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, učiním to... Ne Otec, ale Já." Podmínkou vyslyšení bude vždycky: prosit ve jménu Pána Ježíše s živou vírou a pevnou důvěrou, dovolávat se zásluh Ježíše Krista, držet jeho Krev a Jeho Rány ve svých rukou a podávat je Bohu Otci, spojovat tyto Rány a tuto Krev se vším, co se modlíme, konáme.

Duch svatý — Obnovitel světa.

Za lásku ke Kristu Pánu dostanou apoštolové největší dar s nebe, Ducha Pravdy a neomylnosti, Jeho dary, jejichž účinky budou trvati po celou věčnost. Ducha svatého, Jeho neomylnost, jeho dary bude mít Církev svatá na apoštolech zbudovaná do skonání světa. Svět se bude vzpírat Duchu svatému, protože neuznává a nevěří v Ježíše, nepozná a neuvěří ani v Ducha svatého, nepřijme Ho. Světem míní Pán Ježíš lidi oddané jenom hmotným a hříšným zájmům.

Útěcha může být dvojí: falešná nebo pravdivá.

Duch svatý bude apoštolům a celé Církvi svaté ustavičným Utěšitelem. Útěcha a útěcha je rozdíl. Někdy se těší, jen aby se něco řeklo. Ale není žádné naděje, že se splní to, čím se těší. Lidé se navzájem těšívají, ale mnohdy a nejčastěji jenom pomíjejícími radostmi a útěchami. Není pravou útěchou, ani jedno ani druhé. Když se slibuje něco, co se nemůže stát a co se nestane, je to útěšná lež. Tím větší a bolestnější je zklamání. Když se poskytuje útěcha ve věcech pomíjejících, i tu nastává po krátké radosti bolest: ztráta a opuštění.

Kde je plnost věčné Pravdy, tam je věčná útěcha a radost.

V Duchu svatém dostane se apoštolům Útěchy, která plyne z Božské Pravdy. V Duchu svatém dostane se jim zdroje všeho Božího nestvořeného Světla. Bez Ducha svatého je v duši člověka tma. Člověk, který nemá Ducha svatého nezná Boha, nezná Jeho Dokonalosti, Jeho Krásy, Dobroty, nezná své duše, nezná svého cíle, nezná prostředků k cíli, jímž je Bůh sám. Světlo Ducha svatého zaplaší všecky temnoty v duši. Ve světle Ducha svatého poznává šťastná duše Bytost Boží, poznává cenu svoji, poznává svůj cíl, a poznává prostředky k věčnému cíli. Proto Pán Ježíš nazývá Ducha svatého „Duchem Pravdy". Ale nejenom to, že Duch svatý osvěcuje. Duch svatý také duši musí naplnit svojí milostí. Duše musí nejenom mít zalíbení v Božím Světle, ale musí být také prozářena světlem Milosti Ducha svatého, aby Pán Bůh v ní měl největší zalíbení. Duše musí mít největší

zalíbení v Bohu a Bůh musí mít největší zalíbení v duši. Když je tomu tak je duše plná pokoje a štěstí, jehož svět dáti nemůže.

Čím je Duch svatý Církvi katolické.

Duch svatý je Dárce i Dar. Duch svatý dává Sebe, to jest své světlo, milosti a dary pro zásluhy Ježíše Krista. Kdyby Ježíš Kristus, Syn Boží nebyl přišel na svět, nikdy by Duch svatý nezazářil do temnot světa. Po Panně Marii, plné milosti — první obdrží Ducha svatého apoštolové, první v Církvi svaté — a stanou se rozdavateli a přisluhovateli Ducha svatého všem věřícím. Duch svatý bude působit v jednotlivých duších i v celé Církvi. Církev bude majákem Světla Ducha svatého, Světla Pravdy a Milosti, které v Církvi nezhasne nikdy a bude svítit v Církvi Vítězné navždy. Církev Kristem Pánem na apoštolech vybudovaná a Duchem svatým řízená, bude neomylná, bude nepřemožitelná, a bude věčná, neboť taková je Pravda Ducha svatého: je neomylná, je nepřemožitelná a je věčná.

Vynášejte z podzemí, vysvobozujte vězně.

Jak byli od Ducha svatého daleko Židé. Jak se daleko od Ducha svatého vzdálil i Jidáš. Jak daleko je od Ducha svatého dnešní svět. Lhostejnost k Bohu je důkazem strašlivé temnoty v duších. Lhostejný ku světlu je jenom podzemní tvor, který světla nesnese, nebo vězeň, který se vlastní vinou světla zbavil. Je nutno poznat krásu světla, aby si tvor Boží navždy světlo zamiloval, po něm toužil a nemohl ani chvilečku bez něho být. Katolická Akce, kterou Církev svatá mobilisuje, klade za úkol každému katolickému křesťanu, který má v sobě světlo milosti Ducha svatého, aby vynášel z podzemí ubohé tvory ku světlu necitelné, aby jim pomáhal poznat a zamilovat si světlo svaté víry, má za úkol vysvobozovat vězně z okovů náruživostí a hříchů, které zaslepují a vedou k záhubě. Člen Katolické Akce musí prosit Ducha svatého, aby nešťastným otevřel oči a dal jim svého Světla, musí naučit své svěřence se modlit, alespoň jednu kratinkou modlitbičku: „Můj Ježíši, dej mi, abych Tě poznal a nade všecko miloval." Člen Katolické Akce dokáže všecko, když svého chráněnce přivede ku svaté zpovědi. Jakmile si vykoná svatou zpověď, otevře se mu dokořán pramen milosti a Světla Ducha svatého. Exercicie, dobře vykonané otevrou Duchu svatému bránu do duše a stanou se požehnanou setbou, z níž vyrůstá nejpožehnanější úroda.

Dítky, ale ne sirotci.

Pán Ježíš plný lásky nazval apoštoly dítkami. Tím více dolehl na apoštoly nepřemožitelný smutek. Vycítili, že se Pán

Ježíš všemi slovy svými s nimi loučí, že jim takřka ohlašuje poslední svoji vůli. Proto se naléhavě tázali: „Pane, kam jdeš?“ „Kam já jdu, vy nemůžete nyní přijíti...“ Ta slova je nejvíce dojala a zarmoutila, nemohli na ně zapomenout, nedovedli si jich vysvětlit. A proto Božský Spasitel vrátil se k těm svým slovům: „Nenechám vás sirotků, přijdu zase k vám. Ještě maličko a svět již mne neuzří. Vy však mne uzříte, neboť já jsem živ, a také vy živi budete.“ Těmito slovy těší Božský Spasitel zarmoucené, že je nenechá opuštěné. Svět Ho už neuzří v lidské podobě na zemi. Apoštolům se ukáže oslavený po svém zmrtvýchvstání. Avšak ještě jiným způsobem bude s nimi: v Nejsvětější Svátosti. Také sesláním Ducha svatého připraví si celá Nejsvětější Trojice milý příbytek v jejich duších. Nemají se tedy apoštolové čeho bát, nebudou sirotky, ale budou šťastnými dítkami v náručí Božím. Božský Majestát Života mluví ve slovech Kristových: „Neboť Já jsem živ, a také vy živi budete.“ Budete vidět umírat Mne, nebojte se. Já jsem živ, smrt mne nepřemůže, ale já přemohu smrt nejenom pro sebe, ale i pro vás. Budete vidět umírat později mučedníky, nebojte se. Já mám všecku moc, abych jim dal život. Půjdete na smrt i vy. A tehdy poznáte moji Božskou moc, kterou mám ve svém Otci. Smrt otevře vám bránu do Života. Tehdy se stanete účastnými Mého Života, který mám v Otci od věčnosti do věčnosti.

Zapal srdce naše Ohněm svého Srdce!

Znova Kristus Pán připomíná nejdůležitější známku lásky k Sobě: zachovávání Božích přikázání. Jenom to dítko opravdu miluje otce a matku, které jejich napomenutí a příkazů poslouchá. Syn Boží také učinil svoji poslušnost obětí z lásky k Otci a k lidem. Poslušností se přináší Pánu Bohu oběť největší. Kdybychom obětovali Pánu Bohu všecek svůj majetek, nebylo by to nic proti tomu, když mu obětujeme svoji vůli v ochotné a radostné poslušnosti. Kdo poslouchá Božích přikázání, stává se podobným Kristu Pánu a dostane se mu největší odměny. Bůh Otec bude ho milovati, Bůh Syn mu za lásku láskou odplatí, a ukáže mu hlubiny svaté víry zvláštními osvíceními Ducha svatého. Důkazem, jak Božský Spasitel plní toto svoje přislíbení, jsou nesčíslní svatí, kteří pro svoji věrnost dosáhli největších milostí. Nikdo nám neoplatí lásku jako Bůh. Každá láska, která nebyla v Bohu a pro Boha, bude mít konec. Láska a věrnost k Bohu dojde největší a věčné slávy. Kdo miluje bližního pro Boha, miluje i touto láskou Boha. Tak se všecka láska spravedlivého křesťana soustřeďuje v Bohu. A odkud vzít takovou dokonalou lásku? Podivuhodná a přece prostá odpověď! Nikde jinde než z nejsvětějšího Srdce Ježíšova! „Oheň přinesl jsem na svět, co chci jiného než aby se vznítil.“ Láska je oheň zanícený ze Srdce Ježíšova. Toužíme

po takové lásce. Poprosíme Ho a obdržíme: „Můj Ježíši, zapal mě ohněm své Lásky.“

Co nazývá Pán Ježíš „světem“?

Apoštol Juda Tadeáš se podivil, že se Kristus Pán nemíní zjevit světu. Dostal nepřímou odpověď, která znova zdůraznila, co Pán Ježíš vždycky říkával: Kdo se zatvrdí proti milosti a Lásce Boží, nebude mít podílu ve věčně blaženém Životě Nejsvětější Trojice. Kdo zatvrzele přestupuje Boží přikázání těžkým hříchem, zbavuje se milosti Boží a tím i Lásky Boží. Stává se Božím nepřítelem. Neživé a nerozumné tvorstvo Boha na slovo poslouchá, ale zatvrzelý hříšník, který je obdařen ro= zumem, aby svého Tvůrce a Jeho přikázání poznával, Bohu se vzpírá, vzpírá se svému nejvyššímu Pánu, ale zároveň svému Otci a největšímu dobrodinci. Těžkým hříchem přestává být dítkem Božím a je bez ohledu na to, čím byl napřed, pouze Božím nepřítelem. Jedině upřímná lítost a svatá zpověď mohou odstranit těžký hřích, jako strašlivý odznak nepřátelství proti Bohu. Jsou však mnozí, kteří nechtějí litovat a nechtějí ve svá= tosti pokání hledat odpuštění. A to jsou ti, které Božský Spa= sitel nazývá světem, to jest světem zkaženým a zatvrzele hříšným. Ti slávu Boží nikdy neuzří, nikdy neokusí blaženosti v Bohu.

Než se s tou myšlenkou rozloučili.

Kdežto Pán Ježíš se odřekl světa, apoštolové žili stále ještě v židovských představách, že On jako Mesiáš, opanuje svojí mocí svět a podrobí jej Židům. Proto se Juda Tadeáš divil, že se Kristus Pán nemíní zjevit světu.

„Země však byla pustá a prázdná a Duch Boží se vznášel nad vodami.“

Co Kristus Pán apoštolům říkal nyní při poslední večeři, bylo jakýmsi zopakováním „toho“, co jim říkával a čemu je učil po tři roky. Ještě důkladněji jim všecko připomene a naučí je všemu Duch svatý. Zase opakuje Pán Ježíš přislíbení Ducha svatého. Apoštolové ještě nyní nechápali, jak mocné a požehnané bude působení Ducha svatého nejenom pro ně, ale pro celou Církev po všecky věky. Věděl to však Božský Spasitel a proto s takovou láskou a s takovým důrazem po= ukazoval na slavný příchod Ducha svatého po svém odchodu. Otec pošle Ducha svatého apoštolům a všem věřícím pro zásluhy Syna svého. Klíčem k pokladům Ducha svatého bude svatý kříž. Svatý Bernard praví o působení Ducha svatého: „Duše věrného křesťana stává se nebem, kdež svítí slunko lásky, luna zdrženlivosti a hvězdy ostatních ctností. Jako ve svatyni starozákonní byl kadidlový oltář, sedmiramenný svícen

a stůl předkladných chlebů, tak duše, která se stala příbytkem Božím a svatyní Boží, má býti neustále naplněna vonným dýmem modliteb, má oplývati sedmi dary Ducha svatého a chovati v sobě stůl dobrotivé lásky, aby se stalo, co praví Pán a co slyšel svatý Jan ve Zjevení: „Hle, stánek Boží s lidmi a přebývati bude s nimi, a oni budou Jeho lidem, a On Bůh, s nimi bude jejich Bohem."

Kníže Pokoje.

Když se Pán Ježíš narodil, andělé oznamovali pokoj lidem dobré vůle. Tento svatý pokoj, klid a mír slibuje Božský Spasitel nyní na konci svého pobytu na zemi. Lidé se sice pozdravují slovy: „Pokoj vám, pokoj tobě," ale opravdového pokoje vnitřního, jejž nemůže porušit žádná zloba, dáti nemohou. Bohatství a hodnosti nedají člověku ani částečky, ani stínu opravdového pokoje. Svatý mír a pokoj bude do duší plných milostí Ducha svatého přinášet jenom On, Spasitel.

Radujte se z mé radosti!

Na apoštoly sedaly chmůry strachu. Slyšeli stále a stále, jak se Božský Spasitel připravuje k odchodu od nich. Nedovedli si představit, jak budou bez Něho. To je naplňovalo největší úzkostí. Nepomohlo ani přislíbení Ducha svatého. A proto Kristus Pán obrátil na jinou stránku: „Máte mne rádi! Jdu sice od vás, ale jdu a vracím se k Otci. Ukažte, jak Mne máte rádi, radujte se se Mnou." Lidská přirozenost Pána Ježíše ukazuje se nyní slabá a ubohá před Božskou Slávou Otcovou. Ale nastane brzy okamžik, kdy Jeho lidská přirozenost bude nekonečně Otcem oslavena. Toto měl být nejmocnější důvod k uklidnění a potěšení apoštolů.

Ne mně, ale Tobě patří všecka sláva!

Také nám mají být zájmy Ježíše Krista nade vše. Přemáhám pokušení, ne proto, abych došel jednou odměny, ale proto a jen proto, abych v poslušnosti projevil svému Spasiteli lásku. Konám dobré, ne abych za to něco dostal, ale proto, abych Spasiteli svému udělal radost. Snáším trpělivě kříže, ne proto abych si získal zásluhy, ale proto, že se stávám podobným svému trpícímu Spasiteli. Raduji se z toho, že došel zasloužené slávy u Boha Otce. Raduji se, když se modlím v apoštolském Vyznání víry: „Vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce."

Když ďábel dostal moc nad Ježíšem Kristem!

Umučení i oslavení Krista Pána bylo apoštolům jasně předpověděno. Splněním předpovědí posilní se víra apoštolů. Zatím blíží se první: umučení. Tu bude mít již za krátko kníže to-

hoto světa, ďábel hlavní slovo. Ale na Kristu nenajde ničeho, z čeho by měl užitek. „Otec tomu chce“, svět musí poznat, jak Syn Boží miluje svého Božského Otce, jak plní Jeho přikazy: „Stává se poslušným a to poslušným až k smrti Kříže.“ Pán Ježíš vyzval apoštoly, aby vstali. Ale ještě než odešli, promluvil k nim další památná slova.

PODOBENSTVÍ O VINNÉM KMENI. PŘISLÍBENÍ DUCHA SVATÉHO.

Vinný kmen a vinař — Ratolesti — Nikdy se neoddělit — Zůstat vždycky spojeni s Ježíšem Kristem — Pak proste a budete vždycky vyslyšeni — Budete přinášeti užitek — Kdo zachová přikázání, zůstane v Lásce Boží — A v tom spojení s Bohem je největší radost — Milujte se vzájemně — Jako já jsem miloval vás — Já jsem vás vyvolil, ne vy Mne — Pro nenávist světa se netrapte — A nepohoršujte se, — ani kdyby vás ze synagog vylučovali a zabít chtěli — Jdu k Otci — Přijde k vám Duch svatý — Naučí vás všemu — Z mého vezme — Maličko — Váš nynější zármutek obrátí se v radost — Podobenství o ženě, jíž se narodilo dítko — Dosud jste neprosili za nic — Otec vás miluje, protože jste ve mě uvěřili — Vracím se k Otci — Opustíte mne brzy — Ale Otec je se mnou — Já jsem přemohl svět — Důvěřujte.

Jan 15, 1 - 16, 33.

„Já jsem pravý vinný kmen a Otec můj jest vinař. Každou ratolest ve mně, která nenese ovoce, odejme, a každou, která nese ovoce, očistí, aby nesla více ovoce.

Vy jste již čisti tím slovem, které jsem vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně.

Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti; kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho, neboť beze mne nemůže činiti nic. Jestliže kdo ve mně nezůstane, vyvržen bude ven jako ratolest; i uschne a seberou ji a vrhnou na oheň, a bude hořeti.

Zůstanete-li ve mně a slova má zůstanou-li ve vás: cokoli budete chtíti, proste, a stane se vám.

V tom jest oslava Otce mého, že přinášíte mnoho užitku a stáváte se dokonalými učedníky mými.

Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás. Zůstaňte v lásce mé. Budete-li zachovávati přikázání má, zůstanete v lásce mé, jakož i já jsem zachoval přikázání Otce svého a zůstávám v lásce jeho. Toto mluvil jsem vám, aby radost má byla ve vás, a aby radost vaše vyvrcholila.“

To jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek jako jsem já miloval vás. Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo po-

ložil život svůj za své přátele. Vy jste přátelé moji, činíte-li, co já přikazuji vám.

Již více nenazývám vás služebníky, neboť služebník neví, co činí pán jeho, ale nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám oznámil všecko, co jsem slyšel od Otce svého.

Ne vy jste mne vyvolili, nýbrž já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek, a užitek váš aby zůstával, by začkoli byste poprosili Otce ve jménu mém, dal vám. To přikazuji vám, abyste se milovali vespolek."

„Jestliže svět vás nenávidí, vězte, že mne nenáviděl prve nežli vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval své vlastnictví; poněvadž však ze světa nejste, nýbrž já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí.

Pamatujte na to slovo, které jsem já řekl vám: ‚Není služebník větší nežli jeho pán.' Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati, jestliže mé slovo zachovali, i vaše budou zachovávati.

Ale toto všecko učiní vám pro jméno mé, poněvadž neznají toho, jenž mě poslal. Kdybych byl nepřišel a jim nemluvil, hříchu by neměli; nyní však nemají výmluvy ze hříchu svého. Kdo nenávidí mne, nenávidí i Otce mého.

Kdybych byl nečinil mezi nimi skutků, kterých nikdo jiný nečinil, hříchu by neměli; avšak oni je i viděli, a přece nenáviděli jak mne, tak Otce mého. Ale to se dělo a děje, aby se splnilo slovo, které jest napsáno v zákoně jejich: ‚Nenáviděli mě bez příčiny'.

Když pak přijde Utěšitel, kterého já pošlu vám od Otce, Duch pravdy, jenž vychází od Otce, ten bude svědčiti o mně; avšak i vy budete svědčiti, neboť jste se mnou od počátku."

„Toto mluvil jsem vám, abyste se nepohoršili. Ze synagogy své vyloučí vás, ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívati, že tím Bohu slouží. A to vám učiní, poněvadž nepoznali Otce ani mne. Ale tyto věci mluvil jsem vám, abyste, když přijde hodina jejich, rozpomenuli se, že jsem vám to pověděl. S počátku jsem vám těch věcí neřekl, neboť jsem byl s vámi."

„Nyní však jdu k tomu, jenž mě poslal, a nikdo z vás neptá se mne: ‚Kam jdeš?' Ale že jsem vám ty věci mluvil, zármutek naplnil srdce vaše.

Ale já pravdu pravím vám: Jest vám užitečno, abych já odešel, neboť, neodejdu-li, Utěšitel nepřijde k vám; odejdu-li pošlu ho k vám. A on přijda, usvědčí svět z hříchu a ze spravedlnosti a ze soudu; z hříchu, že nevěří ve mne; ze spravedlnosti, že jdu k Otci, a již neuzříte mne, ze soudu pak že kníže tohoto světa již jest odsouzen.

Ještě mnoho mám mluviti vám, ale nemůžete to nyní snésti. Když však přijde onen Duch pravdy, naučí vás všeliké pravdě, neboť nebude mluviti sám od sebe, nýbrž co uslyší, bude mlu-

viti a příští věci zvěstuje vám. On mě oslaví, neboť z mého vezme a zvěstuje vám to. Všecko, cokoli má Otec, mé jest; proto jsem řekl: z mého vezme a zvěstuje vám."

„Maličko, a již neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mě, poněvadž jdu k Otci."

Někteří z učedníků jeho řekli k sobě vespolek: „Co je to, co nám praví: ‚Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mě' a ‚poněvadž jdu k Otci'?" Pravili tedy. „Co je to, co dí: ‚Maličko?' Nevíme, co praví."

Ježíš poznal, že se ho chtěli tázati, a řekl jim: „O tom se tážete mezi sebou, že jsem řekl: ‚Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mě'? Vpravdě, vpravdě pravím vám: Vy budete kvíliti a plakati, ale svět se bude radovati; vy se budete rmoutiti, ale zármutek váš obrátí se v radost. Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla hodina její; když však porodila dítko, již nepamatuje na bolest pro radost, že se narodil člověk na svět. Tak i vy máte nyní zármutek, avšak opět vás uzřím, a radovati se bude srdce vaše, a radost vaši vám nikdo neodejme.

A v ten den nebudete se mě tázati po ničem. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám. Až dosud jste neprosili za nic ve jménu mém; proste, a dostanete, aby radost vaše byla vrchovatá."

„Toto jsem vám mluvil v obrazech; přichází hodina, kdy nebudu již mluviti vám v obrazech, nýbrž zjevně budu vám zvěstovati o Otci. V ten den budete prositi ve jménu mém; a nepravím vám, že já budu prositi Otce za vás, neboť Otec sám miluje vás, protože vy jste milovali mne a uvěřili jste, že jsem já vyšel od Boha.

Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otci."

Řkou jemu učedníci jeho: „Hle, nyní mluvíš zjevně a žádného obrazu nepravíš; nyní víme, že znáš všecko a nemáš zapotřebí, aby se tě kdo tázal; proto věříme, že jsi od Boha vyšel."

Ježíš jim odpověděl: „Nyní věříte? Hle, přichází hodina a již je tu, že se rozprchnete každý do svého a mě samotna necháte; ale nejsem sám, neboť Otec jest se mnou.

Tyto věci jsem vám mluvil, abyste měli ve mně pokoj. Na světě budete míti soužení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět."

*

Od viditelného k neviditelnému.

Aby ukázal, jaký jest a bude poměr mezi Ním, apoštoly a ostatními věřícími, kolik jich bude na světě, pověděl Pán Ježíš apoštolům překrásné podobenství o vinném kmeni a ratolestech. Ze všech podobenství Krista Pána poznáváme, že všecky věci

viditelné jsou tak stvořeny, že mohou být obrazem a znázorně-ním věcí nadsmyslných.

Jeden kmen, nesčetné ratolesti.

Vinný kmen jest výstižným obrazem Ježíše Krista. Z vinného kmene dostávají všecky ratolesti mízu a z ní sílu, aby žily, rostly, kvetly a ovoce přinášely. Míza ve kmeni proudící má v sobě všecky látky, kterých je třeba, aby se ratolesti mohly víc a více rozvíjet, aby mohly kvést, a aby z květů uzrálo ovoce. Všecka tato mnohotvárná a složitá činnost se děje tiše, nevidi-telně, tajemně. Kde v této vnitřní činnosti není závady a překážky, tam se ukáže výsledek: dobré a chutné ovoce. Čím dokona-lejší spojení ratolestí s kmenem, čím nerušenější proudění výživných látek, čím čistější vnitřní organismus ratolestí, tím bohatší a užitečnější je ovoce.

Křtem svatým naštípen.

Apoštolové a všichni věřící katoličtí křesťané jsou naštípeni jako ratolesti na vinný kmen, kterým je vtělený Syn Boží. Kdo dal světu tento nejušlechtilejší a nejplodnější Vinný Kmen? Bůh Otec! „Já jsem pravý Vinný Kmen a Otec můj je Vinař." Kdo je platně pokřtěn, stává se živou ratolístkou na kmeni Krista Pána. Milost posvěcující, která vyprýštila na Kalvarii z otevřených ran Spasitelových spolu s Jeho Krví, — dává pokřtěnému nadpřirozený život v Nejsvětější Trojici. V po-křtěné a tím ospravedlněné duši, která si udržuje a opatruje milost posvěcující, je a roste také nadpřirozený život, to jest život ve spojení s Božským Životem Ježíše Krista.

Ovoce záslužných skutků.

Dobré skutky spravedlivé duše, která se chrání odloučení od Ježíše Krista těžkým hříchem, jsou záslužné pro nebe a jsou sladkým ovocem nejenom duše — ratolesti, ale i vinného kmene Ježíše Krista. Z tohoto ovoce dobrých a záslužných skutků těší se Bůh Otec, Bůh Syn, Duch svatý, nejblahoslavenější Matka Boží, všichni andělé a všichni svatí. Vždyť je to ovoce z rato-lesti vyrostlé na kmeni Kristově. Vytrvá-li duše v dobrém až do konce života na zemi, odejde-li na věčnost v milosti posvě-cující, bude se těšit po celou věčnost z ovoce svých dobrých skutků. A nejenom ona, ale celé nebe se bude radovat s ní.

Ovoce neužitečné a ovoce zkažené.

Byla-li duše tak nešťastná a ztratila-li těžkým hříchem milost posvěcující, odloučila se tím od Krista a přestala být živou ratolestí na kmeni Kristově. V tomto stavu těžkého hříchu

nemají její dobré skutky žádné ceny pro věčnost. Skutky dobré vykonané ve stavu těžkého hříchu podobají se ovoci zvadlému, suchému, opadlému. Taková duše nemá užitku ani z těch dobrých skutků, které vykonala před těžkým hříchem.

Co se dá obživit a co je ztraceno navždy.

Vrátit duši na její místo na kmeni Kristově může jedině svátost pokání, to jest dobrá lítostivá zpověď. Ovoce dobrých skutků, vykonaných před hříchem, po svaté zpovědi zase dostane svoji svěžest a svoji krásu i cenu pro věčnost. Jenom ty dobré skutky, které byly vykonány ve hříchu těžkém, zůstanou pro věčnost navždy bez užitku a bez ceny. Není v nich životodárné mízy z kmene Kristova.

Kterou ratolestí chceš být?

Když toto všecko víme, porozumíme slovům Božského Spasitele v podobenství. Bůh Otec Vinař dvojím způsobem se stará o vinný kmen Syna svého. Odejímá ratolesti suché a zvadlé: „Jestliže kdo ve mně nezůstane, vyvržen bude ven jako ratolest; i uschne a seberou ji a vrhnou na oheň a bude hořeti." „Každou ratolest ve mně, která nenese ovoce, odejme..." Kdo se zatvrzuje ve hříchu těžkém, nenese ovoce a Bůh Otec jej smrtí navždy odlučuje od Krista. Plodné a užitečné ratolesti nenechává bez péče. Ořezuje, čistí takovou ratolest, aby nesla ještě více a ještě lepší ovoce. I dobrá ratolest mívá zbytečné výhonky, které jí zbytečně ubírají síly, když ovoce dozrává. Tak i lidé spravedliví, Bohu oddaní, mívají četné slabosti a chyby, špatné a nebezpečné náklonnosti: neskromnost, netrpělivost a podobně. Pán Bůh očišťuje: vnitřním vnukáním a napomínáním, bázní, zkouškami, útrapami, příkořími. Rozumný křesťan vidí ve všech příhodách, které ho v životě potkávají, pokyny Boží. Není náhody. Vším a ve všem mluví k nám Otec nebeský. Modleme se stále: „Můj Bože, dej mi milost, abych Tvému hlasu a Tvým pokynům vždycky rozuměl."

„Slovo" svátosti.

„Vy jste již čisti tím slovem, které jsem vám mluvil." Na tomto místě myslí Kristus Pán „slovem" všecko, co vykonal na světě pro spásu lidí, zvláště ustanovení svátostí: na prvním místě křtu svatého, svátosti pokání, jejímž obrazem bylo umývání nohou při poslední večeři, nejsvětější Svátosti Oltářní. Svatý Augustin k tomu poznamenává: „Proč nepraví Pán: Jste čisti křtem, a proč praví: Jste čisti slovem!...? Odejmi slova při křtu, a co jest voda, leč voda? Když k vodě přistoupí slovo: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého," nastává svátost, která jest viditelným slovem.

„Zůstaňte."

Aby se zachovala čistota duše, je nevyhnutelně nutno zůstat ustavičně ve spojení s Kristem Pánem. „Zůstaňte ve mně, a já ve vás!" „Jako ratolest . . . kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho, neboť beze mne nemůžete činiti nic." Slovo „zůstávati" se opakuje v řeči Pána Ježíše desetkrát. Má jistě nesmírně důležitý význam. Nedivme se Božskému Spasiteli. Právě to slovo, tolikrát Jím pronesené, ukazuje velikost Jeho lásky nejenom k apoštolům, ale ke všem duším. Spojení vzájemné mezi lidmi může být rozličné. Lidé mohou být spojeni společným národním původem, rodinnými vztahy, přátelskou láskou. Víra, naděje a láska spojuje katolického křesťana skrze Církev s Ježíšem Kristem. Celá Církev katolická jest právě onen veliký vinný keř, nebo jak svatý Pavel praví: tajemné Tělo Kristovo. Tři Božské ctnosti vlité už na křtu svatém zaštípily křesťana na „vinný kmen", jímž je Kristus Pán. Jak se Božským ctnostem v duši daří, ukazuje život každého katolického křesťana. Křesťan, který se za víru svoji stydí, ukazuje před světem, že je zvadlou ratolestí na kmeni Kristově. Kdo zanedbává nejdůležitější projev křesťanské naděje: modlitbu, ukazuje rovněž, že spojení jeho s Bohem je nanejvýš ohroženo. A kdo Boží přikázání nezachovává, ukazuje zřejmě, že přetrhal pouta lásky k Ježíši Kristu. Víru, naději a lásku musíme v sobě pěstovat, živit, zalévat,... Jenom jakým způsobem se to má dít? Který je nejúčinnější prostředek?

Co Moudrost Boží vynalezla.

Kdo rozumí Lásce Ježíše Krista, ten okamžitě ví, co má činit, aby víru, naději a lásku přivedl k největšímu rozkvětu ve své duši a tím, aby utužil spojení s Kristem Pánem. K čemu jinému ustanovil Božský Spasitel svaté přijímání Těla a Krve své, než abychom byli v Něm a On v nás. „Kdo zůstává ve Mně, a já v něm, ten přináší ovoce mnoho, neboť beze mne nemůžete činiti nic..." Svaté přijímání je jedinečný podivuhodný prostředek spojení Lásky mezi člověkem a Bohem. Co by za to dali mnohý otec a matka, kdyby se tak úzce mohli spojit se svými milovanými dětmi. Ale tento způsob spojení je vyhražen jenom největší Lásce, Lásce Boží. Jak šťastná je duše, která věří slovům Pána Ježíše, a která neopomene žádné příležitosti, aby si vykonala svaté přijímání, a aby je vykonala co nejlépe s velikou touhou a s velikou vděčností.

Osud těch, kteří pohrdají svatým přijímáním.

Nešťastná duše, která nedůvěřuje svatému přijímání. Bojí se, že by mohla být oklamána. Jenomže klam je na druhé straně. U toho, který o zapovězeném ovoci říká tak naléhavě a dotěrně: „Nebojte se, jezte...", o svatém přijímání namlouvá: „Je to

klam, nenechte se klamat, nejezte..." O zapovězeném ovoci tvrdí: „Jezte, budete jako Bůh..." O svatém přijímání všemožně totéž popírá: „Nejezte, není to pravda, nebudete v Bohu a Bůh nebude ve vás..." A zrovna tak falešně a lživě líčí i výsledek jednoho i druhého: nepřijímání i přijímání. „Nemyslete na smrt, jste zdrávi a nepotřebujete přijímání... A konečně nevěřte těm slovům: „Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný." Mnozí lidé dávají se svést. A Božský Spasitel s bolestí to pozoruje a napomíná slovy: „Jestliže kdo ve Mně nezůstane, vyvržen bude ven jako ratolest; i uschne a seberou ji a uvrhnou na oheň a bude hořeti..." Ani víra, ani naděje, ani láska se neudrží v duši, do níž nepřichází a v níž nezůstává Pán Ježíš... Často dochází k úplnému odpadu od Církve, opakuje se skutek Jidášův. Odtrhnout se od Ježíše Krista je snadné, ale navrátit se, znova být připojen na kmen Ježíše Krista nebývá tak snadné, poněvadž nepřítel-ďábel je pánem duše, a za žádnou cenu ji nechce pustit. — A zase jenom obnovená víra v slova Ježíše Krista může dodat síly duši, aby se statečně vrátila, odkud hanebně odešla, na Srdce Ježíšovo...

Mnoho užitku.

Duše, která žije v milostiplném spojení s Ježíšem Kristem je nesmírně šťastná. Požívá nevýslovného pokoje a radosti. Neboť ví, že může za všecko prosit a dojde vyslyšení. Prosí za vytrvání v dobrém a bude vyslyšena. Prosí za časné i věčné blaho svých nejbližších a bude vyslyšena. Prosí za duše v očistci a je vyslyšena. Prosí za obrácení hříšníků, za rozšíření Církve svaté a bude vyslyšena. Pán Ježíš o tom ujišťuje: „Zůstanete-li ve mně a slova má, zůstanou-li ve vás: cokoli budete chtíti, proste a stane se vám..." Svým miláčkům učiní Pán Ježíš všecko, vždyť je všemohoucí a chce je vidět šťastnými: „Toto mluvil jsem vám, aby radost má byla ve vás, a aby radost vaše vyvrcholila."

Věrná duše radostí Boha Syna a slávou Boha Otce.

V duši spravedlivé, ustavičně spojené s Kristem Pánem, je stále oslavován Bůh Otec, který vidí v této duši působit zásluhy svého Syna. Bůh Syn se raduje, že ve spravedlivé duši je oslavován Bůh Otec. Láska Boží se vylévá od Boha Otce i Boha Syna na spravedlivou duši, která častým svatým přijímáním upevnila se v zachovávání Božích přikázání a tím i v lásce Boží.

Když Láska zavolá.

Kdo by se divil, že Kristus Pán mluví nyní při svém loučení tolik o lásce. Vždyť láska je to jediné potřebné. A koho by

dal apoštolům za vzor než Sebe. „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele." Všech možných slov a výrazů používá Božský Spasitel, aby apoštolům vyjádřil svoji lásku. A nejenom apoštolům, ale všem budoucím svým učedníkům. Nazývá je dítkami, přáteli... připomíná jim: všecko jsem vám pověděl, všecko vám dávám i život svůj dám za vás. Já jsem si vás vyvolil... Nikdo si nesmí myslit ani z apoštolů, ani z budoucích jejich nástupců, že prokazuje čest Kristu Pánu, když se stává Jeho učedníkem, když se stává knězem, když obětuje svůj život Pánu Bohu jako řeholník nebo jako řeholnice. Kdo povolal, kdo dal milost, to byl Božský Spasitel. Povolání do Církve katolické je nesmírná milost. Oč větší je nadto povolání do stavu kněžského nebo řeholního. Proč povolal? Abychom se chlubili a vynášeli? Proto ne! Ale abychom přinášeli užitek. A užitek aby zůstával. Co je z Boha a z Jeho milosti je silnější než svět a trvalejší než čas. Než začal Božský Spasitel mluvit o nenávisti světa, ještě jednou opakoval svoje přikázání: „To přikazuji vám, abyste se milovali vespolek." Jakoby tím chtěl říci: „Vaše vzájemná láska musí vám vynahradit, co svět vám bude odpírat."

Mocná nenávist a přece bezmocná.

Spolu s Kristem Pánem postihne zloba a nenávist světa také apoštoly a všecky věrné učedníky všech věků. Tábor satanův povede neúnavný boj. Bude si osobovat právo pronásledovat věrné služebníky Boží. Učedníci Kristovi budou mít jediné právo: nechat se pronásledovat, nechat se mučit, nechat se pobíjet. „Kdybyste byli ze světa, svět by miloval své vlastnictví; poněvadž však ze světa nejste, nýbrž já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí." Jako upozorňoval znova a znova Pán Ježíš na potřebu největší oddanosti k Sobě, ustavičného a nejužšího spojení se Sebou, jako stále připomínal nutnost největší vzájemné lásky, tak také znova předpovídal budoucí, ale už nedaleké zkoušky: Pamatujte na to slovo, které jsem já řekl vám: „Není služebník větší nežli jeho pán." Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati. — Tu myslí Božský Spasitel na pronásledování v zemi židovské a od Židů. — Ale toto všecko učiní vám pro jméno mé, poněvadž neznají Toho, jenž mě poslal. Kdybych byl nepřišel, a jim nemluvil, hříchu by neměli, nyní však nemají výmluvy ze hříchu svého. Kdo nenávidí mne, nenávidí i Otce mého. — Marně budou Židé se ohánět Mojžíšovým Zákonem, marně budou říkat: „My také věříme v Boha." Jejich pýcha vedla je k nenávisti ke Kristu Pánu, k Církvi Jím založené na apoštolech a tuto nenávist vztahuje a vztahovat bude na Sebe i Bůh Otec. Tak tomu bude až do konce světa. „Ano přichází hodina, že každý kdo vás zabije, bude se domnívati, že tím Bohu slouží. Ale to vám učiní, poněvadž nepoznali Otce, ani mne."

Kristus—Církev.

Z těchto slov Krista Pána je patrno, že kdo nenávidí Církev Jeho, nenávidí Jej samého, kdo pronásleduje Církev pronásleduje Krista. Co kdo činí a činit bude Církvi katolické, jejím představeným a věřícím, bude učiněno Kristu Pánu, bude učiněno Bohu Otci. V tom smyslu napsal svatý Pavel: „Ode mne však daleko budiž, abych se honosil leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze Něhož svět ukřižován jest mně a já světu. Budoucně nikdo nečiň mi obtíže, neboť já nosím jízvy Pána našeho Ježíše Krista na svém těle." O jakých jízvách mluví svatý Pavel? Byly to jízvy po ranách, které byl utrpěl pro Krista Pána od nepřátel Jeho učení od Židů i od pohanů. Nazývá svoje rány ranami Kristovými. Stotožňuje sebe jako apoštola s Kristem Pánem. A docela správně. Tak to Pán Ježíš prohlásil před svým umučením. Na konci světa vykoná Pán Ježíš veřejný soud nade všemi, kteří Jeho Církev, její kněze, biskupy, papeže, i prosté věřící pronásledovali. Budou odsouzeni, poněvadž se prohřešili na Církvi, která jest tajemným tělem Kristovým: Nenáviděli Mne bez příčiny.

Za Lásku lásku.

Ale všecko zlé proti Kristu, proti apoštolům, proti Církvi bude mít opačné účinky, než chtělo peklo spojené s nepřáteli Krista a Církve. Pronásledováním vzroste láska učedníků Kristových na nejvyšší stupeň. A tato veliká láska přinese nejkrásnější ovoce. Nebe se naplní miliony mučedníků, kteří krví svojí vydali svědectví, jak pochopili Oběť a Lásku Božského Spasitele. Krev mučedníků bude semenem křesťanů. Víra a Církev budou se rozmáhat a šířit po celém světě, jako plameny Ohně, který vyšlehl ze Srdce Ježíšova na Kalvarii a který bouřlivé a prudké vichry pronásledování budou jenom víc a více rozdmýchávat. Duch svatý zapálí tento svatý Oheň Lásky v srdcích apoštolů. A pak už nic na světě tento Oheň neuhasí. Naopak, čím více se peklo bude pokoušet uhášet, tím mocněji bude planout, tím více bude zachvacovat celý svět.

Nyní se apoštolové docela odmlčeli. Přestali se tázat. A dávali najevo jenom velikou sklíčenost. Báli se otázek, poněvadž se báli odpovědí. Všecky odpovědi věstili odchod Krista Pána. A toho se milující apoštolové nejvíce báli. Nedovedli si ještě domyslit, že Pán Ježíš odchází sice na smrt a to na bolestnou smrt, ale že to Jeho bolestné umučení a Smrt budou Mu mostem, po kterém i se svým oslaveným člověčenstvím přejde k Otci: „Nyní však jdu k Tomu, jenž Mě poslal, a nikdo z vás neptá se mne: „Kam jdeš?"

Až svět bude skropen Krví Beránkovou.

Apoštolové také nechápali, že musí Pán Ježíš odejít, podrobit se umučení a smrti, aby mohl přijíti k nim Duch svatý. My

to víme. Duch svatý nemohl přijíti před Kristovou smrtí, poněvadž svět byl ještě ponořen ve špinavých vodách hříchu. A jako při potopě světa, holubička vypuštěná z archy neměla kde usednout pro vody potopy, tak tomu bylo nyní. Duch svatý, znázorněný holubičkou, nemohl spočinout na této zemi dříve, než novozákonní Noe Ježíš Kristus otevře svoje rány, na znamení, že hněv Boží pominul, že zkázonosná moc hříchu a pekla jest u konce. To znamenala slova Božského Spasitele k apoštolům: „Ale já pravdu pravím vám: Jest vám užitečno, abych já odešel, (na smrt), neboť neodejdu-li, Utěšitel nepřijde k vám; odejdu-li, pošlu Ho k vám."

Ve světle Ducha svatého ukáže se v plné ošklivosti temno nevěry.

„A Duch svatý přijda usvědčí svět ze hříchu, že nevěří ve Mne". Svět musí být usvědčen, že není v právu, že nekoná dobré, ale že je ve hříchu, a že se dopouští největšího zločinu, když v Ježíše Krista nevěří a Jeho Církví pohrdá. Ve světle Ducha svatého, když Pravda Boží půjde světem, ukáže se, čím je Víra v Ježíše Krista a čím je nevěra v Něho. Z víry vzejde a bude vzcházet až do konce světa všecko dobré: poznání Pravdy Boží, vzájemná láska lidí všech tříd a postavení, pokoj a mír, pravý pokrok ve všem dobrém, pravá vzdělanost, která poznává jediný cíl lidstva v Bohu. Naproti tomu z nevěry v Ježíše Krista a v Jeho Církev bude pocházet všecko zlo a všecko neštěstí na světě: tma pověr a bludů, nenávist, sváry a války, bezmezné sobectví, utiskování slabých, boje bohatých proti chudým a chudých proti bohatým, nespokojenost, zoufalství, vraždy a sebevraždy, pohanská surovost a neschopnost duchovního pokroku a pravé vzdělanosti na cestě k věčnému cíli. Ty stránky dějin lidstva, kdy vládla nevěra, budou temné. Ty stránky dějin, kdy bojovala a vítězila víra, budou krásné a jasné. Tak Duch svatý usvědčí svět z hříchu, že nevěřil v Ježíše Krista.

Božský svědek Spravedlnosti.

„Duch svatý usvědčí svět ze spravedlnosti, že jdu k Otci, a již neuzříte mne." Svět připravil svému Vykupiteli za všecko dobro, za všecku Lásku, kterou světu přinesl jenom kříž. „Hoden je smrti! — Ukřižuj Ho! — Nechceme, aby tento kraloval nad námi." Takovou odměnu Ježíši Kristu přichystal svět. A to nejenom svět židovský. Také budoucí svět nejednou pošlape spravedlnost nejhanebnějším způsobem v boji proti Jménu Ježíše Krista. Co svět odepřel Ježíši Kristu, to Mu dá Bůh Otec, jenž je nejvýš Spravedlivý. Bůh Otec připraví Synu svému

odměnu za Synovskou poslušnost v nekonečné slávě na své pravici. Apoštolové nebudou moci patřiti nyní na tuto slávu Boha Syna na pravici Boha Otce. Ale budou mít důkaz, že tomu skutečně tak jest. Příchod Ducha svatého na apoštoly a působení Ducha svatého v Církvi svaté bude nezvratným důkazem, že Ježíš Kristus byl tím, čím, se nazýval: pravým Synem Božím. Kdyby Synem Božím nebyl, nesplnilo by se Jeho přislíbení o seslání Ducha svatého. Duch svatý bude s Církví Ježíše Krista až do skonání světa. On bude řídit Církev skrze nástupce svatého Petra, On bude Církvi svaté dávat dar neomylnosti v učení Ježíše Krista, On bude skrze svátost biřmování činiti ze slabých lidí statečné bojovníky Kristovy. A tak bude svědčit, že Ježíš Kristus „vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího."

Duch pýchy a neposlušnosti navždy odsouzen.

„Duch svatý bude konečně svědčit, že kníže tohoto světa je již odsouzen." Ďábel od hříchu Adama a Evy činil si nárok na neomezené a trvalé panství nad světem a nade všemi lidmi. Od prvotného hříchu až do této chvíle ani jedna duše nepřekročila bránu nebes. Ani spravedliví Starého Zákona nemohli vejíti pro hřích dědičný. Všecko lidstvo bylo poskvrněno ďábelskou zlobou a kalem hříchu. Nebylo možno otevřít nebe, jež zavřel soud Boží nad člověkem, který se v ráji dobrovolně poddal zlému duchu, a Bohu poslušnost odepřel. Soud spravedlnosti Boží zněl: „Jaká urážka, takový trest. Až bude za nekonečnou urážku Boží složeno nekonečné zadostučinění, bude zrušen rozsudek, který lidstvu zavřel nebe. Až propast neposlušnosti prvních lidí bude vyplněna rovnou poslušností, otevře se nebe, a člověk přestane být otrokem toho, jemuž se dobrovolně poddal prvním hříchem." Tomuto rozsudku Božímu bude smrtí Syna Božího učiněno zadost. Pokuta a kletba hříchu bude s lidstva sňata. Za neposlušnost Adama a Evy, bude Bohu Otci podána poslušnost druhého Adama — Ježíše Krista. A od tohoto okamžiku začnou se obsazovat v nebi místa, která byla opuštěna padlými anděly. První vejdou do slávy Boží starozákonní spravedlivci: a potom další a další ze všech národů, ze všech věků... Lidé zasednou na místech bývalých andělů. Tak bude obnoven soud nad pyšnými anděly, budou znova odsouzeni, bude odsouzena jejich pýcha, jejich neposlušnost. Syn Boží ukázal tvorům, jak třeba poslouchat. Z lásky k Otci stal se poslušným až k smrti kříže. Pokorou a poslušností Syna Božího bude pomoženo lidem, protože byli lží satanovou oklamáni a svedeni. Pokorou a poslušností Syna Božího bude však také navždy potvrzen rozsudek nad zavrženými anděly. Pro ně nebylo omluvy, že byli svedeni. Anděly nikdo nesváděl a přece zhřešili. „Kníže tohoto světa je již odsouzen."

Ani tyto květy nerozkvétají všecky najednou.

To, co doposud Pán Ježíš apoštoly naučil, bylo převzácné jádro Boží pravdy. Toto jádro mělo vyrůst a působením Ducha svatého mělo se rozvíjet víc a více během staletí. Nové a nové nádherné květy měly se zjevovat užaslým duševním zrakům apoštolů a budoucí Církve. Všecky ty květy Božích pravd budou obsaženy jako v zárodku ve Zjevení Krista Pána. Apoštolové nejsou ještě nyní schopni, aby všecky ty pravdy pojali a pochopili. Jako na stromě nerozvinou se všecky květy najednou. Některé zůstávají zavinuté v pupenech. Až přijde jejich čas, také ony rozkvetou. V tom smyslu řekl Božský Spasitel apoštolům: „Ještě mnoho mám mluviti vám, ale nemůžete to nyní snésti. Když však přijde onen Duch pravdy, naučí vás všeliké pravdě."

Nový článek víry.

Na příklad: Roku 1854 prohlásila Církev katolická za článek víry a za zjevenou pravdu: Ze všech lidí byla jediná Panna Maria zvláštní výsadou vzhledem na zásluhy Ježíše Krista uchráněna hříchu dědičného od prvního okamžiku svého Početí. Jest tedy Ona jediná z celého lidstva bez poskvrny hříchu Počatá.

Květ, který nerozvitý, naplňoval už od počátku všecko svojí vůní.

Až do uvedeného roku 1854 byla tato pravda našeho svatého náboženství jako nerozvitý pupen jednoho z nejnádhernějších květů, jež Církev svatá má v Božím Zjevení. Celá Církev po všecka staletí dýchala vůni tohoto květu, tušila jeho neskonalou krásu. Svatí učitelé církevní od dob apoštolských o něm psali. Církev ve svých modlitbách vzpomínala, věřící s neomylnou láskou uctívali. Ale ještě celý svět nemohl patřit na plnou krásu této zjevené Pravdy. Církev až do té chvíle neučinila závazného prohlášení o této pravdě. Až Duch svatý pokynul. Neomylná hlava Církve svaté prohlásila tuto pravdu za část Zjeveního Božího. Nikdo, kdo chce být spasen, nemůže říci: Nevěřím.

Zjevení Boží obsahovalo tuto pravdu.

A přece byla tato pravda obsažena ve Zjevení Božím Starého i Nového Zákona. Co jiného mohla znamenati slova, která promluvil Hospodin k hadovi-satanovi, v ráji: „Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a Ženou, mezi potomstvem tvým a potomstvem jejím. Ona rozdrtí hlavu tvou, kdežto ty budeš úklady činiti Její patě." I. Moj. 3. Nemohla tato slova znamenat nic jiného než: „Světu bude dána Žena, které se peklo nikdy hří-

chem nedotkne. A tak bude naprosté nepřátelství mezi Ní, která hříchu ani nejmenšího nikdy neměla a mezi původcem hříchu. A tato Neposkvrněná Žena rozdrtí svým Synem moc ďábla, který nikdy ani okamžik neměl nad Ní práva a moci."

Co jiného mohla znamenat slova archanděla Gabriela při zvěstování: „Zdráva buď, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná's ty mezi ženami." Archanděl všemi slovy pozdravu pečetí pravdu, že Panna Maria, Matka Spasitelova, jest plná milosti Boží, že hřích v Ní nikdy neměl místa, ani hřích dědičný, že jest počatá bez poskvrny hříchu.

Pravda tak stará jako Církev.

Církev katolická, když prohlásila ústy tehdejšího papeže Pia IX. článek víry o Nesposkvrněném Početí Panny Marie, neprohlásila nějakou novou pravdu, která by nebyla obsažena ve Zjevení Božím. Jenom tuto opravdu rozvinula, ukázala její podklad ve Zjevení Božím, ukázala krásu této pravdy, připomenula nesmírný význam a užitek jedinečného privilegia Rodičky Boží, podala všem věřícím důvod k násobení úcty, důvěry a lásky k Neposkvrněné Matce Boží a důvod k největší vděčnosti k Nejsvětější Trojici, která povznesla v Rodičce Boží člověka nade všecky kůry andělské k nejvyšší důstojnosti.

Duch svatý činí, co Pán Ježíš slíbil.

Prohlášení této pravdy a každé jiné v Církvi katolické je dílem Ducha svatého, jak to Kristus Pán apoštolům přislíbil: „Duch svatý naučí vás veliké pravdě." Při této příležitosti, když přisliboval Ducha svatého, naznačil také Kristus Pán, jaký je poměr mezi Otcem a Duchem svatým, a mezi Duchem svatým a Bohem Synem.

Duch svatý vychází od Otce skrze Syna.

„On mě oslaví, neboť z mého vezme a zvěstuje vám." To jest poměr mezi Bohem Synem a Duchem svatým. Duch svatý vychází od věčnosti od Syna, to znamená od věčnosti béře svoji Božskou bytnost se všemi Božskými vlastnostmi od Boha Syna. Poněvadž už dříve Pán Ježíš naznačil: ‚že Duch svatý vychází od Otce, je z těchto slov zřejmo, že Duch svatý od Otce i Syna zároveň vychází. A to ne zvlášť od Otce a zvlášť od Syna, nýbrž zároveň od Otce skrze Syna. Bůh Syn béře svoji Božskou bytost i se všemi Božskými vlastnostmi od věčnosti z Boha Otce.' „Všecko, cokoli má Otec, mé jest." Když Bůh Syn má všecko od Otce a z Otce, má od Něho i věčné vycházení Ducha svatého.

V čem je rozdíl mezi Třemi Božskými Osobami.

Ze slov Božského Spasitele otevírají se nám ubohým nicotným tvorům hlubiny Božského Života Nejsvětější Trojice. V prostinkých slovech Božského Spasitele ukazuje se nám jako v oslňujících záblescích vzájemný poměr tří Božských Osob, věčný Jejich Život. Co jsou i miliony let proti věčnosti. Bůh v Nejsvětější Trojici jest věčný. Nebylo andělů, nebylo světa, nebylo člověka, v nedohledné věčnosti byl Bůh Otec, Syn, a Duch svatý. Otec Bůh, Syn Bůh, Duch svatý Bůh a přece jediný Bůh v jediné Božské podstatě. Otec je rozdílný od Syna a je rozdílný od Ducha svatého. Syn je rozdílný od Otce a rozdílný od Ducha svatého. Duch svatý je rozdílný od Otce a rozdílný od Syna. A přece všecky Božské vlastnosti mají společné. V čem se tedy od sebe liší?

Tři Božské Osoby se liší od sebe jedině původem. Bůh Otec je od věčnosti sám od sebe. Bůh Syn je od věčnosti od Otce zplozen. Duch svatý od věčnosti od Otce skrze Syna vychází. Toto víme o Nejsvětější Trojici z úst samého Syna Božího. Radujeme se. Radujeme se z toho, že Nejsvětější Trojice jest, že se Tři Božské Osoby nekonečně milují, a že my nicotní tvorové byli jsme povzneseni ze své nicoty k podílu na věčném Životě, věčné Lásce a věčné Radosti Nejsvětější Trojice vtělením a zásluhami Syna Božího.

Určení času.

Jenom „maličko času“ dělilo Krista Pána od smrti a apoštoly od největšího zármutku. Apoštolové tomu stále nemohli uvěřit. „Co je to, co nám praví: Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mě — a poněvadž jdu k Otci.“ „Co je to, co dí: Maličko? Nevíme, co praví.“

Krátký zármutek, věčná radost.

Pánu Ježíši bylo apoštolů nesmírně líto. Nemyslil ve své veliké lásce k apoštolům na své utrpení. Myslil jen na své miláčky, jako otec, který připravuje své dítky na těžké zkoušky. Těšil je, jak mohl nejkrásnějšími slovy. A opakoval ta slova, aby si na ně apoštolové vzpoměli: „Vy se budete rmoutiti, ale zármutek váš obrátí se v radost.“

„Opět vás uzřím, a radovati se bude srdce vaše a radost vaši vám nikdo neodejme.“

Věčná radost se rodí z posvěcené bolesti.

Božský Spasitel viděl vševědoucím okem hrůzy svého umučení, své smrti. Doposud apoštolům bylo tak dobře. Měli svého Pastýře. Jako ovečky byli shromážděni kolem Něho. Ale už v

zápětí se vyplní slovo prorokovo: „Bíti budu pastýře." Co si počnou ovečky? Ten jejich strašný zmatek! Budou bez pastýře, rozprchnou se. Jak jim bude smutno bez Něho, jak k smrti smutno jim bude, až budou z daleka přihlížeti k Jeho smrti. Ale Božský Spasitel ví a připomíná to apoštolům, že je třeba bolesti, aby vzešla radost. Jako žena, když rodí, má bolesti. Ale za ty bolesti bude mít radost. Bolesti jsou krátké, radost bude trvalá. A tak i apoštolové: „Zármutek váš obrátí se v radost." Z bolestí Spasitelových zrodí se Církev, nový svět, nový Život, nová Naděje, věčná Radost.

Kdy přestanou dotazy.

A zase v duchu vidí Božský Spasitel apoštoly, až Ho uvidí po slavném Zmrtvýchvstání, oslaveného, a až Ho uvidí jednou ve Slávě Otcově. „Radovati se bude srdce vaše a radost vaši vám nikdo neodejme." A tak apoštolové budou vzorem a příkladem všem duším. Každá vyvolená duše bude k věčné a nepomíjející radosti a slávě kráčet cestou křížovou. A pak: „V ten den nebudete se mně tázati po ničem." Sláva zmrtvýchvstání bude odpovědí na všecky možné otázky: Náš Ježíš je všemohoucí, živý a nesmrtelný. On je s námi, On nám může dát všecko. Kdo by se bál. Utrpení a strasti pominou, ale On zůstane.

Jen vzhůru srdce.

A tu dává Božský Spasitel apoštolům povzbuzení k modlitbě, aby se za všecko modlili, za všecko prosili, že Bůh Otec jim ničeho neodepře, protože věřili v Syna a milovali Ho a šli za Ním. Apoštolové začali ujišťovat Pána Ježíše, že Mu již rozumí, začali Ho ujišťovat všichni svojí oddaností a nezlomnou vírou. Ježíš jim odpověděl: „Nyní věříte? Hle, přichází hodina a již je tu, že se rozprchnete, každý do svého a mě samotna necháte, ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou. Tyto věci jsem vám mluvil, abyste měli ve mně pokoj. Na světě budete míti soužení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět."

Slabost přikrývala jiskry víry.

Svatý Augustin velice pěkně praví o dětinné sebedůvěře apoštolů: „Oni tak málo rozuměli, že ani tomu nerozuměli, že nerozumějí." Božský Spasitel končí svoji řeč na rozloučenou, upozorňuje apoštoly na jejich slabost, ale nevytýká jim ničeho. Síla slabostí se zdokonaluje. To později apoštolové poznají. Zatím nechť si zachovají jiskřičku důvěry. Tato jiskra se opět rozhoří v mohutný plamen víry, naděje a lásky. Ježíš Kristus ukáže se jako vítěz nad světem a nad ďáblem, vítězem nad hříchem a nad smrtí nejenom jako Bůh, ale jako člověk, jako druhý Adam,

jako hlava člověčenstva, jako Vůdce a Pastýř. Nejenom On bude vítězem, ale vítězi budou také všichni, kteří stáli věrně při Něm, tedy v první řadě apoštolové.

JEŽÍŠ KRISTUS SE MODLÍ JAKO VELEKNĚZ A PROSTŘEDNÍK NÁŠ U BOHA OTCE.

Otče, oslav Syna svého — V Něm má lidstvo život věčný — Když poznává Tebe a Jeho — Apoštolové první uvěřili — a po nich uvěří druzí — Jsou Mým majetkem — Odevzdávám je Tobě — Zachovej je, aby byli jedno — aby měli radost moji v sobě — Dal jsem jim slovo Tvé — Posvěť je v pravdě — Já posvěcuji Sebe sama za ně — Prosím i za ty, kteří uvěří skrze ně — aby jedno byli — Já v nich a Ty ve mně — Otče, chci, aby viděli slávu mou.

Jan 17, 1-26.

Tyto věci promluviv Ježíš, pozdvihl očí k nebi a řekl: „Otče, přišla hodina; oslav Syna svého, aby Syn tvůj oslavil tebe, ježto jsi mu dal moc nade vším lidstvem, aby dal život věčný všem, které jsi dal jemu.

To pak jest život věčný, aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista.

Já jsem tě oslavil na zemi, dokonav dílo, které jsi mi dal, abych je učinil. A nyní oslav mě ty, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u tebe, prve nežli svět byl."

„Oznámil jsem jméno tvé lidem, které jsi mi dal ze světa. — Tvoji byli, a mně jsi je dal, a slovo tvé zachovali. — Nyní poznali, že všecko, co jsi mi dal, jest od tebe, neboť slova, která jsi mi dal, dal jsem jim, a oni je přijali a vpravdě poznali, že jsem vyšel od tebe a uvěřili, že ty jsi mě poslal."

„Já za ně prosím. Neprosím to za svět, nýbrž za ty, které jsi mi dal, neboť tvoji jsou, — všecko, co jest mé, je tvoje, a co je tvé, jest moje, — a jsem v nich oslaven. A již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jako my.

Když jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve jménu tvém; ochránil jsem ty, které jsi mi dal, a nikdo z nich nezahynul, leč jen ten syn záhuby, aby se splnilo Písmo.

Nyní však jdu k tobě a toto mluvím ve světě, aby měli radost moji v sobě vrcholnou. Já jsem jim dal slovo tvé a svět pojal nenávist proti nim, poněvadž nejsou ze světa, jako ani já ze světa nejsem. Neprosím, abys je vzal ze světa, nýbrž abys je ochránil zlého.

Ze světa nejsou, jako ani já nejsem ze světa. Posvěť je v pravdě; slovo tvé jest pravda. Jako jsi ty mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět. A já posvěcuji sebe sama za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě."

„Neprosím pak toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne, aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi ty mě poslal.

A já jsem jim dal slávu, kterou jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my jedno jsme: já v nich a ty ve mně, aby byli v jednotě dokonalé, by svět poznal, že jsi ty mne poslal a že jsi je miloval, jako jsi miloval mne.

Otče, chci, aby, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, by viděli slávu mou, kterou jsi mi dal, neboť jsi mě miloval před stvořením světa.

Otče spravedlivý, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal; i tito poznali, že ty jsi mě poslal. A v známost uvedl jsem jim jméno tvé a v známost uvedu, aby ta láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich i já v nich."

*

Srdce Ježíšovo v plamenech.

Poslední večeři, všecky svoje připomínky, a konečně celý svůj život s apoštoly, a celý svůj život na této zemi před svojí smrtí a před svým oslavením, zakončil Božský Spasitel modlitbou k Bohu Otci. Ještě neslyšeli apoštolové Pána Ježíše se modlit hlasitě jako nyní. Konával ovšem s apoštoly modlitby, ale to byly modlitby všem známé ponejvíce z žalmů. Své modlitby konával Pán Ježíš o samotě, často v noci. Sám se svým Otcem rozmlouval, Jemu vzdával Synovskou úctu, Jemu děkoval za všecku Lásku pro Sebe i pro lidi, Jej odprošoval a připravoval smíření s hříšníky, a prosil za dary a milosti pro apoštoly a pro celý svět, zvláště však pro Církev svoji. Modlitby Krista Pána bývaly tak důvěrné, tak vroucí, že apoštolové jako svědkové těchto modliteb zatoužili tak se modlit, jak jejich Mistr se modlíval. „Pane nauč se nás modliti!" A Božský Spasitel vyhověl jejich přání a naučil se jich modlit modlitbu podobnou, jak On sám konával: Otče náš. Otče náš je modlitba, která vyšla ze Srdce Ježíšova, zaníceného nevýslovnou Láskou k Bohu Otci. Ničeho jiného si nepřál Pán Ježíš, než aby s toutéž láskou se modlila všecka srdce lidská: aby přesvaté Jméno Boží bylo nade všecko ctěno, aby Království Boží na zemi, to jest Církev, po celém světě se rozšiřovalo, aby Vůle Boží všem byla svatá. To jsou zájmy Boží, zájmy Otce nebeského.

Při Mši svaté.

Modlitba, kterou konal Božský Spasitel při poslední večeři byla vlastně rozšířený Otčenáš. Proto Církev svatá vložila Otče náš do Mše svaté, abychom tu spolu s Kristem Pánem

Ježíš zkormoutil se v duchu a prohlásil: „V pravdě, vpravdě pravím vám: Jeden z vás mne zradí“
Jan 13, 21.

a v duchu velekněžské Jeho modlitby při nekrvavé Oběti modlil se za zájmy Boží, zájmy Církve svaté a za potřeby své.

Nezůstávej u země.

„Pozdvihl oči k nebi." Ještě více než oči, povznesla se duše Božského Spasitele k nebi k Otci svému. Jak krásně se modlí, když také naše duše nezůstane při modlitbě na zemi, ale povznese se k trůnu Božímu. Křesťan, který žije v milosti Boží, má Pána Boha tak blízko, ve své duši. Tělo a duše je chrámem Nejsvětější Trojice. Tu se Mu máme stále klanět, Jemu děkovat a Ho za chyby své odprošovat.

S modlitbou spojená ochota k oběti.

Pán Ježíš s dětinnou vroucností obrací se k Otci, s Nímž byl neustále spojen svou Božskou podstatou a nazývá Ho nejsladším jménem: Otče! Přišla hodina. — Kolikrát už dříve mluvíval Pán Ježíš s Otcem nebeským o této hodině ponížení a utrpení, odsouzení od světa a smrti. Ačkoliv měla být tak strašná tato hodina, jako nic na světě, přece Pán Ježíš dal kolikrát už dříve najevo, že se na tuto hodinu těší. Ačkoliv věděl, že se mu v utrpení nedostane žádné úlevy, že bude musit až do poslední kapky vypít kalich hořkosti, přece se těšil.

Každá svatá duše bude paprskem slávy Boží.

Pán Ježíš otevírá hlubiny své Božskolidské Duše. Celý pozemský svůj život byl Syn Boží veden jedinou myšlenkou: oslavit Boha Otce, oslavit Ho nejdokonalejším způsobem pro celou věčnost. Dílo oslavy Otcovy na zemi bude brzy dokonáno a bude pokračovat a růst na zemi v Církvi svaté. Na konci světa bude toto dílo zhodnoceno v nesčíslných duších. Ve věčné slávě Otce, Syna a Ducha svatého budou spasené duše jako nové paprsky slávy kolem Nejsvětější Trojice. A zásluhu o tyto nádherné paprsky slávy v koruně Boha Otce bude mít Bůh Syn.

Okamžik se skládá z ještě menších částeček času.

Z čeho se skládá život člověka? Z okamžiků. A z čeho se skládají okamžiky? Z nepatrných zlomků času. A všecky okamžiky, a všecky i nejmenší zlomky okamžiků celého svého života použil Kristus Pán k tomu, aby Otci zjednal co největší čest a slávu. Mohl říci: Já jsem Tě oslavil na zemi, dokonav dílo, které jsi mi dal, abych je učinil... Oznámil jsem Jméno Tvé lidem, které jsi mi dal ze světa... Tak Pán Ježíš nejenom volal k Otci: „Posvěť se Jméno Tvé" ale také každičkým zlomkem okamžiku svatými skutky pokory, poslušnosti, tichosti, odříkání, utrpení a smrti pečoval o oslavení Jména Otce svého. A

nejenom sám tak činil, ale postaral se, aby také lidé Jméno Otcovo oslavovali: apoštolové a učedníci. Vyučoval a vychovával je, takže poznali, že všecko, co má Syn je od Otce, že Syn od Otce vyšel, že Otec Ho na svět poslal. Tak poznali Lásku Otcovu, a zamilovali si Otce z lásky k Synu. Jako Pán Ježíš miloval Otce svého, tak naučil Otce milovat i ty, které Mu Otec dal a svěřil.

Až jednou uzříme Korunu slávy Ježíše Krista.

Bůh Otec bude oslaven v lidech, jimž skrze Ježíše Krista bude dán život věčný. Ale nade všecko bude slávou Otcovou vtělený Syn Boží sám. Otec od věčnosti se dělil se Synem o svoji slávu. Nyní však má míti podíl na slávě Otcově také člověčenství Krista Pána. A za to se přimlouvá Pán Ježíš na počátku své modlitby: „Otče, přišla hodina; oslav Syna svého . ."
A když se tak stane, a Syn Boží bude oslaven Zmrtvýchvstáním a Nanebevstoupením, bude pak na věky neskonalou Slávou nebeského Otce: „aby Syn Tvůj oslavil Tebe."

Co pro nás z první části velekněžské modlitby Spasitelovy?

Co bylo pro apoštoly a co zbývá pro nás z první části modlitby Božského Spasitele? Jedinká věta, ale nesmírně vzácná svým obsahem: „To pak jest život věčný, aby poznali Tebe, jediného pravého Boha, a Toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista." Všecko tvorstvo pomine, jedině Bůh zůstane. Ve tvorstvu není cíl člověka. Ale všecko tvorstvo má nám napomáhat k tomu, abychom dosáhli cíle svého v Pánu Bohu. Na naší dobré vůli a na naší modlitbě o pomoc záleží, abychom všemi silami toužili po Pánu Bohu, abychom všecko, co konáme, konali k Jeho cti a chvále. Pán Ježíš je nám k tomu vzorem a příkladem, Duch svatý svojí milostí je nám Pomocníkem.

Zachyťme i zlomky okamžiků pro věčnost!

„Všecko mohu v Tom, který mne posiluje." Uctíváme nejsvětější Srdce Pána Ježíše. Od rána do večera, od večera do rána, všecky okamžiky našeho života, a všecky zlomky okamžiků, zasvěťme Láskyplnému Srdci Ježíšovu. To znamená: spojme svůj život s tím, co On vykonal na zemi k věčné oslavě Otce svého a k oslavě Své jako náš Prostředník. Buďme malou rybičkou v nesmírném moři Jeho Božskolidské Lásky, buďme jiskřičkou v Ohni, který přinesl na svět.

Všecko pro splnění první prosby Otčenáše.

Když se modlíme Otče náš anebo kteroukoliv modlitbu, když jsme na Mši svaté, když jsme u svatého přijímání, spojme se

s velekněžskou modlitbou a se všemi modlitbami, které Božský Spasitel na světě konal a s úmyslem, který především měl na mysli Pán Ježíš, když se modlil k Otci svému „Posvěť se Jméno Tvé!"

Bůh musí kralovat!

V Otčenáši na druhém místě prosíme: „Přijď království tvé!" Tak nás tomu Božský Spasitel naučil. Za jaké království prosíme? Především, aby Ježíš Kristus skrze víru, naději a lásku kraloval v našich duších, abychom s Ním a s Bohem Otcem i Duchem svatým byli co nejtěsněji spojeni, abychom byli úplně majetkem Božím, my Jeho a On náš. Kde Bůh kraluje v duši, tam je bezpečnost, tam je radost, tam je všecko.

Proti království Božímu.

Božský Spasitel v druhé řadě se ve své velekněžské modlitbě modlil za první Církev, to jest za apoštoly. Ve své vševědoucí duši viděl svět rozdělený na ty, kteří v Něho uvěří a na ty, kteří neuvěří. Za ty, kteří splnili a budou plnit první podmínku spásy, se Pán Ježíš modlil. To byli především apoštolové. „Já za ně prosím, za ty, které jsi mi dal. Všecko, co jest mé, je tvoje, a co je tvé, jest moje . . ., jsem v nich oslaven." Na světě měl Pán Ježíš velikou péči o apoštoly. Dokud byli pod Jeho ochranou, svět a peklo nemohly jim ublížit. Sotva odejde, vrhne se tento dvojí nepřítel na ně. Vrhne se na ně s toutéž zlobou, s jakou se nyní chystá na Něho samého. „Otče svatý, zachovej je ve svém Jménu, aby byli jedno, jako my. Já jsem jim dal slovo Tvé a svět pojal nenávist proti nim, poněvadž nejsou ze světa, jako ani já ze světa nejsem."

Na začátku i na konci.

S bolestí zmiňuje se Kristus Pán o „synu záhuby." Nejmenuje ho. Kolik takových „synů věčné smrti" vyvstane proti Jeho Církvi než přijde konečně ten poslední před koncem světa. Svatý Pavel o něm mluví v druhém listě k Thesalonickým: „Nikdo vás nesveď nižádným způsobem, neboť den Páně nenastane, leč prve přijde odpad, a objeví se člověk hříchu, syn záhuby; protivník, jenž se bude povyšovat proti všemu, co slove Bohem aneb čemu se vzdává pocta Božská. Posadí se dokonce ve chrámě Božím a bude si počínati, jako by byl Bohem." 2. Thesal. 2, 3—4.

Peklo a svět se spojí do boje proti apoštolům.

Božský Spasitel vyprošoval apoštolům ochranu svého Otce pro celé jejich působení zde na světě. Vyprošoval jim, aby

s Ním i mezi sebou byli sjednoceni, aby obstáli v boji, jenž proti nim pozdvihne svět z návodu pekla. Když prosil Pán Ježíš za apoštoly, měl na mysli i jejich nástupce, představené Církve. Když se zmínil o Jidášovi a nazval ho „synem záhuby", viděl i budoucí „syny záhuby", kteří opustili jednotu s Bohem a Církví. Chtěli zahubit Církev, ale zahubili sebe. Tu měl Kristus Pán na mysli onu stránku Království Božího na zemi, na niž apoštolové neměli vlivu.

Vnitřní síla Církve Kristovy.

„Posvěť je v pravdě." Těmito slovy obrací se Pán Ježíš ku kladné, činné a vnitřní stránce Království Božího, Církve apoštolů. Svět až do příchodu Vykupitelova byl plný lži. Plevel satanovy lži rozmnožil se nade všecko pomyšlení. Pravda Boží byla takřka udušena v záplavě lži. Ve lži je věčná záhuba pro duše lidské. V Boží Pravdě je pro ně věčný život. Božský Spasitel žádá od Otce, aby bojovníci za Boží Pravdu byli touto Pravdou posvěceni, to jest proniknuti skrz naskrz. Pravda Boží je síla a moc. Ty, kteří ji přijímají, posvěcuje a dává jim moc, která přemáhá všecko. Apoštolové proniknuti učením Pána Ježíše přemohou svět. To znamená: apoštolové i jejich nástupci v Církvi svaté slovem Božím, slovem Pravdy obrátí nesčíslné duše od života světského a hříšného k životu spravedlivému a svatému, vytrhnou je světu a získají je Kristu.

V čem je život a v čem je smrt.

Všecko dílo Krista Pána mělo jediný účel na zemi: posvětit duše. Posvěcení člověka záleží v odtržení jeho od světa a ve spojení s Bohem. Odtrhnout se od světa, od jeho pomíjejících požitků a od světsky smýšlejících lidí není lehké. Tu je třeba podstoupiti urputný boj, který se rovná boji smrti. V tomto boji zvítězí, kdo přetrhá všecka pouta se světem. I když žije ve světě, nežije se světem, a nežije světu. Takový apoštol, takový křesťan světu odumřel a žije s Bohem a žije Bohu. Očím lidí tohoto světa se zdá takový život být smrtí za živa. Před Pánem Bohem je jedině takový život v odtržení od světa a ve spojení s Ním „v pravdě" životem. Hmotný svět se vším, co sladkého člověku dává, je neodvolatelně určen k zániku. To, co je spojeno s Bohem, je určeno k věčnému trvání a k věčnému životu. Takže velice se klame, kdo chvilečku světského života považuje za „život". To však není pravý „život", nýbrž jenom, jak Písmo svaté praví, pára, dým, zárodek blízké smrti. Pravý „život" to nemůže být. Opravdový život nemá v sobě ničeho z pomíjejícnosti a ze smrti, protože je spojen s věčným Bohem a s Jeho věčným Životem. Spojení duše s Bohem jmenujeme „posvěcením" člověka. Posvěcení nám umožnil Pán Ježíš svojí Obětí na

kříži. Proto Božský Spasitel řekl ve své velekněžské modlitbě: „A já posvěcuji sebe sama za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě."

Memento Pána Ježíše za nás.

Jak šťastni byli apoštolové, když Kristus Pán s takovou vroucností a naléhavostí za ně prosil u Boha Otce. Byli prvotinami Církve, základem Království Božího na zemi. Přejme apoštolům veliké lásky Božského Spasitele. Jako miloval apoštoly, tak miloval a miluje také nás. Také za nás všecky se modlil Pán Ježíš v poslední části své velekněžské modlitby. Jsa vševědoucí viděl nás tehdy všecky, když volal k Otci: „Neprosím pak toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne. . ." Jaká to sladká myšlenka: Pán Ježíš na mně už tehdy myslil, On se za mne modlil, při každé Mši svaté se děje totéž duchovním způsobem: myslí na každého z nás, obětuje se za nás, miluje nás, chce nás spasit.

Církev, Kristova choť, a druhé Tajemné Tělo Kristovo.

Čím nás chce zachránit Božský Spasitel? Co nám vyprošuje u Boha Otce? „Aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli. . ." Co zachraňuje klasy na poli, že nejsou vichry a bouřemi polámany a zničeny? Jsou všecky v jednotě, společně se opírají větrům. Tak Kristus Pán chce mít svoje učedníky v dokonalé jednotě v Církvi svaté. Tu jest ještě dokonalejší jednota než u klasů na poli. Církev je tak šťastná, že tvoří nejenom jednotu svých členů, ale je také sjednocena se svým Božským Zakladatelem. Je s Ním ustavičně spojena nejenom zevnějším způsobem: Jeho učením a Jeho přikázaními, ale i způsobem vnitřním, tajemným. To si vyprosil Pán Ježíš od Otce pro svoji Církev, aby byla Jeho Chotí a tím i Jeho Tělem. Jak svatý apoštol Pavel napsal v listě k Efeským: „Otec . . . . všecko podal pod nohy Jeho, a Jeho dal za hlavu Církvi, která jest tělem Jeho, plností Toho, jenž všecko ve všem naplňuje." Ev. I, 23. Svatý Pavel přirovnává jednotu a spojení manželů k jednotě a spojení Krista, Božského Ženicha a Církve, jeho choti. „Mužové mají milovati své manželky jako tělo své. Kdo miluje svou manželku, sama sebe miluje; nikdo zajisté nikdy neměl v nenávisti těla svého, nýbrž živí a chová je jakož i Kristus živí a chová Církev svou, poněvadž jsme údy těla jeho." Ef. 5, 29—30.

Sláva a krása Církve jako Choti Ježíše Krista v jednotě s Ním.

Tuto jednotu Církve chtěl mít Božský Spasitel jako důkaz svého Vykupitelského poslání pro svět. „By svět uvěřil, že jsi Ty mě poslal." „. . . a že jsi je miloval, jako jsi miloval mne."

Všecko, co není z Boha a co není spojeno s Bohem, časem se rozpadá a hyne. Co Bůh pozdvihne k Sobě, tomu dává tím i podíl na své věčné slávě. Církev, skládající se ze smrtelných lidí, pozdvihl Syn Boží k Sobě, učinil ji svou chotí, svým druhým tajemným tělem. Tím Církvi dal podíl na věčném životě Božím a na věčné Slávě Boží. Odlesk této budoucí věčné slávy Církve Kristovy je již nyní na Ní patrný. Celý svět chtěj nechtěj musí na Církvi katolické obdivovat krásu a slávu dokonalé jednoty ve spojení s Kristem Pánem. Nikde a nikdy v dějinách lidstva nebylo a není nic podobného.

Jedna hlava, jedno učení.

Krásná a slavná je Církev v jednotě svých dítek poddaných jedné hlavě, náměstku Kristovu, nástupci svatého Petra, papeži římskému. Církev Kristova je velikou rodinou, která jest spojena láskou a poslušností kolem společného Otce. Ne nadarmo říká Církev svému představenému svatý Otec. „A já jsem jim dal slávu, kterou jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my jedno jsme: já v nich a ty ve mně..." Krásná a slavná je Církev Kristova v dokonalé jednotě víry v učení Ježíše Krista. Po devatenáct staletí zachovává Slovo Božského Zakladatele neporušené. Nechá se pronásledovat, nechá se mučit, nechá se trhat, ale dokonale zachovává jednotu víry, aby vyplnila Jeho přání a rozkaz: „Učte zachovávat všecko, co jsem přikázal vám." Ježíš Kristus udržuje jednotu své Církve osobou svého náměstka, papeže římského a neomylnou Pravdou svého učení.

Jedny svátosti a jedna milost.

Nejkrásnějším a nejslavnějším pojítkem Církve v jednu svatou rodinu jest Ježíš Kristus sám a Jeho milost, jak nám ji uděluje ve svátostech. Svátosti hodně přijaté činí člověka živým údem Církve, jako choti Kristovy. Těžký hřích nevylučuje sice z Církve, ale působí, že se katolický křesťan stává odumřelou částkou Církve, druhého tajemného Těla Kristova a ztrácí nároky na život věčný. Svátost pokání s lítostí a skroušeností přijatá oživuje, co bylo mrtvé, a vrací nároky na život věčný ve spojení s Kristem Pánem. Rovněž tak jako svátost pokání činí z mrtvého údu Těla Kristova úd živý, působí i první svátost: křest. Hřích dědičný činí člověka neschopným spojení s Církví, neposkvrněnou chotí Kristovou. Svátost křtu dává pokřtěnému nový nadpřirozený život milosti ze zásluh Kristových. Jak svatý Pavel píše: „Muži milujte své manželky, jakož i Kristus miloval Církev a vydal sebe sama za ni, aby ji posvětil, očistě ji koupelí vodní při slově (křtu svatého), aby sám sobě představil Církev jako slavnou, jako takovou, která by neměla poskvrny ani vrásky neb něco podobného, nýbrž aby byla svatá a bezúhonná." Ef. 5, 25—27.

Milost posvěcující ze sedmera svátostí je slavným pojítkem a jediným pojítkem Církve a všech jejích členů s Kristem Pánem. Milost posvěcující je stvořený dar Ducha svatého. Je to dar ze všech stvořených darů Božích nejvzácnější a nejpotřebnější. Žít v milosti Boží, bez těžkého hříchu, musí být nejpřednější starostí každého, kdo miluje Ježíše Krista, kdo miluje Jeho Církev a kdo miluje svoji duši. Žít v milosti Boží znamená být spojen s Ježíšem Kristem a Jeho chotí Církví katolickou. To je to, zač prosil Pán Ježíš, když se ku konci velekněžské modlitby modlil za všecky, kteří uvěří skrze slovo apoštolů, aby byli jedno, v jednotě dokonalé.

To chci za všecku svoji Lásku.

Božský Spasitel na konci své modlitby vyjadřuje svoji naléhavou prosbu slovem: „Otče, chci, aby, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, by viděli slávu mou, kterou jsi mi dal, neboť jsi mne miloval před stvořením světa."

Z těchto slov už takřka posledních ukazuje se Kristus Pán jako nejdokonalejší a nejvěrnější milovník své Choti - Církve. Miluje Ji až k smrti. Jde umřít za Ni. Vymiňuje si u Boha Otce pro Ni věčnou slávu. S Ní se bude dělit o všecko, co má u Otce.

Každá duše, křtem svatým obmytá, je nevěstou Kristovou.

Čím je v celku celá Církev vůči Ježíši Kristu, tím je vůči Němu i každá duše zvláště: Jeho nevěstou. I má duše na křtu svatém stala se nevěstou Kristovou. I na mě myslil, když se modlil svou velekněžskou modlitbu před svou smrtí. I za mě volal k Otci: „Otče chci, aby, kde jsem já, byla se mnou i ta duše..." Co má od nás Božský a nejvěrnější Milovník za svoji nejobětavější lásku? Splácíme Mu také věrností a láskou? Nebo máme zalíbení jen ve tvorech, nedokonalých, bídných, snad i hříšných, kteří nám nikdy lásku naši neoplatí tak, jak ji oplácí nejlepší Milovník Spasitel našich duší? Považ, milá duše, jak On věčný a nekonečný Bůh, který nikoho z tvorů nepotřeboval a nepotřebuje, z pouhé lásky sklání se k tvé ubohosti a hříšnosti, a volá: „Láskou věčnou miloval jsem tebe." Lásku ti vyznává, ale chce také od tebe lásku. Ovšem chce lásku celou, lásku dokonalou, a lásku největší. Jak On miluje, tak chce být také sám milován. Teď když tato slova čteš, projdi v duchu celým svým životem. Jaká byla tvá láska k Ježíši Kristu? Prošel jsi v této knize Život Pána Ježíše na zemi, viděl jsi a byl jsi svědkem, že to byl Život nejdokonalejší Božské Lásky k duším i k duši tvé. A jak byl Život, tak byla i Smrt: z lásky k Otci a z lásky k nám. Jak volal Pán a Spasitel tvůj k nebi, tak zavolej i ty: „Můj Bože, zapal mě ohněm své lásky, dej mi, ať Tě miluji ne svojí ubohou, ale tvojí přesvatou láskou, aby ta láska, kterou jsi nás miloval, byla ve mně, i Ty, abys byl ve mně a v nás všech."

UMUČENÍ A OSLAVENÍ JEŽÍŠE KRISTA

PÁN JEŽÍŠ VE SMRTELNÉ ÚZKOSTI V ZAHRADĚ GETSEMANSKÉ. — OD ŽIDŮ JAT.

Pán Ježíš v zahradě, kde se nejraději modlíval — Jen tři apoštolové jdou do zahrady s Ním — Sklíčen až k smrti — Slabost apoštolů — Trojnásobná modlitba Božského Spasitele — Smrtelná úzkost — Posila s nebe — Přichází zrádce — Pán Ježíš ukázal svoji moc — Petr chce bránit mečem — Služebník zraněn a uzdraven — Výčitka Pána Ježíše Židům — Opuštěn od apoštolů — Apoštol Jan.

Mat. 26, 30-32, 36-38.

A zazpívavše chválu vyšli na horu Olivovou. Tehdy jim řekl Ježíš: „Vy všichni se této noci nade mnou pohoršíte! Neboť je psáno: „Bíti budou pastýře a rozprchnou se ovce stáda." A když vstanu z mrtvých předejdu vás do Galileje."

Tehdy Ježíš přišel s nimi do dvorce, který slove Getsemany, a řekl svým učedníkům: „Poseďte tuto, až odejda tamto se pomodlím."

A pojav Petra a dva syny Zebedeovy, počal se rmoutiti a teskliv býti. Tu jim řekl: „Smutná jest duše má až k smrti! Zůstaňte zde, a bděte se mnou."

Luk. 22, 41

Poté vzdálil se od nich, asi co by kamenem dohodil a poklekznuv na kolena modlil se: „Otče, chceš-li, odejmi tento kalich ode mne, avšak ne má, nýbrž tvá vůle se staň."

Mat. 26, 40-44.

I přišel ke svým učedníkům a shledal, že spí; i řekl Petrovi: „Šimone spíš? — Tak jste nemohli jediné hodiny bdíti se mnou? Bděte a modlete se, abyste se nedostali do pokušení; duch zajisté hotov jest, ale tělo slabé."

Opět po druhé odešel a modlil se řka: „Otče můj, nemůže-li mne kalich tento minouti, leč abych jej pil, staň se vůle tvá." A přišed opět, shledal, že spí, neboť oči jejich byly obtíženy.

I nechal jich a odešel opět modliti se po třetí, táž slova říkaje.

Luk. 22. 43, 44.

I ukázal se mu anděl s nebe a posiloval ho. A on ocitnuv se v úzkosti smrtelné modlil se snažněji. I tekl mu pot jako krůpěje krve na zem.

Mat. 26, 45, 46.

Poté přišel k učedníkům svým a řekl jim: „Spěte již a odpočívejte; ejhle přiblížila se hodina, a Syn člověka bude vydán v ruce hříšníků. Vstaňte, pojďme! Hle, přiblížil se ten, který mne vydá."

Mat. 26, 47, 48.

Když ještě mluvil, ejhle Jidáš, jeden ze dvanácti, přišel a s ním veliký zástup s meči a kyji, poslaný od velekněží a starších

lidu. Ten pak, který ho zrazoval, dal jim znamení: „Kterého políbím, ten je to, chopte ho."

Jan 18, 2.

Věděl o tom místě Jidáš, který ho zrazoval, neboť Ježíš scházel se tam často s učedníky svými.

Mat. 26, 49.

A hned přistoupiv k Ježíšovi, řekl: „Zdráv buď, mistře!" A zulíbal jej.

I řekl mu Ježíš: „Příteli, nač jsi přišel? — Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?" Luk. 22, 48.

Jan 18, 4-9

Ježíš věda všecko, co na něj mělo přijíti, vyšel jim vstříc a řekl: „Koho hledáte?"

Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského."

Řekl jim Ježíš: „Já jsem to."

— Stál s nimi též Jidáš, který ho zrazoval. —

Jak jim tedy řekl: „Já jsem to", ustoupili zpět a padli na zem.

I otázal se jich opět: „Koho hledáte?" Oni řekli: „Ježíše Nazaretského".

Ježíš odpověděl: „Řekl jsem vám, že já jsem to. Hledáte-li tedy mne, nechte těchto, ať odejdou." Aby se splnilo slovo, které řekl: „Neztratil jsem nikoho z těch, které jsi mi dal." Oni pak vztáhli na něj ruce. Luk. 22, 49. 51.

Ti, kteří byli při něm, uzřevše, co nastává, řekli mu: „Pane máme bíti mečem?" Ale Ježíš promluviv řekl: „Nechte, až potud."

Jan 18, 10. 11.

Tu Šimon Petr maje meč, vytasil jej, napadl služebníka veleknězova a uťal mu pravé ucho. — Jméno služebníka toho bylo Malchus.

I řekl Ježíš Petrovi: „Schovej meč svůj do pochvy; — Mat. 26, 52b — neboť všichni, kteří berou meč, mečem zahynou. — Jan 18, 11b — Nemám píti kalich, který mi dal Otec? — Mat. 26, 53. 54. — Či myslíš, že nemohu zaprositi Otce svého, a dá mi nyní více než dvanáct plukův andělů? Kterak se tedy vyplní Písma, že se musí tak státi?" — Luk. 22. 51b. — I dotekl se ucha jeho a uzdravil je.

Luk. 22, 52. 53.

Řekl pak Ježíš velekněžím, velitelům chrámovým a starším, kteří byli na něj přišli: „Jako na lotra jste vyšli s meči a kyji? Když jsem býval denně s vámi v chrámě, nevztáhli jste ruky na mne, ale toto jest hodina vaše a moc temnosti. — Mat. 26, 56. — Toto všecko se stalo, aby se vyplnila Písma proroků." — Jan 18, 12. — Tu četa, tisícník a židovští pochopové jali Ježíše a svázali Ho.

Tehdy všichni učedníci ho opustili a utekli.

Mar. 14, 51. 52.

Jeden jinoch však šel za ním oděn jsa lněným rouchem na holém těle. I popadli ho. Ale on zanechav roucho lněné, utekl od nich nahý.

„Otče můj, nemůže-li mne kalich tento minouti, ... staň se vůle Tvá!"
Str. 555.

Vítězná píseň.

Evangelista svatý Matouš připomíná, že Pán Ježíš s apoštoly na zakončení obřadů večeře velikonoční zazpíval předepsaný žalm 117. Slova tohoto žalmu vyjadřovala vděčnost národa israelského Hospodinovi za všecku Jeho dobrotu a milosrdenství Naznačovala jistotu vítězství chráněnce Božího, který velikým pronásledováním byl odsouzen k záhubě od svých nepřátel, ale přece na konec je vysvobozen a svým slavným vítězstvím stává se příčinou plesu a radosti. Tento žalm byl opravdovou písní do boje, který Pán Ježíš jako zástupce celého lidstva, jako druhý Bohem daný Adam, chystal se již nyní podstoupit s peklem a jeho nástroji: světem, hříchem a smrtí. Uvedeme

si celý tento žalm, abychom s tím větším porozuměním vyprovodili Spasitele na bojiště, kde začal Jeho zápas pro záchranu a spásu naši.

Milosrdný Bůh lidstvo neopustil.

„Chvalte Hospodina, neb je dobrý, — neboť jest na věky milosrdenství jeho! — Ať tedy říká Israel: „Ano, je dobrý, — ano, jest na věky milosrdenství jeho!“ — Nechať tedy říká Aronův rod: — „Ano, jest na věky milosrdenství jeho!“ — Ať tedy říkají ctitelé Hospodinovi: — „Ano, jest na věky milosrdenství jeho!“

Božský Spasitel s apoštoly děkoval Otci jménem celého národa vyvoleného za všecky projevy lásky a milosrdenství, na nichž bral celý národ podíl po dvě tisíciletí od Abrahama až do nynějšího okamžiku. Abrahamovi bylo Hospodinem přislíbeno: „V tobě budou požehnáni všichni národové.“ A milosrdenství Boží obsažené v přislíbení nyní dochází splnění v Synu Božím, Ježíši Kristu, který je připraven ke krvavé Oběti. Aby lidem vydobyl milosrdenství Otcova, vydává se nemilosrdné ukrutnosti pekla. Opravdu, nejvyšší myslitelný vrchol všeho milosrdenství! Aronův rod byl rod starozákonních velekněží. Aronův rod má zvláště být vděčen Milosrdenství Božímu. Úřad velekněze přejal nyní na věčné časy jediný pravý Velekněz, Syn Boží, Pán Ježíš, který je hotov vylíti na obětním oltáři Kříže všecku vlastní Krev. A za celé lidstvo, za všecky ctitele Hospodinovy vzdává zástup apoštolů, s Kristem Pánem včele, nejvroucnější díky, neboť až do konce časů všichni lidé budou mít podíl na milosrdenství Božím zásluhou Ukřižovaného Spasitele.

Poslal Syna svého, aby ukázal, jak nesmírné je Boží Milosrdenství.

„V úzkosti jsem vzýval Hospodina, — i vyslyšel mne a uvolnil mi Hospodin. — Hospodin je při mně, nebojím se; — co by mohl učinit mi člověk? — Hospodin se mnou, jest mým pomocníkem, a já — hledím vítězně na své nepřátele. — Lépe jest důvěřovati Hospodinu — nežli na knížata se spoléhati. — Všichni pohané mě obklíčili, — avšak ve jménu Páně jsem je potřel. — Kolem dokola mne obklíčili, avšak ve jménu Páně jsem je potřel. — Obklíčili mne zevšad jako včely, — vznítili se jako oheň v trní, avšak ve jménu Páně jsem je potřel. — Prudce strčili mnou abych padl, — avšak Hospodin zachytil mne. — Síla má a chvalozpěv můj jest Hospodin, — stal se mým vysvoboditelem.“

Uvedená slova žalmu, která kdysi na sebe vztahoval národ israelský, nyní v nejplnějším smyslu obracel na sebe Spasitel. Za krátký čas měl být obklíčen se všech stran. Vítězství nepřátel

bude jenom chvilkové, zdánlivé. Budou myslit, že Krista Pána přemohli, ale sami budou potřeni. Peklo a jeho spojenci budou jásat jenom kratince. Ukáže se, kdo zvítězil.

Dal lidstvu skrze Syna svého osvobození od hříchu a věčné smrti.

„Zvuky plesu a jásotu vítězného — rozléhají se ve stanech spravedlivců. — Pravice Hospodinova zvítězila, — pravice Hospodinova vyvýšila mne, — pravice Hospodinova zvítězila. — Neumru, ale budu žíti dále, — a skutky Hospodinovy vypravovat; — citelně pokáral mne Hospodin, — ale smrti nevydal mne."

Po noci Zeleného čtvrtku, po Velkém Pátku a Bílé Sobotě nastane Velikonoční neděle. Po vražedném smrtelném tichu nastane ples a jásot kolem Zmrtvýchvstalého Spasitele. Ruce, které se vztáhly na Spasitele klesnou ochromeny a pozvedne se Pravice Boží, aby Vítěze nad peklem a nad smrtí povýšila na trůn věčné slávy. Spasitel, který vzal na sebe citelné a nejbolestnější pokárání Spravedlnosti Boží za hříchy lidstva, nebude přemožen smrtí, ale sám smrt slavně přemůže nejenom pro sebe, ale pro všecky, které v boji zastupoval. Brána smrti se zavře pro všecky toužící po usmíření s Bohem a otevře se brána spravedlnosti.

Syn Boží stane se Vůdcem lidstva, slávou věčnou korunovaným.

„Otevřte mi brány spravedlnosti, — bych slavil, vejda do nich Hospodina! — Tato Hospodinova je brána, — spravedliví vcházejí do ní. — Díky Tobě, že jsi vyslyšel mne, — a žes byl mým vysvoboditelem. — Kámen, který zavrhli stavitelé, — ten stal se hlavním kamenem v rohu. — Řízením Božím se to stalo, — a je to podivuhodné v našich očích. — Toť jest den, jejž učinil Hospodin, — plesejme a veselme se v něm! — Bůh můj — jsi ty, i chci ti děkovati, — Bůh můj jsi ty, i chci tě vyvyšovat. — Chvalte Hospodina, neb je dobrý, — neboť je na věky milosrdenství jeho!"

Oslavený Vykupitel stane se vůdcem lidstva ku spravedlnosti. Spravedlnosti Boží učinil zadost. Usmířil Boha Otce s padlým člověčenstvem a otevřel dokořán bránu všem, kteří skrze Jeho zásluhy dojdou ospravedlnění. Už nyní děkuje Božský Spasitel slovy žalmu Bohu Otci za celé lidstvo za milost Vykoupení. Děkuje za to, že pokornou poslušnost svého Syna oslaví před celým světem, že ačkoliv od národa židovského bude zavržen a neuznán, přece jako „kámen úhelný" bude dán v Církvi svaté na místo nejpřednější. Jak neskonalých díků zasluhuje Milosrdenství Boží, které se nyní světu zjeví ve vykupitelském díle Ježíše Krista.

Tak to naznačil prorok před šesti sty lety.

Pán Ježíš bezprostředně před počátkem svého utrpení znova předpovídá svým apoštolům, že Ho opustí. Činí tak tentokrát slovy proroka Zachariáše, který žil ku konci šestého století před Kristem Pánem. Zachariáš pronesl proroctví o poměru mezi Dobrým pastýřem=Vykupitelem a mezi vedoucími národa židovského. Ku konci proroctví mluví prorok o osudu stádce Dobrého Pastýře. Z dopuštění Božího bude Pastýř veden k smrti a stádo Jeho se rozprchne. Pán Ježíš svými slovy upravuje slova Zachariášova: „Bíti budu pastýře a rozprchnou se ovce." U Zachariáše zní proroctví takto: „Ó meči, povstaň na Pastýře mého, a na Muže, jenž jest mým Společníkem; praví Hospodin zástupů — bij Pastýře a rozprchnou se ovce."

Pastýř, Muž a Společník Boží.

Ústy prorokovými mluví Bůh Otec. Dává dovolení meči, to jest utrpení a smrti, aby zachvátilo Krista Pána, který se v proroctví nazývá Pastýřem, Mužem a Společníkem Božím. V jediné větě naznačen jest překrásně úkol Spasitele světa: bude lidstvu Pastýřem. Bude Mužem. Tím jest naznačeno Jeho člověčenství a věk, ve kterém lidstvo vykoupí: v nejlepším mužném věku. A zároveň v téže větě naznačuje Bůh Otec, že Vykupitel jest Jeho Společníkem, jinými slovy jest Osobou z Nejsvětější Trojice, Bůh Syn. A tento Božský Pastýř bude bit. Malé stádečko ovcí se rozprchne. Ovcemi jsou apoštolové.

Všecko podle Božích plánů.

Proroctví byla od Pána Boha určena k tomu, aby byla svědectvím, že všecko, co se děje v osudech národa židovského, musí napomáhat k vyplnění plánů Božích. Apoštolové ovšem teď ještě proroctvím nerozuměli v plném jejich dosahu. Až po Zmrtvýchvstání Páně a po Seslání Ducha svatého, až měli přehled o celém životě Božského Spasitele, pochopili, že opravdu všecka proroctví starozákonních proroků se podivuhodně vyplnila na Ježíši Kristu. Pochopili a porozuměli, že Bůh všecko řídí, že nic se neděje na světě bez Jeho vůle a bez Jeho dopuštění. Jedině hřích, to jest neposlušnost vůči Bohu — povstal ze svrchovanosti svobodné vůle andělů a lidí, když jim byl dán čas zkoušky. Jinak všecko zlo a všecka zloba pekla i světa jsou zařazeny do plánů Božích a musí posloužit k dosažení nejvyšší cti a slávy Boží.

Jenž nikdy neopomenul potěšit.

Pán Ježíš musil apoštolům říci, co je v příštích okamžicích čekalo, musil je připravit na strašlivý útok, jakému nebylo a nebude rovno v dějinách nebe i země. Kázala to láska k apo=

štolům. Ale k všem smutným předpovědím, přidával Kristus Pán vždycky zase něco potěšujícího a povzbudivého. Také tentokrát. „Když vstanu z mrtvých, předejdu vás do Galileje." Apoštolové nezůstanou rozptýleni. Zase se shledají mezi sebou a se Spasitelem a budou s Ním, než vstoupí na nebesa. Galilea bude klidným a šťastným jejich útulkem.

Po čem všichni toužili, se vyplnilo — jenom jiným způsobem.

Když apoštolové s Božským Spasitelem vyšli z večeřadla byla už noc. Velikonoční noc. Celé ovzduší nad Jerusalemem bylo takřka prosyceno modlitbami, které ze všech rodin židovských vznášely se k nebi.

Celý národ židovský Ježíše Krista znal z doslechu nebo od vidění. Ať byli pro Něho nebo proti Němu, myšlenky všech byly u Něho. Co asi dělá v tuto posvátnou chvíli? Kde slaví večeři velikonoční? Kdy se ukáže? Sotva, když knížata a náčelníci Ho hledají, aby Ho zahubili. Jak by to bylo pěkné, kdyby On, Ježíš, který tolik zázraků učinil, stal se Králem v Israeli a kdyby z Jerusalema podrobil si na věčné časy celičký svět. A teď by byla vhodná chvíle. Ve svátky velikonoční je takřka celý národ pohromadě v hlavním městě. Jak slavným by se stal Jerusalem po celém světě, kdyby zde byl provolán, korunován a na trůn královský nastolen Král nade všemi králi, jehož Království nebude konce.

Pekelný Farao.

Takové myšlenky a takové touhy byly připojeny k velikonočním modlitbám zbožných členů židovského národa. Byly to touhy vřelé a upřímné. Jenom jednu velikou chybu měly. Byly úplně světské. Touha po světské moci a slávě zatlačila v duších Židů myšlenky na duchovní potřeby národa a celého lidstva. Snad nikdo kromě Rodičky Boží, věrných apoštolů a učedníků Páně nevzpomněl, že lidstvo celé je sevřeno v ještě horší porobě než byla poroba světských vladařů. Ba ani učedníci Páně si plně neuvědomili, že od jednoho konce světa až ke druhému neomezeným pánem je satan a jeho druhové. Že jeho krutému násilí a otroctví neunikla ještě žádná duše od Adama a Evy, kromě jediné Panny Marie, neposkvrněné Matky Pána Ježíše. Všecky duše jsou poskvrněné hříchem, některé jenom hříchem dědičným, jiné i hříchy osobními, všecky společně mají na sobě znak, otrocký, znak neomezené moci vlády svůdce člověka, knížete temnosti. Takřka nikdo z celého národa nevidí a nechápe tuto strašlivou bídu veškerého lidstva, bídu takovou, že žádná moc lidská ani andělská nemohla zde pomoci, žádná moc lidská ani andělská nedovedla smazat s duší lidských potupné znamení hříchu, temný znak otroka knížete temnosti, žádná moc pozemská nemohla spoutat padlého archanděla.

Když nikdo nechápal, že jednoho jest potřeba.

I to bylo zásluhou knížete temnosti, že rozum všech lidí byl v temnotách a nechápal jediné a nejvyšší potřeby duchovního vysvobození z nadvlády jeho. Pán Ježíš jediný na celém světě v celém rozsahu znal lidskou bídu. On jediný věděl, že hluboké rány hříchu v duších lidských nezahojí nic, než hluboké a bolestné rány na Jeho vlastním Těle.

David prchal, Spasitel šel nepříteli vstříc.

Z ozářeného večeřadla na Sionu sestupoval Pán Ježíš s apoštoly do ztemnělého údolí Josafat. Kráčeli po těch místech, kudy kdysi šel král David jsa na útěku před synem Absalomem. Blížili se k úpatí hory Olivové, kde byla zahrada Getsemanská. Tam se Božský Spasitel nejraději modlíval. Tam se šel modlit také nyní při zahájení rozhodného boje pro spásu lidstva.

Zůstanete-li ve mně a já ve vás.

S modlitbou na rtech šel Božský Spasitel celým svým pozemským životem. Modlitba byla pokrmem i nápojem Jeho. Modlitbou rozmlouval Bůh Syn jako člověk s Bohem Otcem, s Nímž pojila Ho jediná Božská Podstata. Jako nejlepší Syn, vzor a příklad všem lidským synům, Pán Ježíš Otce za všecko pokorně prosil. Vyprošoval si, aby co nejvíce vykonal ku cti a slávě Otcově, aby nejenom jako Bůh, ale i jako člověk došel vlastní slávy u Otce, aby ovoce Jeho zásluh bylo přivlastněno všem lidem, kteří o ně budou stát a dbát. Za všecko, co Mu Otec udělil, neprodleně Kristus Pán vroucně děkoval. Tak nám dal povzbuzující příklad, že i nás, chceme-li být dítkami Božími, musí modlitba provázet celý život. Za všecko máme prosit pokorně, s důvěrou a hlavně ve Jménu Ježíše Krista a ve spojení s Ním. Tak obdržíme všecko. Nedostaneme-li to, oč jsme prosili, dostaneme něco lepšího, totiž pro nás užitečnějšího. A pak zase neopomeneme děkovat a to opět ve spojení s Kristem Pánem. Prosba a dík ve spojení s Osobou Božského Spasitele působí, že Bůh Otec vidí v nás svého prosícího a děkujícího Syna a je tak velice uctíván.

Dvojí zahrada.

Zahrada Getsemanská na úpatí hory Olivové stala se protějškem zahrady rajské. V zahradě byl první člověk podroben zkoušce oddanosti, věrnosti a lásky k Bohu. V zahradě ukázal naprostý nedostatek pravé oddané poslušnosti a věrné lásky. Druhý Adam, Pán Ježíš volí proto také zahradu, aby se v ní za celé lidstvo podrobil opravné zkoušce po pádu prvního Adama. Jenže tato zkouška opravná v zahradě Getsemanské

měla být mnohem a mnohem těžší, než byla zkouška v ráji. V ráji byl předmětem poslušnosti plod stromu, v této zahradě předmětem poslušnosti stal se plod života Panny Marie, Pán Ježíš sám. V ráji šel Adam ke zkoušce středem blaženosti a života, Pán Ježíš ke zkoušce půjde utrpením a smrtí. Ale také výsledek zkoušky je rozdílný. Tam pád do hříchu, utrpení a smrti. Zde: vítězství nad hříchem, sláva a život věčný.

Jen se třemi.

U brány do zahrady nechal Pán Ježíš osm apoštolů. Petra, Jakuba a Jana vzal s sebou. Tito tři apoštolové měli být svědky Jeho smrtelného zápasu v zahradě, tak jako byli svědky Jeho proměnění na hoře Tábor.

Dvojí stránka.

Osoba Krista Pána spojovala v sobě dvojí přirozenost: Božskou a lidskou. Božství Ježíše Krista prozařovalo a pronikalo od okamžiku vtělení přirozenost lidskou takovým světlem, že všecko světlo stvořené je proti němu temnotou. V tomto světle požívala lidská přirozenost Pána Ježíše nekonečné blaženosti patřením na Boha Otce.

Člověčenství samo do boje.

Při vstupu do zahrady Getsemanské Božství Krista Pána jakoby ustoupilo a jakoby se zaclonilo. Lidská přirozenost Pána Ježíše poprve cítila se jakoby osamocena, bez pomoci od přirozenosti Božské, vydána na pospas všem nepřátelům. Světlo, které zářilo doposud v duši, se stalo temnotou. Božský pokoj a nekonečná blaženost ustoupily nevýslovné opuštěnosti a zármutku. A pocit opuštěnosti a tíseň zármutku vzmáhaly se stále více. Na místo Božského sebevědomí nastoupilo vědomí lidské bezmoci a slabosti. V tomto stavu, kdy ne jako Bůh, ale jako člověk utká se v strašlivém boji s mocí temnosti, nechtěl Božský Spasitel být viděn od svých apoštolů. Proto jich nechal osm mimo zahradu. „Poseďte tuto, až odejda tamto se pomodlím."

A přece nechtěl být Ježíš Kristus sám.

Jenom tři apoštoly vzal sebou: Petra, Jakuba a Jana, aby byli svědky, třebas ospalými, Jeho smrtelného zápasu. „Bděte se mnou.... smutná je duše má až k smrti." Nejenom svědky, ale i těšiteli, když všecka útěcha od Pána Ježíše odstoupí, a když Mu bude podán kalich, největší hořkosti, jakého ještě nikdy nikdo nepil. Pán Ježíš se bál osamocenosti ve chvíli nej-

těžších útoků pekla. Chtěl, aby apoštolové ozbrojeni modlitbou bděli a pomohli odrazit největší nápor, jaký kdy peklo podniklo proti člověku od pokušení v ráji. Peklo chtělo se pomstít za porážku při pokušení na poušti, chtělo se pomstít za slova: „Odstup ode mne, satane.“ „Odstoupím, ale přijdu ještě jednou...“ A přišel a s ním celé peklo.

Když všecko opustí, zbývá jen modlitba.

Jediné co Kristu Pánu zůstalo do boje proti zlobě pekla byla modlitba. Odešel, co by kamenem dohodil, to jest asi 50 kroků od třech apoštolů a modlil se: „Otče, chceš-li, odejmi tento kalich ode mne, avšak ne má, nýbrž tvá vůle se staň.“ Jako na poušti i nyní snažil se zlý duch odvrátit Božského Spasitele od vykonání vykupitelského úkolu. Ukázal Kristu Pánu muka, která Ho čekají, jak bude spoután jako zločinec, jak bude souzen a odsouzen, jak bude bičován, na kříž přibit. V strašlivých obrazech umučení snažil se ďábel donutit Pána Ježíše k ústupu z bojiště, jako před třemi roky na poušti vybízel k zanechání postu. Jenomže tentokrát byla mu ponechána všecka moc, a Božskému Spasiteli byla ponechána jen Jeho lidská přirozenost. Satan útočil hrůzou a Kristus Pán jako člověk se lekal a nemohl tentokrát říci: „Dost! Odstup ode mne!“ Mohl pouze volat k Otci, aby hrůza utrpení byla od Něho odňata, je-li to vůle Otcova. Je-li však vůle Otcova, aby to všecko trpěl, ať se stane!

Když slabost přemohla Syna Božího.

Bůh Otec mlčel. Nezastal se Syna svého, poněvadž Mu šlo o jiné syny, o nás, aby z nás mohlo být sňato, co nyní zatížilo Syna Božího. Lekaje se až k smrti, smrtelně bledý, nemaje odnikud žádné útěchy šel Pán Ježíš k apoštolům. Nebděli a nemodlili se, ale spali. Nemohli poskytnout ubohému Spasiteli žádné potěchy. Sami byli poděšeni vzezřením Krista Pána. „Šimone spíš?“ Ani svatý Petr nebyl pamětliv svého slibu. „Nemohli jste jediné hodiny bdíti se mnou? Bděte a modlete se, abyste se nedostali do pokušení. Duch zajisté hotov jest, ale tělo slabé.“ Kristus Pán pronesl tato slova ze své vlastní zkušenosti v této hodině nejtěžší zkoušky. On opuštěný takřka od svého Božství a ponechaný svému člověčenství v boji proti nejstrašnějším pokušením pekla, nepřestával prorážeti nebesa svojí úpěnlivou modlitbou. A přece i při vší vroucí modlitbě slabost Pána Ježíše přemohla do té míry, že volal k Otci: „Otče, chceš-li, odejmi tento kalich ode mne, avšak ne má, nýbrž tvá vůle se staň!“ Bylo to cosi podobného jak na křížové cestě. Tam klesalo tělo, tu klesala duše. „Otče, nenech mne tolik trpět.“ V tomto okamžiku představuje nám Pán Ježíš druhého Adama, zástupce celého lidstva...

Aby byly zaplaceny dluhy i s úroky.

Adam, co konal záslužného nebo trestuhodného, konal nejenom pro sebe, ale pro všecky své potomky... Jako otec v nejplnějším slova smyslu... zanechává dětem buď majetek nebo dluhy... tak první Adam zanechal lidstvu dluhy: hřích a jeho následky: utrpení a smrt. Ježíš Kristus byl z nesmírného Milosrdenství Božího poslán na svět, aby člověkem se stal, aby po druhé zastupoval lidstvo, jako druhý Adam, jako hlava všeho lidstva, aby po druhé podstoupil zkoušku, jejíž úspěch a zisk měl lidstvu dát náhradu za všecky obrovské dluhy a ztráty milosti u Boha... aby lidstvo mohlo konečné Spravedlnosti Boží zaplatit svoje dluhy i s úroky, aby i do budoucnosti byly lidstvu nashromážděny poklady, za něž lze koupit věčný život a věčnou blaženost... Jedině Syn Boží, když vtělením se stal Synem člověka mohl takové nesmírné poklady zásluh lidem zjednat. A také zjednal: svým životem, a konečně svým utrpením a smrtí.

Ne! a Ano! v dějinách lidstva.

Jaký rozdíl! První Adam odmítl v rozhodném okamžiku vyplnit vůli Boží a přestoupil Boží příkaz. Druhý Adam, Pán Ježíš volá: „Otče, chceš-li, odejmi tento kalich ode mne, avšak ne má, nýbrž tvá vůle se staň!“ První Adam, ačkoliv neměl před sebou nic těžkého a bolestného, svou vůli postavil proti Vůli Boží, co chtěl sám a co chtěl zlý duch postavil proti tomu, co chtěl Bůh. Pán Ježíš proti své vlastní vůli: „netrpět tak strašná muka“, postavil Vůli Boží: „trpět muka největší na duši i na těle.“ „Otče, chceš-li... ne má, ale tvá vůle se staň!“

Když duše trpí.

Třikrát prodělával Božský Spasitel v zahradě Getsemanské svůj strašný zápas. Třikrát se modlil, třikrát podléhal lidské slabosti a prosil Otce, aby kalich od Něho odňal, aby nemusil tak trpět. Ale místo úlevy, pokušení a smrtelná úzkost vzrůstaly. Ďábel představoval Kristu Pánu, jaké hříchy musí vzít na Sebe, chce-li být Vykupitelem. Předvedl Mu hříchy a zločiny lidstva, které byly spáchány, i ty které budou ještě páchány i po Vykoupení až do konce světa. Syn Boží od věčnosti byl poslušný nejsvětější vůle svého Otce. Každá i nejmenší neposlušnost byla Srdci Syna Božího strašnější než všecka možná muka a bolesti. A nyní má na sebe vzít všecky ty nejen malé, ale i ty největší neposlušnosti vůči Bohu, všecky hříchy. Má je vzít na sebe, jakoby On je učinil, a má za ně vytrpět tresty Boží na svém Těle a na své Duši. On jediný a nejposlušnější Syn Boží bude pokryt neposlušností všech lidí. Jaká to byla duševní bolest! To není možno si představit ani znázornit. Moře má hlubiny,

ale má své dno a své hranice, kdežto tyto bolesti plynoucí z hříchů neměly pro duši Krista Pána dna a neměly hranic. Jediný hřích stačí způsobit smrtelnou bolest svaté duši. Což teprve všecky hříchy Duši nejsvětější, Duši vtěleného Syna Božího! A tato smrtelná a nejtěžší hrůza měla obklíčit Pána Ježíše a měla Ho vyprovázet až na Kalvarii, až na Kříž. A přece i tentokrát s tím větší oddaností do vůle Otce nebeského volá Spasitel: „Otče můj, nemůže-li mne kalich tento minouti, leč abych jej pil, staň se vůle tvá!" Po druhé podrobuje Pán Ježíš jako člověk a Vůdce lidstva svoji Vůli, Vůli Otcově.

Co viděli apoštolové.

Apoštolové nevěděli o světě. Opět spali. Děsili se jenom zevnějšího vzezření Krista Pána. Voják, který se vrací na několik okamžiků z válečných hrůz na bojišti, má zvláštní vzhled, který dává mnoho tušiti o tom, co zažil.

Nejtěžší boj.

Po třetí vydal se Spasitel do boje. Tentokrát shrnuje peklo znova všecky předešlé hrůzy a snaží se novým způsobem přivést Pána Ježíše k ústupu z bojiště na místa bezpečná. Kristu Pánu, jako kdysi na poušti, ukazují se obrazy, které mají dokázat, že všecky jeho bolesti a všecka muka budou nadarmo. Svět zůstane, jak byl. Je nenapravitelně hříšný. Ani Vykoupení nevytrhne svět z hříchů. Naopak rozmnoží se zločiny a hříchy a nabudou větší trestuhodnosti. Budou to hříchy spáchané od těch, kteří budou přijati za učedníky Kristovy, ale pak se stanou novými Jidáši, kteří budou pomáhat zneuctívat Jméno Boží na zemi, budou pronásledovat Církev, budou strhovat duše do věčného zavržení. Budou mezi nimi zástupy svatokrádců, kteří se nebudou bát vtáhnout do bláta i nejsvětější věci, i samo Tělo Ježíše Krista v Nejsvětější Svátosti a ve svatém přijímání. I mezi kněžími, i mezi biskupy i mezi papeži budou zrádcové a škůdcové. Bude milion a milionkrát zapomínáno dílo Lásky a Milosrdenství Božího, bude nesčíslněkrát spláceno nejpustším nevděkem. „Je marné všecko" — namlouval ďábel Kristu Pánu — škoda Krve, škoda Oběti, nepřinese užitku." Jak bolestné bylo pro Spasitele i toto pokušení, které působilo dojmem skutečnosti a pravdivosti, jakému nelze ani odolat. „Tělo Páně šlapáno, Krev Jeho zneuctívána, učení Jeho zapomínáno, Církev trhána, milost tak draze vydobytá nevážena a pohrdána." Byla to skutečnost. A Spasitel pro ni nevýslovně trpěl. Tak trpěl, že Srdce a Krev Krista Pána v Jeho strašlivém rozechvění zvýšily svoji činnost tak, že žilky se přetrhávaly, krev je prorážela a vytékala na povrch, v krůpějích vystupovala na celém Těle Božského Spasitele a v potůčcích se studeným potem stékala po tváři a po Těle až na zemi. Kristus Pán ne-

mohl se bránit. Jeho lidská přirozenost byla příliš slabá, i vševědoucnost Jeho, jako by byla zastřena, že neviděla druhou jasnou stránkou Vykupitelského díla.

První část velikého boje vítězně skončena.

A tu přichází s nebe archanděl. Přináší útěchu v nejvyšší čas. Zachycuje klesajícího a omdlévajícího Spasitele. Ukazuje v nebeském jasu nesčíslné zástupy lidí, které tak toužebně čekaly na Jeho příchod, žíznily a hladověly po Jeho Slově a Jeho Milosti. Ty zástupy uvěří, Jeho Milostí budou posvěceny. Nespočetní stanou se dítkami Božími. Budou slávou Jeho Vykupitelského díla, budou věčnou chválou Boha Otce a Ducha svatého. — Nová síla a odhodlanost vlévá se do vyčerpaného a seslabeného Těla Pána Ježíše. Krví zbrocen, ale přece odhodlán a pevným krokem, jako bojovník, který prošel prvním ohněm bitvy, jako hrdina, který trpěl nesmírně, ale zároveň utrpením nabyl nové odvahy a síly, budil po třetí Pán Ježíš apoštoly.

Jinak než praotec.

Ne jako Adam, když Bůh zavolal: „Adame, kde jsi?" Adam se skryl před spravedlností Boží. Kristus Pán se neskrývá: „Vstaňte a pojďme! Hle, přiblížil se ten, který mne vydá."

Čím větší pokušení, tím vroucnější modlitba.

Proč Adam byl tak slabý, proč Kristus Pán ukázal takovou sílu? Adam se v pokušení nemodlil. Pán Ježíš v pokušení se vroucně modlil. Dal nám příklad, jak účinná je modlitba v pokušení. Také to byl důvod, proč nechal na sebe dopustit pokušení a smrtelnou úzkost v zahradě Getsemanské. Čím více sílilo pokušení a vzmáhala se úzkost Krista Pána, tím úsilovnější a odevzdanější byla Jeho modlitba a tím větší byla síla, s kterou všecku slabost lidské přirozenosti překonal, zlomil odpor lidské přirozenosti a přinesl tak nejdokonalejší Oběť Bohu Otci. Kdyby si byli apoštolové počínali jako Pán Ježíš! — Kdyby byli od počátku poslechli Jeho výzvy: „Bděte a modlete se, abyste se nedostali do pokušení; duch zajisté hotov jest, ale tělo slabé!" — Ale poslechli později. Chybou se poučili a z modlitby čerpali všecku sílu ve všech svých zápasech.

Vůdcové nepřátel Kristových.

Ozbrojená tlupa se přiblížila. Skládala se z pohanských vojáků římských a ze Židů. Vedl je apoštol-zrádce. Jidáš věděl, že se bude Kristus Pán modlit v zahradě Getsemanské. I v budouc-

nosti tomu mělo mnohdy tak být. V nepřátelských řadách proti Ježíši Kristu budou stávat nevěřící i pověřící, a povede je často odpadlý apoštol — kněz.

Jak si máme počínat.

Jidáš umluvil se s vojáky, kteří Krista Pána dobře neznali, že jim dá znamení. Políbí Pána Ježíše na tvář. Snad se tak apoštolové s Kristem Pánem pozdravovali. Jak hrozná byla zrada! Jak svatokrádežné bylo znamení zrady. Ale Božský Spasitel je přijal, aby nám ukázal, jak si máme počínat i při největší věrolomnosti a křivdě. Snad i na nás se podobně prohřeší naši příbuzní, naši přátelé, naši sousedé. Budou nás přátelsky pozdravovat a při tom budou nám připravovat zlé a nejhorší. Jak často se to stává v životě manželském. Jeden z manželů myslí to s láskou a věrností manželskou co nejupřímněji, druhý počíná si věrolomně, podvádí a lže ve věci nejsvětější, stává se nevěrným manželem, jak Jidáš se stal nevěrným apoštolem. Jidáš si ve své zaslepenosti myslil, že svůj zločin utají. Neutajil. „Příteli, nač jsi přišel? — Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?“ Myslí si nevěrný manžel, že utají svůj hřích, svoji věrolomnost, porušení manželské přísahy? Jak dlouho to utají? Nikdy neunikne vyčítavé otázce téhož Ježíše Krista, která bude i jeho odsouzením.

Za polibek zrady políbení lásky.

Když kněz se stane nevěrný svým přísahám a slibům? Při tom dotýká se Těla Kristova a přijímá Je ve svoji věrolomnou duši. Všecky věrolomnosti a všecky svatokrádeže všech budoucích pocítil Kristus Pán v polibku Jidášově. Jak je třeba, abychom Kristu Pánu nesmírnou bolest ze zločinné nevěrnosti nahražovali co největší upřímnou láskou.

Heslo bojovníka Kristova.

Aby bylo zřejmo, že se vydává dobrovolně, tázal se Božský Spasitel hlasitě pohanů a Židů: „Koho hledáte?“ Úřední odpověď zněla: „Ježíše Nazaretského.“ Kolikrát v dějinách Církve už zněla tato a podobná otázka i příslušná odpověď. Zlo i dobro se navzájem stíhá. Spravedlnost pronásleduje nespravedlnost, aby tuto učinila neškodnou v nepřetržitém jejím zločinném řádění. Ale ještě více, ještě úsilovněji, ještě účinněji pronásleduje nespravedlnost spravedlnost, hříšnost pronásleduje svatost, pacholci pekla pronásledují služebníky Kristovy tak, jak pronásledovali Ho samého. Nedivme se tomu, když o tom čteme v dějinách Církve a v životopisech svatých. Boj musí být, aby byla zásluha, vítězství a odměna. Všem spravedlivým je boj a zápas

ulehčen od té doby, co Kristus Pán tento boj dobrovolně podstoupil. Vytrpěl nesmírně mnoho, trpěl nejvíc ze všech lidí, ale jenom proto, aby zpečetil konečné naprosté vítězství svoje, jako Vůdce a Spasitel lidstva, a vítězství všech svých věrných. „Ježíš kraluje na věky", toť heslo všech Jeho věrných učedníků i bojovníků na zemi, toť věčný, nevýslovně radostný pozdrav vítězů ve slávě nebes. Proti hříchu a jeho svodům, jeho násilí, bojoval až k smrti Ježíš Kristus, stále

Tu Šimon Petr maje meč, vytasil jej ... — Str. 556.

bojuje Jeho Církev, bojovat musí a trpět musí každý, kdo chce mít podíl na konečném Jeho vítězství. Vítězství není vždy viditelné na zemi, ale za to bude na věky viditelné v nebi. Celý svět hledá Ježíše Nazaretského. Dobří i zlí, vědomě i nevědomky. Jedni Ho hledají, aby u Něho našli, co jinde najít nemohou: pokoj svým duším. Druzí Ho hledají aby Mu učinili to nejhorší. Hledají Ho přátelé i nepřátelé. A divná věc. Při tom hledání leckdy přátelé se stávají Jeho nepřáteli, a nepřátelé se stávají nejoddanějšími přáteli. I v tomto zástupu tomu mělo tak být. Podle Kateřiny Emerichové, která byla obdařena viděními ze života a umučení Páně, mnozí ze zástupu uvěřili a stali se křesťany. Kteří to budou, ukázalo se zvláštním znamením.

Spasitelný pád k šťastnému povstání.

Sotva Božský Spasitel pronesl slova: „Já jsem to" vyšla z Něho moc jako jindy, když Mu Židé ukládali o život a On procházel prostředkem jejich. Účinek této moci byl, že dvě stě mužů vojenského oddílu ustoupilo a padalo k zemi. Kateřina Emerichová poznamenává ze svých vidění, že všichni padli k zemi, jenom Jidáš zůstal vztyčený a s ním šest fariseů a jejich lidé. Svatý Augustin pěkně praví: „Než se Beránek vydal vlkům, ukázal, že jest lvem z pokolení Judova." Na jiném místě týž církevní učitel píše: „Co učiní Kristus jako soudce, když toto činí jako odsouzený? Jakou moc bude míti, až se ujme Království Ten, jenž ukazuje takovou moc vydávaje se na smrt?" Po druhé tázal se Pán Ježíš: „Koho hledáte?" Po druhé zvolali: „Ježíše Nazaretského!" Všichni, kteří padli při první odpovědi Krista Pána, povstali, když jim po druhé řekl: „Řekl jsem vám, že já jsem to. Hledáte-li tedy mne, nechte těchto ať odejdou." Podle Kateřiny Emerichové byl pád vojáků a pak jejich povstání obrazem jejich duchovního života. Povstali později po zmrtvýchvstání Páně ze své pohanské nevěry a stali se věrnými křesťany, z nepřátel Ježíše Krista stali se jeho oddaní přátelé.

Každé vztažení rukou Kristových přináší spásu.

Apoštolové povzbuzeni pádem vojáků a vzpomínkou na moc Pána Ježíše, kterou už tolikrát ukázal, chtěli svýma rukama Ho bránit. A ohnivý svatý Petr první udeřil mečem a zasáhl služebníka Malcha tak, že mu uťal ucho. Stalo se to v tom okamžiku, když Kristus Pán podával ruce vojákům, aby Mu je spoutali. Naposled před svým umučením vztahuje své ruce, aby prokázal dobrodiní jednomu ze svých katanů, služebníkovi veleknězovu. Dotkl se jeho ucha a uzdravil je. Stal se dvojí dobrý skutek: uzdravilo se nejenom tělo, ale i duše Malchova. Služebník veleknězův stal se nejoddanějším služebníkem Kristovým.

Láska je silnější.

Království Kristovo nebude odkázáno jako jiná království na sílu meče. Ne mečem, ale láskou k přátelům i nepřátelům bude činiti své velké výboje. Co by byl Petr získal pro království Kristovo svým mečem? Kde by byl Malchus? Jenom tolik učinil Petr svým mečem, že dal Kristu Pánu příležitost, aby prokázal skutek lásky a milosrdenství na raněném. A co ostatní v tomto zástupu, které Kateřina Emerichová viděla jako obrácené a křesťany. Byli by se obrátili, kdyby apoštolové začali bít do nich mečem? „Pane, máme bíti mečem?"

Meč znakem Satanovým, Kříž odznakem Božím.

„Schovej meč svůj do pochvy, neboť všichni, kteří berou meč, mečem zahynou.“ Násilí vyvolává jen násilí a nese s sebou nenávist a zášť. Království Kristovo je Královstvím pokoje. Kdykoliv v dějinách Církve katolické sahalo se k meči, nepřinášelo to zájmům Kristovým žádného užitku. Zdálo se kolikrát křesťanským králům, knížatům a císařům a někdy i církevním hodnostářům, že se Církev bude rychleji šířit, když se použije meče na výboj proti pohanům. Takové šíření víry nikdy nepřineslo užitku. Právě naopak kazilo všecku práci apoštolům, kteří chtěli mít jedinou zbraň: Kristův kříž, a znali jediné násilí, násilí lásky.

Církev podobná Kristu. Často se vztahují na ni ruce nepřátel.

Tam kde se zvedá útočná zbraň, kde se používá surové síly, tam není Kristus, tam se nepracuje pro Jeho zájmy. Ďábel zase pracuje ve světě jenom těmito prostředky. Ani proti Ježíši Kristu nenašel lepšího prostředku. „Jako na lotra jste vyšli s meči a kyji? Když jsem býval denně s vámi, nevztáhli jste ruce na mne, ale tato jest hodina vaše a moc temnosti.“ A nenachází peklo ani nyní prostředku lepšího. V každém století vyvolává Satan svými pomocníky na některém konci světa pronásledování Církve. Každé vztažení rukou na tajemné Tělo Kristovo v Církvi má sice za následek veliké utrpení Církve, ale jenom k jejímu prospěchu. Zlo, které chtělo peklo, obrací se v dobro, které chce nebe. Nebe se naplňuje mučedníky, na zemi se Církev očisťuje, posiluje, rozmáhá. Krev mučedníků stává se semenem křesťanů. I Církev Kristova má na všech koncích světa své zahrady Getsemanské a hory Kalvarie.

Kupujme za zlato.

Všichni musíme projít zahradou Getsemanskou: musíme pocítit hořkost hříchu. Hřích připravil lidstvu i Spasiteli kalich utrpení. Spasitel tento kalich přijal a pil až do dna z lásky k nám. I my každé utrpení malé i velké přijímejme z lásky k Němu. Když se modlíme za obrácení hříšníků, za umírající, za duše v očistci, obětujme na ten úmysl modlitby a smrtelnou úzkost Božského Spasitele v zahradě Getsemanské. Užitek bude nesmírný. Zásluhy Ježíše Krista jsou naším majetkem, neboť On sám nám je přivlastnil a přivlastňuje stále křtem svatým, svátostí pokání, svatým přijímáním, posledním pomazáním, i ostatními svátostmi. Zásluhy umučení Krista Pána jsou jako zlatý peníz nesmírné ceny. Stačí úmysl: Můj Ježíši spojuji se s tím, cos vytrpěl v zahradě Getsemanské. — Otče nebeský, podávám Ti smrtelnou Úzkost Tvého Syna, vyslyš mne, ne pro mé modlitby

a pro mé zásluhy, ale pro zásluhy Jeho a pro Jeho modlitby za nás! Zlatý peníz zásluh Ježíšových má nekonečnou cenu. Všecko za něj dostaneme. Poprosme Rodičku Boží, aby jej po=dala Bohu Otci na svém Neposkvrněném Srdci. Čiňme to často a denně. Způsobíme nevýslovnou radost Pánu Ježíši, Bohu Otci, Duchu svatému i Matce Boží. Církvi svaté získáme v jejím boji pro čest a slávu Boží a pro spásu duší větší pomoc, než kdyby dvanáct pluků andělských přitrhlo s nebe Církvi na pomoc. Zásluhy Ježíše Krista jsou obdařeny nesmírnou mocí a silou, která hýbá světem.

Nemohli jinak.

Apoštolové se rozutekli. Byla to zrada, byla to nevěrnost? Kdo by to chtěl tvrdit. Vždyť víme, jak Pána Ježíše milovali, víme s jakou oddaností a upřímností slibovali Mu věrnost při poslední večeři. Co mohli jiného? Zbraně použít jim Božský Spasitel zakázal. Sám žádal vojáky, aby apoštoly nechali odejít, aby jim neublížili. Apoštolům nezbývalo, než se vzdálit, aby svojí přítomností nedráždili Židy, kteří byli nyní naplněni ďábel=sky=vášnivou touhou zahubit Krista a zničit i Jeho maličkou Církev. Ukázalo se to na kterémsi jinochu, učedníku Ježíšovu, s něhož strhli jednoduchý přehoz, chtějíce ho chytit.

Slabost apoštolů silným důkazem.

Apoštolové se nyní rozutekli. I to mělo svůj veliký význam. Jejich útěk se stal důkazem nesmírného dosahu. Kdyby Pán Ježíš nebyl vstal z mrtvých, kdyby se nebyl ukázal apoštolům, nikdy by se apoštolové už jako takoví na veřejnosti neukázali. Apoštoly pojil dohromady jedině živý Ježíš Kristus. Umírající a mrtvý Ježíš Kristus byl příčinou jejich rozptýlení. Apošto=lové byli šikem nepřemožitelným jen tehdy, když je vedl a povzbuzoval živý Ježíš Kristus. Mrtvý vůdce je záhubou i pro své bojovníky. Ale apoštolové za krátko srazili se v šik, jemuž neodolal stomilionový národ římských pohanů. Jak se to stalo? Vedl je Ten, jenž krátce před svým umučením při poslední ve=čeři jim prohlásil: „Důvěřujte, já jsem přemohl svět." Nevedl je mrtvý, ale Živý. Ten, jenž dává život, jenž dobrovolně po=drobil se smrti, aby nám dobyl vítězství nad smrtí. Apoštolové se musili rozprchnout, aby nikdo nemohl pochybovat o Zmrtvých=vstání Páně a o Božském původu Církve založené na sla=bých a bojácných apoštolech.

Hodinka s Kristem Pánem ve smrtelné úzkosti v zahradě Getse=manské.

Apoštolové ji sice prospali, když ji měli konat po prvé. Ale s tím větší vroucností konávali ji po odchodu Božského Spa=sitele. Nejenom jednou za rok Zelený Čtvrtek ve svátky Ve=

likonoční, ale každý čtvrtek připomínal jim smrtelnou úzkost jejich milovaného Pána. V náhradu za někdejší svoji netečnost, každý čtvrtek večer vžívali se do oné chvíle, kdy Pán Ježíš tolik trpěl a neměl nikoho, kdo by Ho potěšil. Nyní už jasně chápali velikost Oběti Božského Spasitele, který všem bolestem duše i těla se podrobil, aby nám zjednal nesmírný poklad svých vykupitelských zásluh a aby si zasloužil naši lásku a vděčnost.

Jako každý pátek Církev svatá vzpomíná smrti Krista Pána na kříži modlitbou o třetí hodině odpoledne, tak doporučuje všem věřícím, aby také ve čtvrtek večer vzpomínali na modlitbách Jeho smrtelné úzkosti, kterou trpěl za hříšníky, mezi nimiž jsme byli také my. A nejkrásnější způsob ovšem této pobožnosti je ztrávit celou hodinku v modlitbách a rozjímání. V tichu nočním od 10. do 11. hodiny, nebo od jedenácté do dvanácté hodiny z celého světa vznáší se k nebi smírné modlitby vděčných duší, které svého Spasitele nade všecko milují. Odpírají si spánku, vždyť ví, že i On z lásky k nám si tak často odpíral odpočinku a spánku a modlil se za nás. Vděčné duše bdí tu svatou noc, a obětují Bohu Otci smrtelnou úzkost Jeho Syna, připojují své nepatrné modlitby a rozjímání za nevděčný svět, za nevděčné lidi, kteří velmi často si také odpírají spánku, protančí a prohýří ne hodinu v noci, ale celou noc, pro svého Spasitele nemají však ani chviličky, ani vzpomínky. Nepřidáme se k těm málo duším, které mnoho konají pro záchranu světa, protože mnoho milují svého Spasitele, a nemohou snésti myšlenky, že za všecku svoji lásku je tak málo milován?

Pobožnost Hodinky Smrtelné úzkosti vydaly Ctih. Školské Sestry na Vinohradech v Praze.

PÁN JEŽÍŠ PŘED ANNÁŠEM A KAIFÁŠEM. PETR ZAPÍRÁ PÁNA JEŽÍŠE.

K Annášovi — Petr poprve zapírá Pána Ježíše — Důrazná odpověď Annášovi — Rána do tváře Krista Pána — Ku Kaifášovi — Shromážděná velerada shání falešné svědky — Naprostá neshoda ve svědectví — Kaifáš poskytuje Kristu Pánu příležitost, aby před celým světem potvrdil své Božství — Druhé a třetí zapření Petrovo — Činil ihned zkroušené pokání.

Jan 18, 13. 14.

I přivedli ho nejprve k Annášovi, neboť byl tchánem Kaifáše, který byl nejvyšším knězem toho roku. Byl to onen Kaifáš, který dal židům radu, že jest užitečno, aby jeden člověk zemřel za lid.

Jan 18, 15-17.

Za Ježíšem šel Šimon Petr a jiný učedník. Tento učedník byl znám nejvyššímu knězi a vešel s Ježíšem do dvora nejvyššího kněze, ale Petr stál u dveří venku. Ten druhý učedník, jenž byl znám nejvyššímu knězi, vyšel a promluviv s vrátnou, uvedl Petra dovnitř.

Tu děvečka vrátná pravila Petrovi: „Nejsi také ty z učedníků toho člověka?“

On řekl: „Nejsem.“

Luk. 22, 55.

Když udělali oheň uprostřed dvora a se kolem posadili, Petr sedl si mezi nimi. Jan 18, 18. Stáli pak tam služebníci a pochopové u ohně a ohřívali se...

Mar. 14, 66.

Když byl Petr dole ve dvoře, přišla tam jedna ze služebnic veleknězových a uzřevši Petra, kterak se ohřívá, pohlédla naň a řekla: „I ty jsi byl s Ježíšem Nazaretským.“

Mat. 26, 70 a.

Ale on přede všemi zapřel: (Luk. 22, 57b). „Ženo, neznám ho. (Mar. 14, 68). Nevím ani nerozumím, co pravíš.“ A vyšel ven do předdvoří; a kohout zazpíval.

Jan 18, 19-24.

Velekněz tedy otázal se Ježíše o jeho učednících a o jeho učení. Ježíš mu odpověděl: „Já jsem mluvil světu zjevně; já jsem učil vždy v synogoze a v chrámě, kde všichni židé se scházejí, a tajně jsem nemluvil nic. Proč se mne ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem mluvil; hle, ti vědí, co jsem já mluvil.“

Když to pověděl, jeden z pochopů, stoje tu, dal Ježíšovi políček, řka: „Tak odpovídáš nejvyššímu knězi?“

Ježíš mu odpověděl: „Mluvil-li jsem zle, vydej svědectví o zlém; pak-li dobře, proč mě tepeš?“

I poslal ho Annáš svázaného k nejvyššímu knězi Kaifášovi.

Mat. 26, 57.

Ti..., kteří Ježíše jali, odvedli ho k veleknězi Kaifášovi, kde zákoníci a starší byli shromážděni.

Mar. 14, 55, 56.

Velekněží a celá velerada hledali svědectví proti Ježíšovi, aby ho vydali na smrt, ale nenalezli; mnozí sice svědčili křivě proti němu, ale svědectví jejich se neshodovala.

Mat. 26, 60 b.

Naposledy přišli dva svědkové křiví a řekli: „Tento pravil: Mohu zbořiti chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavěti.“

Mar. 14, 57, 58-61.

I povstali kteřísi a svědčili křivě proti němu řkouce: „My jsme ho slyšeli, kterak řekl: „Já zbořím chrám tento rukou udělaný a ve třech dnech vystavím jiný, ne rukou udělaný.“ Ale ani takto neshodovalo se svědectví jejich.

I postavil se velekněz doprostřed a otázal se Ježíše řka: „Nic neodpovídáš na to, co tito proti tobě svědčí?“

Ale on mlčel a neodpověděl nic.

Mat. 26, 63 b.

I řekl mu velekněz: „Zapřisahám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus, Syn Boží?“

Mar. 14, 62. Ježíš řekl: (Mat. 26, 64a) „Ty jsi to řekl; (Mar. 14, 62). Já jsem; (Mat. 26, 64). Avšak pravím vám: od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici moci Boží a přicházeti v oblacích nebeských."

Mat. 26, 65-66.

Tu velekněz roztrhl své šaty a řekl: „Rouhal se! Co ještě potřebujeme svědků? Ejhle, nyní jste slyšeli rouhání. Co se vám zdá?"

A oni odpověděli: „Hoden je smrti."

* * *

Mat. 26, 71.

Když vyšel Petr do brány, uzřela ho jiná děvečka a řekla přítomným: „Také tento byl s Ježíšem Nazaretským." Opět zapřel s přísahou: „Neznám toho člověka."

Luk. 22, 58.

Krátce potom jiný uzřev ho řekl: „Také ty jsi z nich." Ale Petr řekl: „Člověče, nejsem."

Jan 18, 25.

Šimon Petr stál a ohříval se. I řekli jemu: „Nejsi také z učedníků jeho?" On zapřel a řekl: „Nejsem."

Luk. 22. 59. 60 a.

A když minula asi jedna hodina, někdo jiný tvrdil: „Vpravdě i tento byl s nimi, neboť jest také Galilejský." Petr však řekl: „Člověče, nevím, co pravíš."

Mat. 26, 73.

A po malé chvíli přistoupili okolostojící a řekli Petrovi: „Vpravdě i ty jsi z nich, neboť tvá výslovnost tě prozrazuje."

Jan 18, 26.

Dí mu jeden ze spoluslužebníků nejvyššího kněze, příbuzný toho, jemuž uťal ucho: „Neviděl jsem já tě s ním v zahradě?"

Mat. 26, 74.

Tu počal se proklínati a přisahati, že nezná člověka toho. Luk. 22, 60b 61. A hned kohout zazpíval po druhé. Mar. 14, 72.

Pán se obrátil a pohleděl na Petra. Luk. 22, 61. A rozpomněl se Petr na slovo, které mu řekl Ježíš: „Prve než kohout zazpívá dvakrát, třikrát mě zapřeš." Mar. 14, 72b.

Luk. 22, 62.

I vyšel ven a plakal hořce.

*

Jaké velekněze dosazovala za peníze světská moc pohanských Římanů.

Ze zahrady Getsemanské odvedli pochopové Pána Ježíše svázaného do paláce Annášova a Kaifášova. Annáš byl tchánem Kaifášovým. Kaifáš měl za manželku Annášovu dceru. Obývali dvě křídla paláce. Obě křídla byla od sebe oddělena nádvořím.

Do prvního nádvoří vcházelo se zvenčí branou ve vysoké zdi, jíž bylo všecko obehnáno. Z prvního nádvoří vcházelo se zase branou do nádvoří druhého, které bylo ozdobeno sloupovím. Do brány směl ovšem vejíti jenom ten, koho vrátný nebo jeho služební vpustili. Annáš byl veleknězem židovským od roku 6. až do roku 15. po narození Krista Pána. Jak z židovské tradice zapsané v Talmudu se dovídáme, byl Annáš pravou nestvůrou a zločincem během svého úřadování a zůstal jím i potom. Neštítil se žádného zločinu ani vraždy, aby nabyl moci a peněz. Židovský Talmud proklíná lakotu Annášovu, a jeho zločiny. Po Annášovi stal se židovským veleknězem Kaifáš. Byl jím od roku 15. až do roku 36. po Kr. P.

Hřích proti Svatosti, zločinnost proti Spravedlnosti.

Kaifáš nebyl o nic lepší než jeho tchán. V nenávisti k Ježíši Kristu byli oba dva za jedno. Když začal Božský Spasitel své veřejné působení, ba už tenkrát, když začal kázat svatý Jan Křtitel, cítili se především Annáš a Kaifáš ohroženi. Nebyli sami. Měli za sebou celou smečku fariseů a zákoníků, které svatý Jan Křtitel nazýval „pokolením zmijím." Jim hrozil nejdůraznějšími slovy: „Již přiložena jest sekera ke kořeni stromu, každý tedy strom, který nenese dobrého ovoce, bude vyťat a na oheň uvržen." Tím více Kristus Pán bez milosti odhaloval jejich mravní zkaženost, jejich zlobu a faleš. Nazýval je „obílenými hroby", uvnitř plnými nečistoty, a volal k nim „běda vám, fariseové a zákoníci." Tito lidé s Annášem a Kaifášem v čele ovládali za pomoci a vlivu svých úřadů, svého nesmírného bohatství a částečně i za pomoci úřadů římských celý židovský národ. Tuto moc chtěli za každou cenu udržet. Žádný zločin jim nebyl tak veliký a hrozný, aby se ho báli a štítili. Není divu, že proti Kristu Pánu pojali smrtelnou zášť a snažili se po tři roky, aby se Ho zmocnili. Nyní Ho konečně měli spoutaného a jak oni myslili bezmocného. Není pochybnosti, co s Ním učiní. U Annáše v domě konal se jenom předběžný výslech, než se sejde židovská velerada a než se připraví svědkové. I u Annáše konal výslech velekněz Kaifáš.

Dvakrát ve Svém životě.

Pán Ježíš byl spoután provazy na rukou i na nohou jako největší zločinec, který ohrožuje svět a jeho obyvatele. Za svého života byl spoután už podruhé. Po prve jako dítě plénkami od své Matky. Nyní tvrdými provazy od svých nepřátel. Nebránil se jako dítě, když nejsvětější Matka jej ovíjela plénkami. Nebránil se ani nyní, ba ochotně podával své ruce, které tolikrát rozvazovaly pouta hříchů, a pouta smrti. Samson, pokud měl sílu, pokoušel se se zdarem trhat pouta, jež mu zarputilí nepřátelé uchystali.

Za zneužití svobody.

Ruce Pána světů pouta přijaly. Proč? Kdo dostává pouta, je zbaven svobody, protože zneužíval svobody ke zlému. Ruce Božského Spasitele měly pykat za to, že ruce Adama a Evy i jejich potomků zneužily svobody a milosti dítek Božích a vztáhly se po zapovězeném ovoci hříchů. I naše ruce se vzta-

„Ty jsi to řekl. Já jsem; avšak pravím: od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici Boží." — Str. 575.

hovaly mnohokrát po hříchu. Nebyli to tedy jenom pohanští a židovští vojáci a sluhové, kteří měli vinu na potupném spoutání našeho Spasitele, ale nemalý podíl měli jsme my pro své hříchy. Zneužili jsme svobodné své vůle, neposlechli jsme přikázání Toho, jenž stvořil svět i nás, vzepřeli jsme se vůli Toho, jenž nás povolal z ničeho k životu, jenž nám dal všecky možnosti, abychom s Ním měli podíl na věčném Jeho Životě. Dopustili jsme se takového nevděku, že jenom věčná smrt, večné odloučení od Života Božího mohlo být spravedlivou jeho odplatou.

Za nás a místo nás.

V úradcích Nejsvětější Trojice bylo rozhodnuto jinak: Hřích Adama a Evy i ovoce tohoto hříchu, to jest další hříchy všech

lidí, musí se ve světle věčné Spravedlnosti Boží ukázat v pravé podobě, v celé svoji hrůze. A současně ukáže se vlastnost Boží, která doposud po celou věčnost nemohla se projevit, Milosrdenství Boží. Syn Boží, druhá Božská Osoba zadostiučinění vzal na Sebe. Z Milosrdenství a Lásky vzal na Sebe Syn Boží lidskou přirozenost, stal se člověkem jako my a to proto, aby mohl vzít na Sebe i tresty Boží Spravedlnosti. Jak je to úžasné! Bůh podkládá svého Syna místo nás, když musí Jeho Svatost a Spravedlnost trestat. Tedy v pravém slova smyslu trestající Ruka Boží nechává dopadat rány, jimiž trestá, ne na vinníka, ale na sebe samu. Jako kdyby spravedlivý, ale nesmírně citlivý otec uchopil rukou provinilé dítě, a druhou rukou by namířil hrozivě trestající hůl, aby dopadla na provinilce. Ale zatím tam, kam měly dopadnout zasloužené rány by milosrdný otec položil druhou svoji ruku, na níž se bolestnost ran pro pravého vinníka sice zadrží, jenomže jejich bolestnost vytrpí ten, který je zasazuje, aby obhájil spravedlnost, ale také prokázal otcovské milosrdenství.

Svázán, abychom my byli rozvázáni.

Pro zločiny naše byly spoutány ruce Syna Božího. A nejenom spoutány! V úradcích Božích bylo pro Ně připraveno něco mnohem horšího. Ale tím že tyto ruce nejsvětější jsou zbaveny svobody, tím že musí trpět nevýslovné bolesti je zadostučiněno za nás. Je v účtech Božích vyrovnán nevyrovnatelný dluh člověka: hřích. Ten člověk, který křtem svatým a potom svátostí pokání v Církvi Kristově bere si podíl na zadostučinění Ježíše Krista, jest osvobozen z pout Boží Spravedlnosti, jest vykoupen ze strašlivého žaláře věčných trestů. Jeho ruce už nejsou rukama otroka, spoutaného těžkými okovy, ale jsou to ruce svobodného dítka Božího. Otrok nemá práva na nic, jenom na okovy. Dítko má právo a nároky na všecku radost a bohatství nebe. K této jediné pravé a šťastné svobodě dítek Božích osvobodil nás Kristus tím, že svoji nejvyšší Božskou svobodu vydal a obětoval za nás, že se nechal spoutat a vést před soudce, kteří neušetřili ani Jeho života, aby Spravedlnost Boží mohla ušetřit života nás provinilých. Ale nejenom to.

Pouta Kristova zdrojem zásluh a milostí.

Pouta a ztráta svobody Syna Božího zjednaly všem lidem dobré vůle milost, aby dobře používali své svobodné vůle k nejzáslužnějším skutkům. Už svatí Starého Zákona čerpali z těchto zásluh milost ku svým vzácným, záslužným skutkům. V Novém Zákoně nesčíslné duše dovedly své vůle používat v nejužším spojení s Vůlí Boží k podivuhodným hrdinským skutkům lásky k Bohu a lásky k bližnímu. Nepřehledné šiky vyznavačů a mučedníků, pannen a kajícníků, čerpaly sílu ve

všech zkouškách své svobodné vůle v ochotné a dobrovolné ztrátě svobody Syna Božího. Pouta, která jim byla vkládána v čas pronásledování, nebyla jim znamením pokuty a hanby, ale nejvyšším vyznamenáním, příčinou radosti a slávy.

Dva nejhorlivější.

Spoutaného Pána Ježíše uvedli do domu Annášova. Z apoštolů Petr a Jan se první vzmužili, sledovali zástup a četu vojáků až do domu Annášova. Svatý Jan se dostal dovnitř, protože byl znám služebným. Petr měl příčinu se bát, protože poranil Malcha, služebníka velekněžova. Zůstal chvíli venku, ale Jan promluvil se služebnými, vrátil se a Petra uvedl ssebou na nádvoří. Jan se vzdálil a šel dovnitř, chtěje být přítomen jednání Annáše a Kaifáše nad Kristem Pánem. Svatý Petr zůstal sám uprostřed lidí nepřátelsky smýšlejících nejenom vůči Kristu Pánu, ale i vůči apoštolům. Neušel pozornosti. Hned v bráně děvečka vrátná si ho všimnula, Petra poznala jako apoštola: „Nejsi také ty z učedníků toho člověka?"

„Nejsem."

Tak zněla odpověď horlivého a odvážného a přece ustrašeného Petra. Tuto odpověď snad ani nikdo neslyšel kromě vrátné. Apoštol vmísil se mezi služebníky u ohně. Snad se domníval, že v množství lidí si ho nikdo už nevšimne. Ale zde právě došlo k tomu, že veřejně před mnoha lidmi Petr Krista Pána zapřel. Opět služebná ukázala na něho: „I ty jsi byl s Ježíšem Nazaretským." Petr ozářený výšlehnuvším plamenem ohně se lekl. Oči všech služebníků spočinuly na něm. Apoštol pocítil strach, že ho poznají a že se ho zmocní, poněvadž jednoho z nich zranil mečem. Bál se pomsty. Horlivost a statečnost ho opustily. Úplně zapomněl na slib věrnosti Pánu Ježíši. Z úst prvního apoštola před shromážděnými služebníky a vojáky zazněla slova: „Ženo, neznám ho." Svatý Marek doplňuje svatého Lukáše a připomíná, jak ustrašený apoštol stupňuje svoje zapírání: „Nevím, ani nerozumím, co pravíš." A tehdy kohout poprve ohlásil příchod ranní hodiny. Ale svatý Petr se nevzpamatoval. Chtěl se lépe chránit, vzdálil se od ohně k bráně.

Jistě se pohoršili.

Jak přijali asi slova Petrova služebníci? Neměli tak veliký zájem na tom, aby se Petra zmocnili. Uvěřili zapírání Petrovu? Možná, že úplně ne. Možná, že vůbec ne. Ale mysleli sobě a snad také své myšlenky si navzájem vyjádřili: „Nu vida, teprve to s Ježíšem začalo, a již se Ho odříkají i ti Jeho nejvěrnější učedníci. Kdyby Ježíš byl tím, co říká, měl by spolehlivější a věrnější lidi. Kdyby opravdu byl Spasitelem, a kdyby

alespoň vlastní Jeho učedníci byli o tom přesvědčeni, přece by se k Němu hrdě hlásili a byli by ochotni pro Něho trpět." Zapření Petrovo pohoršlivě zasáhlo do smýšlení všech těchto lidí a oddálilo jejich ochotu uvěřit v Ježíše Krista.

Palčivá bolest Srdce Ježíšova.

Jedna z největších bolestí pro otce a matku je, jestliže vlastní milované dítě se k nim nehlásí, když upadli do bídy nebo se ocitli nezaviněně v nějakém podezření a vyšetřování. Jak teprve pociťovalo nejcitlivější Srdce Božského Spasitele zapření Petrovo? I když toto zapření předvídal a předpověděl, přece Srdce Ježíšovo bylo nanejvýš sklíčeno. Zvláště v této chvíli, kdy nebylo nikoho, u koho by se potěšilo... První apoštol, kterého jsem odchoval na svém Srdci, kterému jsem svěřil nejvyšší úřad v Církvi své, ten se mě zříká, zapírá mne, nezná mne." Tak si naříkal u sebe Božský Spasitel v tom okamžiku, kdy Petr poprve řekl: „Neznám ho." I této bolesti, která probodává milující srdce nejpalčivěji, musil Pán Ježíš zakusit ne jednou, ale po třikrát.

Není to malá věc!

Nejenom Petr, ale mnohý a mnohý křesťan ocitne se v okolnostech, kdy ho to něco stojí, má-li vyznat víru v Ježíše Krista. Svatý Augustin připomíná slova svatého Pavla: „Víra nám ukládá povinnost, a sice srdci i ústům. Apoštol to praví: „Srdcem se věří k ospravedlnění, ústy se vyznává víra ke spasení." Řím. 10, 10. Sluší nám pamatovati na ospravedlnění i na spasení." Petr způsobil velikou bolest Srdci Ježíšovu. Podobnou bolest působí Témuž Srdci každý křesťan, který se často před ničemnými lidmi stydí a strachuje vyznat, že náleží ke Kristu. Za špatné přátele se nestydí, a za Spasitele svého, který se před Otcem nestyděl za nás, ale přijal nás za bratry, za Toho se stydí. Jak zvláštní je mnohý křesťan!

Proti nespravedlnosti se můžeme vždycky bránit.

Kaifáš před svým tchánem Annášem začal výslech Krista Pána. Ale nepochodil, když se začal dotazovat na učení i na učedníky. Vlastní a nejdůležitější odpověď si nechal Božský Spasitel až do soudu velerady. Kaifášovi Kristus Pán odpověděl po zásluze: „Učil jsem v synagoze a v chrámě, kde všichni židé se scházejí... Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem mluvil..." A tehdy sluha udeřil Pána Ježíše do tváře. Kristus Pán se bránil proti tomuto nespravedlivému napadení: „Mluvil-li jsem zle, vydej svědectví o zlém; pak-li dobře, proč mne tepeš."

I když jindy řekl Pán Ježíš: „Udeří-li tě někdo v pravé líce tvé, nastav mu i druhé," Mat. 5, 39 nechtěl tím říci, že se

nemáme bránit, když jsme nespravedlivě napadeni. Můžeme se bránit slovem i skutkem, kdyby nás někdo ohrožoval snad i na životě. Pán Ježíš učinil více, než sám přikázal. Nenastavil jenom líce, ale nastavil novým ranám celé svoje Tělo.

Proti Pravdě se těžko svědčí.

Mezi tím sešla se Velerada židovská, která měla 71 členů. Od Annáše přivedli Krista Pána do domu Kaifášova. Začal výslech svědků. Nemohli se shodnout ani v jedné věci. Na konec zbyli poslední svědkové, ale ani ti se neshodli: „Tento pravil: Já mohu zbořiti chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavěti." Tak řekli jedni. Druzí naproti tomu tvrdili, že Kristus Pán řekl: „Já zbořím chrám tento rukou udělaný a ve třech dnech vystavím jiný, ne rukou udělaný." Ani tito svědkové se neosvědčili, svědectví jejich, protože si odporovala, neměla žádné ceny. Pán Ježíš neodpovídal, ani když Kaifáš řekl: „Nic neodpovídáš?"

Kaifáš a celý svět dostali takovou odpověď!

A tehdy se stalo, co učinilo toto zasedání Velerady nesmírně slavným v dějinách světa. Kaifáš přistoupil ku Kristu Pánu a v nejhorším úmyslu předložil Mu otázku: „Zapřisahám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus, Syn Boží?" Kaifáš tak učinil s nejhorším úmyslem. Byl bezradný. Všecka svědectví, která byla proti Kristu Pánu připravena, selhala a nestačila ani k nejmenšímu obvinění, ne tak k odsouzení. A proto Kaifáš, neobyčejně důmyslný a vynalézavý, chopil se prostředku posledního, který nemohl zklamat. Donutí Krista Pána, aby prohlásil, že je Bohem a Vykupitelem. On tak bude musit učinit, poněvadž Ho vyzve pod přísahou. A jakmile se to stane a jakmile prohlásí Sebe za Boha a Vykupitele, bude mít Kaifáš a celá Velerada důvod k nejvážnější obžalobě vůči Ježíši Kristu, ba budou mít důvod k Jeho odsouzení. Výpočet Kaifášův byl správný. Plán se mu zdařil. Na slavné zapřisahání veleknězovo nemohl Pán Ježíš mlčet, jako mlčel na výpovědi falešných svědků. Odpověděl, evangelisté se doplňují: „Ty jsi to řekl. Já jsem; Avšak pravím vám: od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici Boží a přicházeti v oblacích nebeských."

Ve svůj prospěch mlčel, v náš prospěch promluvil.

Pán Ježíš mlčel, když měl proti falešným svědkům hájiti své osoby. Ale nemlčel, když měl potvrditi svůj vykupitelský úřad. Mlčel a nehájil se proti lživým obžalobám, aby tak dal zadostučinění za výmluvy našich prarodičů a za výmluvy všech hříšníků, kteří se chtějí výmluvami a omluvami krýti před svým svědomím ve svých hříších. Vyplnilo se, co o Něm prorok Isajáš

předpověděl: „Obětoval se, protože sám chtěl, a neotevřel úst svých. Jako ovce na porážku vedená, a jako beránek před tím, kdo ho stříhá, němý bývá — neotevřel úst svých...“ Is. 53. — S druhé strany Božský Spasitel věděl dobře, proč se Kaifáš táže a proč Ho zapřisahá, aby prohlásil své Božství. Věděl, že toto prohlášení bude znamenat odsouzení k nejhorší smrti. Ale nemlčel. Právě proto hlasitě a slavně pod největší přísahou prohlásil: „Ty jsi to řekl. Já jsem...“ To znamenalo: „Tak jak jsi to řekl, před Bohem jako svědkem, já jsem Kristus a jsem Syn Boží. Mé místo bude po zmrtvýchvstání na pravici Boha Otce. Jsem tedy Bohem Otcem ustanoveným Pánem a Králem nebe i země a jsem svrchovaným Soudcem všeho světa.“ To bylo obsaženo ve slovech Krista Pána. Název „Kristus“, byl od proroků a patřil Vykupiteli. Toto slavné prohlášení neučinil Pán Ježíš jenom pro Kaifáše, nejenom pro nejvyšší správní a soudní sbor židovského národa, ale pro celý svět, pro všecky věky až do skonání světa.

Odpověď podepsaná Krví.

Promluvil Ježíš Kristus v tuto vážnou chvíli a odpověděl na nejvážnější otázku, jaká kdy na světě byla položena, proto, aby umlčel na vždy všecky falešné úsudky a soudy o svém původu a o svém poslání na tomto světě, a aby nenechal nikoho v nejistotě a v pochybnostech. Svoji odpověď a svoji přísahu zpečetil svojí Krví. Kdyby byl mlčel Ježíš Kristus na Kaifášovu otázku, nebyl by býval odsouzen, neboť soud neměl toho nejdůležitějšího: žádných platných svědectví. Tak vydal svědectví o Sobě, volaje si za svědka Boha Otce, k svému odsouzení a ku své smrti. Pán Ježíš věděl, že toto Jeho svědectví mající za následek Jeho vlastní odsouzení k smrti, zachrání nesčíslné duše, které uvěří v Něho, od věčného odsouzení a od věčné smrti.

Prozřetelnost Boží obrátila úlohy: Kaifáš a Velerada jsou svědky.

Kaifáš roztrhl si roucho na znamení hněvu, ačkoliv měl důvod k největší spokojenosti: „Rouhal se! Co ještě potřebujeme svědků? Ejhle, nyní jste slyšeli rouhání. Co se vám zdá?“ Netušil Kaifáš, že svým hněvem a rozhorlením se stal nedobrovolným, ale vynikajícím svědkem Kristovým. Kaifášova slova i jeho počínání jsou důkazem, že úplně porozuměl a pochopil, že se Ježíš Kristus pod přísahou nazval Vykupitelem a Bohem, Pánem nebe i země a Soudcem všech lidí. Kaifáš a s ním mnozí členové Velerady pochopili úplně prohlášení Pána Ježíše. Nazvali je rouháním a ihned hlasitým křikem odsuzovali Božského Spasitele: „Hoden je smrti.“ A mezi sebou opakovali své staré výtky: „Jsa člověkem, dělá se Bohem.“ Kaifáš a všichni členové Velerady, všichni účastníci dalších soudů nad Kristem

Pánem jsou svědky, že Ten, jemuž Jeho největší nepřátelé říkávali: „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi", Ten, o Němž celý svět ví, že byl Pravda sama a že vždycky jen pravdu mluvil, že Ten prohlásil se veřejně a slavně za Boha a Vykupitele.

Rozumu neschází ničeho, ale všecko schází srdci.

Po všech svědectvích o Božství Ježíše Krista, po svědectvích slov, jaké nikdy nikdo nemluvil a po svědectví skutků, jaké

Pán se obrátil a pohleděl na Petra. — Str. 575.

nikdy nikdo nekonal, a po svědectví slavné přísahy Ježíše Krista, Kaifáš a Židé neuvěřili. Neměli výmluvy ze svého hříchu. Ani dnes nemají výmluvy, kteří nevěří v Božství Ježíše Krista.

Peklo provedlo útok na hlavu Církve.

Ubohý apoštol Petr. Celé peklo se spojilo proti němu. Prostřednictvím děveček, služebných, chtěl ďábel apoštola Petra odtrhnout od Krista Pána, aby pohrdl svým Mistrem, aby se Ho zcela odřekl. Už při svém odvážném vstupu do nádvoří vzbudil pozornost větší, než si přál a z rozčilení a také ovšem ze strachu Pána Ježíše zapřel. Nesmíme si představovat, že se to stalo jed-

ním výrokem, a potom ještě dvěma. Mluví-li se o trojím zapření, myslí se tři noční období, kdy Petr byl napaden otázkami, že se nestačil na všecky strany ohražovat a vymlouvat. První období zapření Petrova bylo, kdy vešel branou a přistoupil k ohni. Tehdy všimly si ho děvečky a upozorňovaly na něho. Mezi tím, co byl Pán Ježíš u Kaifáše vyslýchán, vzdaloval se Petr nebezpečného místa u ohně. Odebral se opět k bráně. Ale nešťastné děvečky, jakoby se byly domluvily na Petra. Zase jedna ho poznala. Ukazovala na Petra: „Také tento byl s Ježíšem Nazaretským." Strach Petrův se zvýšil a on zapíral už s přísahou. Nebylo zbytí, musil zase k ohni. Ještě když se tam ubíral, stihl ho nejeden pohled a poznámka: „Také ty jsi z nich." I u ohně musil vyslechnout podezřívavé otázky. Na jeho vyhýbavé a záporné odpovědi jakž takž vše umlklo na nějakou chvíli. Až kdosi přišel na to, že Petr mluví galilejským nářečím, že je tedy z Galileje a to byl doklad pro předešlá tvrzení služebných a služebnic. A začal po třetí útok na apoštola, v němž on zase podlehl. Začal se všem zapřisahati a zaklínati, že nezná člověka toho. A kohout po druhé zazpíval.

Vzpomněl si na všecko.

V tu chvíli vyvedli Pána Ježíše. Pohlédl na Petra. A Petr setkal se s Jeho pohledem. Pohled byl tak bolestný, že Petr se ihned vzpamatoval. Vzpomněl si na slova při poslední večeři: svoje i Jeho. Oživla bývalá láska apoštolova a on v nesmírném žalu a lítosti zaplakal a vyběhl z nádvoří ven a tam plakal hořce. Byl zachráněn. Pro velikou lítost nejenom že došel odpuštění, ale také velikých milostí Božích. Láska svatého Petra prodělala zkoušku ohněm. Nezahynula, ale pokorou se očistila a vzrostla až do největších možností. Vypravuje se, že svatý Petr v dalším svém apoštolském životě velice mnoho plakával. Nemohl se zdržeti slz, kdykoliv uslyšel kohouta. Srdce Petrovo stalo si srdcem Církve.

Jaké poučení?

Svatý Ambrož poznamenává k tomuto místu Evangelia: „I poklesky světců jsou nám k užitku. Neuškodilo mně, že se Petr dopustil zapření, ale je mi to prospěšno, protože to napravil. Klopýtnuvší Petr je skálou pro všecky křesťany." „Věrnějším se stal Petr, když svoji nevěrnost oplakal. Proto dosáhl větší milosti, než byla milost ztracená."

Svatý Bernard dává pěkné naučení z pádu svatého Petra: „Jestliže Petr po tak těžkém pádu k tak vysoké a vznešené svatosti se navrátil, kdož by si tedy chtěl zoufat? Jen když chce hříchy opustit! Všimni si, co je psáno v Evangeliu: „I vyšel ven a plakal hořce." Vyjíti znamená pro tebe vyznání hříchů ve svaté zpovědi, hořký pláč znamená zkroušenost srdce."

Svatý František Saleský píše: „Svatý apoštol Petr když pněl na kříži, mohl slovy svatého Pavla všem říci: „... Budoucně nikdo mi nečiň obtíže, neboť já nosím jízvy Pána Ježíše na svém těle“, čímž by chtěl říci: Nikdo mi nevytýkej mého zapření, neboť kromě toho, že jsem se očistil svými slzami, dokazuji nyní na kříži svou věrnost, když svůj poklesek spáchaný z bázně před smrtí, opět smrtí napravuji.“

PÁN JEŽÍŠ OD ŽIDŮ TUPEN A POSMÍVÁN. — VELERADA ZNOVA ODSUZUJE PÁNA JEŽÍŠE NA SMRT. — JIDÁŠ SI ZOUFÁ. — PŘED PILÁTEM A HERODESEM.

Pán Ježíš byl vydán na pospas Židům — Konečný rozsudek nad Pánem Ježíšem — Jidášova sebevražda — Židé žalují — Pilát žádné viny nenalézá — Království Kristovo — Opětované žádosti Židů — Veden k Herodesovi — Zpět k Pilátovi.

Luk. 22, 63.

Ti muži, kteří Ježíše drželi, posmívali se mu tlukouce ho. — Mar. 14, 65. — I počali někteří ze Židů na něj plivati a zahalovati obličej jeho. — Mat. 26, 67. 68. — bili jej pěstí, jiní Ho poličkovali říkajíce: „Hádej nám, Kriste, kdo jest to, který tě udeřil.“ Luk. 22, 65. A mnoho jiného rouhajíce se mluvili proti němu.

Mat. 27, 1.

Když pak se rozednilo, všichni velekněží a starší lidu učinili nález proti Ježíšovi, chtějíce ho vydati na smrt. — Luk. 22, 66b—71. — A uvedše Ho do své rady řekli: „Jsi-li ty Kristus, pověz nám to.“

I řekl jim: „Povím-li vám to, neuvěříte mi, otáži-li se však také, neodpovíte mi, ani mne nepropustíte. Ale od té chvíle Syn člověka bude seděti na pravici moci Boží.“

I řekli všichni: „Ty jsi tedy Syn Boží?“

On řekl: „Vy to pravíte, já jsem.“

Avšak oni řekli: „K čemu ještě potřebujeme svědectví? Vždyť sami jste to slyšeli z úst jeho.“

Mat. 27, 2. I svázavše ho, přivedli — Jan 18, 28 — Ježíše od Kaifáše do soudní síně.

Mat. 27, 3-10.

Tehda Jidáš, jenž Ho zradil, vida, že jest odsouzen, jat jsa lítostí, vracel třicet stříbrných velekněžím a starším řka: „Zhřešil jsem zradiv krev spravedlivou.“

Ale oni řekli: „Co nám do toho? Ty se hleď!“

I pohodil stříbrné v chrámě a vzdálil se; a odešed osidlem se oběsil. Velekněží však vzavše stříbrné pravili: „Není dovoleno vložiti je do pokladny, neboť je to mzda krve.“ A uradivše se koupili za ně pole hrnčířovo k pohřbívání poutníků. Proto se to pole až do dneška zove Hakeldama, to jest pole krve.

Tehda se splnilo, co bylo pověděno od proroka Jeremiáše slovy: „A vzali třicet stříbrných, mzdu to muže odhadnutého, jehož odhadli synové israelští, a dali je za pole hrnčířovo, jak mi ustanovil Pán.“

Jan 18, 28 b - 32 -

Bylo ráno. Židé sami nevešli s Ježíšem do soudního dvora, aby se neposkvrnili, nýbrž aby mohli jísti velikonoční pokrmy. Tedy Pilát vyšel k nim ven a řekl: „Kterou žalobu vedete proti tomuto člověku?“

Odpověděli mu: „Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom Ho tobě.“

I řekl jim Pilát: „Vezměte Ho vy a podle zákona svého suďte Ho.“

Tu řekli mu Židé: „Nám nepřísluší zabíti nikoho.“ — Aby se splnilo slovo Ježíšovo, které byl pověděl, naznačuje, jakou smrtí má umříti.

Luk. 23 2.

Počali žalovati na něho: „Tohoto jsme nalezli, an převrací národ náš, brání dávati daně císaři a praví, že jest Kristus král.“

Jan 18, 33 - 38.

Pilát tedy vešel opět do soudní síně, povolal k sobě Ježíše a řekl mu: „Ty-li jsi král židovský?“

Ježíš odpověděl: „Sám od sebe to pravíš, či jiní ti to o mně pověděli?“

Pilát odpověděl: „Jsem já Žid? Národ tvůj a velekněží vydali mi tebe. Co jsi učinil?“

Ježíš odpověděl: „Království mé není z tohoto světa. Kdyby z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán židům; ale království mé není odtud.“

I řekl mu Pilát: „Tedy králem jsi ty?“

Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší hlas můj.“

Dí mu Pilát: „Co jest pravda?“

Když to pověděl, vyšel opět k židům a řekl jim: „Já na něm žádné viny nenalézám.“ Mat. 27, 12—14. A když velekněží a starší na něho žalovali, neodpověděl nic.

Tu řekl mu Pilát: „Neslyšíš, jak hrozné věci proti tobě dosvědčují?“

Ale on mu neodpověděl na žádné slovo, takže se vladař velmi divil.

Luk. 23, 5 - 12.

Ale oni usilovali řkouce: „Bouří lid uče po všem Judsku, počav od Galileje až sem.“

Tu Pilát uslyšev o Galileji, otázal se, je-li ten člověk Galilejský. A zvěděv, že jest z moci Herodovy, poslal ho k Herodovi, který byl v Jerusalemě ty dny.

Herodes uzřev Ježíše velmi se zaradoval, neboť byl odedávna žádostiv uviděti ho, poněvadž o něm mnoho slyšel a nadál se, že ho uzří nějaký zázrak činiti.

I vyptával se ho mnoha slovy, ale on mu nic neodpovídal. Stáli však tam velekněží a zákoníci ustavičně na něho žalujíce. I pohrdnul jím Herodes se svým komonstvem a posmíval se mu obléknuv ho v roucho bílé, a odeslal ho nazpět k Pilátovi. V ten den Herodes a Pilát se spřátelili, neboť dříve byli spolu v nepřátelství.

*

Ten, jenž je původcem práva a spravedlnosti, neměl pro sebe žádného práva.

Po nočním výslechu Pána Ježíše před Annášem, Kaifášem a Veleradou, když se Spasitel prohlásil veřejně a slavně pod přísahou za Syna Božího, mnozí židovští soudcové povolili své dosud skrývané nenávisti vůči Kristu Pánu. Vrhli se na Něho s nejhrubšími nadávkami a posmívali se mu. A nezůstalo při slovech. Vyplnilo se proroctví Isajášovo: „Tělo své vydávám katům, a líce své rváčům; obličeje svého neodvracím od těch, kdož lají mi a plijí na mne." Is. 50, 6. Nebylo dovoleno, aby odsouzenec byl bit a tupen. Pro Pána Ježíše neplatilo žádné právo. Soudcové sami se vrhli proti němu a bili Božského Spasitele do tváře, plivali na Něho, a činili si z Něho posměch. Pohanští pochopové ovšem řídili se podle Židů, aby se jim zavděčili.

Tváře zločinných lidí chráněny.

Rány do tváře a plivání do obličeje se považovalo a konečně i nyní se považuje za největší ponížení a potupu. Hlava, tvář jsou nejpřednější části lidského těla. Hlava je sídlo rozumu, tvář je podobiznou duše stvořené k obrazu Božímu. Císař Konstantin vydal zákon, že ani největší vinníci nesmí být biti do tváře. Hlava Krista Pána a Jeho Tvář byly vzorem a vrcholem krásy. Kdo se zahleděl do obličeje Pána Ježíše, nacházel v něm vlastnosti Boží. Čelo mluvilo a svědčilo o majestátu Božské Moudrosti, oči o nevýslovné otcovské lásce k tvorům, o vševědoucnosti, která všecko proniká, o svatosti, před kterou jas slunce se stává tmou, ústa vydávala svědectví o pravdomluvnosti a věrnosti vskutku Božské.

Dříve než ostatní Tělo trpěla Boží Tvář.

A tuto přesvatou hlavu, kterou Bůh Otec miloval nade všecko stvoření, hlavu, ve které ukazoval a ukazovat bude na věky všem vyvoleným svůj vlastní nejdokonalejší obraz a svoji podobu, odvážili se Židé zneuctívat nejhorším způsobem. Kolik ran do-

padlo na nejsvětější Tvář? Andělé mají tyto rány spočítány. Spinavé sliny padaly na obličej Pána Ježíše. A On se nebránil. Posmívali se i Jeho Božské vševědoucnosti. Ani slovem neodpověděl. Církevní spisovatel Tertulián napsal: „Bůh Otec vložil v Syna svého Ducha veškeré trpělivosti. A Syn Boží chtěl se takřka opojiti potupami. Oděl se v lidskou podobu, ale nevzal na sebe nic z lidské netrpělivosti. Podle nevýslovné Jeho trpělivosti měli fariseové poznati svého Krista a Spasitele. Nebyla to trpělivost, jaká se mezi lidmi nalézá."

Jakou cenu má podoba a obraz Boží v duši?

Proč toto potupení a zneuctění Nejsvětější Tváře, jemuž mělo následovat ještě potupení a ponížení další a horší? Člověk hříchem zkazil a zneuctil v sobě obraz a podobu Boží. Božský Spasitel, aby obnovil v duších lidských nevýslovně krásnou podobu Boží, a aby ukázal názorně, jak vypadají účinky hříchů na obraz Boží v duši, nechal dopadati na svoji Tvář nejbolestnější a nejpotupnější rány. Jak strašné pomyšlení: tvorové bili do Tváře svého Stvořitele a Spasitele. Ale ještě horší pomyšlení: každý hřích těžký je potupnou ranou Lásce Spasitelově.

Zákon nepřipouštěl, aby se soud konal v noci.

Časně z rána sešla se Velerada podruhé, aby vynesla konečný rozsudek nad Kristem Pánem. Sešli se starší lidu, zákoníci a velekněží. Rozsudek noční podle židovského zákona byl neplatný. Bylo třeba obnoviti výslech i prohlášení viny a trestu. Pak bylo třeba vyžádati si dovolení k vykonání trestu od zástupce císařova, vladaře judského, Piláta.

Buď budu Spasitelem nebo Soudcem!

„Jsi-li ty Kristus, pověz nám to." Božský Spasitel dobře věděl, proč se ptají. Věděl, že chtějí, aby znova opakoval prohlášení, že je Synem Božím, aby měli důvod k obžalobě a k rozsudku smrti. Ale neváhal. Ještě jednou vytkl jim nevěru: „Povím-li vám to, neuvěříte mi, otáži-li se však také, neodpovíte mi." Božský Spasitel byl ochoten opakovat svoje prohlášení, ale věděl, že u Židů nebude mít ten účinek, kterého si Jeho Srdce tolik přálo: Židé neuvěří. Kdyby jim chtěl podat důkaz otázkami po významu starozákonních proroctví, neodpoví, nepřijmou důkazu žádného. Po tři roky jim dával důkazy svého Božství a svého poslání jako Vykupitel světa. Nepřijali. Nepřijmou ani posledního důkazu: Zmrtvýchvstání. A proto Ježíš Kristus ohlašuje nevěřícím zatvrzelcům: Nechcete, abych vám byl Spasitelem, budu vám Soudcem. „Ale od té chvíle Syn člověka bude seděti na pravici moci Boží."

Průkazy Ježíše Krista jako Vykupitele a Syna Božího.

Proroctví a zázraky jsou stále nezvratnými důkazy Božství Ježíše Krista. Když se vydává někdo na dalekou cestu mezi lidi, kteří ho neznají, musí mít průkazy své osoby. V průkazích, úředně ověřených, je obsaženo všecko důležité, co se týká jeho osoby: data narození, místo narození, rodiče, domovská obec, povolání, fotografie s popisem osoby, účel cesty, místa, která navštíví a podobně. Hříchem zkažený svět, neměl-li celý zahynout, potřeboval nezbytně Vykupitele a Spasitele. Vykupitele, aby vysvobodil z moci hříchu a pekla, Spasitele, aby ukázal cestu ku spáse. Bůh Otec poslal Syna svého, aby jsa Bohem od věčnosti vzal na sebe lidskou přirozenost a lidem přinesl vykoupení a spásu. Bůh Otec se postaral o nejlepší průkazy pro svého Syna. Dlouhá řada proroků podávala po celá tisíciletí ústní i písemné doklady pro příchod Syna Božího na tento svět jako Vykupitele a Spasitele. Průkaz totožnosti osoby se hodí jenom na jednu osobu. Kdyby si někdo jiný přivlastnil takový průkaz falšováním a krádeží, přijde se na to. Průkazy pro vtěleného Syna svého chtěl mít Bůh Otec takové, aby si je nikdo nemohl přisvojit. A těmi průkazy jsou právě: proroctví a zázraky.

Četli jsme o zázracích a stopovali jsme proroky.

Jenom ten jest Vykupitel Bohem poslaný, na němž se vyplní všecka proroctví a všecky předobrazy. Jenom ten jest Vykupitelem, který se může prokázat skutky, jaké žádný člověk nekonal. Proroci předpověděli o Vykupiteli všecko: čas a místo narození, původ z neposkvrněné a panenské Matky, z rodu Davidova, mnohé okolnosti, které provázely jeho narození a dětství. Předpověděli jeho vykupitelskou činnost, jeho zázraky, jeho umučení, smrt a zmrtvýchvstání do takových podrobností, že všecky tyto předpovědi dohromady tvoří vlastně starozákonní evangelium.

Vy, kteří máte tak slavné proroky, ale nevěříte jim.

Které proroctví měl asi Božský Spasitel na mysli, když Židům řekl: „Otáži-li se však také, neodpovíte mi.“ Za svého života často a velmi často připomínal Pán Ježíš židovským svým odpůrcům proroctví, která se na Něm vyplnila. Tentokrát snad myslil na proroctví Danielovo, který předpověděl čas smrti Vykupitelovy, konec staré úmluvy a konec obětí starozákonních. Daniel vypravuje v proroctví o zjevení archanděla Gabriela, který Danielovi na jeho prosbu označil čas vykoupení: „Danieli, nyní jsem vyšel, abych tě poučil, abys rozuměl... Sedmdesát týdnů je stanoveno tvému národu a svatému městu tvému, aby zamezena byla neřest, aby konec vzal hřích, a zahlazena byla nepravost, aby přivedena byla věčná spravedlnost, aby se splnilo vidění i proroctví, aby pomazán byl Svatý svatých.

Od vyjití výroku, aby zase vystavěn byl Jerusalem, až do pomazaného knížete, bude sedm týdnů a šedesát dva týdny, a zase vystavěna bude ulice a zdi za tísnivých časů. A po těch šedesát dvou týdnech zabit bude pomazaný a nebude jeho lid, který ho zapře. A město i svatyni rozmete národ s knížetem, který přijde." Dan. 9. Výrok, aby Jerusalem byl vystavěn vyšel roku 458. př. Kr. Týden v proroctví znamená sedmiletí. Do sedmdesátého sedmiletí spadala smrt Spasitelova. I tu Daniel mluví slovy Gabrielovými určitě: „Utvrdí pak smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovici toho týdne přestane obět krvavá i nekrvavá." Ovšem při našem počítání nesmíme zapomenout, že náš letopočet při zavádění byl chybně posunut dopředu o 3 roky, takže rok narození Pána Ježíše je 3 roky před naším letopočtem a smrt Jeho připadá na 30. rok našeho letopočtu. Tak právě vychází polovička sedmdesátého týdne na svátky velikonoční, kdy Pán Ježíš se chystal k smrti, kdy měla přestat platit úmluva daná na hoře Sinaji, kdy měly přestat všecky oběti, protože budou nahraženy krvavou i nekrvavou Obětí Ježíše Krista. Židé si toho nevšímali a kdyby jim to byl Božský Spasitel předložil, nebyli by se nechali přesvědčit ani Danielem, byli by zůstali v nevěře a měli by o stupeň nevěry více.

Vladař judský v Jerusalemě.

Země židovská byla provincií římskou. Už takřka sto let Římané utužovali svoji vládu v této zemi. Odňali Židům vlastní správu a vykonávali ji sami prostřednictvím císařem ustanovených vladařů. Židé nesměli bez souhlasu vladaře římského nikoho odsoudit k smrti. Od roku 26. až do roku 36. byl vladařem v zemi judské Pilát, v Galileji Herodes. Pilát sídlil v Cesarei. Na svátky velikonoční přijížďval do Jerusalema, aby ozbrojenou silnou posádkou bránil všem rozbrojům v městě. Židé nechali odvést Pána Ježíše k Pilátovi, aby jim dovolil Ho potrestat trestem smrti.

Práce Velerady.

Pilát nebyl právě příznivcem Židů. Židé měli příčinu se obávat, že jejich žádosti nevyhoví. Proto se radili, jak svoji žádost o vydání Pána Ježíše na smrt přednést, aby jim Pilát vyhovět musil. Věděli, že před Pilátem nebude stačit důvod náboženský, že je třeba uvést důvod politický. Poněvadž však Božský Spasitel se ani v politickém ohledu ničím neprovinil na žádnou stranu, zjednali si fariseové a zákoníci za slušný plat nové falešné svědky a s těmi a s Kristem Pánem ubírali se v časných hodinách ranních k nádhernému paláci Pilátovu. Mezitím co část Velerady vyhledávala a uplácela svědky, druhá část Velerady dlela ve chrámě, aby tam podávala ranní obět a ostatní

oběti, jak bylo předepsáno pro den sváteční. A k těmto kněžím shromážděným ve chrámě ve chvíli, kdy Pána Ježíše odsouzeného k smrti odváděli k vladaři, přispěchal svědek, jakého nečekali — apoštol—zrádce.

Kdo to učinil?

Jidáš přišel svědčit nikým nevolán. Peníze, které dostal od Židů, ho zklamaly. Co se na ně natěšil! A zatím! Pálily ho v rukou. Před Jidášem vyvstala podoba zrazeného Krista Pána. Viděl v duchu Jeho pohled, kterým popatřil na nevěrného apoštola svého při poslední večeři a potom ten smutný a bolestný pohled z největší blízkosti v zahradě Getsemanské při zrádném políbení. A nyní vidí Jidáš výsledek své zrady: Pán Ježíš odsouzen k smrti a nechybí už mnoho a rozsudek bude vykonán. Co řeknou apoštolové? Co řekne Jerusalem? Co řekne celý národ židovský? Všichni se budou ptát: „Kdo to udělal? Kdo Ho vydal? Vždyť už tolikrát připravovali Mu fariseové a zákoníci smrt a nepodařilo se jim to. Kdo to nyní jim umožnil?“ A Jidáš slyší v duchu strašné volání: „On, apoštol, Jidáš, který chodil s Ním po tři roky, který s Ním jídal za jedním stolem, ten pozvedl proti Němu patu svou.“ Jidášovi se zdá, že se celý Jerusalem dívá na něho, že všichni se s hrůzou odvrací od jeho strašného a nejstrašnějšího a nejkrvavějšího činu. Nejenom Jerusalem, ale celý svět a všichni lidé všech věků...

Když se oheň nehasí.

Co se mu ďábel nasliboval: „Neboj se, vydej Ježíše, vždyť z Něho ničeho nemáš, nemáš ani naděje žádné na nic hmotného, ani na úřad, ani na plat... Vydej Ho, a já ti dám, co On ti nedal... Neboj se, vydej Ho a pak budeš šťastný...“ Nechal se zaslepit hříchem. Hřích lakoty z jiskry se rozhořel v oheň nezřízené vášně. Vášeň omámila a zaslepila Jidáše a on vykonal, co žádala vášeň a co chtělo peklo. Ale kde je štěstí, kde je klid, aby ho mohl užít? Jako kdysi Adam, tak i nyní Jidáš poznal lež satanovu. Ďábel slíbil, co nemohl dát, ale omámil a svedl. A podařilo se mu, poněvadž člověk nebděl, nemodlil se, neprosil o posilu s nebe v pokušení, nedělal pokání z prvních hříchů, zatajoval, zamlčoval, přetvařoval se, věřil ne Bohu, ale ďáblu, a klesal bez jediného pokusu zachránit svoji duši, nad níž není na světě nic dražšího. A tu duši prodal Jidáš za třicet stříbrných, za touhu po hrsti stříbrňáků, za radost, která trvala právě jediný okamžik. Za jediný okamžik radosti prodal apoštol radost věčnou. To, co mu slíbil Spasitel, dal za to, co mu slíbil ďábel. Takové obchody dělá zlý duch a člověk, který se nebrání pokušení a který nečiní pokání, ale odkládá je až na konec: „Však ono to nějak dopadne...“

Pozor si dej!

A najednou se octne člověk u otevřené propasti, u níž se ocitl Jidáš. „Zradil jsem svého největšího Dobrodince, svého Spasitele, dával jsem přednost nejošklivějším hříchům před Vůlí Boží, ubohému zapovězenému ovoci před Božím přikázáním, pomíjejícím věcem před věčným Bohem, pomíjecím požitkům před věčnou blaženostní nebe... A nečinil jsem pokání, neřekl jsem si dost... urážel jsem svého Stvořitele, jenž mi dál tělo i duši a přemnohé dary, aby si získal moji lásku a vděčnost... Odvracel jsem se od Něho víc a víc, a neřekl jsem si: „Vstanu a půjdu k Otci svému a řeknu Mu: Otče, zhřešil jsem proti Tobě."

Pokání a zoufalství.

Co nyní?.... Jidáš vidí před sebou svůj hřích. Vidí ho jako propast. Poznává hrůznou velikost této propasti, neobrací se však od ní k záchraně, ale vrhá se do ní. Jidáš vyhledal členy Velerady v chrámě, hodil jim peníze a vydal svědectví, kterého nečekali: „Zhřešil jsem zradiv krev spravedlivou." Vyzpovídal se ze svého hříchu, ale tam, kde mu nikdo nemohl dát odpuštění, kde došel jenom ďábelského posměchu: „Co nám do toho? Ty se hleď!" Ježíš Kristus by byl dal rozhřešení od hříchu, svatý Jan apoštol, svatý Petr, Panna Maria, byli by ukázali cestu k pokání i k záchraně. Jidáš k nim nešel. Šel k propasti. Ze zoufalství si vzal život sebevraždou: oběsil se. Duše sebevrahova padla do propasti věčného zavržení. Jidáš stal se příkladem a výstrahou.

Výstrahou:

Všem, kteří si zahrávají s vědomými a dobrovolnými hříchy, všem, kteří nepoužívají dnů zdraví a života a zanedbávají příležitost k pokání, pohrdají vyznáním hříchů ve svaté zpovědi, všem, kteří nelitují hříchů, nemají úmyslu se polepšit a od hříchu se obrátit k Otci jako marnotratní synové, jako Magdaleny, jako Zacheové, všem, kteří odkládají s pokáním až na konec života, všem, kteří v rozčarování hříchu nehledají pomoc u Panny Marie, útočiště hříšníků, všem kteří myslí, že najdou klid rozbouřeného svědomí ve smrti. Nenajdou; každá nekajícnost a každé zoufalství končí jako Jidášovo: věčným zavržením.

Za Jidášovy peníze, to jest za Krev Kristovu.

Zrádcovských peněz štítili se i členové Velerady a koupili za ně pole ku pohřbívání poutníků zemřelých ve svátky v Jerusalemě.

Pole koupené Jeremiášem předobrazem „pole krve", a předpovědí posledních osudů židovského národa.

Opět se vyplnilo proroctví. Svatý Matouš poznamenává: „Tehda se splnilo, co bylo pověděno od proroka Jeremiáše slovy: „A vzali třicet stříbrných, mzdu to muže odhadnutého, jehož odhadli synové israelští... a dali je za pole hrnčířovo, jak mi ustanovil Pán." Pole koupené od jakéhosi hrnčíře bylo později nazýváno: pole krve. Bylo na jižní straně údolí Hinnon, kdež dosud vyskytuje se bílá hrnčířská hlína. Svatý Matouš jmenuje proroka Jeremiáše. Ale proroctví uvedené evangelistou je vlastně proroctvím dvojím: slovným proroctvím Zachariášovým a věcným proroctvím, neboli předobrazem Jeremiášovým. Hlavní význam prorocký je v předobrazu Jeremiášově. Proroctví Zachariášovo je doplňkem k předobrazu. Předobraz i proroctví spojené dohromady tvoří výstižný obraz židovského národa i jeho osudů do konce světa.

Jak to bylo s tím „polem" Jeremiášem koupeným.

Prorok Jeremiáš v sedmém a šestém století před Kristem Pánem napomínal lid israelský k zachovávání Božích přikázání a varoval před jejich přestupováním, upozorňoval na tresty Boží. Židé mu neuvěřili, pronásledovali Jeremiáše a chtěli ho usmrtit. Jeremiáš byl postaven před veřejný soud a kněží, lžiproroci a veškeren lid křičeli: „Ať umře, ať umře!" Jer. 26. Na národ židovský přišel Jeremiášem ohlášený trest Boží, byli odvedeni do zajetí babylonského. Král Nabuchodonosor oblehl Jerusalem. A tehdy přikázal Hospodin Jeremiášovi, aby koupil pole. Jeremiáš to učinil a koupil pole od svého příbuzného Hanameela, jehož mu Hospodin za tím účelem poslal.

V čas války, kdy největší trest Boží postihl národ a když tento je odváděn do zajetí, v takové době kupovat pole bylo vlastně nesmyslné. A přece to Hospodin Jeremiášovi poručil a Jeremiáš to vykonal. Tento čin Jeremiášův měl totiž od Boha předobrazný a prorocký smysl: „Nekupuješ pole nadarmo, Israel se zase vrátí k svému majetku. Trest Boží pomine a Israel dojde Božího milosrdenství."

Jak Jeremiáš, tak i Kristus.

A tento smysl hluboký a tajemný je obsažen v připomínce Matoušově o Jeremiášově předobrazu. Jeremiáš sám svou osobou byl předobrazem Krista Pána. Jeremiáš byl vyslancem Božím. Kristus Pán byl jím v nejplnějším smyslu. Jeremiášovi národ židovský neuvěřil a žádal si jeho smrti. Totéž v míře ještě horší učinil tentýž národ Kristu Pánu. Za časů Jeremiášových za nevěru a neposlušnost přišel trest. Pán Bůh zastavil plnění svých slibů daných vyvolenému národu. Přestal ho chránit. Zba-

vil ho údělu v zaslíbené zemi. Byl vydán babylonským pohanům a rozptýlen mezi nimi. Byl zbaven chrámu a oběti. Ale kousek pole, jež ze svého majetku koupil Jeremiáš na rozkaz Boží, byl zárukou a přípovědí od Boha samého, že celý úděl zaslíbené země se národu vrátí, Bůh se usmíří s provinilým národem a prokáže mu své Milosrdenství. Také nejpřednější vyslanec Boží Ježíš Kristus za cenu své krve, kterou odhadli a odpočítali Jidášovi na třicet stříbrných, jak předpověděl prorok Zachariáš, koupil si kousek pole „pole hrnčířovo" v národě židovském a v zemi jeho. Za nevěru a neposlušnost, za to že vydal svého Vykupitele na smrt, přijde trest. Bůh zastaví plnění svých slibů, přestane národ židovský chránit, bude vydán pohanským Římanům a rozptýlen po celém světě, nebude chrámu, nebude oběti. Ale kousek pole, — pole hrnčířova — koupeného za cenu Vykupitelovy Krve, je zřejmým znamením, že se Bůh neodřekl národa vyvoleného navždy, že nepřetrhal všecky svazky s ním. Má stále podíl zakoupený za velkou cenu v tomto národě: pole hrnčířovo v Jerusalemě. Zase jednou usmíří se s ním a vrátí mu dědictví a podíl na Vykoupení.

Modlitby za národ, který dal světu Ježíše Krista, Pannu Marii, svatého Pavla a apoštoly.

Církev Ježíše Krista vybízí všecky věřící, aby se za Židy modlili, aby dobrotivý Bůh brzy a v co největší míře jim popřál dobrodiní Vykupitelem zasloužených. Svatý Pavel napsal v listě k Římanům: „Nechci totiž, bratři, abyste neznali toho tajemství, že totiž slepota připadla na Israele z části, dokud by plnost pohanů nevešla..., jak jest psáno: Přijde se Sionu Vykupitel a odvrátí bezbožnost od Jakoba; a v tom bude má úmluva s nimi, že odejmu hříchy jejich. Neboť jako vy, pohané, jste někdy nevěřili Bohu, nyní však milosrdenství jste došli jejich nevěrou, tak i oni neuvěřili, aby milosrdenstvím vám pohanům prokázaným také sami došli milosrdenství. Zahrnul zajisté Bůh všecky v nevěru, aby se smiloval nade všemi." Řím. 11, 25... 32.

Ti, kteří se nelekli poskvrnit se největším zločinem.

K šesté hodině ráno stanuli Židé se spoutaným Kristem Pánem před soudní síní. Do paláce Pilátova nechtěli vejít, poněvadž by se byli stykem s pohany a jejich příbytkem poskvrnili. V řeckém textu je uvedeno, aby mohli jísti paschu. Paschou se nazýval nejenom beránek velikonoční, ale všecky sváteční obědy po celých osm dní. Maso k těmto velikonočním obědům bylo bráno z obětí pokojných, zvaných chagiga. — Židovští náčelníci zůstali tedy státi před vestibulem Pilátova paláce, aby se neposkvrnili vstupem na místo, kde sídlil pohanský vladař. — Takovou úzkostlivost zákon nikde nepředpisoval. Fariseové zase

podle někdejších slov Krista Pána: „Cedili komáry, a velbloudy polykali.“ Vyhýbali se nepatrnému nebo jen zdánlivému a domnělému poskvrnění a při tom se bez rozmýšlení a bez obav dopouštěli krvavého zločinu na svém Spasiteli.

Podivný svět, podivní lidé.

Totéž se často opakuje v dějinách světa i v životě jednotlivých lidí. Vydávají se zákony všeho druhu, určují se tresty na

Jidáš si zoufá.

nejmenší přestupky oproti zákonům světským. Ovšem, i zákon světský, pokud neodporuje zákonu Božímu a pokud přispívá k zachování pořádku, je dobrý a užitečný. Oproti zákonům a přikázáním Božím jsou všecka lidská ustanovení nepatrná a malicherná. A přece taková úzkostlivá péče o jejich zachovávání i od těch, kteří je dávají, i od těch, pro něž jsou dána. Jaká by to byla pro mnohého řádného občana nebo občanku hanba, kdyby byli trestáni třeba jenom za malý přestupek malou pokutou nebo podmínečným trestem. Přestoupil zákon, byl trestán! Jaká hanba!

Těm, kterým je svět bohem, a Bůh není ničím, těm kteří se bojí malého přestupku, ale ničeho si nedělají ze smrtelného hříchu.

Tentýž člověk, který se tak hanbí pro malicherný přestupek a trest, třeba jednou za celý život, — tentýž klidně přestupuje nesmírně vážná Boží přikázání kolikrát za den, ba kolikrát za hodinu: zanedbává povinnou úctu Boží denní modlitbou, bere jméno Boží nadarmo, klne a hřeší, dopouští se i křivé přísahy, ruší přísahu manželské věrnosti, ruší svěcení nedělí a svátků, dává špatný příklad své rodině, hněvá se, nenávidí, závidí, přeje zlého, tupí bližního, hřeší nečistými myšlenkami, slovy a skutky, poškozuje bližního, krade bližnímu nejenom hmotný majetek, ale i čest a dobré jméno, hřeší denně pýchou, lakotným sobectvím, nestřídmostí, rušením postů, dává pohoršení mládeži i dospělým, svádí ku hříchu, opomíjí příležitosti k dobrému, — a ničeho si z toho nedělá, pokání a usmíření s Bohem nepotřebuje. Vždyť je řádný občan, který co nejsvědomitěji zachovává všecky zákony a platí zavčas všecky daně. — A zatím na duši takového řádného občana nebo občanky lpí krev Ježíše Krista, neboť těžký hřích se rovná tomu, co Židé vykonali na Ježíši Kristu. Tu takřka doslova platí „Běda" Krista Pána, které vyslovil nad židovským pokrytectvím: „Avšak běda vám bohatým, neboť již máte potěšení své. Běda vám, kteří jste nasyceni, neboť budete lačněti. Běda vám, kteří se smějete nyní, neboť budete kvíliti a plakati. Běda, když budou o vás dobře mluviti všichni lidé..." Luk. 6, 24—26.

Na první pohled poznal závist a nenávist.

Pilát vyšel Židům vstříc. Musil se velice přemáhat, protože Židy nenáviděl. Ale měl z Říma nařízeno jednat s podmaněným národem v mezích práva a spravedlnosti. Tušil v žalobě fariseů a zákoníků zlobu a úklady vůči Kristu Pánu. Umínil si, že při žalobě, kterou velerada písemně podala, bude postupovat podle práva římského přesně a na obě strany spravedlivě. Pilát už napřed věděl, že Židé ze závisti a z kruté nenávisti vůči Kristu Pánu budou žádat, aby jim byl vydán na smrt. Pilát byl sice pohan, ale byl členem národa, který měl nejdokonalejší právní zřízení. Pilát měl jako zodpovědný úředník císaře římského smysl pro spravedlnost. Jediný pohled na zástup fariseů a zákoníků, na jejich oči planoucí pekelným ohněm zloby a msty, a současně pohled na Ježíše ztýraného, poplivaného, surově spoutaného a při tom tak pokorného a klidného, s očima plnýma jasu a Božské lásky, — přesvědčil zkušeného římského soudce, o co jde.

Já to sám vyšetřím.

Židé očekávali, že Pilát na jejich písemnou a nyní i osobní žádost jim odpoví: „Vezměte ho a učiňte, jak vaše židovské příkazy vám káží.“ Pilát však vzal na sebe chladný výraz nejvyššího soudního úředníka a začal vyšetřovat. Jako blesk působila na farisee nečekaná první otázka: „Jakou žalobu vedete proti tomuto člověku?“ Tedy opravdu, ten Říman se bude zdráhat vydat Ježíše. Naposledy jim ho nyní vyrve z rukou a osvobodí Ho, neuzná-li jejich svědectví. „Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom Ho tobě.“ Jak vyšlehly plameny záští z jejich očí, když v tuto chvíli všichni jako na povel vztáhli zaťaté pěstě proti Kristu Pánu a proti Pilátovi.

Na tvrdý špalek, tvrdý klín.

Piláta rozhněvaly výhružné posuňky Židů. Posměšně kynul rukou, ukázal na Pána Ježíše a řekl několik slov, která znamenala asi tolik: „Kdo je zde pánem? Kdo rozhoduje o tom, co je zločin? Vy? Zkuste to a odsuďte si ho, když myslíte, že vy jste soudci!“ Židé se lekli. Pochopili, co Pilát míní svými slovy. Opravdu chybili. Pilát je pánem, má ozbrojenou moc. Proti jeho vůli ničeho nezmohou. Musí se poddat a podřídit, musí uznat, že nemají žádné právní moci nad Ježíšem, nemají moci nad Jeho životem. „Nám nepřísluší zabíti žádného.“ Svatý Jan přidává velice důležitou kratinkou poznámku; „... aby se splnilo slovo Ježíšovo, které byl pověděl, naznačuje, jakou smrtí má umříti.“

Aby Židé i pohané měli zřejmý podíl na smrti Vykupitelově.

Poznámka svatého Jana znamená: Prozřetelnost Boží to řídila, že Židům vypadla moc nad životem Krista Pána z rukou. Kdyby Židé podle svého soudili a rozsudek vykonali, byl by Spasitel býval od nich ukamenován. Židé měli, jak víme, trest smrti ukamenováním. U Římanů byl největší trest: trest smrti ukřižováním. Bůh Otec vyvolil pro Syna svého smrt na kříži. Jednak proto, že tato smrt byla spojena s největšími bolestmi, a také proto byla dána moc pohanům, aby i tito měli a ukázali svůj podíl ve všeobecné vině všech lidí na smrti Vykupitele.

Svislé rameno kříže. Co ním chce říci Moudrost Boží?

Od věčnosti byl Moudrostí Boží vyvolen kříž, aby se lidstvu stal nástrojem spásy. Proč právě kříž? Kříž při své veliké jednoduchosti má v sobě velice krásný význam. Skládá se ze dvou dřev, daných přes sebe, jednoho delšího, druhého kratšího. Kříž býval zapuštěn do země. Bez učitele kříž sám učí: svislé

delší rameno ukazuje lidem k zapomínanému Bohu, jenž je počátkem a koncem našeho života. Svislé rameno ukazuje cestu s nebe na tuto zemi, a cestu s této země do nebe. Tuto cestu lidstvu otevřel Syn Boží, Ježíš Kristus. Touto cestou kříže je jediný přístup do království nebeského: „Kdo chce za mnou přijíti, ... vezmi kříž svůj na sebe každodenně a následuj mne..." Cesta kříže je pro každého, pro žebráka i pro krále. Každý může po ní jíti. Nepotřebuje vzdělání, nepotřebuje postavení, potřebuje jenom dobré vůle k následování Ježíše Krista, který nás po této cestě předešel. Každý musí po této cestě jíti, kdo chce s Kristem Pánem kralovat. Musí přijat kříž, který mu Bůh pošle a musí ho přijat ochotně a radostně, jak přijal svůj nejtěžší kříž pro nás Božský Spasitel. Svislé rameno připomíná nám lidem lásku Boha Otce, který nám poslal svého Syna, a připomíná lásku Boha Syna, který z poslušnosti k Otci pro naši spásu s nebe přišel na tuto zemi. Svislá část kříže nám připomíná kmen stromu Církve. „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti."

Co znamená druhá část kříže?

Příční rameno znázorňuje korunu stromu Církve. Touto korunou jsou věřící v Ježíše Krista. Všechny části kříže, i všecky části Církve jsou spojeny Tělem Kristovým. Příční rameno označuje království Kristovo na této zemi. Toto rameno kříže během tisíciletí se prodloužilo nesmírně. Tvoří je vlastně příční ramena všech křížů, která jsou na světě. Všecky posvěcené kříže v polích, u cest a silnic, na návsích a náměstích, ve veřejných místnostech a lidských příbytcích prodlužují rameno kalvarského kříže od jednoho konce světa až ke druhému, od východu až na západ, od nejkrajnějšího severu až na nejvzdálenější jih. Pod rameny kříže se shromažďují všichni členové království Kristova na zemi, tu nalézají svoji ochranu a bezpečnost, neboť jejich Král je jediným Pánem nebe i země. Příční rameno znamená a připomíná lásku Kristovu, která obepíná celý svět, všecky lidi, a chce aby všichni lidé byli touto láskou spojeni jako bratři a sestry jednoho Otce. Příční ramena připomínají křídla holubice — Ducha svatého, který pro zásluhy Ukřižovaného vznáší se nad touto zemí, po zkázonosné potopě hříchů, přináší olivovou ratolest míru a radosti, milosti Boží a nejvzácnějších Božích darů.

Kříž v člověku a na člověku.

Člověk sám, jeho tělo je stvořeno v podobě kříže. Když se žehnáme, spojujeme na svém těle svatým křížem čelo-rozum, srdce-vůli a ramena-sílu, aby pro zásluhy Kristovy na kříži byl posvěcen celý člověk ve svých nejpřednějších schopnostech: v rozumu, vůli a síle pro Boha. Vždyť i Ježíš Kristus se na kříži cele obětoval za nás.

Znamení největší viny povýšeno na znamení spásy.

Bůh sám vyvolil nástroj kříže k naší spáse. I Pilát a celá říše římská se vším svojím právem i hrdelními soudy byli sluhy Kříže Kristova. Kříž byl znamením nejpotupnějším. Kříž byl nástrojem smrti pro největší zločince. Kříž byl nejdokonalejším odznakem hříchu, pro nějž měl Vykupitel umřít.

Krátká žaloba a ještě samá lež.

Pilát chce soudit Ježíše podle práva římského. Dobrá. Židé se přizpůsobili. Konečně oni už počítali na to a připravili si politickou žalobu na Krista Pána. Svatý Lukáš v jedné větě zachytil tuto obžalobu židovskou přednesenou Pilátovi: „Tohoto jsme nalezli, an převrací národ náš, brání dávati daně císaři a praví, že jest Kristus král.“

Kdo se nestydí za lež.

Židé se nestyděli za tyto strašlivé lži. Nemohli se stydět, vždyť zastupovali samotného ďábla, otce veškeré lži a všeho násilí. Nás jenom poučuje to, jak se fariseové a zákoníci, židovská velerada, stali předobrazem budoucích nežidovských soudců, kteří v budoucnosti, ve všech staletích a tisíciletích měli zasedat na soudních stolicích nad Církví Kristovou a měli nad Ní pronášet tutéž lživou politickou obžalobu, poněvadž jiné nebudou moci najíti: „Církev je vinna, chce panovat nad národy, nad státy, chce poroučet, chce kralovat světu, staví se na odpor zákonům státním. Proto zasluhuje, aby byla zničena, na kříž přibita...“ Pod vlivem této obžaloby byl Pán Ježíš odsouzen, pod vlivem téže obžaloby bývá i Církev odsuzována, a ukřižována. Ale při tom všem jako Její Božský Zakladatel nepřestává se modliti za své nepřátele, nepřestává být matkou národům a nepřestává být nositelkou jediné pravé kultury na tomto světě: Lásky Kristovy.

Památné stupně, které jsou nyní v Římě.

Pilát měl právo soukromě vyšetřovat obžalované. Toho práva nyní použil. Nechal odvésti Krista Pána po 28 bílých mramorových schodech do soudní síně. Žalobě židovské Pilát nevěřil. Ale chtěl vědět, jak Židé přišli na takovou žalobu. Vždyť tato žaloba se hodila dobře na náčelníky židovské a hodila se výborně na samu veleradu, proti níž a proti jejímž buřičům musil už kolikrát Pilát i druzí vladaři s vojskem zakročovat. Pilát uvažoval: „Kdyby tento Kristus skutečně bouřil a připravoval něco proti Římu, přece by velerada jako největší nepřítel Říma nepřišla s obžalobou na Něho, že to chce učinit. Naopak, podporovala by Ho a všemožně by Ho chránila. A konečně přece

všudy jsou posádky římské. Kdyby byl Kristus dost málo někdy a někde během tří roků svého působení v zemi židovské zavadil o politiku, nebo se v něčem zprotivil zákonům, byl by to musil on — vladař první vědět." Nevěřil Židům, věděl, že je v této obžalobě něco docela jiného. Pilát by byl rád nejenom jako politický vladař, ale i jako filosof a vzdělaný člověk, věci přišel na kloub.

Otázky jsou odpověďmi.

Proto položil v soudní síni Kristu Pánu otázku: „Ty-li jsi král židovský?" A Kristus Pán mu otázkou vlastně odpověděl: „To nemáš sám ze sebe, to ti Židé řekli. A poněvadž ti to jenom Židé žalovali na mne, když ty jako vladař ničehos o mém světském království neslyšel, můžeš být jist, že to není pravda." Pilát zase otázkou přisvědčil: „Já na tebe nežaluji a nemám co žalovat, poněvadž o ničem zlém jsem na tebe neslyšel. Ale tvůj národ a velekněží mi tebe vydali a žalují na tebe. Proč?..."

Vřelé díky tobě, Piláte!

Musíme děkovat Pilátovi za jeho otázky. Vždyť otázky Pilátovy daly nám z úst Ježíše Krista odpovědi, z nichž se raduje Církev, a v nichž povzbuzení a radost čerpají nesčíslné duše. Tyto odpovědi připomínáme si zvláště ve svátek Krista Krále. Tyto odpovědi Ježíše Krista ukazují v pravém světle Jeho Království, které přišel založit na tento svět a které přece nemělo mít se světem nic společného. Z odpovědi Ježíše Krista Pilátovi zaskvívá se nad světem královská Koruna Kristova ne ze zlata a z drahokamů, ale z něčeho, co je nekonečně cennější než třpytící se zlato, Koruna věčného trvání a nekonečné ceny, Koruna pravdy a spravedlnosti. Takové královské koruny není mezi pozemskými králi.

Král pokoje.

První větu královského manifestu Kristova, Pilát jakž takž pochopil a uznal. Uvěřil slovům Krista Pána: „Království mé není z tohoto světa. Kdyby z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán Židům; ale království mé není odtud." Bylo to tak jasné a přesvědčivé. Kristus Pán nemohl být, ani se dělat světským králem, jak Židé tvrdili. Kdyby chtěl být takovým králem, byl by se už dávno musil postarat o ozbrojené vojsko. Ale celá země židovská byla svědkem, že kromě dvanácti bezbranných apoštolů a dvaasedmdesáti učedníků rovněž bezbranných neměl kolem sebe nikoho. Apoštolové a učedníci nikdy neprohlašovali svého Mistra za krále. Pilát byl politicky uspokojen. Říši římské nehrozí se strany Kristovy žádné nebezpečí.

Pilát by byl tak rád porozuměl.

Ale jaké jest tedy vlastně to království Jeho? Každé království má přece snahu opanovat co nejvíce země. Čím opanuje Ježíš, když vojska, ani zbraně nemá? Pilát by byl rád požádal Pána Ježíše o vysvětlení. Učinil to otázkou: „Tedy králem jsi ty?" „Pověz mi, jak můžeš být králem, když nemáš vojska, nemáš zbraní, nemáš poddaných, když vlastní národ se tě zříká a vydává tě na smrt? Kde máš zemi, nad níž bys panoval?"

Co to znamená být lidstvu Králem?

A Božský Spasitel odpovídá Pilátovi: A nejenom Pilátovi, celému světu a všem věkům: „Ano, já jsem král..." Nikdy žádný panovník nemohl říci takovým právem tato slova a toto prohlášení. Co je král? Je hlavou státu, národa, lidu. Král je pánem všech poddaných. Král je vůdcem svého lidu. Král má být také otcem lidu, má být spravedlivým ochráncem všech slabých. Král má být národu učitelem a má být jeho nejvyšším soudcem. Kdo tím vším byl víc než Ježíš Kristus? Nejenom jednomu národu, ale všem lidem. Bůh Otec učinil Vtělením Syna svého Hlavou všeho lidstva. Už stvořením stal se svrchovaným Pánem lidstva, „neboť skrze Něho všecko učiněno jest z toho, co učiněno jest." Svým křížem stane se lidstvu vůdcem proti úhlavnímu nepříteli člověčenstva-ďáblu. Ježíš Kristus jest nevýslovnou dobrotou lidstvu Otcem, ale i Bratrem, u Něho každý najde zastání a spravedlivé odměny. On jediný jest celému lidstvu nejmoudřejším Učitelem, a bude mu nejspravedlivějším Soudcem. Jest tedy Králem v nejplnějším smyslu. V jasu Královské slávy Kristovy zaniká úplně každá i největší moc a sláva pozemských králů.

Podmanění Pravdou Boží.

Pilát nevěděl, že je ještě něco silnějšího, než válečná zbraň. Nevěděl, že lze svět podmanit a dobýt ještě jiným způsobem než válkou. Nepochopil ze slov Krista Pána, že Pravda Boží Ježíšem Kristem světu přinesená stane se v rukou dvanácti a později třinácti apoštolů zbraní tak mocnou, že jí bude podmaněna Kristu Králi celá ohromná říše římská, potom celá Evropa a postupně a nezadržitelně celý svět... Neboť „každý kdo z pravdy jest"... to jest, kdo přijímá milost víry.. slyší hlas dobrého Pastýře, Krista Krále... a rád se stává Jeho poddaným.

Těm, kteří při slově „pravda" krčí rameny.

Nedostatek světla Ducha svatého v duši Pilátově byl příčinou, že Pilát pokrčil rameny: „Co jest pravda?" a vyšel k Židům. Pilátovi to nemůžeme mít za zlé, že místo pochybovačného po-

krčení rameny se raději nestal učedníkem Kristovým. Neznal učení Krista Pána. Podle kusých zpráv a podle soukromého zjevení některých svatých uvěřil Pilát později a stal se před svou smrtí křesťanem.

Pravda musí mít na sobě pečeť Boží.

Ježíš Kristus proto přišel na svět, aby vydal svědectví pravdě. On jediný jako Bůh mohl svědectví pravdě vydat. On jediný mohl na každé své slovo položit pečeť své Božské Pravdomluvnosti. A aby nikdo nemohl krčit rameny a říkat: „Co je pravda?" zpečetil Božskou Pravdu svého učení nejenom svojí Smrtí, ale hlavně svým Zmrtvýchvstáním a Sesláním Ducha svatého, založením Církve a rozesláním apoštolů do celého světa se slavným přislíbením: „Já prositi budu Otce a jiného Utěšitele dá vám, Ducha Pravdy, který by s vámi zůstával na věky." Jan 14, 16.

V mlčení Páně skryta veliká bolest.

Pilát pronesl svůj úsudek a rozsudek nad Kristem Pánem: „Já žádné viny na něm nenalézám." Židé slyšíce to byli by se pominuli zlostí a hněvem. Zase — ovšem mnohem hlasitěji a důrazněji začali s křikem opakovat svoje lživé žaloby. Kristus Pán se odmlčel a neodpovídal. Ale v duši nesmírně trpěl pro tyto i pro všecky budoucí lži, které kdy budou proti Němu a Jeho Církvi pronášeny.

Od jednoho soudce k druhému.

Tu v bouři a křiku zaslechl Pilát, že Pán Ježíš učil také v Galileji. Galilea nepatřila už pod Jeho správu. Galileu spravoval jeho sok a nepřítel Herodes Antipas. Herodes byl ve svátky také v Jerusalemě. Tam pošle Pilát Židy s Kristem Pánem. Sám se zbaví choulostivého rozsudku. Herodovi se zavděčí a s ním snad i usmíří.

Tak se smířili.

Židé byli neradi, že se odsouzení Krista Pána zdržuje. S druhé strany byli však rádi. Herodes nechal popravit Jana Křtitele, nebude snad váhat ani s rozsudkem nad Kristem. S takovými myšlenkami přivedli Židé Pána Ježíše před Herodesa. Posel Pilátův odevzdal Herodesovi dopis, v němž Pilát uznává v této věci s Ježíšem soudcovské právo Herodesovo. Herodes skutečně

se pozorností Pilátovou potěšil. Odložil zášť proti Pilátovi a od té doby žili v přátelství.

Marně se těšíš!

Herodes si přál už dávno Pána Ježíše vidět, vidět jeho divy. Proto se nad příchodem Krista Pána nesmírně zaradoval. Povahu Herodesovu už známe z vypravování o svatém Janu Křtiteli.

Jak splnil syn, co otec slíbil.

Ale Herodes se nedočkal zázraku od Krista Pána, ba nedostalo se mu od Pána Ježíše ani jediného slova, ani jediného pohledu. Božský Spasitel znal duši Herodesovu, která byla schopna všech hříchů a všech zločinů, jenom nebyla schopna obrácení. Herodes byl syn Herodesa, který nechal povraždit nemluvňátka betlémská. Co otec slíbil, to teprve syn vyplnil, ovšem způsobem hodným Herodovy rodiny. Vzpomeneme si, že vrah betlemských dítek pronesl k východním králům slova: „Jděte a ptejte se pilně po dítěti a až ho najdete, zvěstujte mi, abych i já šel a poklonil se jemu." Tak slíbil Herodes, otec. Herodes, syn rozhněván, že Spasitel ním pohrdl, chtěl se pomstít. Nechal donésti obnošený královský plášť a kázal jej dáti na posměch Pánu Ježíši. Herodes sám posměšně klekal před Kristem Pánem jako před králem a totéž kázal svým dvořanům a služebníkům. Pak poručil odvést Ho zpět k Pilátovi. Kolem sedmé hodiny přišli Židé s Kristem Pánem k Herodesovi. Kolem osmé hodiny vraceli se k Pilátovi. Úřední posel donesl Pilátovi dopis, v němž Herodes schvaloval dosavadní postup Pilátův. Okolnost, že Herodes se ukázal tak opatrným, a že se raději vzdal soudu nad Ježíšem, než aby si pohněval Židy, ubrala také Pilátovi odvahy.

Ztratil všecku milost Boží.

S Pilátem Kristus Pán ochotně mluvil. Na Herodesa ani nepohlédl. V tom byla známka nejtěžšího trestu Božího. Proč se Kristus Pán jinak choval k Pilátovi a jinak k Herodesovi? Herodes měl na svědomí vraždu svatého Jana Křtitele. Byl oddán hříchům nečistoty, nestřídmosti. Rozvrátil rodinu svého bratra Filipa, žil v cizoložství s jeho manželkou Herodiadou. Zatvrdil se ve svých hříších. Zatvrzelost ve hříchu je hříchem proti Duchu svatému. Milost Boží do takových duší nemůže proniknout. Špatný příklad Herodesův působil nesmírné pohoršení v celém národě židovském. Proto Spasitel dal Herodesovi na jevo, že už nemá pro něho milosti.

PODRUHÉ PŘED PILÁTEM. — BARABÁŠ OSVOBOZEN, JEŽÍŠ BIČOVÁN A TRNÍM KORUNOVÁN. — PILÁT VYDÁVÁ PÁNA JEŽÍŠE NA SMRT.

Pilát opět prohlašuje nevinu Pána Ježíše — Koho chcete: Barabáše nebo Ježíše — Vzkaz Pilátovy manželky — Velekněží podplácejí a přemlouvají — Lid chce Barabáše — Ukřižuj Ježíše — Pilát ustupuje a umývá si ruce — Židé svolávají krev Pána Ježíše na sebe a své děti — Pán Ježíš bičován a trním korunován — Pilát se opět pokouší zachránit Krista Pána — Představuje Ho umučeného Židům — Židé vyhrožují Pilátovi — Pilát podléhá pohrůžkám a vydává Spasitele na smrt.

Luk. 23, 13-16.

Pilát svolav velekněze i náčelníky a lid, řekl k nim: „Přivedli jste mi tohoto člověka, jakoby odvracel lid, a hle, já konaje šetření před vámi, nenalezl jsem na tomto člověku žádné viny v těch věcech, které na něho žalujete. Ale ani Herodes ne, neboť poslal ho zpět k nám. Hle — nic smrti hodného neučinil. Potrestám ho tedy a propustím."

Mar. 15, 6, 7.

O slavnosti propouštíval jim jednoho vězně, kterého si žádali. Byl pak uvězněn s buřiči jeden, jménem Barabáš, který v povstání spáchal vraždu. I přistoupil lid a počal prositi za to, co jim vždycky činíval.

Mat. 27, 17.

Když se tedy sešli, řekl jim Pilát: „Koho chcete, abych vám propustil, Barabáše či Ježíše, jenž slove Kristus?" Jan 18, 39. „Jest obyčej u vás, abych vám propustil jednoho vězně o velikonocích. Chcete tedy, abych vám propustil krále židovského?"

Mar. 15, 10.

Neboť pozoroval, že velekněží vydali ho ze závisti.

Mat. 27, 19-21.

Ale když seděl na soudné stolici, vzkázala mu manželka jeho: „Nic neměj s tímto spravedlivým; neboť jsem dnes ve snách mnoho vytrpěla pro něho."

Velekněží a starší přemluvili lid, aby prosil za Barabáše, Ježíše pak aby zahubili.

I promluvil vladař a řekl jim: „Kterého z těch dvou chcete, abych vám propustil?"

Luk. 23, 18.

I vykřikli všichni najednou: „Pryč s tímto a propusť nám Barabáše." Pilát promluvil k nim opět, chtěje propustiti Ježíše: Mar. 15, 12b. „Co tedy chcete, abych učinil tomu, jejž nazýváte králem židovským? Mat. 27, 22. Co tedy mám učiniti s Ježíšem, jenž slove Kristus?"

Mar. 15, 13.

Oni opět vykřikli: „Ukřižuj ho!" — „Ukřižován buď!" Mat. 27, 22b.

Luk. 23, 22.

On však řekl jim po třetí: „Co zlého učinil tento? Žádné příčiny smrti na něm nenalézám. — Potrestám ho tedy a propustím.“

Ale oni naléhali na něho velikým křikem, žádajíce, aby byl ukřižován, a křik jejich se rozmáhal.

Mat. 27, 24.

Vida tedy Pilát, že nic neprospívá, ale že bouře vrůstá, vzal vodu, a umyl si ruce před lidem řka: „Nevinen jsem krví tohoto spravedlivého; vy se hleďte!“ A všechen lid odpověděl: „Krev jeho na nás a na naše děti.“

Luk. 23, 24.

Pilát usoudil, aby se splnila žádost jejich, i propustil toho, jenž byl pro vraždu a vzbouření vsazen do vězení, za něhož prosili, Ježíše pak vydali zvůli jejich. Jan 19, 16. — a dal ho zbičovati.

Mar. 15, 16-19.

Vojáci odvedli ho do dvora, to jest do tábora, a svolali celou četu. I oblékli ho v šarlat a spletše korunu trnovou vložili ji na něj, a počali ho pozdravovati: „Zdráv buď, králi židovský.“

A bili ho třtinou do hlavy a plili na něj a klekajíce klaněli se mu,

Jan 19, 3b.

a dávali mu políčky.

Jan 19, 4-16.

I vyšel Pilát opět ven a řekl jim: „Hle, vedu vám ho ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalézám.“

Tu vyšel ven Ježíš nesa korunu trnovou a roucho šarlatové.

I řekl jim: „Ejhle, člověk!“

Jak ho tedy uzřeli velekněží a pochopové, zvolali: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“

Dí jim Pilát: „Vezměte ho vy a ukřižujte, neboť já na něm viny nenalézám.“

Židé mu odpověděli: „My máme zákon, a podle zákona má umříti, neboť se činil Synem Božím.“

Když Pilát uslyšel to slovo, obával se více. I vešel opět do soudní síně a řekl Ježíšovi: „Odkud jsi ty?“ Ale Ježíš nedal mu odpovědi.

I řekl mu Pilát: „Se mnou nemluvíš? Nevíš, že mám moc tebe propustit a mám moc tebe ukřižovat?“

Ježíš mu odpověděl: „Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby ti nebylo dáno shůry; proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší hřích.“

Odtud Pilát hleděl ho propustit, ale židé křičeli: „Propustíš-li ho, nejsi přítel císařův, neboť každý, kdo se činí králem, protiví se císaři.“

Pilát uslyšev ta slova, vyvedl Ježíše ven a posadil se na soudnou stolici na místě, které slove Lithostrotos, hebrejsky Gabbatha. Byl pátek velikonoční, okolo hodiny šesté; i řekl židům: „Ejhle, král váš!“

Ale oni vzkřikli: „Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj ho!“ Řekl jim Pilát: „Krále vašeho ukřižuji?“

Velekněží odpověděli: „Nemáme krále, leč jen císaře.“ Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován. I vzali Ježíše a vyvedli ho.

*

Po páté souzen.

Kolik to soudů už se konalo nad Kristem Pánem za jedinou noc: u Annáše, u Kaifáše, u Piláta, u Herodesa a nyní opět u Piláta. Všude je jediný výsledek všeho vyšetřování: Na Ježíši není žádné viny. — A přece musí být odsouzen. Musí být odsouzen, jak nebyl ještě nikdo na světě odsouzen, jako vinník největší, jako ten, na němž spočinuly všecky hříchy a všecky zločiny. — Marně se namáháš, Piláte. — Jsi pohan, ba jsi tvrdý a nelítostný pohan, a přece ctíš nevinnost a poznáváš svatost. Zkušeným nezaujatým okem světského soudce poznal jsi svatost Ježíše Krista, který byl před tvůj soud předveden. Tajemná bázeň a nevypsatelná úcta před Ježíšem Kristem nutí tě, abys co nejvíce vykonal pro Něho. Jakobys tušil, že ty budeš stát jednou před soudem Jeho. — Cos vykonal pro Ježíše Krista? Prohlásils Jeho naprostou nevinu: před národem židovským a před celým světem. Více nebylo v tvé moci. Na Ježíši Kristu spočinula ruka spravedlnosti ne lidské, ale Božské. Ježíš Kristus za krátko sám ti to řekne: „Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby ti nebylo dáno shůry; proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší hřích.“

Koho nalézáme pod Pilátovými schody?

Kdo ti vydal Krista Pána? Kdo žádal Jeho odsouzení? Kdo tě donutil, žes Ho nevinného dal na smrt kříže? — Sedmdesát členů velerady? Zástupy svedeného lidu? — Jaký to hluk před tvým palácem? Kdo to volá: „Ukřižuj Ho!“ To nejsou jenom zástupy židovského lidu. Před tvým domem v Jerusalemě, Piláte, je v tuto osudnou chvíli jako na soudném dnu. Tu jsou neviditelně, ale skutečně shromážděni všichni lidé, co kdy na světě byli a budou, všichni lidé poskvrnění hříchem. Pod těmi tvými 28 bílými schody stojím také já, Piláte! A my všichni voláme na tebe, abys Ježíše vydal na smrt! — A ty, tvrdý soudce Říma, se chvěješ, neodoláš . . . hříchy naše, hříchy všech lidí žádají odsouzení Ježíšova. Ty musíš Ho vydat, my musíme své hříchy složit na Něho. A když my všichni lidé složíme své zločiny na Jeho bedra, musíme být trestů zproštěni, ale On musí být odsouzen. Rozumíš tomu, Piláte! Jsi pohan. Kdybys byl z národa židovského, ty bys znal a věděl, že na to všecko, máme právo. Neboť Bůh sám ústy prorokovými nám to přislíbil: „Vpravdě bolesti naše tento vzal na sebe, ano, co my jsme trpět měli, On snášel. My pak jsme měli Ho za malo-

mocného, zbitého od Boha a sklíčeného. Ale On byl raněn pro hříchy naše, roztlučen byl pro nepravosti naše. Tresty pro naši spásu na Něho dolehly, a Jeho jízvami jsme uzdraveni. My všichni jako ovce zbloudili jsme, každý na svou cestu uchýlil se, i složil Hospodin na Něj nepravost všech nás." Is. 53.

Barabáš, zástupce hříšníků.

Bylo by od nás pošetilé, kdybychom obviňovali pro smrt Pána Ježíše jenom Piláta. My všichni lidé jsme Ho vydali na smrt svými hříchy. Aby bylo co nejzřejmější, jak zločin a hřích se snímají se skutečného vinníka a vkládají na Spasitele, stala se událost s Barabášem. Barabáš byl nebezpečný zločinec, který zasluhoval plně trestu smrti. A právě tento Barabáš zastupoval hříšné lidstvo, když se rozhodovalo o trest nebo o vysvobození Pána Ježíše. Pilát chtěje Krista Pána zachránit, vzpomněl si na Barabáše. Jednoho propustí, a druhého potrestá. Koho bude chtít lid. „Koho chcete, abych vám propustil Barabáše či Ježíše, jenž slove Kristus?"

Nové a nové volby mezi Barabášem a Ježíšem.

„Vykřikli všichni najednou: „Pryč s tímto a propusť nám Barabáše." Všichni najednou zvolali totéž. Volili hřích proti Bohu. Tak bylo v okamžiku vyjádřeno a znázorněno to, co se dálo na světě od stvoření člověka: Adam a Eva i jejich potomci, napřed všichni zastoupení v Adamovi a potom každý zvláště volili jednou a potom milionkrát hřích proti Bohu. Místo aby uposlechli vůle Boží, poslechli svádění ďáblova. „Nejezte se zapovězeného stromu" pravil Bůh. „Nebojte se, jezte..." Řekl ďábel. A lidstvo, které se hříchem Adamovým dalo do služeb zlého ducha ve všech jednotlivcích kromě Neposkvrněné Matky Spasitelovy, znova a znova odříkalo se Boha a hlásilo se k ďáblu. Po celá tisíciletí se všech míst této země znova a znova ozývalo se strašné volání, které se ozývalo nyní před Pilátem najednou: „Pryč s Bohem, ať je dána volnost hříchu!"

Jak se domluvily Spravedlnost a Milosrdenství Boží.

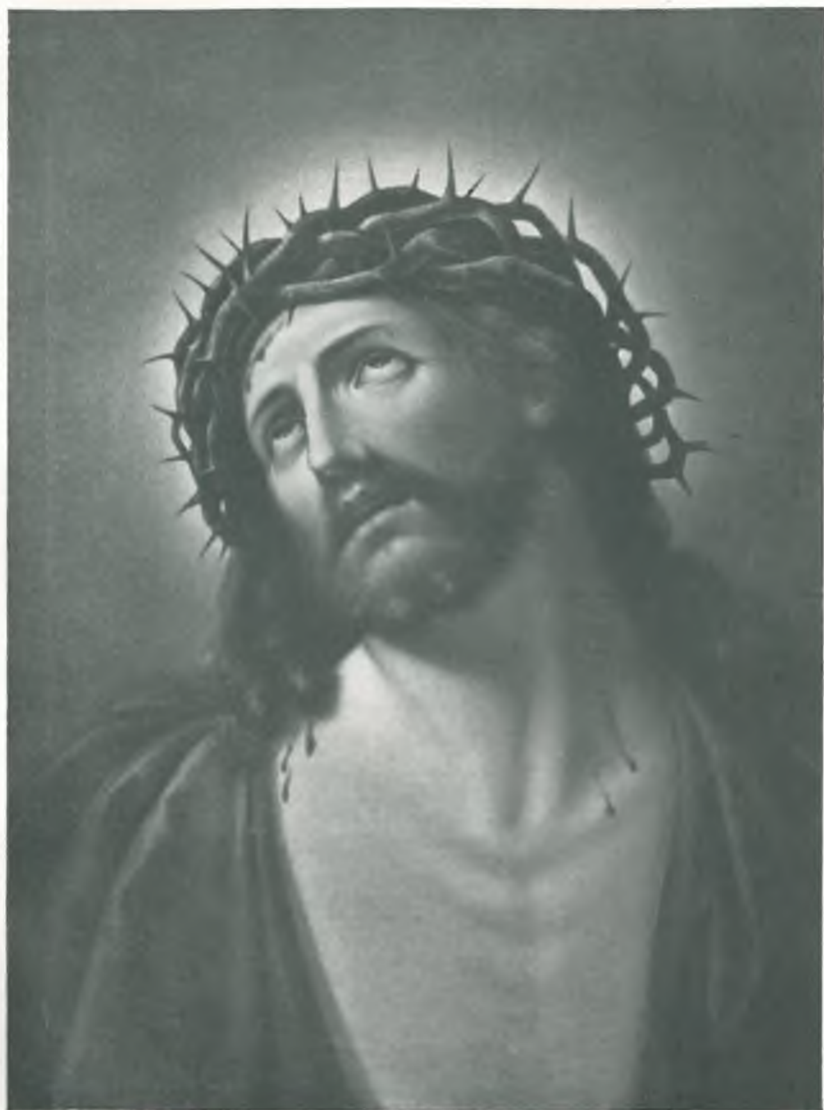
Aby se ukázala celá hrůznost hříchu, dopustil Pán Bůh, aby Barabáš a Pán Ježíš byli zároveň postaveni před soud nejenom světský, ale i Boží. Barabáš zastupuje lidstvo ve hříchu. A tu před očima celého světa se děje něco úžasného. Spravedlnost Boží a Milosrdenství Boží — řekli bychom po lidsku — činí mezi sebou domluvu k záchraně a spáse člověka. Zločin a hřích s Barabáše — člověka Milosrdenství Boží klade na Boha-člověka Ježíše Krista. Barabáš je osvobozen. — Spravedl-

nost Boží — nejenom Pilátova — spočívá teď celou svojí vahou na Ježíši Kristu.

To bolí nejvíce, když za lásku se splácí neláskou.

Také všecky hříchy moje, od prvního hříchu až do posledního spočívají na bedrách Pána Ježíše. Poznával On a povšimnul si mých hříchů? Není pochybnosti. Co si myslil o mně? Těžko říci. Ale jedno je jisté, že každý hřích bolel Srdce Pána Ježíše zrovna tak, jak ho bolelo volání těch, kteří volali: „Pryč s tímto a propusť nám Barabáše." A byli mezi nimi mnozí, kterým prokázal veliká dobrodiní. Kolik dobrodiní a milostí prokázal mi můj Spasitel od mého narození? Křtem svatým učinil mne svým bratrem, a dítkem Božím, dědicem nebe. Dal mi křesťanské rodiče, dal mi místo ve své Církvi, otevřel mi zdroje svého učení a svojí milosti. Dává mi svoje Tělo a svoji Krev. Slibuje mi věčnou radost v nebi. Co více měl pro mě učinit? — A co já jsem učinil pro Ježíše? Když se přiblížil pokušitel a představil mi Barabáše = hřích a Ježíše? Co jsem činíval? Co jsem si vyvolil? Snad bez rozvahy a bez rozmýšlení jsem zavolal: „Pryč s Ježíšem, chci hřích..." Nepomyslil jsem, že toto zvolání zasáhlo Srdce Ježíšovo zrovna tak bolestně a ukrutně, jako volání vyvoleného národa před Pilátem. Pokušení není ještě hříchem, ale vědomé a dobrovolné rozhodnutí a svolení stává se zradou na Kristu Pánu. Jak jsme už četli ve Starém Zákoně z knihy Sirachovcovy: „Bůh na počátku stvořil člověka, a zanechal ho v moci rozhodnout se. K tomu dal mu nařízení a příkazy své. Chceš-li, můžeš příkazy jeho zachovávati, a na věky, jak mu libo, věrným zůstat, i zachovají tebe. Předložil tobě vodu i oheň, k čemu chceš, vztáhni svou ruku. Před člověkem jest život a smrt, dobré i zlé, co se zalíbí mu, bude mu dáno." Sir. 15, 14—18.

Národ židovský se dopustil krvavé zrady na svém Vykupiteli, když si vyvolil Barabáše a Ježíše odsoudil k smrti kříže. „Můj Bože a Spasiteli, odpusť mi, že i já jsem se takové krvavé zrady na Tobě dopouštěl, když jsem tvorům dával přednost před Tebou, když jsem dokonce v pokušení dal přednost ďáblu. A tys mě nezavrhl. Vzals hřích můj na Sebe. Ale Srdce Tvoje bylo ním probodeno. Jak cítí otec a matka bolestně nevděk od svého dítěte, které milují! A Tvoje Láska je nekonečně větší! Já jsem ztratil příležitost, kdy jsem Ti mohl projevit věrnost a lásku. Tys ztratil u mě možnost zaradovat se z mé lásky a věrnosti a ztratils možnost, po které tolik toužíš, zahrnout mne svojí milostí. Už dost těch ztrát! Můj nejsladší Ježíši, popřej mi k ve-veškerým svým milostem i tu milost, abych Tobě a Tvojí Lásce vynahradil, o co jsem Tě připravil. Dej mi milost, abych už nikdy nedával ničemu přednost před Tebou, abys Ty byl vždycky první a jediný v každé volbě, zvláště ve volbě mezi hříchem a Tebou. Můj Ježíši, dej mi milost, abych se v každém pokušení

Který za nás trním korunován býti ráčil!

utíkal k Tobě. Dej mi, abych vždycky volal: Raději umříti než zhřešiti."

Nebyli zavrženi proto, že Pána Ježíše ukřižovali.

Jidáš, Židé, Pilát, hříšník — všichni se dopouštějí zrady a nespravedlnosti, když se odříkají Ježíše, Boha a Spasitele svého. Ale vina není u všech stejná. Jidáš a Židé hřešili nejvíc, a tím

A spletše korunu trnovou vložili ji na něj. Str. 605.

více, čím lépe který z nich znal učení Pána Ježíše a Jeho skutky. Čím větší měli příležitost, aby Pána Ježíše poznali a v Něho věřili, tím těžší a horší byl jejich hřích nevěry a zloby. Tím trestuhodnější stal se jejich hřích. I mezi Židy byli mnozí, kteří byli svedeni, ale později milostí Boží dotknuti se vzpamatovali a obrátili. Mnozí zůstali ke každé milosti Boží zatvrzelí a zahynuli. Nezahynuli proto, že svým rozsudkem odsoudili Pána Ježíše na smrt. To jim Pán Ježíš na kříži odpustil. Ale zahynuli proto, že ačkoliv byli bezprostředními svědky veřejného života Páně, byli svědky Jeho Umučení, Jeho Smrti i Zmrtvýchvstání, že se nepoddali milosti Boží, zůstali stále a až do posledka zarputilými nepřáteli Ježíše Krista. Sami nad sebou vyslovili strašnou

kletbu, která skutečně postihla celý národ: „Krev jeho na nás a na naše syny." Za sedmatřicet let se kletba vyplnila. Jerusalem byl od Římanů dobyt a rozbořen, na milion Židů zahynulo a celý národ byl rozptýlen.

Co působí nevděk vůči těm, jimž jsme povinni láskou.

Kletba je hrozná věc. Některé skutky samy beze slov na sebe svolávají kletbu Boží. Jsou to zvláště hříchy nehodných dětí vůči rodičům. Vzpomeňme na Noema a jeho syna Cháma. Kletba otcova postihla nejenom Cháma, ale celé jeho potomstvo. Potomstvem Chámovým jsou černoši v Africe. Dodneška nejsou ještě zproštěni následků zlého skutku svého praotce.

Oč více je Ježíš Kristus než byl Noe!

Podle skutku Chámova posuďme velikost hříchu národa židovského. Celá tisíciletí očekával svět Vykupitele, v němž se lidstvu měla ukázati nekonečná otcovská láska Boží. Vykupitel přišel. Očekávání lidstva nebylo zklamáno. Přinesl sebou s nebeských výšin Lásku a Milosrdenství. Jimi si chtěl podmanit lidská srdce. Národ židovský byl od Boha vyvolen, aby dal Vykupiteli Matku. Židovský národ měl dát světu příklad vděčnosti za své vyvolení, měl dát světu příklad oddanosti a lásky k Vykupiteli. A zatím? — Život Syna Božího na této zemi, Jeho působení v národě židovském stále bylo provázeno neustávajícími projevy nevěry, rouhání, nenávisti, pronásledování, úkladů o život. To všecko vyvrcholilo v nejstrašnější zlobu zajetím Božského Spasitele, Jeho spoutáním, postavením před soud a konečně Jeho nenávistným odsouzením k nejpotupnější a nejbolestnější smrti kříže. A tu na vrcholu všeho možného a myslitelného nevděku vůči Ježíši Kristu, tentýž národ veden svými slepými vůdci má ještě šílenou odvahu a svolává na sebe a na své děti kletbu: „Krev Jeho padni na nás a na naše děti!" Národ židovský od té chvíle stal se Kainem mezi národy. Nechybí mu sice stříbra a zlata, jimiž vyplácel za zradu a falešná svědectví proti Kristu Pánu, ale právě toto zlato a stříbro stává se mu kletbou znova a znova a stává se mu neštěstím.

Kdo se tak provinï...

Tak se stal židovský národ ne příkladem, ale výstrahou všem národům. Běda národu, který pohrdá láskou Ježíše Krista. Ježíš Kristus je lidstvu nekonečně víc než jsou otec a matka dětem. Ti dávají svým dětem jenom život časný. Ježíš Kristus nám svými zásluhami vydobyl život věčný. Pohrdnout láskou je největší hřích a největší zločin. Takový hřích a takový zločin stíhá kletba Boží. Jako stihla národ židovský, tak stíhá i každý jiný národ, který se proviní proti kříži, proti Církvi.

Potrestám tě podle práva.

Svatý Alfons vysvětluje, proč židovský národ nezahynul, ale trvá. „Dí Hospodin: ... Ty tedy neboj se, sluho můj, Jakobe.... neboť já zahladím všecky národy, mezi které jsem vyvrhl tě (a které zaslouží trestů), tebe však nezahladím, nýbrž potrestám tě podle práva.... Jer. 46, 28. Těmi slovy naznačuje Bůh: „Všem ostatním národům, když zaslouží takového trestu, učiním konec, ale tobě, národe Jakobův, konec neučiním, nýbrž trestati tě budu podle úradků své spravedlnosti. Kdyby Židé byli zahubeni, neposkytovali by důkazu pro Boží spravedlnost, která se na nich koná. Poněvadž jsou Židé zachováváni, podávají stále důkaz o spravedlnosti Boží, a zároveň i důkaz o pravdě naší svaté víry, že Vykupitel již přišel."

Místo lahodného hlasu zvonů.

Na Velký Pátek zvony nezvoní. Používá se dřevěných nástrojů místo zvonů. Drsný i pronikavý hlas klepajících dřevěných kladiv velice pěkně znázorňuje židovské: „Ukřižuj Ho, ukřižuj Ho."

Ustoupíš vášni, zahubí tě.

„Pilát usoudil, aby se splnila žádost jejich, i propustil toho, jenž byl pro vraždu a vzbouření vsazen do vězení, za něhož prosili, Ježíše pak vydal zvůli jejich." Pilát ustoupil, a myslil si, že dál už neustoupí, že dá Krista Pána bičovat, aby uspokojil vášnivou nenávist Židů, ale pak že Ho propustí. Ale marný ústupek, jakékoliv vášni. Čím více se jí ustoupí, tím silněji napadá člověka, a neustane až napadený podlehne. Podlehl i Pilát. Blahoslavený Tomáš Kempenský píše: „Hned s počátku se snaž přemoci každé vášnivé hnutí, neboť jestliže se zvedne prudší boj, jak v něm, ubohý človíčku, obstojíš?"

Bičováním a trním korunováním pokračuje krvavý boj Pána Ježíše za naši spásu.

Pilát si umyl ruce, na znamení, že nechce mít podílu na Krvi Krista Pána. To byla známka blížícího se nejtěžšího utrpení Pána Ježíše. Šest vojáků odvedlo Ho na prostranství před palácem, přivázali sehnutého k nízkému sloupu a bičovali metlami a důtkami z řetízků opatřených na koncích dvěma kuličkami spojenými krátkou tyčinkou. Těžko říci, kolik ran se otevřelo na těle Božského Spasitele. Žádné místo nebylo ušetřeno, od hlavy až k patě byl Pán Ježíš pokryt hlubokými a palčivými ranami. A Židé i pohané se dívali, jak se plní proroctví Isajášovo: „Podoby neměl ni krásy, bychom Naň patřili, neměl vzhledu,

bychom se kochali v Něm. Povržen byl a nejposlednějším z lidí, mužem bolesti, zkušeným v utrpení, před jakým lidé tvář si zastírají, tupen byl, že jsme si nic Ho nevážili." Is. 53.

Spasitel stal se pro nás bezectným a nemocným.

Zmizela Božská vznešenost a důstojnost Božského Spasitele. Až doposud nebylo možná ji zastřít. Marně se Židé o to přičiňovali pliváním, posměchem a nadávkami. Nyní se jim to podařilo. Obnažený, krví pokrytý Pán Ježíš činil dojem provinilce, sluhy, otroka. V říši římské mohli být bičováni jen lidé, kteří neměli římského občanství. A kdo byl bičován, byl navždy bezectným. Pán Ježíš dobrovolně si vyvolil muky a ponížení bičování. Byl zbaven cti, aby nám vydobyl cti „občanů království nebeského." Rány způsobené důtkami a biči jsou tak hluboké! — Jsou jako tajemné písmo. A co je napsáno na Těle Spasitelově hlubokými a krvácejícími ranami? Co jiného než to, co Božský Spasitel přišel nám na svět říci a utrpením svým zpečetiti: „Nikdo nemá větší lásky, než aby dal život za přátele své..." Abychom my mohli své nemocné a zraněné duše uzdravit, On nechal sebe zranit a stal se nemocným na celém svém Těle.

Krůpěje Krve Spasitelovy.

Drahocenná Krev Spasitelova skrápěla zemi, krůpěje Krve Spasitelovy padaly na pohany, kteří bičování vykonávali. Tyto krůpěje nejsvětější Krve byly hlasatelkami spásy duším pohanů. V každé krůpěji Boží Krve planula jiskra z Ohně Božské Lásky. Sta a sta krůpějí. Kdo je posbírá, kdo je uloží do zlata a do stříbra jako nejdražší poklady. Nemohou být ztraceny. Nezůstanou v prachu, nezůstanou na řetízcích bičů a metel. Zmrtvýchvstalý Spasitel dostane je všecky zpět proměněné a oslavené, aby je znova rozdával. Ne už katanům ale svým učedníkům, svým přátelům ve svatém přijímání. Krev Pána Ježíše která byla tak potupně prolévána, má v sobě moc činiti každého, kdo ji přijímá, na věky oslaveným dítkem Božím. „Kdo jí mé Tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední."

Jak se obohatit z ran a Krve Páně.

Kolik bylo ran způsobených bičováním na Těle Božského Spasitele? Nevíme. Ale i když nevíme, můžeme je uctívat, své modlitby s nimi všecky spojovat, můžeme každé slovo svých modliteb namáčet v Krvi Spasitelově a tak mu dodávat nesmírné ceny. Každé slovo modlitby zkrášlené Krví Spasitelovou proráží nebesa, působí nevýslovnou radost Bohu Otci, oslavuje nekonale Boha Syna a nutí Ducha svatého, aby vyléval nejhojnější

milost, na všecky, za něž se modlíme: na hříšníky, na duše v očistci.

Rány způsobené bičováním, trním korunováním a ukřižováním na Těle Božského Spasitele jsou rány Boží. Můžeme a máme se jim klanět. Tak prokazujeme Božskému svému Spasiteli svoji nejvděčnější úctu a dáváme mu náhradu za všecky bolesti a za všecko zneuctívání, které se Mu tenkrát dálo i dnes děje.

Svatá hlava korunována.

Vojáci slyšeli, že se Kristu Pánu klade za vinu, že se činí králem. Spletli trnovou korunu, která pokryla celou hlavu a vráželi Kristu Pánu trny do hlavy. Prameny Krve stékaly po obličeji Božského Spasitele. Vlasy slepily se Krví. Strhli s Něho roucho přischlé už na ranách. Přehodili krátký starý plášť na posměch a do ruky Mu dali třtinu. Klekali před Ním a posmívali se Mu: „Zdráv buď, králi židovský."

Kdo si kdy pomyslil, že tak se to vyplní.

Vyplnila se slova žalmu 128, 3: „Na mých zádech orávali oráči, vyháněli dlouhé své brázdy." Církev svatá v temných hodinkách Velikého Pátku vztahuje na zbičovaného a trním korunovaného Spasitele slova z Pláče proroka Jeremiáše: „Já jsem ten muž, jenž zakusil, co jest bída, metlou jeho hněvu. Mne zahnal, zavedl do tmy, ve které není světla. Toliko na mne opět a opět obrací ruku svou celý den. Učinil, že se scvrkla má kůže i maso, rozdrtil mi kosti. Nakupil kolem mne, obsypal mne žlučí i svízelem... Postavil proti mně se všech stran zeď, že nemohu uniknouti, utáhl mé pouto. Ano i když volám a prosím, nepřipouští modlitby mé." Pl. Jer. 3, 1-9. Bolestnou a krvavou korunu obdržel Pán Ježíš nejenom od svého národa, ale i od Otce svého, z Jehož dopuštění se to všecko stalo. Žalm 88, 20. „Tehdy mluvil jsi, Hospodine, ve vidění k věrným svým ctitelům: „Vstavil jsem korunu na hlavu hrdinovu, vyvolence ze svého lidu jsem povýšil; našel jsem Davida, svého sluhu, olejem svým svatým jsem pomazal Ho..."

Krále králů musí zdobit to nejdražší.

Proroci i andělé předpovídali, že Vykupitel přijde na svět jako Král. Lid židovský pokoušel se skutečně provolat Ho Králem. Byli by Mu opatřili i královské roucho, i královskou korunu, i královské žezlo. Ale Pán Ježíš královskou důstojnost tohoto druhu nepřijal. Zato nyní přijal korunu trnovou, korunu nevýslovných bolestí, korunu ozdobenou nejvzácnějšími drahokamy Své Krve. Nepřijal královského pláště zdobeného stříbrem a zlatem, ale přijal nachové roucho vlastních ran a Krve. Proč? — Zlato, stříbro a vzácné kameny byly pro Božského Spasitele příliš malé ceny, byly příliš studené. On chtěl mít krá-

lovské svoje odznaky nekonečně dražší, chtěl aby nebudily na světě závisti, chtěl, aby sálaly teplem Lásky. Co jsou a jakou cenu mají všecky poklady celého světa proti jediné krůpěji Krve Krista Pána, prolité z lásky k Otci a z lásky k duším? Netřeba odpovídat. „Ježíši dobrý, jak smutný byl svět, dokud měl za to, že to nejdražší na světě je lesklé zlato a stříbro, třpytící se drahokamy. Ty's nám otevřel oči a ukázal's nám poklady, o nichž jsme neměli tušení: poklady nekonečné přesladké Lásky Otce k marnotratným dětem. Jak ti máme poděkovat, co my Ti máme dát? Víme dobře, že za lásku nelze nic jiného dát než zase lásku. Aby naše nepatrná láska byla hodná Tebe, posvěť nám ji, dej, ať vychází ze srdcí a z duší umytých tvojí Krví ve svátosti pokání a ve Svátosti Tvého Těla a Krve."

Za pýchu králů i žebráků, lidí i andělů.

Bolestmi svého bičování a trním korunování dával Božský Spasitel Otci svému zadostučinění za pýchu a násilí člověka. Kolik králů, císařů a panovníků všeho druhu dávalo si a dává si prokazovat poctu takřka božskou. Úcta nejvyšší patří jedině Bohu, Králi všehomíra. A právě tuto nejvyšší úctu přivlastňují si lidé, nejenom kdysi, ale i nyní. Bohu se úcta odepírá, a ničemnému tvoru se prokazuje. Jak nesmírná je to urážka vůči Bohu. Za tyto urážky Pán Ježíš dává Otci zadostučinění svojí krvavou a nanejvýš bolestnou Korunovací. Tiše a mlčky trpí v největší pokoře nejenom za pýchu králů a mocných tohoto světa, ale i za pýchu každého člověka, který se povyšuje nad Boha, nechce být Bohu poddán a protiví se Božím přikázáním. Syn Boží dává konečně Otci svému náhradu i za pýchu andělů, kteří také kdysi volali: „Nad hvězdy a nad Boha vyvýšíme trůn svůj."

Za všecka násilí bezbožných a netrpělivosti zbožných.

Syn Boží nechává tiše a pokorně tvory, aby se na Něm dopouštěli tak bolestného násilí. O to je větší bolest bičování a trním korunování, že ji působí ruce rozumných tvorů svému Bohu, svému Stvořiteli a Spasiteli. Pán Ježíš toto tak nespravedlivé násilí trpí, aby dal Otci náhradu za všecka násilí, za všecka bezpráví, která byla a budou spáchána na světě lidskou bezbožností a pýchou. Trpí také Božský Spasitel za všecku lidskou netrpělivost. Katané se unavili bičováním a posmíváním, ale nevyčerpali Trpělivosti Božského Spasitele. „Ó Ježíši, ty's trpěl za nás. Dáváš však také nám příležitost, abychom trpěli alespoň něco pro Tebe."

Dobře řekl Pilát.

Pilát představil Krista Pána zbičovaného a trním korunovaného Židům. Sám pohnut soucitem nad zmučeným Spasite-

lem pronesl slova: „Ejhle, člověk.“ Svatý Jan zaznamenal pečlivě tato dvě slova Pilátova, která mají nejhlubší obsah. „Ejhle, člověk!“ Celé dějiny lidstva vyvstávají před námi, dějiny, jichž začátkem je Adam, ale středem „Syn člověka“, Bůh a spolu člověk, Ježíš Kristus.

Obsah dvou slov.

Adam způsobil, že země se stala zlořečenou: „Zlořečená budiž země...“ „trní a hloží bude ti ploditi...“ „v potu tváře jísti budeš chléb...“ Ježíš Kristus přišel, aby všecko napravil, co hřích Adamův zkazil. „Ejhle, člověk.“ Kdo? Syn Boží! Vzal na sebe člověčenství, aby je povznesl z porušení k bývalé slávě. „Ejhle, člověk!“ Jaký? Zlořečený od lidí! Proč? Aby sňal zlořečení s této země, vzal zlořečení hříchů a trestů na Sebe. „Ejhle, člověk!“ V jaké podobě? Pokrytý ranami a trním korunovaný! Proč? Aby trní přestalo být hrozbou padlému člověku, aby přestalo být odznakem jenom utrpení, a stalo se odznakem lásky mezi Bohem a člověkem. „Ejhle, člověk!“ V krvavém potu námahy a oběti pro spásu duší. „Ejhle, člověk!“, který jsa Bohem, stal se i chlebem člověku, aby život člověka nabyl, co ztratil: nejužší spojení s Bohem.

Jediný a pravý důvod židovské zloby.

Teprve na konec Židé prozradili Pilátovi, proč chtějí, aby Pán Ježíš umřel. „...neboť se činil Synem Božím.“ Tak vydali světu proti své vůli nové svědectví o Božství Ježíše Krista. Marně se bude nevěra namáhat, aby zbavila Ježíše Krista Jeho Božství. „Činil se Synem Božím.“ Od kdy? Celý život, od svého dětství! Všecko nepřátelství, které vzniklo proti Ježíši Kristu, vzniklo proto, že se „činil Synem Božím“ v jediném a pravém smyslu, Synem spojeným jednou Božskou podstatou s Bohem Otcem. „Já a Otec jedno jsme...“ Tu Židé chápali se kamení, aby ho kamenovali. Ježíš jim odpověděl: „Mnoho skutků dobrých ukázal jsem vám od Otce; pro který z těch skutků mě kamenujete?“ — Židé odpověděli: „Pro dobrý skutek tě nekamenujeme, nýbrž pro rouhání, totiž, že ty člověk, děláš se Bohem.“ Jan, 10, 30. Opravdu Ježíš Kristus činil se Bohem. Proroci i zázraky vydávali svědectví. Ale nade všecko vydávala svědectví Jeho vlastní pravdomluvnost, o níž i Židé prohlašovali: „Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a cestě Boží vpravdě učíš...“ Mat. 22, 16. Do dneška všecko nepřátelství, které povstává proti Církvi, povstává proto, že ona jediná do všech důsledků hlásá a hájí Božství Ježíše Krista. Pilát, ačkoliv pohan, nejsa zaujat nenávistí ke Kristu Pánu od počátku poznával v Kristu Pánu Jeho nadzemskou důstojnost. Slova Krista Pána: „Království mé není s tohoto světa“ padla na dobrou půdu. Výstraha hodné manželky Pilátovy působila velice mocně: „Nic

neměj s tímto spravedlivým; neboť jsem dnes ve snách mnoho vytrpěla pro něho." Teď konečně Židé uvedli pravý důvod: „Činí se Synem Božím." Veliká bázeň sklíčila Piláta. Znova přistoupil ku Kristu Pánu v pevném rozhodnutí, že Ho osvobodí. Byl by rád slyšel určité slovo z úst Krista Pána. Pilát na rozdíl od Židů po tom slově toužil. Chtěl slyšet: Opravdu, já jsem Syn Boží. Kristus Pán mu toto slovo neřekl, protože duše Pilátova byla neschopna toto slovo přijat v jeho pravém smyslu. Pilát byl plný pohanských a filosofických pověr. Ale za dobrou vůli svou byl odměněn, stal se na konci svého života křesťanem on a stala se velmi horlivou a zbožnou křesťankou i jeho manželka.

Od koho je vladařská moc?

Zatím Božský Spasitel odpověděl Pilátovi alespoň tím, že uvedl na pravou míru jeho domněnku o velikosti vladařské moci: „Neměl bys nade mnou žádné moci, kdyby ti nebylo dáno shůry." To byla odpověď nejenom pro Piláta, ale pro všecky panovníky, co kdy na světě budou: „Vy všichni, kteří panujete nad národy, nedomnívejte se, že máte moc vladařskou ze sebe nebo z lidí. Byla vám dána od Boha. Bohu se budete zodpovídat, jak jste této moci užívali a jak jste ji vykonávali."

Více se sluší báti Boha než lidí.

Židé poznali úmysl Pilátův Krista Pána propustit. Jako smyslů zbavení začali Pilátovi vyhrožovat: „Udáme to u císaře Tiberia v Římě, že propouštíš, a nechceš vydat na smrt toho, který se činí králem. Řekneme a budeme žalovat, že podporuješ spiknutí proti císaři." Pilát zbledl. Věděl, jaký je císař Tiberius. Věděl, že dlouho nevyšetřuje podobné žaloby, ale že ihned na pouhé udání dává i úředníky a vojáky popravit nebo je posílá do vyhnanství. Vyhrůžka Židů účinkovala na Piláta tak, jak Židé chtěli. Pilát pozbyl všecku odvahu ze strachu před lidmi opustil spravedlnost, jejímž strážcem je Bůh. I on musil pykat za svoji nespravedlivost. Byl o něco později syrským místodržitelem Vitelliem sesazen a umřel ve vyhnanství.

Vzpomeňte na Květnou neděli!

Ještě naposled útočil Pilát na nejcitlivější stránku národa židovského: „Ejhle, král váš." Vždyť jste si Ho vedli před několika dny jako svého Krále a volali: „Hossana, Synu Davidovu. Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně." Zasypávali jste Ho květy, prostírali jste mu roucha svá na cestu. Což je možná taková změna za necelých šest dní? Vzpamatujte se, co děláte? Krále vašeho, kterého jste sami oslavovali, mám vám ukřižovat? Já jako zástupce císařův mohu vám Ho ponechat,

abyste Ho ctili a milovali, poněvadž On na žádné politické převraty nepomýšlí a proti moci císařově ničeho nekoná. Jeho království je jiného druhu. On nebere pozemským panovníkům jejich moci a jejich práva, naopak on jim je dává. Vždyť mně samému řekl, že mně moc byla dána shůry, to jest od Boha."

I řekl jim Pilát: „Ejhle, člověk!" Str. 605.

Pekelné legie před největší porážkou.

Jediná odpověď na všecka slova Pilátova byla: „Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj Ho, nemáme krále než jen císaře!" Zdálo se v tu chvíli, že se vyhrnulo před palác Pilátův celé peklo. Na tomto shromáždění byla jedinečným způsobem viditelná satanská zloba, která tušila v Ježíši Kristu nejnebezpečnějšího nepřítele. Satan se všemi legiemi padlých andělů, který už jednou napadl Boha, napadá Ho nyní opět. Jako byl tehdy zaslepen pýchou, tak je nyní zaslepen nenávistí. Je zaslepen. Úplně zapomněl na ten strašný blesk, kterým ho svrhl a srazil archanděl Michael do propasti pekelné, když ponejprv zvedl pyšnou hlavu a ostatními svedenými anděly. Zapomněl na porážku, kterou po trojím pokušení utrpěl na poušti. A nyní opět. Předáci židovští jsou jen povolnými nástroji zlého ducha. Slouží mu co nejvydatněji.

Co tě čeká, peklo? — Mysterium crucis! — Tajemství Kříže! — Strašlivé vyplnění Božího přislíbení v ráji: „Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a potomstvem jejím. Ona rozdrtí hlavu tvou, kdežto ty budeš úklady činiti její patě."

PÁN JEŽÍŠ NESE SI KŘÍŽ A JEST UKŘIŽOVÁN.

S křížem na Golgotu — Šimon Cyrenský — Pán Ježíš napomíná plačící ženy — Na Golgotě — Pán Ježíš ukřižován mezi lotry a Pilát dal nápis na kříž — Vojáci se dělí o roucha Páně — Lid se díval — Fariseové se rouhali — Vojáci se posmívali — Pán Ježíš se za ně modlil — Kající lotr — Hle, matka tvá — Slunce se zatmělo — Země se třásla — Poslední slova Ježíšova — Opona chrámová se roztrhla — Hroby se otevřely — Setníkovo vyznání víry — Ženy u kříže.

Mar. 15, 20.

Když se mu naposmívali, svlékli s něho šarlat a oblékli ho v roucha jeho a vyvedli jej, aby ho ukřižovali.

Jan 19, 17.

A nesa sobě kříž, vyšel na místo, které slove Lebčí, hebrejsky Golgota.

Mar. 15, 21.

A přinutili jakéhosi Šimona cyrenského, otce Alexandrova a Rufova, jenž tudy šel, přicházeje ze dvorce, aby vzal a nesl kříž jeho.

Luk. 23, 27-32.

Šel za ním veliký zástup lidu i žen, a ty plakaly a kvílely nad ním. Ježíš obrátiv se k nim řekl: „Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou, nýbrž samy nad sebou a nad dětmi svými. Neboť hle, přijdou dnové, v nichžto řeknou: „Blahoslaveny neplodné životy, které nerodily, a prsy, které nekojily." Tehdy počnou říkati horám: „Padněte na nás." a pahrbkům: „Přikryjte nás;" neboť činí-li toto na stromě zeleném, co bude se díti na suchém?" Byli s ním vedeni také jiní dva zločinci, aby byli usmrceni.

Mar. 15 22-23, 25-28.

I dovedli ho na místo Golgotu, to jest v překladě „místo lebčí". A dávali mu píti víno s myrhou. — Mat. 27, 34b. — Okusil, ale píti nechtěl.

Byla pak hodina třetí, když ho ukřižovali. Také ukřižovali s ním dva lotry, jednoho na pravici a druhého na levici jeho; Jan 19, 18b — Ježíše uprostřed. I naplnilo se Písmo, jež praví: „A se zločinci počten jest."

Mat. 27, 37.

I dali mu nad hlavu nápis viny jeho. — Jan 19, 19. — Napsal Pilát nápis a dal jej na kříž. Bylo napsáno: „Ježíš Nazaretský, král židovský."

Jan 19 20 22.

Tento nápis čtlo mnoho Židů, neboť místo, kde Ježíš byl ukřižován, bylo blízko města; — bylo to napsáno hebrejsky,

řecky a latinsky. I řekli velekněží židovští Pilátovi: „Nepiš, král židovský“, nýbrž, že on řekl: „Jsem král židovský.“ Pilát od=pověděl: „Co jsem napsal, to jsem napsal.“

Jan 19, 23-24.

Když tedy vojáci ukřižovali Ježíše, vzali roucha jeho a učinili čtyři díly, každému vojínu díl, a sukni. — Byla pak ta sukně nesešívaná, od vrchu všecka utkaná. — Proto řekli mezi sebou: „Netrhejme ji, nýbrž losujme o ni, čí bude.“ Aby se naplnilo Písmo, které praví: Rozdělili sobě roucha má a o oděv můj metali los. Vojáci to tedy učinili.

Mat. 27, 36.

A sedíce, hlídali ho tam.

Luk. 23, 35.

I stál tu lid, dívaje se.

Mar. 15, 29.

Ti však, kteří tudy chodili, rouhali se mu, potřásajíce hla=vou svou a říkajíce: „Ha, ha, jenž boříš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavuješ, pomoz sám sobě. Mat. 27, 40b — Jsi=li Syn Boží, sestup s kříže.“

Mar. 15, 31.

Podobně i velekněží posmívajíce se mu, říkali se zákoníky jeden druhému: „Jiným pomohl, sám sobě pomoci nemůže. Kristus, král israelský! Ať sestoupí nyní s kříže, abychom to viděli a uvěřili.

Mat. 27, 43.

Doufal v Boha, ať ho nyní vysvobodí, má=li v něm zálibu; vždyť pravil: „Syn Boží jsem.“

Luk. 23, 36.

Posmívali se mu však i vojáci; přistupujíce a podávajíce mu octa říkali: „Jsi=li ty král židovský, pomoz sobě.“

Luk. 23, 34.

Ježíš pak řekl: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“

Luk. 23, 39-43.

Jeden z těch zločinců, kteří s ním viseli, rouhal se mu řka: „Jsi=li ty Kristus, pomoz sobě i nám.“ Ale druhý promluviv, káral ho, řka: „Ani ty se Boha nebojíš, ač jsi v témže trestu? My zajisté spravedlivě trpíme, neboť dostáváme to, co náleží na skutky naše, ale tento neučinil nic zlého.“

I řekl Ježíšovi: „Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého.“

Ježíš mu řekl: „Vpravdě pravím tobě: Dnes budeš se mnou v ráji.“

Luk. 23, 44.

Bylo okolo šesti hodin. Tu nastala tma po celé zemi až do devíti hodin. Slunce se zatmělo.

Jan 19, 25-27.

Stály pak u kříže Ježíšova jeho matka a sestra matky jeho Maria Kleofášova a Maria Magdalena.

Ježíš uzřev matku a toho učedníka, kterého miloval, jak tu stojí, řekl matce své: „Ženo, hle, syn tvůj.“

Potom řekl učedníkovi: „Hle, matka tvá." Od té chvíle přijal ji ten učedník k sobě.

Mat. 27, 46-47.

A kolem hodiny deváté zvolal Ježíš silným hlasem: „Eli, Eli, lamma sabaktani," to jest: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?" Někteří pak z těch, kteří tam stáli, uslyševše to pravili: „Eliáše volá tento."

Jan 19, 28.

Potom Ježíš vida, že jest již všecko dokonáno, aby se splnilo Písmo, pravil: „Žízním."

Stála tam nádoba plná octa. — Mar. 15, 36. — Jeden pak z nich běžel a naplniv houbu octem, vložil ji na třtinu a dával mu píti. Druzí však říkali: „Počkej, ať uvidíme, přijde-li Eliáš, aby ho vysvobodil." Mat. 27, 49.

Jan 19, 30.

Když Ježíš ocet přijal, řekl: „Dokonáno jest."

Luk. 23, 46.

Ježíš zvolal hlasem silným: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého." To pověděv vypustil duši.

Mat. 27, 51-53.

A ejhle, opona chrámová se roztrhla ve dvě půle od vrchu až dolů, a země se otřásla a skály se rozpukly, a hroby se otevřely. A mnoho těl zesnulých světců vstalo a vyšedše z hrobů po jeho vzkříšení, vešli do svatého města a ukázali se mnohým.

Mar. 15, 39.

Setník pak, který stál proti němu, vida, že tak zvolav vypustil duši, pravil: „Vpravdě, tento člověk byl Syn Boží."

Mat. 27, 54.

Kteří byli s ním na stráži u Ježíše, vidouce zemětřesení a to, co se dělo, báli se velice a pravili: „Opravdu Syn Boží byl tento."

Luk. 23, 48-49

A veškeren zástup těch, kteří byli spolu přítomni tomu divadlu a viděli, co se dělo, bil se v prsa a vracel se.

Stáli pak tam zdaleka všichni známí jeho, i ženy, které ho byly následovaly z Galileje, a patřili na to.

Mat. 27, 56.

Mezi nimi byla Maria Magdalena a Maria, matka Jakubova a Josefova, a Salome, matka synů Zebedeových. — Mar. 15. 41. — které chodily za ním a posluhovaly mu, když byl v Galileji, a mnoho jiných, které vstoupily za ním do Jerusalema.

*

Cesta ku Kalvarii — Golgotě.

Starověký spisovatel praví o způsobu, jak se konávaly popravy za vlády Římanů: „Kolikrátkoliv křižujeme vinníky, volí se cesty, po nichž se nejvíce chodí, aby mohli přemnozí přihlížeti, a aby přemnozí byli strachem pohnuti. Neboť každý trest vztahuje se ne tak k provinění jako k výstraze." Roz-

sudek smrti se vykonával za městem, ale ne na určitém místě. Místo se volilo po každé jiné. Pro ukřižování Pána Ježíše bylo vybráno nepatrně vyvýšené místo Golgota. V době Krista Pána bylo toto místo za městskými zdmi, nyní je ovšem už ve městě, poněvadž Jerusalem se rozšířil. Vyvýšenina se jmenovala Golgota, po česky Lebka, že měla tehdy podobu lebky. Staré podání i soukromá zjevení některých světců ujišťují, že tam, kde byl postaven kříž Pána Ježíše, byl hrob Adamův.

Dvěma židovským zločincům nesli kříže pohanští otroci. Byl svátek a zákon židovský nepřipouštěl, aby židovský provinilec ve svátek něco nesl. Jen Pánu Ježíši dali kříž, aby si jej nesl sám. Pán Ježíš se nevzpíral, kříž vzal na rameno rozšlehané biči a nechal se vésti z paláce Pilátova na Sionu ku Kalvarii. Kalvarie je latinský název Golgoty. Vzdálenost nebyla veliká, necelých tisíc metrů. Ale cesta byla velice neschůdná, hrbolatá a kamenitá. Kříž byl těžký. Strom, z něhož byl vytesán, stal se nejslavnějším stromem na světě. Každá třísečka z něho má cenu nad poklady zlata a stříbra.

Nový lepší Strom.

Lidstvo hříchem ztratilo přístup ke stromu života v ráji. Ježíš Kristus proto přišel na svět, aby nám zasadil nový „strom života." Bůh Otec, aby ukázal lidstvu, jak vzácný a drahocenný je pro člověka takový „strom života" a zároveň, aby ukázal, jak strašná věc je hřích, který oloupil člověka o „ovoce života a nesmrtelnosti" s něho, učinil nový „strom života" stromem smrti pro svého Syna. Kříž se stal pro nás stromem věčného života, ale pro Pána Ježíše musil být napřed stromem smrti. Každý posvěcený kříž, ať je kdekoliv, na stěně nebo v poli, v chrámě nebo v domácnosti je pro nás nejvzácnější náhradou za ztracený strom života v ráji. V ráji ovšem prarodiče neokusili jeho ovoce. Než tak mohli učiniti, ztratili ráj hříchem. Ani nám svatý Kříž by neprospěl, kdybychom byli k němu lhostejni, kdybychom za něj Pánu Ježíši nebyli vděčni, a kdybychom netrhali s něho „plod Života", který čeká na nás ve svatostánku a podává se nám ve svatém přijímání.

Předpověděl svůj Kříž.

Celý svůj život na zemi se Pán Ježíš připravoval na tu slavnou chvíli, až z lásky k Otci a z lásky k nám vezme na sebe dřevo Kříže, aby se On sám nechal pověsit na Kříž, jako jediný, ale pro všecky lidi postačující plod tohoto Stromu Života. Apoštolům a učedníkům tuto chvíli několikrát předpověděl. „A jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí povýšen býti Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný." Jan 3, 14. 15. Jindy prohlásil Pán Ježíš Židům: „Když povýšíte Syna člověka", — to jest, když Ho ukřižujete — slovo:

„povýšit někoho“ mělo za doby Krista Pána smysl: povýšit na kříž... „tehda poznáte, že já sám od sebe nic nečiním, nýbrž jak mě naučil Otec, to mluvím.“ Jan 8, 28. Ještě později učedníkům i Židům naznačil, že bude na kříži obětován, a pak že se stane nesmírným magnetem pro všecky duše dobré vůle: „...A já, budu-li povýšen od země, všecko potáhnu k sobě.“ Jan 12, 32. Lid židovský se tomu divil a pravili Mu tenkrát: „My jsme slyšeli ze zákona, že Kristus zůstává na věky; kterak ty pravíš: „Musí povýšen býti Syn člověka?“ Jan 12, 34. Potupná a nejpotupnější smrt na kříži nedovedla se v jejich představách nijak srovnat s věčným životem Krista-Spasitele.

Poznávací znamení pravého učedníka Kristova.

Když mluvil o následování Sebe, rovněž Božský Spasitel naznačoval cestu i způsob následování: „A kdo nebere kříže svého a nenásleduje mne, není mne hoden.“ Mat. 10, 38. Jindy řekl Petrovi a ostatním apoštolům: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe a vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Mat. 16, 24.

Ponížení Božské spravedlnosti.

I. zastavení.

Pán Ježíš je odsouzen k smrti kříže od Židů i od pohanů. Kaifáš a velerada zastupují národ židovský, Pilát zastupuje říši pohanskou. Spasitel rozsudek přijímá. Co to znamená? — Znamená to, že Syn Boží přináší nevýslovnou oběť. Svoji nejvyšší nejdokonalejší Božskou Spravedlnost obětuje a vydává na pospas nejhorší nespravedlnosti. Proč? Aby dal zadostučinění Bohu Otci za hříchy. On, který má všecku moc, aby se vytrhl svým nepřátelům, a aby je ztrestal za jejich zlobu, — ani slovem se nevzpírá rozsudku nad Ním vyřčenému. Přijímá v celém hrozném rozsahu nejnespravedlivější rozsudek a dobrovolně obětuje svoji Božskou Spravedlnost se všemi důsledky.

Vševědoucnost a věrnost Pána Ježíše se obětují do krajnosti.

II. zastavení.

Béře na sebe viditelný odznak nespravedlivého rozsudku: kříž. I tu přináší oběť své Božské vševědoucnosti a věrnosti. Ví dobře, že ani Jeho největší Oběť mnohým nepomůže, že ani Jeho kříž nedojde uznání a vděčnosti, že právě toto znamení Lásky a spásy bude lidmi nenáviděno, že bude rouháním znectíváno. Ale to všecko Ho neodstrašuje. Béře kříž s největší láskou. Bylo to tak dojemné, když kdysi Isák vzal na rameno dříví, na němž měl být obětován. Ale Isák nesl své obětní dřevo nevědomky. Kdežto Božský Spasitel ví, nač si je nese, a ví, že nebude ničeho ušetřen, ví že ani vděku u přemnohých lidí nedojde.

Kříž jako vítězná zbraň, jako slavné žezlo.

A přece statečně klade si kříž na svá ramena. Jako bojovník, který bere svou zbroj, jíž chce zvítězit. Do boje proti tělu, světu a ďáblu! Pán Ježíš béře kříž slavnostně, ani ne jako kříž, ale jako královské žezlo, kterým bude vládnout nad národy. Naplnilo se proroctví Isajášovo, že knížectví nesl na svém rameni.

Váha Kříže Kristova.

Nyní přišla chvíle Otcem určená, kdy Syn Boží vzal kříž na Sebe. Ale jak těžký stal se Božskému Spasiteli Jeho Kříž! Stal se Mu těžším než jakákoliv hmotná váha a tíže. Tíže a váha nemají žádného vztahu k nadpřirozenému životu a k věčnosti. Váha a tíže celé zeměkoule a všech těles ve vesmíru nedovede uškodit duši, nemůže ji usmrtit, nemůže duši strhnout do propasti. Ale je ještě něco neporovnatelně těžšího než je hmota celého vesmíru. Je to hřích a zvláště hřích těžký. To co nedovede tíha celého světa, to dovede těžký hřích: strhuje duši s jejího blaženého místa v Pánu Bohu, ničí naději věčného života v Bohu a strhuje duši do propasti věčné smrti. Jaká je tedy váha a tíže jednoho hříchu, jedné neposlušnosti vůči Bohu, Tvůrci a Pánu všehomíra, jednoho pyšného vzdoru vůči Tomu, jenž jest nejenom naším Pánem, ale jest také naším nejdobrotivějším Otcem? Nelze to ničím vyjádřit. Jenom Kříž, který Pán Ježíš vzal na Sebe, jenom ten by nám mohl povědět, co váží hříchy všech lidí. Jenom Syn Boží mohl takové nesmírné břímě unést v celé a pravé jeho tíži. Také jenom Syn Boží pocítil při nesení kříže strašlivé břímě hříchů celého světa, i břímě hříchů mých.

Tíže, pod níž i Bůh klesá.

A hle, hříchy byly tak těžké, tak nesmírně dolehly na zbičované rameno Božského Spasitele, že i Jej strhly do prachu cesty. Nemohl povstat, Ten, který udržuje světy na jejich drahách, nemohl povstat a kráčet dále po své cestě za naši spásu.

Spasitel dopustil ponížení své všemohoucnosti.

III., VII. a IX. zastavení.

Tvorové pomáhají Tvůrci, aby povstal pod svým břemenem. Tvorové musí pomáhat Tomu, jenž od věčnosti do věčnosti ničí a žádné pomoci nepotřeboval a nepotřebuje. A přece jedenkrát v dějinách věčnosti se to stalo. Jaké to nekonečné ponížení pro Syna Božího! A kdyby alespoň s láskou pomáhali svému Tvůrci a Spasiteli! Ale nikoliv! S bezcitnou tvrdostí. Láska břímě ulehčuje. Neláska je činí těžším. I kříž Božského Spasitele se nestal

lehčím, když katané hrubým smýkáním provazů Ho se země pozvedli a donutili dále kráčeti.

Slabostí Syna Božího se stala silnou slabost člověka.

„Ježíši můj! Ponížils svoji Božskou všemohoucnost až k pádu do prachu a bláta této země. Proč? Abys dal náhradu Bohu Otci za to, že člověk pozvedl svoji moc, plynoucí ze svobodné vůle, proti Bohu." Člověk dostal při stvoření svrchovanou moc, které nedostali ostatní pozemští tvorové, moc svobodné vůle. A hle, člověk, který tuto nesmírnou moc dostal proto, aby tím záslužněji mohl milovat svého Tvůrce, použil téže moci proti svému Tvůrci k neposlušnosti, ke vzdoru, ke hříchu. „Ty nejdražší Ježíši, na cestě křížové svým pádem obnovuješ, co se zdálo být navždy ztraceno. Ty svým pádem vydobýváš mně a nám všem milosti, aby naše svobodná vůle se pozvedla z propasti hříchů, aby se zase povznesla k svému Bohu a Otci, aby zase plnila Jeho nejsvětější Vůli, aby přemohla špatné náklonnosti strhující k pádům do hříchů."

Ponížení lásky Syna Božího.

IV. zastavení.

Pán Ježíš na křížové cestě se tak pokořil, že Jeho Božské vlastnosti byly takřka zničeny a v nic uvedeny. I Jeho Láska. Láska Pána Ježíše byla nesmírně silná ve svých účincích. Byla to Láska Božská. Dávala a rozdávala na všecky strany blaženost a štěstí každému, kdo ji přijal a ji opětoval. Nejsilnější účinky jevila Láska Božského Spasitele tam, kde byla nejvíce opětována. Kde víc než u Matky, u Panny Marie. Ale nyní na křížové cestě, jak bezmocná byla Láska Synova k Matce. Ne blaženost a štěstí, ale nezměrnou bolest, velikou jako moře, způsobil své Matce, když Ho spatřila, ne jak Ho vždycky vídávala v nevýslovné kráse a důstojnosti Syna Božího, ale v podobě vyvrhele lidí, v podobě zločince. Jak veliká byla radost Matky Boží, když viděla Syna svého na Květnou neděli uprostřed jásajících zástupů plných oddanosti a lásky k Němu. Tehdy Srdce Matčino bylo přeplněno nejčistší a nejsvětější radostí. Tím hůře nyní. Ani jediného přítele nevidí její oko, ani jediného pomocníka. Nevidí ani jediného soucitného oka, ani jediné slzy, ani jediného slovíčka povzbuzení nikde neslyší. A nejhůře, že ani ona nemůže Mu ani v nejmenším pomoci. Láska Jeho i Láska Její jsou stejně odsouzeny k bezmocnosti. Bezmocná láska v utrpení je nejstrašnější utrpení.

Co nám vyzískalo mučednictví Lásky Krista Pána a Jeho Matky.

A proč? Bůh Otec musil dostat zadostučinění za svoji pohrdnutou lásku. Takové je utrpení pohrdané Lásky. Láska lásku

„Stála pak u kříže Ježíšova Jeho Matka . . .“

Jan 19, 25.

láskou trápí a mučí, aby vyzískala lásku. Ne nadarmo trpěla Láska Syna Božího a Láska Matky Boží tolik na křížové cestě. Toto utrpení nám vyzískalo milost lásky k Bohu a Spasiteli. Duch svatý svojí milostí zapaluje slabá a nemocná srdce lidská k dokonalé lásce k Bohu. Od té doby bude moci zase člověk milovat svého Boha láskou silnější než je smrt.

„Dcery jerusalemské neplačte nade mnou, nýbrž samy nad sebou a nad svými syny..." — Str. 618.

Ponížení Milosrdenství.
V. a VI. zastavení.

A ještě jiná Božská vlastnost Pána Ježíše byla pokořena na Jeho křížové cestě. Až doposud Bůh nepotřeboval od nikoho milosrdenství. On sám uštědřoval své přehojné Milosrdenství, komu chtěl. Až na cestě křížové: poprve od věčnosti Bůh doprošuje se milosrdenství od svého tvora, od Šimona Cyrenského, aby pomohl nésti kříž, který tak nemilosrdně srážel k zemi svého Odsouzence. Milosrdenství potřebuje Bůh i od ženy, Veroniky, aby alespoň na cestu viděl, aby alespoň kousek čistého šatu provanutého upřímnou láskou osvěžilo zmučenou tvář. Hle, jak se ponížil Syn Boží! Od nás, od lidí, od hříšníků si vyprošoval milosrdenství. Potřeboval ho. Učinil se tak ubohým,

že jenom my jsme mu je mohli dát. Co ani andělé nemohli, my jsme mohli a můžeme i nadále, alespoň dobrým úmyslem, když konáme a modlíme se křížovou cestu. A On to od nás i nyní přijímá v plné ceně a je ochoten nám naše nepatrné milosrdenství odměnit svým Božským Milosrdenstvím. Proto vlastně se ponížil na křížové cestě a proto si nechal prokázat milosrdenství, aby měl důvod k novému neskonalému Milosrdenství pro pro nás: neochotné Šimony a váhavé Šimony i oddané a nebojácné Veroniky. „Otče, pohleď na tu a na onu duši, připomínají mi Šimona, připomínají mi Veroniku, dovol, abych jim udělil ze svých zásluh u Tebe hojnou milost."

Se Šimona byl opět položen kříž na bedra Spasitelova, aby ještě dvakrát byla co nejhlouběji pokořena všemohoucnost Syna Božího, ještě dvakrát padá pod křížem.

Ponížení Synovství Božího.

VIII. zastavení.

Ženy Jerusalemské projevily slzami soucit nad trpícím Spasitelem. Nebyly to ženy věřící v Jeho Božství. Plakaly nad Ním z obyčejného lidského soucitu, jako se pláče nad ubohým, nešťastným a ztraceným člověkem. I ony svým pláčem nevědomky přispívaly k hlubokému ponížení Pána Ježíše, k ponížení Jeho Synovství Božího. Jejich pláč byl voláním a otázkou: „Kde je tvůj Otec, muži bolesti?" Proč ti nepřichází na pomoc a ochranu? My cizí ženy, které přece jen zdaleka tě známe, nemůžeme se zdržeti pláče nad tebou, poněvadž víme, žes byl ke každému tak dobrý a pravdě jsi učil! Což nemáš Otce, aby se tě zastal, nebo aby jenom přišel a ukázal, že o tobě ví, co trpíš, jak jsi nespravedlivě odsouzen? My jsme jenom hříšné matky hříšných synů, a přece bdíme nad nimi a máme starost o jejich osud."

Synovství Boží bylo nesmírně poníženo na křížové cestě. „Kde je tvůj Otec?" Opravdu, tak se mohl ptát celý svět. Miluje tě tak málo, že tě opustil? Jak trpěl Bůh Syn, který od věčnosti nepřetržitě projevoval Otci Božskou Synovskou lásku a od věčnosti byl zahrnován Otcovou nekonečnou láskou a něhou. Nyní od hříšných lidí slyší jako výčitku Otci a jako pochybnost o Jeho Lásce. A pro tu chvíli nemůže ničeho říci, neboť je Otcem vydán na milost a nemilost knížeti temnot. Ale proč? — „Pro vás vy ženy a pro vaše děti. Kdybyste vy znaly budoucí osudy svých dětí, kdybyste vy věděly, jak strašná neštěstí uvalují hříchy vašeho národa na vaše rodiny, plakaly byste ne nade mnou, ale nad těmi, pro které i já jsem přišel trpět, abych je spasil. Přišel jsem je spasit, proto trpím i opuštěnost od svého Božského Otce, proto jsem od Něho byl vydán nejhoršímu ponížení, proto nesu tento těžký kříž, proto jsem byl bičován a trním korunován, proto

jdu umřít na kříži, abych jako Beránek Boží sňal hříchy světa. Kéž byste se jenom nechali spasit ponížením mým největším, že už nejsem jako Syn Boží, ale jsem jako syn marnotratný, ztracený, k němuž vlastní Otec se hlásit nechce."

Ponížení Dobroty Boží.

X. zastavení.

Před polednem došel průvod první křížové cesty ke Golgotě. Tytéž dobročinné ženy podávají Kristu Pánu, než bude ukřižován, víno s myrhou, která se pro svou trpkost a omamné účinky u svatého Matouše nazývá se žlučí. Pán Ježíš jenom rty ovlažil. Nic více. Kdo by si nevzpomněl na dobrotu Boží, která všemu světu dává pokrm i nápoj. Pokrm bez trpkosti a nápoj občerstvující bez hořkosti k životu a ne ke smrti. Jak jest tu zase ponížena tato ustavičná Dobrota Syna Božího k tvorům, když za všecko, co jim prokázal a prokazuje dávají Mu to nejhořčejší a nejtrpčí, aby Jej omámili před hroznou smrtí a pro ni. Nesmírná žízeň už nyní ztravuje Tělo Božského Spasitele, duše touží po velké lásce od tvorů a nikdo mu nepodává opravdového občerstvení lásky a uznání. I v tom je část nesmírné Oběti Božského Spasitele. Dobrota Boží trpí, a jest ponížena. Ale nevezme za své, ale bude takřka zmnohonásobněna a novým nesmírně účinným způsobem lidem přivlastněna.

Ponížení Svatosti Boží.

X. zastavení.

Na Golgotě strhli katané roucho s Krista Pána, protože bylo Krví přilepeno na zasýchajících ranách. Rány bičování se obnovily, trnovou korunou bylo bolestně pohnuto, ale to nebylo všecko. Přesvaté Tělo Krista Pána bylo vydáno na posměch rouhajícím se a nečistým lidem. Svatost Syna Božího trpěla a byla ponížena tím nejhorším způsobem. I to dopustil Bůh, aby ponížením Boží Svatosti byla zjednána zásluha a milost svatosti a čistoty milionům duším, které budou největší okrasou nebe. Čím větší a bolestnější oběť, tím větší dobro se lidem zjednává. Tak je to ustanoveno v úradcích Nejsvětější Trojice. Druhá Božská Osoba vzala na sebe Oběť, obětuje krok za krokem na křížové cestě i na Kalvarii všecko, co má, obětuje všecky své Božské vlastnosti: trpí ponížení nejhlubší své Božské spravedlnosti, všemohoucnosti, Lásky, Milosrdenství, svého Božského Synovství, své Dobroty i své Svatosti. Nedivíme se, že tato nekonečná Oběť Syna Božího musila být zachována. Každá Mše svatá je toutéž obětí, vykonanou nekrvavým způsobem, jak ji Kristus Pán ustanovil na Zelený Čtvrtek. Jak dojímá Boha Otce každá tato Oběť neskonalé ceny! Co odepře, když vidí před sebou zásluhy Syna svého, který ponížil všecky své

Božské vlastnosti až k smrti kříže. Tak Bůh miloval svět. Tak Syn miloval Otce, a stal se poslušným až k smrti.

Člověk dává Bohu oběť, Bůh člověku milost.

Co je to oběť? Když se dva mají rádi, přinášejí si dary: ženich nevěstě, nevěsta ženichovi, rodiče dětem, děti rodičům. Dar, který přináší člověk z lásky Pánu Bohu, se jmenuje od počátku lidstva: oběť. Nejvzácnější dar, který Bůh dává člověku za jeho oběť, je milost Boží; posvěcení člověka a povýšení člověka za dítko Boží. Jako rodiče se radují, když jim dítky přinášejí dary v uznání za jejich dobrotu a lásku, podobně — po lidsku řečeno — i Pán Bůh se raduje, když člověk v uznání za nesmírnou lásku a dobrotu Boží přináší své dary, svoji oběť. Dítě, chce-li rodičům něco dát, musí sobě něco odepřít a místo sobě něco dobrého a cenného dává rodičům. Proto se takový dar jmenuje oběť, že se milující vzdává a odříká něčeho vzácného pro sebe, a dává to osobě milované. Takový dar — oběť je tím milejší, čím vyžadoval většího odřeknutí a s čím větší láskou se dává.

Oběť znamená: — sobě odepřít a dát tomu, koho milujeme.

Když Pán Bůh stvořil člověka, obdařil ho všemi dary těla i duše. Za tyto dary žádal Pán Bůh od člověka lásku a na důkaz opravdové a hluboké lásky uložil člověku malou oběť: člověk si měl odepřít ovoce z jednoho rajského stromu, se stromu poznání dobrého a zlého.

Pouto lásky se přetrhne, když schází oběť.

První lidé tuto nepatrnou oběť Pánu Bohu nepřinesli, odmítli podat důkaz lásky svému největšímu Dobrodinci, který je napřed obdařil svojí nekonečnou láskou a dary svými je takřka zasypal. Láska i ta největší má tu vlastnost, že, má-li trvat, musí být opětována. Láska je pouto, které spojuje bytosti a spojením působí sladkost a radost. Přestane-li být láska opětována, uvolní se pouto lásky, přestává radost a sladkost lásky. Jedna strana pouto uvolní a druhá chtěj nechtěj to musí přijat a odejít od toho, od něhož přestala být milována. To se stalo v ráji mezi člověkem a Bohem. Člověk přetrhl pouto lásky k Bohu. Člověk neuznal lásku Boží za hodnu oběti, neocenil lásku Boží. Člověk napřed opustil Boha. Bůh musil opustit toho, od něhož nebyl milován. Bůh a člověk se rozešli od sebe.

I já si vezmu důkazy své lásky zpět.

Oběť je největší dar lásky. Adam a Eva oběť odepřeli. Pán Bůh vzal také svoje dary zpět: Adam a Eva ztratili ráj, ztratili

tělesnou nesmrtelnost, ztratili náklonnost k dobrému, přestali být dítkami Božími a ztratili nároky na věčnou blaženost.

Zachráním vás. Můj Syn přinese dokonalou Oběť místo vás.

A přece ne docela a ne navždy. Pán Bůh zachytil alespoň částečku lásky od člověka. Nebyla to už oběť, ale byla to alespoň lítost prvních lidí nad nevděkem vůči Bohu. Milosrdenství Boží poskytlo člověku záchranu. Člověku bude poskytnuta možnost nové oběti.

Spravedlnost Boží však ustanovila, že v druhé oběti musí být obsažena i náhrada za odepřenou oběť první. A Láska Boží se rozhodla, že Syn Boží se vtělí, vykoná sám tuto druhou Oběť místo lidí a vykoná ji za ně, to jest přivlastní všecky zásluhy této Oběti lidem, jakoby oni ji vykonali. Člověku bude poskytnuta spása, Bohu bude dáno zadostučinění a v Oběti vtěleného Syna Božího i největší čest a sláva.

Tak vypadá přislíbená Oběť Syna Božího.

Když provázíme Božského Spasitele ze zahrady Getsemanské, jsme svědky, jak přináší svoji oběť krvavou za nás. Sebe samého klade Otci za oběť. V zahradě Getsemanské je opuštěn od Boha Otce a vydán knížeti tohoto světa a knížeti temnot, vzdává se své nejvyšší svobody, na niž od věčnosti nebylo sáhnuto a nemohlo být sáhnuto, dává se spoutat provazy na zločince, obětuje své Božské vlastnosti jednu za druhou, jediné co Mu zůstává je nesmírné ponížení a pokoření, nesmírné útrapy těla i duše. Takovou Oběť umí přinést Bůh pro člověka, protože ho miluje. A svojí nevýslovnou Obětí chce konečně člověka naučit milovat svého Boha jak náleží.

Kněz, chrám, oltář.

Božský Spasitel je první kněz, který Bohu Otci přináší nejdokonalejší Oběť Lásky: Sebe samého. Celý svět je chrámem pro tuto první a nejvznešenější Oběť. Oltářem je Kříž.

Kdy byl Pán Ježíš ukřižován.

Pán Ježíš byl ukřižován před polednem. Byl přibit na kříž čtyřmi hřeby. V nesmírných bolestech ukřižování sbírá Božský Spasitel zbytky sil, aby pronesl slova: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí." Ještě před polednem vojáci si rozdělili roucha, Židé se posmívali, lotr se obrátil. Svatý Marek nazývá dobu ukřižování hodinou třetí. Čas se počítal od šesté hodiny ranní. Evangelista naznačuje čas přibližně. Asi jako my bychom řekli podle našeho počítání hodin: v čase po deváté hodině.

Kněz vystupuje po stupních oltáře, aby byl viditelný všemu lidu.

Kněz rozepíná ruce k modlitbě. Totéž činí přede všemi ostatními novozákonními kněžími Ježíš Kristus. Vystupuje na oltář kříže. Aby s něho už nikdy nesestoupil. Aby na věky byl a zůstal knězem obětujícím a Obětí obětovanou z Lásky k Bohu Otci. Kříž je obrazem tajemného Oltáře, který bude i Trůnem Syna Božího po celou věčnost. Tak se vyplní, co předpovídá žalm 109, 4: ...Přisáhl Hospodin takto: — a želet toho nebude — „Ty jsi knězem na věky, jako byl Melchisedech!"

Jádro krvavých obětí: Krev se odděluje od Těla.

Na kříž složil Božský Spasitel oběť svého Těla, svých přesvatých nohou přesvatých rukou a svého milování nejhodnějšího Srdce, své nejvřelejší Krve. Krev se oddělovala od obětí. „I Tvoje Krev, Beránku nejsvětější, musí být oddělena." Proto široké hřeby otevírají na nohou i na rukou hluboké rány. Nesmírná bolest provází odchod každé krůpěje Krve. Krev Boží vytéká na Kříž-oltář. Proměňuje se v paprsky Lásky a rozlévá se po celém světě. Nic nemohlo smýti s člověčenstva strašlivé nečistoty hříchu. Celá země byla hříchem poskvrněna. Až Krev Beránka Božího pokorného a poslušného až na kříž, až k těmto smrtelným ranám, ta byla určena k tomu, aby obmyla svět.

Modlitba k pěti ranám Krista Pána.

Máme se často modlit k ranám Krista Pána, zvláště k těm pěti, které přijal na oltáři Kříže: pětkrát Otčenáš a Zdrávas. Otčenáš má být jako drahocenné pouzdro v němž Bohu Otci podáváme každou z pěti ran zvláště. A Zdrávas Maria má být jako neposkvrněné Srdce Matky Boží.

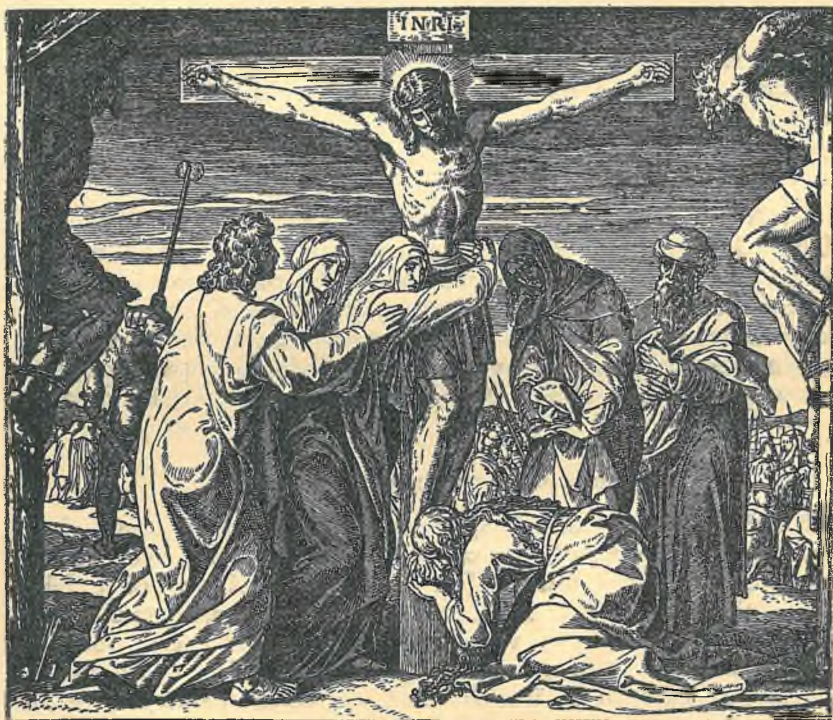
Rány na nohou.

Do prvního Otčenáše a Zdrávasu vkládáme rány na nohou Spasitelových. Kdo spočítá kroky, které vykonaly tyto svaté nohy na zemi pro spásu člověka. Každičký krok byl vykonán z lásky. A aby na to člověk nikdy nezapomněl dává si Božský Spasitel poznamenat nohy svoje ranami a krví. „Drahá duše, pohleď na rány mých nohou a líbej je každodenně, jsou to nohy Dobrého Pastýře, který tě hledá, i když jsi byla nevěrnou ovečkou, když jsi zabloudila, nalézá tě, bere tě do náručí." Kéž nikdy na vás nezapomeneme, vy svaté nohy, kéž denně na vás vzpomínáme vy svaté rány na nohou Spasitele našeho. Jste příčinou naší spásy a znakem nekonečné Jeho Lásky k nám.

Levá ruka.

Do druhého Otčenáše vložíme a Bohu Otci podáme ránu v levé ruce Spasitelově. Levá ruka často spočívá na srdci. Levá

ruka Božského Spasitele slýchávala tlukot nejsvětějšího Srdce. Byla svědkem, když se rozbušilo radostí nad nalezeným apoštolem, nad zachráněným hříšníkem, nad každým projevem víry, naděje, lásky, uznání a vděčnosti. Levá ruka bývala však také svědkem bolestného tlukotu Božího Srdce, když nevděk nevěry a nelásky Je zarmoutil. I tato ruka je na věky poznamenána znamením největší lásky k nám. Nesmírnou radost činíme Božskému Spasiteli i Bohu Otci, když na ni vzpomínáme, v duchu ji líbáme a Otci obětujeme: za spásu svoji, za obrácení hříšníků, za duše v očistci.

Stály pak u kříže Ježíšova jeho matka a sestra matky jeho a Maria Magdalena. — Str. 619.

Jak se lidstvo odvděčilo pravé ruce Krista Pána.

Rána v pravé ruce Božského Spasitele byla Mu odplatou od lidstva za všecka nespočetná dobrodiní: za všecka uzdravení nemocných, za všecka odpuštění hříchů, za všecka požehnání. I já jsem povinen této přesvaté ruce za odpuštění nesčíslných hříchů, za nespočetná požehnání, za dary a milosti, které mi pravá ruka mého Spasitele udělila a ještě uděliti chce.

Čtvrtá rána: na hlavě Pána Ježíše.

Když se modlíme čtvrtý Otčenáš k svatým ranám, vkládáme do něj rány způsobené trnovou korunou na hlavě Božského Spasitele. Prosíme, aby naše myšlenky nikdy se nestaly trny hříchů, které by zranily svatou hlavu, která už dost vytrpěla pro naše hříchy.

O páté ráně budeme ještě rozjímat.

Pátá rána otevřela bok a Srdce Páně. Je ze všech ran nejvíce uctívána, protože zranila Srdce, sídlo největší lásky, jaká je na nebi a na zemi.

Předobrazný význam roucha Kristova.

Čtyři vojáci rozdělili se o roucho Krista Pána: plášť, sandály, pás, pokrývku na hlavu a nesešitou, ale setkanou tuniku. Svatí Otcové vidí v rozdělení roucha Kristova obraz: svrchní roucho Kristovo bylo rozděleno na čtyři díly. Církev Kristova se rozejde na čtyři strany světa. Uvnitř zůstane jednotná, jako spodní roucho Kristovo bylo setkané z jednoho kusu tak pěkně a dovedně rukou Panny Marie, že ani katané Krista Pána je neroztrhli.

Obětuje všecko: největší i nejmenší.

Když obětoval Božský Spasitel všecko co měl, Tělo i duši, Božství i člověčenství, nechal sobě vzít i roucho své, nesešívané roucho, zvané tunika. Tak chtěl Pán Ježíš, aby oběť Jeho byla dokonalá. Nechtěl si ničeho ponechat z toho, co měl svého. A my? Jak neradi se vzdáváme i nejmenších věcí, požitků, útěch. A přece velikost naší lásky se bude měřit podle našich obětí: ne nějakých zvláštních obětí, ale obětí maličkých, jež si můžeme uložit a vykonat každou chvíli.

Růže.

Denní malé oběti jsou jako krásné růže lásky. Jakou radost působíme svému Spasiteli, když je každý den trháme v zahrádce svého denního obyčejného života a podáváme je Jemu. To je pravý důkaz lásky. Projděme zahrádkou svého denního života. Ranní vstávání. Vstanu rychle bez váhání, vstanu o něco dříve. Učiním si z toho skutku růži oběti: „Můj Ježíši, z lásky k Tobě! Přijmi tuto nepatrnou oběť! Tys pro mne obětoval všecko, cos měl! Dej mi, abych po celý den vyhledával, co bych ti mohl obětovat." Při vstávání nám napadne, že nás toho dne čeká nějaká nepříjemná povinnost. Měli bychom se rmoutit a měli bychom mít pokaženou náladu. Nikoliv! „Z lásky k Tobě, můj Ježíši, vezmu tu nepříjemnost a obtíž na sebe." Nejde nám přes den všecko podle naší chuti, věci nebo lidé působí nám

těžkosti, žízeň, hlad nás trápí, obtěžuje nás horko nebo zima. Samé věci, které na první pohled nejsou k ničemu, a přece se v nich skrývá nesmírný poklad. Najdou ho ovšem jenom ti, které vede a řídí láska Srdce Ježíšova. „Na Tebe se dívám, můj Ježíši, od Tebe se učím, a zvláště je mi školou největší oběťavé lásky Tvůj Kříž. Všecko jsi vydal, všeho jsi se zřekl, jenom Kříž jsi sobě nechal. Nauč mne svoji lásce, abych ve všem hledal a nalézal alespoň částečku Tvého Kříže."

Národ, který dal všem národům Vykupitele.

Pilát dal umístit nad hlavu Pána Ježíše nápis v trojím jazyku. Svatý Marek zaznamenal znění nápisu v jazyku latinském: „Král židovský." Svatý Lukáš poznamenává znění v jazyku řeckém: „Tento jest král židovský." Svatý Jan uvedl znění nápisu v nářečí aramejském: „Ježíš Nazaretský, král židovský." Tak Pilát nevědomky ohlašuje královskou vládu Ježíše Krista nad národy. Vyplní se předpověď a požehnání Noemovo: „Rozšiřiž Bůh Jafeta, a bydliž Jafet pod Semovými stany." Gen. 8, 27. Těmito slovy předpověděl Noe potomkům Jafetovým, že se velice rozšíří, že budou žíti kolem potomků Semových a od nich jedenkrát přijmou pravé náboženství. To znamená, „že budou bydlet pod Semovými stany."

Část tabulky je zachována.

Tabulka s nápisem byla nalezena od císařovny řecké svaté Heleny zároveň s křížem na Kalvarii a byla uložena v kostele svatého Kříže v Římě. Tam je do dneška. Není celá. Z původní velikosti asi 60 krát 20 cm je zachována část 23 krát 13 cm.

Bývalí posluchači Pána Ježíše.

Božský Spasitel připoután ku kříži studeným železem hřebů pněl na kříži mezi nebem a zemí, a od bolesti a krve zakaleným okem patřil na zástupy, které se shromažďovaly ve větším a větším počtu kolem Něho. A vojáci sedíce hlídali Ho tam. Lid tu stál a díval se Členové velerady chodili okázale a pyšně kolem kříže, posměšně potřásali hlavami, nahlas mluvili mezi sebou tak, aby Pán Ježíš slyšel každé slovo posměchu vůči Sobě. Počínali si jako dokonalí vítězové nad Ním. Rouhavá jejich slova zdála se být zcela oprávněná. Slova, která Kristus Pán za svého života o Sobě pronesl, zdála se být lichá a nepravdivá. Zač stála nyní Jeho Pravdomluvnost? I tato Božská vlastnost je tak ponížená, že nemůže být víc.

Hrozné jsou někdy účinky rouhání a posměchu.

Před časem ústa Spasitelova pronesla k zmateným a zahanbeným fariseům a zákoníkům slova: „Zbořte tento chrám, a já ve

třech dnech jej zase postavím." Tehdy všichni se divili, jaká velebnost, jaký majestát zazníval z těch slov. Tak mohl mluviti jenom Mesiáš-Vykupitel. A hle! Nyní chrám Těla Kristova se boří, a On si nemůže pomoci. A posměšná slova nepřátel Jeho pod křížem zní tak mocně a přesvědčivě: „Ha, ha, jenž boříš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavuješ, pomoz sám sobě. Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže. Což, přece neměl pravdu? A mají pravdu členové velerady? Zdálo se, že nemůže být žádné pochybnosti. Ukřižovaný není Mesiáš-Vykupitel.

Kde jsou všecky Jeho zázraky? Byly opravdu falešné nebo vykonané pomocí zlého ducha, jak tvrdili fariseové? Kde je ta slavná chvíle, kdy přistoupil k hrobu Lazarovu a zvolal: „Lazare, pojď ven!" A nyní sám polomrtev má příležitost ukázat sám svoji moc na Sobě. Nečiní ničeho. Rty Jeho šeptají modlitbu, ale vysvobození nepřichází, nesestupuje s kříže. Musí mít pravdu velekněží: „Jiným pomohl, sám sobě pomoci nemůže. Kristus, král israelský! Ať sestoupí nyní s kříže, abychom to viděli a uvěřili." Všecky zázraky byly klamem. Není Mesiášem, není Vykupitelem.

Říkával: „Já a Otec jedno jsme. — Skutky, které já činím ve jménu Otce mého, ty vydávají svědectví o mně. — Mám moc život dáti, a mám moc jej zase vzíti." Doufal v Boha, ať Ho nyní vysvobodí, má-li v něm zálibu; vždyť pravil: „Syn Boží jsem." Neměl pravdu, Bůh nebyl Jeho Otcem. Jistě by Mu pomohl. Není Syn Boží."

Ponížení Boží Pravdomluvnosti.

Co odpoví Božský Spasitel, který vždycky a každému dovedl odpovědět k jeho spáse. Vždyť v tuto chvíli přece je nanejvýš potřeba, aby se obhájil proti tak mocnému, zžíravému a ničivému posměchu. Vždyť všecko Jeho dílo bude nazmar, neobhájí-li slovem a skutkem svoji Pravdomluvnost.

Moře smutku.

Nesmírně trpěl ukřižovaný Spasitel v těchto okamžicích. Hřeby pálily v ranách, trny v hlavě, ale nade všecko bodaly a pálily slova posměchu, nevěry a zášti. Víme ze své zkušenosti. Když nás potká nějaké neštěstí a najde se člověk, kterému je naše bolest na posměch, snad jsme mu tolik dobrého prokázali, jak je nám těžko a smutno. V duši je pusto a prázdno, bez útěchy, smutek jako tmavá noc valí se na nás a nemáme, kde bychom hlavu sklonili. Ale co je to „naše" proti moři smutku, opuštěnosti a největšího nevděku, jímž byla zaplavena duše trpícího Spasitele.

A v tuto chvíli otevírají se ústa Božského Spasitele. Plná svaté Krve pronáší slova, kterých nikdo nečekal: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí." Umírající Spasitel pronáší první slova

své poslední Vůle, svého odkazu. Každý člověk, který činí odkaz, pamatuje nejprve na své nejbližší a nejmilejší. „Myšlenky naše nejsou myšlenkami Božími." Pán Ježíš z nepochopitelné lásky pamatuje napřed na hříšníky. Vidí je všecky pod křížem. Všichni jsou Jeho nepřáteli, všichni jsou vinni Jeho bolestmi. Ale On patří na ně s nevýslovnou láskou, ruce má rozpjaté nad nimi, aby je chránil před hněvem Spravedlnosti Otcovy. V tuto chvíli jsou hříšníci největšími Jeho miláčky. Vždyť pro ně přišel: „Nepřišel jsem na svět pro spravedlivé, ale pro hříšníky." V tomto okamžiku právě je dobrým Pastýřem, který klade život za ovečky své. Za které? Za zbloudilé, za ztracené. Co se vyrovná té Lásce Dobrého Pastýře, když s kříže zkrvácenými ústy, s krvácejícím Srdcem, volá k Otci: „Otče, odpusť jim..."

Milost Boží se začíná vylévat.

Andělé berou poklady bolestí duše i těla Spasitelova a nesou je k Otci. A Otec je nesmírně pohnut Láskou Synovou. Duch svatý už má připraveny poklady milostí Božích, které se vylejí na celý svět. Do strašného dusna na hoře Kalvarii po slovech umírajícího Spasitele, začíná se rozlévat tajemná vláha milosti. Jak šťasten a blažen bude, kdo otevře duši této milosti. Z lotrů učiní dítky Boží, z pronásledovatelů Krista a Církve učiní největší apoštoly, ze zástupů nevěřících Židů učiní třítisícový a pětitisícový zástup věřících křesťanů, z říše pověrčivých a hrubých pohanů učiní říši Boží.

Ze všech stavů.

Všichni zraňovali nejsvětější Srdce Páně ještě před tím, než bylo probodeno: nejenom členové velerady, i mnozí z dívajícího se lidu, i vojáci. Svatý Matouš a svatý Marek píší, že i lotři ukřižovaní po boku Spasitelově se Mu posmívali. Zmiňují se jenom všeobecně. Chtějí uvést, kdo všecko se posmíval. Nemíní tím, že by se každý posmíval.

Pán Ježíš dlouho čeká na jedno slovíčko.

Svatý Lukáš popisuje počínání lotrů podrobně: Jeden ze zločinců se rouhal. Mluvil podobně jako fariseové: „Jsi-li ty Kristus, pomoz sobě i nám." Jako fariseové tak i tento člověk zůstal zatvrzele vzdálen jakéhokoliv citu nad Spasitelem, jakéhokoliv uznání vlastní hříšnosti, jakéhokoliv projevu víry. Nevzpoměl na duši, nevzpoměl na věčnost, které byl tak blízko, a myslil jen na pozemský život. „Pomoz, jsi-li Kristus, a já budu pokračovat ve svém hříšném životě." To ovšem byla zloba a zatvrzelost veliká. Tak blízko byl Krista Pána, tak maličko bylo potřeba, aby si otevřel bránu věčného života, a on tak neučinil. Neřekl to slovo, na které Pán Ježíš čekal, slovo pokory a zkroušenosti: „Odpusť!" Neřekl je, zatvrdil se, proto zahynul. —

Mnoho a mnoho lidí hyne denně tímtéž způsobem. Jejich tváře nechtějí se obrátit ke kříži, jejich duše nechtějí se přivinout k Ježíši, Králi a Pastýři hříšníků, jejich ústa nechtějí pronést pokorné slovo: „Odpusť!" Kněz je tak blízko, svatá zpověď je tak lehká, Pán Ježíš ve svatostánku je tak ochotný, všichni chtějí hříšníkovi pomoci, ale on sám nechce. Místo do života, odchází do věčného žaláře, místo světla volí tmu, místo radosti volí věčné zoufalství.

Od ďábla ke Kristu.

Jaký rozdíl! Druhý lotr, kterého ukřižovali po boku Krista Pána, začíná docela jinak smýšlet. Cítí Boží svatost ve své těsné blízkosti, nechává ji na sebe působit, neodporuje milosti Boží, ale otevírá jí srdce dokořán. Pokorně se poddává. Za pokorou, jde láska, za láskou lítost a zkroušenost, potom přichází víra, přidává se důvěra, duchovní síla roste a mohutní, nitro ubohého lotra se mění, tma hříchů ustupuje, duši ozařuje světlo milosti Boží. Duše lotrova poznává možnost jisté spásy, která je tak blízko. A on se nerozmýšlí, nepochybuje, neváhá: „Ani ty se Boha nebojíš, ač jsi v témže trestu? My zajisté spravedlivě trpíme, neboť dostáváme, co náleží za skutky naše, ale tento neučinil nic zlého." Vidí najednou, kde byl, poznává strašnou propast hříchů, která se otvírala, aby ho pohltila. Vytrhuje se jí.

Síla víry a naděje.

Obrací se k Ježíši Kristu. Přidává se k Němu, hlásí se k zakrvácenému praporu Spasitelovu, u Něho hledá záchranu. Ví, že záchranu a spásu u Ježíše Krista najde. Jak úžasná je to síla víry. Spasitel počten mezi zločince, a přece uvěřil lotr na pravici, že Ukřižovaný trpí nevinně za hříchy lidí, uvěřil v Jeho vítězství i ve smrti a ponížení, uvěřil v Jeho věčnou a svrchovanou Královskou moc. A jak úchvatná síla naděje. Teď poznal milostí jsa osvícen, co byl, jak veliký hříšník, a přece nemalomyslní tváří v tvář Boží svatosti. Ví, co bude, že bude, čím chce být: dítkem Božím: „Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého."

Konečně sladká útěcha.

Nikdo nedal doposud umírajícímu Spasiteli žádné útěchy, až tento lotr. V tu chvíli pocítil Božský Spasitel nekonečnou sladkost své vykupitelské Lásky. Začínají se plnit Jeho vlastní slova: „Všecko potáhnu k sobě, až budu povýšen na kříž." To je Spasiteli pravou útěchou za všecky bolesti, za všecek posměch, za všecku nenávist. V duchu vidí Božský Spasitel nespočetné duše, které v budoucnosti s toutéž pokorou, láskou, vírou a důvěrou budou se k Němu obracet jako k svému nej-

lepšímu a lásky nejhodnějšímu Pastýři a Spasiteli. A On bude moci rozdávat, jak si Božské Srdce Jeho přeje. Naplní miliony duší svými zásluhami, ozdobí je drahokamy svých ran a své Krve a přivede je Otci. „Otče, vidíš, jak Tě miluji. Ty duše Ti vedu, aby byly tvojí i mojí slávou na věky, aby na věky hlásaly tvoji Dobrotu a moji Poslušnost."

Činnost Katolické Akce na záchranu hříšníků.

Kolik duší spasených, tolik paprsků slávy kolem Nejsvětější Trojice. I nám dal Božský Spasitel možnost spolupůsobit, sami sebe mu dáti, i za hříšníky se modlit, obětovat za ně denně Krev, rány, bolesti Spasitelovy s vírou a důvěrou takovou, s jakou to učinil kající lotr. Tutéž radost způsobíme Srdci Páně, dojdeme vyslyšení a budeme svědky vykupitelské slávy Pána Ježíše.

Nezoufej, když svět tě odsoudil.

Ježíš kraluje! Kříž je nejvzácnější trůn nejmilostivějšího Krále. První, který přichází k tomuto trůnu milosti, je lotr, pro kterého už spravedlnost tohoto světa neznala žádné milosti. Aby nikdo v budoucnosti se nebál přistoupit k tomuto trůnu tohoto Krále, musí první rozsudek zaznít do celého světa: „Vpravdě, pravím tobě: Dnes budeš se mnou v ráji." Svět odsoudil k smrti, Ježíš Kristus otevřel bránu ráje. Budeš se bát, hříšníku přistoupit k témuž Králi a Soudci? Spravedlnost lidská snad už je také s tebou hotova, odsoudila tě do žaláře a snad i na popraviště. Ale to neznamená, že tě odsoudí i Ježíš Kristus. Právě naopak. Když svět tě odsoudil, On se smiluje a také tobě otevře bránu ráje. Jenom se přibliž tam, kde stéká Krev Spasitelova na duše, kde se octneš u paty kříže Kristova, ke zpovědnici. Přibliž se s pokorou, s láskou, s vírou a důvěrou. On tě přitáhne k svému Srdci a budeš Jeho.

Při narození a při umírání.

Nastalo poledne Velikého Pátku. Nastala tma. Slunce se zatmělo. Když tvorové obdaření rozumem postavili se proti svému Bohu, Stvořiteli a Spasiteli, nerozumná příroda hlásí se ku svému Tvůrci. Při narození Spasitelově rozzařuje se noc denním světlem. Zářící hvězda vede pohanské krále. Při smrti Spasitelově den proměňuje se v noc. Nejmohutnější světelné těleso ztrácí svoji zář. Všecko to je jenom doprovodem slov Krista Pána: „Já jsem Světlo světa." Při narození znázorňovala i Boží příroda příchod Pána Ježíše na svět. Nyní tatáž příroda naznačuje Jeho odchod. Nebylo to zatmění slunce. Byl to tajemný zjev přírodní, odjinud neznámý. Prorok Amos jej předpověděl: „Stane se v ten den — praví Hospodin Bůh — že zapadne slunce o poledni, a uvedu tmu na zemi za jasného dne;

obrátím slavnosti vaše v nářek a všecky písně vaše v žalozpěvy." Amos 8, 9—10. Hrůza padla na všecky, kteří byli přítomni ukřižování Spasitelovu a zvláště na ty, kteří měli na něm spoluvinu. Posměch přestal, lid prchal do města. Nyní mohli přistoupiti ku kříži blíže Matka Páně, svatý Jan a zbožné ženy. Naprostý klid a ticho zavládlo na Kalvarii, kde ještě před chvílí ozývaly se posměšné křiky. Poslední okamžiky Božského Spasitele, poslední Jeho slova potřebovala ticha.

Ponoř se do tajemství bolesti.

Pán Ježíš ovládá mdlobu, která přepadá poslední Jeho síly. S nesmírným zármutkem patří na svoji Matku pod Křížem. On jediný ví, co ona trpí. Stojí, ale srdce její je ponořeno v moře bolesti. Jak je to záslužné, když si přejeme a toužíme být v tu chvíli s Ní. Když se modlíme bolestný růženec, řekněme si: „Můj Ježíši, dej mi, abych se ponořil do moře bolestí tvé nejsvětější Matky."

Ukřižovaná Matka ukřižovaného Spasitele.

Kdo z lidí pomyslí na to, že Srdce Mariino je oltářem, na němž byla přinešena Bohu krvavá oběť Jejího Syna. Pán Ježíš je obětován, je přibit tajemnými hřeby bolesti na Srdci své Matky. Láska této Matky je největší. Miluje Syna svého nejvíc po Bohu Otci. Jak veliká je láska, tak veliká je její bolest. Srdce Panny Marie je poznamenáno všemi ranami jejího Syna. A její bolest se na tomto světě nezhojí, rány Jejího Srdce se nezavřou. Ona nebude moci po celý svůj pozemský život zapomenout na bolesti Syna svého. Po celé desítky let bude tyto bolesti nosit ve své duši, než přijde den Jejího slavného Nanebevzetí. Pán Ježíš to ví. Jak má své Matce ulehčit v jejích bolestech? Dá jí místo Sebe svého miláčka: apoštola Jana: „Ženo, hle, syn tvůj."

Protože v ráji tak byla jmenována.

Proč praví: „Ženo," a proč ne: „Matko?" — Protože je požehnaná mezi ženami, protože je „Žena" nade všecky ženy, protože je Ženou, na kterou čekal svět. Umírající Spasitel nazývá bolestnou svoji Matku „Ženou", aby bylo nebi, zemi i peklu prohlášeno, že se nyní vyplňuje nejdůležitější přislíbení Boží z ráje: „Nepřátelství položím (ďáble) mezi tebou a — Ženou —, mezi potomstvem tvým a Potomstvem Jejím. Ona rozdrtí hlavu tvou, kdežto ty budeš úklady činiti patě Její." 1. Moj. 3,.

Dvojí potomstvo.

Nyní nastala ta chvíle, k níž se upírala naděje lidstva, chvíle, kterou Syn Boží cítí jako nejbolestnější, lidstvo jako nej-

šťastnější, peklo jako nejhroznější. Kříž je znamením rozdrcení a zničení moci ďáblovy nad lidstvem. Kříž je znamením přislíbené záchrany a spásy člověka. Tu na Kalvarii jsou obě strany: potomstvo ďáblovo, to jsou Annáš, Kaifáš, členové velerady, je zde i Potomstvo Ženy, Ježíš Kristus. Tu je také ta podivuhodná Žena, oděná sluncem (zjev. 12, 1.), jejíž duši pronikl meč, Luk. 2, 35, aby se zjevila smyšlení mnohých srdcí. Tu stojí Žena, Jejíž Syn na kříži umírající jest podle proroctví Simeonova „ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Israeli a na znamení, jemuž budou odpírati."

Skrze Marii k Ježíši.

V tuto nejvážnější a nejslavnější chvíli svých dějin musí si lidstvo uvědomit, že bude potřebovat ustavičně spojení s touto Ženou, jíž Bůh sám svěřil tak veliký úkol. Pod křížem se děje všecko zástupně. I svatý Jan, miláček Páně, je jenom zástupcem všech duší, které si vyvolí a od Boha dostanou Marii za Matku. Božský Spasitel řekl: „Až budu povýšen všecko potáhnu k Sobě." A nyní rozumíme ještě lépe Jeho slovům: „Všecko potáhnu k Sobě, skrze Tebe, Maria. Ty budeš, zde na světě i v nebi, nejenom Matkou mou, ale i Matkou všech mých miláčků."

Jistota spásy.

Lidstvo mělo jistotu spásy jen v Marii. I dnes a do konce světa máme i my jistotu spásy jen v Matce Boží, v Panně Marii. Panna Maria nás miluje. Miluje nás tak, že Syna svého na oltáři svého neposkvrněného Srdce obětovala za nás. Zasluhuje si za to od nás, abychom jí projevovali největší vděčnost a lásku. Svatý František Saleský nás k tomu povzbuzuje: „S obzvláštní láskou ctěme, chvalme, oslavujme, nejblahoslavenější Marii, jakožto Matku našeho Pána a Spasitele a tedy i naši Matku. K Ní se s největší důvěrou utíkejme, a jako malé dítky se skrývejme vždycky a ve všech příhodách v jejím klíně. Volejme k té nejpřívětivější Matce, a dejme na sobě znáti pilným následováním Její ctnosti, že hoříme k té dobré Matce pravou, upřímnou a srdečnou láskou."

Svatý Augustin ví dobře, jak každý křesťan je vším povinen této Matce: „Ó blahoslavená Maria, kdož Ti může náležitě díky vzdáti? Kdož Tě může náležitě vychváliti, jež jsi obzvláštním způsobem zkaženému světu přispěla?... Přijmi tedy toto nepatrné a Tvým zásluhám nepřiměřené díkůvzdání. Když přijmeš prosby, omluv náše viny svou přímluvou... Přijmi, co obětujeme, dej, zač prosíme, odstraň, čeho se strachujeme; neboť Ty jsi naděje hříšníků..."

Proč a jak nás Maria miluje.

Svatý Alfons v knize: Chvály Mriánské vykládá, proč a jak nás Panna Maria miluje. „Příčina, pro kterou nás Maria tak velice miluje, jest ta, že milovaný Ježíš, prve než dokonal, Jí nás odkázal slovy řečenými Janovi: „Ženo, hle syn tvůj!" naznačiv nás všecky svatým Janem, jako svrchu jsme slyšeli. To byla poslední slova, která před smrtí Syn k Ní promluvil. Poslední památka od milovaných osob bývá nám obzvláště drahá, že nikdy na ni nezapomínáme. — Ale ještě více pro mnohé bolesti, které jsme Marii způsobili, jsme drahé dítky Její. Matky obyčejně mnohem více milují ty dítky, jejichž odchování více starostí a bolestí stálo. My jsme dítkami, pro které Maria, aby života milosti nám dobyla, předrahý život Syna svého obětovala a v strašných mukách umírati za nás Jej viděla. Touto velikou obětí Marie Panny znovu jsme se zrodili k životu milosti Boží. A právě proto, že jsme Jí tolik starostí a bolestí způsobili, stali jsme se dětmi Jí tak milými." Nezapomeneme nikdy, že nám všem umírající Spasitel odporučil za Matku Matku svoji: „Hle, Matka tvá."

Spasitel obětuje spojení s Otcem.

Ještě neustále pokračuje umírající Spasitel po stupních své nesmírné Oběti za nás. Obětuje i to nejdražší, co má, své spojení s Bohem Otcem: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?" Pán Ježíš ve svých bolestech na kříži se modlil slovy žalmu dvacátého prvého.

David jako prorok.

Žalm dvacátý prvý, složený od krále a proroka Davida vystihoval přesně všecky útrapy Spasitelovy na kříži. Snad se Božský Spasitel na kříži modlil celý tento žalm. Zvláště některá slova naznačovala přesně stav ukřižovaného Spasitele:... „Já pak spíše červ jsem nežli člověk, pohanění lidí a povrhel chátry. Všichni, kteří mne vidí, smějí se mi, šklebí ústa a potřásají hlavou: Doufal v Hospodina, ať jej vytrhne; ať Ho vysvobodí, vždyť má v něm zálibu. — Vyprahla jak střepina má síla, a můj jazyk k podnebí mi přilnul; ano, do prachu mrtvých ukládáš mne. Neboť množství psů mne obkličuje, rota lidí zločinných obléhá mne; zbodli ruce mé i nohy moje. Mohou sčítat všecky moje kosti, ... rozdělují sobě roucha moje, o můj oděv metají si los."

Vrchol bolesti.

Bůh Otec opouští a opuštěného nechává Syna svého v nejtěžší hodinu umírání. Umírá-li dítě lidem, snaží se otec a matka ze všech sil ulehčit mu poslední chvíle. Pán Ježíš byl této úlevy docela zbaven. Doposud jsme neslyšeli ani slovo nářku z úst

Spasitelových ani při bičování, ani při trním korunování, ani na cestě křížové, až nyní. V opuštěnosti od Otce dostoupilo utrpení Božského Spasitele vrcholu a On si naříká. Ti, kteří byli ještě na hoře Kalvarii nerozuměli dobře, a měli za to, že první slova: Eli, Eli, (Bože můj, Bože můj) byla voláním proroka Eliáše. V aramejštině zněla stejně.

Pamatuj obětovat opuštěnost Spasitelovu.

V takové opuštěnosti měl umírat každý člověk. Pán Ježíš vzal i tento trest místo nás na Sebe. Člověk, který použije pokladů vykupitelských milostí, nebude se musit bát smrti. Bude-li spojen s Pánem Bohem, nic nebude ho moci připravit o klid a útěchu šťastné hodinky smrti. Chceme-li si získat veliké zásluhy, a chceme-li být nápomocni známým i neznámým umírajícím, obětujme za ně opuštěnost Pána Ježíše při smrti. Tím umírajícím nejvydatněji pomůžeme a Božskému Spasiteli učiníme nesmírnou radost.

Jenom Syn Boží!

Palčivost všech bolestí těla i duše přiměla Božského Spasitele k volání: „Žízním". Jak bolestná je žízeň. Ismael žíznil na poušti a anděl pomáhá Agaře nalézti vodu pro syna. Israelité začali žíznit na poušti a Bůh postaral se jim o vodu ze skály. Když Syn Boží žíznil, nepodal mu nikdo ani kapky občerstvující vody. Dali mu ocet. Často žíznival Pán Ježíš při svých cestách pro spásu duší. U studnice Sichemské řekl Samaritánce: „Dej mi píti." Ale hned dodal: „Kdybys ty znala dar Boží a kdo je ten, jenž ti praví: ‚Dej mi píti', ty bys ho poprosila, a dal by ti vody živé." To je Láska Božského Spasitele a Jeho nesmírná štědrost. Nedbá o sebe, žízní dál. Ale stará se o své tvory, aby oni nemusili žíznit.

Co mi podáš?

Jsou různé žízně. Žízeň po nápoji není jediná žízeň. Je žízeň po pravdě Boží, je žízeň po odpuštění hříchů, je žízeň po věčné blaženosti, je žízeň po patření na Boha. Tak žízní člověk. Ale také Syn Boží má svoji velikou žízeň: po spasení duší. Na kříži trpí obojí žízní, z nichž ovšem druhá je mnohem palčivější. Žíznil On, abychom nemusili žíznit my. Na kříži podali Kristu Pánu ocet. I dnes ku každé duši volá Kristus Pán: „Dej mi píti!" Jedny duše napájejí svého Spasitele občerstvujícím vínem lásky. Jiné duše nemají pro Spasitele než kyselý a hořký ocet sebelásky. „Místo pokrmů mi dávají žluč, v žízni mé mne napájejí octem." Žalm 68, 22.

Svatá hodina svatého dne.

O třetí hodině odpoledne uzavírá se kniha pozemského života Spasitelova. „Dokonáno jest." Pán Ježíš dokončuje krvavý boj za spásu duší, dokončuje tři nejtěžší hodiny tohoto boje. Dokončuje poslední kapitolu svého tříletého veřejného působení, dokončuje poslední minuty svého pozemského třiatřicetiletého života. On věčný Bůh poddal se času, poddal se změnám lidského života. Nyní končí proměnlivý život člověka. Ještě kratinký čas a oděje se i podle člověčenství svého v nesmrtelnost a nezměnitelnost. Ale i v tyto poslední okamžiky života obětuje. Naposled si ponechal ponížení své vznešené Božské vlastnosti: On věčný a nesmrtelný Bůh podrobuje se smrti. Bůh jednou za celou věčnost umírá, aby smrtelný člověk mohl na věky žít.

V největším ponížení a v největším utrpení Božský Spasitel dokonává největší dílo Boží oslavy a lidské spásy. Ani stvoření světa se nedá porovnati s tímto dílem Nejsvětější Trojice. Při stvoření světa podrobila se Vůli Boží prázdnota a nicota, Vůli Boží se podrobuje stvořená neživá a nerozumná hmota, na pouhý rozkaz: „Budiž!" I tam jsme četli slova o dokonání všeho toho velkolepého díla: „Tak dokonána byla nebesa, země a všecka jejich okrasa. Dokončil tedy Bůh dne sedmého své dílo, které byl konal a odpočinul dne sedmého ode vší práce, kterou byl činil." I. Moj. 2, 1. Úžasné a velkolepé dílo stvoření a řízení světa! Člověk chtěj nechtěj žasne a padá na kolena před Bohem, který tak nesmírné věci učinil. „Jak jsou četná díla Tvá, Hospodine! -- Všecky věci učinil jsi moudře — plná jest země tvorstva Tvého... Dobrořeč duše má Hospodinu!" Žalm 103.

Co stálo nejvíc?

Ale všecko to dílo nestálo Pána Boha nic než rozkaz: Budiž a stalo se, svět byl stvořen. K vykonání díla Vykoupení člověka podle věčných úradků Božích bylo třeba Oběti. Za neposlušnost tvorů: andělů a lidí bylo třeba uražené Lásce Boží dáti náhradu takovým dílem, které by bylo projevem nekonečné, největší Lásky. Bylo třeba, aby zadostčinící Láska šla až do nejzazší krajnosti poslušnosti a oddanosti. Jen tak bude skvrna strašné neposlušnosti tvorů dostatečně Lásce Boží vynahrazena. Druhá Božská Osoba Bůh Syn vzala na sebe ten i pro Boha největší úkol a dílo. Tvorové odvážili se hříšné krajnosti: pýchy a neposlušnosti. Syn Boží, aby to napravil a svému Otci vrátil čest a slávu, vydal se do nejzazší krajnosti pokory a poslušnosti. A kde budou hranice této Božské pokory a poslušnosti? — Až v sebezmaření! Proto vzal na sebe Syn Boží člověčenství, aby mohl ve své pokoře a poslušnosti jít až na samy hranice veškeré možnosti až na hranice nicoty. Nekonečný Bůh stává se z lásky k Otci nejenom člověkem — služebníkem, ale podrobuje se zničení svého života smrtí, a to smrtí nejvíc ponižující — na kříži. Při stvoření Bůh z nicoty povolává tvorstvo, při Vykou-

pení Syn Boží Sebe ničí a maří smrtí. Stvoření vykonala Všemohoucnost Boží, Vykoupení vykonala Láska Boží. Tam dal Bůh rozkaz, tu dal Bůh Otec Syna, a Syn dal Sebe samého.

Dílo stvoření a dílo Vykoupení.

To je obsah slova: Obětoval se. Kdo? Bůh Syn! Za koho? Za nás neposlušné tvory. Pro koho? Pro Otce. Jak nesmírný význam mělo slovo Božského Spasitele: „Dokonáno jest!“ Dokonáno jest dílo, v němž Bůh Otec i Bůh Syn i Duch svatý budou mít věčnou a nekonečnou slávu. Při stvoření pracovala Všemohoucnost Boží bez námahy. Při vykoupení pracovala Láska Boží až k smrti. Jestliže při stvoření praví Písmo svaté, že Bůh odpočinul a den odpočinku posvětil, tím více bude zasluhovat Bůh Syn, aby na věky odpočinul v Lásce Boha Otce a aby na věky slaveno bylo v království Božím Dílo, které slavně dokonal na Veliký Pátek o třetí hodině odpoledne. I zde na zemi Církev svatá velice doporučuje věřícím, aby každý pátek o třetí hodině se vzpomínalo na věčně památné Spasitelovo: Dokonáno jest. Hlas zvonu volá k nám: „Vzpomeň si! Nechej všeho! Pomodli se pětkrát Otčenáš a Zdrávas k pěti ranám Krista Pána a jednou Věřím v Boha. Vzbuď lásku a vděčnost! Nezapomínej, co to stálo Spasitele, aby ti otevřel bránu života věčného!“

Krásná slova.

Svatý Pavel o tomto slavném Díle Boha Syna píše v listě k Filipským: „To smýšlení mějte v sobě, které bylo i v Kristu Ježíši, jenž jsa ve způsobě Boží — sebe sama zmařil přijav podobu služebníka tím, že podobným se stal lidem a ve vnějšku svém byl shledán jako člověk. Ponížil sebe sama stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto také Bůh povýšil Ho a dal mu jméno, které jest nade všecko jméno, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno, nebešťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ke slávě Boha Otce.“ Filip. 2, 5—11.

Zajatci dědičného hříchu.

Na kříži skonává nejlepší Syn, vzor všech synů. Celý svůj život byl pamětliv Otce. I ve smrti myslí jen na Otce, aby vyplnil všecku Jeho Vůli co nejdokonaleji. Jaký život, taková smrt! Hlasem neobyčejně silným volá Božský Spasitel umíraje: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého.“ Sklonil hlavu, a duše se oddělila od Božího Těla. Sestoupila na místo, kde po celá tisíciletí duše spravedlivých očekávaly nedočkavě, ale přece trpělivě svého vykoupení a vysvobození. Dočkaly se. V předpeklí nastává nesmírný jásot: všecky duše s nevýslovnou radostí vítají svého Spasitele, který si přišel vykoupené duše odvésti

do nebe. „Zdvihněte, knížata, brány své, zvyšte se brány věčné, — by mohl vejít Král slávy." Tak volají starozákonní spravedlivci před branami nebes. Andělé mají jim otevřít nebe. Andělé jakoby se tázali: „Kdo jest ten Král slávy?" — A duše odpovídají: „Hospodin silný a mocný, Hospodin mocný v boji. — Hospodin, Bůh zástupů, on je ten král slávy." Žalm 23.

Často prosme!

Ničeho nepotřebujeme si vyprosit tak, jako šťastné hodiny smrti, abychom spojeni se svým Spasitelem láskou a milostí mohli při smrti zvolat, jak svatá Terezička Ježíškova: „Můj Bože, miluji Tě. V ruce tvé poroučím ducha svého."

Co předpovídaly otevřené hroby?

V okamžiku smrti Spasitelovy ustoupily temnoty, nastalo světlo. V Jerusalemě opona chrámová se roztrhla od vrchu až dolů. Poněvadž chrám byl obklopen kněžími i lidmi, způsobilo roztržení opony nesmírné vzrušení. Už tma která trvala celé tři hodiny po dobu umírání Spasitelova vyvolala mezi statisíci Jerusalemských poutníků nevypsatelné zděšení. Nebylo nikoho, kdo by lidu zjevy vysvětlil. Ale všichni cítili s jistotou, že se to všecko děje pro nevinného Beránka, který na kříži svým utrpením a smrtí snímá hříchy světa. Ještě se nevzpamatovali z uvedených zjevů, zatřásla se země, s rachotem pukaly skály, a otevřely se hroby. Víme, že hroby bývaly vytesány ve skalách. Hroby zůstaly otevřené. Všichni s hrůzou hleděli na otevřené hroby, ale nebylo nikoho, kdo by se byl odvážil je zakrýt. Jednak aby se ve svátek neznečistil, jednak ze strachu. Tak zůstaly hroby otevřené až do neděle. V neděli vstala z otevřených hrobů celá řada nedávno zemřelých, jako vstal Lazar. Evangelista už nyní o tom učinil poznámku: „Mnoho těl zesnulých světců vstalo a vyšedše z hrobů po Jeho vzkříšení, vešli do svatého města a ukázali se mnohým."

Tak Bůh donutil celý Jerusalem, aby všecka pozornost, všecky myšlenky byly obráceny jen k Ježíši Kristu.

Kdysi chtěli vidět znamení s nebe.

Přírodními zjevy mluví k člověku Bůh. I k židovskému národu promluvil Bůh při smrti Syna svého. Nerozumné tvorstvo mělo učinit, co neučinil vyvolený národ. Slunce se zahaluje smutkem, země se chvěje žalostí, skály pukají bolestí, když tak nečiní národ vyvolený. Opona chrámová se roztrhla. I tím, na místě Božím v chrámě, byl dán výraz smutku nad ukřižovaným Vykupitelem. A zároveň dal Bůh Otec tak viditelné znamení, že navždy padá úmluva Starého Zákona. Opona uzavírala přístup nekněžím do svatyně. Padla, na znamení, že do novozákonní sva-

tyně bude mít přístup každý. Židé žádali, aby Kristus Pán sestoupil s kříže, že v Něho uvěří. Za Jeho veřejného působení kolikrát si žádávali znamení s nebe. Teď jim byla dána znamení všeho druhu. Tato znamení se nedala popřít, nedala se vymluvit, těmito znameními mohl promluvit jenom Bůh, neboť jenom Bůh je Pánem slunce, Pánem země, Pánem chrámu. A Bůh promluvil pro Ukřižovaného a promluvil proti Židům. Jak mocný to byl důvod k obrácení a k víře v Ježíše Krista. Ale národ židovský ve velké většině zůstal zatvrzelý v nevěře, i když nyní dostal tak mocná a veliká znamení s nebe.

Přijdou mnozí od západu a od východu.

Zato všecko, co se stalo při smrti Spasitelově, působilo na pohanské vojáky na Kalvarii. První ze všech účastníků ukřižování velitel stráže byl přemožen vším, co viděl, a zvolal při dokonání Spasitelově: „Vpravdě, tento člověk byl Syn Boží." Vojáci, kteří byli s ním, následovali ve víře ihned svého velitele: „Opravdu Syn Boží byl tento." A k nim se přidávali i ostatní diváci, kteří nebyli zaujati proti Kristu Pánu s farisei a zákoníky, bili se v prsa. Tak vyznávali všichni, že víra v Ježíše Krista zapustila v jejich duších kořeny. Z tradice prvokřesťanské víme, že setník Longinus stal se nejenom křesťanem, ale že položil v pronásledování křesťanů život za Ježíše Krista jako mučedník. Jeho svátek se slaví 15. března.

Kdo je statečnější: mužové nebo ženy.

Vzácnými vzory lásky ku Kristu Pánu jsou zbožné ženy z Galileje, které neohroženě se držely v blízkosti Spasitelově. Také u kříže se držely co nejblíže. Sloužily Kristu Pánu v životě, chtěly Mu také posloužit nyní. Jejich duše naplňovala veliká bolest nad potupnou smrtí Pána Ježíše. Viděly i nezměrnou bolest Matičky Boží a mučilo je, že nemohly ji nijak potěšit.

SRDCE PÁNA JEŽÍŠE PROBODENO. PÁN JEŽÍŠ POLOŽEN DO HROBU.

Židé žádají polámání kostí ukřižovaných — Nezlomili kostí Jeho — Voják kopím probodl bok a Srdce Pána Ježíše — Krev a voda — Vyplnila se proroctví — Josef z Arimathie u Piláta — Pilát dovoluje sňat s kříže a pochovat Tělo Páně — I Nikodem je nápomocen při pohřbu — Ovinuli plátnem — Položen do nového hrobu — Stráž ku hrobu.

Jan 19, 31 - 42.

Poněvadž byl pátek, tedy židé, aby nezůstala těla na kříži v sobotu, — neboť ta sobota byla dnem velikým, — prosili Piláta, aby jim byly zlámány nohy a oni aby byli sňati s kříže.

Přišli tedy vojáci a zlámali nohy jednomu i druhému, jenž s ním byl ukřižován.
Když však přišli k Ježíšovi a uzřeli ho již mrtvého, nezlámali mu nohou, ale jeden z vojínů bodl Ho kopím v bok, a hned vyšla krev a voda.
Ten, který to viděl, vydal svědectví o tom — a pravdivé jest svědectví jeho; on ví, že pravdivé věci mluví, abyste i vy uvěřili.
Stalo se to, aby se splnilo Písmo: Kosti mu nezlomíte. A opět jiné Písmo dí: Budou patřiti na toho, v něhož bodli.

Luk. 23, 50-51.

Jan 19, 38. Potom Josef z Arimatie, který byl členem rady, muž to dobrý a spravedlivý — ten nesouhlasil s nálezem a jednáním jejich — z judského města Arimatie, který také očekával království Boží; Jan 19, 38 jsa učedníkem Ježíšovým, ale tajným pro strach před židy, požádal Piláta, aby směl sejmouti tělo Ježíšovo. Jan 19, 39-42.
Pilát dovolil. Přišel tedy a sňal tělo Ježíšovo. Přišel však i Nikodem, který byl přišel k Ježíši nejprve v noci, a přinesl smíšeninu myrhy a aloe, asi sto liber.
I vzali tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly s vonnými věcmi, jak jest u židův obyčej pochovávati.
Na tom místě, kde byl ukřižován, byla zahrada a v té zahradě nový hrob, do něhož ještě nikdo nebyl položen. Tam tedy pro pátek židovský položili Ježíše, poněvadž hrob byl blízko.

Mar. 15, 46-47.

A Josef z Arimatie přivalil kámen ke dveřím hrobovým. Maria Magdalena pak a Maria, matka Josefova, se dívaly, kam ho položili. Luk. 23, 55—56. Za ním šly ženy, které byly s ním přišly z Galileje, a podívaly se na hrob i na to, jak tělo jeho bylo položeno. Vrátivše se, připravily vonné věci a masti. V sobotu ovšem podle přikázání zachovaly klid.

Mat. 27, 62-66.

Druhého dne, který jest po pátku, sešli se velekněží a farisejové k Pilátovi a řekli: „Pane, my jsme se rozpomenuli, že ten svůdce ještě za živa řekl: ‚Po třech dnech vstanu.‘ Rozkaž tedy hlídati hrob až do třetího dne, aby snad učedníci jeho nepřišli a neukradli ho a lidu neřekli: ‚Vstal z mrtvých‘. I byl by poslední blud horší prvního.“ Řekl jim Pilát: „Máte stráž, jděte, hlídejte ho, jak rozumíte.“ I odešli a osadili hrob strážnými, zapečetivše kámen.

*

Veliká sobota po 15. Nisamu.

Svatý Jan popisuje podrobně, co se stalo po smrti Spasitelově. V tom roce, kdy Pán Ježíš byl ukřižován, připadla hlavní slavnost a hostina velikonoční na sobotu. Proto svatý Jan poznamenává: „Neboť ta sobota byl den veliký.“ Kdykoliv totiž

po svátku připadala sobota, zůstal sice svátek, ale jenom jako poloviční. Bylo možno konati přípravy k hostině. Sobota pak se světila se vší přísností a se vší okázalostí. Stalo-li se, že někdo byl odsouzen na smrt a rozsudek byl vykonán, musilo tělo jeho být odstraněno už dříve, než nastal předvečer soboty. Jak víme, večer po západu slunce už náležel k následujícímu dni.

Tam tedy položili Ježíše, poněvadž hrob byl blízko. Str. 646.

Co chtěli Židé.

Židé měli obavu, aby těla ukřižovaných nezůstala na křížích na tuto slavnou sobotu. Proto přišli k Pilátovi aby dovolil zlámat ukřižovaným kosti, vhodit i s kříži do společné jámy a tak zahladit všecky stopy po ukřižování.

Co chtěl Bůh Otec.

Římané železnými kyji přeráželi nohy a ruce ukřižovaným zločincům, kteří do té chvíle nebyli ještě mrtvi. Pán Ježíš byl mrtev. Aby byla úplná jistota smrti, použil voják jiného, římského způsobu: probodl bok a Srdce Pána Ježíše. A tehdy, když se tak stalo, vytekla z boku a Srdce Krista Pána Krev a voda. Svatý Jan připojuje svoje svědectví: „Ten, který to viděl, vydal

svědectví o tom — a pravdivé jest svědectví jeho; on ví, že pravdivé svědectví mluví, abyste i vy uvěřili."

Židé by byli rádi zneuctili polámáním kostí i Tělo Božského Spasitele. Ale Bůh Otec toho nedopustil. Už na beránku velikonočním to bylo naznačeno, že kosti nebudou zlámány pravému Beránku, jako nesměly být zlámány na rozkaz Hospodinův předobrazu: „A nezlámete jeho kostí." 2. Mojž. 12, 46. Tělo Božského Spasitele bylo obrazem budoucí Církve Jeho. Jako bylo Tělo Krista Pána, tak bude i Církev zraňována, usmrcována, ale nikdy nebude rozdrcena a potřena. Neporušená jednota Těla Pána Ježíše je podle svatých Otců také obrazem dokonalé jednoty Víry.

Lékařská věda nezná takového případu.

Svatý Jan dokládá zvláště svým svědectvím, že z otevřeného Srdce Spasitelova vytekla Krev a voda. Chce dosvědčiti pravdivost toho, co viděl, ale zároveň naznačuje tak mimořádnost a nadpřirozenost tohoto jinak neobvyklého zjevu.

Zachariáš 12, 10.

Probodnutí boku Spasitelova bylo předpověděno prorokem Zachariášem: „Patřiti budou na mne, kterého zbodli." Svatý Jan uvádí proroctví ne doslova, ale volně.

Z boku Adamova — Eva, z boku Kristova — Církev.

Ve Starém Zákoně jsme četli v druhé kapitole první knihy Mojžíšovy, jak po stvoření prvního člověka — Adama stvořil Pán Bůh ženu — Evu: „Seslal Hospodin Bůh na Adama tvrdý spánek. Když usnul, vyňal mu jedno žebro. Ze žebra pak, které byl vyňal z Adama, Hospodin Bůh učinil ženu." Stvoření Evy z boku Adamova mělo být náznakem jednoty a nerozlučitelnosti manželství. Svatí Otcové církevní vidí v tomto stvoření Evy předobraz. Nového Adama-Ježíše Krista nechává Bůh Otec usnouti tvrdým spánkem smrti na kříži — nechává mu otevříti bok kopím a z nejsvětější Krve Jeho provázené vodou, dává původ Církvi-Choti Kristově.

Ženich a nevěsta přinášejí si věno. Přijetím svazku manželského stávají se jedním tělem. — Ježíš Kristus dal Církvi, své Choti věnem všecky zásluhy svého života i své smrti. Jeho Tělo a Jeho Krev patří Církvi a nejdokonalejším způsobem sjednocují Ho s Ní.

Chudá Nevěsta stala se Nevěstou nejbohatší.

Nač je věno? Věno je nutně potřebí, aby celá budoucí rodina a zvláště dítky, které se v rodině zrodí, měly prostředky

k životu. Církev byla nevěstou velmi chudobnou. Ochuzená a hříchem oloupená Církev, zastoupená Petrem a ostatními apoštoly, nemohla svému Ženichu dát ničeho, než trochu slabé a nedokonalé lásky. Proto Ženich, Ježíš Kristus dává sám věno, které zjedná celé budoucí ohromné rodině dítek Božích nejlepší a nejvydatnější prostředky k nadpřirozenému životu. Jak nesmírné bohatství dal Božský Ženich své chudičké Církvi věnem! Dal jí všecky své zásluhy. Zásluhy svého života, svého utrpení a své smrti. Zásluhy svých nevýslovných ctností: pokory, poslušnosti, tichosti, odříkání, lásky, trpělivosti, odevzdanosti do Vůle Otcovy. Co jsou všecky poklady světa oproti jediné nejmenší Jeho zásluze? Každý okamžik, ba každý nejmenší zlomek okamžiku života Božského Spasitele přinášel Bohu Otci nekonečnou slávu od vtělení až do posledního výdechu Jeho na kříži. Bohu Otci slávu a nám zásluhy! A všecko to nesmírné bohatství svých zásluh dal Ježíš Kristus jako věno své prostinké a chudé nevěstě Církvi svaté.

Kdo má Církev za Matku, má i Boha za Otce.

Z věna zásluh Kristových, z drahocenných krůpějí Jeho Krve dostává Církev jako Nevěsta Kristova a jako Matka nespočetných dítek prostředek dáti svým dětem nový nadpřirozený život dítek Božích. Je to svátost křtu. Svatí Otcové církevní nazývali křest svátostí znovuzrození. Svátost křtu je první a nejpotřebnější. Udělováním svátosti křtu ukazuje se Církev katolická jako jediná Choť Ježíše Krista a jediná Matka dítek Božích. Jenom v ní může se člověk znovuzroditi jako dítko Boží a jako plnoprávný dědic nebe. Každý, kdo chce míti podíl na zásluhách Kristových, musí se znova zroditi v Církvi Kristově svátostí křtu. To slyšel už Nikodem při své návštěvě u Ježíše Krista: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Nenarodí-li se kdo znova z vody a z Ducha svatého, nemůže vejíti do království Božího. Co se narodilo z těla, tělo jest, a co se narodilo z Ducha, duch jest. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se znova naroditi." Jan 3, 5—7. Křestní voda má svoji moc dáti člověku nový nadpřirozený život dítek Božích z Krve Kristovy. Proto nechal Bůh Otec vytéci z boku a Srdce Kristova Krev a vodu. Voda bude míti životodárné účinky Krve. Voda křestní zastupuje při každém platném křtu Krev Kristovu. Voda a Krev vytékající ze Srdce Ježíšova jsou rovnocenné.

Jedině tato Krev mohla nás smířit.

Krev ze Srdce Ježíšova je krví Smírné Oběti za hříchy lidstva. Smírné oběti starozákonní byly Jejím předobrazem. Obraz nemůže ničeho dát. Starozákonní oběti nemohly člověka očistit od hříchu, a nemohly mu dát skutečného ospravedlnění před Bohem. To co nedovedly všecky starozákonní oběti do-

hromady, na to stačila jediná krůpěj Krve Božského Spasitele. Ale nebyla prolita jedna krůpěj. Na kříži byla prolita všecka Jeho Krev až do poslední krůpěje. A všecka tato nejsvětější Krev, všecky její částečky, jsou majetkem Církve, Choti Kristovy a Matky člověčenstva.

U paty Kříže.

Krví Kristovou Církev-Matka usmiřuje své dítky — hříšníky s Bohem. Má k tomu od svého Chotě prostředek: svátost pokání. Hříšník přistoupí ke zpovědnici jako ku patě Kalvarského Kříže. Přinese si sebou touhu po usmíření s Pánem Bohem, vyzná upřímně své hříchy a zkroušeně přijme od kněze rozhřešení. V tom okamžiku Krev Ježíše Krista obmývá duši kajícníkovu, a v očistěné duši září opět obraz a podoba Boží. Celá Nejsvětější Trojice je hostem v duši svojí Milostí.

Nejhlubší Tajemství Lásky.

Ale otevření boku a Srdce Ježíšova znamenalo ještě mnohem více. Otevření Srdce Spasitelova bylo pozváním. Jeho Láska nechce nás nechat venku. Ona nás zve, abychom vstoupili do Velesvatyně Jeho Srdce, které je nejkrásnějším chrámem Božím, nejsvětějším Svatostánkem Božím, Branou nebes, Ohniskem Lásky. Můžeme vstoupit. I na to ustanovil prostředek: nejsvětější Svátost Oltářní. Když jdeme k svatému přijímání, nepřijímáme tak my Pána Ježíše, jako spíše přijímá On nás, neboť vždycky Větší přijímá menšího. Přijímá nás do svého Srdce. Zrovna tak, jak to slíbil: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně..." Jan 6, 57. Svaté přijímání jest tedy vstoupením a uzavřením do Srdce Ježíšova. Čím vroucněji přijímáme svého Spasitele, čím toužebněji se připravujeme, tím hlouběji se dostáváme do Srdce Jeho, Brány nebes a Ohniska Lásky.

Pramínek vody byl obrazem Ducha svatého, pramene milosti.

Voda byla Božskému Spasiteli v Jeho řečech a kázáních obrazem milosti Ducha svatého. I zde, když vytéká z Jeho probodeného boku, voda naznačuje, že Srdce Ježíšovo je jediným pramenem veškeré milosti Ducha svatého. Vzpomínáme si z rozmluvy se Samaritánkou: Pán Ježíš řekl jí po úvodních slovech: „Kdybys znala dar Boží a kdo je ten, jenž ti praví: ‚Dej mi píti', ty bys ho poprosila, a dal by ti vody živé." Dí mu žena: „Pane, ani nemáš, čím bys navážil, a studnice jest hluboká; odkud tedy máš vodu živou? Zda-li jsi ty větší, než otec náš Jakob, který nám dal tu studnici, a sám z ní pil i synové jeho?" Ježíš jí odpověděl: „Každý, kdo pije z vody této, žízniti bude opět; kdo však se napije z vody, kterou já mu dám, nebude žízniti na věky: nýbrž voda, kterou já mu dám, stane se v něm

pramenem vody tryskající do života věčného." Jan 4. Samaritánka nemohla pochopit v plném smyslu slov Božského Spasitele, ale my je chápeme. Slova Krista Pána Samaritánce byla přislíbením Ducha svatého. Samaritánka jenom tušila ve slovech Spasitelových něco velmi vzácného a měla velikou radost, o kterou se chtěla podělit se všemi krajany.

Lékaři, nedivte se!

Jenom ze Srdce Ježíšova vyšla voda. Jenom On jediný lidstvu otevřel svými zásluhami pramen a studnici, hlubší než byla studnice Jakobova, Studnici svého Božského Srdce. Samaritánka se nemýlila. Pán Ježíš je skutečně větší než byl patriarcha Jakob. Neboť Studnice Jeho Srdce může napojit všecky lidi a nevyprázdní se, a dává „vodu živou" „tryskající do života věčného", dává nápoj, po němž se už nebude žízniti po věcech časných a pomíjejících. Voda, která umývá a hasí žízeň, je nejkrásnějším obrazem milosti Ducha svatého, milosti, která obmývá duši od nečistoty hříchu a která napájí duši žíznící po spravedlnosti, svatosti a Lásce Boží.

Vylití Ducha svatého ve svátostech.

Pramenem vody ze Srdce Ježíšova jest naznačeno vylití Ducha svatého při seslání Jeho. Svátost biřmování je ustavičným opakováním Seslání Ducha svatého. I tato svátost jest převzácným a láskyplným darem Srdce Ježíšova.

Svaté kněžství! Jak se Ti za ně odvděčíme!

Podobně i všecky ostatní svátosti mají svůj původ v obětavé Štědrosti Srdce Ježíšova. Dalo sebe a dalo všecky své poklady. Ve svátosti kněžství rozmnožil takřka Božský Spasitel svoji Osobu. Apoštolové a jejich nástupci v Církvi katolické: biskupové a kněží mají moc konati totéž, co konal Kristus Pán. Co koná kněz, koná v něm Ježíš Kristus. Káže? Káže v něm Ježíš Kristus. Slouží Mši svatou? slouží ji v něm Ježíš Kristus. Odpouští hříchy? Odpouští, je v něm Ježíš Kristus.

Dílo Ducha svatého v rodině.

Svátost stavu manželského je milost Ducha svatého. Také tato svátost je darem Srdce Ježíšova. Šťastní manželé, kteří od sňatku až do smrti pamatují, že za všecky milosti obdržené v manželství jsou největšími díky povinni Srdci Ježíšovu.

Ví, co potřebují, nemocní.

Že umírající Spasitel nezapomněl na těžce nemocné a umírající, je pochopitelné. Dar Ježíšova Srdce pro nemocné je svátost po-

sledního pomazání, kterým se po svaté zpovědi a svatém přijímání hojí všecky rány duše, smazují se dluhy a nedostatky, odpouštějí i časné tresty a duši nemocného se zaručuje šťastné: „Dokonáno jest. Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého.“

Abys i ty se stal pramenem!

Také jindy mluvil Božský Spasitel o podivuhodném prameni, který vytryskne z Jeho Srdce a který bude požehnáním celému světu. Bylo to o slavnosti stánků. Svatý Jan vypravuje: „V poslední, a to veliký den slavnosti Ježíš stál a volal hlasitě: „Žízní-li kdo, pojď ke mně a pij. Kdo věří ve mne, — jak dí Písmo, — proudy vody živé poplynou z útroby jeho.“ — To řekl Ježíš o Duchu svatém, kterého věřící v Něho měli přijímati. Duch totiž nebyl dosud dán, poněvadž Ježíš nebyl ještě oslaven. Jan 7, 37—39.

Kdo chodí se často a denně napájet ku zdroji všeho dobra, blaha a štěstí, k Srdci Ježíšovu, ten se stává sám pramenem, z něhož budou čerpat poučení a povzbuzení mnozí jiní. Duch svatý miluje vroucí a upřímné ctitele Srdce Ježíšova a zahrnuje je svými milostmi a svými dary.

Když lidstvo nechce přijímat světla od Slunce.

Nejsmutnější doby v dějinách lidstva jsou tehdy, kdy lidstvo zapomíná na Lásku Srdce Ježíšova. Tehdy Slunce duchovního života jest zatměno, nevydává světla a tepla. A lidstvo hyne. Bez Lásky Boží nemůže žít. A v takové nebezpečné době, kdy peklo se raduje z nesmírné kořisti, volí si Bůh některého světce a přikazuje mu, aby připomněl světu Lásku Boží, už jednou probodenou nevděkem na Kalvarii, ale stále hotovou vylévat se a dávat se všem, kteří se rozpomenou na Srdce, které lidi tolik milovalo a Sebe nešetřilo.

Apoštolka Nejsvětějšího Srdce.

Roku 1675 v oktávě slavnosti Božího Těla — 20. června — modlila se řeholnice řádu „Navštívení Panny Marie“ v Paray-le-Moniale, jménem Markéta, jak bylo jejím zvykem, před svatostánkem.

Tu měla vidění, o němž sama vypravuje: „Viděla jsem Božské Srdce v oslňujícím lesku, zářící jako slunce, průhledné jako křišťál. Bylo ovinuto trním a ozdobeno křížem. Spatřila jsem Krista Pána, an mi ukazuje na Srdce svoje řka: Největší lásku mi prokážeš, budeš-li Srdce moje ctíti a úctu k Němu v Církvi mé rozšiřovati. Srdce moje miluje lidi láskou nekonečnou, ale přemnozí splácejí mně nevděkem a pohanou. Budiž ustanovena zvláštní slavnost k uctění Srdce mého v náhradu za urážky, které se mně dějí, když Tělo mé jest vystaveno na oltářích. A slibuji,

že všecky ty, kdož takto budou ctíti moje Srdce, obdařím hojnými milostmi s nebe. Roku 1684. po exerciciích měla Markéta nové vidění. Napsala: „Ježíš Kristus ukázal mi své nejsvětější Srdce jako výheň lásky, ve kterou mne ponořil. Zasnoubil si duši mou v nesmírné své Lásce způsobem naprosto nevysvětlitelným a sjednocením, jehož nelze vypsati. Proměnil mé srdce v plamen ztravujícího ohně své čisté lásky a zničil všecku lásku pozemskou, která by se mi mohla přiblížit. Žádal, abych Mu přinášela skrytému obětnímu beránku v Nejsvětější Svátosti ustavičný hold. Tak mi vtiskl do srdce nový svatý život, život v Eucharistii, život oběti a odříkání."

Jak využitkujeme Srdce plného Dobroty a Lásky.

Skrze svatou Markétu Alakok dal nám všem Božský Spasitel na jevo, čeho si přeje od nás: Totéž, co On nám dal, lásku. Ne ovšem nějakou, ale co největší a celou. Co milujeme, abychom milovali jen pro Něho a v Něm. Mohli bychom si najít ve Starém Zákoně stranu 594. Tam jsou v rozjímání o oddanosti Pánu Bohu také uvedena přislíbení nejštědřejšího Srdce Páně všem Jeho ctitelům:

„Slyšte, co chci dáti těm, kteří Srdce mé v pravdě budou ctíti:

Dám jim všecky jejich stavu potřebné milosti.

Udělím pokoj svůj jejich rodinám.

Ve všech protivenstvích je potěším.

V životě a zvláště v poslední hodince budu jim bezpečným útočištěm.

Všecky jejich podniky budu provázeti hojným požehnáním.

Hříšníci naleznou v mém Srdci pramen a nevyvážitelné moře milosrdenství.

Vlažné duše se stanou horlivými.

Horlivé duše se rychle povznesou k veliké dokonalosti.

Požehnám i domům, kdež obraz mého Srdce bude vystaven a ctěn.

Veškeré pracovníky o spáse duší ozbrojím darem takovým, že zaryté hříšníky obrátí.

Jména těch, kteří úctu Srdce mého rozšiřují, budou zapsána v mém Srdci a nikdy z Něho nevymizí.

Všemohoucí Láska má dá milost vytrvání v dobrém všem těm, kteří nepřetržitě po devět prvých pátků v každém měsíci přistoupí k svatému přijímání. Nezemrou bez milosti, ani bez svatých svátostí. Srdce mé bude jim v poslední hodině jistým útočištěm."

Čím je nám Srdce Pána Ježíše.

Srdce Pána Ježíše je Srdcem Syna věčného Otce. — Je svatým chrámem Božím. — Je Svatostánkem Nejvyššího. — Je

Domem Božím a Branou nebes. — Je planoucím Ohniskem Lásky. — Je mořem Spravedlnosti a Lásky. — Je hlubinou všech ctností. — Je královským Srdcem a středem všech srdcí. — Je odvěkou touhou všeho stvoření. — Je zdrojem Života a Svatosti. — Je smírnou Obětí za naše hříchy. — Je zdrojem všeliké útěchy. Je Životem naším a Vzkříšením naším. — Je Pokojem a Smírem naším. — Je zápalnou Obětí za hříšníky. — Je Spásou těch, jež doufají v Něho. — Je Nadějí těch, kteří v Něm umírají. — Je slastí všech svatých. —

Jaké je!

Srdce Ježíšovo je v lůně Matky panenské Duchem svatým utvořené, — je se Slovem Božím podstatně spojené, — je nesko-nale velebné, — je plné Dobroty a Lásky, — je veškeré chvály nejhodnější, — v Něm jsou všecky poklady Moudrosti a Vě-dění, — v Něm přebývá veškerá plnost Božství, — v Něm se Otci dobře zalíbilo, — z Jeho plnosti jsme všichni obdrželi — je trpělivé a neskonale milosrdné — je štědré ke všem, kteří je vzývají, — bylo potupami nasycené — pro naše nepravosti ztrý-zněné — až na smrt poslušné — bylo kopím probodené. —

Slaboučký nástin skutečnosti.

Jak mnoho napovídají tato volání Církve svaté k Srdci Pána Ježíše. Ale jenom napovídají. Musíme pochopit, že co je v těchto slovech obsaženo je skutečnost a pravda převyšující všecko naše pomyšlení, každou naši ubohou představu.

Ponoř se do hlubin!

Tato zvolání a tyto názvy jsou jako krásné ostrovy a pří-stavy v nekonečném Oceánu Srdce Ježíšova. A my? My máme být jako šťastné rybky, které se z kalných potoků a řek tohoto světa vytrhly a dostaly se do tohoto Moře veškerého blaha. Jak se tam dostanou? — Zasvěcením a úplným odevzdáním Milo-srdnému Srdci Ježíšovu! — Ponořením v Jeho Lásku častým a denním svatým přijímáním! — Vypnutím ze všech časných a světských zájmů a zapnutím svého srdce jen pro zájmy Ieží-šovy. — Můj Ježíši, všecko, všecko, všecko pro Tebe! Dej ať Tě každý okamžik víc a více miluji. Čiň se mnou, co chceš, jenom dej, abych já činil, co Ty chceš!“

„Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši tvoji k životu věčnému.“

Když jenom pohlédneme na obraz Srdce Ježíšova, cítíme sladkou útěchu a radost. Což teprve, když se s Ním spojujeme vyznáním lásky v modlitbě, když si vroucně žádáme: „Nej-

světější Srdce Ježíšovo, dej ať Tě víc a více miluji, dej ať Tě miluji nejupřímnější a nejvřelejší láskou!" Ale to není vrchol úcty a Lásky k Pánu Ježíši. Řekli jsme si a víme, že Božský Milovník dal své Nevěstě-Církvi své živé a oslavené Srdce v živém a oslaveném Těle v nejsvětější Svátosti oltářní. Svatým přijímáním každý, kdo duši svoji očistí svatou zpovědí a nastrojí vírou, nadějí, láskou, pokorou, ochotou a věrností, může učinit živé Srdce Ježíšovo svým majetkem, svým pokladem. A to kolikrát chce. Tu není žádného omezení, ale spíše mnoho pobízení, abychom tak činili co nejčastěji. Kolik láskyplných svatých přijímání, tolik stupňů radosti a slávy v nebi.

Všecky věci pokládám za smetí, abych Krista získal.

A co za sebeobětování a sebezmaření nejsvětějšího Srdce Ježíšova? Vděčnost! Pán Ježíš se zcela obětoval pro tebe, obětuj a zasvěť se i ty zcela pro Něho. Od rána do večera nechť celý tvůj život náleží Jemu. Zahlaď v sobě jakékoliv sobectví a nech kvésti jenom svazek všech ctností: Lásku.

Co praví apoštol lásky Kristovy.

O tomto nevýslovném Tajemství Lásky Kristovy soustředěné jako v ohnisku v Jeho Srdci píše svatý Pavel v listě k Efeským: „Mě nejmenšímu ze všech věřících, byla dána milost tato, zvěstovati mezi pohany nevystihlé bohatství Kristovo a objasnit všem, kterak bylo uskutečněno tajemství, jež od věků bylo skryto v Bohu, Stvořiteli všeho, aby nyní skrze Církev uvedla se ve známost knížatům a mocnostem v nebesích přerozmanitá moudrost Boží.

Byl to Jeho úradek odvěký, který vykonal v Kristu Ježíši, Pánu našem; v něm máme zmužilost a přístup s důvěrou skrze víru v Něho.

Proto prosím, abyste neklesali na mysli v mých souženích pro vás; jsouť slávou vaší. Za tou příčinou skláním kolena svá před Otcem Pána našeho Ježíše Krista... Dej vám podle bohatství velebnosti své skrze Ducha svého v síle zmohutněti pro vnitřního člověka tak, aby Kristus přebýval skrze víru v srdcích vašich, zakořeněných a založených v lásce, byste mohli pochopiti se všemi věřícími, která jest šířka a délka i výše a hloubka, i poznati Kristovu lásku, která převyšuje všecko pomyšlení." Efes. 3, 8.—19.

Dva učitelé vyznávají víru.

Nebyl Pán Ježíš tak zcela opuštěn, jak se zdálo. Ukázalo se to hned po skonání Jeho. Právě z řad zákoníků a členů velerady byli dva vzácní, ale doposud tajní přátelé ukřižovaného Pána Ježíše. Byli to Josef z Arimathie a Nikodem. Za života

Krista Pána neodhodlali se tito dva spravedliví učitelé přihlásit se veřejně k Němu. Tím větší je jejich zásluha a tím krásnější je jejich vyznání víry nyní, kdy Pán Ježíš dokonal na potupném kříži. Ale oni oba se nebojí, a právě proto se k Ježíši Kristu hlásí nyní, aby Mu dali náhradu za to, že lásku svou k Němu doposud skrývali. Dva hrdinní a šlechetní mužové, kteří vrací čest mužům, kteří se oproti ženám ukazovali slabšími v oddanosti a lásce. Věděli oba dobře, že budou stiháni od ostatních členů velerady, ale nezalekli se.

Než nastane večerní hodina.

Josef z Arimathie šel k Pilátovi vyprosit si Tělo Pána Ježíše. Pilát dostal zprávu od velitele stráže, že opravdu je Kristus Pán mrtev. Vydal tedy ochotně Tělo Páně Josefovi. Večerem se nazývala u Židů doba od 3. hodiny odpoledne do šesté hodiny večer. Oba mužové pospíchali, aby vykonali pohřeb než započne s šestou hodinou sobota, kdy už — a zvláště tenkrát, když byla sobota i velikonočním svátkem — se nesmělo nic konat.

Marné pochybování.

Svatý Ambrož nazývá to řízením Božím, že ne apoštolové, ale Josef z Arimatie a Nikodem pochovali Tělo Ježíšovo a že je Pilát dříve nevydal, až se sám přesvědčil, že je skutečně mrtev. Tak byla dokonale všem pochybovačům vzata možnost rozumně pochybovat, že Kristus Pán skutečně byl mrtev a že byl mrtvý položen do hrobu. Opravdu se později během staletí našli lidé, kteří tvrdili, že Kristus Pán nevstal z mrtvých, nýbrž že byl jenom ve mdlobách a že se potom ze mdlob vzpamatoval a ožil.

Sindon.

Svatý Marek nazývá plátno, do něhož Josef z Arimathie a Nikodem Tělo Božského Spasitele ovinuli „sindonem". Sindon znamená plátno ze Sindu, z nynější Indie. Bylo jemné a drahé, nově koupené. Proto Církev svatá na památku předpisuje, aby se Tělo Páně při Mši svaté kladlo ne na hedvábí, ale na čisté lněné plátno. Nikodem přinesl ku pohřbu Spasitelovu veliké množství myrhy a aloe. Myrha, kterou svatí králové přinesli Božskému Dítěti jako vzácný dar a jako připomínku Jeho Vykupitelské smrti, — jest vonná pryskyřice ze stromu myrhového. Nejjemnější pravou myrhu dává indický strom zvaný Balsamodendron. Myrha ještě s jinými prostředky chránila mrtvé tělo před hnilobou. Aloe je vonné dřevo indické. Rozdrcené se užívalo s myrhou na posypání prostěradel k pohřbení.

„Pros za nás hříšné.“

Jenom když si třísku zabodneme do ruky nebo do nohy, jaké obtíže míváme s tím, abychom ji dostali ven. Jaké to bylo, když Josef z Arimathie a Nikodem za pomoci druhých učedníků Páně vytahovali hřeby z ran na rukou a nohou Spasitelových, když z hlavy Pána Ježíše, položené na klíně Božské a přebolestné Matky snímali trnovou korunu. Jak bylo těm učedníkům, kteří Pána Ježíše tak velice milovali. A jak bylo Matce Boží, která nyní měla Tělo Syna svého ve svém náručí a mohla zblízka pozorovat všecky rány, které lidé učinili na přesvatém Těle Jeho. Všecky Její myšlenky se proměnily v nesmírnou bolest. A těmi bolestnými myšlenkami myslila na nás, na všecky lidi. Ale neodsuzovala nás. Naopak těmitéž myšlenkami nevýslovně zraněné Mateřské Lásky za nás prosila. Na svém klíně obětovala svého Syna znova za nás, jak Ho obětovávala v Jeho Dětství.

Na všecky rány tyto Rány.

Co učiníme, abychom Synovi i Matce projevili největší vděčnost? V duchu znova a znova na oltáři neposkvrněného Srdce Panny Marie obětujme Bohu Otci všecky rány Pána Ježíše, všecku Jeho Krev, která z těchto ran vytekla, obětujme i všecky bolesti duše Božské Matky: „Bože Otče! Každého okamžiku svého života obětuji Ti na neposkvrněném Srdci Matky Syna Tvého Jeho rány a Jeho Krev spolu s bolestmi přesvaté Matky za sebe, za všecky trpící a umírající, za všecky zatvrzelé hříšníky, za všecky slabé duše, aby se staly svatými, za všecky kněze, za všecky dítky, za apoštoly nynějšího světa, za celý svět.“ Oběť Pána Ježíše má tu vlastnost, že ji každým úmyslem můžeme platně a s největším užitkem Bohu podávat a užitek její rozmnožovat. Nic není záslužnějšího nad to. Tak prokazujeme největší čest Bohu Otci, i Synu i Duchu svatému, největší čest rovněž i Matce Boží.

Předpověděno.

Josef z Arimathie nabídl pro mrtvé Tělo Spasitelovo svůj nový hrob v nedaleké své zahradě. Tak vyplnilo se proroctví Isajášovo: „Budou chtít ho pohřbít s bezbožníky, avšak u bohatce pochován bude, protože nepravosti neučinil, aniž klam byl shledán v ústech jeho.“ Is. 53, 9.

Jak vypadal hrob.

Hrob Josefův se skládal z předsíně a z vlastní hrobky. Vchod byl nízký. Bylo třeba se sehnouti, chtěl-li kdo do hrobu nahlédnouti. Na pravé straně byl ve zdi polokruhovitý výklenek, jehož spodek se podobal vyhloubené lavičce. Lavička byla dva

metry dlouhá, půl metru vysoká a přes půl metru široká. Jejím středem byla vydlabána prohlubenina, do níž se kladlo mrtvé tělo. Tam položili Josef a Nikodem Tělo Spasitelovo posypali zbytkem vonného prášku. Ke vchodu přivalili veliký kámen. Měl podobu mlýnského žernovu.

Josef z Arimathie jako Josef pěstoun!

Jak byla Rodička Boží vděčna Josefovi z Arimathie, že svůj nový hrob s takovou láskou a ochotou dal pro uložení mrtvého Těla Jejího Syna. Jak mu byla vděčna, že obstaral z jemného plátna prostěradla k pohřbu Pána Ježíše. Měl jméno pěstouna Páně, a měl také jeho lásku. Kdyby byl býval svatý Josef živ, nebyl by mohl s větší láskou posloužit mrtvému Kristu Pánu. Nezávidíme Josefovi z Arimathie? Byla by to svatá závist, ale není jí potřeba. Božský Spasitel se postaral, aby každý Jeho budoucí učedník mohl si získat zásluhu, kterou si Josef získal, ba ještě větší, a nejenom jedenkrát, ale mnohokrát, co nejčastěji — i denně.

A zase o svatém přijímání.

Bylo nesmírně záslužné poskytnout Spasiteli mrtvému svůj příbytek. Tím záslužnější je poskytnout Mu příbytek u sebe živému. — Co je svaté přijímání? — Co jiného než příležitost Bohem nám daná, abychom dali své tělo a duši za příbytek svátostnému Spasiteli. Josef dal hrob nový, čistý. Koupil nejjemnější bílá plátna. Naše tělo a naše duše příbytkem Božím! Císař Konstantin Veliký dal postaviti nad Božím Hrobem nádherný chrám. Každý křesťan je povinen i ve své duši zbudovat co nejčistší a nejkrásnější chrám z milosti Boží a z dobrých skutků. Na Boží Hrob v Jerusalemě se konávají o Velikonočních svátcích sbírky. Každičký den máme přispět k ozdobě chrámu své duše. Dobré a záslužné skutky jsou drahokamy pro duši. Každá modlitba, každá Mše svatá, každá trpělivost a odříkání, každý skutek lásky k bližnímu jsou drahokamy, jimiž zdobíme příbytek Boží ve své duši. Bílé způsoby svaté Hostie jsou jako bílé roucho, v němž bylo Tělo Pána Ježíše, když je kladli do hrobu. Vůně myrhy a jiných vonných mastí naplňovala hrob. Křesťanské ctnosti: pokory, svaté čistoty, lásky k bližnímu, tichosti, horlivosti, a jiné — mají také svoji milou vůni. Prozrazují, že v té nebo oné duši má svůj příbytek Bůh sám.

A pak se stane hrob místem neskonalé Slávy Boží.

„Již dost jsem pracoval k tvé spáse člověče." To hlásal a hlásá do dneška Boží Hrob i ten v Jerusalemě, i ten, který zdobíme o velikonočních svátcích. „Na krátko odpočinul sobě."

Po nesmírné práci a po největším boji popřál si Božský Spasitel odpočinku v hrobě kratičkou chvíli necelých tří dnů. Po práci, která překonala nesmírně šest dní stvořitelské práce Boží. Po boji, který byl bolestný a krvavý, a proto neporovnatelně překonal i boj, který vedli andělé dobří proti andělům pyšným. „Můj Ježíši, můj Vykupiteli, již dost jsi pracoval, již to těžké a hořké máš za sebou. Teď je na nás, abychom my pracovali a bojovali posilováni Tvými zásluhami a Tvojí silnou milostí. Tvůj Hrob se stal slavným a stal se svědkem Tvého nesmírného vítězství v Tvém slavném Zmrtvýchvstání. Dej mi, prosím Tě pokorně, vytrvalost v lásce a věrnosti k Tobě, aby i můj hrob byl jednou místem slavného vzkříšení. Vím od Tebe, čeho je k tomu potřebí. Tys řekl výslovně: „Já jsem vzkříšení a život; kdo věří ve mne, byť umřel, živ bude, a každý, kdo žije a věří ve mne, neumře na věky." Jan 11, 25. Tys také řekl: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední." Jan 6, 55.

Láska zbožných žen a jejich plán.

Zbožné ženy s Marií Magdalenou přihlížely k pohřbu Pána Ježíše. Maria Magdalena si vzpomněla, jak pomazala nedávno, před týdnem, vonnou mastí živé Tělo Pána Ježíše. Tehdy jí řekl Božský Spasitel, když to Jidáš vyčítal: „Nechte ji, učinila to k mému pohřbení." Jak se to vyplnilo! Srdce Marie Magdaleny bylo plné lásky k Ježíši Kristu nejenom živému, ale i k mrtvému. Řekla ženám: „Půjdeme a nakoupíme vonných mastí a až uplyne sobota, přijdeme dokončit na rychlo vykonané pomazání páteční." To byla starost zbožných žen.

Nové a těžší starosti.

Také členové velerady nebyli bez starosti. Přírodní úkazy Velikého Pátku uvedli celé město i veleradu v takový nepokoj a zmatek, že neměli klidné chvilky, aby si pomyslili: „A co bude dále?" V sobotu se členové velerady jakž takž uklidnili. Nyní se jim v plné a neúprosné důslednosti vynořila první a nejdůležitější otázka: „Co se teď stane? Včera slunce nedalo světla, země se třásla, skály pukaly, hroby se otvíraly, opona chrámová se roztrhla. Co máme čekat dnes, a co máme očekávat zítra?"

Bylo se čeho bát.

Jsme už opravdu hotovi s Ježíšem? Nebo máme se Ho ještě obávati i když leží v hrobě? Co nám to dalo nesmírné námahy, než jsme dosáhli svého cíle a přibili Ho na kříž. Ale nemůžeme zapomět na jeho slova, jak nám řekl: že znamení jiné nebude nám už dáno než znamení proroka Jonáše, že jako Jonáš

byl tři dny a tři noci v břiše velké ryby, tak bude i on tři dny v nitru země.“ Ještě na jiná slova si vzpomněli: „Zbořte tento chrám a já ve třech dnech jej zase postavím.“ Všecky tyto předpovědi ukazovaly, že je se třeba bát třetího dne. Tušení budoucích věcí, spojené s prudkými výčitkami svědomí, naplňovalo mysli fariseů a zákoníků. Ale snad se tomu dá zabránit. Vojenská moc Pilátova musí pomoci: „Rozkaž tedy hlídati hrob až do třetího dne, aby snad učedníci jeho nepřišli a neukradli Ho a lidu neřekli: „Vstal z mrtvých.“ I byl by poslední blud horší prvního.“ I dal jim Pilát šestnáct mužů, aby střídavě po čtyřech mužích hrob hlídali. Kromě toho dali Židé pečeť na hrob. Ale všecka tato opatření měla se stát důkazem pro Zmrtvýchvstání Páně.

ANDĚLÉ ZVĚSTUJÍ ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ. PÁN JEŽÍŠ SE ZJEVUJE MARII MAGDALENĚ.

Po Zmrtvýchvstání Páně anděl otevírá hrob — Stráže prchají do města — Anděl oznamuje Zmrtvýchvstání Páně ženám z Bethanie — Dva andělé ženám z Galileje — Maria Magdalena našla hrob prázdný — pověděla Petrovi a Janovi — Petr a Jan u hrobu a v hrobě — Maria Magdalena znova u hrobu — Vidí anděly — Pán Ježíš ji oslovuje — Vzkaz apoštolům — Apoštolové nevěří — Židé podplácejí stráže.

Mat. 28, 1-4.

Po sobotě, když už svítalo na neděli... A ejhle, nastalo veliké zemětřesení; neboť anděl Páně sestoupil s nebe a přistoupiv, odvalil kámen a posadil se na něm.

Obličej jeho byl jako blesk a roucho měl bílé jako sníh. Ze strachu před ním strážní se zděsili a takřka zmrtvěli.

Ženy z Betanie u hrobu.

Mar. 16, 1-7.

Když sobota minula, Maria Magdalena a Maria, matka Jakubova a Salome nakoupily vonných věcí, aby přijdouce pomazaly Ježíše.

Záhy zrána v neděli přišly ke hrobu, když slunce již vyšlo Pravily k sobě vespolek: „Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových?“

A pohlédše uzřely, že kámen jest odvalen. — Byl totiž velmi veliký.

A všedše do hrobu uzřely mládence, an sedí na pravici oděn rouchem bílým; i ulekly se.

On pak jim řekl: „Nebojte se; hledáte Ježíše Nazaretského, ukřižovaného; vstalť jest (Mat. 28, 6.) jak byl řekl, není Ho tuto;

hle, místo, kdež ho položili. Ale jděte a povězte učedníkům jeho i Petrovi: Předejde vás do Galileje, tam Ho uvidíte, jak vám pověděl; (Mat. 28, 7b) hle pověděl jsem vám to."

Mar. 16, 8.

Ale ony vyšedše utekly od hrobu, neboť přišel na ně strach a hrůza, a neřekly nikomu nic, neboť se bály.

Mat. 28, 8-10.

A hle, Ježíš potkal se s nimi a řekl: „Buďte zdrávy!" A ony přistoupivše objaly nohy jeho a poklonily se mu. Tu jim řekl Ježíš: „Nebojte se. Jděte, zvěstujte bratřím mým, ať odejdou do Galileje; tam mě uvidí."

I odešly rychle od hrobu s velikou bázní a radostí a běžely to zvěstovat učedníkům jeho.

Ženy z Galileje.

Luk. 24, 1-9.

Ženy z Galileje v neděli záhy z rána přišly ke hrobu nesouce vonné věci, které připravily. Nalezly však kámen odvalený od hrobu a všedše do něho, nenalezly těla Pána Ježíše.

Když byly proto bez rady, postavili se najednou dva muži podle nich v rouše skvoucím. Když se bály a svůj obličej k zemi schýlily, řekli jim: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není Ho tuto, ale vstal. Rozpomeňte se, kterak mluvil k vám, když byl ještě v Galileji. Pravilť: „Syn člověka musí býti vydán v ruce lidí hříšných a býti ukřižován a třetího dne vstáti z mrtvých."

I rozpomenuly se na slova jeho. A vrátivše se od hrobu zvěstovaly to všecko jedenácti a všem ostatním.

Maria Magdalena u hrobu. Pán Ježíš se jí zjevuje.

Jan 20, 1-7.

V neděli Maria Magdalena přišla k hrobu ráno, když ještě byla tma, a uzřela kámen od hrobu odvalený. I běžela a přišla k Šimonu Petrovi a k jinému učedníku, kterého miloval Ježíš, a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili."

Vyšel tedy Petr i ten druhý učedník a šli k hrobu. Běželi oba spolu, ale ten druhý učedník běžel napřed, rychleji než Petr, a přišel k hrobu první. Nachýliv se, uzřel tam ležeti prostěradla, ale nevešel.

Tu přišel Šimon Petr, který šel za ním, a vešel do hrobu; uzřel tam ležeti prostěradla, a rouška, kterou měl na hlavě, neležela s prostěradly, nýbrž byla svinuta na jiném místě.

Luk. 24, 126. I odešel domů, divě se tomu, co se stalo.

Jan 20, 8-18.

Potom tedy vešel tam i ten učedník, který přišel první ke hrobu; uzřel a uvěřil; — neboť ještě nerozuměli Písmu, že musí z mrtvých vstáti. — I odešli učedníci ti zase domů.

Maria však stála u hrobu venku plačíc. Jak plakala, naklonila se a nahlédla do hrobu. I uzřela dva anděly seděti v rouše

bílém, jednoho v hlavách, druhého v nohách, kde prve leželo tělo Ježíšovo.

Ti jí řekli: „Ženo, proč pláčeš?" Dí jim: „Vzali Pána mého, a nevím, kam ho položili." To pověděvši obrátila se nazpátek a spatřila Ježíše, jak stojí, ale nevěděla, že to jest Ježíš.

Dí jí Ježíš: „Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?"

Ona domnívajíc se, že to jest zahradník, řekla mu: „Pane, vzal-li jsi ho ty, pověz mi, kam jsi ho položil, a já si ho vezmu."

Dí jí Ježíš: „Maria!" Ona se obrátila a řekla mu: „Rabboni", to jest „Mistře".

Dí jí Ježíš: „Nedotýkej se mne, neboť jsem ještě nevystoupil k Otci svému; ale jdi k bratrům mým a pověz jim: ‚Vystupuji k Otci svému a k Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu'."

Maria Magdalena šla a zvěstovala učedníkům: „Viděla jsem Pána a toto mi řekl."

Luk. 24, 10.

Byla to Maria Magdalena, a Johanna a Maria, matka Jakubova a ostatní s nimi, které to pověděly apoštolům. Ale slova ta zdála se jim jako nesmyslná; nevěřili jim.

Mat. 28, 11-15.

Tehdy přišli někteří ze stráže do města a oznámili veleknězím všecko, co se stalo. Ti se shromáždili se staršími a uradivše se, dali vojákům mnoho peněz řkouce: „Řekněte: ‚V noci přišli jeho učedníci a ukradli jej, když jsme spali'. A uslyší-li o tom vladař, uchlácholíme ho a vás zabezpečíme."

I vzali peníze a učinili, jak byli navedeni. A rozhlásila se ta věc u židův až do dneška.

Radostné služby andělů.

Aby bylo zřejmo, že Ježíš Kristus je Synem Božím, v důležitých událostech Jeho pozemského života ukazují se andělé jako oddaní Jeho hlasatelé a služebníci. Tak bylo při narození. Anděl oznámil Zachariášovi narození předchůdce Páně, anděl oznámil narození Spasitelovo Panně Marii, Josefovi, pastýřům. Andělé se klaněli Kristu Pánu po čtyřicetidenním postu na poušti. Anděl přinesl Jemu posilu při smrtelné úzkosti v zahradě Getsemanské. A také nyní při nejdůležitější a nejslavnější události Zmrtvýchvstání Páně ne lidé, ale andělé jsou prvními hlasateli a svědky.

V pořadí událostí.

Žádný ze čtyř Evangelistů nepopisuje Zmrtvýchvstání Páně. Evangelisté popisují jen to, co následovalo. Doplňují se navzájem. Při tak slavné události bylo mnoho pamětihodných podrobností. Každý z Evangelistů zaznamenal některé. Zdálo

by se, že si odporují. Zařadí-li se popisovaná událost na své místo, poskytuje překrásný pohled do všech zákoutí a do pozadí jeviště, na němž se odehrálo slavné a radostné Zmrtvýchvstání Páně.

Vstal z mrtvých světa Spasitel.

Už dost bolesti a smutku.

Pán Ježíš, aby zkrátil zármutek a uspíšil radost, vstal z mrtvých na samém počátku třetího dne svého odpočinku v hrobě. Brzy po půlnoci Velikonoční neděle svou Božskou mocí spojil opět Duši s Tělem. Duše vykonala své poslání, uvedla blažené duše z předpeklí do velikonoční radosti v nebesích. Boží příroda nemohla nedat svůj doprovod k slavnému Vzkříšení svého Tvůrce. Evangelisté se zmiňují o zachvění země. Chvěla se země, když Tvůrce její na kříži umíral. Jak by se nezachvěla radostí, když Ho propouštěla ze svého lůna. Vždyť ubohá matka země je němá a nemůže jinak se projevit při takových událostech, při nichž žádný tvor nemůže zůstat bez účasti. Žádný tvor! Od kamene až po anděla! Všecko zná a poznává svého Pána. Všecko se k Němu s radostí hlásí. Všecko pláče nad Jeho ponížením a Jeho bolestí. Všecko se raduje z Jeho oslavení. Všecko tvorstvo

jest poddáno Bohu a Pánu svému. Slouží Mu oddaně a poslušně. Bez rozumu, ale činí všecko, co má Bohem přikázáno, velmi rozumně. Věci stvořené nemají citu, ale vůči svému Pánu nejvyššímu jako by se v nich probouzel soucit v zármutku i v radosti. Ne nadarmo rozkazuje Duch svatý všemu i neživému tvorstvu v chvalozpěvu Tří jinochů z proroctví Danielova: „Dobrořečte všecka díla Páně Pánu; chvalte a nade všecko Ho vyvyšujte na věky. Dobrořečte andělé Páně Pánu, dobrořečte nebesa Pánu... Dobrořeč slunce a měsíc Pánu; dobrořečte nebeské hvězdy Pánu. ... Dobrořeč světlo i temno Pánu, dobrořečte blesky i mračna Pánu. Dobrořeč země Pánu; chval a nade všecko vyvyšuj Ho na věky...“ Dan. 3.

Proměna ze smrti k životu.

Jaké bylo zmrtvýchvstalé Tělo Božského Spasitele? Bylo to ovšem totéž Tělo, které trpělo na kříži, které žilo třiatřicet let na zemi. Ale bylo proměněno tak, aby žilo spojeno s Božstvím na věky. Jaký byl hlavní rozdíl mezi Tělem Krista Pána před Zmrtvýchvstáním a po něm? Pán Ježíš vzal na sebe naše tělo, takové jak my máme, tělo porušitelné a hmotné, podléhající ranám, bolestem a smrti. Při Zmrtvýchvstání stalo se Tělo Krista Pána Tělem neporušitelným, smrti už nikdy nepodrobeným, Tělem, které má všecky vlastnosti ducha, Tělem naplněným nekonečnou krásou a slávou. Podobně bude jednou i s naším tělem, jestliže umřeme ve spojení s Kristem Pánem. Porušitelné tělo se rozpadne v prach, ale v soudný den povstane z hrobu proměněné, neporušitelné, krásné a oslavené, podobné Tělu Ježíše Krista.

Z listu svatého Pavla ke Korintským.

Svatý Pavel v listě ke Korintským píše: „Řekne někdo: „Kterak vstanou mrtví? S jakým tělem přijdou? Nemoudrý, co ty rozséváš, nebývá oživeno, leč prve zemře... Tak bude i vzkříšení z mrtvých. Rozsévá se v porušitelnosti, vstane v neporušitelnosti; rozsévá se v necti, vstane v slávě; rozsévá se v slabosti, vstane v síle; rozsévá se tělo živočišné, vstane tělo duchovní. Je-li tělo živočišné, jest i duchovní. Tak jest také psáno: „První člověk Adam stal se živočichem žijícím“, poslední Adam (Kristus) duchem oživujícím. Není však dříve to, co jest duchovní, nýbrž to, co jest živočišné, potom co jest duchovní. První člověk jsa ze země byl pozemský, druhý člověk (Kristus) jsa s nebe jest nebeský. Jaký byl onen pozemský, takoví jsou též ti, kteří jsou pozemští, a jaký jest ten nebeský, takoví jsou i ti, kteří jsou nebeští. Proto jako jsme nosili obraz pozemského, nesme též obraz nebeského. Kor. 15, 42—49.

Oslavené Tělo Pána Ježíše zjevuje se, kdy chce a komu chce.

Proměněné a oslavené Tělo Ježíše Krista nepotřebovalo, aby byl odvalen hrobový kámen. Mělo vlastnosti nejdokonalejšího ducha a vyšlo ze zavřeného hrobu. Mohlo se stát viditelným nebo neviditelným. Stráž Zmrtvýchvstalého nespatřila. Viděli Ho mnohokrát apoštolové, zbožné ženy, Maria Magdalena. Veřejně už se Pán Ježíš po svém Zmrtvýchvstání neukázal. Pro Židy pominula doba milosti, kdy Ho měli mezi sebou, kdy Ho viděli a slyšeli: „Dokud máte Světlo, choďte ve Světle..."

Uzřely mládence, an sedí na pravici, oděn rouchem bílým... — Str. 660.

Ne apoštolové, ale pohanští vojáci podávají první svědectví Židům o Zmrtvýchvstání Páně.

Po Zmrtvýchvstání Páně zachvěla se země, anděl sestoupil s nebe, odvalil kámen a posadil se na něm. Stráž jakoby byla bleskem zasažena, zůstala chvíli omráčena, neschopna pohybu. Pak se dala na útěk do města k těm, kteří ji tam postavili. Svým sdělením způsobili vojáci u Kaifáše a členů velerady strašlivý zmatek. A zase peníze měly pomoci zlobě. Jako peníze byly nástrojem zrady na Kristu Pánu, tak opět peníze měly utlumit a zadusit slávu Jeho vzkříšení. Jak tvrdošíjný boj podstupovala nevěra

v Ježíše Krista. Ani nyní se nechtěla poddat víře. Dobře o nich naznačil Pán Ježíš v podobenství o boháči a Lazarovi: „Ani kdyby někdo vstal z mrtvých, neuvěří mu." Členové velerady neuvěřili a připravovali nové zbraně proti Zmrtvýchvstalému a proti Jeho apoštolům. Začali brousit šípy lži a meče násilí. Stali se apoštoly nevěry v Ježíše Krista, stali se krvavými pochopy pekelných bran v boji proti Církvi. Ale i tak nepřestali být svědky Pravdy jsouce služebníky a otroky lži. Jako temnota tím více dává vyniknouti světlu, tak všecky úklady, podvody, křivá svědectví, lži tehdejší i pozdější nevěry dávají tím více vyniknouti Boží Pravdě o životě, smrti i Zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Božský Spasitel nenechal nesplněného žádného svého slova, ani ne toho, které řekl sestrám Lazarovým: „Já jsem Vzkříšení a Život; kdo věří ve mne, byť umřel, živ bude, a každý, kdo žije a věří ve mne, neumře na věky." Takové slovo — jedinečné v dějinách řečí a slov — mohl pronésti jenom svrchovaný Pán nad životem a smrtí.

Aby uchránily Tělo Pána Ježíše před porušením.

Přes sobotu zůstaly některé ženy s Marií Magdalenou v Betanii. Ostatní byly v Jerusalemě. Četli jsme, jak se ještě v pátek připravovaly, že v neděli ráno půjdou pomazat drahocennými mastmi Tělo Krista Pána, aby co nejdokonaleji bylo chráněno před porušením. Nestačilo jim ani 100 liber (35 kg), které koupil Nikodem. Veliká byla láska věrných žen. V sobotu byly doma, jak nařizoval zákon. Nevěděly ovšem, že velerada postavila ke hrobu stráž. Nevěděly, že hrob je zapečetěn. Kdyby to byly věděly, snad by ani se neodvážily ku hrobu, jak ženy z Betanie, tak i ženy Galilejské.

Která nejvíc milovala.

Maria Magdalena, která hostila u sebe v Betanii Marii, Matku Jakobovu a Salome, nemohla se dočkati rána, a předešla své družky ještě za tmy. Láska a tušení ji neodolatelně vábily ku hrobu Spasitelovu. Toužila tam být sama, aby mohla dát největší volnost svému žalu.

Láska zkusí mnoho úzkostí.

Svatý Jan prostince vypravuje, jak se jí vedlo. Přišla za šera ku hrobu. Stráž už byla pryč. Kámen byl odvalen. Byla tím překvapena a nanejvýš rozrušena. „Kam se podělo Tělo mého Ježíše." Běžela do domu Šimona Petra, byl tam také Jan. Plna úzkosti a zármutku mohla jim jenom říci: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam Ho položili." Mluvila i za ostatní ženy, které šly za ní z Betanie.

Družky Marie Magdaleny jsou šťastnější.

Zatím co Maria Magdalena běžela do západní části Jerusalema, kde bydlel Petr, přišly ku hrobu družky její. Po cestě je tížila jedna starost: „Kdo odvalí kámen ode dveří hrobových?“ Už za světla ranního po východu slunce přibyly ke hrobu. Kámen byl odvalen, jak viděla už Maria Magdalena. Když vešly do hrobu, spatřily mládence v bílém rouše. Ulekly se. Bylo to nesmírné překvapení. Jedno za druhým. Když se člověku stane něco, nač není ani dost málo připraven, nejenom že ho to překvapí, ale přímo ohromí, není schopen úvahy a přemýšlení, a dá mu to hodně námahy než se vzpamatuje. Ženy byly úplně pohrouženy ve smrt Pána Ježíše. Chtěly vykonat ještě zbytek pohřebního úkonu. Zaměstnávala je jenom obava, jak to vykonají, když velmi těžký kámen byl jim takřka nepřekonatelnou překážkou. — A teď to překvapení! Kámen je odvalen. Hrob je prázdný. Mládenec zářící jasem blesku, v rouše skvícím se bělostí sněhu, je vítá. V tuto chvíli jsou ženy ohromeny a naplněny směsicí úžasu, bázně, ale i nejradostnějšího tušení. Chtěly nalévat balsám na rány Spasitelovy a zatím mládenec — anděl nalévá lahodný balsám na hluboké rány jejich zarmoucených duší a hojí je okamžitě. Jaká sláva, jaká radost září z celé jeho bytosti! Vždyť je nevýslovně šťastným poslem a vyslancem nebe! Má první ohlásit lidem vítězství Vykupitele nad smrtí, nad hříchem, nad peklem. Hrob i anděl i příroda i slunce zářili úchvatným leskem nového Života. Každý paprsek světla z obličeje andělova hlásal slavná slova proroka Isajáše převzatá svatým Pavlem a Církví svatou v jásavý hlahol velikonočních zvonů a písní: „Pohlcena jest smrt ve vítězství. Kde jest, ó smrti, vítězství tvé! Kde jest, ó smrti, osten tvůj! Ale díky Bohu, který nám dává vítězství skrze Pána našeho Ježíše Krista.“ I. Kor. 15, 54—57.

Řekl jsem vám!

„Nebojte se; hledáte Ježíše Nazaretského, ukřižovaného; vstalť jest — jak byl řekl — není ho tuto; hle, místo, kdež Ho položili. Ale jděte a povězte učedníkům jeho i Petrovi: Předejde vás do Galileje, tam ho uvidíte, jak vám pověděl; hle, pověděl jsem vám to.“ Slova andělova jsou jako příval, jako vodopád jisker, které zapálí celý svět. Každé slovo poselství andělova je světlo a teplo Ducha svatého. Svatý Marek je pečlivě zaznamenal, a když mu přece některé vypadlo, svatý Matouš je posbíral a doplnil.

Co anděl ohlašuje, je pro celý svět.

Anděl je první velikonoční kazatel. Kázání jeho je nesmírně stručné. A přece obsahuje všecko, o čem budoucí kazatelé budou kázat až do konce světa: „Vy všichni, které děsí temnota

hříchu a smrti, nebojte se, pohlédněte do Světla vykoupení a života! Vy, kteří hledáte v pochybnostech a nejistotě Boží Pravdu a Spásu, zastavte se tu u otevřeného Hrobu Ježíše Krista, který vyšel z opovrženého Nazareta a umřel na opovrženém Kříži. On je jediný váš Učitel a váš Spasitel, neboť je Bůh a Pán váš. Lidstvo potřebovalo Toho, a očekávalo Toho, který zlomí okovy hříchu a tím i okovy smrti. „Vstalť jest." Tento otevřený hrob ozářený slávou vzkříšení je svědkem, že Ježíš Kristus ukřižovaný byl, jak říkal: Bůh, Spasitel světa a Zakladatel Církve. „Není Ho tuto." — Marně mu přátelé i nepřátelé, přátelé se zármutkem, nepřátelé se zlobou, ustlali v hrobě. Hrob není místo pro Boha, jenž jest začátek a konec, jenž má všecku moc na nebi i na zemi. — „Já jako posel Boží jsem vám to pověděl, i vy nynější i budoucí, jděte a buďte posly Božími, a zvěstujte, že vstal nad smrtí Zvítězitel."

Až On sám!

Jak veliká jest slabost lidská! Svatý Marek poznamenává, že ženy přemožené a ohromené zjevením andělovým utekly od hrobu a nemínily ničeho říci. Svatý Matouš líčí jejich setkání se samým zmrtvýchvstalým Spasitelem. Měl soucit s jejich slabostí, nedivil se jim. Vždyť, co všecko musily ženy prožít v tomto jediném týdnu. Právě před týdnem prožívaly s Ním slávu Květné neděle. Byly bezprostředními svědky Jeho Umučení a Smrti, účastnicemi Jeho pohřbu. Byly přesvědčeny, že je konec. A nyní nové a tak mocné vzrušení! Zjevení Zmrtvýchvstalého Pána Ježíše i Jeho pozdrav vlil ženám jistotu, pokoj a mír. Z nesmírné radosti, úcty a lásky padly Pánu Ježíši k nohám a objaly je. Teď byla radost jejich úplná. Vždyť slyšely z úst zmrtvýchvstalého Pána: „Nebojte se. Jděte, zvěstujte bratřím mým, ať odejdou do Galileje; tam mě uvidí." Radost otevřela ženám ústa. Jaká to změna! Ježíš z Velikého Pátku a Ježíš z Velikonoční neděle! Kam se poděly všecky rány, všecka zsinalost! Místa probodená hřeby zářila nadzemským leskem. Vítěz nad smrtí! S jakým bezmezným obdivem a úctou patřily věrné ženy na svého Pána.

Nikdy nevymizí z paměti!

Apoštoly nazval bratřími. Ty ubohé ustrašené apoštoly, které bude ženám nesnadno vyhledat, jak se rozprchli a poskrývali. Pán Ježíš zmizel ženám s očí. Ale ony stále viděly Jeho Tvář sálající láskou k ubohým nepatrným tvorům, slyšely Jeho hlas, který je naplňoval blažeností nade všecko pomyšlení. Rychle k učedníkům!

Krajanky z Galileje.

Zatím jinou cestou přichází ke hrobu ženy z Galileje, mezi nimiž byla Johanna, manželka Chusy úředníka Herodova. To-

též překvapení čekalo také je. Kámen odvalený a otevřený hrob je zval, aby vstoupily. Prázdný hrob jim nemohl ničeho říci. Na okamžik zůstaly na úzkostlivých rozpacích. Ne dlouho! Dva mužové ve skvoucím rouchu stojí po jejich boku. Nemohly snésti světla, které oslňovalo při pohledu na jejich roucho. Bály se. Z bázně je vysvobodil nanejvýš přívětivý hlas andělů: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není Ho tuto, ale vstal. Rozpomeňte se, kterak mluvil k vám, když byl ještě v Galileji. Pravilť: „Syn člověka musí býti vydán v ruce lidí hříšných a býti ukřižován a třetího dne vstáti z mrtvých."

Společné poselství apoštolům.

Zatím ženy vyhledávající učedníky se setkaly i ty, které byly u hrobu dříve i ty, které tam přišly za nimi. Společně oznamovaly, co viděly a slyšely od andělů. Ty, které byly tak šťastné a mluvily se zmrtvýchvstalým Kristem Pánem, zvláště projevovaly nadšení a radost. Petra a Jana zatím nenalezly.

Evangelista vypravuje o sobě, ale v třetí osobě.

A nyní se všemi podrobnostmi vypravuje svatý Jan, jak na oznámení Marie Magdaleny běželi oba: Jan s Petrem ku hrobu.

Petr a Jan pospíchali k hrobu. Maria Magdalena rovněž se rychle vracela...

Jan přiběhl ku hrobu dříve. Z jakési dětinné bázně jenom nahlédl a viděl ležeti pohřební roucha. Když přichvátal Petr, vešel první do komory hrobové a za ním teprve Jan. Co viděli, svatý Jan přesně zaznamenává: prostěradla byla zvlášť a rouška z hlavy také zvlášť na jiném místě. Všecko bylo pěkně spořádáno. Nic nejevilo zdání násilí nebo loupeže. Svatý Jan praví o sobě, že uvěřil. O Petrovi svatý Lukáš píše, že odešel dive se tomu, co se stalo.

Máme se horšit nad vámi?

Jaké pocity procházely vaší duší, milí apoštolové? Chtělo by se nám opravdu vás pokárat, že tak těžko přijímáte pravdu o Zmrtvýchvstání Páně. Vždyť nám je všecko tak jasné. Nedivili bychom se, že jste nebyli připraveni na Zmrtvýchvstání svého Božského Mistra, kdybyste nebyli po tři roky v Jeho škole, kdyby vás nebyl On sám učil rozumět proroctvím starozákonním, kdyby vám nebyl tolikrát ohlašoval, že umře potupnou a bolestnou smrtí na kříži, ale že třetího dne vstane zmrtvých. A vy, milí apoštolové, a zvláště ty, svatý Petře a svatý Jene! Což i na proměnění na hoře Tabor jste zapomněli? Zapomněli jste na slova, která tehdy k vám Pán Ježíš pronesl: „Neříkejte o tom nikomu, až Syn člověka vstane zmrtvých." Zapomněli jste na Jonáše proroka: „Jako Jonáš byl v břiše velké ryby tři

dny a tři noci, tak Syn člověka bude v nitru země tři dny a tři noci.“ Mat. 12, 40. A jindy a jindy. Netušili jste, co David předpověděl v žalmu patnáctém slovy: „... Nenecháš duše mé v podsvětí, — a svému svatému nedopustíš, — aby zakusili porušení.“ Vždyť ty, apoštole Petře, jsi o těchže slovech kázal k Židům na den Seslání Ducha svatého: „David hledě do budoucnosti, pověděl to o vzkříšení Kristově, že totiž nebyl ponechán v podsvětí, ani tělo jeho nezakusilo porušení.“

Proti utkvělé myšlence všeho lidstva.

Co bylo příčinou váhavosti ve víře u apoštolů? Zlá vůle to nebyla. Co tedy? Velikost zázraku! Pán Ježíš uzdravoval nemocné, křísil mrtvé, apoštolové byli svědky těchto zázraků. Ale vlastní Zmrtvýchvstání po tak hrůzyplném umučení a smrti zdálo se apoštolům nemožné. Apoštolové měli v sobě to, co všichni dosavadní lidé: přesvědčení, že nad kým smrt jednou opanovala, ten ztratil navždy všecku moc, i kdyby měl moc sebe větší. Byl přece Mojžíš, byl Eliáš, Eliseus. A smrt svojí mocí nad nimi dokonale zvítězila. Tak apoštolové a všichni lidé žili a do dneška mnozí žijí v domněnce, že smrt je nepřemožitelná. Svatý Pavel, když kázal mezi filosofy v Athénách o Zmrtvýchvstání Ježíše Krista, došel posměchu.

Jak se lidstvo vzdálilo od svého počátku! Z ráje odcházel Adam a Eva nanejvýš nešťastni, že ztratili nesmrtelnost těla svým hříchem. Celý život nemohli si zvyknout na myšlenku, že se musí poddat neúprosné smrti. Tisíce let uplynulo a lidstvo je tak zotročeno smrtí, že nemůže a nemůže zvyknout na myšlenku, že je konečně konec nadvládě smrti. Nikdo z lidí se nikdy ani nemohl pokusit, aby zlomil okovy smrti. Vždyť věděl každý: mnohé se může člověku podařit, ale toto nikdy ne!

A přece Vykupitel bude mít svrchovanou moc! — Falešný názor bude konečně opraven.

A přece lidstvo, národ vyvolený, očekávali Spasitele. Čítávali jsme často, jak se Židé těšili, že toužebně očekávaný Spasitel bude mít světovládnou moc. Ale nedomyslili. Nepovážili, že největší moc nezáleží v opanování národů. Nepomyslili, že největší moc právem očekávaná u Vykupitele bude mít co dělat s nepřemoženou smrtí. Až nyní u otevřeného hrobu Spasitelova s velikou námahou se začíná vyjasňovat správný pojem o Vykupiteli: nepřišel spasit svět mečem, ale křížem, nepřišel jenom pro národ židovský, aby jej vymanil z poddanství Říma, ale přišel pro všecky lidi, aby je vymanil z poddanství smrti.

Prostě: Bylo těžko uvěřit, že smrt je odsouzena k smrti.

Ani slovem neodsuzujeme apoštoly. V apoštolech umírala smrt, svíjela se v smrtelných křečích, smrt nechtěla umřít, ne-

chtěla popustit svoje panství Životu. V apoštolech nebylo ani stínu zloby nevěry. Ve farisejích byla zloba nevěry. V apoštolech zvítězila víra a Život, podle slov Ježíše Krista: „Kdo věří ve mne, má Život věčný.“ Ve farisejích zůstala nevěra a stará smrt: „Nebudete míti v sobě Života.“

Ježíš Kristus jest Bůh a zároveň člověk, a tedy i Vzkřisitel mrtvých.

Co znamenal otevřený hrob a živý zmrtvýchvstalý Ježíš Kristus? Co jiného než vyplnění Jeho slov: „Já jsem živ i vy živi budete. – Kdo ve mne věří, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední.“ Otevřený hrob ukřižovaného Ježíše Krista je nepohnutelným památníkem Jeho Božství spojeného s člověčenstvím. Člověčenství umřelo na kříži a bylo položeno do hrobu, Božství vzkřísilo člověčenství k věčnému spojení ve věčné slávě. Každý, kdo věří v Ježíše Krista a spolupůsobí s milostí víry, stává se účastným všech zásluh člověčenství Ježíše Krista a bude účasten i slávy vzkříšení Jeho. Také tělo věřícího křesťana, naštěpované křtem a vírou na tajemné druhé Tělo Kristovo v Církvi katolické, vstane v poslední den se slávou podobnou slávě zmrtvýchvstalého Těla Ježíše Krista.

Ani ženy, ani apoštolové!

To všecko víme a chápeme my, ale to všecko nebylo v tuto chvíli ještě jasno apoštolům. Proto jejich pochybnosti, jejich nevěra. Řízením Božím i nevěra apoštolů stala se světu užitečnou. Nikdy nikdo nebude moci tvrdit, že apoštolové byli lehkověrní. Ani ženy nebyly lehkověrné. Nešly ku hrobu s myšlenkou, že Pán Ježíš vstane z hrobu. Ale šly s utkvělou myšlenkou, že z hrobu nikdy nevstane a šly pomazat Tělo Jeho myrhou, aby co nejdéle zůstalo uchráněno. Ani anděl nedovedl zcela zaplašit stíny pochybností. Četli jsme, že ženy z Betanie, byly by mlčely, kdyby Kristus Pán nebyl se jim ukázal a je povzbudil. A apoštolové? Zůstali tvrdí jako suk. Kromě Petra a Jana i v jejich duších se všecko vzpíralo víře, že Pán Ježíš vstal zmrtvých: „Dokud neuvidím, neuvěřím.“

Pospěšme za Marií Magdalenou.

Po odchodu Petra a Jana zůstala Magdalena sama u hrobu. Ani v ní nebylo naděje. Ani paprsek neozařoval její smutnou duši. Těžká a nejtěžší bolest duše, která ztratila svého Spasitele. Maria Magdalena po Rodičce Boží cítila největší bolest, protože ji prodělávala už po druhé. Po prvé ztratila Boha a Spasitele hříchy před svým obrácením. Když se jí probudilo svědomí a ona pocítila svoji ztrátu, když poznala Svatost, Dobrotu a Lásku Pána Ježíše, věděla, kde Ho najde, šla za Ním a lítostí a mořem

slz získala, co ztratila. Ale nyní? Kde Ho najde, když už ani mrtvého Těla Jeho nemá, a neví kam se podělo.

Vysoký stupeň.

Bolest Marie Magdaleny zasluhuje veliké naší pozornosti. Její bolest ukazuje velikost její lásky. A láska Marie Magdaleny dává nám porozuměti lépe a přiblížiti se co nejvíce Lásce i Bolesti Rodičky Boží.

Hleďme porozumět, jak svatý Jan a andělé.

Kdo porozuměl bolesti Marie Magdaleny? Především svatý Jan Evangelista. Proto s takovou pečlivostí a zevrubností vypisuje hledání Marie Magdaleny. Co výstižnými slovy líčí o Magdaleně, to prožíval ve své duši také on sám. Podobně i svatý Petr a ostatní apoštolové. Marii Magdaleně dobře rozuměli andělé, kteří ji překvapili v jejím hořkém pláči otázkou, na niž už nestačili ani dáti odpověď vysvětlení a útěchy.

„Vzali Pána mého a nevím, kam ho položili." Jak pronikal tento výkřik bolesti a žalu nebesa i zemi. Jistě všichni andělé v nebi se sklonili s nebe na tuto zemi, neboť takový výkřik a takové volání znamenalo nesmírně mnoho. Bylo svědectvím, že na zemi zaseté símě lásky k Bohu začíná růst. Volání Marie Magdaleny bylo svědectvím, že Syn Boží nežil a neumíral nadarmo, že oheň, který přinesl na svět se začíná rozhořívat v mocný plamen lásky, která je silnější než smrt. Maria Magdalena bývalá hříšnice opravdu milovala mnoho. A zasloužila si té velké odměny, že ne už andělé, ale sám milovaný Ježíš přišel k ní, přitažen její touhou, a sám jí zvěstoval svoje Zmrtvýchvstání. „Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?" táže se jí jenom proto, aby na nejvyšší stupeň vypjal její touhu a lásku. „Pane, vzal-li jsi Ho ty, pověz mi, kam jsi Ho položil a já si Ho vezmu."

Co pravila ústa, a co říkalo srdce.

Tak bychom měli chodit k svatému přijímání, k návštěvám Nejsvětější Svátosti Oltářní, jak šla Maria Magdalena hledat svého Ježíše. S toutéž touhou, tesknotou a láskou, kterou nic nemůže potěšit než On sám. „A já si Ho vezmu." Ach, ta slova měla ještě pokračování: „a nepustím Jej nikdy od sebe, nedám Jej nikomu, neboť nemohu bez Něho žít."

Odkud?

S nebe nebo ze země zaznívá slovo, jenom jedinké slovo: „Maria!" Jak vděčný byl Pán Ježíš své milované světici za její touhu, za její lásku, za to její volání. Tak by si přál, aby Ho hledaly všecky duše. S takovou láskou by jim přišel naproti,

jako přišel Marii Magdaleně. Jakou sladkost vložil Božský Spasitel do svého zavolání. Magdalena znala tak dobře ten milý hlas, který ji volával v Betanii. Mezi hlasy všech lidí by jej poznala ihned. Tak mluvil jenom On, její nejmilejší Pán.

Maria Magdalena však stála u hrobu venku plačíc. Str. 661.

I andělé mohli závidět.

Ihned se obrátila a odpovídajíc rovněž jedinkým slovem: „Mistře", vrhla se k nohám Pána Ježíše a objala je tak, jak by je už nikdy nechtěla pustit a od nich se odtrhnout. Co jí byl celý svět v tuto nevýslovně šťastnou chvíli, co jí byli andělé. A jistě sami andělé se svatou závistí patřili na šťastnou Marii, jejíž slzy se v jediném okamžiku proměnily v nejvyšší blaženost. Teď i andělé začali chápat tajemství příchodu Syna Božího na tento svět a začali chápat tajemství Kříže, z něhož se zrodila na zemi láska, které i andělé mohou závidět.

V Oslavení Ježíše Krista je i naše blaho a štěstí, neboť jsme povýšeni za Jeho bratry a sestry.

Těžko je vystihnout přesným překladem další slova Pána Ježíše, jak je uvádí svatý Jan v původním řeckém textu. „Nedo=

týkej se mne" nevystihuje řeckých slov. „Nedrž mne, jakobys opravdu nechtěla se mne více pustit." „Ještě jsem nevystoupil k Otci. Ještě budu s vámi... „ale jdi k bratrům mým a pověz jim: „Vystupuji k Otci svému a k Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu." Zase posílá posla Pán Ježíš k apoštolům, aby je připravil na svůj příchod k nim. Nazývá je opět bratry svými, Otce svého nazývá také Otcem jejich, Boha svého Bohem jejich. Proto přišel na svět, proto trpěl, aby to se stalo skutkem a nejvyšším štěstím člověka. Člověk je povýšen. Ze syna zavrženého stává se bratrem a sestrou Syna Božího, stává se tedy i synem a dcerou Boha Otce. Čeho víc si může přát srdce člověka? Slovy — vystupuji k Otci — chce Pán Ježíš připomenout apoštolům, že se začíná plnit, zač prosil při velekněžské modlitbě: „Nyní oslav mě ty, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u tebe, prve nežli svět byl." Oslava člověčenství Syna Božího začala Jeho Zmrtvýchvstáním a dokončí se Nanebevstoupením a Posazením na pravici Boha Otce.

Musíme se divit! Jak si zaměnili úlohy věřící a nevěřící.

Maria Magdalena i ostatní ženy vyřídily dobře svá poselství apoštolům. Ale těm, kromě Petra a Jana, slova ta zdála se být nesmyslná a nevěřili jim. Tentokrát Židé spíše uvěřili než apoštolové. Jak podivné: Židovská zloba uvěřila slovům pohanských vojáků, apoštolská láska nechtěla věřit zbožným ženám.

Jediná, která zachovala všecka slova Pána Ježíše ve svém Srdci.

Kdy a kde se ukázal Pán Ježíš po svém Zmrtvýchvstání své nejsvětější Matce? Jediná Maria ze všech tvorů na zemi ukládala tak dokonale slova Syna svého ve svém Srdci, že nezapomněla na žádnou Jeho předpověď a na žádné Jeho přislíbení. Bylo-li Její Srdce při umučení Synově naplněno mořem hořkosti pro nenávist a zlobu lidskou vůči lásky nejhodnějšímu Synu Jejímu, bylo nyní, kdy odpočíval v hrobě naplněno důvěrou, že vstane zmrtvých, jak řekl. A Srdce Matčino tušilo, že třetí den bude zkrácen jen na několik okamžiků především k vůli Ní. Nikdy si ničeho nevyminovala pro Sebe, nežádala si žádných ohledů na Sebe. Ale věděla, že Láska Syna Jejího je na ni především pamětlivá. Zvláště nyní, kdy tolik trpěla se Synem svým.

Jak si mám představit Zmrtvýchvstalého, když mám v Srdci nesmazatelný obraz Umučeného!

Ze soboty na neděli se připravovala vroucí modlitbou na příchod Synův. Nedovedla si Ho představit v Jeho nové oslavené podobě. Příliš se jí vtiskl do duše obraz zbičovaného, trním korunovaného, probodeného.

Srdce Matky Boží před Zmrtvýchvstáním Páně.

Blíží se půlnoc. Rodička Boží tiskne ruku na své Srdce, které ještě nikdy se nerozšiřovalo tak nesmírnou touhou, jako nyní. Co všecko dovede pojmout do sebe srdce člověka! Co všecko dovedlo do sebe pojmout Srdce Matky Boží. Ponořené v moře Pokory a Lásky očekávalo vždycky jen vyplnění Vůle Boží.

Dí Ježíš Magdaleně: „Maria!" Str. 662.

Jako Narození, tak i Zmrtvýchvstání.

„Chval, Jerusaleme, Hospodina, — chval svého Boha, Sione, vždyť upevnil závory bran tvých, dal požehnání dětem tvým v tobě. — A pak slavné „Magnificat" — Velebí duše má Hospodina a zaplesal duch můj v Bohu Spasiteli mém... Jako před třiatřiceti roky ozářila se jeskyně Betlemská, tak nyní ještě jasněji rozzařuje se světnička jerusalemská. A jako tehdy se rozepěly sbory andělů ve slavném: „Gloria in excelsis Deo..„ tak nyní tytéž sbory andělské s nevýslovnou radostí a jásotem pějí nad příbytkem Mariiným: „Regina coeli, laetare, Aleluja, Quia quem meruisti portare, Aleluja, Resurexit, sicut dixit. — Raduj se nebes Královno, Aleluja — plesej všech světů koruno,

aleluja! — Jehož jsi v lůně nosila, aleluja, v jesličky chudé vložila, aleluja! — Ze hrobu povstal z moci své, aleluja, pokořil brány pekelné, aleluja!

Velikonoční radost Matky Boží.

Před očima kdysi chudé Matky Ježíšovy, od této chvíle Královny nebes, stojí Její Syn. Jak nesmírné bylo Jeho ponížení a potupení, tak nesmírná jest nyní Jeho Krása a Sláva. Nic se jí nevyrovná na zemi ani na nebi. Opravdu Syn Boží jest tento! Matka padá k nohám Synovým. Ale Syn ji pozvedá.

Aleluja, to jest po česky: Chvalte Pána!

A z budoucích staletí a tisíciletí zaznívá až sem do světničky Mariiny velikonoční jásot: „Vstalť jest této chvíle, aleluja, jenž pro nás pněl na dřevě kříže, Aleluja — Aleluja! Zdráv buď, náš milý Spasiteli, jenž vstal jsi z hrobu temných bran, dík za Tvou lásku vzdán buď vřelý, jež prýští ze tvých svatých ran. Jak slunce vzplály v onen den, když slavný hrob tvůj otevřen!

Raduj se, nebes Královno!

Teď pocítila Rodička Boží nejplnější měrou, jakého štěstí a jaké milosti dostalo se světu v Jejím Synu, pocítila, jak dobře jest býti Matkou Spasitele světa.

PÁN JEŽÍŠ ZJEVUJE SE DVĚMA UČEDNÍKŮM JDOUCÍM DO EMAUS.

V neděli velikonoční odpoledne — dva učedníci jdou do Emaus — Nepoznaný Ježíš — Jeden z nich jménem Kleofáš — Která slova vyměnil Pán Ježíš s učedníky — Jsou malomyslní — Slyšeli o zjevení andělů, ale... — Ó váhaví k věření — Co proroci předpověděli o Vykupiteli — Zůstaň s námi — Poznali Pána Ježíše a vrátili se do Jerusalema — Co slyšeli — a co pověděli.

Luk. 24, 13-35.

A hle, téhož dne šli dva z nich do vesnice, jménem Emaus, která byla vzdálena od Jerusalema honů šedesát. Ti hovořili spolu o všech těch věcech, které se udály.

Když tak hovořili a sebe se dotazovali, Ježíš přiblíživ se bral se s nimi; ale oči jejich byly drženy, aby Ho nepoznali.

I řekl jim: „Které jsou to řeči, jež spolu vedete a jste smutni?"

A jeden z nich, jménem Kleofáš, odpověděl mu: „Ty jediný jsi cizinec v Jerusalemě, jenž jsi neseznal těch věcí, které se tam staly v těchto dnech?"

I řekl jim: „Které?“

Oni pravili: „Co se stalo s Ježíšem Nazaretským, jenž byl prorokem, mocným v činu i slově před Bohem a přede vším lidem; kterak velekněží a náčelníci naši Ho vydali, aby byl odsouzen k smrti, a ukřižovali Ho. My však jsme se nadáli, že on to jest, jenž má vykoupiti lid israelský; a nyní ke všemu tomu jest dnes třetí den od té doby, co se to stalo. Ale některé ženy z našich poděsily nás; bylyť zrána u hrobu a nenalezše těla Jeho, přišly a pravily, že viděly také zjevení andělů, kteří praví, že jest živ. I odešli někteří z nás ke hrobu a shledali tak, jak byly ženy pravily, jeho však nespatřili.“

Tu on pravil jim: „Ó bláhoví a váhaví srdcem k věření všemu tomu, co mluvili proroci! Zdali nemusil to Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své?“ A počav od Mojžíše a všech proroků vykládal jim všecka Písma, která byla o něm.

Když se přiblížili k vesnici, do které šli, On dělal, jako by chtěl jíti dále, ale oni Ho přinutili řkouce: „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá, a den se již nachýlil.“ I vešel s nimi.

Když byl s nimi za stolem, vzal chléb, požehnal jej a rozlámav jej dával jim. I otevřely se oči jejich a poznali Ho; ale On zmizel od nich.

I řekli vespolek: „Zdali nehořelo v nás srdce naše, když mluvil k nám na cestě a vykládal Písma?“ Vstavše v touž hodinu, vrátili se do Jerusalema a nalezli tam pohromadě jedenácte apoštolů, i ty, kteří byli s nimi, ani praví: „Pán vstal skutečně a ukázal se Šimonovi.“

I vypravovali také oni, co se stalo na cestě a kterak Ho poznali v lámání chleba.

*

Den velikých zkoušek.

Celá velikonoční neděle má v sobě neobyčejné kouzlo. Tím větší, když známe všecko, co se tento den stalo, jak Božský Spasitel konal s apoštoly a učedníky zkoušku víry. Mohl se jim ukázat všem hned, když byli pohromadě. A přece tak nečiní. Chce každému dát příležitost osvědčit velikost svojí víry, povzbudit se ze slabosti a malomyslnosti novou živou vírou pro celý život.

Petr vyznamenán.

Ráno v neděli velikonoční zjevil se Pán Ježíš svatému Petrovi. Toto zjevení nezaznamenal žádný Evangelista. Svatý Lukáš se o něm jenom zmiňuje. Pán Ježíš chtěl i tímto zvláštním zjevením zvýšit úctu apoštolů a učedníků k hlavě Církve. Jistě při tomto zjevení poprosil svatý Petr Pána Ježíše za odpuštění

trojího zapření. Odpuštění došel. Byl nesmírně šťasten a povzbuzoval k víře všecky ostatní.

Jak se jmenují Emausy dnes?

Emausy jsou pravděpodobně nynější osadou zvanou Hamosa nedaleko Kubeibé 55 honů severozápadně od Jerusalema. Pětapadesát honů jest našich patnáct kilometrů, to jest tři hodiny pěšky z Jerusalema.

Modlete se společně a také k vám se přidá.

Dva učedníci, z nichž jeden se jmenoval Kleofáš, ubírali se odpoledne do Emaus. O čem by jiném mluvili, než o událostech v Jerusalemě. Pán Ježíš nepoznán se k nim přidal. „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam já jsem uprostřed nich.“ Tak Božský Spasitel názorně ukázal, jak plní své přislíbení.

V duších ještě tma od Velikého Pátku.

Učedníci byli smutni. Skličovala je nesmírně potupná smrt Pána Ježíše na kříži. Rozmlouvali nyní o všech těch událostech, které se staly v posledním týdnu. Na otázku Pána Ježíše projevili podiv, že nezná, co se tu stalo. „Ty jediný jsi cizinec, nevíš, co se tu stalo?“ A v domnění, že stojí před nimi cizinec, líčili činnost Krista Pána, židovskou nenávist, která Ho přivedla na kříž. „A už je dokonce třetí den. A my jsme se nadáli, že On to jest, jenž má vykoupiti lid israelský...“

Boží politika je docela jiná.

Učedníci emausští chybovali jako všichni Židé. Očekávali spásu od politického Spasitele. Od Pána Ježíše očekávali veliký politický čin. Ale místo taseného meče proti Římanům přišel Kříž od Římanů a místo výboje mezi národy bylo Tělo Pána Ježíše uvězněno v hrobě. Svět, jak byl tehdy, si nedovedl představit žádný výboj mezi národy bez politické moci, bez ozbrojeného násilí. Všecka skleslost učedníků, všecka jejich ochablost ve víře pocházela ze zklamaných nadějí v světovládnou politickou moc Ježíše Krista. Myslili: „Svět a národy v něm se nedají jinak dobýt než silnou ozbrojenou rukou.“ Proto se jim tu chvíli zdálo být nemožné, že by Pán Ježíš mohl být Spasitelem, když byl přemožen svými protivníky a usmrcen. Tak slabý vůči svým nepřátelům více lstivým a chytrým než silným! Tak slabý až k smrti nemůže Vykupitel být. Učedníci nedovedli soudit jinak. I když Pán Ježíš byl za svého života mocný v činu a v slově před Bohem a přede vším lidem! Politicky byl poražen. Jak v Něho mohou věřit a doufat? Že by vstal

z mrtvých, jak předpověděl? — A snad si potichu myslili: Vždyť nemá žádného vojska připraveného, žádné zbraně, aby mohl skutečně pokořit své nepřátele, jak fariseje, tak pohany římské. K čemu by tedy mohlo být i to zmrtvýchvstání? To jsou jen povídačky zbožných žen, které nechápou, o co se jedná. Buď silný a mocný vojevůdce a pak také Spasitel, anebo slabý vojevůdce a pak žádný Spasitel. A pokud víme, jenom jeden pod Jeho vůdcovstvím tasil meč, a tomu dal rozkaz:

„Zůstaň s námi, neboť se připozdívá." Str. 677.

„Schovej meč do pochvy, kdo s mečem zachází, od meče zahyne." To bude jen mámení. Prý andělé..... Naši tam šli, ale Jeho nenalezli. Bude to tak, jak my soudíme: Byl sláb, a proto padl, stala se chyba, nepostaral se zavčas o vojáky, kteří by Ho bránili, a nepostaral se o zbraně, které by svým vojákům dal do rukou. Nechápeme, jak by se tato chyba dala ještě napravit."

Síla a moc jsou hračky, které se brzy pokazí a mnoho z nich nezbude.

Změnil se svět ve svých názorech od té doby? Můžeme klidně říci: nezměnil. A můžeme klidně doložit: Ani se nikdy ne-

změní. Dokud svět světem bude, bude velmi mnoho lidí vidět spásu svoji a svých národů jenom v politické moci a chytrosti. Je v tom chlapecký nerozum. Silný a statný chlapec si obyčejně myslívá, že v jeho síle je všecko, co potřebuje. A zatím každé dítě ví, že sama síla může být a bývá vlastností nerozumných tvorů, zvířat, skvělých tygrů, vlků, pardálů, hroznýšů, žraloků. Každé dítě ví, že síla tělesná ničeho nepřidává lidské a dokonce ne křesťanské důstojnosti. Naopak bývá příčinou pyšného zneužívání síly a příčinou nejhlubšího úpadku jednotlivce i národa do nejhorších zločinů.

Tichému a pokornému Ježíši byla dána všecka moc na nebi i na zemi.

A právě proto přišel Spasitel s nadhvězdných výšin, aby poučil zatemnělé a zesurovělé lidstvo o vyšším a nepoměrně vznešenějším cíli. „Učte se ode Mne, já jsem tichý a pokorný srdcem." Ne pýcha, ale pokora je vůdčí hvězdou ku spáse. Pýcha nezaručuje žádného trvalého úspěchu. Naopak! Kdo se povyšuje, bude ponížen! To je neúprosný zákon Boží Prozřetelnosti. Trvalý úspěch a konečné vítězství může zaručit jenom opravdová křesťanská pokora a z ní vyplývající tichost, trpělivost, láska. „Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské." Mat. 5, 10.

Jenom vzpomeňte, vždyť to všecko znáte!

„O bláhoví a váhaví srdcem k věření všemu tomu, co mluvili proroci! Zda-li nemusil to Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své?" Zmrtvýchvstalý Spasitel spravedlivě pokáral učedníky pro jejich falešné názory a pro jejich nevěru. S velikou shovívavostí a láskou je poučil, že všecko, co se s Kristem stalo, bylo předpověděno a předobrazeno. Beránek velikonoční! Co jiného to bylo než každoroční předpověď, že Spasitel-Beránek Boží bude zabit. Jak krásný předobraz: Beránek musil být bez poskvrny, byl položen na rožeň v podobě kříže, krví beránkovou ve znamení kříže byly poznamenány příbytky Israelitů, a znamení kříže chránilo Israelity od smrti a od záhuby. Jak tento předobraz jasně a názorně ukazoval, jak a čím vykoupí lidstvo Beránek Boží! A ústa Pána Ježíše dovedla tak krásně učedníkům všecko vyložit. Jak jenom mohli Židé přehlížet a nedbat tak přesvědčivého proroctví a předobrazu! A přece ho přehlíželi. Pán Ježíš poukázal učedníkům na předobraz měděného hada. Na rozkaz Hospodinův Mojžíš udělal z mědi podobu hada a upevnil na vysoký Kříž. Israelité na cestě do země zaslíbené byli napadeni jedovatými hady. Pohled umírajících se upínal na kříž, na němž byla podoba měděného hada. Pohledem tímto byli uzdraveni. Podoba hada na dřevě kříže! I ta byla výstižným předobrazem Vykupitele.

Had — odznak hříchu. Ne skutečný had, ale jenom měděná podoba hada. — Pán Ježíš vzal na sebe podobu největšího hříšníka na kříži. Když Mojžíš tvořil z měděného prutu podobu hada, musil používat kladiva. Pod ranami kladiva svíjel se prut, a byl zase výmluvným předobrazem Vykupitele, svíjejícího se pod ranami kladiv vbíjejících hřeby do Jeho rukou a nohou. Pohled na Vykupitele na kříži zachránil od věčné záhuby a smrti lotra na pravici, setníka a vojáky pod křížem. A tak teprve teď si uvědomili Emausští učedníci, že Vykupitel opravdu a z Vůle Boží musil být povýšen na Kříži, aby zjednal lidstvu usmíření s Bohem Otcem.

Isajáš, Daniel, David...!

A dále a dále připomínal a rozebíral Božský Spasitel všecka proroctví, která mluvila o něm. Srdce učedníků hořela, když Pán Ježíš vykládal. Divili se a žasli, jak mohli být tak nevšímaví k proroku Isajášovi, který tak dokonale zobrazil — Muže bolesti, jak mohli být tak nevšímaví k Danielovi, když předpovídal určitě, kdy Vykupitel bude zabit. A David! Jak často, ba denně se modlívali z jeho žalmů: „...zbodli ruce mé i nohy moje. — Mohou sčítat všecky moje kosti, — mohou kochati se pohledem na mne. — Rozdělují sobě roucha moje, — o můj oděv metají si los.“ Žalm 21. Na Veliký Pátek se všecko do slova vyplnilo na Kalvarii. Národ židovský stál kolem a nikdo z okolostojících nezavolal: „Lide israelský, pohleď dobře na Ukřižovaného. Nepoznáváš Ho? Neslyšíš, jak Jeho ústa volají slovy tvého krále a proroka Davida: „Bože můj, Bože můj, proč jsi opustil mne? — a potom tiše šeptají — dalšími slovy, která i ty dobře znáš — „Já pak spíše červ jsem nežli člověk, — pohanění lidí a povrhel chátry. Všichni, kteří mne vidí, smějí se mi, šklebí ústa a potřásají hlavou: „Doufal v Hospodina, ať jej vytrhne, ať ho vysvobodí, vždyť má v něm zálibu.“ Žalm 21. Jaká to byla netečnost! „Temnota zahalovala nejenom přírodu, ale i srdce naše.“ Tak kajícně uznávali Emausští učedníci. Ale proč jenom se to mělo tak stát, proč to všecko dopustil Bůh na svého Syna?

To je nejdůležitější: Proč musil Syn Boží trpět a umřít?

Výmluvný Poutník připomíná učedníkům zpronevěru prarodičů, Adama a Evy. Neposlechli Boha v nejlehčím přikázání. Raději poslechli pyšného a zavrženého anděla. Pohrdli láskou Boží. Uvedli na sebe a na své potomky následky své nešťastné volby mezi Bohem a ďáblem, mezi dobrem a zlem, mezi životem a smrtí. Bůh po jejich kajícné zpovědi chtěl svoji Lásku korunovat nekonečným Milosrdenstvím. I Spravedlnosti Boží mělo se dostat zadost. Neposlušnost vůči Bohu — hřích, musila se ukázat v nejostřejším světle. Aby urážka způsobená Lásce Boží

pyšnou neposlušností byla napravena, a aby svět viděl, aby andělé, lidé i zavržení duchové poznali, co vlastně je hřích, jak strašlivým je zločinem vůči nekonečné Otcovské Lásce a Dobrotě Boží, vydal Bůh vlastního svého jediného Syna v krvavou Oběť. A Bůh Syn z nekonečné lásky k Otci stal se poslušným až k smrti, a to smrti kříže. Jako Abraham obětoval Isáka, a Isák poslušně se podrobil, nechal se spoutat a položit na oltář... Proto Bůh ustanovil zvláště skrze Mojžíše, aby se Bohu přinášely oběti krvavé i nekrvavé. Všecky tyto oběti neměly jiného účelu než připomínat člověku jeho bezmocnost, aby sám svými dary, svými obětmi Boha usmířil. Miliony beránků byly obětovány během tisíciletí, a ani jeden hřích nebyl jimi smazán. Co mohl Bůh mít ze zabití beránka, jaký zisk, jakou čest, jakou náhradu za uraženou Otcovskou Lásku? Oběti starozákonní byly připomínkou bezmocnosti člověka, ale také předobrazem a slibem mocného Milosrdenství Božího, Boha Otce, který vlastního Syna svého učiní Obětním Beránkem na kříži, aby andělům, lidem i zavrženým duchům ukázal zlobu pýchy a neposlušnosti, která jest obsažena v každém hříchu a zároveň dal Otci, co ostatní oběti dát nemohly: dokonalé zadostučinění za hříchy lidí.

To nebyla nevěra, ale zmatek.

Tak Zmrtvýchvstalý Pán Ježíš po celou cestu otevíral učedníkům oči i srdce. To nebyla srdce zatvrzelá, ale jenom zmatená. Proto slova Pána Ježíše přinesla svůj užitek. Učedníci všecko, co se stalo s Jejich Mistrem a Pánem pochopili. Uvěřili, že právě proto, že byl tak ponížen, že tolik trpěl, stal se světu Vykupitelem. Uvěřili, že jest Synem Božím, a že v boji, který se rozvine mezi Jeho Církví a mezi peklem, On bude naprostým a svrchovaným vítězem. Uvěřili, že právě ty přesvaté ruce, které se z Lásky k Otci a z Lásky k lidem nechaly probodnout hřeby, ty budou držet žezlo věčného Království.

Dobré skutky nám zjednávají plnost milosti Boží.

Srdce dvou učedníků emauských se rozhořela vírou, nadějí a láskou. To byla jejich zásluha, že neodporovali milosti Boží. Ale Pána Ježíše nepoznali. Až připojili k vnitřní ctnosti také zevnější skutek lásky: „Pane, zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se již nachýlil." A přinutili Ho, aby zůstal u nich. Když byl s nimi za stolem, vzal chléb, požehnal jej a rozlámav jej dával jim. I otevřely se oči jejich a poznali Ho, ale On zmizel od nich.

Radost po svatém přijímání: „Náš Ježíš je živ! Máme Ježíše!

Svatý Lukáš praví výslovně, že nepoznaný Pán Ježíš se dělal, jakoby chtěl jíti dále. A kdyby Ho nebyli tak velice nutili,

byl by šel dále. Ale učedníci neopomenuli této vzácné příležitosti k dobrému skutku: pocestné do domu přijímati. A dobře učinili. Za stolem, když Pán Ježíš proměnil chléb jako při poslední večeři a když podal učedníkům svaté přijímání svého Těla a Krve, dal se jim také poznati a zmizel od nich. Nechal učedníkům nesmírnou radost, že Ho viděli zmrtvýchvstalého. Takovou radost nemohli učedníci nechat jenom pro sebe. Vrátili se do Jerusalema, aby sdělili apoštolům a ostatním, že Pán skutečně vstal zmrtvých.

Na krušné pouti života.

To je způsob, jak Pán Ježíš zkouší často duše svých věrných. Dá jim cítit a zakoušet velikou opuštěnost, jakoby se nadobro vzdálil. Duše v takovém stavu neví, na čem je. Považuje se za ubohého, nicotného a bídného tvora, nad něhož není horšího. „Kde je Bůh můj?" „Pohrdl mnou. Neví o mně."

I když máš nechuť a odpor, za každou cenu volej Ježíše, On přijde.

Když v takové těžké a nejtěžší chvíli, v největším smutku a beznadějnosti snaží se duše vzbuditi víru, naději a lásku, když unavená, zaprášená a žíznivá přece volá: „Pane, neopouštěj, zůstaň, neb se připozdívá, Ježíši, věřím, že mne miluješ!" může být jista, že se jí stane jako učedníkům. Milovaný Ježíš se opět duši ukáže a naplní ji radostí. Tím větší radost, čím větší byl smutek, tím mocnější důvěra, čím větší byla beznaděje.

A pak přijde zas, až budeš volat naposled!

V těžké a smrtelné nemoci bývá nejhůře. Tu je třeba nejvroucněji volat: „Pane, zůstaň se mnou, neb se připozdívá." Pán Ježíš je tak blízko nás. On jde s námi tímto životem. Všude Ho máme tak blízko. On se dělá, jakoby nepotřeboval vejít do našeho příbytku. Ale zatím po tom touží. Neříká ničeho ve Svátosti Oltářní. Ale jakmile Ho kdo zavolá, nechá se milerád přinutit, aby vešel do našeho příbytku. A za to, že my jsme Ho pozvali do příbytku svého s živou vírou, pevnou nadějí a vroucí láskou, pozve také On nás do svého nebe. Zvěme Pána a Spasitele svého a učme druhé, aby Ho zvali s největší láskou. Hořet musí v nás srdce naše. Častá četba Písma svatého pomůže nám tento oheň rozněcovat. „Můj Ježíši, nedej a nedopusť, abych Tě volal jenom z nouze a nezbytnosti a nerad, ale abych Tě volal jako nejdůvěrnějšího přítele, jemuž jsem dal celé své srdce, — tenkrát, až se budu loučit s tímto světem. Vím jistě, že tehdy, když všichni a všecko mne opustí, Ty mne neopustíš. Posilni víru, naději a lásku mou!"

Co by bylo bývalo z apoštolů, kdyby Pán Ježíš nebyl vstal z mrtvých a kdyby se jim nebyl ukázal?

V Jerusalemě byli učedníci přivítáni jásotem: „Pán vstal skutečně a ukázal se Šimonovi.“ Jak vzrostla víra apoštolů, když slyšeli vypravování učedníků, jak právě při podání svatého přijímání Ho poznali. Učedníci ovšem neopomenuli vypravovati, jak si je na cestě připravil, jak hořelo v nich srdce, když jim vykládal proroctví a podobenství, která byla o Něm. Cítili všichni: „Pán Ježíš se blíží. Teď je řada na nás, na apoštolech. Jakási tajemná nejistota a bázeň naplňovala všechny. Proto svatý Marek užívá slov: „...ale neuvěřili ani jim.“ Nebyla to v pravém slova smyslu nevěra. Apoštolové, kteří Pána Ježíše ještě neviděli, nedovedli si přes všecko úsilí představit, jak je to všecko možné, jak vypadá, není to snad jenom Jeho duch? To byly jejich pochybnosti, kterých nemohl nikdo zaplašit jenom On sám svým příchodem mezi ně.

PÁN JEŽÍŠ UKAZUJE SE APOŠTOLŮM A TOMÁŠOVI.

V neděli večer — Myslili, že vidí ducha — Vizte ruce i nohy mé — Přijměte moc odpouštěti hříchy — Můžete hříchy také zadržeti — Tomáš scházel — A neuvěřil — Druhou neděli opět se jim Pán Ježíš ukázal — Tomáš uvěřil a vyznal svoji víru — Pán Ježíš chválí ty, kteří neviděli a přece uvěřili.

Jan 20, 19-23.

Když byl večer toho dne, neděle, a pro strach před Židy dveře byly zavřeny tam, kde byli učedníci shromážděni — co to mluvili — Luk. 24, 36. Ježíš stanul mezi nimi a řekl jim: „Pokoj vám! Já jsem to, nebojte se.“

Luk. 24, 37-43.

Ale oni zděšeni a přestrašeni jsouce domnívali se, že vidí ducha. I řekl jim: „Proč se děsíte a proč vstupují takové myšlenky na srdce vaše. Vizte ruce mé i nohy mé, že já to jsem; dotýkejte se mne, a vizte, neboť duch nemá těla a kostí, jak vidíte, že já mám.“

Jan 20, 20.

A pověděv to ukázal jim ruce i nohy i bok.

Luk. 24, 41-43.

Když pak oni pro radost ještě nevěřili a se divili, řekl jim: „Máte tu něco k jídlu?“

Podali mu kus pečené ryby a plást medu. On pojedl před nimi a vzav, co zbylo, dal jim. Jan 20, 20b, I zaradovali se učedníci, spatřivše Pána.

Jan 20, 21-29.

Tu jim řekl opět: „Pokoj vám; jako mě poslal Otec, i já posílám vás.“

To pověděv dechl na ně a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým je zadržíte, zadrženy jsou.“

Tomáš však, jeden ze dvanácti, který slove Blíženec, nebyl s nimi, když přišel Ježíš.

Tedy druzí učedníci mu řekli: „Viděli jsme Pána."

Ale on řekl jim: „Neuzřím-li v rukou jeho rány hřebův a nevpustím-li prst svůj na místo hřebův a nevložím-li ruku svou v jeho bok, neuvěřím."

Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj." Str. 685.

Po osmi dnech byli učedníci jeho opět uvnitř a Tomáš s nimi.

Tu přišel Ježíš zavřenými dveřmi a postaviv se mezi ně řekl: „Pokoj vám."

Potom dí Tomášovi: „Vlož prst svůj sem a viz ruce mé a vztáhni ruku svou a vpusť ji v bok můj; a nebudiž nevěřící, nýbrž věřící."

Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj."

Řekl mu Ježíš: „Že jsi mne uviděl, uvěřil jsi; blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili."

*

„Dokud neuvidím" je někdy velice nebezpečné.

Učedníci emausští se vrátili do Jerusalema a vyhledali apoštoly. Četli jsme, jak radostně byli přivítáni. Ale nebyli všichni

apoštolové stejně naladěni pro víru ve Zmrtvýchvstání Páně. Apoštol Tomáš byl mužem velice tvrdým pro víru. Nikdo z apoštolů nebyl lehkověrným. Ale Tomáš zvláště byl nepřístupný jakémukoliv svědectví, pokud se sám nepřesvědčil. Nevěřil ve Zmrtvýchvstání Páně. Ale ne ze zloby. Naopak srdce Tomášovo, které Pána Ježíše velice milovalo, toužilo po tom, aby byl živ, aby se ukázal Bohem. Povaha Tomášova nedovedla se spokojit s nějakým prostřednictvím, když se jednalo o důležitou věc. A tu se ovšem jednalo o jedinečnou věc na světě a v dějinách lidstva. Tomáš jaksi zastupoval všecky lidi toho druhu: přísné milovníky dokonalého důkazu. Jsou takoví lidé, je jich dosti, a obyčejně nemůžeme jim to ani míti za zlé. Mohli by si uspíšit poznání mnohé věci. Vždyť naše vědomosti nemohou se obejít bez víry. Žijeme přece z víry. Věříme rodičům, učitelům, spolehlivým poctivým lidem, obchodíkům, a bez této víry by náš život na zemi mezi lidmi byl nemožným. Lidé tvrdí na víru se namáhají, aby se o všem sami přesvědčili. Je to jakási zvláštnost jejich povahy. Oni sami jsou zvláštní lidé. Zato však, když se o něčem přesvědčí, jsou jako žulová skála. Nikdo s nimi nepohne. Dovedou umřít ochotně a rádi za to, co jako Boží pravdu poznali.

Pól víry a pól nevěry.

Mezi apoštoly měl převahu pól víry. Tomáš tvořil pól nevěry. Tlumil svými slovy radostnou náladu apoštolů: „Neuzřím-li v rukou jeho rány hřebův a nevpustím-li prst svůj na místo hřebův a nevložím-li ruku svou v jeho bok, neuvěřím." Tak mluvil celou neděli velikonoční. A poněvadž mezi apoštoly nedocházel souhlasu, ba naopak, když Petr přišel a řekl: „Viděl jsem Pána," apoštolové nachýlili se k víře. Tomášovi měli za zlé, že ani Petrovi nevěří. A tehdy Tomáš ze shromáždění apoštolů odešel. Snad měl ještě jiné příčiny, že brzy po příchodu Emausských učedníků odešel do Jerusalema. Bylo devět hodin večer ve velikonoční neděli. Deset apoštolů bylo přítomno a několik učedníků. Emausští právě vypravovali, jak se jim Kristus Pán ukázal, dveře byly dobře zavřeny ze strachu před Židy.

Tajemný příchod.

Kdyby v tuto chvíli byl někdo pozdě večer zaklepal na dveře, byli by se apoštolové ulekli. Jak teprve působilo na ně, když při zavřených dveřích stál Pán Ježíš najednou uprostřed nich. Oslavená Jeho podoba zářila a působila novým dojmem. Neslyšeli kroků, neslyšeli ani šelestu. Nevěděli, že oslavené Tělo může pronikati každou hmotou.

Jak je dobře ve světle víry.

První myšlenka apoštolů byla: Duch! Jako kdysi, když viděli Pána Ježíše jíti po vlnách. „Pokoj vám! Já jsem to, nebojte se!“ Tak zněl nejsrdečnější pozdrav zmrtvýchvstalého Spasitele. A přece se apoštolové báli a ustupovali před Pánem Ježíšem. „Proč se děsíte a proč vstupují takové myšlenky na srdce vaše? Vizte ruce i nohy mé, že já to jsem; dotýkejte se mne a vizte, neboť duch nemá těla a kostí, jak vidíte, že já mám.“ Apoštolové musili přistoupit jeden po druhém, a musili vložit prsty v rány na rukou a nohou, musili vpustit ruku do široké rány v boku. A nyní už nevěřili jenom pro radost. Báli se, aby to nebyl krásný sen, který pomine. „Máte tu něco k jídlu?“ Podali mu kus pečené ryby a plást medu. Pojedl před nimi a vzav, co zbylo, dal jim.

Apoštolové prošli nevěrou i pochybnostmi k pevné a stálé víře, za niž ochotně položili život.

Tolik trapných chvil prodělává víra apoštolů před našima očima. Tak těžko pronikala víra do srdcí apoštolů. Když už Krista Pána měli u sebe, a přece ještě nevěřili. A ještě pochybovali. A ještě pro radost nevěřili.

A teď si představme, — jak nevěra tvrdí, — že by Kristus Pán nebyl vstal z mrtvých. Který apoštol by byl zůstal apoštolem? Kým a jak by se byl kdo z apoštolů nechal přimět k tomu, aby hnul prstem, nebo nohou a třeba jenom jazykem pro Pána Ježíše Ukřižovaného? Byl by Petr šel do boje proti stomilionové pohanské říši římské? A druzí apoštolové? A byl by se objevil ještě nový apoštol Matěj a později Pavel a byl by se nechal Petr ukřižovat pro Krista Pána hlavou dolů? I ostatní apoštolové byli by umřeli smrtí mučednickou? — Vidíme, že nevěra ve Zmrtvýchvstání Páně a v Jeho Božství je nejenom největším hříchem, ale, pochází-li ze zloby, je také největším bláznovstvím.

Co dal Otec mně, dávám já vám.

„Pokoj vám! Jako mě poslal Otec, i já posílám vás.“ Apoštolové jsou shromážděni kolem Pána Ježíše. Už jsou zase Jeho tělem i duší. Poslední stín nevěry a nedůvěry zmizel. Pán Ježíš v tuto nesmírně památnou chvíli odevzdává apoštolům s novým zdůrazněním svůj trojí úřad: učitelský, kněžský a královský. Tento trojí úřad dostal od Boha Otce. Vykonával ho na světě po tři roky. Nyní svoje poslání skládá na apoštoly. Tutéž moc, kterou dostal od Otce jako člověk, dostanou i nástupci svatých apoštolů: biskupové a kněží. Budou každý podle své hodnosti pravoplatnými učiteli, kněžími a pastýři poslanými ku všem národům. Každý z nich a z jejich nástupců

až do konce světa bude zastupovat Ježíše Krista. Všecka moc učitelského úřadu jejich bude pocházet z osoby Ježíše Krista: „Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“ Luk. 10, 16. Jejich slovo bude mít cenu a váhu slova Ježíše Krista. Slovo Ježíše Krista bylo slovo Boží, také slovo biskupů a kněží v Církvi katolické je slovo Boží. Kdo pohrdne slovem Božím z úst kněze katolického, pohrdá Ježíšem Kristem. Jedině toto slovo Boží v Církvi katolické z úst zplnomocněných nástupců apoštolů bude přinášet spásu duším. „Učte je zachovávati všecko, co jsem vám přikázal. Mat. 28, 20. Kdo uvěří a pokřtěn bude, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen.“ Mar. 16, 16.

Katolický biskup, kněz je druhý Kristus. „Jako mě poslal Otec, i já posílám vás.“

Katolický kněz zastupuje viditelně Ježíše Krista. — Neviditelně přednáší Bohu Otci svoji Oběť Ježíš Kristus sám.

Lidstvo až do Ježíše Krista nemělo takových kněží, kteří by přenášeli pravé oběti hodné Boha. Oběti kněží israelských byly jen matné předobrazy pravé Oběti novozákonní. Ježíš Kristus je jediný Velekněz lidstva, kterého poslal Bůh Otec. Kněz znamená prostředník mezi Bohem a člověkem. Kněz jako takový vzdává Bohu nejdokonalejší úctu, poněvadž má k tomu nejdokonalejší prostředek: oběť. Ježíš Kristus byl od Boha Otce poslán na svět a stal se člověkem proto, aby nejdokonalejší Obětí svého Života a Smrti vzdal svému Otci nejvyšší čest. Vrchol této třiatřicetileté Oběti Ježíše Krista byla Jeho smrt na oltáři Kříže. A trvalé a věčné zachycení všech zásluh Života i Smrti Ježíše Krista se stalo v ustanovení Mše svaté při poslední večeři. Sloužením Mše sv. plní se proroctví proroka Malachiáše: „Na každém místě bude obětováno a podávána bude jménu mému Oběť čistá.“ Mal. 1, 11b — Žádná oběť na světě, jak ji konali Židé, nebo je konali a konají pohané, nemohla přinésti Bohu to, co Oběť čistá, kterou přinesl vtělený Syn Boží. Tato Oběť působí Bohu Otci nevýslovnou radost a vzdává Mu nekonečnou čest a slávu. Ježíš Kristus je tedy jediný pravý Velekněz.

„Jako mě poslal Otec, tak já posílám vás.“ Ježíš Kristus odevzdává těmito slovy apoštolům své Kněžství. Když apoštolové, biskupové a kněží budou sloužiti Mši svatou, bude Ježíš Kristus předkládat Bohu Otci svoje Tělo i svoji Krev, svoje všecky zásluhy z třiatřicetiletého života na zemi, svoje všecky modlitby. Kněžská moc bude nejvyšší mocí na této zemi i na nebi, neboť jest to moc nad Tělem a Krví Ježíše Krista. I tenkrát, bude-li kněz, který ji přináší nehodný a hříšný, bude se tato Oběť platně přinášet, neboť ji nekoná kněz, nýbrž sám Ježíš Kristus. Nehodný kněz ovšem dopouští se zločinu proti nejčistší Oběti Těla a Krve Páně.

Katolický biskup a kněz má Kristovu moc soudit, trestat a odpouštět.

Ježíš Kristus byl od Boha Otce poslán na svět jako Pastýř a Král. Až do konce světa má On jediný být světu Cestou, Pravdou a Životem. Jeho přikázání jsou nezrušitelná. Jeho přikázání jsou jako pastýřská hůl, která stále uvádí na pravou cestu k věčnému cíli. Skrze koho? Skrze apoštoly, a jejich nástupce v Církvi katolické: „Cokoliv rozvážete na zemi, bude rozvázáno i na nebi, cokoliv svážete na zemi, bude svázáno i na nebi." Kde jsou přikázání, tam musí být i tresty. Král je i soudcem. Ukládá tresty, ale také osvobozuje od trestů. Tuto moc budou mít apoštolové i biskupové a kněží v Církvi katolické. Jejich moc bude pramenit z nejvyšší královské a soudcovské moci ve svatém Petru a jeho nástupcích, papežích římských. Rozsudek jejich pronešený na zemi, bude platit i v nebi.

Beránek Boží snímá hříchy světa skrze svého služebníka-kněze.

Nejdůležitější částí pastýřského úřadu v Církvi Ježíše Krista bude soud vykonávaný nad hříšníky ve svátosti pokání, ve svaté zpovědi. A zde právě bude apoštol, biskup a kněz právoplatným a zplnomocněným soudcem ve jménu Ježíše Krista. Před katolického kněze musí přijít každé provinění vůči Božím přikázáním. Za každý hřích, za každou neposlušnost proti Božím přikázáním padá na hříšníka pouto a okovy viny a trestů Božích podle velikosti hříchu buď: časných trestů na zemi a v očistci anebo trestů věčných ve věčném zavržení. Tyto okovy vinny a trestů za těžké hříchy nemůže zlomit žádná moc na světě. Ani anděl, ani Panna Maria. Tyto viny a tresty může s duše sejmout jedině Ježíš Kristus ve svém zástupci katolickém biskupu a knězi. Toto plnomocenství vyslovil Zmrtvýchvstalý Spasitel, když dechl na apoštoly a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kterým je zadržíte, zadrženy jsou." Kde je soud, tam musí býti žalobce a žaloba. Moudrost a Milosrdenství Boží ustanovilo, že žalobcem musí si být hříšník sám, sám musí podat na sebe žalobu soudci: Ježíši Kristu, zastoupenému knězem, musí se vyznávat z hříchů.

Hořké — ano, ale tvrdé — ne!

Ale je to tvrdé: na sebe žalovat. „Uráží a zahanbují tě tvoje vlastní hříchy?" Pána Boha zarmoutily a urazily mnohem, mnohem více. — A pak, jak by mohl kněz konat soud, jak by věděl a vědět mohl, má-li hříchy zadržet nebo odpustit? Je nezbytně třeba požalovat upřímně na sebe. On musí slyšet, když řekneš: Hněval jsem se, — že jsi také odpustil, když řekneš: „Kradl jsem" — že jsi také škodu nahradil, když se

budeš vyznávat: „Ublížil jsem bližnímu na cti“ — že jsi také pomluvu odvolal. Kněz jako soudce ve jménu Ježíše Krista musí kontrolovat tvoji lítost, tvoje předsevzetí. Jako soudce milosrdný, který nechce smrti hříšníka, ale aby se napravil a živ byl, musí ti dát také radu a napomenutí, musí tě povzbudit a potěšit. A pak musí tu být viditelné znamení, podle něhož poznáš, že se vyplnilo svátostné přislíbení Páně: „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim...“ V tom okamžiku, kdy po vyznání hříchů, činí kněz nad tebou znamení svatého kříže, v tom okamžiku padají s tebe okovy hříchů a věčných trestů. A v tom okamžiku cítíš nesmírnou velikonoční radost. Tvá duše mocí Zmrtvýchvstalého Spasitele ožívá a vstává z hrobu hříchů k nevýslovně šťastnému životu dítka Božího.

„Pozdvihni se a vrz se do moře!“

Pan Ježíš řekl kdysi apoštolům: „Řeknete-li hoře; zdvihni se a vrz se do moře — stane se to.“ Jsou velké hory na této zemi. Ale není nic většího, než je těžký hřích. Hřích strmí k nebi jako vzdorná a pyšná hora pokrytá ledovci nelásky k Bohu. Kdo odstraní a může odstranit něco tak nestvůrně velikého, co stojí jako nepřekročitelná překážka mezi člověkem a Bohem? — Apoštol-kněz. — Řekne této hoře-hříchu a řekne celému horstvu takových hříchů: „Zvedni se, zvedněte se a vrhněte se do moře nicoty.“ A okamžitě se to stane. Hříchy zmizí tak, jakoby se nikdy nebyly staly. Jak lehká je duše, s které zmizela tak veliká tíž. Teď pociťuje pokoj, jehož svět dáti nemůže.

Dechnutí Boží.

K slovům evangelisty svatého Jana poznamenává svatý Cyril Alexandrinský: „Dechl na ně a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého....“ — Slovem Božím byl člověk stvořen a Bůh mu vdechl dech života...“ I. Mojž. 2, 7. .., a zvýšil život prvním lidem udělením Ducha svého. A nyní opět po pádu pozdvihlo Slovo Boží člověka ze smrti hříchu k novému životu. Abychom však věděli, že jeden a Týž nás na počátku stvořil a Duchem svatým poznamenal, tedy při obnově člověka dechnutím uděluje Ducha svatého, abychom jak jsme na počátku byli stvořeni, tak nyní byli obnoveni.“

Duch svatý od Otce skrze Syna.

Duch svatý vychází od Otce skrze Syna. To naznačil Pán Ježíš nyní, když svým dechnutím uděluje apoštolům moc Ducha svatého.

Všechna kněžská svěcení mají svůj původ v tomto dechnutí.

Jedním dechnutím udělil Ježíš Kristus moc odpouštěti hříchy všem apoštolům přítomným i nepřítomným, tehdejším i budou-

cím jejich nástupcům v Církvi katolické pod správou Petrovou. Tedy i nepřítomný Tomáš obdržel z dechnutí Ježíše Krista moc Ducha svatého odpouštěti hříchy. A z tohoto dechnutí obdrží moc i poslední katolický kněz, který bude na světě. Jako Eldad a Medad obdrželi ducha Mojžíšova, ačkoliv byli vzdáleni.

Nyní moc, aby mohli platně vykonávat, potom milost aby hodně a svatě vykonávali.

Apoštolové nyní dostali moc Ducha svatého odpouštěti hříchy. To je moc pastýřského úřadu. Ale nejenom to. Dostali moc platně vykonávat trojí úřad Ježíše Krista. Při Seslání Ducha svatého obdrželi milost a dary Ducha svatého každý pro svou osobu, aby moci jim dané dobře a hodně používali k spáse i ke své vlastní spáse.

Ve svátosti svěcení kněžstva se uděluje kandidátům kněžství moc vykonávat platně trojí úřad Ježíše Krista: učitelský, kněžský a pastýřský. Aby tyto úřady svatě vykonal, musí kněz a biskup stále vzývat Ducha svatého.

Milosti víry, která je od Boha musí přisvědčit vyznání víry, které je od člověka.

Svatý Tomáš žil v temnotách pochybností ještě celý týden. Po celou tu dobu bylo mu nesmírně smutno. V duši cítil prázdnotu, kterou vždycky působí nevěra nebo dobrovolné pochybnosti ve víře. Jenom Bůh může vyplniti tuto prázdnotu. A nepokojné je srdce člověka, dokud je Bůh nenaplní. A to se děje milostí víry, ale také skutkem víry. Milost víry předchází. Dává duši světlo a sílu, aby mohla uvěřit. Milost víry si vyprošujeme pokornou modlitbou. A pak ustanoví Pán Bůh okamžik, kdy se musíme připojit k milosti, s ní spolupůsobit a ústy i srdcem přisvědčit. Tak to učinil svatý Tomáš.

Místo soboty neděle.

Pro něho nastala radost velikonoční až na druhou neděli. Neděle už zůstává místo soboty dnem svátečním. Sobota už nemá pro Nový Zákon významu. Neděle však zůstane navždy památným dnem Zmrtvýchvstání Páně.

Pozdrav, který se nevztahuje na nevěřící.

„Pokoj vám“ opět pozdravil Spasitel apoštoly. Svatý Tomáš pocítil nesmírně bolestně, že jemu toto pozdravení ještě neplatí. Platilo apoštolům věřícím. Přišel okamžik milosti pro svatého Tomáše: „Vlož prst svůj sem a viz ruce mé a vztáhni ruku svou a vpusť ji v bok můj; a nebudiž nevěřící, nýbrž věřící.“

Konečně apoštol, jak má být.

Srdce svatého Tomáše více než ústa zvolalo: „Pán můj a Bůh můj." S těmito slovy vešel velikonoční pokoj a radost také do srdce Tomášova. Od té chvíle věřil a miloval svého Spasitele a ochotně za něj život položil jako mučedník v daleké Indii.

Nevěra říká: „Co nevidím, nevěřím!" Ježíš Kristus řekl....

Pro všecky zůstala na památku v Evangeliu slova Božského Spasitele: „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili." Víra v Ježíše Krista je zpečetěna Evangeliem a Církví Ježíše Krista tak, že není těžko uvěřit. Apoštolové položili životy za víru, že Ježíš Kristus je Bůh a Spasitel světa, který za nás umřel, ale také pro nás třetího dne vstal zmrtvých. Milost víry jsme obdrželi na křtu svatém. Tato milost nepřestává nás osvěcovati, že není jiného jména kromě jména Ježíš, v němž bychom mohli být spaseni. Je jenom na nás, abychom s milostí Boží svými skutky, svým vyznáváním víry spolupůsobili. Věřím v Tebe, můj Ježíši, a nikdy Tě nezapřu! Ty jsi můj Bůh a Pán! Posilni víru mou, aby vzrůstala, rozkvétala, a přinášela nejkrásnější ovoce!"

PÁN JEŽÍŠ ZJEVUJE SE APOŠTOLŮM U JEZERA GENEZARETSKÉHO. — POTVRZUJE PETRA ZA HLAVU CÍRKVE. ZJEVUJE SE NA HOŘE.

Sedm apoštolů šlo lovit ryby — Pán Ježíš volá na ně s břehu — Zahrnuli množství ryb — „Pán je to" — Petr pospíchá napřed — Ostatní s rybami za ním — sto třiapadesát ryb — Síť se nepřetrhala — Šimon Petr vytáhl síť s rybami na zem — Pokrm ranní — Tři otázky, trojevyznání lásky, trojnásobné potvrzení nejvyššího úřadu Petrova — Nejvyšší učitel, kněz a pastýř — Petře, umřeš smrtí mučednickou — Jan, miláček Páně. — Doslov k Evangeliu sv. Jana.

Jan 21, 1-25.

Potom zjevil se Ježíš opět učedníkům u jezera Tiberiadského. Zjevil se takto: Byli spolu Šimon Petr a Tomáš příjmím Blíženec a Natanael, který byl z Kány galilejské, a synové Zebedeovi a dva jiní z učedníků jeho.

Šimon Petr jim řekl: „Jdu lovit ryby." Řkou jemu: „Půjdeme s tebou i my."

I vyšli a vstoupili na loď, a té noci nechytili nic. Když pak bylo ráno, Ježíš stál na břehu, ale učedníci nepoznali, že to jest Ježíš.

Tedy řekl jim Ježíš: „Dítky, máte něco k jídlu?"

Odpověděli mu: „Ne."

On jim řekl: „Vrzte síť na pravou stranu lodi a naleznete něco." I vrhli; a již nemohli ji utáhnouti pro množství ryb.

Tu řekl Petrovi ten učedník, kterého miloval Ježíš: „Pán je to!"

Šimon Petr uslyšev, že to je Pán, přehodil si svrchní roucho, neboť nebyl oblečen, — a pustil se do moře.

Ostatní učedníci táhnouce síť s rybami připlavili se po lodi, neboť nebyli daleko od země, nýbrž jen asi dvě stě loket. Jak vystoupili na zem, spatřili žhavé uhlí a rybu na něm, i chléb.

Ježíš jim řekl: „Přineste z těch ryb, které jste ulovili nyní." Tedy Šimon Petr vstoupil na loď a vytáhl na zem síť plnou velikých ryb, stotřiapadesát. Ačkoliv bylo jich tak mnoho, síť se nepřetrhala.

Ježíš jim řekl: „Pojďte, posnídejte". — Nikdo z těch učedníků, kteří jedli, neodvážil se ho otázati: „Kdo jsi ty?" neboť věděli, že to jest Pán.

I přišel Ježíš a vzav chléb dával jim, taktéž i rybu. To již po třetí zjevil se Ježíš učedníkům svým, vstav z mrtvých.

Když posnídali, řekl Ježíš Šimonu Petrovi: „Šimone synu Janův, miluješ mě více nežli tito?"

Dí jemu: „Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji."

Řekl jemu: „Pasiž beránky mé."

Řekl mu po druhé: Šimone synu Janův, miluješ mě?"

Dí jemu: „Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji."

Řekl mu: „Pasiž beránky mé."

Řekl mu po třetí: „Šimone synu Janův, miluješ mě?"

Petr se zarmoutil, že mu řekl po třetí: „Miluješ mě?"

I řekl mu: „Pane, ty víš všecko, ty víš, že tě miluji."

Řekl mu Ježíš: „Pasiž ovce mé."

„Vpravdě, vpravdě pravím tobě: když jsi byl mladší, sám ses opasoval a chodils, kam jsi chtěl; když však zestárneš, vztáhneš ruce své a jiný tě opáše a povede kam nechceš."

To pověděl chtěje naznačiti, kterou smrtí oslaví Boha.

Pověděv to řekl: „Následuj mne."

Petr obrátiv se uzřel za sebou jíti toho učedníka, kterého Ježíš miloval, který při večeři i na prsou jeho spočíval a řekl: „Pane, kdo jest ten, který tě zradí?" Toho tedy Petr spatřiv řekl Ježíšovi: „Pane, co bude s tímto?"

Ježíš řekl jemu: „Chci-li, aby zůstal, dokud nepřijdu, co ti po tom? Ty mne následuj."

Proto se rozešla mezi bratry řeč: „Učedník ten neumře." Ale Ježíš neřekl mu: „Neumře", nýbrž: „Chci-li, aby zůstal, dokud nepřijdu, co ti po tom?"

To je ten učedník, který vydává svědectví o těchto věcech a napsal tyto věci; a víme, že pravdivé je svědectví jeho. Je však ještě mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš: kdyby

napsána byla každá zvlášť, myslím, že by ani celý svět neobsáhl těch knih, které by musily býti napsány.

Jedenáct učedníků pak odešlo do Galileje na horu, kam Ježíš jim byl uložil, a uzřevše ho, poklonili se mu; někteří však pochybovali.

Mat. 28, 16-20.

I přistoupil Ježíš a promluvil k nim řka: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy a učte všecky národy. Křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. A učte je zachovávati všecko, co jsem vám přikázal. A ejhle, já jsem s vámi po všecky dni až do konce světa."

*

Tenkrát a dnes.

Po druhé neděli velikonoční vrátili se apoštolové do svého domova, do Galileje. S jakými obavami a s jakou úzkostí se před nedávným časem ubírali z Galileje s Kristem Pánem do Jerusalema! Předpovědi Pána Ježíše i jejich tušení je nezklamala. Prožili strašlivou bouři, proti níž někdejší bouře na jezeře nebyla ničím. Jejich Mistr a Pán, nad Něhož neměli, stal se Obětí této bouře, kterou rozpoutalo peklo. Nejprudší blesky hněvu Božího a zloby lidské bily do Něho tak, že se zdál rozdrcen, ubit a na vždy mrtev. Ale nebyl. Jenom tři dny spal tvrdým spánkem smrti. Vlastní mocí probudil se třetího dne. Zaplašil stíny smrti tak lehce, jako zaplašil mraky bouře. V této bouři oni učedníci ani nemohli volat o pomoc. Neměli ke komu. Byli rozplašeni a rozptýleni jako ovce, jimž bili pastýře. Až Pán vstal ze spánku smrti. Vyhledal rozptýlené. Přesvědčil je, že je živ. Naplnil jejich duše radostnou vírou, kterouž žádná bouře nezlomí. Vítězoslavně se vrací do své domoviny v Galileji, jak jim Pán přikázal. „Ježíš Kristus je nepřemožitelný, je Bůh a Spasitel." Tuto zprávu nesou své domovině.

Marný lov a přece významný.

Radostně pozdravili svůj rodný kraj. Jejich oko se potěšilo pohledem na modrou hladinu jezera, které tolik milovali, kde prožili tolik krásných chvil s Pánem Ježíšem. Jezero volá a zve. Petr neodolá. „Jdu lovit ryby!" Jdou s ním. Vstupují na Petrovu rybářskou loď. Je jich všech sedm. Evangelista uvádí jména pěti apoštolů. Nejmenuje dva učedníky. Ale jezero jich zklamalo. Nedalo jim tentokrát ničeho. Celou noc se namáhali, ale ničeho nechytili. Nebudou mít ani k snídani. Rybáři na Petrově lodičce byli unaveni a sklíčeni.

Petr opět pospíchá za Pánem.

Ráno, asi dvě stě loket od břehu, zpozorovali rybáři, že někdo na ně na břehu čeká. Slyší volání: „Dítky máte něco k jídlu?" Odpověď je krátká: „Ne!" „Vrzte síť na pravou

stranu lodi a naleznete něco!" Poslechli a nemohli utáhnout sítě pro množství ryb. Dobře, že uposlechli lahodného a vlídného hlasu. „Pán je to." Petr nečekal, až loď přistane ku břehu. Přehodil přes sebe roucho a pustil se do moře. Na břehu už byl připravený oheň a připravovala se snídaně pro unavené a hladové rybáře. Petr ještě vytáhl za pomoci ostatních síť s ry-

Tu řekl Petrovi ten učedník, kterého miloval Ježíš: „Pán je to." Str. 693.

bami na břeh. Svatý Jan jako očitý svědek ví dobře, kolik jich napočítali. Sto padesát tři ryby a síť se nepřetrhala. „Přineste z ryb, které jste ulovili nyní!" „Pojďte, posnídejte!" To byly další rozkazy, které apoštolové a učedníci obdrželi. A Pán Ježíš vlastní rukou jim podával chléb i ryby.

Co to znamenalo.

Jak prostinká a při tom úchvatně významná to byla předehra, k tomu, co mělo následovat. Všecko, co Božský Spasitel za svého života konal, mělo vždycky význam hlubší, než člověk svým rozumem může vystihnout. Někdy Kristus Pán sám událost nebo podobenství vyložil. Někdy nechal následující událost objasnit událostí předcházející. Vzpomeňme na nasycení chleby

a na přislíbení Nejsvětější svátosti Oltářní. Tehdy i tentokrát šlo o naučení nesmírné důležitosti. Tenkrát měli apoštolové a později celé lidstvo pochopit Otcovskou péči Spasitele, který se postaral o pokrm nejenom pro tělo člověka, ale také o převzácný pokrm pro duši jeho. „Pracujte nikoliv o pokrm pomíjející, nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému, který vám dá Syn člověka; neboť toho potvrdil Otec, Bůh.. Já jsem Chléb živý, jenž jsem s nebe sestoupil... Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj." Jan 6, 27, 48, 55, 56. — To bylo tehdy.

Co toto znamená.

A nyní podobně Božský Spasitel chce ukázat svoji dobrotivou péči o lidstvo. Musí světu zanechat zřízení takové, které by nahradilo Jeho viditelnou přítomnost na zemi. Už položil základy Církve. Hned s počátku svého veřejného působení si vyvolil apoštoly. Každá společnost musí mít představeného. Božský Zakladatel Církve ustanovuje prvním představeným Petra u Cesaree Filipovy: „Ty jsi Petr, to jest Skála a na té Skále vzdělám Církev svou a brány pekelné ji nepřemohou. Tobě dám klíče Království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi." Mat. 16, 18—20 Ježíš Kristus i apoštolové vždycky dávají přednost a první místo Petrovi. Na Petrově lodi Pán Ježíš káže. Na Petrově lodi se děje zázračné zahrnutí ryb. Petrovi ze všech apoštolů ukazuje se Zmrtvýchvstalý Spasitel prvnímu.

Nastolení prvního papeže.

Než odejde z tohoto světa neopomene Pán Ježíš odevzdat slavnostním způsobem správu Církve Petrovi. Svatý Jan, sok svatého Petra v lásce a milování, vylíčil předehru intronisace a korunovace prvního papeže římského.

Jezero Genezaretské nebo Tiberiadské v tuto chvíli představuje nebe a věčnost. Noc naznačuje dobu před příchodem Krista Pána. Rybáři marně lovili. Marně se namáhali proroci Starého Zákona. Žádné rybičce nepomohli do sítě a na břeh šťastné věčnosti. Žádné duši nepomohli do nebe. Nastal úsvit jasného dne — Nového Zákona, Ježíš Kristus přišel. Na moře světa vypravil lodičku Petrovu — Církev opatřenou sítí Božského učení. Na pravou stranu, na stranu neomylné Pravdy Ducha svatého, nechal rozestřít sítě. A síť víry se naplnila mnohými rybami — malými i většími národy. Na břehu stojí Ten, jenž požehnal snaze apoštola Petra a jeho pomocníků. Připravuje v ohni své Lásky z práce a zásluh Petrových pokrm, nyní pomíjející, potom nepomíjející — pokrm věčné blaženosti. Na konci světa ukáže se kolik duší přivedla Petrova lodička — Církev a Petrova síť — svatá víra katolická na břeh šťastné věčnosti.

Třikrát zpečetěný slib.

Po takovém úvodu vykonal Pán Ježíš nastolení a korunovaci Petrovu. Kdo nastupuje úřad, musí skládat slib do rukou nadřízeného. Svatý Petr ustanovený Správce Církve složil svůj slib do rukou Božského Zakladatele Církve. A jak dojímavý a jak jedinečně krásný! Přejímá z rukou Spasitelových trojí nejvyšší úřad nejenom pro sebe, ale i pro všecky své nástupce.

Jako nejvyšší učitel.

Bude nejvyšším a neomylným učitelem celé Církve. Čím byl dříve: Šimonem, synem Janovým. Co povýšilo Petra ze syna rybářova na nejvyššího Učitele, jenž světu i ve svých nástupcích nepředloží nic než neomylnou Boží Pravdu? Milost a dobrota jeho Pána a Mistra. A co dá svému Mistru a Pánu za to? „Šimone, synu Janův, miluješ mne více než tito?“ A Šimon, syn Janův, nyní nastolený a korunovaný Učitel všech národů odpovídá: „Ovšem Pane, ty víš, že tě miluji.“ — Nic lepšího nemůže dát: než svrchovanou a naprostou lásku. Božský Spasitel přijímá jeho slib a slavné vyznání lásky: Pasiž beránky mé! To znamená: Pas duše mým svatým učením, nikdy nechť se nepřimísí k pokrmu mé Božské Pravdy jed bludu a lži! Dávám ti moc a dávám ti k tomu svou ustavičnou ochranu.

Nejvyšší kněz.

Po druhé se Pán a Spasitel táže Petra: „.. miluješ mne?“ Jedná se o druhou korunu: nejvyššího úřadu kněžského. A zase první slova Petrovi připomínají, kým byl dříve a čím se stává nyní. Byl synem rybáře a nyní bude knězem nejvyšším. Ne jak byli velekněží starozákonní, ale jak byl Ježíš Kristus. Jeho přesvaté Velekněžství je dáno Petrovi. Z něho a od něho budou kněžskou moc dostávat ostatní a další, aby ji předali zase budoucím. I za tento nejdrahocennější dar a milost Petr slibuje a přisahá: „Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Dobře Petře, můj nejvyšší kněži! Pasiž beránky mé mým Tělem a Mojí Krví až do skonání světa!“

Nejvyšší pastýř.

Po třetí se táže Pán Ježíš zase týmiž slovy: „Šimone, synu Janův miluješ mne?“ Petr se zarmoutil. Napadlo mu, že mu Pán Ježíš nedůvěřuje. Připomněl si své slibování při poslední večeři. Také tehdy prohlašoval před apoštoly svoji neochvějnou věrnost a pak třikrát zapřel svého Mistra a Pána. — Petr s upřímnou, srdečnou a pevnou vůlí nyní prohlašuje, že se něco takového už nikdy nestane. Ovšem tentokrát spoléhá více na milost Boží než na sebe. Nechce klamat Pána Ježíše, nechce klamat ani sebe. A proto se odvolává na vševědoucnost svého

Pána: „Pane, ty víš všecko, ty víš že tě miluji." To znamená: Kdybys Ty ve své vševědoucnosti poznal, že to není pravda, co říkám, ty bys mi to řekl. Ale Spasitel nepopřel, co svatý Petr vyznal. Přijal jeho trojnásobné vyznání největší lásky a odevzdal mu třetí korunu nejvyššího pastýřského úřadu v Církvi svoji: „Pasiž ovce mé." Pastýřský úřad se také jmenuje úřadem královským. Král je pastýřem svých poddaných. Čím je u oveček pastýř, má být u lidí král. Pastýř chrání ovce před vlky, vede ovečky, vyhledává zbloudilé, má hůl, a pokárá, když je třeba, ovečku neposlušnou. Král dává příkazy, soudí a trestá, ale také odvolává tresty, odpouští. To všecko bude vykonávat v Církvi Ježíše Krista svatý Petr. „Simone, synu Janů, ... cos byl dřív a co jsi nyní! Přijal jsi ode mne trojí nejvyšší a nejtěžší úřad. Není žádného jiného na tomto světě vznešenějšího, těžšího a zodpovědnějšího. Jenom moje milost a tvoje láska pomohou ti unést trojnásobnou korunu, proti níž koruny světských panovníků nejsou ničím."

Sluha všech.

Pásti ovečky znamená panovati nad nimi a vésti je. Ale ještě více „pásti" znamená ovečkám sloužiti. Kdo se o všecko stará, ten nejvíc slouží. Proto Petr a jeho nástupci — papežové — nebudou panovníky, kteří se nechávají o sebe starat svým poddaným, ale budou služebníky všech, budou sami o všecky pečovat, o jejich blaho časné i věčné. I apoštolové ostatní budou pastýři duší, budou sluhy svých oveček od Boha jim svěřených. Ale Petr a jeho nástupcové budou nejenom nad celým ovčincem, ale i nade všemi pastýři. Petr bude mít klíče od Ovčince Kristova, od Království Božího, od Církve. Kdo má klíče, ten je svrchovaným pánem. „Tobě dám klíče království nebeského." To přislíbil Kristus Pán Šimonovi u Cesaree, a nyní u jezera Genezaretského mu tyto tři klíče nejvyššího úřadu učitelského, kněžského a pastýřského slavně odevzdal. Je toho potřeba, neboť Zakladatel Církve už za krátkou dobu vstoupí na nebesa. Musí zanechat na zemi svého správce opatřeného veškerou mocí.

Která církev?

Od této slavné chvíle, kdykoliv se budou lidé tázat: „Kde je Království Kristovo, kde je Jeho Církev?", bude znít všem v odpověď: „Tam, kde je Petr." Zakladatelé falešných církví, falešní a nepraví pastýři, budou chtět vytrhnout z Evangelia stránky o Petrově prvenství v Církvi. Musí tak činit, poněvadž musí sebe ospravedlnit, když chtějí sebe posadit místo Petra. Rádi by tyto stránky vytrhli, rádi by je vymazali, rádi by je začernili nejčernějšími barvami, ale nemohou. Slovo Krista Pána se zrušit nedá. Vždyť On sám to řekl: „Vpravdě zajisté pravím vám: dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmě

nebo jediná čárka za zákona, až všecko se stane. Kdo by tedy zrušil jeden z příkazů těchto nejmenších a vyučil tak lidi, nejmenší bude v království nebeském; kdo by však je činil a učil, ten bude velikým v království nebeském.“ Mat. 5, 18—20.

V staroslavném věčném Římě.

Těla svatých apoštolů jsou pochována ve chrámech Církve katolické. Tělo svatého Petra odpočívá ve velechrámě jemu zasvěcenému v Římě. U hrobu svatého Petra sídlí jeho nástupce papež římský. Při slavných příležitostech trojnásobná koruna zdobí hlavu nástupce svatého Petra, protože je nejvyšším učitelem, nejvyšším knězem a nejvyšším pastýřem Církve jako byl Petr. Dějiny znají všecky papeže. Prozřetelnost Boží vyvolila za sídlo Petrovo nejslavnější město, město, které bylo na očích stále celému světu. Před očima celého světa nastupují a umírají papežové u hrobu svatého Petra. A běda jim, a běda Církvi, když se vzdálí od svatého Petra. Ježíš Kristus chce, aby od hrobu Jeho prvního apoštola bez ustání zářil maják Pravdy Boží. Za dobu devatenácti set let vystřídalo se 262 strážců hrobu svatého Petra a kormidelníků lodičky Petrovy.

Nemají základu, nemají hlavy.

Kromě Církve katolické je na světě více než 1000 sekt, které během staletí odpadli jako suché větve se stromu Církve. Dějiny ví o každé této bludné náboženské společnosti, kdy vznikla a kdo ji založil. Dějiny ví, že žádnou z nich nezaložil Ježíš Kristus a že žádná z nich nemá za hlavu nástupce svatého Petra. Evangelium ukazuje, že Ježíš Kristus založil jenom jednu Církev, protože pro ni měl jenom jedno svoje učení, jenom jednu nezměnitelnou Pravdu Boží.

Svatý Petr byl ukřižován na pahorku vatikánském v Římě 29. června r. 67. hlavou dolů.

Božský Spasitel dal svatému Petrovi svoji moc. Ale dal mu ještě víc. Slíbil mu také svoji smrt. Vztáhnutí rukou bylo označením smrti na kříži. Odsouzenci musili vztáhnout ruce po kříži a ty jim byly připoutány na kříž. Ukřižování bylo římským trestem. Do jisté míry jest slovy Krista Pána obsaženo v předpovědi i místo smrti Petrovy — Řím. Tak bude vyplněna touha svatého Petra, kterou vyslovil při poslední večeři: „Pane, proč nemohu nyní za tebou jíti? Život svůj dám za tebe.“

Svatý Augustin velice krásně praví: „Takového konce došel onen zapírač a milovník, který se opovážlivostí pozdvihl a zapřením padl, pláčem očištěný, vyznáním osvědčený, utrpením korunovaný, takového konce došel, až z dokonalé lásky za Toho

umřel, za něhož umříti se nabízel... Musil Kristus dříve umříti za Petra, a potom teprv Petr mohl umříti pro Krista."

„Pane, kam jdeš?" Jan 13, 36.

„Následuj mne!" Tak mělo být naznačeno, že svatý Petr bude ochotně následovati svého Pána ve všem i ve smrti na kříži. A Petr šel kus za Kristem Pánem. Ale všiml si, že za nimi jde ještě svatý Jan. Miláček Páně nemohl odolati, když viděl, že svatý Petr jde za Kristem Pánem, šel za Ním také.

Láska Petrova a láska Janova si nezáviděly.

Svatý Jan byl opravdu sokem svatému Petru v milování Pána Ježíše. Tím více vyniká zpráva, kterou svatý Jan Evangelista podává o potvrzení prvenství svatého Petra. Nezáviděl Petrovi jeho vysoké hodnosti. Ale když slyšel výzvu k následování, svatý Jan neodolal a šel také za Petrem za Kristem Pánem. A svatý Petr z lásky k svatému Janovi se otázal Pána Ježíše, co bude s ním. Odpověď zněla: „Chci-li aby zůstal, dokud nepřijdu, co ti potom." Smysl byl tajemný. Dnes mu rozumíme. „Až budu chtít, přijdu pro něho. Neumře jako ty. Umře způsobem jiným, až přijdu pro něho." Tehdy někteří učedníci si slova Pána Ježíše nesprávně vysvětlovali ve smyslu, že apoštol Jan neumře. Evangelista opravuje toto mínění.

Poznámka učedníků na konci Evangelia svatého Jana.

Svatý Jan Evangelista přečkal všecky apoštoly. Umřel ve věku 94 roků. Jediný z apoštolů neumřel smrtí mučednickou. Evangelium svatého Jana má svůj doslov, který napsal apoštol sám. Některý z prvních čtenářů vepsal slova: „a víme, že pravdivé jest svědectví jeho." Tato slova byla vyjádřením důvěry a vděčnosti celé Církve. Zůstala trvale v tomto doslovu.

Není tam všecko, co věříme.

Velmi důležitá jsou slova svatého Jana, že není všecko napsáno v knihách Evangelia z toho, co Pán Ježíš činil. „Kdyby mělo být napsáno všecko — míní apoštol — ani celý svět by neobsáhl těch knih, které by musily být napsány."

Bůh a svět.

Mohlo by se zdát, že slova Evangelistova jsou velikou nadsázkou. Ale .... Ježíš Kristus je Bůh. Všecky věci povstaly skrze něho. Celý svět je nicotou proti Bohu. Co už knih bylo napsáno o světě, a stále se píší knihy nové a nové. Tak už je jich opravdu plný svět. A stále je ještě co pozorovat, o čem psát, co vykládat. A je to nicotný svět. Když popisování nicot-

ného světa si vyžádalo tolik knih, což teprve by si vyžádalo vypsání veškeré neskonalé Moudrosti, která se jevila ve slovech a ve skutcích Syna Božího, Ježíše Krista. Těch by opravdu svět neobsáhl.

Ústní podání v Církvi katolické je částí Zjevení Božího.

Doslov svatého Jana také naznačuje, že nebylo napsáno v Evangeliích a vůbec v Písmě svatém Nového Zákona všecko, co Pán Ježíš učil a co my máme věřit. Apoštolové neměli od Pána Ježíše žádného příkazu, aby psali. Když přece psali Evangelia a když psali listy, nepovažovali tím předmět víry za vyčerpaný. Víra se šířila a udržovala hlavně kázáním, to jest ústním podáváním slova Božího. Apoštolové kázáním vštěpovali svaté pravdy do srdcí věřících. Kazatele, které si vyvolili, které světili na jáhny, kněze a biskupy, napřed dobře vyučili ve všech svatých pravdách, udělovali jim Ducha svatého a tak připravené je posílali učit. Apoštolové si byli vždy dobře vědomi, že svaté pravdy Bohem zjevené jsou drahocenným pokladem Církve svaté. Věděli a nikdy nezapomněli, že ani písmenko se nesmí změnit v Zákoně Ježíše Krista. Ovšem paměti se mnoho napomáhá napsáním. Na žádost prvních křesťanů apoštolové jako bezprostřední svědkové napsali, co nejvíc napsat stačili. Co napsali apoštolové a jejich žáci, svatý Marek a svatý Lukáš, nazývá Církev svatá Písmem svatým. Ostatní zjevené pravdy, které apoštolové kázali ale nenapsali, a které teprve později byly výroky církevních sněmů a papežů římských jako články víry prohlášeny, nazývá Církev „Tradicí", to jest Ústním podáním. Duch svatý je strážcem Písma svatého, Ústního podání i výkladu, který Církev katolická k obojímu dává. Ježíš Kristus to slíbil při poslední večeři: „Utěšitel Duch svatý, kteréhož Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, co jsem mluvil vám." Jan 14, 25.

Druhé zjevení Pána Ježíše v Galileji.

Po druhé ukázal se Pán Ježíš apoštolům a učedníkům v Galileji na hoře, kterou svatý Matouš nejmenuje. Svatý Pavel v listě ke Korintským označuje počet učedníků při tomto zjevení: „Podal jsem vám totiž mezi prvními věcmi to, co jsem také přijal, že Kristus umřel za hříchy naše podle Písem, a že byl pohřben a že vstal z mrtvých třetího dne podle Písem, a že se ukázal Petrovi a potom jedenácti. Potom se ukázal více než pěti stům bratrům najednou. — I. Kor. 15, 3—6.

Podle rozkazu Páně sešli se učedníci na určeném místě a tam očekávali příchod Krista Pána. Nejprve Ho spatřili jako v dálce. Padali na kolena. Někteří pochybovali, je-li to On. „I přistoupil Ježíš..." Přestali pochybovat ti, kteří doposud Zmrtvýchvstalého Spasitele neviděli. A celé shromáždění apoštolů a učedníků

nadšené vírou a láskou vyslechlo krátký, ale nesmírně důležitý rozkaz Pána Ježíše.

Zatím jich není mnoho.

Vítězný Vojevůdce řadí svoji znovuzřízenou armádu na výboj proti celému světu. Kdo chce podniknout tak veliký boj, musí mít moc. Pán Ježíš ujišťuje učedníky, že má takovou moc: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi." Jako Bůh má ovšem Syn Boží svrchovanou moc nade vším od věčnosti. Ale nyní dostává od Otce tuto moc i jako člověk. Jest tedy opravdu nejvyšším vůdcem a velitelem veškerého lidstva.

Kristus, křest, křesťané.

Nad světem rozvíjí se Kristův prapor svatého Kříže. Radostná zvěst o příchodu Království Božího půjde mezi národy. Jděte, učte a křtěte: ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého! Těmi slovy jest ustanoven Křest jako nejpotřebnější svátost. Křtem svatým budou se lidé a národové stávati poddanými Ježíše Krista. Budou zbaveni otroctví ďáblova, stanou se dítkami Božími a dědici nebe. Takovou nesmírnou moc bude mít platně vykonaný křest. Slovo křest je od jména Kristus.

Řádný křest a křest z nouze.

Aby byl platný, musí být vykonán tak, jak jej Kristus Pán ustanovil a jak jej Církev uděluje. Když kněz křtí, leje dítěti na hlavu vodu a říká: „Marie, já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého." Na hlavu dítěte leje kněz vodu ve znamení kříže. Kdyby dítě umíralo, než může být přineseno do kostela, může je každý pokřtít. Musí použít uvedených slov, slova musí zřetelně vyslovit. V nouzi může použít i nesvěcené vody. I nekatolík i pohan, i nevěřící může v nouzi platně pokřtít, ale musí obřad křtu svatého správně vykonat, a musí mít úmysl: Chci křtít po katolicku.

Spravedlivý křesťan je v Církvi pod nejvyšší ochranou.

Pro křesťana nestačí být pokřtěn. Pán Ježíš řekl, čeho je ještě třeba: „Učte je zachovávati všecko, co jsem vám přikázal." Nestačí být křesťanem podle jména. Pro všecky křesťany dobré vůle platí pak zaslíbení Pána Ježíše: „A já jsem s vámi po všecky dny až do konce světa."

Křest vtiskuje duši pokřtěného nezrušitelné znamení křesťana.

Spravedlivý Noe byl v arše pod ochranou Boží. Církev svatá je jako archa Spásy. Svátost křtu je branou do Církve.

Předobrazem křtu ve starém zákoně byla také obřízka přikázaná Hospodinem národu israelskému za doby Abrahamovy. Obřízka (zářez do těla) byla nezrušitelným znamením příslušnosti k vyvolenému národu. Svátost křtu je rovněž nezrušitelným znamením přináležitosti k Církvi Ježíše Krista. Obřízka byla věrným Israelitům zárukou, že jim Bůh vyplní svá přislíbení o Vykupiteli. Křest je jednak vyplněním toho, co slibovala obřízka. Křtem přivlastňují se každému pokřtěnému vykupitelské zásluhy Ježíše Krista. Křest však je také novou úmluvou a novým přislíbením. Křtěnec slibuje věrnost Božím přikázáním a Pán Bůh slibuje věčný život a věčnou blaženost.

Křest je pramenem milosti Boží, která pokřtěného provází životem.

Předobrazem svátosti křtu byl také přechod Israelitů Rudým mořem. Israelité přechodem skrze vodu Rudého moře ušli otrockému poddanství Faraonovu a jeho pomstě. Nastoupili cestu do země zaslíbené. Svátost křtu vytrhuje člověka z otrockého poddanství pekla a otevírá mu cestu do vlasti nebeské. Milost Boží je na této cestě každému pokřtěnému nejvydatnější pomocí.

Proste Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou!

„Učte všecky národy!" Komu to Božský Spasitel přikazuje? Nejenom apoštolům, ale celé svoji Církvi, která po apoštolech převezme jejich apoštolát v celém rozsahu. Nebude to hned. Přejdou věky, než se vyplní doslova rozkaz Ježíše Krista. Missie! Apoštolové začnou... Rozejdou se na všecky strany světa. Opustí svůj domov, svoji vlast, své majetky a půjdou k cizím neznámým lidem, mluvícím neznámým jazykem, aby je podmanili Kristu, aby je učinili šťastnými zde i na věčnosti. Budou pronásledováni, mučeni, zabíjeni ale nic nezahasí oheň jejich lásky ke Kristu a k duším. Budou také milováni, Církev nikdy na ně nezapomene a svět uzná kdysi jejich obětavou lásku. A nové a nové šiky rozohněné jejich příkladem budou nastupovat.

Ale bude třeba se stále modlit za kněze, aby se jimi stali, a aby zůstali hodnými a aby byli horlivými dělníky na Boží Vinici. Čím větší dar a čím větší milost, tím více je třeba o ně prosit. Kněžství je nejvzácnějším darem od Boha. Všecky milosti s nebe dostává lidstvo skrze kněze.

Kolik kněží si lidstvo vyprosí, tolik jich bude mít. Po prvním pátku v měsíci je tak zvaná kněžská sobota, určená k vroucím modlitbám za kněze. Tentýž účel mají i kvatembrové středy, pátky a soboty.

SPASITEL SE NAPOSLED ZJEVUJE APOŠTOLŮM. ČTYŘICATÉHO DNE PO SVÉM ZMRTVÝCHVSTÁNÍ VSTUPUJE NA NEBESA.

Když jedenáct apoštolů bylo pohromadě — Pán Ježíš jim připomíná jejich nevěru — Vykládá jim smysl starozákonních proroků a předobrazů — Neodejdete z Jerusalema, až po Seslání Ducha svatého — Otázka apoštolů — Nepřísluší vám znáti — Jdouce do veškerého světa — Kdo uvěří — Dar zázraků — Na hoře Olivové — Poslední požehnání — Pán Ježíš posadil se na pravici Boha Otce — Apoštolové se vrátili do Jerusalema.

Mar. 16, 14.

Konečně ukázal se jedenácti, když byli za stolem, a vytýkal jim nevěru jejich a tvrdost srdce, že nevěřili těm, kteří ho viděli z mrtvých vstalého.

Luk. 24, 44-49.

I řekl k nim: „To jsou slova, která jsem mluvil k vám, dokud jsem byl ještě s vámi, že se totiž musí splniti všecko, co psáno jest o mně v zákoně Mojžíšově a prorocích i žalmech." Potom vyložil jim smysl, aby rozuměli Písmům, a řekl jim: „Tak jest psáno a tak bylo třeba, aby Mesiáš trpěl a třetího dne vstal z mrtvých, a aby hlásáno bylo pokání a odpuštění hříchů pro jméno jeho mezi všemi národy, počnouc od Jerusalema. Vy jste svědky těch věcí. A já pošlu na vás toho, jehož Otec můj slíbil, vy však zůstaňte v městě, dokud nebudete opatřeni mocí s výsosti."

SK. AP. 1, 4-8.

A když s nimi jedl, poručil jim, aby neodcházeli z Jerusalema, nýbrž aby očekávali zaslíbení Otcovo, které pravil „slyšeli jste z úst mých; neboť Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým po nemnohých dnech." I tázali se ho ti, kteří se shromáždili: „Pane, v tomto-li čase obnovíš království pro Israelity?" Ale on řekl jim: „Nepřísluší vám znáti časy neb chvíle, které Otec ustanovil mocí sobě vlastní, avšak obdržíte sílu, když na vás sestoupí Duch svatý, a budete mi svědky v Jerusalemě a po všem Judsku i Samařsku, ano až do končin země."

Mar. 16, 15-18.

Řekl jim: „Jdouce do veškerého světa, hlásejte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo však neuvěří, bude zavržen. Těch pak, kteří uvěří, budou následovati tyto zázraky: Ve jménu mém budou zlé duchy vymítati, novými jazyky mluviti, hady bráti, a jestliže by co jedovatého pili, neuškodí jim; na nemocné budou ruce vzkládati, a ti se uzdraví."

Luk. 24, 50.

Poté vyvedl je ven k Betanii, pozdvihl rukou svých a požehnal jim. Když jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se do nebe — oblak vzal jej s očí jejich. Sk. I., 9., a usedl po pravici Boží. Mar. 16, 19 b.

SK. AP. 1, 10-11

A jak hleděli upřeně do nebe, když se tam ubíral, hle, dva muži stáli u nich v rouše bílém a řekli: „Muži galilejští, proč sto-

jíte a hledíte do nebe? Ten Ježíš, který vzat jest od vás do nebe, přijde tak, jak jste ho viděli do nebe jíti."

Luk. 24, 53.

Oni poklonivše se vrátili se do Jerusalema s radostí velikou, a byli stále v chrámě chválíce a velebíce Boha.

*

Až uzří vrchol slávy.

Po z mrtvýchvstání Páně uplynulo čtyřicet dní. Pán Ježíš připravoval apoštoly a učedníky na své Nanebevstoupení po celou tuto dobu. Evangelisté nezaznamenali všecko, co jim při jednotlivých zjeveních řekl. Připomenul jim, co už dříve je učil. Nyní apoštolové viděli všecky ty Božské pravdy v novém světle. Slova Božského Spasitele pronikala nyní až na dno jejich srdcí.

Přiblížila se chvíle, kdy se mělo vyplnit, co řekl Nikodemovi: „...nikdo nevstoupil na nebe, leč jen ten, jenž s nebe sestoupil, totiž Syn člověka, který jest v nebi." Jan 3, 13. Božství Ježíše Krista mělo zazářit apoštolům a učedníkům tak, že už se nebudou pohoršovat nad žádným tajemstvím, nad žádným divem a zázrakem. Když se pohoršovali nad přislíbením Nejsvětější Svátosti Oltářní, tehdy jim předpověděl své budoucí Nanebevstoupení. Řekl jim: „To vás pohoršuje? Co tedy, až uzříte Syna člověka, jak vstupuje tam kde byl dříve?" Jan 6, 63. Při svém loučení ve večeřadle v různých obměnách opakoval Božský Spasitel slova: „Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otci." Jan 16, 28. Po Zmrtvýchvstání slyšela Maria Magdalena z úst milovaného Pána Ježíše slova: „Ještě jsem nevstoupil k Otci svému; ale jdi k bratrům mým a pověz jim: Vstupuji k Otci svému a k Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu." Jan 20, 17.

Líc tajemství Kříže.

Nanebevstoupení mělo být korunou života Božského Spasitele na této zemi. Měl se ukázat líc svatého Kříže: „Až Syn člověka bude povýšen, všecko potáhne k Sobě." Člověčenství Kristovo mělo dostat podle zásluh odměnu: za nevýslovné utrpení — nevýslovnou radost a slávu, za ponížení do prachu a bláta země povýšení nade všecko tvorstvo, za všecko potupení — klanění všech andělů a svatých. Místo kříže bude Jemu dán od Boha Otce trůn věčné slávy, místo trnové koruny — Koruna nekonečné Lásky Otcovy, místo třtiny — žezlo věčného Království.

Opět, ale už naposled.

Svatý Marek, svatý Lukáš se doplňují v líčení toho, co se stalo v den Nanebevstoupení Páně. Apoštolové odebrali se na

rozkaz Krista Pána z Galileje do Jerusalema. Shromáždili se ve večeřadle na Sionu. Když zasedli ke stolu, přišel k ním Pán Ježíš. A z obyčejného stolování stala se hostina na rozloučenou. Svatý Marek zmiňuje se jenom o jedenácti, ale ne snad proto, že by tam byli jen apoštolové, nýbrž proto, že slova Krista Pána obracela se především k apoštolům.

Chraňte se toho nejhoršího.

Znova připomněl Božský Spasitel to, proti čemu bojoval po celý svůj pozemský život: nevěru. I když nevěra apoštolů a učedníků neplynula ze zlé vůle, přece se dotýkala tvrdě Srdce Pána Ježíše. Podal přece apoštolům tolik důkazů své Božské Pravdomluvnosti, že každý stín nedůvěry a pochybností byl urážkou Jeho Lásky. Ale už se stalo. Z chyb mělo apoštolům vzejít tím důraznější naučení: jenom v pevné a stálé víře v Božství Ježíše Krista je spása. Celý svět slyší z Evangelia slova Ježíše Krista: „vytýkal jim nevěru jejich a tvrdost srdce." Apoštolové si vzali naučení toto k srdci a celý svůj další život oslavovali živou a stálou vírou svého nejmilejšího Pána, který proto přišel na svět „aby svědectví vydal Pravdě", a jenž zasluhuje největší víry, důvěry a lásky.

Smysl Písma svatého Starého Zákona.

S velikým důrazem poukázal Pán Ježíš na Zákon Mojžíšův, na proroky a žalmy. Všecky knihy Písma svatého Starého Zákona měly jediný smysl: předpovídat příchod Vykupitele a připravovat na něj. Všecka četná proroctví se vyplnila.

Ze 150 žalmů každý takřka měl něco Messiánského v sobě. Buď byl prosbou o vysvobození z jařma nepřítele a pak obsahoval v sobě především touhu po osvobození od úhlavního nepřítele lidstva: od ďábla. Nebo byl žalm kající. Obsahoval vyjádření pokory a lítosti nad slabostí a bídou člověka. Někdy žalm líčil budoucí utrpení Spasitelovo. Jindy zase stavěl před oči Jeho Božství, a Jeho Oslavení.

Kristus a Církev v žalmu.

Příkladem takového žalmu, který líčil v překrásných obrazech Slávu Vykupitelovu a Jeho spojení s Církví, jest žalm 44: Prorok mluví: „Srdce mi kypí vzácnými city, — píseň svoji věnuji Králi — jazyk můj rychlopiscovým pérem jest."

Zachycuje podobu Vykupitele.

„Krásný jsi podobou nad syny lidské, — rozlit je půvab po rtech tvojich, — proto ti požehnal Bůh na věky."

Ten, který přišel s nebe rozdávat duším nadpřirozenou krásu, byl Krása sama. Tělo i duše Ježíše Krista byly vzorem veške-

ré krásy. Apoštolové patřící s údivem na oslaveného Pána Ježíše mohli se o tom přesvědčit.

Přišel na svět, aby si jej opanoval.

„Opaš mečem svá bedra, reku, — ve své kráse a velebě vyjeď, — úspěšně táhni v před a panuj, — pro pravdu, pro právo utlačované; — neb Tě Tvá pravice úžasně povede."

Moc Vykupitelova bude v Jeho meči, v Kříži. V kráse a velebě své Božské Lásky bude si vydobývat svět a bude ho získávat Pravdě a Spravedlnosti.

Střely a šípy milosti Ducha svatého budou zasahovat.

„Přeostré jsou střely tvoje, — národové podlehnou ti, — do srdcí králových nepřátel vniknou."

Ze srdce Vykupitelova jako z mocného ohniska budou vycházet paprsky Lásky a Milosti do srdcí lidských a budou zapalovat k vzájemné lásce i ta, která napřed byla Jemu nepřátelská.

Trůn a Koruna jsou připraveny.

„Trůn tvůj, Bože, je na věky věkův, — žezlem práva je žezlo Tvé vlády. — Miluješ právo a odpor máš k neřesti; — proto Tě pomazal Hospodin, Bůh Tvůj, — olejem radosti víc než tvé druhy."

Nejkrásnější Trůn nebe i země jest připraven Vykupiteli. On bude svrchovaným Strážcem všeho práva a Soudcem všeho bezpráví. Božská Svatost Vykupitelova z lásky k Božímu Právu a z odporu k hříchu neváhala podstoupit největší Oběť: Vtělení, pozemského Života, Smrti na kříži. Bůh Otec sám Syna svého bude korunovat, až vstoupí na nebesa po vykonaném díle.

Palác nebes očekává svého Krále s Jeho Snoubenkou.

„Šat tvůj pln myrhy jest, aloe, kasie; — z paláce slonových kostí tě veselí — dcery králů ve tvé slávě. — Po pravici stojí ti Královna — oděná v zlatohlav kolkolem zpestřený."

Vůně nekonečných zásluh naplňuje Člověčenství oslaveného Spasitele. Nebe jako věčný příbytek a palác nejvyššího Krále je vyzdoben. Vykoupené duše Ho budou provázet a s nevýslovnou radostí vítat.

Královská Nevěsta — Církev ukáže se po boku svého Božského Ženicha v nádherném svatebním šatu ozdobeném zlatem Jeho zásluh.

Bůh Otec napomíná Církev, aby ochotně a ráda vyměnila domov pozemský za nebeský.

„Slyš, dcero, viz a nakloň ucho. — Zapomeň na svůj národ a domov, — aby Král zatoužil po tvé kráse; — neboť Pán a Bůh tvůj On jest. — jemu dlužno klaněti se. —

Ženich je s nebe, Nevěsta je ze země. Země byla domovem Církve. Ale opustí zemi, a vejde do domu svého Ženicha, do nebe. Tam bude požívati věčné lásky svého Božského Krále, tam bude se Mu věčně klaněti.

Církev přivede svému Ženichovi nesčíslné duše.

„Tyrští dary si budou tě předcházet, — všichni velmožové světa. — Všecka krása je králova dcera vnitř, — ve zlatém třepení, v pestrém rouchu. — Vedou ke králi za ní panny, — její družky mu přivádějí. — Přivádějí je s plesem a jásotem, — vedou je do paláce Králova."

Církev ozdobená od svého Božského Ženicha je krásná a je mocná. Všeho dosáhne u svého Ženicha. Jenom skrze Církev budou účastni blaha nebeského Království — i velmožové tohoto světa. Všecka krása Církve je uvnitř. Církev je chrámem Ducha svatého. Krása chrámu je uvnitř. Není na ni poskvrny, ani vrásky. Nové a nové duše ospravedlněné a krásné přivádí Církev svému Božskému Ženichovi.

Apoštolové, synové Církve, po boku starozákonních patriarchů.

„Za otce se ti synové zrodí; — vládci je učiníš po vší zemi. — Jméno tvoje v paměti bude, — od pokolení do pokolení; — i budou národové Tě slavit — po všecky časy, na věky věkův!"

Apoštolové jsou prvními syny Církve. Budou kdysi soudit s Kristem Pánem svět. Učiní svojí apoštolskou činností Církev, svoji Matku slavnou po všecky věky u všech národů.

Apoštolové jsou svědky, že se proroctví vyplnila.

Nevíme, která místa ze Starého Zákona Božský Spasitel připomněl apoštolům. Ale ze svatého Evangelia vyciťujme, že výklad starozákonních proroctví nade všecko ostatní upevnil víru apoštolů. Teď jasně pochopili, že Vykupitel musil trpět, že byl od proroků předpověděn jako Trpitel, že musil i umřít jako nevinná Oběť za lidstvo, ale že tím neutrpěl újmu na své královské Moci a Slávě, naopak získal i lidem milost, aby měli podíl a účast na Jeho Královské Slávě a radosti. A apoštolové to budou, kteří budou hlásat pokání a odpuštění hříchů mezi všemi národy počnouc od Jerusalema. Budou svědky všech těch věcí, které proroci předpověděli a které se nyní do poslední písmenky vyplnily na Ježíši Kristu. Ukázali se sla-

bými. Ale dostane se jim síly. Na pozadí jejich lidské slabosti tím více vynikne dar síly Ducha svatého, od Otce slíbeného. Nezačnou svůj apoštolský úkol, pokud Duch svatý na ně nesestoupí.

Město Ducha svatého.

Duch svatý bude apoštolům seslán v Jerusalemě, v městě krále Davida, v městě, které Spasitel posvětil svojí smrtí i ustanovením nekrvavé oběti Mše svaté. Už samo jméno města bylo předpovědí, že tu bude zřízena Církev, království řízené Duchem svatým. Jerusalem znamená česky „město pokoje". Pravý vnitřní pokoj dává Duch svatý. Takže v prorockém smyslu bylo město Jerusalem „městem Ducha svatého."

Proroci o Duchu svatém.

Duch svatý byl přislíben Bohem Otcem už od proroků. Prorok Isajáš v druhé kapitole svého proroctví píše: „V posledních dnech zpevněna bude hora domu Hospodinova; bude nejvyšším vrcholem horstev, vyvýšena nad pahorky. Proudit bude k ní každý národ, hrnout se mnoho kmenů, a řeknou: „Pojďte a vystupme na horu Páně, do domu Boha Jakobova! Ať nás naučí svým cestám, a choditi budeme po jeho stezkách!" — Vyjdeť se Siona nauka, a slovo Páně z Jerusalema." Is. 2, 2—3.

Na jiném místě u proroka Isajáše praví Hospodin: „Neboj se, můj služebníče, Jakobe, Miláčku, kterého jsem si vyvolil! Vylejiť vody na žíznivou, potoky na vyprahlou zemi. — Vyleji Ducha svého na tvoje potomstvo, a své požehnání na tvůj kmen;..." Is. 44, 3.

U proroka Ezechiele slibuje Hospodin: „A dám vám srdce nové, a Ducha nového vložím do vás; odejmu srdce kamené z těla vašeho, a dám vám srdce z masa. — Ducha svého vložím do vás, a učiním abyste v příkazech mých chodili, ustanovení mých dbali..." Is. 36, 26—27.

Duch svatý vylije na vás svoji milost.

„Vy však budete pokřtěni Duchem svatým po nemnohých dnech." Tím nemyslí Pán Ježíš, že apoštolové budou teprve pokřtěni, poněvadž pokřtěni už byli na počátku Jeho veřejné činnosti. Slova ta znamenají, že se na apoštoly vyleje neviditelná milost Ducha svatého, jako se viditelně kdysi vylévala voda při křtu Janově.

To je tajemství Otcovo.

Když apoštolové viděli Pána Ježíše v Jeho nesmrtelné slávě, znova zatoužili zvědět, zdali a kdy zřídí své pozemské panství. „Nepřísluší vám znáti časy neb chvíle, které Otec ustanovil

mocí sobě vlastní..." Zrovna tak i dnes mnohý křesťan by rád věděl, kdy konečně Církev Kristova zbaví se všech nepřátel, kdy bude rozšířená po celém světě. „Nepřísluší nám znáti časy neb chvíle..." „Avšak obdržíte sílu, když na vás sestoupí Duch svatý, a budete mi svědky v Jerusalemě a po všem Judsku i Samařsku, ano až do končin země."

Ať jíte nebo pijete...

To všecko mluvil Božský Spasitel k apoštolům, když s nimi jedl čtyřicátého dne po svém Zmrtvýchvstání. Jak nezapomenutelná byla ta všecka stolování s Kristem Pánem. Můžeme také stolovat s Ním. Můžeme Ho pozvat ku stolu. A On rád přijde. Tam, kde se před jídlem a po jídle celá rodina modlí, tam Kristus Pán s nimi stoluje, poněvadž i tu plní, co slíbil: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam já jsem uprostřed nich."

Svaté Hodování.

Ale nejenom milostí, i svojí Osobou, je Spasitel s námi a vstupuje k nám při svatém přijímání. Naučme se nade všecko si vážit této jedinečné Hostiny, které nám mohou právem i andělé závidět. Máme všecko, co měli apoštolové. Při svatém přijímání mluví k nám Pán Ježíš. Naučme se poslouchat Jeho hlasu. Někdy kratinké slovíčko. Někdy obsáhlé naučení. Někdy mlčenlivé pokárání. Někdy povzbuzení k odvaze. Někdy vybídnutí k modlitbě a prosbě.

Apoštolové neznají překážky.

A znova zaznívá z úst Božského Spasitele misijní rozkaz. Už po kolikáté: „Jdouce do veškerého světa..." Přes hory, s jejich příkrými vrchy a závratnými propastmi. Přes Alpy, Pyreneje, Andy, Himalaje! Jděte přes jezera a moře! Za Atlantický i Indický Oceán! Za moře Severní i Jižní! Jděte přes pouště, přes Saharu i Tibetskou poušť! Přes močály i pralesy! Vpřed! Nic nesmí zastavit kroky vaše a vašich nástupců!

„Hlásejte Evangelium všemu stvoření!" Tomu stvoření, které je obdařeno od Boha největším darem: rozumem! Je tolik tisíc různých řečí a jazyků! Jazyky a řeči, národnosti rozdělují lidstvo. Jedna Boží Pravda, jedna Církev je zase spojí. Byli nepřáteli mezi sebou. A budou jednou rodinou. Přemnozí uslyší o Ježíši Kristu, uvěří v Něho a přijmou Jeho přikázání: „Nové přikázání dávám vám, abyste se milovali vespolek, jako já jsem miloval vás." Budou pokřtěni ve jménu Boha Otce, i Syna i Ducha svatého. Vírou, nadějí a láskou budou spojeni s Nejsvětější Trojicí. Kdyby nebyli, zahynuli by navěky.

Dána jest mi všecka moc. Jdouce učte!

Moc Boží se bude ukazovat zázraky. Zlý duch bude prchat před Jménem Ježíše Krista. Duch svatý naučí apoštoly mluviti různými jazyky. Nebezpečí jim neublíží. Budou uzdravovat nemocné, jako Pán Ježíš uzdravoval. Svět celý uslyší slovo Boží a uvidí divy a zázraky. Od prvního zázraku apoštola Petra

Když jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se do nebe... — Str. 704.

na chromém u chrámu až do zázraků vykonaných modlitbou Terezie Neumanovy v Konersreuthu, kolik už se jich stalo, kdo je spočítá! Kolik jich jenom čteme v životech svatých! A to nejsou daleko všecky! Kolik zázraků vykonal mocí své modlitby svatý Jan Bosko za svého života! Kolik jich koná takřka denně svojí přímluvou v nebi! Evangelium se šířilo a šíří mocí slova Božího a sílou zázraků. Jediná Církev Katolická má zázraky, protože Ona jediná má slovo Boží.

Řekl Bůh. A stalo se.

Mezi zázrakem a slovem Božím je nejužší vztah. Zázraky působí jedině slovo Boží. Zázraky se dějí na rozkaz slova Božího. Slovo Boží, je to slovo, které napřed promluvil Bůh a které po-

tom dal lidem: Církvi a apoštolům. Slovo Boží působí zázraky viditelné i neviditelné, v zevnějším viditelném světě, i v tajemném neviditelném světě duše lidské. Zázrak znamená změnu a sice změnu neobyčejnou, takovou změnu, které nelze dosáhnout přirozenými prostředky. Zázrak se děje v okamžiku, kdy slovo Boží dalo rozkaz.

Proměny pod účinkem slova Božího.

Čím větší změna se děje, tím je zázrak větší. Svatý Petr po Seslání Ducha svatého řekl chromému u chrámu: „..Zlata a stříbra nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a choď!" Chromý vyskočiv postavil se a chodil. Vešel s nimi do chrámu, chodě, poskakuje a chvále Boha. Sk. 3, 4. Tento člověk byl chromý od narození. Změna, která se s ním stala uzdravením, byla veliká. Žádným přirozeným prostředkem nebylo by možno takové změny docílit. Noha chromá od narození nedala se ničím uzdravit. A přece byla uzdravena slovem svatého Petra. Ale nebylo to slovo Petrovo, bylo to slovo Boží všemohoucnosti. Svatý Petr po tomto zázraku kázal o Ježíši Kristu. Mnozí uvěřili v Ježíše Krista pro slovo Petrovo a dali se pokřtít. A to bylo další vítězství slova Božího, které způsobilo změny v duších. Z nevěřících učinilo věřící. I při křtu svatém působila slova: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého." A tato slova způsobila změnu nejpodivuhodnější. Proměnila hříšníky v dítky Boží. A tak den ze dne slovo Boží z úst apoštolů působilo nové a nové zázraky na nemocných tělech i na nemocných duších. Nepoměrně větší a vzácnější byly zázraky, které se dály v duších.

Ve svátostech se děje víc než při stvoření světa.

Nejmocněji působilo všemohoucí slovo Boží při udělování svátostí. Působilo tak mocně jako slovo Boží při stvoření světa. V duších pohroužených v nepronikuutelnou temnotu nevědomosti a hříchu rozžehalo se světlo Ducha svatého, duše vyprahlé žízní a hladem zavlažovaly prameny milosti Ducha svatého a nasycoval Chléb s nebe. Tam kde nebylo nadpřirozeného Života v duších, probouzel se a rozkvétal nový Život.

Místo Nanebevstoupení Páně.

Z večeřadla na Sionu vyvedl Kristus Pán apoštoly na horu Olivovou směrem k Bethanii. Tak píše svatý Lukáš ve svém Evangeliu a ve Skutcích apoštolských.

V tajemné způsobě zůstane Kristus na oltáři.

Pozdvihl rukou svých a požehnal jim. „Jdu k Otci." Jako když kněz na konci Oběti Mše svaté se obrací k věřícím a žehná

je, tak žehnal Božský Spasitel apoštolům, své Matce, učedníkům. Oběť Jeho Života na zemi byla dokonána. Miloval své a miloval je až do konce. Nyní přestane Jeho viditelná přítomnost na zemi. Ale nepřestane být neviditelně přítomen mezi svými věřícími. „Já jsem s vámi po všecky dny až do skonání světa." Tajemné způsoby jej přijmou a ukryjí očím, ale ne srdcím. Milující srdce se neodloučí od svého Boha a Spasitele nikdy. Svatostánky katolických chrámů dostanou svého zajatce Lásky. Hrob nedovedl udržet svého zajatce ani tři dny. Svatostánky Ho udrží po celá tisíciletí, až zase oblaka zjeví Jeho Podobu.

Poslední pohledy.

„Odloučil se od nich, vznášel se do nebe, oblak vzal Jej s očí jejich." Pán Ježíš stál naposled před apoštoly, před učedníky naposled před svou Matkou. Stál naposled viditelně před těmi, které měl tolik rád. „Jako mě miloval Otec, tak já jsem miloval vás." Naposled stál viditelně před těmi, kteří měli nyní nastoupit po Něm Jeho křížovou cestu. Pán Ježíš měl vejít do nevýslovného Světla věčné slávy, apoštolové měli vejít do temnot pronásledování, nenávisti a zloby. Proto se za ně tak vroucně modlil při poslední večeři k Bohu Otci: „Otče svatý, zachovej je ve jménu svém... Neprosím, abys je vzal ze světa, nýbrž abys je ochránil zlého. Ze světa nejsou, jako ani já nejsem ze světa. Posvěť je vpravdě; slovo tvé jest pravda. Jako jsi ty mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět. A já posvěcuji sebe sama za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě."

Při všem bude scházet Jeho viditelná přítomnost.

Milující Srdce Pána Ježíše cítilo nepoměrně více vážnost okamžiku než cítila srdce apoštolů. Jako dítky, které ztrácí otce. Vědí, že mnoho ztrácí, ale nedovedou ztrátu plně ocenit. Až potom! Až na každém kroku poznávají, jak jim otec schází. Schází jim otcův pohled, který napomínal, káral, k dobrému povzbuzoval. Schází jim otcovo slovo, které jim bylo radou a poučením, schází jim otcova ruka, která jim byla při všem nápomocná. Pán Ježíš sám nejlépe věděl, že tak budou apoštolové postrádat Jeho viditelné přítomnosti a bylo mu apoštolů srdečně líto, bylo mu líto nejsvětější Jeho Matky, která všecko tak pokorně přijímala, ačkoliv ve své přesvaté duši měla uzavřenou nesmírnou bolest. I nyní při loučení Synovu. Pán Ježíš všecky je těšil. Svatému Janovi odevzdal znova svoji Matičku pod ochranu. Svatého Jana jí místo Sebe odevzdal za syna. Před očima apoštolů začal se vznášet nad zemí. Výš a výš! Rodička Boží i apoštolové patřili za Ním. Snažili se radovat. Jak jim už dříve Pán Ježíš poručil: „Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jdu k Otci." Radost i tesknota naplňovaly jejich duše, když hleděli za odcházejícím a vzdalujícím se Pánem, který jim byl vším. Oblak Ho vzal

s jejich očí. Ale oni nepřestávali hledět vzhůru v bláhovém domnění, že ještě Pána Ježíše uzří. Neuzřeli.

Věřím: Vstoupil na nebesa, sedí na Pravici Boha Otce.

Ježíš Kristus, Spasitel světa, Syn Boží vstoupil na nebesa, aby se i se svým člověčenstvím posadil na pravici Boha Otce. Nebesa se otevřela. Bůh Otec přijal s nekonečnou Láskou svého poslušného Syna s Tělem oslaveným, poznamenaným pěti svatými ranami. Korunoval Syna svého korunou věčné slávy. Vykázal člověčenství Kristovu místo po svém boku.

V nebesích je Domov náš!

Tak i my máme jednou vstoupit na nebesa. Pán Ježíš nás s tělem svým předešel, aby nám připravil místo. „V domě Otce mého jest příbytků mnoho; kdyby ne, byl bych vám to řekl. Jdu, abych vám připravil místo." Svatý Bernard pokouší se znázorniti krásu nebe. „Tam budeme odpočívati a patřiti, jak sladký jest Pán a jak veliká a mnohá jest radost u Něho. Seznáme všemohoucnost Otcovu, Moudrost Synovu, Milostivost Ducha svatého a tak budeme mít známost nejsvětější a svrchované Trojice. O blažené patření na Boha tak, jak jest sám v sobě! Tajemství Boží budou nám zjevná, a to vědění, ta blaženost, naplní a nasytí celé Srdce člověka a dovrší všecko jeho štěstí."

Vytrženi ze světa.

Při proměnění Krista Pána na hoře Tábor nemohli se Petr, Jan a Jakub vzpamatovat, až slovo Pána Ježíše je probralo z ustrnutí. Také tentokrát byli apoštolové tak uchváceni dojmy Nanebevstoupením Páně, že hleděli vzhůru k nebi, jejich duše byly jako u vytržení, srdce tonula v nevýslovné blaženosti a ústa volala: „Pane, dobře jest nám zde býti."

Poučná slova andělů.

Dva andělé v rouše bílém je vzpamatovali: „Muži galilejští, proč stojíte a hledíte do nebe? Ten Ježíš, který vzat jest od vás do nebe, přijde tak, jak jste Ho viděli do nebe jíti." I tentokrát se vyplnilo slovo Božského Spasitele.

Galilea dala světu jedenáct apoštolů.

„Vpravdě, vpravdě pravím vám: Uvidíte nebe otevřené a anděly Boží vystupovati a sestupovati na Syna člověka." Jan I., 51. Andělé nenazvali je „apoštoly", ale „muži galilejskými", aby připomněli celému světu, že země Judská dala světu Spasitele z kmene Judova, z rodu Davidova, a pohanská Galilea

dává světu apoštoly. Všichni apoštolové pocházeli z pohrdané a nenáviděné Galilee.

Hledět je málo. Je čas jít. Ne po široké a pohodlné cestě.

Nepomůže do nebe hledět, ale k nebi je nutno jít. Apoštolové musí nastoupit ihned svoji pout k nebi. Cesta vzhůru je vždycky obtížná a nesnadná. Musí se přemáhat přítažlivost země, což stojí velikou námahu.

Cesta dolů je samočinná, netřeba žádné námahy, země sama táhne. Na cestě k nebi je třeba přemáhat sílu této země: náklonnost k hříchu. Všecky nezřízené pudy a vášně jsou darem blátivé a zaprášené země, mají v sobě pomíjejícnost hmoty a těla. Jimi je člověka tažen dolů, po cestě, která jde opačným směrem než cesta k nebi. Pýcha, lakomé sobectví, nečisté smilstvo, nenávistná závist, nestřídmost v jídle, pití a nezřízené používání stvořených věcí, nelítostný hněv a bezstarostná lenost jsou boční cesty, které všecky táhnou člověka dolů na širokou a pohodlnou cestu k věčné záhubě. Před touto cestou Pán Ježíš varoval. Kdo po ní jde, spěje k protějšku nebe: k propasti pekla.

Po cestě vzhůru.

Apoštolové po této cestě nepůjdou, nikdy ani na okamžik na ni nevkročí. Oni znají jinou cestu. Tu jim ukázal Pán a Spasitel: „Kdo chce za mnou přijíti, zapři sebe sám vezmi kříž svůj na sebe každodenně a následuj mne.“ Cesta vzhůru začíná v údolí nejhlubší pokory, vede po strmém úbočí nezištné, obětavé lásky k Bohu a bližnímu. Kdo po této cestě jde, zapomíná na sebe, myslí na Ježíše, který po této cestě se napřed ubíral. Nečisté vášně se na této cestě nesmí ozvat, a když se ozvou jsou šlapány a drceny jako jedovatý had. Kteří jdou po cestě vzhůru, se milují, přejí jeden druhému všecko nejlepší a pomáhají si, jak dovedou nejlépe, aby neochabovali, aby vytrvale vystupovali stále vpřed a výš, jsou si ku pomoci jeden druhému: modlitbou, slovem i skutkem. Na této cestě nikdo se nenahýbá ku kalným pramenům a k hnijícím požitkům nestřídmosti. Chléb s nebe posiluje všecky a čím častěji a hodněji Ho kdo přijímá, tím statečněji stoupá. Na této cestě k nebi nehoří oheň hněvu a zášti, láska osvěžuje a posiluje k nejhrdinnějším výkonům, proti nimž nejsou ničím výkony závodníků tohoto světa. Na cestě k nebi po stopách Ježíše Krista a všech svatých není žádné zastávky a žádného odpočinku. Pohodlnost a lenost se tu nesmí ukázat. Svatá horlivost ihned zahání každou myšlenku na odpočinek. Zemdleným ukazuje nádherné výšiny nebes, kde bude všem věrným dopřán odpočinek věčný na Srdci Ježíšovu.

Panna Maria a apoštolové po Nanebevstoupení Páně.

Apoštolové poklonili se ještě jednou na tom místě Ježíši Kristu v Nejsvětější Trojici. Vraceli se do Jerusalema. Nevýslovná radost naplňovala srdce Matky Boží. Její milovaný Syn, který na světě tolik vytrpěl, vešel do věčné slávy svého Otce. Její duše i její ústa pěla vděčné a slavné Magnifikat-Velebí duše má Hospodina. Bude nesmírně postrádat viditelné přítomnosti svého Syna. Ale umí přinášet oběti. I tuto oběť ráda přinese. Bude se těšit z Jeho přítomnosti ve Svátosti Oltářní. I apoštolové byli plni dosud nepoznané radosti. Vzpomněli na slova Božského Spasitele: „Opět vás uzřím, a radovati se bude srdce vaše, a radost vaši vám nikdo neodejme." Jan 16, 22.

Chvalozpěv Isajášův a Davidův.

Ústa apoštolů a učedníků hledala výraz pro radost i pro díky Bohu za všecko, co prožili, co viděli a slyšeli jako vyvolení přátelé a hlasatelé Spasitele světa. Překrásně vyjadřoval jejich city chvalozpěv Isajášův: „Oslavuji tě, Hospodine, nebo když rozhorlil ses na mne, — hněv tvůj se obrátil, a tys mne potěšil. — Ejhle, Bůh je Spasitel můj! Doufat mohu bez obavy. — Ano, má síla a sláva jest Hospodin, — neboť on stal se mojí spásou." — Vážiti budete vody s radostí — ze studnice Spasitelovy. — Tehdy pak, ó Judovci, řekněte: „Oslavujte Hospodina, — vzývajíce jméno jeho! — Zvěstujte národům, co učinil, — hlásejte vznešenost jména jeho. — Pějte Pánu, že velebně jednal, — budiž to známo po zemi veškeré! — Plesejte, jásejte, občané sionští, — neboť veliký jest mezi vámi — Svatý národa israelského." Is. 12, 1—6.

A sotva skončili chvalozpěv Isajášův, začali chvalozpěv Davidův: „Požehnán buď, Hospodine, Bože Israele, otce našeho, — od věků na věky. — Tvá je, Hospodine, velebnost i moc, — i sláva i vítězství, — a tobě přísluší chvála, — neboť všecko, co jest na nebi a na zemi, tvé jest; — tvé, Hospodine, je království, — a tys nade všemi knížaty. — Tvé je bohatství a tvá je sláva; — ty panuješ nade vším, — v ruce tvé je síla i moc; — v ruce tvé jest velikost i panování nade všemi věcmi. — Nyní tedy, Bože náš, děkujeme tobě, — a chválíme tvé slavné jméno." I Par. 29, 10—13.

„PÁN JE MŮJ PASTÝŘ, NEBUDU SE BÁTI NEDOSTATKU.“

Žalm 22.

Četli jsme Evangelium. Viděli jsme Ježíše Krista, Syna Božího a Spasitele světa takřka před sebou. S radostným úžasem pozorovali jsme Jeho příchod na svět skrze Neposkvrněnou nejsvětější Matku, Pannu Marii. S pastýři a králi klaněli jsme se Jeho Božskému Dětství. Sledovali jsme Jeho veřejný život. Seděli jsme u Jeho nohou, když učil, chodili jsme s Ním po všech koutech svaté Země, pozorovali jsme s obdivem Jeho skutky, jakých nikdy nikdo nečinil, radovali jsme se, když On se radoval, rmoutili jsme se, když On se rmoutil. Byli jsme svědky Jeho Utrpení z lásky k nám, byli jsme svědky Jeho slávy při Zmrtvýchvstání, při jednotlivých zjeveních dávali jsme pozor na každé slovíčko oslaveného Spasitele, s Rodičkou Boží, byli jsme svědky Jeho přeslavného Nanebevstoupení a Zasednutí na Pravici Boha Otce.

Bylo to tak krásné. A přece je to jenom četba. Jaká to musila být blaženost, jaká sladkost vidět Syna Božího a zůstávat s Ním celé hodiny, celé dny, celé roky. S Ním, který je od věčnosti nekonečnou radostí Boha Otce. Jaké nevýslovné štěstí se ukrývalo v neposkvrněném Srdci Panny Marie, když po třicet let patřila denně na Miláčka Boha Otce, Jehož mohla nazývat nejsladším slovem: můj Synu! a od Něhož slýchala tak často zvolání: má Matičko!

Byla to nesmírná a nepředstavitelná bolest pro Rodičku Boží, když byla ponejprv vytržena z patření na Něho. Tři dny hledání dvanáctiletého Ježíška byly pro Ni dny nejpalčivější bolesti. I to byla pro Rodičku Boží veliká oběť, když po tři roky Jeho veřejného působení tak málo s Ním byla a tak zřídka Ho vídávala. A pak tři dny nejbolestnějšího odloučení od Syna odpočívajícího v hrobě! Po nevýslovné radosti nad Zmrtvýchvstalým Ježíšem opět rozloučení Nanebevstoupením! Dlouhou řadu let neuvidí přesvatá Matka Syna svého, až slavným Nanebevzetím přijde k Němu do slávy nebes.

Bylo nám líto Rodičky Boží i apoštolů, Marie Magdaleny a ostatních zbožných žen a učedníků. Zdálo se nám, že Nanebevstoupením Pána Ježíše všichni ztratili svůj pozemský ráj, ba své pozemské nebe. Vždyť víme, jak drahá jim všem byla viditelná Jeho přítomnost.

A nyní jsme to my, kteří této Jeho viditelné přítomnosti postrádáme. Ale oběť Rodičky Boží ku konci Jejího pozemského života nás povzbuzuje. Povzbuzuje nás i oběť apoštolů. Nenechali se přemoci tesknotou. S radostí se vrátili do Jerusalema. Když milující otec nebo matka odcházejí s tohoto světa, působí jim největší starost a bolest odloučení od dítek. Přáli by si být u svých milovaných dětí jako andělé strážní po celý jejich život. Chtěli by jim být rádci a pomocníky ve všech okol-

nostech života. A když hodně milují svoje dítky, přáli by si, aby mohlı svůj život spojit s jejich životem, chtěli by být v nepřetržitém spojení i s ostatními svými potomky. Není jim to možné.

Více než nejlepší otec, více než nejlepší matka miloval a miluje nás všecky Ježíš Kristus. Také On měl takové přání. Jenomže u Něho nezůstalo jenom u přání. On měl moc, aby to, co si Láska přála, také v nejvyšší a nejdokonalejší míře vyplnil. Vyplnil je za všecky otce a za všecky matky. Pán Ježíš je ochoten každého otce i matku zastupovat u jejich dítek. Odešel na nebesa, ale zároveň zůstal na zemi blízko a co nejblíže svých drahých.

Nevidíme Ho, ale nejsme opuštěni od Něho, ba nejsme ani vzdáleni od Něho. Žije s námi nejenom jako Bůh, ale i jako člověk. Co nemůže otec a matka, to může On. Je přítomen mezi námi neviditelně a přece skutečně pod bílým závojem Svátosti Oltářní. Nic nás nedělí od Něho. Když dva lidé mluví spolu přes ohradu, nebo přes okno, dělí je od sebe ohrada, sklo. Ale nás od Ježíše Krista nedělí nic, jenom vzdálenost, na kterou se k Němu přiblížíme. Vzdálenost k Němu můžeme počítat na kroky. A můžeme odstranit jakoukoliv vzdálenost, a můžeme se těšit z bezprostřední Jeho přítomnosti. Stačí přistoupit k svatému přijímání. To je vrchol naší blaženosti na zemi, když máme živou a pevnou víru v Jeho slova a Jeho přislíbení.

Katolický chrám se svatostánkem, v němž přebývá Ježíš Kristus, je naším rájem, je naším nebem už zde na zemi. Jsme tak šťastni, jak byli apoštolové. „A ejhle, já jsem s vámi po všecky dni až do skonání světa." Mat. 28, 20b „Nenechám vás sirotků, přijdu zase k vám." Jan 14, 18. V nejsvětější Svátosti je nám Pán Ježíš Otcem i Matkou, rádcem a pomocníkem. Je blízko nás ve všech okolnostech života. Jeho svátostná přítomnost je nám přípravou na budoucí přítomnost viditelnou. Nade všecko si vážíme sladké přítomnosti Syna věčného Otce, Syna Marie Panny, Mistra a Pána svatých apoštolů. „Pane, zůstaň s námi, neboť se připozdívá." Luk. 24, 29.

Ježíš Kristus jako Bůh i jako člověk žije s námi tak, jak to přislíbil. Ví o nás, dívá se na nás. Ví o našich radostech, i o našich bolestech. Chce, abychom se s Ním o oboje dělili. Chce, abychom s živou důvěrou a s dětinnou láskou pamatovali, že žije mezi námi, je naším Otcem a naší Matkou. Chce, abychom Ho z největší blízkosti o všecko prosili. „Proste a bude vám dáno." Chce, abychom často byli Jeho hosty ve chrámě: „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte jho mé na sebe... a naleznete pokoj duši své..." Mat. 11, 28—30.

Jako chodíval Pán Ježíš za svého života na hostiny, kde byl pozván, tak chce, abychom i my Ho zvali k sobě do nitra své duše. „Hle, stojím u dveří a tluku; jestliže kdo uslyší hlas můj a dveře mi otevře, vejdu k němu a budu večeřeti s ním

a on se mnou." Zj. 3, 20. Přižene se bouře, šlehají blesky. On je blízko nás, aby každou bouři utišil a nás se ujal, když voláme: „Pane, zachovej nás, hyneme!" Pod jednou střechou schází se se svým svátostným Spasitelem celá farnost. Tu slyší Jeho slovo: „Nové přikázání dávám vám, abyste se milovali vespolek, jako já jsem miloval vás. Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým." Jan 13, 31.

Denně žehná Ježíš Kristus ze svatostánku malým i dospělým, zdravým i nemocným. Dvakrát za rok vychází ze svatostánku a z chrámu do osady. O slavnosti Vzkříšení i o Božím Těle koná přehlídku svých věrných, volá ke všem: „Já jsem pastýř dobrý a znám své a znají mě moje." Jan 6, 14.

Ježíš Kristus působí mezi námi tak, jak působil za svého života na zemi. Miluje rodiny a posvěcuje je od jejich vzniku. Svátostí stavu manželského spojuje manžely nerozlučným poutem: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!" Mat. 19, 6. Manželům sobě oddaným dává svoje požehnání a ustavičnou svoji ochranu, poskytuje jim pomoc ve všech potřebách. Dává jim záruku časného i věčného štěstí. Vstupuje na lodičku jejich společného života s nimi. Kde je Syn, tam neschází ani Matka. Jako v Káni Galilejské. Rodička Boží opatruje štěstí zbožné rodiny. Její přímluva nikdy neschází, když rodina je postižena nějakým nedostatkem: „Synu, nemají..." Jan 2, 3. A všemohoucí Syn dává rozkaz andělům: „Naplňte..."

Pán Ježíš stále stejnou velikou láskou miluje dítky v rodině, žehná jim a rodičům skrze ně: „Kdo přijme jedno dítě takové pro jméno mé, mne přijímá." Mat. 18, 5. Chce být rodičům a vychovatelům nápomocen ve výchově: „Nechte dítek přicházeti ke mně a nebraňte jim..." Mat. 19, 16.

Ježíš Kristus vyhledává zbloudilé. Volá je svojí milostí, nehledí na jejich hříchy a hledí jen na jejich lásku a zkroušenost. „Větší je radost v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují." U zpovědnice se shledávají: zbloudilá ovečka a její dobrý Pastýř.

Jako si vyvolil Pán Ježíš tehdy apoštoly, tak nyní si volí kněze. Ne proto, aby jim bylo slouženo, ale aby oni sloužili věřícím. Posílá je, aby vyučovali, aby svátosti udělovali. Přikazuje svým kněžím, aby se za všecky modlili a aby byli ochotni ku každé oběti za své ovečky: „Dobrý pastýř dává život za ovce své." Jan 10, 11. Chce, aby kněží Jeho viditelně zastupovali Jeho osobu. „Jako mě poslal Otec, já posílám vás." Jan 20, 21.

Ježíš Kristus nejenom žije a působí mezi námi. On se také ustavičně obětuje za nás. Denně se slouží na všech místech země na 300.000 Mší svatých. Při každé Mši svaté podává Pán Ježíš na oltáři a v rukou knězových Bohu Otci celý svůj život: své vtělení a narození, svůj skrytý život, svůj veřejný

život, své umučení, svoji smrt. Na nás je, abychom tuto převzácnou oběť podložili modlitbami, prosbami a díkučiněním.

Ježíš Kristus dokončuje už druhé tisíciletí svého života v Nejsvětější Svátosti Oltářní mezi lidmi. Ve způsobě bílého chleba na katolických oltářích, ve svatostáncích katolických chrámů hlásá mlčky svoji nesmírnou lásku k nám lidem. „Jako mě miloval Otec, tak já jsem miloval vás." Bůh Otec se nikdy neodloučí od Syna, protože Ho nekonečně miluje. A Bůh Syn se nikdy neodloučí od lidí, od svých věrných, protože je nezměrně miluje. S Bohem Otcem pojí Pána Ježíše Božská přirozenost. S lidmi Ho spojuje přirozenost lidská.

Jaký podivuhodný řetěz! První svatá Hostie ve večeřadle jerusalémském při poslední večeři a poslední svatá Hostie před koncem světa jsou krajní články tohoto řetězu Lásky a Věrnosti Ježíše Krista vůči člověku. Mezi těmito dvěma Hostiemi nesčíslné množství svatých Hostií, jichž jediným obsahem jest Ježíš Kristus jako Bůh i jako člověk. On jako živá osa a živý střed všech duší, které během dvou tisíciletí přijímali svaté Hostie, to jest Tělo a Krev Ježíše Krista!

Svátostný Spasitel nespokojuje se jenom proměněním chleba ve své Tělo a svoji Krev. To je pouze začátek proměnění. Pokračování proměňování se děje v duši lidské. Duše katolického křesťana připravená pokorou, láskou a touhou proměňuje se Tělem Ježíše Krista ve svaté Hostii v Něho samého. Po svatém přijímání září šťastná duše krásou a slávou Ježíše Krista. Po šťastné smrti ve spojení s Kristem Pánem promění se duše navždy, navždy bude zářit v nebi, na věky bude milována pro svoji nadpřirozenou Krásu. Bůh ji bude milovat. Královna nebes, všichni andělé a svatí budou v takové duši mít zalíbení. Proč má Pán Bůh tolik lásky k nepatrné duši? Proto, že je podobná Ježíši Kristu, protože On je v ní tajemným způsobem. A duše je v Něm.

To je účel a smysl života Božského Spasitele na světě. Proto přišel na svět, a proto žije mezi námi v Nejsvětější Svátosti Oltářní, aby nám dal svůj Život, aby nás proměnil v Sebe. Proto založil Ježíš Kristus Církev. Proto dal Církvi svojí všecky zásluhy, všecky milosti Ducha svatého, Sebe samého ve Svátosti Oltářní.

Církev svatá je jako ohromné pšeničné pole. Na poli zrají zrnka; mnohá zrají jen pro tento svět, aby byla upotřebena od lidí. Ta nebudou proměněna. To jsou duše, které patřily do Církve, ale nenechaly se proměnit v podobu Ježíše Krista.

Zvadla jejich víra, naděje a láska. Nenechaly se zúrodnit Krví Kristovou. Pohrdli Ježíšem Kristem žijícím mezi námi v Nejsvětější Svátosti Oltářní. Nebo přijímaly Ho nehodně a svatokrádežně.

Jiná šťastnější zrnka zrají, aby byla, až dozrají, proměněna v Tělo Ježíše Krista. Šťastné duše, které se snaží, aby byly takovými zrnky na poli Církve svaté. Přistupují horlivě a vděčně

JEŽÍŠI KRISTU V NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI OLTÁŘNÍ

2. Tamť přemocný a tklivý mne často vábil hlas, — však nedbal jsem já hlasu, ach drahný, drahný čas. — Ó Jezu nejmilejší, jak mohlo jen tak být, — že v tichém Svatostánku Sám často musel's dlít?

3. Leč Ten, jenž tam jest ukryt, ovládl duši mou, — a srdce podmanil si horoucí láskou svou, — a mysl moji chladnou tak cele překonal — před Jeho Svatostánkem, že bych proň život dal.

4. Když při Něm slastí nebes, mé srdce oplývá, — tu svatým políbením, On blaží ústa má. — I žasnu, kterak Ježíš mých hříchů nečítá, — před Svatostánkem cítím, jak láska veliká.

5. Když v nouzi jsem a bídě a milost schází mně, — vím, kde ji zase najdu, u Tebe jedině. — Ty znáš mně, Jezu milý, pomůžeš v čase zlém, — a při Tvém Svatostánku cítím, že bohat jsem.

6. Když nemoc zlá mne svírá a léku si žádám, — vždy nejlepší jen v Tobě, můj Jezu nalézám. — Ty sám jej mile skýtáš, prahnoucím ústům mým — a při Tvém Svatostánku se vždy hned uzdravím.

7. A zármutek a strasti hnětou-li duši mou, — tu k Němu bol svůj nesu s důvěrou dětinnou. — Tu cítím, že můj Ježíš zde dlí a působí, — On tu vždy nebes těchou mé srdce ukojí.

8. Když v boji pro věc svatou se stanu vítězem, — hned Jemu zprávu dáti s radostí spěchám sem. — I čeká na mne Ježíš, mně dává výměnu, — ze svého Svatostánku mi skýtá odměnu.

9. A jsem-li v pochybnosti, chabne-li statečnost, — vím, kdo mne upomene zas na mou povinnost. — Ku svému pánu spěchám, Onť lásku ke mně má, — On při svém Svatostánku mně dobrou radu dá.

10. Když večer prací umdlen, již toužně hledám klid, — povinnost ještě jednu, vždy musím vyplnit. — Ku Svatostánku chvátám, kde strážná Jeho moc, — tam z hloubí duše vzdechnu: „Můj Jezu, dobrou noc."

11. Až nebude lze k Němu v poslední večer jít, — pak Sám zas ve své lásce mně přijde navštívit. — Ó Jezu, lásko moje, já často s Tebou byl, — kéž bys Ty také tenkrát mne v lásce navštívil.

12 Až duše moje s tělem se bude loučit již, — ji k trůnu nad hvězdami co vůdce provodiž. — Pak, věčný soudce Jezu, u milost vejde s ní, — bychom tam na věčnosti zas byli spojeni!

k oltáři, ku Svatostánku a přijímáním nejsvětějšího Těla Kristova, dávají se proměnit v Ježíše Krista. Nyní se proměňuje duše. Na konci světa promění se i tělo věrného učedníka Kristova. A konečně slavným odchodem do nebe stanou se všechny vyvolené duše, celá Církev, tajemným oslaveným Tělem Kristovým na věky.

Tak podivuhodným způsobem vyplnil se až v Novém Zákoně obsah Žalmu 22: „Pán je můj Pastýř, netrpím nedostatku: — kde Pastvy hojnost, tam lehat smím. — K vodě, kde možno si odpočinout, mne vodí; — duši mou občerstvuje. — Provádí mne po stezkách spolehlivých, — k vůli svému Jménu. — I když mi projít jest údolím stínu smrti, — nebojím se zlého. — Neboť Ty jsi se mnou; kyj Tvůj a hůl Tvá — ty jsou potěchou mou. — Vystrojuješ Hostinu před mou tváří, — navzdor mým protivníkům. — Pomazáváš olejem mou hlavu, — plná má číše, jak vzácná jest! — Milostivost Tvá jen bude mne provázet — po všechny dny mého života; vždyť budu přebývat v Hospodinově domě — časy veledlouhé.“

DUCH SVATÝ — RÁDCE.

(OBSAH).

SKRYTÝ ŽIVOT JEŽÍŠE KRISTA.

VEŘEJNÝ ŽIVOT JEŽÍŠE KRISTA.

ROK OD PRVNÍCH DO DRUHÝCH VELIKONOC.

OD DRUHÝCH DO TŘETÍCH VELIKONOC.

OD TŘETÍCH DO ČTVRTÝCH VELIKONOC.

TEXTY PÍSMA
SVATÉHO VY-
BRAL A ÚVAHY
PŘIPOJIL AUG. NAVRÁTIL, FARÁŘ
VYTISKLA SPOLEČENSKÁ KNIH-
TISKÁRNA V LOŠTICÍCH. — ŠTOČKY
ZHOTOVILA
CHEMIGRAFIA
V BRNĚ

CELOPLÁTĚNÁ VAZBA PROVEDENA
V DÍLNĚ KNIHAŘE L. CINKA V OLOMOUCI